

သံယုတ္တနိကာယ်

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

ဝိနိသယ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁-မဇ္ဇသံယုတ်

၁-အဝိဇ္ဇာဝဂ်

၁-အဝိဇ္ဇာသုတ်

၁။ (ဣဒံ သုတ္တံ၊ ဤအဝိဇ္ဇာသုတ်ကို။) မေ၊ တပည့်တော်အာနန္ဒာသည်။ ဝေ၊ ဤသို့။ သုတံ၊ ကြားလိုက်ရပါသည်။ ဧကံ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ သာဝတ္ထိယံ၊ သာဝတ္ထိမြို့တော်၌။ အနာထပိဏ္ဍိကဿ၊ အနာထပိဏ္ဍိကဿ။ အာရာမေ၊ အရံဥယျာဉ် ဖြစ်သော။ ဇေတဝနေ၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌။ ဝိဟရတိ၊ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ တတြ ခေါ၊ ထိုဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်၌။ ဝါ၊ ထိုသီတင်းသုံးတော်မူသောအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား သည်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့ကို။ “ဘိက္ခဝေတိ၊ ရဟန်းတို့” ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ ခေါ်တော်မူပြီ။ တေ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ “ဘဒန္တေတိ၊ အရှင်ဘုရား” ဟူ၍။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ (စကားတော်ကို)။ ပစ္စယောသံ၊ ရှေးရှု၊ နာယူကုန်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်—

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အဝိဇ္ဇာ၊ အမှန်တရား၌ ဖုံးလွှမ်းတွေဝေတတ်သောအဝိဇ္ဇာသည်။ အကု သလာနံ၊ မွှာနံ၊ အပြစ်နှင့်တကွဖြစ်၍ မကောင်းကျိုးကို ပေးတတ်သော မကောင်းမှု ‘အကုသိုလ်’ တရားတို့သို့။ ဝါ၊ တို့၏။ သမာပတ္တိယာ၊ ရောက်ခြင်းငှါ။ ဝါ၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းငှါ။ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ၊ (သဟဇာတအားဖြင့်၎င်း၊ ဥပနိဿယအားဖြင့်၎င်း) ရှေ့သွားတည်း။ အနုဒေဝ အဟိရိကံ၊ အနောတ္တပ္ပံ၊ အဟိရိကံ၊ အနောတ္တပ္ပ နှစ်ပါးနှင့် တပြိုင်နက် အတူတကွ တပေါင်းတည်းဖြစ်သည့် သာတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဝိဇ္ဇာဂတဿ၊ အဝိဇ္ဇာနှင့် ပြည့်စုံသော (အဝိဇ္ဇာဂတဿာတိ အဝိဇ္ဇာယ ဥပဂတဿ သမန္နာဂတဿ။ ဌ။)။ အဝိဒ္ဓသုနော၊ ပညာမရှိသောသူ၏ (သန္တာန်၌)။

၁။ အနုဒေဝ အဟိရိကံ အနောတ္တပ္ပန္တိ သာ ပနေသာ ယဒေတံ အလုဇ္ဇနာကာရသဏ္ဍိတံ အဟိရိကံ၊ အဘာယနာကာရသဏ္ဍိတဉ္စ အနောတ္တပ္ပံ၊ တေ အနုဒေဝ သဟေဝ ဧကတောဝါ န ဝိနာ တေန ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ အတ္ထော။ ဌ။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်း (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်ခြင်းမရှိ)သော အမြင်သည် (မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတံ အယာထာဝဒိဋ္ဌိ အနိယျာနိကဒိဋ္ဌိ။ ၄။)။ ပဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဿ၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်း (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်ခြင်းမရှိ)သော အမြင်ရှိသူ၏ (သန္တာန်၌)။ မိစ္ဆာသက်ပေါ၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်း (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်ခြင်းမရှိ)သော အကြံသည်။ ပဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ မိစ္ဆာသက်ပုဿ၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်း (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်ခြင်းမရှိ)သော အကြံရှိသူ၏(သန္တာန်၌)။ မိစ္ဆာဝါစာ၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်း (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်ခြင်းမရှိ)သော စကားသည်။ ပဟောတိ၊ ၏။ မိစ္ဆာဝါစဿ၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်းသော စကားရှိသူ၏(သန္တာန်၌)။ မိစ္ဆာကမ္မန္တော၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်း (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်ခြင်းမရှိ)သောအမှုသည်။ ပဟောတိ၊ ၏။ မိစ္ဆာကမ္မန္တဿ၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်း (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်ခြင်းမရှိ)သော အမှုရှိသူ၏(သန္တာန်၌)။ မိစ္ဆာအာဇီဝေါ၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်း (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်ခြင်းမရှိ)သော အသက်မွေးခြင်းသည်။ ပဟောတိ၊ ၏။ မိစ္ဆာအာဇီဝဿ၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်း(ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်ခြင်းမရှိ)သော အသက်မွေးခြင်းရှိသူ၏ (သန္တာန်၌)။ မိစ္ဆာဝါယာမော၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်း(ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်ခြင်းမရှိ)သော အားထုတ်ခြင်းသည်။ ပဟောတိ၊ ၏။ မိစ္ဆာဝါယာမဿ၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်း (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်ခြင်းမရှိ)သော အားထုတ်ခြင်းရှိသူ၏ (သန္တာန်၌)။ မိစ္ဆာသတိ၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်း (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်ခြင်းမရှိ)သော အောက်မေ့ခြင်းသည်။ ပဟောတိ၊ ဖြစ်ပွား၏။ မိစ္ဆာသတိဿ၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်း(ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်ခြင်းမရှိ)သော အောက်မေ့ခြင်းရှိသူ၏ (သန္တာန်၌)။ မိစ္ဆာသမာဓိ၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်း(ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်ခြင်းမရှိ) သောအားဖြင့် အာရုံ၌ စူးစိုက်ခြင်းသည်။ ပဟောတိ၊ ၏။

☞ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝိဇ္ဇာ စ ခေါ၊ ဝိဇ္ဇာ (ကံ ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်သော ကမ္မဿကတဉာဏ်) သည်ကား။ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ ကုသိုလ်တရားတို့သို့။ ဝါ၊ တို့၏။ သမာပတ္တိယာ၊ ရောက်ခြင်းငှါ။ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ၊ (သဟဇာတအားဖြင့်၎င်း၊ ဥပနိဿယအားဖြင့်၎င်း)ရွှေသွားတည်း။ အနုဒေဝ ဟိရောတ္တပုံ၊ ဟိရို၊ ဩတ္တပ္ပန္နစ်ပါးနှင့် တပြိုင်နက် အတူတကွတပေါင်းတည်း ဖြစ်သည် သာတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝိဇ္ဇာဂတဿ၊ ဝိဇ္ဇာနှင့်ပြည့်စုံသော။ ဝိဒ္ဓသုနော၊ ပညာရှိ၏ (သန္တာန်၌)။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှထွက်မြောက်တတ်) သော အမြင်သည်။ ပဟောတိ၊ ၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိဿ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ(ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်)သောအမြင်ရှိသူ၏(သန္တာန်၌)။ သမ္မာသက်ပေါ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ(ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်)သော အကြံသည်။ ပဟောတိ၊ ၏။ သမ္မာသက်ပုဿ၊ ၏(သန္တာန်၌)။

ယဒေတန္တိ ယံ ဧတံ ပါပါဠိဂုဏ္ဍနတယ ပါပတော အလဇ္ဇနာကာရသန္တိတံ အဟိရိကံ၊ ပါပါနုတြာသတာယ ပါပတော အဘာယံနာကာရသန္တိတဉ္စ အနောတ္တပုံ၊ ဧတံ ဒွယံ အနုဒေဝ အနွာဂတမေဝ။ အနုသဒ္ဓေန ဓေတ္တ ငတန္တိ ဥပယောဂဝစနံ၊ အနုဒေဝါတိ ဧတဿ အတ္တော သဟေဝ ဧကတောတိ။ ၄။

အဟိရိကံ၊ အနောတ္တပုံတို့၌ သဟအနက်ဟော အနုသဒ္ဓါနှင့်ယှဉ်ရာ ဒုတိယာဝိဘတ်သက်၏။ အနုသဒ္ဓါသည် အဟိရိကံ၊ အနောတ္တပုံသဒ္ဓါနှင့်၎င်း သဟဘာဝသမ္ပန်အပြစ်ကို ထွန်းပြု၏။ ထို့ကြောင့် အဟိရိကံ၊ အနောတ္တပုံ သဒ္ဓါနှင့်၎င်း အနုသဒ္ဓါနှင့် ယှဉ်၏။ ထို့ကြောင့် အထက်ပါအတိုင်း အနက်ပြန်၏ ဟူလို။

၁။ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ စိ ယာထာဝဒိဋ္ဌိ နိယျာနိကဒိဋ္ဌိ။ ၄။ ယာထာဝဒိဋ္ဌိတိ အဝိပရိတာ ဒိဋ္ဌိ၊ သံကိလေသတော နိယျာနိကဒိဋ္ဌိ။ ၄။

သမ္မာဝါစာ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာသောစကားသည်။ ပဟောတိ၊ ဤ။ သမ္မာဝါစာ၊ ဤ(သန္တာန်၌)။ သမ္မာကမ္မန္တော၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်) သောအမှုသည်။ ပဟောတိ၊ ဤ။ သမ္မာကမ္မန္တော၊ ဤ (သန္တာန်၌)။ သမ္မာအာဇီဝေါ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်) သော အသက်မွေးခြင်းသည်။ ပဟောတိ၊ ဤ။ သမ္မာအာဇီဝော၊ ဤ(သန္တာန်၌)။ သမ္မာဝါယာမော၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ(ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်)သော အားထုတ်ခြင်းသည်။ ပဟောတိ၊ ဤ။ သမ္မာဝါယာမော၊ ဤ(သန္တာန်၌)။ သမ္မာသတိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်)သော အောက်မေ့ခြင်းသည်။ ပဟောတိ၊ ဤ။ သမ္မာသတိ၊ ဤ(သန္တာန်၌)။ သမ္မာသမာဓိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်) သော တည်ကြည်ခြင်းသည်။ ပဟောတိ၊ ဤ။ ဤတရားစကားတော်ကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။

ပဌမံ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ဥပစုသုတ်

၂။ (ဝေ မေ သုတ် ပေးမြဲ။) ဧဝံ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ သက္ခေယု၊ သက္ခယတိုင်းတို့၌။ နဂရကံ နာမ၊ နဂရကမည်သော။ သက္ခာနံ၊ သာကီဝင်မင်းတို့၏။ နိဂမော၊ နိဂုံးသည်။ (အတ္ထိ၊ ဝိဇ္ဇိ။) တတ္ထ၊ ထိုနိဂုံး၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝိဟရတိ၊ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ အထ ခေါ၊ ထိုသီတင်းသုံးတော်မူသောအခါ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ အရှင်အာနန္ဒာသည်။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဤ။) တေန၊ ထိုအရပ်သို့။ ဥပသကံမိ၊ ချဉ်းကပ်လေ၏။ ဥပသကံမိတွာ၊ ချဉ်းကပ်ပြီး၍။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ အဘိဝါဒေတွာ၊ အလွန်ရှိသောစွာရှိခိုးပြီး၍။ ဧကမန္တံ၊ (ဝေး နီး လေညာ မြင့်ရာ ရွှေ့နေောက် အပြစ်ခြောက်ပါးကင်း၍ သင့်တင့်လျောက်ပတ်သည့်) တခုသောနေရာအရပ်၌။ နိသိဒ္ဓိ၊ ထိုင်၏။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္ဒော ခေါ၊ ထိုင်နေသော။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ “ဘန္တေ။ မြတ်စွာဘုရား။ ယဒိဒ္ဓံ ကလျာဏမိတ္တတာ၊ အကြင်ကောင်းသော မိတ်ဆွေရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ယဒိဒ္ဓံ ကလျာဏသဟာယတာ၊ အကြင်ကောင်းသော အပေါင်းအဖော်ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ယဒိဒ္ဓံ ကလျာဏသမ္ပဝကံတာ၊ အကြင်ကောင်းသောမိတ်ဆွေ၌ ညွတ်ကိုင်သည်၏အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ဤ။) ဣဒံ၊ ဤကောင်းသော မိတ်ဆွေရှိသည်၏အဖြစ်၊ ကောင်းသော အပေါင်းအဖော် ရှိသည်၏အဖြစ်၊ ကောင်းသော မိတ်ဆွေ၌ ညွတ်ကိုင်သည်၏အဖြစ်သည်။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ အရိယမဂ်တည်းဟူသော မြတ်သောအကျင့်ကို။ ဥပစုန္တံ၊ ထက်ဝက်ပြီးစေနိုင်၏” ဟူသော။ ဧဝံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ထားလေ၏။ အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ဝေ၊ ဤသို့။ မာ (အဘဏိ)။

၁။ ကလျာဏမိတ္တတာတိ စေတံ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိလောဘကံ နာမာဏိ ဂဟိတံ။ အတ္တဟော ကလျာဏမိတ္တံ နိဿာယ လဒ္ဓါ သီလသမာဓိဝိပဿနာဂသေန စတ္တာရော ခန္ဓာ။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာတိပိ ဝဒန္တိယောဝ။ သံ-ဇ္ဇ-၁၊ ၁၄၄။ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိလောဘကံန္တံ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိလောဘက္ခန္ဓာရကံ ကလျာဏမိတ္တတာ ဥပဒေသေန ဝိနာ ဧကေန ဣတ္ထိဝိသေသဂတာ အလဒ္ဓဗ္ဗတော။ အတ္တတောတိ ပရမတ္တတော။ သံ-ဗျိ-၁-၁၈၈။ ကလျာဏမိတ္တကာယေရ ရွှေ့အောင်ရထိုက်သောအကြောင်းဟူ။ တရားကိုပင်ဟု ကလျာဏမိတ်ဆွေကိုမျှ ရဟိတော ဘံလ၊ သမာဓိ၊ ဝိပဿနာတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ရအပ်ကုန်သော ကုသိုလ်နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးကို ကောင်း ကလျာဏမိတ္တမ္ပိသော (ကျွန်ုပ်၏ နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါး၌ ပါဝင်သော သီလ၊ သမာဓိ၊ ဝိပဿနာဂုဏ်တို့ကိုပင် ကောက်ရမည်ဟု ဆိုလို၏။

မဆိုလင့်။ အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ မာ (အဘဏိ)၊ မဆိုလင့်။ အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ယဒိဒံ ကလျာဏမိတ္တတာ^၁၊ သည်။ ယဒိဒံ ကလျာဏသဟာယတာ၊ သည်။ ယဒိဒံ ကလျာဏသမ္ပဝကံတာ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဧ။) ဣဒံ၊ ဤကောင်းသောမိတ်ဆွေရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ (အတူတူ ဖြစ်၍ ရှေ့တပုဒ်သာ စွဲလိုက်သည်။) ဗြဟ္မစရိယံ၊ အရိယမဂ်ဟူသော အကျင့်မြတ်ကို။ သကလ-မေဝ၊ အလုံးစုံပြီးစေနိုင်သည်သာလျှင်တည်း။ (ပဓာနဟေတုဘာဝဒီပနတ္ထံ ပန သကလမေဝါတိ ဝုတ္တံ။ သံ-ဋီ-၁၊၁၈၈။ ပဓာနအကြောင်းရင်းဖြစ်သော မိတ်ဆွေကောင်း ကလျာဏမိတ်ကြောင့် ထက်ဝက်မက မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် အလုံးစုံကို ရနိုင်သည် ဟူလို။) အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ကလျာဏမိတ္တဿ၊ ကောင်းသော မိတ်ဆွေရှိသော။ ကလျာဏသဟာယဿ၊ ကောင်းသော အပေါင်းအဖော်ရှိသော။ ကလျာဏသမ္ပဝကံဿ၊ ကောင်းသောမိတ်ဆွေ၌ ညွတ်ကိုင်သော။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်းသည်။ (ပါဠိကဗ်^၂ ဝပ်။) “အရိယံ၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော။ မဂ္ဂံ၊ မဂ်ကို။ ဘာဝေ-ဿတိ၊ (မိမိသန္တာန်၌) ဖြစ်စေလတ္တံ့။ အရိယံ၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဗဟုလီ-ကရိယတိတိ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလတ္တံ့” ဟူသော။ ဧဝံ၊ ဤ (ကောင်းသောမိတ်ဆွေရှိခြင်း၏ အဖြစ်)ကို။ ပါဠိကဗ်^၂၊ အလိုရှိအပ်၏။ (အဝဿံဘာဝိတိ အတ္ထော။ သံ-ဋီ-၁၊၁၄၄။)

အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ကလျာဏမိတ္တော၊ သော။ ကလျာဏသဟာ-ယော၊ သော။ ကလျာဏသမ္ပဝကော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ (မိမိသန္တာန်၌) ဖြစ်စေသနည်း။ ဝါ၊ ပွားသနည်း။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဗဟုလီကရေတိ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာပြုသနည်း။ အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ဣ၊ ဤ သာသနာ၌သာလျှင်။ (ဣဓာတိ ဣမသ္မိံ သာသနေ။ သံ-ဋီ-၁၊၁၄၄။ ဣဓာတိ အန္တောဂဓာဝဓာရ-ဏပဒံ၊ ဣဓေဝါတိ အတ္ထော။ ဣမသ္မိံယေဝ ဟိ သာသနေ အရိယမဂ္ဂဘာဝနာ၊ န အညတ္ထ။ သံ-ဋီ-၁၊၁၈၉။) ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ ရာဂကင်းဆိတ်ရာနိဗ္ဗာန်ကိုမို့သော။ ဝါ၊ ဝိဝေက၌ မို့သော။ ဝိရာဂနိဿိတံ၊ တပျံမဂ်မှရာဂကင်းသည်၏အဖြစ်ကို မို့သော။ ဝါ၊ ဝိရာဂ၌မို့သော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ (ကိလေသာတို့) ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကိုမို့သော။ ဝါ၊ နိရောဓ၌မို့သော။ ဝေါဿဂုပရိ-ဏာမိံ၊ ကိလေသာတို့ကို စွန့်ပယ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ ကိုင်းညွတ်သော။ ဝါ၊ ကိလေသာတို့ကိုစွန့်ခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်သို့ပြေးဝင်ခြင်းငှါ ရင့်ကျက်ဆီ၊ ရင့်ကျက်ပြီးဖြစ်သော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဝါ၊ ပွား၏။ ပ။ သမ္မာသင်္ကပ္ပံ၊ ကို။ ပ။ သမ္မာဝါစံ၊ ကို။ ပ။ သမ္မာကမ္မန္တံ၊ ကို။ ပ။

^၁။ ယဒိဒံ ကလျာဏမိတ္တတာတိ ယာ သော ကလျာဏမိတ္တတာ နာမ၊ သာ ဥပစုံ၊ ထတော ဥပစုံ အာဂစ္ဆ-တီတိ အတ္ထော။ သံ-ဋီ-၁-၁၄၃။ ထတောတိ ကလျာဏမိတ္တတော၊ ဥပစုံ အာဂစ္ဆတီတိ ဥပစုဂုဏော ပဋိပဇ္ဇန္တံ ဥပဂစ္ဆတိ၊ သံ-ဋီ-၁-၁၈၈။ ကလျာဏမိတ်ဆွေကြောင့် အရိယမဂ်ဟူသော အကျင့်မြတ်သည် ဝါ-မဂ်၊ ဖိုလ်၊ ဝိဇ္ဇာ၊ အဘိညာဉ်သည် ထက်ဝက်ကျင့်သူထံလာ၍ မိမိ၏ လုံ့လကြောင့် ထက်ဝက်ကျင့်သူထံ လာ၏ ဟူလို။

^၂။ ဝိဝေကနိဿိတန္တိ ဝိဝေကံ နိဿိတံ၊ ဝိဝေကေ ဝါ နိဿိတန္တိ ဝိဝေကနိဿိတံ။ ပ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ။ သံ-ဋီ-၁၊၁၄၅။ ဝိဝေကနိဿိတံ၌ ဝိဝေကအရ (၁) တဒဂ်ဝိဝေက (၂) သမုဇ္ဈေဒဝိဝေက (၃) နိဿရဏဝိဝေက ၃-ပါးကို ယူ။ (၁) တဒဂ်ဝိဝေကကား ကာမာဝစရကုသိုလ်ဖြင့် ကိလေသာတို့မှ ကင်းဆိတ်ခြင်းတည်း။ (၂) သမုဇ္ဈေဒဝိဝေကကား မဂ်ဖြင့် ကိလေသာတို့မှ ကင်းဆိတ်ခြင်းတည်း။ (၃) နိဿရဏဝိဝေကကား နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ခြင်း အာရုံပြုခြင်းဖြင့် ကိလေသာတို့မှ ကင်းဆိတ်ခြင်းတည်း။

သမ္မာဒိဋ္ဌိံ စသည်၌ အရိယမဂ္ဂဘာဝနာဖြစ်သောကြောင့် ဝိက္ခမ္ဘန(မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်)ဝိဝေက၊ ပဋိပဿဒ္ဓိ (ဖိုလ်)ဝိဝေကတို့ကို မယူရ။ ထင်ရှားအောင် ပြဋ္ဌာန်းအံ့-

သမ္မာအာဇီဝံ၊ ကိံ။ပ။ သမ္မာဝါယာမံ၊ ကိံ။ပ။ သမ္မာသတိံ၊ ကိံ။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဝါ၊ ပြီး၏။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ ရာဂကင်းဆိတ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို မှီသော။ ဝါ၊ ဝိဝေက၌မှီသော။ ဝိရာဂနိဿိတံ၊ ဝိရာဂကိုမှီသော။ ဝါ၊ ဝိရာဂ၌မှီသော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ နိရောဓကို မှီသော။ ဝါ၊ ၌မှီသော။ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ၊ ကိလေသာတို့ကိုစွန့်ပယ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ ကိုင်းညွတ်သော။ သမ္မာသမာဓိံ၊ သမ္မာသမာဓိကို။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဝါ၊ ပြီး၏။ အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ဝေခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ကလျာဏမိတ္တော၊ ကောင်းသော မိတ်ဆွေ ရှိသော။ ကလျာဏသဟာယော၊

အရိယမဂ္ဂဘာဝနာကို အားထုတ်သော ယောဂီသည် ဝိပဿနာဝေဒနာ၌ ကိစ္စအားဖြင့် တဒင်္ဂဝိဝေကကိုမှီသော သမ္မာဒိဋ္ဌိကိုပြီး၍ အဇ္ဈာသယ(နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုအံ့ဟု အားကြီးသောအလိုဆန္ဒ)အားဖြင့် နိဿရဏဝိဝေက၌မှီသော သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ပြီးသည်။ မဂ္ဂကုဏ၌ကား ကိစ္စအားဖြင့် သမုစ္ဆေဒဝိဝေကကိုမှီသော သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ပြီး၍ အာရုံအားဖြင့် နိဿရဏဝိဝေက၌မှီသော သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ပြီးသည်။ နိဿယော စ ဝိပဿနာမဂ္ဂါနံ ဝသေန မဂ္ဂပလာနံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ အသတိပိ တာသံ ပုဗ္ဗာပရသာဝေ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ တေ ပစ္စယာနံ သမုပ္ပါဒနံ ဝိယ အဘိန္ဒုဗ္ဗာဓာရာ နိဿယဘာဝနာ သမ္ပဝန္တိ။ သံ-ဋီ-၁၊ ၁၉၁။ ဝိဝေက-က နိဿယ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိစသည်က နိဿိတဖြစ်ပုံကို မဂ်ဖိုလ်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့် သိအပ်၏။ ၎င်းတရား ၂-ပါးတို့ ရွှေ့နှောက်အဖြစ် မရကောင်း သော်လည်း။ ဝါ- နိဿယ၊ နိဿိတမဖြစ်ကောင်းသော်လည်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ အကြောင်းတရား၊ အကျိုးတရား ၂-မျိုးအနက် အကျိုးတရားက အကြောင်းတရားကို ဖြစ်စေသည်ဟု ဆိုရသကဲ့သို့ မကွဲပြားသော တရားတို့၏ တည်ရာ နိဿယဘာဝနာတို့သည် ဖြစ်နိုင်ကုန်၏ ဟူလို။ ဝိရာဂနိဿိတံ၌ ဝိဝေကနိဿိတံအတိုင်း သိလေ။

ကေဝလဇ္ဈတ္တ ဝေါဿဂ္ဂေါ ဒုဝိဓော ပရိစ္စာဂဝေါဿဂ္ဂေါ စ ပက္ခန္ဓနဝေါဿဂ္ဂေါ စာတိ။ ပ။ နိဗ္ဗာနပက္ခန္ဓနံ။ သံ-ဋီ-၁၊ ၁၉၅။

ဝေါဿဂ္ဂသဒ္ဓေါ ပရိစ္စာဂတ္ထော ပက္ခန္ဓနတ္ထော စာတိ ဝေါဿဂ္ဂဿ ဒုဝိဓတာ ဝုတ္တာ။ ဝေါဿဇ္ဇနံ ဟိ ပဟာနံ၊ ဝိဿဋ္ဌဘာဝေန နိရာသကံပဝတ္တိံ စ။ တဿာ ဝိပဿနာက္ခဏေ တဒင်္ဂဝသေန၊ မဂ္ဂကုဏေ သမုစ္ဆေဒဝသေန ပဋိပက္ခဿ ပဟာနံ ဝေါဿဂ္ဂေါ၊ တထာ ဝိပဿနာက္ခဏေ တနိန္ဒဘာဝေန၊ မဂ္ဂကုဏေ အာရမ္မဏကရဏေန ဝိဿဋ္ဌသဘာဝထာ ဝေါဿဂ္ဂေါတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သံ-ဋီ-၁၊ ၁၉၁။

ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိန္တိ ဣမိနာ ပန သကလေန ဝစနေန ဝေါဿဂ္ဂတ္ထံ ပရိဏမန္တံ ပရိဏတဉ္စ၊ ပရိပစ္စန္ဓ-ပရိပက္ခန္ဓာတိ(ဣဒံ)ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အယံ ဟိ အရိယမဂ္ဂဘာဝနာနယုတ္ထော ဘိက္ခု ယထာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကိလေသ-ပရိစ္စာဂဝေါဿဂ္ဂတ္ထံ နိဗ္ဗာနပက္ခန္ဓနဝေါဿဂ္ဂတ္ထံ ပရိပစ္စတံ၊ ယထာ စ ပရိပက္ခန္ဓာ ဟောတိ။ တထာ နံ ဘာဝေတိတိ။ သံ-ဋီ-၁၊ ၁၉၆။

ပုဗ္ဗေ ဝေါဿဂ္ဂဝစနေသေဝ အတ္တဿ ဝုတ္တတ္တာ အာဟ “သကလေန ဝစနေနာ”တိ။ ပရိဏမန္တံ ဝိပဿနာက္ခဏေ၊ ပရိဏတံ မဂ္ဂကုဏေ။ ပရိဏာမော စ နာမ ဣဓ ပရိပါကောတိ အာဟ “ပရိပစ္စန္ဓံ ပရိပက္ခန္ဓာ”တိ။ ပရိပါကော စ အာသေဝနလာဘေန လဒ္ဓသမတ္ထိယဿ ကိလေသေ ပရိစ္စတိတံ နိဗ္ဗာနံ ပက္ခန္ဓိတံ တိက္ခဝိသဒဘာဝေါ။ သံ-ဋီ-၁၊ ၁၉၁။

ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိန္တံ ဝေါဿဂ္ဂသဒ္ဓါသည်(ကိလေသာတို့ကို) ပယ်စွန့်ခြင်းအနက်၊ (နိဗ္ဗာန်သို့) ပြေးဝင်ခြင်း အနက်များကို ဟောသည်။ ဋီ-၌ ပြေးဝင်ခြင်းဟူသည် ဝိဿဋ္ဌသဘာဝ (သန့်ရှင်းသော သဘော) ဟု ဖွင့်၏။ ပရိဏာမိ ဟူသောပုဒ်၌ ရင့်ကျက်ခြင်း အနက်ကို ပရိရှေးရှိသော နမူဓာတ်က ဟော၍ ပစ္စုပ္ပန္နာတိတအနက်ကို ထိပစ္စည်းက ဟောနိုင်ရကား “တဉ္စ ခေါ။ ပ။ ပရိဏတံ ပရိပက္ခန္ဓိ အယမေဝ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော”။ အ-ဋီ-၂၊ ၁၀- နှင့်အညီ ရင့်ကျက်ဆဲ၊ ရင့်ကျက်ပြီးသောဟု သမ္မုန်လိုက်သည်။ အရိယမဂ်ကို ပြီးများအားထုတ်သော ရဟန်းသည် ကိလေသာတို့ကို စွန့်ခွာရန်နှင့် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ရန် သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ရင့်ကျက်ဆဲ၊ ရင့်ကျက်ပြီးဖြစ်သော နည်းဖြင့် ပြီးများအားထုတ်၏ ဟူလို။ ရင့်ကျက် ဟူသည် အာသေဝနပစ္စည်းခေါ် ကြိမ်ဖန်များစွာ အားထုတ် ခြင်းဖြင့် သတ္တိရှိသွင်း ကိလေသာတို့ကို စွန့်ခွာရန်နှင့် နိဗ္ဗာန်သို့သက်ရောက်ရန် ထက်မြက်သန့်ရှင်းသည်၏ အဖြစ်မျိုးပင်တည်း။

ကောင်းသောအပေါင်းအဖော်ရှိသော။ ကလျာဏသမ္ပဝကော၊ ကောင်းသောမိတ်ဆွေ၌ညွတ်ကိုင်
သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အရိယံ၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော။ မဂ္ဂံ၊ အရိယ
မဂ်ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဝါ၊ ပါး၏။ အရိယံ၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။
ဗဟုလိကဓေတိ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာပြု၏။

☞ အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ယဒိဒံ ကလျာဏမိတ္တတာ၊ အကြင်ကောင်းသောမိတ်ဆွေရှိသည်၏အဖြစ်
သည်။ ယဒိဒံ ကလျာဏသဟာယတာ၊ အကြင်ကောင်းသောအပေါင်းအဖော်ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။
ယဒိဒံ ကလျာဏသမ္ပဝကံတာ၊ အကြင်ကောင်းသော မိတ်ဆွေ၌ ညွတ်ကိုင်သည်၏အဖြစ်သည်။
(အတ္ထိ၊ ၏။) ဣဒံ၊ ဤကောင်းသောမိတ်ဆွေရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ အရိယမဂ်
ဟူသောအကျင့်မြတ်၏။ သကလမေဝ၊ အလုံးစုံသည်သာလျှင်။ ယထာ၊ အကြင် (ကလျာဏ
မိတ္တစသော) အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။) တံ တေ၊ ထိုပြဆိုခဲ့ပြီးသော (ကလျာဏ
မိတ္တစသော) အခြင်းအရာကို။ ဣမိနာပိ ပရိယာယေန၊ ဤဆိုလတံသော အကြောင်းအားဖြင့်
လည်း။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။ အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ဟိ၊ မှန်၏။ ကလျာဏမိတ္တံ၊ ကောင်းသော
မိတ်ဆွေစစ်ဖြစ်သော။ မမံ၊ ငါဘုရားကို။ အာဂမ္မ၊ စွဲမိ၍။ ဇာတိဓမ္မာ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသဘော
ရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ဇာတိယာ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းမှ။ ပရိမုစ္ဆန္တိ၊ လွတ်မြောက်
ကုန်၏။ ဇရာဓမ္မာ၊ အိုခြင်းသဘောရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဇရာယ၊ အိုခြင်းမှ။
ပရိမုစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ မရဏဓမ္မာ၊ သေခြင်းသဘောရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ မရဏေန၊
သေခြင်းမှ။ ပရိမုစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသဓမ္မာ၊ စိုးရိမ်ခြင်း၊
ငိုကြွေးခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်း၊ နှလုံးမသာယာခြင်း၊ ပြင်းစွာ ပင်ပန်းခြင်း သဘောရှိကုန်သော။
သတ္တာ၊ တို့သည်။ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသေဟိ၊ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်း၊ ဆင်းရဲ
ခြင်း၊ နှလုံးမသာယာခြင်း၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းတို့မှ။ ပရိမုစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။
ယဒိဒံ ကလျာဏမိတ္တတာ၊ အကြင်ကောင်းသော မိတ်ဆွေရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ယဒိဒံ ကလျာ-
ဏသဟာယတာ၊ အကြင်ကောင်းသော အပေါင်းအဖော်ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ယဒိဒံ ကလျာဏ-
သမ္ပဝကံတာ၊ အကြင်ကောင်းသော မိတ်ဆွေ၌ ညွတ်ကိုင်သည်၏အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။)
ဣဒံ၊ ဤကောင်းသော မိတ်ဆွေရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ အရိယမဂ်ဟူသော အကျင့်
မြတ်၏။ သကလမေဝ၊ အလုံးစုံသည်သာလျှင်။ ယထာ၊ အကြင်(ကလျာဏမိတ္တစသော)အခြင်း
အရာအားဖြင့်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တေ၊ ဤ(ကလျာဏမိတ္တစသော) အခြင်းအရာကို။ ဣမိနာ
ခေါ် ပရိယာယေန၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အကြောင်းအားဖြင့်လည်း။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။
ဣတိ၊ ဤသို့ မှီနဲ့တော်မူ၏။

ဒုတိယံ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-သာရိပုတ္တသုတ်

၃။ (ဤသုတ်၌ အရှင်သာရိပုတြာက၊ ဥပဓမ္မိဒံဟု မလျှောက်ပဲ သကလမိဒံဟု လျှောက်ခြင်း
သည်၎င်း၊ သာဓု သဓု သာရိပုတ္တဟု ဘုရားရှင်က မိန့်ခြင်းသည်၎င်း ဤမျှသာထူး၏။ သကလံ၊
အလုံးစုံတည်း။ သာရိပုတ္တ၊ သာရိပုတြာ။ သာဓု သာဓု၊ ကောင်း၏ ကောင်း၏ဟု သမ္မုနံ၊ ကြွင်း
ရွှေသုတ်နှင့် တူ၏။)

တတိယံ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ဇာဏုသောဏိဗြာဟ္မဏသုတ်

၄။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ သာဝတ္ထိနိဒါနိးတည်း။ အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ အရှင်အာနန္ဒာသည်။ ပုဗ္ဗတုသမယံ၊ နံနက်အခါ၌။ နိဝါသေတု၊ သင်းပိုင်ကို ပြင်ဝတ်၍။ ပတ္တစိဝရံ၊ သပိတ်သင်္ကန်းကို။ အာဒါယ၊ ယူဆောင်၍။ သာဝတ္ထိ၊ သာဝတ္ထိမြို့သို့။ ပိဏ္ဍာယ၊ ဆွမ်းအလှူငှါ။ ပါဝိသိ၊ ဝင်လေပြီ။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ ဇာဏုသောဏိ၊ ဇာဏုသောဏိအမည် ရှိသော။ ဗြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏားကို။ သဗ္ဗသေတေန၊ အလုံးစုံဖြူဖွေးသော။ ဝဠဝါဘိရထေန၊ မြင်းမလေးကောင်ကသော ရထားဖြင့်။ (ဝဠဝါဘိသဒ္ဓေါ ဝဠဝါပရိယာယော။၉။) သာဝတ္ထိယာ၊ သာဝတ္ထိမြို့မှ။ နိယျာယန္တိ၊ ထွက်လာသည်ကို။ အဒ္ဓသာ ခေါ၊ မြင်လေ၏။ သေတာလကာရာ၊ ဖြူသော အဆင်တန်ဆာရှိကုန်သော။ သေတာ၊ ဖြူဖွေးကုန်သော။ အဿာ၊ မြင်းမတို့သည်။ ယုတ္တာ၊ ကအပ် တပ်အပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ (သုဒ္ဓံ=နိပါတ်မျှ။) သေတပရိဝါရော၊ ဖြူသော အဖုံးအကာရှိသော။ (ပဋိစ္စာဒနတ္ထော ဟိ ဣဓ ပရိဝါရသဒ္ဓေါ။၉။) သေတော၊ ဖြူသော။ ရထော၊ ရထားသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) သေတာ၊ ဖြူကုန်သော။ ရသ္မိယော၊ ကြီးတို့သည်။ သေတာ၊ ဖြူသော။ ပတောဒလဠိ၊ နှင်တံ(တပြာ)သည်။ သေတံ၊ ဖြူသော။ ဆတ္တံ၊ ထီးသည်။ သေတံ၊ ဖြူသော။ ဥက္ခိသံ၊ နဖူးသင်းကျစ်သည်။ သေတာနိ၊ ဖြူကုန်သော။ ဝတ္တာနိ၊ အဝတ်တို့သည်။ သေတာ၊ ဖြူကုန်သော။ ဥပါဟနာ၊ ဘိနပ်တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) သေတာယ၊ ဖြူသော။ ဝါလဗိဇနိယာ၊ သားမြီးယပ်ဖြင့်။ ဗီဇိယတိ၊ ယပ်လေခတ်အပ်၏။ (သုဒ္ဓံ=နိပါတ်မျှ။) တမေနံ၊ ထိုရထားကို။ ဇနော၊ လူအပေါင်းသည်။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ “ဘော၊ အိုလူအပေါင်းတို့။ ယာနံ၊ ရထားယာဉ်သည်။ ဗြဟ္မံ ဝတ၊ မြတ်ပေစွတကား။ ဘော၊ တို့။ ဗြဟ္မယာနဉ္စပံ ဝတာတိ၊ မြတ်သောရထားယာဉ်နှင့် တူပေစွတကား။ ဝါ၊ မြတ်သူတို့၏ရထားယာဉ်နှင့် တူပေစွတကား?” ဟူ၍။ ဝေံ၊ ဤသို့။ အာဟ၊ ဆိုပြီ။ အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ သာဝတ္ထိယံ၊ ၌။ ပိဏ္ဍာယ၊ ငှါ။ စရိတု၊ လှည့်လည်ပြီး၍။ ပစ္စာဘတ္တံ၊ ဆွမ်းစားပြီးသည်မှနောက်အဖို့၌။ (ဘတ္တဘုဒ္ဓတော ပစ္စာ။) ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော၊ ဆွမ်းရှာရာမှပဲသည်ရှိသော်။ (ပိဏ္ဍပါတပရိယေသနတော ပဋိက္ကန္တော။) ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) တေန၊ ထိုအရပ်သို့။ ဥပသကံမိ၊ ချဉ်းကပ်လေ၏။ ဥပသကံမိတု၊ ချဉ်းကပ်ပြီး၍။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ အဘိဝါဒေတု၊ အလွန်ရှိသော ရှိခိုးပြီး၍။ ဧကမန္တံ၊ (အပြစ်ခြောက်ပါး

၁။ ကုသာ တု နာသရဇ္ဇမ္ပိ၊ ဝဠဝါယာ ခုရော သမံ၊ စာပိဒံ နာ၊ အဘိဓာန်ဂါထာ၌ ဝဠဝါ၊ အဿာ သစ္စါ နှစ်ပုဒ်တို့ကို မြင်းမပရိယာယ်တွင် ဟောသောကြောင့်၎င်း သဗ္ဗသေတေန ဝဠဝါဘိရထေနာတိ “သေတာ သုဒ္ဓံ အဿာ ယုတ္တာ ဟောန္တိ။ပ။ စတုဟိ ဝဠဝါဟိ ယုတ္တရထေန၊ မ-၄-၂- စာပိဒံ-၂၈။ စာမျက်နှာ-၉၈။ တွင် ဝဠဝါကို အဿာဟု ဖွင့်သောကြောင့်၎င်း မြင်းမဟု ပေးသည်။”

၂။ သေတာ ဥပါဟနာတိ ဥပါဟနာ နာမ မဂ္ဂါရုဠာယ ဝါ ဟောန္တိ အဋ္ဌဝိ ဝါ ပဝိသန္တဿ။ အယံ ပန ရထံ အဘိရုဠော၊ တေနာယ တဒနုဇ္ဈဝိကော ရဇတပဋိသေဝိတော ပါဒါလင်္ကာရော နာမ သေ ဝေံ ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ၄။

၃။ ဗြဟ္မန္တံ သေဠာဓိဝစနမေတံ၊ ဗြဟ္မံ ဝတ ဘော ယာနန္တိ သေဠာယာနသဒိသံ ဝတ ဘော ယာနန္တိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။၄။ ဗြဟ္မာဘူတံ သေဠာဘူတံ ယာနံ၊ ဗြဟ္မာဘူတာနံ သေဠာဘူတာနံ ယာနန္တိ ဝါ ဗြဟ္မယာနံ။၉။

၄-၌ ဗြဟ္မံ ဝတ ဘော ယာနန္တိဟု တည်သော်လည်း ဗြဟ္မယာနဉ္စပံ ဝတာကို ဖွင့်သည်။ ၉-၌ နောက်လာလတ္တံ့ ပါဠိတော် ဗြဟ္မယာနံ ဣတိပိကို ဖွင့်သည်။ သို့သော် ဤ၌လည်း အကျုံးဝင်၍ ထည့်ပြလိုက်၏။

ကင်း၍ သင့်တင့်လျောက်ပတ်သည့်) တခုသော နေရာအရပ်၌။ နိဿိဒိ၊ ထိုင်၏။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိဿိန္ဒော ခေါ်၊ ထိုင်နေသော။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ အရှင်အာနန္ဒာသည်။ သဂဝန္တံ၊ ကို—

သန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ ဣ၊ ဤသဘာဝတို့မြို့၌။ ပုဗ္ဗဏှသမယံ၊ ၌။ ပ။ အာဟ၊ ဆိုပြီ။ သန္တေ၊ ရှေး။ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ၊ ဤတရားဖြင့် ဆုံးမရာ သာသနာ၌။ ဗြဟ္မဃာနံ၊ မြတ်သောယာဉ်ကို။ ဝါ၊ မြတ်သူတို့၏ယာဉ်ကို။ ပညပေတံ၊ ပညတ်ခြင်းငှါ။ သက္ကာ နု ခေါ်တံ၊ စွမ်းနိုင်ပါသလောဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါ၊ လျှောက်ကြား၏။

ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ “အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ သက္ကာတိ၊ စွမ်းနိုင်၏”ဟူ၍။ အဝေါ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ဗြဟ္မဃာနံ ဣတိပိ၊ မြတ်သောယာဉ်။ ဝါ-မြတ်သူတို့၏ယာဉ်ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဓမ္မဃာနံ ဣတိပိ၊ ဓမ္မသဗ္ဗယ်ဖြစ်သောယာဉ်ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ် သည်လည်းဖြစ်သော။ အနုတ္တရော သင်္ဂါမဝိဇယော ဣတိပိ၊ မြတ်လည်းမြတ် ကိလေသာစစ်ပွဲကို အောင်လည်းအောင်ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဧတံ၊ ဤအမည်သည်။ အရိယဏ၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌကိကဏ၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော။ ဣမသ္မေဝ ခေါ် မဂ္ဂဏ၊ ဤမင်္ဂ၏သာလျှင်။ အဝိဝစနံ၊ အမည်ပေတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက် တတ်)သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’သည်။ ဘာဝိတော၊ ပွားများအပ်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလိကတော၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ ဣဂဝိနယပရိယောသာနာ၊ ဣဂကို ပယ်ဖျောက်သည် ဖြစ်၍ မိမိကိစ္စကို ပြီးဆုံးစေသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒေါသဝိနယပရိယောသာနာ၊ ဒေါသကို ပယ် ဖျောက်သည်ဖြစ်၍ မိမိကိစ္စကို ပြီးဆုံးစေသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မောဟဝိနယပရိယောသာနာ၊ မောဟကို ပယ်ဖျောက်သည်ဖြစ်၍ မိမိကိစ္စကို ပြီးဆုံးစေသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပ။ အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ သမ္မာသမာဓိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်)သော တည်ကြည်ခြင်း ‘သမ္မာသမာဓိ’သည်။ ဘာဝိတော၊ ပွားများအပ်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလိကတော၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ ဣဂဝိနယပရိယောသာနော၊ ဣဂကို ပယ်ဖျောက်သည် ဖြစ်၍ မိမိကိစ္စကို ပြီးဆုံးစေသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒေါသဝိနယပရိယောသာနော၊ သည်။ ဧဟောတိ၊ ၏။ မောဟဝိနယပရိယောသာနော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ဗြဟ္မဃာနံ ဣတိပိ၊ မြတ်သောယာဉ်။ ဝါ- မြတ်သူတို့၏ယာဉ်ဟု ခေါ်ဝေါ် အပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဓမ္မဃာနံ ဣတိပိ၊ ဓမ္မသဗ္ဗယ်ဖြစ်သောယာဉ်ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်လည်း ဖြစ်သော။ အနုတ္တရော သင်္ဂါမဝိဇယော ဣတိပိ၊ မြတ်လည်းမြတ်၊ ကိလေသာစစ်ပွဲကို အောင်လည်း

၁။ ဣဂံ ဝိနယမာနာ ပရိယောသာပေတိ ပရိယောသာနံ ဂစ္ဆတိ နိပ္ပဇ္ဇတိတိ ဣဂဝိနယပရိယောသာနာ။ ဋ။
ဣဂံ ဝိနယမာနာ ပရိယောသာပေတိတိ သဗ္ဗမ္ပိ ဣဂံ သမုဇ္ဈေဒဝိနယဝသေန ဝိနေတိ၊ အတ္တနော ကိစ္စံ ပရိယောသာပေတိ။ ကိစ္စပရိယောသာပနေနေဝ ဟိ သယမ္ပိ ပရိယောသာနံ နိပ္ပဇ္ဇတိ ဥပဂစ္ဆတိ၊ တေနာဟ “ပရိယောသာနံ ဂစ္ဆတိ နိပ္ပဇ္ဇတိ” တိ။ ဋိ။
ဣဂံ ဝိနေတိတိ ဣဂဝိနယာ၊ အတ္တနော ကိစ္စံ ပရိယောသာပေတိတိ ပရိယောသာနာ၊ ဣဂဝိနယာ စ သာ ပရိယောသာနာ စေတိ ဣဂဝိနယပရိယောသာနာဟုပြု။ ဝါကျ၊ သမာသ်အားလုံး သမ္မာဒိဋ္ဌိချည်းကောက်။

အောင်ဟုံ ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်လည်း ဖြစ်သော။ တေံ၊ ဤအမည်သည်။ အရိယဿ၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌဂီကဿ၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော။ ဣမသော မဂ္ဂဿ၊ ဤမဂ်၏သာလျှင်။ အဓိဝစနံ၊ အမည်သည်။ ယထာ၊ အကြင်(ရာဂစသည်ကို ပယ်သော)အခြင်းအရာဖြင့်။ (ဟောတိ၊၏။) တေံ၊ ဤ(ရာဂစသည်ကို ပယ်သော)အခြင်းအရာကို။ ဣမံနာ ခေါ်ပရိယာယေန၊ ဤ (ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ပါးများခြင်း)အကြောင်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣဒံ၊ ဤတရားစကားကို။ အပေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ သဂတော၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော။ သတ္တာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဣဒံ၊ ကို။ ဝတ္တာန၊ မိန့်တော်မူပြီး၍။ အထာပရံ၊ ထိုမှတစ်ပါးသော။ ယဿ၊ပ။ ဇယန္တိ၊ ဇယံဟူသော။ တေံ၊ ဤတရားစကားကို။ အပေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။

ယဿ၊ အကြင်အရိယမဂ် ယာဉ်ရထား၏။ ဓုရံ၊ တကြမဇ္ဈတ္တတာတည်းဟူသော အဦးဖြစ်သော ထမ်းပိုး၌။ သဒ္ဓါ စ၊ သဒ္ဓါ(သဒ္ဓါနုသာရီ)၎င်း။ ပညာ စ၊ ပညာ(ဓမ္မာနုသာရီ)၎င်း။ ဓမ္မာ၊ တရား (၂-ပါး) တို့ကို။ သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ ယုတ္တာ၊ ကအပ်ကုန်၏။ (ယဿ၊ အကြင်အရိယမဂ် ယာဉ်ရထား၏။) ဤသာ၊ ရထားသန်သည်။ ဟိရိ၊ ဟိရိ၊ ဩတ္တပ္ပ ၂-ပါးတည်း။ ယောတ္တံ၊ ကြီးသည်။ မနော၊ ဝိပဿနာစိတ်၊ မဂ်စိတ်တည်း။ အာရက္ခသာရထိ၊ အစောင့်အရှောက်ဖြစ်သော ရထားထိန်းသည်။ သတိ၊ မဂ်နှင့်ယှဉ်သော သတိတည်း။

(ယော)ရထော၊ အကြင်အရိယမဂ်ယာဉ်ရထားသည်။ သီလပရိက္ခာပေ၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိ သီလတည်းဟူသော အဆင်တန်ဆာ ရှိ၏။ (ပရိကဇေတိ ဝိဘူသယတိတိ ပရိက္ခာပေ၊ ဝိဘူသနံ။ ဋီ။) ဈာနက္ခော၊ ဝိပဿနာနှင့် ယှဉ်သော ဈာန်တည်းဟူသော ဝင်ရိုးရှိ၏။ စက္ကဝိရိယော၊ ကိုယ် စိတ် လုံ့လ ဝီရိယတည်းဟူသော ဘီးရှိ၏။ ဥပေက္ခာဓုရသမာဓိ၊ တကြမဇ္ဈတ္တပေက္ခာ တည်းဟူသော အညီ အမျှ ထားအပ်သော ယာဉ်ဦးထမ်းပိုးရှိ၏။ (ဥပေက္ခာ ဓုရသမာဓိ တေသာတိ ဥပေက္ခာဓုရသမာဓိ၊ အရိယမဂ္ဂေါ ဥပေက္ခာသင်္ခါတဓုရသမာဓိတိ အတ္ထော။ ဋီ။ ယဿ၊ အကြင်အရိယမဂ် ယာဉ်ရထား၏။) ပရိဝါရဏံ၊ အဖုံးအကာသည်။ အနိစ္စာ၊ အလောဘတည်း။

ယဿ၊ အကြင် အရိယမဂ်ယာဉ်ရထား၏။ အာဝုဓံ၊ လက်နက်သည်။ အဗျာပါဒေါ၊ မေတ္တာ၎င်း။ အဝိဟိံသာ၊ ကရုဏာ၎င်း။ ဝိဝေကော၊ ကာယဝိဝေက၊ စိတ္တဝိဝေက၊ ဥပဓိဝိဝေက၎င်းတည်း။ တိတိက္ခာစမ္ပသန္နာဟော၊ သည်းခံတတ်သည့် အဓိဝါသနာခန္တိတည်းဟူသော ကောင်းစွာ ဝတ်ဆင်အပ်သည့် ဘားရေရှိသော ရထားထိန်းရဟန်းသည်။ ယောဂက္ခေမာယ၊ လေးပါးသော ယောဂထို့ဖြင့် ဘေးမရှိသည့် နိဗ္ဗာန်အလို့ငှါ။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။

(ယေသံ၊ အကြင်ပညာရှိတို့၏။) အတ္တနိ၊ မိမိ၌။ သမ္ပူဇံ၊ ဖြစ်လာသော။ အနုတ္တရံ၊ မိမိထက် အလွန်အမြတ်မရှိ အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော။ တေံ ဗြဟ္မယာနံ၊ အကြင်အရိယမဂ်ယာဉ်သည်။ (ယဿပုဂံများနှင့် ယောပုဂံ၏ နိယမတည်း။) အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ (တေ)ဓီရာ၊ ထိုပညာရှိတို့သည်။ ဇယံ ဇယံ၊ ကိလေသာတို့ကို အောင်ကြ၊ အောင်ကြကုန်လျက်။ လောကမ္ပာ၊ လောကမှ။ အညဒတ္ထ၊ စင်စစ်။ နိယုန္တိ၊ ထွက်မြောက်ကုန်၏။

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ကိမတ္ထိယသုတ်

၅။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ အထ ခေါ၊ ဌ။ သပ္ပဟုလာ၊ များစွာကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း တို့သည်။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသကံမိံ သ၊ ချဉ်းကပ်ကုန်ပြီ။ ပ။ နိသီဒိ သ၊ ထိုင်နေကြကုန်ပြီ။ ဧကမန္တံ၊ ဌ။ နိသိန္နာ ခေါ၊ ထိုင်နေကုန် သော။ တေ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို—

“ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဣမ၊ ဤအရပ်၌။ အညတိတ္ထိယာ၊ သာသနာမှ တပါးသော အယူရှိ ကုန်သော။ ပရိဗ္ဗာဇကာ၊ ပရိပိုင်တို့သည်။ (ဣမ နော၌ နော-နိပါတ်မျှ။) အမော၊ တပည့်တော် တို့ကို။ “အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ကိမတ္ထိယံ၊ အဘယ်အကျိုးငှါ။ သမဏေ ဂေါတမေ၊ ရဟန်း ဂေါတမအထံ၌။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို။ ဝုဿတိတိ၊ ကျင့်သုံးအပ်သနည်း”ဟူ၍။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ပုစ္ဆန္တိ၊ မေးမြန်းကြကုန်၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ပုဋ္ဌာ၊ မေးအပ်ကုန်သော။ မယံ၊ တပည့်တော်တို့သည်။ အညတိတ္ထိယာနံ၊ သာသနာမှ တပါးသော အယူရှိကြကုန်သော။ တေသံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ၊ ထိုပရိပိုင်တို့အား။ “အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ဒုက္ခဿ ခေါ၊ ဆင်းရဲ(ဒုက္ခသစ္စာ)ကို။ ပရိညတ္တံ၊ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ။ ဘဂဝတိ၊ မြတ်စွာဘုရားအထံ၌။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကို။ ဝုဿတိတိ၊ ကျင့်သုံးအပ်၏”ဟူ၍။ ဝေံ၊ သို့။ ဗျာကရောမ၊ ဖြေဆိုကြကုန်၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ကစ္စံ၊ အသို့ ပါနည်း။ ဝေံ၊ သို့။ ပုဋ္ဌာ၊ ကုန်သော။ မယံ၊ တို့သည်။ ဝေံ၊ သို့။ ဗျာကရမာနာ၊ ဖြေဆိုကုန်သည် ရှိသော်။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဝုတ္တဝါဒိနော စေဝ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသည်ကို ပြောဆိုကြကုန်သည် မည်သည်လည်း။ ဟောမ၊ ဖြစ်ကြပါကုန်၏လော့။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ အဘူ တေန၊ မဟုတ်မမှန်သောအားဖြင့်။ န စ အပ္ပာစိက္ခာမ၊ စွပ်စွဲလည်း မစွပ်စွဲကုန်သည် မည်ပါ၏ လော့။ ဓမ္မဿ၊ အကြောင်းအား။ အနုဓမ္မံ၊ လျော်သောအကြောင်းကို။ ဗျာကရောမ စ၊ ဖြေဆို လည်း ဖြေဆိုကုန်သည် မည်ပါ၏လော့။ သဟဓမ္မိကော၊ အကြောင်းနှင့်တကွသော။ ဝါဒါနုဝါဒေါ၊ ဘုရားရှင်၏ဝါဒ၊ ထိုဝါဒသို့ အတုလိုက်သော ဝါဒသည်။ ဂါရယံ ဌာနံ၊ ကဲ့ရဲ့အပ်သော အကြောင်းသို့။ ကောစိ၊ အနည်းငယ်မျှ။ န စ အာဂစ္ဆတိတိ၊ မကျရောက်လည်း မကျရောက်သည် မည်ပါ၏လော့”ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစုံ၊ လျှောက်ကုန်ပြီ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေံ ပုဋ္ဌာ၊ ကုန်သော။ တုမော၊ သင်တို့သည်။ ဝေံ ဗျာကရမာနာ၊ သော်။ တဏှ၊ စင်စစ်။ မေ၊ ငါဘုရား၏။ ဝုတ္တဝါဒိနော စေဝ၊ သည်လည်း။ ဟောထ၊ ဖြစ်ကြကုန်၏။ မံ၊ ငါဘုရားကို။ အဘူတေန၊ အားဖြင့်။ န စ အပ္ပာစိက္ခာယ၊ စွပ်စွဲလည်း စွပ်စွဲကုန်သည်မမည်။ ဓမ္မဿ၊ အား။ အနုဓမ္မံ၊ ကို။ ဗျာကရောထ စ၊ ဖြေဆိုလည်း ဖြေဆိုကုန်သည် မည်၏။ သဟဓမ္မိကော၊ သော။ ဝါဒါနုဝါဒေါ၊ သည်။ ဂါရယံ၊ သော။ ဌာနံ၊ သို့။ ကောစိ၊ အနည်းငယ်မျှ။ န စ အာဂစ္ဆတိ၊ မကျရောက်သည်လည်း မည်၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဒုက္ခဿ၊ ဆင်းရဲကို။ ပရိညတ္တံ၊ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ။ မယံ၊ ငါဘုရားအထံ၌။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကို။ ဝုဿတိ၊ အပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အည- တိတ္ထိယာ၊ ကုန်သော။ ပရိဗ္ဗာဇကာ၊ တို့သည်။ ဝေါ၊ သင်တို့ကို။ “အာဝုသော၊ တို့။ တေဿ ဒုက္ခဿ၊ ဤဆင်းရဲကို။ ပရိညာယ၊ ပိုင်းခြား၍သိခြင်းငှါ။ ဗဂ္ဂေါ၊ လမ်းသည်။ အတ္ထိ ပန၊ ရှိပါ သလော။ ပဋိပဒါ၊ အကျင့်သည်။ အတ္ထိတိ၊ ရှိပါသလော”ဟူ၍။ ဝေံ၊ ဤသို့။ သစေပုစ္ဆေယျံ၊ အကယ်၍ မေးကုန်ငြားအံ့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေံ ပုဋ္ဌာ၊ ကုန်သော။ တုမော၊ တို့သည်။ အညတိတ္ထိ- ယာနံ၊ ကုန်သော။ တေသံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ၊ တို့အား။ “အာဝုသော၊ တို့။ တေဿ ဒုက္ခဿ၊ ကို။

ပရိညာယ၊ ငှါ၊ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ အတ္ထိ ခေါ၊ ရှိသည်သာတည်း။ ပဋိပဒါ၊ သည်။ အတ္ထိတိ၊ ရှိသည်သာတည်း”ဟူ၍။ ဝေံ၊ သို့။ ဗျာကရေယျာထ၊ ဖြေဆိုကြကုန်လော့။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တေဿ ဒုက္ခဿ၊ ကို။ ပရိညာယ၊ ငှါ၊ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ကတမော စ၊ အဘယ်နည်း။ ပဋိပဒါ၊ သည်။ ကတမာ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးခဲ့သော်။ အရိယော၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော။ အယမေဝ မဂ္ဂေါ၊ ဤမဂ်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣဒံ၊ ဤမဂ်သည်။ သေယျထာ၊ အဘယ်နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်)သော အမြင်၎င်း။ ပ။ သမ္မာသမာဓိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်)သော တည်ကြည်ခြင်း၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တေဿ ဒုက္ခဿ၊ ကို။ ပရိညာယ၊ ငှါ၊ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ အယံ၊ ဤသည်တည်း။ ပဋိပဒါ၊ သည်။ အယံ၊ ဤသည်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ဖြေရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူပြီ။

ပဉ္စမံ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ပဌမအညတရတိက္ခသုတ်

၆။ (သာဝတ္ထိနိဒါနံ-မှ ကေမန္တံ နိသိန္နော ခေါ-အထိ ပေးမြဲ။) သော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို—“ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဗြဟ္မစရိယံ ဗြဟ္မစရိယန္တိ၊ မြတ်သောအကျင့် မြတ်သောအကျင့်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သောအကျင့်သည်။ ကတမံ န ခေါ၊ အဘယ်ပါနည်း။ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ၊ မြတ်သောအကျင့်၏အဆုံးသည်။ ကတမန္တိ၊ အဘယ်ပါနည်း”ဟူသော။ ဝေံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ အရိယော၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော။ အယမေဝ မဂ္ဂေါ၊ ဤမဂ်သည်သာလျှင်။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သောအကျင့်မည်၏။ ဣဒံ၊ ဤမဂ်သည်။ သေယျထာ၊ အဘယ်နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်)သော အမြင်၎င်း။ ပ။ သမ္မာသမာဓိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်) သော တည်ကြည်ခြင်း၎င်းတည်း။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ယော ခေါ၊ ရာဂက္ခယော၊ အကြင် ရာဂ၏ကုန်ခြင်း (နိဗ္ဗာန်)သည်။ ယော ခေါ၊ ဒေါသက္ခယော၊ အကြင် ဒေါသ၏ကုန်ခြင်း (နိဗ္ဗာန်)သည်။ ယော ခေါ၊ မောဟက္ခယော၊ အကြင် မောဟ၏ကုန်ခြင်း (နိဗ္ဗာန်)သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣဒံ၊ ဤ ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟတို့၏ကုန်ခြင်း (နိဗ္ဗာန်)သည်။ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ၊ မြတ်သောအကျင့်၏ အဆုံး မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ ရာဂက္ခယောတိအာဒိဟိ ယဒိပိ နိဗ္ဗာနံ ဝုတ္တံ၊ တဏှာပိ အရဟတ္တံ ဝိယ ဗြဟ္မစရိယမ္ပိ။ တေန နိဗ္ဗာနံ ဝေ ဝုစ္စတိ “ဣဒံ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ”န္တိ။ နိဗ္ဗာနံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်၊ အရဟတ္တမဂ် ၃-မျိုးလုံး ရာဂက္ခယ၊ ဒေါသက္ခယ၊ မောဟက္ခယ မည်သော်လည်း ဤ ဣဒံ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ အရာ၌ နိဗ္ဗာန်ကိုသာ ရာဂက္ခယ စသည်ဟု ဆိုအပ်၏။

၇-ခုတိယအညတရတိက္ခသုတ်

၇။ (သာဝတ္ထိနိဒါနံ-မှ ကေမန္တနိသိန္ဓော ခေါ-အထိ ပေးမြဲ။) သောံ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို— ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ဣဂဂိနယော ဒေါသဝိနယော မောဟဝိနယောတိ၊ ဣဂဂိနယ။ပ။ မောဟဝိနယ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ “ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ဣဂဂိနယော ဒေါသဝိနယော မောဟဝိနယောတိ တေံ၊ ဣဂဂိ ပယ်ဖျောက်ခြင်း၊ ဒေါသကိုပယ်ဖျောက်ခြင်း၊ မောဟကိုပယ်ဖျောက်ခြင်းဟူသော ဤအမည်သည်။ ကိဿ၊ အဘယ်တရား၏။ အဓိဝစနံ-န ခေါတိ၊ အမည်နည်း” ဟူသော။ တေံ၊ ကို။ အဝေါ၊ ပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဣဂဂိနယော ဒေါသဝိနယော မောဟဝိနယောတိ တေံ၊ သည်။ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ခေါ၊ အသင်္ခတ နိဗ္ဗာနဓာတ်၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ တေန၊ ထိုရာဂ ဒေါသ မောဟတို့ကို ပယ်ခြင်း ကြောင့်။ အာသဝါနံ ခယော၊ အာသဝတို့၏ကုန်ကြောင်း အရဟတ္တမဂ်ကိုလည်း။ ဣဂဂိနယော ဒေါသက္ခယော မောဟက္ခယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တေ၊ မိန့်တော်မူ အပ်သည်ရှိသော်။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊ ဘုရား။ အမတံ အမတန္တိ၊ မသေခြင်း-မသေခြင်း ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ အမတံ၊ မသေခြင်းသည်။ ကတမံ န ခေါ၊ အဘယ်ပါနည်း။ အမတဂါမိမဂ္ဂေါ၊ မသေခြင်း (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းသည်။ ကတမောတိ၊ အဘယ်နည်း” ဟူသော။ တေံ၊ ကို။ အဝေါ၊ ပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ယော ခေါ ဣဂဂိနယော၊ သည်။ ယော ခေါ ဒေါသက္ခယော၊ သည်။ ယော ခေါ မောဟက္ခယော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣဒံ၊ ဤရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟတို့၏ကုန်ခြင်း (နိဗ္ဗာန်) ကို။ အမတံ၊ မသေခြင်း ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ အရိယော၊ သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ အယမေဝ မဂ္ဂေါ၊ ဤမဂ်သည်သာ လျှင်။ အမတဂါမိမဂ္ဂေါ၊ မသေခြင်း (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းမည်၏။ ဣဒံ၊ ဤမဂ်သည်။ သေယျထံ၊ အဘယ်နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ၎င်း။ပ။ သမ္မာသမာဓိ၊ ၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-ဝိဘင်္ဂသုတ်

၈။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ သင်ထိုအား။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ မဂ်ကို။ ဒေသေဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ ဝိဘင်္ဂဿာမိ၊ ဝေဘန်တော်မူအံ့။ တံ၊ ထိုတရားဒေသနာကို။ သုဏာထ၊ နာကြကုန်လော့။ သာဓုကံ၊ ကောင်းမွန်စွာ။ မနသိကဗေထ၊ နှလုံးသွင်းကြကုန်လော့။ ဘာသိဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။ တေ ဘိက္ခု၊ ထို (ဓမ္မပဋိဂ္ဂါဟက) ရဟန်းတို့သည်။ “ဝေံ ဘန္တေတိ ခေါ၊ ကောင်းပါပြီ အရှင်ဘုရား” ဟူ၍။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ (စကားတော်ကို)။ ပစ္စသောသံ၊ ရှေးမျှ နာယူကုန်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်—

၁။ အာသဝါနံ ခယော တေန ဝုစ္စတိတိ အပိ စ တေန ဣဂဂိနိနယေန အာသဝါနံ ခယောတိပိ ဝုစ္စတိ။ အာသဝက္ခယော နာမံ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဿာပိ တေံ ဣဂဂိနယောတိအာဒိ နာမမေဝါတိ ဒီပေတိ။ ဋ္ဌ။

ယသ္မာ အရိယမဂ္ဂေါ ဣဂဂိကေ သမုစ္စေဒဝသေန ဝိနေတိ၊ အာသဝဉ္စ သဗ္ဗသော ခေပေတိ၊ တေန စ ဝုတ္တံ နိဗ္ဗာနံ အရဟတ္တဉ္စ၊ တသ္မာ တဒုဘယံ ဣဂဂိနယောတိအာဒိ နာမမေဝါတိ ဝုတ္တံ။ ဋ္ဌိ။

ဣဂဂိနယ ဒေါသက္ခယ မောဟက္ခယ ဟူသော အမည်သည် နိဗ္ဗာန်၏ အမည်လည်း ဖြစ်၍ အရဟတ္တမဂ်၏ အမည်လည်းဖြစ်၏ ဟူလို။

“ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အရိယော၊ သော။ အဋ္ဌင်္ဂိကော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ ကတမော စ၊ အဘယ်နည်း။ ဣဒံ၊ ဤမဂ်သည်။ သေယျထာ၊ အဘယ်နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ၎င်း။ ပ။ သမ္မာသမာဓိ၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ကတမော စ၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဒုက္ခေ၊ ဆင်းရဲအမှန် ‘ဒုက္ခသစ္စာ’ ဌ။ ယံ ခေါဉာဏံ၊ အကြွပ်သိခြင်းသည်။ ဒုက္ခသမုဒယေ၊ ဆင်းရဲ ‘ဒုက္ခ’ ၏ ဖြစ်ကြောင်းအမှန် ‘သမုဒယသစ္စာ’ ဌ။ ယံ ခေါဉာဏံ၊ သည်။ ဒုက္ခနိရောဓေ၊ ဆင်းရဲ ‘ဒုက္ခ’ ၏ ချုပ်ရာအမှန် ‘နိရောဓသစ္စာ’ ဌ။ ယံ ခေါဉာဏံ၊ သည်။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ၊ ဆင်းရဲ ‘ဒုက္ခ’ ၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်မှန်ဖြစ်သော မဂ္ဂသစ္စာ ဌ။ ယံ ခေါဉာဏံ၊ သည်။ (အတ္ထံ၊ ၏။) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤ (သစ္စာ ၄-ပါး၌) သိခြင်းကို။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်) သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

၁။ ဒုက္ခေ ဉာဏန္တိ သဝနသမ္ပသနပဋိဝေဓေ ပစ္စဝေက္ခဏဝသေန စတုဟာကာရေဟိ ဥပ္ပန္နံ ဉာဏံ။ သမုဒယေပိ ဘေဝေ နယော။ သေသေသု ပန ဒွိသု သမ္ပသနာ အဘာဝါ တိပိဓမေဝ ဝုစ္စတိ။ ဌ။

၂။ ဥပ္ပဟ ဓာရဏ ပရိစယဉာဏာနိပိ သဝနဉာဏေ ဝေ အဝရောဓံ ဂစ္ဆန္တိတိ သဝနသမ္ပသနပဋိဝေဓပစ္စဝေက္ခဏဝသေနာတိ ဝုတ္တိ။ ဌ။

ဒုက္ခေ ဉာဏံ ဒုက္ခသမုဒယေ ဉာဏံ ၂-ပါး၌ သဝန=နာခြင်း၊ သမ္ပသန=သုံးသပ်ခြင်း၊ ပဋိဝေဓ=ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၊ ပစ္စဝေက္ခဏ=ဆင်ခြင်ခြင်း ဤ ၄-ပါးတို့ဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဉာဏ်တည်း။ ကြွင်းသော ဒုက္ခ-နိရောဓေ ဉာဏံနှင့် ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ ဉာဏံ၌ သဝန၊ ပဋိဝေဓ၊ ပစ္စဝေက္ခဏ ၃-ပါးတို့ဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဉာဏ်တည်း။ ဥပ္ပဟ=သင်ခြင်း၊ ဓာရဏ=ဆောင်ခြင်း၊ ပရိစယ=လေ့ကျက်ခြင်း ၃-ပါးသည် သဝန၌ ပါဝင်သည်။

ဝေမဿ ပုဗ္ဗဘာဂေ ဒွိသု သစ္စေသု ဥပ္ပဟပရိပုစ္ဆာသဝနဓာရဏသမ္ပသနပဋိဝေဓော ဟောတိ၊ ဒွိသု သဝန-ပဋိဝေဓောယေဝ။ အပရဘာဂေ တိသု ကိစ္စတော ပဋိဝေဓော ဟောတိ၊ နိရောဓေ အာရမ္မဏပဋိဝေဓော။ ပစ္စဝေက္ခဏာ ပန ပတ္တသစ္စဿ ဟောတိ။ ဌ။

အဘာတိ ဉာဏဿ ယောဂိနော ပါ။ ဧတ္ထ စ ကေစိ “လောကီယဉာဏမ္ပိ ပဋိဝေဓော သမ္ပဿ ယာဏာဝ-ဗောဓဘဝတော” တိ ဝဒန္တိ။ နန ဥပ္ပဟာဒိပဋိဝေဓော စ ပဋိဝေဓောဝ၊ န စ သော လောကုတ္တရေတိ? တံ န၊ ကေဝလေန ပဋိဝေဓသဗ္ဗေန ဥပ္ပဟာဒိပဋိဝေဓာနံ အဝစနိယတ္တာ။ ပဋိဝေဓနိမိတ္တတ္တာ ဝါ ဥပ္ပဟာဒိ-ဝသေန ပဝတ္တံ ဒုက္ခာဒိသု ပုဗ္ဗဘာဂေ ဉာဏံ ပဋိဝေဓောတိ ဝုစ္စတိ၊ န ပဋိဝေဓတ္တာ၊ ပဋိဝေဓဘူတမေဝ ပန ဉာဏံ ဥဇုကံ ပဋိဝေဓောတိ ဝုတ္တဗ္ဗတံ အရဟတိ။ ကိစ္စတောတိ ပရိညာဒိကိစ္စတော။ အာရမ္မဏပဋိဝေဓောတိ သစ္စိကိရိယာပဋိဝေဓမာဟ။ ဌ။

သစ္စာ ၄-ပါးတွင် ဒုက္ခသစ္စာ သမုဒယသစ္စာ ၂-ပါး၌ ရှေးအဖို့ လောကီယဝိပဿနာက္ခဏတွင် ဥပ္ပဟ-ပရိပုစ္ဆာသဝနဓာရဏသမ္ပသနပဋိဝေဓ ဖြစ်၍ ကြွင်းသစ္စာ ၂-ပါး၌ လောကီယဝိပဿနာက္ခဏတွင် သဝနပဋိ-ဝေဓသာ ဖြစ်သည်။ မဂ်ခဏ၌ ဒုက္ခ သမုဒယ မဂ္ဂသစ္စာ ၃-ပါး၌ ကိစ္စပဋိဝေဓဖြစ်၍ နိရောဓသစ္စာ၌ အာရမ္မဏ-ပဋိဝေဓ ဖြစ်သည်။ လောကီယဝိပဿနာဉာဏ်သည် ပဋိဝေဓအစစ် မပြုနိုင်၊ အကြောင်းကား ပဋိဝေဓသက်သက် က ဥပ္ပဟာဒိပဋိဝေဓတို့ကို မဟောစမ်းနိုင်သောကြောင့်တည်း။ တနည်းအားဖြင့် ဒုက္ခ စသည်တို့၌ ရှေးအဖို့ လောကီယဝိပဿနာက္ခဏတွင် ဖြစ်ပေါ်သောဉာဏ်ကို ပဋိဝေဓဖြစ်ပေါ်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သဖြင့် ကာရဏ-ပစာအားဖြင့် ပဋိဝေဓဟု ဆိုနိုင်၏။

သော ဝေံ ကရောန္တော စတ္တာရိ သစ္စာနိ ကေပဋိဝေဓေန ပဋိဝိဇ္ဇာတိ ကောဘိသမယေန အဘိသမေတိ။ ဌ။
 ကေနေဝါကာရေန သစ္စာနံ ပဋိဝေဓနိမိတ္တတာ၊ သော ဝေံ အဘိမုခဘာဝေါ တေသံ သမာဂမေတိ ကောဘိသမယော။ ဌ။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက် တတ်)သော အကြံ သမ္မာသင်္ကပ္ပံ သည်။ ကတမော စ၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယော ခေါ နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပေါ၊ အကြင်ကာမမှ ထွက်မြောက်တတ်သော အကြံသည်။ ယော ခေါ အဗျာပါဒ သင်္ကပ္ပေါ၊ အကြင်သုတပါးကို ပျက်စီးစေလိုမှုမရှိသော အကြံသည်။ ယော ခေါ အဝိဟိံသာ သင်္ကပ္ပေါ၊ အကြင်ညှဉ်းဆဲခြင်းမရှိသော အကြံသည်။ (အတ္ထိ၊ ဇါ။) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အယံ ဤအကြံ ၃-မျိုးကို။ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သမ္မာဝါစာ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက် တတ်)သော စကားသည်။ ကတမော စ၊ နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ မုသာဝါဒါ၊ မဟုတ်မမှန် ပြောဆို ခြင်းမှ။ ယာ ခေါ ဝေရမဏီ၊ အကြင်ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည်။ ပိသကာယ ဝါစာယ၊ ကုန်းတိုက် သောစကားမှ။ ယာ ဝေရမဏီ၊ သည်။ ဖရုသာယ ဝါစာယ၊ ကြမ်းတမ်းသောစကားမှ။ ယာ ဝေရမဏီ၊ သည်။ သမ္ပပ္ပလာပါ၊ ပြိန်ဖျင်းသော စကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ။ ယာ ဝေရမဏီ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဇါ။) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အယံ ဤဝစီဒုစ္စရိုက် ၄-ပါးမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းကို။ သမ္မာ ဝါစာ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သမ္မာကမ္မန္တော၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက် တတ်)သော အမှုသည်။ ကတမော စ၊ နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ပါဏာတိပါတာ၊ သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်းမှ။ ယာ ခေါ ဝေရမဏီ၊ သည်။ အဒိန္နာဒါနာ၊ သူမပေးအပ်သည့် ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းမှ။ ယာ ဝေရမဏီ၊ သည်။ အဗြဟ္မစရိယာ၊ မမြတ်သော မေထုန်အကျင့်မှ။ ယာ ဝေရမဏီ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဇါ။) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အယံ ဤကာယဒုစ္စရိုက် ၃-ပါးမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းကို။ သမ္မာကမ္မန္တော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သမ္မာအာဇီဝေါ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက် တတ်)သော အသက်မွေးခြင်းသည်။ ကတမော စ၊ နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣမ၊ ဤသာသနာ

ဝေ ဒုဒ္ဓသတ္တာ ဂမ္ဘိရေသု ဂမ္ဘိရတ္တာ စ ဒုဒ္ဓသေသု စတုသု သစ္စေသု ဥဂ္ဂဟာဒိဝသေန ဣဒံ “ဒုက္ခေ ဉာဏ”န္တိ- အာဇ ဝုတ္တံ။ ပဋိဝေက္ခေဏေ ပန ဧကမေဝ တံ ဉာဏံ ဟောတိ။ ငှ။

ယထာ ပုရိမံ သစ္စဒ္ဓယံ ဝိယ ဧကနစိ ပရိယာယေန အပါကဋ္ဌတာယ ပရမဂမ္ဘိရတ္တာ ဥဂ္ဂဟာဒိဝသေန ပုဗ္ဗ- ဘာဂေ ပဝတ္တိဘောဒိ ဂဟေတွာ “ဒုက္ခေ ဉာဏ”န္တိ အာဒိနာ စတုဗ္ဗိမံ ကတွာ ဝုတ္တံ။ ဧကမေဝ တံ ဉာဏံ ဟောတိ ဧကောဘိသမယဝသေနေဝ ပဝတ္တနတော။ ငှ။

ဥဂ္ဂဟာစသည်၏အစွမ်းအားဖြင့် လောကုတ္တရာမဂ်၏ ရှေးအမှီ လောကီယဝိပဿနာကုဏ္ဍိဖြစ်သော အပြား ကိုယူ၍ ဒုက္ခေ ဉာဏံ၊ ဒုက္ခသမုဒယေ ဉာဏံ၊ ဒုက္ခနိရောဓေ ဉာဏံ၊ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ ဉာဏံ ဟု ၄-မျိုး ဟောသည်။ မဂ္ဂကုဏ္ဍိကား ဧကောဘိသမယ တပြိုင်တည်း ထိုးတွင်းသိသောကြောင့် သစ္စာ ၄-ပါးလုံး၌ ပဋိဝေဓေအဘိသမယ တဉာဏ်တည်းသာ ဖြစ်သည်။

၁။ ကာမတော နိက္ခမတိတိ နိက္ခမော၊ သော ဝေ နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပေါ၊ ငှ။

၂။ သဗ္ဗေပိ စ ဧတ နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပါဒယော ကာမဗျာပါဒဝိဟိံသာဝိရုမဏာဗညာနံ နာနတ္တာ ပုဗ္ဗဘာဂေ နာနာ၊ မဂ္ဂက္ခေဏေ ပန ဣမေသု တိသု ငှာနေသု။ ပ။ ဧကောဝ ကုလလသင်္ကပ္ပေါ ဥပ္ပုဇ္ဇတိ။ အယံ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ နာမာငှ။ လောကီယဝိပဿနာကုဏ္ဍိ အမျိုးမျိုးဖြစ်သော်လည်း မဂ္ဂက္ခေဏံ တမျိုးတည်းဖြစ်သည်။ သမ္မာသင်္ကပ္ပ တပါးတည်းဖြစ်သည်ဟူ၍။ နောက်နောက် မဂ္ဂင်တို့၌လည်း ဤနည်းပင်။

တော်၌။ အရိယသာဝကော၊ ဘုရား၏တပည့်သည်။ မိစ္ဆာအာဇီဝံ၊ ယုတ်မာသော အသက်
မွေးခြင်းကို။ ပဟာယ၊ ပယ်စွန့်၍။ သမ္မာအာဇီဝေန၊ ကောင်းမြတ်သော အသက်မွေးခြင်းဖြင့်။
ဇီဝိကံ၊ အသက်မွေးမှုကို။ ကပ္ပေတိ၊ ပြု၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤကောင်းမြတ်သော အသက်
မွေးခြင်းကို။ သမ္မာအာဇီဝေါ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သမ္မာဝါယာမော၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်
တတ်)သော အားထုတ်ခြင်းသည်။ ကတမော စ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမ၊ ဤသာသနာ
တော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အနုပ္ပန္နာနံ၊ မဖြစ်ကုန်သေးသော။ ပါပကာနံ၊ အကုသလာနံ
ဓမ္မာနံ၊ ယုတ်မာညစ်ကျ၊ မကောင်းမှု အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ အနုပ္ပါဒါယ၊ မဖြစ်စေခြင်းငှါ။
ဆန္ဒံ၊ လုံ့လ 'ဝိရိယ' ကိုဖြစ်စေတတ်သောဆန္ဒကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဝါယမတိ၊ အားထုတ်၏။
ဝိရိယံ၊ လုံ့လကို။ အာရသတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ပဂ္ဂဏာတိ၊ ပျင်းခွင့်မရ ထောက်ပံ့မ၏။
ပဒဟတိ၊ အရိုးကျကျ အရေခန်းခန်း မဆုတ်တမ်း အားထုတ်၏။ ဥပ္ပန္နာနံ၊ ဖြစ်ပြီးကုန်သော။
(ဖြစ်ပြီးသော အကုသိုလ်နှင့် တူကုန်သော။) ပါပကာနံ၊ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ ယုတ်မာညစ်ကျ၊
မကောင်းမှု အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ပဟာနာယ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။ ဆန္ဒံ၊ လုံ့လ 'ဝိရိယ' ကို ဖြစ်စေ
တတ်သော ဆန္ဒကို။ ဇနေတိ၊ ။ ပဒဟတိ၊ အရိုးကျကျ အရေခန်းခန်း မဆုတ်တမ်း
အားထုတ်၏။ အနုပ္ပန္နာနံ၊ မဖြစ်သေးကုန်သော။ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ ကုသိုလ်တရားတို့ကို။
ဥပ္ပါဒါယ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှါ။ ဆန္ဒံ၊ ကို။ ဇနေတိ၊ ။ ပဒဟတိ၊ ။ ဥပ္ပန္နာနံ၊ ဖြစ်ပြီး

၁။ မိစ္ဆာအာဇီဝန္တိ ခါဒနိယဘောဇနိယာဒိန္နံ အတ္တယ ပဝတ္တိတံ ကာယဝစီဒ္ဓစိုရိတံ။ သမ္မာအာဇီဝေနာတိ
ဗုဒ္ဓပ္ပသတ္တေန အာဇီဝေန။ ဇီဝိကံ ကပ္ပေတိတိ ဇီဝိတဝုတ္တိံ ပဝတ္တေတိ။ ဋ။

ဗုဒ္ဓိတာနံ မိစ္ဆာဇီဝေါ နာမ အာဟာရနိမိတ္တကောတိ အာဟာ “ခါဒနိယဘောဇနိယာဒိန္နံ အတ္တယာ”တိ။
သဗ္ဗသော အနေသနာယ ပဟာနံ သမ္မာအာဇီဝေါတိ အာဟာ “ဗုဒ္ဓပ္ပသတ္တေန အာဇီဝေနာ”တိ။ ဋ။

ရဟန်းတို့၏ ခဲဘွယ်ဘောဇဉ် စသည်အတွက် ပြုအပ်သော ကာယဒုစ္စရိက်၊ ဝစီဒုစ္စရိက် ၂-ပါးသည် မိစ္ဆာ-
အာဇီဝ၊ အနေသန ၂-ပါး၊ ကုလဒုသန ၈-ပါးမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည် သမ္မာအာဇီဝမည်၏။

၂။ အနုပ္ပန္နာနန္တိ ကေသ္မိံ ဘဝေ တထာဂ္ဂပေ ဝါ အာရမ္မဏေ အတ္တနော န ဥပ္ပန္နာနံ၊ ဖရဿ ပန ဥပ္ပဇ္ဇ-
မာနေ ဒိသ္မာ “အဟော ဝတ မေ ဝေဇ္ဇပါ ပါပကာ ဓမ္မာ န ဥပ္ပဇ္ဇေယျ”န္တိ ဝေ အနုပ္ပန္နာနံ။ ဋ။

တထာဂ္ဂပေ ဝါ အာရမ္မဏေတိ ယသ္မိံ အာရမ္မဏေ ဣမဿ ပုဗ္ဗေ ကိလေသာ န ဥပ္ပန္နာ၊ တသ္မိံ ဝေ။
အနုပ္ပန္နာနန္တိ အနုပ္ပါဒါယပိ ပတ္တနာဝသေန အနုပ္ပန္နာနံ။ ဋ။

တဘဝ၌ သို့မဟုတ် ထိုသို့သောအာရုံ၌ ရှေးက မိမိမှာ မဖြစ်ဘူးသေးကုန်သော သူတပါးအား ဖြစ်နေသော
အကုသိုလ်တို့ကိုမြင်၍ “ငါ့မှာ ဤလို အကုသိုလ်များ မဖြစ်ကြမူ ကောင်းစွာ”ဟု တောင်တသောအားဖြင့် မဖြစ်
ဘူးသေးကုန်သော အကုသိုလ်များ ဟူလို။

၃။ ဆန္ဒန္တိ...ဝိရိယန္တန္တိ။ ဝိရိယန္တန္တိ ဝိရိယဿ နိဗ္ဗတ္တေတုကာမတာဆန္ဒံ။ “ဆန္ဒသမ္ပယုတ္တဝိရိယဉာ”တိ
ဝေဒန္တိ။ ဝိရိယဗေဝ ပန အနုပ္ပန္နာကုသလာနုပ္ပါဒနေ လတ္တမာနဆန္ဒတာယ ဓရသမ္ပဂ္ဂဟတာယ ဆန္ဒပရိယာယေန
ဝုတ္တံ။ တထာ ဟိ ဝိရိယံ “အနိက္ခိတ္တဆန္ဒတာ အနိက္ခိတ္တဒုရိတာ”တိ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ။ ဝိရိယကိုပင် ဆန္ဒသဒ္ဓါဖြင့် လဲလှယ်၍
ပြဟော်မူသည်။

၄။ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏာတိတိ ဝိရိယေန စိတ္တံ ပဂ္ဂဟိတံ ကရေတိ။ ဋ။ ကောသဇ္ဇပက္ခေ ပတိတုံ အဒတှာ စိတ္တံ
ပဂ္ဂဟိတံ ကရေတိ။ ပဒဟတိတိ ကာမံ တစော စ။ ပဒာနံ ပဝတ္တေတိ။ ဋ။

ကုန်သော။ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ ကုသိုလ်တရားတို့၏။ ဌိတိယာ၊ တည်ခြင်းငှါ။ အသမ္မောသာယ၊ မပျက်စီးခြင်းငှါ။ ဘိယျောဘာဝါယ၊ လွန်စွာဖြစ်စေခြင်း တိုးပွားခြင်းငှါ။ ဝေပုလ္လာယ၊ ပြန်ပြော စည်ကားခြင်းငှါ။ ဘာဝနာယ၊ ဘာဝနာ၏။ ပါရိပူရိယာ၊ ပြည့်ခြင်းငှါ။ (ပါရိပူရိယာတိ ဘာဝနာယ ပရိပူရဏတ္ထံ။ ဌ။) ဆန္ဒံ၊ လုံ့လ 'ဝီရိယ'ကို ဖြစ်စေတတ်သော ဆန္ဒကို။ ဝါ၊ လုံ့လ 'ဝီရိယ'တည်းဟူသော ဆန္ဒကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဝါယမတိ၊ အားထုတ်၏။ ဝီရိယံ၊ လုံ့လ ကို။ အာရဘတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ပဂ္ဂဏှာတိ၊ ပျင်းခွင့်မရ ထောက်ပံ့မ၏။ ပဒဟတိ၊ အရိုးကျေကျေ အရေခန်းခန်း မဆုတ်တမ်းအားထုတ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ ဤ ၄-ဌာန၌ အားထုတ်ခြင်းကို။ သမ္မာဝါယာမော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သမ္မာသတိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်) သော အောက်မေ့ခြင်းသည်။ ကတမာ စ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အာတာပိ၊ ကိလေသာတို့ကို လောင်ကျွမ်းစေတတ်သော လုံ့လရှိလျက်။ သမ္ပဇာနော၊ ကောင်းစွာသိမြင် ဉာဏ်ဖြင့်ဆင်ခြင်ကာ။ သတိမာ၊ သတိနှင့် ပြည့်စုံပြီးလျှင်။ လောကေ၊ လောက၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ အဘိဇ္ဈာတရား၊ ဒေါမနဿတရားကို။ ဝိနေယျ၊ ပယ်ဖျောက်၍။ ကာယေ၊ ရုပ်ကာယ၌။ ကာယာနုပဿိ၊ ရုပ်ကာယဟု အဖန်ဖန်ရှုသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေထိုင်၏။ ပ။ ဝေဒနာသု၊ ဝေဒနာတို့၌။ ဝေဒနာနုပဿိ၊ ဝေဒနာဟု အဖန်ဖန်ရှုသည် ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ပ။ စိတ္တေ၊ စိတ်၌။ စိတ္တာနုပဿိ၊ စိတ်ဟု အဖန်ဖန်ရှုသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ပ။ ဓမ္မေသု၊ တရားတို့၌။ ဓမ္မာနုပဿိ၊ တရားဟု အဖန်ဖန်ရှုသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ ဤ ၄-ဌာနတို့၌ ရှု၍နေခြင်းကို။ သမ္မာသတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သမ္မာသမ္မာဓိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက် တတ်)သော တည်ကြည်ခြင်းသည်။ ကတမာ စ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ကာမေဟိ၊ (ဝတ္ထု၊ ကိလေသာ)ကာမတို့မှ။ ဝိဝိစ္စော၊ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင်။ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ အကုသိုလ်တရားတို့မှ။ ဝိဝိစ္စ ဝေ၊ ၍သာလျှင်။ သဝိတက္ကံ၊ ဝိတက်နှင့်တကွဖြစ်သော။ သဝိစာရံ၊ ဝိစာရနှင့်တကွဖြစ်သော။ ဝိဝေကဇံ၊ နီဝရဏတို့မှ ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ ပီတိသုခံ၊ ဖရဏာပီတိ စေတသိကသုခရှိသော။ ပဌမံဈာနံ၊ ပဌမဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇေ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟရတိ၊ နေထိုင်၏။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ၊ ဝိတက်၊ ဝိစာရတို့၏။ ဝုပသမာ၊ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိသန္တာန်၌။ စေတသော၊ စိတ်ကို။ သမ္မသာဒနံ၊ ကြည်လင်စေတတ်သော။ စေတသော၊ စိတ်၏။ ဧကောဒိဘာဝံ၊ မြတ်လည်း မြတ် တိုးပွားလည်း တိုးပွားစေတတ်သော သမာဓိကိုဖြစ်စေတတ် သော။ အဝိတက္ကံ၊ ဝိတက်လည်းမရှိသော။ အဝိစာရံ၊ ဝိစာရလည်းမရှိသော။ သမာဓိဇံ၊ ပဌမ ဈာန် သမာဓိကြောင့်ဖြစ်ပေါ် သော။ ပီတိသုခံ၊ သော။ ဒုတိယံ ဈာနံ၊ ဒုတိယဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇေ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ပီတိယာ၊ ပီတိကို။ ဝိရာဂါ စ၊ စက်ဆုပ်ခြင်းကြောင့်လည်း။ (စသဒ္ဓါဖြင့် ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝုပသမာကို ပြန်၍ဆည်း။ ဝိတက်၊ ဝိစာရတို့၏ ငြိမ်းခြင်းကြောင့် အပြင်ပီတိကို စက်ဆုပ်ခြင်းကြောင့် ဟူလို။) ဥပေက္ခကော စ၊ လျစ်လျူရှုသည်ဖြစ်၍၎င်း။ သတော စ၊ (ဈာန် အာရုံကို) အောက်မေ့သည်ဖြစ်၍၎င်း။ သမ္ပဇာနော စ၊ ကောင်းစွာသိမြင် ဉာဏ်ဖြင့်ဆင်ခြင်သည် ဖြစ်၍၎င်း။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ သုခဉ္စ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သောချမ်းသာ၊ စိတ်၌ဖြစ်သော ချမ်းသာကို ခံစား

ခြင်း ‘သုခဝေဒနာ’ကိုလည်း။ ကာယေန၊ နာမကာယဖြင့်။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ ယံ၊ အကြင် (တတိယဈာန်ဟူသော) အကြောင်းကြောင့်။ တံ၊ ထို(တတိယဈာန်ရ) ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အရိယာ၊ ဘုရားအစရှိသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ “ဥပေက္ခကော၊ (တတိယဈာန်ချမ်းသာကိုပင်) လျစ်လျူရှုနိုင်ပေသောသူ။ သတိမာ၊ သတိရှိပေသောသူ။ သုခဝိဟာရိတိ၊ ချမ်းသာစွာ နေလေ့ရှိပေသောသူ”ဟူ၍။ အာစိက္ခန္တိ၊ ချီးမွမ်းအံ့ဩ ပြောကြားတော်မူကြကုန်၏။ (တံ) တတိယံ ဈာန်၊ ထိုတတိယဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇာ၊ ရှိ။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ သုခဿ စ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သော ချမ်းသာ ‘ကာယိကသုခ’ကိုလည်း။ ပဟာနာ၊ ပယ်ခြင်းကြောင့်။ ဒုက္ခဿ စ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲ ‘ကာယိကဒုက္ခ’ကိုလည်း။ ပဟာနာ၊ ပယ်ခြင်းကြောင့်။ ပုဗ္ဗေဝ၊ ရှေး၌ပင်လျှင်။ (စတုတ္ထဈာန် ဥပစာရက္ခဏကို ယူ။) သောမနဿဒေါမနဿာနံ၊ (စိတ်၌ ဖြစ်သော ချမ်းသာ ‘စေတသိကသုခ’ဟူသော) ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ခံစားခြင်း ‘သောမနဿဝေဒနာ’ (စိတ်၌ ဖြစ်သောဆင်းရဲ ‘စေတသိကဒုက္ခ’ဟူသော) နှလုံးမသာမယာ ခံစားခြင်း ‘ဒေါမနဿဝေဒနာ’တို့၏။ အတ္တင်္ဂမာ၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ အဒုက္ခမသုခံ၊ ဆင်းရဲ ‘ဒုက္ခ’လည်း မရှိ၊ ချမ်းသာ ‘သုခ’လည်း မရှိသော။ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ၊ ဥပေက္ခာသည် ဖြစ်စေအပ်သောသတိ၏ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော။ စတုတ္ထံ ဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇာ၊ ရှိ။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤဈာန်ရရှိနေထိုင်ခြင်းကို။ သမ္မာသမာဓိံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိတိ၊ ဆိုအပ်၏ ဟူသော။ တေ၊ ဤ စကားကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-သုကသုတ်

၉။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ဥပမာသော်ကား။ သာလိသုကံ ဝါ၊ သခးစပါးဆူးသည်သော်၎င်း။ ယာသုကံ ဝါ၊ မုဒယာစပါးဆူးသည်သော်၎င်း။ မိစ္ဆာပဏိဟိတံ၊ မှားသောအားဖြင့် ထားအပ်သည်ရှိသော်။ ဝါ၊ အဖျားထောင်၍ မထားအပ်သည်ရှိသော်။ ဟတ္ထေန ဝါ၊ လက်ဖြင့်သော်၎င်း။ ပါဒေန ဝါ၊ ခြေဖြင့်သော်၎င်း။ အက္ကန္တံ၊ တိုက်မိ နင်းမိအပ်ခဲ့လျှင်။ ဟတ္ထံ ဝါ၊ လက်ကိုသော်၎င်း။ ပါဒံ ဝါ၊ ခြေကိုသော်၎င်း။ ဘိန္ဒိဿတိ၊ ခွဲလတ္တံ့။ လောဟိတံ ဝါ၊ သွေးကိုလည်း။ ဥပ္ပါဒေဿတိတိ၊ ဖြစ်စေလတ္တံ့ ဟူသော။ တေ ဌာနံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊

၁။ ပြည်ဆရာတော်၏ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာနိဿယ ပဌမအုပ်နှင့် နေရင်းဆရာတော်၏ မဟာဝဂ္ဂပါဠိ သတိပဋ္ဌာန်သုတ် နိဿယတို့၌ “ဥပေက္ခကော စ၊ လျစ်လျူရှုသည်ဖြစ်၍လည်း။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ သတော စ၊ သတိနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍၎င်း။ သမ္ပဇာနော စ၊ အဆင်အခြင်ပညာနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍၎င်း။ သုခဉ္စ၊ ကာယိကသုခ၊ စေတသိကသုခကိုလည်း။ ကာယေန၊ နာမကာယ၊ ရူပကာယဖြင့်။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစား၏”ဟု သမ္ပန်သည်။ ဤအနက်သည် “သတိသမ္ပဇာနာနာဝေန ပနေတ္ထ သုခေ အသာရဇ္ဇနာ ဟောတိ”ဟူသော သတော စ သမ္ပဇာနော ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကိုထောက်ကာ သင့်သကဲ့သို့ ရှိ၏။ သို့သော် ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရတိ၊ သတော စ သမ္ပဇာနော၊ သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေတိ ဟု စ-သဒ္ဓါထားပုံကိုရှုက သုံးဝါကျ ဖြစ်သင့်သည်။ သတော စ သမ္ပဇာနောဟူသော အလယ်ဝါကျ၌ ကြိယာမပါသောကြောင့် ရှေ့ဝါကျမှ ဝိဟရတိ-ကြိယာသာ သဒ္ဓါထုံးစံအတိုင်း လိုက်သင့်လေသည်။ လျစ်လျူရှုလည်း နေသည်။ သတိသမ္ပဇာနာနှင့်လည်း ပြည့်စုံလျက် နေသည်။ သုခ-ပါးကိုလည်း နာမကာယဖြင့်ခံစားသည်ဟု ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် ဥပေက္ခကော၊ သတိမာ၊ သုခဝိဟာရိဟု ချီးကျူး၍ ဟောတော်မူ၏။

မရှိ။ တံ၊ ထိုသို့မခွဲနိုင်ခြင်း၊ သွေးထွက်စေနိုင်ခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သူကဿ၊ ဆူးကို။ မိစ္ဆာပဏိဟိတတ္တာ၊ မှားသောအားဖြင့် ထားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဝါ၊ အဖျားထောင်၍ မထားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဝတ၊ စင်စစ်။ မိစ္ဆာပဏိဟိတာယ၊ မှားသောအားဖြင့် ထားအပ်သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ကမ္မဿကတ ဉာဏ်ပညာဖြင့်။ မိစ္ဆာပဏိဟိတာယ၊ မှားသောအားဖြင့် ထားအပ်သော။ မဂ္ဂဘာဝနာယ၊ မဂ်ကို ဖြစ်စေခြင်းဖြင့်။ (မိစ္ဆာပဏိဟိတာယ မဂ္ဂဘာဝနာယ၊ မိစ္ဆာမဂ်ကိုဖြစ်စေခြင်း၊ အရိယမဂ်ကို မဖြစ်စေခြင်းဖြင့်။) အဝိဇ္ဇာ၊ (သစ္စာလေးပါးကိုဖုံးလွှမ်းတတ်သော) မောဟကို။ ဘိန္ဒိဿတိ၊ ဖြို့ခွဲ ဖျက်ဆီးနိုင်လတ္တံ့။ (ဘိန္ဒိဿတိတိ သမုတ္တိန္ဒိဿတိ။ ဋီ။) ဝိဇ္ဇာ၊ အရဟတ္တမဂ်ပညာကို။ ဥပ္ပါဒေဿတိ၊ ဖြစ်စေနိုင်လတ္တံ့။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ သစ္စိကရိဿတိတိ၊ မျက်မှောက်ပြုလတ္တံ့ ဟူသော။ ဧတံ ဌာနံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ တံ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာကို မဖြို့ခွဲနိုင်ခြင်း၊ အရဟတ္တ မဂ်ကို မဖြစ်စေနိုင်ခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်မပြုနိုင်ခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ အမြင်ကို။ ဝါ၊ ကမ္မဿကတ ဉာဏ်ပညာ မဂ္ဂဘာဝနာ ကို။ မိစ္ဆာပဏိဟိတတ္တာ၊ မှားသောအားဖြင့် ထားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပီ၊ ဥပမာကား။ သာလိသုကံ ဝါ၊ သလေးစပါးဆူးသည်သော် ၎င်း။ ယဝသုကံ ဝါ၊ မုယောစပါးဆူးသည်သော်၎င်း။ သမ္မာပဏိဟိတံ၊ ကောင်းစွာထားအပ်သော်။ ဝါ၊ အဖျားထောင်၍ထားအပ်သော်။ ဟတ္ထေန ဝါ၊ လက်ဖြင့်ဖြစ်စေ။ ပါဒေန ဝါ၊ ခြေဖြင့်ဖြစ်စေ။ အက္ကန္တံ၊ တိုက်မိအပ်၊ နင်းမိအပ်ခဲ့လျှင်။ ဟတ္ထံ ဝါ၊ လက်ကိုသော်၎င်း။ ပါဒံ ဝါ၊ ခြေကိုသော်၎င်း။ ဘိန္ဒိဿတိ၊ ခွဲလတ္တံ့။ လောဟိတံ ဝါ၊ သွေးကိုလည်း။ ဥပ္ပါဒေဿတိတိ၊ ဖြစ်စေလတ္တံ့ ဟူသော။ ဧတံ ဌာနံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ရှိ၏။ တံ၊ ထိုသို့ခွဲနိုင်ခြင်း၊ သွေးထွက်စေနိုင်ခြင်းသည်။

၁။ မိစ္ဆာပဏိဟိတန္တိ သူကံ နာမ ဥဒ္ဓဂ္ဂံ ကတာ ဌပိတံ ဟတ္ထံ ဝါ ပါဒံ ဝါ ဘိန္ဒတိ၊ တထာ အဋ္ဌပိတံ ပန မိစ္ဆာပဏိဟိတံ နာမ။ မိစ္ဆာပဏိဟိတာယ ဒိဋ္ဌိယာတိ မိစ္ဆာဌပိတာယ ကမ္မဿကတပညာယ။ အဝိဇ္ဇာ ဘိန္ဒိဿတိတိ စတုသစ္စပဋိစ္စာဒကံ အဝိဇ္ဇာ ဘိန္ဒိဿတိ။ ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပါဒေဿတိတိ အရဟတ္တမဂ္ဂဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပါဒေဿတိ။ မိစ္ဆာပဏိဟိတတ္တာ ဘိက္ခဝေ ဒိဋ္ဌိယာတိ ကမ္မဿကတပညာယ စေဝ မဂ္ဂဘာဝနာယ စ မိစ္ဆာ ဌပိတတ္တာ၊ အပ္ပဝတ္တိတတ္တာတိ အတ္ထော။ ဌ။

သူကန္တိ သာလိယဝါဒီနံ ဝါလမာဟ။ သော ဟိ နိကန္တကသဒိသော ပဋိမုခတံ ဟတ္ထံ ဝါ ပါဒံ ဝါ ဘိန္ဒတိ၊ တသ္မာ ဘောဒိ ဣစ္ဆန္တေန ဥဒ္ဓဂ္ဂံ ကတာ ဌပိတံ သမ္မာပဏိဟိတံ နာမ။ တထာ အဋ္ဌပိတံ မိစ္ဆာပဏိဟိတံ နာမာတိ ဝုတ္တံ။ မိစ္ဆာပဏိဟိတာယာတိ ကမ္မဿကတပညာယ မိစ္ဆာဌပနံ နာမ “ဣမေ သတ္တာ ကမ္မဝသေန သုခဒုက္ခံ ပစ္စနဘဝန္တိ၊ တံ ပန ကမ္မံ ဣဿရဿ ဣစ္ဆာသေန ဗြဟ္မာ နိမ္မိနာတိ” တိအာဒိနာ မိစ္ဆာပဏပုနံ။ မဂ္ဂဘာဝနာယာတိ တောပိ မိစ္ဆာမဂ္ဂဿ ပဝတ္တနံ အရိယမဂ္ဂဿ ဝါ အပ္ပဝတ္တနံ မိစ္ဆာဌပနံ။ တေနာဟ “အပ္ပဝတ္တိတတ္တာ” တိ။ ဋီ။

ဆူးမည်သည် အဖျားထောင်ထားမှသာ လက်ခြေကို ရှသည်။ ထိုကဲ့သို့ အဖျားထောင်ထားလျှင် မိစ္ဆာပဏိဟိတ သူက၊ အဖျားထောင်ထားလျှင် သမ္မာပဏိဟိတ သူက ဖြစ်၏။ မိစ္ဆာပဏိဟိတဒိဋ္ဌိဟူသည် ကမ္မဿကတ ဉာဏ်ကို မှားမှားယွင်းယွင်း ကြံဆခြင်းတည်း။ ကြံဆပုံကား- “ဤသတ္တဝါတို့သည် ကံကြောင့် ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခံစားကြ၏။ ၎င်းကံကို အစိုးရသူ၏ အလိုကျ ဗြဟ္မာကဖန်ဆင်းပေးသည်” ဟု မှားယွင်းစွာ ကြံဆ၏။ မိစ္ဆာပဏိဟိတမဂ္ဂဘာဝနာဟူသည် မိစ္ဆာမဂ်ကို ဖြစ်စေခြင်း၊ အရိယမဂ်ကို မဖြစ်စေခြင်းပင်တည်း။

ကိဿ ဟေတု၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သုကဿ၊ ဆူးကို။ သမ္မာပဏိဟိတတ္တာ၊ ကောင်းစွာထား
 အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဝါ၊ အဖျားထောင်၍ ထားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။
 ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဝတ၊ စင်စစ်။
 သမ္မာပဏိဟိတဿ၊ ကောင်းစွာထားအပ်သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ အမြင်ဖြင့်။ ဝါ၊ ကမ္မဿကတဉာဏ်
 ပညာဖြင့်။ သမ္မာပဏိဟိတဿ၊ သော။ မဂ္ဂဘာဝနာယ၊ မဂ်ကိုဖြစ်စေခြင်းဖြင့်။ (သမ္မာပဏိဟိတဿ
 မဂ္ဂဘာဝနာယ၊ မိစ္ဆာမဂ်ကို မဖြစ်စေခြင်း၊ အရိယမဂ်ကို ဖြစ်စေခြင်းဖြင့်။) အဝိဇ္ဇာ၊ (သစ္စာ
 လေးပါးကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော) မောဟကို။ ဘိန္ဒုတိ၊ လတ္တံ့။ ဝိဇ္ဇာ၊ အရဟတ္တမဂ်ပညာကို။
 ဥပ္ပါဒေတိ၊ လတ္တံ့။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ သစ္စိကရိယတိတိ၊ လတ္တံ့ ဟူသော။ တေ၊ ဌာနံ၊ သည်။
 ဝိဇ္ဇတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာကို ဖြစ်စေခြင်း၊ ဝိဇ္ဇာကို ဖြစ်စေနိုင်ခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်
 ခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ အမြင်ကို။ ဝါ၊ ကမ္မဿကတဉာဏ်
 ပညာ မဂ္ဂဘာဝနာကို။ သမ္မာပဏိဟိတတ္တာ၊ ကောင်းစွာထားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ သမ္မာပဏိဟိတဿ၊ ကောင်းစွာ
 ထားအပ်သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ အမြင်ဖြင့်။ ဝါ၊ ကမ္မဿကတဉာဏ်ပညာဖြင့်။ သမ္မာပဏိဟိတဿ၊
 သော။ မဂ္ဂဘာဝနာယ၊ မဂ်ကိုဖြစ်စေခြင်းဖြင့်။ (သမ္မာပဏိဟိတဿ မဂ္ဂဘာဝနာယ၊ မိစ္ဆာမဂ်ကို
 မဖြစ်စေခြင်း၊ အရိယမဂ်ကို ဖြစ်စေခြင်းဖြင့်။) အဝိဇ္ဇာ၊ (သစ္စာလေးပါးကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော)
 မောဟကို။ ဘိန္ဒုတိ၊ ဖြစ်စေခြင်း၊ ဝိဇ္ဇာကို ဖြစ်စေနိုင်သနည်း။ ဝိဇ္ဇာ၊ အရဟတ္တမဂ်ပညာကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဖြစ်စေ
 နိုင်သနည်း။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ သစ္စိကရေတိ၊ မျက်မှောက်ပြုနိုင်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။
 ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌သာလျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ ဝိဝေကကိုမို့သော။
 ဝိရာဂနိဿိတံ၊ ဝိရာဂကိုမို့သော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ နိရောဓကို မို့သော။ ဝေါသဂ္ဂပရိတာမိံ၊
 ကိလေသာတို့ကို စွန့်ပယ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ ကိုင်းညွတ်သော။ ဝါ၊ ကိလေသာတို့ကို စွန့်ခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်သို့
 ပြေးဝင်ခြင်းငှါ ရင့်ကျက်ဆဲ ရင့်ကျက်ပြီးသော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေ
 သာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်) သော အမြင်ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဝါ၊ ပျား၏။ ပ။ သမ္မာ-
 သမာဓိံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်) သော တည်ကြည်
 ခြင်းကို။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပ။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။
 သစ္စိကရေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူပြီ။

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ကမ္မဿကတဉာဏံ မဂ္ဂနိဿိတံ ကတော မိဿကမဂ္ဂေါ ကထိတော။ ဌ။
 မဂ္ဂနိဿိတံ ကတာ မဂ္ဂေ ဝေ ပက္ခိပိတော။ တံ ဟိ ဉာဏံ မဂ္ဂဿ မူလကာရဏံ မဂ္ဂေ သိဒ္ဓေ တဿ ကိစ္စဿ
 မတ္တကပ္ပတ္တိတော။ “သမ္မာပဏိဟိတဿ ဒိဋ္ဌိယာ သမ္မာပဏိဟိတဿ မဂ္ဂဘာဝနာယာ”တိ ဝုတ္တတ္တာ မိဿက-
 မဂ္ဂေါ ကထိတော။ ဆဝိဘောသဒိသော စေတ္ထ အဝိဇ္ဇာဘေဒေါ၊ လောဟိတပ္ပါဒသဒိသော လောကုတ္တရမဂ္ဂ-
 ဘာဝေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဋီ။
 ကမ္မဿကတဉာဏံသည် မဂ်သို့ရောက်လျှင် ၎င်းကိစ္စအဆုံးသို့ရောက်သဖြင့် မဂ်၏ မူလကြောင်းရင်းဖြစ်ရကား
 မဂ်၌သိမ်းသွင်း၍ မိဿကမဂ်ကို ဟောတော်မူသည်။ သမ္မာပဏိဟိတဿ ဒိဋ္ဌိယာ သမ္မာပဏိဟိတဿ မဂ္ဂဘာဝ-
 နာယ ဟု ဟောသည်ကို ထောက်လေ။ လက်ခြေ အရေကို ဖြတ်ခဲ့သည်နှင့် အဝိဇ္ဇာကို ဖြတ်ခဲ့ခြင်း၊ သွေးထွက်သည်
 နှင့် မဂ်ဖြစ်ပေါ်ခြင်း တူ၏ဟူ၍ ဥပမာ၊ ဥပမေယျ စပ်ယူရာ၏။

၁၀-နန္ဒိယသုတ်

၁၀။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ နန္ဒိယော ပရိဗ္ဗာဇကော၊ နန္ဒိယပရိဗ္ဗာဇ
 သည်။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဇါ။) တေန၊ သို့။ ဥပသကံမိ၊ ချဉ်း
 ကပ်လေ၏။ ဥပသကံမိတွာ၊ ရှိ။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ အတူ။ ဝါ၊ တကွ။
 သမ္မောဒိ၊ ကျန်းမာ၏လော စသည်ပြောလျက် ရောနှောမိပြီ။ သမ္မောဒနိယံ၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ်
 ဖြစ်သော။ သာရဏိယံ၊ အသက်ထက်ဆုံး အောက်မှထိုက်သော။ ကထံ၊ စကားကို။ ဝိတိသာ-
 ရေတွာ၊ ပြီးစေ၍။ ဧကမန္တံ၊ (အပြစ်ခြောက်ပါးကင်း၍ သင့်တင့်လျောက်ပတ်သည်) တခုသော
 နေရာအရပ်၌။ နိသိဒ္ဓိံ၊ ထိုင်၏။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္ဒော ခေါ၊ ထိုင်နေသော။ နန္ဒိယော ပရိဗ္ဗာ-
 ဇကော၊ နန္ဒိယပရိဗ္ဗာဇသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘော ဂေါတမ၊ အရှင်ဂေါတမ။ ကတိ၊ အဘယ်မျှ
 လောက်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ ဘာဝိတာ၊ ပွားများအပ်ကုန်သည် ရှိသော်။ ဗဟုလိ-
 ကတာ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ နိဗ္ဗာနဂံမာ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေနိုင်ကုန်
 သည်။ နိဗ္ဗာနပရာယနာ၊ နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိကုန်သည်။ နိဗ္ဗာနပရိယောသာနာ၊
 နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ နု ခေါတိ၊ ဖြစ်ပါကုန်သနည်း” ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။
 အဝေါစ၊ ပြီ။

နန္ဒိယ၊ နန္ဒိယပရိဗ္ဗာဇ။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့သည်။ ဘာဝိတာ၊
 သော်။ ဗဟုလိကတာ၊ သော်။ နိဗ္ဗာနဂံမာ၊ ကုန်သည်။ နိဗ္ဗာနပရာယနာ၊ ကုန်သည်။ နိဗ္ဗာန-
 ပရိယောသာနာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ကတမေ အဋ္ဌ၊ အဘယ် ရှစ်ပါးတို့နည်း။ ဣဒိ၊ ဤ
 မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသည်။ သေယျထာ၊ အဘယ်နည်း။ သမ္မောဒိဋ္ဌိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာ
 တို့မှ ထွက်မြောက်တတ်) သော အမြင် သမ္မောဒိဋ္ဌိ ၎င်း။ ပ။ သမ္မာသမာဓိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်
 လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်) သော တည်ကြည်ခြင်း ‘သမ္မာသမာဓိ’ ၎င်းတည်း။
 နန္ဒိယ၊ နန္ဒိယပရိဗ္ဗာဇ။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ ဣမေ ခေါ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့သည်။ ဘာဝိတာ၊
 သော်။ ပ။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တေ၊ မိန့်တော်မူအပ်သည်
 ရှိသော်။ နန္ဒိယော ပရိဗ္ဗာဇကော၊ နန္ဒိယပရိဗ္ဗာဇသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘော ဂေါတမ၊ အရှင်
 ဂေါတမ။ အဘိက္ကန္တံ၊ အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းပေစွ။ ဘော ဂေါတမ၊ မ။ အဘိက္ကန္တံ၊ စူ။ ပ။
 ဘဝံ ဂေါတမော၊ အရှင် ဂေါတမသည်။ အဇ္ဇတဂ္ဂေ၊ ယနေ့ကိုအစပြု၍။ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတံ၊
 အသက်တို့ဖြင့် ဆည်းကပ်လျက် ကိုးကွယ်ရာဟု အမှတ်ပြုသော။ ဥပါသကံ၊ ဥပါသကာဟူ၍။ မံ၊
 တပည့်တော်ကို။ ဓာရေတူတိ၊ မှတ်တော်မူပါ” ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ပဌမော၊ ရှေးဦးစွာသော။ အဝိဇ္ဇာဝဂ္ဂေါ၊ အဝိဇ္ဇာဝဂ်တည်း။

တဿ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသုတ်၎င်း။ ဥပဇ္ဈ၊ ဥပဇ္ဈသုတ်၎င်း။ သာရိပုတ္တော စ၊ သာရိပုတ္တ-
 သုတ်၎င်း။ ဗြာဟ္မဏော၊ ဇာဏုဿောထိ ဗြာဟ္မဏသုတ်၎င်း။ ကိမတ္ထိယော စ၊ ကိမတ္ထိယ
 သုတ်၎င်း။ ဒွေ ဘိက္ခု၊ အညတရဘိက္ခုသုတ် ၂-သုတ်တို့၎င်း။ သုကနန္ဒိယာ၊ သုကသုတ်၊
 နန္ဒိယသုတ်နှင့်တကွ။ ဝိဘဂေါ၊ ဝိဘဂ်သုတ်၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၂-ဝိဟာရဝဂ်

၁-ပဌမဝိဟာရသုတ်

၁၁။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ အနုမာသံ၊ တလဝက် (၁၅-ရက်)ပတ်လုံး။ ပဋိသလ္လိယိတုံ၊ တပါးတည်းကိန်းအောင်းခြင်းငှါ။ ဣစ္ဆာမိ၊ အလိုရှိ၏။ ဧကေန၊ တပါးသော။ ပိဏ္ဍပါတနိဟာရဧကေန၊ ဆွမ်းပို့သောရဟန်းကို။ အညတြ၊ ကြည့်ထား၍။ (အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။) ဧကေနစိ၊ တဦးတယောက်သော ရဟန်းသည်။ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော၊ ချဉ်းကပ်ထိုက်သူသည်။ န အမိ၊ မဖြစ်။ တေ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ ဧဝံ ဘန္တေတိ ခေါ၊ ကောင်းပါပြီအရှင်ဘုရားဟု။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ (စကားတော်ကို)။ ပဋိသုတော၊ ရှေးရှုနာယူကုန်၍။ ဧကေန၊ သော။ ပိဏ္ဍပါတနိဟာရဧကေန၊ ကို။ အညတြ၊ ၍။ ဧကောစိ၊ တဦးတယောက်သော ရဟန်းသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားသို့။ န ဥပသင်္ကမယိ၊ မချဉ်းကပ်။ (သု-ဣဓ နိပါတ်မျှ။ သူတိ နိပါတ်မတ္တံ။ ဋီ။)

အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ တဿ အနုမာသဿ၊ ထိုတလဝက်၏။ အစ္စယေန၊ ကုန်လွန်သောအခါ၌။ ပဋိသလ္လာနာ၊ တပါးတည်းကိန်းအောင်းရာမှ။ ဝုဋ္ဌိတော၊ ထတော်မူသည်ရှိသော်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့ကို။ “ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့၊ သော အဟံ၊ ထိုငါဘုရားသည်။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သစ္စာသေးပါးကို သိတော်မူသည်။ (ဟုဘွာ၊ ဖြစ်၍။) ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ (၄၉-ရက်အတွင်း၌။) ယေန ဝိဟာရေန၊ အကြင်ခန္ဓာအားလုံး အာယတနအားလုံး စသည်ကို ဆင်ခြင်၍နေခြင်းဖြင့်။ ဝိဟာရာ၊ နေတော်မူခဲ့၏။ (ဝိဟာရမိတိ ဣဒံ အဘိဘတ္တေ ဝတ္တမာနဝစနံ။ ဋီ။) တဿ၊ ထိုခန္ဓာအားလုံး အာယတနအားလုံး စသည်ကို ဆင်ခြင်၍ နေခြင်း၏။ (တဿ ပဌမာဘိသမ္ဗုဒ္ဓဝိဟာရဿ ဟု ဋီ-၌ ဖွင့်၏။) ပဒေသေန၊ ခန္ဓာတစိတ် အာယတနတစိတ် (ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ ဓမ္မာယတန)စသည်ကို ဆင်ခြင်၍ နေခြင်းဖြင့်။ ဝိဟာသိ၊ နေတော်မူခဲ့ပြီ။ သော (အဟံ)၊ ထိုငါဘုရားသည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပစ္စယာပိ၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်း (ကိလေသာတို့မှ ထွက်

၁။ ပဋိသလ္လိယိတုံ နိလိယိတုံ ဧကောဝ ဟုတွာ ဝိဟရိတုံ။ ဋီ။ ပဋိသလ္လိယိတန္တိ ယသာဝတ္ထိ ကာလံ ပဋိ ဒိဝသေ ဒိဝသေ သမာပတ္တိယံ ဓမ္မစိန္တာယံ စိတ္တံ နိလိယိတုံ။ ဋီ။

၂။ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော ဟူသော ကိတ်ကြိယာ၊ အနိဟူသော အာချာတ်ကြိယာ ၂-ပါး ယှဉ်ရာ၌ သတိပြု သတိမမူလျှင် ပါဠိမှန်ကို အမှားပြင်တတ်သည်။

၃။ တဿ ပဒေသေန ဝိဟာသိန္တိ တဿ ပဌမာဘိသမ္ဗုဒ္ဓဝိဟာရဿ ပဒေသေန။ တတ္ထ ပဒေသော နာမ ခန္ဓပဒေသော အာယတန ဇာတု သစ္စ ဣန္ဒြိယ ပစ္စယာကာရ သဘိပဋ္ဌာန ဈာန် နာမရူပပဒေသော ဓမ္မပဒေသောတိ နာနာဝိဇော၊ တံ သဗ္ဗမိ သန္ဓာယ “တဿ ပဒေသေန ဝိဟာသိ”န္တိ အာဟ။ ဘဂဝါ ဟိ ပဌမ-ဗောဓိယံ ဧကေနပညာသဒိဝသဗ္ဗန္တရေ။ပ။ ပဉ္စကုန္တေ နိပ္ပဒေသေ ကတွာ သမ္မသန္တော ပစ္စဝေက္ခန္တော ဝိဟာသိ။ ဣမသ္မိံ ငန အနုမာသေ တေသံ ခန္ဓာနံ ပဒေသံ ဝေဒနာက္ခန္ဓမေဝ ပစ္စဝေက္ခန္တော ဝိဟာသိ။ပ။ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ သာ သာ စ ဝိဟာရသမာပတ္တိံ ဝေဒနာနုဘာဝေန ဇာတာ။ ဋီ။

သာ သာ စ ဝိဟာရသမာပတ္တိတိ ခန္ဓဝသေန အာယတနာဒိဝသေန စ ပဝတ္တိတွာ တေသံ ဧကဒေသသုတ် ဝေဒနံဒယဝ ပရိဂ္ဂဟေတွာ တံ သမ္မသိတွာ အနုက္ခမေန သမာပန္နာ ဈာနသမာပတ္တိံ ဖလသမာပတ္တိံ စ။

ကာမံ အညဓမ္မဝသေနပိ ဇာတာ ဧဝံ ဝေဒနာဝသေန ပနေတ္ထ အဘိနိဝေသော ကတော ဝေဒနာ-နုဘာဝေန ဇာတာ။ ဋီ။

မြောက်ခြင်းမရှိ) သောအမြင် 'မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ'ဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ (ဤ၌ သဟဇာတ၊ ဥပနိဿယအကြောင်းကို ယူ။ နောက်၌လည်း ဤနည်း။) ဝေဒယိတံ၊ (ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ဝိပါက်) ခံစားမှု 'ဝေဒနာ'သည်။ (ဟောတိ၊ ဇီ။) သမ္မာဒိဋ္ဌိပစ္စယာပိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်)သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ ဝေဒယိတံ၊ (ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ဝိပါက်) ခံစားမှု ဝေဒနာသည်။ (ဟောတိ၊ ဇီ။)။ပ။ မိစ္ဆာသမာဓိပစ္စယာပိ၊ ဖော်ပြန်များဖွင့် (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်ခြင်းမရှိ) သောအားဖြင့် အာရုံ၌ စူးစိုက်ခြင်း 'မိစ္ဆာသမာဓိ'ဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ ဝေဒယိတံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ဇီ။) သမ္မာသမာဓိပစ္စယာပိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်)သော တည်ကြည်ခြင်း 'သမ္မာသမာဓိ'ဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ ဝေဒယိတံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ဇီ။) ဆန္ဒပစ္စယာပိ၊ တဏှာဆန္ဒနှင့်တကွဖြစ်သော ပြုလိုကမ္မ 'ကတ္တုကမ္မတာဆန္ဒ'ဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ ဝေဒယိတံ၊ (အဋ္ဌလောဘသဟဂတစိတ္တသမ္ပယုတ်) ခံစားမှု 'ဝေဒနာ'သည်။ (ဟောတိ၊ ဇီ။) ဝိတက္ကပစ္စယာ၊ (အပ္ပနာပုတ္တ) ဝိတက်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ ဝေဒယိတံ၊ (ပဌမဈာန်နှင့်ယှဉ်သော) ခံစားမှု 'ဝေဒနာ'သည်။ (ဟောတိ၊ ဇီ။) သညာပစ္စယာပိ၊ သညာဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ ဝေဒယိတံ၊ (ခြောက်ပါးသော သညာသမာပတ်) ခံစားမှု 'ဝေဒနာ'သည်။ (ဟောတိ၊ ဇီ။) ဆန္ဒော စ၊ ဆန္ဒသည်လည်း။ အဝုပသန္တော၊ မငြိမ်းအေးသည်။ ဟောတိ၊ ဇီ။ ဝိတက္ကော စ၊ ဝိတက်သည်လည်း။ အဝုပသန္တော၊ မငြိမ်းအေးသည်။ (ဆန့်ကျင်ဘက်တရားက မငြိမ်းစေအပ်သည်။) ဟောတိ၊ ဇီ။ သညာ စ၊ သညာသည်လည်း။ အဝုပသန္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဇီ။ တပုစ္စယာပိ၊ ထိုဆန္ဒ ဝိတက် သညာဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစားမှု 'ဝေဒနာ'သည်။ (ဟောတိ၊ ဇီ။) ဆန္ဒော စ၊ ဆန္ဒသည်လည်း။ ဝုပသန္တော၊ ငြိမ်းအေးသည်။ ဟောတိ၊ ဇီ။ ဝိတက္ကော စ၊ ဝိတက်သည်လည်း။ ဝုပသန္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဇီ။ သညာ စ၊ သညာသည်လည်း။ ဝုပသန္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဇီ။ တပုစ္စယာပိ၊ ထိုဆန္ဒ ဝိတက် သညာဟူသော အကြောင်း

၉

၁။ ဆန္ဒပစ္စယာတိအာဒိသု ပန ဆန္ဒပစ္စယာ အဋ္ဌလောဘသဟဂတစိတ္တသမ္ပယုတ္တာ ဝေဒနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဝိတက္ကပစ္စယာ ပဌမဈာနဝေဒနာ၊ သညာပစ္စယာ ဌပေတွာ ပဌမဈာနံ သေသာ ဆ သညာသမာပတ္တိဝေဒနာ။ ဌ။

ဆန္ဒပစ္စယာတိ ဣတ္ထ တဏှာဆန္ဒသဟိတော ကတ္တုကာမတာဆန္ဒော အဓိပ္ပေတောတိ အာဟ "ဆန္ဒပစ္စယာတိ-အာဒိသု။ပ။ "ဝေဒနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ"တိ။ ဝိတက္ကပစ္စယာတိ ဣတ္ထ အပ္ပနာပုတ္တောဝ ဝိတက္ကော အဓိပ္ပေတောတိ ဝုတ္တံ "ဝိတက္ကပစ္စယာ ပဌမဈာနဝေဒနာဝါ"တိ။ ဥပရိ တိသော ရူပါဝစရာ၊ ဟေဋ္ဌာ တိသော အရူပါဝစရာ၊ ဝေ သေသာ ဆ သညာသမာပတ္တိဝေဒနာ။ ဌ။

အထက် ရူပါဝစရာသမာပတ် ဝေဒနာ သုံးပါး၊ အောက် အရူပါဝစရာသမာပတ် ဝေဒနာ သုံးပါး ပေါင်း သညာ သမာပတ်ဝေဒနာ ခြောက်ပါး။

၂။ ဆန္ဒော စ အဝုပသန္တောတိအာဒိသု တိတ္ထံ အဝုပသမေ အဋ္ဌလောဘသဟဂတစိတ္တသမ္ပယုတ္တာ ဝေဒနာ ဟောတိ။ ဌ။

တိက္ကန္တိ ဆန္ဒ ဝိတက္ကသညာနံ။ အဝုပသမေတိ ပရိပက္ခေန အဝုပသမိတေ။ တိတ္ထံ ဟိ တေသံ သဟဘာဝေန ပစ္စယတာ အဋ္ဌလောဘသဟဂတစိတ္တောသု ဝေ။ ဌ။

ကြောင့်လည်း။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစားမှု'ဝေဒနာ'သည်။ (ဟောတိ၊ ဇ။) အပတ္တဿ၊ မရောက်အပ်
 သေးသော အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပတ္တိယာ၊ ရောက်ခြင်းငှါ။ အာယာမံ၊ အားထုတ်ခြင်းသည်။
 အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တသ္မိမ္ပိ ဌာနေ၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်၏ အကြောင်းသို့။ ဝါ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော
 အကြောင်းသို့။ အနုပ္ပတ္တေ၊ အစဉ်ရောက်သည်ရှိသော်။ တပ္ပပ္ပယာပိ၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော
 အကြောင်းကြောင့်လည်း။ ဝေဒယိတံ၊ လောကုတ္တရာခံစားမှု'ဝေဒနာ'သည်။ (ဟောတိတိ၊ ဇ။
 ဟူ၍။) ဝေ၊ ဤသို့။ ပဇာနာမိတိ၊ သိတော်မူ၏။ ဟု။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။

ပဌမံ၊ ရွေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ဒုတိယဝိဟာရသုတ်

၁၂။ (ဤသုတ်၌ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဝပသမပစ္စယာပိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၏ငြိမ်းအေးကြောင်းဟူသော အ
 ကြောင်းကြောင့်လည်းဟု စသည်ဖြင့် ပေးသည်သာ ထူး၏။ ဝေဒယိတံတို့၌လည်း ဝေဒယိတံ၊
 (ကုသိုလ် အကုသိုလ်) ခံစားမှု 'ဝေဒနာ'သည်ဟု ပေး၊ ဝိပါက်ဝေဒနာ မယူရ။ ၄။ တဿ တေမာ-
 သဿ၊ ထို ၃-လ၏ဟု ပေး။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဝပသမတိ သဗ္ဗသော ပဟိယတိ ဧဘေနာတိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဝပ-
 သမော။ ၄။)

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ ဆန္ဒမတ္တဿ ဝပသမေ ပဌမဇ္ဈာနဝေဒနာ။ ဆန္ဒဝိတက္ကာနံ ဝပသမေ ဒုတိယဇ္ဈာနာဒိဝေဒနာ အဓိပ္ပေ-
 တာ။ တိစ္ဆာမ္ပိ ဝပသမေ နေဝသညာနာသညာယတနဝေဒနာ။ ၄။

ဒုတိယဇ္ဈာနာဒိ-၌ ၆-ပါးသော သညာသမာပတိတို့ကိုပါ ယူ။ ဒုတိယဇ္ဈာနာဒိဝေဒနာဂဟဏေန ဟိ
 သဗ္ဗာ သညာသမာပတ္တိယော စ ဂဟိတာဝ ဟောန္တိ။ ၄။

၂။ အပတ္တဿ ပတ္တိယာတိ အရဟတ္တဖလဿ ပတ္တတ္တာယ။ အတ္ထိ အာယာမန္တိ အတ္ထိ ဝီရိယံ။ ၄။

ဟေဋ္ဌာ သမ္မာဒိဋ္ဌိပစ္စယာတိ ဣတ္ထ သမ္မာဒိဋ္ဌိဂ္ဂဟဏေန ဟေဋ္ဌိမမဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိပိ ဂဟိတာဝ ဟောတိတိ
 အာဟ "အပတ္တဿ-ပတ္တိယာတိ အရဟတ္တဖလဿ ပတ္တတ္တာယ"တိ။ အထ ဝါ ဟေဋ္ဌိမမဂ္ဂါဓိဂမေန ဝိနာ
 အဂ္ဂမဂ္ဂါ နတ္ထိတိ ဟေဋ္ဌိမမဂ္ဂါဓိဂမံ အတ္တာပန္နံ ကတ္တာ "အရဟတ္တဖလဿ ပတ္တတ္တာယ"တိ။ အာယာမေတိ
 (ဖလေန မိဿိတော ဟောတိ) ဧဘေနာတိ အာယာဒေ၊ သမ္မာဝါယာမေတိ အာဟ "အတ္ထိ အာယာ-
 မန္တိ အတ္ထိ ဝီရိယ"န္တိ။ ၄။

၃။ တသ္မိမ္ပိ ဌာနေ အနုပ္ပတ္တေတိ တဿ ဝီရိယာရမ္ဘာ ဝသေန တဿ အရဟတ္တဖလဿ ကာရဏေ
 အနုပ္ပတ္တေ။ တပုပ္ပယာပိ ဝေဒယိတန္တိ အရဟတ္တဿ ဌာနပစ္စယာ ဝေဒယိတံ။ ဧဘေန စာကုမဂ္ဂသဟဇာတာ
 နိဗ္ဗတ္တိတလောကုတ္တရဒေဒနာဝ ဂဟိတာ။ ၄။

တဿ ဝီရိယာရမ္ဘာသတိ အညာဓိဂမကာရဏဿ သမ္မာဝါယာမဿ ဝသေန။ ပါဠိယံ ဌာနသဒ္ဓေါ ကာရ-
 ဏပရိယာယောတိ အာဟ "အရဟတ္တဖလဿ ကာရဏေ"တိ။ တပ္ပပ္ပယာတိ ဣတ္ထ တံသဒ္ဓေန ဌာနေတိ
 ဂုတ္တကာရဏမေဝ ပစ္စာမဋ္ဌန္တိ အာဟ "အရဟတ္တဿ ဌာနပစ္စယာ"တိ။ စတုမဂ္ဂသဟဇာတာတိ ဒေတေန "အရ-
 ဟတ္တဖလဿ ပတ္တတ္တာယ"တိ ဣတ္ထ ဟေဋ္ဌိမမဂ္ဂါနိ အတ္တာပတ္တိဝသေန ဂဟိတဘာပမေဇ ဇောဇောတိ။ ၄။

၄။ ဆန္ဒဝပသမပစ္စယာတိအာဒိသု ပန ဆန္ဒဝပသမပစ္စယာ တာဝ ပဌမဇ္ဈာနဝေဒနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဝိတက္ကဝပ-
 သမပစ္စယာ ဒုတိယဇ္ဈာနဝေဒနာ၊ သညာပစ္စယာ ဆ သမာပတ္တိဝေဒနာ၊ သညာပုပ္ပသမပစ္စယာ နေဝသညာနာ-
 သညာယတနဝေဒနာ။ ၄။

၃-သေက္ခသုတ်

၁၃။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ အထ ခေ။ ဌံ။ အညတဏှော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်း။ ယေန၊ ဌံ။ ဘဂဝါ၊ သည်း။ (အတ္ထိ၊ ဧ။) တေန၊ သို့။ ဥပသကံမိ၊ ဧ။ပ။ ကေမန္တံ၊ ဌံ။ နိသိန္ဒော ခေါ၊ သော။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ သေက္ခော သေက္ခောတိ၊ (သိက္ခာ ၃-ပါးကို) ကျင့်လေ့ရှိသောသူ၊ (သိက္ခာ ၃-ပါးကို) ကျင့်လေ့ရှိသောသူ ဟု။ ဝါ၊ (သိက္ခာ ၃-ပါးကို) ကျင့်ဆဲဖြစ်သောသူ၊ (သိက္ခာ ၃-ပါးကို) ကျင့်ဆဲဖြစ်သောသူ ဟု။ ဝုစ္စတိ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ကိတ္တာတော၊ အဘယ်မျှလောက်သော အတိုင်းအရှည်ဖြင့်။ သေက္ခော၊ (သိက္ခာ ၃-ပါးကို) ကျင့်လေ့ရှိသောသူသည်။ ဝါ၊ (သိက္ခာ ၃-ပါးကို) ကျင့်ဆဲဖြစ်သောသူသည်။ ဟောတိ န ခေါတိ၊ ဖြစ်ပါသနည်း” ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ထားပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဣ၊ ဤသာသနာတော်၌သာလျှင်။ သေက္ခာယ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ် ၇-ယောက်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော။ (အောက်ဖိုလ် ၃-ပါး၊ မဂ် ၄-ပါး တို့နှင့်တကွဖြစ်သော)။ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်) သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ပ။ သေက္ခေန၊ သေက္ခ ပုဂ္ဂိုလ် ၇-ယောက်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော။ (အောက်ဖိုလ် ၃-ပါး၊ မဂ် ၄-ပါးတို့နှင့်တကွဖြစ်သော။) သမ္မာသမာဓိနာ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်) သော တည်ကြည်ခြင်း ‘သမ္မာသမာဓိ’ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တောတော၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ဖြင့်။ သေက္ခော၊ (သိက္ခာ ၃-ပါးကို) ကျင့်လေ့ရှိသောသူသည်။ ဝါ၊ (သိက္ခာ ၃-ပါးကို) ကျင့်ဆဲဖြစ်သောသူသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ဤသို့ခန့်တော်မူ၏။

ကတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ပဌမဥပ္ပါဒသုတ်

၁၄။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဘာဝိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော။ ဗဟုလိကတာ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သော။ အနုပ္ပန္နာ၊ မဖြစ်ဘူးကုန်သော။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤမဂ္ဂင်တရားတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ အရဟတော၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ အလုံးစုံသောတရားတို့ကို မဖောက်မပြန် ကိုယ်တိုင်သိတော်မူသော။ တထာဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ပါတုဘာဝါ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာသည်မှ။ အညတြ၊ ကြည်၍။ ဝါ၊ တပါးသောအခါ၌။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ပေါ်နိုင်ကုန်။ ကတမေ အဋ္ဌ၊ အဘယ်ရှစ်ပါးတို့နည်းဟူမှ။ ဣဒံ၊ ဤရှစ်ပါးဟူသည်။ သေယျတာ၊ အဘယ်နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်) သောအမြင်၎င်း။ ပ။ သမ္မာသမာဓိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်) သော တည်ကြည်ခြင်း၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘာဝိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော။ ဗဟုလိကတာ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သော။ အနုပ္ပန္နာ၊ မဖြစ်ဘူးကုန်သော။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ ဣမေ ခေါ ဓမ္မာ၊ ဤမဂ္ဂင်တရားတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ အရဟတော၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ

၁။ သေက္ခောတိ သိက္ခာနသီလော။ ဋ္ဌ။ သိက္ခာတိ သီလေနာတိ သေက္ခော ဟု ပြု။
 တိဿန္နမ္ပိ သိက္ခာနံ သိက္ခာနံ သီလံ တေဿာတိ သိက္ခာနသီလော။ သိက္ခာတိတိပိ ဝါ သေက္ခော။ ဋီ။

ထိုက်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ အလုံးစုံသောတရားတို့ကို မဖောက်မပြန် ကိုယ်တိုင် သိတော် မှသော။ တထာဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ပါတုဘာဝါ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာသည်မှ။ အညတြ၊ ကြည်၍။ ဝါ၊ တပါးသောအခါ၌။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ဒုတိယဥပ္ပါဒသုတ်

၁၅။ (ဤသုတ်၌ သုဂတဝိနယာ၊ ဘုရားရှင်၏သာသနာမှ။ ဟု ပေးသည်သာ ထူး၏။)

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ပဌမပရိသုဒ္ဓသုတ်

၁၆။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ စင်ကြယ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ပရိယောဒါတာ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ဖြုတ်ကုန်သည် ရှိသော်။ အနဂံဏာ၊ ကိလေသာမရှိကုန်သည် ရှိသော်။ ဝိဂတူပက္ခိလေသာ၊ ညစ်ညူးခြင်းမှ ကင်းကုန်သည် ရှိသော်။ အနုပ္ပန္နာ၊ မဖြစ်ပေါ်ဘူးကုန်သော်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ အရဟတော၊ သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ သော။ တထာဂတဿ၊ ၏။ ပါတုဘာဝါ၊ မှ။ အညတြ၊ ၍။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ပေါ်နိုင်ကုန်။ ကတမေ အဋ္ဌ၊ အဘယ်ရှစ်ပါး တို့နည်းဟူမှ။ ဣဒံ၊ ဤရှစ်ပါးဟူသည်။ သေယျတာ၊ အဘယ်နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ၎င်း။ ပ။ သမ္မာ- သမာဓိ၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ပရိသုဒ္ဓါ၊ သော်။ ပရိယောဒါတာ၊ သော်။ အနဂံဏာ၊ သော်။ ဝိဂတူပက္ခိလေသာ၊ သော်။ အနုပ္ပန္နာ၊ သော် လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ အရဟတော၊ သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ သော။ တထာဂတဿ၊ ၏။ ပါတုဘာဝါ၊ မှ။ အညတြ၊ ၍။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ပေါ်နိုင်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ဒုတိယပရိသုဒ္ဓသုတ်

၁၇။ (ဤသုတ်၌ သုဂတဝိနယာ တခုသာ ထူး၏။)

ဆတ္ထမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဂ-ပဌမကုက္ကုဒ္ဓာရာမသုတ်

၁၈။ (ဝေ မေ သုတ် ပေးမြို့။) ဧကံ သမယံ၊ အခါတပါး၌။ အာယသ္မာ စ အာနန္ဒော၊ အရှင် အာနန္ဒာသည်၎င်း။ အာယသ္မာ စ ဘဒ္ဒေါ၊ အရှင်ဘဒ္ဒသည်၎င်း။ ပါဠိလိပုတ္တေ၊ ပါဠိလိပုတ်မြို့၌။ ကုက္ကုဒ္ဓာရာမေ၊ ကုက္ကုဒ္ဓာရုံကျောင်း၌။ ဝိဟရန္တိ၊ နေကုန်၏။ အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ အာယသ္မာ ဘဒ္ဒေါ၊ သည်။ သာယနသမယံ၊ ညနေချမ်းအခါ၌။ ပဋိသလ္လာနာ၊ တပါးတည်း ကိန်းအောင်းရာမှ။ ဝုဋ္ဌိတောံ၊ ထသည်ဖြစ်၍။ ယေန၊ ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ (အတ္တိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ဂမိ၊ ချဉ်းကပ်ပြီ။ ဥပသင်္ဂတော၊ ၍။ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန၊ အရှင်အာနန္ဒာနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ သမ္မောဒိ၊ ကျန်းမာ၏လော စသည်ပြောလျက်

ရောနှောမိပြီ။ သမ္မောဒနိယံ၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ်ဖြစ်သော။ သာရဏီယံ၊ အသက်ထက်ဆုံး အောက်
 မေ့ထိုက်သော။ ကထံ၊ စကားကို။ ဝိတိသာရေတွာ၊ ပြီးစေ၍။ ကေမန္တံ၊ တခုသောအရပ်အဖို့၌။
 နိသီဒိ၊ ထိုင်ပြီ။ ကေမန္တံ၊ ၌။ နိသီန္ဒော ခေါ်၊ ထိုင်နေသော။ အာယသ္မာ ဘဒ္ဒေါ၊ သည်။
 အာယသ္မန္တံ အာနန္တံ၊ ကို။ အာဝုသော အာနန္တံ၊ ငါ့ရှင် အာနန္တံ။ “အဗြဟ္မစရိယံ အဗြဟ္မစရိယန္တံ၊
 မမြတ်သောအကျင့် မမြတ်သောအကျင့်” ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။
 အဗြဟ္မစရိယံ၊ မမြတ်သော အကျင့်သည်။ ကတမံ န ခေါ်တိ၊ အဘယ်နည်းဟူသော။ ဝေ၊ ကို။
 အဓေါ၊ လျှောက်ထားပြီ။ အာဝုသော ဘဒ္ဒံ၊ ငါ့ရှင် ဘဒ္ဒံ။ သာဓု သာဓု၊ ကောင်းစွ ကောင်းစွ။
 အာဝုသော ဘဒ္ဒံ၊ ငါ့ရှင် ဘဒ္ဒံ။ တေ၊ သင်၏။ ဥပ္ပင်္ဂေါ၊ ပညာကို ရှာဖွေခြင်းသည်။ ဘဒ္ဒကော၊
 ကောင်း၏။ ပဋိဘာနံ၊ ဉာဏ်အမြင်သည်။ ဘဒ္ဒကံ၊ ကောင်း၏။ ပရိပုစ္ဆာ၊ မေးမြန်းခြင်းသည်။
 ကလျာဏိ၊ ကောင်း၏။ အာဝုသော ဘဒ္ဒံ၊ ငါ့ရှင် ဘဒ္ဒံ။ တံ၊ သင်သည်။ “အဗြဟ္မစရိယံ
 အဗြဟ္မစရိယန္တံ အာဝုသော အာနန္တံ ဝုစ္စတိ၊ ကတမံ န ခေါ် အာဝုသော အဗြဟ္မစရိယန္တံ၊ အဗြဟ္မ-
 စရိယံ အဗြဟ္မစရိယန္တံ အာဝုသော။ပ။ အဗြဟ္မစရိယံ” ဟူ၍။ ဝေ၊ ဟိ၊ ဤသို့သာလျှင်။ ပုစ္ဆသံ၊
 မေးသလော။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင် (အာနန္တံ)။ ဝေ၊ မှန်ပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ထား၏။
 အာဝုသော၊ ငါ့ရှင် (ဘဒ္ဒံ)။ အဋ္ဌဂီကော၊ အင်္ဂါ ရှစ်ပါးရှိသော။ အယမေဝ ခေါ် မိစ္ဆာမဂ္ဂေါ၊
 ဤမိစ္ဆာမဂ်သည်သာလျှင်။ အဗြဟ္မစရိယံ၊ မမြတ်သော အကျင့်တည်း။ ဣဒံ၊ ဤမိစ္ဆာမဂ်သည်။
 သေယျထာ၊ အဘယ်နည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်း (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်ခြင်း
 မရှိ) သော အမြင်၎င်း။ပ။ မိစ္ဆာသမာဓိ၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်း (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်
 ခြင်းမရှိ) သော အားဖြင့် အာရုံ၌ စူးစိုက်ခြင်း၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြေတော်မူ၏။

အဋ္ဌမံ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ဒုတိယကုက္ကုဋ္ဌာရာမသုတ်

၁၉။ (ဤသုတ်၌ အနုယမ္ပသာ ထူးသည့်အပြင်) ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ၊ မြတ်သော
 အကျင့်၏ အဆုံးသည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ အာဝုသော ဘဒ္ဒံ၊ ငါ့ရှင် ဘဒ္ဒံ။ ယော ခေါ်
 ဓာနက္ခယော၊ အကြင် ဓာန၏ ကုန်ခြင်း (နိဗ္ဗာန် အရဟတ္တဖိုလ်) သည်။ ယော ဒေါသက္ခယော၊
 အကြင် ဒေါသ၏ ကုန်ခြင်း (နိဗ္ဗာန် အရဟတ္တဖိုလ်) သည်။ ယော မောဟက္ခယော၊ အကြင်
 မောဟ၏ ကုန်ခြင်း (နိဗ္ဗာန် အရဟတ္တဖိုလ်) သည်။ အတ္ထိ၊ ဣဒံ၊ ဤဓာန၊ ဒေါသ၊ မောဟတို့၏
 ကုန်ခြင်း (နိဗ္ဗာန် အရဟတ္တဖိုလ်) သည်။ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ၊ မြတ်သော အကျင့်၏ အဆုံး
 မည်၏။ ဟု မေး၊ ဖြေ ပါသည်သာ ထူး၏။

နဝဒံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-တတိယကုက္ကုဋ္ဌာရာမသုတ်

၂၀။ (ဤသုတ်၌လည်း ဒုတိယကုက္ကုဋ္ဌာရာမသုတ်ထက် ဗြဟ္မစရိ၊ မြတ်သော အကျင့်ကို
 ကျင့်သောသူသည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင် (ဘဒ္ဒံ)။ ယော ခေါ်၊ အကြင်

၁။ ဥပ္ပင်္ဂေါတိ ပညာဥပ္ပင်္ဂေါ။ ပညာဝိမံသနံ ပညာဂဝေသနန္တိ အတ္ထော။ ၄။ ဥပ္ပင်္ဂေါတိ ပုပ္ဖမဂ္ဂေါ ပုပ္ဖ-
 ဂဝေသနံ။ ဤ သိ-၄ ၃၊ ၂၆၀-ထောက်က ဤနေရာ၌လည်း ပညာ (၃) ဌာန၌ ပုပ္ဖ ဟု ရှိသင့်၏။ ထိုသို့ ရှိမှ
 ဥပ္ပင်္ဂေါ၊ ပြဿနာကို ရှာဖွေ ဖော်ထုတ်ခြင်းသည်ဟု ပေး။

သုသည်။ အရိယေန၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌဂီကေန၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော။ ဣမိနာ မဂ္ဂေန၊ ဤ မဂ်နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ အယံ၊ ဤမဂ္ဂနှင့် ပြည့်စုံသူကို။ ဗြဟ္မစာရိ၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဟု အလယ်ဝါကျထား၍ မေး၊ ပြေသည်သ ထူး၏။)

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

တိထိ သုတ္တန္တာနိ၊ ၃-သုတ်တို့သည်။ ဧကနိဒါနာနိ၊ တူသော နိဒါန်း ရှိကုန်၏။

ဒုတိယော၊ ဒုတိယမြောက်သော။ ဝိဟာရဝဂ္ဂေါ၊ ဝိဟာရဝဂ်တည်း။

တဿ၊ ထိုဝိဟာရဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

ဒေ၊ ဝိဟာရာ စ၊ ပဌမဝိဟာရသုတ်၊ ဒုတိယဝိဟာရသုတ် ၂-သုတ်တို့၎င်း။ သေက္ခော စ၊ သေက္ခသုတ်၎င်း။ အပရော၊ တပါးကုန်သော။ ဒုဝေ ဥပ္ပါဒေါ၊ ပဌမဥပ္ပါဒသုတ်၊ ဒုတိယ ဥပ္ပါဒသုတ် ၂-သုတ်တို့၎င်း။ ပရိသုဒ္ဓေန၊ ပရိသုဒ္ဓသဒ္ဓါဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ် ကုန်သော။ ဒေ၊ ပဌမပရိသုဒ္ဓသုတ်၊ ဒုတိယပရိသုဒ္ဓသုတ် ၂-သုတ်တို့၎င်း။ ကုက္ကုဒ္ဓာ ရာမေန၊ ကုက္ကုဒ္ဓရာမသဒ္ဓါဖြင့်။ (ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။) တယော၊ ပဌမကုက္ကုဒ္ဓရာမသုတ်၊ ဒုတိယကုက္ကုဒ္ဓရာမသုတ်၊ တတိယကုက္ကုဒ္ဓရာမသုတ် ၃-သုတ် တို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၃-မိစ္ဆတ္တဝဂ်
၁-မိစ္ဆတ္တသုတ်

၂၁။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ သင်တို့အား။ မိစ္ဆတ္တဿ၊ မှားသော သဘော ကို၎င်း။ သမ္မတ္တဿ၊ မှန်သော သဘောကို၎င်း။ ဒေသေသာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ တံ၊ ထိုတရား ဒေသနာကို။ သုဏာထ၊ နာကြကုန်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မိစ္ဆတ္တံ၊ မှားသော သဘောသည်။ ဝါ၊ မိစ္ဆာ မဂ္ဂင်သည်။ ကတမဉ္စ၊ အဘယ်နည်း။ ဣဒံ၊ ဤမိစ္ဆာမဂ္ဂင် ရှစ်ပါးသည်။ သေယျထာ၊ အဘယ်နည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်း (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်ခြင်းမရှိ) သောအမြင်၎င်း။ ပ။ မိစ္ဆာသမာဓိ၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်း (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်ခြင်း မရှိ) သောအားဖြင့် အာရုံ၌ စူးစိုက်ခြင်း၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤမိစ္ဆာမဂ္ဂင် ရှစ်ပါးကို။ မိစ္ဆတ္တံ၊ မှားသော သဘောဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သမ္မတ္တံ၊ မှန်သော သဘောသည်။ ဝါ၊ သမ္မာမဂ္ဂင် သည်။ ကတမဉ္စ၊ နည်း။ ဣဒံ၊ ဤသမ္မာမဂ္ဂင် ရှစ်ပါးသည်။ သေယျထာ၊ နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်) ဝုသာအမြင်၎င်း။ ပ။ သမ္မာ သမာဓိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်) သော တည်ကြည်ခြင်း ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤသမ္မာမဂ္ဂင် ရှစ်ပါးကို။ သမ္မတ္တံ၊ မှန်သော သဘောဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၁။ မိစ္ဆတ္တန္တိ မိစ္ဆာသဘာဝံ။ ၄။ မိစ္ဆာသဘာဝန္တိ အသဘာဝသဘာဝံ အနိယျာနိကသဘာဝံ။ ၅။ သမ္မတ္တန္တိ သမ္မာသဘာဝံ။ ၆။ သမ္မာသဘာဝန္တိ ယာထာဝသဘာဝံ နိယျာနိကသဘာဝံ။ ၇။

၂-အကုသလဓမ္မသုတ်

၂၂။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ တို့အား။ အကုသလေ စ ဓမ္မေ၊ အကုသိုလ် တရားတို့ကို၎င်း။ ကုသလေ စ ဓမ္မေ၊ ကုသိုလ်တရားတို့ကို၎င်း။ ဒေသေဿာမိ၊ အံ။ တံ၊ ကိ။ သုဏာထ၊ ကုန်။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အကုသလာ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကတမေ စ၊ အဘယ်တို့နည်း။ ဣဒံ၊ သည်။ သေယျထာ၊ နည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ၎င်း။ ပ။ မိစ္ဆာသမာဓိ၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣမေ၊ ဤမိစ္ဆာမဂ္ဂင် ရှစ်ပါးတို့ကို။ အကုသလာ ဓမ္မာ၊ မကောင်းမှု 'အကုသိုလ်' တရားတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကတမေ စ၊ အဘယ်တို့နည်း။ ဣဒံ၊ သည်။ သေယျထာ၊ နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ၎င်း။ ပ။ သမ္မာသမာဓိ၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣမေ၊ ဤသမ္မာမဂ္ဂင် ရှစ်ပါးတို့ကို။ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ ကောင်းမှု 'ကုသိုလ်' တရားတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ပဌမပဋိပဒါသုတ်

၂၃။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ (အဟံ၊ သည်။) ဝေါ၊ သင်တို့အား။ မိစ္ဆာပဋိပဒဉ္စ၊ မှားသောအကျင့်ကို၎င်း။ သမ္မာပဋိပဒဉ္စ၊ မှန်သောအကျင့်ကို၎င်း။ ဒေသေဿာမိ၊ ဟောတော် မူအံ။ တံ၊ ထိုတရားဒေသနာကို။ သုဏာထ၊ နာကြကုန်။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ မိစ္ဆာပဋိပဒါ၊ မှားသော အကျင့်သည်။ ကတမာ စ၊ နည်း။ ဣဒံ၊ ဤမှားသောအကျင့်သည်။ သေယျထာ၊ နည်း။ မိစ္ဆာ- ဒိဋ္ဌိ၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်း (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်ခြင်းမရှိ) သောအမြင်၎င်း။ ပ။ မိစ္ဆာ- သမာဓိ၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်း (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်ခြင်းမရှိ) သော အာရုံ၌ စူးစိုက်ခြင်း ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤမိစ္ဆာမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို။ မိစ္ဆာပဋိပဒါ၊ မှားသောအကျင့် ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎်။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သမ္မာပဋိပဒါ၊ မှန်သောအကျင့်သည်။ ကတမာ စ၊ နည်း။ ဣဒံ၊ ဤကောင်းသော အကျင့်သည်။ သေယျထာ၊ နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန် လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်) သောအမြင်၎င်း။ ပ။ သမ္မာသမာဓိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်) သော တည်ကြည်ခြင်း၎င်းတည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤသမ္မာမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို။ သမ္မာပဋိပဒါ၊ ကောင်းသောအကျင့်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ဒုတိယပဋိပဒါသုတ်

၂၄။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဂိဟိနော ဝါ၊ လူ၏၎င်း။ ပဗ္ဗဇိတဿ ဝါ၊ ရဟန်း၏၎င်း။ မိစ္ဆာပဋိပဒါ၊ မှားသောအကျင့်ကို။ န ဝဏ္ဏေမိ၊ ချီးမွမ်းတော်မူ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ မိစ္ဆာပဋိပဒဉ္စော၊ မှားသောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ မှားသော အကျင့်ကို ကျင့်သော။ ဂိဟိ ဝါ၊ လူသည်၎င်း။ ပဗ္ဗဇိတော ဝါ၊ ရဟန်းသည်၎င်း။ မိစ္ဆာပဋိပတ္တာဓိကရဏဟေတု၊ မှားသော အကျင့်ကို ပြုကျင့်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဉာယံ၊ သိသည်၏အစွမ်းအားဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့

၁။ မိစ္ဆာပဋိပတ္တာဓိကရဏဟေတုတိ မိစ္ဆာပဋိပတ္တိကရဏဟေတု။ ၂။ မိစ္ဆာပဋိပတ္တာဓိကရဏဟေတုတိ ဧတ္ထ အဓိသဒ္ဓေါ အနတ္တကောတိ အာဟ "မိစ္ဆာပဋိပတ္တိကရဏဟေတု" တိ။ ၃။

သွားတတ်သော။ ကုသလံ ဓမ္မံ၊ ကုသိုလ်တရားကို။ (အရိယမဂ် ၄-ပါးကို ယူ။) အာရာဇကော၊
 ဖြစ်စေတတ်သည်။ (နာရာဇကောတိ န သမ္မာဒကော။၉။) န ဟောတိ၊ မပြစ်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။
 မိစ္ဆာပဋိပဒါ၊ မှားသောအကျင့်သည်။ ကတမာ စ၊ နည်း။ ဣဒံ၊ ဤမှားသော အကျင့်သည်။
 သေယျထာ၊ အဘယ်နည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်း (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်ခြင်း
 မရှိ)သော အမြင်၎င်း။ပ။ မိစ္ဆာသမာဓိ၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်း (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်ခြင်း
 မရှိ)သော အားဖြင့် အာရုံ၌ စူးစိုက်မှု၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤမိစ္ဆာမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို။
 မိစ္ဆာပဋိပဒါ၊ မှားယွင်းသော အကျင့်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ သည်။
 ဂိဟိနော ဝါ၊ လူ၏၎င်း။ပ။ ဉာယံ၊ သိသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ သွားတတ်သော။ ကုသလံ
 ဓမ္မံ၊ ကုသိုလ်တရားကို။ အာရာဇကော၊ ဖြစ်စေတတ်သည်။ န ဟောတိ၊ မပြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့
 မိန့်တော်မူ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ သည်။ ဂိဟိနော ဝါ၊ ၎င်း။ ပဗ္ဗဇိတဿ ဝါ၊ ၎င်း။ သမ္မာပဋိပဒါ၊
 မှန်သော အကျင့်ကို။ ဝဇ္ဇေမိ၊ ချီးမွမ်းတော်မူ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သမ္မာပဋိပဒေ၊ မှန်သော
 အကျင့်ကို ကျင့်သော။ ဂိဟိ ဝါ၊ လူသည်၎င်း။ ပဗ္ဗဇိတော ဝါ၊ ၎င်း။ သမ္မာပဋိပတ္တာဓိကရဏ-
 ဟေတု၊ မှန်သော အကျင့်ကို ပြုကျင့်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဉာယံ၊ သော။ ကုသလံ
 ဓမ္မံ၊ ကို။ အာရာဇကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သမ္မာပဋိပဒါ၊ သည်။ ကတမာ၊
 နည်း။ပ။ အာရာဇကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ပဌမအသပ္ပုရိသသုတ်

၂၅။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ တို့အား။ အသပ္ပုရိသဉ္စ၊ သူတော်မဟုတ်
 သူယုတ်ကို၎င်း။ သပ္ပုရိသဉ္စ၊ သူတော်ကောင်းကို၎င်း။ ဒေသေဿာမိ၊ အံ။ တံ၊ ကို။ သုဏာထ၊
 ကုန်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အသပ္ပုရိသော၊ သူတော်မဟုတ် သူယုတ်သည်။ ကတမော စ၊ အဘယ်နည်း။
 ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤလောက၌။ ဧကေစော၊ အချို့သောသူသည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော၊ ဖောက်ပြန်
 မှားယွင်း (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်ခြင်းမရှိ) သော အမြင်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ မိစ္ဆာ-
 သင်္ကပ္ပေါ၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်း (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်ခြင်းမရှိ) သော အကြံရှိသည်။
 ဟောတိ၊ ၎င်း။ မိစ္ဆာဝါစော၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်း (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်ခြင်းမရှိ) သော
 စကားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ မိစ္ဆာဝါယာမော၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်း (ကိလေသာတို့မှ ထွက်
 မြောက်ခြင်းမရှိ)သော အားထုတ်ခြင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ မိစ္ဆာသတိ၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်း
 (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်ခြင်းမရှိ)သော အောက်မေ့ခြင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ မိစ္ဆာ-
 သမာဓိ၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်း (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်ခြင်းမရှိ) သော အားဖြင့် အာရုံ၌
 စူးစိုက်မှုရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤမိစ္ဆာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးရှိသူကို။ အသပ္ပုရိသော၊
 သူတော်မဟုတ် သူယုတ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သပ္ပုရိသော၊ သူတော်ကောင်းသည်။ ကတမော စ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။
 ဣဒံ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဧကေစော၊ အချို့သောသူသည်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိကော၊ မဖောက်ပြန်

၁။ ဉာယံ ဓမ္မန္တိ အရိယမဂ္ဂဓမ္မံ။ ၉။ ဉာယတိ ပဋိဝိဒ္ဓဝသေန နိဗ္ဗာန် ဂစ္ဆတိတိ ဉာယော၊ သော ဝေ တံသမဂီနံ
 ဝဇ္ဇဒုက္ခပါတတော ဓာရဏဋ္ဌေန ဓမ္မောတိ အာဟာ "ဉာယံ ဓမ္မန္တိ အရိယမဂ္ဂဓမ္မံ"န္တိ။ ၉။

မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်)သော အမြင်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ သမ္မာ-
 သင်္ကပ္ပေါ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်)သော အကြံရှိ
 သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ သမ္မာဝါစော၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်)
 သော စကားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ သမ္မာကမ္မန္တော၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ
 ထွက်မြောက်တတ်)သော အမှုရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ သမ္မာအာဇီဝေါ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်
 လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်)သော အသက်မွေးမှုရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ သမ္မာ-
 ဝါယာမော၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်)သော အားထုတ်
 ခြင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ သမ္မာသတိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်
 မြောက်တတ်)သော အောက်မေ့ခြင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ သမ္မာသမာဓိ၊ မဖောက်မပြန်
 မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်)သော တည်ကြည်ခြင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။
 ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤသမ္မာမဂ္ဂင် ရှစ်ပါးရှိသကဲ့။ သပ္ပုရိသော၊ သူတော်ကောင်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊
 အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ဒုတိယအသပ္ပုရိသသုတ်

၂၆။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ သင်တို့အား။ အသပ္ပုရိသဉ္စ၊ သူယုတ်ကို၎င်း။
 အသပ္ပုရိသေန၊ သူတော်မဟုတ် သူယုတ်ထက်။ အသပ္ပုရိသတရဉ္စ၊ အလွန်ယုတ်သော သူယုတ်ကို
 ၎င်း။ ဒေသေဿာမိ၊ ဟောအံ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ သင်တို့အား။ သပ္ပုရိသဉ္စ၊ သူတော်ကောင်း
 ကို၎င်း။ သပ္ပုရိသေန၊ သူတော်ကောင်းထက်။ သပ္ပုရိသတရဉ္စ၊ အလွန်ကောင်းသော သူတော်
 ကောင်းကို၎င်း။ ဒေသေဿာမိ၊ အံ။ တံ၊ ကို။ သုဏာထ၊ ကုန်။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အသပ္ပုရိသော၊ သည်။ ကတမော စ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။
 ဧကေစော၊ အချို့သောသူသည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ပ။ မိစ္ဆာသမာဓိ၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ဧ။ အယံ၊ ဤမိစ္ဆာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးရှိသကဲ့။ အသပ္ပုရိသော၊ သူယုတ်မဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အသပ္ပုရိသေန၊ ထက်။ အသပ္ပုရိသတရော၊ သည်။ ကတမော စ၊ နည်း။
 ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ ဧကေစော၊ သည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော၊ သည်။ ဟောတိ၊
 ဧ။ ပ။ မိစ္ဆာသမာဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ မိစ္ဆာဉာဏီ၊ မှားသော စိတ်အသိ အဆင်အခြင်
 ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ မိစ္ဆာဝိမုတ္တိ၊ မှားသော လွတ်မြောက်မှုရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဘိက္ခဝေ၊

၁။ မိစ္ဆာဉာဏီတိ မိစ္ဆာဝိညာဏော မိစ္ဆာပစ္စဝေက္ခဏော။ ငှ။

ဉာဏသ မိစ္ဆာသဘာဝေါ နာမ နတ္ထိတိ ဝိညာဏမေဝေတ္ထ ပစ္စဝေက္ခဏဝသေန ပဝတ္ထိ ဉာဏသဒ္ဓေန ဝုစ္စတိတိ
 အာဟ “မိစ္ဆာဝိညာဏော”တိ။ မိစ္ဆာပစ္စဝေက္ခဏောတိ ကိစ္ဆံ ပါပံ ကတွာ “အဟော မယာ ကတံ သုကတ”န္တိ
 ဝေံ ပဝတ္ထော ပစ္စဝေက္ခဏော။ ငှ။ မိစ္ဆာဉာဏီ၌ ဉာဏအရ ဆင်ခြင်သောအားဖြင့်ဖြစ်သော ပစ္စဝေက္ခဏာစိတ်ကို
 ယူ၍ မကောင်းမှုကို ပြုပြီးလျှင် “ငါပြုတာ ကောင်းလေစွ”ဟု ဖြစ်ပေါ်သော ပြန်ဆင်ခြင်သည့် စိတ်ရှိသူသည်
 မိစ္ဆာဉာဏီ မည်၏။

မိစ္ဆာဝိမုတ္တိတိ အယာထာဝဝိမုတ္တိ အနိယျာနိကဝိမုတ္တိ။ ငှ။

“ဂေါသီလဂေါဝတာဒိပူရကံ ပုတ္တိ”တိ ဝေံ ဂဏတော မိစ္ဆာဝိမုတ္တိ နာမ။ ငှ။ “နွားကျင့် ကျင့်ခြင်းသည်
 သံသရာမှ လွတ်၏”ဟု ယူသည့် မိစ္ဆာဝိမုတ္တိ မည်၏။

တို့။ အယံ ဣသုကု။ အသပ္ပရိသေန၊ ထက်။ အသပ္ပရိသတဏှော၊ အလွန်ယုတ်သောသုယုတ် ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။

ဘိက္ခဝေ တို့။ သပ္ပရိသော၊ သည်။ ကတမော စ၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့သောသူသည်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိကော၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန် လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်) သော အမြင်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပ။ သမ္မာသမာဓိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်) သော တည်ကြည်ခြင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အယံ ဣသမ္မာမဂ္ဂင်္ဂုစ်ပါးရှိသုကု။ သပ္ပရိသော၊ သူတော်ကောင်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဘိက္ခဝေ တို့။ သပ္ပရိသေန၊ သူတော်ကောင်းထက်။ သပ္ပရိသတဏှော၊ အလွန်ကောင်းသော သူတော်ကောင်းသည်။ ကတမော စ၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဣဓ၊ ။ ဧကစ္စော၊ သည်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပ။ သမ္မာသမာဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သမ္မာဉာဏိ၊ မှန်သောစိတ်အသိ အဆင်အခြင်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သမ္မာဝိမုတ္တိ၊ မှန်သော လွတ်မြောက်မှု ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ တို့။ အယံ ဣသုကု။ သပ္ပရိသေန၊ သူတော်ကောင်းထက်။ သပ္ပရိသတဏှော၊ အလွန်ကောင်းသော သူတော်ကောင်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ကုမ္ဘသုတ်

၂၇။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ကုမ္ဘော၊ အိုးသည်။ အနာဓာဏော၊ တည်ရာခြေ ကရွတ်ခွေ မပါသည်ရှိသော်။ သုပ္ပဝတ္တိယော၊ လွယ်ကူစွာ လဲစေနိုင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သာဓာဏော၊ တည်ရာခြေ ကရွတ်ခွေ ပါသည်ရှိသော်။ ဒုပ္ပဝတ္တိယော၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် လဲစေအပ် သည်။ ဟောတိ သေယျထာပိ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာ လျှင်။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ အနာဓာရံ၊ တည်ရာမရှိသော်။ သုပ္ပဝတ္တိယံ၊ လွယ်ကူစွာ ပြောင်းလဲစေနိုင် သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သာဓာရံ၊ တည်ရာရှိသော်။ ဒုပ္ပဝတ္တိယံ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြောင်းလဲစေအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ တို့။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ အာဓာဏော၊ တည်ရာသည်။ ဧကော စ၊ အဘယ်နည်း။ (အယမေဝ အရိယော။ ပ။ သမ္မာသမာဓိ၊ ပေးမြဲ။) အယံ ဤမဂ္ဂင်္ဂုစ်ပါးသည်။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ အာဓာဏော၊ တည်ရာတည်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ကုမ္ဘော၊ သည်။ ပ။ ဟောတိ သေယျထာပိ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ လျှင်။ စိတ္တံ၊ သည်။ ပ။ ဒုပ္ပဝတ္တိယံ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြောင်းလဲစေအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ၏။

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ သုပ္ပဝတ္တိယောတိ သုပ္ပဝတ္တနိယော။ ၄။ သုပ္ပဝတ္တနိယောတိ သုခေန ပဝတ္ထေတုံ သက္ကုဏေယျော။ ၅။

၈-သမာဓိသုတ်

၂၇။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေ၊ သင်တို့အား။ အရိယံ၊ မြတ်သော။ သဥပနိသံ၊ အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော။ သပရိက္ခာရံ၊ အခြံအရံနှင့်တကွဖြစ်သော။ သမ္မာသမာဓိံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာသော တည်ကြည်ခြင်း 'သမ္မာသမာဓိ'ကို။ ဒေသေဏာမိ၊ အံ့။ တံ၊ ထိုတရားဒေသနာကို။ သုဏာထ၊ နာကြကုန်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အရိယော၊ မြတ်သော။ သဥပနိသော၊ အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော။ သပရိက္ခာရော၊ အခြံအရံနှင့် တကွဖြစ်သော။ သမ္မာသမာဓိံ၊ သည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။ ဣဒံ၊ ဤမဂ္ဂင် ၇-ပါးသည်။ သေယျတာ၊ နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ၎င်း။ ပ။ သမ္မာသတိံ၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သတ္တဟိံ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ အင်္ဂေဟိံ၊ အကြောင်းတို့ဖြင့်။ ယာ ခေါ် စိတ္တံဿ ကေဂ္ဂတာ၊ အကြင်စိတ်၏ တည်ကြည်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ယာ ခေါ် သပရိက္ခာရတာ၊ အကြင် အခြံအရံနှင့် တကွဖြစ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အရိယော၊ မြတ်သော။ အယံ သမ္မာသမာဓိံ၊ ဤမဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာသော တည်ကြည်ခြင်း 'သမ္မာသမာဓိ'ကို။ သဥပနိသော၊ လူတို့ပိ၊ အကြောင်းနှင့် တကွဖြစ်၏ ဟူ၍၎င်း။ သပရိက္ခာရော၊ လူတို့ပိ၊ အခြံအရံနှင့် တကွဖြစ်၏ ဟူ၍၎င်း။ ဝုစ္စတိံ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ဝေဒနာသုတ်

၂၈။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေဒနာ၊ တို့သည်။ ဣမာ တိဏော၊ ဤ ၃-ပါး တို့တည်း။ ကတမာ တိဏော၊ အဘယ် ၃-ပါးတို့နည်းဟူမူကား။ သုခါ ဝေဒနာ၊ သုခဝေဒနာသည် ၎င်း။ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာသည်၎င်း။ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာသည်၎င်း တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေဒနာ၊ တို့သည်။ ဣမာ ခေါ် တိဏော၊ ဤ ၃-ပါးတို့တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမာသံ ခေါ် တိဏန္တံ ဝေဒနာနံ၊ ဤ ၃-ပါးသော ဝေဒနာတို့ကို။ ပရိညာယ၊ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ။ အရိယော၊ သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗော၊ ဖြစ်စေအပ် ၏။ (ကတမော၊ ပ။ သမ္မာသမာဓိ-ဝါကျ ပေးမြီ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမာသံ ခေါ် တိဏန္တံ ဝေဒနာနံ၊ တို့ကို။ ပရိညာယ၊ ငှါ။ အရိယော၊ သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗော၊ ဖြစ်စေအပ်၏။ ဣတိ၊ ၎င်း။

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ဥက္ခိယသုတ်

၂၉။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ အထ ခေါ်၊ ဌ။ အာယသ္မာ ဥက္ခိယော၊ သည်။ ယေန၊ ဌ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ပြီ။ ပ။ ကေမန္တံ၊ ဌ။ နိသိန္နော ခေါ်၊ သော။ အာယသ္မာ

၁။ သဥပနိသံ သပရိက္ခာရန္တိ သပ္ပစ္စယံ သပရိဝါရံ။ ဌ။

ပစ္စယုပ္ပန္နေန ဥပေစ္စ နိဏိတဗ္ဗတော ဥပနိသာ၊ ပစ္စယော၊ ကေဿ သကံရဿ လောပံ ကတာ ဝါတိ အာဟ "သဥပနိသံ သပ္ပစ္စယ"န္တိ။ သဥပနိသာ-ဟူလိုလျက် သတလုံးကိုချေ၍ သဥပနိသာဟု ဆိုသည်။ ပရိကရ-ဏတော ပရိက္ခာရော၊ ပရိဝါရောတိ အာဟ "သပရိက္ခာရံ သပရိဝါရ"န္တိ။ ဌ။

ဥတ္တိယော၊ အရှင် ဥတ္တိယသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကိ။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဣမ၊ ဤသောသနာတော်၌။ မယံ၊ တပည့်တော်၏။ ရဟောဂတဿ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်၌ ကပ်လျက်။ ပဋိသလ္လိနဿ၊ တယောက်တည်း ကိန်းအောင်းစဉ်။ ‘ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပဉ္စ၊ ၅-မျိုးကုန်သော။ ကာမဂုဏာ၊ ကာမဂုဏ်တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ကတမေ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ၊ အဘယ် ၅-မျိုးသောကာမဂုဏ်တို့ကို။ ဝုတ္တာ န ခေါတိ၊ ဟောအပ်ကုန်သနည်း’ ဟူ၍ ။ ဝေ၊ ဤသို့။ စေတသော ပရိဝိတက္ကော၊ စိတ်အကြံသည်။ ဥဒပါဒိတိ၊ အထင်အရှား ဖြစ်ပေါ်လာပါပြီ” ဟူသော။ ထေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဥတ္တိယ၊ ဥတ္တိယ။ သာဓု သာဓု၊ ကောင်းစွ ကောင်းစွ။ ဥတ္တိယ၊ ဥတ္တိယ။ ဣမေ ခေါ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ၊ ဤ ၅-မျိုးသော ကာမဂုဏ်တို့ကို။ မယာ၊ ငါဘုရားသည်။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။ ကတမေ ပဉ္စ၊ အဘယ် ၅-မျိုးတို့နည်းဟူမူကား။ ဣတ္တာ၊ အလိုရှိအပ် ရှာမှီးအပ်ကုန်သော။ ကန္တာ၊ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော။ မနာပါ၊ စိတ်နှလုံးကို တိုးပွားစေတတ်ကုန်သော။ ပိယဉ္စပါ၊ ချစ်အပ်သောသဘောရှိကုန်သော။ ကာမူပသံဟိတာ၊ ကာမရာဂဖြင့် ကပ်၍ထားအပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ကာမရာဂနှင့် စပ်ကုန်သော။ ရဇနီယာ၊ တပ်စွန်းအပ်ကုန်သော။ စက္ခုဝိညေယျာ၊ စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့် မြင်အပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ စက္ခုဝိညာဉ်၊ စက္ခုဒွါရိကဝိညာဉ်တို့သည် မြင်အပ်သိအပ်ကုန်သော။ (နောက်ဝိညာဉ် အာရုံတို့၌လည်း ဤနည်း ပေး။) ရူပါ၊ အဆင်း ‘ရူပါရုံ’ တို့သည်၎င်း။ ပ။ သောတဝိညေယျာ၊ သောတဝိညာဉ်ဖြင့် ကြားသိအပ်ကုန်သော။ သဒ္ဓါ၊ အသံသဒ္ဓါရုံ တို့သည်၎င်း။ ပ။ သာနဝိညေယျာ၊ သာနဝိညာဉ်ဖြင့် နှံသိအပ်ကုန်သော။ ဂန္ဓာ၊ အနံ့ဂန္ဓာရုံ တို့သည်၎င်း။ ပ။ ဇိဝှိဝိညေယျာ၊ ဇိဝှိဝိညာဉ်ဖြင့် လျက်သိအပ်ကုန်သော။ ရံသာ၊ အရသာ ‘ရံသာရုံ’ တို့သည်၎င်း။ ပ။ ကာယဝိညေယျာ၊ ကာယဝိညာဉ်ဖြင့် တွေ့သိအပ်ကုန်သော။ ဖောဠဗ္ဗာ၊ တွေ့ထိ ‘ဖောဠဗ္ဗာရုံ’ တို့သည်၎င်းတည်း။ ဥတ္တိယ၊ ဥတ္တိယ။ ဣမေ ခေါ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ တို့ကို။ မယာ၊ သည်။ ဝုတ္တာ၊ အပ်ကုန်၏။ ဥတ္တိယ၊ ဥတ္တိယ။ ဣမေသံ ခေါ ပဉ္စန္ဒ ကာမဂုဏာနံ၊ ဤ ၅-မျိုးသော ကာမဂုဏ်တို့ကို။ ပယာနာယ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။ အရိယော၊ သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ ကိ။ ဘာဝေတဗ္ဗော၊ အပ်၏။ (ကတမော အရိယော အဋ္ဌဂီကော စသော ဝါကျ အားလုံး ပေးမြ။)

ဒဿမံ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

တတိယော၊ ၃-ဝဂ်မြောက်သော။ မိစ္ဆတ္တဝဂ္ဂေါ၊ မိစ္ဆတ္တဝဂ်တည်း။

တဿ၊ ထိုမိစ္ဆတ္တဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါနိကား—

မိစ္ဆတ္တံ၊ မိစ္ဆတ္တသုတ်၎င်း။ အကုသလံ ဓမ္မံ၊ အကုသလဓမ္မသုတ်၎င်း။ ဒုဝေ ပဋိပဒါပိ စ၊ ပဌမပဋိပဒါသုတ်၊ ဒုတိယပဋိပဒါသုတ် ၂-သုတ်တို့၎င်း။ အသပ္ပုရိသေန၊ အသပ္ပုရိသသဒ္ဓါဖြင့်။ (ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။) ဒော၊ ပဌမအသပ္ပုရိသသုတ်၊ ဒုတိယအသပ္ပုရိသသုတ် ၂-သုတ်တို့၎င်း။ ကုမ္ဘော၊ ကုမ္ဘသုတ်၎င်း။ သမာဓိ၊ သမာဓိသုတ်၎င်း။ ဥတ္တိယေန၊ ဥတ္တိယသုတ်နှင့်တကွ။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသုတ်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၄-ပဋိပတ္တိဝဂ်

၁-ပဌမပဋိပတ္တိသုတ်

၃၁။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ သင်တို့အား။ မိစ္ဆာပဋိပတ္တိဉ္စ၊ မှားသော အကျင့်ကို၎င်း။ သမ္မာပဋိပတ္တိဉ္စ၊ မှန်သော အကျင့်ကို၎င်း။ ဒေသေဿာမိ၊ အံ။ တံ၊ ထိုတရား ဒေသနာကို။ သုဏာထ၊ နာကြကုန်လော။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မိစ္ဆာပဋိပတ္တိ၊ မှားသောအကျင့်သည်။ ကတမာ စ၊ နည်း။ ဣဒံ၊ ဤမှားသောအကျင့်သည်။ သေယျထာ၊ နည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ၎င်း။ပ။ မိစ္ဆာသမာဓိ၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤမိစ္ဆာမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို။ မိစ္ဆာပဋိပတ္တိ၊ မှားသောအကျင့် 'မိစ္ဆာပဋိပတ်' ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဤ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သမ္မာပဋိပတ္တိ၊ မှန်သော အကျင့်သည်။ ကတမာ စ၊ နည်း။ ဣဒံ၊ ဤမှန်သောအကျင့်သည်။ သေယျထာ၊ နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်)သော အမြင်၎င်း။ပ။ သမ္မာသမာဓိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ(ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်)သော တည်ကြည်ခြင်း ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤသမ္မာမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို။ သမ္မာပဋိပတ္တိတိ၊ မှန်သော အကျင့် ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ဒုတိယပဋိပတ္တိသုတ်

၃၂။ (ဤသုတ်၌ မိစ္ဆာပဋိပန္နဉ္စ၊ မှားသောအကျင့်ကိုကျင့်သောသူကို၎င်း။ သမ္မာပဋိပန္နဉ္စ၊ မှန်သော အကျင့်ကို ကျင့်သောသူကို၎င်း။ ဧကစော၊ အချို့သောသူသည်။ ဟုပေ။ ကြွင်း ပဌမ ပဋိပတ္တိသုတ်နှင့် တူ၏။)

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ဝိရဒ္ဓသုတ်

၃၃။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေသံ ဧကသဉ္စိ၊ အကြင်သူတို့သည်။ အရိယော၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ ဝိရဒ္ဓေါ၊ ချွတ်ချော်စေအပ်၏။ ဝါ၊ အားမထုတ်အပ်။ တေသံ၊ ထိုသူတို့သည်။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဒုက္ခက္ခယဂါမိ၊ ဆင်းရဲ၏ကုန်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်စေတတ်သော။ အရိယော၊ သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ ဝိရဒ္ဓေါ၊ ချွတ်ချော်စေအပ်၏။ ဝါ၊ အားမထုတ်အပ်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေသံ ဧကသဉ္စိ၊ တို့သည်။ အရိယော၊ သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ အာရဒ္ဓေါ၊ အားထုတ်အပ်၏။ တေသံ၊ တို့သည်။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဒုက္ခက္ခယဂါမိ၊ ဆင်းရဲ၏ကုန်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်စေတတ်သော။ အရိယော၊ သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ အာရဒ္ဓေါ၊ အားထုတ်အပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အရိယော၊ သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ သည်း။ ကတမော၊ နည်း။ ဣဒံ၊ သည်း။ သေယျထာ၊ နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ၎င်း။ပ။ သမ္မာသမာဓိ၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေသံ ဧကသဉ္စိ၊ တို့သည်။ အရိယော၊ သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ အယံ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ ဝိရဒ္ဓေါ၊ ဤ။ တေသံ၊ တို့သည်။ သမ္မာ၊ စွာ။ ဒုက္ခက္ခယဂါမိ၊ ဆင်းရဲ၏ကုန်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်စေတတ်သော။ အရိယော၊ သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ ဝိရဒ္ဓေါ၊ ဤ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေသံ ဧကသဉ္စိ၊ တို့သည်။

အရိယော၊ သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ အယံ မဂ္ဂေါ၊ ကိ။ အာရဒ္ဓေါ၊ ဇိ။ တေသံ၊ တိံသည်။ သမ္မာ၊ စွာ။ ဒုက္ခက္ခယဂါမိ၊ ဆင်းရဲ၏ကုန်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်စေတတ်သော။ အရိယော၊ သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ ကိ။ အာရဒ္ဓေါ၊ ဇိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

တတိယံ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ပါရဂမသုတ်

၃၄။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တိ။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့သည်။ ဘာဝိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလိကတာ၊ ကြိမ်ဖိန်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ အပါရာ၊ ဤဘက်ကမ်း (ဝဋ်)မှ။ ပါရံ၊ ဟိုဘက်ကမ်း (နိဗ္ဗာန်) သို့။ ဂမနာယ၊ ရောက်စေခြင်းငှါ။ သံဝတ္ထန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ကတမေ အဋ္ဌ၊ အဘယ်ရှစ်ပါးတို့နည်း။ ဣဒံ၊ ဤရှစ်ပါးသည်။ သေယျထာ၊ နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ၎င်း။ ပ။ သမ္မာသမာဓိ၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တိ။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ ဣမေ ခေါ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဘာဝိတာ၊ ရှိသော်။ ဗဟုလိကတာ၊ ရှိသော်။ အပါရာ၊ မှ။ ပါရံ၊ သို့။ ဂမနာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္ထန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဣဒံ၊ ဤတရားစကားကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ ဣဒံ၊ ကိ။ ဝတ္ထာန၊ မိန့်တော်မူပြီး၍။ သုဂတော၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော။ သတ္ထာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အထာပရံ၊ ထိုမှ တပါးသော—

“မနုဿေသု၊ လူတို့တွင်။ ယေ ဇနာ၊ အကြင်သူတို့သည်။ ပါရဂါမိနော၊ ဟိုဘက်ကမ်း (နိဗ္ဗာန်) သို့ရောက်ပြီး (အသေက္ခ) ရောက်ဆဲ (သေက္ခ) ရောက်လတ္တံ့ (ကလျာဏပုထုဇဉ်) ဖြစ်ကုန်၏။ (ပါရဂါမိနောတိ ဧတ္ထ ကိတသဒ္ဓေါ တိကာလဝါစိ။ ဝိ။) တေ၊ ထိုရောက်ပြီး ရောက်ဆဲ ရောက်လတ္တံ့ သူတို့သည်။ အပ္ပကာ၊ နည်းပါးကုန်၏။ အထ၊ ထိုပြင်။ ဣတရာ၊ ဤမှတပါးသော။ အယံ ပဇာ၊ ဤသတ္တဝါ (အန္ဓပုထုဇဉ်) သည်။ တီရမေဝ၊ ဤဘက်ကမ်း (ဝဋ်) သို့သာလျှင်။ အနုဓာဝတိ၊ အဖန်ဖန်ပြေးဝင်ကူးသွား၏။

ယေ စ ခေါ၊ အကြင်သူတို့သည်ကား။ သမ္မဒက္ခာတေ၊ ကောင်းစွာဟောကြားအပ်သော။ ဓမ္မေ၊ တရား၌။ ဓမ္မာနုဝတ္တိနော၊ တရားသို့ အစဉ်လိုက်၍ ကျင့်ကြကုန်၏။ တေ ဇနာ၊ ထိုသူတို့သည်။ သုဒုတ္တရံ၊ အလွန်ကူးမြောက်နိုင်ခဲ့သော။ မဇ္ဈဇေယျံ၊ သေမင်း၏ အာဏာ ထားအပ်ရာ (အာဏာပျံ့နှံ့ ရာ) တေဘုမကဝဋ်ကို။ (တရိတွာ၊ ကူးမြောက်ပြီး၍။) ၂ ပါရံ၊ ဟိုမှာဘက်ကမ်း (နိဗ္ဗာန်) သို့။ သေန္တိ၊ ရောက်ကြကုန်လတ္တံ့။

ပဏ္ဍိတော၊ ပညာရှိသည်။ ကဏံ ဓမ္မံ၊ စင်စစ်မည်းညစ်သော မကောင်းမှု ‘အကုသိုလ်’ တရားကို။ ဝိပုဟာယ၊ ပယ်၍။ သုက္ကံ (ဓမ္မံ)၊ စင်စစ်ဖြူစင်သောကောင်းမှု ‘ကုသိုလ်’ တရားကို။ ဘာဝေထ၊ ဖြစ်စေရ၏။ ဩကာ၊ မာရ် ၃-ပါးတို့၏ ဖြစ်ရာဝဋ်မှ (လွတ်ရာဖြစ်သော)။

၁။ အပါရာ ပါရန္တိ ဝဋ်တော နိဗ္ဗာန်။ ဋ္ဌ။ သံသာရမဟောဿယ ပရတိရဘာဝတော ယော နံ အဓိဂစ္ဆတိ။ တံ ပါရေတိ ဂမေတိတိ ပါရံ၊ နိဗ္ဗာန်။ တဗ္ဗိဓုရတာယ နတ္ထိ ဧတ္ထ ပါရန္တိ အပါရံ၊ သံသာရေတိ ဝဋ် “အပါရာ ပါရန္တိ ဝဋ်တော နိဗ္ဗာန်” န္တိ။ ဝိ။

၂။ မဇ္ဈဇေယျံ သုဒုတ္တရန္တိ မဇ္ဈနော ဌာနဘူတံ တေဘုမကဝဋ် သုဒုတ္တရံ တရိတွာ။ အံ-ဋ္ဌ ၃၊ ၃၃၇။

အနောက်၊ မာရ် ၃-ပါးတို့၏ ဖြစ်ရာမဟုတ်သည့် နိဗ္ဗာန်ကို ။ အာဂမ္မ၊ ရည်ရော်မှန်း ထား၍။ ယတ္ထ ဝိဝေကော၊ အကြင်ဆိတ်ငြိမ်ရာ 'ဝိဝေက'၌။ ဒုရမံ၊ မေ့လျော့နိုင်ခဲ၏။ တတြ၊ ထိုဆိတ်ငြိမ်ရာ 'ဝိဝေက'၌။ အဘိရတံ၊ အလွန်မေ့လျော့ခြင်းကို။ ဣစ္ဆေယျ၊ အလို ရှိရာ၏။ ပဏ္ဍိတော၊ ပညာရှိသည်။ ကာမေ၊ ကာမတို့ကို။ ဟိတုာ၊ စွန့်လွှတ်၍။ အကိစ္ဆာနော၊ ကြောင့်ကြမရှိပဲ။ စိတ္တဏ္ဍေသေဟိ၊ စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော အပိတ်အပင် 'နိဝရဏ'တို့မှ။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ ပရိယောဒပေယျ၊ ဖြစ်စေရာ၏။

☞ ယေသံ၊ အကြင်သူတို့သည်။ သမ္မောဓိယဂေသံ၊ သမ္မောဓိ၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါး မြတ်တရားတို့၌။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ သုဘာဝိတံ၊ ဖြစ်စေ အပ်ပြီ။ ယေ၊ အကြင်သူတို့သည်။ အနုပါဒါယ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မစွဲလမ်းမှု၍။ အာဒါန- ပဋိနိဿဂ္ဂေ၊ အစွဲအလမ်းတို့ကို စွန့်လွှတ်ရာ နိဗ္ဗာန်၌။ ရတော၊ မေ့လျော့ကြကုန်၏။ တေ၊ ထိုသူတို့သည်။ လောကော၊ လောက၌။ ခိဏာသဝါ၊ ကုန်ပြီးသော အာသဝရှိကြကုန်လျက်။ ဇုတိမန္တော၊ တန်ခိုးရှိကြကုန်ပြီးလျှင်။ ပရိနိဗ္ဗုတာတိ၊ နိဗ္ဗာန်ယူသိမ်း အေးငြိမ်းကြကုန်ပြီ" ဟူသော။ ဧတံ၊ ကံ။ အဝေါစ၊ ပြီ။

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ပဌမသာမညသုတ်

၃၅။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ သင်တို့အား။ သာမညဉ္စ၊ အရိယာ ရဟန်းတို့၏ဖြစ်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို၎င်း။ သာမညဖလာနိ စ၊ အရိယမဂ်၏ အကျိုးဖြစ်သော ဖိုလ်တို့ကို၎င်း။ ဒေသေသာမိအံ၊ တံကို။ သုဏာထကုန်လော့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သာမညံ၊ အရိယာ ရဟန်းတို့၏ဖြစ်ကြောင်း အရိယမဂ်သည်။ ကတမဉ္စ၊ အဘယ်နည်း။ အရိယော၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌဂိကော၊ ရှစ်ပါးသောအင်္ဂါရှိသော။ အယမေဝ မဂ္ဂေါ၊ ဤမဂ်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣဒံ၊ ဤမဂ်သည်။ သေယျထာ၊ အဘယ်နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ၎င်း။ ပ။ သမ္မာသမာဓိ၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤမဂ္ဂင် ၈-ပါးကို။ သာမညံ၊ အရိယာရဟန်းတို့၏ဖြစ်ကြောင်း အရိယမဂ် ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သာမညဖလာနိ၊ အရိယမဂ်၏အကျိုးဖြစ်သော ဖိုလ်တို့ သည်။ ကတမာနိ စ၊ အဘယ်တို့နည်း။ သောတာပတ္တိဖလံ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်၎င်း။ သကဒါ- ဂါမိဖလံ၊ သကဒါဂါမိဖိုလ်၎င်း။ အနာဂါမိဖလံ၊ အနာဂါမိဖိုလ်၎င်း။ အရဟတ္တဖလံ၊ အရဟတ္တဖိုလ် ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမာနိ၊ ဤလေးပါးသောဖိုလ်တို့ကို။ သာမညဖလာနိ၊ အရိယမဂ်၏ အကျိုးဖြစ်သောဖိုလ်တို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ဒုတိယသာမညသုတ်

၃၆။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ တို့အား။ သာမညဉ္စ၊ အရိယာရဟန်းတို့၏ ဖြစ်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို၎င်း။ သာမညတ္ထဉ္စ၊ အရိယမဂ်ဖြင့် ကပ်ရောက်အပ်သော (နိဗ္ဗာန်

၁။ ဩကာ အနောကန္တိ ဝဇ္ဇတော နိဗ္ဗာနံ။ ဋ္ဌ။
 ကိလေသမာရအဘိသင်္ခါရမာရမစ္စုမာရာနံ ပဝတ္တိဋ္ဌာနတာယ ဩကံ ဝုစ္စတိ ဝဋ်၊ တဗ္ဗိဓုရတာယ အနောကန္တိ နိဗ္ဗာနန္တိ အာဟ "ဩကာ အနောကန္တိ ဝဇ္ဇတော နိဗ္ဗာနံ"န္တိ။ ဋ္ဌိ။

ဟူသော) အကျိုးကို၎င်း။ ဒေသေဿာမိ၊ အံ။ (တံ သုကာထ-အစ သာမညံ-အထိ ပဌမ-သာမညသုတ်အတိုင်း ပေးမြဲ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သာမညတ္ထော၊ အရိယမဂ်ဖြင့် တပ်ရောက် အပ်သော အကျိုး(နိဗ္ဗာန်)သည်။ ကတမော စ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော ခေါ် ရာဂက္ခယော၊ အကြင်ရာဂ၏ ကုန်ရာ(နိဗ္ဗာန်၊ အရဟတ္တဖိုလ်)သည်။ ယော ခေါ် ဒေါသက္ခယော၊ အကြင် ဒေါသ၏ ကုန်ရာ(နိဗ္ဗာန်၊ အရဟတ္တဖိုလ်)သည်။ ယော ခေါ် မောဟက္ခယော၊ အကြင် မောဟ၏ ကုန်ရာ (နိဗ္ဗာန်၊ အရဟတ္တဖိုလ်)သည် ။ (အတ္ထိ၊ ဧ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟတို့၏ ကုန်ရာ (နိဗ္ဗာန်၊ အရဟတ္တဖိုလ်) ကို။ သာမညတ္ထော၊ အရိယမဂ်ဖြင့် ရောက်အပ်သော အကျိုး ဟူ၍။ ဝါ၊ အရိယမဂ်၏ အကျိုးဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ဧ။

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ပဌမဗြဟ္မညသုတ်

၃၇။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ သင်တို့အား။ ဗြဟ္မညဉ္စ၊ မြတ်သည်၏ အဖြစ်(အရိယမဂ်)ကို၎င်း (ဗြဟ္မညဉ္စိ သေဋ္ဌဘာဝံ၊ ဋ္ဌ။) ။ ဗြဟ္မညဗလ္လာနိ စ၊ အရိယမဂ်၏ အကျိုး ဖိုလ်တို့ကို၎င်း။ ဒေသေဿာမိ၊ အံ။ တံ၊ ကို။ သုကာထ၊ လော။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဗြဟ္မညံ၊ သည်။ ကတမဉ္စ ခေါ်၊ နည်း။ အရိယော၊ သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ ဘော။ အယမေဝ မဂ္ဂေါ၊ ဤမဂ်သာ လျှင်တည်း။ ဣဒံ၊ သည်။ သေယုတာ၊ နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ၎င်း။ ပ။ သမ္မာသမာဓိ၊ ၎င်း။ စာည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ကို။ ဗြဟ္မညံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဗြဟ္မညဗလာနိ၊ တို့သည်။ ကတမာနိ၊ နည်း။ သောတာပတ္တိဖလံ၊ ၎င်း။ သကဒါဂါမိဖလံ၊ ၎င်း။ အနာဂါမိဖလံ၊ ၎င်း။ အရဟတ္တဖလံ၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမာနိ၊ တို့ကို။ ဗြဟ္မညဗလာနိ၊ တို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

သတ္ထမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

ဂ-ဒုတိယ ဗြဟ္မညသုတ်

၃၈။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ သင်တို့အား။ ဗြဟ္မညဉ္စ၊ မြတ်သည်၏အဖြစ် (အရိယမဂ်) ကို၎င်း။ ဗြဟ္မညတ္ထဉ္စ၊ အရိယမဂ်ဖြင့် ရောက်အပ်သောအကျိုး (နိဗ္ဗာန်) ကို၎င်း။ ဒေသေဿာမိ၊ အံ။ (အကြောင်း အထက်ဒုတိယသာမညသုတ်အတိုင်း ပေး)။

အဋ္ဌမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၁။ သာမညတ္ထန္တိ နိဗ္ဗာနံ၊ တံ ဟိ သာမညေန ဥပဂန္တဗ္ဗတော သာမညတ္ထောတိ ဝုစ္စတိ။ ဋ္ဌ ။
 ပရမတ္ထတော သမဏာ ဝုစ္စန္တိ အရိယာ၊ သမဏာနံ ဘာဝေါ သာမညံ၊ အရိယမဂ္ဂေါ၊ တေန အရဏီယ-တော ဥပဂန္တဗ္ဗတော သာမညတ္ထော နိဗ္ဗာနန္တိ အာဟ “သာမညတ္ထန္တိ နိဗ္ဗာနံ၊ တံ ဟိ” တိအာဒိ။ ဋီ။
 သမဏာနံ ဘာဝေါ သာမညံ၊ အရိယမဂ်ကောက်။ အရိယတေ (ဥပဂမ္ပတေ) တိ အတ္ထော၊ သာမညေန အတ္ထော သာမညဿ ဝါ အတ္ထော သာမညတ္ထော-ဟု ပြု။
 ၂။ သတ္ထ ယတ္ထ ပန ဟေဋ္ဌာ စ ဣမေသု စ တိသု သုတ္တေသု “ရာဂက္ခယောတိ အာဂဘံ၊ တတ္ထ တတ္ထ အရဟတ္တဖို ဝဋ္ဌတိယေဝါတိ ဝဒန္တိ။ ဋ္ဌ။

၉-ပဌမ ဗြဟ္မစရိယသုတ်

၃၉။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ တို့အား။ ဗြဟ္မစရိယဉ္စ၊ မြတ်သော အကျင့်(အရိယမဂ်)ကို၎င်း။ ဗြဟ္မစရိယဖလာနိ၊ အရိယမဂ်၏အကျိုး ဖိုလ်တို့ကို၎င်း။ ဒေသေ-
ဿာမိ၊ အံ။ (အကြွင်း အထက် ပဌမသာမညသုတ်အတိုင်း ပေး)။

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၁၀-ဒုတိယ ဗြဟ္မစရိယသုတ်

၄၀။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ တို့အား။ ဗြဟ္မစရိယဉ္စ၊ မြတ်သော အကျင့်(အရိယမဂ်)ကို၎င်း။ ဗြဟ္မစရိယတ္ထဉ္စ၊ အရိယမဂ်ဖြင့် ရောက်အပ်သောအကျိုး (နိဗ္ဗာန်) ကို၎င်း။ ဒေသေဿာမိ၊ အံ။ (အကြွင်း အထက်ဒုတိယသာမညသုတ်အတိုင်း ပေး)။

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

စတုတ္ထော၊ လေးဝက်မြောက်ဖြစ်သော။ ပဋိပတ္တိဝဂ္ဂေါ၊ ပဋိပတ္တိဝဂ်တည်း။

တဿ၊ ထိုပဋိပတ္တိဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

ပဋိပတ္တိ စ၊ ပဋိပတ္တိသုတ်၎င်း။ ပဋိပန္နော စ၊ ပဋိပန္နသုတ်၎င်း။ (ပဌမပဋိပတ္တိသုတ်၊ ဒုတိယပဋိပတ္တိသုတ်ဟု အမည်တပ်ထား၏။) ဝိရဒ္ဓဉ္စ၊ ဝိရဒ္ဓသုတ်၎င်း။ ပါရိဂမာ၊ ပါရိဂမ သုတ်၎င်း။ သာမညေန၊ သာမညသဒ္ဓါဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ ဒွေ၊ ပဌမသာမညသုတ်၊ ဒုတိယသာမညသုတ် ၂-သုတ်တို့၎င်း။ ဗြဟ္မညာ၊ ဗြဟ္မညသဒ္ဓါဖြင့်။ (ဝုတ္တာ၊ အပ်ကုန်သော။) အပရေ၊ တပါးကုန်သော။ ဒုဝေ၊ ပဌမဗြဟ္မညသုတ်၊ ဒုတိယ ဗြဟ္မညသုတ် ၂-သုတ်တို့၎င်း။ ဗြဟ္မစရိယေန၊ ဗြဟ္မစရိယသဒ္ဓါဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ အပ်ကုန်သော။ ဒွေ၊ ပဌမဗြဟ္မစရိယသုတ်၊ ဒုတိယဗြဟ္မစရိယသုတ်တို့၎င်းတည်း။ တေန၊ ထိုသို့ ၁၀-သုတ် ပေါင်းစုအပ်သောကြောင့်။ ဝဂ္ဂေါ၊ ဝဂ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၅-အညတိတ္ထိယပေယျာလဝဂ်

၁-ရာဂဝိရာဂသုတ်

၄၁။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ သင်တို့ကို။ အညတိတ္ထိယာ၊ သာသနာ တော်မှ တပါးသော အယူရှိကုန်သော။ ပရိဗ္ဗာဇကာ၊ ပရိဗိုဇ်တို့သည်။ “အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ကိမတ္ထိယံ၊ အဘယ်အကျိုးငှါ။ သမဏေ ဂေါတမေ၊ ရဟန်းဂေါတမထံ၌။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သော အကျင့်ကို။ ဝုဿတိတိ၊ ကျင့်သုံးပါသနည်း”ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ သစေ ပုစ္ဆေယျ၊ အကယ်၍ မေးကုန်ငြားအံ့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေ၊ ဤသို့။ ပုဋ္ဌာ၊ မေးအပ်ကုန်သော (အမေးခံရကုန်သော)။ တုမေ၊ သင်တို့သည်။ အညတိတ္ထိယာနံ၊ သာသနာတော်မှ တပါးသော အယူရှိကုန်သော။ တေသံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ၊ ထိုပရိဗိုဇ်တို့အား။ “အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်(ပရိဗိုဇ်)တို့။ ရာဂဝိရာဂတ္ထံ ခေါ၊ တပ်စွန်းမှု ‘ရာဂ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်း အကျိုးငှါ။ ဘဂဝတိ၊ မြတ်စွာဘုရား အထံတော်၌။

ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သော အကျင့်ကို၊ ဝုဿတိတိ၊ ကျင့်သုံးအပ်၏”ဟူ၍။ ဝေံ၊ ဤသို့။
 ဗျာကရေယျာထ၊ ဖြေဆိုကြကုန်လော့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ သင်တို့ကို။ အညတိတ္ထိယာ၊
 ကုန်သော။ ပရိဗ္ဗာဇကာ၊ တို့သည်။ “အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ဖုဂဝိရာဂါယ၊ တပ်စွန်းမှုရာဂကို
 ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါ၊ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ ဝါ၊ နည်းလမ်းသည်။ အတ္တိ၊ ပန၊ ရှိပါသလော။ ပဋိပဒါ၊
 အကျင့်သည်။ အတ္တိတိ၊ ရှိပါသလော”ဟူ၍။ ဝေံ၊ ဤသို့။ သစေ ပန ပုစ္ဆေယျ၊ အကယ်၍
 မူလည်း မေးကုန်ငြားအံ့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ပုဋ္ဌာ၊ မေးအပ်ကုန်သော။ တုမေ၊ သင်တို့
 သည်။ အညတိတ္ထိယာနံ၊ ကုန်သော။ တေသံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ၊ တို့အား။ “အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်
 (ပရိပိုင်)တို့။ ဖုဂဝိရာဂါယ၊ ငါ။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ ဝါ၊ နည်းလမ်းသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ပဋိပဒါ၊
 အကျင့်သည်။ အတ္တိတိ၊ ရှိ၏”ဟူ၍။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဗျာကရေယျာထ၊ ဖြေဆိုကြကုန်လော့။
 ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဖုဂဝိရာဂါယ၊ ငါ။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ကတမော စ၊ အဘယ်နည်း။ ပဋိပဒါ၊ သည်။
 ကတမာ စ၊ နည်း။ (အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌဂီကော။ပ။ သမ္မာသမာဓိ ပေးမြ။) ဘိက္ခဝေ၊
 တို့။ အယံ၊ ဤမဂ္ဂင် ရှစ်ပါးကို။ ဖုဂဝိရာဂါယ၊ ငါ။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်ဟူ၍။ ဝါ၊ နည်းလမ်းဟူ၍။
 ပဋိပဒါ၊ အကျင့်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ပုဋ္ဌာ၊ ကုန်သော။
 တုမေ၊ တို့သည်။ အညတိတ္ထိယာနံ၊ ကုန်သော။ တေသံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ၊ တို့အား။ ဝေံ၊ ဤသို့။
 ဗျာကရေယျာထ၊ ဖြေဆိုကြကုန်လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ပဌမံ ချေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-၇-သံယောဇနပုဟာနာဒိသုတ် ၇-သုတ်

၄၂-၄၇။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ သင်တို့ကို။ အညတိတ္ထိယာ၊ ကုန်သော။ ပရိဗ္ဗာဇကာ၊ တို့သည်။
 “အာဝုသော၊ တို့။ ကိစ္ဆေယံ၊ ငှါ။ သမ္ပဏေ ဂေါတမေ ဌံ။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကို။ ဝုဿတိတိ၊ နည်း”ဟူ၍။
 ဝေံ၊ ဤသို့။ သစေ ပုစ္ဆေယျ၊ ကုန်အံ့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေံ၊ သို့။ ပုဋ္ဌာ၊ အမေးခံရကုန်သော။
 တုမေ၊ တို့သည်။ အညတိတ္ထိယာနံ၊ ကုန်သော။ တေသံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ၊ တို့အား။ “အာဝုသော၊
 ငါ့ရှင်(ပရိပိုင်)တို့။ သံယောဇနပုဟာနတ္ထံ၊ သံယောဇနတို့ကို ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဘဂဝတိ ဌံ။
 ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကို။ ဝုဿတိတိ၊ ကျင့်သုံးအပ်၏”ဟူ၍။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဗျာကရေယျာထ၊ ဖြေဆိုကြကုန်
 လော့။ပ။ အနုသယသမ္ပုဂ္ဂါတနတ္ထံ၊ အနုသယတို့ကို နုတ်ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ပ။ အဒ္ဓါနပရိညတ္ထံ၊
 သံသရာတည်းဟူသော အဓွန့်ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်း(နိဗ္ဗာန်)အကျိုးငှါ။ပ။ အာသဝါနံ ခယတ္ထံ၊
 အာသဝတို့၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန် အကျိုးငှါ။ပ။ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဖလသစ္စိကိရိယတ္ထံ၊ အရဟတ္တမဂ်ဝိဇ္ဇာ၊
 အရဟတ္တမဂ်သမာဓိတို့၏ အကျိုးဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းအကျိုးငှါ။ပ။

၁။ အဒ္ဓါနပရိညတ္ထံ သံသာရဒ္ဓါနံ နိဗ္ဗာနံ ပဏှာ ပရိညာတံ နာမ ဟောတိ၊ တသ္မာ နိဗ္ဗာနံ “အဒ္ဓါန-
 ပရိညာ”တိ ဝုစ္စတိ၊ တဒတ္ထံ အတ္ထော။ ဌ။

အပရာပရံ ပရိဝတ္တမာနေန ဝတ္တသမ္ပန္နေန သံသာရဒ္ဓါနပရိညာဝသေန နိဗ္ဗာနသံ ပတ္တဗ္ဗတ္တာ ဝုတ္တံ “နိဗ္ဗာနံ
 ပဏှာ ပရိညာတံ နာမ ဟောတိ”တိ၊ နိဗ္ဗာနံ ပဏှာတံ နိဗ္ဗာနပုတ္တိမဟတု။ ဟေတုအတ္ထော ဟိ အယံ တာသဒ္ဓေါ
 ယထာ “သတံ ပိဝိတာ ဗလံ ဟောတိ၊ သိဟံ ဝိသ္မာ ဘယံ ဟေတံ”တိ။ တသ္မာတိ ယသ္မာ အပရိညေယျ-
 ဝရိဇာနနကိစ္စေန နိဗ္ဗာနသံ ပတ္တိယာ အဒ္ဓါနပရိညာသိဋ္ဌိ ဉာယတိ၊ တသ္မာ ဌာစာရဝသေန နိဗ္ဗာနံ “အဒ္ဓါန-
 ပရိညာ”တိ ဝုစ္စတိ ယထာ “ဟိမသန္တိ သူရိယံ ဉက္ကဓေတိ”တိ။ ဌ။

ဉာဏဒဿနတ္ထံ၊ ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တို့ကိုဆင်ခြင်သော ဉာဏ်အမြင်အကျိုးငှါ။ ဘဂဝတိ၊ ဌံ။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကို။ ဝုဿတိတိ၊ ကျင့်သုံးအပ်၏”ဟူ၍။ (ပါဠိ၌ နောက်ဆုံးပေယျာလ ပိုအံ့ထင်သည်။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဂ-အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

၄၇။ သာဝတ္ထနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ တို့ကို။ အညတိတ္ထိယာ၊ သာသနာတော်မှ တပါးသော အယူရှိကုန်သော။ ပရိဗ္ဗာဇကာ၊ ပရိဗ္ဗာဇတို့သည်။ “အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ကိမတ္ထိယံ၊ အဘယ်အကျိုးငှါ။ သမဏေ ဂေါတမေ၊ ရဟန်းဂေါတမထံ၌။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို။ ဝုဿတိတိ၊ ကျင့်သုံးပါသနည်း”ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ သဗေ ပုစ္ဆေယျ၊ အကယ်၍ မေးကုန်ငြားအံ့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေ၊ ဤသို့။ ပုဋ္ဌာ၊ မေးအပ်ကုန်သော။ တုမေ၊ တို့သည်။ အညတိတ္ထိယာနံ၊ ကုန်သော။ တေသံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ၊ ထိုပရိဗ္ဗာဇတို့အား။ “အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်(ပရိဗ္ဗာဇ)တို့။ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနတ္ထံ ခေါ၊ အကြောင်းကင်းသော နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ”။ ဘဂဝတိ၊ မြတ်စွာဘုရား အထံတော်၌။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို။ ဝုဿတိတိ၊ ကျင့်သုံးအပ်၏”ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဗျာကရေယျာထ၊ ပြေဆိုကြကုန်လော။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ တို့ကို။ အညတိတ္ထိယာ၊ ကုန်သော။ ပရိဗ္ဗာဇကာ၊ တို့သည်။ “အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ အကြောင်းကင်းသော နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ ဝါ၊ နည်းလမ်းသည်။ အတ္ထိ ပန၊ ရှိပါသလော။ ပဋိပဒါ၊ အကျင့်သည်။ အတ္ထိတိ၊ ရှိပါသလော”ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ သဗေ ပုစ္ဆေယျ၊ အကယ်၍ မေးကုန် ငြားအံ့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေ၊ ဤသို့။ ပုဋ္ဌာ၊ မေးအပ်ကုန်သော။ တုမေ၊ သင်တို့သည်။ အညတိတ္ထိယာနံ၊ ကုန်သော။ တေသံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ၊ တို့အား။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်(ပရိဗ္ဗာဇ)တို့။ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ ငှါ။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဝါ၊ နည်းလမ်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ပဋိပဒါ၊ အကျင့် သည်။ အတ္ထိတိ၊ ရှိ၏”ဟူ၍။ ဗျာကရေယျာထ၊ ပြေဆိုကြကုန်လော။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အနုပါဒါ- ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ ငှါ။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ကတမာ စ၊ နည်း။ ပဋိပဒါ၊ သည်။ ကတမာ စ၊ နည်း။ (အယမေဝ အရိယော။ပ။ သမ္မာသမာဓိ ပေးမြဲ)။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤမဂ္ဂင်္ဂုဏ်ပါးကို။ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ ငှါ။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်ဟူ၍။ ဝါ၊ နည်းလမ်းဟူ၍။ ပဋိပဒါ၊ အကျင့်ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေ၊ ဤသို့။ ပုဋ္ဌာ၊ မေးအပ်ကုန်သော။ တုမေ၊ တို့သည်။ အညတိတ္ထိယာနံ၊ ကုန်သော။ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ၊ တို့အား။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဗျာကရေယျာထ၊ ပြေဆို ကြကုန်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

အညတိတ္ထိယပေယျာလံ၊ အညတိတ္ထိယပေယျာလတည်း။

၁။ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနတ္ထံ အပစ္စယပရိနိဗ္ဗာနတ္ထံ။ ဌ။

ဣတိ ဣမသ္မိံ ပေယျာလေ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိပလေန အရဟတ္တံ ကထိဟံ၊ ဉာဏဒဿနေန ပစ္စဝေက္ခဏာ၊ သေသေဟိ နိဗ္ဗာနန္တိ။ ဌ။

ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိပလသန္တိကံရိယတ္ထံဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်၊ ဉာဏဒဿနတ္ထံဖြင့် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်၊ ကြွင်းသောပုဒ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို ဟောတော်မူအပ်၏။

တဿ၊ ထိုအညတိတ္ထိယပေယျာလဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါနံးကား—

ဝိရာဂသံယောဇနံ၊ ရာဂဝိရာဂသုတ်၊ သံယောဇနပပ္ပဟာနသုတ်၎င်း။ အနုသယံ၊ အနုသယ-
သမ္ပုဂ္ဂါတနသုတ်၎င်း။ အဒ္ဓါနံ၊ အဒ္ဓါနပရိညာသုတ်၎င်း။ အာသဝါဓယာ၊ အာသဝက္ခယ
သုတ်၎င်း။ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိ ဉာဏဉ္စ၊ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိပလသစ္စိကိရိယသုတ်၊ ဉာဏဒဿနသုတ်၎င်း။
အဋ္ဌမိ၊ ရှစ်သုတ်မြောက်ဖြစ်သော။ အနုပါဒါယ၊ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနသုတ်၎င်း။ ဣတိ၊
ဤသည်တည်း။

၆-သူရိယပေယျာလဝဂ်
၁-ကလျာဏမိတ္တသုတ်

၄၉။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ယဒိဒံ အရုဏ္ဏံ၊ အကြင်အရုဏ်တက်
ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) ဧတံ၊ ဤအရုဏ်တက်ခြင်းသည်။ သူရိယဿ ဥဒယတော၊ နေထွက်
ခြင်း၏။ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊ ရွှေသွားရွှေပြေးတည်း။ ဧတံ၊ ဤအရုဏ်တက်ခြင်းသည်။ သူရိယဿ ဥဒယတော၊
နေထွက်ခြင်း၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ပုဗ္ဗနိမိတ်တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။
ယဒိဒံကလျာဏမိတ္တတာ၊ အကြင်ကောင်းသော မိတ်ဆွေရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။)
ဧတံ၊ ဤကောင်းသော မိတ်ဆွေရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်း၏။ အရိယဿ၊
မြတ်သော။ အဋ္ဌဂီကဿ၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ်၏။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ ဝါ၊
ဖြစ်ခြင်း၏။ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊ ရွှေသွားရွှေပြေးတည်း။ ဧတံ၊ ဤကောင်းသော မိတ်ဆွေရှိသည်၏အဖြစ်
သည်။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ အရိယဿ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကဿ၊ သော။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ငှါ။

ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိပလသစ္စိကိရိယတ္တန္တိ ဧတ္ထ ဝိဇ္ဇာတိ အဂ္ဂမဂ္ဂဝိဇ္ဇာ၊ ဝိမုတ္တိတိ အဂ္ဂမဂ္ဂသမာဓိ အဓိပ္ပေတော၊
တေသံ ဖလံ အညာတိ အာဟ “ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိပလေန အရဟတ္တံ ကထိတ”န္တိ။ ယာဏာဝတော ဇာနနတော
ပစ္စက္ခတော ဒဿနတော စ ဉာဏဒဿနန္တိ ဣဓ ပလနိဗ္ဗာနပစ္စဝေက္ခဏာ အဓိပ္ပေတောတိ အာဟ “ဉာဏ-
ဒဿနေန ပစ္စဝေက္ခဏာ ကထိတ”တိ။ သေသေဟိတိ ရာဂဝိရာဂသံယောဇနပပ္ပဟာနအနုသယသမ္ပုဂ္ဂါတ-
အဒ္ဓါနပရိညာအာသဝက္ခယဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိပလသစ္စိကိရိယာဉာဏဒဿနအနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနပဒေဟိ။ ဋီ။

ဤဋီကာ၌ သေသ-အရ အကုန်ပါနေသည်။ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိပလသစ္စိကိရိယ-နှင့် ဉာဏဒဿန ပါသင့်သည်
မတင်၊ သို့မူ အပါဒါန် ခံစရာရှိမည်။

၁။ အရုဏ္ဏံ ဝိယ ကလျာဏမိတ္တတာ၊ ကလျာဏမိတ္တတာယ ဌတော နိဗ္ဗတ္တိတော သဝိပဿနအရိယမဂ္ဂေါ
သူရိယပါတုဘာဝေါ ဝိယာတိ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ အတ္တော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဋီ။

ယထာ အရုဏ္ဏံ သူရိယဂ္ဂမနဿ ဧကန္တိကံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ဧဝံ ကလျာဏမိတ္တတာ အရိယမဂ္ဂပါတုဘာဝဏာတိ
သဒိသုပမာ အရုဏ္ဏံ ကလျာဏမိတ္တတာယ။ ကလျာဏမိတ္တောတိ စေတ္ထ အရိယော၊ အရိယမဂ္ဂေါ ဝါ
ဒဋ္ဌဗ္ဗော သူရိယပါတုဘာဝေါ ဝိယ တေန ဝိဇ္ဇပနိယန္တကာရဝိမေနတော။ ဋီ။

ကောင်းသော မိတ်ဆွေရှိသည်၏အဖြစ်သည် အရုဏ်ဦးပေါ်လာသည်နှင့် တူ၏။ ကောင်းသောမိတ်ဆွေကိုရ၍
ဝိပဿနာနှင့် အရိယမဂ်ပေါ်ခြင်းသည် နေထွက်လာသည်နှင့် တူ၏။ နောက်သုတ်တို့၌လည်း ဤနည်းမျိုး၍ ဥပမာ၊
ဥပမေယျစပ်ဟပ်လေ။

အရုဏ်တက်ခြင်းသည် စင်စစ်အမှန် နေထွက်ရန် ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်သကဲ့သို့ ကောင်းသောမိတ်ဆွေကို ရခြင်းသည်
အရိယမဂ်ရခြင်း၏ ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်လေသည်။ ဤအရာ၌ ကလျာဏမိတ္တအရ အရိယပုဂ္ဂိုလ်ကို ယူ။

ဝါ၊ ဇာ၊ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ပုဗ္ဗနိမိတ်တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ကလျာဏမိတ္တဿ၊ ကောင်းသော မိတ်ဆွေရှိသော။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်းသည်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေလတ္တံ့။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဗဟုလိကရိယတိတိ၊ အကြိမ်များစွာပြုလတ္တံ့။ ဟူသော။ တေ၊ ဤအကြောင်းကို။ ပါဠိကံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ ဘိက္ခုဝေ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ကလျာဏမိတ္တော၊ ကောင်းသော မိတ်ဆွေရှိသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေသနည်း။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဗဟုလိကရောတိ၊ အကြိမ်များစွာပြုသနည်း။ ဘိက္ခုဝေ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌သာလျှင်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ ဝိဝေကကိုမို့သော။ ဝါ၊ ဝိဝေကဉ္စမို့သော။ ဝိရာဂနိဿိတံ၊ ဝိရာဂကိုမို့သော။ ဝါ၊ ဝိရာဂဉ္စမို့သော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ နိရောဓကိုမို့သော။ ဝါ၊ နိရောဓဉ္စမို့သော။ ဝေါဿဂ္ဂုပရိဏာမိံ၊ ကိလေသာတို့ကို စွန့်ပယ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ ကိုင်းညွတ်သော။ ဝါ၊ ကိလေသာတို့ကိုစွန့်ခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်သို့ပြေးဝင်ခြင်းငှါ ရင့်ကျက်ဆီ၊ ရင့်ကျက်ပြီးသော။ (ဤအနက်များ၏ အပေါ်ယံကို ၁-အဝိဇ္ဇာဝဂ် ၂-ဥပစူသုတ် ရှု။) သမ္မာဒိဋ္ဌိံ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ပ။ သမ္မာသမာဓိံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဇာ၊ ဘိက္ခုဝေ တို့။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ကလျာဏမိတ္တော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဗဟုလိကရောတိ၊ အကြိမ်များစွာပြု၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ပဌမံ ဈေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-၆-သီလသမ္ပဒါဒိသုတ် ၅-သုတ်

၅၀-၅၄။ (ဤ ၅-သုတ်၌ ထူးရာကိုသာ သမ္ပန်အံ့။ ကြွင်း ကလျာဏမိတ္တသုတ်နှင့် တူ၏။) ဘိက္ခုဝေ တို့။ ယဒိဒံ အဗ္ဗဏဂ္ဂံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဇာ)။ ပ။

ယဒိဒံ သီလသမ္ပဒါ၊ အကြင်ပြည့်စုံသော စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလသည်။ (သီလသမ္ပဒါတိ စတုပါရိ- သုဒ္ဓိသီလံ။ ဌ။) သီလသမ္ပန္နဿ၊ ပြည့်စုံသော စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလရှိသော။

ယဒိဒံ ဆန္ဒသမ္ပဒါ၊ အကြင်ပြည့်စုံသော ကုသလကတ္တုက ဗျာဘာဆန္ဒသည်။ (ဆန္ဒသမ္ပဒါတိ ကုသလကတ္တုကမ္ပတာ ဆန္ဒော။ ဌ။)

ယဒိဒံ အတ္တသမ္ပဒါ၊ အကြင်ပြည့်စုံသော စိတ်သည်။ (အတ္တသမ္ပဒါတိ သမ္ပန္နစိတ္တတာ။ ဌ။)

ယဒိဒံ ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒါ၊ အကြင်ဉာဏ်နှင့်ပြည့်စုံခြင်းသည်။ (ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒါတိ ဉာဏသမ္ပတ္တိံ။ ဌ။) ဒိဋ္ဌိ- သမ္ပန္နဿ၊ ဉာဏ်နှင့်ပြည့်စုံသော။

ယဒိဒံ အပ္ပမာဒသမ္ပဒါ၊ အကြင် (သစ္စာ ၄ ပါးကို သိခြင်းကိုပြုစေတတ်သော) မမေ့မလျော့ သတိနှင့်ပြည့်စုံခြင်းသည်။ ပ။

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ အပ္ပမာဒသမ္ပဒါတိ ကာရာပကအပ္ပမာဒသမ္ပတ္တိံ။ ဌ။
 ကာရာပကအပ္ပမာဒဿာတိ သစ္စာဋီဝေဿ ကာရာကဿ။ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထေဝ သမ္ပဒါသဒ္ဓါ ဝိသေသာဓိကမ-
 ဟေတုတာယ ဧဝံဒိတဗ္ဗာ။ ဌ။

၇-ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါသုတ်

၅၅။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ယဒိဒံ အနုဏဂုံ၊ အကြင်အရုဏ်တက်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ဧ။) တေံ၊ သည်။ သုရိယဿ ဥဒယတော၊ နေထွက်ခြင်း၏။ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊ ရှေ့သွားရှေ့ပြေးတည်း။ တေံ၊ သည်။ သုရိယဿ ဥဒယတော၊ ဧ။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ပုဗ္ဗနိမိတ်တည်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ယဒိဒံ ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါ၊ အကြင် ဥပါယမနသိကာရနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ဧ။) တေံ၊ ဤဥပါယမနသိကာရနှင့်ပြည့်စုံခြင်းသည်။ ဘိက္ခုနော၊ ဧ။ အရိယဿ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကဿ၊ သော။ မဂ္ဂဿ၊ ဧ။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ငှါ။ ဝါ။ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊ ရှေ့သွားရှေ့ပြေးတည်း။ တေံ၊ ဤဥပါယမနသိကာရနှင့်ပြည့်စုံခြင်းသည်။ ဘိက္ခုနော၊ ဧ။ အရိယဿ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကဿ၊ သော။ မဂ္ဂဿ၊ ဧ။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ပုဗ္ဗနိမိတ်တည်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါယ၊ ဥပါယမနသိကာရနှင့်ပြည့်စုံသော။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်းသည်။ “အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိံ။ ဘာဝေထတိ၊ ဖြစ်စေလတ္တံ့။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိံ။ ဗဟုလိကရိယတိတိ၊ ကြိမ်ဒန်များစွာပြုလတ္တံ့” ဟူသော။ တေံ၊ ဤအကြောင်းကို။ ပါဠိကခံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒော၊ ဥပါယမနသိကာရနှင့်ပြည့်စုံသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိံ။ ဘာဝေထတိ၊ နည်း။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိံ။ ဗဟုလိကရေထတိ၊ အကြိမ်များစွာပြုသနည်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌သာလျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ ဝိဝေကကိုမှီသော။ ဝါ၊ ဝိဝေက၌မှီသော။ ဝိရာဂနိဿိတံ၊ ဝိရာဂကိုမှီသော။ ဝါ၊ ဝိရာဂ၌မှီသော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ နိရောဓကိုမှီသော။ ဝါ၊ နိရောဓ၌မှီသော။ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ၊ ကိလေသာတို့ကိုပယ်စွန့်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ကိုးညွတ်သော။ ဝါ၊ ကိလေသာတို့ကိုစွန့်ခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်သို့ပြေးဝင်ခြင်းငှါ ရင့်ကျက်ဆဲ ရင့်ကျက်ပြီးဖြစ်သော။ (၎င်းအနက်များ၏အဓိပ္ပါယ်ကို ၁-အဝိဇ္ဇာဝဂ် ဥပစုသုတ် ရှ။) သမ္မာဒိဋ္ဌိံ၊ ကိံ။ ဘာဝေထတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ပ။ သမ္မာသမာဓိံ၊ ကိံ။ ဘာဝေထတိ၊ ဧ။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဝေ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒော၊ ဥပါယမနသိကာရနှင့်ပြည့်စုံသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိံ။ ဘာဝေထတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိံ။ ဗဟုလိကရေထတိ၊ အကြိမ်များစွာပြု၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁-ကလျာဏမိတ္တသုတ်

၅၆။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ယဒိဒံ အနုဏဂုံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဧ။) တေံ၊ သည်။ သုရိယဿ ဥဒယတော၊ ဧ။ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊ တည်း။ တေံ၊ သည်။ သုရိယဿ ဥဒယတော၊ ဧ။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ယဒိဒံ ကလျာဏမိတ္တတာ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဧ။) တေံ၊ သည်။ ဘိက္ခုနော၊ ဧ။ အရိယဿ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကဿ၊ သော။ မဂ္ဂဿ၊ ဧ။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ငှါ။ ဝါ။ ဧ။ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊ တည်း။ တေံ၊ သည်။ ဘိက္ခုနော၊ ဧ။ အရိယဿ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကဿ၊ သော။ မဂ္ဂဿ၊ ဧ။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ကလျာဏမိတ္တဿ၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ သည်။ “အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိံ။ ဘာဝေထတိ၊ ဖြစ်စေလတ္တံ့။ အရိယံ၊ သော။

၁။ ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါတိ ဥပါယမနသိကာရသမ္ပတ္တိံ။ ငှ။

အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိ။ ဗဟုလိကရိဿတိ၊ အကြိမ်များစွာပြုလတ္တံ့။ ဟူသော။ တေ၊ ကိ။ ပါဠိကံ၊ အလိမ္မိအပ်၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ကလျာဏမိတ္တော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိ။ ဘာဝေတိ၊ နည်း။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိ။ ဗဟုလိကရေတိ၊ နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌သာလျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဣဂဝိနယပရိယောသာနံ၊ တပ်စွန်းမှ 'ဣဂ'ကို ပယ်ဖျောက်သည်ဖြစ်၍ မိမိကိစ္စကို ပြီးဆုံးစေတတ်သော။ ဒေါသဝိနယပရိယောသာနံ၊ ပြစ်မှားမှု 'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်သည်ဖြစ်၍ မိမိကိစ္စကို ပြီးဆုံးစေတတ်သော။ မောဟဝိနယပရိယောသာနံ၊ တွေဝေမှု 'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်သည်ဖြစ်၍ မိမိကိစ္စကို ပြီးဆုံးစေတတ်သော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ၊ ကိ။ ဘာဝေတိ၊ ဤ။ ပ။ သမ္မာသမာဓိံ၊ ကိ။ ဘာဝေတိ၊ ဤ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ကလျာဏမိတ္တော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိ။ ဘာဝေတိ၊ ဤ။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိ။ ဗဟုလိကရေတိ၊ ဤ။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-၆-သီလသမ္ပဒါဒိသုတ် ၅-သုတ်

၅၇-၆၁။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယဒိဒံ အရုဏဂ္ဂံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဤ။) တေ၊ သည်။ သူရိယဿ ဥဒယတော၊ ဤ။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ယဒိဒံ သီလသမ္ပဒါ၊ အကြင် သီလ၏ပြည့်စုံခြင်းသည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသော စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလသည်။ (အတ္ထိ၊ ဤ။) ပ။ ယဒိဒံ ဆန္ဒသမ္ပဒါ၊ အကြင်ပြည့်စုံသော ကုသလကတ္တုကမ္ပတာ ဆန္ဒသည်။ (အတ္ထိ၊ ဤ။) ပ။ ယဒိဒံ အတ္တသမ္ပဒါ၊ အကြင်ပြည့်စုံသော စိတ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ဤ။) ပ။ ယဒိဒံ ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒါ၊ အကြင်ညဏ်နှင့်ပြည့်စုံခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ဤ။) ပ။ ယဒိဒံ အပ္ပမာဒသမ္ပဒါ၊ အကြင်မမေ့မလျော့သောသတိနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ဤ။ တေ၊ သည်။ ဘိက္ခုနော၊ ဤ။ အရိယဿ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကဿ၊ သော။ မဂ္ဂဿ၊ ဤ။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ငှါ။ ဝါ၊ ဤ။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ တည်း။ တေ၊ သည်။ ဘိက္ခုနော၊ ဤ။ အရိယဿ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကဿ၊ သော။ မဂ္ဂဿ၊ ဤ။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ငှါ။ ဝါ၊ ဤ။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ တည်း။

ဆဋ္ဌမံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါသုတ်

၆၂။ ယဒိဒံ ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါ၊ အကြင် ဥပါယမနသိကာရနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ဤ။) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒဿ၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ သည်။ "အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိ။ ဘာဝေတိ၊ လတ္တံ့။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိ။ ဗဟုလိကရိဿတိ၊ လတ္တံ့။" ဟူသော။ တေ၊ ကိ။ ပါဠိကံ၊ ဤ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒန္နော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိ။ ဘာဝေတိ၊ နည်း။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိ။ ဗဟုလိကရေတိ၊ နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌သာလျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဣဂဝိနယပရိယောသာနံ၊ တပ်စွန်းမှ 'ဣဂ'ကို ပယ်ဖျောက်သည်ဖြစ်၍ မိမိကိစ္စကို ပြီးဆုံးစေတတ်သော။ ဒေါသဝိနယပရိယောသာနံ၊ ပြစ်မှားမှု 'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်သည်ဖြစ်၍

မိမိကိစ္စကို ပြီးစေတတ်သော။ မောဟဝိနယပရိယောသာနံ၊ တေတေမ္မ 'မောဟ' ကို ပယ်ဖျောက်
 သည်ဖြစ်၍ မိမိကိစ္စကို ပြီးစေတတ်သော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ၊ ကိံ။ ဘာဝေတိ၊ ဧ။ပ။ သမ္မာသမာဓိံ ၊ ကိံ။
 ဘာဝေတိ၊ ဧ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပန္နော၊ သော။
 ဘိက္ခု၊ သည်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိံ။ ဘာဝေတိ၊ ဧ။ အရိယံ၊ သော။
 အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိံ။ ဗဟုလီကဏေတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

သုရိယပေယျာလံ၊ သုရိယပေယျာလတည်း။

တဿ၊ ထိုသုရိယပေယျာလဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ကား—

ကလျာဏမိတ္တံ၊ ကလျာဏမိတ္တသုတ် ၂-သုတ်၎င်း။ သီလဉ္စ၊ သီလသမ္ပဒါသုတ် ၂-သုတ်
 ၎င်း။ ဆန္ဒော စ၊ ဆန္ဒသမ္ပဒါသုတ် ၂-သုတ်၎င်း။ အတ္တသမ္ပဒါ၊ အတ္တသမ္ပဒါသုတ် ၂-သုတ်
 ၎င်း။ ဒိဋ္ဌိံ စ၊ ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒါသုတ် ၂-သုတ်၎င်း။ အပ္ပမာဒေါ၊ အပ္ပမာဒသမ္ပဒါသုတ် ၂-သုတ်
 ၎င်း။ သတ္တမံ၊ ၇-သုတ်မြောက်ဖြစ်သော။ ယောနိသော၊ ယောနိသောမနသိကာရ-
 သမ္ပဒါသုတ် ၂-သုတ်၎င်း။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။

၇-ကေမ္မပေယျာလဝဂ်
 ၁-ကလျာဏမိတ္တသုတ်

၆၃-၇၆။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကေမ္မော၊ တပါးသောတရားသည်။
 အရိယဿ၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌဂီကဿ၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ်၏။ ဥပ္ပါဒါယ၊
 ဖြစ်ခြင်းငှါ။ တနည်း။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ်ကို။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှါ။ ဗဟုပကာရော၊ များသော
 ကျေးဇူးရှိ၏။ ကေမ္မော၊ တပါးသောတရားဟူသည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။ ယဒိဒံ ကလျာ-
 ဏမိတ္တတာ၊ အကြင်ကောင်းသော မိတ်ဆွေရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။
 ကလျာဏမိတ္တဿ၊ ကောင်းသောမိတ်ဆွေရှိသော။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်းသည်။ “အရိယံ၊ သော။
 အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိံ။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေလတ္တံ့။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။
 မဂ္ဂံ၊ ကိံ။ ဗဟုလီကရိယတိတိ။ အကြိမ်များစွာပြုလတ္တံ့”ဟူသော။ တေံ၊ ဤအကြောင်းကို။
 ပါဠိကဿံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ကလျာဏမိတ္တော၊ သော။
 ဘိက္ခု၊ သည်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိံ။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေသနည်း။ အရိယံ၊
 သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိံ။ ဗဟုလီကဏေတိ၊ အကြိမ်များစွာပြုသနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊
 တို့။ ဣ၊ ဤသာသနာတော်၌သာလျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ ဝိဝေကကိုမို့သော။
 ဝါ၊ ဝိဝေက၌မို့သော။ ဝိရာဂနိဿိတံ၊ ဝိရာဂကိုမို့သော။ ဝါ၊ ဝိရာဂ၌မို့သော။ နိရောဓနိဿိတံ၊
 နိရောဓကိုမို့သော။ ဝါ၊ နိရောဓ၌မို့သော။ ဝေါဿဂ္ဂပရိကာမိံ၊ ကိလေသာတို့ကို ပယ်စွန့်၍
 နိဗ္ဗာန်သို့ ကိုင်းညွှတ်သော။ ဝါ၊ ကိလေသာတို့ကို စွန့်ခြင်း နိဗ္ဗာန်သို့ ပြေးဝင်ခြင်းငှါ ရင့်ကျက်ဆီ၊
 ရင့်ကျက်ပြီးဖြစ်သော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်

တတ်) သောအမြင်ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဧ။ပ။ သမ္မာသမာဓိံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်) သော တည်ကြည်ခြင်းကို။ ဘာဝေတိ၊ ဧ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ကလျာဏမိတ္တော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိ။ ဘာဝေတိ၊ ဧ။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိ။ ဗဟုလိကဓောတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

☞ (ဤတဝဂ်လုံး ဥဒ္ဓါန်းဂါထာပါ သူရိယပေယျာလဝဂ်နှင့် တူ၏၊ မထူးပြီ။)

ဂ-ဒုတိယကေဓမ္မပေယျာလဝဂ်
၁-ကလျာဏမိတ္တသုတ်

☞ ၇၇-၉၀။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ ကလျာဏမိတ္တတာ၊ ဤကောင်းသော မိတ်ဆွေရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (က-ရဏတ္ထ ပဌမာကြံ။) အနုပ္ပန္နော ဝါ၊ မဖြစ်ပေါ်သေးသည် သော်လည်းဖြစ်သော။ အရိယော၊ သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဥပ္ပန္နော ဝါ၊ ဖြစ်ပြီးသည်သော်လည်းဖြစ်သော။ အရိယော၊ သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဘာဝနာပါရိပူရိံ၊ ဘာဝနာ၏ပြည့်စုံခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ ယထာ၊ ရောက်သကဲ့သို့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ (တထာ၊ ယုံအတူ။) ယေန၊ အကြင်တပါးသောတရားကြောင့်။ အနုပ္ပန္နော ဝါ၊ သော။ အရိယော၊ သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။ ဥပ္ပန္နော ဝါ၊ သော။ အရိယော၊ သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဘာဝနာပါရိပူရိံ၊ ဘာဝနာ၏ ပြည့်စုံခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ အညံ၊ ကလျာဏမိတ္တမှတပါးသော။ တံ ကေဓမ္မံ၊ ထိုတပါး သောတရားကိုမျှလည်း။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ န သမနုပဿာမိ၊ မြင်တော်မမူ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကလျာဏမိတ္တံ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ “အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိ။ ဘာဝေထာတိ၊ လတ္တံ။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိ။ ဗဟုလိကရိယထာ၊ လတ္တံ။” ဟူသော။ ဧတံ၊ ကိ။ ပါဠိကဗ်၊ ဧ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ကလျာဏမိတ္တော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိ။ ဘာဝေတိ၊ နည်း။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိ။ ဗဟုလိကဓောတိ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌သာလျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ ဝိဝေကကိုမှီသော။ ဝါ၊ ဝိဝေက၌ မှီသော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ၊ ကိ။ ဘာဝေတိ၊ ဧ။ပ။ သမ္မာသမာဓိံ၊ ကိ။ ဘာဝေတိ၊ ဧ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ကလျာဏမိတ္တော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိ။ ဘာဝေတိ၊ ဧ။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိ။ ဗဟုလိကဓောတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

☞ ☞ (ဤတဝဂ်လုံးလည်း ဥဒ္ဓါန်းဂါထာပါ သူရိယပေယျာလဝဂ်နှင့်တူ၏၊ မထူးပြီ။)

သတ္တမံ၊ နုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁-ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-ပဌမပါစိနနိန္ဒသုတ်

၉၁။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဂင်္ဂါနဒီ၊ ဂင်္ဂါဖြစ်သည်။ ပါစိနနိန္ဒာ၊ အရွှေဘက်သို့ ညွတ်သည်။ ပါစိနပေါဏာ၊ အရွှေဘက်သို့ကိုင်သည်။ ပါစိနပဗ္ဗာရာ၊ အရွှေဘက်သို့ ရှိုင်းသည်။ ဟောတိ သေယျထာပိ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူ သာလျှင်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တော၊ ဖြစ်စေသော။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဗဟုလိကရောန္တော၊ အကြိမ်များစွာပြုသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ နိဗ္ဗာနနိန္ဒော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သည်။ နိဗ္ဗာနပေါဏော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ကိုင်သည်။ နိဗ္ဗာနပဗ္ဗာရာ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ရှိုင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တော၊ ဖြစ်စေသော။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဗဟုလိကရောန္တော၊ အကြိမ်များစွာပြုသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ နိဗ္ဗာနနိန္ဒော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သည်။ နိဗ္ဗာနပေါဏော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ကိုင်သည်။ နိဗ္ဗာနပဗ္ဗာရာ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ရှိုင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌သာလျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ ဝိဝေကကိုမို့သော။ ဝါ၊ ဝိဝေက၌မို့သော။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ ဝိဝေကကို မို့သော။ ဝါ၊ ဝိဝေက၌မို့သော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ နိရောဓကိုမို့သော။ ဝါ၊ နိရောဓ၌မို့သော။ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ၊ ကိလေသာတို့ကိုပယ်စွန့်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ကိုင်ညွတ်သော။ ဝါ၊ ကိလေသာတို့ကို စွန့်ခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်သို့ပြေးဝင်ခြင်းငှါ ရင့်ကျက်ဆဲ၊ ရင့်ကျက်ပြီးဖြစ်သော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဤ။ သမ္မာသမာဓိံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဤ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေခေါ၊ လျှင်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တော၊ သော။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဗဟုလိကရောန္တော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ နိဗ္ဗာနနိန္ဒော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သည်။ နိဗ္ဗာနပေါဏော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ကိုင်သည်။ နိဗ္ဗာနပဗ္ဗာရာ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ရှိုင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-၅-ဓုတိယာဒိပါစိနနိန္ဒသုတ် ၄-သုတ်

၉၂-၉၅။ (ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယမုနာနဒီ၊ ယမုနာဖြစ်သည်။ ပါစိနနိန္ဒာ၊ အရွှေဘက်သို့ညွတ်သည်။ ပါစိနပေါဏာ၊ အရွှေဘက်သို့ကိုင်သည်။ ပါစိနပဗ္ဗာရာ၊ အရွှေဘက်သို့ရှိုင်းသည်။ ဟောတိ သေယျထာပိ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ပ။ အစိရဝတီနဒီ၊ အစိရဝတီဖြစ်သည်။ သရဘူနဒီ၊ သရဘူဖြစ်သည်။ မဟိနဒီ၊ မဟိဖြစ်သည်။ ဟုပေးရသည်သာ လှူး၏။)

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ဆဋ္ဌပါစိနနိန္ဒသုတ်

၉၆။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယာ ကာစိ ဣမာ မဟာနဒီယော၊ အကြင်မြစ်ကြီးတို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ သဗ္ဗာ တာ လှမ်းစပ်။) ဣဒံ၊ ဤဖြစ်တို့သည်။ သေယျထာ၊ အဘယ်တို့နည်း။ ဂင်္ဂါ၊

ဂင်္ဂါမြစ်၎င်း။ ယမုနာ၊ ၎င်း။ အစိရဝတီ၊ ၎င်း။ သရဘူ၊ ၎င်း။ မဟိ၊ မဟိမြစ်၎င်း တည်း။ သဗ္ဗာ၊ အလုံးစုံကုန်သော၊ တာ၊ ထိုမြစ်တို့သည်။ ပါစိနနိန္ဒာ၊ အရွှေဘက်သို့ ညွှတ်ကုန်သည်။ ပါစိနပေါဏာ၊ အရွှေဘက်သို့ ကိုင်းကုန်သည်။ ပါစိနပဗ္ဗာရာ၊ အရွှေဘက်သို့ ရှိုင်းကုန်သည်။ ဟောန္တိ သေယျထာပိ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တော၊ ဖြစ်စေသော။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဗဟုလိကဓောန္တော၊ အကြိမ်များစွာပြုသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ နိဗ္ဗာနနိန္ဒော၊ သည်။ နိဗ္ဗာနပေါဏော၊ သည်။ နိဗ္ဗာနပဗ္ဗာရာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ခေါ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တော၊ သော။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဗဟုလိကဓောန္တော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ နိဗ္ဗာနနိန္ဒော၊ သည်။ နိဗ္ဗာနပေါဏော၊ သည်။ နိဗ္ဗာနပဗ္ဗာရာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌သာလျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ ဝိဝေကကို မှီသော။ ဝါ၊ ဝိဝေက၌မှီသော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်)သော အမြင်ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ပ။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ ဝိဝေကကိုမှီသော။ ဝါ၊ ဝိဝေက၌မှီသော။ ဝိရာဂနိဿိတံ၊ ဝိရာဂကိုမှီသော။ ဝါ၊ ဝိရာဂ၌မှီသော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ နိရောဓကိုမှီသော။ ဝါ၊ နိရောဓ၌မှီသော။ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ၊ ကိလေသာတို့ကိုပယ်စွန့်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ ကိုင်းညွတ်သော။ ဝါ၊ ကိလေသာတို့ကိုစွန့်ခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်သို့ပြေးဝင်ခြင်းငှါ ရင့်ကျက်ဆီ၊ ရင့်ကျက် ပြီးသော။ သမ္မာသမာဓိံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်)သော တည်ကြည်ခြင်းကို။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တော၊ သော။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဗဟုလိကဓောန္တော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ နိဗ္ဗာနနိန္ဒော၊ သည်။ နိဗ္ဗာနပေါဏော၊ သည်။ နိဗ္ဗာနပဗ္ဗာရာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ခေါ။

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁-သမုဒ္ဒနိန္ဒသုတ် ၆-သုတ်

၉၇၁၀၂။ (ဤသုတ်တို့၌ သမုဒ္ဒနိန္ဒာ၊ သမုဒ္ဒာသို့ ညွှတ်သည်။ စသည်ဖြင့် ပေးရသည်သာ ထူးတော့၏။ ကြွင်းတူပြီ။)

ဂင်္ဂါပေယျာလံ၊ တည်း။

တဿ၊ ထိုဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ကား—

ဆ၊ ပါစိနတော နိန္ဒာ၊ ပါစိန နိန္ဒသုတ် ၆-သုတ်တို့၎င်း။ ဆ သမုဒ္ဒတော နိန္ဒာ စ၊ သမုဒ္ဒနိန္ဒသုတ် ၆-သုတ်တို့၎င်း။ ဧတေ ဒွေ ဆ၊ ဤ ၂-လီသော ၆-သုတ်တို့သည်။ ဒွါဒသ၊ ၁၂-သုတ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဝဂ္ဂေါ၊ ဝဂ်ဟူ၍။ ပဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

ဂင်္ဂါပေယျာလံ၊ ဂင်္ဂါပေယျာလသည်။ ပါစိနနိန္ဒဝါစနမဂ္ဂိ၊ ပါစိနနိန္ဒ ပို့ချစဉ်၎င်း။ ပဌမကံ၊ ပဌမဆုံးဖြစ်သော။ ဝိဝေကနိဿိတဒွါဒသကံ၊ ဝိဝေကနိဿိတ ၁၂-သုတ် အပေါင်း၎င်း။ ဟောတိ၊ ခေါ။

၂-ဒုတိယဂင်္ဂါပေယျာလဂ်

၁-ပဌမ ပါစိနနိန္ဒသုတ်

၁၀၃။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဂင်္ဂါနဒီ၊ ဂင်္ဂါမြစ်သည်။ ပါစိနနိန္ဒာ၊ အရွှေဘက်သို့ညွတ်သည်။ ပါစိန-
 ပေါဏာ၊ အရွှေဘက်သို့ ကိုင်းသည်။ ပါစိနပဗ္ဗာရာ၊ အရွှေဘက်သို့ ရှိုင်းသည်။ ဟောတိ သေယျ-
 ထာပိ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊
 သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တော၊ ဖြစ်စေသော။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဗဟုလီ-
 ကရောန္တော၊ အကြိမ်များစွာပြုသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ နိဗ္ဗာနနိန္ဒော၊ သည်။ နိဗ္ဗာနပေါဏော၊
 သည်။ နိဗ္ဗာနပဗ္ဗာရော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ အရိယံ၊
 သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တော၊ သော။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။
 မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဗဟုလီကရောန္တော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ နိဗ္ဗာနနိန္ဒော၊ သည်။ နိဗ္ဗာနပေါဏော၊
 သည်။ နိဗ္ဗာနပဗ္ဗာရော၊ သည်။ ဟောတိ၊ သနည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣ၊ ဤသာသနာတော်၌
 သာလျှင်။ ဣဂဝိနယပရိယောသာနံ၊ တပ်စွန်းမှု' ဣဂ'ကို ပယ်ဖျောက်သည်ဖြစ်၍ မိမိကိစ္စကို ပြီးဆုံး
 စေတတ်သော။ ဒေါသဝိနယပရိယောသာနံ၊ ပြစ်မှားမှု' ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်သည် ဖြစ်၍
 မိမိကိစ္စကို ပြီးဆုံးစေတတ်သော။ မောဟဝိနယပရိယောသာနံ၊ (အမှန်တရား၌) တွေ့ဝေမှု' မောဟ'
 ကို ပယ်ဖျောက်သည်ဖြစ်၍ မိမိကိစ္စကို ပြီးဆုံးစေတတ်သော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်
 လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်) သော အမြင်ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၎င်း။ သမ္မာသမာဓိံ၊
 မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်) သော တည်ကြည်ခြင်းကို။
 ဘာဝေတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။
 ဘာဝေန္တော၊ သော။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဗဟုလီကရောန္တော၊ သော။
 ဘိက္ခု၊ သည်။ နိဗ္ဗာနနိန္ဒော၊ သည်။ နိဗ္ဗာနပေါဏော၊ သည်။ နိဗ္ဗာနပဗ္ဗာရော၊ သည်။ ဟောတိ၊
 ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂၃၆-ဒုတိယာဒိပါစိနနိန္ဒသုတ် ၃၅-သုတ်

၁၀၄-၁၃၈။ (ဤဝဂ် ပဌမ (၁၀၃ မှ ၁၁၄ အထိ) ၁၂-သုတ်၌ ဣဂဝိနယပရိယောသာနံ၊
 ဣဂကို ပယ်ဖျောက်သည်ဖြစ်၍ မိမိကိစ္စကို ပြီးဆုံးစေတတ်သော။ ဒေါသဝိနယပရိယောသာနံ၊
 သော။ မောဟဝိနယပရိယောသာနံ၊ သော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ ဟုပေး (ပဌမသုတ် အနက်ပေးပြီး)။
 ဒုတိယ (၁၁၅ မှ ၁၂၆ အထိ) ၁၂-သုတ်၌ အမတောဂဓံ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်၌ သက်ဝင်သော။
 အမတပရာယနံ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော။ အမတပရိယောသာနံ၊ အမြိုက်
 နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ ဟုပေး။ တတိယ (၁၂၇ မှ ၁၃၈ အထိ) ၁၂-သုတ်၌
 နိဗ္ဗာနနိန္ဒာ၊ နိဗ္ဗာန်၌ ညွတ်သော။ နိဗ္ဗာနပေါဏံ၊ နိဗ္ဗာန်၌ ကိုင်းသော။ နိဗ္ဗာနပဗ္ဗာရံ၊ နိဗ္ဗာန်၌
 ရှိုင်းသော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ ဟုပေး။ ဤမျှသာ ထူး၏။ အကြွင်း ဥဒ္ဓါန်းဂါထာ မထူးပြီ။)

၅-အပ္ပမာဒပေယျာလဝဂ်

၁-တထာဂတသုတ်

၁၃၉။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယာဝတာ၊ အကြင်မျှလောက် အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော။ အပဒါ ဝါ၊ ခြေမရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဒွိပဒါ ဝါ၊ ခြေ ၂-ချောင်းရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ စတုပ္ပဒါ ဝါ၊ ခြေ ၄-ချောင်းရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဗဟုပ္ပဒါ ဝါ၊ ခြေများစွာ ရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) ရူပိနော ဝါ၊ ရုပ်ရှိသည် လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အရူပိနော ဝါ၊ ရုပ်မရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) သညိနော ဝါ၊ သညာရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ အသညိနော ဝါ၊ သညာမရှိသည် လည်းဖြစ်ကုန်သော။ နေဝသညိနာသညိနော ဝါ၊ (ကြမ်းတမ်းသော) သညာရှိသည်လည်းမဟုတ်၊ (သိမ်မွေ့သော) သညာမရှိသည်လည်း မဟုတ်ကုန်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေသံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့ထက်။ အရဟံ၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော။ သမ္မာ- သမ္မုဒ္ဓေါ၊ ခပ်သိမ်းသောတရားတို့ကို မဖောက်မပြန် ကိုယ်တိုင်သိတော်မူသော။ တထာဂတော၊ ငါဘုရားကို။ အဂ္ဂေါ၊ အမြတ်ဆုံးဟူ၍။ အက္ခာယတံ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ယေ ကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ အကြင်ကုသိုလ်တရားတို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ တေ၊ ထိုကုသိုလ်တရားတို့သည်။ အပ္ပမာဒမူလကာ၊ (ရှောင်သင့်သည်ကို ရှောင်ခြင်း၊ ပြုသင့်သည်ကိုပြုခြင်းဖြင့်ဖြစ်သော) မမေ့မလျော့ခြင်းသတိတရားသာလျှင် အကြောင်း ရင်းရှိကုန်၏။ အပ္ပမာဒသမောသရဏာ၊ (ရှောင်သင့်သည်ကိုရှောင်ခြင်း၊ ပြုသင့်သည်ကို ပြုခြင်းဖြင့် ဖြစ်သော) မမေ့မလျော့ခြင်းသတိတရား၌ ပေါင်းစု ပါဝင်ကုန်၏။ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထိုကုသိုလ်တရား တို့ထက်။ အပ္ပမာဒေါ၊ (ရှောင်သင့်သည်ကို ရှောင်ခြင်း၊ ပြုသင့်သည်ကို ပြုခြင်းဖြင့်ဖြစ်သော) မမေ့ မလျော့ခြင်း သတိတရားကို။ အဂ္ဂေါ၊ အမြတ်ဆုံးဟူ၍။ အက္ခာယတံ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အပ္ပမတ္တဿ၊ မမေ့မလျော့သော။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်းသည်။ “အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိ။ ဘာဝေတံ၊ ဖြစ်စေလတ္တံ့ ။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိ။ ဗဟုလိ- ကရိယတံ၊ အကြိမ်များစွာပြုလတ္တံ့” ဟူသော။ တေ၊ ဤအကြောင်းကို။ ပါဠိကဓံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣတ္ထံ၊ လျှင်။ အပ္ပမတ္တော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိ။ ဘာဝေတံ၊ နည်း။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိ။ ဗဟုလိကရေတံ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဌံ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ သော။ ဝိရာဂနိဿိတံ၊ သော။ နိဓရာဓနိဿိတံ၊ သော။ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ၊ သော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ၊ ကိ။ ဘာဝေတံ၊ ။ပါ။ သမ္မာ- သမာမိံ ။ ကိ။ ဘာဝေတံ၊ ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေ ခေါ၊ သာလျှင်။ အပ္ပမတ္တော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိ။ ဘာဝေတံ၊ ။ပါ။ ဗဟုလိကရေတံ၊

၁။ ဝေမေဝ ခေါတိ တွေ ယထာ သဗ္ဗသတ္တာနံ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေါ အဂ္ဂေါ၊ ဝေ သဗ္ဗေသံ ကုသလာဓမ္မာနံ ကာရာပကအပ္ပမာဒေါ အဂ္ဂေါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဌ။

ကာရာပကအပ္ပမာဒေါ နာမ “ဣမေ အကုသလာ ဓမ္မာ ပမာတဗ္ဗာ၊ ဣမေ ကုသလာ ဓမ္မာ ဥပ္ပါဒေ- တဗ္ဗာ” တိ ဝုတ္တံဂဇ္ဇေတဗ္ဗဝဇ္ဇနသမ္မာဒေတဗ္ဗသမ္မာဒနာသေန ပဝေတ္တာ အပ္ပမာဒေါ။ ဌ။

အပ္ပမာဒတရားသည် လောကီ ကာမာဝစရတရားဖြစ်သော်လည်း လောကီ လောကုတ္တရာတရားတို့ကို ရစေ တတ်သောကြောင့် လောကုတ္တရာကုသိုလ်ထက်ပင် မြတ်သည်ဟု ဌ-၌ ဖွင့်ပြ၏။

၏။ (အကြွင်း တူပြီ။) နောက် ၃-ဒေသနာတို့၌လည်း ထုဂဝိနယပရိယောသာနံ၊ အမတောကဓံ၊ နိဗ္ဗာနနိန္ဒံ စသည်များသည်သာ ထူးတော့၏။)

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ပဒသုတ်

၁၄၀။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဇင်္ဂလာနံ၊ မြေ၌နေကုန်သော။ ပါဏာနံ၊ ခြေရှိသော သတ္တဝါတို့၏။ ယာနိ ကာနိစိ ပဒဇာတာနိ၊ အကြင် ခြေရာတို့သည် ။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) သဗ္ဗာနိ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ တာ၊ ထို ခြေရာတို့သည်။ ဟတ္ထိပဒေ၊ ဆင်ခြေရာ၌။ သမောဓာနံ၊ အတင်းဝင်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ ။ တေသံ၊ ထို အခြေရှိသော သတ္တဝါတို့၏ ခြေရာအားလုံးတို့ ထက်။ ဟတ္ထိပဒံ၊ ဆင်၏ ခြေရာကို။ ယဒိဒံ မဟန္တတ္ထေန၊ ကြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဂ္ဂံ၊ အမြတ်ဆုံးဟူ၍။ အက္ခာယတိ သေယျထာပိ၊ ဆိုအပ်သကဲ့သို့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ယေ ကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထို စုသိုလ်ဘုရားတို့သည်။ အပ္ပမာဒမူလကာ၊ ကုန်၏။ (အကြွင်း အထက်သုတ်နှင့် တူပြီ။)

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-၇-ကုဋ္ဌာဒိသုတ်

၁၄၁-၁၄၅။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကုဋ္ဌာဂါရဿ၊ အထွဋ်တပ်သော အိမ်၏။ ယာ ကာစိ ဂေါပါနသိယော၊ အကြင် အခြင် ယနယ်တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) သဗ္ဗာ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ တာ၊ ထို အခြင်ယနယ်တို့သည်။ ကုဋ္ဌဂံမာ၊ အထွဋ်သို့ စုရောက်ကုန်၏။ ကုဋ္ဌနိန္ဒာ၊ အထွဋ်၌ ညွတ်ကုန်၏။ ကုဋ္ဌသမောသရဏာ၊ အထွဋ်၌ ပေါင်းစုကုန်၏။ တာသံ၊ ထို အခြင်ယနယ်တို့ထက်။ ကုဋ္ဌံ၊ အထွဋ်ကို။ အဂ္ဂံ၊ အမြတ်ဆုံးဟူ၍။ အက္ခာယတိ သေယျထာပိ၊ ဆိုအပ်သကဲ့သို့။ (အကြွင်း တူပြီ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေ ကေစိ မူလဂန္ဓာ၊ အကြင် အမြစ်နဲ့သာတို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေသံ၊ ထို အမြစ်နဲ့သာတို့ထက်။ ကာဋ္ဌာနုသာရိယံ၊ အကျော်နဲ့သာကို။ အဂ္ဂံ၊ ဟူ၍။ အက္ခာယတိ သေယျထာပိ၊ သကဲ့သို့။ (အကြွင်း တူပြီ။)

၁။ ဇင်္ဂလာနန္တိ ပထဝီတလဝါသိနံ။ ၄။ ဇင်္ဂလာနန္တိ ဇင်္ဂလဝါသိနံ။ ဇင်္ဂလာသဗ္ဗေ၊ စေတ္တ တဒ္ဓဘာဝသာမညေန ပထဝီပရိယာယော၊ န အနုပဋ္ဌာနဝိဒူရဓေသဝါစိ၊ တေနာဟ “ပထဝီတလဝါသိန”န္တိ။ ၄။

ပါဏာနန္တိ သပါဏကပါဏာနံ။ ၄။ ပဒါနံ ဝုစ္စမာနတ္တာ “သပါဒကပါဏာန”န္တိ ဝိသေသေတွာ ဝုတ္တံ။ ၄။

ပဒဇာတာနိတိ ပဒါနိ။ ၄။ (ဇာတသပ္ပါ အနက်မဲ့။)

၂။ သမောဓာနံ ဂစ္ဆန္တိတိ သြဓာနံ ဥပက္ခေပံ ဂစ္ဆန္တိ။ ၄။ သမောဓာနန္တိ အန္တောဘောဝံ၊ တေနာဟ “သြဓာနံ ဥပက္ခေပ”န္တိ၊ ဥပနေတွာ ပက္ခိပိတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ ၄။

၃။ ယဒိဒံ မဟန္တတ္ထေနတိ မဟန္တဘာဝေန အဂ္ဂမက္ခာယတိ၊ န ဂုဏဝသနာတိ အဘျော။ ၄။ (ယဒိဒံ အနက်မဲ့။ ကြီးသောအားဖြင့် မြတ်သည်၊ ဂုဏ်အားဖြင့် မြတ်သည် မဟုတ် ဟူလို။)

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယေ ကေစိ သာရကန္ဓာ၊ အကြင် အနှစ် နံသာတို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေသံ၊ ထို အနှစ် နံသာတို့ထက်။ လောဟိတစန္ဒနံ၊ စန္ဒကူးနီနံသာကို။ အဂ္ဂံ၊ ဟူ၍။ အက္ခာယတိ သေယျထာပိ၊ သကဲ့သို့။ (အကြွင်း တူပြီ။)

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယေ ကေစိ ပုပ္ဖကန္ဓာ၊ အကြင် ပန်းနံတို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေသံ၊ ထိုပန်း နံတို့ထက်။ ဝဿိကံ၊ မြတ်လေးပန်းနံကို။ အဂ္ဂံ၊ ဟူ၍။ အက္ခာယတိ သေယျထာပိ၊ သကဲ့သို့။ (အကြွင်း တူပြီ။)

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယေ ကေစိ ကုဋ္ဌရာဇာနော၊ အကြင် မင်းငယ်တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ တေ၊ ထိုမင်းငယ်တို့သည်။ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ၊ စကြဝတေးမင်း၏ (အလိုသို့။) အနုယန္ဓာ၊ အစဉ် လိုက်ကြရကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုမင်းငယ်တို့ထက်။ ရာဇော စက္ကဝတ္တိ၊ စကြဝတေးမင်းကို။ အဂ္ဂံ၊ အမြတ်ဆုံးဟူ၍။ အက္ခာယတိ သေယျထာပိ၊ သကဲ့သို့။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ပ။

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဂ-၁၀-စန္ဒိမာဒိသုတ်

၁၄၆-၁၄၈။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တာရကဇ္ဈပါနံ၊ ကြယ်အပေါင်းတို့၏။ ယာ ကာစိ ပဘာ၊ အကြင် အရောင်တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) သဗ္ဗာ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ တာ၊ ထိုအရောင်တို့သည်။ စန္ဒိမပ္ပဘာယ၊ လရောင်၏။ သောဠသိ၊ ၁၆-စိတ်မြောက် ၁-စိတ်မျှလောက်သော။ ဣလံ၊ အစိတ်အဖို့ကို။ န အဂ္ဂန္တိ၊ မထိုက်ကုန်။ တေသံ၊ ထိုကြယ်ရောင်တို့ထက်။ စန္ဒိပ္ပဘာ၊ လရောင်ကို။ အဂ္ဂံ၊ ဟူ၍။ အက္ခာယတိ သေယျထာပိ၊ သကဲ့သို့။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ပ။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သရဒသမယေ၊ တန်ဆောင်မုန်းလ၌။ ဝိဒ္ဓေ၊ ဖောက်ထွင်းအပ်ပြီးသော။ ဝိဂတဝလာဟကေ၊ ကင်းသော တိမ်တိုက်ရှိသော။ ဒေဝေ၊ ကောင်းကင်၌။ အာဒိစ္စော၊ နေမင်းသည်။ နုဘံ၊ ကောင်းကင်သို့။ အဗ္ဘုဿက္ကမာနော၊ ရှေးဂျူတက်ရောက်လျက်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ အာကာသဂတံ၊ ကောင်းကင်၌ ဖြစ်သော။ တမဂတံ၊ အမှိုက်မှောင်ကို။ အဘိဝိဟစွ၊ ပယ်ဖျောက်၍။ ဘာဗတေ စ သေယျထာပိ၊ ထွန်းလည်း ထွန်းပသကဲ့သို့။ တပတေ စ သေယျထာပိ၊ တောက်လည်း တောက်ပသကဲ့သို့။ ဝိရောစတိ စ သေယျထာပိ၊ တင့်လည်း တင့်ထယ်သကဲ့သို့။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ပ။

၁။ ဝဿိကန္တိ သုမနပုပ္ဖံ။ ငှ။ ဝဿိကာယ ပုပ္ဖံ ဝဿိကံ ယသာ “အာမလကိယာ ပလံ အာမလက”န္တိ။ ငှိ။

၂။ ကုဋ္ဌရာဇာနောတိ ခုဒ္ဒကရာဇာနော။ “ခုဒ္ဒရာဇာနော”တိပိ ပါဠော။ ငှ။

ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ် ပုပ္ဖဝဂ် အနိစ္စသညာသုတ်၌ ကုဋ္ဌရာဇာနော ဟု ဟောတော်မူရာ ၎င်းအဋ္ဌကထာ၌ မဖွင့်၊ ဤအဋ္ဌကထာ၌သာ ဖွင့်သည်။ ထိုအနိစ္စသညာသုတ်၌လည်း ကုဋ္ဌရာဇာနော၊ မင်းငယ်တို့သည်။ ဟူ၍ပင် ပေးလေ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တန္တာဝုတာနံ၊ ချည်ပင်တို့ဖြင့် ယက်အပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ချည်ပင်ကို တင်၍
 ယက်အပ်ကုန်သော။ ယာနိ ကာနိစိ ဝတ္တာနံ၊ အကြင် အဝတ်တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။)
 တေသံ၊ ထိုချည်ထည်အဝတ်တို့ထက်။ ကာသိကဝတ္တံ၊ ကာသိတိုင်းဖြစ် အဝတ်အထည်ကို။ အဂ္ဂံ၊
 ဟူ၍။ အက္ခာယတိ သေယျထာပိ၊ သကဲ့သို့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။
 ယေ ကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထိုကုသိုလ်
 တရားတို့သည်။ အပ္ပမာဒမူလကာ၊ မမေမလျော့ခြင်းသတိတရားလျှင် အကြောင်းရင်းရှိကုန်၏။
 အပ္ပမာဒသမောသရဏာ၊ မမေမလျော့ခြင်းသတိတရား၌ ပေါင်းစုပါဝင်ကုန်၏။ တေသံ ဓမ္မာနံ၊
 ထိုကုသိုလ်တရားတို့ထက်။ အပ္ပမာဒေါ၊ မမေမလျော့ခြင်းသတိတရားကို။ အဂ္ဂေါ၊ အပြတ်ဆုံးဟူ၍။
 အက္ခာယတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ပ။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဗဟုလိကရောတိ၊ ခေါ။
 ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

(ယဒပိ တထာဂတံ၊ အကြင်တထာဂတသုတ်ကို။ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗံ (ယထာ)၊ ချဲ့အပ်သကဲ့သို့။
 တဒပိ၊ ထိုကုသိုလ်ဂါရုစသော သုတ်အားလုံးကိုလည်း။ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗံ၊ ချဲ့အပ်၏။)

ပဉ္စမော၊ ၅-ဝဂ်မြောက်ဖြစ်သော။ အပ္ပမာဒဝဂ္ဂေါ၊ တည်း။

☞ တထာ၊ ထိုအပ္ပမာဒဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ကား—

တထာဂတံ၊ တထာဂတသုတ်၎င်း။ ပဒံ၊ ပဒသုတ်၎င်း။ ကုဋံ၊ ကုဋသုတ်၎င်း။ မူလံ၊
 မူလသုတ်၎င်း။ သာဓော စ၊ သာရသုတ်၎င်း။ ဝဿိကံ၊ ဝဿိကသုတ်၎င်း။ ရာဇာ စ၊ ရာဇ
 သုတ်၎င်း။ စန္ဒိမသ္မရိယာ စ၊ စန္ဒိမသုတ်၊ သူရိယသုတ်တို့၎င်း။ ဝတ္ထေန၊ ဝတ္ထသဒ္ဓါဖြင့်။
 (ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။) ဒသမံ ပဒံ၊ ၁၀-သုတ်မြောက်သုတ်၎င်းတည်း။

၁။ တန္တာဝုတာနံ ဝတ္တာနန္တိ ပစ္စုတ္တေ သာမိဝစနံ၊ တန္တေဟိ ဝါယိတဝတ္တာနိတိ အတ္ထော။ အံ-ဋ္ဌ ၂-၂၄၂။

တန္တာဝုတာနန္တိ တန္တေ ပသာရေတွာ ဝိတာနံ။ မ-ရိ ၂-၁၇၉။ တန္တာဝုတာနန္တိ တန္တေ အာဝုတာနံ၊
 တန္တံ အာဓောပေတွာ ဝါယိတာနန္တိ အတ္ထော။ ဣဒဉ္စ ပစ္စုတ္တေ သာမိဝစနံ။ ယာနိ ကာနိစိ တန္တာဝုတာနိ
 ဝတ္တာနိတိ အယံ ဟေတ္ထ အတ္ထော။ ဋ္ဌ။

ယာနိ ကာနိစိတိ ပဒေဟိ ဣတရာနိ သမာနာဓိကရဏာနိ ဘဝိတံ ယုတ္တာနိတိ “ပစ္စုတ္တေ သာမိဝစနံ” န္တိ
 ဝတ္တာ တထာ ဝိဘတ္တိဝိပရိဏာမော ကတော။ ဋီ။ တို့နှင့်အညီ သမ္ပန်သည်။ ချည်ပင်တို့ကို ဖြန့်၍ ယက်အပ်ကုန်
 သော-ဟု သော်လည်းပေး။ တနည်း သမ္ပန်သော် တန္တာဝုတာနံ၊ ချည်ပင်ကို ယက်အပ်ကုန်သော။ ဝတ္တာနံ၊
 အဝတ်တို့တွင်း။ ယာနိ ကာနိစိ ဝတ္တာနံ၊ အကြင်အဝတ်တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏) ဟု သမ္ပန်။

အထ ဝါ တန္တာဝုတာနံ ဝတ္တာနံ ယာနိ ကာနိစိ ဝတ္တာနိတိ ဝေ သာဝသေသပါဌနယေနပေတ္ထ အတ္ထော
 ဒဋ္ဌဗော။ ဋ္ဌ။

တန္တာဝုတာနန္တိ ပဒံ နိဒ္ဓါရဏေ သာမိဝစနန္တိ တတ္ထ “ဝတ္တာနိ”တိ ဝစနသေသေန အတ္ထံ ဒသေတံ အထ
 ဝါတိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဋီ။

၆-ဗလကရဏီယဝဂ်

၁-ဗလသုတ်

၁၄၉။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဗလကရဏီယာ၊ (ပေါင်အား၊ လက်ခုံးအား ဟူသော) ခုန်အားဖြင့် ပြုလုပ်ထိုက်ကုန်သော။ ယေ ကေစိ ကမ္မန္တာ၊ အကြင်အမှုလုပ်ငန်းတို့ကို။ ကရိယန္တိ၊ ပြုအပ်ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ တေ၊ ထိုအမှုလုပ်ငန်းတို့ကို။ ပထဝီ၊ မြေကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ပထဝီယံ၊ မြေပေါ်၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်၍။ (ကရိယန္တိ၊ ပြုအပ်ကုန်၏။) ဝေ၊ ဤသို့။ ဗလကရဏီယာ၊ ကုန်သော။ ဧတေ ကမ္မန္တာ၊ တို့ကို။ ကရိယန္တိ သေယျထာပိ၊ ပြုအပ်ကုန် သကဲ့သို့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သီလံ၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိ- သီလကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ သီလေ၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်၍။ (သီလေ ပတိဋ္ဌာယာတိ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလေ ဌတော။ ဌ။) အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိ။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိ။ ဗဟုလိကဓောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သီလံ၊ ကိ။ နိဿာယ၊ ၍။ သီလေ၊ ၍။ ပတိဋ္ဌာယ၊ ၍။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိ။ ဘာဝေတိ၊ နည်း။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိ။ ဗဟုလိကဓောတိ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ၍။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ သော။ ဝိရာဂနိဿိတံ၊ သော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ သော။ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ၊ သော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ၊ ကိ။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ပ။ သမ္မာသမာဓိံ၊ ကိ။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေ ခေါ၊ လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သီလံ၊ ကိ။ နိဿာယ၊ ၍။ သီလေ၊ ၍။ ပတိဋ္ဌာယ၊ ၍။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိ။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိ။ ဗဟုလိကဓောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ (ကြွင်း အားလုံး တူ၏။ ရာဂဝိနယပရိယောသာနံ၊ အမတောဂဓံ၊ နိဗ္ဗာနနိန္ဒိံ စသည်ဖြင့် ဟောသည်သာ ထူး၏။) ☸

ပဌမံ၊ ရွေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ဗီဇသုတ်

၁၅၀။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေ ကေစိ ဣမေ ဗီဇဂါမဘူတဂါမာ၊ အကြင် မျိုးစေ့အပေါင်း သစ်ပင်အပေါင်းတို့သည်။ ဝုဇ္ဇိံ၊ ကြီးပွားခြင်းသို့။ ဝိဂ္ဂဋ္ဌိံ၊ စည်ပင်ခြင်းသို့။ ဝေပုလ္လံ၊ ပြန့်ပြော ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ တေ၊ ထိုမျိုးစေ့အပေါင်း သစ်ပင်

၁။ ဗလကရဏီယာတိ ဥိရုဗလဗာဟုဗလေန ကတ္တဗ္ဗာ ဓာဝနလယ်နတာပနဝဟနာဒယော ကမ္မန္တာ။ ဌ။ ပေါင်အား လက်ခုံးအားဖြင့် ပြုထိုက်ကုန်သည့် ပြေးခုန်ထမ်းပိုးစသော လုပ်ငန်းဟူသမျှကို ဗလကရဏီယကမ္မ ဟု ခေါ်။ ကမ္မာနိယေဝ ကမ္မန္တာ ယထာ သုတ္တန္တာ။ ဌိ။

၂။ အဋ္ဌဂီကံ မဂ္ဂန္တိ သဟဝိပဿနံ အရိယမဂ္ဂံ။ ဌ။ အရိယံ အဋ္ဌဂီကံ မဂ္ဂန္တိ ဧတ္ထ နာနန္တရိယကတာယ ဝိပဿနာပိ ဂဟိတာ ဝေ ဟောတိတိ ဝုတ္တံ “သဟဝိပဿန”န္တိ။ ဌိ။

၃။ ဗီဇဂါမဘူတဂါမာတိ ဧတ္ထ ပဉ္စဝိမ္ဗေ ဝီဇံ ဗီဇဂါမော နာမ၊ တဒေဝ ပဏ္ဏသမ္ပန္တံ နီလဘာဝတော ပဌာယ ဘူတဂါမောတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဌ။

ပဉ္စဝိမ္ဗေ သမ္မဟဋ္ဌေန ဗီဇဂါမော နာမ၊ တဒေဝတိ မူလဝီဇာဒိ ဝေ၊ သမ္ပန္တန္တိ သဟဇာတမူလဝန္တံ၊ နီလဘာဝတော ပဌာယာတိ နီလဘာဝါပတ္တိတော ပဌာယ။ ဌိ။

အပေါင်းတို့သည်။ ပထဝီ၊ မြေကို။ နိဿယ၊ မှီ၍။ ပထဝီယံ၊ မြေပေါ်၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်၍။
 (ဝုဇ္ဇိ၊ သို့။ ဝိရုဇ္ဇိ၊ သို့။ ဝေပုလ္လံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။) ဝေ၊ ဤသို့။ တေ၊ ဗီဇဂါမ-
 ဘူတဂါမာ၊ ဤမျိုးစေ့အပေါင်း သစ်ပင်အပေါင်းတို့သည်။ ဝုဇ္ဇိ၊ သို့။ ဝိရုဇ္ဇိ၊ သို့။ ဝေပုလ္လံ၊
 သို့။ အာပဇ္ဇန္တိ၊ သေသျှထာပိ၊ ရောက်ကုန်သကဲ့သို့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူ
 သာလျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သီလံ၊ သီလကို။ နိဿယ၊ မှီ၍။ သီလေ၊ သီလ၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်၍။
 အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂိကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တော၊ ဖြစ်စေသည်ရှိသော်။ အရိယံ၊ သော။
 အဋ္ဌဂိကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဗဟုလိကရောန္တော၊ အကြိမ်များစွာပြုသည်ရှိသော်။ ဓမ္မေသု၊ တရား
 တို့၌။ ဝုဇ္ဇိ၊ သို့။ ဝိရုဇ္ဇိ၊ သို့။ ဝေပုလ္လံ၊ သို့။ ပါပဏာတိ၊ ရောက်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊
 သို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သီလံ၊ သီလကို။ နိဿယ၊ မှီ၍။ သီလေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်၍။ အရိယံ၊
 သော။ အဋ္ဌဂိကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တော၊ သော်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂိကံ၊ သော။
 မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဗဟုလိကရောန္တော၊ သော်။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ ဝုဇ္ဇိ၊ သို့။ ဝိရုဇ္ဇိ၊ သို့။ ဝေပုလ္လံ၊ သို့။
 ပါပဏာတိ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒါ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ ဝိဝေကကိုမို့သော။
 ဝါ၊ ဝိဝေက၌မို့သော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်
 တတ်) သော အမြင်ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ ပ။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ သော။ ဝိရာဂနိဿိတံ၊ သော။
 နိရောဓနိဿိတံ၊ သော။ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ၊ သော။ သမ္မာသမာဓိံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ
 (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်) သော တည်ကြည်ခြင်းကို။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။
 ဝေခေါ၊ သို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သီလံ၊ ကို။ နိဿယ၊ ၍။ သီလေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊ ၍။
 အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂိကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တော၊ သော်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂိကံ၊
 သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဗဟုလိကရောန္တော၊ သော်။ ဓမ္မေသု၊ တရားတို့၌။ ဝုဇ္ဇိ၊ သို့။ ဝိရုဇ္ဇိ၊ သို့။
 ဝေပုလ္လံ၊ သို့။ ပါပဏာတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဒုတိယံ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-နာဂသုတ်

၁၅၁။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဟိမာန္တံ၊ ဟိမဝန္တာမည်သော။ ပဗ္ဗတရာဒံ၊ တောင်မင်းကို။
 နိဿယ၊ မှီ၍။ နာဂါ၊ နဂါးတို့သည်။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ ဝဇ္ဇေန္တိ၊ တိုးပါးစေကုန်၏။ ဗလံ၊
 အားကို။ ဂါဟေန္တိ၊ ယူကုန်၏။ တေ၊ ထိုနဂါးတို့သည်။ တတ္ထ၊ ထိုဟိမဝန္တာတောင်၌။
 ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ ဝဇ္ဇေတော၊ တိုးပါးစေ၍။ ဗလံ၊ အားကို။ ဂါဟေတော၊ ယူ၍။ ကုသောဗ္ဗေ၊
 ထုံးအိုင်ငယ်တို့သို့။ ဩတရန္တိ၊ ဆင်းကြကုန်၏။ ကုသောဗ္ဗေ၊ ထုံးအိုင်ငယ်တို့သို့။ ဩတရိတော၊
 ဆင်းပြီး၍။ မဟာသောဗ္ဗေ၊ ထုံးအိုင်ကြီးတို့သို့။ ဩတရန္တိ၊ ဆင်းကြကုန်၏။ မဟာသောဗ္ဗေ၊
 ထုံးအိုင်ကြီးတို့သို့။ ဩတရိတော၊ ဆင်းပြီး၍။ ကုန္ဒဒိယော၊ မြစ်ငယ်တို့သို့။ ဩတရန္တိ၊ ဆင်းကြ
 ကုန်၏။ ကုန္ဒဒိယော၊ မြစ်ငယ်တို့သို့။ ဩတရိတော၊ ဆင်းပြီး၍။ မဟာကုန္ဒဒိယော၊ မြစ်ကြီးတို့သို့။
 ဩတရန္တိ၊ ဆင်းကြကုန်၏။ မဟာကုန္ဒဒိယော၊ မြစ်ကြီးတို့သို့။ ဩတရိတော၊ ဆင်းပြီး၍။ မဟာ-
 သမုဒ္ဒံ၊ မဟာသမုဒြာသို့။ ဩတရန္တိ၊ ဆင်းကြကုန်၏။ တေ၊ ထိုနဂါးတို့သည်။ တဉ္စ၊ ထို

၁။ ဗလံ ဂါဟေန္တိတိ ဗလံ ကုန္တိ၊ ဂဟိတဗလာ ထိရသရိထ ဟောန္တိ။ ငှက် ဗလံ ဂါဟေန္တိတိ အတ္တဒနံ၊
 သဒိရဗလံ ဂါဟေန္တိ၊ တံ ပန နာဂါနံ ဗသပ္ပတ္တိ ဒဝါတိ အာဟာ “ဗလံ” “ကုန္တိ” တိ။ ငှက်။

ဟိမဝန္တာတောင်မင်း၌။ ကာယေန၊ ကိုယ်အားဖြင့်။ မဟန္တတ္တံ၊ ကြီးသည်၏အဖြစ်သို့။ ဝေပုလ္လတ္တံ၊ ပြန့်ပြောသည်၏အဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇန္တိ သေယျထာပိ၊ ရောက်ကုန်သကဲ့သို့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သီလံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ သီလေ၊ သီလ၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်၍။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တော၊ သော်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဗဟုလိကရောန္တော၊ သော်။ ဓမ္မေသု၊ တရားတို့၌။ မဟန္တတ္တံ၊ ကြီးသည်၏ အဖြစ်သို့။ ဝေပုလ္လတ္တံ၊ ပြန့်ပြောသည်၏အဖြစ်သို့။ ပါပုဏာတိ၊ ရောက်၏။ (အကြွင်း ဗီဇသုတ်နှင့် တူ၏။)

တတိယံ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ရုက္ခသုတ်

၁၅၂။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ဖြစ်သင့်ဖြစ်ရာ ဥပမာကို ဆိုတော်မူအံ့။ ပ၊ စိနနိန္ဒော၊ အရှေ့ဘက်သို့ ညွတ်သော။ ပါစိနပေါဏော၊ အရှေ့ဘက်သို့ကိုင်းသော။ ပါစိနပဗ္ဘာရော၊ အရှေ့ဘက်သို့ရှိုင်းသော။ ရုက္ခော၊ သစ်ပင်သည်။ (အဿ၊ ရှိရာ၏။) သော၊ ထိုသစ်ပင်သည်။ မူလစ္စိန္ဒော၊ ဖြတ်အပ်သော အမြစ်ရှို့လတ်သော်။ ဝါ၊ အရင်းမှဖြတ်အပ်သည်ရှိသော်။ ကတမေန၊ အဘယ်အရပ်ဖြင့်။ ပပတေယျ၊ လဲရာသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ယေန၊ အကြင် အပုပ်ဖြင့်။ နိန္ဒော၊ ညွတ်၏။ ယေန၊ အကြင်အရပ်ဖြင့်။ ပေါဏော၊ ကိုင်း၏။ ယေန၊ အကြင် အရပ်ဖြင့်။ ပဗ္ဘာရော၊ ရှိုင်း၏။ (တံ၊ ထိုအရပ်သို့။ ပပတေယျ၊ လဲရာ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သီလံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ သီလေ၊ သီလ၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်၍။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တော၊ သော်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဗဟုလိကရောန္တော၊ သော်။ နိဗ္ဗာနနိန္ဒော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သည်။ နိဗ္ဗာနပေါဏော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ကိုင်းသည်။ နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ရှိုင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (အကြွင်း ဗီဇသုတ်နှင့် တူ၏။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ကုမ္ဘသုတ်

၁၅၃။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကုမ္ဘော၊ ရေအိုးသည်။ နိက္ကုဇ္ဇော၊ မှောက်အပ်သည်ရှိသော်။ ဥဒကံ၊ ရေကို။ ဝမတေဝ၊ အန်သည်သာတည်း။ နော ပစ္စာဝမတိ သေယျထာပိ၊ ပြန်မသွင်းသကဲ့သို့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သီလံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ သီလေ၊ သီလ၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်၍။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တော၊ သော်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဗဟုလိကရောန္တော၊ သော်။ ပါပကော၊ ယုတ်ကုန်သော။ အကုသလေ ဓမ္မေ၊ အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ဝမတေဝ၊ အန်ထုတ်သည်သာတည်း။ နော ပစ္စာဝမတိ၊

၁။ နော ပစ္စာဝမတိတိ န ပတိအာဝမတိ၊ န အန္တော ပဝေသေတိတိ အတ္ထော။ ဌ။
 န ပတိအာဝမတိတိ စ နိက္ကုဇ္ဇိတဘာဝေန ဥဒကဝမနော ဝဋ္ဌော န တံ ပုန မုခေန ဂဏှာတိ။ တေနာဟ “န အန္တော ပဝေသေတိ” တိ။ ဌိ။

ပြန်မသွင်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊
 သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဧ။ပ။ သမ္မာသမာဓိံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဧ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။
 ဧဝံ ခေါ၊ လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တော၊
 ဖြစ်စေသည်ရှိသော်။ ဗဟုလိကဓောန္တော၊ သော်။ ပါပကော၊ ကုန်သော။ အဏုသလေ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။
 ဝမတေဝ၊ သာတည်း။ နော ပစ္စာဝမတိ၊ ပြန်မသွင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ဟူမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-သူကသုတ်

၁၅၄။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ။ သမ္မာပဏိဟိတံ၊ ကောင်းစွာထားအပ်သော။
 သာလိသုကံ ဝါ၊ သလေးဆူးသည်သော်၎င်း။ ယဝသုကံ ဝါ၊ မုယောဆူးသည်သော်၎င်း။ ဟတ္ထေန
 ဝါ၊ လက်ဖြင့်သော်၎င်း။ ပါဒေန ဝါ၊ ခြေဖြင့်သော်၎င်း။ အက္ကန္တံ၊ တိုက်မိနင်းမိအပ်ခဲ့လျှင်။ ဟတ္တံ ဝါ၊
 လက်ကိုသော်၎င်း။ ပါဒံ ဝါ၊ ခြေကိုသော်၎င်း။ ဘိန္ဒုဿတိ၊ ခွဲလတ္တံ့။ လောဟိတံ ဝါ၊ သွေးကို
 မူလည်း။ ဥပ္ပါဒေဿတိတိ၊ ဖြစ်စေလတ္တံ့ ဟူသော။ ဧတံ ဌာနံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ရှိ၏။
 တံ၊ ထိုလက်ခြေကို ခဲ့ခြင်း၊ သွေးထွက်ခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း။
 ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သူကဿ၊ ဆူးကို။ သမ္မာပဏိဟိတတ္တာ၊ ကောင်းစွာထားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
 တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သမ္မာပဏိဟိတာယ၊
 ကောင်းစွာထားအပ်သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ အမြင်ဖြင့်။ ဝါ၊ ကမ္မဿကတ ဉာဏ်ပညာဖြင့်။ သမ္မာပဏိ-
 ဟိတာယ၊ ကောင်းစွာထားအပ်သော။ မဂ္ဂဘာဝနာယ၊ အရိယမဂ်ကိုပွားများခြင်းဖြင့်။ အာဝိဇ္ဇံ၊
 (သစ္စာ ၄-ပါးကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော) မောဟကို။ ဘိန္ဒုဿတိ၊ ဖြိုခွဲဖျက်ဆီးနိုင်လတ္တံ့။ ဝိဇ္ဇံ၊
 အရဟတ္တမဂ်ပညာကို။ ဥပ္ပါဒေဿတိ၊ ဖြစ်စေနိုင်လတ္တံ့။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ သစ္စိကရိဿတိတိ၊
 မျက်မှောက်ပြုနိုင်လတ္တံ့ ဟူသော။ ဧတံ ဌာနံ၊ သည်။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ဧ။ တံ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာကို ဖြိုခွဲနိုင်ခြင်း၊
 ဝိဇ္ဇာကိုဖြစ်စေနိုင်ခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်ပြုနိုင်ခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်း
 ကြောင့်နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ အမြင်ကို။ ဝါ၊ ကမ္မဿကတ ဉာဏ်ပညာကို။ သမ္မာပဏိ-
 ဟိတတ္တာ၊ ကောင်းစွာထားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်
 သို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သမ္မာပဏိဟိတာယ၊ ကောင်းစွာထားအပ်သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ အမြင်ဖြင့်။
 ဝါ၊ ကမ္မဿကတ ဉာဏ်ပညာဖြင့်။ သမ္မာပဏိဟိတာယ၊ သော။ မဂ္ဂဘာဝနာယ၊ အရိယမဂ်ကို
 ပွားများခြင်းဖြင့်။ အာဝိဇ္ဇံ၊ (သစ္စာ ၄-ပါးကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော) မောဟကို။ ဘိန္ဒုဿတိ၊ ဖြိုခွဲဖျက်
 ဆီးသနည်း။ ဝိဇ္ဇံ၊ အရဟတ္တမဂ်ပညာကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဖြစ်စေသနည်း။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ သစ္စိ-
 ကဓောတိ၊ မျက်မှောက်ပြုသနည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊
 ဝိဝေကကိုမို့သော။ ဝါ၊ ဝိဝေက၌မို့သော။ပ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာ
 တို့မှ ထွက်မြောက်တက်)သော အမြင်ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဧ။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ သော။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊
 သော။ နိဗ္ဗေဒနိဿိတံ၊ သော။ ဝေါဿဂ္ဂုပရိဏာမိံ၊ သော။ သမ္မာသမာဓိံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊
 ဧ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ခေါ၊ လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သမ္မာပဏိဟိတာယ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဖြင့်။
 သမ္မာပဏိဟိတာယ၊ သော။ မဂ္ဂဘာဝနာယ၊ ဖြင့်။ အာဝိဇ္ဇံ၊ ကို။ ဘိန္ဒုဿတိ၊ ဧ။ ဝိဇ္ဇံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊
 ဧ။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ သစ္စိကဓောတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-အာကာသသုတ်

၁၅၅။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ။ အာကာသေ၊ ကောင်းကင်၌။ ဝိဝိဓာ၊ အထူးထူး အပြားပြားရှိကုန်သော။ ဝါတာ၊ လေတို့သည်။ ဝါယန္တိ၊ သွားလာကုန်၏။ ပုရတ္ထိမာပိ၊ အရှေ့ အရပ်မှ လာသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါတာ၊ တို့သည်။ ဝါယန္တိ၊ ကုန်၏။ ပစ္ဆိမာပိ၊ အနောက်အရပ်မှ လာသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဝါတာ၊ တို့သည်။ ဝါယန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥတ္တရာပိ၊ မြောက်အရပ်မှလာသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါတာ၊ တို့သည်။ ဝါယန္တိ၊ ကုန်၏။ အက္ခိဏာပိ၊ တောင်အရပ်မှလာသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါတာ၊ တို့သည်။ ဝါယန္တိ၊ ကုန်၏။ သရဇာပိ၊ မြေနှင့် တကွ ဖြစ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါတာ၊ တို့သည်။ ဝါယန္တိ၊ ကုန်၏။ အရဇာပိ၊ မြေပေါ်သည် လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဝါတာ၊ တို့သည်။ ဝါယန္တိ၊ ကုန်၏။ သိတာပိ၊ အေးသည်လည်းဖြစ်ကုန် သော။ ဝါတာ၊ တို့သည်။ ဝါယန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥကာပိ၊ ပူသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဝါတာ၊ တို့သည်။ ဝါယန္တိ၊ ကုန်၏။ ပရိတ္တာပိ၊ အနည်းငယ်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဝါတာ၊ တို့သည်။ ဝါယန္တိ၊ ကုန်၏။ အဓိမတ္တာပိ၊ လွန်ကဲသော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါတာ၊ တို့သည်။ ဝါယန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝယတော၊ ဖြစ်စေသော။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဗဟုလီကဓောတော၊ အကြိမ်များစွာ ပြုသော။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်း၏။ စတ္တာဓော၊ ၄-ပါးကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာပိ၊ ရှုမှတ်မှု 'သတိပဋ္ဌာန်'တို့သည်လည်း။ ဘာဝနာပါရိပုရိ၊ တိုးပွားခြင်း၏ ပြည့်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ စတ္တာဓော၊ ကုန်သော။ သမ္ပပ္ပဓာနာပိ၊ အားထုတ်မှု 'သမ္ပပ္ပဓာန်'တို့သည်လည်း။ ဘာဝနာပါရိပုရိ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ စတ္တာဓော၊ ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒါပိ၊ ပြီးပြည့်စုံမှု 'ဣဒ္ဓိပါဒ်' တို့သည်လည်း။ ဘာဝနာပါရိပုရိ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ပဉ္စ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိပိ၊ အစိုးရမှု 'ဣန္ဒြေ'တို့သည်လည်း။ ဘာဝနာပါရိပုရိ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဗလာနိပိ၊ မတုန်မလှုပ်အင်အားကြီးမားမှု 'ဗလိ'တို့သည်လည်း။ ဘာဝနာပါရိပုရိ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ သတ္တ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါပိ၊ အသိ(မဂ်)ဉာဏ်၏ အစိတ်အပိုင်းအင်္ဂါ 'ဗောဇ္ဈင်' တို့သည်လည်း။ ဘာဝနာပါရိပုရိ၊ တိုးပွားခြင်း၏ပြည့်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ အရိယံ၊ သော။ ပ။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါပိ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့သည်လည်း။ ဘာဝနာပါရိပုရိ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ သော။ ဝိရာဂနိဿိတံ၊ သော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ သော။ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ၊ သော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ ပ။ သမ္မာသမာဓိံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ အရိယံ၊ သော။ ပ။

၁။ ပုရတ္ထိမာတိ ပုရတ္ထိမဒိသတော အာဂတဝါတာ။ ၄။ ပုရတ္ထိမတော အာဂတာ ပုရတ္ထိမာ-ဟု အာဂတ- တဒ္ဓိတံပြု။

၂။ မ-၂-၂၀၃။ စာပိုဒ် ၂၄၇-ဘာဝနာယ ပါရိပုရိယာ၌ "ဘာဝနာယ ပါရိပုရိယာတိ ဝဇီယာ ပရိပုရဏတ္ထံ" ဟု ၎င်း မ-၄ ၃-၁၆၈-၌ ဖွင့်၏။ ၎င်း မ-၄ ၃-၁၁၆-၌ ဝဇီယာ ပရိပုရဏတ္ထံ ယာဝသာ ဘာဝနာပါရိပုရိယာ ပရိပုရဏတ္ထံ-ဟု ဖွင့်၏။ အစွမ်းကုန် တိုးပွားလျှင် ပြည့်၏။ သို့ဖြစ်၍ သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါးတို့သည် တိုးပွားခွင့်ရှိ သမျှ တိုးပွားပြီး အဆုံးစွန် ပြည့်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏ ဟူလို။ ဘာဝနာယ ပါရိပုရိယာရှိသော အရာ၌၎င်း၊ ဘာဝနာပါရိပုရိ ရှိသော အရာ၌၎င်း ဘာဝနာယပါရိပုရိယာ၊ တိုးပွားခြင်း၏ ပြည့်ခြင်း၎င်း၊ ဘာဝနာပါရိပုရိ၊ တိုးပွားခြင်း၏ပြည့်ခြင်းသို့၊ ဟု သမ္မန်။

သတ္တံ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဇင်္ဂါပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဘာဝနာပါရိပုဗ္ဗိ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။
ဣတိ၊ ။

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဂ-ပဌမမေဃသုတ်

၁၅၆။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ဖြစ်သင့်ဖြစ်ရာ ဥပမာကိုဆိုတော်မူအံ့။ ဂိမ္မာနံ၊ နေ့လ
တို့၏။ ပစ္စိမေမာသော၊ နောက်ဆုံးဖြစ်သောလ၌။ (ဝါဆိုလ၌။ ဂိမ္မာနံ ပစ္စိမေ မာသေတိ
အာသာဠမာသော။ ဌ။) ဥိဟတံ၊ ထ၍တက်သော။ ရဇောဇလ္လံ၊ မြို့မှန်အညစ်အကြေးသည်။
(အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။) တမေနံ၊ ထိုမြို့မှန်အညစ်အကြေးကို။ မဟာအကာလမေဃော၊ အခါခွဲရွာ
သော မိုးကြီးသည်။ ဌာနသော၊ တခဏချင်းအားဖြင့်။ အန္တရဓာပေတိ၊ ကွယ်ပျောက်စေ၏။
ဝူပသမေတိ၊ ငြိမ်းပျောက်စေ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။
အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တော၊ သော်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊
သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဗဟုလိကရောန္တော၊ သော်။ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နော၊ ဖြစ်ကုန်ဖြစ်ကုန်သော။ ပါပကေ၊
ယုတ်ကုန်သော။ အကုသလေ ဓမ္မေ၊ အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ဌာနသော၊ အားဖြင့်။ အန္တရ-
ဓာပေတိ၊ ။ ဝူပသမေတိ၊ ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အရိယံ၊ သော။
အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တော၊ သော်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။
ဗဟုလိကရောန္တော၊ သော်။ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နော၊ ကုန်သော။ ပါပကေ၊ ကုန်သော။ အကုသလေ ဓမ္မေ၊
တို့ကို။ ဌာနသော၊ အားဖြင့်။ အန္တရဓာပေတိ၊ နည်း။ ဝူပသမေတိ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊
၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ သော။ ဝိရာဂနိဿိတံ၊ သော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ သော။
ဝေါဿဂ္ဂုပရိကာမိံ၊ သော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ။ ပ။ သမ္မာသမာဓိံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊
၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေ ခေါ၊ လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။
ဘာဝေန္တော၊ သော်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဗဟုလိကရောန္တော၊
သော်။ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နော၊ ကုန်သော။ ပါပကေ၊ ကုန်သော။ အကုသလေ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ ဌာနသော၊
အားဖြင့်။ အန္တရဓာပေတိ၊ ကွယ်ပျောက်စေ၏။ ဝူပသမေတိ၊ ငြိမ်းပျောက်စေ၏။ ဣတိ၊ ။

အတ္ထမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ဒုတိယမေဃသုတ်

၁၅၇။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ့။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော။ မဟာမေဃံ၊ မိုးကြီးသည်။
(အဿ၊ ရာ၏။) တမေနံ၊ ထိုမိုးကြီးကို။ မဟာဝါတော၊ လေကြီးသည်။ အန္တရာယေဝ၊ (မရွာမီ)
အကြား၌သာလျှင်။ အန္တရဓာပေတိ၊ ။ ဝူပသမေတိ၊ ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊
သာလျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တော၊
သော်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဗဟုလိကရောန္တော၊ သော်။ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နော၊

၁။ ဥိဟထန္တိ ခိပဒစတပ္ပဒါနံ ပါဒပ္ပဟာဒေန ပထဝီတလေ ဥဋ္ဌဟိတွာ ဣဒ္ဓံ ဂတံ ဝဋ္ဋိ ဝဋ္ဋိ ဟုတွာ အာကာသေ
ပက္ခန္တံ။ ရဇောဇလ္လန္တိ ပံသရဇောဇလ္လံ။ ဌ။ ပံသရဇောဇလ္လန္တိ ဘူမိရေတုသဟဇာတမလံ။ ဋ္ဌိ။ မြေမှဖြစ်ပေါ်လာ
သည့် မြို့မှန်နှင့်တကွသော အညစ်အကြေးကို “မြို့မှန်အညစ်အကြေး”ဟု ပြန်ဆိုလိုက်သည်။

ဖြစ်ကုန်ဖြစ်ကုန်သော။ ပါပကော၊ ကုန်သော။ အကုသလေ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ အန္တရာယေဝ၊ (မဖြစ်မိ) အကြား၌သာလျှင်။ အန္တရောပေတိ၊ ၏။ ဝုပသမေတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ လျှင်။ ပ။ ဝုပသမေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ၏။ (ကြွင်း အထက်သုတ်နှင့် တူ၏)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-နာဝါသုတ်

၁၅၈။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ။ ဆမာသာနိ၊ ၆-လတို့ပတ်လုံး။ ဥဒကော၊ ရေ၌။ ပရိယာဒါယ၊ ထားအပ်သော။ ဟေမန္တိကေန၊ ဆောင်းအခါ၌။ ထလံ၊ ကုန်းပေါ်၌။ ဥက္ခိတ္တာယ၊ တင်ထားအပ်သော။ သာမုဒ္ဓိကာယ၊ သမုဒြာ၌ဖြစ်သော။ ဝတ္ထုဗန္ဓနုဗဒ္ဓါယ၊ ကြိမ်နွယ်အဖွဲ့ဖြင့် ဖွဲ့ချည်အပ်သော။ နာဝါယ၊ လှေ၏။ ဝါတာတပပရေတာနိ၊ လေနေပူဖြင့် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သော။ ဗန္ဓနာနိ၊ အနှောင်အဖွဲ့ (ကြိမ်နွယ်) တို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) တာနိ၊ ထိုအနှောင်အဖွဲ့ (ကြိမ်နွယ်)တို့သည်။ ပါဝုဿကေန၊ မိုးအခါ၌ဖြစ်သော။ မေဗေန၊ မိုးရေဖြင့်။ အဘိပ္ပဝုဠာနိ၊ အလွန်ရှာသွန်း ဆွတ်ဖျန်းအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ အပ္ပကသိရေနေဝ၊ မပင်ပန်းသဖြင့်သာလျှင်။ ပဋိပ္ပဿမန္တိ၊ ငြိမ်းပျောက်ကုန်၏။ ပုတိကာနိ၊ ဆွေးပုပ်ကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ အရိယံ၊ သော။ အဠဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိ။ ဘာဝယတော၊ ဖြစ်စေသော။ အရိယံ၊ သော။ အဠဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကိ။ ဗဟုလိကရောတော၊ အကြိမ်များစွာ ပြုသော။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်း၏။ သံယောဇနာနိ၊ သံယောဇဉ်တို့သည်။ အပ္ပကသိရေနေဝ၊ မပင်ပန်းသဖြင့်သာလျှင်။ ပဋိပ္ပဿမန္တိ၊ ငြိမ်းပျောက်ကုန်၏။ ပုတိကာနိ၊ ဆွေးပုပ်ကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ လျှင်။ ပ။ ပုတိကာနိ၊ ဆွေးပုပ်ကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ၏။ (အကြွင်း အထက်သုတ် မိုးပေးလေ၊ မထူးပြီ။)

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၁-အာဂန္တုကသုတ်

၁၅၉။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ။ အာဂန္တုကာဂါရံ၊ ဧည့်သည်တို့ တည်းခိုရန်အလို့ငှါ ဆောက်လုပ်အပ်သော စရပ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တတ္ထ၊ ထိုရပ်၌။ (ဝါသံ၌ စပ်။) ပုရတ္ထိမာယပိ ဒိသာယ၊ အရှေ့အရပ်မှလည်း။ အာဂန္တု၊ လာ၍။ ဝါသံ၊ နေခြင်းကို။ ကပ္ပေန္တိ၊ ပြုကုန်၏။ ပုရတ္ထိမာယပိ ဒိသာယ၊ အနောက်အရပ်မှလည်း။ အာဂန္တု၊ လာ၍။ ဝါသံ၊ နေခြင်းကို။ ကပ္ပေန္တိ၊ ပြုကုန်၏။ ဥတ္တရာယပိ ဒိသာယ၊ မြောက်အရပ်မှလည်း။ အာဂန္တု၊ လာ၍။ ဝါသံ၊ နေခြင်းကို။ ကပ္ပေန္တိ၊ ပြုကုန်၏။ ဒက္ခိဏာယပိ ဒိသာယ၊ တောင်အရပ်မှလည်း။ အာဂန္တု၊ လာ၍။ ဝါသံ၊ နေခြင်းကို။ ကပ္ပေန္တိ၊ ပြုကုန်၏။ ခတ္တိယာပိ၊ မင်းမျိုးတို့သည်လည်း။ အာဂန္တု၊ လာ၍။ ဝါသံ၊ နေခြင်းကို။ ကပ္ပေန္တိ၊ ပြုကုန်၏။ ဗြာဟ္မဏာပိ၊ ပုဏ္ဏားမျိုးတို့သည်လည်း။ အာဂန္တု၊ လာ၍။ ဝါသံ၊ နေခြင်းကို။ ကပ္ပေန္တိ၊ ပြုကုန်၏။ ဝေဿာပိ၊ ကုန်သည်မျိုးတို့သည်လည်း။ အာဂန္တု၊ လာ၍။ ဝါသံ၊ နေခြင်းကို။ ကပ္ပေန္တိ၊ ပြုကုန်၏။ သုဒ္ဓါပိ၊ သူဆင်းရဲမျိုးတို့သည်လည်း။ အာဂန္တု၊ ၍။ ဝါသံ၊ ကိ။

၁။ ဤသုတ် အဋ္ဌကထာဋီကာတို့၌ ဝါကီဇကောပမေ၊ ဝါကီဇကောပမပဌမသုတ္တေဟု ရှိရာတို့ဝယ် ဝါသိဇဋ္ဌောပမေ၊ ဝါသိဇဋ္ဌောပမသုတ္တေ ဟု ရှိရာ၏။ ၎င်းသုတ်သည် ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ် ၉-ဝါသိဇဋ္ဌသုတ်၊ နှာ ၁၂၄၊ စာပိုဒ် ၁၀၁-၌ ပါ၏။ ၎င်းဥပမာမှာ ၎င်းဝါသိဇဋ္ဌသုတ် နှာ ၁၂၆၊ ကြောင်းရေ ၉-၌ ပါ၏။

ကပ္ပေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေဗေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊
 သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တော၊ သော်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဗဟုလိက-
 ရောန္တော၊ သော်။ (ပရိဇာနာတိ စသည်၌ စပ်၊) ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်တရားတို့သည်။ အဘိညာ၊
 ထူးသော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သိ၍။ ပရိညေယျာ၊ ပိုင်းခြား၍ သိထိုက်ကုန်၏။ တေ ဓမ္မေ၊ ထိုတရား
 တို့ကို။ အဘိညာ၊ ထူးသော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်သိ၍။ ပရိဇာနာတိ၊ ပိုင်းခြား၍ သိ၏။ ပ။ ယေ ဓမ္မာ၊
 တို့သည်။ အဘိညာ၊ ၍။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်ထိုက်ကုန်၏။ တေ ဓမ္မေ၊ ထိုကို။ အဘိညာ၊ ၍။ ပဗဟတိ။
 ပယ်၏။ ယေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အဘိညာ၊ ၍။ သစ္စိကာတဗ္ဗာ၊ မျက်မှောက်ပြုထိုက်ကုန်၏။
 တေ ဓမ္မေ၊ ထိုကို။ အဘိညာ၊ ၍။ သစ္စိကရောတိ၊ မျက်မှောက်ပြု၏။ ယေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အဘိညာ၊
 ၍။ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ပွားထိုက်ကုန်၏။ တေ ဓမ္မေ၊ ထိုကို။ အဘိညာ၊ ၍။ ဘာဝေတိ၊ ပွား၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဘိညာ၊ ထူးသောမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်သိ၍။ ပရိညေယျာ၊ ပိုင်းခြား၍ သိထိုက်
 ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ ကတမေ စ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း။ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ငါးပါး
 ကုန်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝစနိယံ၊ ဆိုအပ်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။
 ကတမေ ပဉ္စ၊ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ ဣဒံ၊ ဤ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးတို့ဟူသည်။ သေယျထာ၊
 အဘယ်သည်တို့နည်း။ ဂ္ဂုပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဂ္ဂုပါဒါနက္ခန္ဓာ၎င်း။ ပ။ ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓာ၊
 ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓာ၎င်းတည်း။ ဘက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမေ၊ ဤသည်တို့ကား။ အဘိညာ၊ ၍။ ပရိ-
 ညေယျာ၊ ပိုင်းခြား၍ သိထိုက်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဘိညာ၊ ၍။
 ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်ထိုက်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကတမေ စ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း။ အဝိဇ္ဇာ
 စ၊ (သစ္စာ ၄-ပါးကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော) မောဟ၎င်း။ ဘဝတဏှာ စ၊ (ဘဝကို တပ်မက်တတ်
 သော) ဘဝတဏှာ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမေ၊ ဤသည်တို့ကား။ အဘိညာ၊ ၍။ ပဟာ-
 တဗ္ဗာ၊ ပယ်ထိုက်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဘိညာ၊ ၍။ သစ္စိကာတဗ္ဗာ၊
 မျက်မှောက်ပြုထိုက်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကတမေ စ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း။ ဝိဇ္ဇာ စ၊
 အရဟတ္တမဂ်၎င်း။ ဝိမုတ္တိ စ၊ အရဟတ္တဖိုလ်၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမေ၊ တို့ကား။ အဘိညာ၊ ၍။
 သစ္စိကာတဗ္ဗာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဘိညာ၊ ၍။ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ပွားထိုက်
 ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကတမေ စ၊ တို့နည်း။ သမထော စ၊ သမထဘာဝနာ၎င်း။ ဝိပဿနာ
 စ၊ ဝိပဿနာဘာဝနာ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမေ၊ တို့ကား။ အဘိညာ၊ ၍။ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊
 ပွားထိုက်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အရိယံ၊ သော။
 အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တော၊ သော်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။
 ဗဟုလိကရောန္တော၊ သော်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်တရားတို့သည်။ အဘိညာ၊ ထူးသောမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်
 သိ၍။ ပရိညေယျာ၊ ပိုင်းခြား၍ သိထိုက်ကုန်၏။ တေ ဓမ္မေ၊ ထိုတရားတို့ကို။ အဘိညာ၊ ထူးသောမဂ်
 ဉာဏ်ဖြင့်သိ၍။ ပရိဇာနာတိ၊ ပိုင်းခြား၍ သိသနည်း။ (ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်တရားတို့သည်။ အဘိညာယ၊
 ထူးသောမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်သိ၍။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်ထိုက်ကုန်၏။ တေ ဓမ္မေ၊ ထိုတရားတို့ကို။ အဘိညာယ၊
 ထူးသောမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်သိ၍။ ပဗဟတိ၊ ပယ်သနည်း။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်တရားတို့သည်။ အဘိ-
 ညာယ၊ ထူးသောမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်သိ၍။ သစ္စိကာတဗ္ဗာ၊ မျက်မှောက်ပြုထိုက်ကုန်၏။ တေ ဓမ္မေ၊
 ထိုတရားတို့ကို။ အဘိညာယ၊ ထူးသောမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်သိ၍။ သစ္စိကရောတိ၊ မျက်မှောက်ပြုသ
 နည်း။) ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်တရားတို့သည်။ အဘိညာယ၊ ထူးသောမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်သိ၍။ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊

၁။ ကွင်းအတွင်း၌ရှိသော ၂ဝါကျ ပါဠိတော်၌ ကျနေသည်။ ဤ ၂ဝါကျပါမှ ကထဉ္စဝါကျ ပြည့်စုံမည်။

ပွားထိုက်ကုန်၏။ တေ ဓမ္မေ၊ ထိုတရားတို့ကို။ အဘိညာယ၊ ထူးသောမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်သိ၍။ ဘာဝေတိ၊ ပွားသနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ။ ပ။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ သော။ ဝိရာဂနိဿိတံ၊ သော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ သော။ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ၊ သော။ သမ္မာသမာဓိံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေခေါ၊ သို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တော၊ သော်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဗဟုသိက္ခာရေန္တော၊ သော်။ ယေ ဓမ္မော၊ တို့သည်။ အဘိညာယ၊ ထူးသောမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်သိ၍။ ပရိညေယျာ၊ ကုန်၏။ တေ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ အဘိညာယ၊ ။ ပရိဘောဂတံ၊ ပိုင်းခြား၍သိ၏။ ယေ ဓမ္မော၊ တို့သည်။ အဘိညာယ၊ ။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တေ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ ပဟတိ၊ ပယ်၏။ ယေ ဓမ္မော၊ တို့သည်။ အဘိညာယ၊ ။ သစ္စိကာတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တေ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ အဘိညာယ၊ ။ သစ္စိကရောတိ၊ ။ ယေ ဓမ္မော၊ တို့သည်။ အဘိညာယ၊ ။ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တေ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ အဘိညာယ၊ ။ ဘာဝေတိ၊ ။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ကောစသမံ၊ တသယံတခုခံမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၂-နဒိသုတ်

၁၆၀။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျလာပိ၊ အံ။ ဂင်္ဂါနဒီ၊ ဂင်္ဂါမြစ်သည်။ ပါစိနနိန္ဒာ၊ အရှေ့ဘက်သို့ညွတ်၏။ ပါစိနပေါဏာ၊ အရှေ့ဘက်သို့ကောင်း၏။ ပါစိနပဗ္ဗာရာ၊ အရှေ့ဘက်သို့ရှိုင်း၏။ အထ၊ ထို အရှေ့ဘက်သို့ညွတ်ကောင်းသော ဂင်္ဂါမြစ်သို့။ မဟာဇနကာယော၊ များလှသောလူအပေါင်းသည်။ ကုဒါလပိဋကံ၊ နပိက်တူးခြင်းတောင်းကို။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ “မယံ၊ ငါတို့သည်။ ဣဒံ၊ ဂင်္ဂါနဒီ။ ဤအရှေ့ဘက်ညွတ်သော ဂင်္ဂါမြစ်ကို။ ပစ္စာနိန္ဒံ၊ အနောက်ဘက်သို့ညွတ်သည်ကို။ ပစ္စာပေါဏံ၊ အနောက်ဘက်သို့ကောင်းသည်ကို။ ပစ္စာပဗ္ဗာရံ၊ အနောက်ဘက်သို့ရှိုင်းသည်ကို။ ကရိသာမာတိ၊ ပြုကုန်အံ့”ဟု။ (မနသိကတော၊ နှလုံးပြု၍။) အာဂစ္ဆေယျ၊ လာရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တံ၊ ထိုငါဘုရားမေးတော်မူမည့်စကားကို။ ကိံ၊ မညထ၊ အဘယ်သို့မှတ်ထင် (ဖြေဆို) ကုန်မည်နည်း။ သော မဟာဇနကာယော၊ ထိုများလှသောလူအပေါင်းသည်။ ဂင်္ဂါနဒီ၊ အရှေ့ဘက်သို့ညွတ်သော ဂင်္ဂါမြစ်ကို။ ပစ္စာနိန္ဒံ၊ အနောက်ဘက်သို့ညွတ်သည်ကို။ ပစ္စာပေါဏံ၊ အနောက်ဘက်သို့ကောင်းသည်ကို။ ပစ္စာပဗ္ဗာရံ၊ အနောက်ဘက်သို့ရှိုင်းသည်ကို။ ကရေယျ၊ အပိနံ၊ ပြုနိုင်ရာသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ တေ၊ ဤအမေးစကားသည်။ နော ဟိ၊ မသင့်ပါဘုရား။ တံ၊ ထိုသို့ပြုနိုင်ခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဂင်္ဂါနဒီ၊ ဂင်္ဂါမြစ်သည်။ ပါစိနနိန္ဒာ၊ အရှေ့ဘက်သို့ညွတ်၏။ ပါစိနပေါဏာ၊ အရှေ့ဘက်သို့ကောင်း၏။ ပါစိနပဗ္ဗာရာ၊ အရှေ့ဘက်သို့ရှိုင်း၏။ သု၊ ထိုအရှေ့ဘက်သို့ညွတ်သော ဂင်္ဂါမြစ်သည်။ ပစ္စာနိန္ဒံ၊ အနောက်ဘက်သို့ညွတ်သည်ကို။ ပစ္စာပေါဏံ၊ အနောက်ဘက်သို့ကောင်းသည်ကို။ ပစ္စာပဗ္ဗာရံ၊ အနောက်ဘက်သို့ရှိုင်းသည်ကို။ ကာဘံ၊ ပြုခြင်းငှါ။ န သုကရာ၊ လွယ်ကူစွာပြုအပ်သောအရာမဟုတ်။ သော မဟာဇနကာယော၊ ထိုများလှသောလူအပေါင်းသည်။ ကိလမေထဿ၊ ကိုယ်ပင်ပန်းခြင်း၏။ ဝိဿာတဿ၊ စိတ်ပင်ပန်းခြင်း၏။ ယာဝ ဘာဂီ ဝေ၊ အဘို့ရှိရုံငှါသာလျှင်။ အထ၊ ဖြစ်ရာပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တံ၊ ဖြစ်စေသော။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊

ကို။ ဗဟုလိကရောက္ခံ၊ အကြိမ်များစွာပြုသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းကို။ ရာဇာနော ဝါ၊ မင်းတို့သည် သော်၎င်း။ ရာဇမဟာမတ္တာ ဝါ၊ မင်း၏အမတ်ကြီးတို့သည်သော်၎င်း။ မိတ္တာ ဝါ၊ မိတ်ဆွေတို့ သည်သော်၎င်း။ အမစ္စာ ဝါ၊ အပေါင်းအဖော်တို့သည်သော်၎င်း။ ဉာတိ ဝါ၊ ဆွေမျိုးတို့သည် သော်၎င်း။ ဉာတိသာလောဟိတာ ဝါ၊ မွေးချင်းသားချင်းတို့သည်သော်၎င်း။ “အမ္မော ပုရိသ၊ အမောင်ယောကျ်ား၊ ဟိ၊ လာပါလော။ ဝေ၊ အရှင်ဘုရား၏။ ဣမေ ကာသာဝါ၊ ဤသင်္ကန်း တို့သည်။ အနုဒဟန္တိ ကိံ၊ (ကိုယ်၌ ရစ်ပတ်ထားသောကြောင့် ပူခြင်း အိုက်ခြင်းကိုဖြစ်စေ၍) လောင်မြိုက်နေကုန်သည် မဟုတ်လော။ ဝါ၊ (ချွေးကပ်သောကိုယ်၌ ကပ်ငြိကုန်လျက်) ကိန်းအောင်း တည်နေကုန်သည် မဟုတ်လော”။ (တံ၊ အရှင်ဘုရားသည်။) မုဏ္ဍော၊ ခေါင်းတုံး ဦးပြည်းလျက်။ ကပါလံ၊ ခွက်(သပိတ်)ဖြင့်။ ကိံ၊ အဘယ်ကြောင့်။ အနုသံစရသိ၊ (ဆွမ်းခံ) လှည့်လည်နေရသနည်း။ ဟိ၊ လာပါလော။ ဟိနာယ၊ ယုတ်သောလူအဖြစ်သို့။ အာဝတ္တိတွာ၊ လည်၍။ (ဟိနာယာဝတ္တိတွာ၊ လူထွက်၍။) ဘောဂေ စ၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကိုလည်း။ ဘုဉ္ဇာယ၊ ခံစားလော။ ပုညာနိ စ၊ ကောင်းမှုတို့ကိုလည်း။ ကရောဟိတိ၊ ပြုလော့ဟူ၍။ ဘောဂေဟိ၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ဖြင့်။ အဘိဟဋ္ဌ၊ ရှေ့ရှုဆောင်၍။ (အဘိဟဋ္ဌန္တိ အဘိဟရိတွာ၊ ဋ္ဌ-ဝိ။) ပဝါရေယံ၊ ဖိတ်ကုန်ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂိကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဗဟုလိကရောက္ခော၊ သော။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုဖိတ်အပ်သောရဟန်းသည်။ ဝတ၊ စင်စစ်။ သိက္ခံ၊ အဓိသီလသိက္ခာကို။ ပစ္စက္ခာယ၊ စွန့်၍။ ဟိနာယာဝတ္တိယတိတိ၊ ယုတ်သော လူအဖြစ်သို့ လည်လတ္တံ့ ဟူသော။ ဝါ၊ လူထွက် လတ္တံ့ ဟူသော။ ဧတံ ဌာနံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ တံ၊ ထိုသို့ လူမထွက်ခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဟိ၊ အကြင်ကြောင့်။ ယံ တံ စိတ္တံ၊ အကြင် (မဂ္ဂင် ဂ-ပါးကိုပွားသော ရဟန်း၏)စိတ်သည်။ ဧဿရတ္တံ၊ ရှည်မြင့်စွာသော နေ့ညဉ့် ပတ်လုံး။ ဝိဝေကနိန္နံ၊ တည်ရာ ဖြစ်ပေါ်ရာ ‘ဥပဓိ’တို့၏ ဆိတ်ငြိမ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်၏။ ဝိဝေက- ပေါဏံ၊ တည်ရာ ဖြစ်ပေါ်ရာ ‘ဥပဓိ’တို့၏ ဆိတ်ငြိမ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ကိုင်၏။ ဝိဝေကပဗ္ဗာရံ၊ တည်ရာ ဖြစ်ပေါ်ရာ ‘ဥပဓိ’တို့၏ဆိတ်ငြိမ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရိုင်း၏။ တံ၊ ထို(မဂ္ဂင် ဂ-ပါးကို ပွားသော ရဟန်း၏) စိတ်သည်။ ဝတ၊ စင်စစ်။ ဟိနာယာဝတ္တိယတိတိ၊ ယုတ်သောလူအဖြစ်သို့ လည်လတ္တံ့ ဟူသော။ ဝါ၊ လူထွက်လတ္တံ့ ဟူသော။ ဧတံ ဌာနံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ (တသ္မာ၊

၁။ အနုဒဟန္တိတိ သရိရေ ပယိဝေဋ္ဌိတတ္တာ ဥက္ခပရိဋ္ဌာဟံ ဇနေတွာ အနုဒဟန္တိ၊ သဉ္ဇာတသေဒေ ဝါ သရိရေ လဂ္ဂန္တာ အနုသေန္တိတိပိ အတ္ထော။ သံ-ဋ္ဌ ၃-၉၇။

အနုဒဟန္တိတိ အနုဒဟန္တာ ဝိယ ဟောန္တိ။ အနုသေန္တိတိ တ္ထောပိ သေဝ နယော။ သံ-ဝိ ၂-၃၄၁။

“သင်္ကန်းသည် အဝိညာဏကဖြစ်၍ လောင်မြိုက်တတ်သော ကိန်းအောင်းတည်တတ်သော ကတ္တာသတ္တိ မရှိ၍ လောင်မြိုက်နေသကဲ့သို့ ကိန်းတည်နေသကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်သည်မဟုတ်လော”ဟု ဆိုလိုသည်။ (ဝိကာ)

၂။ ယံ ဟိ တံ ဘိက္ခဝေ စိတ္တန္တိ ဣဒံ ယသ္မာ စိတ္ထေ အနာဝတ္တန္တေ ပုဂ္ဂလဿ အာဝတ္တနံ နာမ နတ္ထိ။ ဝေဇ္ဇပဉ္စိ စိတ္တံ အနာဝတ္တန္တိ။ တသ္မာ ဝတ္ထံ။ သံ-ဋ္ဌ ၃-၉၇။

အနာဝတ္တန္တေတိ အနိဝတ္တန္တေ သာမညတောတိ အဓိပ္ပါယော။ သံ-ဝိ ၂-၃၄၁။

“တံဝတ ဟိနာယာဝတ္တိယတိ”ဟု ဟောတော်မူရာ၌ စိတ်သည် ရဟန်းအဖြစ်မှ မလည်သည်ရှိသော် ပုဂ္ဂိုလ် ရဟန်းလည်း ရဟန်းအဖြစ်မှ မလည်နိုင်။ သို့ဖြစ်၍ “ပုဂ္ဂိုလ်ရဟန်းသည် လူ့အဖြစ်သို့ လည်လတ္တံ့ ဟူသည်မရှိ”ဟု မဟောပဲ “စိတ်သည် လူ့အဖြစ်သို့ လည်လတ္တံ့”ဟူသည် မရှိဟု ဟောတော်မူ၏ ဟူလို။

ထိုကြောင့်တည်း။) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေသနည်း။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဗဟုလိကဓေတိ၊ အကြိမ်များစွာပြုသနည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌သာလျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ သော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်)သော အမြင်ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ပ။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ သော။ ဝိရာဂနိဿိတံ၊ သော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ သော။ ဝေါဏဂ္ဂာရိဏာမိံ၊ သော။ သမ္မာသမာဓိံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်)သော တည်ကြည်ခြင်းကို။ ဘာဝေတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၎င်း။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဗဟုလိကဓေတိ၊ အကြိမ်များစွာ ပြု၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

(ယဒပိ ဗလကရဏီယံ၊ အကြင်ဗလကရဏီယ (ဗလ)သုတ်ကို။ ဝိတ္ထာရိတံ(ယထာ)၊ ချဲ့အပ်သကဲ့သို့။ တဒပိ၊ ထိုဗိဇေသော သုတ်အားလုံးကိုလည်း။ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ၊ ချဲ့အပ်၏။ ဝါ၊ ချဲ့လော့။)

ဒွါဒသမံ၊ တဆယ့်နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဗလကရဏီယဝဂ္ဂေါ၊ ဗလကရဏီယဝဂ်သည်။ ဆဋ္ဌော၊ ၆ ဝဂ်မြောက်တည်း။

တဿ၊ ထိုဗလကရဏီယဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါနိုးကား—

ဗလံ၊ ဗလသုတ်၎င်း။ ဝိဇဉ္ဇ၊ ဝိဇဉ္ဇသုတ်၎င်း။ နာဂေါ စ၊ နာဂသုတ်၎င်း။ ရူက္ခော စ၊ ရူက္ခသုတ်၎င်း။ ကုမ္ဘေန၊ ကုမ္ဘသုတ်၎င်း။ သူကိယာ၊ သူကသုတ်၎င်း။ အာကာသေန စ၊ အာကာသသုတ်၎င်း။ ဇေဓော၊ ဗဒ္ဓမမေဃသုတ် ဒုတိယမေဃသုတ် ၂-သုတ်တို့၎င်း။ နာဝါ၊ နာဝါသုတ်၎င်း။ အာဂန္တုကာ၊ အာဂန္တုကသုတ်၎င်း။ နဒီ၊ နဒီသုတ်၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၇-သေနာဝဂ်

၁-သေနာသုတ်

၁၆၁။ သဒဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သေနာ၊ ရှာမိုးခြင်းတို့သည်။ ဣမာ တိဿော၊ ဤ ၃-မျိုးတို့တည်း။ ကတမာ တိဿော၊ အဘယ် ၃-မျိုးတို့နည်း။ ကာမေသနာ၊ ဝတ္ထုကာမကိလေသာကာမတို့ကို ရှာမိုးခြင်း၎င်း။ ဘဝေသနာ၊ ၃-ပါးသော ဘဝတို့ကို ရှာမိုးခြင်း၎င်း။ ဗြဟ္မစရိယေသနာ၊ (မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟူသော) ဗြဟ္မစရိယကို ရှာမိုးခြင်း၎င်းတည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သေနာ၊ ရှာမိုးခြင်းတို့သည်။ ဣမာ ခေါ တိဿော၊ ဤ ၃-မျိုးတို့တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တိဿန္တံ။

၁။ ဝိဝေကနိဿိတံ။ ပ။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ စသည်ဖြင့် ပေယျာလ ထားပုံ မကောင်းလှ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဘာဝေတိ ။ ပ။ သမ္မာသမာဓိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ စသည်ဖြင့် ပေယျာလ ထားမှု ကောင်းဆံ့ထင်၏။

၂။ ဗြဟ္မစရိယေသနာတိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသင်္ခါတဿ ဗြဟ္မစရိယဿ သေနာ။ ဋ္ဌ။

ဒိဋ္ဌိဂတိကပရိကပ္ပိတဿ ဗြဟ္မစရိယဿ နိမိတ္တဘာဝတော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ “ဗြဟ္မစရိယ” ၏ အဓိပ္ပေသာ။ ဋ္ဌိ။

၃-မျိုးကုန်သော။ ဣမာသံ ခေါ် သေနာနံ၊ ဤရှာမှီးခြင်းတို့ကို။ အဘိညာယ၊ ထူးသောမဂ်
 ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ။ အရိယော၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ ရှစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိသော။ မဂ္ဂေါ၊
 မဂ်ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗော၊ ဖြစ်စေထိုက်၏။ အရိယော၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ ရှစ်ပါးသောအင်္ဂါ
 ရှိသော။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်ဟူသည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဣမ၊ ဤသာသနာ
 တော်၌သာလျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ ဝိဝေကကိုမို့သော။ ဝါ၊ ဝိဝေက၌မို့သော။
 သမ္မာဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၎င်း။ ပ။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ သော။ ဝိရာဂနိဿိတံ၊ သော။ နိရောဓ-
 နိဿိတံ၊ သော။ ဝေါဿဂ္ဂပရိကာမိံ၊ ကိလေသာတို့ကို ပယ်စွန့်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ ကိုင်းညွှတ်သော။
 ဝါ၊ ကိလေသာတို့ကိုစွန့်ခြင်း နိဗ္ဗာန်သို့ပြေးဝင်ခြင်းငှါ ရင့်ကျက်ဆဲ၊ ရင့်ကျက်ပြီးသော။ သမ္မာ-
 သမာဓိံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ တိဿန္တံ၊ သုံးမျိုးကုန်သော။ ဣမာသံ ခေါ်
 သေနာနံ၊ ဤရှာမှီးခြင်းတို့ကို။ အဘိညာယ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ။ အရိယော၊ သော။
 အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ အယံ မဂ္ဂေါ၊ ဤမဂ်ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗော၊ ဖြစ်စေအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့
 မိန့်တော်မူ၏။ (ရာဂဝိနယပရိယောသာနံ တသုတ်၊ အမတောဂဓံ တသုတ်၊ နိဗ္ဗာနနိန္ဒတသုတ်၊
 ပေါင်း ၃-သုတ်လည်း ရှေးနည်းပေး။ ပေါင်း အဘိညာယ ၄-သုတ်။ ၎င်းနောက် ပရိညာယ
 ၄-သုတ်၊ ပရိက္ခယာယ ၄-သုတ်၊ ပဟာနာယ ၄-သုတ်တို့၌လည်း ဤနည်းပေး။ ပရိညာယ၊
 ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ။ ပရိက္ခယာယ၊ ကုန်ခန်းစေခြင်းငှါ။ ပဟာနာယ၊ ပယ်ခြင်းငှါဟု ပေးရ
 သည်သာ ထူး၏။)

ပဌမံ ရှေးဦးစွာသော သုတ်တည်း။

၂-ဝိစာသုတ်

၁၆၂။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဝိစာ၊ မာနတို့သည် (ဒိ-ဋ္ဌ ၃-၁၇၂-နာ)။ တနည်း၊ မာနအစုတို့
 သည်။ ဝါ၊ မာနထားခြင်းတို့သည်။ ဣမာ တိဿော၊ ဤ ၃-မျိုးတို့တည်း။ ကတမာ
 တိဿော၊ အဘယ် ၃-မျိုးတို့နည်း။ အဟံ၊ ငါသည်။ သေယျော၊ မြတ်သူသည်။ အသ္မိတိ၊
 ဖြစ်၏ဟူသော။ ဝိစာ၊ မာနအစု၎င်း။ ဝါ၊ မာနထားခြင်း၎င်း။ အဟံ၊ သည်။ သဒိသော၊
 တူသည်။ အသ္မိတိ၊ ဖြစ်၏ဟူသော။ ဝိစာ၊ ၎င်း။ အဟံ၊ သည်။ ဟိနော၊ ယုတ်သူသည်။
 အသ္မိတိ၊ ဖြစ်၏ဟူသော။ ဝိစာ၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဝိစာ၊ တို့သည်။ ဣမာ ခေါ်
 တိဿော၊ ဤ ၃-မျိုးတို့တည်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ တိဿန္တံ၊ ၃-မျိုးကုန်သော။ ဣမာသံ ခေါ်
 ဝိစာနံ၊ ဤမာနအစုတို့ကို။ ဝါ၊ ဤမာနထားခြင်းတို့ကို။ အဘိညာယ၊ ထူးသောမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်
 သိခြင်းငှါ။ ပရိညာယ၊ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ။ ပရိက္ခယာယ၊ ကုန်ခန်းစေခြင်းငှါ။ ပဟာနာယ၊
 ပယ်ခြင်းငှါ။ အရိယော၊ သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗော၊ ၎င်း။
 အရိယော၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ကတမော၊
 အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌သာလျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပ။
 သမ္မာဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၎င်း။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ သော။ ဝိရာဂနိဿိတံ၊ သော။ နိရောဓ-
 နိဿိတံ၊ သော။ ဝေါဿဂ္ဂပရိကာမိံ၊ သော။ သမ္မာသမာဓိံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။
 တိဿန္တံ၊ သုံးမျိုးကုန်သော။ ဣမာသံ ခေါ် ဝိစာနံ၊ ဤမာနအစုတို့ကို။ ဝါ၊ ဤမာနထားခြင်း

၁။ သေယျောဟုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၌ ဟံတံဝိဘာဝန ဝိယန္တိ ဝိစိယန္တိတိ ဝိစာ၊ မာနကောဋ္ဌာသာ မာန-
 ဋ္ဌပနာ ငါ။ ဝိ။

တို့ကို။ အဘိညာယ၊ ထူးသောမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်သိခြင်းငှါ။ ပရိညာယ၊ ပိုင်းခြား၍သိခြင်းငှါ။ ပဟာနာယ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။ အရိယော၊ သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ အယံ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗော၊ ဖြစ်စေထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ (သေနာ၊ သေနာသုတ်ကို။ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗာ ယထာ၊ ချဲ့အပ်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ ဤအတူ။ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗံ၊ ချဲ့အပ်၏။)

ဒုတိယံ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-အာသဝသုတ်

၁၆၃။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အာသဝါ၊ ယိုစီးမှုအာသဝ်တရားတို့သည်။ ဣမေ တယော၊ ဤ ၃ မျိုးတို့တည်း။ ကတမေ တယော၊ အဘယ် ၃-မျိုးတို့နည်း။ ကာမာသဝေါ၊ ကာမာသဝဂ်း။ ဘဝါသဝေါ၊ ဘဝါသဝဂ်း။ အဝိဇ္ဇာသဝေါ၊ အဝိဇ္ဇာသဝဂ်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အာသဝါ၊ တို့သည်။ ဣမေ တယော၊ တို့တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တိဏ္ဍန္တံ၊ ၃-မျိုးကုန်သော။ ဣမေသံ အာသဝါနံ၊ ဤအာသဝတို့ကို။ အဘိညာယ၊ ငှါ။ ပရိညာယ၊ ငှါ။ ပရိက္ခယာယ၊ ငှါ။ ပဟာနာယ၊ ငှါ။ ပ။ အရိယော၊ သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ အယံ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗော၊ ဖြစ်စေထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

တတိယံ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ဘဝသုတ်

၁၆၄။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘဝါ၊ ဘဝတို့သည်။ ဣမေ တယော၊ တို့တည်း။ ကတမေ တယော၊ တို့နည်း။ ကာမဘဝေါ၊ ကာမဘဝဂ်း။ ရူပဘဝေါ၊ ရူပဘဝဂ်း။ အရူပဘဝေါ၊ အရူပဘဝဂ်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘဝါ၊ တို့သည်။ ဣမေ ခေါ တယော၊ တို့တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တိဏ္ဍန္တံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ခေါ ဘဝါနံ၊ ဤဘဝတို့ကို။ အဘိညာယ၊ ငှါ။ ပရိညာယ၊ ငှါ။ ပရိက္ခယာယ၊ ငှါ။ ပဟာနာယ၊ ငှါ။ ပ။ အရိယော၊ သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ အယံ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗော၊ ဖြစ်စေထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

တတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ဒုက္ခတာသုတ်

၁၆၅။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒုက္ခတာ၊ ဆင်းရဲခြင်း သဘောတို့သည်။ ဣမာ တိဿော၊ ဤ ၃-မျိုးတို့တည်း။ ကတမာ တိဿော၊ အဘယ် ၃-မျိုးတို့နည်း။ ဒုက္ခဒုက္ခတာ၊ ဒုက္ခဟု ခေါ်အပ် သိအပ်သော ဆင်းရဲခြင်းသဘောဂ်း။ သင်္ခါရဒုက္ခတာ၊ ပြုပြင်စီရင်မှု သင်္ခါရသဘောအားဖြင့် ဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်းသဘောဂ်း။ ဝိပရိဏာမဒုက္ခတာ၊ ချမ်းသာသုခ၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းဖြင့်ဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်းသဘောဂ်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒုက္ခတာ၊ တို့သည်။ ဣမာ ခေါ တိဿော၊

၁။ ဒုက္ခတာတိ ဒုက္ခသဘာဝေါ။ ဒုက္ခဒုက္ခတာတိအာဒိသု၊ ဒုက္ခသင်္ခါတော ဒုက္ခသဘာဝေါ ဒုက္ခဒုက္ခတာ။ သေသပဒဒ္ဒယေပိ သေဝ နယော။ သံ-ဋ္ဌ ၃-၁၂၈။

ဒုက္ခသင်္ခါတောတိ“ဒုက္ခ”န္တိ သင်္ခါတဗ္ဗော ဝိဒိတဗ္ဗော စ ဒုက္ခသဘာဝေါ မေဗ္ဗာ ဒုက္ခဒုက္ခတာ။ ယသ္မာ ဒုက္ခဝေဒနာဝိနိဗ္ဗာသနံတဗ္ဗေ သုခဝေဒနာယ စ ယတာ ဣဓ သင်္ခါရဒုက္ခတာ ဝိပရိဏာမဒုက္ခတာတိ ဒုက္ခ-

တို့တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တိဿန္တံ၊ ၃-မျိုးကုန်သော။ ဣမာသံ ခေါ၊ ဒုက္ခတာနံ၊ တို့ကို။ (အဘိညာယ-စသည် အထက်သုတ်အတိုင်း ပေး။)

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ခိလသုတ်

၁၆၆။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ခိလာ၊ ငြောင့်တို့သည်။ ဣမေ တယော၊ ဤ ၃-မျိုးတို့သည်။ ကတမေ တယော၊ အဘယ် ၃-မျိုးတို့နည်း။ ရာဂေါ ခိလော၊ ရာဂငြောင့်၎င်း။ ဒေါသော ခိလော၊ ဒေါသငြောင့်၎င်း။ မောဟော ခိလော၊ မောဟငြောင့်၎င်းတည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ခိလာ၊ ငြောင့်တို့သည်။ ဣမေ ခေါ တယော၊ တို့တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တိဏ္ဏန္တံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ခေါ၊ ခိလာနံ၊ ဤရာဂ ဒေါသ မောဟငြောင့်တို့ကို။ (အဘိညာယ-စသည် အထက်သုတ်အတိုင်း ပေး။)

ဓဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-မလသုတ်

၁၆၇။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ မလာနိ၊ အညစ်အကြေးတို့သည်။ ဣမာနိ တိဏ္ဏိ၊ ဤ ၃-မျိုးတို့တည်း။ ကတမာနိ တိဏ္ဏိ၊ အဘယ် ၃-မျိုးတို့နည်း။ ရာဂေါ မလံ၊ ရာဂအညစ်အကြေး၎င်း။ ဒေါသော မလံ၊ ဒေါသအညစ်အကြေး၎င်း။ မောဟော မလံ၊ မောဟအညစ်အကြေး၎င်းတည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ မလာနိ၊ တို့သည်။ ဣမာနိ ခေါ တိဏ္ဏိ၊ တို့တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တိဏ္ဏန္တံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ခေါ မလာနံ၊ ဤအညစ်အကြေးတို့ကို။ (အဘိညာယ-စသည် အထက်သုတ်အတိုင်း ပေး။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-နိဗ္ဗသုတ်

၁၆၈။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ နိဗ္ဗာ၊ နှိပ်စက်တတ်ကုန်သော ဒုက္ခတရားတို့သည်။ ဣမေ တယော၊ ဤ ၃-မျိုးတို့တည်း။ ကတမေ တယော၊ တို့နည်း။ ရာဂေါ နိဗ္ဗော၊ ရာဂဟူသော နှိပ်စက်တတ်သော ဒုက္ခတရား၎င်း။ ဒေါသော နိဗ္ဗော၊ ဒေါသဟူသော နှိပ်စက်တတ်သော ဒုက္ခတရား၎င်း။

ပရိယာယော နိဗ္ဗုတေဝ၊ တသ္မာ ဒုက္ခသဘာဝေါ ခေမ္မာ နေကန ဒုက္ခသဒ္ဓန္န ဝိသေသဘ္ဘာ ဝုဒ္ဓတ္တာ “ဒုက္ခ-ဒုက္ခတာ”တိ။ ဆေသပဒဒ္ဓယေတိ သင်္ခါရဒုက္ခဘာ ဝိပရိဏာမဒုက္ခဘာတိ တေသ္မိ ပဒဒ္ဓယေ။ သင်္ခါရဘာဝေန ဒုက္ခသဘာဝေါ သင်္ခါရဒုက္ခဘာ၊ သုဿ ဝိပရိဏာမနေန ဒုက္ခသဘာဝေါ ဝိပရိဏာမဒုက္ခဘာ။ သံ-ဇိ ၂-၃၆၇။

ဒုက္ခဒုက္ခဘာကား ဒုက္ခဝေဒနာ၊ သင်္ခါရဒုက္ခဘာကား ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့် ဝေဒနာမှကြွင်းသော တေဘူမက တရားများ၊ ဝိပရိဏာမဒုက္ခဘာကား သုခဝေဒနာတည်း။ သို့ဖြစ်၍ ဒုက္ခဒုက္ခဘာ တမျိုးသာ ဒုက္ခအစစ်ဖြစ်၏။ ကြွင်း သင်္ခါရဒုက္ခ ဝိပရိဏာမဒုက္ခ ၂-မျိုးသည်ကား ဒုက္ခစစ်မဟုတ်၊ ဖြစ်ပျက်ခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သောကြောင့် သင်္ခါရဒုက္ခမည်၍ သုခကိုပြောင်းလွှဲစေခြင်းဖြင့် ဒုက္ခ၏အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ဝိပရိဏာမဒုက္ခမည်၏ဟု တင်စား၍ ယောကြားဘော်မူသည်။ (ဝိသုဒ္ဓိ-ဋ္ဌ ၂-၁၃၁။ မဟာနိဒ္ဒေသ ၄-၆၁-၆၆ တို့ကိုလည်း ရှု။)

၁။ နိဗ္ဗာတိ ဒုက္ခာ။ ဝေဒနတ္ထာ ပနေတ္ထ ယဿ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တံ ပုရိသံ နိဟနန္တိတိ နိဗ္ဗာ ငွ။ နိဟနန္တိတိ ဝိသေဒေန္တိ။ ဇိ။ နိဟနန္တိ ဝိသေဒေန္တိတိ နိဗ္ဗာဟု ပြု။ နှိပ်စက်တတ်ကုန်သော သဘာဝတရားတို့ကို ကောက်။ ၎င်း တရားတို့ကား သင်းခဲစတက်သော ဒုက္ခသဘာဝတရားတို့ပင်တည်း။ (နိ+ဟန+ရ=နိဟံ)။

မောဟော နိဿော၊ မောဟဟူသောနှိပ်စက်တတ်သော ဒုက္ခတရား၎င်းတည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ နိဿော၊ နှိပ်စက်တတ်ကုန်သော ဒုက္ခတရားတို့သည်။ ဣမေ ခေါ် တယော၊ ဤ ၃-မျိုးတည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တိဏ္ဍန္တံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ခေါ် နိဿာနံ၊ ဤနှိပ်စက်တတ်ကုန်သော ဒုက္ခတရားတို့ကို။ (အဘိညာဃ စသည် အထက်သုတ်အတိုင်း ပေး။)

အဋ္ဌမံ၊ ခွစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ဝေဒနာသုတ်

၁၆၉။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေဒနာ၊ ခံစားမှု 'ဝေဒနာ'တို့သည်။ ဣမာ တိဏ္ဍော၊ ဤ ၃-မျိုးတို့တည်း။ ကတမာ တိဏ္ဍော၊ တို့နည်း။ သုခါ ဝေဒနာ၊ ချမ်းသာခံစားမှု 'သုခေ'၎င်း။ ဒုက္ခာဝေဒနာ၊ ဆင်းရဲခံစားမှု 'ဒုက္ခဝေဒနာ'၎င်း။ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ၊ ဆင်းရဲသောမဟုတ်ချမ်းသာလည်းမဟုတ်သော ခံစားမှု 'ဝေဒနာ'၎င်းတည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေဒနာ၊ တို့။ ဣမာ ခေါ် တိဏ္ဍော၊ တို့တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တိဏ္ဍန္တံ၊ ကုန်သော။ ဣမာသံ ခေါ် ဝေဒနာနံ၊ ဤဝေဒနာတို့ကို။ (အဘိညာဃ စသည် အထက်သုတ်အတိုင်း ပေး။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-တဏှာသုတ်

၁၇၀။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တဏှာ၊ တပ်မက်မှု 'တဏှာ'တို့သည်။ ဣမာ တိဏ္ဍော၊ ဤ ၃-မျိုးတို့တည်း။ ကတမာ တိဏ္ဍော၊ အဘယ် ၃-မျိုးတို့နည်း။ ကာမတဏှာ၊ ကာမတဏှာ၎င်း။ သမတဏှာ၊ သမတဏှာ၎င်း။ ဝိဘဝတဏှာ၊ ဝိဘဝတဏှာ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တဏှာ၊ တဏှာတို့သည်။ ဣမာ ခေါ် တိဏ္ဍော၊ တို့တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တိဏ္ဍန္တံ၊ ကုန်သော။ ဣမာသံ ခေါ် တဏှာနံ၊ ဤတဏှာတို့ကို။ အဘိညာဃ၊ ထူးသောမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ။ ပရိညာဃ၊ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ။ ပရိက္ခယာဃ၊ ကုန်ခန်းစေခြင်းငှါ။ ပဟာနာဃ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။ ပ။ အရိယော၊ အရိယာ။ အဋ္ဌဂိကော၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော။ အယံ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗော၊ ဖြစ်စေထိုက်၏။ အရိယော၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌဂိကော၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌သာလျှင်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဝိဝေကနိဿိတံ သော၊ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ သော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ သော။ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ၊ သော။ သမ္မာဒိန္နိ မဟောကံ မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်) သောအမြင်ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဤ။ ပ။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ သော။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ သော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ သော။ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ၊ သော။ သမ္မာသမာဓိံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်သော) သောတည်ကြည်ခြင်းကို။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တိဏ္ဍန္တံ၊ သုံးမျိုးကုန်သော။ ဣမာသံ ခေါ် တဏှာနံ၊ ဤတဏှာတို့ကို။ အဘိညာဃ၊ ထူးသောမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ။ ပရိညာဃ။

၁။ ဝတ္ထုကာမတို့၌ တပ်မက်မှုလမ်းတတ်သော တဏှာသည် ကာမတဏှာ၊ သမတဏှာနှင့်ယှဉ်သော တဏှာသည် သမတဏှာ၊ ဥဒ္ဓစ္ဆဒိန္နိနှင့်ယှဉ်သော တဏှာသည် ဝိဘဝတဏှာမည်၏။ မ-၄ ၁ စာပိုဒ် ၉၆၊ ၁၀၅-၄ ၊ ပညာဘူမိနိဒ္ဒေသံ စာပိုဒ် ၆၄၄၊ ၆-၄ ၃ တိက- စာပိုဒ်-၃၀၅ တို့၌ ဝ။

ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ။ ပရိက္ခယာယ၊ ကုန်ခန်းစေခြင်းငှါ။ ပဟာနာယ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။ ပ။ အရိယော၊ သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ အယံ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗော၊ ဖြစ်စေထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၁-တသိနာသုတ်

၁၇၁။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တသိနာ၊ မှတ်သိပ် (ဆာလောင်) ခြင်းတရားတို့သည်။ ဣမံ၊ တိဿော၊ ဤ ၃-မျိုးတို့တည်း။ ကတမာ၊ တိဿော၊ အဘယ် ၃-မျိုးတို့နည်း။ ကာမတသိနာ၊ ကာမတို့၌ မှတ်သိပ်ခြင်းတရား၎င်း။ ဘဝတသိနာ၊ ဘဝ၌ မှတ်သိပ်ခြင်းတရား၎င်း။ ဝိဘဝတသိနာ၊ ဝိဘဝ၌ မှတ်သိပ်ခြင်းတရား၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တိဿန္တံ၊ ကုန်သော။ ဣမာသံ ခေါ် တသိနာနံ၊ ဤမှတ်သိပ်ခြင်းတရားတို့ကို။ (အကြွင်း အထက်သုတ်အတိုင်း ပေး။ တဏှာကို ပရိယာယ်လဲလှယ်၍ ဟောတော်မူသည်။)

ကောဒသမံ၊ တဆယ့်တခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

သေနာဝဂ္ဂေါ၊ သေနာဝဂ်သည်။ သတ္တပေ၊ ၇-ဝဂ်မြောက်တည်း။

တဿ၊ ထိုသေနာဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

သေနာ၊ သေနာသုတ်၎င်း။ ဝိဓာ၊ ဝိဓာသုတ်၎င်း။ အာသဝေါ၊ အာသဝသုတ်၎င်း။ ဘဝေါ စ၊ ဘဝသုတ်၎င်း။ ဒုက္ခတာ၊ ဒုက္ခတာသုတ်၎င်း။ ခိလာ၊ ခိလာသုတ်၎င်း။ မလံ၊ မလသုတ်၎င်း။ နိဿော စ၊ နိဿသုတ်၎င်း။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသုတ်၎င်း။ ဓမ္မ တဏှာတသိနာယ စ၊ တဏှာသုတ်၊ တသိနာသုတ် ၂-သုတ်တို့၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

ဂ-ဩစဝဂ်

၁-ဩစသုတ်

၁၇၂။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဩဃာ၊ ဝဋ်နှစ်မြုပ်စေမှု 'ဩဃ'တို့သည်။ ဣမေ စတ္တာရော၊ ဤ ၄-မျိုးတို့တည်း။ ကတမေ စတ္တာရော၊ အဘယ် ၄-မျိုးတို့နည်း။ ကာမောသော၊ ကာမောဆ၎င်း။ ဘဝေါသော၊ ဘဝေါဆ၎င်း။ ဒိဋ္ဌောသော၊ ဒိဋ္ဌောဆ၎င်း။ အဝိဇ္ဇောသော၊ အဝိဇ္ဇောဆ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဩဃာ၊ တို့သည်။ ဣမေ စတ္တာရော၊ ဤ ၄-မျိုးတို့တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတုန္တံ၊ ၄-မျိုးကုန်သော။ ဣမာသံ ခေါ် ဩဃာနံ၊ ဤဩဃတို့ကို။ အဘိညာယ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ။ ပရိညာယ၊ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ။

၁။ ဝဋ် ဩဃာနိ ဩသိဒါပေန္တိတိ ဩဃာ။ ဝိ။ ကာမောဆကား ကာမဂုဏ် ၅-ပါးတို့၌ ပြင်းထန်စွာ တပ်မက်တတ်သော လောဘတည်း။ ဘဝေါဆကား ရူပဘုံ အရူပဘုံတို့၌ ရူပတဏှာ အရူပတဏှာလျှင် မှီရာရှိ ကုန်သော ရူပကံ အရူပကံကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သော ခန္ဓာတို့တည်း။ ခြောက်ဆယ်နှစ်ပါးသော မိစ္ဆာအယု များသည် ဒိဋ္ဌောဆတည်း။ အဝိဇ္ဇောဆကား သစ္စာ ၄-ပါးတို့၌ မသိသော မောဟတည်း။

ပရိက္ခယာယ၊ ကုန်ခန်းစေခြင်းငှါ၊ ပဟာနာယ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ အရိယော၊ သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ အယံ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗော၊ ဖြစ်စေအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။ (သေနာ၊ သေနာသုတ်ကို။ ဝိတ္တာရေဝဗ္ဗာ ယထာ၊ ချဲ့အပ်သကဲ့သို့။ ဝေံ၊ ဤအတူ။ ဝိတ္တာရေဝဗ္ဗံ၊ ချဲ့အပ်၏။)

ပဌမံ၊ ရွေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ယောဂသုတ်

၁၇၃။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယောဂါ၊ ဝဋ်၌ယှဉ်စပ်မှု 'ယောဂ'တို့သည်။ ဣမေ စတ္တာရော၊ ဤ ၄-မျိုးတို့တည်း။ ကတမေ စတ္တာရော၊ တို့နည်း။ ကာမယောဂေါ၊ ၎င်း။ ဘဝယောဂေါ၊ ၎င်း။ ဒိဋ္ဌိယောဂေါ၊ ၎င်း။ အဝိဇ္ဇာယောဂေါ၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယောဂါ၊ တို့သည်။ ဣမေ စတ္တာရော၊ ဤ ၄-မျိုးတို့တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ခေါ ယောဂါနံ၊ တို့ကို။ အဘိညာယ၊ ငှါ။ ပရိညာယ၊ ငှါ။ ပရိက္ခယာယ၊ ငှါ။ ပဟာနာယ၊ ငှါ။ပ။ အရိယော၊ သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ အယံ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗော၊ ဖြစ်စေအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ဥပါဒါနသုတ်

၁၇၄။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဥပါဒါနာနိ၊ ပြင်းစွာစွဲလမ်းမှု 'ဥပါဒါနိ'တို့သည်။ ဣမာနိ စတ္တာရိ၊ ဤ ၄-မျိုးတို့တည်း။ ကဘမာနိ စတ္တာရိ၊ တို့နည်း။ ကာမုပါဒါနံ၊ ကာမုပါဒါနိ၎င်း။ ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ၊ ဒိဋ္ဌုပါဒါနိ၎င်း။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါနိ၎င်း။ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၊ အတ္တဝါဒုပါဒါနိ၎င်းတည်း။ (အကြွင်း-ဣမေသံ စသည်ကို အထက်သုတ်အတိုင်း ပေး။)

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ဂန္ထသုတ်

၁၇၅။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဂန္ထာ၊ ထုံးဖွဲ့မှု 'ဂန္ထ'တို့သည်။ ဣမေ စတ္တာရော၊ တို့တည်း။ ကတမေ စတ္တာရော၊ တို့နည်း။ အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထော၊ အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထ၎င်း။ ဗျာပါဒေါ ကာယဂန္ထော၊ ဗျာပါဒ ကာယဂန္ထ၎င်း။ သီလဗ္ဗတပရာမာသော ကာယဂန္ထော၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသကာယဂန္ထ၎င်း။ ဣဒံ သစ္စာဘိနိဝေသော ကာယဂန္ထော၊ ဣဒံ သစ္စာဘိနိဝေသ ကာယဂန္ထ၎င်းတည်း။ (အကြွင်း-ဣမေသံ စသည်ကို အထက်သုတ်အတိုင်း ပေး။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ ဂန္ထာတိ ဂန္ထနာ ဃဋ္ဌနာ။ ကာယဂန္ထာတိ နာမက္ခယသ ဂန္ထော ဂန္ထနထဋ္ဌနကိလေသော။ ဋ္ဌ။ နာမက္ခယသတိ ဝေဒနာဒိနံ စတုန္နံ ဆဂ္ဂဟက္ခန္ဓာနံ။ ဃဋ္ဌနပဗန္ဓနကိလေသောတိ ဟေတုနာ ဖလသ ကမ္မဝနသ ဝိပါကဝေန ဗုက္ခပ္ပဗန္ဓသညိတသ ဃဋ္ဌနသ သမ္ပဇ္ဈနသ နိဗ္ဗတ္တကကိလေသော။ ဋီ။

ဣဒံ သစ္စာဘိနိဝေသောတိ အန္တဂ္ဂါဟိကဒိဋ္ဌိဝေသေန ဥပ္ပန္နော "ဣဒမေဝ သစ္စ"န္တိ ဝေံ ဘဘိနိဝေသော။ ဋ္ဌ။ အန္တဂ္ဂါဟိကဒိဋ္ဌိ = သသတုဇ္ဈေဒဂါဟော၊ ဋီ။

၅-အနုသယသုတ်

၁၇၆။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အနုသယာ၊ အစဉ်ကိန်းမှ-ဝါ၊ အဖန်ဖန်ဖြစ်မှ 'အနုသယ'တို့သည်။
 ဣမေ သတ္တ၊ ဤ ၇-မျိုးတို့တည်း။ ကတမေ သတ္တ၊ အဘယ် ၇-မျိုးတို့နည်း။ ကာမရာဂါ-
 နုသယော၊ ကာမရာဂါနုသယသင်း။ ပဋိစ္စာနုသယော၊ ပဋိစ္စာနုသယသင်း။ ဒိဋ္ဌာနုသယော၊
 ဒိဋ္ဌာနုသယသင်း။ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယော၊ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယသင်း။ မာနာနုသယော၊ မာနာနုသယသင်း။
 ဘဝရာဂါနုသယော၊ ဘဝရာဂါနုသယသင်း။ အဝိဇ္ဇာနုသယော၊ အဝိဇ္ဇာနုသယသင်းတည်း။
 ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အနုသယာ၊ အနုသယတို့သည်။ ဣမေ ခေါ် သတ္တ၊ ဤ ၇-မျိုးတို့တည်း။ သတ္တန္တံ၊
 ၇-မျိုးကုန်သော။ ဣမေသံ ခေါ် အနုသယာနံ၊ ဤအနုသယတို့ကို။ (အကြွင်း အဘိညာယစသည်ကို
 အထက်သုတ်အတိုင်း ပေး။)

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ကာမဂုဏသုတ်

၁၇၇။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကာမဂုဏာ၊ ကာမဂုဏ်တို့သည်။ ဣမေ ပဉ္စ၊ ဤငါးမျိုးတို့တည်း။
 ကတမေ ပဉ္စ၊ အဘယ်ငါးမျိုးတို့နည်း။ ဣဋ္ဌာ၊ ရွာမိုးအပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ အလိုရှိအပ်ကုန်သော။
 ကန္တာ၊ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော။ မနာပါ၊ စိတ်ကိုပွားစေတတ်ကုန်သော။ ပိယရူပါ၊ ချစ်အပ်သော
 သဘောရှိကုန်သော။ ကာမပသံဟိတာ၊ ကာမရာဂဖြင့် ကပ်၍ထားအပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ကာမ
 ရာဂနှင့်စပ်ကုန်သော။ ရဇနိယာ၊ တပ်စွဲအပ်ကုန်သော။ စက္ခုဝိညေယျာ၊ စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့်
 မြင်အပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ စက္ခုဝိညာဉ် စက္ခုဒွါရိကဝိညာဉ်တို့သည် မြင်အပ် သိအပ်ကုန်သော။
 ရူပါ၊ ရူပါရုံတို့သည်၎င်း။ ပ။ သောတဝိညေယျာ၊ သောတဝိညာဉ်ဖြင့် ကြားသိအပ်ကုန်သော။
 ဝါ၊ သောတဝိညာဉ် သောတဒွါရိကဝိညာဉ်တို့သည် ကြားအပ် သိအပ်ကုန်သော။ (နောက်
 ဝိညာဉ်အာရုံတို့၌လည်း ဤနည်း ပေး။)။ သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါရုံတို့သည်၎င်း။ ပ။ ဗာနဝိညေယျာ၊
 ဗာနဝိညာဉ်ဖြင့် နှံ သိအပ်ကုန်သော။ ဂန္ဓာ၊ ဂန္ဓာရုံတို့သည်၎င်း။ ပ။ ဇိဝှိဝိညေယျာ၊ ဇိဝှိ-
 ဝိညာဉ်ဖြင့် လျက် သိအပ်ကုန်သော။ ရသာ၊ ရသာရုံတို့သည်၎င်း။ ဖ။ ဣဋ္ဌာ၊ ကုန်သော။ ပ။
 ကာယဝိညေယျာ၊ ကာယဝိညာဉ်ဖြင့် တွေ့ သိအပ်ကုန်သော။ ဖောဠဗ္ဗာ၊ ဖောဠဗ္ဗာရုံတို့သည်
 ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကာမဂုဏာ၊ တို့သည်။ ဣမေ ခေါ် ပဉ္စ၊ ဤငါးမျိုးတို့တည်း။
 ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပဉ္စန္တံ၊ ငါးမျိုးကုန်သော။ ဣမေသံ ခေါ် ကာမဂုဏာနံ၊ ဤ ကာမဂုဏ်တို့ကို။
 (အကြွင်း အဘိညာယ စသည်ကို အထက်သုတ်အတိုင်း ပေး။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-နိဝရဏသုတ်

၁၇၈။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ နိဝရဏာနိ၊ ပိတ်ပင်မှု 'နိဝရဏ'တို့သည်။ ဣမာနိ ပဉ္စ၊ တို့တည်း။
 ကတမာနိ ပဉ္စ၊ တို့နည်း။ ကာမစန္ဒနိဝရဏံ၊ ကာမစန္ဒနိဝရဏသင်း။ ဗျာပါဒနိဝရဏံ၊ ဗျာပါဒ
 နိဝရဏသင်း။ ထိနမိဋ္ဌနိဝရဏံ၊ ထိနမိဋ္ဌနိဝရဏသင်း။ ဥဒ္ဓစ္စကက္ခန္ဓနိဝရဏံ၊ ဥဒ္ဓစ္စကက္ခန္ဓနိဝရဏသင်း။

၁။ အနုသေတိတိ အနုသယော၊ အကြောင်းပေါ်လာလျှင် ဖြစ်ထိုက်သည်အတွက် သတ္တဝါတို့သန္တာန်၌
 ခိုင်မြဲစွာကပ်ရောက်လျက် ကိန်းအောင်းနေသော အနုသယာရာ ၇-ပါးကို ကောက်၊ ကာမရာဂေါ ဝေ (အပူ-
 ဟိနော) အနုသယော ကာမရာဂါနုသယောဟု ပြု။

ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏံ၊ ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏာဂင်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ နိဝရဏာနိ၊ တို့သည်။ ဣမာနိ ခေါ်ပဉ္စ၊ ဤငါးမျိုးတို့တည်း။ (အကြွင်း ဣမေသံ ခေါ်စသည် အထက်သုတ်အတိုင်း ပေး။ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏ မဟော။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-ဥပါဒါနက္ခန္ဓာသုတ်

၁၇၉။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ပြင်းစွာစွဲလမ်းမှု 'ဥပါဒါနိ' တို့၏ အာရုံဖြစ်ကုန်သော ခန္ဓာတို့သည်။ ဣမေ ပဉ္စ၊ ဤငါးမျိုးတို့တည်း။ ကတမေ ပဉ္စ၊ တို့နည်း။ ဣဒံ၊ ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးမျိုးတို့သည်။ သေယျထာ၊ အဘယ်တို့နည်း။ ရူပပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ရူပပါဒါနက္ခန္ဓာ၎င်း။ ဝေဒနပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ဝေဒနပါဒါနက္ခန္ဓာ၎င်း။ သညပါဒါနက္ခန္ဓော၊ သညပါဒါနက္ခန္ဓာ၎င်း။ သင်္ခါရပါဒါနက္ခန္ဓော၊ သင်္ခါရပါဒါနက္ခန္ဓာ၎င်း။ ဝိညာဏပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ဝိညာဏပါဒါနက္ခန္ဓာ၎င်းတည်း။ (အကြွင်း ဣမေသံ ခေါ်စသည်ကို အထက်သုတ်အတိုင်း ပေး။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဣမေ ခေါ်ပဉ္စ၊ တို့တည်း။

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ဩရမ္ဘာဂိယသုတ်

၁၈၀။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဩရမ္ဘာဂိယာနိ၊ အောက်အဖို့ (ကာမဘုံ) ၏ အစီးအပွားဖြစ်ကုန်သော။ သံယောဇနာနိ၊ သံယောဇဉ်တို့သည် ။ ဣမာနိ ပဉ္စ၊ ဤငါးမျိုးတို့တည်း။ ကတမာနိ ပဉ္စ၊ အဘယ် ငါးမျိုးတို့နည်း။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ သံယောဇဉ်၎င်း။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ သံယောဇဉ် ၎င်း။ သိလဗ္ဗတပရာမာသော၊ သိလဗ္ဗတပရာမာသံယောဇဉ်၎င်း။ ကာမတ္ထန္ဓော၊ ကာမတ္ထန္ဓု သံယောဇဉ်၎င်း။ ဗျာပါဒေါ၊ ဗျာပါဒသံယောဇဉ်၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဩရမ္ဘာဂိယာနိ၊ အောက်အဖို့ (ကာမဘုံ) ၏ အစီးအပွားဖြစ်ကုန်သော။ သံယောဇနာနိ၊ တို့သည်။ ဣမာနိ ခေါ် ပဉ္စ၊ ဤငါးမျိုးတို့တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပဉ္စနံ၊ ငါးမျိုးကုန်သော။ ဣမေသံ ခေါ် သံယောဇနာနံ၊ ဤသံယောဇဉ်တို့ကို။ (အကြွင်း အဘိညာယ စသည်ကို အထက်သုတ်အတိုင်း ပေး။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ဥဒ္ဓမ္မာဂိယသုတ်

၁၈၁။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဥဒ္ဓမ္မာဂိယာနိ၊ အထက်အဖို့ (ရူပဘုံ အရူပဘုံ) ၏ အစီးအပွားဖြစ်ကုန် သော။ သံယောဇနာနိ၊ တို့သည်။ ။ ဣမာနိ ပဉ္စ၊ တို့တည်း။ ကတမာနိ ပဉ္စ၊ တို့နည်း။ ရူပရာဂေါ၊

၁။ ဩရမ္ဘာဂိယာနိတိ ဟေဋ္ဌာကောဋ္ဌာသိယာနိ။ သံယောဇနာနိတိ ဗန္ဓနာနိ။ ဋ္ဌ။

ဩရမ္ဘာဂေါ ဝုစ္ဆတိ ကာမောတု ရူပါရူပဘဝတော ဟေဋ္ဌာဘူတတ္တာ။ တတ္ထ ပဝတ္တိယာ ပစ္စယဘာဝတော ဩရမ္ဘာဂဿ ဟိတာနိတိ ဩရမ္ဘာဂိယာနိ ယထာ "ဝစ္စိယော ဂေါဒုဟကော"တိ။ သံယောဇနိတိ သံယောဇနာနိ။ ဋ္ဌိ။ ဩရမ္ဘာဂဿ ဟိတာနိ ဩရမ္ဘာဂိယာနိ ဟု ပြု။ ဝစ္စာနံ ဟိတော ဝစ္စိယော၊ ဂေါဒုဟကော ကံသိ ဟူလိ။ ပစ္စိယော ဂေါဒုဟကော-ဟု ဤ သံ-ဋ္ဌိ ၂-၄၁၃-၌၎င်း အံ-ဋ္ဌိ ၂-၃၃-၌၎င်း ပါဠိပျက်လျက် ဋ္ဌိ၏။

၂။ ဥဒ္ဓမ္မာဂိယာနိတိ ဥပရိကောဋ္ဌာသိယာနိ။ ဋ္ဌ။ ဥဒ္ဓမ္မာဂေါ မဟဂ္ဂတဘာဝေါ၊ တဿ ဟိတာနိ။ ဋ္ဌိ။

ရူပရာဂသံယောဇဉ်၎င်း။ အရူပရာဂေါ၊ အရူပရာဂသံယောဇဉ်၎င်း။ မာနော၊ မာနသံယောဇဉ်
 ၎င်း။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ဥဒ္ဓစ္စသံယောဇဉ်၎င်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသံယောဇဉ်၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဥဒ္ဓမ္မာ-
 ဂိယာနံ၊ အထက်အဖို့ (ရူပဘုံ အရူပဘုံ)၏ အစီးအပျိုး ဖြစ်ကုန်သော။ သံယောဇနာနံ၊ တို့သည်။
 ဣမာနိ ပဉ္စ၊ တို့တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ကုန်သော။ ဥဒ္ဓမ္မာဂိယာနံ၊ အထက်အဖို့ (ရူပဘုံ
 အရူပဘုံ)၏ အစီးအပျိုးဖြစ်ကုန်သော။ ဣမေသံ ခေါ သံယောဇနာနံ၊ တို့ကို။ အဘိညာယ၊ ငှါ။
 ပရိညာယ၊ ငှါ။ ပရိက္ခယာယ၊ ငှါ။ ပဟာနာယ၊ ငှါ။ အရိယော၊ သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ သော။
 မဂ္ဂေါ၊ ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗော၊ ဖြစ်စေထိုက်၏။ အရိယော၊ သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊
 သည်။ ကတမော၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ခြံသာလျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ သော။
 သမ္မာဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၎င်း။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ သော။ ဝိရာဂနိဿိတံ၊ သော။ နိရောဓနိဿိတံ၊
 သော။ ဝေါဿဂ္ဂပရိတာမိံ၊ သော။ သမ္မာသမာဓိံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဥဒ္ဓမ္မာ-
 ဂိယာနံ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ခေါ သံယောဇနာနံ၊ တို့ကို။ အဘိညာယ၊ ငှါ။
 ပရိညာယ၊ ငှါ။ ပရိက္ခယာယ၊ ငှါ။ ပဟာနာယ၊ ငှါ။ အရိယော၊ သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ သော။
 အယံ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဥဒ္ဓမ္မာဂိယာနံ၊ ကုန်သော။ သံယောဇနာနံ၊ တို့သည်။ ဣမာနိ ပဉ္စ၊ တို့တည်း။
 ကတမာနိ ပဉ္စ၊ နည်း။ ရူပရာဂေါ၊ ရူပရာဂသံယောဇဉ်၎င်း။ အရူပရာဂေါ၊ အရူပရာဂသံယောဇဉ်
 ၎င်း။ မာနော၊ မာနသံယောဇဉ်၎င်း။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ဥဒ္ဓစ္စသံယောဇဉ်၎င်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသံယောဇဉ်
 ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဥဒ္ဓမ္မာဂိယာနံ၊ ကုန်သော။ သံယောဇနာနံ၊ တို့သည်။ ဣမာနိ ခေါ ပဉ္စ၊
 တို့တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဥဒ္ဓမ္မာဂိယာနံ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ခေါ သံယောဇနာနံ၊
 တို့ကို။ အဘိညာယ၊ ငှါ။ ပရိညာယ၊ ငှါ။ ပရိက္ခယာယ၊ ငှါ။ ပဟာနာယ၊ ငှါ။ အရိယော၊ သော။
 အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗော၊ ၎င်း။ အရိယော၊ သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ သော။
 မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ကတမော၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ခြံသာလျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ၊
 မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်)သော အမြင်ကို။ ဘာဝေတိ၊
 ၎င်း။ ရာဂဝိနယပရိယောသာနံ၊ တပ်စွန်းမှု ရာဂကို ပယ်ဖျောက်၍ မိမိကိုစွဲကို ပြီးဆုံးစေတတ်
 သော။ ဒေါသဝိနယပရိယောသာနံ၊ ပြစ်မှားမှု ဒေါသကို ပယ်ဖျောက်၍ မိမိကိုစွဲကို ပြီးဆုံးစေတတ်
 သော။ မောဟဝိနယပရိယောသာနံ၊ တော့ဝေမှု မောဟကို ပယ်ဖျောက်၍ မိမိကိုစွဲကို ပြီးဆုံးစေ
 တတ်သော။ အမတောဂဓံ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်၌သက်ဝင်သော။ အမတပရာယနံ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင်
 လည်းလျောင်းရာရှိသော။ နိဗ္ဗာနနိဋ္ဌံ၊ သော။ နိဗ္ဗာနပေါဏံ၊ သော။ နိဗ္ဗာနပဗ္ဗာရံ၊ သော။ သမ္မာ-
 သမာဓိံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်)သော တည်ကြည်ခြင်း
 ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၎င်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဥဒ္ဓမ္မာဂိယာနံ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ခေါ သံယောဇနာနံ၊
 တို့ကို။ အဘိညာယ၊ ငှါ။ ပရိညာယ၊ ငှါ။ ပရိက္ခယာယ၊ ငှါ။ ပဟာနာယ၊ ငှါ။ အရိယော၊
 သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ အယံ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

၁။ သမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဩစဝဂ္ဂေါ၊ ဩစဝဂ်သည်။ အဋ္ဌမော၊ ရှစ်ဝက်မြောက်တည်း။

တဿ၊ ထို ဩဆဝဂ်၏ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါနိးကား—

ဩစော၊ ဩဆသုတ်၎င်း။ ယောဂေါ၊ ယောဂသုတ်၎င်း။ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါနသုတ်၎င်း။ ဂန္ထံ၊ ဂန္ထသုတ်၎င်း။ အနုသယေန စ၊ အနုသယသုတ်၎င်း။ ကာမဂုဏာ၊ ကာမဂုဏသုတ်၎င်း။ နိဝရဏံ၊ နိဝရဏသုတ်၎င်း။ ခန္ဓာ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓသုတ်၎င်း။ ဩရုဒ္ဓမ္ဘာဂိယာ၊ ဩရုဒ္ဓမ္ဘာဂိယသုတ် ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယသုတ်တို့၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

ဝဂ္ဂုဒ္ဓါနံ၊ ဝဂ်စဉ် ဥဒ္ဓါနိးကား—

ပဌမော၊ ပဌမ ဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇာဝဂ္ဂေါ၊ အဝိဇ္ဇာဝဂ်၎င်း။ ဒုတိယံ၊ ဒုတိယဖြစ်သော။ ဝိဟာရံ၊ ဝိဟာရဝဂ်၎င်း။ (ဝုစ္ဆတိကား ဂါထာပူရဏ။) မိစ္ဆတ္တံ၊ မိစ္ဆတ္တ ဟူသော။ တတိယော ဝဂ္ဂေါ၊ တတိယဝဂ်၎င်း။ စတုတ္ထံ၊ စတုတ္ထဖြစ်သော။ ပဋိပနေနေဝ၊ ပဋိပတ္တိဝဂ်၎င်း။ တိတ္ထိယံ၊ အညတိတ္ထိယပေယျာလ ဟူသော။ ပဉ္စမော ဝဂ္ဂေါ၊ ပဉ္စမဝဂ်၎င်း။ စတဿော၊ သူရိယလေးမျိုးပါသော။ သူရိယေန စ၊ သူရိယပေယျာလဝဂ်၎င်း။ ဗဟုကတော၊ ဗဟုပကာရသဒ္ဓါဖြင့် မှတ်အပ်သော။ သတ္တမော ဝဂ္ဂေါ၊ ၇-ဝဂ်မြောက် ကေဓမ္မပေယျာလ ဝဂ်၎င်း။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဥပ္ပန္နသဒ္ဓါဖြင့် မှတ်အပ်သော။ အဋ္ဌမေန စ၊ ၈-ဝဂ်မြောက် ဒုတိယကေဓမ္မပေယျာလ ဝဂ်၎င်း။ နဝမော၊ ၉-ဝဂ်မြောက် ဖြစ်သော။ ဒီဝသဝဂ္ဂေါ၊ ဒီဝသဝဂ် ခေါ် ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်၎င်း။ ဒသမော၊ ၁၀-ဝဂ်မြောက် ဖြစ်သော။ အပ္ပမာဒေန စ၊ အပ္ပမာဒပေယျာလဝဂ်၎င်း။ ကောဒသဗလဝဂ္ဂေါ၊ ၁၁-ဝဂ်မြောက် ဗလကရဏိယ ဝဂ်၎င်း။ ဒ္ဓါဒသ၊ ၁၂-ဝဂ်မြောက် ဖြစ်သော။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိ၌ ဆိုအပ်သော။ သေနာ၊ သေနာဝဂ်၎င်း။ တေရဿ၊ ၁၃-ဝဂ်မြောက် ဖြစ်သော။ ဩဆဝဂ္ဂေါ၊ ဩဆဝဂ်၎င်း တည်း။ (ဘဝတိကား ဂါထာပူရဏ။) ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

မဂ္ဂသံယုတ္တံ၊ မဂ္ဂသံယုတ်သည်။
ပဌမံ၊ ပဌမသံယုတ်တည်း။

၂-ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်

၁-ပဗ္ဗတဝဂ်

၁-ဟိမဝန္တာသုတ်

၁၈၂။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သေယျဇာပိ၊ ဖြစ်သင့် ဖြစ်ရာ ဥပမာသော်
 ကား။ ဟိမဝန္တာ ပဗ္ဗတရာဇာနံ၊ ဟိမဝန္တာ တောင်မင်းကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ နဂါ၊ နဂါးတို့သည်။
 ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ ဝဇေန္တိ၊ တိုးပွားစေကုန်၏။ ဗလံ၊ ခွန်အားကို။ ဂါဟေန္တိ၊ ယူကုန်၏။
 တေ၊ ထို နဂါးတို့သည်။ တတ္ထ၊ ထိုဟိမဝန္တာ တောင်မင်း၌။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ ဝဇေတွာ၊
 တိုးပွားစေ၍။ ဗလံ၊ ခွန်အားကို။ ဂါဟေတွာ၊ ယူ၍။ ကုသောဗ္ဗေ၊ ထုံးအိုင်ငယ်တို့သို့။ ဩတရန္တိ၊
 သက်ဆင်းကုန်၏။ ကုသောဗ္ဗေ၊ ထုံးအိုင်ငယ်တို့သို့။ ဩတရိတွာ၊ သက်ဆင်းပြီး၍။ မဟာသောဗ္ဗေ၊
 ထုံးအိုင်ကြီးတို့သို့။ ဩတရန္တိ၊ သက်ဆင်းကြကုန်၏။ မဟာသောဗ္ဗေ၊ ထုံးအိုင်ကြီးတို့သို့။
 ဩတရိတွာ၊ သက်ဆင်းပြီး၍။ ကုန္ဒဒိယော၊ မြစ်ငယ်တို့သို့။ ဩတရန္တိ၊ သက်ဆင်းကြကုန်၏။
 ကုန္ဒဒိယော၊ တို့သို့။ ဩတရိတွာ၊ ၍။ မဟာကုန္ဒဒိယော၊ မြစ်ကြီးတို့သို့။ ဩတရန္တိ၊ သက်ဆင်းကုန်၏။
 မဟာကုန္ဒဒိယော၊ မြစ်ကြီးတို့သို့။ ဩတရိတွာ၊ သက်ဆင်းပြီး၍။ မဟာသမုဒ္ဒသာဂရံ၊ မဟာသမုဒြာသို့။
 ဩတရန္တိ၊ သက်ဆင်းကုန်၏။ တေ၊ ထိုနဂါးတို့သည်။ တတ္ထ၊ ထိုမဟာသမုဒြာ၌။ ကာယေန၊
 ခန္ဓာကိုယ်အားဖြင့်။ မဟန္တတ္တံ၊ ကြီးသည်၏အဖြစ်သို့။ ဝေပုလ္လတ္တံ၊ ပြန်ပြောသည်၏အဖြစ်သို့။
 အာပဇ္ဇန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။
 သီလံ၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ သီလေ၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်၍။
 သတ္ထ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့ကို။ ဘာဝေန္တော၊ ဖြစ်စေသည်ရှိသော်။ သတ္ထ၊
 ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂံ၊ တို့ကို။ ဗဟုလိကရောန္တော၊ အကြိမ်များစွာပြုသည်ရှိသော်။ ဓမ္မေသု၊
 တရားတို့၌။ မဟန္တတ္တံ၊ ကြီးသည်၏အဖြစ်သို့။ ဝေပုလ္လတ္တံ၊ ပြန်ပြောသည်၏အဖြစ်သို့။ ပါပုဏာတိ၊
 ရောက်၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သီလံ၊ သီလကို။ နိဿာယ၊
 မှီ၍။ သီလေ၊ သီလ၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်၍။ သတ္ထ၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂံ၊ တို့ကို။
 ဘာဝေန္တော၊ ဖြစ်စေသည်ရှိသော်။ သတ္ထ၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂံ၊ တို့ကို။ ဗဟုလိကရောန္တော၊
 အကြိမ်များစွာပြုသည်ရှိသော်။ ဓမ္မေသု၊ တရားတို့၌။ မဟန္တတ္တံ၊ ကြီးသည်၏အဖြစ်သို့။ ဝေပုလ္လတ္တံ၊
 ပြန်ပြောသည်၏အဖြစ်သို့။ ပါပုဏာတိ၊ ရောက်သနည်း။ (ဣတိ မလိ) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊
 ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ ဝိဝေကကိုမှီသော။ ဝိရာဂနိဿိတံ၊ ဝိရာဂကို
 မှီသော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ နိရောဓကိုမှီသော။ ဝေါဿဂ္ဂုပရိကာမိံ၊ ကိလေသာတို့ကို စွန့်ပယ်ခြင်း၊
 နိဗ္ဗာန်သို့ ပြေးဝင်ခြင်းငှါ ရင့်ကျက်ဆဲ၊ ရင့်ကျက်ပြီးဖြစ်သော။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ၊ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်
 ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ပ။ ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဈင်ကို။ ပ။ ဝိရိယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ၊
 ကို။ ပ။ ဝီရိယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ ပ။ ပဿဒ္ဓိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ ပ။ သမာဓိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ ပ။ ဥပေက္ခာ-
 သမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။

၁။ ဗုဇ္ဈတိ တောသာဟိ ဗောဓိ၊ ဓမ္မသာမဂ္ဂံ။ ဗုဇ္ဈတိတိ ဝါ ဗောဓိ၊ အရိယသာဝကော၊ ဗောဓိယာ
 ဗောဓိယ ဝါ အင်္ဂါ(ကာရဏာ)တိ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ သတ္ထ ဗောဇ္ဈင်္ဂံဓမ္မာ၊ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ၌ ပသတ္ထော သုန္ဒရော
 ဝါ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ သင်္ဃာဇ္ဈင်္ဂါ၊ သတိ ဝေ သန္ဓောဇ္ဈင်္ဂါ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ ဟု ပြ။ ၄-၆-၅။

သီလံ၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလကို။ နိဿယ၊ မိဂ္ဂါ၊ သီလေ၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်၍။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ တို့ကို။ ဘာဝေန္တေ၊ ပြစ်စေသည်ရှိသော်။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ တို့ကို။ ဗဟုလိကဓောန္တော၊ အကြိမ်များစွာ ပြုသည်ရှိသော်။ ဓမ္မေသု၊ တရားတို့၌။ မဟန္တတ္တံ၊ ကြီးသည်၏အဖြစ်သို့။ ဝေပုလ္လတ္တံ၊ ပြန်ပြောသည်၏အဖြစ်သို့။ ပါပုဏာတိ၊ ရောက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ကာယသုတ်

၁၇၃။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အယံ ကာယော၊ ဤကိုယ်ခန္ဓာသည်။ အာဟာရဋ္ဌိတိကော၊ (ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရ ၄-ပါးသော) အကြောင်း ဟူသော တည်ကြောင်းရှိကုန်၏။ အာဟာရံ၊ (ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရ)အကြောင်းကို။ ပဋိစ္စံ၊ စွဲ၍။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ အနာဟာရော၊ (ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရ)အကြောင်းမရှိသည်ရှိသော်။ နော တိဋ္ဌတိ သေယျထာပိ၊ မတည်သံကဲ့သို့။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ပဉ္စ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ နိဝရဏာ၊ အပိတ်အပင် 'နိဝရဏ'တို့သည်။ အာဟာရဋ္ဌိတိကော၊ အကြောင်းတရားဟူသော တည်ကြောင်းရှိကုန်၏။ အာဟာရံ၊ အကြောင်းတရားကို။ ပဋိစ္စံ၊ စွဲ၍။ တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်ကုန်၏။ အနာဟာရော၊ အကြောင်းတရားမရှိကုန်သည်ရှိသော်။ နော ကိဋ္ဌန္တိ၊ မတည်ကုန်။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အနုပုန္ဓာယ၊ မဖြစ်ပေါ်သေးသော။ ကာမစ္ဆန္ဓာယ ဝါ၊ အလွန်လိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ' ကိုလည်း။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှါ။ ဥပ္ပန္ဓာယ၊ ဖြစ်ပေါ်ပြီးသော။ ကာမစ္ဆန္ဓာယ ဝါ၊ အလွန်လိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ' ၏လည်း။ ဘိယျောဘာဝါယ၊ လွန်စွာဖြစ်ခြင်းငှါ။ ဝေပုလ္လာယ၊ ပြန်ပြောခြင်းငှါ။ (ပဝတ္ထော၊ ဖြစ်သော။) အာဟာရော၊ အကြောင်းတရားသည်။ ကော စ၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သုဘနိမိတ္တံ၊ တင့်တယ်သော (ကာမစ္ဆန္ဒ) အကြောင်းသည်။ ဝါ၊ တင့်တယ်သော ကာမစ္ဆန္ဒ၏ အာရုံသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထိုတင့်တယ်သော (ကာမစ္ဆန္ဒ) အကြောင်း၌။ ဝါ၊ တင့်တယ်သော ကာမစ္ဆန္ဒ၏ အာရုံ၌။ အယောနိသောမနသိကာရဗဟုလိကာရော၊ အကြောင်းမဟုတ်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း (ထိုနှလုံးသွင်းမှုကို) အကြိမ်များစွာ ပြုခြင်းတည်း။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ အနုပုန္ဓာယ၊

၁။ အာဟာရဋ္ဌိတိကောတိ ပစ္စယဋ္ဌိတိကော။ ၄။ တိဋ္ဌန္တိ ခေတနာတိ ဋ္ဌိတိ၊ ကာရဏံ။ ကမ္မဉ္စတုစိတ္တာဟာရသညိတော စတုပ္ပိဓော ပစ္စယော ဋ္ဌိတိ ဧတဏာတိ ပစ္စယဋ္ဌိတိကော။ အာဟာရပစ္စယသဒ္ဓါ ဟိ ဧကတ္တာ။ ၅။ အာဟာရော (ပစ္စယော) . ဋ္ဌိတိ (ကာရဏံ) ဧတဏာတိ အာဟာရဋ္ဌိတိကော ဟု ပြု။

၂။ သုဘမေဝ နိမိတ္တံ သုဘနိမိတ္တံ၊ သုဘဏ ဝါ နိမိတ္တံ သုဘနိမိတ္တံ-ဟု ပြု၊ သုဘအရ ကာမစ္ဆန္ဒ ယု၊ နိမိတ္တအရ ရှေးဝိကပ်အလို ကာမစ္ဆန္ဒဟူသော အကြောင်းတရားကို ယု၊ နောက် ဝိကပ်အလို အာရုံ ၅-ပါး ယု။

အယောနိသောမနသိကာရဟူသည် အကြောင်းမဟုတ် နည်းလမ်းမဟုတ်သောအားဖြင့် ဝါ-အနိစ္စ၌ နိစ္စစသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းတည်း။ ဗဟုလိကာရဟူသည် ထိုနှလုံးသွင်းမှုကို အဖန်ဖန် ဖြစ်စေခြင်းတည်း။

ထိုသုဘနိမိတ်၌ အကြောင်းမဟုတ်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု ထိုနှလုံးသွင်းမှုကို အဖန်ဖန်ဖြစ်စေမှုသည် ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။ ၎င်းအကြောင်းရှိလျှင် ကာမစ္ဆန္ဒတည်၍ မရှိလျှင် မတည်ဟု ဟောတော်မူလိုရင်းဖြစ်၏။

၃။ အယောနိသောမနသိကာရဗဟုလိကာရောတိ အနုပါယမနသိကာရော။ ပ။ မနသိကာရော။ တံ တသ္မိံ သုဘာရမ္မဏေ ဗဟုလံ ပဝတ္တယတော။ ၄။

သော။ ကာမစွန္ဒဿ ဝါ။ ကိုလည်း။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ငှါ။ ဥပ္ပန္နဿ၊ သော။ ကာမစွန္ဒဿ ဝါ။ နီလည်း။
ဘိယျောဘာဝါယ၊ ငှါ။ ဝေပုလ္လာယ၊ ငှါ။ (ပဝတ္ထော၊ ဖြစ်သော။) အာဟာရော၊ အကြောင်း
တရားတည်း။ (ကျန် နိဝရဏတို့၌ ထူးရာကိုသာ အနက်ပေးအံ့။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အနုပ္ပန္နဿ၊ မဖြစ်ပေါ်သေးသော။ ဗျာပါဒဿ ဝါ၊ သူတပါးအကျိုးမဲ့ ကြံစည်မှု
ဗျာပါဒကိုလည်း။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှါ။ ဥပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်ပေါ်ပြီးသော။ ဗျာပါဒဿ ဝါ၊
သူတပါးအကျိုးမဲ့ ကြံစည်မှုဗျာပါဒ၏လည်း။ ဘိယျောဘာဝါယ၊ လွန်စွာဖြစ်ခြင်းငှါ။ ဝေပုလ္လာယ၊
ပြန်ပြောခြင်းငှါ။ (ပဝတ္ထော၊ သော။) အာဟာရော၊ အကြောင်းတရားသည်။ ဧကော စ၊ အဘယ်
နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပဋိသနိမိတ္တံ၊ ပဋိသ (ဒေါသ) ဟူသော အကြောင်းသည်။ ဝါ၊ ပဋိသ၏
အာရုံသည်။ အတ္ထံ၊ ၎င်း။ တတ္ထ၊ ထိုပဋိသဟူသော အကြောင်း၌။ ဝါ၊ ထိုပဋိသ၏ အာရုံ၌။
အယောနိသောမနသိကာရဗဟုလိကာရော၊ အကြောင်းမဟုတ်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း
(ထိုနှလုံးသွင်းခြင်းကို) အကြိမ်များစွာပြုခြင်းတည်း။ အယံ၊ ကား။ ပ။ အာဟာရော၊ အကြောင်း
တရားတည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အနုပ္ပန္နဿ၊ သော။ ထိနမိဒ္ဓဿ ဝါ၊ ထိုင်းမှိုင်းမှု ထိနမိဒ္ဓကိုလည်း။ ဥပ္ပန္နာယ၊
ငှါ။ ဥပ္ပန္နဿ၊ သော။ ထိနမိဒ္ဓဿ ဝါ၊ ထိုင်းမှိုင်းမှု ထိနမိဒ္ဓ၏လည်း။ ဘိယျောဘာဝါယ၊ ငှါ။
ဝေပုလ္လာယ၊ ငှါ။ (ပဝတ္ထော၊ သော။) အာဟာရော၊ အကြောင်းတရားသည်။ ဧကော စ၊ နည်း။
ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အရတိ၊ (ပန္နသေနာသန စသည်တို့၌) မမွေ့လျော်ခြင်းသည်၎င်း။ တန္တိ၊ (အအေး
အပူ စသည်ကြောင့်) ယှဉ်းရိခြင်းသည်၎င်း။ ဝိဇမ္ဘိတာ၊ ကိုယ်ကိုညွတ်စေခြင်း (ကိုယ်ဆန့်ငင်ခြင်း)
သည်၎င်း။ ဘတ္တသမ္ပဒေါ၊ ဆွမ်းဆီယစ်ခြင်းသည်၎င်း။ စေတသော၊ စိတ်၏။ လိနတ္တံ စ၊ တွန့်ဆုတ်
သည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ အတ္ထံ၊ ၎င်း။ တတ္ထ၊ ထိုအရတိ စသည်၌။ အယောနိသောမနသိကာရ-
ဗဟုလိကာရော၊ အကြောင်းမဟုတ်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း (ထိုနှလုံးသွင်းမှုကို) အကြိမ်
များစွာ ပြုခြင်းတည်း။ အယံ၊ ကား။ ပ။ အာဟာရော၊ တည်း။

၁။ ပဋိသနိမိတ္တံ အာဒိသု ပန ပဋိသောပိ ပဋိသနိမိတ္တံ ပဋိသာရဗ္ဗဏမ္ပိ။ ငှ။ ပဋိသောပိ ပဋိသနိမိတ္တံ
ပုဂ္ဂိုလ်ပုဂ္ဂိုလ်ပုဂ္ဂိုလ် ပစ္စာ၊ ဥပ္ပန္နကဿ နိမိတ္တဘာဝစတာ။ ပဋိသာရဗ္ဗဏံ နာမ ကျေနဝိသတိ အာယာဘဝတ္ထုဘူဘာ
သတ္တသင်္ခါရာ။ ငှ။

၂။ အရတိတိ ဥက္ကဏ္ဍိကာ။ ငှ။ အရတိတိ ပန္နသေနာသနာဒိသု အရမာနံ။

တန္တိတိ အဘိသိဘာဒိပစ္စာယာ ဥပ္ပန္နံ အာဂန္တုကကာယလသိယံ။ ငှ။ အာဂန္တုကံ၊ န သဘာဝသိဒ္ဓံ။
ကာယာလသိယန္တိ နာမကာယေ အလသဘာဝေါ ငှ။

ဝိဇမ္ဘိတာတိ ကိလေသာသေန ကာယဒိနမနာ။ ငှ။ ကိလေသာသေနာတိ သဒ္ဓမ္မာဟာသေန။ ကာယဒိနမနာတိ
ကာယဿ ဝိရူပတော နမနာ။ ငှ။ ဇာတုဇာတိ ဂတ္ထဝိနာမေ။ သဒ္ဓနိတိ-ဓာတု-၁၂။

ဘတ္တသမ္ပဒေါတိ ဘတ္တပရိဋ္ဌာဟော။ ငှ။ ဘတ္တပရိဋ္ဌာဟောတိ ဘတ္တဝေသန ပရိဋ္ဌာဟုပ္ပတ္တိ။ ငှ။ ဤ၌ မဒဓာတ်
ဥပ္ပာဒတ္တ (ယစ်မှူးခြင်း) ဟော ကြံ၌ အနက်သမ္ပန်သည်။ ဥပ္ပာဒတ္တကား ယစ်မှူးခြင်း၊ ရူးသွပ်ခြင်း၊ မေ့လျော့ခြင်း
၃-မျိုးဖြစ်ကြောင်း ဓာတုတ္တသင်္ဂဟနိသု ၂၆၆-၌ ဆို၏။

စေတသော စ လိနတ္တံ စိတ္တဿ လိယနာကာရော။ ငှ။ စိတ္တဿ လိယနာကာရောတိ အာရမ္မဏေ စိတ္တဿ
သင်္ကောစပုတ္တိ။ ငှ။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အနုပုဗ္ဗဿ၊ သော။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ဝါ၊ ပျံလွင့်မှု နောင်တတဖန် ပုပန်မ
 ‘ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ’၏လည်း။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ငါ။ ဥပုဗ္ဗဿ၊ သော။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ဝါ၊ ပျံလွင့်မှု နောင်တ
 တဖန် ပုပန်မ ‘ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ’၏လည်း။ ဘိယျောဘာဝါယ၊ ငါ။ ဝေပုလ္လာယ၊ ငါ။ (ပဝတ္ထော၊
 သော။) အာဟာရော၊ သည်။ ကော စ၊ နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ စေတသော၊ စိတ်၏။ အဝုပသမော၊
 မငြိမ်သက်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုစိတ်၏ မငြိမ်သက်ခြင်း၌။ အယောနိသောမနသိ-
 ကာရပဟုလိကာရော၊ အကြောင်းမဟုတ်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၊ (ထိနှလုံးသွင်းမှုကို)
 အကြိမ်များစွာပြုခြင်းတည်း။ အယံ၊ ကား။ ပ။ အာဟာရော၊ တည်း။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အနုပုဗ္ဗဿ၊ မဖြစ်ပေါ်သေးသော။ ဝိစိကိစ္ဆာယ ဝါ၊ ယုံမှားမှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’
 ၏လည်း။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှါ။ ဥပုဗ္ဗဿ၊ ဖြစ်ပေါ်ပြီးသော။ ဝိစိကိစ္ဆာယ ဝါ၊ ယုံမှားမှု
 ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’၏လည်း။ ဘိယျောဘာဝါယ၊ လွန်စွာဖြစ်ခြင်းငှါ။ ဝေပုလ္လာယ၊ ပြန်ပြောခြင်းငှါ။
 (ပဝတ္ထော၊ သော။) အာဟာရော၊ အကြောင်းတရားသည်။ ကော စ၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊
 တို့။ ဝိစိကိစ္ဆာဋ္ဌာနိယာ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၏တည်ရာ (အာရုံ) ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။
 အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဝိစိကိစ္ဆာ၏ တည်ရာ(အာရုံ)တရားတို့၌။ အယောနိသောမနသိကာရ-
 ပဟုလိကာရော၊ အကြောင်းမဟုတ်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း (ထိနှလုံးသွင်းမှုကို) အကြိမ်
 များစွာပြုခြင်းတည်း။ အယံ၊ ကား။ ပ။ အာဟာရော၊ တည်း။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အယံ ကာယော၊ ဤခန္ဓာကိုယ်သည်။ အာဟာရဋ္ဌိတိကော၊ ၏။ အာဟာရုံ၊
 ကို။ ပဋိစ္စ၊ ရှိ။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ အနာဟာရော၊ သည်။ နော တိဋ္ဌတိ ယထာ၊ မတည်သကဲ့သို့။
 ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ပဉ္စ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ ဣမေ နိဝရဏာ၊ ဤအပိတ်အပင်
 ‘နိဝရဏ’တို့သည်။ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ၊ (ကံစိတ်ဥတုအာဟာရ) အကြောင်းဟူသော တည်
 ကြောင်း ရှိကုန်၏။ အာဟာရုံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ရှိ။ တိဋ္ဌန္တိ၊ ကုန်၏။ အနာဟာရော၊ အကြောင်းတရား
 မရှိကုန်သည်ရှိသော်။ နော တိဋ္ဌန္တိ၊ မတည်ကုန်။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အယံ ကာယော၊ ဤခန္ဓာကိုယ်သည်။ အာဟာရဋ္ဌိတိကော၊ (ကံစိတ်ဥတုအာ-
 ဟာရ ၄-ပါးသော) အကြောင်းဟူသော တည်ကြောင်းရှိ၏။ အာဟာရုံ၊ (ကံစိတ်ဥတုအာဟာရ

၁။ စေတသော အဝုပသမောတိ စိတ္တဿ အဝုပသန္တာ အသန္နိသိန္နဘာဝေါ။ ဇီ။ ဋ္ဌ-၌ အလျှောက်သော
 မီးကျီးသည် ငြိမ်ဝပ်မနေပဲ ပူလောင်သကဲ့သို့ဟု ဥပမာပြု၍ “ဝေ စိတ္တဿ အဝုပသန္တာကော”ဟု ဖွင့်၏။ ဇီ-က
 နှင့် အတူတူပင်။

၂။ ဝိစိကိစ္ဆာ၏တည်ရာ ဓမ္မဟူသည် ဘုရား၌ယုံမှားခြင်းစသော ယုံမှားခြင်း ၈-မျိုး၏တည်ရာ တရားများ
 တည်း။

တိဋ္ဌန္တိ ဧတ္ထာတိ ဌာနိယာ၊ ဝိစိကိစ္ဆာယ ဌာနိယာ ဝိစိကိစ္ဆာဌာနိယာ။ အာရမ္မဏဓမ္မတို့ကို ကောက်။ ဇီ-ကာ၌
 တိဋ္ဌန္တိ ပဝတ္ထန္တိ ဧတ္ထာတိ ဌာနိယာ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ဝေ ဌာနိယာ ဝိစိကိစ္ဆာဌာနိယာဟု ဝိဂြိုဟ်ဆို၍ ဝိစိကိစ္ဆာပိ-
 ဝိစိကိစ္ဆာဌာနိယဓမ္မာ ဝေဒိဘဗ္ဗာ ဟု ဝိစိကိစ္ဆာကိုလည်း ကောက်ချက် တနည်း ဖွင့်ပြ၏။

၃။ ဤနိဝရဏ ၅-ပါးတို့တွင် ကမ္မစန္ဒ၊ ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏ ၂-ပါးကို အာရုံအားဖြင့်၊ ဗျာပါဒနိဝရဏကို
 အာရုံအားဖြင့်၎င်း၊ ဥပနိဿယအားဖြင့်၎င်း၊ ထိနမိဒ္ဓနိဝရဏ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနိဝရဏ ၂-ပါးကို သဟဿာသအား
 ဖြင့်၎င်း၊ ဥပနိဿယအားဖြင့်၎င်း ဟောတော်မူအပ်ကြောင်း ဋ္ဌ၊ ဇီတို့၌ အကျယ်၌။

၄-ပါးသော) အကြောင်းဟူသော တည်ကြောင်းကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ အနာဟာရော၊ (ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရ ၄ ပါးသော) အကြောင်းမရှိသည်ရှိသော်။ နော တိဋ္ဌတိ ယထာ၊ မတည်သကဲ့သို့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်၊ သတ္တ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့သည်။ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ၊ အကြောင်းဟူသော တည်ကြောင်းရှိကုန်၏။ အာဟာရံ၊ အကြောင်းကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်ကုန်၏။ အနာဟာရာ၊ အကြောင်းမရှိကုန်သည်ရှိသော်။ နော တိဋ္ဌန္တိ၊ မတည်ကုန်။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အနုပ္ပန္နဿ၊ မဖြစ်ပေါ်သေးသော။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂဿ ဝါ၊ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်ကိုလည်း။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှါ။ ဥပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်ပေါ်ပြီးသော။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂဿ ဝါ၊ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်ကိုလည်း။ ဘာဝနာယ၊ ပွားခြင်း၏။ ပါရိပုရိယာ၊ ပြည့်စုံခြင်းငှါ။ (ပဝတ္တော၊ ဖြစ်သော)။ အာဟာရော၊ အကြောင်းသည်။ ဧကော စ၊ အဘယ်နည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂဿ ဝါ၊ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်၏ တည်ရာဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသတိသမ္ပောဇ္ဈင်၏ တည်ရာတရားတို့၌။ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလိကာရော၊ သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကို အကြိမ်များစွာ ပြုခြင်းတည်း (တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလိကာရောတိ တတ္ထ ဥပ္ပါယမနသိကာရဿ ပုနပုနံ ကရဏံ။ ငှ။) အယ်၊ ဤသည်ကား။ အနုပ္ပန္နဿ၊ သော။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂဿ ဝါ၊ ကိုလည်း။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ငှါ။ ဥပ္ပန္နဿ၊ သော။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂဿ ဝါ၊ ကိုလည်း။ ဘာဝနာယ၊ ပွားခြင်း၏။ ပါရိပုရိယာ၊ ပြည့်ခြင်းငှါ။ (ပဝတ္တော၊ သော။) အာဟာရော၊ အကြောင်းတည်း။ (ထူးရာကိုသာ ရေးအံ့။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အနုပ္ပန္နဿ၊ သော။ ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂဿ ဝါ၊ ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဈင်ကိုလည်း။ ပ။ ပါရိပုရိယာ၊ ငှါ။ (ပဝတ္တော၊ သော။) အာဟာရော၊ သည်။ ဧကော စ၊ နည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကုသလာကုသလာ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇာ၊ အပြစ်ရှိကုန်၊ အပြစ်မရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဟိနပဏီတာ၊ ယုတ်ကုန်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကဏ္ဍသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂါ ဓမ္မာ၊ (အကျိုးပေးခြင်း) တူသောအဖို့ ရှိကုန်သော မည်းညစ်သောတရား၊ ဖြစ်သောတရားတို့သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုကုသိုလ်

၁။ ဘာဝနာယ ပါရိပုရိယာတိ ဝနိယာ ပရိပုရဏတ္ထံ။ မ-ငှ ၃-၁၆၈။
 ၂။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်၏တည်ရာ ဓမ္မဟူသည် သတိ၏အာရုံဖြစ်သော ဗောဓိပက္ခိယတရား ၃၇-ပါးနှင့် လောကုတ္တရာတရား ၉-ပါးတို့တည်း။ ၎င်းတရားတို့ သတိ၏ အာရုံဖြစ်ပုံကို ဇိ-၄၅။
 ၃။ ကုသလာတိ ဧကောသလ္လသမ္ပုတာ အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကာ။ အကုသလာတိ အကောသလ္လသမ္ပုတာ သာဝဇ္ဇဒုက္ခဝိပါကာ။ ငှ။
 ကောသလ္လံ ဝုစ္ဆတိ ပညာ တဘော ဥပ္ပန္နာ ကောသလ္လသမ္ပုတာ။ အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကာဘိ အနဝဇ္ဇာ ဟုတံ သုခဝိပါကာ ဝိပစ္စနကာ။ ပဒုန္နယေန ပစ္စယတော သဘာဝတော ကိစ္စတော ဖလတော ကုသလဓမ္မံ ဒေသတိ။ အကုသလနိဗ္ဗေသေပိ ဒေသေ နယော။ ငှ။
 ကုသလာ၊ လိမ္မာသု၏ဖြစ်ကြောင်းဉာဏ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သော။ ဝါ၊ အပြစ်မရှိ ဘာဝနာကြီး ပေးခြင်း သဘောရှိကုန်သော။ အကုသလာ၊ မလိမ္မာသု၏ဖြစ်ကြောင်း မောဟကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊

အကုသိုလ်တရားတို့၌။ (ကြွင်းသော သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇစသည်ကား ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်တို့၏ ပရိယာယ်ပင်တည်း။) ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလိကာရော၊ သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကို အကြိမ်မျှားစွာပြုခြင်းတည်း။ အယံ၊ ကား။ ပ။ အာဟာရော၊ တည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အနုပ္ပန္နဿ၊ သော။ ဝိရိယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂဿ ဝါ၊ ကိုလည်း။ ပ။ ပါရိပူရိယာ၊ ငှါ။ (ပဝတ္ထော၊ သော။) အာဟာရော၊ သည်။ ကော စ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အာရမ္မဓာတု၊ ရှေးဦးစွာ အားထုတ်ခြင်း ဓာတ်သဘောသည်။ နိက္ကမဓာတု၊ ပျင်းရိခြင်းမှ ထွက်မြောက်ခြင်းဓာတ်သဘော သည်။ ပရက္ကမဓာတု၊ အဆင့်ဆင့် ကျော်တက်ရုန်းကန်ခြင်းဓာတ်သဘောသည်။ အတ္ထိ၊ ၎င်း။ တတ္ထ၊ ထိုသုံးမျိုးသော အားထုတ်ခြင်း၌။ (တိဟိပိ ပဒေဟိ ဝိရိယမေဝ ကထိတံ။ ငှ။) ယောနိသော- မနသိကာရဗဟုလိကာရော၊ သင့်သော အကြောင်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကို အကြိမ်မျှားစွာ ပြုခြင်းတည်း။ အယံ၊ ကား။ ပ။ အာဟာရော၊ တည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အနုပ္ပန္နဿ၊ သော။ ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂဿ ဝါ၊ ကိုလည်း။ ပ။ ပါရိပူရိယာ၊ ငှါ။ (ပဝတ္ထော၊ သော။) အာဟာရော၊ သည်။ ကော စ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂဿ ဝါ၊ ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂဿ ဝါ (အာရုံ) ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂဿ တည်ရာ (အာရုံ) တရားတို့၌။ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလိကာရော၊ တည်း။ အယံ၊ ကား။ ပ။ အာဟာရော၊ တည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အနုပ္ပန္နဿ၊ သော။ ပဿဒ္ဓိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂဿ ဝါ၊ ကိုလည်း။ ပ။ ပါရိပူရိယာ၊ ငှါ။ (ပဝတ္ထော၊ သော။) အာဟာရော၊ သည်။ ကော စ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကာယပဿဒ္ဓိ၊ စေတသိက်

အပြစ်ရှိ မကောင်းကျိုးပေးခြင်း သဘောရှိကုန်သော ဟု သမ္မန်။ (ရှေးရှေးအနက်သည် ပစ္စယအားဖြင့် နောက်နောက်အနက်သည် သဘောကိစ္စ ပလအားဖြင့် ကုသိုလ်ဓမ္မ- အကုသိုလ်ဓမ္မကို ပြန် ဟူလို။)

သာဝဇ္ဇာတိ အကုသလာ၊ အနဝဇ္ဇာတိ ကုသလာ။ ငှ။ သာဝဇ္ဇာတိ ဂါရယာ။ အနဝဇ္ဇာတိ အဂါရယာ။ ငှိ။ ဝဇ္ဇိယတေတိ ဝဇ္ဇိ၊ ဝဇ္ဇိဓာတ် = စာဂတ္ထ။ ဒေါသကောက်။ ဝဇ္ဇမေဝ အဝဇ္ဇိ၊ အဝဇ္ဇေန သဟ ယေ ဝတ္ထန္တိတိ သာဝဇ္ဇာ။ နတ္ထိ အာဇ္ဇံ တေသန္တိ အနဝဇ္ဇာ-ဟု။ မူလင်္ဂ ၁-၃၁-ကိုမိသည်။ ငှ-၌ အဘိဓေယျတ္ထဗွင်၌ ငှ-၌ အပ္ပိယတ္ထဗွင်၌။

ကဏ္ဍသုက္ကသပ္ပုဋိဘဂါတိ ကဏ္ဍသုက္ကာယေဝ။ ငှ။ ကဏ္ဍာ = ကာဠကာ အသုခါ။ သုက္ကာ = ဩဒါတာ သုခါ။ ငှိ။ ကဏ္ဍသုက္ကာ ဝေ သပ္ပုဋိဘဂါ ကဏ္ဍသုက္ကသပ္ပုဋိဘဂါဟု ပြု။ သပ္ပုဋိဘဂါ၌ ပဋိသုခါ၏ သဒိသ၊ ပဋိဟက္ခ၊ ပဋိဗာဟိတ ၃-နက်၊ ဘာဂသုခါ၏ ကောဋ္ဌာသအနက်ဟော ကြံ၍ အဋ္ဌကထာ၌ အကျယ်၊ ငှိ-၌ အကျဉ်း ဖွင့်ပြ၏။ ကဏ္ဍသုက္ကသပ္ပုဋိဘဂါ ဓမ္မာ၊ တူသောအကျိုးပေးခြင်း အဖို့ရှိကုန်သော ကဏ္ဍတရား သုက္ကတရားတို့သည်။ (သဒိသကောဋ္ဌာသတ္ထ) ဝါ၊ ဆန်ကျင်ဘက်အဖို့ရှိကုန်သော ကဏ္ဍတရား သုက္ကတရားတို့သည်။ (ပဋိဟက္ခကောဋ္ဌာ- သတ္ထ) ဝါ၊ တားမြစ်အပ်သော (တားမြစ်၍ မိမိအကျိုးကိုပေးခြင်း) အဖို့ရှိကုန်သော ကဏ္ဍတရား သုက္ကတရား တို့သည်။ (ပဋိဗာဟိတ၊ ကောဋ္ဌာသတ္ထ နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗပဋိပက္ခကောဋ္ဌာသတ္ထ) ဟု သမ္မန်။

၁။ အာရဘတိတိ အာရမ္မော၊ ပဌမာရမ္မဝိရိယကို ကောက်။ ဓာရေတိတိ ဓာတု၊ အာရမ္မော ဝေ ဓာတု အာရမ္မဓာတု၊ ၎င်းဝိရိယကိုပင် ကောက်။

ကောသဇ္ဇတော နိက္ကမတိတိ နိက္ကမော၊ သော ဝေ ဓာတု ဟသ၊ နိက္ကမဝိရိယကို ကောက်။

ပရံ ပရံ (ဌာနံ) အက္ကမတိတိ ပရက္ကမော၊ သော ဝေ ဓာတု တသ၊ ပရက္ကမဝိရိယ ကောက်။

၂။ ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂဿ တည်ရာ ဓမ္မဟူသည် ပီတိ၏အာရုံဖြစ်သော တရားပင်တည်း။ တိဒ္ဓတိ ၂၁တ္ထတိ ဣတ္ထာတိ ဌာနိယာ၊ ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂဿ ဌာနိယာ တသဟု ပြု။

ခန္ဓာတို့၏ ကိလေသာပု ငြိမ်းအေးကြောင်း တရားသည်။ စိတ္တပဿဒ္ဓိ၊ စိတ်၏ ကိလေသာပု ငြိမ်းအေးကြောင်း တရားသည်။ အတ္တိ၊ ၎င်း။ တတ္ထ၊ ထိုနာမ်ခန္ဓာတို့၏ ကိလေသာပု ငြိမ်းအေးကြောင်း တရား၌။ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလိကာရော၊ တည်း။ အယံ၊ ကား။ ပ။ အာဟာရော၊ တည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အနုပ္ပန္နဿ၊ သော။ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ ဝါ၊ ကိုလည်း။ ပ။ ပါရိပူရိယာ၊ ငှါ။ (ပဝတ္ထော၊ သော။) အာဟာရော၊ သည်။ ဧဝံ၊ စ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သမထနိမိတ္တံ၊ သမထဟူသော အကြောင်းသည်။ ဝါ၊ သမထ၏အာရုံသည်။ အဗျဂ္ဂနိမိတ္တံ၊ အထူးထူးအံ့ပြားပြားသော အာရုံရှိသော ဝိက္ခေပ၏ ဆန့်ကျင်ဘက် သမာဓိဟူသော အကြောင်းသည်။ ဝါ၊ သမာဓိ၏အာရုံသည်။ အတ္တိ၊ ၎င်း။ တတ္ထ၊ ထိုသမထဟူသောအကြောင်း၌။ ဝါ၊ ထိုသမထ၏အာရုံ၌။ (အဗျဂ္ဂနိမိတ္တံ တထောဝ ဝေဝစနံ၊ ငှ။) ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလိကာရော၊ တည်း။ အယံ၊ ကား။ ပ။ အာဟာရော၊ တည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အနုပ္ပန္နဿ၊ မဖြစ်ပေါ်သေးသော။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ ဝါ၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂကိုလည်း။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှါ။ ဥပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်ပေါ်ပြီးသော။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ ဝါ၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ၏လည်း။ ဘာဝနာယ၊ ပူးခြင်း၏။ ပါရိပူရိယာ၊ ပြည့်စုံခြင်းငှါ။ (ပဝတ္ထော၊ သော။) အာဟာရော၊ အကြောင်းတရားသည်။ ဧဝံ၊ စ၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဌာနီယာ၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ၏ တည်ရာဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ အတ္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ၏ တည်ရာတရားတို့၌။ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလိကာရော၊ တည်း။ အယံ၊ ကား။ ပ။ အာဟာရော၊ တည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ ကာယော၊ သည်။ အာဟာရဋ္ဌိတိကော၊ ၎င်း။ အာဟာရံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၎င်း။ တိဋ္ဌတိ၊ ၎င်း။ အနာဟာရော၊ သော်။ နော တိဋ္ဌတိ ယထာ၊ မတည်သကဲ့သို့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေ ခေါ၊ သာလျှင်။ သတ္ထ၊ ကုန်သော ဣမေ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ တို့သည်။ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ၊ ကုန်၏။ အာဟာရံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၎င်း။ တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်ကုန်၏။ အနာဟာရော၊ သော်။ နော တိဋ္ဌန္တိ၊ မတည်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။ *

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ ပဿမ္ဘတိ ဘောဃာတိ ပဿဒ္ဓိ၊ ကာယဿ ပဿဒ္ဓိ တဘာဟု ပြု၊ ကာယပဿဒ္ဓိ စေတသိက်ကောက်၊ ကာယအရ စေတသိကနာကောယ ယူ။ စိတ္တပဿဒ္ဓိကိုလည်း ဤနည်းပြု။

၂။ သမထော ဝေ နိမိတ္တံ သမထနိမိတ္တံ-ဟုပြု၊ သမထဟူသော အကြောင်းနိမိတ်ကောက်။ သမထဿ ဝါ နိမိတ္တံ သမထနိမိတ္တံ-ဟုပြု၊ သမထ၏ အာရုံဖြစ်သော ပဋိဘာဂ နိမိတ်ကို ကောက်။ ဝိဝိဓံ အဂ္ဂံ စေတသာတိ ပျဉ္စဂ္ဂါ၊ ဝိက္ခေပေါ။ န ဗျဂ္ဂေါ (ဗျဂ္ဂပဋိပက္ခာ) အဗျဂ္ဂေါ၊ သမာဓိ။ အဗျဂ္ဂေါ ဝေ နိမိတ္တံ အဗျဂ္ဂနိမိတ္တံ။ အဗျဂ္ဂဿ ဝါ နိမိတ္တံ အဗျဂ္ဂနိမိတ္တံ-ဟုပြု။ သမထနိမိတ္တံဟူသောပုဒ်နှင့် အဘူဘူပင်။

၃။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ၏ တည်ရာဓမ္မသည် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ၏အာရုံဖြစ်သော အာရုံ၌ ဣဋ္ဌ အနိဋ္ဌ အခြင်းအရာကိုမဟုတ် လျှစ်လျူ၊ ဝှေးသွားအခြင်းအရာ၊ ရှေး၌ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂကို ပူးခြင်းဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော လျှစ်လျူ၊ ခြင်း ၂-မျိုးတည်း။

၃-သီလသုတ်

၁၈၄။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သီလသမ္ပန္နာ၊ သီလနှင့်ပြည့်စုံကုန်သော။ သမာဓိသမ္ပန္နာ၊ သမာဓိနှင့်ပြည့်စုံကုန်သော။ ဉာဏသမ္ပန္နာ၊ ပညာနှင့်ပြည့်စုံကုန်သော။ ဝိမုတ္တိသမ္ပန္နာ၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်သော ဖိုလ်နှင့်ပြည့်စုံကုန်သော။ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသမ္ပန္နာ၊ ဖိုလ်ကိုဆင်ခြင်သော (ပစ္စဝေက္ခဏ) ဉာဏ်နှင့်ပြည့်စုံကုန်သော ။ ယေ တေ ဘိက္ခု။ အကြင် (ရဟန္တာ) ရဟန်းတို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တေသံ ဘိက္ခုနံ၊ ထို(ရဟန္တာ)ရဟန်းတို့ကို။ ဒဿနမ္ပိ၊ (မျက်စိဖြင့်) ဖူးမြင်ရခြင်းကိုလည်း။ ဗဟုကာရံ၊ များသောကျေးဇူးရှိ၏ဟူ၍။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ (အရိယာနံ ဟိ ပဿန္နေဟိ စက္ခုဟိ ဩလောကနမ္ပိ ဗဟုကာရမေဝ။ ၄။) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တေသံ ဘိက္ခုနံ၊ ထို(ရဟန္တာ)ရဟန်းတို့၏စကားကို။ သဝနမ္ပိ၊ (နားဖြင့်) ကြားနာရခြင်းကိုလည်း။ ဗဟုကာရံ၊ ဟူ၍။ အဟံ၊ သည်။ ဝဒါမိ၊ ။ (သောတေန သဝနံ။ ၄။) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တေသံ ဘိက္ခုနံ၊ တို့ကို။ ဥပသင်္ကမနမ္ပိ၊ ချဉ်းကပ်ခြင်းကိုလည်း။ ဗဟုကာရံ၊ ဟူ၍။ အဟံ၊ သည်။ ဝဒါမိ၊ ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တေသံ ဘိက္ခုနံ၊ တို့ကို။ ပယိရူပါသနမ္ပိ၊ ပြဿနာမေးခြင်းဖြင့် ဆည်းကပ်ခြင်းကိုလည်း။ ဗဟုကာရံ၊ ဟူ၍။ အဟံ၊ သည်။ ဝဒါမိ၊ ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တေသံ ဘိက္ခုနံ၊ တို့ကို။ ဝ။ ထို(ရဟန္တာ)ရဟန်းတို့၏ဩဝါဒဂုဏ်ကျေးဇူးကို။ အနုဿတိမ္ပိ၊ အဖန်ဖန်အောက်မေ့ခြင်းကိုလည်း။ ဗဟုကာရံ၊ ဟူ၍။ အဟံ၊ သည်။ ဝဒါမိ၊ ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တေသံ ဘိက္ခုနံ၊ တို့ကို။ အနုပဗ္ဗဇ္ဇမ္ပိ၊ အတုလိုက်၍ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ဝင်ရောက်ခြင်းကိုလည်း။ တနည်း—တေသံ ဘိက္ခုနံ၊ ထို(ရဟန္တာ)ရဟန်းတို့၏ဩဝါဒကို။ အနုပဗ္ဗဇ္ဇမ္ပိ၊ အတုလိုက်၍ ကျင့်သု၏ရဟန်းအဖြစ်ကိုလည်း။ ဗဟုကာရံ၊ ဟူ၍။ အဟံ၊ သည်။ ဝဒါမိ၊ ။ တံ၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တထာရူပါနံ၊ ထိုသို့သဘောရှိကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ (ရဟန္တာ)ရဟန်းတို့၏။ ဓမ္မံ၊ အဆုံးအမတရားကို။ သုတွာ၊ ကြားနာ၍။ ကာယဝူပကာသေန စ၊ ကိုယ်ဖြင့် အပေါင်းအဖော်မှ ကင်းဆိတ်စေခြင်း၎င်း။ စိတ္တဝူပကာသေန စ၊ စိတ်ဖြင့် ကိလေသာတို့မှ ကင်းဆိတ်စေခြင်း၎င်း။ ဒုယေန၊ ၂-ပါးစုံသော။ ဝူပကာသေန၊ ကင်းဆိတ်စေခြင်းဖြင့်။ ဝူပကဋ္ဌော၊ ကင်းဆိတ်စေသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။

၁။ သီလ သမာဓိ ပညာ ၃-ပါးမှာ လောကီ လောကုတ္တရာ ၂-မျိုးပါဝင်၍၊ ဝိမုတ္တိမှာ လောကုတ္တရာ သက်သက်၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနမှာ လောကီသက်သက်သာ ပါဝင်သည်။ ရဟန္တာတို့၏ လောကီသီလကား ကြိယာ စိတ်၌ယှဉ်သော စာရိတ္တသီလ တရားအပေါင်းတည်း။ ရဟန္တာတို့၏ လောကုတ္တရာသီလကား မဂ်စိတ် ဖိုလ်စိတ်၌ ယှဉ်သော ဝိရတိစေတသိက် ၃-ပါးနှင့် သီလလက္ခဏာရှိသော စေတနာစသည့် တရားအပေါင်းတည်း။ သမာဓိ စသည်မှာ သီလလွယ်၏။

၂။ ဥပသင်္ကမနနှင့် ပယိရူပါသန အထူး ဥပသင်္ကမနန္တိ “ဒါနံ ဝါ ဒဿာမိ။ ပ။ သက္ကာရံ ဝါ ကရိဿာမိ” တိ ဝေဋ္ဌာပန စိတ္တန အရိယာနံ ဥပသင်္ကမနံ။ ပယိရူပါသနန္တိ ပညာပယိရူပါသနံ။ ၄။

ပညာပယိရူပါသနန္တိ ပညာပစ္စနဝသေန ပယိရူပါသနံ၊ အညကမ္မက္ကာယ ဥပသင်္ကမနာယ ကေဝလံ ဥပသင်္ကမနေ-နေဝ ဇောတိဘတ္တာ။ ၄။

အမေးပြဿနာကို မေးခြင်းအားဖြင့် ချဉ်းကပ်ခြင်းသည် ပယိရူပါသန၊ မေးခြင်းမှဘပါသော အမှုအကျိုးငှါ ချဉ်းကပ်ခြင်းသည် ဥပသင်္ကမန မည်၏။

၃။ ဝူပကဋ္ဌောတိ ကာယေန ဂဏာတော၊ စိတ္တေန ကိလေသေဟိ ဝူပကဋ္ဌော ဝိဝေကဋ္ဌော ဒုရိဘူတော။ အ-၄ ၃-၁၉၀။

နိဗ္ဗာမိသာ၊ ကိလေသာဟူသော အာမိသမရှိသော။ (နိဗ္ဗာမိသာတိ နိက္ခိလေသာ။ မ-ဋ္ဌ ၄-၁၀၁။) ပီတိ၊ ပီတိသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ခွဲ။ အာရဒ္ဓဝိရိယဿ၊ ဖြစ်စေအပ်သော လုံ့လရှိသော။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်း၏သန္တာန်၌။ နိဗ္ဗာမိသာ၊ သော။ ပီတိ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ တသ္မိံ သမယေ၊ ထိုအခါ၌။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်းသည်။ ဝါ၊ ၎င်း။ ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ၊ သည်။ အာရဒ္ဓေါ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တသ္မိံ သမယေ၊ ခွဲ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၎င်း။ တသ္မိံ သမယေ၊ ခွဲ။ ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ၊ သည်။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်း၏သန္တာန်၌။ ဘာဝနာပါရိပုရိံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၎င်း။ ပီတိမနဿ၊ နှစ်သက်သောစိတ်ရှိသူ၏။ ဝါ၊ ပီတိနှင့် ယှဉ်သောစိတ်ရှိသူ၏။ ကာယောပိ၊ ကိုယ်သည်လည်း။ ပဿမ္ဘတိ၊ ငြိမ်းအေး၏။ စိတ္တမ္ပိ၊ စိတ်သည်လည်း။ ပဿမ္ဘတိ၊ ငြိမ်းအေး၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ခွဲ။ ပီတိမနဿ၊ နှစ်သက်သော စိတ်ရှိသော။ ဝါ၊ ပီတိနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ရှိသော။ ဘိက္ခုနော၊ ၎င်း။ ကာယောပိ၊ သည်လည်း။ ပဿမ္ဘတိ၊ ငြိမ်းအေး၏။ စိတ္တမ္ပိ၊ စိတ်သည်လည်း။ ပဿမ္ဘတိ၊ ငြိမ်းအေး၏။ တသ္မိံ သမယေ၊ ခွဲ။ ပဿဒ္ဓိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ၊ သည်။ ဘိက္ခုနော၊ သည်။ ဝါ၊ ၎င်း။ အာရဒ္ဓေါ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တသ္မိံ သမယေ၊ ခွဲ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပဿဒ္ဓိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၎င်း။ တသ္မိံ သမယေ၊ ခွဲ။ ပဿဒ္ဓိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ၊ သည်။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်း၏သန္တာန်၌။ ဘာဝနာပါရိပုရိံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၎င်း။ ပဿဒ္ဓကာယဿ၊ ငြိမ်းအေးစေအပ်ပြီးသော ကိုယ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ သုခိနော၊ ချမ်းသာခြင်းရှိသော သူ၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ သမာဓိယတိ၊ အာရုံ၌ ကောင်းစွာ ထားအပ်၏။ (စိတ်တည်ကြည်၏ ဟူလို။)

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ခွဲ။ ပဿဒ္ဓကာယဿ၊ ငြိမ်းအေးစေအပ်ပြီးသော ကိုယ်ရှိသည် ဖြစ်၍။ သုခိနော၊ ချမ်းသာခြင်းရှိသောသူ၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ သမာဓိယတိ၊ အာရုံ၌ကောင်းစွာ ထားအပ်၏။ (စိတ်တည်ကြည်၏ ဟူလို။) တသ္မိံ သမယေ၊ ခွဲ။ ဘိက္ခုနော၊ သည်။ သမာဓိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ၊ သည်။ အာရဒ္ဓေါ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တသ္မိံ သမယေ၊ ခွဲ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သမာဓိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၎င်း။ တသ္မိံ သမယေ၊ ခွဲ။ သမာဓိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ၊ သည်။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်း၏သန္တာန်၌။ ဘာဝနာပါရိပုရိံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၎င်း။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ တထာသမာဟိတံ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့် အာရုံ၌ ကောင်းစွာ ထားအပ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ သာဓကံ၊ ကောင်းမွန်စွာ။ အဇ္ဈုပေက္ခိတာ၊ လျစ်လျူရှုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တသ္မိံ သမယေ၊ ခွဲ။ ဘိက္ခုနော၊ သည်။ ဝါ၊ ၎င်း။ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ၊ သည်။ အာရဒ္ဓေါ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တသ္မိံ သမယေ၊ ခွဲ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၎င်း။ တသ္မိံ သမယေ၊ ခွဲ။ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ၊ သည်။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်း၏သန္တာန်၌။ ဘာဝနာပါရိပုရိံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၎င်း။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ခွဲ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ တထာသမာဟိတံ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့် အာရုံ၌ကောင်းစွာထားအပ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ သာဓကံ၊ ကောင်းမွန်စွာ။ အဇ္ဈုပေက္ခိတာ၊ လျစ်လျူရှုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တသ္မိံ သမယေ၊ ခွဲ။ ဘိက္ခုနော၊ သည်။ ဝါ၊ ၎င်း။ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ၊ သည်။ အာရဒ္ဓေါ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တသ္မိံ သမယေ၊ ခွဲ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၎င်း။ တသ္မိံ သမယေ၊ ခွဲ။ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ၊ သည်။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်း၏သန္တာန်၌။ ဘာဝနာပါရိပုရိံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၎င်း။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သတ္တသု၊ ၇-ပါးကုန်သော။ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂေသု၊ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂတို့ကို။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဘာဝိတေသု ခေါ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဗဟုလိကတေသု၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ သတ္တ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဖလာ၊ အကျိုးတို့ကို။ သတ္တ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ အာနိသံသာ၊ အာနိသံတို့ကို။ ပါဠိကင်္ခါ၊ အလိုရှိအပ်ကုန်၏။ ကတမေ သတ္တ ဖလာ၊ အဘယ် ၇-ပါးသော အကျိုးတို့နည်း။ ကတမေ သတ္တ အာနိသံသာ၊ အဘယ် ၇-ပါးသော အာနိသံတို့နည်း။ ဒိဋ္ဌေ၊ မျက်မှောက်တွေ့မြင်အပ်သော။ ဓမ္မေဝ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတရား၌သာလျှင်။ (ဒိဋ္ဌေ ဓမ္မေဝ၊ ဤကိုယ်အဖြစ်၌သာလျှင်—ဟု သော်လည်း အဓိပ္ပါယ်တ္ထပေး။) ပဋိကစ္စ၊ ကြိုတင်ပြုလုပ်၍။ (သေခါနီးမရောက်မီ ဟူလို။ ပဋိကစ္စာတိ ပဂေဝ။ ဋီ။) အညံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ အာရာဇေတိ၊ ပြီးမြောက်စေ၏။

ဒိဋ္ဌေ၊ မျက်မှောက်တွေ့မြင်အပ်သော။ ဓမ္မေဝ၊ ရုပ်နာမ်တရား၌သာလျှင်။ (ဤဘဝ၌ သာလျှင်။) ပဋိကစ္စ၊ ကြိုတင်ပြုလုပ်၍။ အညံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ နော စေ အာရာဇေတိ၊ အကယ်၍ မပြီးမြောက်စေအံ့။ အထ၊ ထိုသို့မပြီးမြောက်စေသည်ရှိသော်။ မရဏကာလေ၊ သေခါနီးသော အခါ၌။ (မရဏကာလေတိ မရဏကာလသမိပေ။ ဋီ။) အညံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ အာရာဇေတိ၊ ၎င်း။

ဒိဋ္ဌေ၊ သော။ ဓမ္မေဝ၊ ၌သာလျှင်။ ပဋိကစ္စ၊ ၍။ အညံ၊ ကို။ နော စေ အာရာဇေတိ၊ အံ့။ မရဏကာလေ၊ သေခါနီးသောအခါ၌။ အညံ၊ ကို။ နော စေ အာရာဇေတိ၊ အံ့။ အထ၊ ထိုသို့ မပြီးမြောက်စေသည်ရှိသော်။ ပဉ္စန္ဒ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ၊ အောက်အဖို့ (ကာမဘုံ)၏ အစီးအပွားဖြစ်ကုန်သော။ သံယောဇနာနံ၊ သံယောဇဉ်တို့၏။ ပရိက္ခယာ၊ ကုန်ခန်းခြင်းကြောင့်။ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယိ၊ (သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌) အသက်တမ်းအလယ် ကြား၌သာလျှင် ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန် စံလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

ဒိဋ္ဌေ၊ သော။ ဓမ္မေဝ၊ ၌သာလျှင်။ ပဋိကစ္စ၊ ၍။ အညံ၊ ကို။ နော စေ အာရာဇေတိ၊ အံ့။ မရဏကာလေ၊ ၌။ အညံ၊ ကို။ နော စေ အာရာဇေတိ၊ အံ့။ ပဉ္စန္ဒ၊ ကုန်သော။ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ၊ ကုန်သော။ သံယောဇနာနံ၊ တို့၏။ ပရိက္ခယာ၊ ကုန်းခန်းခြင်းကြောင့်။ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယိ၊ သည်။ နော စေ ဟောတိ၊ အကယ်၍မဖြစ်အံ့။ အထ၊ ထိုသို့မဖြစ်သည်ရှိသော်။ ပဉ္စန္ဒ၊ ကုန်သော။ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ၊ ကုန်သော။ သံယောဇနာနံ၊ တို့၏။ ပရိက္ခယာ၊ ကြောင့်။ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယိ၊ သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ အသက်တမ်းအလယ်ကြားကို ကျော်လွန်၍ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန်စံလေ့ရှိသည်။ ဝါ၊ (သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌) သေချိန်နီးသို့ ကပ်ရောက်၍ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန်စံလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

ဒိဋ္ဌေ၊ သော။ ဓမ္မေဝ၊ ၌သာလျှင်။ ပဋိကစ္စ၊ ၍။ အညံ၊ ကို။ နော စေ အာရာဇေတိ၊ အံ့။ မရဏကာလေ၊ ၌။ အညံ၊ ကို။ နော စေ အာရာဇေတိ၊ အံ့။ ပဉ္စန္ဒ၊ ကုန်သော။ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ၊ ကုန်သော။ သံယောဇနာနံ၊ တို့၏။ ပရိက္ခယာ၊ ကြောင့်။ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယိ၊ သည်။ နော စေ ဟောတိ၊ အံ့။ ပဉ္စန္ဒ၊ ကုန်သော။ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ၊ ကုန်သော။ သံယောဇနာနံ၊ တို့၏။ ပရိက္ခယာ၊ ကြောင့်။ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယိ၊ သည်။ နော စေ ဟောတိ၊ အံ့။ အထ၊ ထိုသို့မဖြစ်သည်ရှိသော်။

၁။ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယိ အတ္တဘော ဧကံ။ ဋီ။ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယိ ဖလာနိသံသာတိ ဝတ္တဒ္ဓယံ။ ဋီ။

၂။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေတိ ဣမံသို့ နယဝ အတ္တဘာဝေ။ သံ-ဋီ ၃-၃၆။ ဒိဋ္ဌေတိ ပစ္စက္ခဘူတေ ဓမ္မေတိ ဥပါဒါနက္ခန္ဓ-ဓမ္မေ။ တတ္ထ ဟိ အတ္တာတိ ဘဝဘိ သညာ ဒိဋ္ဌိ စတိ အတ္တဘာဝသညာ။ ဘေနာဟ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေတိ ဣ-သို့-ယေဝ အတ္တဘာဝေ တိ။ သံ-ဋီ ၂-၃၀၈။ ဤ ဋီ-ဋီနှင့်အညီ သဒ္ဓတ္ထံ အဓိပ္ပါယ်တ္ထပေးသည်။

ပဉ္စန္ဒါ၊ ကုန်သော။ သြရမ္ဘာဂိယာနံ၊ ကုန်သော။ သံယောဇနာနံ၊ တို့၏။ ပရိက္ခယာ၊ ကြောင့်။ အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယံ၊ (ဝိပဿနာကို) လွန်မင်းစွာအားထုတ်ခြင်းမရှိသည်ဖြစ်၍ (အထက်မက်ကိုရ၍) ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန်စံလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

ဒိဋ္ဌေ၊ သော။ ဓမ္မေဝ၊ ခြံသာလျှင်။ ပဋိကစ္စ၊ ၍။ အညံ၊ ကို။ နော စေ အာရာဇေတိ၊ အံ။ ရေဏကာလေ၊ ခြံ။ အညံ၊ ကို။ နော စေ အာရာဇေတိ၊ အံ။ ပဉ္စန္ဒါ၊ ကုန်သော။ သြရမ္ဘာဂိယာနံ၊ ကုန်သော။ သံယောဇနာနံ၊ တို့၏။ ပရိက္ခယာ၊ ကြောင့်။ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယံ၊ သည်။ နော စေ ဟောတိ၊ အံ။ ပဉ္စန္ဒါ၊ ကုန်သော။ သြရမ္ဘာဂိယာနံ၊ ကုန်သော။ သံယောဇနာနံ၊ တို့၏။ ပရိက္ခယာ၊ ကြောင့်။ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယံ၊ သည်။ နော စေ ဟောတိ၊ အံ။ ပဉ္စန္ဒါ၊ ကုန်သော။ သြရမ္ဘာဂိယာနံ၊ ကုန်သော။ သံယောဇနာနံ၊ တို့၏။ ပရိက္ခယာ၊ ကြောင့်။ အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယံ၊ သည်။ နော စေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ မဖြစ်အံ့။ အထ၊ ထိုသို့မဖြစ်သည်ရှိသော်။ ပဉ္စန္ဒါ၊ ကုန်သော။ သြရမ္ဘာဂိယာနံ၊ ကုန်သော။ သံယောဇနာနံ၊ တို့၏။ ပရိက္ခယာ၊ ကြောင့်။ သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယံ၊ (ဝိပဿနာကို) လွန်မင်းစွာအားထုတ်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ (အထက်မက်ကိုရ၍) ကိလေသ ပရိနိဗ္ဗာန် စံလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

ဒိဋ္ဌေ၊ သော။ ဓမ္မေဝ၊ ခြံသာလျှင်။ ပ။ သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယံ၊ သည်။ နော စေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ မဖြစ်အံ့။ အထ၊ ထိုသို့မဖြစ်သည်ရှိသော်။ ပဉ္စန္ဒါ၊ ကုန်သော။ သြရမ္ဘာဂိယာနံ၊ ကုန်သော။ သံယောဇနာနံ၊ တို့၏။ ပရိက္ခယာ၊ ကြောင့်။ ဥဒ္ဓံသောတော၊ အထက် (သုဒ္ဓါဝါသဘုံ) ခြံသာလျှင် မင်္ဂလေယဉ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ အကနိဋ္ဌဂါမိ၊ (ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်) အကနိဋ္ဌဘုံသို့ ရောက်လေ့ရှိသူ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သတ္တသု၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေသု၊ တို့ကို။ ဝေ။

၁။ အနာဂါမ် ၅-မျိုး ဝိဂ္ဂဟ။

အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယံ = အန္တရာသေ ပရိနိဗ္ဗာယတိတိ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယံ။ အန္တရာယေဝ၊ (သုဒ္ဓါဝါသဘုံဖြစ်၍ ၎င်းသုဒ္ဓါဝါသဘုံ၏ သက်တမ်းအလယ်၏) အကြားခြံသာလျှင်။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ကိလေသာငြိမ်းအေး၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယံ၊ မည်၏။

ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယံ = ဥပဟစ္စ (အတိက္ကမိတွာ ဥပဟန္တာ ဝါ) ပရိနိဗ္ဗာယတိတိ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယံ။ ဥပဟစ္စ၊ (သုဒ္ဓါဝါသဘုံဖြစ်၍ ၎င်းဘုံ၏ သက်တမ်းအလယ်ကို) ကျော်သွန်၍။ ဝါ၊ (သုဒ္ဓါဝါသဘုံဖြစ်၍ ၎င်းဘုံ၌ သေခါနီးသော အချိန်သို့) ကပ်ရောက်၍။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယံ၊ မည်၏။

အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယံ = နတ္ထိ သင်္ခါရေ (အဓိမတ္တပယောဂေါ ဝိပဿနာဉာဏသင်္ခါရသင်္ခါရေတော ပယောဂေါ) အသာတိ အသင်္ခါရေ၊ အသင်္ခါရေ ဟုတွာ ပရိနိဗ္ဗာယတိတိ အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယံ။ အသာ၊ ထိုအနာဂါမ်၏။ သင်္ခါရေ၊ (သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ဖြစ်၍ ၎င်းဘုံ၌) ဝိပဿနာကို လွန်လွန်ကဲကဲ အားထုတ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အသင်္ခါရေ၊ မည်၏။ အသင်္ခါရေ၊ ဝိပဿနာကို လွန်ကဲစွာ အားထုတ်ခြင်းမရှိ သူသည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယံ၊ မည်၏။

သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယံ = သင်္ခါရေန သဟယော ငတ္တတိတိ သသင်္ခါရေ၊ သသင်္ခါရေ ဟုတွာ ပရိနိဗ္ဗာယတိတိ သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယံ။ ယော၊ အကြင်အနာဂါမ်သည်။ သင်္ခါရေန၊ (သုဒ္ဓါဝါသဘုံဖြစ်၍ ၎င်းဘုံ၌) ဝိပဿနာကို လွန်ကဲစွာအားထုတ်ခြင်းနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ငတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သော၊ ထိုအနာဂါမ်သည်။ သသင်္ခါရေ၊ မည်၏။ သသင်္ခါရေ၊ ဝိပဿနာကို လွန်ကဲစွာအားထုတ်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သူသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယံ၊ မည်၏။

ဥဒ္ဓံသောတော အကနိဋ္ဌဂါမိ = ဥဒ္ဓံသောတော (မဂ္ဂသောတော) အသာတိ ဥဒ္ဓံသောတော။ အသာ၊ ထို အနာဂါမ်၏။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌သာလျှင်။ သောတော၊ အထက်မက်တည်းဟူသော ရေအယဉ်သည်။

သို့။ ဘာဝိတေသု၊ ကုန်သည်ရှိသော်။ ဝေ၊ သို့။ ဗဟုလိကတေသု၊ ကုန်သည်ရှိသော်။ သတ္တ၊
၇-ပါးကုန်သော။ ဣမေ ဖလာ၊ ဤအကျိုးတို့ကို။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဣမေ အာနိသံသာ၊ ဤ
အာနိသင်တို့ကို။ ပါဠိကခါ၊ အလိဂ္ဂိအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

တဘိသံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ဝတ္ထသုတ်

၁၈၅။ ဧကံ သမယံ၊ တပါးသောအခါ၌။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ အရှင်သာရိပုတ္တောသည်။
သာဝတ္ထိယံ၊ သာဝတ္ထိမြို့၌။ အနာထပိစ္ဆိကဿ၊ အနာထပိဏ်သူဌေး၏။ အာရာမေ၊ အရံဥယျာဉ်
ဖြစ်သော။ ဇေတဝနေ၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ တကြ ခေါ၊ ထို
ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌။ ဝါ၊ ထိုအခါ၌။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့ကို။
“အာဝုသော ဘိက္ခုဝေတိ၊ ငါ့ရှင်ရဟန်းတို့” ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ ခေါ်တော်မူပြီ။ တေ ဘိက္ခု၊
ထိုရဟန်းတို့သည်။ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ၊ အရှင်သာရိပုတ္တ၏ (စကားကို)။ “အာဝု-
သောတိ၊ ငါ့ရှင်” ဟူ၍။ ပစ္စသောသု၊ ရှေးရှု၊ နာယကုန်ပြီ။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်—

အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့သည်။ ဣမေ သတ္တ၊ ဤ ၇-ပါးတို့တည်း။
ကတမေ သတ္တ၊ အဘယ် ၇-ပါးတို့နည်း။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်၎င်း။ ဓမ္မဝိစယ-
သမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဈင်၎င်း။ ဝိရိယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ဝိရိယသမ္ပောဇ္ဈင်၎င်း။ ပီတိ-
သမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်၎င်း။ ပဿဒ္ဓိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ပဿဒ္ဓိသမ္ပောဇ္ဈင်၎င်း။ သမာဓိ-
သမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သမာဓိသမ္ပောဇ္ဈင်၎င်း။ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်၎င်းတည်း။
အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့သည်။ ဣမေ ခေါ သတ္တ၊ ဤ ၇-ပါးတို့တည်း။
အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ အဟံ၊ ငါသည်။ သတ္တန္တံ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဣမေသံ ခေါ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ၊
ဤဗောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ယေန ယေန ဗောဇ္ဈင်္ဂေန၊ အကြင် အကြင် ဗောဇ္ဈင်ဖြင့်။ ပုဗ္ဗဏသမယံ၊
နံနက်အခါ၌။ ဝိဟရတံ၊ နေခြင်းငှါ။ အာကခါမိ၊ အလိဂ္ဂိ၏။ တေန တေန ဗောဇ္ဈင်္ဂေန၊ ထိုထို
ဗောဇ္ဈင်ဖြင့်။ ပုဗ္ဗဏသမယံ၊ နံနက်အခါ၌။ ဝိဟရာမိ၊ နေ၏။ ပ။ မဇ္ဈနိကံ သမယံ၊ နေလယ်အခါ၌။
ဝိဟရာမိ၊ နေ၏။ ပ။ သာယန္တသမယံ၊ ညနေချမ်းအခါ၌။ ဝိဟရာမိ၊ နေ၏။ အာဝုသော၊ တို့။
သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်သည်။ (သေဋ္ဌော၊ မြတ်၏။) ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ၊ ငါ၏
(စိတ်အကြံသည်)။ စေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ (သတိသမ္ပောဇ္ဈင်ကို အဦးထား၍
ဖလသမာပတ်ကို ဝင်စား၍ နေအံ့ ဟု ငါ့စိတ်အကြံ အကယ်၍ဖြစ်ငြားအံ့ ဟူလို။) (အယံ၊
ဤသတိသမ္ပောဇ္ဈင်သည်။) အပ္ပမာဏောတိ၊ အတိုင်းအရှည်ကို ပြုတတ်သော ကိလေသာမရှိ။ ဝါ၊
အတိုင်းအရှည်မရှိသော တရားလျှင် အာရုံရှိ၏။ (အာရမ္မဏ အကြေကြံ။) ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ၊
ငါ၏ (ညဏ်အမြင်သည်)။ (မယံ အန္တောသမာပတ္တိယံ အသမ္ပောဟဝသေန၊ ဦး။) ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

(သောတော၊ မျှောပစ်အပ်သော တဏှာတည်းဟူသော ရေအယဉ်၊ ဝဋ်တည်းဟူသော ရေအယဉ်သည်-ဟု
ဝိသုဒ္ဓိ-ဇီ ၂-၅၃၂-၌ တနည်းကြ၏။) အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥဒ္ဓံသောတော၊ မည်၏။

အကနိဋ္ဌံ (အကနိဋ္ဌဘဝံ)၊ ဂစ္ဆတိ (ပဋိသန္နိဒေသေနာ) တိ အကနိဋ္ဌဂါမိ။ ယော၊ အကြင်အနာဂါမ်သည်။ အ.က.နိဋ္ဌံ၊
အကနိဋ္ဌဘုံသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ပဋိသန္နအားဖြင့် ခံ့ချက်ဘတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အကနိဋ္ဌဂါမိ၊ မည်၏။

ဤအနာဂါမ် ၅-မျိုး ဝိဂ္ဂဟကို ဝိသုဒ္ဓိ-ဇီ ၂-၅၃၂၊ ဝိသုဒ္ဓိ-ဇီ ၂-၅၃၂ တို့နှင့် ဤ ၄-ဇီတို့ကိုရှု၍ ပြုလိုက်သည်။
ဤ ၄-၌ အနာဂါမ် ၄၈-မျိုးပွားပုံကို အကျယ်ပြုလေ၏။ ဝုလေဦး။

(အယံ၊ ဤသတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂကို။) သုသမာရဒ္ဓေါ၊ ကောင်းစွာဖြစ်စေအပ်ပြီ။ (ဤသတိသမ္မောဇ္ဈင်
 သည် ကောင်းကောင်းပြည့်ပြီ ဟူလို။) ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ၊ ငါ၏ (ဉာဏ်အမြင်သည်)။ ဟောတိ၊
 ၎င်း၏။ တိဋ္ဌန္တံ စ၊ တည်နေသည်လည်းဖြစ်သော။ န၊ ထိုသတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂကို။ တိဋ္ဌတီတိ၊ တည်၏ဟူ၍။
 ပဇာနာမိ၊ သိ၏။ မေ၊ ငါ၏ (သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည်)။ သစေပိ စတိ၊ အကယ်၍ ရွှေလျှော
 (မတည်နေ) အံ့။ ဣဒပုစ္စယာ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်။ မေ၊ ငါ၏သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည်။ စတိတိ၊
 ရွှေလျှောက် ဟူ၍။ ပဇာနာမိ၊ သိ၏။ ပ။ အာဝုသော၊ တို့။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ဥပေက္ခာ
 သမ္မောဇ္ဈင်သည်။ (သေဋ္ဌော၊ မြတ်၏။) ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ၊ ငါ၏ (ဗိမာ်အကြံသည်)။ စေ ဟောတိ၊
 အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ (အယံ၊ ဤဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည်။) အပ္ပမာဏောတိ၊ အတိုင်းအရှည်ကို
 ပြုတတ်သော ကိလေသာ မရှိ။ ဝါ၊ အတိုင်းအရှည်မရှိသော တရားလျှင် အာရုံ ရှိ၏။
 (အာရမ္မဏ အကြေကြံ။) ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ၊ ငါ၏ (ဉာဏ်အမြင်သည်)။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။
 (အယံ၊ ဤဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို။) သုသမာရဒ္ဓေါ၊ ကောင်းစွာဖြစ်စေအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။
 မေ၊ ငါ၏(ဉာဏ်အမြင်သည်)။ ဟောတိ၊ ၎င်း၏။ တိဋ္ဌန္တံ စ၊ တည်နေသည်လည်းဖြစ်သော။ န၊
 ထိုဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို။ တိဋ္ဌတီတိ၊ တည်၏ဟူ၍။ ပဇာနာမိ၊ သိ၏။ မေ၊ ငါ၏ (ဥပေက္ခာ-
 သမ္မောဇ္ဈင်သည်)။ သစေပိ စတိ၊ အကယ်၍ ရွှေလျှော (မတည်နေ)အံ့။ ဣဒပုစ္စယာ၊
 ဤအကြောင်းကြောင့်။ မေ၊ ငါ၏ (ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည်)။ စတိတိ၊ ရွှေလျှောက် ဟူ၍။
 ပဇာနာမိ၊ သိ၏။

အာဝုသော၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ဖြစ်သင့် ဖြစ်ရာ ဥပမာကို ဆိုပါအံ့။ ရညော ဝါ၊ မင်း၏
 သော်၎င်း။ ဘုရားမဟာမတ္တဿ ဝါ၊ မင်းအမတ်ကြီး၏ သော်၎င်း။ နာနာရတ္တာနံ၊ အမျိုးမျိုးသော
 ဆိုးရေထို့ဖြင့် ဆိုးအပ်ကုန်သော။ (အဆင်းအမျိုးမျိုးဖြစ်ကုန်သော။) ဒုဿာနံ၊ အဝတ်အထည်
 တို့ဖြင့်။ ပုဗ္ဗော၊ ပြည့်သော။ ဒုဿကရဏ္ဍကော၊ အထည်သေတ္တာသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ သော၊
 ထိုမင်းသည်။ ဝါ၊ ထိုမင်းအမတ်သည်။ ယညဒေဝ ဒုဿယုဂံ၊ အကြင်အကြင် ဝတ်စုံကို။ ပုဗ္ဗဏှ-
 သမယံ၊ နံနက်အခါ၌။ ပါရုပိတံ၊ ဝတ်ရုံခြင်းငှါ။ အာကခိယျ၊ အလို့ရှိရာ၏။ တံ တဒေဝ ဒုဿယုဂံ၊
 ထိုထိုဝတ်စုံကို။ ပုဗ္ဗဏှသမယံ၊ ၌။ ပါရုပေယျ၊ ဝတ်ရုံရာ၏။ ယညဒေဝ ဒုဿယုဂံ၊ ကို။ မဇ္ဈနိကံ
 သမယံ၊ ၌။ ပါရုပိတံ၊ ငှါ။ အာကခိယျ၊ ရာ၏။ တံ တဒေဝ ဒုဿယုဂံ၊ ကို။ မဇ္ဈနိကံ သမယံ၊
 နေ့လယ်အခါ၌။ ပါရုပေယျ၊ ဝတ်ရုံရာ၏။ ယညဒေဝ ဒုဿယုဂံ၊ ကို။ သာယန္တသမယံ၊ ၌။
 ပါရုပိတံ၊ ငှါ။ အာကခိယျ၊ ရာ၏။ တံ တဒေဝ ဒုဿယုဂံ၊ ကို။ သာယန္တသမယံ၊ ညနေချမ်း
 အခါ၌။ ပါရုပေယျ၊ ဝတ်ရုံရာ၏။ အာဝုသော၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ သတ္တန္တံ၊
 ကုန်သော။ ဣမေသံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ၊ တို့တွင်။ ယေန ယေန ဗောဇ္ဈင်္ဂေန၊ အကြင်အကြင်ဗောဇ္ဈင်္ဂဖြင့်။
 ပုဗ္ဗဏှသမယံ၊ နံနက်အခါ၌။ ဝိဟရိတံ၊ နေခြင်းငှါ။ အာကခိယျ၊ အလို့ရှိ၏။ တေန တေန
 ဗောဇ္ဈင်္ဂေန၊ ဖြင့်။ ပုဗ္ဗဏှသမယံ၊ ၌။ ဝိဟရမိ၊ နေ၏။ ယေန ယေန ဗောဇ္ဈင်္ဂေန၊ ဖြင့်။ မဇ္ဈနိကံ
 သမယံ၊ နေ့လယ်အခါ၌။ ဝိဟရိတံ၊ ငှါ။ အာကခိယျ၊ ၎င်း၏။ တေန တေန ဗောဇ္ဈင်္ဂေန၊ ဖြင့်။
 မဇ္ဈနိကံ သမယံ၊ ၌။ ဝိဟရမိ၊ ၎င်း၏။ ယေန ယေန ဗောဇ္ဈင်္ဂေန၊ ဖြင့်။ သာယန္တသမယံ၊
 ညနေချမ်းအခါ၌။ ဝိဟရိတံ၊ ငှါ။ အာကခိယျ၊ ၎င်း၏။ တေန တေန ဗောဇ္ဈင်္ဂေန၊ ဖြင့်။ သာယန္တ-
 သမယံ၊ ၌။ ဝိဟရမိ၊ ၎င်း၏။ အာဝုသော၊ တို့။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ သည်။ (သေဋ္ဌော၊ မြတ်၏။)

၁။ အဋ္ဌကထာ၌ သတိသမ္မောဇ္ဈင်တည်ခြင်း အခြင်းအရာ ၈-ပါးကို အကျယ်သတိ ထုတ်ပြ၏။ သတိ-
 သမ္မောဇ္ဈင် ရွှေလျှောခြင်း အခြင်းအရာ ၈-ပါးကိုကား ထိုမှပြန်သောအားဖြင့် သိအပ်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ၊ ငါ၏ (စိတ်အကြံသည်)။ စေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ (အယံ၊ ဤသတိသမ္မောဇ္ဈင်သည်။) အပ္ပမာဏောတိ၊ အတိုင်းအရှည်ကိုပြုတတ်သော ကိလေသာ မရှိ။ ဝါ၊ အတိုင်းအရှည်မရှိသောတရားလျှင် အာရုံရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ၊ ငါ၏ (ဉာဏ်အမြင်သည်)။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (အယံ၊ ဤသတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို။) သုသမာရဒ္ဓေါ၊ ကောင်းစွာပြီးစေအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ၊ ငါ၏ (ဉာဏ်အမြင်သည်)။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တိဋ္ဌန္တံ စ၊ တည်နေသည်လည်း ဖြစ်သော။ နံ၊ ထိုသတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို။ တိဋ္ဌတိတိ၊ တည်၏ဟူ၍။ ပဇာနာမိ၊ သိ၏။ မေ၊ ငါ၏ (သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည်)။ သစေပိ စတိ၊ အကယ်၍ ရွှေ့လျော (မတည်နေ) အံ့။ ဣဒပ္ပတ္တယာ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်။ မေ၊ ငါ၏ (သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည်)။ စတတိတိ၊ ရွှေ့လျော၏ဟူ၍။ ပဇာနာမိ၊ သိ၏။ ပ။ အာဝုသော၊ တို့။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်၊ သည်။ (သေဋ္ဌော၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ၊ ငါ၏ (စိတ်အကြံသည်)။ စေ ဟောတိ၊ အံ့။ (အယံ၊ ဤဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည်။) အပ္ပမာဏောတိ၊ အတိုင်းအရှည်ကိုပြုတတ်သော ကိလေသာ မရှိ။ ဝါ၊ အတိုင်းအရှည် မရှိသောတရားလျှင် အာရုံရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ မေ၊ ငါ၏ (ဉာဏ်အမြင်သည်)။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ (အယံ၊ ဤဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို။) သုသမာရဒ္ဓေါ၊ ကောင်းစွာဖြစ်စေအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ မေ၊ ငါ၏ (ဉာဏ်အမြင်သည်)။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တိဋ္ဌန္တံ စ၊ တည်နေသည်လည်းဖြစ်သော။ နံ၊ ထိုဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်ကို။ တိဋ္ဌတိတိ၊ ဟူ၍။ ပဇာနာမိ၊ ၎င်း။ မေ၊ ငါ၏ (ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည်)။ သစေပိ စတိ၊ အံ့။ ဣဒပ္ပတ္တယာ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်။ မေ၊ ငါ၏ (ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည်)။ စတတိတိ၊ ဟူ၍။ ပဇာနာမိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

စာတော်၊ လေးမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ဘိက္ခုသုတ်

၁၈၆။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ အာ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ အညတရော၊ တပါးသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) ဘေန၊ သို့။ ဥပသကံမိ၊ ချဉ်းကပ်၏။ ပ။ ကေမန္တံ၊ ၌။ နိသံန္ဓော ခေါ၊ သော။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာ ဘုရားကို။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ၊ ဗောဇ္ဈင် ဗောဇ္ဈင်တို့ဟူ၍။ ဝုစ္ဆန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ကိတ္တာဝတာ၊ အဘယ်မျှလောက်သော အတိုင်းအရှည်ဖြင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့ဟူ၍။ ဝုစ္ဆန္တိ န ခေါတိ၊ ဆိုအပ်ပါကုန်သနည်း” ဟူသော။ တေ၊ ဤကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဗောဓာယ၊ နိဗ္ဗာန်ကို သိခြင်းငှါ။ ဝါ၊ ကိလေသာတည်းဟူသော အိပ်ပျော်ခြင်းမှ နိုးကြားခြင်းငှါ။ သံဝတ္တန္တံ၊ မြစ်ကုန်၏။ ဣတိ

၁။ ဗောဓာယ သံဝတ္တန္တံတိ ဗုဇ္ဈနတ္ထာယ သံဝတ္တန္တံ။ ကိံ ဗုဇ္ဈနတ္ထာယ? မဂ္ဂေန အသင်္ခတံ နိဗ္ဗာနံ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာယ ကတကိစ္ဆတံ၊ မဂ္ဂေန ဝါ ကိလေသာနိဒ္ဓါတော ပဗုဇ္ဈနတ္ထာယ၊ ဖလေန ပဗုဇ္ဈနဘာဝတ္ထာယာဝပိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဌ။

ပဌမဝိကပ္ပေ သစ္စိကိရိယာဘိသမယော ဝေ ဒသိတော။ တေန အတုဋ္ဌေ မဂ္ဂေန ဝါတိ ဒုတိယဝိကပ္ပနမာဟ။ ဌ။ မဂ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကိုသိခြင်းအကျိုးငှါ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဖြင့် ပြုအပ်ပြီးသောကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်ကို သိခြင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ ၎င်းဝိကပ်ဖြင့် သစ္စိကိရိယာဘိသမယကိုသာ ပြုအပ်၏။ ထိုပဌမဝိကပ်ဖြင့် မနှစ်သက်သေးသည့်အတွက် ဒုတိယဝိကပ်ကို မိန့်ရပြန်၏။ ၎င်း ဒုတိယဝိကား- “မဂ်ဖြင့် ကိလေသာဟူသော အိပ်ပျော်ခြင်းမှ နိုးကြားခြင်းငှါ ဖိုလ်ဖြင့် နိုးကြားသည်၏အဖြစ် (နိုးကြားပြီးဖြစ်ခြင်း) အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏” ဟူသည်တည်း။

တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့ဟူ၍။ ဝုစ္ဆန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဣမ၊ ဤသာသနာ၌။
 ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ ဝိဝေက (မဂ်ဖိုလ်) ကို မှီသော။ ဝိရာဂနိဿိတံ၊ ဝိရာဂ
 (မဂ်ဖိုလ်) ကိုမှီသော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ နိရောဓ (နိဗ္ဗာန်) ကို မှီသော။ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမံ ၊
 ကိလေသာတို့ကို စွန့်ပယ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ ကိုင်းညွတ်သော။ ဝါ၊ ကိလေသာတို့ကိုစွန့်ခြင်း နိဗ္ဗာန်သို့ ပြေး
 ဝင်ခြင်းငှါ ရင့်ကျက်ဆဲ ရင့်ကျက်ပြီးဖြစ်သော။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ ၊ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်ကို။ ဘာဝေတိ၊
 ဖြစ်စေ၏။ ပ။ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဤ။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ဣမေ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊
 ဤဗောဇ္ဈင်တို့ကို။ ဘာဝယတော၊ ဖြစ်စေသော။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ကာမာ-
 သဝါပိ၊ ကာမာသဝမှလည်း။ ဝိမုတ္တတိ၊ လွတ်မြောက်၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဘဝါသဝါပိ၊ မှလည်း။ ဝိမုတ္တတိ၊
 ၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇာသဝါပိ၊ မှလည်း။ ဝိမုတ္တတိ၊ ၏။ ဝိမုတ္တသ္မိံ ၊ အာသဝတို့မှ လွတ်မြောက်
 သည်ရှိသော်။ ဝိမုတ္တံ ဣတိ၊ အာသဝတို့မှ လွတ်မြောက်ပြီဟူ၍။ ဉာဏံ၊ ဆင်ခြင်သောဉာဏ်သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ “ဇာတိ၊ ဖြစ်ခြင်း (ပဋိသန္ဓေနေခြင်း) သည်။ ခိဏာ၊ ကုန်ခန်းပြီ။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မဂ်
 ဟူသော အကျင့်မြတ်ကို။ ဝုဿိတံ၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီ။ ကရဏိယံ၊ ပြုကျင့်ဘွယ်မဂ်ကို။ ကတံ၊
 ပြုအပ်ပြီ။ ဣတ္ထတ္တယ၊ ဤမဂ်ကိုအလိုငှါ။ အပရံ၊ တပါးသော ပြုဘွယ်ကိုစွသည်။ န၊ မရှိ။
 (တနည်း—ဣတ္ထတ္တယ၊ ဤအဝမှ။ အပရံ၊ တပါးသောဘဝသည်။ န၊ မရှိ။) ဣတိ၊ ဤသို့။
 ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဗောဓာယ၊ ငှါ။ ဝါ၊ ငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ၊ တို့ ဟူ၍။ ဝုစ္ဆန္တိ၊ အပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

၂၉၆။ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ကုဏ္ဍလိယသုတ်

၁၈၇။ ကေ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ သာဓကတေ၊
 သာဓကဘမ္ဘိ၌။ မိဂဒါယေ၊ သားကောင်တို့အား ဘေးမဲ့ ပေးရာ ဖြစ်သော။ အဉ္စနဝနေ၊ မျက်စဉ်း
 ရောင်လို စိမ်းညိုသော တော၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ ကုဏ္ဍလိယော၊
 ကုဏ္ဍလိယမည်သော။ ပရိဗ္ဗာဇကော၊ ပရိဗုဇ်သည်။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား
 သည်။ (အတ္တိ၊ ရှိ၏။) တေန၊ ထိုအရပ်သို့။ ဥပသကံမိ၊ ချဉ်းကပ်ပြီ။ ဥပသကံမိတွာ၊ ချဉ်းကပ်ပြီး၍။
 ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားနှင့်။ သဒ္ဓိံ ၊ အတူဘက္ခ။ သမ္ပောဒိ၊ ကျန်းမာ၏လော စသည်ပြောလျက်

၁။ တေနေဝေတ္ထ နိဗ္ဗာနသစ္စိကိရိယာ ကိလေသပ္ပဟာနပစ္စဝေက္ခဏာတိ သဗ္ဗံ ဒဿိတံ။ ၄။
 ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတန္တိ ပဒေဟိ သဗ္ဗံ မဂ္ဂကိစ္စံ တဿ ဖလဉ္စ ဒဿိတံ၊ နိရောဓနိဿိတန္တိ ဣမိနာ
 နိဗ္ဗာနသစ္စိကိရိယာ၊ ကာမာသဝါပိ စိတ္တံ ဝိမုတ္တတိတိအာဒိနာ ကိလေသပ္ပဟာနံ ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ
 ဟောတိတိအာဒိနာ ပစ္စဝေက္ခဏာ ဒဿိတာ။ ၄။

ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ ပုဒ်တို့၌ ဝိဝေက ဝိရာဂသဒ္ဓါတို့အရ ကိလေသေဟိ ဝိဝိဇ္ဇတိ ဝိဝိဇ္ဇိတ္တာတိ
 ဝိဝေကော၊ ကိလေသေ ဝိရုဇတိ ဝိရုဇိတ္တာတိ ဝိရာဂေါ-ဟု ဝစနတ္ထပြုကာ မဂ် ဖိုလ်ကို အရကောက်၍ မဂ်ကိစ္စ၊
 (မဂ်၏အကျိုး) ဖိုလ်တို့ကို ၎င်းပုဒ်တို့ဖြင့် ပြအပ်ကုန်၏။

နိရောဓနိဿိတံ ပုဒ်၌ နိရောဓာရ-နိရုဇန္တိ ကိလေသာ ဧတ္တာတိ နိရောဓောဟု ဝစနတ္ထပြုကာ နိဗ္ဗာန်ကို
 အရခကောက်၍ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းကို နိရောဓနိဿိတံ ပုဒ်ဖြင့် ပြအပ်၏။

ကာမာသဝါပိ စိတ္တံ ဝိမုတ္တတိ စသော ပုဒ်တို့ဖြင့် ကိလေသာတို့ကို ယယ်ခြင်းကို ပြအပ်၏။ ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ
 ဉာဏံ ဟောတိ စသော ပုဒ်တို့ဖြင့် ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ်တို့ကို ပြအပ်ကုန်၏။

နှိုးနှောမိပြီ။ သမ္မောဒနိယံ၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ်သော။ သာရဏိယံ၊ အောက်မေ့ဖွယ်သော။ ကထံ၊ စကားကို။ ဝီတိသာဓရတော၊ ပြီးဆုံးစေပြီး၍။ ကေမန္တံ၊ တခုသော အရပ်အဖွဲ့။ နိသိဒ္ဓိ၊ ထိုင်နေပြီ။ ကေမန္တံ၊ တခုသော အရပ်အဖွဲ့။ နိသိဒ္ဓော ခေါ်၊ ထိုင်နေသော။ ကုဏ္ဍလိယော၊ သော။ ပရိဗ္ဗာဇကော၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ “ဘော ဂေါတမ၊ အရှင် ဂေါတမ၊ အဟံ၊ အကျွန်ုပ်သည်။ အာရာမနိဿယံ၊ အရံကို မှီနေလေ့ ရှိသူသည်။ ပရိသာဝစရော၊ ပရိသတ်ထဲ၌ ကျက်စားသူသည်။” အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ဘော ဂေါတမ၊ မ။ ပစ္စာဘတ္တံ၊ ဆွမ်းစားပြီးသည်မှနောက်၌။ ဘုတ္တပါတရာသဿ၊ စားပြီးသော နံနက်စာရှိသော။ တဿ မယံ၊ ထိုအကျွန်ုပ်၏။ ‘အာရာမေန၊ အရံဖြင့်သာလျှင်။ အာရာမံ၊ အရံသို့။ ဥယျာနေန၊ ဥယျာဉ်ဖြင့် သာလျှင်။ ဥယျာနံ၊ ဥယျာဉ်သို့။ အနုစကံမာမိ၊ အဖန်ဖန် စကြံသွား၏။ အနုစိစရာမိ၊ အဖန်ဖန် လှည့်လည်၏။ (န ဗဟိရေနာတိ၊ အတ္ထော။ ၄။ လုတ္တနိဒ္ဓိဋ္ဌ ဝေသဒ္ဓါ၏ နိဝတ္ထေတဗ္ဗတ္တကို ၄-ဆရာက ဖော်သည်။) တနည်း— အာရာမေန၊ အရံတခုမှ။ အာရာမံ၊ အရံတခုသို့။ ဥယျာနေန၊ ဥယျာဉ်တခုမှ။ ဥယျာနံ၊ ဥယျာဉ်တခုသို့။ အနုစကံမာမိ၊ ၏။ အနုစိစရာမိတိ၊ အဖန်ဖန်လှည့်လည်၏’ ဟူသော။ အယံ အာစာရော၊ ဤအကျင့်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော (အဟံ)၊ ထိုအကျွန်ုပ်သည်။ တတ္ထ၊ ထိုလှည့်လည်ခြင်းကို ပြုကျင့်ရာ၌။ ဧကေ၊ အချို့ကုန်သော။ သမဏဗြာဟ္မဏေ၊ သမဏဗြာဟ္မဏေ၊ ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဣတိဝါဒပုမောက္ခာနိသံသဉ္ဇေ၊ ဤသို့ အပြစ်တင်ခြင်း၊ ဤသို့ အပြစ်တင်ခြင်းမှ လွတ်စေခြင်းလျှင် ‘အကျိုးရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ဥပါရမ္ဘာနိသံသဉ္ဇေ၊ ချွတ်ချယ်ခြင်းလျှင် အကျိုးရှိသည်လည်းဖြစ်သော’။ ကထံ၊ စကားကို။ ကထေန္တေ၊ ပြောဆိုနေသည်တို့ကို။ ပဿာမိ၊ တွေ့မြင်ရ၏။ ဘဝံ ပန ဂေါတမော၊ အရှင်ဂေါတမသည်ကား။ ကိမာနိသံသော၊ အဘယ်အကျိုးရှိသည် ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိတိ၊ နေသနည်း” ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။ ကုဏ္ဍလိယ၊ ကုဏ္ဍလိယ။ တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဖလာနိသံသော ခေါ်၊ (မဂ်ဖိုလ်တို့၏ အကျိုး ဖြစ်သော) နိဗ္ဗာန်ဟူသော အကျိုးရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ ‘နေတော်မူ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့

၁။ အာရာမံ နိဿယတိ (နိဿာယ ဝသတိ) သီလေနာတိ အာရာမနိဿယံ-ဟု ပြု။ အာရာမံ နိဿာယ ဝသနဘာဝေန အာရာမနိဿယံ။ ၄။ ငါ-၌ကား နိဗ္ဗာဝါသဝသေန အာရာမေ နိသိဒ္ဓနသီလောတိ အာရာမနိသာဒိ-ဟု ပါဠိန္ဒရဖြင့် ဖွင့်ပြ၏။ ပရိသာယ အဝစရော ပရိသာဝစရော၊ ပရိသံ ဝါ ဩဂါဟေတော စရတိတိ ပရိသာဝစရော-ဟု ပြု။ “ပရိသတ်ထဲဝင်၍ (သုတပါး အယူကို ပယ်ပြီး မိမိအယူကို ပြလျက်) လှည့်လည်နိုင်သောသူ” ဟု ဆိုလိုသည်။ ၄-၄။

၂။ ဥပါရမ္ဘာဓိပ္ပါဒယာ ဝဒတိ ဧတေနာတိ ဝါဒေါ၊ ဒေါသော။ ဝါဒါရောပနံ ဝါဒေါ၊ ဣတိ (ဣမိနာ နယေန) ဝါဒေါ ဣတိဝါဒေါ၊ ဣတိဝါဒတော ပမောက္ခော ဣတိဝါဒပုမောက္ခော၊ လူတိဝါဒေါ စ ဣတိဝါဒပုမောက္ခော စ ဣတိဝါဒပုမောက္ခော၊ ဣတိဝါဒသဒ္ဓါ တစ်ပါးခြား ဣတိဝါဒပုမောက္ခော အာနိသံသော ယဿာတိ ဣတိဝါဒပုမောက္ခာနိသံသာ၊ ကထာ-ဟု ပြု။ ဤ၄-၄။ မ-နိ ၁-၁၄၇-၌ ဣတိဝါဒပုမောက္ခာနိသံသာ၊ ဤသင်ယူအပ်သော ပါဠိဖြင့် သူတပါးတင်အပ်သော အယူဝါဒ (အပြစ်) မှ လွတ်ကင်းလျှင် အကျိုးရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ဟု ပုဂ္ဂိုလ်ကို အရကောက်သောအရာ၌ သမ္ပန်သည်။ ၎င်းငါ့ကား၌ ဖွင့်သည့်အတိုင်း သမ္ပန်ခြင်းဖြစ်သည်။

ဣတိဝါဒပုမောက္ခာနိသံသကား သူတပါးတို့တင်အပ်သော အပြစ်ကို ပြေရှင်းခြင်းအကျိုးရှိသော စကားတည်း။

ဥပါရမ္ဘာနိသံသကား အမေး၎င်း အဖြေ၎င်း အပြစ်ကို ပြောကြားခြင်း (ချွတ်ချယ်ခြင်း) တည်း။

၃။ လောကိယာ သတိပဋ္ဌာနာ လောကုတ္တရေ ဗောဇ္ဇဇေ ပရိပူရေန္တိ၊ လောကုတ္တရ ဗောဇ္ဇဂါ ဇိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဖလနိဗ္ဗာနံ ပရိပူရေန္တိ။ ၂။ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိပဒေန ဟိ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဖလနိဗ္ဗာနံ အဓိပ္ပေတံ။ မ-၄ ၄-၁၀၂”

မိန့်တော်မူ၏။ ဘော ဂေါတမ၊ မ။ ကတမေ ပန ဓမ္မာ၊ အဘယ်တရားတို့သည်။ ဘာဝိတာ၊
 ဖြစ်စေအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလိကတာ၊ အကြိမ်များစွာပြုအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိံ၊
 နိဗ္ဗာန်ကို။ ပရိပူဇေန္တိ၊ ပြည့်စေကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးလျှောက်၏။ ကုဏ္ဍလိယ၊ ကုဏ္ဍလိယ။
 သတ္တ ခေါ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂတို့သည်။ ဘာဝိတာ၊ သော်။ ဗဟုလိကတာ၊
 သော်။ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိံ၊ ကို။ ပရိပူဇေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။ ဘော ဂေါတမ၊ မ။
 ကတမေ ပန ဓမ္မာ၊ အဘယ်တရားတို့သည်။ ဘာဝိတာ၊ သော်။ ဗဟုလိကတာ၊ သော်။ သတ္တ၊
 ၇-ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂတို့ကို။ ပရိပူဇေန္တိ၊ ပြည့်စေကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့
 မေးလျှောက်၏။ ကုဏ္ဍလိယ၊ ကုဏ္ဍလိယ။ စတ္တာရော ခေါ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာ၊
 သတိပဋ္ဌာန်တို့သည်။ ဘာဝိတာ၊ သော်။ ဗဟုလိကတာ၊ သော်။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂ၊
 တို့ကို။ ပရိပူဇေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ ဘော ဂေါတမ၊ မ။ ကတမေ ပန
 ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဘာဝိတာ၊ သော်။ ဗဟုလိကတာ၊ သော်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သတိ-
 ပဋ္ဌာနော၊ တို့ကို။ ပရိပူဇေန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ၎င်း။ ကုဏ္ဍလိယ၊ ယ။ တိဏိ ခေါ၊ ၃-ပါး
 ကုန်သော။ သုစရိတာနိ၊ သုစရိတ်တို့သည်။ ဘာဝိတာနိ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလိ-
 ကတာနိ၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနော၊
 တို့ကို။ ပရိပူဇေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ၎င်း။ ဘော ဂေါတမ၊ မ။ ကတမေ ပန ဓမ္မာ၊ တို့သည်။
 ဘာဝိတာ၊ သော်။ ဗဟုလိကတာ၊ သော်။ တိဏိ၊ ၃-ပါးကုန်သော။ သုစရိတာနိ၊ တို့ကို။ ပရိ-
 ပူဇေန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ၎င်း။ ကုဏ္ဍလိယ၊ ယ။ ဣန္ဒြိယသံဝရော ခေါ၊ ဣန္ဒြိယတို့ကို စောင့်စည်း
 ခြင်းသည်။ ဘာဝိတာ၊ သော်။ ဗဟုလိကတာ၊ သော်။ တိဏိ၊ ကုန်သော။ သုစရိတာနိ၊ တို့ကို။
 ပရိပူဇေတိ၊ ပြည့်စေ၏။ ဣတိ၊ ၎င်း။

ကုဏ္ဍလိယ၊ ယ။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ ဣန္ဒြိယသံဝရော၊ ဣန္ဒြိယတို့ကိုစောင့်စည်းခြင်းသည်။
 ဘာဝိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလိကတာ၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။
 တိဏိ၊ ကုန်သော။ သုစရိတာနိ၊ တို့ကို။ ပရိပူဇေတိ၊ ပြည့်စေသနည်း။ ဣတိ၊ ၎င်း။ (ကုဏ္ဍလိယ၊ ကရေ
 ဆက်မမေးစွမ်းနိုင်၍ ဘုရားရှင်က ဒေသနာ၏အနုသန္ဓေပြီးဆုံးအောင် ကိုယ်တိုင်အမေးထုတ်တော်

ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိံလုနိဗ္ဗာနန္တိ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိနံ ဖလဘူတံ တေယံယေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ ကိလေသနိဗ္ဗာနံ၊ အမတမဟာ-
 နိဗ္ဗာနမေဝ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိနံ အဓိဂမေန အဓိဂန္တုဗ္ဗတာယ တဘာ ဝုတ္တံ။ ပရိပူဇေဿ အာရမ္မာနံ ကဘာ အ-
 တဿာနုဘဝနမေဝ။ မ-ဇီ ၃-၃၁၄။

ဝိဇ္ဇာ စ ဝိမုတ္တိ စ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိ၊ (ဝိဇ္ဇာအရ မဂ်၊ ဝိမုတ္တိအရ ဖိုလ်ကောက်။) ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိနံ ဖလံ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိ-
 ဖလံ၊ နိဗ္ဗာန်ကောက်။ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဖလံ အနိသံသော အဿာတိ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဖလာနိသံသော၊ တထာဂတ
 ကောက်။

၁။ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိ အရလည်း နိဗ္ဗာန်ကိုပင်ကောက်။ ဖလအကြွကြွံး နိဗ္ဗာန်ကို ပြည့်စေခြင်းဟူသည် အာရုံ
 ပြု၍ နိဗ္ဗာန်ကို ခံစားနေခြင်းပင်။ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဖလသစ္စကိရိယာယာပုဂ္ဂိုလ် ဝိဇ္ဇာအရ=မဂ်ဉာဏ်၊ ဝိမုတ္တိအရ=တံ-
 သမ္ပယုတ္တသေသဓမ္မ၊ ဖလအရ=အရဟတ္တဖိုလ်ကောက်ရသည်လည်း ရှိ၏။ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဖလသံစ္စကိရိယာယာတိ
 ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိနံ ဖလဿ ပစ္စက္ခကရဏတ္တာယ၊ ဧတ္ထ စ ဝိဇ္ဇာတိ မဂ္ဂပညာ၊ ဝိမုတ္တိတိ တံသမ္ပယုတ္တာ သေသဓမ္မာ၊
 တေသံ ဖလံ နာမ အရဟတ္တဖလံ၊ တဿ သစ္စကိရိယာယာတိ အတ္ထော။ အံ-ဇ္ဇ ၁-၄၁၀။

ယင်လှိုင်၌ ဝိဇ္ဇာအရ=ဝိဇ္ဇာ ၃-ပါး၊ ဝိမုတ္တိအရ=ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိနိဗ္ဗာန်၊ ဖလအရ=ဖိုလ် ၄-ပါး ခက်ကံသည်
 လည်း ရှိ၏။ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဖလသစ္စကိရိယာယာတိ တိဿော ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဿ အဓိမုတ္တိ နိဗ္ဗာန် စတ္တာရိ သာမည-
 ဖလာနိတိ တေသံ ပစ္စက္ခကရဏာယ။ အံ-ဇီ-၁-၂၅။

မူ၏။) ကုဏ္ဍလိယ၊ ယ။ ဣ၊ ဣ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ စက္ခုနာ၊ မျက်စိဖြင့်။ မနာပံ၊ စိတ်နှလုံးကိုတိုးပွားစေတတ်သော။ ဂ္ဂု၊ အဆင်းကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်သည်ရှိသော်။ နာဘိဇ္ဈတိ၊ (နာဘိဇ္ဈာယတိ၊ ဌ။) ရှေးရှုမကြံ့စည်။ နာဘိဟံသတိ၊ မနှစ်သက်။ (နာဘိဟံသတိတိ န အဘိတုသတိ။ ဌ။) ဖုဂံ၊ တပ်စွန်းမှုကို။ န ဇနော၊ မဖြစ်စေ။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ ကာယော၊ နာမကာယသည်။ (အဇ္ဈတ္တံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌။) ဌိတော စ၊ တည်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌။ ဌိတံ စ၊ တည်ငြိမ်သည်လည်း။ သုသဏ္ဍိတံ စ၊ ကောင်းစွာ တည်ငြိမ်သည်လည်း။ သုဝိမုတ္တံ စ၊ (ဆန့်ကျင်ဘက် နိဝရဏတို့မှ) ကောင်းစွာလွတ်မြောက်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ စက္ခုနာ ခေါ် ပနော၊ မျက်စိဖြင့်ပင်လျှင်။ အမနာပံ၊ စိတ်နှလုံးကို မတိုးပွားစေတတ်သော။ ဂ္ဂု၊ အဆင်းကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်ပြန်သည်ရှိသော်။ မက္ခံ၊ မျက်နှာမသာယာသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တော၊ မကြမ်းတမ်းသော စိတ်ရှိသည်။ အဒီနမာနသော၊ မဆင်းရဲသောစိတ်ရှိသည်။ အဗျာပန္နစေတသော၊ ဗျာပါဒ (ဒေါသ) မရှိသော စိတ်ရှိသည်။ ဝါ၊ အေးငြိမ်းသော စိတ်ရှိသည်။ (သိတိဘူတစိတ္တော။ ဌ။) ဟောတိ၊ ၎င်း။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ ကာယော၊ နာမကာယသည်။ (အဇ္ဈတ္တံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌။) ဌိတော စ၊ တည်ငြိမ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌။ ဌိတံ စ၊ တည်ငြိမ်သည်လည်း။ သုသဏ္ဍိတံ စ၊ ကောင်းစွာ တည်ငြိမ်သည်လည်း။ သုဝိမုတ္တံ စ၊ (ဆန့်ကျင်ဘက် နိဝရဏတို့မှ) ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

ကုဏ္ဍလိယ၊ ယ။ ပုန စပရံ၊ တဖန်သို့ပြင်လည်း။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ သောတေန၊ နားဖြင့်။ သဒ္ဓါ၊ အသံကို။ သုတော၊ ကြားသည်ရှိသော်။ ပ၊ သာနေန၊ နှာခေါင်းဖြင့်။ ဂန္ဓံ၊ အနံ့ကို။ သာသိတော၊ ရှုသည်ရှိသော်။ ပ။ ဇိဝါယ၊ လျှာဖြင့်။ ရသံ၊ အရသာကို။ သာသိတော၊ လျက်သည်ရှိသော်။ ပ။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ၊ အတွေ့ကို။ ပုသိတော၊ ထိသည်ရှိသော်။ ပ။ မနသာ၊ စိတ်ဖြင့်။ မနာပံ၊ စိတ်ကိုပွားစေတတ်သော။ ဓမ္မံ၊ ဓမ္မာရုံကို။ ဝိညာယ၊ သိသည်ရှိသော်။ နာဘိဇ္ဈတိ၊ ရှေးရှုမကြံ့စည်။ နာဘိဟံသတိ၊ မနှစ်သက်။ ဖုဂံ၊ တပ်စွန်းမှုကို။ န ဇနော၊ မဖြစ်စေ။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ ကာယော၊ နာမကာယသည်။ (အဇ္ဈတ္တံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌။) ဌိတော စ၊ တည်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌။ ဌိတံ စ၊ တည်သည်လည်း။ သုသဏ္ဍိတံ စ၊ ကောင်းစွာတည်သည်လည်း။ သုဝိမုတ္တံ စ၊ (ဆန့်ကျင်ဘက် နိဝရဏတို့မှ) ကောင်းစွာလွတ်မြောက်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ မနသာ ခေါ် ပနော၊ စိတ်ဖြင့်ပင်လျှင်။ အမနာပံ၊ စိတ်ကိုမပွားစေတတ်သော။ ဓမ္မံ၊ ဓမ္မာရုံကို။ ဝိညာယ၊ သိသည်ရှိသော်။ မက္ခံ၊ မျက်နှာမသာယာသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တော၊ မကြမ်းတမ်းသော စိတ်ရှိသည်။ အဒီနမာနသော၊ မဆင်းရဲသော စိတ်ရှိသည်။ အဗျာပန္နစေတသော၊ ဗျာပါဒ (ဒေါသ) မရှိသော စိတ်ရှိသည်။ (ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ မရောက်သော စိတ်ရှိသည်။) ဟောတိ၊ ၎င်း။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ ကာယော၊ နာမကာယသည်။ (အဇ္ဈတ္တံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌။) ဌိတော စ၊ တည်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌။ ဌိတံ စ၊ တည်သည်လည်း။ သုသဏ္ဍိတံ စ၊ ကောင်းစွာတည်သည်လည်း။ သုဝိမုတ္တံ စ၊ (ဆန့်ကျင်ဘက် နိဝရဏတို့မှ) ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

၁။ အဇ္ဈတ္တံ ဂေါစရဇ္ဈတ္တံ။ ဌ။ ဂေါစရဇ္ဈတ္တံ ကမ္မဋ္ဌာနာရမ္ပဏေ။ ဌ။
 ၂။ အပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တော၊ အဋ္ဌိတစိတ္တော။ ဌ။ အဋ္ဌိတစိတ္တော အထဒ္ဓစိတ္တော။ ဌ။

ကုဏ္ဍလိယ၊ ကုဏ္ဍလိယ။ ယတော ခေါ၊ ယင်းသို့လျှင်။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်း၏။ စက္ခုနာ၊ မျက်စိဖြင့်။ ဂ္ဂပံ၊ အဆင်းကို။ ဒိဿာ၊ မြင်သည်ရှိသော်။ မနာပါမနာပေသု၊ စိတ်ကိုပွားစေတတ်၊ စိတ်ကိုမပွားစေတတ်ကုန်သော။ ဂ္ဂပေသု၊ အဆင်းတို့၌။ ကာယော၊ နာမကာယသည်။ (အဇ္ဈတ္တံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌။) ဌိတော စ၊ တည်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌။ ဌိတံ စ၊ တည်သည်လည်း။ သုသတ္တိထံ စ၊ ကောင်းစွာတည်သည်လည်း။ သုဝိမုတ္တံ စ၊ (ဆန့်ကျင်ဘက်နိဝရဏတို့မှ) ကောင်းစွာလွတ်မြောက်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ပ။ မနသော၊ စိတ်ဖြင့်။ ဓမ္မံ၊ ဓမ္မာရုံကို။ ဝိညာယ၊ သိသည်ရှိသော်။ မနာပါမနာပေသု၊ စိတ်ကိုပွားစေတတ်၊ စိတ်ကိုမပွားစေတတ်ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ ဓမ္မာရုံတို့၌။ ကာယော၊ နာမကာယသည်။ (အဇ္ဈတ္တံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌။) ဌိတော စ၊ တည်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌။ ဌိတံ စ၊ တည်သည်လည်း။ သုသတ္တိထံ စ၊ ကောင်းစွာတည်သည်လည်း။ သုဝိမုတ္တံ စ၊ (ဆန့်ကျင်ဘက် နိဝရဏတို့မှ) ကောင်းစွာလွတ်မြောက်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ကုဏ္ဍလိယ၊ ယ။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဘာဝိတော ခေါ၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဗဟုလိကတော၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်သော။ ဣန္ဒြိယသံဝရော၊ ဣန္ဒြေတို့ကို စောင့်စည်းခြင်းသည်။ တီဏိ၊ ၃-ပါးကုန်သော။ သုစရိတာနိ၊ သုစရိုက်တို့ကို။ ပရိပူရေတိ၊ ပြည့်စေ၏။

ကုဏ္ဍလိယ၊ ယ။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ ဘာဝိတာနိ စ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ ဗဟုလိကတာနိ၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သော။ တီဏိ၊ ၃-ပါးကုန်သော။ သုစရိတာနိ၊ သုစရိုက်တို့သည်။ စတ္တာဓော၊ ၄-ပါးကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနေ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို။ ပရိပူရေန္တိ၊ ပြည့်စေကုန်သနည်း။ ကုဏ္ဍလိယ၊ ယ။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ကာယဒုစ္စရိတံ၊ ကိုယ်ဖြင့် မကောင်းသောအကျင့် 'ကာယဒုစ္စရိတံ'ကို။ ပဟာယ၊ ပယ်၍။ ကာယသုစရိတံ၊ ကိုယ်ဖြင့် ကောင်းသောအကျင့် 'ကာယသုစရိတံ'ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဝစီဒုစ္စရိတံ၊ နှုတ်ဖြင့် မကောင်းသောအကျင့် 'ဝစီဒုစ္စရိတံ'ကို။ ပဟာယ၊ ပယ်၍။ ဝစီသုစရိတံ၊ နှုတ်ဖြင့် ကောင်းသောအကျင့် 'ဝစီသုစရိတံ'ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ မနောဒုစ္စရိတံ၊ စိတ်ဖြင့် မကောင်းသောအကျင့် 'မနောဒုစ္စရိတံ'ကို။ ပဟာယ၊ ပယ်၍။ မနောသုစရိတံ၊ စိတ်ဖြင့် ကောင်းသောအကျင့် 'မနောသုစရိတံ'ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ကုဏ္ဍလိယ၊ ယ။ ဝေံ၊ သို့။ ဘာဝိတာနိ ခေါ၊ ကုန်သော။ ဝေံ၊ သို့။ ဗဟုလိကတာနိ၊ ကုန်သော။ တီဏိ၊ ကုန်သော။ သုစရိတာနိ၊ တို့သည်။ စတ္တာဓော၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနေ၊ တို့ကို။ ပရိပူရေန္တိ၊ ပြည့်စေကုန်၏။

ကုဏ္ဍလိယ၊ ယ။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ ဘာဝိတာစ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ ဗဟုလိကတာ၊ အကြိမ်များစွာပြုအပ်ကုန်သော။ စတ္တာဓော၊ ၄ ပါးကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့သည်။ သတ္တံ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့ကို။ ပရိပူရေန္တိ၊ ပြည့်စေကုန်သနည်း။ ကုဏ္ဍလိယ၊ ယ။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အာတာပီ၊ ကိလေသာတို့ကို လေောင်ကျမ်းစေတတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍။ သမ္ပဇာနေ၊ ဆင်ခြင်တတ်သော ပညာရှိသည်ဖြစ်၍။ သတိမာ၊ သိမ်းဆည်းတတ်သော သတိရှိသည်ဖြစ်၍။ လောကေ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာလောက၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ သူများစည်းစိမ်ကို ကြံစည်ခြင်း၊ နှလုံးမသာခြင်းကို။ ဝိနေယျ၊ ပယ်ဖျောက်၍။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ ကာယာနုပဿိ၊ ရူပကာယဟု အဖန်ဖန်ရှုသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ပ။ ငေဒနာသု၊ လောကီဝေဒနာတို့၌။ ပ။ စိတ္တေ၊ လောကီစိတ်၌။ ပ။ အာတာပီ၊ ၍။ သမ္ပဇာနေ၊ ၍။ သတိမာ၊ ၍။ လောကေ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာလောက၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ကို။

ဝိနယယု၊ ရှိ။ ဓမ္မသု၊ လောကီတရားတို့၌၊ ဓမ္မာနုပဿိ၊ လောကီတရားဟု အဖန်ဖန်ရှုသည်ဖြစ်၍။
ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ကုဏ္ဍလိယ၊ ယ။ ဝေ၊ သို့။ ဘာဝိတာ ခေါ၊ ကုန်သော။ ဝေ၊ သို့။ ဗဟုလိက-
တာ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့သည်။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊
တို့ကို။ ပရိပူရေန္တိ၊ ကုန်၏။

ကုဏ္ဍလိယ၊ ယ။ ကထံ၊ သို့။ ဘာဝိတာ စ၊ ကုန်သော။ ကထံ၊ သို့။ ဗဟုလိကတာ၊ ကုန်သော။
သတ္တ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့သည်။ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ ပရိပူရေန္တိ၊ ပြည့်စေ
ကုန်သည်။ ကုဏ္ဍလိယ၊ ယ။ ဣဓ၊ ဤသဘာဝတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊
ဝိဝေကကိုမို့သော။ ဝိရာဂနိဿိတံ၊ ဝိရာဂကိုမို့သော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ နိရောဓကိုမို့သော။ ဝေါ-
သဂ္ဂပရိတာမိံ၊ ကိလေသာတို့ကိုစွန့်ခြင်း။ နိဗ္ဗာန်သို့ ပြေးဝင်ခြင်းငှါ ရင့်ကျက်ဆီ ရင့်ကျက်ပြီး
ဖြစ်သော။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ၊ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ပ။ ဥပေက္ခာသမ္ပော-
ဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ ကုဏ္ဍလိယ၊ ယ။ ဝေ၊ သို့။ ဘာဝိတာ ခေါ၊ ကုန်သော။ ဝေ၊ သို့။
ဗဟုလိကတာ၊ ကုန်သော။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ တို့သည်။ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။
ပရိပူရေန္တိ၊ ပြည့်စေကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဝေ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တေ၊ မိန့်တော်မူအပ်သည်ရှိသော်။ ကုဏ္ဍလိယော၊ ကုဏ္ဍလိယအမည်ရှိသော။
ပရိဗ္ဗာဇကော၊ ပရိဗ္ဗင်သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ “ဘော ဂေါတမ၊ အရှင်ဂေါတမ။
အဘိက္ကန္တံ၊ အလွန်နှစ်သက်အပ်ပေစူ။ ဘော ဂေါတမ၊ မ။ အဘိက္ကန္တံ၊ စူ။ ဘော ဂေါတမ၊ မ။
နိက္ခုဇ္ဇိတံ၊ မှောက်ထားအပ်သော ဝတ္ထုကို။ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ သေယျထာပိ ဝါ၊ လှန်ထားရာသက်သို့
၎င်း။ ပဋိစ္စန္တံ၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ဝတ္ထုကို။ ဝိဝရေယျ သေယျထာပိ ဝါ၊ ဖွင့်ပြရာသက်သို့၎င်း။
မူဠဿ၊ ခရီး၌ တွေ့သောသူအား။ မဂ္ဂံ၊ လမ်းခရီးကို။ အာစိန္တေယျ သေယျထာပိ ဝါ၊
ပြောကြားရာသက်သို့၎င်း။ အန္ဓကာရေ၊ အမှိုက်မှောင်၌။ တေလပဇ္ဇောတံ၊ ဆီမီးရောင်ကို။
‘စက္ခုမန္တော၊ မျက်စိအမြင်ရှိသူတို့သည်။ ရူပါနိ၊ အဆင်းတို့ကို။ ဒက္ခန္တိတိ၊ မြင်နိုင်ကုန်၏’ ဟု
နှလုံးပြု၍။ ဓာရေယျ သေယျထာပိ ဝါ၊ ညှိထွန်းရာသက်သို့၎င်း။ ဝေမေဝံ၊ ဤအတူသာလျှင်။
ဘောတာ ဂေါတမေန၊ အရှင်ဂေါတမသည်။ အနေကပရိယာယေန၊ များစွာသော အကြောင်း
အားဖြင့်။ ဓမ္မော၊ တရားကို။ ပကာသိတော၊ ပြဘော်မူအပ်ပြီ။ သောဟံ၊ ထိုဘပည့်တော်
သည်။ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ၊ အရှင်ဂေါတမကို၎င်း။ ဓမ္မဉ္စ၊ တရားတော်ကို၎င်း။ ဘိက္ခုသံစာဉ္စ၊
ရဟန်းသံဃာတော်ကို၎င်း။ သရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာဟူ၍။ ဂစ္ဆာမိ၊ ဆည်းကပ်ပါ၏။ ဘဝံ ဂေါတမော၊
အရှင်ဂေါတမသည်။ မံ၊ တပည့်တော်ကို။ အဇ္ဇတဂ္ဂေ၊ ယနေ့ကိုအစပြု၍။ (ဓာရေတု၌ ဝေ။)
ပါဏုပေတံ၊ အသက်တို့ဖြင့် ဆည်းကပ်သည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ အသက်ရှည်သမျှကာလပတ်လုံး ဆည်းကပ်
သည်ဖြစ်၍။ သရဏဂတံ၊ ကိုးကွယ်ရာဟုအသိအမှတ်ပြုသော။ (ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတံ အဆုံး
အဖြတ်ကို မ-နိ ၃-၆၃ ရှုပါ။) ဥပါသက္ခံ ဥပါသကာဟူ၍။ ဓာရေတုတိ၊ မှတ်တော်မူပါဘုရား
ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သုတံ၊ ကြားအပ်ပြီ။
ပါ၊ နာခံမှတ်သား ဆောင်ထားအပ်ပါပြီ။

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ကုဋ္ဌာဂါရသုတ်

၁၀၈။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ဖြစ်သင့်ဖြစ်ရာ ဥပမာသော်ကား။ ကုဋ္ဌာဂါရဿ၊ အထွဋ်တပ်သောအိမ်၏။ ယာ ကာစိ ဂေါပါနသိယော၊ အကြင် အခြင်ယနယ်တို့သည်။ (သန္တံ၊ ရှိကုန်၏။) သဗ္ဗာ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ တာ၊ ထိုအခြင်ယနယ်တို့သည်။ ကုဋ္ဌနိန္ဒာ၊ အထွဋ်သို့ညွတ်ကုန်သည်။ ကုဋ္ဌပေါဏာ၊ အထွဋ်သို့ကိုင်ကုန်သည်။ ကုဋ္ဌပဗ္ဗာရာ၊ အထွဋ်သို့ ခွင်းကုန်သည်။ (ဟောန္တံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ သတ္တ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့ကို။ ဘာဝေန္တော၊ ဖြစ်စေသည်ရှိသော်။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ တို့ကို။ ဗဟုလီကရောန္တော၊ အကြိမ်များစွာပြုသည်ရှိသော်။ နိဗ္ဗာနနိန္ဒော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သည်။ နိဗ္ဗာနပေါဏော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ကိုင်သည်။ နိဗ္ဗာနပဗ္ဗာရာ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ခွင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ တို့ကို။ ဘာဝေန္တော၊ ဖြစ်စေသည်ရှိသော်။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ တို့ကို။ ဗဟုလီကရောန္တော၊ အကြိမ်များစွာပြုသည်ရှိသော်။ နိဗ္ဗာနနိန္ဒော၊ သည်။ နိဗ္ဗာနပေါဏော၊ သည်။ နိဗ္ဗာနပဗ္ဗာရာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌သာလျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ သော။ ဝိရာဂနိဿိတံ၊ သော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ သော။ ဝေါဿဂ္ဂပရိကာမိံ၊ သော။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ပ။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ သော။ ဝိရာဂနိဿိတံ၊ သော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ သော။ ဝေါဿဂ္ဂပရိကာမိံ၊ သော။ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ တို့ကို။ ဘာဝေန္တော၊ သော်။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ တို့ကို။ ဗဟုလီကရောန္တော၊ သော်။ နိဗ္ဗာနနိန္ဒော၊ သည်။ နိဗ္ဗာနပေါဏော၊ သည်။ နိဗ္ဗာနပဗ္ဗာရာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

သတ္တမံ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်သည်။

၈-ဥပဝါနသုတ်

၁၀၉။ ဧကံ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ အာယသ္မာ စ ဥပဝါနော၊ အရှင်ဥပဝါနသည်၎င်း။ အာယသ္မာ စ သာရိပုတ္တော၊ အရှင်သာရိပုတြာသည်၎င်း။ ဧကောသမ္ပိယံ၊ ဧကောသမ္ပိမြို့၌။ ဧဝံသိတာရာမေ၊ ဧဝံသိတာရုံကျောင်း၌။ ဝိဟရန္တိ၊ သီတင်းသုံးနေထိုင်ကြကုန်၏။ အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ သာယနသမယံ၊ ညနေချမ်းအခါ၌။ ပဋိသလ္လာနာ၊ တပါးတည်း ကိန်းအောင်းရာမှ။ ဝုဋ္ဌိတော၊ ထတော်မူသည်ရှိသော်။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ အာယသ္မာ ဥပဝါနော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ဂမိ၊ ချဉ်းကပ်ပြီ။ ဥပသင်္ဂမိတွာ၊ ရှိ။ အာယသ္မာ ဥပဝါနော၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကူ။ သမ္ပောဒိ၊ ပြီ။ သမ္ပောဒနိယံ၊ သော။ သာရဏိယံ၊ သော။ ကထံ၊ ကို။ ဝိတိသာရေတွာ၊ ရှိ။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိဒိ၊ ပြီ။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္ဒော ခေါ၊ သော။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ အရှင်သာရိပုတြာသည်။ အာယသ္မန္တံ ဥပဝါနံ၊ ကို။ “အဝရသော ဥပဝါန၊ ငါရှင်ဥပဝါန။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ပစ္စတ္တံ၊ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်။ (ပစ္စတ္တန္တိ အတ္တနာဝ။ ဌ။ ပစ္စတ္တန္တိ ကရုဏနိဒ္ဒေသော အယံ။ ဌိ။) ယောနံသောမနသိကရာ၊ အကြောင်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်။ ‘မေ၊ ငါသည်။ ဝေ၊ ဤသို့။ သုသမာရဒ္ဓါ၊ ကောင်းစွာဖြစ်စေအပ်သော။ သတ္တ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့သည်။ ဖာသုဝိဟာရာယ၊ ချမ်းသာစွာနေရခြင်း

အကျိုးငှါ။ သံဝတ္တန္တိတိ၊ ဖြစ်ကုန်၏ဟု။ ဇာနေယျ န ခေါတိ၊ သိနိုင်သလော” ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ ပြောဆိုပြီ။ အာဝုသော သာရိပုတ္တံ၊ ငါ့ရှင်သာရိပုတ္တံ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပစ္စတ္တံ၊ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်။ ယောနိသောမနသိကာရာ၊ ကြောင့်။ ‘မေ၊ ငါသည်။ ဝေ၊ ဤသို့။ သုသမာရဒ္ဓါ၊ သော။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ တို့သည်။ ဖာသုဝိဟာရာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တန္တိတိ၊ ဖြစ်ကုန်၏ဟု။ ဇာနေယျ ခေါ၊ သိနိုင်သည်သာတည်း။

အာဝုသော၊ ငါ့ရှင် (သာရိပုတ္တံ)။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ ခေါ၊ ကိ။ အာရဗ္ဗမာနော၊ ဖြစ်စေသည်ရှိသော်။ “မေ၊ ငါ၏။ စိတ္တဉ္စ၊ စိတ်သည်လည်း။ သုဝိမုတ္တံ၊ (ကမ္မဋ္ဌာန်းကို နှလုံးသွင်းသဖြင့် နိဝရဏတို့မှ) ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်ပြီ။ မေ၊ ငါသည်။ ထိနမိဒ္ဓဉ္စ၊ ထိနမိဒ္ဓကိုလည်း။ သုသမ္မဟတံ၊ ကောင်းစွာပယ်နုတ်အပ်ပြီ။ မေ၊ ငါသည်။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဉ္စ၊ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စကိုလည်း။ သုပ္ပဋိဝိနိတံ၊ ကောင်းစွာပယ်ဖျောက်အပ်ပြီ။ မေ၊ ငါသည်။ ဝီရိယံ စ၊ ဝီရိယကိုလည်း။ အာရဒ္ဓံ၊ ဖြစ်စေအပ်ပြီ။ အဋ္ဌိံ ကတွာ၊ ဘာဝနာမနသိကာရကို အမြတ်ပြု၍။ မနသိကဓောမိ၊ နှလုံးသွင်း၏။ လိနံ၊ တွန့်ဆုတ်သည်ကို။ (ကတွာ၊ ပြု၍။) နော စ မနသိကဓောမိတိ၊ နှလုံးမသွင်း” ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိ၏။ ပ။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင် (သာရိပုတ္တံ)။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကိ။ အာရဗ္ဗမာနော၊ သော်။ “မေ၊ ငါ၏။ စိတ္တဉ္စ၊ စိတ်သည်လည်း။ သုဝိမုတ္တံ၊ (ကမ္မဋ္ဌာန်းကို နှလုံးသွင်းသဖြင့် နိဝရဏတို့မှ) ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်ပြီ။ မေ၊ ငါသည်။ ထိနမိဒ္ဓဉ္စ၊ ထိနမိဒ္ဓကိုလည်း။ သုသမ္မဟတံ၊ ကောင်းစွာပယ်နုတ်အပ်ပြီ။ မေ၊ ငါသည်။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဉ္စ၊ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စကိုလည်း။ သုပ္ပဋိဝိနိတံ၊ ကောင်းစွာပယ်ဖျောက်အပ်ပြီ။ မေ၊ ငါသည်။ ဝီရိယံ စ၊ ဝီရိယကိုလည်း။ အာရဒ္ဓံ၊ ဖြစ်စေအပ်ပြီ။ အဋ္ဌိံ ကတွာ၊ ဘာဝနာမနသိကာရကို အမြတ်ပြု၍။ မနသိကဓောမိ၊ နှလုံးသွင်း၏။ လိနံ၊ တွန့်ဆုတ်သည်ကို။ (ကတွာ၊ ပြု၍။) နော စ မနသိကဓောမိတိ၊ နှလုံးမသွင်း” ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိ၏။ အာဝုသော သာရိပုတ္တံ၊ ငါ့ရှင် သာရိပုတ္တံ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပစ္စတ္တံ၊ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်။ ယောနိသောမနသိကာရာ၊ ကြောင့်။ ‘မေ၊ ငါသည်။ ဝေ၊ ဤသို့။ သုသမာရဒ္ဓါ၊ သော။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ တို့သည်။ ဖာသုဝိဟာရာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တန္တိတိ၊ ဖြစ်ကုန်၏ဟု။ ဇာနေယျ ခေါ၊ သိနိုင်သည်သာတည်း။ ဣတိ ဤသို့ ပြောဆို၏။

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ပဌမဥပ္ပန္နသုတ်

၁၉၀။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘာဝိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော။ ဗဟုလိကကာ၊ အကြိမ်များစွာပြုအပ်ကုန်သော။ အနုပ္ပန္နာ၊ ရွေး၌မဖြစ်ဘူးကုန်သော။ သတ္တ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဣမေ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဤဗောဇ္ဈင်တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အရဟတော၊ ကိလေသာတို့မှ ကင်းဝေးတော်မူသော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ ခပ်သိမ်းသော တရားတို့ကို မဖောက်မပြန် ကိုယ်တိုင်သိတော်မူသော။ တထာဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ပါတုဘာဝါ၊ ထင်ရှားစွာဖြစ်ပေါ်တော်မူခြင်းမှ။ အညတြ၊ ကြည့်၍။ ဝါ၊ တပါးသောအခါ၌။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်နိုင်ကုန်။ ကတမေ သတ္တ၊ အဘယ် ခုနစ်ပါးတို့နည်း။

၁။ အာရဗ္ဗမာနောတိ ကုရုမာနောယေဝ ။ ၄။ ကုရုမာနောယောတိ ဥပ္ပါယမာနော ဝေ ။ ၆။
 ၂။ အဋ္ဌိံ ကတွာတိ အတ္ထံ ကရိတွာ။ ၄။ အတ္ထံ ကရိတွာတိ ဘာဝနာမနသိကာရံ ဥတ္တမံ ကတွာ။ ၆။
 ၃။ တထာဂတဿ ပါတုဘာဝါတိ အာဒိနာ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒကာလေ ဝေ ဗောဇ္ဈင်္ဂရတနုပဋိလာဘောတိ ဒသေတိ။ ၆။

သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ၎င်း။ ပ ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘာဝိတာ၊
 ကုန်သော။ ဗဟုလိကတာ၊ ကုန်သော။ အနုပ္ပန္နာ၊ ကုန်သော။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ခေါ
 ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အရဟတော၊ သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ သော။
 တထာဂတဿ၊ ၎င်း။ ပါတုဘာဝါ၊ မှ။ အညတြ၊ ဤ။ ဝါ၊ ဤ။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့
 မိန့်တော်မူ၏။

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ဒုတိယဥပ္ပန္နသုတ်

၁၉၁။ (သုဂတဝိနယာ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ သာသနာတော်မှ။ အညတြ၊ တပါးသော
 အခါ၌။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်နိုင်ကုန်။ ဤမျှသာ ထူး၏။)

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ပဌမော၊ ရှေးဦးစွာသော။ ပဗ္ဗတဝဂ္ဂေါ၊ ပဗ္ဗတဝဂ်တည်း။

တဿ၊ ထိုပဗ္ဗတဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါနိုးကား—

ဟိမဝန္တံ၊ ဟိမဝန္တသုတ်၎င်း။ ကာယံ၊ ကာယသုတ်၎င်း။ သီလံ၊ သီလသုတ်၎င်း။
 ဝတ္ထံ၊ ဝတ္ထသုတ်၎င်း။ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုသုတ်၎င်း။ ကုဏ္ဍလိ၊ ကုဏ္ဍလိယသုတ်၎င်း။ ကုဋ္ဌာ၊
 ကုဋ္ဌာဂါရသုတ်၎င်း။ ဥပဝါနဉ္စ၊ ဥပဝါနသုတ်၎င်း။ အပရော၊ တပါးကုန်သော။ ပုဝေ၊
 နှစ်သုတ်ကုန်သော။ ဥပ္ပန္နာ၊ ပဌမ ဥပ္ပန္နသုတ်၊ ဒုတိယ ဥပ္ပန္နသုတ်တို့ ၎င်းတည်း။ ဣတိ၊
 ဤသည်တည်း။

၂-ဂိလာနဝဂ်
 ၁-ပါဏသုတ်

၁၉၂။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ သေယျထာပိ၊ ဖြစ်သင့် ဖြစ်ရာ ဥပမာကား။ ယေ၊ ဧကစိ ပါဏာ၊
 အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ ဣရိယာပထေ၊ ဣရိယာပုထ်တို့ကို။
 ကပ္ပေန္တိ၊ ပြုကြကုန်၏။ ကာလေန၊ သွားသင့်သောအခါ၌။ ဂမနံ၊ သွားခြင်းကို။ (ကပ္ပေန္တိ၊
 ပြုကြကုန်၏။) ကာလေန၊ ရပ်သင့်သောအခါ၌။ ဌာနံ၊ ရပ်ခြင်းကို။ ကာလေန၊ ထိုင်သင့်သော
 အခါ၌။ နိသဇ္ဇံ၊ ထိုင်ခြင်းကို။ ကာလေန၊ အိပ်သင့်သောအခါ၌။ သေယျံ၊ အိပ်ခြင်းကို။ (ကပ္ပေန္တိ၊
 ပြုကြကုန်၏။) သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ တေ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ ပထဝီ၊ မြေကို။ နိဿာယ၊
 အမှီပြု၍။ ပထဝီယံ၊ မြေပေါ်၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊ ဟည်၍။ (ကပ္ပေန္တိ၊ ပြုကြကုန်၏။) ဝေ၊ ဤသို့။
 တေ၊ ဤသတ္တဝါတို့သည်။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ ဣရိယာပထေ၊ ဣရိယာပုထ်တို့ကို။
 ကပ္ပေန္တိ၊ ပြုကြကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝပေ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။
 သီလံ၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလကို။ နိဿာယ၊ အမှီပြု၍။ သီလေ၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊
 တည်၍။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ သတ္တ၊
 ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ တို့ကို။ ဗဟုလိကဏေတိ၊ အကြိမ်များစွာပြု၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကံထဉ္စ၊

သို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သီလံ၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ သီလေ၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိ
 သီလ၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်၍။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ တို့ကို။ ဘာဝေတိ၊ နည်း။ သတ္တ၊
 ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ တို့ကို။ ဗဟုလိကဇေတိ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌
 သာလျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ သော။ ဝိရာဂနိဿိတံ၊ သော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ သော။
 ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ၊ သော။ သတိသမ္ပေဒဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဤ။ ပ။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ သော။
 ဝိရာဂနိဿိတံ၊ သော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ သော။ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ၊ သော။ ဥပေက္ခာသမ္ပေဒဇ္ဈင်္ဂံ၊
 ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဤ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေ ခေါ၊ လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သီလံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ ၍။
 သီလေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊ ၍။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ တို့ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဤ။ သတ္တ၊
 ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ တို့ကို။ ဗဟုလိကဇေတိ၊ ဤ။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ပဌမံ ဈေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-၃-ပဌမသုရိယူပမသုတ် ဒုတိယသုရိယူပမသုတ်

၁၉၃-၁၉၄။ (ဤသုတ်တို့၌ မဂ္ဂသံယုတ် ၆-သုရိယပေယျာလဝဂ်၊ ၁-ကလျာဏမိတ္တသုတ်နှင့်
 ၇-ယောနိသောမနသိကာရ သမုဒါသုတ်တို့နှင့် တူ၏။ မဂ္ဂနှင့် ဗောဇ္ဈင်္ဂ ပြောင်းလွှဲသည်သာ
 ထူး၏။)

ကင်္ဂါကံ သုံးခုမြေခက်သောသုတ်တည်း။

၄-ပဌမဂိလာနသုတ်

၁၉၅။ ကေ၊ တပါးသော။ သမဟံ၊ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ရာဇဂဟေ၊
 ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌။ ကလန္ဒကနိဝါပေ၊ ရှဉ့်နက်တို့ကို အစာကျွေး၍ မွေးမြူရာဖြစ်သော။ ဝေဠုဝနေ၊
 ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော်၌။ ဝိဟရတိ၊ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ တေန ခေါပန သမယေန၊ ထိုအခါ
 ၌။ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ၊ အရှင်မဟာကဿပသည်။ ပိပ္ပလိဂုဟာယံ၊ ပိပ္ပလိဂူ၌။ အာဗာဓိကော၊
 (အအေးအနည်းငယ်ပတ်သော) ဖျားနာရှိသည်ဖြစ်၍။ ဒုက္ခိတော၊ ဖြစ်သောဆင်းရဲရှိသည်ဖြစ်၍။
 ဗာဠဂိလာနော၊ ပြင်းစွာသော ဖျားနာရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။
 ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ သာယနသမယံ၊ ညနေချမ်းအခါ၌။ ပဋိသလ္လာနာ၊ တပါးတည်း
 ကိန်းအောင်းရာမှ။ ဝုဠိတော၊ ထတော်မူသည်ရှိသော်။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ အာယသ္မာ
 မဟာကဿပေါ၊ အရှင်မဟာကဿပသည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) တေန၊ ထိုအရပ်သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊
 ချဉ်းကပ်တော်မူပြီ။ ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ၍။ ပညတ္ထေ၊ ခင်းထားအပ်ပြီးသော။ အာသနေ၊

၁။ ဣမေသံ ပန တိက္ကန္တမိ ဇနာနံ ပဗ္ဗတပါဒေ ပပ္ပိတဝိသရက္ခဝါကသမ္ပယေန ဥပ္ပန္နော မန္တသိတဇေရာ
 အာဗာဓေတိ ဝေဒိတဗျော။ ၄။

ဝိသရက္ခဝါကသမ္ပယေန ဝိဂိ မန္တက္ခယသိသိတံ လောကေ ယေန ပန္တသိတဇေရာ မုဒုကော သိတဇေရာ။ ၄။

အာဗာဓိကော၌ အာဗာဓသမ္ပယေန ဝိဂိ မန္တက္ခယသိသိတံ လောကေ ယေန ပန္တသိတဇေရာ မုဒုကော သိတဇေရာ။ ၄။
 နူးညံ့သော အသေးပင်မျိုးဖြစ်၍ မြေအောက်တွင် အရှင်မဟာကဿပနှင့် ရင်းရောဂါဖြစ်သကဲ့သို့ ထိုလတ္တံ့
 သုတ် ၂-သုတ်အပို အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်၊ ဘုရားရှင်တို့၌လည်း ဖြစ်သည်ဟူလိ။

နေရာ၌ ။ နိသီဒိ၊ ထိုင်နေတော်မူပြီ။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ နိသဇ္ဇ ခေါ်၊ ထိုင်နေတော်မူ ပြီး၍။ အာယသ္မန္တံ မဟာကဿပံ၊ ကို။ “ကဿပ၊ ကဿပ။ တေ၊ သင်သည်။ ခမနိယံ ကစ္စံ၊ ဆင်းရဲကို သည်းခံနိုင်၏လော။ ယာပနိယံ ကစ္စံ၊ ဣရိယာပုထံကို ဖြစ်စေနိုင်၏လော။ (ခမနိယံ ယာပနိယန္တိ ကစ္စံ ဒုက္ခံ ခမိတံ ဣရိယာပထံ ဝါ ယာပေတံ သက္ကာတိ ပုစ္ဆတိ။ သံ-ဋ ၂-၂၇၈။) ဒုက္ခာ ဝေဒနာ၊ ဆင်းရဲဝေဒနာ အနာရောဂါတို့သည်။ ပဋိက္ကမန္တိ ကစ္စံ၊ နောက်သို့ ဆုတ်ကုန်၏ လော။ နော အဘိက္ကမန္တိ ကစ္စံ၊ ရွှေသို့ မတိုးကုန်၏လော။ အာသာနံ၊ ထိုဝေဒနာတို့၏။ (သဒ္ဓနိတိဉ္စ သာနံ ဟု ပုဂံစိရင်၏။ ၎င်းဝိနိစ္ဆယကို ခန္ဓသ-နိဿယစာပိုဒ် ၈၇-၅။) ပဋိက္ကမော၊ နောက်သို့ဆုတ် ခြင်းကို။ (ပဋိက္ကမောသာနန္တိ ပဋိက္ကမော တောသံ။ သံ-ဋ ၂-၂၇၈။) ပညာယတိ ကစ္စံ၊ သိအပ်၏ လော။ နော အဘိက္ကမော၊ ရွှေသို့မတိုးခြင်းကို။ ပညာယတိ ကစ္စံတိ၊ သိအပ်၏လော” ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ မေ၊ တပည့်တော်သည်။ န ခမနိယံ၊ ဆင်းရဲကို သည်းမခံနိုင်ပါ။ န ယာပနိယံ၊ ဣရိယာပုထံကို မဖြစ်စေနိုင်ပါ။ မေ၊ တပည့်တော်၏။ ဗာဠာ၊ ကြီးမားကုန်သော။ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ၊ ဆင်းရဲဝေဒနာ အနာရောဂါတို့သည်။ အဘိက္ကမန္တိ၊ ရွှေသို့ တိုးကုန်၏။ နော ပဋိက္ကမန္တိ၊ နောက်သို့ မဆုတ်ကုန်။ အာသာနံ၊ ထို ဝေဒနာတို့၏။ အဘိက္ကမော၊ ရွှေသို့တိုးခြင်းကို။ ပညာယတိ၊ သိအပ်၏။ နော ပဋိက္ကမော၊ နောက်သို့ မဆုတ်ခြင်းကို။ ပညာ- ယတိ၊ သိအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်၏။

ကဿပ၊ ကဿပ။ မဟာ၊ ငါဘုရားသည်။ သမ္မဒက္ခာတာ၊ ကောင်းစွာ ဟောအပ်ကုန်သော။ သတ္တ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဣမေ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဤဗောဇ္ဈင်တို့သည်။ ဘာဝိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သည် ရှိသော်။ ဗဟုလိကတာ၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ အဘိညာယ၊ အထူးသဖြင့် သံခြင်းငှါ။ သမ္မောဓာယ၊ သစ္စာလေးပါးကို ကောင်းစွာသိခြင်းငှါ။ နိဗ္ဗာနာယ၊ ခန္ဓာငါတ်သိမ်း အေးငြိမ်းခြင်းငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ကတမေ သတ္တ၊ အဘယ် ၇-ပါးတို့နည်း။ ကဿပ၊ ကဿပ။ မဟာ၊ သည်။ သမ္မဒက္ခာတော၊ ကောင်းစွာ ဟောအပ်သော။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ ခေါ်၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည်။ ဘာဝိတော၊ ဖြစ်စေအပ်သည် ရှိသော်။ ဗဟုလိကတော၊ အကြိမ် များစွာပြုအပ်သည် ရှိသော်။ အဘိညာယ၊ ငှါ။ သမ္မောဓာယ၊ ငှါ။ နိဗ္ဗာနာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တတိ။ ဖြစ်၏။ ကဿပ၊ ကဿပ။ မဟာ၊ သည်။ သမ္မဒက္ခာတော၊ သော။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ သည်။ ဘာဝိတော၊ သော်။ ဗဟုလိကတော၊ သော်။ အဘိညာယ၊ ငှါ။ သမ္မောဓာယ၊ ငှါ။ နိဗ္ဗာနာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ၏။ ကဿပ၊ ကဿပ။ မဟာ၊ သည်။ သမ္မဒက္ခာတာ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ တို့သည်။ ဘာဝိတာ၊ ကုန်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလိကတာ၊ ကုန်သည်ရှိသော်။ အဘိညာယ၊ ငှါ။ သမ္မောဓာယ၊ ငှါ။ နိဗ္ဗာနာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဟောတော် မူ၏။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား။ တဏှ၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့သည်။ (အဘိညာယ၊ ငှါ။ သမ္မောဓာယ၊ ငှါ။ နိဗ္ဗာနာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။) သုဂတ၊ မြတ်စွာဘုရား။ တဏှ၊ အားဖြင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ တို့သည်။ (အဘိညာယ၊ ငှါ။ သမ္မောဓာယ၊ ငှါ။ နိဗ္ဗာနာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်၏။

၁။ ဗုဒ္ဓကာလသို့ ဟိ ကေဿပိ ဘိက္ခုနော ဝသနဋ္ဌာနေ “သစေ သတ္တာ အာဂစ္ဆိယတိ၊ ဣမ နိသီ- သိယတိ” တိ အာသာနံ ပညတ္တမော ဟောတိ အန္တမသော ဖလကမတ္တမ္ပိ ပဏ္ဍသန္တာရပတ္တမ္ပိ။ သံ-ဋ ၂-၂၇၈။ ဘုရားလက်ထက်က ရဟန်းများ၏ နေထိုင်ရာအရပ်၌ ဘုရားကြွလာလျှင် ထိုင်ဘို့ရာ အယုတ်သဖြင့် ပျဉ်ချုပ် ဖြစ်စေ သစ်ရွက်ခင်း ဖြစ်စေ ခင်းထားအပ်လေသည်။ သို့ဖြစ်၍ “ပညတ္တေ အာသနေ” ဟု မိန့်သည်။

ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဣဒံ၊ ဤတရားစကားကို။ အဝေါစ၊ ဟောတော်မူပြီ။ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ၊ အရှင်မဟာကဿပသည်။ အတ္တမနော၊ ပီတိသုခတို့ဖြင့် ယူအပ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ (ဝမ်းမြောက်သည်ဖြစ်၍ ဟူလိ။) ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဘာသိတံ၊ တရားစကားကို။ အဘိနန္ဒိ၊ နှစ်သက်ကြည်ဖြူ ခံယူတော်မူပြီ။ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ၊ သည်။ တမှာ အာဗာဓာ၊ ထို (အအေးအနည်းငယ်ပတ်သော) ဖျားနာမှ။ ဝုဠဟိ စ၊ ထလည်း ထတော်မူပြီ။ အာယသ္မတော မဟာကဿပဿ၊ အရှင်မဟာကဿပ၏။ သော အာဗာဓော၊ ထို (အအေးအနည်းငယ်ပတ်သော) ဖျားနာသည်။ တထာပဟိနော စ၊ ထိုဗောဇ္ဈင် ၇-ပါး မြတ်တရားကို နာကြားခြင်းဖြင့် ကင်းပျောက်သည်လည်း။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သုတံ၊ ပြီ။

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၅-ဒုတိယဂိလာနသုတ်

၁၉၆။ (ဤသုတ်၌ မထူးပြီ။ ပဌမဂိလာနသုတ်နှင့် တူ၏။ အရှင်မဟာကဿပနှင့် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန် ပြောင်းလွှဲရုံမျှသာ ထူး၏။)

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၆-တတိယဂိလာနသုတ်

၁၉၇။ (ဤသုတ်၌လည်း နိဒါန်းနှင့် နိဂုံး အနည်းငယ်စီမျှ ထူး၍ အရှင်စုန္ဒက ဘုရားရှင်အား ဗောဇ္ဈင်တရားကို ရွတ်ပြသည်သာ ထူး၏။ နိဒါန်း၌—အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ ပ။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အာယသ္မန္တံ စုန္ဒံ၊ အရှင်စုန္ဒကို။ “စုန္ဒ၊ စုန္ဒ။ ဗောဇ္ဈင်ံ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့သည်။ တံ သင်္ဂကို။ ပဋိစ္စာ စံ၍။ ဘန္တုတိ၊ ထင်ရှားစေကုန်လော့” ဟူသော။ တေံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီဟု ပေး။ ၎င်း ပဋိဘန္တုစသော ဝါကျအနက်ပေး ဝိနိစ္ဆယကို မ-နိ ၁-၁၅၊ ၃၁၊ ၃၁၉-၅။ နိဂုံး၌ သတ္တာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ သမနုညော၊ ကောင်းစွာ ခွင့်ပြု (ကျေနပ် နှစ်သက်) တော်မူသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဟုပေး။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၁။ အရှင်မဟာကဿပထေရ်သည် ဗောဇ္ဈင်တရားကို နာကြားနေစဉ် “ရဟန်းပြု၍ ၇-ရက်မြောက်လျှင် သစ္စာ ၄-ပါးကို သိမြင်သော (ရဟန္တာဖြစ်သော) ငါ့မှာ ဤဗောဇ္ဈင် ၇-ပါးတို့သည် ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ပေါ်လာ ကုန်သည်” ဟု ကြံပြီးနောက် “ဘုရားရှင်၏သာသနာသည် ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ရာ ဖြစ်ပေစွ” ဟု အကြံဖြစ်သဖြင့် သွေးသားများ ကြည်လင် ဥပါဒါဓိဓိများ အထူးစင်ကြယ်လျက် ပိန်းကြာဖက်တွင် ရေပေါက်မတင်သကဲ့သို့ ခန္ဓာကိုယ်မှ အနာရောဂါ ကင်းစင်ကွာကျလေသည်။ ထို့ကြောင့် တထာပဟိနော စ စသည်ကို မိန့်တော်မူ၏ ဟူလိ။

၂။ သမနုညော သတ္တာ အဟောသိတိ တဿ ဒေဝတာယ ဝစနံ စိတ္တေန ဝ သမနုမောဒိ၊ ကေဠာ-သယော အဟောသိ။ သိ-ဋ္ဌ ၁-၁၉။ သမနုညောတိ သပ္ပဒေဝ ကတာနုညော၊ တေနာဟ “ကေဠာသယော အဟောသိ” တိ။ သိ-ဋ္ဌိ ၁-၅၀။

သမနုညော၌ သံ + အနု + ဉာ + ကိတည်း။ သမ္မာ အနုဇာနာတိတိ သမနုညောဟု ပြု၊ ကောင်းစွာ ခွင့်ပြုတော်မူသည်။ တူသော အလိုဆန္ဒရှိတော်မူသည် ဟူလိ။

၇-ပါရဂူမသုတ်

၁၉၈။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သတ္တ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဣမေ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဤဗောဇ္ဈင်္ဂတို့သည်။ ဘာဝိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလိကတာ၊ အကြိမ်များစွာပြုအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ အပါရာ၊ ဤဘက်ကမ်း(ဝဋ်=သံသရာ)မှ။ ပါရုံ၊ ဟိုဘက်ကမ်း(နိဗ္ဗာန်)သို့။ ဂမနာယ၊ ရောက်စေခြင်းငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ကတမေ သတ္တ၊ အဘယ် ၇-ပါးတို့နည်း။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ၎င်း။ ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ခေါ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတာ၊ သော်။ ဗဟုလိကတာ၊ သော်။ အပါရာ၊ ဤဘက်ကမ်း(ဝဋ်=သံသရာ)မှ။ ပါရုံ၊ ဟိုဘက်ကမ်း(နိဗ္ဗာန်)သို့။ ဂမနာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။

☞ “မနုဿေသု၊ လူတို့တွင်။ ယေ ဇံနာ၊ အကြင်သူတို့သည်။ ပါရဂူမိနော၊ ဟိုဘက်ကမ်း(နိဗ္ဗာန်)သို့ရောက်ပြီး(အသေကွ)، ရောက်ဆဲ(သေကွ), ရောက်လတ္တံ့ (ကလျာဏပုထုဇဉ်) ဖြစ်ကုန်၏။ (ပါရဂူမိနောတိ ဧတ္ထ ကိတသဒ္ဓေါ တိကာလဝါစိ။ ဋီ။) တေ၊ ထိုရောက်ပြီး ရောက်ဆဲ ရောက်လတ္တံ့ သူတို့သည်။ အပ္ပကာ၊ နည်းပါးကုန်၏။ အထ၊ ထို့ပြင်။ ဣတရာ၊ ဤမှတစ်ပါးသော။ အယံ ပဇော၊ ဤသတ္တဝါ(အနုပုထုဇဉ်)သည်။ တီရမေဝ၊ ဤဘက်ကမ်း(ဝဋ်=သံသရာ)သို့သာလျှင်။ အနုဓာဝတိ၊ အဖန်ဖန်ပြေးဝင်ကူးသွား၏။

ယေ စ ခေါ၊ အကြင်သူတို့သည်ကား။ သမ္ပဒက္ခာတေ၊ ကောင်းစွာဟောကြားအပ်သော။ ဓမ္မေ၊ တရား၌။ ဓမ္မာနုဝတ္တိနော၊ တရားသို့ အစဉ်လိုက်၍ ကျင့်ကြံကုန်၏။ တေ ဇနာ၊ ထိုသူတို့သည်။ သုဒုတ္တရံ၊ အလွန်ကူးမြောက်နိုင်ခဲ့သော။ မစ္စုဓေယျံ၊ သေမင်း၏ အာဏာထားအပ်ရာ (အာဏာပျံ့နှံ့ရာ) တေဘူမကဝဋ်ကို။ တရိတွာ၊ ကူးမြောက်ပြီး၍။ (မစ္စုဓေယျံ သုဒုတ္တရန္တိ မစ္စုနော ဌာနဘူတံ တေဘူမကဝဋ် သုဒုတ္တရံ တရိတွာ။ အံ-ဋ္ဌ ၃-၃၃၇။) ပါရုံ၊ ဟိုဘက်ကမ်း(နိဗ္ဗာန်)သို့။ သေန္တိ၊ ရောက်ကြကုန်လတ္တံ့။

ပဏ္ဍိတော၊ ပညာရှိသည်။ ကဏ္ဍံ ဓမ္မံ၊ စင်စစ်မည်းညစ်သော မကောင်းမှု ‘အကုသိုလ်’ တရားကို။ ဝိပုဟာယ၊ ပယ်၍။ သုက္ကံ ဓမ္မံ၊ စင်စစ်ဖြူစင်သော ကောင်းမှု ‘ကုသိုလ်’ တရားကို။ ဘာဝေ၊ ဖြစ်စေရ၏။ ဩကာ၊ မာရ် ၃-ပါးတို့၏ ဖြစ်ရာဝဋ်မှ(လွတ်ရာဖြစ်သော)။ အနောကံ၊ မာရ် ၃-ပါးတို့၏ ဖြစ်ရာမဟုတ်သည့် နိဗ္ဗာန်ကို။ အာဂမ္မ၊ ရည်ရော်မှန်းထား၍။ ယတ္ထ ဝိဝေကေ၊ အကြင်ဆိတ်ငြိမ်ရာ ‘ဝိဝေက’၌။ ဒုရမံ၊ မွေ့လျော်နိုင်ခဲ့၏။ တတြ၊ ထိုဆိတ်ငြိမ်ရာ ‘ဝိဝေက’၌။ အဘိရတိ၊ အလွန်မွေ့လျော်ခြင်းကို။ ဣစ္ဆေယျ၊ အလိုရှိရ၏။ ပဏ္ဍိတော၊ ပညာရှိသည်။ ကာမေ၊ ကာမတို့ကို။ ဟိတွာ၊ စွန့်လွှတ်၍။ အင်္ဂုဋ္ဌနော၊ ကြောင့်ကြမရှိပဲ။ စိတ္တဣက္ခေသဟိ၊ စိတ်ကိုညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော အပိတ်အပင် ‘နိဝရဏ’တို့မှ။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ ပရိယောဒပေယျ၊ ဖြူစင်စေရ၏။

၁။ ပါရေတိ ဂမေတိတိ ပါရုံ၊ နိဗ္ဗာန်။ ပါရဂူမိ ဂမေတိ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂတရားရသူကို ရောက်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပါရုံ၊ မည်၏။ နိဗ္ဗာန်၊ နိဗ္ဗာန်တည်း။

နတ္ထိ ပါရုံ ဧတ္တာတိ အပါရုံ၊ သံသရာထူး၊ ဣတ္ထ၊ ပျံ့သံသရာ၌။ ပါရုံ၊ ရောက်စေတတ်သောဂေသာသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပါရုံ၊ မည်၏။ သံသရာထူး၊ ပံ့သံသရာ။ ဤနိဿယ၊ ၃၄-စာပိုဒ်၌ ၄-ဒီသာကေကို ပြခဲ့ပြီ။

ယေသံ၊ အကြင်သူတို့သည်။ သမ္မောဓိယဏေသု၊ သမ္မောဓိ၏အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော
 ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါး မြတ်တရားတို့၌။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ သုဘာဝိတံ၊
 ဖြစ်စေအပ်ပြီ။ ယေ၊ အကြင်သူတို့သည်။ အနုပါဒါယ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မစွဲလမ်းမှု၌။
 အာဒါနပဋိနိဿဂ္ဂေ၊ အစွဲအလမ်းတို့ကို စွန့်လွှတ်ရာ နိဗ္ဗာန်၌။ ရတာ၊ မွေ့လျော်ကြကုန်၏။
 တေ၊ ထိုသူတို့သည်။ လောကေ၊ လောက၌။ ခိဏာသဝါ၊ ကုန်ပြီးသော ယိုစီးမှု 'အာသဝ'
 ရှိကြကုန်လျက်။ ဇုတိမန္တော၊ တန်ခိုးရှိကြကုန်ပြီးလျှင်။ ပရိနိဗ္ဗုတာတိ၊ နိဗ္ဗာန်ယူသိမ်း
 အေးငြိမ်းကြကုန်ပြီဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-ဝိရဒ္ဓသုတ်

၁၉၉။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေသံ ကေသဉ္စိ၊ အကြင်သူတို့၏(သန္တာန်၌)။ သတ္တ၊ ၇-ပါးကုန်
 သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့သည်။ ဝိရဒ္ဓါ၊ ချွတ်ချော်ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုသူတို့၏ (သန္တာန်၌)။
 သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဒုက္ခက္ခယဂါမိ၊ ဆင်းရဲကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်စေတတ်သော။ အရိယော၊
 မြတ်သော။ ဝါ၊ ဖြူစင်သော။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ ဝိရဒ္ဓေါ၊ ချွတ်ချော်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။
 ယေသံ ကေသဉ္စိ၊ ၌။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ တို့သည်။ အာရဒ္ဓါ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။
 တေသံ၊ ၌။ သမ္မာ၊ စွာ။ ဒုက္ခက္ခယဂါမိ၊ သော။ အရိယော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ အာရဒ္ဓေါ၊
 ပြည့်စုံ၏။ ကတမေ သတ္တ၊ အဘယ် ၇-ပါးတို့နည်း။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ၎င်း။ပ။ ဥပေက္ခာ-
 သမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေသံ ကေသဉ္စိ၊ အကြင်သူတို့၏(သန္တာန်၌)။ သတ္တ၊
 ကုန်သော။ ဣမေ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ တို့သည်။ ဝိရဒ္ဓါ၊ ချွတ်ချော်ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုသူတို့၏(သန္တာန်၌)။
 သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဒုက္ခက္ခယဂါမိ၊ ဆင်းရဲကုန်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ရောက်စေတတ်သော။ အရိယော၊
 မြတ်သော။ ဝါ၊ ဖြူစင်သော။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ ဝိရဒ္ဓေါ၊ ချွတ်ချော်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။
 ယေသံ ကေသဉ္စိ၊ ၌။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ တို့သည်။ အာရဒ္ဓါ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။
 တေသံ၊ ၌။ သမ္မာ၊ စွာ။ ဒုက္ခက္ခယဂါမိ၊ သော။ အရိယော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ အာရဒ္ဓေါ၊
 ပြည့်စုံ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-အရိယသုတ်

၂၀၀။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ တို့သည်။ ဘာဝိတာ၊ သော်။
 ဗဟုလိကတာ၊ သော်။ သမ္မာ၊ သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့်။ တက္ကရဿ၊ ထိုလမ်းစဉ်အတိုင်း
 ပြုကျင့်သူ၏။ ဒုက္ခက္ခယာယ၊ ဆင်းရဲ၏ကုန်ခြင်းငှါ။ အရိယာ၊ မြတ်ကုန်သည်။ နိယျာနိကာ၊
 ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ကြောင်းတို့သည်။ နိယန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ကတမေ သတ္တ၊ နည်း။ပ။ နိယန္တိ၊
 ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

၁၀၁။ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-နိဗ္ဗိဒါသုတ်

၂၀၁။ (ဤသုတ်၌ ကေန္တနိဗ္ဗိဒါယ၊ စင်စစ် ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ။ ဝိရာဂါယ၊ တပ်မက်ခြင်းကင်းခြင်း ငှါ။ နိရောဓာယ၊ ဆင်းရဲချုပ်ခြင်းငှါ။ ဥပသမာယ၊ ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ။ အဘိညာယ၊ အထူး သိခြင်းငှါ။ သမ္မောဓာယ၊ ကောင်းစွာ သိခြင်းငှါ။ နိဗ္ဗာနာယ၊ နိဗ္ဗာန်အလို့ငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏ဟု ပေး။ ကြွင်း မထူး)။

ဒသမံ၊ ဖယ်ရုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဒုတိယော၊ သော။ ဂိလာနဝဂ္ဂေါ၊ ဂိလာနဝဂ်တည်း။

တထ၊ ထိုဂိလာနဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါနိုးကား—

ပါဏာ၊ ပါဏသုတ်၎င်း။ ဒေ၊ ၂-သုတ်ကုန်သော။ သူရိယူပမာ၊ ပဌမသူရိယူပမသုတ် ဒုတိယသူရိယူပမသုတ်တို့၎င်း။ အပရေ၊ တပါးကုန်သော။ တယော၊ ၃-သုတ်ကုန်သော။ ဂိလာနာ၊ ပဌမဂိလာနသုတ် ဒုတိယဂိလာနသုတ် တတိယဂိလာနသုတ်တို့၎င်း။ ပါရဂါမိ၊ ပါရဂံမသုတ်၎င်း။ ဝိရဒ္ဓေါ စ၊ ဝိရဒ္ဓသုတ်၎င်း။ အရိယော၊ အရိယသုတ်၎င်း။ နိဗ္ဗိဒါယ စ၊ နိဗ္ဗိဒါသုတ်၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၃-ဥဒါယိဝဂ်

၁-ဗောဓာယသုတ်

၂၀၂။ အထ ခေါ၊ ထိုအစီ၌။ အညတရော၊ တပါးသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ယေန၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) တေန၊ သို့။ ဥပသကံမိ၊ ပြီ။ပ။ ကေမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္နော ခေါ၊ သော။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ၊ ဗောဇ္ဈင် ဗောဇ္ဈင်တို့ဟူ၍။ ဝါ၊ သိတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ အစိတ်အပိုင်း ‘အင်္ဂါ’တို့ဟူ၍။ (ဗုဇ္ဈနကဿ ပုဂ္ဂလဿ အင်္ဂါ။ ဝိ။) ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဘန္တေ၊ ထူး။ ကိတ္တာ-ဝတာ၊ အဘယ်မျှလောက်သောအကြောင်းကြောင့်။ (ကိတ္တကေန ကာရဏေန။ ဝိ။) ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ န ခေါတိ၊ ဆိုအပ်ပါကုန်သနည်း”ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဗောဓာယ၊ သိခြင်းငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထိုအကြောင်းကြောင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဣမ၊ ၌သာလျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝိဝေက-နိဿိတံ၊ သော။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၎င်း။ပ။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ သော။ ဝိရာဂ-နိဿိတံ၊ သော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ သော။ ဝေါဿဂ္ဂပရိကာမိံ၊ သော။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဗောဓာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထိုအကြောင်းကြောင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ဗောဇ္ဈင်္ဂဒေသနာသုတ်

၂၀၃။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ သင်တို့အား။ သတ္တ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့ကို။ ဒေသေဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ တံ၊ ထိုတရားဒေသနာကို။ သုဏာယ၊ နာကြကုန်။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သတ္တ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့သည်။ ကတမေ စ၊ အဘယ်တို့နည်း။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ၎င်း။ ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ တို့သည်။ ဣမေ ခေါ၊ ဤသည်တို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ဌာနိယသုတ်

၂၀၄။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ကာမရာဂဋ္ဌာနိယာနံ၊ ကာမရာဂ၏ တည်ရာ (အကြောင်း) ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ အာရုံတရားတို့ကို။ မနသိကာရဗဟုလိကာရာ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းကို အကြိမ်များစွာ ပြုခြင်းကြောင့်။ အနုပ္ပန္နော၊ မဖြစ်သေးသော။ ကာမစ္စန္ဒော စေ၊ ကာမစ္စန္ဒသည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်ပြီးသော။ ကာမစ္စန္ဒော စ၊ ကာမစ္စန္ဒသည်လည်း။ ဘိယျောဘာဝါယ၊ လွန်စွာ ဖြစ်စေခြင်းငှါ။ ဝေပုလ္လာယ၊ ပြန်ပြောခြင်းငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဗျာပါဒဋ္ဌာနိယာနံ၊ ဗျာပါဒ၏တည်ရာ(အကြောင်း)ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ အာရုံတရားတို့ကို။ မနသိကာရဗဟုလိကာရာ၊ ကြောင့်။ အနုပ္ပန္နော၊ သော။ ဗျာပါဒေါ စေ၊ ဗျာပါဒသည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ ဥပ္ပန္နော၊ သော။ ဗျာပါဒေါ စ၊ ဗျာပါဒသည်လည်း။ ဘိယျောဘာဝါယ၊ လွန်စွာ ဖြစ်စေခြင်းငှါ။ ဝေပုလ္လာယ၊ ပြန်ပြောခြင်းငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ထိနမိဒ္ဓဋ္ဌာနိယာနံ၊ ထိနမိဒ္ဓ၏တည်ရာ(အကြောင်း)ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ အာရုံတရားတို့ကို။ မနသိကာရဗဟုလိကာရာ၊ ကြောင့်။ အနုပ္ပန္နံ၊ သော။ ထိနမိဒ္ဓေဝ၊ သည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ ထိနမိဒ္ဓေ၊ လည်း။ ဘိယျောဘာဝါယ၊ ငှါ။ ဝေပုလ္လာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဥဒ္ဓစ္စကက္ကုစ္စဋ္ဌာနိယာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ မနသိကာရဗဟုလိကာရာ၊ ကြောင့်။ အနုပ္ပန္နံ၊ သော။ ဥဒ္ဓစ္စကက္ကုစ္စေဝ၊ လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ ဥဒ္ဓစ္စကက္ကုစ္စေ၊ လည်း။ ဘိယျောဘာဝါယ၊ ငှါ။ ဝေပုလ္လာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝိစိကိစ္ဆာဋ္ဌာနိယာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ မနသိကာရဗဟုလိကာရာ၊ ကြောင့်။ အနုပ္ပန္နော၊ သော။ ဝိစိကိစ္ဆာ စေ၊ လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ ဥပ္ပန္နော၊ သော။ ဝိစိကိစ္ဆာ စ၊ လည်း။ ဘိယျောဘာဝါယ၊ ငှါ။ ဝေပုလ္လာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ၎င်း။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဋ္ဌာနိယာနံ၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်၏ တည်ရာ (အကြောင်း) ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ အာရုံတရားတို့ကို။ မနသိကာရဗဟုလိကာရာ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းကို အကြိမ်များစွာပြုခြင်းကြောင့်။ အနုပ္ပန္နော၊ သော။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ စေ၊ သည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဥပ္ပန္နော၊ သော။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ စ၊ သည်လည်း။ ဘာဝနာပါရိပုရိ၊ ဖြစ်စေခြင်း၏ ပြည့်စုံခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ ပ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဋ္ဌာနိယာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ မနသိကာရဗဟုလိကာရာ၊ ကြောင့်။ အနုပ္ပန္နော၊ သော။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ စေ၊ လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ ဥပ္ပန္နော၊ သော။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ စ၊ လည်း။ ဘာဝနာပါရိပုရိ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-အယောနိသောမနသိကာရသုတ်

၂၀၅။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အယောနိသော၊ မသင့်သော အကြောင်းအားဖြင့်။ မနသိကရော-
တော၊ နှလုံးသွင်းသူ၏ (သန္တာန်၌)။ အနုပ္ပန္နော၊ သော။ ကာမစ္ဆန္နော စေ၊ သည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
၏။ ဥပ္ပန္နော၊ သော။ ကာမစ္ဆန္နော စ၊ သည်လည်း။ ဘိယျောဘာဝါယ၊ ငှါ။ ဝေပုလ္လာယ၊ ငှါ။
သံဝတ္တတိ၊ ၏။ ပ။ အနုပ္ပန္နော၊ သော။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ စေ၊ သည်လည်း။ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။
ဥပ္ပန္နော၊ သော။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ စ၊ သည်လည်း။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယောနိသော၊ သင့်သော အကြောင်းအားဖြင့်။ မနသိကရောတော စ ခေါ၊
နှလုံးသွင်းသူ၏ (သန္တာန်၌ကား)။ အနုပ္ပန္နော၊ သော။ ကာမစ္ဆန္နော စေ၊ သည်လည်း။ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊
မဖြစ်။ ဥပ္ပန္နော၊ သော။ ကာမစ္ဆန္နော စ၊ သည်လည်း။ ယဟိယတိ၊ ကင်းပျောက်၏။ ပ။ ဥပ္ပန္နော၊
သော။ ဝိစိကိစ္ဆာ စ၊ သည်လည်း။ ပဟိယတိ၊ ကင်းပျောက်၏။ အနုပ္ပန္နော၊ သော။ သတိ-
သမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ စေ၊ သည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ပ။ အနုပ္ပန္နော၊ သော။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊
စေ၊ သည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဥပ္ပန္နော၊ သော။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ စ၊ သည်လည်း။
ဘာဝနာပါရိပုရိ၊ ဖြစ်စေခြင်း၏ ပြည့်စုံခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

စာတို့၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-အပရိဟာနိယသုတ်

၂၀၆။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေ၊ သင်တို့အား။ သတ္တ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ အပရိဟာနိယေ၊
ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း မဟုတ်ကုန်သော။ (ကြီးပွားကြောင်းဖြစ်ကုန်သော ဟူလို။ ဋ္ဌ-၌ အပရိဟာနိ-
ကရေ၊ ဋ္ဌ-၌ အပရိဟာနာဝဟေ-ဟု အဓိပ္ပါယ်ထွ ဖွင့်ကြ၏။) ဓမ္မေ၊ တရားတို့ကို။ ဒေသေသာမိ၊ အံ။
တံ၊ ကို။ သုဏာယ၊ ကုန်။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ အပရိဟာနိယာ၊ ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း
မဟုတ် ကြီးပွားကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တရားတို့သည်။ ကတမေ စ၊ အဘယ်တို့နည်း။
ယဒိဒံ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ၇-ပါးကုန်သော ဗောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ကတမေ သတ္တ၊ အဘယ် ၇-ပါးတို့နည်း။
သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ၎င်း။ ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အပရိဟာနိယာ၊
ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းမဟုတ် ကြီးပွားကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တရားတို့သည်။ ဣမေ ခေါ
သတ္တ၊ ဤ ၇-ပါးတို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-တဏှက္ခယသုတ်

၂၀၇။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယော မဂ္ဂေ၊ အကြင်လမ်းစဉ်သည်။ ယာ ပဋိပဒါ၊ အကြင် ကျင့်စဉ်
သည်။ တဏှက္ခယာယ၊ တဏှာ၏ ကုန်ခြင်းငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ တံ မဂ္ဂံ၊ ထိုလမ်းစဉ်ကို။ တံ
ပဋိပဒံ၊ ထိုကျင့်စဉ်ကို။ ဘာဝေထ၊ ဖြစ်စေကြကုန်လော့။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ကတမော စ မဂ္ဂေ၊
အဘယ်လမ်းစဉ်သည်။ ကတမော စ ပဋိပဒါ၊ အဘယ်ကျင့်စဉ်သည်။ တဏှက္ခယာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တတိ၊
ဖြစ်သနည်း။ ယဒိဒံ သတ္တဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ၇-ပါးကုန်သော ဗောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ကတမေ သတ္တ၊ နည်း။
သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ၎င်း။ ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ဝေ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တေ၊ မိန့်တော်မူအပ်သည်ရှိသော်။ အာယသ္မာ ဥဒါယိ၊ အရှင်ဥဒါယိသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ကထံ ဘာဝိတာ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော။ ကထံ မဟုလိကတာ၊ အဘယ်သို့ အကြိမ်များစွာပြုအပ်ကုန်သော။ သတ္တံ၊ ၇ ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဇင်္ဂါ၊ ဗောဇ္ဇင်တို့သည်။ တဏှက္ခယယ၊ တဏှာ၏ကုန်ခြင်းငှါ။ သံဝတ္တန္တိ န ခေါတိ၊ ဖြစ်ကုန်သနည်း” ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

ဥဒါယိ၊ ဥဒါယိ။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ ဝိဝေကကိုမှီသော။ ဝိရာဂနိဿိတံ၊ ဝိရာဂကိုမှီသော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ နိရောဓကိုမှီသော။ (ဝိဝေကစသည်ကား နိဗ္ဗာန်၏ပရိယာယ်တည်း။) ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ၊ ကိလေသာတို့ကိုစွန့်ခြင်း နိဗ္ဗာန်သို့ ပြေးဝင်ခြင်းငှါ ရင့်ကျက်ဆဲ ရင့်ကျက်ပြီးဖြစ်သော။ (ဤဝိသေသန ၄-ပုဒ်ကား ရှေ့ကနှင့် တူ၏။) ဝိပုလံ၊ ဘာဝနာအားဖြင့် ပြန့်ကျယ်သော။ မဟဂ္ဂတံ၊ ဘာဝနာအားဖြင့် ကြီးသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သော။ အပ္ပမာဏံ၊ ဘာဝနာအားဖြင့် တိုးပွားသောအတိုင်းအရှည်ရှိသော။ (အ-သဒ္ဓါ ဝုဒ္ဓိအနက်ဟော။) အဗျာပဇ္ဇံ၊ ဗျာပါဒမရှိသော။ သတိသမ္ပောဇ္ဇင်္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ သော။ ဝိရာဂနိဿိတံ၊ သော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ သော။ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ၊ သော။ ဝိပုလံ၊ သော။ မဟဂ္ဂတံ၊ သော။ အပ္ပမာဏံ၊ သော။ အဗျာပဇ္ဇံ၊ သော။ သတိသမ္ပောဇ္ဇင်္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝယတော၊ ဖြစ်စေသော။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏(သန္တာန်၌)။ တဏှာ၊ တဏှာသည်။ ပဟိယတိ၊ (နောက်၌ မဖြစ်သောအားဖြင့်) ကင်းပျောက်၏။ (တဿ၊ ထိုရဟန်းသည်။ တဏှာ၊ တဏှာကို။ ပဟိယတိ၊ (နောင်မဖြစ်အောင်) ပယ်အပ်ပြီ။ ဟုလည်း ကံဟောဝါကျ ပေးနိုင်၏။) တဏှာယ၊ တဏှာ၏။ ပဟာနာ၊ ကင်းပျောက်ခြင်းကြောင့်။ (တဏှာယ၊ ကို။ ပဟာနာ၊ ပယ်ခြင်းကြောင့်။ ကံဟောဝါကျနှင့် လျော်အောင်ပေး။) ကမ္ပံ၊ တဏှာကြောင့်ဖြစ်သောကံသည်။ ပဟိယတိ၊ ကင်းပျောက်၏။ ကမ္မဿ၊ ကံ၏။ ပဟာနာ၊ ကင်းပျောက်ခြင်းကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲသည်။ ပဟိယတိ၊ ကင်းပျောက်၏။ ပ။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ သော။ ဝိရာဂနိဿိတံ၊ သော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ သော။ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ၊ သော။ ဝိပုလံ၊ သော။ မဟဂ္ဂတံ၊ သော။ အပ္ပမာဏံ၊ သော။ အဗျာပဇ္ဇံ၊ သော။ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဇင်္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၎င်း။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ သော။ ဝိရာဂနိဿိတံ၊ သော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ သော။ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ၊ သော။ ဝိပုလံ၊ သော။ မဟဂ္ဂတံ၊ သော။ အပ္ပမာဏံ၊ သော။ အဗျာပဇ္ဇံ၊ သော။ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဇင်္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝယတော၊ ဖြစ်စေသော။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏(သန္တာန်၌)။ တဏှာ၊ တဏှာသည်။ ပဟိယတိ၊ (နောက်၌ မဖြစ်သောအားဖြင့်) ကင်းပျောက်ပြီ။ (ဝါ၊ တဿ၊ ထိုရဟန်းသည်။ တဏှာ၊ တဏှာကို။ ပဟိယတိ၊ (နောင်မဖြစ်အောင်) ပယ်အပ်ပြီ။ ဟုလည်း ကံဟောဝါကျ ပေးနိုင်၏။) တဏှာယ၊ ၎င်း။ ပဟာနာ၊ ကင်းပျောက်ခြင်းကြောင့်။ (တဏှာယ၊ ကို။ ပဟာနာ၊ ပယ်ခြင်းကြောင့်။ ကံဟောဝါကျနှင့် လျော်အောင်ပေး။) ကမ္ပံ၊ တဏှာကြောင့်ဖြစ်သောကံသည်။ ပဟိယတိ၊ ကင်းပျောက်၏။ ကမ္မဿ၊ ၎င်း။ ပဟာနာ၊ ကင်းပျောက်ခြင်းကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲသည်။ ပဟိယတိ၊ ကင်းပျောက်၏။ ဥဒါယိ၊ ဥဒါယိ။ ဣတိ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ တဏှက္ခယာ၊ တဏှာ၏ ကုန်ခြင်းကြောင့်။ ကမ္မက္ခယော၊ ကံ၏ကုန်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ကမ္မက္ခယာ၊ ကံ၏ကုန်ခြင်းကြောင့်။ ဒုက္ခက္ခယော၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ကုန်ခြင်းသည်။ (တဏှက္ခယစသည်ဘို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို ဟောကော်မူအပ်၏။ ငှါ။) (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်မြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-တဏှာနိရောဓသုတ်

၂၀၈။ (ဤသုတ်၌ တဏှာနိရောဓာယ၊ တဏှာ၏ချုပ်ခြင်းငှါ၊ ဟု ပေးသည်သာ ထူး၏။ ဆက်မေးဖြေလည်း မထူးတော့ပြီ။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-နိဗ္ဗေဓဘာဂိယသုတ်

၂၀၉။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ တို့အား။ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယံ၊ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟအစုအခဲကို ဖောက်ခွဲနိုင်ကုန်သော တရားတို့၏ အဖို့အစဉ်ဖြစ်သော။ မဂ္ဂံ၊ လမ်းစဉ်ကို။ ဒေသေသာမိ၊ အံ။ တံ၊ ကို။ သုဏှာထ၊ ကုန်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယော၊ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ အစု အခဲကို ဖောက်ခွဲနိုင်ကုန်သောတရားတို့၏ အဖို့အစဉ်ဖြစ်သော။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။ ယဒိဒံ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ၇-ပါးကုန်သော ဗောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ကတမေ သတ္တ၊ အဘယ် ၇-ပါးတို့နည်း။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ၎င်း။ ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တော၊ သော်။ အာယသ္မာ ဥဒါယိ၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ကထံ ဘာဝိတာ၊ ကုန်သော။ ကထံ ဗဟုလိကတာ၊ ကုန်သော။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ တို့သည်။ နိဗ္ဗေဓာယ၊ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟအစုအခဲကို ဖောက်ခွဲခြင်းငှါ။ သံဝတ္တန္တိ နုခေါတိ၊ ဖြစ်ပါကုန်သနည်း” ဟူသော။ ဝေ၊ ကို။ အဝေါ၊ ပြီ။

ဥဒါယိ၊ ဥဒါယိ။ ဣ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ သော။ ပ။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၎င်း။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင် သည်။ ဘာဝိတေန၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ တနည်း— သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို။ ဘာဝိတေန၊ ဖြစ်စေတတ်သော။ စိတ္တေန၊ စိတ်သည်။ အနိဗ္ဗိဒ္ဓပုပ္ဖံ၊ မဖောက်ခွဲဘူးသော။ အပ္ပဒါလိတပုပ္ဖံ၊ မဖောက်ထွင်းဘူးသော။ လောဘက္ခန္ဓံ၊ လောဘအစုအခဲကို။ နိဗ္ဗိဇ္ဈတိ၊ ဖောက်ခွဲ ၏။ ပဒါလေတိ၊ ဖောက်ထွင်း၏။ ပ။ ဒေါသက္ခန္ဓံ၊ ဒေါသအစုအခဲကို။ ပ။ မောဟက္ခန္ဓံ၊ မောဟ အစုအခဲကို။ နိဗ္ဗိဇ္ဈတိ၊ ၎င်း။ ပဒါလေတိ၊ ၎င်း။ (ကျန်ဗောဇ္ဈင်တို့ကိုလည်း ဤနည်းသမ္ပန်။) ဥဒါယိ၊ ဥဒါယိ။ ဝေ ဘာဝိတာ၊ ဤသို့ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော။ ဝေ ဗဟုလိကတာ၊ ဤသို့ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သော။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ တို့သည်။ နိဗ္ဗေဓာယ၊ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ အစုအခဲကို ဖောက်ခွဲခြင်းငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယန္တိ နိဗ္ဗိဇ္ဈနကောဋ္ဌာသိယံ။ ၄။ နိဗ္ဗိဇ္ဈန္တိတိ နိဗ္ဗေဓာ၊ နိဗ္ဗိဇ္ဈနမ္မော မ္မေဝိနယာဒယော၊ တပ္ပရိယာပနုတယ နိဗ္ဗေဓဘာဂေ ဂတော နိဗ္ဗေဓဘာဂိယော၊ တံ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယံ။ တေနာဟ “နိဗ္ဗိဇ္ဈန- ကောဋ္ဌာသိယ”န္တိ။ ၄။ နိဗ္ဗိဇ္ဈန္တိတိ နိဗ္ဗေဓာ၊ နိဗ္ဗိဇ္ဈနမ္မောကော။ နိဗ္ဗေဓာနံ ဘာဂေါ နိဗ္ဗေဓဘာဂေါ၊ တသ္မိံ ဂတော နိဗ္ဗေဓဘာဂိယော၊ မဂ္ဂကိုကော။

၂။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝိတေနာတိ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေန ဘာဝိတေန၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ ဝါ ဘာဝေတွာ ဌိတေန။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ ၌ ပဌမနည်း-အဝုတ္တကတ္တား၊ တတိယာအနက်၌ ဒုတိယာသက်၌ ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသ၊ ဘာဝိတေနကို ကံဟောကြိယာ ကြံတော်မူသည်။ ဒုတိယနည်း-အဝုတ္တကံ၊ ဘာဝိတေနကို ကတ္တား-ဟောကြိယာ ကြံတော်မူသည်။

၉-ကေမ္မေသုတ်

၂၁၀။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သတ္တ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဣဒံ ဗောဇ္ဇင်္ဂါ၊ ဤဗောဇ္ဇင်္ဂတို့သည်။
 (ဘာဝိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလိကတာ၊ အကြိမ်များစွာပြုအပ်ကုန်သည်ရှိသော်)
 သံယောဇနိယာနံ၊ နှောင်ဖွဲ့ကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့ကို။ ပဟာနာယ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။
 သံဝတ္တန္တိ ယထာ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ ယော၊ အကြင်ထရားသည်။ ဘာဝိတော၊
 ဖြစ်စေအပ်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလိကတော၊ အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်ရှိသော်။ သံယောဇနိယာနံ၊
 ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ အညံ၊ တပါးသော။ (တံ)
 ကေမ္မေဗ္ဗိ၊ ထိုတရသောတရားကိုလည်း။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ န သမနုပဿာမိ၊ မြင်တော်မမူ။
 ကတမေ သတ္တ၊ နည်း။ သတိသမ္ပောဇ္ဇင်္ဂါ၊ ၎င်း။ ပ။ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဇင်္ဂါ၊ ၎င်းတည်း။
 ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထံ ဘာဝိတာ၊ ကုန်သော။ ကထံ ဗဟုလိကတာ၊ ကုန်သော။ သတ္တ ဗောဇ္ဇင်္ဂါ၊
 တို့သည်။ သံယောဇနိယာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်သနည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမံ၊ ဤ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ သော။ သတိသမ္ပောဇ္ဇင်္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊
 ၎င်း။ ပ။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ သော။ ဝိရာဂနိဿိတံ၊ သော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ သော။ ဝေါဿဂ္ဂပရိကာမိ၊
 သော။ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဇင်္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၎င်း။ ဧဝံ ဘာဝိတာ၊ ကုန်သော။ ဧဝံ
 ဗဟုလိကတာ၊ ကုန်သော။ သတ္တ ဗောဇ္ဇင်္ဂါ၊ တို့သည်။ သံယောဇနိယာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊
 တို့ကို။ ပဟာနာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သံယောဇနိယာ၊ နှောင်ဖွဲ့ကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။
 ကတမေ၊ အဘယ်တို့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စက္ခု၊ စက္ခုသည်။ သံယောဇနိယော၊ နှောင်ဖွဲ့
 ကြောင်းဖြစ်သော။ ဓမ္မော၊ တရားမည်၏။ ဣတ္ထိ၊ ဤစက္ခုတရား၌။ အဇ္ဈောသာနာ၊ မျှမတတ်
 စွဲလမ်းတတ်ကုန်သော။ ဧတေ သံယောဇနဝိနိဗန္ဓာ၊ ဤသံယောဇနဟူသောအနှောင်အဖွဲ့တို့သည်။
 ဥပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ (သောတ၊ သာန၊ ဇိဝှိ၊ ကာယ၊ မနတိ၌လည်း ဤနည်း သမ္ပန်။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။
 ဣမေ၊ ဤစက္ခု၊ သောတ၊ သာန၊ ဇိဝှိ၊ ကာယ၊ မန (ခြောက်ဒွါရ) တို့ကို။ သံယောဇနိယာ၊
 နှောင်ဖွဲ့ကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ၎င်း။

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ဥဒါယိသုတ်

၂၁၁။ ကေ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ သုမ္ပေသု၊
 သုမ္ပတိုင်းတို့၌။ သေတကံ နာမ၊ သေတကမည်သော။ သုမ္ဘာနံ၊ သုမ္ဘတိုင်းတို့၏။ နိဂမော၊
 နိဂုံးသည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) ဣတ္ထိ၊ ထိုသေတကံနိဂုံး၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ အထ ခေါ၊ ၌။
 အာယသ္မာ ဥဒါယိ၊ သည်။ ယေန၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) တေန၊ သို့။ ဥပသကမိ၊
 ၎င်း။ ပ။ ကေမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္ဓော ခေါ၊ သော။ အာယသ္မာ ဥဒါယိ၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဘန္ဓေ၊
 မြတ်စွာဘုရား။ အတ္ထဝိယံ၊ လက်ဖျစ်ခတ်တီး အံ့ချိုးထိုက်ပေစွ။ ဘန္ဓေ၊ ရား။ အပ္ပုတံ၊ မဖြစ်စဘူး
 အဦးအသစ် ဖြစ်ပေစွ။ ဘန္ဓေ၊ ရား။ မေ၊ တပည့်တော်သည်။ ဘဂဝတိ၊ မြတ်စွာဘုရား၌။ ပေမဉ္ဇ၊
 ကြည်ညိုခြင်းကို၎င်း။ ဂါရံဝေါ စ၊ ရှိသေခြင်းကို၎င်း။ ဟိရိံ စ၊ ရှက်ခြင်းကို၎င်း။ ဩတ္တပ္ပဉ္စ၊
 ကြောက်ရွံ့ခြင်းကို၎င်း။ ယာဝ၊ အလွန်။ ဗဟုကတဉ္စ၊ များစွာပြုအပ်ပြီ။ ဘန္ဓေ၊ ရား။ ဟိ။

မှန်ပါ၏။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်၊ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အဂါရိကဘူတော၊ လူဖြစ်၍ဖြစ်သည်။
 ၈ သမာနော၊ ဖြစ်လတ်သော်။ (လူဖြစ်စဉ်က ဟူလို။) ဓမ္မေန၊ တရား၌။ (ဘုမ္မတ္ထ တတိယာကြံ။)
 အဗဟုကတော၊ များစွာမြတ်နိုးခြင်းမရှိသည်။ သံသေန၊ သံသာ၌။ (၎င်းနည်းကြံ။) အဗဟု-
 ကတော၊ များစွာမြတ်နိုးခြင်းမရှိသည်။ အဟောသိံ၊ ဖြစ်ပြီ။ သော ခေါ် အဟံ၊ ထိုတပည့်တော်
 သည်။ ဘဂဝတံ၊ ၌။ ပေမဉ္ဇ၊ ကို၎င်း။ ဂါရဝဉ္ဇ၊ ကို၎င်း။ ဟိရိံ စ၊ ကို၎င်း။ သြတ္တပ္ပဉ္ဇ၊ ကို၎င်း။
 သမ္ပဿမာနော၊ ရှုသည်ဖြစ်၍။ အဂါရသ္မာ၊ လူ့ဘောင်မှ။ အနဂါရိယံ၊ ရဟန်းဘောင်သို့။
 ပဗ္ဗဇိတော၊ ဝင်ရောက်ပြီ။ တဿ မေ၊ ထိုတပည့်တော်အား။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ “ဣတိ၊
 ဤသည်ကား။ ရူပံ၊ ရုပ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ကြောင်း
 တည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ ရူပဿ၊ ၎င်း။ အတ္ထင်္ဂမော၊ ချုပ်ရာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။
 ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာတည်း။ ပ။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ သညာ၊ သညာတည်း။ ပ။ ဣတိ၊ ဤသည်
 တို့ကား။ သခါရာ၊ သခါရတို့တည်း။ ပ။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်တည်း။ ဣတိ၊
 ဤသည်ကား။ ဝိညာဏဿ၊ ဝိညာဉ်၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကား။
 ဝိညာဏဿ၊ ၎င်း။ အတ္ထင်္ဂမောတိ၊ ချုပ်ရာတည်း”ဟူသော။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ဒေသေသိံ၊
 ဟောတော်မူပြီ။

ဘန္တေ၊ ရား။ သော ခေါ် အဟံ၊ သည်။ သုညာဂါရဂတော၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ်သို့ကပ်လျက်။
 ဣမေသံ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာနံ၊ ဤ ၅-ပါးကုန်သော ဥပါဒါန်ဖြစ်ရာ ခန္ဓာတို့၏။ ဥက္ခယန္တော၊ ဥက္ခယန္တော၊
 လှန်ခြင်း မှောက်ခြင်းကို။ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကို။ ၂။ သမ္ပရိဝတ္တေန္တော၊ အဖန်ဖန်လည်စေသည်
 ရှိသော်။ (ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဟု ရှုဆင်ခြင်သည် ရှိသော် ဟူလို။) “ဣဒါ
 ဤ တဏှာမှ တပါးသော လောကီတရား အပေါင်းသည်။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဆင်းရဲတည်း”ဟု။ ယထာဘူတံ၊
 ဟုတ်မှန်သော အတိုင်း။ အဗ္ဘညာသိံ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိပြီ။ “အယံ၊ ဤ တဏှာသည်။ ဒုက္ခံ-
 သမုဒယောတိ၊ ဆင်းရဲ၏ ဖြစ်ကြောင်း တည်း”ဟု။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ အဗ္ဘညာသိံ၊ ပြီ။
 “အယံ၊ ဤ နိဗ္ဗာန်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓောတိ၊ ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာတည်း”ဟု။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။
 အဗ္ဘညာသိံ၊ ပြီ။ “အယံ၊ ဤမဂ္ဂင် ဂ-ပါး တရားသည်။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါတိ၊ ဆင်းရဲ၏
 ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ အဗ္ဘညာသိံ၊ ပြီ။
 ဘန္တေ၊ ရား။ ယော၊ အကြင် ဝိပဿနာတရား ဝိပဿနာလမ်းစဉ်သည်။ မေ၊ တပည့်တော်သည်။
 ဘာဝိတော၊ ဖြစ်စေအပ်သည် ရှိသော်။ ဗဟုလိကတော၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်သည် ရှိသော်။

၁။ အဗဟုကတောတိ အကတဗဟုမာနော။ ဌ။ ဗဟုကတံ ဝုစ္စတိ ဗဟုကာရော ဗဟုမာနော။ နတ္ထိ
 တေဿ ဗဟုကတန္တိ အဗဟုကတော၊ အကတဗဟုမာနော။ ဌ။

၂။ ဥက္ခယန္တော၊ ဥက္ခယန္တော ဝုစ္စတိ ဥဒယော၊ အဝကုဋံ ဝယောတိ ဥဒယဗ္ဗယဝသေန ပရိဝတ္တေန္တော
 သမ္ပသန္တောတိ ဒီပေတိ။ ဌ။

ဓမ္မော ဥပဋ္ဌမာနော ဥက္ခယန္တော ဝိယ နိဂ္ဂဇ္ဈမာနော အဝကုဋေန္တော ဝိယ ဟောတိတိ ဝုတ္တံ “ဥက္ခယန္တံ ဝုစ္စတိ
 ဥဒယော၊ အဝကုဋံ ဝယော” တိ။ ပရိဝတ္တေန္တောတိ အနိစ္စာတိပိ ဒုက္ခာတိပိ အနတ္တာတိပိ။ ဌ။

တရားသည်ဖြစ်သောအခါ လှန်ထားသလို သင်လင်းနေသည်။ ချုပ်ပျက်သောအခါ မှောက်ထားသလို
 ကွယ်ပျောက်နေသည်။ သို့အဘက် ဖြစ်မှု ပျက်မှု အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဟု ရှုသည်ကိုပင် ဥပါဒါန်ဖြစ်ရာ ခန္ဓာ
 တရားတို့၏ လှန်ခြင်း မှောက်ခြင်းကို လည်စေသည်ဟု တင်စား၍ ဥပါဒါန်မထေရ်က ဘုရားရှင်အား လျှောက်
 ခြင်းဖြစ်လေသည်။

အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ “ခိဏာ ဇာတိ။ပ။ ဣတ္ထတ္တာယာတိ၊ ဣတ္ထတ္တာယ”ဟူ၍။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဇာနိဿာမိ၊ သိလတ္တံ။ တထတ္တာယ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ တထာ တထာ၊ ထိုထိုဝိပဿနာ သုံးသပ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝိဟရန္တံ၊ နေသ္မကို။ ဥပနေဿတိ၊ ဆောင်လတ္တံ။ (ဇာတိ၊ ပဋိသန္ဓေသည်။ ခိဏာ၊ ကုန်ပြီ။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မဂ်ဟူသော အကျင့်မြတ်ကို။ ဝုသိတံ၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီ။ ကရုဏီယံ၊ မဂ်ကိုစွဲကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတ္ထတ္တာယ၊ ဤမဂ်ကို အလို့ငှါ။ အပရံ၊ တပါးသောပြုဘွယ်ကိစ္စသည်။ န၊ မရှိ။ ဟု အာကာရကို အနက်ပေး။) မေ၊ တပည့်တော်သည်။ သော ဓမ္မော စ၊ ထိုဝိပဿနာတရား (အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ) ကိုလည်း။ အဘိသမိတော၊ ရှေးရှုဆိုက်ရောက်အပ်ပြီ။ မေ၊ သည်။ သော မဂ္ဂေါ စ၊ ထိုဝိပဿနာ လမ်းစဉ်ကိုလည်း။ ပဋိလဒ္ဓေါ၊ ရအပ်ပြီ ။

ဘန္တေ၊ ရား။ ယော၊ အကြင် သတိသမ္ပောဇ္ဈင်သည်။ မေ၊ သည်။ ဘာဝိတော၊ သော်။ ဗဟုလိကတော၊ သော်။ အဟံ၊ သည်။ “ခိဏာ။ပ။ ဣတ္ထတ္တာယာတိ၊ ဣတ္ထတ္တာယ”ဟူ၍။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဇာနိဿာမိ၊ သိလတ္တံ။ တထတ္တာယ၊ ထိုအခြင်းအရာ အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းငှါ။ တထာ တထာ၊ ထိုထိုဝိပဿနာသုံးသပ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝိဟရန္တံ၊ နေသ္မကို။ ဥပနေဿတိ၊ ဆောင်လတ္တံ။ သော သတိသမ္ပောဇ္ဈင်ကို။ ထိုသတိသမ္ပောဇ္ဈင် ကို။ မေ၊ သည်။ ပဋိလဒ္ဓေါ၊ ရအပ်ပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ ယော၊ အကြင် ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်သည်။ မေ၊ သည်။ ဘာဝိတော၊ သော်။ ဗဟုလိကတော၊ သော်။ အဟံ၊ သည်။ “ခိဏာ။ပ။ ဣတ္ထတ္တာယာတိ၊ ဣတ္ထတ္တာယ”ဟူ၍။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဇာနိဿာမိ၊ သိလတ္တံ။ တထတ္တာယ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းငှါ။ တထာ တထာ၊ ထိုထိုဝိပဿနာ သုံးသပ်သော အခြင်း အရာအားဖြင့်။ ဝိဟရန္တံ၊ နေသ္မကို။ ဥပနေဿတိ၊ ဆောင်လတ္တံ။ သော ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်ကို။ ထိုဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်ကို။ မေ၊ သည်။ ပဋိလဒ္ဓေါ၊ ရအပ်ပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ ယော၊ အကြင် မဂ်သည်။ မေ၊ သည်။ ဘာဝိတော၊ သော်။ ဗဟုလိကတော၊ သော်။ အဟံ၊ သည်။ “ခိဏာ။ပ။ ဣတ္ထတ္တာယာတိ၊ ဣတ္ထတ္တာယ”ဟူ၍။ ယထာ၊ ဖြင့်။ ပဇာနိဿာမိ၊ သိလတ္တံ။ တထတ္တာယ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းငှါ။ တထာ တထာ၊ ထိုထိုဝိပဿနာသုံးသပ်သော အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ ဝိဟရန္တံ၊ နေသ္မကို။ ဥပနေဿတိ၊ ဆောင်လတ္တံ။ အယံ မဂ္ဂေါ၊ ဤမဂ်ကို။ မေ၊ သည်။ ပဋိလဒ္ဓေါ၊ ရအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ထား၏။

ဥဒါယိ၊ ဥဒါယိ။ သာဓု သာဓု၊ ကောင်းစွာ ကောင်းစွာ။ ဥဒါယိ၊ ဥဒါယိ။ ဟိ၊ မှန်၏။ ယော၊ အကြင်ဝိပဿနာလမ်းစဉ်သည်။ ဝေ၊ သင်သည်။ ဘာဝိတော၊ သော်။ ဗဟုလိကတော၊ သော်။ပ။ ဥပနေဿတိ၊ ဆောင်လတ္တံ။ သော မဂ္ဂေါ၊ ထိုဝိပဿနာလမ်းစဉ်ကို။ တေ၊ သည်။ ပဋိလဒ္ဓေါ၊ ရအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ဒဿမံ၊ သံယုတ်မြောက်သောသုတ်တည်း။

တတိယော၊ ၃-ဝဂ်မြောက်သော။ ဥဒါယိဝဂ္ဂေါ၊ ဥဒါယိဝဂ်တည်း။

၁။ ဓမ္မော စ မေ ဘန္တေ၊ အဘိသမိတောတိ ဝိပဿနာဓမ္မော အဘိသမာဂသော မဂ္ဂေါတိ ဝိပဿနာ-မဂ္ဂေါ။ ၄။
 ၂။ ဥဒါယိမထေမံသည် သောတာပန်ဖြစ်လျှင် အထက်မဂ် ၃-ပါး အလို့ငှါ၊ အနာဂါမ် ဖြစ်လျှင် အရဟတ္တမဂ် အလို့ငှါ ဝိပဿနာဘင်္ဂ၌ ဆင်ခြင်၏ ဟူလိ။

တဿ၊ ထိုဥဒါယိဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

ဗောဓာယ၊ ဗောဓာယသုတ်၎င်း။ ဒေသနာ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂဒေသနာသုတ်၎င်း။ ဌာနာ၊ ဌာနိယသုတ်၎င်း။ အယောနိသော စ၊ အယောနိသောမနုဿိကာရသုတ်၎င်း။ အပရိဟာနံ၊ အပရိဟာနိယသုတ်၎င်း။ ခယော၊ တဏှက္ခယသုတ်၎င်း။ နိရောဓော၊ တဏှာနိရောဓသုတ်၎င်း။ နိဗ္ဗေဓော၊ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယသုတ်၎င်း။ ဧကမေဓော၊ ဧကမေဓသုတ်၎င်း။ ဥဒါယိနာ၊ ဥဒါယိသုတ်၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၄-နိဝရဏဝဂ်

၁-ပဌမကုသလသုတ်

၂၁၂။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကုသလဘာဂိယာ၊ ကုသိုလ်အစရှိကုန်သော။ ကုသလပက္ခိကာ၊ ကုသိုလ်အဖို့ရှိကုန်သော။ ယေ ဧကံ ကုသလာ မေဓာ၊ အကြင်ကုသိုလ်တရားတို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ တေ၊ ထိုကုသိုလ်တရားတို့သည်။ အပ္ပမာဒမူလကာ၊ (ရှောင်သင့်သည်ကို ရှောင်ခြင်း၊ ပြုသင့်သည်ကို ပြုခြင်းဖြင့်ဖြစ်သော) မမေ့မလျော့ခြင်း သတိတရားလျှင် အကြောင်း ရင်းရှိကုန်၏။ အပ္ပမာဒသမောသရဏာ၊ (ရှောင်သင့်သည်ကိုရှောင်ခြင်း၊ ပြုသင့်သည်ကိုပြုခြင်းဖြင့် ဖြစ်သော) မမေ့မလျော့ခြင်းသတိတရား၌ ပေါင်းစပ်ပါဝင်ကုန်၏။ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထိုကုသိုလ်တရား တို့သက်။ အပ္ပမာဒေါ၊ (ရှောင်သင့်သည်ကိုရှောင်ခြင်း၊ ပြုသင့်သည်ကိုပြုခြင်းဖြစ်သော) မမေ့ မလျော့ခြင်း သတိတရားကို။ အဂ္ဂေါ၊ အမြတ်ဆုံးဟူ၍။ အက္ခာယတံ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အပ္ပမတ္တဿ၊ မမေ့မလျော့သော။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်းသည်။ “သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ တို့ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေလတ္တံ့။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ တို့ကို။ ဗဟုလိကရေတိ၊ အကြိမ်များစွာပြုလတ္တံ့”ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤအကြောင်းကို။ ပါဠိကခံ၊ အလိုရှိအပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ အပ္ပမတ္တော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ တို့ကို။ ဘာဝေတိ၊ နည်း။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ တို့ကို။ ဗဟုလိကရေတိ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ သော။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ပ။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ သော။ ဝိရာဂနိဿိတံ၊ သော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ သော။ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ၊ သော။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ခေါ၊ လျှင်။ အပ္ပမတ္တော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ တို့ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ တို့ကို။ ဗဟုလိကရေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။ (စာပိုဒ် ၁၃၉-နှင့် တူ၏။ ဗောဇ္ဈင်နှင့် မဂ္ဂင်မျှသာ ထူး၏။)

ပဌမံ ရွေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ဒုတိယကုသလသုတ်

၂၁၃။ (ဤသုတ်၌လည်း ယောနိသောမနုဿိကာရသာ ထူး၏။) ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ဥပက္ခိလေသသုတ်

၂၁၄။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဇာတဂ္ဂပဿ၊ ရွှေ၏။ ဥပက္ခိလေသ၊ ညစ်နွမ်းကြောင်းတို့သည်။ ဣမေ ပဉ္စ၊ ဤ ၅-မျိုးတို့တည်း။ ယေဟိ ဥပက္ခိလေသေဟိ၊ ယင်းညစ်နွမ်းကြောင်းတို့ကြောင့်။ ဝါ၊ တို့သည်။ ဥပက္ခိလိဋ္ဌ၊ ညစ်နွမ်းသော။ ဝါ၊ ညစ်နွမ်းစေအပ်သော။ ဇာတဂ္ဂပံ၊ ရွှေသည်။ မုဒုစေဝ၊ နူးညံ့သည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကမ္ပနိယံ စ၊ အမှု၌ ကောင်းသည်လည်း။ (အမှု ပြုလွယ်သည်လည်း ဟူလို။) န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပဘဿရံ စ၊ အရောင်ထွက်သည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပဘဂံ စ၊ ကျိုးပျက်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဤ။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ကမ္မာယ စ၊ အမှုငါလည်း။ ဝါ၊ အမှုသို့လည်း။ (လက်ကောက်လုပ်ခြင်းစသော အမှုဟူလို။) န ဥပေတိ၊ မကပ်ရောက်။ ကတမေ ပဉ္စ၊ အဘယ် ၅-မျိုးတို့နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အယော၊ သံ(ကြေးပုပ်) သည်။ ဇာတဂ္ဂပဿ၊ ရွှေ၏။ ဥပက္ခိလေသော၊ ညစ်နွမ်းကြောင်းတည်း။ ယေန ဥပက္ခိလေသေန၊ ယင်းညစ်နွမ်းကြောင်းကြောင့်။ ဥပက္ခိလိဋ္ဌ၊ ညစ်နွမ်းသော။ ဇာတဂ္ဂပံ၊ ရွှေသည်။ မုဒုစေဝ၊ နူးညံ့ သည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကမ္ပနိယဉ္စ၊ အမှု၌ကောင်းသည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပဘဿရံ စ၊ အရောင်ထွက်သည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပဘဂံ စ၊ ကျိုးပျက်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဤ။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ကမ္မာယ စ၊ အမှုငါလည်း။ ဝါ၊ အမှုသို့လည်း။ န ဥပေတိ၊ မကပ်ရောက်။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ လောဟံ၊ ကြေးသည်။ (ဤ အယ၊ တိပု၊ သိသ၊ သဇ္ဈ၊ ၄-မျိုးမှ တပါး ကြင်း လောဟဟူသမျှ ကြေးဟု-ယူ။ ဋ္ဌ။)။ပ။ တိပု၊ သလုံဖြူသည်။ပ။ သိသ၊ သလုံမည်း သည်။ (တိပူတိ သေတတိပု။ သိသန္တိ ကာဠတိပု။ မ-ဋ္ဌိ ၁-၇၀-နှင့်အညီ သမ္ပန်သည်။)။ပ။ သဇ္ဈ၊ ငွေသည်။ပ။ န ဥပေတိ၊ မကပ်ရောက်။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဇာတဂ္ဂပဿ၊ ရွှေ၏။ ဥပက္ခိလေသ၊ ညစ်နွမ်းကြောင်းတို့သည်။ ဣမေ ခေါ ပဉ္စ၊ ဤ ၅-မျိုးတို့တည်း။ ယေဟိ ဥပက္ခိလေသေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ ဥပက္ခိလိဋ္ဌ၊ သော။ ဇာတဂ္ဂပံ၊ ရွှေသည်။ပ။ ကမ္မာယ စ၊ သို့လည်း။ န ဥပေတိ၊ မကပ်ရောက်။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေဒမဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ စိတ္တဿ၊ စတုဘူမက စိတ်၏ ။ ဥပက္ခိ- လေသ၊ ညစ်နွမ်းကြောင်းတို့သည်။ ဣမေ ပဉ္စ၊ ဤ ၅-မျိုးတို့တည်း။ ယေဟိ ဥပက္ခိလေသေဟိ၊ ယင်းညစ်နွမ်းကြောင်းတို့ကြောင့်။ ဝါ၊ တို့သည်။ ဥပက္ခိလိဋ္ဌ၊ ညစ်နွမ်းသော။ ဝါ၊ ညစ်နွမ်းစေ အပ်သော။ စိတ္တံ၊ စတုဘူမကစိတ်သည်။ မုဒုစေဝ၊ နူးညံ့သည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကမ္ပနိယံ စ၊ အမှု၌ကောင်းသည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပဘဿရံ စ၊ အရောင်ထွက်သည် လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပဘဂံ စ၊ ပျက်စီးသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဤ။ (စိတ္တံ၊ စတုဘူမက စိတ်ကို။) အာသဝါနံ၊ အာသဝတရားတို့၏။ ခယာယ စ၊ ကုန်ခြင်းငှါလည်း။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ န သမာဓိယတိ၊ ကမ္ပဋ္ဌာန်းအာရုံ၌ မထားအပ်။ ဝါ၊ မတည်ကြည်။ ကတမေ ပဉ္စ၊ အဘယ် ၅-မျိုး တို့နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ကာမစ္စန္ဒော၊ ကာမစ္စန္ဒသည်။ စိတ္တဿ၊ ဤ။ ဥပက္ခိလေသော၊ ညစ်နွမ်းကြောင်းတည်း။ ယေန ဥပက္ခိလေသေန၊ ကြောင့်။ ဥပက္ခိလိဋ္ဌ၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ မုဒု စေဝ၊ သည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ပ။ န သမာဓိယတိ၊ ကမ္ပဋ္ဌာန်းအာရုံ၌ မထားအပ်။ ဝါ၊ မတည်ကြည်။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ စိတ္တဿ၊ ဤ။ ဥပက္ခိလေသ၊ တို့သည်။ ဣမေ ခေါ ပဉ္စ၊ ဤ

၁။ စတုဘူမကစိတ်ဟူ၍ စတုဘူမကစိတ်၏ ညစ်နွမ်းကြောင်းဖြစ်သည်ကား ယုံမှားမရှိ ဖြစ်သင့်၏။ လောကုတ္တရာစိတ်၏ ညစ်နွမ်းကြောင်းဖြစ်ရာ၌ မုချအားဖြင့် ယင်းလောကုတ္တရာစိတ် ဖြစ်ခွင့်မပေးခြင်းသည်ပင် ညစ်နွမ်းကြောင်း ဖြစ်လေသည်။ ဋ္ဌ။ ဋီ။

၅-မျိုးတို့တည်း။ ယေဟိ ဥပက္ကိလေသေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ပ။ န သမာဓိယတိ၊ မတည်ကြည်။
ဣတိ။ ဇ။

တတိယံ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-အနုပက္ကိလေသသုတ်

၂၁၅။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အနာဝရဏာ၊ ကုသိုလ်တရားတို့ကို မပိတ်ပင်တတ်ကုန်သော။
အနိဝရဏာ၊ ကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖုံးလွှမ်းတတ်ကုန်သော။ စေတသော၊ စတုဘူမကစိတ်၏။
အနုပက္ကိလေသ၊ ညစ်နွမ်းကြောင်း မဟုတ်ကုန်သော။ သတ္တ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဣမေ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊
ဤဗောဇ္ဈင်တို့သည်။ ဘာဝိတော၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလိကတော၊ အကြိမ်များစွာ
ပြုအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဖလသစ္စိကိရိယာယ၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ။
သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ကတမေ သတ္တ၊ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း။ အနာဝရဏော၊ ကုသိုလ်တရား
တို့ကို မပိတ်ပင်တတ်သော။ အနိဝရဏော၊ ကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖုံးလွှမ်းတတ်သော။ စေတ-
သော၊ ဇ။ အနုပက္ကိလေသော၊ ညစ်ညူးကြောင်းမဟုတ်သော။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ၊ သည်။
ဘာဝိတော၊ သော်။ ဗဟုလိကတော၊ သော်။ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဖလသစ္စိကိရိယာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တတိ၊
ဇ။ပ။ (အထက်ပေးပြီးအတိုင်း ပေး။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-အယောနိသောမနသိကာရသုတ် ၆-ယောနိသောမနသိကာရသုတ်

၂၁၆-၂၁၇။ (ဤ ၂- သုတ်လည်း ၂၀၅-စာပိုဒ် ၄-အယောနိသောမနသိကာရသုတ်နှင့်
တူ၏။)

အတ္ထံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ဗုဒ္ဓိသုတ်

၂၁၈။ (ဤသုတ်၌ ဗုဒ္ဓိယာ၊ သ်ခြင်းငှါ။ အပရိဟာနာယ၊ မဆုတ်ယုတ်ခြင်းငှါ။ ဟု ပေး
ဤမျှသာ ထူး၏။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-အာဝရဏနိဝရဏသုတ်

၂၁၉။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမေ ပဉ္စ၊ ဤတရား ၅-ပါးတို့သည်။ အာဝရဏာ၊ ကုသိုလ်တရားတို့ကို
ပိတ်ပင်တတ်ကုန်၏။ နိဝရဏာ၊ ကုသိုလ်တရားတို့ကို ဖုံးလွှမ်းတတ်ကုန်၏။ စေတသော၊ စတုဘူ-
မကစိတ်၏။ ဥပက္ကိလေသ၊ ညစ်နွမ်းကြောင်းတို့တည်း။ ပညာယ၊ ပညာ၏။ ဒုဗ္ဗလိကရဏာ၊
အားနည်းသည်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်၏။ (ကတမေ ပဉ္စ စသည်လည်း ပေးတတ်လောက်ပြီ၊
ကေဝုန်မျှ ထူး၏။ သတ္တိမေ စသည်လည်း ပေးခဲ့ပြီ။ ယသ္မိံ ဘိက္ခဝေ စသည်ကို ပေးဦးအံ့။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယသ္မိံ သမယေ၊ အကြင်အခါ၌။ အရိယသာဝကော၊ ဘုရားတပည့်သည်။
အဋ္ဌိံကတွာ၊ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ကိုပြု၍။ မနသိကတွာ၊ နှလုံးသွင်း၍။ သဗ္ဗစေတသ၊ အလုံးစုံ

သောစိတ်ဖြင့်။ သမန္တာဟရိယာ၊ ကောင်းစွာဆောင်ရွက်၍။ သြဟိတသောတော၊ ချထားအပ်သော နားရှိသည်ဖြစ်၍။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ သုဏာတိ၊ နာ၏။ တသ္မိံ သမယော၊ ထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထိုအရိယ သာဝက၏ (သန္တာန်၌)။ ပဉ္စ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ ဣမေ နိဝရဏာ၊ ဤနိဝရဏတို့သည်။ (ဣမဿ၌ ဣမေ+အဿဟု ဖြတ်။) န ဟောန္တိ၊ မပြစ်ကုန်။ တသ္မိံ သမယော ၌။ (အဿ၊ ၏ သန္တာန်၌။) သတ္တ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ (ဣမေ) ဗောဇ္ဇင်္ဂါ၊ ဤဗောဇ္ဇင်တို့သည်။ ဘာဝနာပါရိပုရိ၊ ဖြစ်စေ ခြင်း၏ ပြည့်ခြင်းသို့ (ပွားများခြင်း၏ပြည့်စုံခြင်းသို့)။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

တသ္မိံ သမယော ၌။ ကတမေ ပဉ္စ နိဝရဏာ၊ အဘယ် ၅-ပါးသော နိဝရဏတို့သည်။ န ဟောန္တိ၊ မပြစ်ကုန်သနည်း။ တသ္မိံ သမယော ၌။ ကာမစ္ဆန္တနိဝရဏံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မပြစ်။ (ကျန် နိဝရဏတို့ကိုလည်း ဤနည်းသမ္ပန်။ နိဂုံးလည်း ရှေးနည်းပေး။)

တသ္မိံ သမယော ၌။ ကတမေ သတ္တ ဗောဇ္ဇင်္ဂါ၊ အဘယ် ၇-ပါးသော ဗောဇ္ဇင်တို့သည်။ ဘာဝနာပါရိပုရိ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်သနည်း။ တသ္မိံ သမယော ၌။ သတိသမ္မောဇ္ဇင်္ဂါ၊ သည်။ ဘာဝနာပါရိပုရိ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ (ကျန်ဗောဇ္ဇင် နိဂုံး ဝါကျထိုင်လည်း ဤနည်းပေး။ မဟာနိဂုံး၌လည်း မထူးပြီ။)

အဋ္ဌမံ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ရုက္ခသုတ်

၂၂၀။ သိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေဟိ၊ အကြင်သစ်ပင်ကြီးတို့သည်။ အဇ္ဈာရုဇ္ဈာ၊ လွှမ်းမိုး၍ တက် အပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ လွှမ်းမိုး၍ ပေါက်အပ်ကုန်သော။ ရုက္ခာ၊ သစ်ပင်တို့သည်။ သြဘဂ္ဂဝိဘဂ္ဂါ၊ ဘေးဘီအောက်ထက် ပျက်စီးကုန်လျက်။ ဝိပတိတာ၊ လဲကျကုန်၍။ သေန္တိ၊ မြေ၌ပြားကုန်၏။ အဏုဗီဇာ၊ ငယ်သော အစေ့အသီးရှိကုန်သော။ မဟာကာယာ၊ ကြီးသောပင်စည် ခက်လက်ရှိကုန် သော။ ရုက္ခာနံ၊ အနီးရှိသစ်ပင်တို့ကို။ အဇ္ဈာရုဟာ၊ လွှမ်းမိုး၍တက်တတ်ကုန်သော။ ဝါ၊ လွှမ်းမိုး၍ ပေါက်တတ်ကုန်သော။ တေ မဟာရုက္ခာ၊ ထိုသစ်ပင်ကြီးတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ သိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေဟိ၊ တို့သည်။ အဇ္ဈာရုဇ္ဈာ၊ လွှမ်းမိုး၍တက်အပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ လွှမ်းမိုး၍ပေါက်အပ်ကုန်သော။ ရုက္ခာ၊ တို့သည်။ သြဘဂ္ဂဝိဘဂ္ဂါ၊ ဘေးဘီအောက်ထက် ပျက်စီးကုန်လျက်။ ဝိပတိတာ၊ လဲကျ ကုန်၍။ သေန္တိ၊ မြေ၌ပြားကုန်၏။ အဏုဗီဇာ၊ ကုန်သော။ မဟာကာယာ၊ ကုန်သော။ ရုက္ခာနံ၊ တို့ကို။ အဇ္ဈာရုဟာ၊ ကုန်သော။ တေ မဟာရုက္ခာ၊ တို့သည်။ ကတမေ စ၊ အဘယ်တို့နည်း။ အဿတ္ထော၊ ဗောဓိညောင်ပင် (ညောင်ဗုဒ္ဓဟေ) သည်၎င်း။ နိဂြောဓော၊ ပညောင်ပင် (ညောင် ပိန်းနဲ) သည်၎င်း။ ပိလက္ခော၊ ညောင်ကြပ်ပင်သည်၎င်း။ ဥဒ္ဓမ္မဓော၊ ရေသဖန်းပင်သည်၎င်း။ ကစ္ဆကော၊ ဖအောင်းပင်သည်၎င်း။ (ကစ္ဆကောတိ အဋ္ဌိကစ္ဆကော။ ဌ။ အဋ္ဌိကစ္ဆကောတိ အဋ္ဌိ-

၁။ ဤပါဠိ၌ သဗ္ဗံ စေတသောဟု ရှိနေသော်လည်း မ ၁-၄၀၀-တွင် သဗ္ဗံ သော သော သောဟု ရှိကုန်၍၊ ၎င်း မ- ၄၂-၃၀၀-၌ “အပ္ပမတ္တကပ္ပိ ဝိက္ခေပံ အကခရာန္တော သမာဓိသက္ကမံ သဗ္ဗံ သော သော သော” ဟု ပေးရာ အဋ္ဌိ သံ-၄၁-၁၆၃ ၌ “သဗ္ဗေန တေန ကမ္မကာဒကစိတ္တေန သမန္တသမုပ္ပဟံ” ဟု ပေးရာ အဋ္ဌိ သံ-၄၁-၁၆၃ ၌ “သဗ္ဗံ သော သော သော” ဟု ပြင်၍ ပေးလိုက်သည်။ ဤကဲ့သို့သော ၇-၈-မျိုး၌ သောစေတသော သော သော သောဟု ပြင်၍ ပေးလိုက်သည်။ မ- နိ ၂-၁၁၄-၌လည်း အမှာရေးခဲ့ဖူး။

ဗဟုလကစ္ဆကော။ ဣ။) ကပိတ္ထနော၊ ညောင်ချဉ်ပင်သည်၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေဟိ၊ တို့သည်။ အဇ္ဈာရူပာ၊ ကုန်သော။ ရုက္ခာ၊ တို့သည်။ သြဘဂ္ဂဝိဘဂ္ဂါ၊ လျက်။ ဝိပတိတာ၊ ရှိ။ သေန္တိ၊ ကုန်၏။ အဏုဗိဇာ၊ ကုန်သော။ မဟာကာယာ၊ ကုန်သော။ ရုက္ခာနံ၊ တို့ကို။ အဇ္ဈာရူပာ၊ ကုန်သော။ တေ မဟာရုက္ခာ၊ တို့သည်။ ဣမေ ခေါ၊ ဤသစ်ပင်တို့တည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဣမ၊ ဤလောက၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့သော။ ကုလပုတ္တော၊ အမျိုးကောင်းသားသည်။ ယာဒိသကေ၊ အကြင်သို့သဘောရှိကုန်သော။ ကာမေ၊ ကာမဂုဏ်တို့ကို။ သြဟာယ၊ စွန့်ပယ်၍။ အဂါရသ္မာ၊ လူ့ဘောင်မှ။ အနဂါရိယံ၊ ရဟန်းဘောင်သို့။ ပဗ္ဗဇိတော၊ ဝင်ရောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုအမျိုးကောင်းသားသည်။ တာဒိသကေဟိ၊ ထိုသို့သဘောရှိကုန်သော။ ကာမေဟိ ဝါ၊ ကာမဂုဏ်တို့ကြောင့်သော်၎င်း။ တတော၊ ထိုကာမဂုဏ်တို့ထက်။ ပါပိဋ္ဌတရေဟိ ဝါ၊ သာလွန်ဆိုးဝါးသော ကာမဂုဏ်တို့ကြောင့်သော်၎င်း။ သြဘဂ္ဂဝိဘဂ္ဂါ၊ ပျက်ခြင်းမလှပျက်သည်ဖြစ်၍။ ဝိပတိတော၊ သာသနာမှ လကျလျက်။ သေတိ၊ လူ့ဘောင်၌ အိပ်နေရ၏။

☞ (ပဉ္စမေ ဘိက္ခဝေ စသည်၌ စေတသော၊ ကို။ အဇ္ဈာရူပာ၊ လွှမ်းမိုးတတ်ကုန်သော။ ဟုပေး။ ကြွင်းစာပိုဒ် ၂၁၉-အာဝရဏ နိဝရဏသုတ်နှင့် တူ၏။ သတ္တိမေ ဘိက္ခဝေ စသည်၌လည်း။ စေတသော၊ ကို။ အနုဇ္ဈာရူပာ၊ မလွှမ်းမိုးတတ်ကုန်သော။ ဟုပေး။ ကြွင်း စာပိုဒ် ၂၁၅-အနုပက္ကိလေ သသုတ်နှင့် တူ၏။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-နိဝရဏသုတ်

၂၂၁။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အန္ဓကရဏာ၊ ကန်းသည်၏အဖြစ်ကိုပြုတတ်ကုန်သော။ အစက္ခုကရဏာ၊ ပညာမျက်စိကို မပြုတတ်ကုန်သော။ အညာဏကရဏာ၊ အသိဉာဏ်ကိုမပြုတတ်ကုန်သော။ ပညာနိရောဓိကာ၊ ပညာကိုချုပ်စေတတ်ကုန်သော။ ဝိဃာတပက္ခိယာ၊ ဆင်းရဲအဖို့ရှိကုန်သော။ အနိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကာ၊ နိဗ္ဗာန်အလို့ငှါ မဖြစ်ကုန်သော။ နိဝရဏာ၊ တို့သည်။ ဣမေ ပဉ္စ၊ ဤ ၅-ပါးတို့တည်း။ ကတမေ ပဉ္စ၊ တို့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကာမစ္ဆန္တနိဝရဏံ၊ သည်။ အန္ဓကရဏံ၊ ကန်းသည်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်၏။ အစက္ခုကရဏံ၊ ပညာမျက်စိကိုမပြုတတ်။ အညာဏကရဏံ၊ အသိဉာဏ်ကိုမပြုတတ်။ ပညာနိရောဓိကံ၊ ပညာကိုချုပ်စေတတ်၏။ ဝိဃာတပက္ခိယံ၊ ဆင်းရဲအဖို့ရှိ၏။ အနိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကံ၊ နိဗ္ဗာန်အလို့ငှါ မဖြစ်။ ပ။ ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏံ၊ သည်။ ပ။ အနိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကံ၊ နိဗ္ဗာန်အလို့ငှါ မဖြစ်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ခေါ၊ နိဝရဏာ၊ တို့သည်။ ပ။ အနိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကာ၊ နိဗ္ဗာန်အလို့ငှါ မဖြစ်ကုန်။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စက္ခုကရဏာ၊ ပညာမျက်စိကိုပြုတတ်ကုန်သော။ ဉာဏကရဏာ၊ အသိဉာဏ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော။ ပညာဗုဒ္ဓိယာ၊ ပညာတိုးပွားခြင်းရှိကုန်သော။ အဝိဃာတပက္ခိယာ၊ ဆင်းရဲအဖို့မရှိကုန်သော။ နိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကာ၊ နိဗ္ဗာန်အလို့ငှါဖြစ်ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်၊ ဗောဇ္ဈင်တို့

၁။ ကပိတ္ထနောတိ မက္ခန္ဓထနသဒိသဖလော ဝိဘောဓိလက္ခော။ ဣ။ ကပိထနသဒိသဖလတ္တာ ကပိတ္ထနောတိ လဒ္ဓနာမော။ ဣ။ မျောက်နို့နှင့်တူသော အသီးသီးသောသစ်ပင်မှာ ညောင်ချဉ်ပင် ဖြစ်သင့်၏။ ဤပုဒ်သည် အဘိဓာန်စာကိုယ်တို့ကားတို့၌ မပါဝင်။

သည်။ ဣမေ သတ္တ၊ ဤ ၇-ပါးတို့တည်း။ ကတမေ သတ္တ၊ တို့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သတိ-
သမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ စက္ခုကရဏော၊ ပညာမုက်စိကိုပြုတတ်၏။ ဉာဏကရဏော၊ အသိဉာဏ်ကို
ပြုတတ်၏။ ပညာဗုဒ္ဓိယော၊ ပညာတိုးပွားခြင်းရှိ၏။ အဝိဇာတပက္ခိယော၊ ဆင်းရဲအဖို့မရှိ။ နိဗ္ဗာန-
သံဝတ္တနိကော၊ နိဗ္ဗာန်အလို့ငှါဖြစ်၏။ ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ ပ။
နိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကော၊ နိဗ္ဗာန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ခေါ
ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ တို့သည်။ ပ။ နိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကော၊ နိဗ္ဗာန်အလို့ငှါဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ၎င်း။

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

စတုတ္ထော၊ သော။ နိဝရဏဝဂ္ဂေါ၊ နိဝရဏဝဂ်တည်း။

တဿ၊ ထိုနိဝရဏဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါနံကား—

ဒေ၊ ကုသလာ၊ ပဌမကုသလာသုတ် ဒုတိယကုသလာသုတ် ၂-သုတ်တို့၎င်း။ ဒေ၊ ကိလေသာ
၈၊ ဥပက္ခိလေသသုတ် အနုပက္ခိလေသသုတ် ၂-သုတ်တို့၎င်း။ ဒေ၊ ယောနိသော၊ ၈၊ အယော-
နိသောမနသိကာရသုတ် ယောနိသောမနသိကာရသုတ် ၂-သုတ်တို့၎င်း။ ဗုဒ္ဓိ၊ ၈၊ ဗုဒ္ဓိသုတ်
၎င်း။ အာဝရဏာနိဝရဏာ၊ အာဝရဏနိဝရဏသုတ်၎င်း။ ရုက္ခံ၊ ရုက္ခသုတ်၎င်း။ နိဝရဏဉ္စ၊
နိဝရဏသုတ်၎င်း။ တေ၊ ထိုသုတ်တို့သည်။ ဒသ၊ ၁၀-သုတ်တို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်
တည်း။

၅-စက္ကဝတ္တိဝဂ်
၁-ဝိဇာသုတ်

၂၂၂။ သာဝတ္တိနိဒါနံ၊ သာဝတ္တိနိဒါနံတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အတီတံ အဒ္ဓါနံ၊ လွန်လေပြီး
သောအခါ၌။ ယေ ကေစိ သမဏာ ဝါ၊ အကြင် ရဟန်းတို့သည်၎င်း။ ယေ ကေစိ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊
အကြင် ပုဏ္ဏားတို့သည်၎င်း။ တိဿော၊ ၃-ပါးကုန်သော။ ဝိဇာ၊ မာနတို့ကို။ ပဇဟိံသု၊ ပယ်စွန့်
ကြကုန်ပြီ။ သဗ္ဗေ၊ သလုံးစုံကုန်သော။ တေ၊ ထိုရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။ သတ္တန္တံ၊ ၇-ပါးကုန်သော။
ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ပြစ်စေအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊
အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ပဇဟိံသု၊ စွန့်ကုန်ပြီ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အနာဂတံ၊ လာလတ္တံသော။ အဒ္ဓါနံ၊ ကာလ၌။ ယေ ကေစိ သမဏာ ဝါ၊
အကြင် ရဟန်းတို့သည်၎င်း။ ယေ ကေစိ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ အကြင် ပုဏ္ဏားတို့သည်၎င်း။ တိဿော၊
ကုန်သော။ ဝိဇာ၊ တို့ကို။ ပဇဟိံသန္တိ၊ စွန့်ကုန်လတ္တံ။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထိုရဟန်းပုဏ္ဏား
တို့သည်။ သတ္တန္တံ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊
ကြောင့်။ (ပဇဟိံသန္တိ၊ စွန့်ကုန်လတ္တံ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တေရဟိံ၊ ယခုအခါ၌။ ယေ ကေစိ
သမဏာ ဝါ၊ တို့သည်၎င်း။ ယေ ကေစိ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ တို့သည်၎င်း။ တိဿော၊ ကုန်သော။ ဝိဇာ၊
တို့ကို။ ပဇဟိံသန္တိ၊ စွန့်ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထိုရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။ သတ္တန္တံ၊
ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ (ပဇဟိံသန္တိ၊
စွန့်ကုန်၏။) ကတမေသံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ၊ အဘယ် ဗောဇ္ဈင်တို့ကိုနည်း။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ သတိ-

သမ္မောဇ္ဈင်္ဂကို၎င်း။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ။ ကို၎င်းတည်း။ပ။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထို
ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သတ္တန္တံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံယေဝ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊
ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ (ပဗဟန္တိ၊ စွန့်ကုန်၏။) ဣတိ၊ ၎င်း။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-စက္ကဝတ္တိသုတ်

၂၂၃။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ၊ စကြာဝတေးမင်း၏။ ပါတုဘာဝါ၊ ထင်ရှား
ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ သတ္တန္တံ၊ စွန့်ပါးကုန်သော။ ရတနာနံ၊ ရတနာတို့၏။ ပါတုဘာဝေါ၊ ထင်ရှား
ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ကတမေသံ သတ္တန္တံ၊ အဘယ် ၇-ပါးတို့၏နည်း။ စက္ကရတနဿ၊
စကြာရတနာ၏။ ပါတုဘာဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဟတ္ထိရတနဿ၊ ဆင်ရတနာ၏။ ပါတု-
ဘာဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ အဿရတနဿ၊ မြင်းရတနာ၏။ ပါတုဘာဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊
၎င်း။ မဏိရတနဿ၊ ပတ္တမြားရတနာ၏။ ပါတုဘာဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတ္ထိရတနဿ၊ မိန်းမ
ရတနာ၏။ ပါတုဘာဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဂဟပတိရတနဿ၊ သူဌေးရတနာ၏။ ပါတု-
ဘာဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ပရိဏာယကရတနဿ၊ (ရွှေဆောင်) သားကြီးရတနာ၏။
ပါတုဘာဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ၊ ၎င်း။ ပါတုဘာဝါ၊
ကြောင့်။ သတ္တန္တံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ရတနာနံ၊ ဤရတနာတို့၏။ ပါတုဘာဝေါ၊ သည်။
ဟောတိ၊ ၎င်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အရဟတော၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ အလုံး
စုံသောဘုရားတို့ကို မဖောက်မပြန် ကိုယ်တိုင်သိတော်မူသော။ တထာဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။
ပါတုဘာဝါ၊ ကြောင့်။ သတ္တန္တံ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂရတနာနံ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂရတနာတို့၏။ ပါတု-
ဘာဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ကတမေသံ သတ္တန္တံ၊ နည်း။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံဿ ရတနဿ၊ ၎င်း။
ပါတုဘာဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံဿ ရတနဿ၊ ၎င်း။ ပါတုဘာဝေါ၊ သည်။
ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အရဟတော၊ သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ သော။ တထာဂတဿ၊
၎င်း။ ပါတုဘာဝါ၊ ကြောင့်။ သတ္တန္တံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ဗောဇ္ဈင်္ဂရတနာနံ၊ တို့၏။ ပါတု-
ဘာဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-မာရသုတ်

၂၂၄။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ သင်တို့အား။ မာရသေနပုပ္ဖဂ္ဂနံ၊ မာရ်စစ်သည်ကို နှိပ်နှင်း
'တတ်သော။ မဂ္ဂံ၊ လမ်းစဉ်ကို။ ဒေသေဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ တံ၊ ထိုတရားဒေသနာတော်ကို။
သုဏာထ၊ နာကြကုန်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မာရသေနပုပ္ဖဂ္ဂနော၊ မာရ်စစ်သည်ကို နှိပ်နှင်းတတ်သော။

၁။ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ၊ စကြာမင်းကို။ ပါတုဘာဝါ၊ (ပုညသမ္မာရက) ထင်ရှားဖြစ်စေခြင်းကြောင့်။
သတ္တန္တံ၊ ကုန်သော။ ရတနာနံ၊ တို့ကို။ ပါတုဘာဝေါ၊ ထင်ရှားဖြစ်စေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ စသည်ဖြင့်
ပါတုဘာဝံ၊ ဟောတော်မူကြ၍ တနည်းပေးဦး။ ဤအလို ပုညသမ္မာရသည် စကြာမင်းကို ပြစ်စေရာ၌
ဇနကဟိတ်။ ရတနာတို့ကိုပြစ်စေရာ၌ ဥပနိဿယဟိတ်ဟုမှတ်။ စကြာမင်း၏ရတနာ ၇-ပါးနှင့် ဘုရားရှင်၏
ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါးတို့ကို ၆-၌ အကျယ်ရှု။

မဂ္ဂေါ၊ လမ်းစဉ်သည်။ ကတမောစ၊ အဘယ်နည်း။ ယဒိဒံ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ၇-ပါးသော ဗောဇ္ဈင် တို့တည်း။ (ယဒိဒံ-နိပါတ်မျှ။) ကတမေ သတ္တ၊ နည်း။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ၎င်း။ ပ။ ဥပေက္ခာ- သမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မာရသေနပုမဒ္ဓနော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ အယံ ခေါ၊ ဤသည်ပင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤ။

တတိယံ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ဒုပ္ပညသုတ်

၂၂၅။ အထ ခေါ၊ ဤ။ အညဘရော၊ ဘာပါးသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ယေနံ ဤ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဤ။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ပြီ။ ကေမန္တံ၊ ဤ။ နိသိန္နော ခေါ၊ သော။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဒုပ္ပညော ငွေ့မဂ္ဂေါ ဒုပ္ပညော ငွေ့မဂ္ဂေါတိ၊ ပညာမရှိသူ ဆွံ့အသူ ပညာမရှိသူ ဆွံ့အသူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာ ဘုရား။ ကိတ္တာဝတာ၊ အဘယ်မျှလောက်သော အကြောင်းကြောင့်။ ဒုပ္ပညော ငွေ့မဂ္ဂေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ န ခေါတိ၊ ဆိုအပ်ပါသည်နည်း” ဟူသော။ ဝေ၊ ကိ။ အဝေါ၊ ပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ သတ္တန္တံ ခေါ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့ကို။ အဘာဝိတတ္တာ၊ မဖြစ်စေ အပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဗဟုလိကတတ္တာ၊ အကြိမ်များစွာ မပြုအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ဒုပ္ပညော ငွေ့မဂ္ဂေါတိ၊ ပညာမရှိသူ ဆွံ့အသူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ကတမေသံ သတ္တန္တံ၊ တို့ကိုနည်း။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ကို၎င်း။ ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ကို၎င်းတည်း။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သတ္တန္တံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ၊ တို့ကို။ အဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ အဗဟု- လိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဒုပ္ပညော ငွေ့မဂ္ဂေါတိ၊ ပညာမရှိသူ ဆွံ့ အသူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဤ။ ဣတိ၊ ဤ။

စတုတ္ထံ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ပညဝန္တသုတ်

၂၂၆။ (ဤသုတ်၌ ပညဝါ အနေငွေ့မဂ္ဂေါ၊ ပညာရှိသူ မဆွံ့အသူ။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ဖြစ်စေအပ် ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ အကြိမ်များစွာ မပြုအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဟု အနွယ်အားဖြင့် ပေး။)

ပဉ္စမံ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ဒလိဒ္ဓသုတ်

၂၂၇။ ဘန္တေ၊ ရှား။ ဒလိဒ္ဓေါ ဒလိဒ္ဓေါတိ၊ ဆင်းရဲသူ ဆင်းရဲသူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ကိတ္တာဝတာ၊ အဘယ်မျှလောက်သော အကြောင်းကြောင့်။ ဒလိဒ္ဓေါတိ၊ ဆင်းရဲသူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ န ခေါတိ၊ ဆိုအပ်ပါသည်နည်း” ဟူသော။ ဝေ၊ ကိ။ အဝေါ၊ ပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ သတ္တန္တံ ခေါ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ၊ တို့ကို။ အဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ အဗဟု- လိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဒလိဒ္ဓေါ၊ ဆင်းရဲသူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ကတမေသံ သတ္တန္တံ၊ တို့ကိုနည်း။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ကို၎င်း။ ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ကို၎င်းတည်း။ ဘိက္ခု၊

ရဟန်း။ သတ္တန္တံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ၊ တို့ကို။ အဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ အဗဟုလိ-
ကထတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဒလိဒ္ဓေါတိ၊ ဆင်းရဲသူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။
ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-အဒလိဒ္ဓသုတ်

၂၂၇။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အဒလိဒ္ဓေါ အဒလိဒ္ဓေါတိ၊ မဆင်းရဲသူ မဆင်းရဲသူဟူ၍။
ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ကိတ္တာဝတာ၊ ကြောင့်။ အဒလိဒ္ဓေါတိ၊ မဆင်းရဲ
သူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ န ခေါတိ၊ ဆိုအပ်ပါသည်။” ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါ၊ ပြီ။ (ကြွင်းအထက်
သုတ်အတိုင်း ပေး။)

ဆတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-အာဒိစ္စသုတ်

၂၂၉။ (ဤသုတ်သည် စာပိုဒ် ၄၉-ကလျာဏမိတ္တသုတ်နှင့် တူ၏။ အာဒိစ္စဿ နှင့် သူရိယဿ
ဗောဇ္ဈင်နှင့် မဂ္ဂင်မျှသာ ထူး၏။)

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-အဇ္ဈတ္တိကံသုတ်

၂၃၀။ ဘိက္ခဝေတို့။ ဣဒံ ယောနိသော မနသိကာရော၊ ဤယောနိသော မနသိကာရသည်။
“အဇ္ဈတ္တိကံ၊ အဇ္ဈတ္တိန္တံ ဖြစ်သော။ အင်္ဂန္တိ၊ အကြောင်းတည်း” ဟု။ ကရိတွာ၊ ပြု၍။ သတ္တန္တံ၊ ၇-ပါး
ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့၏။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ အင်္ဂံ၊ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ
ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ တရံ၊ ထိုအတူ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ “အဇ္ဈတ္တိကံ၊ အဇ္ဈတ္တိန္တံ ဖြစ်သော။
အင်္ဂန္တိ၊ အကြောင်းတည်း” ဟု။ ကရိတွာ၊ ပြု၍။ သတ္တန္တံ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ၊
ဗောဇ္ဈင်တို့၏။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ အညံ၊ ယောနိသော မနသိကာရမှ တပါးသော။ ကေကံမ္ပိ၊
တခုခုသာ အကြောင်းကိုလည်း။ န သမနုပဿာမိ၊ မြင်တော်မူ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယောနိသော-
မနသိကာရသမ္ပန္နဿ၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ သည်။ “သတ္တံ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ တို့ကို။
ဘာဝေထိ၊ လတ္တံ။ သတ္တံ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ တို့ကို။ ဗဟုလိကရိဿတိ၊ လတ္တံ” ဟု
သော။ တေ၊ ဤအကြောင်းကို။ ပါဠိကံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ လျှင်။
ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပန္နော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သတ္တံ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ တို့ကို။
ဘာဝေထိ၊ နည်း။ သတ္တံ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ တို့ကို။ ဗဟုလိကရေထိ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။
ဣမ၊ ဤ၊ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ သော။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေထိ၊ ၎င်း။ ပ။
ဝိဝေကနိဿိတံ၊ သော။ ဝိရာဂနိဿိတံ၊ သော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ သော။ ဝေါဿဂ္ဂပရိတာမိ၊ သော။
ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေထိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေ ခေါ၊ လျှင်။ ယောနိသောမနသိကာရ-
သမ္ပန္နော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သတ္တံ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ တို့ကို။ ဘာဝေထိ၊ ၎င်း။ သတ္တံ၊
ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ တို့ကို။ ဗဟုလိကရေထိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ၎င်း။

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ဗာဟိရဂ်သုတ်

၂၃၁။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣဒံ ကလျာဏမိတ္တတာ၊ ဤ ကောင်းသော မိတ်ဆွေရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ “ဗာဟိရံ၊ အပဖြစ်သော။ အင်္ဂန္တိ၊ အကြောင်းတည်း” ဟု။ ကရိတွာ၊ ပြု၍။ သတ္တန္တံ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ အင်္ဂံ၊ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ တထာ၊ ထိုအတူ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ “ဗာဟိရံ၊ သော။ အင်္ဂန္တိ၊ တည်း” ဟု။ ကရိတွာ၊ ၍။ သတ္တန္တံ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ငှါ။ အညံ၊ ကလျာဏမိတ္တမှ တပါးသော။ ကေဂ်မိ၊ တခုသောအကြောင်းကိုလည်း။ န သမနုပဿာမိ၊ မြင်တော်မမူ။ (အကြောင်း ပေးနိုင်လောက်ပြီ။)

ဒဿံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ပဉ္စမော၊ သော။ စက္ကဝတ္တိဝဂ္ဂေါ၊ တည်း။

တံဿ၊ ထိုစက္ကဝတ္တိဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ကား—

ဝိဓာ၊ ဝိဓာသုတ်၎င်း။ စက္ကဝတ္တိ၊ စက္ကဝတ္တိသုတ်၎င်း။ မာဓော၊ မာရသုတ်၎င်း။ ဒုပ္ပညော၊ ဒုပ္ပညသုတ်၎င်း။ ပညဝေန စ၊ ပညဝန္တသုတ်၎င်း။ ဒလိဒ္ဓေါ၊ ဒလိဒ္ဓသုတ်၎င်း။ အဒလိဒ္ဓေါ စ၊ အဒလိဒ္ဓသုတ်၎င်း။ အာဒိစ္စော၊ အာဒိစ္စသုတ်၎င်း။ အင်္ဂေန၊ အဇ္ဈတ္တိကဂ်၊ ဗာဟိရဂ် ၂-သုတ်၎င်း။ တေ၊ ထိုသုတ်တို့သည်။ ဒဿ၊ ၁၀-သုတ်တို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၆-သာကစ္ဆဝဂ်
၁-အာဟာရသုတ်

၂၃၂။ သာဝတ္တိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ပဉ္စန္တံ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ နိဝရဏာနံ စ၊ နိဝရဏတို့၏၎င်း။ သတ္တန္တံ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ စ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့၏၎င်း။ အာဟာရဉ္စ၊ အကြောင်းကို၎င်း။ အနာဟာရဉ္စ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော အကြောင်းကို၎င်း။ ဒေသေဿာမိ၊ အံ။ တံ၊ ကို။ သုကာထ၊ ကုန်။ (နိဝရဏ ၅-ပါး၏ အာဟာရ၊ ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါး၏ အာဟာရဖြစ်ပုံ ပါဠိများ၏ အနက်သည် စာပိုဒ်-၁၇၃ ကာယသုတ်နှင့် တူ၏။) ☸☸

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အနုပ္ပန္နဿ၊ မဖြစ်သေးသော။ ကာမစ္ဆန္တဿ ဝါ၊ ကံမစ္ဆန္တ၏လည်း။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ ဥပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်နေသော။ ကာမစ္ဆန္တဿ ဝါ၊ ၏လည်း။ ဘိယျောဘာဝါယ၊ လွန်စွာ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ ဝေပုလ္လာယ၊ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ။ အနာဟာရော၊ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော အကြောင်းသည်။ (အနုပ္ပန္နကာမစ္ဆန္တ ဖြစ်ပေါ်ဘို့ရန်နှင့် ဥပ္ပန္နကာမစ္ဆန္တ တိုးပွားဘို့ရန် မဖြစ်သော အကြောင်း ဟူလို။) ကော စ၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အသုဘနိမိတ္တံ၊ ဥဒ္ဓါမာတက စသော အသုဘဖြစ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထိုအသုဘအာရုံ၌။ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလိကာရော၊ အကြောင်းမှန်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၊ (ထိုနှလုံးသွင်းမှုကို) အကြိမ်များစွာ ပြုခြင်းတည်း။ အနုပ္ပန္နဿ၊ သော။ ကာမစ္ဆန္တဿ ဝါ၊ ၏လည်း။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ငှါ။ ဥပ္ပန္နဿ၊ သော။

ကာမစန္ဒနဿ ဝါ၊ ဇာလည်း။ ဘိယျောဘာဝါယ၊ ငါ။ ဝေပုလ္လာယ၊ ငါ။ အနာဟာရော၊ သည်။ အယံ၊ ဤသည်ပင်တည်း။ (ကြွင်း နိဝရဏတို့၌ ထူးသည်ကိုသာ ရေးပေအံ့။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ၊ စိတ်၏(ဆန့်ကျင်ဖက်)နိဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်ရာ ဖြစ်သော မေတ္တာဘာဝနာသည်။ အတ္တိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုစိတ်၏နိဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်ရာ ဖြစ်သော မေတ္တာဘာဝနာ၌။ (ဟု ဗျာပါဒ အနာဟာရ၌ ပေး။)

(ထိနမိဒ္ဓ အနာဟာရ၌ ဝိရိယသမ္ပောဇ္ဇင်္ဂ အာဟာရနှင့် တူ၏။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စေတသော၊ စိတ်၏။ ဝုပသမော၊ ငြိမ်သက်ခြင်းသည်။ အတ္တိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထို စိတ်၏ ငြိမ်သက်ခြင်း၌။ (ဟု ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ အနာဟာရ၌ ပေး။)

(ဝိစိကိစ္ဆာ အနာဟာရ၌ ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဇင်္ဂ အာဟာရနှင့် တူ၏။)

☰ ☰ (ဗောဇ္ဇင်္ဂအနာဟာရတို့၌ အယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ မသင့်သောအကြောင်း အားပြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း ထိုနှလုံးသွင်းမှုကို အကြိမ်များစွာပြုခြင်းတည်း-ဟု ပေးရုံသာ ဗောဇ္ဇင်္ဂအာဟာရတို့နှင့် မတူ ထူးခြား၏။)

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ပရိယာယသုတ်

၂၃၃။ အလ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ သမ္ပဟုလော၊ များစွာကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့သည်။ ပုဗ္ဗဏှသမယံ၊ နံနက်အခါ၌။ နိဝါသေတွာ၊ သင်းပိုင်ကိုပြင်ဝတ်ကုန်၍။ ဝါ၊ ကောင်းမွန်စွာဝတ် ကုန်၍။ ပတ္တစီဝရံ၊ သပိတ်သင်္ကန်းကို။ အာဒါယ၊ ယူကုန်၍။ သာဝတ္ထိံ၊ သာဝတ္ထိမြို့သို့။ ပိဏ္ဏာယ၊ ဆွမ်းအလို့ငှါ။ ပဝိသိံသု၊ ဝင်ကုန်ပြီ။ အထ ခေါ၊ ၌။ တေသံ ဘိက္ခုနံ၊ ထိုရဟန်းတို့၏။ “သာဝတ္ထိယံ၊ သာဝတ္ထိမြို့၌။ ပိဏ္ဏာယ၊ ငါ။ စရိတံ၊ လှည့်လည်ခြင်းငှါ။ အတိပ္ပဂေါ ခေါ တာဝ၊ အလွန်စောသေး၏”။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ ယေန၊ ၌။ အညတိတ္ထိယာနံ၊ သာသနာမှတစ်ပါးသော အယူဝါဒရှိကုန်သော။ ပရိဗ္ဗာဇကောနံ၊ ပရိပိုင်တို့၏။ အာရာမော၊ အာရာမကျောင်းတိုက်သည်။ (အတ္တိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမေယျာမ၊ ချဉ်းကပ်ရကုန်မှု။ ယံနုနာတိ၊ ကောင်း၏”ဟူသော။ တေ၊ ဤအကြံသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။

၁။ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိတိ ဧတ္ထ မေတ္တာတိ ဝုတ္တေ အပ္ပနာပိ ဥပစာရောပိ ဝဇ္ဇတိ၊ စေတောဝိမုတ္တိတိ အပ္ပနာယေဝ။ ဌ။

မေဇ္ဇတိ ဟိတဖရဏဝသေန သိနိယုတိတိ မိတ္တော၊ ဟိတေသိ ပုဂ္ဂလော။ တသ္မိံ မိတ္တေ ဘဝါ (တဿ) မိတ္တဿ ဝါ သောတိ မေတ္တာ၊ ဟိတေသိတာ၊ သာ ဝေ ပရိပက္ခတော စေတသော ဝိမုတ္တိတိ မေတ္တာ-စေတောဝိမုတ္တိ။ ဌ။

မိဇ္ဇတိတိ မိတ္တော၊ မိတ္တေ ဘဝါ၊ မိတ္တဿ ဝါ သော မေတ္တာ၊ စေတသော ဝိမုတ္တိ စေတောဝိမုတ္တိ၊ မေတ္တာ ဝေ စေတောဝိမုတ္တိ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ-ဟု။

၂။ အတိပ္ပဂေါ-ပုဒ်အဆုံးအဖြတ်ကို မ-နိ ၂-၁၄၉-၉။ ဥပသာဓုပုဒ်၊ နိပါတ်ပုဒ်၊ နာမ်ပုဒ် ၃-မုဒ်၊ ကြံ၏။ [ပဂေါ+ခေါ ပ-ဥပသာဓု(ပါတောဇောတက) +ဂ-နှင့် ဩလာ။ ပဂေါနိပါတ် (ပါတောဇောတက)။ ပဌမံ ဝဇ္ဇတိတိ ပဂေါ၊ ပ+ဂမု+ကိ-ဟု ကြံ။]

အထ ခေါ၊ ခွံ။ ဟေ ဘိက္ခု။ ထိုရဟန်းတို့သည်။ ယေန၊ ခွံ။ အညတိတ္ထိယာနံ၊ ကုန်သော။ ပရိဗ္ဗာဇကောနံ၊ တို့၏။ အာရာမော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသကံမိံ သု၊ ချဉ်းကပ် ကုန်ပြီ။ ဥပသကံမိံတွာ၊ ရှိ။ အညတိတ္ထိယေဟိ၊ ကုန်သော။ တေဟိ ပရိဗ္ဗာဇကေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ သမ္မောဒိံ သု၊ ရောနှောမိကုန်ပြီ။ သမ္မောဒနိယံ၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ်ကောင်းသော။ သာရဏိယံ၊ အောက်မေ့ဖွယ်ကောင်းသော။ ကထံ၊ စကားကို။ ဝိတိသာရေတွာ၊ ပြီးဆုံးစေပြီး၍။ ကေမန္တံ၊ တခုသော အရပ်အပိုင်း။ နိသိဒိံ သု၊ ထိုင်ကုန်ပြီ။ ကေမန္တံ၊ ခွံ။ နိသိန္ဒေ ခေါ၊ ထိုင်ကုန် သော။ တေ ဘိက္ခု။ တို့ကို။ အညတိတ္ထိယာ၊ ကုန်သော။ ပရိဗ္ဗာဇကော၊ တို့သည်။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ သမဏော ဂေါတမော၊ ရဟန်းဂေါတမသည်။ သာဝကာနံ၊ တပည့်တို့အား။ “ဘိက္ခုဝေ တို့။ ထေ၊ လာကြကုန်။ တုမေ၊ သင်တို့သည်။ စေတသော၊ စိတ်၏။ ဥပက္ကိလေသေ၊ ညစ်ညူး ကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပညာယ၊ ပညာ၏။ ဒုဗ္ဗလိကရဏေ၊ အားနည်းသည်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ နိဝရဏေ၊ နိဝရဏတို့ကို။ ပဟာယ၊ ပယ်၍။ သတ္တ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့ကို။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ ဘာဝေ ထာတိ၊ ဖြစ်စေကုန်လော့”ဟူ၍။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ခမ္မံ၊ တရားကို။ ဒေသေတိ၊ ဟော၏။ အာဝုသော၊ တို့။ မယမ္ဗိ ခေါ၊ ငါတို့သည်လည်း။ သာဝကာနံ၊ တို့အား။ “အာဝုသော၊ တို့။ ထေ၊ လာကြကုန်။ တုမေ၊ သင်တို့သည်။ စေတသော၊ ၏။ ဥပက္ကိလေသေ၊ ကုန်သော။ ပညာယ၊ ၏။ ဒုဗ္ဗလိကရဏေ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ နိဝရဏေ၊ တို့ကို။ ပဟာယ၊ ရှိ။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ တို့ကို။ ဘာဝေထာတိ၊ ဖြစ်စေကြကုန်လော့”ဟူ၍။ ဝေံ၊ သို့။ ခမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေမ၊ ဟောကုန်၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ နော၊ ငါတို့၏။ ဣမ၊ ဤသို့ဟောရာ ပညတ်ရာ၌။ သမဏဿ ဝါ ဂေါတမဿ၊ (သင်တို့ဆရာ) ရဟန်းဂေါတမ၏၎င်း။ အမှာကံ ဝါ၊ ငါတို့၏၎င်း။ ဓမ္မဒေသနာယ၊ တရားဒေသနာနှင့် (တကွ)။ ဓမ္မဒေသနံ ဝါ၊ တရားဒေသနာကို၎င်း။ အနုသာသနိယာ၊ အဆုံးအမနှင့် (တကွ)။ အနုသာသနိံ ဝါ၊ အဆုံးအမကို၎င်း။ (အာရဗ္ဗ၊ စွဲ၍။) ယဒိဒံ၊ အကြင်အထူး၊ သာလွန်သောယှဉ်ပြခြင်း၊ အသီးအခြားပြုခြင်းကို။ (ဝုစ္စေယျ၊ ဆိုအပ် ရာ၏။) သော ဝိသေသော၊ ထိုအထူးသည်။ ကော၊ အဘယ်နည်း။ သော အဓိပ္ပယာသော၊ ထို

၁။ ဓမ္မဒေသနာယ ဝါ ဓမ္မဒေသနံ နှင့် အနုသာသနိယာ ဝါ အနုသာသနိံ ၂-ပုဒ်တို့ကို သမဏဿ ဝါ ဂေါတမဿ နှင့် အမှာကံ ဝါ ၂-ပုဒ်တို့နှင့် အပြန်အလှန် စပ်ယူပါ။ ချဉ်းအံ့- သမဏဿ ဝါ ဂေါတမဿ ဓမ္မ- ဒေသနာယ (သဒ္ဓိံ) အမှာကံ ဓမ္မဒေသနံ၊ အမှာကံ ဝါ ဓမ္မဒေသနာယ (သဒ္ဓိံ) သမဏဿ ဂေါတမဿ ဓမ္မ- ဒေသနံ ဟု စပ်ပါ။ ရဟန်းဂေါတမ၏ တရားဒေသနာနှင့် (တကွ) ငါတို့၏ တရားဒေသနာကို၎င်း၊ ငါတို့၏ တရား ဒေသနာနှင့် (တကွ) ရဟန်းဂေါတမ၏ တရားဒေသနာကို၎င်း စွဲ၍ ဟူလို။ အနုသာသနိယာ ဝါ အနုသာသနိံ နှင့် လည်း ဤနည်းစပ်ယူပါ။ အာရဗ္ဗ ဝုစ္စေယျတို့ကား ပါဌသေသာ၊ ဤ ၉ နှင့် ၆-၉ ၁-၃၅၉-၌ ဖွင့်ပြ၏။ မ ၁-၉၃။ “ယဒိဒံ တုမာကဉ္စေ အမှာကဉ္စံ” နှင့် “ယဒိဒန္တိ ယံ ဣဒံ တုမာကံ ခေဝ အမှာကံ စ နာနာကရဏံ ဝဒေယျာထ” ဟု ၆-၉ ၁-၃၅၉ ဝယ် ဖွင့်ခဲ့၏။ ဤအလို- ဓမ္မဒေသနာယ ဝါ ဓမ္မဒေသနံ၊ တရားဒေသနာချဉ်းချဉ်းကို၎င်း။ အနုသာသနိယာ ဝါ အနုသာသနိံ၊ အဆုံးအမချဉ်းချဉ်းကို၎င်း။ (အာရဗ္ဗ၊ အကြောင်းပြု၍။) (သမဏဿ ဝါ ဂေါတမဿ၊ ၎င်း၎င်း။ အမှာကံ ဝါ၊ တို့၏၎င်း။) ယဒိဒံ၊ အကြင် အထူး၊ အပြား၊ ခြားနားချက်ကို။ (ဝုစ္စေယျာထ၊ ဆိုကုန်ရာ၏။) သမဏဿ ဝါ ဂေါတမဿ၊ ၎င်း၎င်း။ အမှာကံ ဝါ၊ တို့၏၎င်း။ သော ဝိသေသော၊ ထိုအထူးသည်။ ကော၊ နည်း။ သော အဓိပ္ပယာသော၊ ထိုခြားနားချက်သည်။ ကော၊ နည်း။ တံ နာနာကရဏံ၊ ထိုအပြားသည်။ ကံ၊ နည်း။ ဟု သမ္မုနံ။ “သမဏဿ ဝါ ဂေါတမဿ အမှာကံ ဝါ၊ ယဒိဒံ ဓမ္မဒေသနာယ ဝါ၊ အနုသာသနိံ” ဟု ယဒိဒံ ပုဒ်နေပုံနှင့် လျော်သောကြောင့် ဤသမ္မုနံနည်း ပို၍သင့်၏။

သာလွန်သော ယှဉ်ပြခြင်းသည်။ ကော၊ အဘယ်နည်း။ တံ နာနာကရုဏံ၊ ထိုအသီးအခြား ပြုခြင်းသည်။ ကိန္တိ၊ အဘယ်နည်းဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစုံ၊ ပြောဆိုကုန်ပြီ။

အထ ခေါ၊ ခွ။ တေ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ အညတိတ္ထိယာနံ၊ ကုန်သော။ တေသံ ပရိဗ္ဗာဇကောနံ၊ ထို ပရိဗ္ဗိတို့၏။ ဘာသိတံ၊ စကားကို။ နေဝ အဘိနန္တိ သု၊ နှစ်လည်းမနှစ်သက်ကြကုန်။ (မှန်သည်ဟု ဝန်လည်း မခံကြကုန်ဟူလို။) နပုဋ္ဌိက္ကောသိ သု၊ မတားမြစ်လည်း မတားမြစ်ကြကုန်။ (ထောက်ခံ ခြင်း၊ ကန့်ကွက်ခြင်းမပြုကြကုန်။) အနုဘိနန္တိတွာ၊ မနှစ်သက်မူ၍။ အပုဋ္ဌိက္ကောသိတွာ၊ မတားမြစ် မူ၍။ အာသနာ၊ နေရာမှ။ ဥဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ “ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ သန္တိကော၊ အထံတော် မှောက်၍။ တေဿ ဘာသိတဿ၊ ဤစကား၏။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို။ အာဇာနိဿာမာတိ၊ ပိုင်ပိုင် နိုင်နိုင်သိရကုန်အံ့”ဟု နှလုံးပြု၍။ ပက္ကမိံ သု၊ ဖဲခွါလွှာခဲကြကုန်ပြီ။ အထ ခေါ၊ ခွ။ တေ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ သာဝတ္ထိံ၊ သာဝတ္ထိမြို့၌။ ပိဏ္ဏာယ၊ ငှါ။ စရိတွာ၊ လှည့်လည်ပြီး၍။ ပစ္စာဘတ္တံ၊ ဆမ်း စားပြီးသည်မှ နောက်ကာလ၌။ ပိဏ္ဏပါတပဋိက္ကန္တာ၊ ဆမ်းရှာဖွေရာသာဝတ္ထိမြို့မှ ဖဲခွါခဲကုန်ပြီး သော်။ ယေန၊ ခွ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထံ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသကံမိံ သု၊ ပြီ။ ဥပသကံမိတွာ၊ ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ အဘိဝါဒေတွာ၊ ၍။ ကေမန္တံ၊ ခွ။ နိသိဒိံ သု၊ ပြီ။ ကေမန္တံ၊ ခွ။ နိသိန္ဒာ ခေါ၊ ကုန်သော။ တေ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို—ဣဓ ယေ။ ပ။ အာဇာနိဿာမာတိ၊ အာဇာနိဿာမဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစုံ၊ လျှောက်ကုန်ပြီ။ (အာကာရဝါကျ၌ ပုရိသံ ယောဂဗျသာ ထူး၏၊ ပေးပြီးအတိုင်း ပေး။)

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေဝါဒိနော၊ ဤသို့ ပြောဆိုကုန်သော။ အညတိတ္ထိယာ၊ ကုန်သော။ ပရိဗ္ဗာဇကော၊ တို့ကို။ “အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ယံ ပရိယာယံ၊ အကြင် အကြောင်းကို။ အာဂမ္မ၊ စွဲ၍။ ပဉ္စ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ နိဝရဏာ၊ တို့သည်။ ဒဿ၊ ၁၀-ပါးတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ သတ္တ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ တို့သည်။ စတုဒ္ဒဿ၊ ၁၄-ပါးတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သော ပရိယာယော၊ ထိုအကြောင်းသည်။ အတ္ထိ ပနာတိ၊ ရှိသလော”ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဝစနိယာ၊ မေးမြန်း ပြောဆိုအပ်ကုန်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေ၊ ဤသို့။ ပုဋ္ဌာ၊ မေးမြန်း အပ်ကုန်သော်။ အညတိတ္ထိယာ၊ ကုန်သော။ ပရိဗ္ဗာဇကော၊ တို့သည်။ န စေဝ သမ္မာယိဿန္တိ၊ ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် သိလည်း မသိစေနိုင်ကုန်လတ္တံ့။ (ပြည့်ပြည့်စုံစုံ မဖြေဆိုနိုင်ကုန်လတ္တံ့ ဟူလို။) ဥတ္တရိံ၊ ထိုထက်အလွန်။ ဝိဿာတံ စ၊ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းသို့လည်း။ အာပဇ္ဇိဿန္တိ စ၊ ရောက်လည်း ရောက်ကုန်လတ္တံ့။ တံ၊ ထိုသို့ မဖြေဆိုနိုင်ခြင်း၊ ပင်ပန်းခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းသည်။

၁။ အဓိပ္ပာယ်သောတိ အဓိကပ္ပယောဂေါ။ ဤ၌ နှင့် မ-၄၅ ၁-၃၁၅၊ အဓိကံ ပယသနံ ပယုန္တန္တိ အဓိပ္ပာယ်- သော၊ အဓိကပ္ပယောဂေါ။ ဤ၌။ အဓိပ္ပာယ်သောတိ အဓိကံ ပယသတိ ပယုဇ္ဇတိ တေနာတိ အဓိပ္ပာယ်သော၊ သဝိသေသံ အဓိကတ္တဗ္ဗကိရိယာ။ တေနာဟ “အဓိကပ္ပယောဂေါ”တိ။ မ-၄၆ ၂-ဂ။ အဓိကံ၊ သာလွန်သဖြင့်။ ပယသနံ ပယုဇ္ဇနံ၊ ယှဉ်ပြခြင်း။ အဓိပ္ပာယ်သော၊ သာလွန်သဖြင့်ယှဉ်ပြခြင်း။ တေနာ၊ ဤခြားနားချက်ဖြင့်။ အဓိကံ၊ သာလွန်သောအားဖြင့်။ ပယသတိ ပယုဇ္ဇတိ၊ ယှဉ်ပြ၏။ ဣတိ၊ ထိုသာလွန်သောအားဖြင့် ယှဉ်ပြ ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်။ အဓိပ္ပာယ်သော၊ မည်၏။ အဓိ+ပ+ယသောတိ+အပစ္စည်း။ ပယု ပယသောတိ ပယုဇ္ဇနတ္ထံ။

၂။ န စေဝ သမ္မာယိဿန္တိတိ သမ္မာဒေတွာ ကသေတံ န သက္ခိယန္တိ။ ဤ၌ မ-၄၅ ၁-၃၆၀။ (အဓိပ္ပာယ်ထုတ်ဖော်) န စေဝ သမ္မာယိဿန္တိတိ န စေဝ သမ္မဒေဝ ပ.ကာရေဟိ ဂမေသန္တိ ဉပေသန္တိ။ မ-၄၆ ၂-၄၁။ (သဒ္ဒတ္ထဖွင့်။) သံ+ပ ဣဓာတ်=ဂမနတ္ထံ၊ ယေဂတုတ္ထံ၊ တေ ဗုဒ္ဓုတ္ထံ ဟကြံ။

ကိဿ ဟေတု၊ အဘယ်မည်သော အကြောင်းကြောင့်နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယထာ၊ အကြင် အကြောင်းကြောင့်။ (တံ=နိပါတမတ္တ) အဝိသယသ္မိံ၊ (တိတ္ထိတို့၏) အရာမဟုတ်သည်။ ပုစ္ဆိမတာ၊ မေးမြန်းအပ်၏။ (တထာ၊ ထိုအကြောင်းကြောင့်တည်း။) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တထာ-ဂတေန ဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားကို၎င်း။ တထာဂတသာဝကေန ဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်ကို၎င်း။ ပန၊ ထို့ပြင်။ ဣတော၊ ဤငါဘုရားသာသနာမှ၊ သတု၊ (ဤပြဿနာတို့၏ အဖြေကို) ကြားနာ ရ၍။ (အာရာဓကေန ဝါ၊ [ဤပြဿနာတို့ကို ဖြေဆိုခြင်းဖြင့်] စိတ်ကို နှစ်သက်စေတတ်သော [တထာဂတနှင့် တထာဂတသာဝကမဟုတ်] သူကို၎င်း။) အညတြ၊ ကြည့်ထား၍။ ယော၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣမေသံ ပဉ္စာနံ၊ ဤပြဿနာတို့ကို။ ဝေယျာကရဏေန၊ ဖြေဆိုခြင်းဖြင့်။ စိတ္တံ၊ (မေးသ၏) စိတ်ကို။ အာရာဓေယျ၊ နှစ်သက်စေရာ၏။ တံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သဒေဝကော၊ အရူပ ဗြဟ္မာတို့နှင့် တကွဖြစ်သော။ သမာရကော၊ ကာမာဝစရနတ်တို့နှင့် တကွဖြစ်သော။ သဗြဟ္မကော၊ ရူပဗြဟ္မာတို့နှင့် တကွဖြစ်သော။ လောကော၊ နတ်ဗြဟ္မာ သတ္တလောက၌၎င်း။ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ၊ ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် တကွဖြစ်သော။ သဒေဝမနုဿာယ၊ သမုတိနတ်ဟူသော လူမင်း၊ ကြွင်းသော လူအပေါင်းနှင့် တကွဖြစ်သော။ ပဇာယ၊ လူဟူသော သတ္တလောက၌၎င်း။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ န ပဿာမိ၊ မြင်တော်မမူ။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယံ ပရိယာယံ၊ အကြင်အကြောင်းကို။ အာဂမ္မ၊ စွဲ၍။ ပဉ္စ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ နိဝရဏာ၊ တို့သည်။ ဒသ၊ ၁၀-ပါးတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ သော ပရိယာယော၊ ထို

၁။ ဣတော ဝါ ပန သုတာတိ ဣတော ဝါ ပန မမ သာသနတော သုတာ။ ဣတော သုတာ ဟိ အတထာ-ဂတော အတထာဂတသာဝကောပိ အာရာဓေယျ ပရိတော်သေယျ။ အညထာ အာရာဓေန နာမ နတ္ထိတိ ဒသေတိ။ မ-၄ ၁-၃၆၀။ အညထာ အာရာဓေန နာမ နတ္ထိတိ ဣမိနာ ကာမရူပဝေဒနာသု အဿာဒါဒိနံ ယာထာဝတော အဝဗောဓော ဝေ ဣတော ဗာဟိရကာနံ နတ္ထိ၊ ကုတော ပဝေဒနာတိ ဒသေတိ။ မ-၄ ၂-၄၁။ (ကာမရူပဝေဒနာသု။ပ။ အဝဗောဓော ဟူသော ဋီကာအဖွင့်ကား ယင်းပြဿနာလာရာနှင့် ဆီလျော်အောင် ဖွင့်သည်။ ဤ၌တမျိုးပြင်၍ ပဉ္စန္ဒ နိဝရဏာနံ ဒသဝစရနာဝဿ သတ္တန္တံ စ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ စုဒ္ဒသ ဝစုနဘာဝဿ ယာထာဝတော အဝဗောဓောဟု ယင်းကိုလောက်၍ အာရာဓကေန ဝါ၊ (ဤပြဿနာတို့ကို ဖြေဆိုခြင်းဖြင့်) စိတ်ကို နှစ်သက်စေတတ်သော (တထာဂတ တထာဂတသာဝကမဟုတ်) သူကို၎င်း ဟူ၍ ထည့်သည်။ ယင်း “အာရာဓကေန ဝါ” ဟူသော ပါဠိသေသထည့်ပါဠိကိုလည်း- ‘အညထာ အာရာဓေန နာမ နတ္ထိ’ ဟူသော ၄-နှင့် ထို၏အဖွင့် အဆိုပါ ဋီကာဝါကျတို့ကို ထောက်၍ “တထာဂတေန ဝါ တထာဂတသာဝကေန ဝါ” ဟူသောပုဒ် တို့နှင့် အစပ်တူကြိုလျက် “အညတြ” ပုဒ်၌ပင် စပ်၍ သမ္ပန်သည်။ ဣတော ဝါ ပန သုတာဝယ် သုတာ၌ “သုတ-ဝတာ” ဟု ရှိမှ ပို၍ကောင်း၏။ ဣတော၊ မှ။ သုတဝတာ ဝါ၊ ကြားနာခြင်းရှိသူ တိတ္ထိကို၎င်းဟု ပေး။ တိတ္ထိတို့ ဘုရားတရားကို တစိတစောင်းနာ၍ တပည့်များအား ဟောကြောင်း စာပိုဒ် ၂၃၃-ပရိယာယသုတ်၌-၄-ဖွင့်၏။ တထာဂတ တထာဂတသာဝကနှင့် ဤသာသနာမှ အဖြေကိုကြားနာရသူ ဗာဟိရကမှတပါး ဤပြဿနာတို့ကို ဖြေဆို၍မေးသ၏ စိတ်ကိုကျေနပ်စေနိုင်သူ ဘယ်လူနတ်ဗြဟ္မာသတ္တဝါကိုမျှ သတ္တလောက၌ ငါဘုရားမြင်ဟူလို့ ဤ ၄-၌-တထာဂတော တထာဂတသာဝကောပိဟူရှိသည်ကား မကောင်း၊ မ-၄ ၁-ပါဠိအတိုင်း ကောင်း၏။

၂။ သဒေဝကေ စသော ပုဒ်တို့ အနက်ကို မ-၄ ၂-၄၁ အဖွင့်ရှိ၍ ဆိုခဲ့ပြီး သဒေဝကေစသည့်ပုဒ်တို့နှင့် မတူပဲ သမ္ပန်လိုက်သည်။ ထို့ကြောင့် ဤ-၄-နှင့် မ-၄ ၁-၃၆၀-၌ “ဝေ တိဏိ ဌာနာနိ လောကေ ပက္ခိပိတာ ဒေ ပဇာယာတိ ပဋ္ဌဟိပိ သတ္တလောကမေဝ ပရိယာယိယံတော” ဟု မိန့်ဆို၏။ သဒေဝကေ၊ သမာရကေ၊ သဗြဟ္မကေ သုံးဌာနကို လောကေ၌ စပ်။ သဒေဝကေ၊ သဗြဟ္မကေ နှစ်ဌာနဖြင့် ဗြဟ္မာသတ္တလောက၊ သမာရကေဖြင့် နတ် သတ္တလောက၊ လောကေဖြင့် နတ်ဗြဟ္မာသတ္တလောက ယူလေ။ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ၊ သဒေဝမနုဿာယ နှစ်ဌာနကို ပဇာယ၌ စပ်။ ၎င်းပုဒ်တို့ဖြင့် ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်၊ ရှင်ဘုရင် ကြွင်းလူများဟူသော လူသတ္တလောကကို ယူ။ ပေါင်း ငါးဌာနတို့ဖြင့် နတ်လူဗြဟ္မာဟူသော သတ္တလောကအားလုံးကို သိမ်းယူသည်။

အကြောင်းသည်။ ကတမောဝံစ၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိသန္တာန်၌။ ဝါ၊ ကိုယ်တွင်းခန္ဓာတို့ကို(အကြောင်းပြု၍။) ယဒပိ ကာမစ္ဆန္ဓော၊ အကြင်ဖြစ်သော ကာမစ္ဆန္ဓာသည်။ (အတ္ထိ၊ ဇါ။) တဒပိ၊ ထိုအဇ္ဈတ္တကာမစ္ဆန္ဓာသည်လည်း။ နိဝရဏံ၊ အပိတ်အပင် 'နိဝရဏ'မည်၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ပြင်ပသန္တာန်၌။ ဝါ၊ ပြင်ပ(သုတပါးတို့၏)ခန္ဓာတို့ကို (အကြောင်းပြု၍။) ယဒပိ ကာမစ္ဆန္ဓော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဇါ။) တဒပိ၊ ထိုဗဟိဒ္ဓ ကာမစ္ဆန္ဓာသည်လည်း။ နိဝရဏံ၊ မည်၏။ ဣဒံ၊ ဤ ၂-ပါးအပေါင်းသည်။ ကာမစ္ဆန္ဓာနိဝရဏန္တိ ဣတိ၊ ကာမစ္ဆန္ဓာနိဝရဏ ဟူ၍သာလျှင်။ (ဣတိ ဝေတ္ထံ။) ဥဒ္ဓေသံ၊ သရုပ်အားဖြင့် ထုတ်ပြထိုက်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ တံ ဧတံ၊ ထိုကာမစ္ဆန္ဓာနိဝရဏသည်။ ဣမိနာပိ ပရိယာယေန၊ ဤ (ဆိုအပ်ခဲ့သော) အကြောင်းအားဖြင့်လည်း။ ဒွယံ၊ ၂-ပါးအပေါင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဇါ။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ကိုယ်တွင်းခန္ဓာတို့၌။ (အတ္တနော ဟံတ္ထပါဒါဇီသု ဟု-ဋ္ဌဖွင့်သည်မှာ အဓိပ္ပါယ်တူသော။) ယဒပိ ဗျာပါဒေါ၊ အကြင်ဖြစ်သော ဗျာပါဒ(ဒေါသ)သည်။ (အတ္ထိ၊ ဇါ။) တဒပိ၊ ထိုအဇ္ဈတ္တ ဗျာပါဒသည်လည်း။ နိဝရဏံ၊ မည်၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ပြင်ပ (သုတပါး) ခန္ဓာတို့၌။ ယဒပိ ဗျာပါဒေါ၊ အကြင်ဖြစ်သော ဗျာပါဒသည်။ (အတ္ထိ၊ ဇါ။) တဒပိ၊ ထိုဗဟိဒ္ဓ ဗျာပါဒသည်လည်း။ နိဝရဏံ၊ မည်၏။ ဣဒံ၊ ဤ ၂-ပါးအပေါင်းသည်။ ဗျာပါဒနိဝရဏန္တိ ဣတိ၊ ဗျာပါဒနိဝရဏ ဟူ၍သာလျှင်။ ဥဒ္ဓေသံ၊ သရုပ်အားဖြင့် ထုတ်ပြထိုက်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ တံ ဧတံ၊ ထိုဗျာပါဒနိဝရဏသည်။ ဣမိနာပိ ပရိယာယေန၊ ဤအကြောင်းအားဖြင့်လည်း။ ဒွယံ၊ ၂-ပါးအပေါင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဇါ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယဒပိ ထိနံ၊ အကြင်ထိနသည်။ (အတ္ထိ၊ ဇါ။) တဒပိ၊ ထိုထိနသည်လည်း။ နိဝရဏံ၊ မည်၏။ ယဒပိ မိဒ္ဓံ၊ အကြင်မိဒ္ဓသည်။ (အတ္ထိ၊ ဇါ။) တဒပိ၊ ထိုမိဒ္ဓသည်လည်း။ နိဝရဏံ၊ မည်၏။ ဣဒံ၊ ဤထိန မိဒ္ဓ ၂-ပါးအပေါင်းသည်။ ထိနမိဒ္ဓနိဝရဏန္တိ ဣတိ၊ ထိနမိဒ္ဓနိဝရဏ ဟူ၍သာလျှင်။ ဥဒ္ဓေသံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ဇါ။ တံ ဧတံ၊ ထိုထိနမိဒ္ဓ ၂-ပါးအပေါင်းသည်။ ဣမိနာပိ ပရိယာယေန၊ အားဖြင့်လည်း။ ဒွယံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဇါ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယဒပိ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ အကြင်ဥဒ္ဓစ္စသည်။ (အတ္ထိ၊ ဇါ။) တဒပိ၊ ထိုဥဒ္ဓစ္စသည်လည်း။ နိဝရဏံ၊ မည်၏။ ယဒပိ ကုက္ကုစ္စံ၊ အကြင်ကုက္ကုစ္စသည်။ (အတ္ထိ၊ ဇါ။) တဒပိ၊ ထိုကုက္ကုစ္စသည်လည်း။ နိဝရဏံ၊ မည်၏။ ဣဒံ၊ ဤဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ ၂-ပါးအပေါင်းသည်။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနိဝရဏန္တိ ဣတိ၊ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနိဝရဏဟူ၍သာလျှင်။ ဥဒ္ဓေသံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ဇါ။ တံ ဧတံ၊ ထိုဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ ၂-ပါးအပေါင်းသည်။ ဣမိနာပိ ပရိယာယေန၊ အားဖြင့်လည်း။ ဒွယံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဇါ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မေသု၊ (မိမိ) ကိုယ်တွင်း ခန္ဓာတရားတို့၌။ ယဒပိ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ အကြင်ဖြစ်သော ဝိစိကိစ္ဆာသည်။ (အတ္ထိ၊ ဇါ။) တဒပိ၊ ထိုအဇ္ဈတ္တဝိစိကိစ္ဆာသည်လည်း။ နိဝရဏံ၊ မည်၏။ ဗဟိဒ္ဓါ ဓမ္မေသု၊ ပြင်ပရှစ်ဌာန ခန္ဓာတရားတို့၌။ ယဒပိ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဇါ။) တဒပိ၊ ထိုဗဟိဒ္ဓဝိစိကိစ္ဆာသည်လည်း။ နိဝရဏံ၊ မည်၏။ ဣဒံ၊ ဤအဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓ ဝိစိကိစ္ဆာ ၂-ပါးအပေါင်းသည်။ ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏန္တိ ဣတိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏဟူ၍သာလျှင်။ ဥဒ္ဓေသံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ဇါ။ တံ ဧတံ၊ ထိုဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏသည်။ ဣမိနာပိ ပရိယာယေန၊ အားဖြင့်လည်း။ ဒွယံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဇါ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယံ ပရိယာယံ၊ ကို။ အာဂမ္မ၊ ရှိ။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ နိဝရဏာ၊ တို့သည်။ ဒသ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သော ပရိယာယော၊ ထိုအကြောင်းသည်။ အယံ ခေါ၊ ဤသည်ပင်တည်း။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယံ ပရိယာယံ၊ ကို။ အာဂမ္မ၊ ရှိ။ သတ္တံ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့သည်။ စတုဒ္ဓသ၊ ၁၄-ပါးတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သော ပရိယာယော၊

တို့အကြောင်းသည်။ ငါတမောစ၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မေသု၊ ကိုယ်တွင်း သင်္ခါရတရားတို့၌။ ယဒပိ သတိ၊ အကြင် (သုံးသပ်သူ၏) အောက်မေ့မှုသတိသည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) တဒပိ၊ ထိုအဇ္ဈတ္တသတိသည်လည်း။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ မည်၏။ ဗဟိဒ္ဓါ ဓမ္မေသု၊ ကိုယ်၏ပြင်ပ သင်္ခါရတရားတို့၌။ ယဒပိ သတိ၊ အကြင် (သုံးသပ်သူ၏) အောက်မေ့မှုသတိသည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) တဒပိ၊ ထိုဗဟိဒ္ဓသတိသည်လည်း။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ မည်၏။ ဣဒံ ဤ အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓသတိ ၂-ပါးအပေါင်းသည်။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါတိ ဣတိ၊ ဟူ၍သာလျှင်။ ဥဒ္ဒေသံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၎င်း။ တံ ဧတံ၊ ထိုသတိသမ္ပောဇ္ဈင်သည်။ ဣမိနာပိ ပရိယာယေန၊ အားဖြင့်လည်း။ ဒွယံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ ယဒပိ ပဝိစိနတိ၊ စိစစ်၏။ ယဒပိ ပဝိစရတိ၊ (အနိစ္စစသော အားဖြင့်) ဆင်ခြင်၏။ ယဒပိ ပရိဝိမံသံ၊ ရူးစမ်းရှာဖွေခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ တဒပိ၊ ထိုအဇ္ဈတ္တံ စိစစ်ခြင်း စသည်သည်လည်း။ ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ မည်၏။ ဗဟိဒ္ဓါ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ ယဒပိ ပဝိစိနတိ၊ စိစစ်၏။ ယဒပိ ပဝိစရတိ၊ ၎င်း။ ယဒပိ ပရိဝိမံသံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ တဒပိ၊ ထိုဗဟိဒ္ဓံ စိစစ်ခြင်း စသည်သည်လည်း။ ဓမ္မဝိစယ- သမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ မည်၏။ ဣဒံ ဤ အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓ ပညာ ၂-ပါးအပေါင်းသည်။ ဓမ္မဝိစယသမ္ပော- ဇ္ဈင်္ဂါတိ ဣတိ၊ ဟူ၍သာလျှင်။ ဥဒ္ဒေသံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ တံ ဧတံ၊ ထိုဓမ္မဝိစယ သမ္ပောဇ္ဈင်သည်။ ဣမိနာပိ ပရိယာယေန၊ အားဖြင့်လည်း။ ဒွယံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ပြစ်၏။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ကာယိကံ၊ ကိုယ်၌ ဖြစ်သော။ ယဒပိ ဝိရိယံ၊ အကြင် ဝိရိယသည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) တဒပိ၊ ထိုကာယိကဝိရိယသည်လည်း။ ဝိရိယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ဝိရိယသမ္ပောဇ္ဈင်မည်၏။ စေတသိကံ၊ စိတ်၌ ဖြစ်သော။ ယဒပိ ဝိရိယံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) တဒပိ၊ ထိုစေတသိက ဝိရိယသည်လည်း။ ဝိရိယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ မည်၏။ ဣဒံ ဤ ကာယိက စေတသိက ဝိရိယ ၂-ပါးအပေါင်းသည်။ ဝိရိယ- သမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါတိ ဣတိ၊ ဟူ၍သာလျှင်။ ဥဒ္ဒေသံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၎င်း။ တံ ဧတံ၊ ထို ဝိရိယ သမ္ပောဇ္ဈင်သည်။ ဣမိနာပိ ပရိယာယေန၊ အားဖြင့်လည်း။ ဒွယံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သဝိတက္ကသဝိစာရာ၊ ဝိတက်နှင့်လည်း တက္က ဝိစာရနှင့်လည်း တက္ကဖြစ်သော။ ယဒပိ ပီတိ၊ အကြင်ပီတိသည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) တဒပိ၊ ထို သဝိတက္ကသဝိစာရာပီတိသည်လည်း။ ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ မည်၏။ အဝိတက္ကအဝိစာရာ၊ ဝိတက်လည်းမရှိ ဝိစာရလည်း မရှိသော။ ယဒပိ ပီတိ၊ အကြင် ပီတိသည်လည်း။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) တဒပိ၊ ထိုအဝိတက္က အဝိစာရာ ပီတိသည်လည်း။ ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ မည်၏။ ဣဒံ ဤ သဝိတက္ကသဝိစာရာ အဝိတက္က အဝိစာရာပီတိ ၂-ပါးအပေါင်း သည်။ ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါတိ ဣတိ၊ ဟူ၍သာလျှင်။ ဥဒ္ဒေသံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၎င်း။ တံ ဧတံ၊ ထို ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်သည်။ ဣမိနာပိ ပရိယာယေန၊ အားဖြင့်လည်း။ ဒွယံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယဒပိ ကာယပ္ပဿဒ္ဓိ၊ အကြင် စေတသိကအပေါင်း၏ ငြိမ်းအေးခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) တဒပိ၊ ထိုစေတသိကအပေါင်း၏ငြိမ်းအေးခြင်းသည်လည်း။ ပဿဒ္ဓိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ မည်၏။ ယဒပိ စိတ္တပ္ပဿဒ္ဓိ၊ အကြင် စိတ်၏ငြိမ်းအေးခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) တဒပိ၊ ထိုစိတ်၏ ငြိမ်းအေးခြင်းသည်လည်း။ ပဿဒ္ဓိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ မည်၏။ ဣဒံ ဤ ကာယပ္ပဿဒ္ဓိ၊ စိတ္တပ္ပဿဒ္ဓိ ၂-ပါး အပေါင်းသည်။ ပဿဒ္ဓိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါတိ ဣတိ၊ ဟူ၍သာလျှင်။ ဥဒ္ဒေသံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၎င်း။

တံ တေ၊ ထိုပဿဒ္ဓိသမ္ပောဇ္ဈင်သည်။ ဣမိနာပိ ပရိယာယေန၊ အားဖြင့်လည်း။ ဒွယံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဇီ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သဝိတက္ကော သဝိစာရော၊ ဝိတက်နှင့်လည်းတကွ ဝိစာရနှင့်လည်းတကွဖြစ်သော။ ယဒပိ သမာဓိ အကြင်သမာဓိသည်။ (အတ္ထိ၊ ဇီ။) တဒပိ၊ ထိုသဝိတက္ကသဝိစာရသမာဓိသည်လည်း။ သမာဓိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ၊ မည်၏။ အဝိတက္က အဝိစာရော၊ ဝိတက်လည်း မရှိဝိစာရလည်း မရှိသော။ ယဒပိ သမာဓိ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဇီ။) တဒပိ၊ ထိုအဝိတက္ကအဝိစာရသမာဓိ သည်လည်း။ သမာဓိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ၊ မည်၏။ ဣဒံ၊ ဤသဝိတက္ကသဝိစာရ အဝိတက္ကအဝိစာရ သမာဓိ ၂ပါး အပေါင်းသည်။ သမာဓိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါတိ ဣတိ၊ ဟူ၍သာလျှင်။ ဥဒ္ဓေသံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ဇီ။ တံ တေ၊ ထိုသမာဓိသမ္ပောဇ္ဈင်သည်။ ဣမိနာပိ ပရိယာယေန၊ အားဖြင့်လည်း။ ဒွယံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဇီ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မေသု၊ ကိုယ်တိုင်း သင်္ခါရတရားတို့၌။ ယဒပိ ဥပေက္ခာ၊ အကြင်လျစ်လျူရှုခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ဇီ။) တဒပိ၊ ထိုအဇ္ဈတ္တဥပေက္ခာသည်လည်း။ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ၊ မည်၏။ ဗဟိဒ္ဓါဓမ္မေသု၊ ကိုယ်၏ပြင်ပ သင်္ခါရတရားတို့၌။ ယဒပိ ဥပေက္ခာ၊ အကြင်လျစ်လျူရှုခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ဇီ။) တဒပိ၊ ထိုဗဟိဒ္ဓဥပေက္ခာသည်လည်း။ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ၊ မည်၏။ ဣဒံ၊ ဤအဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓဥပေက္ခာ ၂-ပါးအပေါင်းသည်။ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါတိ ဣတိ၊ ဟူ၍သာလျှင်။ ဥဒ္ဓေသံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ဇီ။ တံ တေ၊ ထိုဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်သည်။ ဣမိနာပိ ပရိယာယေန၊ အားဖြင့်လည်း။ ဒွယံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဇီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယံ ပရိယာယံ၊ အကြင် အကြောင်းကို။ အာဂမ္မ၊ စံ၍။ သတ္ထ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ တို့သည်။ စတုဒ္ဓသ၊ ၁၄-ပါးတို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) သော ပရိယာယော၊ ထိုအကြောင်းသည်။ အယံ ခေါ၊ ဤသည်ပင်တည်း။ ဣတိ၊ ဇီ။

ဒုတိယံ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-အဂ္ဂိသုတ်

၂၃၄။ (အထ ခေါ မှစ၍ အာဇာနိသာမာတိ တိုင်အောင် ပရိယာယသုတ်နှင့် တူ၏။ များစွာသော ရဟန်းတို့သည် ဆွမ်းခံကြရာ အချိန်စောသဖြင့် တိတ္ထိတို့ထံဝင်ကြ၍ “တိတ္ထိတို့က သင်တို့ဆရာနှင့် ငါတို့ ဘာမှမထူး” ဟု ပြောကြသော်လည်း ဘာမျှ ပြန်မပြောပဲ ဘုရားထံ ပြန်လျှောက်ကြပုံ ဖြစ်သည်။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံဝါဒိနော၊ ဤသို့ပြောဆိုလေ့ရှိကြကုန်သော။ အညတိတ္ထိယာ၊ ကုန်သော။ ပရိဗ္ဗာဇကာ၊ တို့ကို။ “အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ယသ္မိံ သမယေ၊ အကြင်အခါ၌။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ လိနံ၊ တွန့်ဆုတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဇီ။ တသ္မိံ သမယေ၊ ထိုအခါ၌။ ကတမေသံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ၊ အဘယ်ဗောဇ္ဈင်တို့ကို။ ဘာဝနာယ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှါ။ အကာလော၊ အခါမဟုတ်သနည်း။ တသ္မိံ သမယေ၊ ထိုအခါ၌။ ကတမေသံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ၊ အဘယ်ဗောဇ္ဈင်တို့ကို။ ဘာဝနာယ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှါ။ ကာလော၊ အခါမဟုတ်သနည်း။ အာဝုသော၊ တို့။ ယသ္မိံ ပန သမယေ၊ အကြင်အခါ၌ကား။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥဒ္ဓတံ၊ ပျံလွင့်သည်။ ဟောတိ၊ ဇီ။ တသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ ကတမေသံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝနာယ၊ ငှါ။ အကာလော၊ နည်း။ တသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ ကတမေသံ

ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝနာယ၊ ငှါ။ ကာလောတိ၊ အခါဟုတ်သနည်း။ ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။
 ဝစနိယာ၊ ပြောဆိုအပ်ကုန်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေ၊ ဤသို့။ ပဋ္ဌာ၊ မေးမြန်း
 အပ်ကုန်သော်။ အညတိတ္ထိယာ၊ ကုန်သော။ ပရိဗ္ဗာဇဲကာ၊ တို့သည်။ န ဝေဝ သမ္ပယိဿန္တိ၊
 ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် သိလည်း မသိနိုင်စေကုန်လတ္တံ့။ (ပြည့်ပြည့်စုံစုံ မဖြေဆိုကုန်နိုင်လတ္တံ့
 ဟူလို။) ဥတ္တရိ၊ ထိုထက်အလွန်။ ဝိသာတံ စ၊ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းသို့လည်း။ အာပဇ္ဇိဿန္တိ စ၊
 ရောက်လည်း ရောက်ကုန်လတ္တံ့။ တံ၊ ထိုသို့ မဖြေဆိုနိုင်ခြင်း၊ ပင်ပန်းခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းသည်။
 ကိဿ ဟေတု၊ အဘယ်မည်သော အကြောင်းကြောင့်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယဿ၊ အကြင်
 အကြောင်းကြောင့်။ (တံ = နိပါတမတ္တ) အဝိသယသ္မိံ၊ (တိတ္ထိတို့၏) အရာမဟုတ်သည်။
 ပုစ္ဆိတော၊ မေးမြန်းအပ်၏။ (တထာ၊ ထိုအကြောင်းကြောင့်တည်း။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တထာ-
 ဂတေန ဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားကို၎င်း။ တထာဂတသာဝကေန ဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား၏တပည့်ကို၎င်း။
 ပန၊ ထို့ပြင်။ ဣတော၊ ဤငါဘုရားသာသနာတော်မှ။ သုတာ၊ (ဤပြဿနာတို့၏ အဖြေကို)
 ကြားနာရ၍။ (အာရာဇကေန ဝါ၊ [ဤပြဿနာတို့ကိုဖြေဆိုခြင်းဖြင့်] စိတ်ကိုနှစ်သက်စေတော်သော
 [တထာဂတနှင့် တထာဂတသာဝကမဟုတ်] သူကို၎င်း။) အညတြ၊ ကြည်ထား၍။ ယော၊ အကြင်
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣမေသံ ပဉ္စာနံ၊ ဤပြဿနာတို့ကို။ ဝေယျာကရဏေန၊ ဖြေဆိုခြင်းဖြင့်။ စိတ္တံ၊
 (မေးသ၏) စိတ်ကို။ အာရာဇေယျ၊ နှစ်သက်စေရာ၏။ တံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သဒေဝကေ၊ အရူပ
 ဗြဟ္မာတို့နှင့် တကွဖြစ်သော။ သမာရကေ၊ ကာမာဝစရနတ်တို့နှင့် တကွဖြစ်သော။ သဗြဟ္မကေ၊
 ရူပဗြဟ္မာတို့နှင့် တကွဖြစ်သော။ လောကေ၊ နတ်ဗြဟ္မာသတ္တလောက၌၎င်း။ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ၊
 ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် တကွဖြစ်သော။ သဒေဝမနုဿာယ၊ သမုတိနတ်ဟူသောလူမင်း၊ ကြွင်းသော
 လူအပေါင်းနှင့် တကွဖြစ်သော။ ပဇာယ၊ လူဟူသော သတ္တလောက၌၎င်း။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။
 န ပဿာမိ၊ မြင်တော်မမူ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ စိတ္တံ၊ သည်။ လိနံ၊ တွန့်သည်။ ဟောတိ၊ ၎်။ တသ္မိံ
 သမယေ၊ ၌။ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂကို။ ဘာဝနာယ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှါ။
 အကာလော၊ အခါမဟုတ်။ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ကို။ ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ကို။ ပ။
 အကာလော၊ မဟုတ်။ တံ၊ ထိုစိတ်တွန့်ရာအခါ၌ ပဿဒ္ဓိ၊ သမာဓိ၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် ၃-ပါးကို
 မပွားရခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စိတ္တံ၊ သည်။
 လိနံ၊ တွန့်၏။ ဧတေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထိုပဿဒ္ဓိ၊ သမာဓိ၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်တရားတို့သည်။ တံ၊
 ထိုတွန့်သောစိတ်ကို။ ဒုဿမုဋ္ဌာပယံ၊ ခဲယဉ်းစွာ တက်ကြွစေအပ်သည်။ (တက်ကြွစေနိုင်ခဲ့သည်၊
 မတက်ကြွစေနိုင်သည်။) ဟောတိ၊ ၎်။ (တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်တည်း။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ဥပမာကိုဆိုအံ့။ ပုရိသော၊ ဟောကျိားသည်။ ပရိတ္တံ၊ အနည်း
 ငယ်သော။ အဂ္ဂိံ၊ မီးကို။ ဥဇ္ဇာလိတုကာမော၊ တောက်စေလိုသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ သော၊
 ထိုယောကျိားသည်။ တတ္ထ၊ ထိုအနည်းငယ်သောမီး၌။ အလ္လာနိ၊ စိုကုန်သော။ တိဏာနိ ဝေဝ၊
 မြက်တို့ကိုလည်း။ ပက္ခိပေယျ၊ ထည့်ရာ၏။ အလ္လာနိ၊ စိုကုန်သော။ ဂေါမယာနိ စ၊ နွားချေးတို့ကို
 လည်း။ ပက္ခိပေယျ၊ ထည့်ရာ၏။ အလ္လာနိ၊ ကုန်သော။ ကဋ္ဌာနိ စ၊ ထင်းတို့ကိုလည်း။ ပက္ခိပေယျ၊
 ထည့်ရာ၏။ ဥဒကဝါတဉ္စ၊ ရေ၊ လေကိုလည်း။ ဒဒေယျ၊ လောင်းမှုတ်ပေးရာ၏။ ပံသုကေန
 စ၊ မြေမှုန့်ဖြင့်လည်း။ ဩကိရေယျ၊ ပက်လောင်းရာ၏။ သော ပုရိသော၊ ထိုယောကျိားသည်။
 ပရိတ္တံ၊ သော။ အဂ္ဂိံ၊ ကို။ ဥဇ္ဇာလေတံ၊ တောက်စေခြင်းငှါ။ ဘဒ္ဒဗ္ဗာ န ဝေ၊ သိုက်သလော။

ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ တေ၊ ဤသို့ပြုခြင်းသည်။ နော ဟိ၊ မပြစ်နိုင်ပါ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ လိနံ၊ တွန့်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ကို။ ဘာဝနာယ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှါ။ အကာလော၊ အခါမဟုတ်။ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ကို။ ဘာဝနာယ၊ ငှါ။ အကာလော၊ မဟုတ်။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ကို။ ဘာဝနာယ၊ ငှါ။ အကာလော၊ မဟုတ်။ တံ၊ ထိုစိတ် တွန့်ရာအခါ၌ ပဿဒ္ဓိ၊ သမာဓိ၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် ၃-ပါးကို မပွားရခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စိတ္တံ၊ သည်။ လိနံ၊ တွန့်၏။ ဧတေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထိုပဿဒ္ဓိ၊ သမာဓိ၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်တရားတို့သည်။ တံ၊ ထိုတွန့်သောစိတ်ကို။ ဒုဿမုဋ္ဌာပယံ၊ ခဲယဉ်းစွာတက်ကြွစေအပ်သည်။ (တက်ကြွစေနိုင်ခဲ့သည်။ မတက်ကြွစေနိုင်သည်။) ဟောတိ၊ ၏။ (တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်တည်း။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ စိတ္တံ၊ သည်။ လိနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ကို။ ဘာဝနာယ၊ ငှါ။ ကာလော၊ အခါတည်း။ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ကို။ ဘာဝနာယ၊ ငှါ။ ကာလော၊ တည်း။ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ကို။ ဘာဝနာယ၊ ငှါ။ ကာလော၊ တည်း။ တံ၊ ထိုစိတ်တွန့်ရာ အခါ၌ ဓမ္မဝိစယ၊ ဝီရိယ၊ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင် ၃-ပါးကို ပွားခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စိတ္တံ၊ သည်။ လိနံ၊ တွန့်၏။ ဧတေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထိုဓမ္မဝိစယ၊ ဝီရိယ၊ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်တရားတို့သည်။ တံ၊ ထိုတွန့်သောစိတ်ကို။ သုဿမုဋ္ဌာပယံ၊ လွယ်ကူစွာ တက်ကြွစေအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်တည်း။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယုတာပိ၊ အံ။ ပုရိသော၊ သည်။ ပရိတ္တံ၊ သော။ အဂ္ဂိံ၊ ကို။ ဥဇ္ဇာလိတုကာမော၊ သည်။ အဿ၊ ၏။ သော၊ သည်။ တတ္ထ၊ ၌။ သုက္ခာနိ၊ ခြောက်ကုန်သော။ တိဏာနိ စေ၊ မြက်တို့ကိုလည်း။ ပက္ခိပေယျ၊ ရှာ၏။ ပ။ မုခဝါတဉ္စ၊ ခံတွင်းလေကိုလည်း။ ဒဒေယျ၊ မှတ်ပေးရာ၏။ ပံသုကေန စ၊ မြေမှုန့်ဖြင့်လည်း။ န စ သြကိရေယျ၊ မပက်လောင်းရာ။ သော ပုရိသော၊ သည်။ ပရိတ္တံ၊ သော။ အဂ္ဂိံ၊ ကို။ ဥဇ္ဇာလေတံ၊ ငှါ။ ဘဗ္ဗော နု ခေါ၊ ထိုက်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရှား။ တေ၊ မှန်ပါ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ စိတ္တံ၊ သည်။ လိနံ၊ တွန့်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ကို။ ဘာဝနာယ၊ ငှါ။ ကာလော၊ အခါတည်း။ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ကို။ ဘာဝနာယ၊ ငှါ။ ကာလော၊ တည်း။ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ကို။ ဘာဝနာယ၊ ငှါ။ ကာလော၊ တည်း။ တံ၊ ထိုစိတ် တွန့်ရာအခါ၌ ဓမ္မဝိစယ၊ ဝီရိယ၊ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင် ၃-ပါးကို ပွားရခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ အဘယ် အကြောင်းကြောင့်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စိတ္တံ၊ သည်။ လိနံ၊ တွန့်၏။ ဧတေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထိုဓမ္မဝိစယ၊ ဝီရိယ၊ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်တရားတို့သည်။ တံ၊ ထိုတွန့်သောစိတ်ကို။ သုဿမုဋ္ဌာပယံ၊ လွယ်ကူစွာ တက်ကြွစေအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဥဒ္ဓတံ၊ ပျံလွင့်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ကို။ ပ။ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ကို။ ပ။ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ကို။ ဘာဝနာယ၊ ငှါ။ အကာလော၊ မဟုတ်။ တံ၊ ထိုစိတ်ပျံလွင့်ရာအခါ၌ ဓမ္မဝိစယ၊ ဝီရိယ၊ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင် ၃-ပါးကို မပွားရခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥဒ္ဓတံ၊ ပျံလွင့်၏။ ဧတေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထိုဓမ္မဝိစယ၊ ဝီရိယ၊ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်တရားတို့

သည်။ တံ၊ ထိုပျံလွင့်သောစိတ်ကို။ ဒုဝုပသမယံ၊ ခဲယဉ်းစွာငြိမ်းစေအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။
(တသ္မာ၊ ကြောင့်တည်း။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ။ ပုရိသော၊ သည်။ မဟန္တံ၊ ကြီးသော။ အဂ္ဂိက္ခန္ဓံ၊ မီးပုံကို။
နိဗ္ဗာပေတုကာမော၊ ငြိမ်းစေလိုသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ သော၊ ထိုယောက်ျားသည်။ တတ္ထ၊
ထိုမီးပုံကြီး၌။ သုက္ခာနိ၊ ကုန်သော။ တိဏာနိ စေတ၊ တို့ကိုလည်း။ ပက္ခိပေယျ၊ ရာ၏။
သုက္ခာနိ၊ ကုန်သော။ ဂေါမယာနိ စ၊ တို့ကိုလည်း။ ပက္ခိပေယျ၊ ရာ၏။ သုက္ခာနိ၊ ကုန်သော။
ကဋ္ဌာနိ စ၊ တို့ကိုလည်း။ ပက္ခိပေယျ၊ ရာ၏။ မုခဝါဘဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ဒဒေယျ၊ ရာ၏။ ပံသုကေန
စ၊ ပြေမှုန်ဖြင့်လည်း။ န စ၊ သြကိရေယျ၊ မပက်လောင်းရာ။ သော ပုရိသော၊ သည်။ မဟန္တံ၊
သော။ အဂ္ဂိက္ခန္ဓံ၊ မီးပုံကို။ နိဗ္ဗာပေတု၊ ငြိမ်းစေခြင်းငှါ။ ဘဗ္ဗော န ခေါ၊ ထိုက်သလော။ ဣတိ၊
ဤသို့မေးတော်မူ၏။ ဘန္ဓေ၊ ရား။ ဝေံ၊ ဤသို့ပြုခြင်းသည်။ နော ဟိ၊ မဖြစ်နိုင်ပါ။ ဘိက္ခဝေ၊
တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ပ။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယသ္မိံ စ သမယေ၊ ၌။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥဒ္ဓတံ၊ ပျံလွင့်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။
တသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ကိ။ ပ။ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ကိ။ ပ။ ဥပေက္ခာ-
သမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ကိ။ ဘာဝနာယ၊ ငှါ။ ကာလော၊ အခါတည်း။ တံ၊ ထိုစိတ်ပျံလွင့်ရာအခါ၌
ပဿဒ္ဓိ၊ သမာဓိ၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် ၃-ပါးကို ပွားရခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊
တို့။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥဒ္ဓတံ၊ ပျံလွင့်၏။ ဧတေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထိုပဿဒ္ဓိ၊ သမာဓိ၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်
တရားတို့သည်။ တံ၊ ထိုပျံလွင့်သောစိတ်ကို။ ဒုဝုပသမယံ၊ လွယ်ကူစွာငြိမ်းစေအပ်သည်။ ဟောတိ၊
၎င်း။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်တည်း။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ။ ပုရိသော၊ သည်။ ပ။ အဿ၊ ၎င်း။ သော၊ သည်။ တတ္ထ၊
ထိုမီးပုံကြီး၌။ အလ္လာနိ၊ စိုက်ကုန်သော။ တိဏာနိ စေတ၊ မြက်တို့ကိုလည်း။ ပက္ခိပေယျ၊ ရာ၏။ ပ။
ဥဒကဝါဘဉ္စ၊ ရေလေကိုလည်း။ ဒဒေယျ၊ ရာ၏။ ပံသုကေန စ၊ ဖြင့်လည်း။ သြကိရေယျ၊
ပက်လောင်းရာ၏။ သော ပုရိသော၊ သည်။ ပ။ ဘဗ္ဗော န၊ ထိုက်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်
မူ၏။ ဘန္ဓေ၊ ရား။ ဝေံ၊ မှန်ပါ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ပ။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

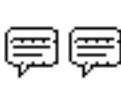
ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သတိံ စ ခေါ၊ သတိ သမ္မောဇ္ဈင်ကိုကား။ သဗ္ဗတ္တိကံ၊ အလုံးစုံသော ကိစ္စတို့၌
အလိဂ္ဂိထိုက်၏ ဟူ၍။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။

တတိယံ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ သဗ္ဗတ္တ ဣစ္စိတဗ္ဗာတိ သဗ္ဗတ္တိကာ ဟု (သဗ္ဗတ္တ ဟူသော ဝိဘတ္တိပစ္စယန္တပုဒ်နှင့် ဣစ္စိတဗ္ဗတဒ္ဓိတံ) ပြု။
သဗ္ဗတ္တ+ထိကာ။ ထိကာ ပစ္စယ=ဣစ္စိတဗ္ဗတ္တ။ သဗ္ဗတ္တ နိယတ္တော သဗ္ဗတ္တိကာ၊ သဗ္ဗေန ဝါ (လိနဒ္ဓစ္စပက္ခိကေန
ဗောဇ္ဈင်္ဂေန) အတ္ထေတဗ္ဗာ သဗ္ဗတ္တိယာ၊ သဗ္ဗတ္တိယာဝ သဗ္ဗတ္တိကာဟု သံ-ဇိ ၂-၄၃၅-၌ ဆို၏။ ယင်း သတိကို
လောက၊ ဓမ္မန၊ သဗ္ဗကမ္မိကာမစ္စတို့နှင့် ဥပမာပြု၏။ ၄-ဇိ ဣလေ၊ ၆-၌ “လောကဉ္စ နှောဉ္စ လောကဓူပနံ” ဟု
သမာဟာရဒ္ဓန်ပြုသည်။ အဓိလာနမ္မိလမစ္စပံသာနံ ပေနဝါသံ သာယိတော (၉-ဇ္ဇ ၁-၂၅၉ ကပေါတဇာတ်)၌
ဓူပနဝါသံအရ ထိုအပ်သော အာလာပသည်တို့၏ အနံကို ယူသည်။ ဤလော-ကဓူပနံ၌ ဣလိ ဓမ္မနအရ မဆလော
၈သည်ကို ယူ။

၄-မေတ္တာသဟဂတသုတ်

၂၃၅။ ကေ သမယံ၊ ဌံ။ ဘဂဝါ၊ သညံ။ ကောလိယေသု၊ ကောလိယတိုင်းတို့၌။ ကောလိယာနံ၊ ကောလိယတိုင်းတို့၏။ ဟလိဒ္ဓဝသနံ နာမ၊ ဟလိဒ္ဓဝသနမည်သော။ နိဂမော၊ နိဂုံးသည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။ တတ္ထ၊ ထိုဟလိဒ္ဓဝသန နိဂုံး၌။) ဝိဟရတိ၊ ၎င်း။ အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ သမ္ပဟုလာ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ပုဗ္ဗဏှသမယံ၊ နံနက်အခါ၌။ နိဝါသေတွာ၊ သင်းပိုင်ကို ပြင်ဝတ်ကုန်၍။ ပတ္တစိဝရံ၊ သပိတ်သကန်းကို။ အာဒါယ၊ ယူကုန်၍။ ဟလိဒ္ဓဝသနံ၊ ဟလိဒ္ဓဝသနနိဂုံးသို့။ ပိဏ္ဏာယ၊ ငှါ။ ပဝိသိ သု၊ ဝင်ကုန်ပြီ။ အထ ခေါ၊ ၌။ တေသံ ဘိက္ခုနံ၊ ထိုရဟန်းတို့၏။ ဟလိဒ္ဓဝသနေ၊ ဟလိဒ္ဓဝသနနိဂုံး၌။ ပိဏ္ဏာယ၊ ငှါ။ စရိတံ၊ ငှါ။ အတိပုဂေါ ခေါ တာဝ၊ အလွန်စောသေး၏။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ ယေန၊ ၌။ အညတိတ္ထိယာနံ၊ ကုန်သော။ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ၊ တို့၏။ အာရာမော၊ အာရာမကျောင်းတိုက်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) တေန၊ သို့။ ဥပသက်မေယျာမ၊ ချဉ်းကပ်ရကုန်မူကား။ ယံနုနာတိ၊ ကောင်း၏ဟူသော။ တေ၊ ဤအကြံသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ အထ ခေါ၊ ၌။ တေ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ယေန၊ ၌။ အညတိတ္ထိယာနံ၊ ကုန်သော။ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ၊ တို့၏။ အာရာမော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) တေန၊ သို့။ ဥပသက်မိ သု၊ ချဉ်းကပ်ကုန်ပြီ။ ဥပသက်မိတွာ၊ ကုန်၍။ အညတိတ္ထိယေဟိ၊ ကုန်သော။ တေဟိ ပရိဗ္ဗာဇကေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ အတူတကွ။ သမ္မောဒိ သု၊ ရောနှောမိကုန်ပြီ။ သမ္မောဒနိယံ၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ်ဖြစ်သော။ သာရဏိယံ၊ အောက်မေ့ဖွယ်ကောင်းသော။ ကထံ၊ စကားကို။ ဝိတိသံရေတွာ၊ ပြီးဆုံးစေပြီး၍။ ကေမန္တံ၊ တခုသော အရပ်အဖို့၌။ နိသိဒိ သု၊ ထိုင်ကုန်ပြီ။ ကေမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္ဓေ ခေါ၊ ထိုင်ကုန်သော။ တေ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ အညတိတ္ထိယာ၊ ကုန်သော။ ပရိဗ္ဗာဇကာ၊ တို့သည်။ “အာဝုသော၊ ငါရှင်တို့။ သမဏော ဂေါတမော၊ ရဟန်းဂေါတမသည်။ သာဝကာနံ၊ တပည့်တို့အား။ ‘ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ထေ၊ လာကြကုန်။ တုမော၊ သင်တို့သည်။ စေတသော၊ စိတ်၏။ ဥပက္ကိလေသေ၊ ညစ်ညူးကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ပညာယ၊ ပညာ၏။ ဒုဗ္ဗလီကရဏေ၊ အားနည်းသည်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော။ ပုဗ္ဗေ၊ ဤပါးကုန်သော။ နိဝရဏေ၊ နိဝရဏတို့ကို။ ပဟာယ၊ ပယ်စွန့်၍။ မေတ္တာသဟဂတေန၊ မေတ္တာနှင့်တကွဖြစ်သော။ စေတသာ၊ စိတ်ဖြင့်။ ဧကံ၊ တခုသော။ ဒိသံ၊ အရပ် မျက်နှာကို။ ဖရိတွာ၊ ဖြန့်၍။ ဝိဟရထ၊ နေကြကုန်လော။ တထာ၊ ထိုအတူ။ ဒုတိယံ၊ ၂-ခုမြောက်အရပ် မျက်နှာကို။ တထာ၊ တူ။ တတိယံ၊ ၃-ခုမြောက်အရပ်မျက်နှာကို။ တထာ၊ တူ။ စတုတ္ထံ၊ ၄-ခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ ဖရိတွာ၊ ၍။ ဝိဟရထ၊ ကုန်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်အရပ်၌၎င်း။ ‘အခေ၊ အောက်အရပ်၌၎င်း။ တိရိယံ၊ ဖိလာအရပ်၌၎င်း။ သဗ္ဗမိ၊ အလုံးစုံသော အရပ် ၁၀-မျက်နှာတို့၌။ သဗ္ဗတ္တတာယ၊ အလုံးစုံသောသူတို့၌ မိမိနှင့်တူသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သဗ္ဗာဝန္တံ၊ အလုံးစုံသော နတ်၊ လူ၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါရှိသော။ လောကံ၊ သတ္တဝါအပေါင်းကို။ ဝိပုလေန၊ ပြန့်ပြောသော။ မဟဂ္ဂတေန၊ မြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်သော။ အပ္ပမာဏေန၊ အတိုင်းအရှည် မရှိသော။ အဝေရေန၊ ရန်မရှိသော။ အပ္ပာပဇ္ဇေန၊ ဆင်းရဲမရှိသော။ မေတ္တာသဟဂတေန၊ မေတ္တာနှင့်တကွဖြစ်သော။ စေတသာ၊ စိတ်ဖြင့်။ ဖရိတွာ၊ ဖြန့်၍။ ဝိဟရထ၊ ကုန်လော။ (ကရုဏာသဟဂတေန၊ ကရုဏာနှင့်တကွဖြစ်သော။ပ။ ဖရိတွာ၊ ဖြန့်၍။ ဝိဟရထ၊ နေကြကုန် လော။ မုဒိတာသဟဂတေန၊ မုဒိတာနှင့်တကွဖြစ်သော။ပ။ ဖရိတွာ၊ ဖြန့်၍။ ဝိဟရထ၊ နေကြ ကုန်လော။ ဥပေက္ခာသဟဂတေန၊ ဥပေက္ခာနှင့်တကွဖြစ်သော။ပ။ ဖရိတွာ၊ ဖြန့်၍။ ဝိဟရထ၊ တိ၊ နေကြကုန်လော’ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ဒေသတိ၊ ဟောပြော၏။ (တိတ္ထိတို့၏ ဓမ္မဒေသနာကာရ၌လည်း ဤနည်းပင်ပေး၊ ဘိက္ခဝေနှင့်အာဝုသော အာလုပ်ပုဂံမျှသာ ထူးသည်။)

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေဝါဒိနော၊ ကုန်သော။ အညတိတ္ထိယာ၊ ကုန်သော။ ပရိဗ္ဗာဇကာ၊ တို့ကို။
 “အာဝုသော၊ တို့။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ ဘာဝိတာ ပန၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ၊
 စိတ်၏ (ဆန့်ကျင်ဘက် နိဝရဏတို့မှ) လွတ်မြောက်ရာ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိသည်။ ကိံဂတိ-
 ကာ၊ အဘယ်သို့သော ပြီးစီးခြင်းရှိသည်။ ကိံပရမာ၊ အဘယ်သို့သော အမြတ်အထွတ်ရှိသည်။
 ကိံဖလော၊ အဘယ်သို့သော အကျိုးအာနိသင်ရှိသည်။ ကိံပရိယောသာနာ၊ အဘယ်သို့သော
 အဆုံးရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ အာဝုသော၊ တို့။ ကထံ၊ သို့။ ဘာဝိတာ ပန၊ သော။
 ကရုဏာစေတောဝိမုတ္တိ၊ စိတ်၏ (ဆန့်ကျင်ဘက် နိဝရဏတို့မှ) လွတ်မြောက်ရာ ကရုဏာစေတော
 ဝိမုတ္တိသည်။ ပ။ မုဒိတာစေတောဝိမုတ္တိ၊ စိတ်၏ (ဆန့်ကျင်ဘက် နိဝရဏတို့မှ) လွတ်မြောက်ရာ
 မုဒိတာစေတောဝိမုတ္တိသည်။ ပ။ ဥပေက္ခာစေတောဝိမုတ္တိ၊ စိတ်၏ (ဆန့်ကျင်ဘက် နိဝရဏတို့မှ)
 လွတ်မြောက်ရာ ဥပေက္ခာစေတောဝိမုတ္တိသည်။ ပ။ ကိံပရိယောသာနာ၊ သည်။ ဟောတိတိ၊
 ဖြစ်သနည်း” ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဝစနိယာ၊ ဆိုအပ်ကုန်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။
 ဝေ၊ ဤသို့။ ပုဋ္ဌာ၊ မေးမြန်းအပ်ကုန်သော။ အညတိတ္ထိယာ၊ ကုန်သော။ ပရိဗ္ဗာဇကာ၊ တို့သည်။
 န စေဝ သမ္ပိယံသန္တိ၊ ကောင်းစွာအပြားဖြင့် သိလည်း မသိနိုင်စေကုန်လတ္တံ့။ (ပြည့်ပြည့်စုံစုံ
 မဖြေဆိုနိုင်ကုန်လတ္တံ့ ဟူလို။) ဥတ္တရိံ၊ ထိုထက်အလွန်။ ဝိသာတံ စုပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းသို့လည်း။
 အာပဇိသန္တိ စ၊ ရောက်လည်း ရောက်ကုန်လတ္တံ့။ တံ၊ ထိုသို့ မဖြေဆိုနိုင်ခြင်း၊ ပင်ပန်းခြင်းသို့
 ရောက်ခြင်းသည်။ ကိံဿ ဟေတု၊ အဘယ်မည်သော အကြောင်းကြောင့်နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။
 ယထာ၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်။ (တံ=နိပါတမတ္ထ) အဝိသယသ္မိံ၊ (တိတ္ထိတို့၏) အရာမဟုတ်
 သည်။ ပုစ္ဆိတော၊ မေးမြန်းအပ်၏။ (တထာ၊ ထိုအကြောင်းကြောင့်တည်း။) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။
 တထာဂတေန ဝါ၊ ကို၎င်း။ တထာဂတသာဝကေန ဝါ၊ ကို၎င်း။ ပန၊ ထိုပြင်။ ဣတော၊ ဤငါဘုရား
 သာသနာတော်မှ။ သုတာ၊ (ဤပြဿနာတို့၏အဖြေကို) ကြားနာရ၍။ (အာရာဇကေန ဝါ၊
 [ဤပြဿနာတို့ကို ဖြေဆိုခြင်းဖြင့်] စိတ်ကို နှစ်သက်စေတတ်သော [တထာဂတံနှင့် တထာဂတ-
 သာဝကမဟုတ်] သူကို၎င်း။) အညတြ၊ ကြည်ထား၍။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣမေသံ ပဉ္စာနံ၊
 ဤပြဿနာတို့ကို။ ဝေယျာကရဏေန၊ ဖြေဆိုခြင်းဖြင့်။ စိတ္တံ၊ (မေးသူ၏) စိတ်ကို။ အာရာဇေယျ၊
 နှစ်သက်စေရာ၏။ တံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သဒေဝကေ၊ အရူပဗြဟ္မာတို့နှင့်တကွဖြစ်သော။ သမာရကေ၊
 ကာမာဝစရနတ်တို့နှင့် တကွဖြစ်သော။ သဗြဟ္မကေ၊ ရူပဗြဟ္မာတို့နှင့် တကွဖြစ်သော။ လောကေ၊
 နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တလောက၌၎င်း။ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ၊ ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် တကွဖြစ်သော။
 သဒေဝမနုဿာယ၊ သမုတိနတ်ဟူသော လူမင်းကြွင်းသောလူအပေါင်းနှင့်တကွဖြစ်သော။ ပဇာယ၊
 လူဟူသော သတ္တလောက၌၎င်း။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ န ပဿာမိ၊ မြင်တော်မမူ။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ကထံ၊ သို့။ ဘာဝိတာ စ၊ သော။ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ၊ သည်။ ပ။ ကိံပရိယော-
 သာနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။
 မေတ္တာသဟဂတံ၊ မေတ္တာနှင့်တကွဖြစ်သော။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၎င်း။ ပ။ မေတ္တာ-
 သဟဂတံ၊ မေတ္တာနှင့်တကွဖြစ်သော။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ ဝိဝေကကိုမို့သော။ ဝိရာဂနိဿိတံ၊ ဝိရာဂ
 ကိုမို့သော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ နိရောဓကိုမို့သော။ (ဝိဝေက၊ ဝိရာဂ၊ နိရောဓ ဥ-ပါးသည် နိဗ္ဗာန်
 ပရိယာယ်ပုဒ်များတည်း။) ဝေ၊ သက္ခပရိကာမိံ၊ ကိလေသာတို့ကို စွန့်လွှတ်ခြင်း နိဗ္ဗာန်သို့ပြေးဝင်
 ခြင်းငှါ ရင့်ကျက်ဆဲ ရင့်ကျက်ပြီးသော။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၎င်း။ သော၊ ထိုရဟန်း

သည်။ “အပ္ပဋိကူလေ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်သော (ဣဋ္ဌ)အာရုံ၌”။ ပဋိကူလသည်၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် (အနိဋ္ဌ)အာရုံဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရေယျန္တိ၊ နေလို၏”ဟူ၍။ သစေ အာကခံတိ၊ အကယ်၍ အလိုရှိအံ့။ တတ္ထ၊ ထိုစက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော (ဣဋ္ဌ)အာရုံ၌။ ပဋိကူလသည်၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် (အနိဋ္ဌ)အာရုံဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေနိုင်၏။ (၁)။ “ပဋိကူလေ၊ အနိဋ္ဌာရုံ၌”။ အပ္ပဋိကူလသည်၊ ဣဋ္ဌာရုံဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရေယျန္တိ၊ နေလို၏”ဟူ၍။ သစေ အာကခံတိ၊ အံ့။ တတ္ထ၊ ထိုအနိဋ္ဌာရုံ၌။ အပ္ပဋိကူလသည်၊ ဣဋ္ဌာရုံဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေနိုင်၏။ (၂)။ “အပ္ပဋိကူလေ စ၊ ဣဋ္ဌာရုံ၌၎င်း။ ပဋိကူလေ စ၊ အနိဋ္ဌာရုံ၌၎င်း။ ပဋိကူလသည်၊ အနိဋ္ဌာရုံဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရေယျန္တိ၊ နေလို၏”ဟူ၍။ သစေ အာကခံတိ၊ အံ့။ တတ္ထ၊ ထိုဣဋ္ဌာရုံ အနိဋ္ဌာရုံ ၂-ပါး၌။ ပဋိကူလသည်၊ အနိဋ္ဌာရုံဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ (၃)။ “ပဋိကူလေ စ၊ အနိဋ္ဌာရုံ၌၎င်း။ အပ္ပဋိကူလေ စ၊ ဣဋ္ဌာရုံ၌၎င်း။ အပ္ပဋိကူလသည်၊ ဣဋ္ဌာရုံဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရေယျန္တိ၊ နေလို၏”ဟူ၍။ သစေ အာကခံတိ၊ အံ့။ တတ္ထ၊ ထိုအနိဋ္ဌာရုံ ဣဋ္ဌာရုံ ၂-ပါး၌။ အပ္ပဋိကူလသည်၊ ဣဋ္ဌာရုံဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေနိုင်၏။ (၄)။ “အပ္ပဋိကူလဉ္စ၊ ဣဋ္ဌာရုံကို၎င်း။ ပဋိကူလဉ္စ၊ အနိဋ္ဌာရုံကို၎င်း။ တဒုဘယံ၊ ထို အာရုံ ၂-ပါးအပေါင်းကို။ အဘိနိဝဇ္ဇေတွာ၊ ကြပ်ပယ်၍။ (မယုမု၍) ဥပေက္ခကော၊ လျစ်လျူရှုသည်ဖြစ်၍။ သတော၊ တရားကိုအောက်မေ့သည်ဖြစ်၍။ သမ္ပဇာနော၊ ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် သိမြင်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရေယျန္တိ၊ နေလို၏”ဟူ၍။ သစေ အာကခံတိ၊ အံ့။ တတ္ထ၊ ထိုဣဋ္ဌာရုံ အနိဋ္ဌာရုံ ၂-ပါး၌။ ဥပေက္ခကော စ၊ လျစ်လျူရှုသည်ဖြစ်၍။ သတော၊ တရားကိုအောက်မေ့သည်ဖြစ်၍။ သမ္ပဇာနော၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိမြင်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ (၅) သုဘံ ဝါ ခေါ ပန ဝိမောက္ခံ၊ တင့်တယ်

၁။ ပဋိကူလေတိ ဝိရဇ္ဇတိတိ ပဋိကူလံ၊ န ပဋိကူလံ အပ္ပဋိကူလံ၊ ဣဋ္ဌံ။ ဝိ။ သတ္တဣဋ္ဌာရုံ၊ သင်္ခါရဣဋ္ဌာရုံ၊ သတ္တအနိဋ္ဌာရုံ၊ သင်္ခါရအနိဋ္ဌာရုံဟု ခွဲ။

၂။ ဝါဒုဘယံ အဘိနိဝဇ္ဇေတွာတိ သဘာဝတော သာဝနာနုဘာဝတော စ ဥပဋိတံ အာရမ္မကံ ပဋိကူလသဘာဝံ အပ္ပဋိကူလသဘာဝံ ဝါတိ တဒုဘယံ ပဟာယ အဂ္ဂဟေတွာ။ မ-ဋီ ၃-၄၄၁။ အဘိ+နိ=ဥပသက္ကမ္ပသာ၊ ဝဇ္ဇေတွာဟု ဆိုလိုသည်။

- ၃။ (၁) အပ္ပဋိကူလေ ပဋိကူလသည် ဝိဟရတိ ဆိုသည်ကား—သတ္တဝါဟူသော ဣဋ္ဌာရုံ၌ အသုဘဟု၎င်း သင်္ခါရဟူသော ဣဋ္ဌာရုံ၌ အနိစ္စဟု၎င်း နှလုံးသွင်းသဖြင့် အနိဋ္ဌာရုံဟု မှတ်သား၍ နေနိုင်သည်ကို ဆိုလို၏။
- (၂) ပဋိကူလေ အပ္ပဋိကူလသည် ဝိဟရတိ ဆိုသည်ကား—သတ္တဝါဟူသော အနိဋ္ဌာရုံ၌ မေတ္တာဟု၎င်း သင်္ခါရဟူသော အနိဋ္ဌာရုံ၌ ဓာတ်အစုဟု၎င်း နှလုံးသွင်းသဖြင့် ဣဋ္ဌာရုံဟူ၍ မှတ်သားကာနေနိုင်သည်ကို ဆိုလိုသည်။
- (၃) အပ္ပဋိကူလေ စ ပဋိကူလေ စ ပဋိကူလသည် ဝိဟရတိ ဆိုသည်ကား—သတ္တဝါဟူသော ဣဋ္ဌာရုံ၊ အနိဋ္ဌာရုံ ၂-မျိုး၌ အသုဘဟု၎င်း သင်္ခါရဟူသော ဣဋ္ဌာရုံ၊ အနိဋ္ဌာရုံ ၂-မျိုး၌ အနိစ္စဟု၎င်း နှလုံးသွင်းသဖြင့် အနိဋ္ဌာရုံဟု မှတ်သား၍နေနိုင်သည်ကို ဆိုလို၏။
- (၄) ပဋိကူလေ စ အပ္ပဋိကူလေ စ အပ္ပဋိကူလသည် ဝိဟရတိ ဆိုသည်ကား—သတ္တဝါဟူသော အနိဋ္ဌာရုံ ဣဋ္ဌာရုံ ၂-မျိုး၌ မေတ္တာဟု၎င်း သင်္ခါရဟူသော အနိဋ္ဌာရုံ ဣဋ္ဌာရုံ၌ ဓာတ်အစုဟု၎င်း နှလုံးသွင်းကာ မှတ်၍နေနိုင်သည်ကို ဆိုလို၏။
- (၅) စက္ခုနာ၊ ပ။ ဝိဟရတိ ဥပေက္ခကော သတော သမ္ပဇာနော၌—ဣဋ္ဌာရုံ ၆-မျိုးနှင့် တွေ့သော်လည်း ဝမ်းမသာ၊ အနိဋ္ဌာရုံ ၆-မျိုးနှင့်တွေ့သော်လည်း ဝမ်းမနည်းပဲ (ဆဋ္ဌင်္ဂပေက္ခာကို ဖြစ်စေ၍) နေနိုင်သည်ကို ဆိုလို၏။

စင်ကြယ်သော ဝဏ္ဏကသိုဏ်းလျှင် အာရုံရှိသော ရူပဈာန်တည်းဟူသော သုဘဝိမောက္ခကို။ ဥပသမ္ပဇာ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣပေညဿ၊ ဤလောက၌သာ ပညာရှိသော။ ဝါ၊ လောကီပညာသာရှိသော။ ဥတ္တရိဝိမုတ္တိ၊ ထိုလောကီပညာထက် သာလွန်သော မဂ်ဖိုလ်တရားကို။ အပ္ပုဋ္ဌိဝိဇ္ဇာတော၊ ထိုထွင်း၍မသိသော။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်း၏။ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ၊ ကို။ သုဘပရမံ၊ သုဘဝိမောက္ခလျှင် အလွန်ဆုံးအပိုင်းအခြားရှိ၏ဟူ၍။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဝေဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။

(ကရုဏာစေတောဝိမုတ္တိ၊ မုဒိတာစေတောဝိမုတ္တိ၊ ဥပေက္ခာစေတောဝိမုတ္တိတို့၌ ထူးရာကိုသာ ပေးတော့အံ့။)

ကရုဏာစေတောဝိမုတ္တိ၌ အထူး—ဝါ ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ သဗ္ဗသော၊ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ရူပသညာနံ၊ သညာပြဓာန်းသောရူပဈာန်တို့ကို။ သမတိက္ကမာ၊ လွန်မြောက်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိသသညာနံ၊ ဝတ္ထုအာရုံထိခိုက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ပဉ္စဒ္ဓါရိကသညာတို့၏။ အတ္ထဂံမာ၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ နာနတ္ထသညာနံ၊ အထူးထူးသော သဘောရှိသော (ရူပ သဒ္ဓ စသော) အာရုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော ကာမာဝစရသညာတို့ကို။ အမန္တသိကာရာ၊ နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့်။ “အာကာသော၊ (ကသိုဏ်း ၉-ပါးတို့တွင် ၁-ပါးပါးကို ချီ၍ရအပ်သော) ကောင်းကင်ပညတ်သည်။ အနန္တောတိ၊ အဆုံးအပိုင်း အခြား မရှိ” ဟု ပွား၍ ရအပ်သော။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇာ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟရတိ၊ နေနိုင်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပ။ ကရုဏာစေတောဝိမုတ္တိ၊ စိတ်၏ နိဝရဏတို့မှ လွတ်ရာ ကရုဏာစေတောဝိမုတ္တိကို။ အာကာသာနဉ္စာယတနပရမံ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်လျှင် အလွန်ဆုံး အပိုင်းအခြားရှိ၏ ဟူ၍။ အဟံ၊ သည်။ ဝေဒါမိ၊ ၏။

မုဒိတာစေတောဝိမုတ္တိ၌ အထူး— သဗ္ဗသော၊ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ၊ ကို။ သမတိက္ကမာ၊ လွန်မြောက်၍။ “ဝိညာဏံ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနဝိညာဏ်သည်။ အနန္တန္တိ၊ အဆုံးအပိုင်း အခြား မရှိ” ဟု ပွား၍ ရအပ်သော။ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇာ ၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပ။ မုဒိတာစေတောဝိမုတ္တိ၊ စိတ်၏ နိဝရဏတို့မှလွတ်ရာ မုဒိတာစေတောဝိမုတ္တိကို။ ဝိညာဏဉ္စာယတနပရမံ၊ ဟူ၍။ အဟံ၊ သည်။ ဝေဒါမိ၊ ၏။

ဥပေက္ခာစေတောဝိမုတ္တိ၌ အထူး— သဗ္ဗသော၊ အားဖြင့်။ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ၊ ကို။ သမတိက္ကမာ ၍။ “ကိဉ္စိ၊ စိုးစဉ်း (ဘင်ကြွင်း) သည်။ နတ္ထိတိ၊ မရှိ” ဟု ပွား၍ ရအပ်သော။ အာကိဉ္စညာယတနံ၊ အာကိဉ္စညာယတနဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇာ ၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣပေညဿ၊

၁။ ဝိမောက္ခသဒ္ဓါ၏အနက်နှင့် သုဘဝိမောက္ခအဓိပ္ပါယ်ကို မ-၄ ၃-၁၇၆။ မ-၆ ၃-၁၂၀-တို့၌ အကျယ်ရှု။ အကျဉ်းအားဖြင့် (ဝိ+မုစ+တ=ဝိမောက္ခ။) အထူးသဖြင့် နိဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်ခြင်း၊ တနည်း—အထူးအဖြင့် လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် အာရုံတည်း၌ ဖြစ်ခြင်းသည် ဝိမောက္ခမည်၏။ သုဘဝိမောက္ခမှာ အလွန်စင်ကြယ်သော နိလစသည့်ကသိုဏ်းတို့၌ဖြစ်သော (ပ-ဒု-တ-စ)ဟူသော စတုက္ကဈာန်များကို ခေါ်သည်ဟု မှတ်ပါလေ။

၂။ ဣဓေ ပညာ အဿာတိ ဣပေညော၊ တဿ။ ဣဓေရ ဤလောကကိုယူ၊ လောကီဈာန်ပညာသာ ရှိသူဟု ဆိုလိုသည်။ လောကုတ္တရာ ပညာရှိသူ မဟုတ်ဟု သိစေလို၍ “ဥတ္တရိဝိမုတ္တိ” အပ္ပုဋ္ဌိဝိဇ္ဇာတော”ဟု ဟောတော်မူ၏။

ဤလောက၌သာ ပညာရှိသော။ ဝါ၊ လောကီပညာသာရှိသော။ ဥတ္တရိဝိမုတ္တိံ၊ ထိုလောကီပညာ ထက် သာလွန်သော မဂ်ဖိုလ်တရားကို။ အပ္ပဋ္ဌိဝိဇ္ဇာတော၊ ထိုးထွင်း၍ မသိသော။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်း၏။ ဥပေက္ခာစေတောဝိမုတ္တိံ၊ စိတ်၏ နိဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်ရာ ဥပေက္ခာစေတော ဝိမုတ္တိကို။ အာကိဉ္စညာယတနပရမံ၊ အာကိဉ္စညာယတနဈာန်လျှင် အလွန်ဆုံး အပိုင်းအခြားရှိ၏ ဟူ၍။ အဟံ၊ သည်။ ဝဒါမိ၊ ၎င်း။

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-သင်္ဂါရဝသုတ်

၂၃၆။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ အထ ခေါ်၊ ၌။ သင်္ဂါရဝေါ မြာဟုဏော၊ သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏား သည်။ ယေန၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ဂါမိ၊ ပြီ။ ဥပသင်္ဂါမိတွာ၊ ၌။ ဘဂဝတာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ အတူတကွ။ သမ္မောဒိ၊ ကျန်းမာ၏ လောစသည်ပြောလျက် ရောနှော မိပြီ။ သမ္မောဒနိယံ၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ်ဖြစ်သော။ သာရဏိယံ၊ အသက်ထက်ဆုံး အောက်မေ့ထိုက် သော။ ကထံ၊ စကားကို။ ဝိတိသာရေတွာ၊ ပြီးစေ၍၊ ကေမန္တံ၊ တခုသောအရပ်အဖို့၌။ နိသိဒ္ဓိံ၊ ထိုင်ပြီ။ ကေမန္တံ၊ ၌။ နိသိဒ္ဓော ခေါ်၊ သော။ သင်္ဂါရဝေါ မြာဟုဏော၊ သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏားသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ “သော ဂေါတမ၊ အရှင် ဂေါတမ။ ယေန၊ အကြင်အကြောင်း အထောက်အပံ့ဖြင့်။ ကေဒါ၊ တရံတခါ၌။ မန္တာ၊ အတတ်ပညာတို့သည်။ ဒီဃရတ္တံ၊ ရှည်လှ စွာသော နေ့ညဉ့် ကာလပတ်လုံး။ သဇ္ဈာယကတာပိ၊ ပြုအပ်သော သရဇ္ဈာယ်ခြင်း ရှိကုန်လျက် လည်း။ နပုဋ္ဌိဘန္တိ၊ ဉာဏ်၌မထင်လာကုန်။ အသဇ္ဈာယကတာ၊ ပြုအပ်သော သရဇ္ဈာယ်ခြင်း မရှိကုန်လတ်သော်။ ပဂေဝ၊ ရှေးဦးစွာသာလျှင်။ (နပုဋ္ဌိဘန္တိ၊ မထင်လာကုန်။) (ပဂေဝ၊ အဘယ် ဆိုဖွယ်ရာရှိပါကုန်အံ့နည်း ဟူလို)။ သော ဟေတု၊ ထိုအကြောင်းသည်။ ကော န ခေါ်၊ အဘယ် ပါနည်း။ သော ပစ္စယော၊ ထိုအထောက်အပံ့သည်။ ကော၊ အဘယ်ပါနည်း။ ဘော ဂေါတမ၊ အရှင်ဂေါတမ။ ယေန၊ အကြင် အကြောင်းအထောက်အပံ့ဖြင့်။ ကေဒါ၊ တရံတခါ၌။ မန္တာ၊ အတတ် ပညာတို့သည်။ ဒီဃရတ္တံ၊ ရှည်လှစွာသော နေ့ညဉ့်ကာလပတ်လုံး။ အသဇ္ဈာယကတာပိ၊ ပြုအပ်သော သရဇ္ဈာယ်ခြင်း မရှိကုန်သော်လည်း။ ပုဋ္ဌိဘန္တိ၊ ပေါ်လာကုန်၏။ သဇ္ဈာယကတာ၊ ပြုအပ်သော သရဇ္ဈာယ်ခြင်းရှိကုန်လတ်သော်။ ပဂေဝ၊ ရှေးဦးစွာသာလျှင်။ (ပုဋ္ဌိဘန္တိ၊ ပေါ်လာ ကုန်၏။) သော ဟေတု ပန၊ ထိုအကြောင်းသည်ကား။ ကော၊ အဘယ်ပါနည်း။ သော ပစ္စယော ပန၊ ထိုအထောက်အပံ့သည်ကား။ ကောတိ၊ အဘယ်ပါနည်း”ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ထားပြီ။

မြာဟုဏ၊ ပုဏ္ဏား။ ယသ္မိံ ခေါ် သမယေ၊ အကြင်အခါ၌။ ကာမရာဂပရိယုတ္တိတေန၊ ကာမ ရာဂသည် ထကြွစေအပ်သော။ (ကာမရာဂသည် ဆွင်အပ်သော လည်းဟူ။) ကာမရာဂပရေ တေန၊ ကာမရာဂသို့ လိုက်၍သွားသော။ စေတသာ၊ စိတ်ဖြင့်။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ဥပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်သော။ ကာမရာဂဿ၊ ကာမရာဂ၏။ နိဿရဏံ စ၊ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း။ ယထာ-

၁။ ပဂေဝိတိ ပဌမညေဝ။ ၄။ ပဌမညေဝိတိ ပုရေတရံယော။ အသဇ္ဈာယကတာနံ မန္တာနံ အပ္ပဋ္ဌိဘာနံ ပဂေဝ ပဌမံယေဝ သိဒ္ဓိံ၊ တတ္ထ ဝတ္ထုပ္ပမေဝ နတ္ထိတိ အဓိပ္ပာယ်ယော။ ၄။
 ၂။ ပရေတေန၌ ပရာပုဗ္ဗ ဣဇာတ်၊ သို့မဟုတ် ပရဇာတ် တပစ္စည်းဟု ကြုံ၊ ဣဇာတ်၊ ပရဇာတ် ၂-မျိုးလုံး ဂတျတ္ထုချည်းတည်း။ သဒ္ဓိနိတိ၊ ဓာတုတ္ထသင်္ဂဟတို့၌ ရှိ။

ဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ နပုဇာနာတိ၊ မသိ။ တသ္မိံ သမယေ၊ ထိုအခါ၌။ အတ္တတ္ထမ္ပိ၊ မိမိအကျိုး(အရဟတ္တဖိုလ်)ကိုလည်း။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ န ဇာနာတိ၊ မသိ။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ ပရတ္တမ္ပိ၊ သူတပါးတို့၏အကျိုး (ပစ္စယဒါယကာတို့၏အကျိုး) ကိုလည်း။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ န ဇာနာတိ၊ မသိ။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ ဥဘယတ္တမ္ပိ၊ ၂-ဦးလုံး၏ အကျိုးကိုလည်း။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ န ဇာနာတိ၊ မသိ။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ ဒီဃရတ္တံ၊ ပတ်လုံး။ သဇ္ဈာယကတာပိ၊ ပြုအပ်သော သရဇ္ဈာယ်ခြင်း ရှိကုန်သော်လည်း။ မန္တာ၊ အတတ်ပညာတို့သည်။ နပုဋိဘန္တိ၊ မပေါ်လာကုန်။ အသဇ္ဈာယကတာ၊ ပြုအပ်သော သရဇ္ဈာယ်ခြင်း မရှိကုန်လတ်သော်။ ပဂေဝ၊ ရှေးဦးစွာသာလျှင်။ (နပုဋိဘန္တိ၊ မပေါ်လာကုန်။)

ဗြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ သေယျထာပိ၊ ဥပမာကိုဆိုအံ့။ လာခါယ ဝါ၊ ချိပ်ရည်ဖြင့်၎င်း။ ဟလိန္ဒိယာ ဝါ၊ နန္ဒားရည်ဖြင့်၎င်း။ နီလိယာ ဝါ၊ မဲညိုရည်ဖြင့်၎င်း။ မဒ္ဓိဋ္ဌာယ ဝါ၊ မောင်းသော ဆိုးရည်ဖြင့်၎င်း။ သံသဋ္ဌော၊ ရောနှောအပ်သော။ ဥဒပတ္တော၊ ရေပြည့်ခွက်သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) တတ္ထ၊ ထိုချိပ်ရည်စသည် ရောသော ရေပြည့်ခွက်၌။ စက္ခုမာ၊ မျက်စိအမြင်ရှိသော။ (မျက်စိကောင်းသော။) ပုရိသော၊ ယောက်ျားသည်။ သကံ မုခနိမိတ္တံ၊ မိမိမျက်နှာရိပ်ကို။ ပစ္စဝေက္ခမာနေော၊ ရှုကြည့်သည်ရှိသော်။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ န ဇာနေယျ၊ မသိနိုင်ရာ။ န ပဿေယျ၊ မမြင်နိုင်ရာ။ ဗြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ ကာမရာဂပရိယုတ္တိတေန၊ သော။ ကာမရာဂပရေတေန၊ သော။ စေတသာ၊ စိတ်ဖြင့်။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ဥပ္ပန္နဿ၊ သော။ ကာမရာဂဿ၊ ၏။ နိဿရဏံ စ၊ ကိုလည်း။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ နပုဇာနာတိ၊ မသိ။ တသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ အတ္တတ္ထမ္ပိ၊ မိမိအကျိုး (အရဟတ္တဖိုလ်)ကိုလည်း။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ န ဇာနာတိ၊ မသိ။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ ပရတ္တမ္ပိ၊ သူတပါးတို့၏အကျိုး (ပစ္စယဒါယကာတို့၏အကျိုး)ကိုလည်း။ ပ။ တသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ ဥဘယတ္တမ္ပိ၊ ၂-ဦးလုံး၏ အကျိုးကိုလည်း။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ န ဇာနာတိ၊ မသိ။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ ဒီဃရတ္တံ၊ ပတ်လုံး။ သဇ္ဈာယကတာပိ၊ ပြုအပ်သော သရဇ္ဈာယ်ခြင်းရှိကုန်သော်လည်း။ မန္တာ၊ တို့သည်။ နပုဋိဘန္တိ၊ မပေါ်လာကုန်။ အသဇ္ဈာယကတာ၊ ပြုအပ်သော သရဇ္ဈာယ်ခြင်း မရှိကုန်လတ်သော်။ ပဂေဝ၊ ရှေးဦးစွာသာလျှင်။ (နပုဋိဘန္တိ၊ မပေါ်လာကုန်။)

(ဗျာပါဒစသော နိဝရဏ ၄-ပါးတို့၌လည်း ဥပမာနဝါကျမျှကိုသာ ပေးတော့အံ့။ ကာမရာဂနေရာ၌ ယင်း ၄-ပါးကို လဲလှယ်ရုံသာ ထူး၏။)

‘ဗျာပါဒနိဝရဏ၌ ဥပမာနဝါကျအနက်’—ဗြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ သေယျထာပိ၊ အံ့။ အဂ္ဂိနာ၊ မီးဖြင့်။ သန္တတ္တော၊ (ယောက်ျားသည်) ပူစေအပ်သော။ ပက္ခယိတော၊ ကျိုက်ကျိုက်ဆူပွက်သော။ ဥသ္မုဒကဇာတော၊ ရေနှေးနှေးအခိုးထသော။ ဥဒပတ္တော၊ ရေပြည့်ခွက်သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) တတ္ထ၊ ထိုရေပူဆူပွက် အခိုးတက်သည့် ရေပြည့်ခွက်၌။ စက္ခုမာ၊ သော။ ပုရိသော၊ သည်။ သကံ မုခနိမိတ္တံ၊ ကို။ ပစ္စဝေက္ခမာနေော၊ သော်။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ န ဇာနေယျ၊ မသိနိုင်ရာ။ န ပဿေယျ၊ မမြင်နိုင်ရာ။

‘ထိနမိဒ္ဓနိဝရဏ၌ ဥပမာနဝါကျအနက်’—ဗြာဟ္မဏ၊ ကား။ သေယျထာပိ၊ အံ့။ သေဝါလ-ပဏကပရိယောနဒ္ဓေါ၊ မှော်၊ ရေညှိမြှေးရှက်အပ်သော။ ဥဒပတ္တော၊ ရေပြည့်ခွက်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တတ္ထ၊ ထိုမှော်ရေညှိတက်သည့် ရေပြည့်ခွက်၌။ စက္ခုမာ၊ သော။ ပ။ န ပဿေယျ၊ ရာ။

‘ဥဒ္ဓစ္စကုဏ္ဍနိဝရဏ၌ ဥပမာနဝါကျနက်’— ဗြာဟ္မဏ၊ ဏား၊ သေယျထာပိ၊ အံ။ ဝါတေ-
 ရိတော၊ လေသည် လှုပ်ရှားစေအပ်သော။ (လေတိုက်ခံရသော။) စလိတော၊ မငြိမ်မသက်
 လှုပ်လှက်ခတ်သော။ ဘန္တော၊ ချာချာလည်သော။ ဥမိဇာတော၊ ရေလှိုင်းထသော။ ဥဒပတ္တော၊
 ရေပြည့်ခွက်သည်။ (အတ္ထိ၊ ဧ။) တတ္ထ၊ ထိုချာလည်လှုပ်လှက် ရေလှိုင်းပွက်သည့် ရေပြည့်ခွက်၌။
 စက္ခုမာ၊ သော။ပ။ န ပဿေယျ၊ ခာ။

‘ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏ၌ ဥပမာနဝါကျနက်’— အာဝိလော၊ နောက်ကျသော။ လုဠိတော၊
 မွှေနှောက်ထားသော။ ကလလိဘူတော၊ ရွှံ့ညှန်သဖွယ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အန္ဓကာရေ၊ အမိုက်
 မှောင်၌။ နိက္ခိတ္တော၊ ထားအပ်သော။ ဥဒပတ္တော၊ ရေပြည့်ခွက်သည်။ (အတ္ထိ၊ ဧ။) တတ္ထ၊
 ထိုရေလည်းနောက် အမိုက်၌လည်းထားအပ်သည့် ရေပြည့်ခွက်၌။ စက္ခုမာ၊ သော။ပ။ န
 ပဿေယျ၊ ခာ။ (ဝေမေဝ ခေါ် စသည်ပေးမြဲ။) ဗြာဟ္မဏ၊ ဏား။ ယေန၊ အကြင်အကြောင်း
 အထောက်အပံ့ဖြင့်။ ဧကခါ၊ တရံတခါ၌။ ဒီဃရတ္တံ၊ ပတ်လုံး။ မန္တာ၊ တို့သည်။ သဇ္ဈာယကတာပိ၊
 ရှိကုန်သော်လည်း။ နပုဋိဘန္တိ၊ မပေါ်လာကုန်။ အသဇ္ဈာယကတာ၊ မရှိကုန်သော်။ ပဂေဝ၊ သာ
 လျှင်။ (နပုဋိဘန္တိ၊ ကုန်။) သော ဟေတု၊ သည်။ အယံ ခေါ်၊ ဤသည်ပင်တည်း။ သော ပစ္စယော၊
 သည်။ အယံ၊ ဤသည်ပင်တည်း။

ဗြာဟ္မဏ၊ ဏား။ ယသ္မိံ စ ခေါ် သမယေ၊ ၌ကား။ နကာမရာဂပရိယုဠိတေန၊ ကာမရာဂသည်
 မထကြွစေအပ်သော။ (ကာမရာဂ မဝင်သော။) နကာမရာဂပရေတေန၊ ကာမရာဂသို့လိုက်၍
 မသွားသော။ (ကာမရာဂနောက်မလိုက်သော။) စေတသ၊ ဖြင့်။ ဝိဟရတိ၊ ဧ။ ဥပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်သော။
 ကာမရာဂဿ၊ ဧ။ နိဿရဏံ စ၊ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။
 ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ တသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ အတ္တတ္ထမ္ပိ၊ မိမိအကျိုးကိုလည်း။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။
 ဇာနာတိ၊ သိ၏။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ တသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ ပရတ္တမ္ပိ၊ သူတပါးတို့၏အကျိုး
 (ပစ္စယဒါယကာတို့၏ အကျိုး)ကိုလည်း။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ဇာနာတိ၊ ဧ။ ပဿတိ၊ ဧ။
 တသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ ဥဘယတ္ထမ္ပိ၊ ၂-ဦးလုံး၏အကျိုးကိုလည်း။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်
 အတိုင်း။ ဇာနာတိ၊ သိ၏။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ဒီဃရတ္တံ၊ ရွည်လှစွာသော နေ့ညကာလပတ်လုံး။
 မန္တာ၊ အတတ်ပညာတို့သည်။ အသဇ္ဈာယကတာပိ၊ ပြုအပ်သောသရဇ္ဈာယ်ခြင်း မရှိကုန်သော်
 လည်း။ ပုဋိဘန္တိ၊ ပေါ်လာကုန်၏။ သဇ္ဈာယကတာ၊ ပြုအပ်သော သရဇ္ဈာယ်ခြင်းရှိကုန်လတ်သော်။
 ပဂေဝ၊ ရှေးဦးစွာသာလျှင်။ (ပုဋိဘန္တိ၊ ပေါ်လာကုန်၏။)

ဗြာဟ္မဏ၊ ဏား။ သေယျထာပိ၊ အံ။ လာခါယ ဝါ၊ ချိပ်ရည်ဖြင့်၎င်း။ ဟလိဒ္ဓိယာ ဝါ၊ နန္ဒင်း
 ရည်ဖြင့်၎င်း။ နိလိယာ ဝါ၊ မဲညိုရည်ဖြင့်၎င်း။ မဒ္ဓိဠာယ ဝါ၊ မောင်းသော ဆိုးရည်ဖြင့်၎င်း။
 အသံသဠော၊ မရောနှောအပ်သော။ ဥဒပတ္တော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဧ။) တတ္ထ၊ ထိုချိပ်ရည်စသည်
 မရောအပ်သည့် ရေပြည့်ခွက်၌။ စက္ခုမာ၊ သော။ ပုရိသော၊ သည်။ သကံ မုခနိမိတ္တံ၊ မိမိ
 မျက်နှာရိပ်ကို။ ပစ္စဝေက္ခမာနော၊ ရှုကြည့်သည်ရှိသော်။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ဇာနေယျ၊
 သိရာ၏။ ပဿေယျ၊ မြင်ရာ၏။ ဗြာဟ္မဏ၊ ဏား။ ဝေမေဝ ခေါ်၊ သာလျှင်။ ယသ္မိံ သမယေ၊
 ၌။ နကာမရာဂပရိယုဠိတေန၊ သော။ နကာမရာဂပရေတေန၊ သော။ စေတသ၊ စိတ်ဖြင့်။
 ဝိဟရတိ၊ ဧ။ ဥပ္ပန္နဿ၊ သော။ ကာမရာဂဿ၊ ဧ။ နိဿရဏံ စ၊ ကိုလည်း။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။
 ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ပ။

☞ (ကြွင်းနီဝရဏ ၄-ပါးတို့၌။ အနွယ်နေရာ၌ ဗျတိရေက၊ ဗျတိရေကနေရာ၌ အနွယ်ပြု၍ ပါဠိ ရှိတိုင်း သမ္ပန်။ ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏ ဥပမာနဝါကျ၌ အစွေ၊ ကြည်လင်သော။ ဝိပွသန္ဓေ၊ အထူးသဖြင့်ကြည်လင်သော။ အနာဝိလော၊ မနောက်ကျသော။ အာလောကေ၊ အလင်းရောင်၌။ နိက္ခိတ္တော၊ ထားအပ်သော။ ဟု သမ္ပန်ရုံသာ ထူး၏။) ပြာဟ္မဏ၊ ဏား။ ယေန၊ ဖြင့်။ ဧကဒါ၊ တရတခါ၌။ ဒိဃရတ္တံ၊ ပတ်လုံး။ မန္တာ၊ တို့သည်။ အသဇ္ဈာယကတာပိ၊ မရှိကုန်သော်လည်း။ ပဋိဘန္တိ၊ ပေါ်လာကုန်၏။ သဇ္ဈာယကတာ၊ ရှိကုန်လတ်သော်။ ပဂေဝံ၊ ရှေးဦးစွာသာလျှင်။ (ပဋိဘန္တိ၊ ကုန်၏။) သော ဟေတု၊ သည်။ အယံ ခေါ၊ ထည်း။ သော ပစ္စယေ၊ သည်။ အယံ တည်း။

☞ (သတ္တိမေ ပြာဟ္မဏ စသော ဝါကျတို့ကို စာပိုဒ်-၂၁၅ အနုပက္ခိလေသသုတ်၌ ပေးခဲ့ပြီ။) ဧဝံ ဤသို့။ ဝုတ္တေ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်ရှိသော်။ သင်္ဂါရဝေါ ပြာဟ္မဏော၊ သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏားသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ “အဘိက္ကန္တံ ဘော ဂေါတမံ။ ပ။ သရဏံ ဂတန္တိ၊ သရဏံ ဂတံ” ဟူသော။ ဧဝံ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ထားပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သုတံ၊ ပြီ။ (အဘိက္ကန္တံ စသော အာကာရဝါကျနက်ကို စာပိုဒ် ၁၇၇-အဆုံး ကုဏ္ဍလိယသုတ် ရှုပါ။)

ပဉ္စမံ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-အဘယသုတ်

၂၃၇။ (ဧဝံ မေ သုတံ ဤသံယုတ်အစဆုံး၌ ပေးခဲ့ပြီ။) ဧဝံ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဗုဒ္ဓေယော၊ ဗုဒ္ဓဂြိုဟ်မြို့၌။ ဂိဇ္ဈကုဋေ ပဗ္ဗတေ၊ ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ အဘယော ဗုဒ္ဓကုမာရော၊ အဘယမင်းသားသည်။ ယေန၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ပြီ။ ဥပသင်္ကမိတံ၊ ရှိ။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ အဘိဝါဒေတွာ၊ ရှိ။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသီဒိ၊ ပြီ။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသီန္ဓော ခေါ၊ သော။ အဘယော ဗုဒ္ဓကုမာရော၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ပူရဏော ကဿပေါ၊ ပူရဏကဿပသည်။ ‘အညာဏာယ၊ မသိခြင်းငှါ။ အဒဿနာယ၊ မမြင်ခြင်းငှါ။ ဟေတု၊ အကြောင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပစ္စယော၊ အထောက်အပံ့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အဟေတု၊ အကြောင်း မရှိပဲ။ အပ္ပစ္စယံ၊ အထောက်အပံ့မရှိပဲ။ အညာဏံ၊ မသိခြင်းသည်။ အဒဿနံ၊ မမြင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥဏာယ၊ သိခြင်းငှါ။ ဒဿနာယ၊ မြင်ခြင်းငှါ။ ဟေတု၊ အကြောင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပစ္စယော၊ အထောက်အပံ့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အဟေတု၊ အကြောင်းမရှိပဲ။ အပ္ပစ္စယံ၊ အထောက်အပံ့မရှိပဲ။ ဥဏံ၊ သိခြင်းသည်။ ဒဿနံ၊ မြင်ခြင်းသည်။ ဟောတိတိ၊ ဖြစ်၏’ဟူ၍။ ဧဝံ ဤသို့။ အာဟ၊ ဆို၏။ ဣ၊ ဤသို့ဆိုရာ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ကိံ၊ အဘယ်သို့။ အာဟာတိ၊ ဆိုပါမည်နည်း” ဟူသော။ ဧဝံ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။ ဗုဒ္ဓကုမာရ၊ မင်းသား။ အညာဏာယ၊ ငှါ။ အဒဿနာယံ၊ ငှါ။ ဟေတု၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သဟေတု၊ အကြောင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ သပ္ပစ္စယံ၊ အထောက်အပံ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ အညာဏံ၊ သည်။ အဒဿနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥဏာယ၊ ငှါ။ ဒဿနာယ၊ ငှါ။ ဟေတု၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သဟေတု၊ အကြောင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ သပ္ပစ္စယံ၊ အထောက်အပံ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဥဏံ၊ သည်။ ဒဿနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော် မူ၏။

ဘန္တေ၊ ရာဇံ။ အညာဏာယ၊ ငှါ။ အဒဿနာယ၊ ငှါ။ ဟေတု၊ သည်။ ကတမော ပန၊ အဘယ် ပါနည်း။ ပစ္စယော၊ သည်။ ကတမော၊ နည်း။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ သဟေတု၊ အကြောင်းရှိသည် ဖြစ်၍။ သပ္ပစ္စယံ၊ အထောက်အပံ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ အညာဏံ၊ သည်။ အဒဿနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်ပါသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးလျှောက်၏။ ရာဇကုမာရ၊ မင်းသား။ ယသ္မိံ ခေါ် သမယော ဌံ။ ကာမရာဂပရိယုတ္တိတေန၊ ကာမရာဂသည် ထကြွစေအပ်သော။ ကာမရာဂပရေတေန၊ ကာမရာဂသို့ လိုက်သွားသော။ စေတသံ၊ စိတ်ဖြင့်။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ဥပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်သော။ ကာမရာဂဿ စ၊ ကာမရာဂ၏လည်း။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ကြောင်းကို။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ န ဇာနာတိ၊ မသိ။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ ရာဇကုမာရ၊ မင်းသား။ အညာဏာယ၊ ငှါ။ အဒဿနာယ၊ ငှါ။ အယမ္ပိ ခေါ် ဟေတု၊ ဤအကြောင်းသည်လည်း။ အယမ္ပိ ပစ္စယော၊ ဤအထောက်အပံ့သည် လည်း။ ဟောတိ၊ ။ ဝေမ္ပိ၊ ဤသို့လည်း။ သဟေတု၊ အကြောင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ သပ္ပစ္စယံ၊ အထောက်အပံ့ ရှိသည်ဖြစ်၍။ အညာဏံ၊ သည်။ အဒဿနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ။ (ကြွင်း နိဝရဏ ၄-ပါးတို့၌လည်း ဤကာမရာဂ အတိုင်းပေး။ ပုန စပရံ တဖန်ထို့ပြင်လည်း။ ဤ ၁-ပုဒ်သာ ပို၏။)

ဘန္တေ၊ ရာဇံ။ အယံ ဓမ္မပရိယာယော၊ ဤတရားဒေသနာသည်။ ကော နာမ၊ အဘယ်တရား မည်ပါသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးလျှောက်ပြီ။ ရာဇကုမာရ၊ မင်းသား။ ဧတေ၊ ဤတရားတို့သည်။ နိဝရဏာ နာမ၊ (စိတ်၌ ကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်းကို တားမြစ်ပိတ်ပင်တတ်သောကြောင့်။ ဋီ။) နိဝရဏ တရားတို့မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား။ တဏှ၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ နိဝရဏာ၊ (စိတ်၌ ကုသိုလ်ဖြစ်ခွင့်ကို တားမြစ်ပိတ်ပင်သောကြောင့်) နိဝရဏတရားတို့ မည်ထိုက် ပါကုန်၏။ သုဂတ၊ မြတ်စွာဘုရား။ တဏှ၊ အားဖြင့်။ နိဝရဏာ၊ ပါကုန်၏။ ဘန္တေ၊ ရာဇံ။ ကေ-မေကေနာပိ၊ တပါးပါးသော်လည်းဖြစ်သော။ နိဝရဏေန၊ နိဝရဏသည်။ အဘိဘူတော၊ လွမ်းမိုး နှိပ်စက်အပ်သောသည်။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ န ဇာနေယျ၊ မသိနိုင်ရာ။ န ပဿေယျ၊ မမြင် နိုင်ရာ။ ပဉ္စဟိ၊ ၅-မျိုးလုံးကုန်သော။ နိဝရဏဟိ၊ နိဝရဏတို့သည်။ (အဘိဘူတေ၊ လွမ်းမိုးနှိပ်စက် အပ်သည့်။) ကော ပန ဝါဒေါ၊ အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိပါအံ့နည်း။

ဘန္တေ၊ ရာဇံ။ ဉာဏာယ၊ ငှါ။ ဒဿနာယ၊ ငှါ။ ဟေတု၊ သည်။ ကတမော ပန၊ နည်း။ ပစ္စယော၊ သည်။ ကတမော၊ နည်း။ ကထံ၊ သို့။ သဟေတု၊ ဖြစ်၍။ သပ္ပစ္စယံ၊ ဖြစ်၍။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဒဿနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်၏။ ရာဇကုမာရ၊ မင်းသား။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ ဝိဝေကကိုမိသော။ ပ။ ဝေါဿဂ္ဂပရိ-ဏာမိံ၊ ကိလေသာတို့ကိုစွန့်လွှတ်ခြင်း နိဗ္ဗာန်သို့ပြေးဝင်ခြင်းငှါ ရင့်ကျက်ဆဲ ရင့်ကျက်ပြီးသော။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ၊ သတိ သမ္မောဇ္ဈင်သည်။ (ကရုဏတ္တံ ဗုဒ္ဓိယာ။) ဘာဝိတေန၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ တနည်း— သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝိတေန၊ ဖြစ်စေတတ်သော။ (ဤအနက်များကို ဤ သံ-ဋ္ဌ ၃-စာပိုဒ် ၂၀၉-နိဗ္ဗေဘာဂိယသုတ်ဖွင့်အတိုင်း ဤနိဿယ၌ မှာခဲ့ပြီ။) စိတ္တေန၊ စိတ်ဖြင့်။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ဇာနာတိ၊ သိ၏။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ရာဇကုမာရ၊ မင်းသား။ ဉာဏာယ၊ ငှါ။ ဒဿနာယ၊ ငှါ။ အယမ္ပိ ခေါ် ဟေတု၊ သည်လည်း။ အယမ္ပိ ပစ္စယော၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ။ ဝေမ္ပိ၊ ဤသို့လည်း။ သဟေတု၊ ဖြစ်၍။ သပ္ပစ္စယံ၊ ဖြစ်၍။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဒဿနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ။ (ကျန် ဗောဇ္ဈင် ၆-ပါးကိုလည်း ဤနည်းပေး။)

သန္တေ၊ ဘုရား။ အယံ ဓမ္မပရိယာယော၊ သည်။ ကော နာမ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ၎င်း။ ဘုရားကုမာရ၊ မင်းသား။ ဧတေ၊ ဤတရားတို့သည်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ နာမ၊ (မဂ်ဉာဏ်ရခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်၍) ဗောဇ္ဈင်တရားတို့မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ၎င်း။ ဘဂဝါ၊ ဘုရား။ တဏှ၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ (မဂ်ဉာဏ်ရခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်၍) ဗောဇ္ဈင်တို့မည်ထိုက်ပါကုန်၏။ သုဂတ၊ မြတ်စွာဘုရား။ တဏှ၊ အားဖြင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ပါကုန်၏။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ဧကမေကေနပိ၊ တပါးပါးသော်လည်းဖြစ်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေန၊ ဗောဇ္ဈင်နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသူသည်။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ဇာနေယျ၊ သိနိုင်ရာ၏။ ပဿေယျ၊ မြင်နိုင်ရာ၏။ သတ္တဟိ၊ ၇-ပါးလုံးကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေဟိ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့နှင့်။ (သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော။) ကော ပန ဝါဒေါ၊ အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ဂိဇ္ဈကုဋံ ပဗ္ဗတံ၊ ဂိဇ္ဈကုဋံတောင်သို့။ အာရောဟန္တဿ၊ တက်သော။ မေ၊ တပည့်တော်၏။ ယောဗိကောယကိလမထော၊ အကြင် ကိလိပင်ပန်းခြင်းသည်။ ယောပိ စိတ္တကိလမထော၊ အကြင် စိတ်ပင်ပန်းခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။) မေ၊ တပည့်တော်၏။ သောပိ၊ ထို ကိလိပင်ပန်းခြင်းသည်လည်း။ ပဋိပုဿဒ္ဓေါ၊ ငြိမ်းအေးပြီ။ မေ၊ တပည့်တော်သည်။ ဓမ္မော စ၊ မဂ်တရားကိုလည်း။ အဘိသမိတော၊ ထိုးထွင်း၍သိအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်၏။

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

အဋ္ဌော၊ သော။ သာကစ္ဆဝဂ္ဂေါ၊ တည်း။

တဿ၊ ထိုသာကစ္ဆဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ကား—

အာဟာရာ၊ အာဟာရသုတ်၎င်း။ ပရိယာယံ၊ ပရိယာယသုတ်၎င်း။ အဂ္ဂိ၊ အဂ္ဂိသုတ်၎င်း။ မေတ္တံ၊ မေတ္တာသဟဂတသုတ်၎င်း။ သင်္ဂါရဝေန စ၊ သင်္ဂါရဝသုတ်၎င်း။ အဘယော ပုဋ္ဌိတော ပဋ္ဌံ ဂိဇ္ဈကုဋံ ပဗ္ဗတေ၊ ဂိဇ္ဈကုဋံတောင်သို့ အဘယမင်းသား ပြဿနာများကို မေးရာ အဘယသုတ်၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၇-အာနာပါနဝဂ်

၁-အဋ္ဌိကမဟပွလသုတ်

၂၃၈။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဋ္ဌိကသညာ၊ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု အဋ္ဌိကသညာသည်။ ဘာဝိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလိကတာ၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ မဟပွလာ၊ များသောအကျိုးရှိသည်။ မဟာနိသံသာ၊ များသော အာနိသင်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထံ ဘာဝိတာ စ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်စေအပ်သော။ ကထံ ဗဟုလိကတာ၊ အဘယ်သို့ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်သော။ အဋ္ဌိကသညာ၊ သည်။ မဟပွလာ၊ သည်။ မဟာနိသံသာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အဋ္ဌိကသညာသဟဂတံ၊ အဋ္ဌိကသညာနှင့်တကွဖြစ်သော။ ဝိဝေကနိသိတံ၊ ဝိဝေက၌ မှီသော။ ဝိရာဂနိသိတံ၊ ဝိရာဂ၌မှီသော။ နိရောဓနိသိတံ၊ နိရောဓ၌မှီသော။ ဝေါဿဂ္ဂပရိကာမိ၊ ကိလေသာတို့ကို စွန့်ပယ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ကိုင်းညွတ်သော။ ဝါ၊ ကိလေသာတို့ကို စွန့်လွှတ်ခြင်း နိဗ္ဗာန်သို့ ပြေးဝင်ခြင်းငှါ ရင့်ကျက်ဆီ ရင့်ကျက်ပြီးဖြစ်သော။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊

ဖြစ်စေ၏။ပ။ အဋ္ဌိကသညာသယဂတံ၊ အဋ္ဌိကသညာနှင့် တကွဖြစ်သော။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊
 သော။ ဝိရာဂနိဿိတံ၊ သော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ သော။ ဝေါဿဂ္ဂပရိကာမိံ၊ သော။ ဥပေက္ခာ-
 သမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကိ။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ဘာဝိတာ ခေါ၊ ဤသို့ဖြစ်စေအပ်
 သော။ ဧဝံ ဗဟုလိကတံ၊ ဤသို့ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်သော။ အဋ္ဌိကသညာ၊ သည်။
 မဟာပုလော၊ သည်။ မဟာနိသံသာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

အညတရဖလသုတ်

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဋ္ဌိကသညာယ၊ အဋ္ဌိကသညာကို။ ဘာဝိတာယ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်ရှိသော်။
 ဗဟုလိကတာယ၊ သော်။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်သိမြင်အပ်သော ခန္ဓာတရား၌သာလျှင်။
 (မျက်မှောက်ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌သာလျှင်။) အညာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်အကျိုး၎င်း။ ဥပါဒိသေသေ၊ ဥပါဒါန်
 တစိတ်အကြွင်းသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ အနာဂါမိတာ ဝါ၊ (အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်) အနာဂါမိ
 ဖိုလ်အကျိုး၎င်း။ ဒိန္နံ၊ ၂-မျိုးကုန်သော။ ဖလာနံ၊ အကျိုးတို့တွင်။ အညတရံ၊ တမျိုးမျိုးသော။
 ဖလံ၊ အကျိုးကို။ ပါဠိကခံံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဋ္ဌိကသညာယ၊ ကိ။ ကထံ
 ဘာဝိတာယ စ၊ သော်။ ကထံ ဗဟုလိကတာယ၊ သော်။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ ၌သာလျှင်။ အညာ၊
 ၎င်း။ ဥပါဒိသေသေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ အနာဂါမိတာ ဝါ၊ ၎င်း။ ဒိန္နံ၊ ကုန်သော။ ဖလာနံ၊
 တို့တွင်။ အညတရံ၊ သော။ ဖလံ၊ ကိ။ ပါဠိကခံံ၊ အလိုရှိအပ်သနည်း။ (ဣဓ ဘိက္ခဝေ
 စသည် အထက်သုတ်အတိုင်း ပေး။)

မဟတ္ထသုတ်

(မဟတော၊ များစွာသော။ အတ္တာယ၊ အကျိုးစီးပွား၏ အကျိုးငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။
 ဤမျှသာ ထူး၏။)

ယောဂက္ခေမသုတ်

(မဟတော၊ များစွာသော။ ယောဂက္ခေမာယ၊ ယောဂ ၄-ပါးတို့မှ ဘေးမရှိခြင်း၊ ယောဂ
 ၄-ပါးတို့၏ ကုန်ခန်းခြင်း၏အကျိုးငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ၎င်း။ ဤမျှသာ ထူး၏။)

၁။ သတိ ဝါ ဥပါဒိသေသေတိ ဂဟဏသေသေ ဥပါဒါနသေသေ ဝိဇ္ဇမာနမိ။ ငှ။
 သတိ ဝါ ဥပါဒိသေသေတိ ဧတ္ထ ဥပါဒိယတိ အတ္တနော အာရမ္မဏံ ဂဏှာတိတိ ဥပါဒိ၊ ဥပါဒါနံ၊ တေဿ
 ကေဒေသေ အပ္ပဟိနေ သထိတိ အတ္ထော။ ငှ။ (ဥပ အဇ္ဈပဘဝတို့၌ စွဲလမ်းမှုဟူသော) ကာမုပါဒါန်တစိတ်ကို
 မပယ် ကြွင်းကျန်ခဲ့သော် အနာဂါမိဖိုလ် အကျိုးဟူလို။
 ဝတ္ထုသင်္ခါတံ ကာမံ-ဥပါဒိယတိတိ ကာမုပါဒါနံ။ ယော ကာမေသု ကာမတ္ထန္တောတိ ဧတ္ထာပိ ဝတ္ထုကာမာဝ
 အနဝသေသတော ကာမာတိ အဓိပေတော၊ တသ္မာ ဝတ္ထုကာမေသု ကာမတ္ထန္တော ဣဓ ကာမုပါဒါနန္တံ အနာ-
 ဂါမိနောပိ တံ သိန္ဒိ ဟောတိ၊ ပဉ္စကာမဝတ္ထုကော ပနဿ ကာမရာဂေါ နတ္တိတိ။ အဘိ-ငှ ၁-၄၁။
 ကာမုပါဒါနံ၌ ဝတ္ထုကာမတို့၌ စွဲလမ်းမှုသည် ကာမုပါဒါန် မည်၏။ အနာဂါမိသည် ဥပဘဝ အဇ္ဈပဘဝ
 တို့၌ စွဲလမ်းမှု မကုန်သေး။ သို့ဖြစ်၍ ကာမုပါဒါန်တစိတ်ရှိသေးသည် ဟူလို။ သတိ ဝါ ဥပါဒိသေသေ အနာ-
 ဂါမိတာတိ "ဥပါဒိသေသေ" နှင့် ပုနဗ္ဗဝသေန ဥပါဒါတဗ္ဗက္ခန္ဓသေသံ ဝတ္တတိ၊ တသ္မိံ ဝါ သတိ အနာဂါမိ-
 ဘာဝေါ ပါဠိကခံံတိ ဒေသေတိ။ သုတ္တ-နိ-ငှ ၂-၂၂။ ဤ ငှအလို...ဥပါဒိသေသေ ဘဝသင်္ခါအစွမ်းအားဖြင့်
 စွဲလမ်းအပ်သော ခန္ဓာကြွင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ဟုပေး။

သံဝေဂသုတ်

(မဟတော၊ များစွာသော။ သံဝေဂါယ၊ ထိတ်လန့်ခြင်း၏ အကျိုးငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ၎င်း။ ဤမျှသာ ထူး၏။)

ဖာသုဝိဟာရသုတ်

(မဟတော၊ များစွာသော။ ဖာသုဝိဟာရာယ၊ ချမ်းသာစွာနေရခြင်း၏ အကျိုးငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ၎င်း။ ဤမျှသာ ထူး၏။)

၂-၁၀-ပုဋ္ဌဝကသုတ် အာနာပါနသုတ်

၂၃၉-၂၄၇။ (ဤသုတ်တို့၌ အဋ္ဌိကသညာသုတ်အတိုင်း ၆-သုတ်စီ ပွားလေ၊ အမည်ပြောင်းရုံသာ ထူး၏။ ပုဋ္ဌဝကသညာ၊ ပိုးလောက်တို့ဖြင့် ပြည့်နေသော သူသေကောင်ဟုမှတ်သားမှု ပုဋ္ဌဝကသညာသည်။ ဝိနိလကသညာ၊ ရုပ်ဆင်းပျက်လျက် ညှိမ့်ကွက်နေသော သူသေကောင်ဟု မှတ်သားမှု ဝိနိလကသညာသည်။ ဝိစ္ဆိဒ္ဓကသညာ၊ အလယ်၌ ၂-ပိုင်းပြတ်နေသော သူသေကောင်ဟု မှတ်သားမှု ဝိစ္ဆိဒ္ဓကသညာသည်။ ဥဒ္ဓါမာတကသညာ၊ ဖူးဖူးထောင်နေသော သူသေကောင်ဟု မှတ်သားမှု ဥဒ္ဓါမာတကသညာသည်။ မေတ္တာ၊ ချစ်ခြင်းသည်။ ကရုဏာ၊ သနားခြင်းသည်။ မုဒိတာ၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်။ ဥပေက္ခာ၊ လျစ်လျူရှုခြင်းသည်-ဟု ပေးရုံသာ ထူး၏။)

သတ္တမော၊ သော။ အာနာပါနဝဂ္ဂေါ၊ တည်း။

တဿ၊ ထိုအာနာပါနဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါနံကား—

အဋ္ဌိကံ၊ အဋ္ဌိကသုတ်၎င်း။ ပုဋ္ဌဝကံ၊ ပုဋ္ဌဝကသုတ်၎င်း။ ဝိနိလကံ၊ ဝိနိလကသုတ်၎င်း။ ဝိစ္ဆိဒ္ဓကံ၊ ဝိစ္ဆိဒ္ဓကသုတ်၎င်း။ ပဉ္စမံ၊ ၅-သုတ်မြောက်သော။ ဥဒ္ဓါမာတေန၊ ဥဒ္ဓါမာတကသုတ်၎င်း။ မေတ္တာ၊ မေတ္တာသုတ်၎င်း။ ကရုဏာ၊ ကရုဏာသုတ်၎င်း။ မုဒိတာ၊ မုဒိတာသုတ်၎င်း။ ဥပေက္ခာ၊ ဥပေက္ခာသုတ်၎င်း။ အာနာပါနေန၊ အာနာပါနသုတ်၎င်း။ တေ၊ ထိုသုတ်တို့သည်။ ဒဿ၊ ၁၀-သုတ်တို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၁။ မဟတော သံဝေဂါယာတိ မဟန္တဿ သံဝေဂဿ အတ္ထာယ၊ ဥပရိပဒဒ္ဓယေပိ သေဝ နယော။ အံ-ဋ္ဌ ၁-၄၁၀။
ယောဂက္ခေမာယာတိ စတုဟိ ယောဂေဟိ သေဘာဝါယ။ အံ-ဋ္ဌ ၁-၂၇၄။
တ္ထ ဝ မဟာသံဝေဂေါ နာမ ဝိပဿနာ၊ မဟာအတ္ထော နာမ စတ္တာဒရာ မဂ္ဂါ၊ မဟာယောဂက္ခေမော နာမ စတ္တာရိ သာမညဗလာနိ။
အထ ဝါ မဟာသံဝေဂေါ နာမ သဟ ဝိပဿနာယ မဂ္ဂေါ၊ မဟာအတ္ထော နာမ စတ္တာရိ သာမညဗလာနိ၊ မဟာယောဂက္ခေမာ နာမ နိဗ္ဗာနံ။ အံ-ဋ္ဌ ၁-၄၁၀။

၈-နိရောဓဝဂ်

၁-အသုဘသုတ်

၂၄၈။ (အသုဘသညာ၊ မတင့်မတယ် စက်ဆုတ်ဖွယ်ဟူသော မှတ်သားမှု အသုဘဘာဝနာ၌ ဖြစ်သောသညာ (ပဌမဈာန်) သည်။ ဟု ပေး။ အဋ္ဌိကသညာသုတ်အတိုင်း (၆-သုတ် ပွားလေ။)

၂-မရဏသုတ်

၂၄၉။ (မရဏသညာ၊ မုချသေရလိမ့်မည်ဟု သေခြင်း၌ မှတ်သားမှု မရဏာနုဿတိ ဘာဝနာ၌ ဖြစ်သော သညာသည်။ ဟု ပေး။)

၃-အာဟာရေပဋိက္ခလသုတ်

၂၅၀။ အာဟာရေပဋိက္ခလသညာ၊ အာဟာရ၌စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု ပွားများသော သညာသည်။ ဟု ပေး။)

၄-အနဘိရတိသုတ်

၂၅၁။ (သဗ္ဗလောကေ အနဘိရတိသညာ၊ အလုံးစုံသောလောက၌ မွေ့လျော်ဖွယ်မရှိဟု ပွားများသော သညာသည်။ ဟု ပေး။)

၅-အနိစ္စသုတ်

၂၅၂။ (အနိစ္စသညာ၊ မမြဲဟု ရှုသော သညာသည်။ ဟု ပေး။)

၆-ဒုက္ခသုတ်

၂၅၃။ (အနိစ္စေ၊ မမြဲသော ရုပ်နာမ်၌။ ဒုက္ခသညာ၊ ဆင်းရဲဟု ရှုသောသညာသည်။ ဟု ပေး။)

၇-အနတ္တသုတ်

၂၅၄။ (ဒုက္ခေ၊ ဆင်းရဲသောရုပ်နာမ်၌။ အနတ္တသညာ၊ အတ္တမဟုတ်ဟု ရှုသော သညာသည်။ ဟု ပေး။)

၈-ပဟာနသုတ်

၂၅၅။ (ပဟာနသညာ၊ ပယ်အပ်သောတရား ဟု ရှုသော သညာသည်။ ဟု ပေး။)

၉-ဝိရာဂသုတ်

၂၅၆။ (ဝိရာဂသညာ၊ ပျက်စီးခြင်း ဟု မှတ်သားမှု ဝိရာဂသညာသည်။ ဟု ပေး။)

၁၀-နိရောဓသုတ်

၂၅၇။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ နိရောဓသညာ၊ စင်စစ်ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်၌ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ညွတ်သော သညာသည်။ ဘာဝိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလိကတာ၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်သည် ရှိသော်။ မဟပ္ပလာ၊ များသောအကျိုးရှိသည်။ မဟာနိသံသာ၊ များသောအာနိသင်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ကထံ ဘာဝိတာ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်စေအပ်သော။ ကထံ ဗဟုလိကတာ၊ အဘယ်သို့ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်သော။ နိရောဓသညာ၊ သည်။ မဟပ္ပလာ၊ သည်။ မဟာ နိသံသာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ နိရောဓသညာသဟဂတံ၊ စင်စစ်ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်၌ဖြစ်သော သညာနှင့်တကွဖြစ်သော။ ဝါ၊ ညွတ်သော သညာနှင့် တကွဖြစ်သော။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဤ။ နိရောဓ သညာသဟဂတံ၊ သော။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ သော။ ဝိရာဂနိဿိတံ၊ သော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ သော။ ဝေါဿဂ္ဂုပရိဏာမိံ၊ သော။ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဤ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ဘာဝိတာ ခေါ၊ ဤသို့ဖြစ်စေအပ်သော။ ဧဝံ ဗဟုလိကတာ၊ ဤသို့အကြိမ် များစွာပြုအပ် သော။ နိရောဓသညာ၊ သည်။ မဟပ္ပလာ၊ သည်။ မဟာနိသံသာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ နိရောဓသညာယ၊ ကို။ ဘာဝိတာယ၊ သော်။ ဗဟုလိကတာယ၊ သော်။ ဝိဇ္ဇေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်သိမြင်အပ်သော ခန္ဓာတရား၌သာလျှင်။ (မျက်မှောက်ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ သာလျှင်။) အညာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်အကျိုး၎င်း။ ဥပါဒိသေသေ၊ ဥပါဒါန်တစိတ်အကြွင်းသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ အနာဂါမိတာ ဝါ၊ (အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်) အနာဂါမိဖိုလ်အကျိုး၎င်း။ ဒိန္နံ၊ ၂-မျိုးကုန်သော။ ဖလာနံ၊ အကျိုးတို့တွင်။ အညတရံ၊ တမျိုးမျိုးသော။ ဖလံ၊ အကျိုးကို။ ပါဠိကံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ (ကထံ ဘာဝိတာယ ဘိက္ခုဝေ-မှ အနာဂါမိတာတိ-အထိ ပေးမြဲ။)

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ နိရောဓသညာ၊ သည်။ ဘာဝိတာ၊ သော်။ ဗဟုလိကတာ၊ သော်။ မဟတော၊ များစွာသော။ အတ္ထာယ၊ အကျိုးစီးပွား၏ အကျိုးငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ပ။ မဟတော၊ သော။ ဖာသုဝိဟာရာယ၊ ချမ်းသာစွာ နေရခြင်း၏ အကျိုးငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤ။

ဒဿမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

အဋ္ဌမော၊ သော။ နိရောဓဝဂ္ဂေါ၊ နိရောဓဝဂ်တည်း။

တဿ၊ ထိုနိရောဓဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

အသုဘ၊ အသုဘသုတ်။ မရဏ၊ မရဏသုတ်။ အာဟာရေပဋိက္ခလ၊ အာဟာရေပဋိ က္ခလသုတ်။ အနဘိရတေန၊ အနဘိရတိသုတ်နှင့်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စသုတ်။ ဒုက္ခ၊ ဒုက္ခသုတ်။

၁။ ပဟာနသညာ ဝိရာဂသညာ ၂-ပါးသည် ပုဗ္ဗဘာဂဝိပဿနာတည်း။ နိရောဓသညာသည် မဂ္ဂနှင့် ပုဗ္ဗ ဘာဂဝိပဿနာတည်း။ ထို့ကြောင့် နိဗ္ဗာန်၌ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်၌ညွတ်သော ဟု ပေးခဲ့သည်။ ညွတ်သည်ကား ဥပသမာနုဿတိဘာဝနာနှင့် ယှဉ်၏။

၂၄၈-မှ ၂၅၆-ထိ ဤသုတ် ၂၂-၌ ပြုအပ်သောကမ္မဋ္ဌာန်း ၂၀-တို့အနက် အဋ္ဌိကအစ အသုဘအထိ ၁၁-ပါး ဘည် အပုဒ်က နှုတ် ၉-ပါး ဥပစာအရ ဝိ-၌ ဆို၏။ ၎င်းဥပစာရ အပုဒ်ဘို့မှ အရဟတ္တဖိုလ်ဘိက္ခုသုတ် ပုဗ္ဗဘာဂ ဝိပဿနာပင် ဖောဇ္ဈင်တို့ကို ဟောတော်မူ၏ဟူလိ။

အနတ္တ၊ အနတ္တသုတ်။ ဝိရာဂနိရောဓေန၊ ဝိရာဂသုတ်၊ နိရောဓသုတ်နှင့်။ ပဟာနံ၊ ပဟာနသုတ်၎င်း။ တေ၊ ထိုသုတ်တို့သည်။ ဒသ၊ ၁၀-သုတ်တို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၉-၁၈-ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ပုနုဩဆဝဂ်

၂၅၈-၃၆၆။ (ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် အစ ပုနုဩဆဝဂ် အဆုံးရှိသော ၁၀-ဝဂ်တို့၌ ၁၀၈-သုတ်တို့၏ အနက်များကို မဂ္ဂသံယုတ်အတိုင်း သမ္ပနံ၊ မဂ္ဂင်ပါဠိနေရာ၌ ဗောဇ္ဈင်ပါဠိ လွှဲပြောင်းသည်သာ ထူး၏။)

ခုတိယံ၊ ၂-သံယုတ်မြောက်ဖြစ်သော။
ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ္တံ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်တည်း။

၃-သဒ္ဓါပဋ္ဌာနသံယုတ်

၁-အဗ္ဗပါလိဝဂ်

၁-အဗ္ဗပါလိသုတ်

၃၆၇။ (ဣဒံ သုတ္တံ၊ ဤအဗ္ဗပါလိသုတ်ကို။) မေ၊ တပည့်တော်အာနန္ဒာသည်။ ဝေ၊ ဤသို့။ သုတ်၊ ကြားလိုက်ရပါသည်။ ဧကံ သမယံ၊ တပါးသော အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဝေသာလိယံ၊ ဝေသာလိမြို့၌။ အဗ္ဗပါလိဝဂေ၊ အဗ္ဗပါလိသရက်ဥယျာဉ်၌။ ဝိဟရတိ၊ နေထိုင်မှု၏။ တဩ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့ကို။ ဘိက္ခဝေတိ၊ အိုရဟန်းတို့ဟု။ အာမန္တေသိ၊ ခေါ်တော်မူပြီ။ တေ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ ဘဒန္တေတိ၊ အရှင်ဘုရားဟု။ ဘဂဝတော၊ ဘုရားရှင်၏(စကားကို)။ ပစ္စယောသံ၊ တုံ့လှည့်နှာခံကုန်ပြီ။ (ထူးကုန်ပြီဟုလိ)။ ဘဂဝါ၊ သည်—

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ယဒိဒံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ၊ အကြင် ၄-ပါးကုန်သော သတိပဋ္ဌာန် တို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) အယံ၊ ဤ ၄-ပါးသော သတိပဋ္ဌာန်သည်။ (မဂ္ဂေါဟံသော နောက် ပုဒ်ကိုင်၍ ကေဝုစံထားသည်။) သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ ဝိသုဒ္ဓိယာ၊ စင်ကြယ်ခြင်းငှါ။ သောက- ပရိဒေဝါနံ၊ စိုးရိမ်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်းတို့ကို။ သမတိက္ကမာယ၊ လွန်မြောက်ခြင်းငှါ။ ဒုက္ခဒေါမနုဿာနံ၊ ဆင်းရဲခြင်း နှလုံးမသာခြင်းတို့၏။ အတ္တင်္ဂမာယ၊ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းငှါ။ ဉာယဿ၊ အရိယမဂ်ကို။ အဓိဂမာယ၊ ရခြင်းငှါ။ နိဗ္ဗာနဿ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ သစ္စိကိရိယာယ၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ။ ကော- ယနော၊ တလမ်းတည်းသာဖြစ်သော(န ဒေဓောဘူတော၊ ငွ-ကိုထောက်၍ အဝဓာရဏ ဝေ အကျေ ကြံသည်။) မဂ္ဂေါ၊ လမ်းတည်း။

စတ္တာရော၊ ၄-ပါးတို့ဟူသည်။ ကတမေ၊ အဘယ်တို့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမ၊ ဤသာသနာ တော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အာတာပီ၊ ကိလေသာတို့ကို လောင်ကျွမ်းစေတတ်သော လုံ့လ ရှိသည်ဖြစ်၍။ သမ္ပဇာနော၊ သမ္ပဇညပညာဖြင့် ကောင်းစွာသိမြင် ရှုဆင်ခြင်သည်ဖြစ်၍။ သတိမာ၊ သိမ်းဆည်းတတ်သော သတိရှိသည်ဖြစ်၍။ လောကေ၊ ရုပ်လောက၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနုဿံ၊ သူများစည်းစိမ်ကို ကြံဖန်ခြင်း နှလုံးမသာခြင်းကို။ ဝိနေယျ၊ ပယ်ဖျောက်၍။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ ကာယာနုပဿိ၊ ရူပကာယဟု အဖန်ဖန်ရှုသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ (ကာယာ- နုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်။)

အာတာပီ၊ ၍။ သမ္ပဇာနော၊ ၍။ သတိမာ၊ ၍။ လောကေ၊ ဝေဒနာလောက၌။ အဘိဇ္ဈာ- ဒေါမနုဿံ၊ ကို။ ဝိနေယျ၊ ၍။ ဝေဒနာသု၊ လောကီဝေဒနာတို့၌။ ဝေဒနာနုပဿိ၊ လောကီ ဝေဒနာဟု အဖန်ဖန်ရှုသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ ၍။ (ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်။)

အာတာပီ၊ ၍။ သမ္ပဇာနော၊ ၍။ သတိမာ၊ ၍။ လောကေ၊ စိတ်လောက၌။ အဘိဇ္ဈာ- ဒေါမနုဿံ၊ ကို။ ဝိနေယျ၊ ၍။ စိတ္တာ၊ လောကီစိတ်၌။ စိတ္တာနုပဿိ၊ လောကီစိတ်ဟု အဖန်ဖန် ရှုသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ ၍။ (စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်။)

အာတာပီ၊ ၍။ သမ္ပဇာနော၊ ၍။ သတိမာ၊ ၍။ လောကေ၊ ဓမ္မလောက၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနုဿံ၊ ကို။ ဝိနေယျ၊ ၍။ ဓမ္မေသု၊ လောကီတရားတို့၌။ ဓမ္မာနုပဿိ၊ လောကီတရားဟု အဖန်ဖန်ရှုသည် ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ ၍။ (ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်။)

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယဒိဒံ စတ္တာဓော သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) အယံ၊ ဤ
 ၄-ပါးသော သတိပဋ္ဌာန်သည်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဝိသုဒ္ဓိယာ၊ ငှါ။ သောကပရိဒေဝါနံ၊ တို့ကို။
 သမတိက္ကမာယ၊ ငှါ။ ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ၊ တို့၏။ အတ္ထဂံမာယ၊ ငှါ။ ဉာယဿ၊ ကို။ အဓိဂမာယ၊
 ငှါ။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ကို။ သစ္စိကိရိယာယ၊ ငှါ။ ဧကောယနော၊ တလမ်းတည်းသာဖြစ်သော။ မဂ္ဂေါ၊
 လမ်းတည်း။

ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣဒံ၊ ဤတရားဒေသနာကို။ အဝေါစ၊ ဟောတော်မူပြီ။ ထေဘိက္ခု၊ ထို
 တရားနာရဟန်တို့သည်။ အတ္ထမနာ၊ ပီတိသုခတို့သည် ယူအပ်သောစိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။
 ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဘာသိတံ၊ တရားစကားကို။ အဘိနန္ဒု၊ လက်ခံကုန်ပြီ။ ဣတိ၊
 ဤသို့။ သုတံ၊ ကြားလိုက်ရပါသည်။ ဝါ၊ နာခံမှတ်သား ဆောင်ထားအပ်ပါပြီ။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-သတိသုတ်

၃၆၈။ (ဧကံ သမယံမှ ပစ္စယောသုတိုင် ပေးမြဲ။) ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။
 ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ သတော၊ ကာယာနုပဿနာသတိစသည်ဖြင့် အောက်မေ့ရွှေ့မှတ်သည်ဖြစ်၍။
 သမ္မဇာနော၊ သမ္မဇညပညာဖြင့် ကောင်းစွာသိမြင် ရှုဆင်ခြင်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရေယျ၊ နေရာ၏။
 အယံ၊ ဤသည်ကား။ အမာကံ၊ ငါဘုရားတို့၏။ ဝေါ၊ သင်တို့ကို။ အနုသာသနံ၊ ဆုံးမကြောင်း
 စကားတည်း။ (သင်တို့ကိုဆုံးမသော ငါဘုရားတို့၏ အဆုံးအမ ဩဝါဒဟူလို့။) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။
 ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သတော၊ ကာယာနုပဿနာသတိစသည်ဖြင့် အောက်မေ့
 ရှုမှတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ (ဣဓ ဘိက္ခုဝေ စသည်ကို အဆိုပါ အပ္ပပါလိသုတ်အတိုင်း
 ပေး။) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤသို့။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ သို့။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သမ္မဇာနော၊ သမ္မဇညပညာဖြင့် ကောင်းစွာ
 သိမြင် ရှုဆင်ခြင်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊
 သည်။ အဘိက္ကန္တေ၊ ရွှေ့သို့တိုးလတ်သော်။ ပဋိက္ကန္တေ၊ နောက်သို့ဆုတ်လတ်သော်။ သမ္မဇာန-
 ကာရံ၊ အသိဉာဏ် (သမ္မဇဉ်) ဖြင့် (ကိစ္စအားလုံးကို) ပြုလေ့ရှိသည်။ (သမ္မဇာနကာရံ၊ အသိဉာဏ်
 ကိုသာ အသုံးပြုလေ့ရှိသည်။ ဋ္ဌ-နည်း၊ သမ္မဇာနကာရံ၊ အသိဉာဏ်ကိုသာ အသုံးပြုခြင်းရှိသည်။
 ဋ္ဌိ-နည်းလည်း ပေးလေဦး။) ဟောတိ၊ ၏။ အာလောကိတော၊ တည့်တည့်ကြည့်လတ်သော်။
 ဝိလောကိတော၊ စောင်းငဲ့ကြည့်လည်သော်။ သမ္မဇာနကာရံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သမိဉ္စိတော၊
 ကွေးလတ်သော်။ ပသာရိတော၊ ဆန့်လတ်သော်။ သမ္မဇာနကာရံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 သံဃာဋီပတ္တစိဝရဓာရဏေ၊ ဒုက္ခံ သပိတ် သက်န်းတို့ကို သုံးဆောင်လတ်သော်။ (ပရိဘောဂေါ
 ဓာရဏံ နာမ။ ဋ္ဌ။) သမ္မဇာနကာရံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အသိတော၊ စားသော်၎င်း။ ပီတော၊
 သောက်သော်၎င်း။ ခါယိတော၊ ခဲသော်၎င်း။ သာယိတော၊ လျက်သော်၎င်း။ သမ္မဇာနကာရံ၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥစ္စာရပဿာဝကမ္ပေ၊ ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်စွန့်သော်။ သမ္မဇာနကာရံ၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဂတော၊ သွားသော်၎င်း။ ဌိတော၊ ရပ်သော်၎င်း။ နိသိန္တေ၊ ထိုင်သော်၎င်း။
 သုတ္တော၊ အိပ်သော်၎င်း။ (လှဲသော်၎င်း ဟူလို့။) ဇာဂရိတော၊ နိုးသော်၎င်း။ ဘာသိတော၊ ပြောဆို
 သော်၎င်း။ တုဏှိဘာဝေ၊ ဆိတ်ဆိတ်နေသော်၎င်း။ သမ္မဇာနကာရံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤသို့။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သမ္မဇာနော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သတော၊ ရှိ။ သမ္ပဇာနော၊ ရှိ။ ဝိဟရေယျ။ နေရာ၏။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ အမှာကံ၊ ငါဘုရားတို့၏။ ဝေါ၊ သင်တို့ကို။ အနုသာသနံ၊ ဆုံးမကြောင်းစကားတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ဗုဒ္ဓိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ဘိက္ခုသုတ်

၃၆၉။ ဧကံသမယံ၊ တပါးသောအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သာဝတ္ထိယံ၊ သာဝတ္ထိမြို့တော်၌။ အနာထပိဏ္ဍိကဿ၊ အနာထပိဏ္ဍိသုဋ္ဌေး၏။ အာရာမေ၊ အာရာမဥယျာဉ်ဖြစ်သော။ ဇေတဝနေ၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌။ ဝိဟရတိ၊ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ အညတရော၊ တပါးသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ယေန၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသကံမိ၊ ပြီ။ ဥပသကံမိတွာ၊ ရှိ။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ အဘိဝါဒေတွာ၊ ရှိ။ ကေမန္တံ၊ ၌။ နိသိဒ္ဓိ၊ ပြီ။ ကေမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္ဒော ခေါ၊ သော။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ သာဓု၊ တောင်းပန်ပါ၏။ (ယမဟံဝါကျ သွား။) အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ယံဓမ္မံ၊ အကြင်တရားကို။ သုတွာ၊ နာပြီး၍။ ဧကော၊ တပါးတည်းတည်း။ ဝုပကဋ္ဌော၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ ကပ်လျက်။ အပ္ပမတ္တော၊ မမေ့မလျော့ဘဲ။ အာတာပိ၊ ကိလေသာတို့ကို လောင်ကျွမ်းစေနိုင်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍။ ပဟိတတ္တော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရေယျ၊ နေလို၏။ တံ ဓမ္မံ၊ ထိုတရားကို။ မေ၊ တပည့်တော်အား။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ သံခိတ္တေန၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ဒေသေတူတိ၊ ဟောတော်မူပါ”ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ထားတောင်းပန်ပြီ။ ဝေမေဝ ပန၊ ဤသို့ချည်းသာလျှင်။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ကေစ္စေ၊ အချို့ကုန်သော။ မောသပုရိသာ၊ အချည်းနှီး အသုံးမကျသော ယောက်ျားတို့သည်။ မဉ္ဇေဝ၊ ငါဘုရားကိုသာလျှင်။ အဇ္ဈေသန္တိ၊ တောင်းပန်ရုံသာ တောင်းပန်ကုန်၏။ (အားမထုတ်ကုန် ဟူလို။) ဓမ္မေ စ၊ တရားကိုကား။ ဘာသိတေ၊ ဟောပြုအပ်ပြီးသည်ရှိသော်။ မမေဝ၊ ငါဘုရားနောက်သို့သာလျှင်။ အနုဗန္ဓိတဗ္ဗံ၊ တကောက်ကောက်လိုက်နေထိုက်၏ဟု။ မညန္တိ၊ မှတ်ထင်ကြကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ မေ၊ အား။ ဓမ္မံ၊ ကို။ သံခိတ္တေန၊ အားဖြင့်။ ဒေသေတူ၊ ပါ။ သုဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဓမ္မံ၊ ကို။ သံခိတ္တေန၊ အားဖြင့်။ ဒေသေတူ၊ ပါ။ အဟံ၊ သည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဘာသိတဿ၊ တရားစကား၏။ အတ္ထံ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ အပ္ပေဝနာမ ဇာနေယျံ၊ သိသော် သိရာ၏။ အဟံ၊ သည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဘာသိတဿ၊ ၏။ ဒါယာဒေါ၊ အမွေခံသည်။ (မဂ်ဖိုလ်ရသူသည် ဟူလို။) အပ္ပေဝနာမ အသံ၊ ဖြစ်သော် ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြန်၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တသ္မာ၊ ထိုသို့အကျဉ်းချုပ် တရားဟောရန် တောင်းပန်သောကြောင့်။ ဣဟ၊ ဤသာသနာတော်၌။ တံ၊ သင်သည်။ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ကုသိုလ်တရားတို့၌။ အာဒိမေဝ၊ အစဆုံး တရားကိုသာလျှင်။ ဝိသောဓေဟိ၊ သုတ်သင်လော။ (စင်ကြယ်စေလော။) ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ ကုသိုလ်တရားတို့၏။ အာဒိ၊ အစဆုံး တရားသည်။ ကော စ၊ အဘယ်နည်းဟူမူ။ သုဝိသုဒ္ဓံ၊ အလွန်အလွန် စင်ကြယ်သော။ သီလဉ္စ၊ သီလသည်၎င်း။ ဥဇုကာ၊ ဖြောင့်မန်သော။ ဒိဋ္ဌိ စ၊ ကမ္မဿကတာဒိဋ္ဌိသည်၎င်းတည်း။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ယတော ခေါ၊ အကြင်အခါ၌။ ဧတံ၊ သင်၏။ သီလဉ္စ၊ သီလသည်လည်း။ သုဝိသုဒ္ဓံ၊ အလွန်အလွန် စင်ကြယ်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ်အံ့။ ဒိဋ္ဌိ စ၊ ကမ္မဿကတာဒိဋ္ဌိသည်လည်း။ ဥဇုကာ၊

ဖြောင့်မှန်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ်အံ့။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တတော၊ ထိုအခါ၌။ တံ၊ သည်။ သီလံ၊ သီလကို။ နိဿယ၊ မှီ၍။ သီလေ၊ သီလ၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်၍။ စတ္တာရော၊ ၄-ပါး ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနေ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို။ တိဝိဓေန၊ ၃-ပါး အပြားရှိသော နည်းဖြင့်။ ဘာဝေယျာသိ၊ ဖြစ်စေဦးလော။ (ပွားဦးလော။)

ကတမေ စတ္တာရော အဘယ် ၄-ပါးတို့နည်းဟူမူ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌။ တံ၊ သင်သည်။ အာတာပိ၊ ၍။ သမ္ပဇာနော၊ ၍။ သတိမာ၊ ၍။ လောကေ၊ ၌။ အဘိဇ္ဈာ- ဒေါမနဿံ၊ ကို။ ဝိနေယျ၊ ၍။ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ၊ မိမိကိုယ်ကိုစွဲ၍လည်း ဖြစ်သော။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ ကာယာနုပဿိ၊ ရူပကာယဟု အဖန်ဖန်ရှုသည် ဖြစ်၍။ ဝိဟရာဟိ၊ နေလော့။ (ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ၊ အပလည်းဖြစ်သော။ ကာယေ၊ ၌။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ၊ အတွင်းအပလည်း ဖြစ်သော။ ကာယေ၊ ၌-ဟု သမ္ပန်။ ဤသို့ ကာယာနုပဿနာ၌ ၃-နည်းပွား။)

(ဤနည်းတူ ဝေဒနာနုပဿနာ၊ စိတ္တာနုပဿနာ၊ ဓမ္မာနုပဿနာတို့၌ ၃-နည်းစီ ပွား။ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ၃-ပုဒ်တို့၌လည်း ဝိသေသျှ ရှ၍ ဧကဝုဗ် ဗဟုဝုဗ် သမ္ပန်ရုံသာ ထူး၏။ ယင်းပုဒ်တို့သည် နိပါတ်ပုဒ်များတည်း။)

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ယတော ခေါ၊ အကြင်အခါ၌။ တံ၊ သည်။ သီလံ၊ ကို။ နိဿယ၊ ၍။ သီလေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ၊ ဤသတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါးတို့ကို။ ဝေ၊ ဤသို့။ တိဝိဓေန၊ ၃-ပါး အပြားရှိသော နည်းဖြင့်။ ဘာဝေယျာသိ၊ ဖြစ်စေလတ္တံ့။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တတော၊ ထိုအခါ၌။ တုယံ၊ သင်၏။ (ဝုဒ္ဓိယေဝ၌ စပ်။) ယာ ရတ္တိ ဝါ၊ အကြင် ညသည်၎င်း။ ယော ဒိဝေယော ဝါ၊ အကြင် နေသည်၎င်း။ အာဂမိဿတိ၊ ရောက်လာလတ္တံ့။ (တံ ရတ္တိန္တံ၊ ထို ညနေပတ်လုံး။) ကုသလေသု ဓမ္မေသ၊ တို့၌။ ဝုဒ္ဓိယေဝ၊ တိုးပွားခြင်းကိုသာလျှင်။ ပါဠိကခါ၊ အလိုရှိအပ်၏။ ပရိဟာနိ၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းကို။ နော ပါဠိကခါ၊ အလိုမရှိအပ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဘာသိတံ၊ တရား စကားကို။ အဘိနန္ဒိတော၊ အသွန်နှစ်သက် (လက်ခံ) ၍။ အနုမောဒိတော၊ အလွန်ဝမ်းမြောက်၍။ အာသနာ၊ နေရာမှ။ ဥဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ အဘိဝါဒေတော၊ ရိုသေစွာမိန့်ခိုး ပြီး၍။ ပဒက္ခိဏံ၊ အရိုအသေကို။ ကတော၊ ပြု၍။ ပက္ကာမိ၊ ဖဲခဲပြီ။ အထ ခေါ၊ ၌။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ ဧကော၊ တည်း။ ဝုပကဋ္ဌော၊ လျက်။ အပ္ပမတ္တော၊ ပဲ။ အာတာပိ၊ ၍။ ပဟိတတ္တော၊ ဖြစ်၍။ ဝိဟရန္တော၊ နေသည်ရှိသော်။ နစီရဿေဝ၊ မကြာမြင့်မီသာလျှင်။ (ဝိဟရတိ၌ စပ်။) ယဿ၊ အကြင်အရဟတ္တဖိုလ်၏။ အတ္တာယ၊ အကျိုးငှါ။ ကုလပုတ္တာ၊ အမျိုးကောင်းသားတို့သည်။ သမ္ပဒေဝ၊ လျှင်။ အဂါရသ္မာ၊ အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်မှ။ အနဂါရိယံ၊ အိမ်ရာမထောင် ရဟန်းဘောင်သို့။ ပဗ္ဗဇန္တိ၊ ဝင်ရောက်ကုန်၏။ အနုတ္တရံ၊ အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော။ ဗြဟ္မစရိယ- ပရိယောသာနံ၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ၏ အဆုံးဖြစ်သော။ တံ၊ ထို အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်တွေ့မြင်အပ်သော ခန္ဓာတရား၌သာလျှင်။ (မျက်မှောက်ဘဝ၌ သာလျှင်။) သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ အဘိညာ၊ အထူးသိ၍။ သစ္စိကတော၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဥပသမ္ပဇေ၊ ကပ်ရောက်၍။ (ပြည့်စုံစေ၍။) ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ “ဇာတိံ ပဋိသန္ဓေသည်။ ခဏာ၊ ကုန်ပြီ။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယကို။ ဝုသိတံ၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီ။ ကရဏိယံ၊ ၁၆-ချက် မင်္ဂလိစွကို။ ကတံ၊

ပြုအပ်ပြီ။ ဣတ္ထတ္တာယ၊ ဤမဂ်ကိစ္စအလို့ငှါ။ အပရံ၊ တပါးသောပြုဖွယ်ကိစ္စသည်။ နာတိ၊ မရှိ။ ဟူ၍။
(ဣတ္ထတ္တာယ၊ ဤဘဝမှ။ အပရံ၊ တပါးသောဘဝသည်။ န၊ မရှိ။ ဟူ၍သော်လည်း ပေး။)
အတ္တညာသိ၊ အထူးသိပြီ။ (ဆင်ခြင်ပြီ ဟူလို။) သော ဘိက္ခု၊ သည်။ အရဟတံ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်
တို့တွင်။ အညတရော စ ပန၊ တပါးအပါအဝင်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤ။

တတိယံ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-သဘာဝသုတ်

၃၇၀။ ဧကံ သမယံ၊ အခါတပါး၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဧကောသလေသု၊ ဧကောသလ
တိုင်း၌။ သာလာယ ဗြာဟ္မဏဂါမေ၊ သာလာယပုဏ္ဏားရွာ၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ တတြ ခေါ၊
ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ ပ။ ဘဂဝါ၊ သည်—
ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယေ တေ ဘိက္ခု၊ အကြင် ရဟန်းတို့သည်။ နဝါ၊ ငယ်ကုန်၏။ အစိရပဗ္ဗဇိတာ၊
မကြာသေးသော ရဟန်းပြုခြင်း ရှိကုန်၏။ (ရဟန်းပြု၍ မကြာသေးကုန် ဟူလို။) ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ၊
ဤသာသနာသို့။ အစုနာ၊ ယခုအခါ၌။ အာဂတာ၊ ရောက်လာကုန်၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တေ
ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းတို့ကို။ (ဝေါ=နိပါတ်မျှ။) စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ ၄-ပါးတို့သော သတိပဋ္ဌာန်
တို့ကို။ ဘာဝနာယ၊ ဖြစ်စေခြင်း ပါးခြင်းငှါ။ သမာဒပေတဗ္ဗာ၊ ယူစေအပ် တိုက်တွန်းအပ်ကုန်၏။
နိဝေသေတဗ္ဗာ၊ သွတ်သွင်းအပ်ကုန်၏။ ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ၊ တည်စေအပ်ကုန်၏။ ကတမေသံ စတုန္နံ၊
အဘယ် ၄-ပါးတို့ကိုနည်း။ အာဂုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ယေ၊ လာကြကုန်။ တုမေ၊ သင်တို့သည်။
အာတာပိနော၊ ကိလေသာတို့ကို လောင်ကျွမ်းစေတတ်သော လုံ့လရှိကုန်သည် ဖြစ်၍။ သမ္မဇာနာ၊
သမ္မဇညပညာဖြင့် ကောင်းစွာသိမြင် ရှုဆင်ခြင်ကုန်သည် ဖြစ်၍။ ဧကောဒိဘူတာ၊ ဖြစ်သော
(ဥပစာရဇ္ဈာနာဝဟ ပုဗ္ဗဘာဂ ခဏိက) သမာဓိရှိကုန်သည် ဖြစ်၍။ (ဘူတော ဧကောဒိ ယေသံဟု
ပြု။) ဝိပုသန္နစိတ္တာ၊ အထူးကြည်လင်သောစိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ သမာဟိတာ၊ (ဥပစာရအပ္ပနာ
သမာဓိဖြင့် သတိပဋ္ဌာန်အာရုံ၌ စိတ်ကို) ကောင်းစွာ ထားကုန်သည် ဖြစ်၍။ ဧကဂ္ဂစိတ္တာ၊
(အပ္ပနာသမာဓိဖြင့်) တခုတည်းသော သတိပဋ္ဌာန်အာရုံရှိသော စိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ကာယဿ၊
ဓူပကာယကို။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ ဉာဏာယ၊ သိခြင်းငှါ။ (ဝိပဿနာဉာဏံ မဂ်
ဉာဏ်အကျိုးငှါ ဟူလို။) ကာယေ၊ ဓူပကာယ၌။ ကာယာနုပဿိနော၊ ဓူပကာယဟု အဖန်ဖန်
ရှုကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရထ၊ နေကြကုန်လော။ (ဝေဒနာ၊ စိတ်၊ ဓမ္မတို့၌လည်း ဤနည်း ပေး။)

၀၀၀

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သေခါ၊ သေခဖြစ်ကုန်သော။ အပ္ပတ္တမာနသာ၊ မရောက်အပ်သေးသော အရ-
ဟတ္တဖိုလ်ရှိကုန်သော။ ယေပိ တေ ဘိက္ခု၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်။ အနုတ္တရံ၊ အမြတ်ဆုံး
ဖြစ်သော။ ယောဂက္ခေမံ၊ ယောဂ ၄-ပါးတို့မှ ကုန်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ ပတ္တယမာနာ၊ တောင့်တ
ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရန္တိ၊ နေကုန်၏။ တေပိ၊ ထိုရဟန်းတို့သည်လည်း။ အာတာပိနော၊ ဖြစ်၍။ ပ။
ကာယဿ၊ ဓူပကာယကို။ ပရိညာယ၊ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ။ (အရဟတ္တဖိုလ်အကျိုးငှါ ဟူလို။)
ကာယေ၊ ၌။ ကာယာနုပဿိနော၊ ဖြစ်၍။ ဝိဟရန္တိ၊ နေကြကုန်၏။ (ကျန် ၃-ပါးလည်း
ဤနည်း ပေး။)

၁။ ယထာနုသိဋ္ဌံ ပဋိပဇ္ဇမာနေ အပါယဒုက္ခေ အပါတနဝသေန ဓာရေတီတိ ဓမ္မော၊ သာသနဗြဟ္မစရိယ
ကောက်။ တဒဂါဒိဝသေန ကိလေသေ ငိနေတီတိ ဝိနယော။ ယင်း သာသနဗြဟ္မစရိယကိုပင် ကောက်၊ ဓမ္မာ
ယေဝ ဝိနယော ဓမ္မဝိနယော-ဟု ပြု။ သာသနာကိုပင် ကောက်လေ။ ဤ ၄-ဦး ရှိ။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အရဟန္တာ၊ ကိလေသာတို့မှ ဝေးကုန်သော။ ခိဏာသဝါ၊ ကုန်ခန်းပြီးသော အာသဝရှိကုန်သော။ ဝဿိတဝန္တာ၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော အရဟတ္တမဂ္ဂဗြဟ္မစရိယရှိကုန်သော။ ကတကရဏိယာ၊ ပြုအပ်ပြီးသော မဂ်ကိစ္စရှိကုန်သော။ ဩဟိတသာရာ၊ ချွေထားအပ်ပြီးသော (ခန္ဓာ ကိလေသာ) ဝန်ရှိကုန်သော။ အနုပ္ပတ္တသဒတ္တာ၊ ရောက်အပ်ပြီးသော မိမိအကျိုး (အရဟတ္တဖိုလ်) ရှိကုန်သော။ ပရိက္ခိဏဘဝသံယောဇနာ၊ ကုန်ခန်းပြီးသော ဘဝသံယောဇဉ်ရှိကုန်သော။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ၊ အညာယ၊ သိ၍။ ဝိမုတ္တာ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်ပြီးကုန်သော။ ယေပိ တေ ဘိက္ခု။ အကြင်ရဟန်းတို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) တေပိ၊ ထိုရဟန်းတို့သည်လည်း။ ပ။ ကာယေန၊ ရူပကာယနှင့်။ ဝိသံယုတ္တာ၊ မယှဉ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ (နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ ဟူလို။) ကာယေ၊ ဌ။ ကာယာနုပဿိနော၊ ဖြစ်၍။ ဝိဟရန္တိ၊ ကုန်၏။ (ကျန် ၃-ပါးလည်း ဤနည်း သမ္မာ။) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယေပိ တေ ဘိက္ခု။ အကြင်ရဟန်းတို့သည်။ နဝါ၊ ငယ်ကုန်၏။ အစိရပဗ္ဗဇိတံ၊ မကြာသေးသော ရဟန်းပြုခြင်းရှိကုန်၏။ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ၊ ဤသာသနာတော်သို့။ အဓုနာ၊ ယခု အခါ၌။ အာဂတာ၊ ရောက်လာကုန်၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တေ ဘိက္ခု။ ထိုရဟန်းတို့ကို။ (ဝေါကား = နိပါတ်မျှ။) စတုန္တံ သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ လေးပါးကုန်သော သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို။ ဘာဝနာယ၊ ဖြစ်စေခြင်း၊ ပွားခြင်းငှါ။ သမာဒပေတဗ္ဗာ၊ ယူစေအပ် ထိုက်တန်းအပ်ကုန်၏။ နိဝေသေတဗ္ဗာ၊ သွတ်သွင်းအပ်ကုန်၏။ ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗာတိ၊ တည်စေအပ်ကုန်၏ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-အကုသလရာသိသုတ်

၃၇၁။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ တဩ ခေါ၊ ဌ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အကုသလရာသိတိ၊ အကုသိုလ် အစုအပုံဟု။ ဝဒမာနော၊ ဆိုသူသည်။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ (ရိုးသားစွာ ဟူလို။) ဝဒမာနော၊ ဆိုလျက်သော်။ ပဉ္စ နိဝရဏေ၊ ၅-ပါးကုန်သော နိဝရဏတို့ကို။ ဝဒေယျ၊ ဆိုရာ၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဟိ၊ အကြောင်းကား။ ယဒိဒံ ပဉ္စ နိဝရဏာ၊ အကြင် ၅-ပါးကုန်သော နိဝရဏတို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) အယံ၊ ဤနိဝရဏ ၅-ပါးသည်။ (ကေဝလောဟူသော နောက် ပုဒ်ငဲ့၍ ကေဝလ်ထားသည်။) ကေဝလော၊ ကုသိုလ်တို့နှင့် မရောမရှက်။ အကုသလရာသိ၊ အကုသိုလ် အစုအပုံတည်း။ ကတမေ ပဉ္စ၊ အဘယ် ၅-ပါးတို့နည်း။ ကာမစ္စန္ဒနိဝရဏံ၊ ၎င်း။ ဗျာပါဒနိဝရဏံ၊ ၎င်း။ ထိနမိဒ္ဓနိဝရဏံ၊ ၎င်း။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနိဝရဏံ၊ ၎င်း။ ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏံ၊ ၎င်းတည်း။ ပ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဟိ၊ အကြောင်းကား။ ယဒိဒံ ပဉ္စ နိဝရဏာ၊ အကြင် ၅-ပါးကုန်သောနိဝရဏ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) အယံ၊ ဤ နိဝရဏ ၅-ပါးသည်။ ကေဝလော၊ ကုသိုလ်တို့နှင့် မရော မယှက်။ အကုသလရာသိ၊ အကုသိုလ် အစုအပုံတည်း။

၁။ “ရူပကာယနှင့်မယှဉ်” ဟူသည်မှာ ရူပံ ဘိက္ခုဝေ ပဇဟထ = ရုပ်ကိုပယ်ကြ ဟူရာ၌ ရုပ်၌ တပ်မက်သော တဏှာကို ပယ်ကြဟု ဆိုရသကဲ့သို့ ရူပကာယ၌ တပ်မက်သော တဏှာနှင့်မယှဉ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ နေကုန်၏ဟု ဆိုလို ၏။ ဝေဒနာဟိ ဝိသံယုတ္တာ၊ စိတ္တေန ဝိသံယုတ္တာ၊ ဓမ္မေဟိ ဝိသံယုတ္တာတို့၌လည်း ဝေဒနာတို့၌ စွဲလမ်းသော တဏှာနှင့် စိတ်၌ စွဲလမ်းသော တဏှာနှင့် တရားတို့၌ စွဲလမ်းသော တဏှာနှင့် မယှဉ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ နေကုန်၏ ဟု မှတ်ပါလေ။

ဘိက္ခဝေ တို့။ ကုသလရာသီတိ၊ ကုသိုလ်အစုအပုံဟု။ ဝဒမာနော၊ သည်။ သမ္မာ၊ စွာ။ ဝဒမာနော၊ သော်။ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ၊ ၄-ပါးကုန်သော သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို။ ဝဒေယျ၊ ရု၏။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဟိ၊ ကား။ ယဒိဒံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) အယံ၊ ဤသတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါးသည်။ ကေဝလော၊ အကုသိုလ်တို့နှင့် မရောမယှက်။ ကုသလရာသီ၊ ကုသိုလ် အစုအပုံတည်း။ ကတမေ စတ္တာရော၊ တို့နည်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဣဓ၊ ဤ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အာတာပိ၊ ရှိ။ သမ္ပဗောနော၊ ရှိ။ သတိမာ၊ ရှိ။ လောကေ၊ ဤ။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ၊ ကို။ ဝိနေယျ၊ ရှိ။ ကာယေ၊ ရူပကာယဤ။ ကာယာနုပဿိ၊ ရှိ။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ပ။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဟိ၊ ကား။ ယဒိဒံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) အယံ၊ ဤသတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါးသည်။ ကေဝလော၊ အကုသိုလ်တို့နှင့် မရောမယှက်။ ကုသလရာသီ၊ ကုသိုလ်အစုအပုံတည်း။ ဣတိ၊ ၏။

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုပြောသောသုတ်တည်း။

၆-သက္ကဏ္ဍိသုတ်

၃၇၂။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဘူတပုဗ္ဗံ၊ ရှေး၌ဖြစ်ဘူးသည်ကား။ သက္ကဏ္ဍိ၊ သိန်းငှက်သည်။ လာပံ သက္ကဏံ၊ ဗီလုံးငှက်ကို။ သဟသာ၊ အဆောတလျှင်။ ဝါ၊ လောဘအဟန့်ဖြင့်။ အဇ္ဈပတ္တာ၊ အစာအလို့ငှါ ဆိုက်ရောက်လာလျက်။ အဂ္ဂဟေသိ၊ ဖမ်းသုတ်ပြီ။ ဘိက္ခဝေ တို့။ အထ ခေါ၊ ဤ။ လာပေါ သက္ကဏော၊ ဗီလုံးငှက်သည်။ သက္ကဏ္ဍိယာ၊ သိန်းငှက်သည်။ ဟရိယမာနော၊ ဆောင်ယူ အပ်သည်ရှိသော်။ “ယေ မယံ၊ အကြင်ငါတို့သည်။ အဂေါစရေ၊ မိမိ စားကျက်မဟုတ်သော။ ပရဝိသယေ၊ သူတပါးနေရာ၌။ စရိမ္မ၊ လှည့်လည်မိကုန်ပြီ။ တေ မယမေ၊ ထိုငါတို့သည်သာ လျှင်။ အလက္ခိကာ၊ အသရေမရှိသူတို့သည်။ အမှ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေ မယံ ဝေ၊ ထိုငါတို့သည်သာ လျှင်။ အပ္ပပညာ၊ ဘုန်းနည်းသူတို့သည်။ အမှ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ ဂေါစရေ၊ မိမိစားကျက်ဖြစ်သော။ ပေတ္တိကော၊ အဘမှလာသော။ သကော ဝိသယေ၊ မိမိနေရာ၌။ သစေ စရေယျာမ၊ အကယ်၍ ကျက်စားကုန်ငြားအံ့။ အယံ သက္ကဏ္ဍိ၊ ဤသိန်းငှက်သည်။ မေ၊ ငါအား။ ယဒိဒံ ယုဒ္ဓါယံ၊ စစ်ထိုးခြင်းငှါ။ (ယဒိဒံ အနက်မဲ့။) အလံ၊ စွမ်းနိုင်သည်။ နု အဘ-ဝိဿာတိ၊ မဖြစ်ရာ”ဟူ၍။ ဝံ၊ ဤသို့။ ပရိဒေဝသိ၊ ငိုကြွေး၏။ လာပ၊ ဟဲ့-ဗီလုံးငှက်။ တေ၊ သင်၏။ ဂေစရော၊ စားကျက်ဖြစ်သော။ ပေတ္တိကော၊ အဘမှလာသော။ သကော ဝိသယော၊ မိမိ နေရာသည်။ ကော ပန၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိန်းငှက်က မေး၏။ ယဒိဒံ နဂ်လကဋ္ဌ-ကရဏံ၊ ထွန်တုံးဖြင့် ထွန်ခြင်းကို ပြုအပ်ရာဖြစ်သော။ (ထွန်ပြီးစဖြစ်သော ဟူလို။) လေဉ္စူဠာနံ၊ ထွန်ချေးခဲတို့ စုပုံတည်ရာအရပ် (ထွန်ချေးခဲကြား) တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဗီလုံးငှက်က ပြော၏။ ဘိက္ခဝေ တို့။ အထ ခေါ၊ ဤ။ သက္ကဏ္ဍိ၊ သိန်းငှက်သည်။ သကော ဗလေ၊ မိမိအားကြောင့်။ အပတ္တဒ္ဓါ၊ သက်ဝင်ယုံကြည်အပ်သော တောင်တင်းမှုရှိသည်ဖြစ်၍။ သကော ဗလေ၊ မိမိအား ကြောင့်။ အသံဝဒမာနာ၊ (ဗီလုံးငှက်၏) ကဲ့ရဲ့အပ်သော (အရာမရောက်သော) ပြောဆိုခြင်းဟု မှတ်ထင်သည်ဖြစ်၍။ လာပံ သက္ကဏံ၊ ဗီလုံးငှက်ကို။ “လာပ၊ ဟဲ့-ဗီလုံးငှက်။ ဂစ္ဆ၊ သွားချေ။

၁။ သက္ကဏံ ဟနတိတိ သက္ကဏ္ဍိ၊ သေနသေတိ အင်္ဂေစနံ။ ဌံ၊ ဤ ဌံ-၌ ‘သေန’သာမန်ဆိုသော်လည်း။ ဋီ-၌ “သေနဝိသေသော ပန သော ဝေဒိတဗ္ဗော” ဟုဆိုသောကြောင့် ဤ၌ စွန်အထူး = သိန်း ဟုသမ္ပန်လိုက်သည်။

၂။ သကော ဗလေတိ အတ္တနော ဗလဟေတု။ အပတ္တဒ္ဓါတိ အဝဂါဠထမ္မာ။ သဉ္စူဠထမ္မာ။ ဒိ-ဋီ ၃၊ ၂၅။ အသံဝဒမာနာ-ဝယ် ဌံ-၌ သံဝဒမာနာ၊ ဋီ-၌ အဝဒမာနာ-ဟု ရှိ၏။ သံဝဒမာနာတိ သံဠုဝဒမာနာ၊ အတ္တနော

(ခေါ်=အနတ္တ။) တံ၊ သင်သည်။ တကြာပိ၊ ထိုထွန်ချေးခဲကြားသို့လည်း။ ဂန္ဓာ၊ သွား၍။ မေ ငါ၏လက်မှ။ န မောက္ခသိတိ၊ မလွတ်နိုင်လတ္တံ့။” ဟု ဆို၍။ ပမုဉ္ဇိ၊ လွတ်လိုက်ပြီ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အထ ခေါ၊ ဌ။ လာပေါ သကုဏော၊ ဗီလုံးငှက်သည်။ နဂံလကဋ္ဌကရဏံ၊ ထွန်တုံးဖြင့် ထွန်ခြင်းကိုပြုအပ်ရာဖြစ်သော။ ဝါ၊ ထွန်ပြီးစဖြစ်သော။ လေဉ္ဇူဠာနံ၊ ထွန်ချေးခဲတို့ စုပုံတည်ရာအရပ် (ထွန်ချေးခဲကြား) သို့။ ဂန္ဓာ၊ သွား၍။ မဟန္တံ၊ ကြီးသော။ လေဉ္ဇူ၊ ထွန်ချေး ခဲပေါ်သို့။ အဘိရူဟိတော၊ တက်၍။ သကုဏဂ္ဂိ၊ သိန်းငှက်ကို။ “သကုဏဂ္ဂိ၊ ဟဲ-သိန်းငှက်။ ဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ မေ ငါ၏ထံသို့။ ဟေ၊ လာခဲ့၊ သကုဏဂ္ဂိ၊ ဟဲ-သိန်းငှက်။ ဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ မေ ငါ၏ထံသို့။ ဟေ ခေါတံ၊ လာခဲ့” ဟု။ ဝဒမာနော၊ ချုတ်ချယ်ပြောဆိုလျက်။ (စိန်ခေါ်လျက် ဟူလို။) အဋ္ဌာသိ၊ တည်ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အထ ခေါ၊ ဌ။ သာ သကုဏဂ္ဂိ၊ ထိုသိန်းငှက်သည်။ သကေ ဗလေ၊ မိမိအားကြောင့်။ အပတ္တဒ္ဓါ၊ သက်ဝင်ယုံကြည်အပ်သော တောင့်တင်းမှုရှိသည်ဖြစ်၍။ သကေ ဗလေ၊ မိမိအားကြောင့်။ အသံဝဒမာနာ၊ (ဗီလုံးငှက်၏) ကဲ့ရဲ့အပ်သော (အရာမရောက် သော) ပြောဆိုခြင်း ဟု မှတ်ထင်သည်ဖြစ်၍။ ဥဘော ပက္ခေ၊ အတောင် ၂-ဖက်တို့ကို။ သန္ဓယု၊ မြားလက်နက်အသွင် ဖွဲ့ဖွဲ့ဆင်၍။ လာပံ သကုဏံ၊ ဗီလုံးငှက်ကို။ သဟသာ၊ အဆောတလျှင် မဆင်ချင်ပဲ။ ဝါ၊ ဒေါသအဟုန်ဖြင့်။ အဗ္ဗပတ္တာ၊ (အုပ်ဖမ်းခြင်းငှါ) ဆိုက်ရောက်လာလေ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယဒါ ခေါ၊ အကြင်အခါ၌။ လာပေါ သကုဏော၊ ဗီလုံးငှက်သည်။ “အယံ သကုဏဂ္ဂိ၊ ဤ သိန်းငှက်သည်။ မေ ငါ၏ထံသို့။ ဗဟုအာဂတောတိ၊ အရှိန်မသတ်နိုင်အောင် အများအားဖြင့် ဆိုက်ရောက်၏ (ရောက်ခါနီးပြီ)” ဟု။ အညာသိ၊ သိပြီ။ အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ တဿဝ လေဉ္ဇူဠာ၊ ထိုထွန်ချေးခဲကြီး၏သာလျှင်။ အန္တရံ၊ အကြားထဲသို့။ ပစ္စုပါဒိ၊ လိုမ့်ဝင် (ရွှံဝပ်) နေလိုက်ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အထ ခေါ၊ ဌ။ သကုဏဂ္ဂိ၊ သိန်းငှက်သည်။ တတ္ထေဝ၊ ထိုထွန်ချေး ခဲကြီး၌သာလျှင်။ ဥရံ၊ ရင်ဘတ်ကို။ ပစ္စတာလေသိ၊ အပြင်းအထန်တိုက်မိ (ရွှံနုလုံးကဲ့သို့) လေပြီ။ (ပွဲချင်းပြီးသေသည် ဟူလို။ ထိုအခါ ဗီလုံးငှက်က “ရန်သူ၏ကျောကို မြင်ရပြီတကား” ဟု နှစ်သက်အားရ၍ ရန်သူ၏နှလုံးပေါ်၌ စကြိုလျှောက်နေလေသည် ဟု ငွ-၌ မိန့်ဆို၏။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ အဂေါစရေ၊ မိမိကျက်စားရာ (စားကျက်) မဟုတ်သော။ ပရဝိသယေ၊ သူတပါးနေရာ၌။ စရတံ၊ (အနိုင်ကျင့်၍) ကျက်စား၏။ တံ သော၊ ထိုသူသည်။ ဝေံ ဟိ၊ ဤ သိန်းငှက်အတူသာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဣဟ၊ ဤသာသနာတော်၌။ အဂေါစရေ၊ မိမိ၏ ကျက်စားရာမဟုတ်သော။ ပရဝိသယေ၊ သူတပါးနေရာ၌။ မာ စရိတ္တံ၊ မကျက်စားကြကုန်လင့်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဂေါစရေ၊ သော။ ပရဝိသယေ၊ ဌ။ စရတံ၊ ကျက်စားသူတို့၏အပေါ်၌။ မာရော၊ မာရ်သည်။ ဩတာရံ၊ အခွင့်အလမ်းကို။ လစ္ဆတိ၊ ရလတ္တံ့။ မာရော၊ မာရ်သည်။ အာရမ္မဏံ၊

ဗလဿ ဝဏ္ဏံ ဝဒမာနာတိ အတ္ထော။ ဌ။ ဤ ငွ-အလို သကေ ဗလေ၊ မိမိအား၌။ (သိန်း၏အား၌။) သံဝဒမာနာ၊ ချီးကျူးပြောဆိုလျက်-ဟု သမ္ပန်။ ဝဇ္ဇတိတိ ဝဒံ၊ ဝစနံ။ ကုဋ္ဌိတံ ဝဒံ အဝဒံ။ ဂရဟနေ ဟိ အယံ အ-ကဏ္ဍေ ယထာ “အပုတ္တော အဘရိယာ” တိ၊ အဝဒံ မာနေတိတိ အဝဒမာနာ၊ အတ္တနေ၊ ဗလမဒေန လာပံ အဘိမညိတာ ဝဒန္တိတိ အတ္ထော။ ဌ။ အဝဒမာနာ၊ ကဲ့ရဲ့အပ်သော (အရာမရောက်သော) ပြောဆိုသည် ဟု မှတ်ထင်သည်ဖြစ်၍။ ဟု ပေး။ ဤနိဿယ၌ ဌိအတိုင်း အနက်ပေးခဲ့သည်။ “အတ္တနေ၊ ဗလဿ ဆုဋ္ဌာဝဏ္ဏံ ဝဒမာနာ” ဟူသော ငွ-ဖွင့်ကို အတ္တာပနုအားဖြင့်ယူ၍ ဆိုအပ်ကြောင်း ဌိ-၌ဆက်၍ မိန့်ဆို၏။ ဒိ-ဌိ ၃-၂၅-၌ အသံဝဒမာနာဝယ် အာရမ္မ-မာနာ-ဟု ရှိ၏။ အာရမ္မာနာတိ အဂါယန္တိ-ဟု ဖွင့်၏။ အာရမ္မာနာ၊ စိန်ခေါ်လျက်-ဟု သမ္ပန်။

အကြောင်းကို။ လစ္စတိ၊ ရှလတ္တံ့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်း၏။ အဂေါစရော၊ မကျက်စားသင့်သော။ ပရဝိသယော၊ သူတပါးနေရာဟူသည်။ ကော စ၊ အဘယ်နည်း။ ယဒိဒံ ပဉ္စကမဂုဏာ၊ ၅-ပြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ပင်တည်း။ ဣတမေ ပဉ္စ၊ အဘယ် ၅ ပါးတို့နည်း။ ဣဋ္ဌာ၊ ရှာမှီးအပ် အလိုရှိအပ်ကုန်သော။ ကန္တာ၊ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော။ မနာပါ၊ စိတ်နှလုံးကို တိုးပွားရှင်ပွားစေနိုင်ကုန်သော။ ပိယဂ္ဂပါ၊ ချစ်အပ်သောသဘောရှိကုန်သော။ ကာမူပသုဟိတာ၊ ကာမရာဂ်ဖြင့် ကပ်၍ထားအပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ကာမရာဂနှင့်စပ်ယှဉ်ပတ်သက်ကုန်သော။ ရဇနိယာ၊ တပ်စွန်းစေနိုင်ကုန်သော။ စက္ခုဝိညေယျာ၊ စက္ခုဒွါရိကဝိညာဉ် တဒန္တဝတ္ထက မနောဒွါရိကဝိညာဉ်တို့သည် သိအပ်ကုန်သော။ (မျက်စိဖြင့် သိမြင်အပ်ကုန်သော ဟူလို။) ရူပါ၊ ရူပါရုံတို့၎င်း။ ပ။ သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါရုံတို့၎င်း။ ပ။ ဂန္ဓာ၊ ဂန္ဓာရုံတို့၎င်း။ ပ။ ရသာ၊ ရသာရုံတို့၎င်း။ ပ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ အဂေါစရော၊ သော။ ပရဝိသယော၊ သည်။ အယံ၊ ဤသည်ပင်တည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဂေါစရော၊ ကျက်စားရာဖြစ်သော။ ပေတ္တိကော၊ အဘ၏ဥစ္စာ (နေရာဌာန) ဖြစ်သော။ သကေ ဝိသယေ၊ မိမိ၏နေရာ၌။ စရတံ၊ ကျက်စားကြကုန်လော့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဂေါစရော၊ သော။ ပေတ္တိကော၊ သော။ သကေ ဝိသယေ၊ ၌။ စရတံ၊ ကျက်စားသူတို့၏အပေါ်၌။ မာရော၊ သည်။ ဩတာရံ၊ ကို။ န လစ္စတိ၊ မရလတ္တံ့။ မာရော၊ သည်။ အာရမ္ဗဏံ၊ ကို။ န လစ္စတိ၊ မရလတ္တံ့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ ဂေါစရော၊ သော။ ပေတ္တိကော၊ သော။ သကော ဝိသယော၊ မိမိနေရာသည်။ ကော စ၊ အဘယ်နည်း။ ယဒိဒံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ၊ ၄-ပါးကုန်သော သတိပဋ္ဌာန်တို့တည်း။ (ဣစ ဘိက္ခဝေ စသည် ပေးမြူ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဂေါစရော၊ သော။ ပေတ္တိကော၊ သော။ သကော ဝိသယော၊ မိမိနေရာသည်။ အယံ၊ ဤသည်ပင်တည်း။ ဣတံ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-မက္ခန္ဓသုတ်

၃၇၃။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်တို့၌။ မက္ခန္ဓာနံ၊ မျောက်တို့၏။ စာရီ၊ ကျက်စားခြင်းသည်။ (စာရိတိ သဉ္ဇာရော။ ဋ္ဌ။ သဉ္ဇာရေတိ သဉ္ဇရဏံ။ ဋီ။) နေဝ အတ္ထိ၊ မရှိ။ မနုဿာနံ၊ လူတို့၏။ စာရီ၊ ကျက်စားခြင်းသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိမဝတော ပဗ္ဗတရာဇဿ၊ ဟိမဝန္တာတောင်မင်း၏။ ဒုဂ္ဂါ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် သွားအပ်ကုန်သော။ (အသွားခက်ကုန်သော ဟူလို။) ဝိသမာ၊ မညီမညွတ်ကုန်သော။ တေ ဒေသာ၊ ထိုအရပ်တို့သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်တို့၌။ မက္ခန္ဓာနံ ဟိ၊ မျောက်တို့၏သာလျှင်။ စာရီ၊ ကျက်စားခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) မနုဿာနံ၊ လူတို့၏။ စာရီ၊ သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိမဝတော ပဗ္ဗတရာဇဿ၊ ၏။ ဒုဂ္ဂါ၊ ကုန်သော။ ဝိသမာ၊ ကုန်သော။ တေ ဒေသာ၊ တို့သည်။ အတ္ထိ၊ ကုန်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယတ္ထ၊ အကြင်မြေအဖို့တို့၌။ မက္ခန္ဓာနုဉ္ဇေဝ၊ မျောက်တို့၏လည်း။ စာရီ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) မနုဿာနုဉ္ဇေဝ၊ လူတို့၏လည်း။ စာရီ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဟိမဝတော ပဗ္ဗတရာဇဿ၊ ၏။ သမာ၊ ညီညွတ်ကုန်သော။ ရမဏိယာ၊ ဓမ္မလျော်စရာကောင်းကုန်သော။ တေ ဘူမိဘာဂါ၊

ထိုမြေအဖို့တို့သည်။ အတ္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တတြ၊ ထိုမြေအဖို့တို့၌။ လုဒ္ဒါ၊ မှုဆိုးတို့သည်။ မက္ကဋ္ဌာနိထိယ၊ မျောက်တို့သွားလာရာလမ်းတို့၌။ မက္ကဋ္ဌာနံ၊ မျောက်တို့ကို။ ဗာနောယ၊ သတ်ခြင်းငှါ။ လေပံ၊ မျောက်နဲ့စေးကို။ ဩဇ္ဇေန္တိ၊ ထောင်ကုန်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တတြ၊ ထိုသို့ထောင်ကုန်ရာ၌။ ယေ တေ မက္ကဋ္ဌာ၊ အကြင်မျောက်တို့သည်။ အဗာလဇာတိကာ၊ မိုက်သောသဘောမရှိကုန်။ အလောလဇာတိကာ၊ လျှပ်ပေါ်သော သဘောမရှိကုန်။ တေ၊ ထိုမျောက်တို့သည်။ တံ လေပံ၊ ထိုမျောက်နဲ့စေးကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်ကုန်၍။ အာရုကာ၊ အဝေးမှ။ ပရိဝဇ္ဇန္တိ၊ ရှောင်ကုန်၏။ ယော ပန သော မက္ကဋ္ဌော၊ အကြင်မျောက်သည်ကား။ ဗာလဇာတိကော၊ မိုက်သောသဘောရှိသည်။ လောလဇာတိကော၊ လျှပ်ပေါ်သော သဘောရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သော၊ ထိုမျောက်သည်။ တံ လေပံ၊ ထိုမျောက်နဲ့စေးသို့။ ဥပသကံမိတွာ၊ ချဉ်းကပ်၍။ ဟတ္ထေန၊ လက်ဖြင့်။ ဂဏှာတိ၊ ကိုင်စမ်း၏။ သော၊ ထိုလက်သည်။ တတ္ထ၊ ထိုမျောက်နဲ့စေး၌။ ဗဇ္ဈတိ၊ (ဆွဲမရအောင်) ဖွဲ့စပ် ကပ်နေ၏။ “ဟတ္ထံ၊ လက်ကို။ မောစေဿာမိတိ၊ လွတ်စေအံ့(ခါအံ့)” ဟု။ ‘ဒုတိယေန ဟတ္ထေန၊ ဒုတိယလက်ဖြင့်။ ဂဏှာတိ၊ ကိုင်ပြန်၏။ သော၊ ထိုဒုတိယလက်သည်။ တတ္ထ၊ ၌။ ဗဇ္ဈတိ၊ (ဆွဲမရအောင်) ဖွဲ့စပ် ကပ်နေပြန်၏။ “ဥဘော ဟတ္ထေ၊ လက် ၂-ဖက်တို့ကို။ မောစေဿာမိတိ၊ အံ့” ဟု။ ပါဒေန၊ ခြေဖြင့်။ ဂဏှာတိ၊ ထိကိုင်၏။ သော၊ ထိုခြေသည်။ တတ္ထ၊ ၌။ ဗဇ္ဈတိ၊ ၏။ “ဥဘော ဟတ္ထေ၊ လက် ၂-ဖက်တို့ကို ၎င်း။ ပါဒဉ္စ၊ ခြေကို၎င်း။ မောစေဿာမိတိ၊ အံ့” ဟု။ ဒုတိယေန ပါဒေန၊ ဒုတိယခြေဖြင့်။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုဒုတိယခြေသည်။ တတ္ထ၊ ၌။ ဗဇ္ဈတိ၊ ၏။ ဥဘော ဟတ္ထေ စ၊ လက် ၂-ဖက်တို့ကို၎င်း။ (ဥဘော) ပါဒေ စ၊ ခြေ ၂-ဖက်တို့ကို၎င်း။ မောစေဿာမိတိ၊ အံ့” ဟု။ တုဏ္ဏေန၊ နှုတ်သီးဖြင့်။ ဂဏှာတိ၊ ထိကိုင်၏။ သော၊ ထိုနှုတ်သီးသည်။ တတ္ထ၊ ၌။ ဗဇ္ဈတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေဟိ၊ ဤသို့လျှင်။ သော မက္ကဋ္ဌော၊ ထိုမျောက်သည်။ ပဉ္စောဒ္ဓိတော၊ ၅-ဌာနတို့၌ ထေခင်အပ် ဖမ်းအပ်(တံလွဲဆွဲအပ်) သည်ဖြစ်၍။ အနယံ၊ မချမ်းသာသည်၏အဖြစ်သို့။ အာပန္နော၊ ရောက်သည်ဖြစ်၍။ ဗျသနံ၊ ပျက်စီးသည်၏အဖြစ်သို့။ အာပန္နော၊ ရောက်သည်ဖြစ်၍။ လုဒ္ဒာယ၊ မှုဆိုး၏။ ဝါ၊ သည်။ ယထာ ကာမကရဏိယော၊ အလိုရှိသည့်အတိုင်း ပြုခံအပ်သည်ဖြစ်၍။ ထုနံ၊ ညည်းတွားလျက်။ သေတိ၊ အိပ်နေရ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တမေနံ၊ ထိုမျောက်ကို။ လုဒ္ဒေါ၊ မှုဆိုးသည်။ ဝိဇ္ဈိတွာ၊ မြားဖြင့်ပစ်၍။ တသ္မိံ ယေဝ ကဋ္ဌကတင်္ဂါရေ၊ ထို

၁။ လေပံ ဩဇ္ဇေန္တိတိ ဝေဒုက္ခာနိရာဒိဟိ ယောတော လေပံ ကရောန္တိ၊ တံ “မက္ကဋ္ဌာနံ ဝေဂမနဋ္ဌာန” နိသလ္လက္ခေတွာ ချာသုခါဒိသု ဌပေန္တိ။ ဌ။

လေပန္တိ သိလေသသဒိသံ အာလေပနံ။ ဋီ။

ပညောင်စေးသည်တို့ဖြင့် ရောစပ်၍ပြုအပ်သော အစေး၊ ပကတိအစေးနှင့်တူသော အလွန်ကပ်အောင် ပြုပြင်စီမံအပ်သော အစေးကို မျောက်နဲ့စေးဟုခေါ်သည်။

ဩဇ္ဇေန္တိ၌ ကရောန္တိ ဌပေန္တိ ဟု ဤ ဌ-၌ ဖွင့်သည်။ ဤ ဋီ-၌ လာလတ္တံ့ ပဉ္စောဒ္ဓိတော ဤပါဠိတော်၏ ဌ-ဖွင့် ဩဒ္ဓိတောကို ဩဒ္ဓိတောတိ ဩလမ္ပိတောဟု ဖွင့်၏။

ဆေပုန္တိ နဂံဋ်။ ဩဒ္ဓိတိ အဘိဗုဒ္ဓံ ဌပေသိ။ ဝိ-ဌ ၁-၁၉၂ ဖွင့်၏။ လေသံ ဩဇ္ဇေသန္တိတိ လေသံ သမုဋ္ဌာပေန္တိ။ ပရိကပေန္တိတိ အတ္ထော။ သာရတ္ထဋီ-၂ ၉၂-ဖွင့်၏။ ဤသို့ အရာအားလျော်စွာ ဖွင့်ကြ၏။ ဤ၌ ၉+ဒီ= ၉၃နတ္ထ(ယောင်ထားခြင်း အနက်ဟော)ကြ။

ထင်းဖြင့်ပြုအပ်ပြီးသော မီးကျီး၌သာလျှင်။ အဝဿဇေတုာ၊ စွန့်ပစ်၍။ ယေန ကာမံ၊ အလိုရှိရာ အရပ်သို့။ ပက္ကမတိ၊ ဖဲသွား၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ အဂေါစရော၊ မကျက် စားသင့်သော။ ပရဝိသယော၊ သူတပါးနေရာ၌။ စရတိ၊ ကျက်စား၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ ဝေ၊ ဤမျောက်အတူ။ (တံ=နိပါတမတ္ထံ) ဟောတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဣဟ၊ ဤသာသနာတော်၌။ အဂေါစရော၊ မိမိ၏ကျက် စားရာမဟုတ်သော။ ပရဝိသယော၊ သူတပါးနေရာ၌။ မာ စရိတ္ထ၊ မကျက်စားကြကုန်လင့်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဂေါစရော၊ သော။ ပရဝိသယော၊ ၌။ စရတံ၊ ကျက်စားသူတို့၏ အပေါ်၌။ မာရော၊ မာရ်သည်။ ဩတာရံ၊ အခွင့်အလမ်းကို။ လစ္ဆတိ၊ ရလတ္တံ့။ မာရော၊ မာရ်သည်။ အာရမ္မဏံ၊ အကြောင်းကို။ လစ္ဆတိ၊ ရလတ္တံ့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ အဂေါစရော၊ မကျက်စားသင့်သော။ ပရဝိသယော၊ သူတပါးနေရာဟူသည်။ ကော စ၊ အဘယ်နည်း။ ယဒိဒံ ပဉ္စကာမဂုဏာ၊ ၅-ဖြာ အာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ပင်တည်း။ ကတမေ ပဉ္စ၊ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ ဣဋ္ဌာ၊ ရွာမှီးအပ် အလို ရှိအပ်ကုန်သော။ ကန္တာ၊ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော။ မနာပါ၊ စိတ်နှလုံးကို တိုးပွားရွှင်ပြုံးစေနိုင် ကုန်သော။ ပိယဂ္ဂပါ၊ ချစ်အပ်သော သဘောရှိကုန်သော။ ကာမုပသံဟိတာ၊ ကာမရာဂဖြင့် ကပ်၍ထားအပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ကာမရာဂနှင့်စပ်ယှဉ်ပတ်သက်ကုန်သော။ ရဇနီယာ၊ တပ်စွမ်း စေနိုင်ကုန်သော။ စက္ခုဝိညေယျာ၊ စက္ခုဒွါရိကဝိညာဉ် တဒနုဝတ္တကမနောဒွါရိက ဝိညာဉ်တို့သည် သိအပ်ကုန်သော။ (မျက်စိဖြင့် သိမြင်အပ်ကုန်သော ဟူလို။) ရူပါ၊ ရူပါရုံတို့၎င်း။ ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ အဂေါစရော၊ သော။ ပရဝိသယော၊ သည်။ အယံ၊ ဤသည်ပင်တည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဂေါစရော၊ ကျက်စားရာဖြစ်သော။ ပေတ္တိဝိသယော၊ အဘ၏ ဥစ္စာ (နေရာ၌) ဖြစ်သော။ သကေ ဝိသယော၊ မိမိနေရာ၌။ စရထ၊ ကျက်စားကြကုန်လော။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဂေါစရော၊ သော။ ပေတ္တိကော၊ သော။ သကေ ဝိသယော၊ ၌။ စရတံ၊ ကျက်စားသူတို့အပေါ်၌။ မာရော၊ သည်။ ဩတာရံ၊ ကို။ န လစ္ဆတိ၊ မရလတ္တံ့။ မာရော၊ သည်။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ န လစ္ဆတိ၊ လတ္တံ့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ ဂေါစရော၊ သော။ ပေတ္တိကော၊ သော။ သကော ဝိသယော၊ သည်။ ကော စ၊ နည်း။ ယဒိဒံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ၊ ၄-ပါးကုန်သော သတိပဋ္ဌာန် တို့တည်း။ ကတမေ စတ္တာရော၊ တို့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဇ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အာတာပိ၊ ၍။ သမ္ပဇာနော၊ ၍။ သတိမာ၊ ၍။ လောကော၊ ရုပ်လောက၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ သူများစည်းစိမ် ကို ကြံဖန်ခြင်း နှလုံးမသာခြင်းကို။ ဝိနေယျ၊ ပယ်ဖျောက်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ပ။ ဓမ္မေသု၊ လောကီဘုရားတို့၌။ ဓမ္မာနုပဿံ၊ လောကီဘုရားဟု အဖန်ဖန်ရှုသည် ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဂေါစရော၊ သော။ ပေတ္တိကော၊ သော။ သကော ဝိသယော၊ မိမိနေရာသည်။ အယံ၊ ဤသည်ပင်တည်း။ ဣတိ၊ ၏။

သတ္တမံ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဂ-သုဒသုတ်

၃၇၄။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယုထာပိ၊ ဥပမာသော်ကား။ ဗာလော၊ မိုက်သော။ အဗျတ္တော၊ မိလိမ်မာသော။ အကုသလော၊ မကျွမ်းကျင်သော။ သူဒေါ၊ စားဖို့သည်သည်။ (သူဒေတိ ပက္ခရေတီတိ သူဒေါဟုပြု။) ရာဇာနံ ဝါ၊ မင်းကိုသော်၎င်း။ ရာဇမဟာမတ္တံ ဝါ၊ မင်း၏အမတ်ကြီး

ကိုသော်၎င်း။ နာနစ္စယေဟိ၊ အထူးထူးသောအစုရှိကုန်သော။ ဝါ၊ အထူးထူးသောအရသာ ရှိကုန်သော။ သူပေဟိ၊ ဟင်းလျာတို့ဖြင့်။ အမ္ဗိလဂ္ဂေဟိပိ၊ အချဉ်အစုရှိသော ဟင်းလျာ တို့ဖြင့်၎င်း။ (အဂ္ဂသဒ္ဓါ နှောဋ္ဌာသတ္ထ။) တိတ္ထကဂ္ဂေဟိပိ၊ ခါးသောအစုရှိသော ဟင်းလျာတို့ဖြင့် ၎င်း။ ကဋ္ဌကဂ္ဂေဟိပိ၊ စပ်သောအစုရှိသော ဟင်းလျာတို့ဖြင့်၎င်း။ မဇရဂ္ဂေဟိပိ၊ ချိုသောအစု ရှိသော ဟင်းလျာတို့ဖြင့်၎င်း။ ခါရိကေဟိပိ၊ ဖန်သော ဟင်းလျာတို့ဖြင့်၎င်း။ အခါရိကေဟိပိ၊ မဖန်သော ဟင်းလျာတို့ဖြင့်၎င်း။ လောဏိကေဟိပိ၊ ငန်သော ဟင်းလျာတို့ဖြင့်၎င်း။ အလောဏိ- ကေဟိပိ၊ မငန်သော ဟင်းလျာတို့ဖြင့်၎င်း။ ပစ္စုပဋ္ဌိတော၊ ရှေးရှုတည်သည်။ (ပွဲတော်တယ်သည် ဟူလိ။) အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဗာလော၊ သော။ အဗျတ္တော၊ သော။ အကုသလော၊ သော။ သ ခေါ သော သူဒေါ၊ ထိုစားဖို့သည်သည်။ သကဿ ဘတ္တဿ၊ မိမိထမင်းဟင်း၏။ နိမိတ္တံ၊ အရိပ် နိမိတ်ကို။ “အဇ္ဇ၊ ယနေ။ မေ၊ ငါ၏။ ဘတ္တု၊ သခင်အား။ ဣဒံ ဝါ သူပေယျံ၊ ဤဟင်းလျာ သည်လည်း။ ရုစ္စတိ၊ နှစ်သက်၏။ (မြိန်၏ ဟူလိ။) ဣမဿ ဝါ၊ ဤဟင်းလျာ၏ဘက်သို့လည်း။ အဘိဟရတိ၊ ရှေးရှုဆောင်၏။ (လက်ကိုဆန့်၏။) ဣမဿ ဝါ၊ ဤဟင်းလျာ၏လည်း။ ဗဟံ၊ များစွာကို။ ဂဏှာတိ၊ ယူ၏။ (လက်ဖြင့်နှိုက်၏။) ဣမဿ ဝါ၊ ဤဟင်းလျာ၏လည်း။ ဝတ္ထံ၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို။ ဘာသတိ၊ ပြောဆို၏။ အဇ္ဇ၊ ယနေ။ မေ၊ ၎င်း။ ဘတ္တု၊ အား။ အမ္ဗိလဂ္ဂံ ဝါ သူပေယျံ၊ အချဉ်အစုရှိသောဟင်းလျာသည်လည်း။ ရုစ္စတိ၊ နှစ်သက်၏။ (မြိန်၏။) အမ္ဗိလဂ္ဂဿ ဝါ၊ အချဉ်အစုရှိသောဟင်းလျာဘက်သို့လည်း။ အဘိဟရတိ၊ ရှေးရှုဆောင်၏။ အမ္ဗိလဂ္ဂဿ ဝါ၊ အချဉ်အစုရှိသောဟင်းလျာ၏လည်း။ ဗဟံ၊ များစွာကို။ ဂဏှာတိ၊ ယူ၏။ အမ္ဗိလဂ္ဂဿ ဝါ၊ အချဉ် အစုရှိသောဟင်းလျာ၏လည်း။ ဝတ္ထံ၊ ကို။ ဘာသတိ၊ ၎င်း။ (ကျန် ရသာ ၅-ပါးကိုလည်း ဤနည်း ပေး။) ဘာသတိတိ၊ ဆို၏။ ဟူ၍။ န ဥဂ္ဂဏှာတိ၊ မသင်ယူ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဗာလော၊ သော။ အဗျတ္တော၊ သော။ အကုသလော၊ သော။ သ ခေါ သော သူဒေါ၊ ထိုစားဖို့သည်သည်။ အစ္စာဒနဿ၊ အဝတ်အရုံကို။ လာဘီ၊ ရလေ့ရှိသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဝေတနဿ၊ အခရိက္ခာကို။ လာဘီ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အဘိဟာရာနံ၊ ရှေးရှု ဆောင်အပ်ကုန်သော အမွေလက်ဆောင်တို့ကို။ လာဘီ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တံ၊ ထိုသို့ မဖြစ်ခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ (ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။) ဗာလော၊ သော။ အဗျတ္တော၊ သော။ အကုသလော၊ သော။ သော သူဒေါ၊ ထိုစားဖို့သည်သည်။ သကဿ ဘတ္တဿ၊ ၎င်း။ နိမိတ္တံ၊ ကို။ န ဥဂ္ဂဏှာတိ၊ မသင်။ တထာ ဟိ၊ ထိုကြောင့်တည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့ သော။ ဗာလော၊ မိုက်သော။ အဗျတ္တော၊ မသိမ်မာသော။ အကုသလော၊ မကျမ်းကျင်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အာတာပိ၊ ဖြစ်၍။ ပ။ ဝိနေယျ၊ ပယ်ဖျောက်၍။ ကာယေ၊ ၌။ ဓာယာ- နုပဿိ၊ ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ ၎င်း။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ ကာယာနုပဿိနေ၊ ရူပကာယဟုအဖန်ဖန် ရှုသည် ဖြစ်၍။ ဝိဟရတော၊ နေသော။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ န သမာဓိယတိ၊

၁။ နာနစ္စယေဟိတိ နာနာစယေဟိ။ ၄။ ၆-၌ နာနာ အစုယေဟိ၊ ကြံ၍ အစွာအရ ရသပိသေသ ကောက်သည်။

မတည်ကြည်။ ဥပက္ခိလေသာ၊ ညစ်ညူးကြောင်း နိဝရဏ ၅-ပါးတို့သည်။ န ပဟိယန္တိ၊ မကင်းပျောက်ကုန်။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ တံ နိမိတ္တံ၊ ထိုကာယာနုပဿနာ၏ အာရုံနိမိတ်ကို။ န ဥဂ္ဂဏှာတိ၊ မသင် ဖယူနိုင်။ (မသိ ဟူလို။) (ဝေဒနာနုပဿနာ စိတ္တာနုပဿနာ ဓမ္မာနုပဿနာ တို့၌လည်း ပေး။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဗာလော၊ လော။ အဗျတ္တော၊ သော။ အကုသလော၊ သော။ သခေါသော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဒိဋ္ဌေ၊ မျက်မှောက်တွေ့မြင်အပ်သော။ ဓမ္မေဝါ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ တရား၌သာလျှင်။ (ဤဘဝ၌ပင်။) သုခဝိဟာရာနံ၊ ချမ်းသာစွာနေကြောင်းဖြစ်သော သမာပတ်တို့ကို။ လာဘီ၊ ရလေ့ရှိသည်။ န စေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ သတိသမ္ပဇဉဿ၊ သတိ သမ္ပဇဉ်ကို။ လာဘီ၊ သည်။ န စ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တံ၊ ထိုသို့မဖြစ်ခြင်းသည်။ ကိဿ ဟောတု၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ (ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။) ဗာလော၊ သော။ အဗျတ္တော၊ သော။ အကုသလော၊ သော။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ သကဿ၊ ပိမိ၏။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ နိမိတ္တံ၊ အာရုံနိမိတ်ကို။ န ဥဂ္ဂဏှာတိ၊ မသင် ဖယူနိုင်။ (မသိ ဟူလို။) တထာ ဟိ၊ ထိုကြောင့်တည်း။

☞ (အနုယ ဥပမာန ဥပမေယျဝါကျတို့ကိုလည်း ပဋိသေခဖြုတ်၍ သမ္ပန်ရုံသာ ထူး၏။) ဣတိ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

အဋ္ဌမံ၊ ချစ်ခဲမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ဂိလာနသုတ်

၃၇၅။ (ဝေ မေ သုတ်၊ ပေးမြဲ။) ကေ သမယံ၊ အခါဘဝါး၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝေသာလိယံ၊ ဝေသာလိမြို့တော်၌။ ဝေဠုဝဂါမကေ၊ ဝေဠုဝရွာငယ်၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ တတြ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့ကို။ “ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဧထ၊ လာကြကုန်။ တုမေ၊ သင်တို့သည်။ ဝေသာလိယာ၊ ဝေသာလိမြို့တော်၏။ သမန္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ ယထာမိတ္တံ၊ အကြင် အကြင် မိတ်ဆွေရှိရာအရပ်၌။ ယထာသန္တိဋ္ဌံ၊ အကြင် အကြင် မြင်ဘူးကာမှ မိတ်ဆွေရှိရာအရပ်၌။ ယထာသမ္ဘတ္တံ၊ အကြင် အကြင် အတူစားဖော်စားဖက်မိတ်ဆွေရှိရာအရပ်၌။ ဝဿံ၊ မိုးခိုဝါဆိုခြင်းသို့။ ဥပေထ၊ ကပ်ကြကုန်လော။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဣဓေ ဝေဠုဝဂါမကေ၊ ဤဝေဠုဝရွာငယ်၌သာလျှင်။ ဝဿံ၊ မိုးခိုဝါဆိုခြင်းသို့။ ဥပဂစ္ဆာမိတိ၊ ကပ်တော်မူအံ့” ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ တေ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ “ဝေ ဘန္တေတိ ခေါ၊ ကောင်းပါပြီအရှင်ဘုရား” ဟူ၍။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ (စကားကို။) ပဋိဿတု၊ ရှေးရှုနာယူ၍။ (ဝန်ခံ၍ ထူး၍။) ဝေသာလိယာ၊ ၏။ သမန္တာ၊ မှ။ ယထာမိတ္တံ၊ ၌။ ယထာသန္တိဋ္ဌံ၊ ၌။ ယထာသမ္ဘတ္တံ၊ ၌။ ဝဿံ၊ သို့။ ဥပဂစ္ဆံ၊ ကပ်ကုန်ပြီ။ ဘဂဝါ ပန၊ မြတ်စွာဘုရားသည်ကား။ တတ္ထေဝ ဝေဠုဝဂါမကေ၊ ထိုဝေဠုဝရွာငယ်၌သာလျှင်။ ဝဿံ၊ သို့။ ဥပဂစ္ဆံ၊ ကပ်တော်မူပြီ။

အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ ဝဿုပ္ပဂတဿ၊ ဝါကပ်ပြီးသော။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ (သန္တာန်တော်၌။) ခရော၊ ကြမ်းတမ်းသော။ အာဗာဓော၊ အနာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဗာဠာ၊ ပြင်းထန်ကုန်သော။ မာရဏန္တိကာ၊ သေခြင်းအနီးသို့ ရောက်စေနိုင်ကုန်သော။ (သေလုနီးပါး ဖြစ်ကုန်သော ဟူလို။) ဝေဒနာ၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည်။ ဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တတြ၊ ထို

ရာဂါဝေဒနာဖြစ်ပေါ်ရာ၌။ သတော၊ သတိဖြင့်အောက်မေ့သည်ဖြစ်၍။ သမ္မုဗ္ဗာနော၊ ပညာဖြင့်
 ကောင်းစွာသိမြင် ရှုဆင်ခြင်သည်ဖြစ်၍။ အဝိဟညမဒနော၊ မပင်ပန်းသည်ဖြစ်၍။ အဓိဝါ-
 သေသိ၊ သည်းခံနိုင်ပြီ။ အထ ခေါ၊ ၌။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ “ယောဟံ၊ အကြင်
 ငါသည်။ ဥပဋ္ဌာကော၊ အလုပ်အကျွေးတို့ကို။ အနာမန္တော၊ မသိစေမူ၍။ ဘိက္ခုသံဃာ၊ ရဟန်း
 သံဃာကို။ အနုပလောကော၊ မပန်ကြားမူ၍။ (ဩဝါဒမပေးမူ၍။ ဩဝါဒမေဝ ဘိက္ခုသံဃာ
 အနုပလောကနံ။ ဋီ။) ပရိနိဗ္ဗာယေယံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရာ၏။ တံ၊ ထို (အလုပ်အကျွေးတို့ကို မသိ
 စေပဲ ဘိက္ခုသံဃာကို မပန်ကြားမူ၍) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းသည်။ တဿ မေ ထိုငါဘုရားအား။
 န ခေါ ပတိဂ္ဂပံ၊ မလျှောက်ပတ်။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဣမံ အာဗာဓံ၊ ဤအနာကို။ ဝီရိယေန၊
 ပုဗ္ဗဘာဂ၊ ဖလသမာပတ် ဝီရိယဖြင့်။ ပဋိပကာမေတွာ၊ တွန်းလှန်၍။ ဇီဝိတသင်္ခါရံ၊ အသက်ကို
 ပြုပြင်အပ်ကြောင်းဖြစ်သော ဖလသမာပတ်ကို။ အဓိဋ္ဌာယ၊ အဓိဋ္ဌာန်၍။ (ဖြစ်စေ၍။) ဝိဟ-
 ရေယံ၊ နေရမှုကား။ ပံ နန္ဒာတိ၊ ကောင်းစွာ”ဟူသော။ တေ၊ ဤအကြံသည်။ အဟောသိ၊
 ဖြစ်ပြီ။ အထ ခေါ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ တံ အာဗာဓံ၊ ထိုအနာကို။ ဝီရိယေန၊ ပုဗ္ဗဘာဂ၊
 ဖလသမာပတ် ဝီရိယဖြင့်။ ပဋိပကာမေတွာ၊ တွန်းလှန်၍။ ဇီဝိတသင်္ခါရံ၊ အသက်ကိုပြုပြင်အပ်
 ကြောင်းဖြစ်သော ဖလသမာပတ်ကို။ အဓိဋ္ဌာယ၊ ဓိဋ္ဌာန်၍။ ဝိဟာသိ၊ နေတော်မူပြီ။ အထ ခေါ၊
 ၌။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ (သန္တာန်တော်၌။) သော အာဗာဓော၊ ထိုအနာသည်။
 ပဋိပဿမ္မိ၊ ငြိမ်းပျောက်ပြီ။

အထ ခေါ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဂိလာနာ၊ သူနာ၏အဖြစ်မှ။ ဝုဋ္ဌိတော၊ ထသည်ရှိသော်။
 ဂေလညာ၊ အနာမှ။ အဝိရဝုဋ္ဌိတော၊ ထ၍မကြာမီ။ (မကြာသေးသော ထခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။
 သော်လည်း သဒ္ဓတ္ထပေး။) ဝိဟာရာ၊ ကျောင်းမှ။ နိက္ခမိတွာ၊ ထွက်၍။ ဝိဟာရပစ္စာယာယံ၊
 ကျောင်းစွန့်ရိပ်၌။ (ဝိဟာရပစ္စာယာယန္တိ ဝိဟာရပစ္စန္ဓေ ဆာယာယံ။ ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၃၆၄။) ပညတ္ထေ၊
 ခင်းထားအပ်သော။ အာသနေ၊ နေရာ၌။ နိသိဒ္ဓိ၊ ထိုင်တော်မူပြီ။ အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ
 အာနန္ဒော၊ အရှင်အာနန္ဒာသည်။ ယေန၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္တိ၊ ၎်။) တေန၊ သိ။
 ဥပသကံမိ၊ ပြီ။ ဥပသကံမိတွာ၊ ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ အဘိဝါဒေတွာ၊ ၍။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိဒ္ဓိ၊ ပြီ။
 ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္ဒော ခေါ၊ သော။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။
 “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ မေ၊ တပည့်တော်သည်။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဖံသု၊
 ချမ်းသာခြင်းကို။ ဒိဋ္ဌော၊ မြင်အပ်ပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဘဂဝတော၊ ၎်။ ခမနိယံ၊ ဆင်းရဲတို့ကို
 သည်းခံနိုင်ခြင်းကို။ ဒိဋ္ဌံ၊ မြင်အပ်ပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဘဂဝတော၊ ၎်။ ယာပနိယံ၊ ဣရိယာပုထ်တို့ကို
 ဖြစ်စေနိုင်ခြင်းကို။ ဒိဋ္ဌံ၊ ပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ အပိ စ၊ ထိုသို့မြင်အပ်ပါသော်လည်း။ ဘဂဝတော၊ ၎်။
 ဂေလညေန၊ မကျန်းမာခြင်းကြောင့်။ မေ၊ တပည့်တော်၏။ ကံယော၊ ကိုယ်သည်။ မဓုရကဇာ-

၁။ အဝိဟညမဒနောတိ ဝေဒနာနုဝတ္တနဝသေန အပရာပရံ ပရိဝတ္တနံ အကရာန္တော အပိဋ္ဌိယမာနော
 အဒုက္ခိယမာနော စ။ ဋ္ဌ။ ဝေဒနာ။ ပ။ အကရာန္တော ဥက္ကံသဂတဘာဝိတကာယာဒိတာယ။ အပိဋ္ဌိယမာ-
 နောတိ အပိဋ္ဌိယမာနော ဝိယ။ ဋီ။ အလွန်အမင်း သတိပဋ္ဌာန်ဘာဝနာကို ပူးတော်မူသည့်အတွက် ဒုက္ခဝေဒနာ
 နောက်သို့လိုက်၍ လူးလို့မြဲခြင်းကိုမပြုပဲ နေတော်မူသည်ကို မပင်ပန်း သည်းခံတော်မူ၏ဟု ဆိုလို၏။

၂။ သင်္ခရကံ သင်္ခါရော၊ ဇီဝိတမေဝ သင်္ခါရော ဇီဝိတသင်္ခါရော။ ဤဝိကပ်အရ ဇီဝိတကိုကောက်။
 သင်္ခရိယတိ ယေနာတိ သင်္ခါရော။ ဇီဝိတသ၊ သင်္ခါရော ဇီဝိတသင်္ခါရော။ ဤဝိကပ်အရ ဖလသမာပတ်ကို
 ကောက်။ ဤ၌ ဖလသမာပတ် ဇီဝိတသင်္ခါရကို ယူရသည်။

တော၊ ဖြစ်သော လေးလံတောင့်တင်းခြင်း ရှိသကဲ့သို့ပါတည်း။ မေ၊ ၏။ ဒိသာပိ၊ အရပ်မျက်နှာ တို့သည်လည်း။ န ပက္ခာယန္တိ၊ မထင်ပေါ် မသဲကွဲပါကုန်။ ဓမ္မာပိ၊ သတိပဋ္ဌာန်တရားတို့သည်လည်း။ မံ၊ တပည့်တော်အား။ နပုဋ္ဌိဘန္တိ၊ မထင်ရှားကုန်။ ဘန္တေ၊ ရား။ အပိ စ၊ ထိုသို့ဖြစ်သော်လည်း။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဘိက္ခုသံသံ၊ ရဟန်းအပေါင်းကို။ အာရဗ္ဗ၊ အကြောင်းပြု၍။ ကိဉ္ဇိဒေဝ၊ တစုံတခုသော နောက်ဆုံးဩဝါဒစကားကို။ န ဥဒါဟရတိ၊ မြက်ဆီ တော်မမူသေး။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ န ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မမူ သေးဟူ။ မေ၊ ၏။ ကာစိဒေဝ အသာသမတ္တာ၊ အနည်းငယ်သာ ဖြစ်သော သက်သာရာမျှသည်။ အဟောသိတိ၊ ဖြစ်ပြီဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။

အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ဘိက္ခုသံသော၊ ရဟန်းအပေါင်းသည်။ မသိ၊ ငါ ဘုရား၌။ ပစ္စာသီသတိ ကိံ ပန၊ ဩဝါဒကိုတောင့်တသေးသလော။ အာနန္ဒ၊ န္ဒာ။ မယာ၊ ငါ ဘုရားသည်။ ဓမ္မော၊ တရားကို။ အနန္တရံ အဗာဟိရံ ကရိတွာ၊ (ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဓမ္မအားဖြင့်) အတွင်း အပြင်မထားမှု၍။ ဒေသိတော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ အာနန္ဒ၊ န္ဒာ။ တထာဂတဿ၊ မြတ်စွာ ဘုရား၏။ ဓမ္မော၊ တရားတို့၌။ အာစရိယမုဋ္ဌိ၊ လက်ဆုပ်သဖွယ် ဝုတ်ချန်ထားအပ်သော ဆရာ စားသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အာနန္ဒ၊ န္ဒာ။ ယဿ၊ အကြင်ဆရာ၏။ “အဟံ၊ ငါသည်။ ဘိက္ခုသံသံ၊ ရဟန်းအပေါင်းကို။ ပရိဟရိဿာမိတိ ဝါ၊ ဆောင်ရွက်အံ့”ဟု၎င်း။ “ဘိက္ခုသံသော၊ သည်။ မမုဒ္ဒေသိကောတိ ဝါ၊ ငါသာလျှင် ညွှန်ပြအပ်သူရှိသည်”ဟု၎င်း။ ဧဝံ၊ ဤအကြံအစည်ရှိသည်။ နန္တ၊ စင်စစ်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ အာနန္ဒ၊ န္ဒာ။ သော၊ ထိုဆရာသည်။ ဘိက္ခုသံသံ၊ ကို။ အာရဗ္ဗ၊ ၍။ ကိဉ္ဇိဒေဝ၊ တစုံတခုသောနောက်ဆုံးဩဝါဒကိုသာလျှင်။ နန္တ၊ စင်စစ်။ ဥဒါဟရေယျ၊ မြက်ဆီထု၏။ အာနန္ဒ၊ န္ဒာ။ တထာဂတဿ ခေါ၊ ငါဘုရား၏ကား။ “အဟံ၊ သည်။ ဘိက္ခုသံသံ၊ ကို။ ပရိဟရိဿာမိတိ ဝါ၊ အံ့”ဟု၎င်း။ “ဘိက္ခုသံသော၊ သည်။ မမုဒ္ဒေသိကောတိ ဝါ၊ ရှိသည်”ဟု၎င်း။ ဧဝံ၊ ဤအကြံသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အာနန္ဒ၊ န္ဒာ။ သော တထာဂတော၊ ထိုငါဘုရားသည်။ ဘိက္ခုသံသံ၊ ကို။ အာရဗ္ဗ၊ ၍။ ကိဉ္ဇိဒေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ကိံ ဥဒါဟရိဿတိ၊ အဘယ်မှာမြက်ဆီပါအံ့နည်း။ (မြက်ဆီစရာ ဘာစကားမျှ မရှိဟူလို။) အာနန္ဒ၊ န္ဒာ။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ တေရဟိ ခေါ ပန၊ ယခုအခါ၌ကား။ ဇိဏ္ဏော၊ အိုမင်းပြီ။ ဝုဒ္ဓေါ၊ ကြီးရင့်ပြီ။ မဟလ္လကော၊ ကြီးသူ၏အဖြစ်ကိုယူပြီ။ အဒ္ဓဂတော၊ ကြာမြင့်သော အခွန်ကာလသို့ရောက်ခဲ့ပြီ။ ဝယော အနုပုတ္တော၊ နောက်ဆုံးအရွယ်သို့ ရောက်တော်မူပြီ။ မေ၊ ငါဘုရား၏။ အာသိတိကော၊ အနှစ်ရှစ်ဆယ်ရှိသော။ ဝယော၊ အရွယ်သည်။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ အာနန္ဒ၊ န္ဒာ။ ဇဇ္ဇရသကဋ္ဌံ၊ လှည်းအိုသည်။ ဝေဠုမိဿကေန၊ အဖွဲ့အစပ်နှင့် ရောယှက်သဖြင့်။ ယာပေတိ သေယျထာပိ၊ (ဝန်တင်ခြင်းကို) ဖြစ်စေနိုင်သကဲ့သို့။ အာနန္ဒ၊ န္ဒာ။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ တထာ-ဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ ဝေဠုမိဿကေန၊ အရဟတ္တဖလသမာပတ်

၁။ အနန္တရံ အဗာဟိရံ ကရိတွာ—အနန္တရံ ကရိတွာ၊ အတွင်းမထားမှု၍။ အဗာဟိရံ ကရိတွာ၊ အပြင် မထားမှု၍။ ဟု အသီးသီးလည်း ခွဲပေးနိုင်၏။ သို့မှ န ပဋိသေဝ ၂-ချက် အနက်ပြည့်စုံသည်။ အဓိပ္ပါယ်ပေါ် စေလို၍ ပေါင်းပေးလိုက်သည်။ န ပဋိသေဝ ၂-ချက်၏လည်း ကတောဟူသော ကြိယာနှင့်စပ်၍ ပေးရသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အယုတ္တတ္ထသမာသံတည်း။

၂။ မုဋ္ဌိကတော အာစရိယဘာဂေါ အာစရိယမုဋ္ဌိ၊ ကတုဘာဂ ၂-၇ အကျေကြံ။ ဇ-၌ အာစရိယမုဋ္ဌိဟိ ပုဋ္ဌိံ ကတော ပရိဟရိတွာ ဌပိတံ ကိဉ္ဇိ နတ္ထိ-ဟု အဓိပ္ပါယ်တူ ဖွင့်ပြ၏။

တည်းဟူသော ကိုယ်အဖွဲ့နှင့်ရောယှက်သဖြင့်။ ယာပေတိ မညေ၊ (ဣရိယာသုတ်တို့ကို) ဖြစ်စေနိုင်
ယောင်တကား။

အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ ယသ္မိံ သမယေ၊ အကြင်အခါ၌။ တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။
သဗ္ဗနိမိတ္တာနံ၊ အလုံးစုံသော အာရုံနိမိတ်တို့ကို။ (ဥပနိမိတ္တာဒိ-ကိုယူ။) အမနသိကာရာ၊ နှလုံး
မသွင်းခြင်းကြောင့်။ ကေစွာနံ၊ အချို့ကုန်သော။ ဝေဒနာနံ၊ လောကီဝေဒနာတို့၏။ နိရောဓာ၊
ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ အနိမိတ္တံ၊ ရူပစသော အာရုံမရှိသော။ စေတောသမာဓိံ၊ အရဟတ္တဖလ-
သမာဓိကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ တသ္မိံ သမယေ၊
ထိုအခါ၌။ တထာဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ ဖာသုတရော၊ အလွန်
ချမ်းသာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ (တုမေ၊ သင်တို့သည်။)
ဣဟ၊ ဤသာသနာ၌။ အတ္တဒီပိ၊ ဇု-ပါးသော လောကုတ္တရာတရားတည်းဟူသော ကျွန်းကြီးပမာ
ထောက်တည်ရာရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ အတ္တသရဏော၊ ဇု-ပါးသော လောကုတ္တရာတရားတည်းဟူ
သော ကိုးကွယ်ရာရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ အနညသရဏော၊ လောကုတ္တရာတရားမှ တပါးသော ကိုးကွယ်
ရာ မရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဓမ္မဒီပိ၊ ဇု-ပါးသော လောကုတ္တရာတရား တည်းဟူသော ကျွန်းကြီးပမာ
ထောက်တည်ရာ ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဓမ္မသရဏော၊ ဖြစ်၍။ အနညသရဏော၊ ဖြစ်၍။ ဝိဟရထ၊
နေကြကုန်လော။

အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အတ္တဒီပိ၊ ဇု-ပါးသော လော-
ကုတ္တရာတရားတည်းဟူသော ကျွန်းကြီးပမာ ထောက်တည်ရာရှိသည်ဖြစ်၍။ အတ္တသရဏော၊ ဇု-ပါး
သော လောကုတ္တရာတရားတည်းဟူသော ကိုးကွယ်ရာရှိသည်ဖြစ်၍။ အနညသရဏော၊ ဖြစ်၍။
ဓမ္မဒီပေါ-၍။ ဓမ္မသရဏော၊ ၍။ အနညသရဏော၊ ၍။ ဝိဟရတိ၊ နေသနည်း။ အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ ဣဓ၊
ဤသာသနာ၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အာတာပီ၊ ဖြစ်၍။ သမ္ပဇာနော၊ ၍။ သတိမာ၊ ၍။ လောကေ၊
၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ကို။ ဝိနေယျ၊ ပယ်ဖျောက်၍။ ကာယေ၊ ရုပ်ကာယ၌။ ကာယာနုပဿိ၊
ရုပ်ကာယဟု အဖန်ဖန်ရှုသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ပ။ ဝေဒနာသု၊ ဝေဒနာတို့၌။ ပ။ စိတ္တေ၊
စိတ်၌။ ပ။ ဓမ္မေသု၊ တရားတို့၌။ ဓမ္မာနုပဿိ၊ ၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။

အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အတ္တဒီပိ၊ ၍။ အတ္တသရဏော၊
၍။ အနညသရဏော၊ ၍။ ဓမ္မဒီပေါ၊ ၍။ ဓမ္မသရဏော၊ ၍။ အနညသရဏော၊ ၍။ ဝိဟရတိ၊
နေ၏။ အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ ယေ ဟိ ကေစိ၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်။ တေရဟိ ဝါ၊ ငါဘုရားထံဝိရားရှိရာ
ဤအခါ၌၎င်း။ မမ၊ ငါဘုရား၏။ အစူယေ ဝါ၊ လွန်ရာအခါ၌၎င်း။ အတ္တဒီပိ၊ ဇု-ပါးသော
လောကုတ္တရာတရားတည်းဟူသော ကျွန်းကြီးပမာ ထောက်တည်ရာ ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ အတ္တ-
သရဏော၊ ၍။ အနညသရဏော၊ ၍။ ဓမ္မဒီပိ၊ ၍။ ဓမ္မသရဏော၊ ၍။ အနညသရဏော၊ ဖြစ်၍။
ဝိဟရိယန္တိ၊ နေကုန်လတ္တံ့။ အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ မေ၊ ငါဘုရား၏။ ဧတေ ဘိက္ခု၊ ဤရဟန်းတို့သည်။
(ဘဝိယန္တိ၌ စပ်) ယေ ကေစိ သိက္ခာဓာမာ၊ အကြင်သိက္ခာကို လိုလားသောရဟန်းတို့သည်။
(သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုရဟန်းတို့ထက်။) တမတဂ္ဂေ၊ အလွန်မြတ်သည်၏အဖြစ်၌။ ဝါ၊

၁။ အတ္တသဒ္ဓေန ဓမ္မော စေ ဝုတ္တော။ ဋီ။ ခန္ဓသံယုတ် စာပိုဒ် ၄၃၊ အတ္တဒီပသုတ် ဝိကာ၌လည်း ဤနည်း
ပွင့်၍ အဆုံးအဖြတ် မှာခဲ့၏။

(အဂ္ဂတမာ)၊ သာလွန်မြတ်ကုန်သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ (သိက္ခာကာမရဟန်းတို့ ထက်ပင် သတိပဋ္ဌာန်ပွားသောရဟန်းတို့က သာလွန်ကုန်၏ ဟူလိုသည်။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ဘိက္ခုနုပဿယသုတ်

၃၇၆။ အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ ပုဗ္ဗဏှသမယံ၊ နံနက်အခါ၌။ နိဝါသေတွာ၊ သင်းပိုင်ကို ပြင်ဝတ်၍။ ပတ္တစိဝရံ၊ သပိတ်သက်န်းကို။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ ယေန၊ ၌။ အညတဓရာ၊ သော။ ဘိက္ခုနုပဿယော၊ ဘိက္ခုနီမတို့၏ကျောင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) တေန၊ သို့။ ဥပသကံမိ၊ ပြီ။ ဥပသကံမိတွာ၊ ၍။ ပညတ္တော၊ ခင်းထားအပ်သော။ အာသနေ၊ နေရာ၌။ နိသိဒ္ဓိ၊ ထိုင်တော်မူပြီ။ အထ ခေါ၊ ၌။ သမ္ပဟုလာ၊ များစွာကုန်သော။ ဘိက္ခုနိယော၊ ဘိက္ခုနီမတို့သည်။ ယေန၊ ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) တေန၊ သို့။ ဥပသကံမိ သု၊ ကုန်ပြီ။ ဥပသကံမိတွာ၊ ၍။ အာယသ္မန္တံ အာနန္တံ၊ ကို။ အဘိဝါဒေတွာ၊ ၍။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိဒ္ဓိ သု၊ ကုန်ပြီ။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္ဒာ ခေါ၊ ကုန်သော။ တာ ဘိက္ခုနိယော၊ တို့သည်။ အာယသ္မန္တံ အာနန္တံ၊ ကို—

“ဘန္တေ အာနန္တံ၊ အဋ္ဌင်ဘုရားအာနန္တာ။ ဣဓ၊ ဤသာသနာ၌။ သမ္ပဟုလာ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခုနိယော၊ တို့သည်။ စတုသု၊ ၄-ပါးကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနေသု၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့၌။ သုပ္ပတိ-ဋ္ဌိတစိတ္တာ၊ ကောင်းစွာတည်သော စိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရန္တိယော၊ နေကုန်သည်ရှိသော်။ ပုဗ္ဗေန၊ ရှေးတရားထူးထက်။ ဥဋ္ဌာရံ၊ မှန်မြတ်သော။ အပရံ ဝိသေသံ၊ နောက်တရားထူးကို။ သဉ္ဇာနန္တိတိ၊ ကောင်းစွာသိကုန်၏” ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစုံ၊ လျှောက်ကုန်ပြီ။ ဘဂိနိယော၊ နှမတို့။ ဧတံ၊ ဤစကားသည်။ ဧဝံ၊ မှန်၏။ ဘဂိနိယော၊ နှမတို့။ ဧတံ၊ ဤစကားသည်။ ဧဝံ၊ မှန်၏။ ဘဂိနိယော၊ တို့။ ယော ဟိ ကောစိ ဘိက္ခု ဝါ၊ အကြင်ရဟန်းသည်၎င်း။ ယာ ဟိ ကာစိ ဘိက္ခုနီ ဝါ၊ အကြင်ဘိက္ခုနီမသည်၎င်း။ စတုသု၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနေသု၊ တို့၌။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတ-စိတ္တော၊ ကောင်းစွာတည်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ တဿ၊ ထိုရဟန်း ရဟန်းမသည်။ “ပုဗ္ဗေန၊ ထက်။ ဥဋ္ဌာရံ၊ သော။ အပရံ ဝိသေသံ၊ ကို။ သဉ္ဇာနိဿတိတိ၊ ကောင်းစွာသိလတ္တံ့” ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤသဘောကို။ ပါဠိကမ်၊ အလိုရှိအပ်၏။

အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ တာ ဘိက္ခုနိယော၊ ထိုဘိက္ခုနီမတို့ကို။ ဓမ္မိယာ၊ တရားနှင့်ယှဉ်သော။ ကထာယ၊ စကားဖြင့်။ သန္တဿေတွာ၊ ကောင်းစွာပြုပြီး၍။ သမာဒပေတွာ၊ ကောင်းစွာယူစေပြီး၍။ သမုတ္တေဇေတွာ၊ ကောင်းစွာ ထက်သန်စေပြီး၍။ သမ္ပဟံသေတွာ၊ ကောင်းစွာရွှင်လန်းစေပြီး၍။ အာသနာ၊ နေရာမှ။ ဥဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ ပက္ကာမိ၊ ဖဲတော်မူပြီ။ (အထ ခေါမှစ၍ သဉ္ဇာနိဿတိတိ အထိ ရှင်အာနန္ဒာက မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်လျှောက်ကြားသည်သာ ဖြစ်၏၊ အနက်မထူးပြီ။)

၁။ တမတဂ္ဂေတိ တမအဂ္ဂေ၊ မဇ္ဈေ တကားရော ပဝသန္တိဝသေန ဝုတ္တော၊ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ဣမေ အဂ္ဂတမာတိ တမတဂ္ဂါတိ။ ငှ။

တမတဂ္ဂေ အဗ္ဗတဂ္ဂေတို့၌ အဂ္ဂေသဒ္ဓါ၊ ယဒဂ္ဂေန၌ အဂ္ဂေနသဒ္ဓါ၊ ဘောဂ္ဂံ၊ အဂ္ဂမက္ခာသတိတို့၌ အဂ္ဂံ သဒ္ဓါ၊ စသည်တို့သည် နိပါတ်ပုဒ်များဟု ကြံသင့်၏။

အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ တေ၊ ဤစကားသည်။ ဝေ၊ မှန်၏။ ပ။ သဉ္စာနိဿတိ၊ ကောင်းစွာ သိနိုင်လတ္တံ့။ ကတမေသု စတုသု၊ အဘယ် ၄-ပါးတို့၌နည်းဟူမူ။ အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ ဣ၊ ဤသာသနာ၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အာတာပီ၊ ဖြစ်၍။ သမ္ပဇာနော၊ ၍။ သတိမာ၊ ၍။ လောကေ၊ ၌။ အဘိဇ္ဈာ-ဒေါမနဿ၊ ကို။ ဝိနေယျ၊ ၍။ ကာယေ၊ ၌။ ကာယာနုပဿိ၊ ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ကာယေ၊ ရုပ်ကာယ၌။ ကာယာနုပဿိနော၊ ရုပ်ကာယဟု အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတော၊ နေသော။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ ကာယာရမ္မဏော၊ ရုပ်ကာယလျှင် အာရုံရှိသော။ ကာယသ္မိံ၊ ရုပ်ကာယ၌။ ပရိဋ္ဌာဟော ဝါ၊ ကိလေသာပူသည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ စေတသော၊ စိတ်၏။ လိနတ္တံ ဝါ၊ တွန့်သည်၏ အဖြစ်သည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ၊ အပဖြစ်သော အာရုံတို့၌လည်း။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဝိက္ခိပတိ၊ ပျံ့လွင့်၏။ အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ တေန ဘိက္ခုနာ၊ ထိုရဟန်းသည်။ ကိသ္မိဒ္ဓိဒေဝ၊ တစုံတခုသာလျှင်ဖြစ်သော။ ပသာဒနိယေ၊ ကြည်လင်ဖွယ်ဖြစ်သော။ နိမိတ္တေ၊ ဘုရားအစရှိသော အာရုံ၌။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ပဏိဒဟိတဗ္ဗံ၊ ထားအပ်၏။ ကိသ္မိဒ္ဓိဒေဝ၊ သော။ ပသာဒနိယေ၊ သော။ နိမိတ္တေ၊ ၌။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပဏိဒဟတော၊ ထားသော။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ ပါမောဇ္ဇံ၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်။ ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏။ ပမုဒိတဿ၊ ဝမ်းမြောက်သော ရဟန်း၏။ ပီတိ၊ နှစ်သက်ခြင်းသည်။ ဇာယတိ၊ ၎င်း။ ပီတိမနဿ၊ နှစ်သက်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်း၏။ ကာယော၊ ရုပ်ကာယသည်။ ပဿမ္ဘတိ၊ ငြိမ်းချမ်း၏။ ပဿဒ္ဓကာယော၊ ငြိမ်းချမ်းသော ရုပ်ကာယရှိသော ရဟန်းသည်။ သုခံ၊ ချမ်းသာကို။ ဝေဒယတိ၊ ခံစားရ၏။ သုခိနော၊ ချမ်းသာခြင်းရှိသော ရဟန်း၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ သမာဓိယတိ၊ တည်ကြည်၏။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ “ယဿ ခေါ အတ္တာယ၊ အကြင် အကျိုးငှါ။ အဟံ၊ ငါသည်။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ပဏိဒဟိံ၊ ထားပြီ။ ငမ၊ ငါ၏။ သော အတ္တော၊ ထိုအကျိုးသည်။ အဘိနိပုဇ္ဇော၊ ပြီးပြီ။ ဒါနိယဒ္ဓန္တံ၊ ဟန္တု ပဋိသံဟရာမိတိ၊ တဖန် သတိပဋ္ဌာန်သို့ ဆောင်ဦးအံ့။ ဝါ၊ ပြန်ဦးအံ့” ဟူ၍။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဋိသန္တိက္ခတိ၊ ဆင်ခြင်၏။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ ပဋိသံဟရတိ ဧဝ၊ တဖန်သတိပဋ္ဌာန် သို့လည်း ပြန်၏။ န စ ဝိတက္ကောတိ၊ ဗဟိဒ္ဓအာရုံကိုလည်း မကြံ။ န စ ဝိစာရေတိ၊ ဗဟိဒ္ဓအာရုံကို လည်းမသုံးသပ်။ “(အဟံ၊ ငါသည်။) အဝိတက္ကော၊ ဗဟိဒ္ဓအာရုံကို မကြံသူသည်။ အမိ၊ ဖြစ်၏။ အဝိစာရော၊ ဗဟိဒ္ဓအာရုံကို မသုံးသပ်သူသည်။ အမိ၊ ၎င်း။ အဇ္ဈတ္တံ၊ အဇ္ဈတ္တအာရုံ၌။ သတိမာ၊ သတိရှိသူသည်။ သုခံ၊ (သုခိတော) ချမ်းသာခြင်းရှိသူသည်။ အသ္မိတိ၊ ဖြစ်၏” ဟု။ ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့် သိ၏။ (ကျန်သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါးတို့၌လည်း ဤနည်းသမ္ပန်။) အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ ဝေ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ပဏိဓာယ၊ မူလသတိပဋ္ဌာန်ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုရပ်ထား၍။ ဘာဝနာ၊ (ဘုရားဂုဏ်စသည်ကို အောက်မေ့ခြင်းဖြင့် စိတ်ကိုကြည်လင်စေ၍) တဖန် သတိပဋ္ဌာန်ကို ပူးခြင်းသည်။ ဟေံတိ၊ ၎င်း။

အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ အပ္ပဏိဓာယ၊ မူလသတိပဋ္ဌာန်ကမ္မဋ္ဌာန်းမရပ်ထား မှု၍။ ဘာဝနာ၊ ဆက်လက်၍ပူးခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း သည်။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ဗဟိဒ္ဓအာရုံ၌။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ အပ္ပဏိဓာယ၊ မထားမှု၍။ “မေ၊ ငါသည်။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ဗဟိဒ္ဓအာရုံ၌။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ အပ္ပဏိဟိတန္တိ၊ မထားအပ်” ဟု။ ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့် သိ၏။ အထ၊ ထိုမှနေောက်၌။ “(မေ၊ ၎င်း။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။) ပစ္စာ၊ နောက်၌၎င်း။ ပုရေ၊ ရှေ့၌၎င်း။ အသံခိတ္တံ၊ မပျံ့လွင့်။ ဝိမုတ္တံ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်ပြီ။ အပ္ပဏိဟိတန္တိ၊ ဗဟိဒ္ဓ အာရုံ၌ မထားအပ်” ဟု။ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။ အထ စ ပန၊ ထိုမှ နောက်၌လည်း။ “ကာယေ၊ ၌။ ကာယာနုပဿိ၊ ဖြစ်၍။ ဝိဟရာမိ၊ နေ၏။ အာတာပီ၊ သူသည်။ သမ္ပဇာနော၊ သူသည်။ သတိမာ၊

သုသည်။ သုခံ၊ ချမ်းသာခြင်းရှိသူသည်။ အသ္မိတိ၊ ဖြစ်၏”ဟု။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ (ကျန်သတိပဋ္ဌာန် ၃-ပါး၌လည်း ဤနည်းသမ္ပန်။) အာနန္ဒ၊ နွာ။ ဝေ ခေါ၊ လျှင်။ အပ္ပဏိဓာယ၊ မူလသတိပဋ္ဌာန် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို မရပ်ထားမူ၍။ ဘာဝနာ၊ ပွားခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အာနန္ဒ၊ နွာ။ ဣတိ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ မယာ၊ ငါဘုရားသည်။ ပဏိဓာယ၊ ၍။ ဘာဝနာ၊ ပွားခြင်းကို။ ဒေသိတာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ အပ္ပဏိဓာယ၊ သတိပဋ္ဌာန်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို မရပ်ထား မူ၍။ ဘာဝနာ၊ ကို။ ဒေသိတာ၊ အပ်ပြီ။ အာနန္ဒ၊ နွာ။ သတ္တာရာ၊ ဆရာဖြစ်သောသူသည်။ ဟိတေသိနာ၊ အကျိုးစီးပွားကို အလိုရှိသည်ဖြစ်၍။ အနုကမ္မကေန၊ အစဉ်သနားတော်မူသည် ဖြစ်၍။ အနုကမ္ပံ၊ အစဉ်သနားသည်ကို။ ဥပါဒါယ၊ အစွဲပြု၍။ သာဝကာနံ၊ တပည့်သားတို့၏ အတွက်။ ယံ၊ အကြင်အမှုကို။ ကရဏိယံ၊ ပြုထိုက်၏။ တံ၊ ထိုအမှုကို။ မယာ၊ ငါဘုရားသည်။ ဝေါ၊ သင်တို့၏အတွက်။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ အာနန္ဒ၊ နွာ။ ဧတာနိ၊ ဤအရာတို့သည်ကား။ ဓုက္ခမူလာနိ၊ (တရားအားထုတ်ရန်ကောင်းသော) သစ်ပင်ရင်းတို့တည်း။ ဧတာနိ၊ တို့သည်ကား။ သုညာဂါရာနိ၊ (တရားအားထုတ်ရန်ကောင်းသော) ဆိပ်ငြိမ်ရာကျောင်းတို့တည်း။ အာနန္ဒ၊ နွာ။ (တုမေ၊ သင်တို့သည်။) ဈာယထ၊ ကိလေသာတို့ကို ရှို့မြှိုက်ကြလော့။ ဝါ၊ သမထဝိပဿနာ ရှုကြလော့။ မာ ပမာဒတ္ထ၊ မမေ့လျော့ကြလင့်။ ပစ္စာ၊ သေခါနီးရောက်လာ နောက်အခါ၌။ ဝိပုဋ္ဌိသာရိနော၊ အားမထုတ်လိုက်ရဟု နှလုံးမသာယာမှုရှိကြသည်။ မာ အဟုဝတ္ထ၊ မဖြစ်ကြလင့်။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဝေါ၊ သင်တို့၏အတွက်။ အမှာကံ၊ ငါတို့၏။ အနုသာသနိ၊ အဆုံးအမတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣဒံ၊ ဤတရားစကားကို။ အဝေါစ၊ ဟောတော်မူပြီ။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ အတ္ထမနော၊ ပီတိသုခတို့ဖြင့် ယူအပ်သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဘာသိတံ၊ တရားစကားကို။ အဘိနန္ဒိ၊ ကျေနပ်စွာလက်ခံတော်မူပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သုတံ၊ ကြားလိုက်ရပါသည်။ ဝါ၊ နာခံမှတ်သား ဆောင်ထားအပ်ပြီ။

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။
ပဌမော၊ သော။ အပ္ပပါလိဝဂ္ဂေါ၊ တည်း။

☸ တဿ၊ ထိုအပ္ပပါလိဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

အပ္ပပါလိ၊ အပ္ပပါလိသုတ်၎င်း။ သတော၊ သတိသုတ်၎င်း။ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုသုတ်၎င်း။ သာလာ၊ သာလသုတ်၎င်း။ အကုသလရာသိ စ၊ အကုသလရာသိသုတ်၎င်း။ သကုဏဂ္ဂိ၊ သကုဏဂ္ဂိသုတ်၎င်း။ မက္ကဋ္ဌော၊ မက္ကဋ္ဌသုတ်၎င်း။ သုဒေါ၊ သုဒသုတ်၎င်း။ ဂိလာနော၊ ဂိလာနသုတ်၎င်း။ ဘိက္ခုနုပဿယော၊ ဘိက္ခုနုပဿယသုတ်၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည် တည်း။

၂-နာလန္ဒဝဂ်
၁-မဟာပုရိသသုတ်

၃၇၇။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ ယေန၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဧတေန၊ သို့။ ဥပသကံမိ၊ ပြီ။ ဥပသကံမိတွာ၊ ၍။

ဘဂဝန္တံ၊ ကိ။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ မဟာပုရိသော၊ မဟာပုရိသောတိ၊ မြတ်သောယောကျ်ား၊ မြတ်သောယောကျ်ားဟု။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ကိတ္တာဝတာ၊ အဘယ်မျှဖြင့်။ မဟာပုရိသော၊ မြတ်သော ယောကျ်ားသည်။ ဟောတိ န ခေါတိ၊ ဖြစ်ပါသနည်း”ဟူသော။ တေ၊ ကိ။ ဒေဝေါစ၊ ပြီ။ သာရိပုတ္တ၊ သာရိပုတြာ။ ဝိမုတ္တစိတ္တတ္တာ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်သော စိတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မဟာပုရိသောတိ၊ မြတ်သော ယောကျ်ားဟု။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ အဝိမုတ္တစိတ္တတ္တာ၊ ကိလေသာတို့မှ မလွတ်မြောက်သော စိတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မဟာပုရိသောတိ၊ မြတ်သော ယောကျ်ား ဟု။ နော ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ။

သာရိပုတ္တ၊ တြာ။ ကထဉ္စ၊ လျှင်။ ဝိမုတ္တစိတ္တော၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော စိတ်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ သာရိပုတ္တ၊ တြာ။ ဣဓ၊ ဤ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အာတာဘိ၊ ကိလေသာတို့ကို လေဝင်ကျွမ်းစေတတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍။ သမ္ပဇောနော၊ သမ္ပဇညပညာဖြင့် ကောင်းစွာ သိမြင် ရှုဆင်ခြင်သည်ဖြစ်၍။ သတိမာ၊ သိမ်းဆည်းထုတ်သော သတိရှိသည်ဖြစ်၍။ လောကေ၊ ရုပ်လောက၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ သူများစည်းစိမ်ကို ကြံဖန်ခြင်း နှလုံးမသာခြင်းကို။ ဝိနေယျ၊ ပယ်ဖျောက်၍။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ ကာယနုပဿိ၊ ရူပကာယဟု အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ကာယေ၊ ၌။ ကာယာနုပဿိနော၊ ဖြစ်၍။ ဝိဟရတော၊ နေသော။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဝိရဇတိ၊ မတပ်မက်။ အာသဝေဟိ၊ ယိုစီးမှု ‘အာသဝ’တို့မှ။ အနုပါဒါယ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မစွဲလမ်းမှု၍။ ဝိမုစ္စတိ၊ လွတ်မြောက်၏။ (ကျန်သတိပဋ္ဌာန် ၃-ပါး ပေးလေ။) သာရိပုတ္တ၊ သာရိပုတြာ။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ဝိမုတ္တစိတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သာရိပုတ္တ၊ တြာ။ ဝိမုတ္တစိတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ မဟာပုရိသောတိ၊ မြတ်သောယောကျ်ားဟု။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဝဒါမိ၊ ၏။ အဝိမုတ္တစိတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ မဟာပုရိသောတိ၊ မြတ်သော ယောကျ်ားဟု။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ နော ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-နာလန္ဒသုတ်

၃၇၈။ ဧကံ သမယံ၊ အခါတပါး၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ နာလန္ဒာယံ၊ နာလန္ဒမြို့၌။ ပါဝါရိကဗ္ဗဝနေ၊ ပါဝါရိကသူဌေး၏ သရက်ဥယျာဉ်၌။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ ယေန၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ပြီ။ ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကိ။ အဘိဝါဒေတွာ၊ ၍။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိဒ္ဓိ၊ ပြီ။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္ဒော ခေါ၊ သော။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကိ။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ ဘဂဝတိ၊ မြတ်စွာ ဘုရား၌။ ယဒိဒံ သမ္မောဓိယံ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်အရာ၌။ ဝါ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်အရာ၌။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားထက်။ ဘိယျောဘိညတရော၊ အထူးသဖြင့်မြတ်သည်ဟု မှတ်သား အပ်သော။ ဝါ၊ အထူးသဖြင့် သာလွန်သော ဉာဏ်ပညာရှိသော။ အညော၊ ဘုရားမှဘဝါးသော။

၁။ ဘိယျောဘိညတရော၌ ဘိယျောတရာဘိညာတောဟု ဆိုလိုလျက် တရုစုည်း အဆုံးပို၍ တပစ္စည်း အကျေကြံကာ ဘိယျောဘိညတရောဟု ပြီးသည်။ ဘိယျော သဒ္ဓါ သေဋ္ဌဝါစက၊ အဘိညာတ သဒ္ဓါ အဘိလက္ခိတ

သမဏော ဝါ၊ ရဟန်းသည်၎င်း။ ဗြာဟ္မဏော ဝါ၊ ပုဏ္ဏားသည်၎င်း။ န စာဟု၊ ရှေးကလည်း ဖြစ်ပေါ်ဘူးပါ။ န စ ဘဝိဿတိ၊ နောက်လည်း ဖြစ်ပေါ်လိမ့်မည် မဟုတ်ပါ။ န စ ဝေရဟိ ဝိဇ္ဇတိတိ၊ ယခုလည်း မဖြစ်ပေါ်ပါ” ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ ပသန္နော၊ ကြည်ညိုပါ၏။ (ပသန္နော၌ တပစ္စည်း ပစ္စုပ္ပန်၌ သက်။) သာရိပုတ္တ၊ ကြာ။ တေ၊ သင်သည်။ “ဝေ ပသန္နော။ပ။ သမ္မောဓိယန္တိ၊ သမ္မောဓိယံ” ဟူသော။ ဥဋ္ဌာရာ၊ မြတ်သော။ အယံ အာသဘိ ဝါစာ။ ဤနွားလားဟိန်းသကဲ့သို့ မယိမ်းမလှုပ်သောစကားကို။ ဘာသိတာ၊ ကြုံးဝါးပြောဆိုအပ်၏။ အယံ ဧကံသော၊ ဤတခုသော အဖို့ကို။ ဂဟိတော၊ ယူအပ်ပြီ။ အယံ သိဟနာဒေါ၊ ဤခြင်္သေ့ဟောက်သကဲ့သို့ ရဲရဲတောက် မကြောက်မရွား မြတ်သောစကားကို။ နဒိတော၊ ကြုံးဝါးမြှောက်ဆိုအပ်၏။

သာရိပုတ္တ၊ ကြာ။ တေ၊ သင်သည်။ အတိတမဒ္ဒါနံ၊ လွန်လေပြီးသောအခါ၌။ အရဟန္တော၊ ပူဇော်အထူးကိုခံတော်မူထိုက်ကုန်သော။ ယေ တေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ အကြင်မြတ်စွာဘုရားတို့သည်။ အဟေသံ၊ ပွင့်တော်မူကုန်ပြီ။ သဗ္ဗေ တေ ဘဂဝန္တော၊ ထိုဘုရားရှင်တို့ကို။ ဧတေသ၊ မိမိ၏ စိတ်ဖြင့်။ စေတော၊ ဘုရားရှင်တို့၏စိတ်ကို။ ပရိစ္စ၊ ပိုင်းခြား၍။ “တေ ဘဂဝန္တော၊ ထိုဘုရားရှင် တို့သည်။ ဝေသိလာ၊ ဤသို့သော သီလရှိကုန်သည်။ အဟေသံ ဣတိ ဝါ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီဟူ၍၎င်း။ တေ ဘဂဝန္တော၊ တို့သည်။ ဝေဓမ္မာ၊ ဤသို့သော သမာဓိတရားရှိကုန်သည်။ အဟေသံ ဣတိ ဝါ၊ ဟူ၍၎င်း။ တေ ဘဂဝန္တော၊ တို့သည်။ ဝေပညာ၊ ဤသို့သောပညာရှိကုန်သည်။ အဟေသံ ဣတိ ဝါ၊ ဟူ၍၎င်း။ တေ ဘဂဝန္တော၊ တို့သည်။ ဝေဝိဟာရိနော၊ ဤသို့သော နိရောဓသမာပတ်၊ ဖလသမာပတ်ဝင်စား၍ နေလေ့ရှိကုန်သည်။ အဟေသံ ဣတိ ဝါ၊ ၎င်း။ တေ ဘဂဝန္တော၊ တို့သည်။ ဝေဝိမုတ္တာ၊ ဤသို့သော ဝိမုတ္တိငါးပါးတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ကိလေသာတို့မှ လွတ် မြောက်တော်မူကြကုန်သည်။ အဟေသံ ဣတိ ဝါ၊ ၎င်း”။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိဒိတာ ကိံ န၊ သိအပ်ကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ တေ၊ ဤအမေးစကား သည်။ နော ဟိ၊ မသင့်ပါ။ (မသိအပ်ပါ ဟူလို။)

(အနာဂတ်အမေး၊ ပစ္စုပ္ပန်အမေးတို့၌လည်း ဤနည်းမိုး၍ သမ္မန်။ အနာဂတ်မဒ္ဒါနံ၊ အနာဂတ်ကာလ၌။ တေရဟိ၊ ယခုအခါ၌။ ဤမျှသာ ထူး၏။)

ဝါစကဟု ဇီ ဖွင့်၏။ တနည်း— ဘိယျောတရာဘိညောဟု ဆိုလိုလျက် တရပစ္စည်း ပရဋ္ဌာနသို့ပို့ကာ ဘိယျော-ဘိညတရောဟု ပြီးသည်။ ဘိယျောသဒ္ဓါ အဓိကဝါစက၊ အဘိညာသဒ္ဓါ ပညာဝါစက ဟု ဇီ ဖွင့်၏။

အဋ္ဌကထာဖွင့်အတိုင်း ပါဠိရှိ ‘ဘိယျောဘိညတရော’ ပါဠိကို တရပစ္စည်း နေရာရွှေ့ခြင်း ကြံသည်မှတစ်ပါး ပါဠိရှိအတိုင်း သဒ္ဓါနည်းဖြင့်ကြံသော ဇီကာနည်းကို ပြဦးအံ့။

အဘိဇာနာတိတိ အဘိညော၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကောက်။ ဘိယျော အဘိညော ဘိယျောဘိညော၊ ပုဂ္ဂိုလ်ပင်ကောက်။ ဘိယျောဘိညသ္မာ အတိသယော ဘိယျောဘိညတရော-ဟူပြု၊ သမဏ၊ ဗြာဟ္မဏကောက်။

အဘိဇာနာတိတိ အဘိညာ၊ ပညာကောက်။ ဘိယျော အဘိညာ ဘောဿတိ ဘိယျောဘိညာ၊ ဘိယျော-ဘိညသ္မာ အတိသယော ဘိယျောဘိညတရော-ဟူပြု၊ သမဏ၊ ဗြာဟ္မဏကောက်။

ပဌမဝိကပ်ကို သမ္မာ (အနဝသေသဘာ) ဗုဒ္ဓုတိ ဇေတနာတိ သမ္မောဓိ၊ သဗ္ဗညုတညဏ်ကိုကောက်၍ ပခာန နည်းအားဖြင့် မိန့်ဆို၏။

ဒုတိယဝိကပ်ကို သမ္မာဇ္ဇတိ တေယာတိ သမ္မောဓိ၊ သဗ္ဗညုတညဏ် အနုဟဒ္ဓုဒဂ်ညဏ် ၂-ပါးကိုကောက်၍ ပဌာနအားဖြင့် မိန့်ဆို၏။

သာရိပုတ္တ၊ ကြာ။ တေ၊ သင်၏။ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နေသု၊ အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်ကုန်သော။ အရဟန္တေသု၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော။ ဣတ္ထိ စ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေသု၊ ဤဘုရားရှင်တို့၌။ စေတောပရိယဉာဏံ၊ စိတ်ကိုပိုင်းခြား၍ သိသော ဉာဏ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သာရိပုတ္တ၊ ကြာ။ အထ၊ ထိုသို့မရှိပဲလျက်။ ကိဉ္ဇရဟိ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ တေ၊ သင်သည်။ “ဝေ- ပသန္နော။ပ။ ယဒိဒံ သမ္မောဓိယန္တိ၊ သမ္မောဓိယံ” ဟူသော။ ဥဋ္ဌာရာ၊ မြတ်သော။ အယံ အာသဘိ ဝါစာ၊ ကို။ ဘာသိတာ၊ ဆိုအပ်သနည်း။ အယံ ဧကံသော၊ ကို။ ဂဟိတော၊ ယူအပ်သနည်း။ အယံ သိဟနာဒေါ၊ ကို။ နဒိတော၊ ကြုံးဝါးအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ဘန္တေ၊ ရား။ မေ၊ တပည့်တော်၏။ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နေသု၊ ကုန်သော။ အရဟန္တေသု၊ ကုန်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေသု၊ တို့၌။ စေတောပရိယဉာဏံ၊ သည်။ န ခေါ် အတ္ထိ၊ မရှိပါ။ အပိ စ၊ ထိုသို့မရှိသော်လည်း။ မေ၊ တပည့်တော်သည်။ ဓမ္မန္တယော၊ ပစ္စုပ္ပန်ဉာဏ်အားလျော်စွာ လျှောက် လိုက်တတ်သော အနုမာနဉာဏ်ကို ။ ဝိဒိတော၊ ရအပ်ပါပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ သေယျထာပိ၊ ဥပမာ သော်ကား။ ရညော၊ မင်း၏။ ဒဠုဒ္ဓါပံ၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့သော တံတိုင်းခြေရှိသော။ ဒဠုပါကာရတော- ရဏံ၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့သော တံတိုင်းတုရိုက်ရှိသော။ ဧကဒ္ဓါရံ၊ တပေါက်သော တံခါးသာရှိသော။ ပစ္စန္တိမံ၊ အစွန်အဖျား၌ဖြစ်သော။ နဂရံ၊ မြို့သည်။ (အဿ၊ ရှိရာ၏။) တတြ၊ ထိုမြို့၌။ ပဏ္ဍိတော၊ ပညာရှိသော။ ဗျတ္တော၊ လိမ်မာသော။ ဧဝေဝိ၊ ထက်မြက်သော ပညာရှိသော။ အညာတာနံ၊ မသိသူထိုကို။ နိဝါရေတာ၊ မဝင်ရန် တားမြစ်တတ်သော။ ဉာတာနံ၊ သိသူထိုကို။ ပဝေသေတာ၊ ဝင်စေတတ်သော။ ဒေါဝါရိကော၊ တံခါးစောင့်သည်။ အဿ၊ ရှိရာ၏။ သော၊ ထိုတံခါးစောင့် သည်။ တဿ နဂရဿ၊ ထိုမြို့၏။ သမန္တာ၊ ထင်ဝန်းကျင်မှ။ အနုပရိယာယပထံ၊ အစဉ်လှည့်လည် သော လမ်းသို့။ အနုက္ကမမာနော၊ အစဉ်လျှောက်၍ ကြည့်ရှုသည်ရှိသော်။ ပါကာရသန္တိ ဝါ၊ တံတိုင်းအစပ်အကွဲကို၎င်း။ ပါကာရဝိဝရံ ဝါ၊ တံတိုင်းပေါက်ကို၎င်း။ န ပသေယျ၊ မမြင်ရာ။ အန္တမသော၊ အဆုံးစွန်အားဖြင့်။ ဗိဠာရနိက္ခမနုမတ္တမ္ပိ၊ ကြောင်ထွက်ပေါက်မျှကိုလည်း။ န ပသေယျ၊ မမြင်ရာ။ တဿ၊ ထိုတံခါးစောင့်၏။ “ဩဠာရိကာ၊ ကြီးမားကုန်သော။ ယေ ခေါ် ကေစိ ပါကာ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ ဣမံ နဂရံ၊ ဤမြို့သို့။ ပဝိသန္တိ ဝါ၊ ငင်လည်းဝင်ကုန်၏။ နိက္ခမန္တိ ဝါ၊ ထွက်လည်းထွက်ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ တေ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ ဣမိနာဝ ဒ္ဓါရေန၊ ဤတံခါးဖြင့်သာလျှင်။ ဝါ၊ ဤတံခါးမှသာလျှင်။ ပဝိသန္တိ ဝါ၊ ဝင်လည်းဝင်ကုန်၏။ နိက္ခမန္တိ ဝါတိ၊ ထွက်လည်းထွက်ကုန်၏” ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့သော အကြံဉာဏ်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ပေရာ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဝေမေဝ ခေါ်၊ ဤအတူသာလျှင်။ မေ၊ သည်။ ဓမ္မန္တယော၊ ကို။ ဝိဒိတော၊ ပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ အတိတမဒ္ဓါနံ၊ ၌။ အရဟန္တော၊ ကုန်သော။ ယေပိ တေ သမ္မာ- သမ္ဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်လည်း။ အဟေသံ၊ ကုန်ပြီ။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ ဘဂဝန္တော၊ တို့သည်။ စေတသော၊ စိတ်၏။ ဥပက္ကိလေသေ၊ ညစ်ညူးကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ပညာယ၊ ပညာ၏။ ဒုဗ္ဗလိကရဏေ၊ အားနည်းခြင်းကိုပြုတတ်ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ နိဝရဏေ၊ နိဝရဏ

၁။ ယတာသဘာဝတော ဥေယျံ ဝေရေတိ နိစ္ဆိနောတိတိ ဓမ္မော၊ ပစ္စုပ္ပန်ဉာဏ်ကိုကောက်။ ဓမ္မသဒ္ဓါဉာဏ် ဟော။ အနုတေတိ အနုယော။ အနုမာနဉာဏ်ကိုကောက်။ ဓမ္မဿ အနုယော ဓမ္မန္တယောဟု ပြီးအနုမာနဉာဏ်ကို ပင်ကောက်။ ပစ္စုပ္ပန်(မျက်မှောက်)အားဖြင့် ဖြစ်သော အကြောင်းသို့ အစဉ်လိုက်၍ အနုမာနဉာဏ်၏ဖြစ်ပုံကို မြင်သည်ကို ထောက်ဆ၍ မမြင်သည်ကိုလည်း မှန်းဆသိခြင်းစသည်ဖြင့် သိနိုင်၏။ အနုမာန၊ နယဂ္ဂါဟဟု ပါဠိ၌ အသုံးပြု၏။ အကျယ် ၄-၆ ရှု။ “ထေရဿ ဟိ နယဂ္ဂါဟော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တိကော”။ ၄။ ရှင်သာရိပုတြာ၏ နယဂ္ဂါဟသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်နှင့် အလားတူသည် ဟူလိ။

တို့ကို။ ပဟာယ၊ ပယ်၍။ စတုသု၊ ၄-ပါးကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနေသု၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့၌။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတစ်တွာ၊ ကောင်းစွာတည်သော စိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ သတ္တ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့ကို။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ ဘာဝေတွာ၊ ပွား၍။ အနုတ္တရံ၊ အသာမရှိ အမြတ်ဆုံးသော။ သမ္မာသမ္မောဓိံ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို။ အဘိသမ္မုဇ္ဈိံသု၊ ထိုးထွင်း၍သိကုန်ပြီ။ (ရကုန်ပြီ-ဟူလို)။ (အနာဂတ်ဝါကျ၊ ဖစ္စုပ္ပန်ဝါကျတို့၌လည်း ဤနည်းမျိုး၍ ပေးလေ။ အနာဂတမဒ္ဒါနံ၊ ၌။ တေရဟိ၊ ယခုအခါ၌။ ဤမျှသာ ထူး၏။)

သာရိပုတ္တ၊ ကြာ။ သာရ သာရ၊ ကောင်းစွ ကောင်းစွ။ သာရိပုတ္တ၊ ကြာ။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဣဟ၊ ဤသာသနာတော်၌။ တံ၊ သင်သည်။ ဣမံ ဓမ္မပရိယာယံ၊ ဤတရားဒေသနာတော်ကို။ ဘိက္ခုနံ၊ ရဟန်းတို့အား၎င်း။ ဘိက္ခုနီမတို့အား၎င်း။ ဥပါသကာနံ၊ ဥပါသကာတို့အား၎င်း။ ဥပါသိကာနံ၊ ဥပါသိကာမတို့အား၎င်း။ အဘိက္ခဏံ၊ မပြတ်။ ဘာဝေယျာသိ၊ ဟောပါလော။ သာရိပုတ္တ၊ ကြာ။ ဟိ၊ တိုက်တွန်းခြင်း အကြောင်းကား။ ယေဿမ္ပိ မောစပရိသာနံ၊ အကြင်အချည်းနှီးသောယောက်ျားတို့၏။ တထာဂတေ၊ ဘုရားရှင်၌။ ကင်္ခါဝါ၊ ယုံမှားခြင်းသည်၎င်း။ ဝိမတိ ဝါ၊ တွေးတောခြင်းသည်၎င်း။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ တေသမ္ပိ၊ ထိုအချည်းနှီးသောယောက်ျားတို့၏လည်း။ ဣမံ ဓမ္မပရိယာယံ၊ ကိုး သုတွာ၊ ကြားနာ၍။ တထာဂတေ၊ ၌။ ယာ ကင်္ခါ ဝါ၊ သည်၎င်း။ ယာ ဝိမတိ ဝါ၊ သည်၎င်း။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) သာ၊ ထိုယုံမှားတွေးတောခြင်းသည်။ ပဟိယိဿတိ၊ ကင်းပျောက်ပေလတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-စုန္ဒသုတ်

၃၇၉။ ဧကံ သမယံ၊ တပါးသောအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သာဝတ္ထိယံ၊ ၌။ အနာထပိဏ္ဍိကဿ၊ ၎င်း။ အာရာမေ၊ အာရာမဖြစ်သော။ ဇေတဝနေ၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ ၎င်း။ တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ၌။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ အရှင်သာရိပုတ္တကြာသည်။ မဂဓေသု၊ မဂတိုင်းတို့၌။ နာလကဂါမကေ၊ နာလကရွာ၌။ အာဗာဓိကော၊ သွေးသွန်သော အနာဂိသည်ဖြစ်၍။ ဒုက္ခိတော၊ ဆင်းရဲဝေဒနာရှိသည်ဖြစ်၍။ ဗာဠဂိလာနော၊ ပြင်းထန်သောဖျားနာခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ စုန္ဒော စ သမဏုဓ္ဓေသော၊ ရဟန်းတို့က စုန္ဒသာမဏေဟုခေါ်သော စုန္ဒရဟန်းသည်လည်း။ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ၊ အရှင်သာရိပုတ္တကြာ၏။ ဥပဋ္ဌာကော၊ အလုပ်အကျွေးသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ တေနော အာဗာဓေန၊ ထိုသွေးသွန်သောအနာဖြစ်သောလျှင်။ ပရိနိဗ္ဗာယံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပြီ။ အထ ခေါ၊ ၌။ စုန္ဒော သမဏုဓ္ဓေသော၊ သည်။ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ၊ အရှင်သာရိပုတ္တကြာ၏။ ပတ္တစိဝရံ၊ သပိတ်သက်န်းကို။ အာခါယ၊ ယူ၍။ ယေန၊ ၌။ သာဝတ္ထိ၊ သာဝတ္ထိမြို့သည်။ အနာထပိဏ္ဍိကဿ၊ ၎င်း။ အာရာမော၊ အာရာမဉာဏ်ဖြစ်သော။ ဇေတဝနံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) ယေန၊ ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) တေန၊ သိ။ ဥပသကံမိ၊ ပြီ။ ဥပသကံမိတာ၊ ၌။ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ၊ ကို။ အဘိဝါဒေတွာ၊ ၌။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိဒိ၊ ပြီ။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္ဒော ခေါ၊ သော။ စုန္ဒော သမဏုဓ္ဓေသော။ သည်။ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ၊ အရှင်အာနန္ဒာကို။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။

အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပြီ။ ဣဒံ၊ ဤသပိတ်၊ သင်္ကန်းသည်ကား။ အဿ၊ ထိုအရှင်သာရိပုတြာ၏။ ပတ္တစိဝရန္တိ၊ သပိတ်သင်္ကန်းပါတည်း”ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ အာဝုသော စန္ဒ၊ ငါ့ရှင် စန္ဒ။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ ဒဿနာယ၊ ဖူးမြင်ခြင်းငှါ။ ဣဒံ ကထာပါဘတ်၊ ဤအရင်းအနှီး အဘိုးအခဖြစ်သော စကားသည်။ (ကထာပါဘတန္တိ ကထာမူလံ။ ၄။) အတ္ထိ ခေါ၊ ရှိသည်သာတည်း။ အာဝုသော စန္ဒ၊ စန္ဒ။ အာယာမာလာ၊ သွားကြအံ့။ ယေန၊ ဌှံ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎ံ။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိဿာမ၊ ချဉ်းကပ်ကြအံ့။ ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ချဉ်းကပ်၍။ ဘဂဝတော၊ အား။ တေမတ္ထိ၊ ဤအကြောင်းကို။ အာရောစေဿာမ၊ လျှောက်ကုန်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်အာနန္ဒာက ပြောဆိုပြီ။ စုန္ဒော သမဏုဒ္ဓေသော၊ သည်။ “ဝေ ဘန္တေတိ ခေါ၊ ကောင်းပါပြီ အရှင်ဘုရား”ဟူ၍။ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ၊ အရှင်အာနန္ဒာ၏ (စကားကို) ပစ္စယောသိ၊ ရှေးရှုနာခံပြီ။

အထ ခေါ၊ ဌှံ။ အာယသ္မာ စ အာနန္ဒော၊ အည်၎င်း။ စုန္ဒော စ သမဏုဒ္ဓေသော၊ သည်၎င်း။ ယေန၊ ဌှံ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎ံ။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိ သု၊ ကုန်ပြီ။ ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ အဘိဝါဒေတွာ၊ ၍။ ကေမန္တံ၊ ဌှံ။ နိသိဒ္ဓိ သု၊ ထိုင်နေကုန်ပြီ။ ကေမန္တံ၊ ဌှံ။ နိသိန္ဒော ခေါ၊ ထိုင်နေသော။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ မြတ်စွာဘုရား။ အယံ စုန္ဒော သမဏုဒ္ဓေသော၊ ဤ (စုန္ဒသမဏေဟုတွင်လာသော) စုန္ဒရဟန်းသည်။ ‘အာယသ္မာ။ ပ။ ပတ္တစိဝရန္တိ၊ ပတ္တစိဝရံ’ ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ အာဟ၊ ပြောဆိုပြီ။ ဘန္တေ၊ ထူး။ အပိ စ၊ အမှန်စင်စစ်သော်ကား။ ‘အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ ပရိနိဗ္ဗုတောတိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီ’ဟူသော စကားကို။ သုတွာ၊ ကြားရ၍။ မေ၊ တပည့်တော်၏။ ကာယော၊ ကိုယ်ခန္ဓာသည်။ မဓုရကဇာတော ဝိယ၊ ဖြစ်သော ထိုင်းမိုင်း လေးလံသကဲ့သို့ ပါတည်း။ မေ၊ ၎ံ။ ဒိဿပိ၊ အရပ်မျက်နှာတို့သည်လည်း။ န ပက္ခာယန္တိ၊ မထင်ပါကုန်။ ဓမ္မာပိ၊ ပါဠိအဋ္ဌကထာဓမ္မတို့သည်လည်း။ မံ ပဋိ၊ တပည့်တော်အား။ န ဘန္တေတိ၊ မလင်းကုန်”ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ တေ၊ သင်၏။ သာရိပုတ္တော၊ သာရိပုတြာသည်။ သီလက္ခန္ဓံ ဝါ၊ သီလအစုကိုလည်း။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ ပရိနိဗ္ဗုတော ကိံ န၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသလော။ သမာဓိက္ခန္ဓံ ဝါ၊ သမာဓိအစုကိုလည်း။ အာဒါယ၊ ၍။ ပရိနိဗ္ဗုတော ကိံ န ခေါ၊ လော၊ ပညာက္ခန္ဓံ ဝါ၊ ပညာအစုကိုလည်း။ အာဒါယ၊ ၍။ ပရိနိဗ္ဗုတော ကိံ န ခေါ၊ လော၊ ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓံ ဝါ၊ လောကုတ္တရာသက်သက်ဖြစ်သော သမာဓိပညာအစုကိုလည်း။ အာဒါယ၊ ၍။ ပရိနိဗ္ဗုတော ကိံ န ခေါ၊ လော။ ဝိမုတ္တိညဏဒဿနက္ခန္ဓံ ဝါ၊ လောကီသက်သက် ဖြစ်သော ပစ္စဝေက္ခဏာညဏ အစုကိုလည်း။ အာဒါယ၊ ၍။ ပရိနိဗ္ဗုတော ကိံ န၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊ ထူး။ မေ၊ ၎ံ။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ သီလက္ခန္ဓံ ဝါ၊ ကိုလည်း။ အာဒါယ၊ ၍။ န ခေါ၊ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသည်မဟုတ်ပါ။ ပ။ ဝိမုတ္တိညဏဒဿနက္ခန္ဓံ ဝါ၊ ကိုလည်း။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ န ခေါ၊ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသည်မဟုတ်ပါ။ ဘန္တေ၊ ထူး။ အပိ စ၊ ထိုသို့ သီလစသည်ကိုယူ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသည်မဟုတ်ပါသော်လည်း။ မေ၊ ၎ံ။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ ဩဝါဒကော၊ အကြောင်းမပေါ်မီ ဆုံးမတတ်သည်။ ဩတိဏ္ဏော၊ အကြောင်းပေါ်သောအခါ ဆုံးမတတ်သည်။ ဝိညာပကော၊ တရားဟောရာ၌ အကျိုးအကြောင်းကို သိစေတတ်သည်။ သန္ဓဿဒကော၊ ခန္ဓာစသောတရားတို့ကို ကောင်းစွာ ပြတတ်သည်။ သမာဒပကော၊ ယင်းတရားတို့ကို ကောင်းစွာယူစေတတ်သည်။ သမုတ္တေဇကော၊ လွန်စွာ

ထက်သန်တက်ကြွစေတတ်သည်။ သမ္ပဟံသကော၊ ရရှိသောကုန်တို့ဖြင့် ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်စေ
 တတ်သည်။ ဓမ္မဒေသနာယ၊ တရားဟောခြင်း၌။ အင်္ဂါလာသု၊ ဆုတ်နှင်ခြင်းမရှိသည်။ ဝါ၊
 ကြောက်ရွံ့ခြင်းမရှိသည်။ သဗြဟ္မစာရိနံ၊ သီတင်းသုံးဘော်တို့ကို။ အနုဂါဟကော၊ ချီးမြှောက်
 တတ်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ မယံ၊ တပည့်တော်တို့သည်။ အာယသ္မတော၊ သာရိပုတ္တဿ၊
 အရှင်သာရိပုတြာ၏။ တံ ဓမ္မေ၊ ထို အဆီဩဇာ အရသာရှိသော တရားဒေသနာကို။ တံ
 ဓမ္မဘောဂံ၊ ထိုသီတင်းသုံးဘော်တို့နှင့် ခွဲဝေသုံးဆောင်ခြင်းရှိသော တရားဒေသနာကို။ တံ
 ဓမ္မာနုဂ္ဂဟံ၊ ထိုတရားဖြင့် ချီးမြှောက်ခြင်းကို။ အနုဿရာမ၊ အဖန်ဖန် အမှတ်ရ အောက်မေ့ပါ
 ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်၏။

☞ အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ မယာ၊ ငါဘုရားသည်။ ပဋိကစ္ဆေ၊ ကြိုတင်၍သာလျှင်။ (ပဋိ+ကရ်+တုာ။)
 “သဗ္ဗေဟံ။ပ။ ဝိဇ္ဇတိတိ၊ သဗ္ဗေဟံ။ပ။ ဝိဇ္ဇတိ” ဟူသော။ တံ၊ ထိုတရားဒေသနာကို။ အက္ခာတံ နန္ဒ၊
 ဟောထားအပ်သည်ဟုတ်လော။ [အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ သဗ္ဗေဟံ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ပိယေဟံ၊ ချစ်ခင်
 အပ်ကုန်သော။ မနာယေဟံ၊ စိတ်နှလုံးကိုပါးစေတတ်ကုန်သော အမိအဖစသူတို့နှင့်။ ဝါ၊ ထိုမှ။
 နာနာဘာဝေါ၊ ဇာတိအားဖြင့် အသီးသီး၏ အဖြစ်သည်။ (ရွှင်ကွဲ ကွဲခြင်းသည်။) ဝိနာဘာဝေါ၊
 မရဏအားဖြင့် ကင်းကွာသည်၏ အဖြစ်သည်။ (သေကွဲ ကွဲခြင်းသည်။) အညထာဘာဝေါ၊ ဘဝ
 အားဖြင့် တခြားတပါး၏ အဖြစ်သည်။ (ဘဝခြားခြင်းသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။) တံ (တသ္မာ)၊
 ထိုကြောင့်။ “ယံ တံ၊ အကြင်သဘောတရားသည်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဘူတံ၊ ထင်ရှားပြီ။ သင်္ခတံ၊
 ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရအကြောင်း ၄-ပါးတို့က ပြုထားအပ်သည့် သဘောတည်း။ ပလောကဓမ္မံ၊
 ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိ၏။ တံ၊ ထိုသဘောတရားသည်။ ဝတ၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ မာ ပလုဇ္ဇိတိ၊
 မပျက်ပါလင့်” ဟူသော။ ဧတံ ဌာနံ၊ ဤတောင့်တခြင်း အရာသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်နိုင်။ ဧတ္ထံ၊
 ဤသို့ဖြင့်ပျက်သဘော၌။ ကုတော လဗ္ဘာ၊ အဘယ်ကြောင့် မပျက်မစီးအောင်တောင့်တ၍ ရမည်
 နည်း။ (အာကာရဝါကျနက်။)]

အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ မဟတော၊ ကြီးသော။ တိဋ္ဌတော၊ မားမားမတ်မတ်တည်ရပ်သော။ သာရ-
 ဝတော၊ အနှစ်ပြည့်သော။ ရုက္ခဿ၊ သစ်ပင်၏။ မဟန္တတရော၊ အကြီးဆုံးဖြစ်သော။ ယော ခန္ဓော၊
 အကြင်သစ်ကိုင်းသည်။ (အတ္တိ၊ ၏။) သော၊ ထိုသစ်ကိုင်းသည်။ ပလုဇ္ဇေယျ သေယျထာပိ၊ ပျက်စီး
 ရာသကဲ့သို့။ အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ မဟတော၊ များမြက်သော။ တိဋ္ဌ-
 တော၊ တည်ရှိသော။ သာရဝတော၊ သီလစသော အနှစ်ပြည့်သော။ ဘိက္ခုသံဃဿ၊ ရဟန်း
 သံဃာ၏။ (မဟန္တတရော၊ အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော။) သာရိပုတ္တော၊ သာရိပုတြာသည်။ ပရိနိဗ္ဗုတော၊
 ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီ။ အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ တံ (တသ္မာ)၊ ထိုကြောင့်။ “ယံ တံ၊ သည်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်ပြီ။ပ။ တံ၊
 ထိုသဘောတရားသည်။ ဝတ၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ မာ ပလုဇ္ဇိတိ၊ မပျက်ပါလင့်” ဟူသော။ ဧတံ ဌာနံ၊
 သည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်နိုင်။ ဧတ္ထံ၊ ၌။ ကုတော လဗ္ဘာ၊ နည်း။

အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ (တုမေ၊ သင်တို့သည်။) ဣဟ၊ ဤသာသနာ၌၊
 အတ္တဒီပါ၊ ၉-ပါးသော လောကုတ္တရာတရားတည်းဟူသော ကျွန်းကြီးပမာ ထောက်တည်ရာ ရှိကုန်
 သည်ဖြစ်၍။ အတ္တသရဏာ၊ ၉-ပါးသော လောကုတ္တရာ တရားတည်းဟူသော ကိုးကွယ်ရာ ရှိကုန်သည်
 ဖြစ်၍။ အနညသရဏာ၊ လောကုတ္တရာ တရားမှ တပါးသော ကိုးကွယ်ရာမရှိသည်ဖြစ်၍။ ဓမ္မဒီပါ၊
 ၉-ပါးသော လောကုတ္တရာတရား တည်းဟူသော ကျွန်းကြီးပမာ ထောက်တည်ရာ ရှိကုန်သည်
 ဖြစ်၍။ ဓမ္မသရဏာ၊ ၌။ အနညသရဏာ၊ ၌။ ဝိဟရထ၊ နေကြကုန်လော့။

အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ ကထဉ္စ၊ သို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အတ္တဒီပေါ၊ ချမ်း။ အတ္တသရဏော၊ ချမ်း။ အနညသရဏော၊ ချမ်း။ ဓမ္မဒီပေါ၊ ချမ်း။ ဓမ္မသရဏော၊ ချမ်း။ အနညသရဏော၊ ချမ်း။ ဝိဟရတိ၊ နေသနည်း။ အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ ဣဓ၊ ဤ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အာတပိ၊ ချမ်း။ ပ။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။

အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ ဧဝံ ခေါ၊ သို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အတ္တဒီပေါ၊ ချမ်း။ အတ္တသရဏော၊ ချမ်း။ အနညသရဏော၊ ချမ်း။ ဓမ္မဒီပေါ၊ ချမ်း။ ဓမ္မသရဏော၊ ချမ်း။ အနညသရဏော၊ ချမ်း။ ဝိဟရတိ၊ ၎င်း။ အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ ယေ ဟိ ကေစိ၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်။ ဧတရဟိ ဝါ၊ ငါဘုရားထင်ရှားရှိရာ ဤအခါ၌၎င်း။ မမ၊ ငါဘုရား၏။ အစ္စယေ ဝါ၊ လွန်ရာအခါ၌၎င်း။ အတ္တဒီပေါ၊ ကုန်သည်ဖြစ်၍။ အတ္တသရဏာ၊ ကုန်သည်ဖြစ်၍။ အနညသရဏာ၊ ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဓမ္မဒီပေါ၊ ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဓမ္မသရဏာ၊ ကုန်သည်ဖြစ်၍။ အနညသရဏာ၊ ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရိယန္တိ၊ လတ္တံ့။

အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ မေ၊ ငါဘုရား၏။ ဧတေ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ (ဘဝိဿန္တိ-၌ စပ်) ယေ ကေစိ သိက္ခာကာမာ၊ အကြင် သိက္ခာကိုလိုလားသော ရဟန်းတို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုရဟန်းတို့ထက်။) တမထဂ္ဂေ၊ အလွန်မြတ်သည်၏အဖြစ်၌။ ဝါ၊ (အဂ္ဂတမာ) သာလွန် မြတ်ကုန်သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ဥက္ကဏ္ဍစေလသုတ်

၃၈၀။ ဧကံ သမယံ၊ အခါတပါး၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝဇ္ဇိသု၊ ဝဇ္ဇိတိုင်း၌။ ဥက္ကဏ္ဍစေလသယံ၊ ဥက္ကဏ္ဍစေလမြို့၌။ ဂင်္ဂါယ နဒိယာ၊ ဂင်္ဂါမြစ်၏။ တိရေ၊ ကမ်းနား၌။ မဟတာ၊ များစွာသော။ ဘိက္ခုသံဃေန၊ ရဟန်းအပေါင်းနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ အတူတကွ။ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနေသု၊ သာရိပုတ္တ မောဂ္ဂလ္လာန်တို့သည်။ အစိရာရိနိဗ္ဗုတေသု၊ မကြာမီ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းရှိကုန်လတ်သော်။ (ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု၍ မကြာသေးမီ။) ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ ဧတန ခေါ ပန သမယေန၊ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခုသံဃပရိဝံတော၊ ရဟန်းအပေါင်း ခြံရံအပ်သည်ဖြစ်၍။ အဇ္ဈောကာသေ၊ လွင်တီးခေါင်၌။ နိသိန္နော၊ ထိုင်တော်မူသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ တုဏှိဘူတံ၊ တိတ်တိတ်ဆိတ်ဆိတ်နေသော။ ဘိက္ခုသံဃံ၊ ကို။ အနုဝိလောကေတွာ၊ စောင်းငဲ့ကြည့်ရှုတော်မူ၍။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့ကို။ “ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနေသု၊ သာရိပုတ္တ မောဂ္ဂလ္လာန်တို့သည်။ ပရိနိဗ္ဗုတေသု၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုကုန်သည်ရှိသော်။ မေ၊ ငါဘုရား၏။ အယံ ပရိသာ၊ ဤပရိသတ်သည်။ သုညာ ဝိယ၊ ဓမ္မမုတိတ်ဆိတ်ဘိသကဲ့သို့။ ခါယတိ အပိ၊ ကင်ယောင်တကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မေ၊ ၎င်း။ ပရိသာ၊ သည်။ အသုညာ၊ ဓမ္မမု မုတိတ်ဆိတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ယသံ ဒိသာယံ၊ အကြင်အရပ်မျက်နှာ၌။ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ၊ တို့သည်။ ဝိဟရန္တိ၊ နေထိုင်ကုန်၏။ တသံ ဒိသာယံ၊ ထိုအရပ်မျက်နှာ၌။ ဝါ၊ ကို။ အနုပေက္ခာ၊ ကြည့်ရှုခြင်းမရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အတိတ်အဒ္ဓါနံ၊ အတိတ်ကာလ၌။ အရဟန္တော၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော။ ယေ ဟိ တေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ အကြင်ဘုရားရှင်တို့သည်။ အဟေသံ၊ ပွင့်တော်မူကုန်ပြီ။ တေသမ္ဗိ ဘဂဝန္တာနံ၊ ထိုဘုရားရှင်တို့၏လည်း။ (သာဝကယုဂံ၌ စပ်။) မယံ၊ ငါဘုရား၏။ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ၊ တို့သည်။ (သာဝကယုဂံ၊ သာဝကအစုံသည်။) ဟောန္တိ၊ သေယျထာပိ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ တေပုရမံယေဝ၊

ဤနှစ်ပါးမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ သာဝကယုဂံ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ။
 ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အနာဂတ် အခွါနံ၊ အနာဂတ်ကာလ၌။ အရဟန္တာ၊ ကုန်သော။ ယေပိ တေ
 သမ္မာသုမ္မုဒ္ဓါ၊ တို့သည်လည်း။ ဘဝိဿန္တိ၊ ပွင့်တော်မူကုန်လတ္တံ့။ တေသမ္ပိ ဘဂဝန္တာနံ၊
 တို့၏လည်း။ မယံ၊ ၏။ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ၊ တို့သည်။ (သာဝကယုဂံ၊ သည်။) ဘောန္တိ
 သေယျကာပိ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ တေပုရခံယေဝ၊ သော။ သာဝကယုဂံ၊ သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။
 ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ (ယေ သာဝကာ၊ အကြင်သာဝကတို့သည်။) သတ္ထု စ၊ ဆရာဖြစ်သည့် ဘုရားရှင်
 ၏လည်း။ သာသနကရာ၊ အဆုံးအမကို လိုက်နာကျင့်သုံးကုန်သည်။ သြဝါဒပဋိကရာ၊ အဆုံး
 အမကို တဆင့်ပြုကုန်သည်။ (သုတပါးကိုဆုံးမကုန်သည် ဟူလို။) ဘဝိဿန္တိ နာမ၊ ဖြစ်ခဲ့ကုန်
 ဘိ၏။ စတုန္ဒ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ပရိသာနဉ္စ၊ ပရိသတ်တို့၏လည်း။ ပိယာ စ၊ ချစ်ခင်မြတ်နိုး
 အပ်သူတို့သည်လည်း။ မနာပါ စ၊ စိတ်နှလုံးကို တိုးပွားစေတတ်သူတို့သည်လည်း။ ဂရုဘာဝ-
 နီယာ စ၊ အလေးပြုအပ်သူ မေတ္တာကိုဖြစ်စေအပ်သူတို့သည်လည်း။ ဘဝိဿန္တိ နာမ၊ ကုန်ဘိ၏။
 တေသံ သာဝကာနံ၊ ထိုသာဝကတို့၏ (ဖြစ်ပုံသည်)။ အစ္စရိယံ၊ လက်ဖျစ်ခတ်တီး အံ့ချီးထိုက်ပေ
 ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တေသံ သာဝကာနံ၊ သာဝကတို့၏ (ဖြစ်ပုံသည်)။ အဗ္ဗုတံ၊ မဖြစ်စဘူး အဦး
 အသစ်ဖြစ်ပေ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယဿ တထာဂတဿ၊ အကြင်မြတ်စွာဘုရား၏။ ဝေရူပေပိ၊
 ဤသို့သဘောရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ သာဝကယုဂေ၊ သာဝကအစုံသည်။ ပရိနိဗ္ဗုတေ နာမ၊
 ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပါလျက်။ သောကော ဝါ၊ စိုးမိမိခြင်းသည်၎င်း။ ပရိဒေဝေါ ဝါ၊ ငိုကြွေးခြင်းသည်၎င်း။
 နတ္ထိ၊ မဖြစ်။ တဿ တထာဂတဿ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ဖြစ်ပုံသည်။ အစ္စရိယံ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။
 တဿ တထာဂတဿ၊ ၏ဖြစ်ပုံသည်။ အဗ္ဗုတံ၊ ၏။ (တံ ကုတေတ္ထမ္ပစရိ သိက္ခာကာမာတိ တိုင်အောင်
 ဂိလာနသုတ်အတိုင်း သမ္မုန်။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ဗာဟိယသုတ်

၃၈၁။ (ဤသုတ်သည် စာပိုဒ် ၃၆၉ ဘိက္ခုသုတ်နှင့် တူ၏။ ဤသုတ်ထက် ဝေမေဝ မိခေကဓမ္မေ။ပ။
 အဿန္တိ။ ဝါကျနှင့် တိဝိခေန၊ အဗ္ဗုတ္တံ ဝါ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ၊ အဗ္ဗုတ္တ ဗဟိဒ္ဓါဝါ၊ နှစ်မျိုးသည်သာ
 ဘိက္ခုသုတ်က ပို၏။ ကြွင်းအားလုံး တူ၏။)

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ဥတ္တိယသုတ်

၃၈၂။ (ဤသုတ်သည်လည်း ဘိက္ခုသုတ်နှင့် တူ၏။ ဗာဟိယသုတ်နှင့် အသွားတူ၏။ တတော
 တံ ဥတ္တိယ ဂမိဿသိ မစ္စုဇေယျဿ ပါရန္တိ ဟူသောဝါကျသာ မတူ၊ ထူး၏။)

ဥတ္တိယ၊ ဥတ္တိယ။ တတော၊ ထိုကြောင့်။ တံ၊ သည်။ မစ္စုဇေယျဿ၊ သေမင်း၏ ဖြစ်ရာဌာန
 တေဘူမကဝဋ်၏။ ပါရံ၊ ဟိုဘက်ကမ်း (နိဗ္ဗာန်) သို့။ ဂမိဿသိ၊ ရောက်လတ္တံ့။ (ဟု ပေးလေ။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-အရိယသုတ်

၃၈၃။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ စတ္တာရော၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဣမေ သတိပဋ္ဌာနာ၊ ဤသတိပဋ္ဌာန်တို့သည်။ ဘာဝိတာ၊ ပွားအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလီကတာ၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ တက္ကရဿ၊ ထိုကျင့်စဉ်အတိုင်း ပြုကျင့်သု၏။ ဒုက္ခက္ခယာယ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ကုန်ခြင်းငှါ။ အရိယာ၊ မြတ်ကုန်သည်။ နိယျာနိကာ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်စေတတ်ကုန်သည်။ နိယျန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ကတမေ စတ္တာရော၊ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣမ၊ ဤ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အာတာပိ၊ ဤ။ ပ။ နိယျန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ (ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်စာပိုဒ် ၂၀၀-၌လည်း ရေးခံပြီ။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်မြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-ဗြဟ္မသုတ်

၃၈၄။ ဧကံ သမယံ၊ ဤ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဥရုဝေလယံ၊ ဥရုဝေလတော်၌။ နေရဉ္စရာယ၊ နေရဉ္စရာမည်သော။ နုဇ္ဇာ၊ မြစ်၏။ တီရေ၊ ကမ်းနား၌။ အပေါလနိဂြောမေ၊ အပေါလ ညောင်ပင်ရင်း၌။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ထင်ရှားသိမြင် ဘုရားရှင်သည်။ (ဟုတော၊ ဖြစ်၍။) ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ အထ ခေါ၊ ဤ။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ရဟေရဂတဿ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ကပ်လျက်။ ပဋိသလ္လိနဿ၊ တပါးတည်းတည်း ကိန်းအောင်းထော်မှုစဉ်။ (ဖလသမာပတ်ဝင်စားတော်မူစဉ် ဟူလို။) “ကောယန္ဓာယံ။ ပ။ ကတမေ စတ္တာရော။ ပ။ ယဒိဒံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာတိ၊ သတိပဋ္ဌာနာ” ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ စေတသော၊ စိတ်တော်၏။ ပရိဝိတက္ကော၊ အကြံတော်သည်။ ဥပပါဒိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယဒိဒံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ၊ အကြင် ၄-ပါးကုန်သော သတိပဋ္ဌာန်တို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) အယံ၊ ဤ ၄-ပါးသော သတိပဋ္ဌာန်သည်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဝိသုဒ္ဓိယာ၊ ငှါ။ သောကပရိဒေပါနံ၊ တို့ကို။ သမတိက္ကမာယံ၊ ငှါ။ ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ၊ တို့၏။ အတ္တင်္ဂမာယ၊ ငှါ။ ဉာယဿ၊ ကို။ အင်္ဂမာယ၊ ငှါ။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ကို။ သစ္စိကိရိယာယ၊ ငှါ။ ကောယနော၊ တကြောင်းတည်းဖြစ်သော။ မဂ္ဂေါ၊ လမ်းတည်း။

စတ္တာရော၊ ၄-ပါးတို့ဟူသည်။ ကတမေ၊ တို့နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အာတာပိ၊ ဤ။ သမ္မုဇာနော၊ ဤ။ သတိမာ၊ ဤ။ လောကော၊ ရုပ်လောက၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ကို။ ဝိနေယျ၊ ဤ။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ ကာယာနုပဿိ၊ ဤ။ ဝိဟရေယျ၊ နေရာ၏။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝေဒနာသု ဝါ၊ ဝေဒနာတို့၌လည်း။ ပ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ စိတ္တေ ဝါ၊ စိတ်၌လည်း။ ပ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အာတာပိ၊ ဤ။ သမ္မုဇာနော၊ ဤ။ သတိမာ၊ ဤ။ လောကော၊ ဓမ္မလောက၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ကို။ ဝိနေယျ၊ ဤ။ ဓမ္မေသု၊ လောကီတရားတို့၌။ ဓမ္မာနုပဿိ၊ ဤ။ ဝိဟရေယျ၊ နေရာ၏။ ယဒိဒံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ၊ အကြင် ၄-ပါးကုန်သော သတိပဋ္ဌာန်တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) အယံ၊ ဤ ၄-ပါးသော သတိပဋ္ဌာန်သည်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဝိသုဒ္ဓိယာ၊ ငှါ။ ပ။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ကို။ သစ္စိကိရိယာယ၊ ငှါ။ ကောယနော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ တည်း။

အထ ခေါ၊ ဤ။ သဟမ္ပတိ၊ သဟမ္ပတိမည်သော။ ဗြဟ္မာ၊ ဗြဟ္မာသည်။ ဧစတသ၊ မိမိစိတ်ဖြင့်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ စေတောပရိဝိတက္ကံ၊ စိတ်အကြံကို။ အညာယ၊ သိ၍။ ဗလဝါ၊ ခွန်အားကောင်းသော။ ပုရိသော၊ သည်။ သမိဉ္ဇိတံ၊ ကွေးထားအပ်သော။ ဗာဟံ၊ လက်မောင်းကို။ ပသာရေယျ

ဝါ သေယျထာပိ နာမ၊ ဆန်လိုက်ရာဘိသကဲ့သို့ သော်၎င်း။ ပသာရိတံ၊ ဆန်ထားအပ်သော။
 ဗာဟံ၊ ကို။ သမိဇ္ဈေယျ ဝါ သေယျထာပိ နာမ၊ ကူးလိုက်ရာဘိသကဲ့သို့သော်၎င်း။ ဝေမေဝ ခေါ်၊
 ဤအတူသာလျှင်။ ဗြဟ္မလောကေ ဗြဟ္မာပြည်၌။ အန္တရဟိတော၊ ကွယ်ပျောက်ခဲ့သည် ဖြစ်၍။
 ဘဂဝတော၊ ၎င်း။ ပုရတော၊ ရွှေ၌။ ပါတုရဟောသိ၊ ထင်ရှားပေါ်လာပြီ။ အထ ခေါ်၊ ၌။
 သဟမ္ပတိ၊ သော။ ဗြဟ္မာ၊ သည်။ ကေသံ၊ လက်ဝဲပုခုံးတဖက်၌။ ဥတ္တရာသင်္ဂံ၊ အပေါ်တင်
 အဝတ်ကို။ ကရိတွာ၊ ပြု၍။ ယေန၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) တေန၊ သို့။ အဇ္ဈလိ၊
 လက်အုပ်ကို။ ပဏာမေတွာ၊ ညွတ်စေ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို—ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား၊ တေ၊ ဤတရား
 ဒေသနာသည်။ ဝေ၊ မှန်လှပါ၏။ သုဂတ၊ ရား။ တေ၊ သည်။ ဝေ၊ ၎င်း။ ဘန္တေ၊ ရား။ ယဒိဒံ
 စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ၊ အကြင် ငှ-ပါးကုန်သော သတိပဋ္ဌာန်တို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။)
 အယံ၊ ဤ ငှ-ပါးသော သတိပဋ္ဌာန်သည်။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ ဝိသုဒ္ဓိယာ၊ စင်ကြယ်ခြင်းငှါ။
 သောကပရိဒေဝါနံ၊ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်းတို့ကို။ သမတိက္ကမာယ၊ လွန်မြောက်ခြင်းငှါ။ ဒုက္ခ-
 ဒေါမနဿာနံ၊ ဆင်းရဲခြင်း၊ နှလုံးမသာယာခြင်းတို့၏။ အတ္တင်္ဂမာယ၊ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းငှါ။ ဉာယဿ၊
 အရိယံမင်္ဂကို။ အဓိဂမာယ၊ ရခြင်းငှါ။ နိဗ္ဗာနဿ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ သစ္စိကိရိယာယ၊ မျက်မှောက်
 ပြုခြင်းငှါ။ ကောယနော၊ တလမ်းတည်းသာဖြစ်သော။ မဂ္ဂေါ၊ လမ်းတည်း ဟူသော။ တေ၊
 ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။

(ကတမေ စတ္တာရော၊ ကာယေ ဝါ ဘန္တေ-မှ ယဒိဒံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာတိ—အထိ အထက်
 အတိုင်းပေး။ ဘန္တေ-ဟူသော အာလုပ်ပုဒ်သာ ထူး၏။) ☸

သဟမ္ပတိ၊ သော။ ဗြဟ္မာ၊ ဗြဟ္မာသည်။ ဣဒံ၊ ဤတရားစကားကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဣဒံ၊ ကို။
 ဝတွာ၊ လျှောက်ပြီး၍။ အထာပရံ၊ ထိုမှတပါးသော။ “ကောယနံ၊ ပ။ ဩစန္တိ၊ ဩဃံ” ဟူသော။
 တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

ဇာတိခယန္တဒဿိ၊ ဇာတိ၏ကုန်ရာဝဋ်ဆင်းရဲ၏အဆုံး နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်တော်မူလေ့ရှိသော။
 ဟိတာနုကမ္မိ၊ အစီးအပွားဖြင့် သတ္တဝါတို့ကို စောင့်ရှောက်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား
 သည်။ ကောယနံ၊ နိဗ္ဗာန်သွားရာ တကြောင်းတည်းသော လမ်းကြောင်းသာဖြစ်သော။
 မဂ္ဂံ၊ သတိပဋ္ဌာန်ဟူသော လမ်းကို။ ပဇာနာတိ၊ သိတော်မူ၏။ ဇေတန မဂ္ဂေန၊ ဤသတိ
 ပဋ္ဌာန်ဟူသောလမ်းဖြင့်။ ယေ၊ (ယေ ကေစိ) မည်သူမဆို ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဩဃံ၊
 ဩစ ငှ-ဖြာ သံသရာကို။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ တရိ သုစ၊ ကုလည်း ကူးဘူးကြကုန်ပြီ။
 တရိဿန္တိ စ၊ ကူးလည်း ကူးကြကုန်လတ္တံ့။ တရန္တိ စ၊ ကူးလည်း ကူးနေကြဆဲဖြစ်ကုန်၏။

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-သေဒကသုတ်

၃၈၅။ ကေ သမယံ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သုမ္ဘေသု၊ သုမ္ဘတိုင်း၌။ သေဒကံ နာမ၊ သေဒက
 မည်သော။ သုမ္ဘာနံ၊ သုမ္ဘတိုင်း၏။ နိဂမော၊ နိဂုံးသည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။ တတ္ထ၊ ထိုသေဒကနိဂုံး၌။)
 ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ တတြ ခေါ်၊ ထိုသေဒကနိဂုံး၌။ ဝါ၊ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခု၊
 ရဟန်းတို့ကို။ “ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဘူတပဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ဘူးသည် အကြောင်းမှာ— စဏ္ဍာလဝံသိကော၊

စဏ္ဍာလတို့၏ဝါးဂျမ်းပညာတတ်သောဆရာသည် ။ စဏ္ဍာလဝံသံ၊ စဏ္ဍာလတို့၏ဝါးကို။ (နိဿယ
 ဟောင်း၌ တံခိဏဝံသကောဋိဟူသော အဋ္ဌကထာရိပ်ကိုထောက်၍ ထက်သောဝါးကိုဟု ပေး၏။)
 ဥဿာပေတွာ၊ စိုက်ထူစေ၍။ မေဒကထာလိကံ၊ မေဒကထာလိကာမည်သော။ အန္တေဝါသိ၊
 တံပည့်ကို။ 'သမ္ပ မေဒကထာလိကေ၊ အမောင်မေဒကထာလိကာ။ ဟေ၊ လာပါလော။ တံ၊
 သင်သည်။ စဏ္ဍာလဝံသံ၊ စဏ္ဍာလတို့၏ဝါးပေါ် သို့။ အဘိရုဟိတွာ၊ တက်၍။ မမ၊ ငါ၏။ ဥပရိခန္ဓေ၊
 ပုခုံးထက်၌။ တိဋ္ဌာဟိတိ၊ ရပ်တည်လော့' ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ ပြောဆိုပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မေဒ-
 ကထာလိကာ၊ သော။ အန္တေဝါသိ၊ သည်။ ဧဝံ အာစရိယာတိ၊ ကောင်းပြီဆရာဟု။ စဏ္ဍာလ-
 ဝံသိကဿ၊ စဏ္ဍာလတို့၏ ဝါးဂျမ်းပညာတတ်သော ဆရာ၏စကားကို။ ပဋိဿတုတွာ၊ ရှေးရှုနာ၍။
 စဏ္ဍာလဝံသံ၊ ကို။ အဘိရုဟိတွာ၊ ၍။ အာစရိယဿ၊ ၏။ ဥပရိခန္ဓေ၊ ၌။ အဋ္ဌာသိ၊ ရပ်တည်ပြီ။
 ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အထ ခေါ၊ ၌။ စဏ္ဍာလဝံသိကော၊ သည်။ မေဒကထာလိကံ၊ သော။ အန္တေဝါသိ၊
 ကို။ 'သမ္ပ မေဒကထာလိကေ၊ ကာ။ တံ၊ သည်။ မမံ၊ ငါ့ကို။ ရက္ခ၊ စောင့်ရှောက်လော့။ အဟံ၊
 ငါသည်။ တံ၊ သင့်ကို။ ရက္ခိဿာမိ၊ စောင့်ရှောက်အံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ အညမည်၊
 အချင်းချင်း။ ဂုတ္တာ၊ လျှို့ဝှက်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ အညမည်၊ ချင်း။ ရက္ခိတာ၊ စောင့်ရှောက်
 အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ သိပ္ပါနိ စေဝ၊ အတတ်တို့ကိုလည်း။ ဒဿေဿာမ၊ ပြကုန်အံ့။ လာဘဉ္စ၊
 လာဘ်ကိုလည်း။ လစ္စာမ၊ ရကုန်အံ့။ သောတ္တိနာ စ၊ ချမ်းသာသောအားဖြင့်လည်း။ စဏ္ဍာလ-
 ဝံသာ၊ စဏ္ဍာလတို့၏ဝါးပေါ်မှ။ ဩရောဟိဿာမာတိ၊ သက်ဆင်းကုန်အံ့ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။
 အဝေါစ၊ ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တေ၊ ဆိုအပ်သည်ရှိသော်။ မေဒကထာလိကာ၊
 သော။ အန္တေဝါသိ၊ သည်။ စဏ္ဍာလဝံသိကံ၊ ကို။ 'အာစရိယ၊ ဆရာ။ ဧတံ၊ ဤဆရာသည်။
 ဧဝံ၊ ဤဆရာဆိုသည်အတိုင်း။ န ခေါ ပန ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်နိုင်မည်မဟုတ်ပါ။ အာစရိယ၊ ဆရာ။
 တံ၊ သင်သည်။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ ရက္ခ၊ စောင့်ရှောက်ပါ။ အဟံ၊ ကျွန်ုပ်သည်။ အတ္တာနံ၊
 ကို။ ရက္ခိဿာမိ၊ စောင့်ရှောက်ပါအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ မယံ၊ ကျွန်ုပ်တို့သည်။ အတ္တဂုတ္တာ၊ လျှို့ဝှက်
 အပ်သော မိမိကိုယ်ကိုကုန်သည်ဖြစ်၍။ အတ္တရက္ခိတာ၊ စောင့်ရှောက်အပ်သော မိမိကိုယ်ကိုကုန်သည်
 ဖြစ်၍။ သိပ္ပါနိ စေဝ၊ တို့ကိုလည်း။ ဒဿေဿာမ၊ ကုန်အံ့။ လာဘဉ္စ၊ ကိုလည်း။ လစ္စာမ၊ ကုန်အံ့။
 သောတ္တိနာ စ၊ အားဖြင့်လည်း။ စဏ္ဍာလဝံသာ၊ မှ။ ဩရောဟိဿာမာတိ၊ ကုန်အံ့ဟူသော။
 ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ဆိုပြီ။

ဘဂဝါ၊ သည်။ မေဒကထာလိကာ၊ သော။ အန္တေဝါသိ၊ သည်။ အာစရိယံ၊ ကို။ ယထာ၊
 အကြင်စကားကို။ အဝေါစ၊ ပြောဆိုပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုဆရာ တပည့် ၂-ဦးတို့၏ စကားတို့တွင်။
 သော၊ ထိုတပည့်စကားသည်။ ဉာယောတိ၊ အသင့်ယုတ္တိရှိသော စကားတည်းဟူ၍။ ဣတိ၊

၁။ စဏ္ဍာလဝံသိကောပုဒ်ကို ဤငွေတို့၌ သီးခြားမဖွင့်ပြကြ။ ဒိ-ငွေ ၁-ဂ ၂-၌ စဏ္ဍာလန္တိ အယောဂုဋ္ဌကိဋ္ဌာ။
 ဝံသန္တိ ဝေဠု၊ ဥဿာပေတွာကိဋ္ဌနံ ဟု ဖွင့်သည်။ ဒိ-ငွေ-သစ်-၁-၃၆၀-၌ စဏ္ဍာယ အသန္တိ စဏ္ဍာလံ။ အယောဂုဋ္ဌ-
 ကိဋ္ဌာ၊ ဝံသေန ကဏံ ကိဋ္ဌနံ ဝံသံ။ ဟု ဖွင့်ပြသည်။ ဤဒိ-ငွေ၊ ငွေတို့၌ စဏ္ဍာလ (သံလုံး) ကစားခြင်း၊ ဝံသ
 (ဝါးထောင်) ကစားခြင်းဟု နှစ်မျိုးခွဲသည်။

ဤ၌ကား စဏ္ဍာလာနံ ဝံသံ (ဝံသကိဋ္ဌနံ) သိပ္ပမဿာတိ စဏ္ဍာလဝံသိကော ဟုပြု။ စဏ္ဍာလတို့၏ ဝါးထောင်
 ဂျမ်းကစားပညာတတ်သော ဆရာကိုကောက်။ ဇာ-ငွေ ၄-စိတ္တသမ္ဘူတဇာတ်၌ စဏ္ဍာလဝံသဇောဝနံ နာမ
 သိပ္ပံဟု ဆိုသည်။ စဏ္ဍာလမည်သော ဘားဂျမ်းသမားတို့၏ ဝါးထောင်ကစားခြင်း အတတ် ဟု ဆိုလိုသည်။
 စဏ္ဍာလဝံသိလည်း စဏ္ဍာလတို့၏ဝါးကိုပင် စဏ္ဍာလဝံသဟု ဆိုသည်။ ဤငွေ-၌ စဏ္ဍာလဖြုတ်၍ "ဝံသ" သာမန်
 ဖြင့် ဖွင့်သည်ကို ထောက်လေ။

ဤသို့။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ “ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အတ္တနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ ရက္ခိယာမိတိ၊ စောင့်ရှောက်အံ့”ဟူ၍။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးကို။ သေဝိတဗ္ဗံ၊ မှီဝဲထိုက်၏။ “ပရံ၊ သူတပါးကို။ ရက္ခိယာမိတိ၊ အံ့”ဟူ၍။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ ကို။ သေဝိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အတ္တနံ၊ ကို။ ရက္ခန္ဓော၊ စောင့်ရှောက်သည်ရှိသော်။ ပရံ၊ ကို။ ရက္ခတိ၊ စောင့်ရှောက်၏။ ပရံ၊ ကို။ ရက္ခန္ဓော၊ သော်။ အတ္တနံ၊ ကို။ ရက္ခတိ၊ ၎င်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ အတ္တနံ၊ ကို။ ရက္ခန္ဓော၊ သော်။ ပရံ၊ ကို။ ရက္ခတိ၊ စောင့်ရှောက်သနည်း။ အာသေဝနာယ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အဖန်ဖန်မှီဝဲခြင်းဖြင့်။ ဘာဝနာယ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပွားခြင်းဖြင့်။ ဗဟုလိကမ္မေန၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အကြိမ်များစွာ ပြုခြင်းဖြင့်။ အတ္တနံ၊ ကို။ ရက္ခန္ဓော၊ သော်။ ပရံ၊ ကို။ ရက္ခတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေံ ခေါ၊ ဤနည်းဖြင့်။ အတ္တနံ၊ ကို။ ရက္ခန္ဓော၊ သော်။ ပရံ၊ ကို။ ရက္ခတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ ဖြင့်။ ပရံ၊ ကို။ ရက္ခန္ဓော၊ သော်။ အတ္တနံ၊ ကို။ ရက္ခတိ၊ နည်း။ ခန္တိယာ၊ သည်းခံခြင်းဖြင့်၎င်း။ အဝိဟိံ သာယ၊ မညှဉ်းခံခြင်းဖြင့်၎င်း။ (ကရုဏာ)။ မေတ္တစိတ္တတာယ၊ မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ (မေတ္တာ)။ အနုဒယတာယ၊ အဖန်ဖန် (စိတ်ကောင်းကို) ပွားသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ (အနုဒယတာယာတိ၊ အနုဝဇ္ဇိယာ။ ဋ) (မုဒိတာ)။ ပရံ၊ ကို။ ရက္ခန္ဓော၊ သော်။ အတ္တနံ၊ ကို။ ရက္ခတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေံ ခေါ၊ ဖြင့်။ ပရံ၊ ကို။ ရက္ခန္ဓော၊ သော်။ အတ္တနံ၊ ကို။ ရက္ခတိ၊ ၎င်း။ “ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အတ္တနံ၊ ကို။ ရက္ခိယာမိတိ၊ စောင့်ရှောက်အံ့”ဟူ၍။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ ကို။ သေဝိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ “ပရံ၊ ကို။ ရက္ခိယာမိတိ၊ အံ့”ဟူ၍။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ ကို။ သေဝိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အတ္တနံ၊ ကို။ ရက္ခန္ဓော၊ သော်။ ပရံ၊ ကို။ ရက္ခတိ၊ ၎င်း။ ပရံ၊ ကို။ ရက္ခန္ဓော၊ သော်။ အတ္တနံ၊ ကို။ ရက္ခတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ (သုတ်အစ အာမန္တေသိ ပြန်သတ်။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ဇနပဒကလျာဏီသုတ်

၃၈၆။ (ဝေံ မေ သုတ်။ ပ။ ပစ္စယောသံ ပေးမြို့။) ဘဂဝါ၊ သည်—ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ဖြစ်သင့်တန်ရာ ဥပမာသော်ကား။ “ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဇနပဒကလျာဏီ ဇနပဒကလျာဏီတိ ခေါ၊ အလှအက နှစ်ဝစုံကြွယ် တိုင်းလုံးမယ် တိုင်းလုံးမယ်”ဟူ၍ ။ မဟာဇနကာယော၊ များပြားလှသောလူအပေါင်းသည်။ သန္နိပတေယျ၊ စုဝေးရာ၏။ သာ ခေါ ပန ဇနပဒကလျာဏီ၊ ထိုအလှအက နှစ်ဝစုံကြွယ် တိုင်းလုံးမယ်သည်။ နစ္စေ၊ ကခြင်း၌။ ပရမပါသာဝိနိ၊ ကောင်းသော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်။ (အကကောင်းသည် ဟူလို။) အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဂီတေ၊ သီခြင်းဆိုခြင်း၌။ ပရမပါသာဝိနိ၊ သည်။ အဿ၊ ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မဟာဇနကာယော၊ သည်။ “ဇနပဒကလျာဏီ၊ သည်။ နစ္စတိ၊ ကနေ၏။ ဂါယတီတိ ခေါ၊ သီချင်းဆိုနေ၏”ဟူ၍။ ဘိယျောသော မတ္တာယ၊ အတိုင်းထက် အလွန်။ သန္နိပတေယျ၊ စုဝေးလာရာ၏။ အထ၊ ထိုအခါ၌၊ ဇီဝိတု-

၁။ ဇနပဒကလျာဏီတိ ဇနပဒမိ ကလျာဏီ ဥတ္တမာ။ ဋ။
 ဇနပဒမိ က.ပျားစိဘိ .သကလပဒနပဒေ ဘဒ္ဒါ ခုပယမ္ပတ္တိယာ မိက္ခာသမ္ပတ္တိယာ စ သန္နရာ သေဋ္ဌာ။ ဋ။
 ဤ၌ သိက္ခာသမ္ပတ္တိယာ အပု အကကောင်း၊ အခိုကောင်း၊ အမှအရာကောင်း စသည်ကိုယူ။

ကာမော၊ အသက်ရှင်ခြင်းငှါ အလိုရှိသော။ အမရိတုကာမော၊ အသက်မသေခြင်းငှါ အလိုရှိသော။ သုခကာမော၊ ချမ်းသာခြင်းကို အလိုရှိသော။ ဒုက္ခပဋိကူလော၊ ဆင်းရဲကို စက်ဆုပ်ကြောက်ရွံ့သော။ ပုရိသော၊ ရာဇဝတ်သား ယောက်ျားသည်။ အာဂစ္ဆေယျ၊ လာရာ၏။ တမေနံ၊ ထို ရာဇဝတ်သား ယောက်ျားကို။ “အတ္တော ပုရိသ၊ အမောင် ယောက်ျား။ တေ၊ သင်သည်။ သမတိတ္တိကော၊ နခမ်းရေးနှင့် ညီမျှသော ဆီရှိသော။ အယံ တေလပတ္တော၊ ဤဆီခွက်ကို။ မဟာ သမဇ္ဇံ၊ ပွဲကြည့် ပရိသတ်၏။ အန္တရေန စ၊ အလယ်မှ၎င်း။ ဇနပဒကလျာဏိယာ၊ အလှ အက နှစ်ဝ စုံကြယ် တိုင်းလုံးမယ်၏။ အန္တရေန စ၊ အလယ်မှ၎င်း။ ပရိဟရိတဗ္ဗော၊ မဖိတ်အောင် ဆောင်ယူ သွားအပ်၏။ ပုရိသော စ၊ ယောက်ျားသည်လည်း။ “ယတ္ထေဝ၊ အကြင်အရပ်၌သာလျှင်။ နံ၊ ထို ဆီခွက်ကို။ ထောကမ္ပိ၊ အနည်းငယ်မျှလည်း။ ဆဇ္ဇေသတိ၊ ဖိတ်စင်အံ့။ (ဆဇ္ဇေသသိ ရှိမူ ကောင်းစွ။) တတ္ထေဝ၊ ထိုအရပ်၌သာလျှင်။ တေ၊ သင်၏။ သိရော၊ ဦးခေါင်းကို။ ပါတေသ္မာ တိတိ၊ မြေသို့ ကျစေလတ္တံ့” ဟု။ ဥက္ခိတ္တာသိကော၊ မိုးအပ်သော သန်လျက်ရှိသည် ဖြစ်၍။ တေ၊ သင်၏။ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော၊ နောက်မှ နောက်မှ။ အနုဗန္ဓိသတိ၊ အစဉ်မကွာ လိုက်ပါလတ္တံ့” ဟူ၍။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဝဒေယျ၊ ပြောဆိုရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တံ၊ ထို ငါဘုရား မိန့်မည့် စကားကို။ ကိံ မညထ၊ အဘယ်သို့မှတ်၍ ဖြေဆိုအံ့နည်း။ သော ပုရိသော၊ ထိုရာဇဝတ်သား ယောက်ျားသည်။ အမံ တေလပတ္တံ၊ ထိုဆီခွက်ကို။ အမနသိကရိတာ၊ နှလုံးမသွင်း ဂရုမစိုက်မှု၍။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ တိုင်းလုံး မယ်ဟူသော ပြင်ဘက်၌။ ပမာဒံ၊ မေ့လျော့ကြည့်ရှုခြင်းသို့။ အာဟရေယျ အပိ န၊ ရောက်နိုင်ရာ သလော။ (အာဟရေယျာတိ အာပဇ္ဇေယျ။ ဋီ။) ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရူး။ တေံ၊ ဤသို့ မေ့၍ ကြည့်ရှုခြင်းသည်။ နော ဟိ၊ မဖြစ်နိုင်ပါ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မေ၊ ငါဘုရားသည်။ အတ္ထဿ၊ ဆိုလိုသော အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဝိညာပနာယ၊ သိခြင်းငှါ။ အယံ ဥပမာ၊ ဤဥပမာကို။ ကတာ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ အယံ စေဝ၊ ဤ ဆီအပ်လတ္တံ့ သည်သာ လျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤဥပမေယျ စကား၌။ အတ္ထော၊ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ “သမတိတ္တိကော တေလပတ္တောံတိ ခေါ် တေံ၊ နခမ်းရေးနှင့်အညီ ဆီရှိသော ဆီခွက်”ဟူသော ဤအမည်သည်။ ကာယဂတာယ သတိယာ၊ ကာယဂတာ သတိတရား၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဣဟ၊ ဤသာသနာတော်၌။ “နော၊ ငါတို့သည်။ ကာယဂတာ၊ ကိုယ်အစဉ် ဖြစ်သော။ သတိ၊ သတိသည်။ ဝါ၊ သတိကို။ ဘာဝိတာ၊ ပူးအပ်သည်။ ဗဟုလီ ကတာ၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်သည်။ ယာနိကတာ၊ အာဇာနည်မြင်းကအပ်သော ယာဉ်ရထား ကဲ့သို့ ပြုအပ်သည်”။ ဝတ္ထုကတာ၊ သုတ်သင် ရှင်းလင်းအပ်ပြီးသော မြေယာအပြင်ကဲ့သို့ ပြုအပ် သည်။ အနုဋ္ဌိတာ၊ စွဲစွဲမြဲမြဲထားအပ်သည်။ ပရိစိတာ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ဆည်းပူးအပ်သည်။ သုသမာရဒ္ဓါ၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်အပ်သည်။ ဘဝိဿတိတိ၊ ဖြစ်ပေအံ့”ဟု။ ဝေံ၊ ဤသို့။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ကျင့်ကြံကြီးကုတ် အားထုတ်ထိုက်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေံ ဟိ ခေါ်၊ ဤသို့သာလျှင်။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ဒဿမံ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဒုတိယော၊ ၂-ဝက်မြောက်ဖြစ်သော။ နာလန္ဒဝဂ္ဂေါ၊ နာလန္ဒဝဂ်တည်း။

၁။ ယာနံ ဝိယ ကတာ ယာနိကတာ ဟု ပြု၊ ဝတ္ထုကတာလည်း ဤနည်း။ အဓိပ္ပါယ်ကို သံ-ဋ္ဌ ၃-၂၇၂ စာပိုဒ် ၈၂၂-နှင့် သံ-ဋီ ၂-၅၀၄-တို့၌ ရှု။

တထာ၊ ထိုနာလန္ဒဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါနိကား—

မဟာပုရိသော၊ မဟာပုရိသသုတ်၎င်း။ နာလန္ဒံ၊ နာလန္ဒသုတ်၎င်း။ စုန္ဒော၊ စုန္ဒသုတ်၎င်း။ စေလဉ္စ၊ ဥက္ကစေလသုတ်၎င်း။ ဗာဟိယော၊ ဗာဟိယသုတ်၎င်း။ ဥတ္တိယော၊ ဥတ္တိယသုတ်၎င်း။ အရိယော၊ အရိယသုတ်၎င်း။ ဗြဟ္မာ၊ ဗြဟ္မသုတ်၎င်း။ သေဒကံ၊ သေဒကသုတ်၎င်း။ ဇနပဒေန စ၊ ဇနပဒကလျာဏီသုတ်၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၃-သီလဋ္ဌိတိဝဂ်

၁-သီလသုတ်

၃၈၇။ (ဣဒံ သုတ္တံ၊ ဤသီလသုတ်ကို။) မေ တပည့်တော်အာနန္ဒာသည်။ ဝေံ၊ ဤသို့။ သုတံ၊ ကြားလိုက်ရပါသည်။ ဧကံ သမယံ၊ ၌။ အာယသ္မာ စ အာနန္ဒော၊ သည်၎င်း။ အာယသ္မာ စ ဘဒ္ဒေါ၊ သည်၎င်း။ ပါဠိလိပုတ္တော၊ ပါဠိလိပုတ်ပြည်၌။ ကုက္ကုဒ္ဓာရာမေ၊ ကုက္ကုဒ္ဓာရုံ ကျောင်းတိုက်၌။ ဝိဟရန္တိ၊ နေကြကုန်၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ ဘဒ္ဒေါ၊ သည်။ သာယန္တသမယံ၊ ညနေချမ်းအခါ၌။ ပဋိသလ္လာနာ၊ တပါးတည်းကိန်းအောင်းရာမှ၊ ဝုဋ္ဌိတော၊ ထသည်ဖြစ်၍။ ယေန၊ ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသ္မာကံမိ၊ ချဉ်းကပ်ပြီ။ ဥပသ္မာကံမိတွာ၊ ၌။ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန၊ ၌။ သဒ္ဓိံ၊ အတူတကွ။ သမ္မောဒိ၊ ကျန်းမာ၏လော စသည်ပြောလျက် ရောနှောမိပြီ။ သမ္မောဒနိယံ၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ်ဖြစ်သော။ သာရဏိယံ၊ အသက်ထက်ဆုံး အောက်မေ့ထိုက်သော။ ကထံ၊ စကားကို။ ဝိတိသာရေတွာ၊ ပြီးစေ၍။ ဧကမန္တံ၊ (အပြစ်ခြောက်ပါးကင်း၍ သင့်တင့်လျောက်ပတ်သည့်) တခုသော အရပ်အဖို့၌။ နိသိဒ္ဓိ၊ ထိုင်ပြီ။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္ဒော ခေါ၊ သော။ အာယသ္မာ ဘဒ္ဒေါ၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ၊ ကို။ “အာဝုသော အာနန္ဒ၊ န္ဓာ။ ကုသလာနိ၊ အပြစ်မရှိ ကောင်းကျိုးကို ပေးတတ်ကုန်သော။ ယာနိ ဣမာနိ သီလာနိ၊ အကြင် စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလတို့ကို။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။ ကုသလာနိ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိ သီလာနိ၊ ဤစတုပါရိသုဒ္ဓိ သီလတို့ကို။ ကိမတ္ထိယာနိ၊ အဘယ်အကျိုး ရှိကုန်သည် ဖြစ်၍။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာနိတိ၊ ဟောတော်မူအပ်ပါကုန်သနည်း”ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

အာဝုသော ဘဒ္ဓ၊ ငါ့ရှင် ဘဒ္ဓ။ သာဓု သာဓု၊ ကောင်းစွ ကောင်းစွ။ အာဝုသော ဘဒ္ဓ၊ ဒ္ဓ။ တေ၊ သင်၏။ ဥဗ္ဗင်္ဂေါ၊ ပြဿနာကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်းသည်။ ဘဒ္ဓကော၊ ကောင်း၏။ ပဋိဘာနံ၊ ဉာဏ်အမြင်သည်။ ဘဒ္ဓကံ၊ ၏။ ပရိပုစ္ဆာ၊ မေးမြန်းခြင်းသည်။ ကလျာဏိ၊ ကောင်း၏။ (ဤ ၃-ဝါကျ ပဌမကုက္ကုဒ္ဓာရာမသုတ် စာပိုဒ် ၁၈-၌ ပါခဲ့ပြီ။) အာဝုသော ဘဒ္ဓ၊ ဒ္ဓ။ တံ၊ သည်။ “ယာနိမာနိ။ ဘဂဝတာတိ၊ ဘဂဝတာ”ဟု။ ဝေံ ဟိ၊ ဤသို့။ ပုစ္ဆသိ၊ မေးသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်အာနန္ဒာက မေး၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင် (အာနန္ဒာ)။ ဝေံ၊ မှန်ပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်ဘဒ္ဓက ဝန်ခံ၏။ အာဝုသော ဘဒ္ဓ၊ ဒ္ဓ။ ကုသလာနိ၊ အပြစ်မရှိ ကောင်းကျိုးကိုပေးတတ်ကုန်သော။ ယာနိ ဣမာနိ သီလာနိ၊ အကြင် စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလတို့ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ကုသလာနိ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိ သီလာနိ၊ တို့ကို။ စတုန္တံ သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ ၄-ပါးသော သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို။ ယာဝ ဘာဝနာယ ဝေ၊ ပွားခြင်းအကျိုးငှါသာလျှင်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။

ကတမေသံ စတုန္နံ၊ အဘယ် ငှ-ပါးတို့ကိုနည်း။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်(ဘဒ္ဒ)။ ဣမ၊ ဤ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အာတာပိ၊ ရှိ။ သမ္ပဇာနော၊ ရှိ။ သတိမာ၊ ရှိ။ လောကေ၊ ဤ။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ကို။ ဝိနေယျ၊ ရှိ။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ ကာယာနုပဿိ၊ ရှိ။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ဝေဒနာသု၊ ထို့၌။ ပ။ စိတ္တေ၊ စိတ်၌။ ပ။ အာတာပိ၊ ရှိ။ သမ္ပဇာနော၊ ရှိ။ သတိမာ၊ ရှိ။ လောကေ၊ ဓမ္မလောက၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ကို။ ဝိနေယျ၊ ရှိ။ ဓမ္မေသု၊ ထို့၌။ ဓမ္မာနုပဿိ၊ ရှိ။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ အာဝုသော ဘဒ္ဒ၊ ဣ၊ ကုသလာနိ၊ ကုန်သော။ ယာနိ ဣမာနိ သီလာနိ၊ ထို့ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။ ကုသလာနိ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိ သီလာနိ၊ ထို့ကို။ ဣမေသံ စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ ထို့ကို။ ယာဝ ဘာဝနာယ ဝေ၊ သာလျှင်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်အာနန္ဒာက ပြောဆို၏။

ပဌမံ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-စိရဋ္ဌိတိသုတ်

၃၈၈။ တံယေဝ နိဒါနံ၊ ထိုနိဒါန်းပင်။ ကေမန္တံ၊ ဤ။ နိသိန္နော ခေါ၊ ထိုင်နေသော။ အာယသ္မာ ဘဒ္ဒေါ၊ အရှင်ဘဒ္ဒသည်။ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒ၊ အရှင်အာနန္ဒာကို။ “အာဝုသော အာနန္ဒ၊ ငါ့ရှင် အာနန္ဒာ။ ယေန၊ အကြင် အကြောင်းအထောက်အပံ့ဖြင့်။ တထာဂတေ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပရိနိဗ္ဗုတေ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသည် ရှိသော်။ သဒ္ဓမ္မော၊ သာသနာသည်။ စိရဋ္ဌိတိကော၊ ကြာမြင့်စွာ တည်ခြင်း ရှိသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ သော ဟေတု၊ ထိုအကြောင်း သည်။ ကော န ခေါ၊ အဘယ်နည်း။ သော ပစ္စယော၊ ထိုအထောက်အပံ့သည်။ ကော၊ အဘယ် နည်း။ အာဝုသော အာနန္ဒ၊ န္ဒာ။ ယေန၊ ဖြင့်။ တထာဂတေ၊ သည်။ ပရိနိဗ္ဗုတေ၊ သော်။ သဒ္ဓမ္မော၊ သည်။ စိရဋ္ဌိတိကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော ဟေတု၊ သည်။ ကော ပန၊ အဘယ်နည်း။ သော ပစ္စယော၊ သည်။ ကောတိ၊ အဘယ်နည်း”ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

အာဝုသော ဘဒ္ဒ၊ ငါ့ရှင်ဘဒ္ဒ။ သာဓု သာဓု၊ ကောင်းစွ ကောင်းစွ။ အာဝုသော ဘဒ္ဒ၊ ဣ၊ တေ၊ သင်၏။ ဥပ္ပဏေ၊ ပြဿနာကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်းသည်။ ဘဒ္ဒကော၊ ကောင်း၏။ ပဋိဘာနံ၊ ဉာဏ်အမြင်သည်။ ဘဒ္ဒကံ၊ ကောင်း၏။ ပရိပုစ္ဆာ၊ မေးမြန်းခြင်းသည်။ ကလျာဏီ၊ ကောင်း၏။ အာဝုသော ဘဒ္ဒ၊ ဘဒ္ဒ၊ တံ၊ သည်။ “ကော န ခေါ အာဝုသော။ ပ။ စိရဋ္ဌိတိကော ဟောတိတိ၊ ဟောတိ”ဟူ။ ဧဝံ ဟိ၊ ဤသို့လျှင်။ ပုစ္ဆာယိ၊ မေးသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင် အာနန္ဒာက မေး၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်(အာနန္ဒာ)။ ဧဝံ၊ မှန်ပါ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့ အရှင်ဘဒ္ဒက ဝန်ခံ၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်(ဘဒ္ဒ)။ စတုန္နံ ခေါ သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ ငှ-ပါးသော သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို။ အဘာဝိတတ္တာ၊ မဖြစ်စေအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဗဟုလိကတတ္တာ၊ အကြိမ်များစွာ မပြုအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တထာဂတေ၊ သည်။ ပရိနိဗ္ဗုတေ၊ သော်။ သဒ္ဓမ္မော၊ သည်။ စိရဋ္ဌိတိကော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင် (ဘဒ္ဒ)။ စတုန္နံ ခေါ သတိပဋ္ဌာ- နာနံ၊ ထို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ အကြိမ် များစွာ ပြုအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တထာဂတေ၊ သည်။ ပရိနိဗ္ဗုတေ၊ သော်။ သဒ္ဓမ္မော၊ သည်။ စိရဋ္ဌိတိကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ကတမေသံ စတုန္နံ၊ တို့နည်း။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်(ဘဒ္ဒ)။ ဣမ၊ ဤ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အာတာပိ၊ ရှိ။ သမ္ပဇာနော၊ ရှိ။ သတိမာ၊ ရှိ။ လောကေ၊ ဤ။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ကို။ ဝိနေယျ၊ ရှိ။

ကာယေ၊ ဌိ။ ကာယာနုပဿိ၊ ရှိ။ ဝိဟရတိ၊ ဇိ။ ဝေဒနာသု၊ တိဌိ။ပ။ စိတ္တော၊ ဌိ။ပ။ ဓမ္မေသု၊ တိဌိ။ ဓမ္မာနုပဿိ၊ ရှိ။ ဝိဟရတိ၊ ဇိ။ အာဝုသော၊ ငါရုင်(ဘဒ္ဒ)။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ခေါ သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ တို့ကို။ အဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ အဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ တထာဂတေ၊ သည်။ ပရိနိဗ္ဗုတေ၊ သော်။ သဒ္ဓမ္မော၊ သည်။ စိရဋ္ဌိတိကော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အာဝု သော၊ ငါရုင် (ဘဒ္ဒ)။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသု ခေါ သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ တထာဂတေ၊ သည်။ ပရိနိဗ္ဗုတေ၊ သော်။ သဒ္ဓမ္မော၊ သည်။ စိရဋ္ဌိတိကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဇိ။ ဣတိ။ ဤသို့ ပြောဆို၏။

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ပရိဟာနသုတ်

၃၈၉။ (ဤသုတ်၌ သဒ္ဓမ္မပရိဟာနံ၊ (ပုဂ္ဂိုလ်အနေအားဖြင့်) သာသနာ၏ ဆုတ်ယုတ်ခြင်း သည်။ သဒ္ဓမ္မအပရိဟာနံ၊ (ပုဂ္ဂိုလ်အနေအားဖြင့်) သာသနာ၏ မဆုတ်ယုတ်ခြင်းသည်-ဟု ပေး။ ဤမျှသာ ထူး၏။ ကြွင်း စိရဋ္ဌိတိသုတ်နှင့် တူ၏။)

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-သုဒ္ဓသုတ်

၃၉၀။ (ဤသုတ်၌ အထူးမရှိ၊ သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါးသက်သက် ဟော၏။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-အညတရဗြာဟ္မဏသုတ်

၃၉၁။ (ဤသုတ်လည်း စိရဋ္ဌိတိသုတ်အတိုင်းပင်။ ပုဏ္ဏားက ဘုရားအားလျှောက်သည်သာ ထူး၏။ ဝေ ဝုတ္တေ စသည်လည်း ကုဏ္ဍလိယသုတ် စာပိုဒ် ၁၈၇-အဆုံးနှင့် တူ၏။)

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ပဒေသသုတ်

၃၉၂။ ဧကံ သမယံ၊ ဌိ။ အာယသ္မာ စ သာရိပုတ္တော၊ သည်၎င်း။ အာယသ္မာ စ မဟာ မောဂ္ဂုလ္လာနော၊ သည်၎င်း။ အာယသ္မာ စ အနုရုဒ္ဓေါ၊ သည်၎င်း။ သာကေတေ၊ သာကေတမြို့၌။ ကဏ္ဍကိဝနေ၊ ဆူးရှိသော သစ်ပင်တော၌။ (စာပိုဒ် ၉၀၂-၄ ၅။) ဝိဟရန္တိ၊ နေကုန်၏။ အထ ခေါ၊ ဌိ။ အာယသ္မာ စ သာရိပုတ္တော၊ သည်၎င်း။ အာယသ္မာ စ မဟာမောဂ္ဂုလ္လာနော၊ သည်၎င်း။ သာယနုသမယံ၊ ညနေချမ်းအခါ၌။ ပဋိသလ္လာနာ၊ တပါးတည်းကိန်းအောင်းရာမှ။ ဝုဋ္ဌိတာ၊ ထကုန်သည်ဖြစ်၍။ ယေန၊ ဌိ။ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဇိ။) တေန၊ သို့။ ဥပသကံမိ သု၊ ကုန်ပြီ။ ဥပသကံမိတွာ၊ ကုန်ပြီး၍။ အာယသ္မတာ အနုရုဒ္ဓေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ အတူ တကူ။ သမ္မောဒိ သု၊ ကျန်းမာ၏လော စသည်ပြောလျက် ရောနှောမိကုန်ပြီ။ သမ္မောဒနိယံ၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ်ဖြစ်သော။ သာရဏိယံ၊ အသက်ထက်ဆုံး အောက်မေ့ထိုက်သော။ ကထံ၊

စကားကို။ ဝီတိသာရေတွာ၊ ပြီးစေ၍။ ဧကမန္တံ၊ တခုသောအရပ်အဖို့၌။ နိသိဒ္ဓိံ သု၊ ထိုင်ကုန်ပြီ။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္ဒော ခေါ၊ သော။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓံ၊ ကို။ “အာဝုသော အနုရုဒ္ဓံ၊ ငါ့ရှင်အနုရုဒ္ဓါ။ သေခေါ သေခေါတိ၊ သိက္ခာ ၃-ပါးကို ကျင့်ဆဲပုဂ္ဂိုလ် ကျင့်ဆဲပုဂ္ဂိုလ် (သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်) ဟူ၍။ ဝုစ္ဆတိ၊ ဆိုအပ်၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်(အနုရုဒ္ဓါ)။ ကိတ္တာဝတာ န ခေါ၊ အဘယ်မျှဖြင့်။ သေခေါ၊ သိက္ခာ ၃-ပါးကို ကျင့်ဆဲပုဂ္ဂိုလ် (သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်) သည်။ ဟောတိတိ၊ ဖြစ်သနည်း” ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်(သာရိပုတြာ)။ စတုန္တံ ခေါ သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ ၄-ပါးသော သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို။ ပဒေသံ၊ တစိတ်အားဖြင့်။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ သေခေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ (ကတမေသံ စသည် စိရဋ္ဌိတိသုတ်အတိုင်း ပေး။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-သမတ္တသုတ်

၃၉၃။ (ဤသုတ်၌ အသေခေါ၊ ကျင့်ဆဲမဟုတ် ကျင့်ပြီးဖြစ်သူ(ရဟန္တာ)သည်။ သမတ္တံ ပြည့်စုံစွာ ပြည့်စုံသောအားဖြင့်^၁-ဟု ပေး။ ကြွင်း ပဒေသသုတ်အတိုင်းပင်။) ☸

သတ္တမံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-လောကသုတ်

၃၉၄။ တံယေဝ နိဒါနံ၊ ထိုနိဒါန်းပင်။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္ဒော ခေါ၊ သော။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓံ၊ ကို။ “အာဝုသော အနုရုဒ္ဓံ၊ ၌။ ကတမေသံ ဓမ္မာနံ၊ အဘယ်တရားတို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ မဟာဘိညတံ၊ မြတ်သော အဘိညာဉ်ရ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်သို့။ ပတ္တောတိ၊ ရောက်သနည်း” ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်(သာရိပုတြာ)။ စတုန္တံ သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ မဟာဘိညတံ၊ သို့။ ပတ္တော၊ ၎င်း။

(ကတမေသံ-စသည် ပေးမြို့။) အာဝုသော၊ ငါ့ရှင် (သာရိပုတြာ)။ အဟံ၊ ငါသည်။ စတုန္တံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ခေါ သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ မဟာဘိညတံ၊ မြတ်သော အဘိညာဉ်ရပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်သို့။ ပတ္တော၊ ရောက်၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်(သာရိပုတြာ)။ အဟံ၊ ငါသည်။ စတုန္တံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသဉ္စ သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ သဟဿံ၊ (ကာလ ၃-ပါး၌) တထောင်စီသော။ လောကံ၊ ကမ္ဘာလောကကို။ အဘိဇာနာမိ၊ ရှေးရှုသိနိုင်၏။ ဣတိ၊ ၎င်း။

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ ပဒေသံ ဘာဝိတတ္တာတိ ပဒေသတော ဘာဝိတတ္တာ။ ၄။ ပဒေသတော ဘာဝိတတ္တာတိ ဧကဒေသတော ဘာဝိတတ္တာ။ ၅။ ဤ ၄-၆ ကိုထောက်၍ ကြိယာဝိသေသန အဖြစ်ဖြင့် သမ္ပန်သည်။

၂။ သမတ္တံ ဘာဝိတတ္တာတိ သမတ္တာ ဘာဝိတတ္တာ။ ၄။ သမတ္တာ ဘာဝိတတ္တာတိ ပရိယတ္တာ ဘာဝိတတ္တာ။ ၆။ ဤ၌လည်း နည်းတူ သမ္ပန်သည်။

၉-သိရိဝဇ္ဇသုတ်

၃၉၅။ ကေ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ ရာဇဂဟေ၊ ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌။ ကလန္ဒကနိဝါပေ၊ ရွှံ့နက်တို့ကို အစာကျေး၍ မွေးမြူစုစုဖြစ်သော။ ဝေဠုဝနေ၊ ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော်၌။ ဝိဟရတိ၊ ၎င်း။ တေန ခေါ် ပန သမယေန၊ ၌။ သိရိဝဇ္ဇော၊ သိရိဝဇ္ဇမည်သော။ ဂဟပတိ၊ သူကြွယ်သည်။ အာဗာဓိကော၊ အနာဂ္ဂိသည်။ ဒုက္ခိတော၊ ဖြစ်သောဆင်းရဲရှိသည်။ ဗာဠုဂီလာနော၊ ပြင်းထန်သော အနာဂ္ဂိသည်။ ယောတိ၊ ၎င်း။ အထ ခေါ်၊ ၌။ သိရိဝဇ္ဇော၊ သော။ ဂဟပတိ၊ သည်။ အညတရံ၊ တယောက်သော။ ပုရိသံ၊ ယောက်ျားကို။ “အဗ္ဗော ပုရိသ၊ အမောင်ယောက်ျား။ ဟေ၊ လာခဲ။ တံ၊ သင်သည်။ ယေန၊ ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမ၊ ချဉ်းကပ်လော့။ ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ၌။ ‘ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ သိရိဝဇ္ဇော၊ သော။ ဂဟပတိ၊ သည်။ အာဗာဓိကော၊ အနာဂ္ဂိ၏။ ဒုက္ခိတော၊ ၎င်း။ ဗာဠုဂီလာနော၊ ၎င်း။ သော၊ ထိုသိရိဝဇ္ဇသုကြွယ်သည်။ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ၊ အရှင်အာနန္ဒာ၏။ ပါဒေ၊ ခြေတို့ကို။ သိရသ၊ ဦးဖြင့်။ ဝန္တတိတိ၊ ရှိခိုး၏ဟူသော။ မမ၊ ငါ၏။ ဝစနေန၊ စကားဖြင့်။ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ၊ ၎င်း။ ဖါဒေ၊ တို့ကို။ သိရသ၊ ဖြင့်။ ဝန္တ၊ ရှိခိုးလော့။ ‘ဘန္တေ၊ ရား။ သာဓု၊ တောင်းပန်ပါ၏။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ ယေန၊ ၌။ သိရိဝဇ္ဇဿ၊ သော။ ဂဟပတိဿ၊ ၎င်း။ နိဝေသနံ၊ အိမ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) တေန၊ သို့။ အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ၊ အစဉ်သနားခြင်းကို အကြောင်းပြု၍။ ဥပသင်္ကမတူတိ၊ ချဉ်းကပ်တော်မူပါဟု။ ဝေဠု၊ ဤသို့လည်း။ ဝဒေဟိတိ၊ လျှောက်ချေလော့”ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ သိစေပြီ။ (စေလွှတ်ပြီ)။ သော ပုရိသော၊ သည်။ “ဘန္တေ၊ အရှင်။ ဝေန္တိ ခေါ်၊ ကောင်းပါပြီ”ဟူ၍။ သိရိဝဇ္ဇဿ၊ သော။ ဂဟပတိဿ၊ ၎င်း (စကားကို)။ ပဋိက္ခတွာ၊ ဝန်ခံ၍။ ယေန၊ ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ ပ။ ဥပသင်္ကမတူတိ၊ ချဉ်းကပ်တော်မူပါလော့ဟု။ ဝေဠု၊ ဤသို့လည်း။ ဝဒေဟိတိ၊ လျှောက်ထားပါ၏ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ တုက္ခိတာဝေန၊ ဆိတ်ဆိတ်နေသဖြင့်။ အဓိဝါသေသိ ခေါ်၊ လက်ခံတော်မူပြီ။

၈

အထ ခေါ်၊ ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ ပုဗ္ဗဏှသမယံ၊ နံနက်အခါ၌။ နိဝါသေတွာ၊ သင်းပိုင်ကို ပြင်ဝတ်၍။ ပတ္တစိဝရံ၊ သပိတ်သင်္ကန်းကို။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ ယေန၊ ၌။ သိရိဝဇ္ဇဿ၊ သော။ ဂဟပတိဿ၊ ၎င်း။ နိဝေသနံ၊ အိမ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ပြီ။ ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ၌။ ပညတ္ထေ၊ ခင်းထားအပ်ပြီးသော။ အာသနေ၊ နေရာ၌။ နိသိဒ္ဓိ၊ ထိုင်နေပြီ။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ နိသဇ္ဇ ခေါ်၊ ထိုင်နေပြီး၍။ သိရိဝဇ္ဇော၊ သော။ ဂဟပတိ၊ ကို။ “ဂဟပတိ၊ သူကြွယ်။ တေ၊ သင်သည်။ ခမနိယံ ကစ္စိ၊ ဆင်းရဲကို သည်းခံနိုင်၏လော။ ယာပနိယံ ကစ္စိ၊ ကုရိယာပုသ်ကို ဖြစ်စေနိုင်၏လော”။ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ၊ ဆင်းရဲဝေဒနာ အနာရောဂါတို့သည်။ ပဋိက္ခမန္တိ ကစ္စိ၊ နောက်သို့ ဆုတ်ကုန်၏လော။ နော အဘိက္ခမန္တိ ကစ္စိ၊ ရွှေသို့ မတိုးကုန်၏လော။ အာသာနံ၊ ထိုဝေဒနာတို့၏။ (သဒ္ဓနိတိ၌ သာနံဟု ပုဒ်စီရင်၏။ ၎င်းဝိနိစ္ဆယကို ခန္ဓသံ နိဿယ စာပိဒ် ၈၇-၅။) ပဋိက္ခမော၊ နောက်သို့ ဆုတ်ခြင်းကို။ (ပဋိက္ခမောသာနန္တိ ပဋိက္ခမော တောသံ။ သံ-ဋ္ဌ ၂-၂၈။) ပညာယတိ ကစ္စိ၊ သိအပ်၏လော။ နော အဘိက္ခမော၊ ရွှေသို့ မတိုးခြင်းကို။ ပညာယတိ ကစ္စိတိ၊ သိအပ်၏လော”ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား

၁။ ခမနိယံ ယာပနိယန္တိ ကစ္စိ ဒုက္ခံ ခမိတံ ကုရိယာပထံ ဝါ သာပေတံ သက္ကာတိ ပုစ္ဆတိ။ သံ-ဋ္ဌ ၂-၂၈။

(အာနန္ဒာ)။ မေ၊ တပည့်တော်သည်။ န ခမနီယံ၊ ဆင်းရဲကို သည်းမခံနိုင်ပါ။ န ယာပနီယံ၊ ဣရိယာ ပုထ်တို့ကို မပြစ်စေနိုင်ပါ။ မေ၊ တပည့်တော်၏။ ဗာဠာ၊ ကြီးမားကုန်သော။ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ၊ ဆင်းရဲဝေဒနာ အနာရောဂါတို့သည်။ အဘိက္ကမန္တိ၊ ရွှေသို့ တိုးကုန်၏။ နော ပဋိက္ကမန္တိ၊ နောက်သို့ မဆုတ်ကုန်။ အာသာနံ၊ ထိုဝေဒနာတို့၏။ အဘိက္ကမော၊ ရွှေသို့ တိုးခြင်းကို။ ပညာယတိ၊ သိအပ်၏။ နော ပဋိက္ကမော၊ နောက်သို့ မဆုတ်ခြင်းကို။ ပညာယတိ၊ သိအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်၏။

ဂဟပတိ၊ သူကြွယ်။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဣဟံ၊ ဤ။ တေ၊ သင်သည်။ အာတာပီ၊ ရှိ။ သမ္ပဇာနော၊ ရှိ။ သတိမာ၊ ရှိ။ လောကေ၊ ဤ။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ကို။ ဝိနေယျ၊ ရှိ။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ ကာယာနုပဿိ၊ ရှိ။ ဝိဟရိယာမိ၊ အံ။ ဝေဒနာသု၊ ထို၌။ ပ။ စိတ္တေ၊ ဤ။ ပ။ အာတာပီ၊ ရှိ။ သမ္ပဇာနော၊ ရှိ။ သတိမာ၊ ရှိ။ လောကေ၊ ဤ။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ကို။ ဝိနေယျ၊ ရှိ။ ဓမ္မေသု၊ ထို၌။ ဓမ္မာနုပဿိ၊ ရှိ။ ဝိဟရိယာမိ၊ အံ။ ဣတိ ဝေ၊ ဤသို့။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ကျင့်အပ်၏။ ဂဟပတိ၊ သူကြွယ်။ ဝေ ဟံ၊ ဤသို့လျှင်။ တေ၊ သင်သည်။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ကျင့်အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား (အာနန္ဒာ)။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ယေ ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ၊ အကြင် ၄-ပါးသော သတိပဋ္ဌာန်တို့တို့။ ဒေသိတာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ တေ ဓမ္မာ၊ ထို ၄-ပါး သော သတိပဋ္ဌာန်တရားတို့သည်။ မယိ၊ တပည့်တော်၏ သန္တာန်၌။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်လည်း။ တေသု ဓမ္မေသု၊ ထိုသတိပဋ္ဌာန်တရားတို့၌။ သန္တိယာမိ၊ ထင်မြင်ပါ၏။ (အဟံ ဟိ ဘန္တေ စသည် ပေးမြဲ။) ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား (အာနန္ဒာ)။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ယာနိ စ ဣမာနိ ပံဉ္စ ဩရမ္မာဂိယာနိ သံယောဇနာနိ၊ အကြင် ၅-ပါးသော ဩရမ္မာဂိယ သံယောဇဉ်တို့ကို။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား (အာနန္ဒာ)။ အဟံ၊ သည်။ တေသံ၊ ထို ၅-ပါးသော ဩရမ္မာဂိယသံယောဇဉ်တို့တွင်။ ကိဉ္စိ၊ တစ်ခုခုကို။ အတ္တနိ၊ မိမိ၌။ အပ္ပဟိနံ၊ မပယ်အပ်သည်ကို။ န သမနုပဿာမိ၊ မမြင်ပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိရိဝဇုက လျှောက်၏။ ဂဟပတိ၊ သူကြွယ်။ တယာ၊ သင်သည်။ အနာဂါမိဖလံ၊ အနာဂါမိဖိုလ်ကို။ ဗျာကတံ၊ ပြောကြားအပ်၏။ ဂဟပတိ၊ ကြွယ်။ တဿ တေ၊ ထိုသင်၏။ လာဘာ၊ လာဘ်တို့ပေတည်း။ ဂဟပတိ၊ ကြွယ်။ တဿ တေ၊ သည်။ သုလဒ္ဓံ၊ ကောင်းစွာရအပ်စွ။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်အာနန္ဒာက မိန့်တော်မူ၏။

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၈-မာနုဒိန္ဒသုတ်

၃၉၆။ (ဤသုတ်၌ မာနုဒိန္ဒ ဂဟပတိက လျှောက်သည်သာ ထူးသည့်အပြင်။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ အဟံ၊ သည်။ ဝေဂ္ဂပါယ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ၊ သည်။ ဖုဠော၊ တွေ့အပ် သည်။ ဘမာနော၊ ဖြစ်လတ်သော်-ဟု ဝေးရုံသာ ထူးပေ၏။)

ဒုသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

တတိယော၊ ၃-ဝဂ်မြောက်ဖြစ်သော။ သီလဋ္ဌိတိဝဂ္ဂေါ၊ တည်း။

တဿ၊ ထိုသို့လဋ္ဌိတိဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ကား—

သီလံ၊ သီလသုတ်၎င်း။ ဌိတိ၊ စိရဋ္ဌိတိသုတ်၎င်း။ ပရိဟာနံ၊ ပရိဟာနသုတ်၎င်း။ သုဒ္ဓါ၊ သုဒ္ဓါသုတ်၎င်း။ ဗြာဟ္မဏံ၊ အညတရဗြာဟ္မဏသုတ်၎င်း။ ပဒေသံ၊ ပဒေသသုတ်၎င်း။ သမတ္တံ၊ သမတ္တသုတ်၎င်း။ လောကော၊ လောကသုတ်၎င်း။ သီရိဝဇ္ဇော၊ သီရိဝဇ္ဇသုတ်၎င်း။ မာနဒိန္နေန၊ မာနဒိန္နသုတ်၎င်း။ တေ၊ ထိုသုတ်တို့သည်။ ဒံ၊ ၁၀-သုတ်တို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၄-အနန္တသုတဝဂ်

၁-အနန္တသုတသုတ်

၃၉၇။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ‘အယံ၊ ဤပညာသည်။ ကာယေ၊ ရုပ်ကာယ၌။ ကာယာနုပဿနာတိ၊ ရုပ်ကာယဟု အဖန်ဖန်ရှုသော ပညာတည်း’ဟု။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အနန္တသု-
တေသု၊ တဆင့် မကြားနာအပ်ဘူးကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တရားတို့၌။ မေ၊ ငါ၏။ စက္ခု၊ ပညာစက္ခု
သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ပညာ၊ ပညာသည်။ ဥဒပါဒိ၊
ပြီ။ ဝိဇ္ဇာ၊ ဝိဇ္ဇာသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ အာလောကော၊ ဉာဏ်အလင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊
တို့။ ‘ကာယေ၊ ၌။ သာ ခေါ် ပန အယံ ကာယာနုပဿနာ၊ ထိုရုပ်ကာယဟူသော ပညာကို။
ဘာဝေတဗ္ဗာတိ၊ ပွားထိုက်၏’ဟု။ မေ၊ ၏။ ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ‘ကာယေ၊ ၌။ (သာ ခေါ် ပန ကာယာ-
နုပဿနာ၊ ကို။) ဘာဝိတာတိ၊ ပွားအပ်ပြီ’ဟု။ စက္ခု၊ ပညာစက္ခုသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။
ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ပညာ၊ ပညာသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ဝိဇ္ဇာ၊ ဝိဇ္ဇာသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ အာလောကော၊ ဉာဏ်
အလင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ‘အယံ၊ ဤပညာသည်။ ဝေဒနာသု၊ လောကီဝေဒနာတို့၌။
ဝေဒနာနုပဿနာတိ၊ လောကီဝေဒနာဟု ဖန်ဖန်ရှုသော ပညာတည်း’ဟု။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အနန္တသု-
တေသု၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ မေ၊ ငါ၏။ စက္ခု၊ သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ပ။ အာလောကော၊ သည်။
ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေဒနာသု၊ တို့၌။ သာ ခေါ် ပန အယံ ဝေဒနာနုပဿနာ၊ ထိုဝေဒနာဟု
ရှုသောပညာကို။ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ၊ ပွားထိုက်၏’ဟု။ မေ၊ ငါ၏။ ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ (ဝေဒနာသု၊ တို့၌။)
(သာ ခေါ် ပန ဝေဒနာနုပဿနာ၊ ထိုဝေဒနာဟု ရှုသောပညာကို။) ဘာဝိတာတိ၊ ပွားအပ်ပြီ’ဟု။
ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အနန္တသုတေသု၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ မေ၊ ငါ၏။ စက္ခု၊ သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ပ။
အာလောကော၊ သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ‘အယံ၊ ဤပညာသည်။ စိတ္တေ၊ လောကီစိတ်၌။ စိတ္တာနုပဿနာတိ၊ လောကီစိတ်ဟု
အဖန်ဖန်ရှုသော ပညာတည်း’ဟု။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အနန္တသုတေသု၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ မေ၊ ငါ၏။
စက္ခု၊ သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ပ။ အာလောကော၊ သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စိတ္တေ၊ ၌။ သာ ခေါ်
ပန အယံ စိတ္တာနုပဿနာ၊ ထိုစိတ်ဟူသော ပညာကို။ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ၊ ပွားထိုက်၏’ဟု။ မေ၊ ၏။ ပ။
ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ (စိတ္တေ၊ ၌။) (သာ ခေါ် ပန စိတ္တာနုပဿနာ၊ ကို။) ဘာဝိတာတိ၊ ပွားအပ်ပြီ’ဟု။ ပုဗ္ဗေ၊
၌။ အနန္တသုတေသု၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ မေ၊ ငါ၏။ စက္ခု၊ သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ပ။ အာလော-
ကော၊ သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ‘အယံ၊ ဤပညာသည်။ ဓမ္မေသု၊ လောကီတရားတို့၌။ ဓမ္မာနုပဿနာတိ၊ လောကီ
တရားဟု အဖန်ဖန်ရှုသော ပညာတည်း’ဟု။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အနန္တသုတေသု၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊

တို့၌။ မေ၊ ငါ၏။ ကျွ၊ သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ပ။ အာလောကော၊ သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။
 'ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ သာ ခေါ်ပန အယံ ဓမ္မာနုပဿနာ၊ ထိုလောကီတရားဟု ရှုသောပညာကို။
 ဘာဝေတဗ္ဗာတိ၊ ပွားထိုက်၏'ဟု။ မေ၊ ၏။ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ (ဓမ္မေသု၊ တို့၌။) (သာ ခေါ်ပန
 ဓမ္မာနုပဿနာ၊ ကို။) ဘာဝိတာတိ၊ ပွားအပ်ပြီ'ဟု။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အနုနုဿုတေသု၊ ကုန်သော။
 ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ မေ၊ ငါ၏။ ကျွ၊ သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ပ။ အာလောကော၊ သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။
 ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ဝိရာဂသုတ်

၃၉၈။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတ္တာရော၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဣမေ သတိပဋ္ဌာနာ၊ ဤသတိပဋ္ဌာန်တို့
 သည်။ ဘာဝိတာ၊ ပွားအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလိကတာ၊ အကြိမ်များစွာပြုအပ်ကုန်သည်ရှိ
 သော်။ ကေန္တနိဗ္ဗိဒါယ၊ ကေန်အားဖြင့် ငြိမ်းငွေ့ခြင်းငှါ။ ဝိရာဂါယ၊ တပ်မက်ခြင်းကင်းခြင်းငှါ။
 နိရောဓာယ၊ ချုပ်ခြင်းငှါ။ ဥပသမာယ၊ ငြိမ်းခြင်းငှါ။ အဘိညာယ၊ အထူးသိခြင်းငှါ။
 သမ္မောဓာယ၊ ကောင်းစွာ သိခြင်းငှါ။ နိဗ္ဗာနာယ၊ တဏှာမှ ထွက်မြောက်ခြင်းငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊
 ပြစ်ကုန်၏။

ကတမေ စတ္တာရော၊ အဘယ် ၄-ပါးတို့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။
 အာတာပိ၊ ၌။ သမ္ပဇာနော၊ ၌။ သတိမာ၊ ၌။ လောကေ၊ ၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ကို။
 ဝိနေယျ၊ ၌။ ကာယေ၊ ၌။ ကာယာနုပဿံ၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ဝေဒနာသု၊ တို့၌။ ပ။ စိတ္တေ၊
 ၌။ ပ။ အာတာပိ၊ ၌။ သမ္ပဇာနော၊ ၌။ သတိမာ၊ ၌။ လောကေ၊ ၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊
 ကို။ ဝိနေယျ၊ ၌။ ဓမ္မေသု၊ လောကီတရားတို့၌။ ဓမ္မာနုပဿံ၊ လောကီတရားဟု အဖန်ဖန်ရှုသည်
 ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမေ ခေါ် စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ၊ ဤ ၄-ပါးကုန်သော
 သတိပဋ္ဌာန်တို့သည်။ ဘာဝိတာ၊ သော်။ ဗဟုလိကတာ၊ သော်။ ကေန္တနိဗ္ဗိဒါယ၊ ငှါ။ ဝိရာဂါယ၊
 ငှါ။ နိရောဓာယ၊ ငှါ။ ဥပသမာယ၊ ငှါ။ အဘိညာယ၊ ငှါ။ သမ္မောဓာယ၊ ငှါ။ နိဗ္ဗာနာယ၊ ငှါ။
 သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ၏။

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-၄-ဝိရဒ္ဓသုတ် ဘာဝိတသုတ်

၃၉၉-၄၀၀။ (ဤသုတ်တို့သည် မဂ္ဂသံယုတ် စာပိုဒ် ၃၃,၃၄ ဝိရဒ္ဓသုတ်, ပါရိဂမသုတ်တို့နှင့် တူကုန်၏။ မဂ္ဂနှင့် သတိပဋ္ဌာနသာ ကွဲ၏။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-သတိသုတ်

၄၀၁။ သာဝတ္တိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သတော၊ သတိနှင့်ပြည့်စုံသည်
 ဖြစ်၍။ သမ္ပဇာနော၊ သမ္ပဇညပညာဖြင့် ကောင်းစွာသိမြင် ရှုဆင်ခြင်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရေယျ၊
 နေရာ၏။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ အမှာကံ၊ ငါဘုရားတို့၏။ ဝေါ၊ သင်တို့ကို။ အနုသာသနိ၊
 ဆုံးမကြောင်း စကားတည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကုထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သတော၊ ကာယာနုပဿနာသတိ စသည်ဖြင့် အောက်မေ့မှတ်ရှုသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အာတာပီ၊ ကိလေသာတို့ကို လောင်ကျွမ်းစေတတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍။ သမ္ပဇာနော၊ သမ္ပဇညပညာဖြင့် ကောင်းစွာသိမြင် ရှုဆင်ခြင်သည်ဖြစ်၍။ သတိမာ၊ သိမ်းဆည်းတတ်သော သတိရှိသည်ဖြစ်၍။ လောကေ၊ ရုပ်လောက၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ သူများစည်းစိမ်ကို ကြံဖန်ခြင်း နှလုံးမသာခြင်းကို။ ဝိနေယျ၊ ပယ်ဖျောက်၍။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ ကာယာနုပဿံ၊ ရူပကာယဟု အဖန်ဖန် ရှုသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ဝေဒနာသု၊ ဝေဒနာတို့၌။ ပ။ စိတ္တေ၊ စိတ်၌။ ပ။ အာတာပီ၊ ၍။ သမ္ပဇာနော၊ ၍။ သတိမာ၊ ၍။ လောကေ၊ ၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ကို။ ဝိနေယျ၊ ၍။ ဓမ္မေသု၊ လောကီတရားတို့၌။ ဓမ္မာနုပဿံ၊ လောကီတရားဟု အဖန်ဖန် ရှုသည် ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ သတော၊ ကာယာနုပဿနာသတိစသည်ဖြင့် အောက်မေ့မှတ်ရှုသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ကုထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ သမ္ပဇာနော၊ ကောင်းစွာသိမြင် ဉာဏ် ဆိုင်ခြင်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာ၌။ ဘိက္ခုနော၊ (ရဟန္တာ) ရဟန်း၏။ ဝိဒိတာ၊ သိအပ်ပြီးကုန်သော။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဝိဒိတာ၊ ကုန်သော။ ဝေဒနာ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇဟန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ ဝိဒိတာ၊ ကုန်သော။ ဝေဒနာ၊ တို့သည်။ အဗ္ဘတ္တံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ချုပ်ခြင်းသို့ရောက်ကုန်၏။ ဝိဒိတာ၊ သိအပ်ပြီးသော။ ဝိတက္ကာ၊ ဝိတက်တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝိဒိတာ၊ ကုန်သော။ ဝိတက္ကာ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇဟန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ ဝိဒိတာ၊ ကုန်သော။ ဝိတက္ကာ၊ တို့သည်။ အဗ္ဘတ္တံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ချုပ်ခြင်းသို့ရောက်ကုန်၏။ ဝိဒိတာ၊ သိအပ်ကုန်သော။ သညာ၊ သညာတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝိဒိတာ၊ ကုန်သော။ သညာ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇဟန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ ဝိဒိတာ၊ ကုန်သော။ သညာ၊ တို့သည်။ အဗ္ဘတ္တံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သမ္ပဇာနော၊ သမ္ပဇညပညာဖြင့် ကောင်းစွာသိမြင် ဉာဏ်ဖြင့်ဆင်ခြင်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သတော၊ ကာယာနုပဿနာသတိစသည်ဖြင့် အောက်မေ့မှတ်ရှုသည် ဖြစ်၍။ သမ္ပဇာနော၊ သမ္ပဇညပညာဖြင့် ကောင်းစွာသိမြင် ရှုဆင်ခြင်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရေယျ၊ နေရာ၏။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ အမှာကံ၊ ငါဘုရားတို့၏။ ဝေ၊ သင်တို့ကို။ အနုသာသနံ၊ ဆုံးမကြောင်း စကားတည်း။ (သင်တို့ကို ဆုံးမသော ငါဘုရားတို့၏ အဆုံးအမ သြဝါဒ ဟူလိ။) ဣတိ၊ ၎င်း။

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-အညာသုတ်

၄၀၂။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့သည်။ ဣမေ စတ္တာရော၊ ဤ ၄-ပါးတို့တည်း။ ကတမေ စတ္တာရော၊ အဘယ် ၄-ပါးတို့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အာတာပီ၊ ၍။ သမ္ပဇာနော၊ ၍။ သတိမာ၊ ၍။ လောကေ၊ ၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ကို။ ဝိနေယျ၊ ၍။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ ကာယာနုပဿံ၊ ရူပကာယဟု အဖန်ဖန် ရှုသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ဝေဒနာသု၊ ဝေဒနာတို့၌။ ပ။ စိတ္တေ၊ ၌။ ပ။ အာတာပီ၊ ၍။ သမ္ပဇာနော၊ ၍။ သတိမာ၊ ၍။ လောကေ၊ ၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ကို။ ဝိနေယျ၊ ၍။ ဓမ္မေသု၊ လောကီတရား တို့၌။ ဓမ္မာနုပဿံ၊ လောကီတရားဟု အဖန်ဖန် ရှုသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။

သတိပဋ္ဌာနာ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့သည်။ ဣမေ ခေါ စတ္တာရော၊ ဤ ၄-ပါးတို့တည်း။ သိက္ခဝေ၊ ထို့။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ခေါ သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ မျက်မှောက် သိမြင်အပ်သော ခန္ဓာတရား၌သာလျှင်။ (မျက်မှောက် ပစ္စုပ္ပန်သတိသာလျှင်။) အညာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်အကျိုး၎င်း။ ဥပါဒိသေသေ၊ ဥပါဒါန်တစိတ်အကြွင်းသည်။ သုတိ၊ ရှိသော်။ အနာဂါမိတာ ဝါ၊ (အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်) အနာဂါမိဖိုလ်အကျိုး၎င်း။ ဒိန္နံ၊ ၂-မျိုးကုန်သော။ ဖလဒ္ဓနံ၊ အကျိုးတို့တွင်။ အညတရံ၊ တမျိုးမျိုးသော။ ဖလံ၊ အကျိုးကို။ ပါဠိကခံ၊ အလိုရှိ အပ်၏။ ဣတိ၊ ၎င်း။

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ဆန္ဒသုတ်

၄၀၃။ (စတ္တာရောမေ အစ အဘိဇ္ဈာဒေဝါမနဿံ အဆုံး ပေးမြဲ။) ကာယော ရုပ်ကာယ၌။ ကာယာနုပဿိနော၊ ရုပ်ကာယဟု အဖန်ဖန်ရှုသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတော၊ နေသော။ တဿ၊ ထိုရဟန်းသည်။ (ပဟိယတိ၊ သစ္စိကတံတို့၌ စပ်။) ကာယသ္မိံ၊ ရုပ်ကာယ၌။ ယော ဆန္ဒော၊ အကြင် လိုချင်သော တဏှာဆန္ဒသည်။ (အတ္ထိံ၊ ၎င်း။) သော၊ ထိုလိုချင်သော တဏှာဆန္ဒကို။ ပဟိယတိ၊ ပယ်အပ်၏။ ဆန္ဒဿ၊ တဏှာဆန္ဒကို။ ပဟာနာ၊ ပယ်ခြင်းကြောင့်။ အမတံ၊ သေခြင်း ကင်းသော နိဗ္ဗာန်ကို။ သစ္စိကတံ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဝေဒနာသု၊ တို့၌။ ပ။ စိတ္တော၊ ၌။ ပ။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ ပ။ ဆန္ဒဿ၊ တဏှာဆန္ဒကို။ ပဟာနာ၊ ပယ်ခြင်းကြောင့်။ အမတံ၊ သေခြင်းကင်းသော နိဗ္ဗာန်ကို။ သစ္စိကတံ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ (ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မတို့၌လည်း ကာယဝါကျအတိုင်း ဖော်ပေးလေ။) ဣတိ၊ ၎င်း။

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-ပရိညာတသုတ်

၄၀၄။ (ထူးဏှကိုသာ ပေးအံ့။) ကာယော၊ ၌။ ကာယာနုပဿိနော၊ ဖြစ်၍။ ဝိဟရတော၊ သော။ တဿ၊ သည်။ ကာယော၊ ကို။ ပရိညာတော၊ ပိုင်းခြား၍သိအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ကာယဿ၊ ကို။ ပရိညာတတ္တာ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အမတံ၊ ကို။ သစ္စိကတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဝေဒနာသု၊ တို့၌။ ပ။ စိတ္တော၊ ၌။ ပ။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ ပ။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ ဓမ္မာနုပဿိနော၊ ဓမ္မဟု အဖန်ဖန် ရှုသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတော၊ နေသော။ တဿ၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ပရိညာတာ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ ပရိညာတတ္တာ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အမတံ၊ သေခြင်းကင်းသော နိဗ္ဗာန်ကို။ သစ္စိကတံ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ၎င်း။

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ဘာဝနာသုတ်

၄၀၅။ သိက္ခဝေ၊ ထို့။ စတုန္နံ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို။ ဘာဝနံ၊ ပွားခြင်းကို။ ဒေသေဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ တံ၊ ထိုတရားဒေသနာကို။ သုနာထ၊ နာကြကုန်။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝနာ၊ သည်။ ကတမာ စ၊ နည်း။
(ဣဓ စသော် သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါး ပေးမြဲ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤကား။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။
သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝနာ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ဝိဘင်္ဂသုတ်

၄၀၆။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ သင်တို့အား။ သတိပဋ္ဌာနဉ္စ၊ သတိပဋ္ဌာန်ကို၎င်း။ သတိပဋ္ဌာန-
ဘာဝနဉ္စ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို ပွားခြင်းကို၎င်း။ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာဂါမိနိပဋိပဒံ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို
ပွားခြင်းဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို၎င်း။ ဒေသေသာမိ၊ အံ။ တံ၊ ကို။ သုဏာထ၊
ကုန်လော။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ သတိပဋ္ဌာန်သည်။ ကတမဉ္စ၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊
တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ကာယေ၊ ၌။ပ။ ဝေဒနာသု၊ တို့၌။ပ။ စိတ္တေ၊
၌။ပ။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ ဓမ္မာနုပဿိ၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤ၌ခြင်းကို။
သတိပဋ္ဌာနံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ၊ သည်။ ကတမာ စ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊
ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အဘိတာပီ၊ ကိလေသာတို့ကို လောင်ကျွမ်းစေတတ်သော
လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍။ သမ္ပဇာနော၊ ကောင်းစွာသိမြင် ဉာဏ်ဖြင့်ဆင်ခြင်သည်ဖြစ်၍။ သတိမာ၊
သတိနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ လောကေ၊ ရုပ်လောက၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို။
ဝိနေယျ၊ ပယ်ဖျောက်၍။ ကာယသ္မိံ၊ ရုပ်ကာယ၌။ သမုဒယဓမ္မာနုပဿိ၊ ဖြစ်ခြင်းသဘောကို
အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ကာယသ္မိံ၊ ၌။ ဝယဓမ္မာနုပဿိ၊ ပျက်ခြင်း
သဘောကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ ၎င်း။ ကာယသ္မိံ၊ ၌။ သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿိ၊
ဖြစ်ပျက်ခြင်း သဘောကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ ၎င်း။ ဝေဒနာသု၊ တို့၌။ သမုဒယ-
ဓမ္မာနုပဿိ၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ ၎င်း။ပ။ စိတ္တေ၊ ၌။ သမုဒယဓမ္မာနုပဿိ၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ ၎င်း။ပ။ ဓမ္မေသု၊
တို့၌။ သမုဒယဓမ္မာနုပဿိ၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ ၎င်း။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ ဝယဓမ္မာနုပဿိ၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊
၎င်း။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿိ၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤပွား
ခြင်းကို။ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာဂါမိနိပဋိပဒါ၊ သည်။ ကတမာ စ၊ နည်း။ အရိယော၊
မြတ်သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ အင်္ဂါ ၈-ပါး ရှိသော။ အယမေဝ မဂ္ဂေါ၊ ဤမဂ်သာလျှင်တည်း။
သေယျထိဒံ၊ အဘယ်နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မဖောက်မပြန်မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်
တတ်)သော အမြင်၎င်း။ပ။ သမ္မာသမာဓိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်
မြောက်တတ်)သော တည်ကြည်ခြင်း၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤအကျင့်ကို။ သတိ-
ပဋ္ဌာနဘာဝနာဂါမိနိ ပဋိပဒါ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ၎င်း။

နဝမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

စတုတ္ထော၊ ၄-ဝဂ်မြောက်ဖြစ်သော။ အနန္တသုတဝဂ္ဂေါ၊ တည်း။

တဿ၊ ထိုအနန္တသုတဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ကား—

အနန္တသုတံ၊ အနန္တသုတသုတ်၎င်း။ ဝိရာဂေါ၊ ဝိရာဂသုတ်၎င်း။ ဝိရဒ္ဓေါ၊ ဝိရဒ္ဓသုတ်
၎င်း။ ဘာဝနာ၊ ဘာဝနာသုတ်၎င်း။ သတိ၊ သတိသုတ်၎င်း။ အညာ၊ အညာသုတ်၎င်း။
ဆန္ဒံ၊ ဆန္ဒသုတ်၎င်း။ ပရိညာယ၊ ပရိညာသုတ်၎င်း။ ဘာဝနာ၊ ဘာဝနာသုတ်၎င်း။
ဝိဘင်္ဂေန စ၊ ဝိဘင်္ဂသုတ်၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၅-အမတဝဂ်

၁-အမတသုတ်

၄၀၇။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ သာဝတ္ထိနိဒါနံတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတုသု၊ ၄-ပါးကုန်သော။
သတိပဋ္ဌာနေသု၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့၌။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တာ၊ ကောင်းစွာတည်သော စိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။
ဝိဟရထ၊ နေကြကုန်လော့။ ဝေါ၊ သင်တို့၏။ အမတံ၊ နိဗ္ဗာန်သည်။ မာ ပနဿ၊ (ပနဿတု၊)
မပျက်စီးစေသတည်း။ ဝါ၊ မပျက်စီးစေလို။ ကတမေသု စတုသု၊ အဘယ် ၄-ပါးတို့၌နည်းဟူမူ။
ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အာတာပီ၊ ၍။ သမ္ပဇောနော၊ ၍။ သတိမာ၊ ၍။
လောကေ၊ ၍။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ကို။ ဝိနေယျ၊ ၍။ ကာယေ၊ ၍။ ကာယာနုပဿိ၊ ၍။
ဝိဟရတိ၊ ၍။ ဝေဒနာသု၊ တို့၌။ပ။ စိတ္တေ၊ ၍။ပ။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ ဓမ္မာနုပဿိ၊ ၍။ ဝိဟရတိ၊
နေ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမေသု စတုသု သတိပဋ္ဌာနေသု၊ ဤလေးပါးကုန်သော သတိပဋ္ဌာန်တို့၌။
သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တာ၊ ဖြစ်၍။ ဝိဟရထ၊ ကုန်လော့။ ဝေါ၊ သင်တို့၏။ အမတံ၊ နိဗ္ဗာန်သည်။ မာ
ပနဿ၊ မပျက်စီးစေသတည်း။ ဝါ၊ မပျက်စီးစေလို။ ဣတိ၊ ၍။

ပဌမံ၊ ပေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-သမုဒယသုတ်

၄၀၈။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတုနံ၊ လေးပါးကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့၏။ သမု-
ဒယဉ္စ၊ ဖြစ်ကြောင်းကို၎င်း။ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ၊ ချုပ်ကြောင်းကို၎င်း။ ဝေသေဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။
တံ၊ ထိုတရားဒေသနာကို။ သုဏာထ၊ နာကြကုန်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကာယဿ၊ ရူပကာယ၏။ သမု-
ဒယော၊ ဖြစ်ကြောင်းသည်။ ကော စ၊ အဘယ်နည်း။ အာဟာရသမုဒယာ၊ အာဟာရတို့၏
ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ကာယဿ၊ ရူပကာယ၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၍။)
အာဟာရနိရောဓာ၊ အာဟာရတို့၏ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ကာယဿ၊ ၍။ အတ္ထင်္ဂမော၊ ချုပ်ခြင်း
သည်။ (ဟောတိ၊ ၍။) ဖဿသမုဒယာ၊ ဖဿ၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဝေဒနာနံ၊ ဝေဒနာတို့၏။
သမုဒယော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၍။) ဖဿနိရောဓာ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာနံ၊ တို့၏။ အတ္ထင်္ဂမော၊
သည်။ (ဟောတိ၊ ၍။) နာမရူပသမုဒယာ၊ နာမရူပ၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။
သမုဒယော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၍။) နာမရူပနိရောဓာ၊ ကြောင့်။ စိတ္တဿ၊ ၍။ အတ္ထင်္ဂမော၊
သည်။ (ဟောတိ၊ ၍။) မနသိကာရသမုဒယာ၊ နှလုံးသွင်းမှုမနသိကာရ၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။
ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့၏။ သမုဒယော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၍။) မနသိကာရနိရောဓာ၊ ကြောင့်။
ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ အတ္ထင်္ဂမော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၍။) ဣတိ၊ ၍။

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-မဂ္ဂသုတ်

၄၀၇။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ တတြ ခေါ၊ ဌ။ ဘဂဝါ၊ သည်း။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧကံ သမယံ၊ ဌ။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဥရူဝေလာယံ၊ ဥရူဝေလ တော၌။ နေရူရာယ၊ နေရူရာမည်သော။ နဇ္ဇာ၊ မြစ်၏။ တိရေ၊ ကမ်းနား၌။ အပေါလနိဂြောဓေ၊ အပေါလညောင်ပင်ရင်း၌။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ အဘိသမ္ပုဒ္ဓေါ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ထင်ရှားသိမြင် ဘုရားရှင်သည်။ (ဟုတွာ၊ ရှိ။) ဝိဟရာမိ၊ နေတော်မူ၏။ (အထ ခေါ၊ ဌ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တဿ မယံ၊ ထိုငါဘုရား၏။ ရဟောဂတဿ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ကပ်လျက်။ ပဋိသလ္လိနဿ၊ တပါးတည်းတည်း ကိန်းအောင်းစဉ် (ဖလသမာပတ်ဝင်စားတော်မူစဉ် ဟူလို။) “ကောယန္ဓာယံ ဘိက္ခဝေ။ပ။ ကတမေ စတ္တာရော။ပ။ ယဒိဒံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာတိ၊ သတိပဋ္ဌာနာ”ဟူ၍။ ဝေံ၊ ဤသို့။ စေတသော၊ စိတ်တော်၏။ ပရိဝိတက္ကော၊ အကြံသည်။ ဥပပါဒိ၊ ဖြစ်ပြီ။ (ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယဒိဒံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ဂုဏ်၏။) အယံ၊ ဤ ၄-ပါးသော သတိပဋ္ဌာန်သည်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဝိသုဒ္ဓိယာ၊ ငှါ။ သောကပရိဒေဝါနံ၊ စိုးရိမ်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်း တို့ကို။ သမတိက္ကမာယ၊ ငှါ။ ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ၊ ဆင်းရဲခြင်း နှလုံးမသာခြင်းတို့၏။ အတ္တင်္ဂမာယ၊ ငှါ။ ဉာယဿ၊ ကို။ အဓိဂမာယ၊ ငှါ။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ကို။ သစ္စိကိရိယာယ၊ ငှါ။ ကောယနော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်တည်း-ဟု အာကာရကို ပေး။)

ကတမေ စတ္တာရော၊ တို့နည်း။ ဘိက္ခု၊ သည်း။ အာတာပိ၊ ရှိ။ သမ္ပဇာနော၊ ရှိ။ သတိမာ၊ ရှိ။ လောကေ၊ ဌ။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ကို။ ဝိနေယျ၊ ရှိ။ ကာယေ ဝါ၊ ရူပကာယ၌မူလည်း။ ကာယာနုပဿိ၊ ရှိ။ ဝိဟရေယျ၊ ရာ၏။ ဝေဒနာသု ဝါ၊ တို့၌မူလည်း။ပ။ စိတ္တေ ဝါ၊ ဌ။မူလည်း။ပ။ ဓမ္မေသု ဝါ၊ တို့၌မူလည်း။ ဝိဟရေယျ၊ နေရာ၏။ပ။ ကောယနော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်တည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အထ ခေါ၊ ဌ။ သဟမ္ပတိ၊ မည်သော။ ဗြဟ္မာ၊ သည်း။ စေတသော၊ မိမိ စိတ်ဖြင့်။ မမ၊ ငါဘုရား၏။ စေတောပရိဝိတက္ကံ၊ စိတ်အကြံကို။ အညာယ၊ သိ၍။ ဗလဝါ၊ ခွန်အားကောင်းသော။ ပုရိသော၊ သည်း။ သမိဉ္စိတံ၊ ကွေးထားအပ်သော။ ဗာဟံ၊ လက်မောင်း ကို။ ပသာရေယျ ဝါ သေယျထာပိ နာမ၊ ဆန့်လိုက်ရာဘိသကဲ့သို့သော်၎င်း။ ပသာရိတံ၊ ဆန့်ထား အပ်သော။ ဗာဟံ၊ ကို။ သမိဉ္စေယျ ဝါ သေယျထာပိ နာမ၊ ကွေးလိုက်ရာဘိသကဲ့သို့သော်၎င်း။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတုသာလျှင်။ ဗြဟ္မလောကေ၊ ဗြဟ္မာပြည်၌။ အန္တရဟိတော၊ ကွယ်ပျောက် ခဲ့သည်ဖြစ်၍။ မမ၊ ၏။ ပုရတော၊ ဌ။ ပါတုရဟောသိ၊ ထင်ရှားပေါ်လာပြီ။ အထ ခေါ၊ ဌ။ သဟမ္ပတိ၊ သော။ ဗြဟ္မာ၊ သည်း။ ဧကံသံ၊ လက်ဝဲပန်းတဖက်၌။ ဥတ္တရာသင်္ဂံ၊ အပေါ်တင် အဝတ် ကို။ ကရိတွာ၊ ပြု၍။ ယေန၊ ဌ။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) တေန၊ သို့။ အဉ္စလိံ ။ လက်အုပ်ကို။ ပဏာမေတွာ၊ ညွတ်စေ၍။ မံ၊ ငါဘုရားကို။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား။ တေံ၊ ဤတရား ဒေသနာသည်။ ဝေံ၊ မှန်လှပါ၏။ သုဂတ၊ ဘုရား။ တေံ၊ သည်း။ ဝေံ၊ ပါ၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာ ဘုရား။ ယဒိဒံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ဂုဏ်၏။) အယံ၊ ဤ ၄-ပါးသော သတိပဋ္ဌာန်သည်။ပ။ ကောယနော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ လမ်းတည်းဟူသော။ တေံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါ၊ လျှောက်ပြီ။

ကတမေ စတ္တာရော၊ တို့နည်း။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဘိက္ခု၊ သည်း။ အာတာပိ၊ ရှိ။ သမ္ပဇာနော၊ ရှိ။ သတိမာ၊ ရှိ။ လောကေ၊ ဌ။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ကို။ ဝိနေယျ၊ ရှိ။ ကာယေ

ဝါ၊ ဣဒ္ဓိမ္မလည်း။ ကာယာနုပဿိ၊ ဣ။ ဝိဟရေယျ၊ ရာဇိ။ ဝေဒနာသု ဝါ၊ တိဋ္ဌိမ္မလည်း။ပ။ စိတ္တ
 ဝါ၊ စိတ်ဣဒ္ဓိမ္မလည်း။ပ။ ဓမ္မေသု ဝါ၊ တိဋ္ဌိမ္မလည်း။ ဓမ္မာနုပဿိ၊ ဣ။ ဝိဟရေယျ၊ ဇါ။ ဘန္တေ၊ ရာ။
 ယဒိဒံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ တိဋ္ဌာနံ။ (သန္တိ၊ ဇါ။) အယံ၊ သည်။ပ။ ကောယနော၊ သော၊
 မဂ္ဂေါ၊ တည်းဟူသော၊ တေ၊ ကိ။ အဝေါစ၊ ပြီ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သဟမ္ပတိ၊ သော။ ဗြဟ္မာ၊ သည်။ ဣဒံ၊ ဤတရားစကားကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။
 ဣဒံ၊ ကိ။ ဝတှာ၊ လျှောက်ပြီး၍။ အထာပရံ၊ ထိုမှတစ်ပါးသော။ “ကောယနံ။ပ။ ဩတန္တိ၊
 ဩဗံ” ဟူသော။ တေ၊ ကိ။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီး။

ဇာတိဓယန္တဒဿိ၊ ဇာတိ၏ကုန်ရာ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏အဆုံး နိဗ္ဗာန်ကို မြင်တော်မူလေ့
 ရှိသော။ ဟိတာနုကမ္ပိ၊ အစီးအပွားဖြင့် သတ္တဝါတို့ကို စောင့်ရှောက်တော်မူသော
 မြတ်စွာဘုရားသည်။ ကောယနံ၊ နိဗ္ဗာန်သွားရာတကြောင်းတည်းသော လမ်းကြောင်း
 သာဖြစ်သော။ မဂ္ဂံ၊ သတိပဋ္ဌာန်ဟူသောလမ်းကို။ ပဇာနာတိ၊ သိတော်မူ၏။ ဧတေန
 ဧဂ္ဂေန၊ ဤသတိပဋ္ဌာန်ဟူသောလမ်းဖြင့်။ ယေ၊ (ယေ ကေစိ၊) မည်သူမဆို ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်
 တို့သည်။ ဩဗံ၊ ဩဗလေးဖြာ သံသရာကို။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ တရိံသု စ၊ ကူးလည်း
 ကူးကြကုန်ပြီ။ တရိံသန္တိ စ၊ ကူးလည်းကူးကြကုန်လတ္တံ့။ တရန္တိ စ၊ ကူးလည်း
 ကူးနေကြဆဲဖြစ်ကုန်၏။

(ဤသုတ်သည် စာပိုဒ် ၃၈၄ ဗြဟ္မသုတ်နှင့် တူ၏။ ပုရိသ်မျှသာ ထူး၏။)
 တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-သတိသုတ်

၄၁၀။ (ဤသုတ်လည်း စာပိုဒ် ၄၀၁-သတိသုတ်နှင့် တူ၏။ သမ္ပဇာနော-ပုဒ် မပါသည်သာ
 ထူး၏)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ကုသလရာသိသုတ်

၄၁၁။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကုသလရာသိတိ၊ ကုသိုလ်အစုအပုံဟု။ ဝဒမာနော၊ ဆိုသောသူသည်။
 သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဝဒမာနော၊ ဆိုလက်သော်။ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ၊ ၄-ပါးကုန်သော
 သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို။ ဝဒေယျ၊ ဆိုရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဟိ၊ အကြောင်းကား။ ယဒိဒံ စတ္တာရော
 သတိပဋ္ဌာနာ၊ အကြင် ၄-ပါးကုန်သော သတိပဋ္ဌာန်တို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) အယံ၊ ဤ
 သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါးသည်။ ကေဝလော၊ အကုသိုလ်တို့နှင့် မရောမယှက်။ ကုသလရာသိ၊ ကုသိုလ်
 အစုအပုံတည်း။

ကတမေ စတ္တာရော၊ အဘယ် ၄-ပါးတို့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣ၊ ဤသာသနာတော်၌။
 ဘိက္ခု၊ သည်။ အာတာပီ၊ ကိလေသာတို့ကို လောင်ကျွမ်းစေတတ်သော လွှဲလှဲရှိသည်ဖြစ်၍။
 သံမုဇာနော၊ သမ္ပဇညပညာဖြင့် ကောင်းစွာသိမြင် ရှုဆင်ခြင်သည်ဖြစ်၍။ သတိမာ၊ သိမ်းဆည်း
 တတ်သော သတိရှိသည်ဖြစ်၍။ လောကေ၊ ဝှုပ်လောက၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ သူများစည်းစိမ်ကို

ကြံဖန်ခြင်း နှလုံးမသာယာခြင်းကို။ ဝိနေယျ၊ ပယ်ဖျောက်၍။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ ကာယာ-
 နုပဿိ၊ ရူပကာယ ဟု အဖန်ဖန်ရှုသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ဝေဒနာသု၊ တို့၌။ ပ။ စိတ္တော
 ၌။ ပ။ အာတာပီ၊ ၍။ သပ္ပဇာနော၊ ၍။ သတိမာ၊ ၍။ လောကေ၊ ဓမ္မလောက၌။ အဘိဇ္ဈာ-
 ဒေါမနဿိ၊ ကို။ ဝိနေယျ၊ ၍။ ဓမ္မေသု၊ လောကီတရားတို့၌။ ဓမ္မာနုပဿိ၊ လောကီတရားဟု
 အဖန်ဖန်ရှုသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ ၍။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကုသလရာသိတိ၊ ဟု။ ဝဒမာနော၊ သည်။
 သမ္မာ၊ စွာ။ ဝဒမာနော၊ သော်။ ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ၊ တို့ကို။ ဝဒေယျ၊ ရာ၏။
 ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဟိ၊ ကား။ ယဒိဒံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) အယံ၊
 ဤသတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါးသည်။ ကေဝလော၊ အကုသိုလ်တို့နှင့်မရောမယှက်။ ကုသလရာသိ၊ ကုသိုလ်
 အစုအပုံတည်း။ ဣတိ၊ ၍။

ပဉ္စမံ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ပါတိမောက္ခသံဝရသုတ်

၄၁၂။ အထ ခေါ၊ ၌။ အညတရော၊ တပါးသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ယေန၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။
 (အတ္ထိ၊ ၍။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ချဉ်းကပ်ပြီ။ ပ။ ကေမန္တံ၊ တခုသောအရပ်အဘို့၌။ နိသိန္နော
 ခေါ၊ သော။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ သာဓု၊
 တောင်းပန်ပါ၏။ (ယမဟံ ဝါကျသွား။) အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား
 ၍။ ယံ ဓမ္မံ၊ အကြင်တရားကို။ သုတူဘိ၊ နာပြီး၍။ ဧကော၊ တပါးထီးတည်း။ ဝုပကဋ္ဌော၊
 ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ကပ်လျက်။ အပ္ပမတ္တော၊ မမေ့မလျော့ပဲ။ အာတာပီ၊ ကိလေသာတို့ကို
 လောင်ကျွမ်းစေနိုင်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍။ ပဟိတတ္တော၊ နိဗ္ဗာန်သို့စေလွှတ်အပ်သော စိတ်
 ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရေယျ၊ နေလို၏။ တံ ဓမ္မံ၊ ထိုတရားကို။ မေ၊ တပည့်တော်အား။ ဘဂဝါ၊
 မြတ်စွာဘုရားသည်။ သံခိတ္တေန၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ဒေသေတူတိ၊ ဟောတော်မူပါ”ဟူသော။
 တေံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ထားတောင်းပန်ပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တသ္မာ၊ ထိုသို့
 အကျဉ်းချုပ်တရားဟောရန် တောင်းပန်သောကြောင့်။ ဣဟ၊ ဤသာသနာတော်၌။ တံ၊
 သင်သည်။ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ကုသိုလ်တရားတို့၌။ အာဒိမေဝ၊ အစဆုံးတရားကိုသာလျှင်။
 ဝိသောဓေဟိ၊ သုတ်သင်လော။ (စင်ကြယ်စေလော။) ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ ကုသိုလ်တရားတို့၏။
 အာဒိ၊ အစဆုံးတရားသည်။ ကော စ၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဣဓ၊ ၌။ တံ၊ သည်။
 ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော၊ စောင့်ရှောက်အပ်သော ပါတိမောက္ခသံဝရသီလရှိသည်ဖြစ်၍ ။
 အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နော၊ အာစာရ ဂေါစရတို့နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသော အာစာရ
 ဂေါစရရှိသည်ဖြစ်၍။ အဏုမတ္တေသု၊ အနည်းငယ် အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ဝဇ္ဇေသု၊ အပြစ်
 (အကုသိုလ်တရား) တို့၌။ ဘယဒသာဝီ၊ ဘေးဟူလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရဟိ၊ နေလော့။
 သိက္ခာပဒေသု၊ သိက္ခာပုဒ်တို့တွင်။ (တံ တံ သိက္ခာပဒံ၊ ထိုထိုသိက္ခာပုဒ်ကို။ အစိတ်အစိတ်သိက္ခာပုဒ်
 ငဲ့၊ ဋ္ဌ-ဋီ။) ဝါ၊ သိက္ခာအစုတို့၌။ (ဋ္ဌ-ဋီ-နောက်နည်း။) သမာဒါယ၊ စူးမြဲ၍။ သိက္ခာဏု၊ ကျင့်လော့။
 ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ယတော ခေါ၊ အကြင်ကြောင့်။ တံ၊ သည်။ ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော၊ ၍။

၁။ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလသည် ပဓာန၊ ကြွင်းသီလ ၃-ပါးသည် အပဓာန-ဟုမူတ်၊ ကြွင်းသီလ ၃-ပါးသည်
 ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ၌ တစ်စိတ်အားဖြင့် ပါဝင်နိုင်၏။ ကျန်သီလ ၃-ပါးသည် ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ လုံခြုံလျှင်
 လုံခြုံအောင် စောင့်ရှောက်နိုင်သောကြောင့် ဤသုတ်၌ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလကိုသာ ဟောတော်မူ၏ ဟူလို။

အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နော၊ ချံ။ အဏုမတ္တေသု၊ ကုန်သော။ ဝဇ္ဇေသု၊ တို့၌။ ဘယဒဿာဝိ၊ ချံ။
 ဝိဟရိဿသိ၊ နေအံ။ သိက္ခာပဒေသု၊ တို့၌။ သမာဒါယ၊ ချံ။ သိက္ခိဿသိ၊ ကျင့်အံ။ ဘိက္ခု၊
 ရဟန်း။ တတော၊ ထိုအခါ၌။ တံ၊ သည်။ သီလံ၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ သီလေ၊ ၌။
 ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်၍။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနေ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို။
 ဘာဝေယျာသိ၊ ဖြစ်စေလော့။

ကတမေ စတ္တာရော၊ အဘယ် ၄-ပါးတို့နည်း။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဣမ၊ ၌။ တံ၊ သင်သည်။
 အာတာပီ၊ ချံ။ သမ္ပဇာနော၊ ချံ။ သတိမာ၊ ချံ။ လောကေ၊ ၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ကို။ ဝိနေယျ၊
 ချံ။ ကာယေ၊ ၌။ ကာယာနုပဿိ၊ ချံ။ ဝိဟရဟိ၊ နေလော။ ဝေဒနာသု၊ ဝေဒနာ တို့၌။ ပ။
 စိတ္တေ၊ ၌။ ပ။ အာတာပီ၊ ချံ။ သမ္ပဇာနော၊ ချံ။ သတိမာ၊ ချံ။ လောကေ၊ ၌။ အဘိဇ္ဈာ-
 ဒေါမနဿံ၊ ကို။ ဝိနေယျ၊ ချံ။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ ဓမ္မာနုပဿိ၊ ချံ။ ဝိဟရဟိ၊ နေလော။ ဘိက္ခု၊
 ရဟန်း။ ယတော ခေါ၊ အကြင်အခါ၌။ တံ၊ သည်။ သီလံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ ချံ။ သီလေ၊ ၌။
 ပတိဋ္ဌာယ၊ ချံ။ ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ၊ တို့ကို။ ဘာဝေယျာသိ၊ ဖြစ်စေလတ္တံ့။ ဘိက္ခု၊
 ရဟန်း။ တတော၊ ထိုအခါ၌။ တယံ၊ သင်၏။ (ဝုဒ္ဓိယေဝံ စပ်။) ယာ ရတ္ထံ ဝါ၊ အကြင်ညသည်
 ၎င်း။ ယော ဒိဝသော ဝါ၊ အကြင်နေ့သည်၎င်း။ အာဂမိဿတိ၊ ရောက်လာလတ္တံ့။ (တံ ရတ္ထိန္ဒိဝံ၊
 ထိုနေ့ညပတ်လုံး။) ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ ဝုဒ္ဓိယေဝ၊ တိုးပွားခြင်းကိုသာလျှင်။ ပါဠိကခါ၊
 အလိုရှိအပ်၏။ ပရိဟာနိ၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းကို။ နော ပါဠိကခါ၊ အလိုမရှိအပ်။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်
 မူ၏။ အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ ဘဂဝတော၊ ၎်။ ဘာသိတံ၊ တရား
 စကားကို။ အဘိနန္ဒိတွာ၊ အလွန်နှစ်သက် (လက်ခံ) ၍။ အနုမောဒိတွာ၊ အလွန်ဝမ်းမြောက်၍။
 အာသနာ၊ နေရာမှ။ ဥဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ အဘိဝါဒေတွာ၊ ရိုသေစွာ
 ရှိခိုးပြီး၍။ ပဒကိန္တံ၊ အရိုအသေကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ပက္ခာမံ၊ ဖဲခဲပြီ။

အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ ဧကော၊ တည်း။ ဝုပကဋ္ဌော၊ လျက်။
 အပ္ပမတ္တော၊ ပဲ။-အာတာပီ၊ ချံ။ ပဟိတတ္တော၊ ချံ။ ဝိဟရန္တော၊ နေသည်ရှိသော်။ နစိရဿေဝ၊
 မကြာမြင့်မီသာလျှင် (ဝိဟရတိ-၌ စပ်။) ယဿ၊ အကြင် အရဟတ္တဖိုလ်၏။ အတ္တာယ၊ အကျိုးငှါ။
 ကုလပုတ္တာ၊ အမျိုးကောင်းသားတို့သည်။ သမ္ပဒေဝ၊ ကောင်းစွာသာလျှင်။ အဂါရသ္မာ၊ အိမ်ထု
 တည်ထောင် လူ့ဘောင်မှ၊ အနဂါရိယံ၊ အိမ်ထုမထောင် ရဟန်းဘောင်သို့။ ပဗ္ဗဇန္တိ၊ ဝင်ရောက်
 ကြကုန်၏။ အနုတ္တရံ၊ အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော။ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ၊ အရဟတ္တမဂ္ဂ ဗြဟ္မစရိယ၏
 အဆုံးဖြစ်သော။ တံ၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ကို။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်တွေ့မြင်အပ်သော ခန္ဓာ
 တရား၌သာလျှင်။ (မျက်မှောက်ဘဝ၌သာလျှင်။) သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ အဘိညာ၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့်
 သိ၍။ သစ္စိကတွာ၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဥပသမ္ပဇေ၊ ကပ်ရောက်၍။ (ပြည့်စုံစေ၍။) ဝိဟရတိ၊ နေ၏။
 “ဇာတိ၊ ပဋိသန္ဓေသည်။ ဒိဏာ၊ ကုန်ပြီ။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယကို။ ဝုသိတံ၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီ။
 ကရဏိယံ၊ ၁၆-ချက် မဂ်ကိစ္စကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတ္ထတ္တာယ၊ ဤမဂ်ကိစ္စအလို့ငှါ။ အပရံ၊
 တပါးသော ပြုဖွယ်ကိစ္စသည်။ နာတိ၊ မရှိ” ဟူ၍။ (ဣတ္ထတ္တာယ၊ ဤဘဝမှ။ အပရံ၊ တပါးသော
 ဘဝသည်။ န၊ မရှိ။ ဟူ၍သော်လည်း ပေး။) အဗ္ဗညာသိ၊ အထူးသိပြီ။ (ဆင်ခြင်ပြီဟူလို။)

၁။ ပါဠိ၌ သိက္ခာယ-ဟု ရှိ၏။ တံနှင့် ညီညွတ်ရန် အထက်၌လာသော ဝိဟရိဿသိ-ကို ထောက်ထား၍
 သိက္ခိဿသိ-ဟု ပြင်ပေးလိုက်၏။

သော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ အရဟတံ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ အညတရော စ ပန၊ တပါး အပါဝင်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ဆဋ္ဌ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ဒုစ္စရိတသုတ်

၄၁၃။ (ဤသုတ်၌ အထ ခေါ်-မှ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ-အထိ အထက်သုတ်နှင့် တူ၏။ ထူးရာကိုသာ သမ္ပန်ပေအံ။) ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဣဓ၊ ဤသာသနာ၌။ တံ၊ သင်သည်။ ကာယဒုစ္စရိတံ၊ ကာယဒုစ္စရိတ်ကို။ ပဟာယ၊ ပယ်၍။ ကာယသုစ္စရိတံ၊ ကို။ ဘာဝေဿသိ၊ ဖြစ်စေအံ။ ဝစီဒုစ္စရိတံ၊ ဝစီဒုစ္စရိတ်ကို။ ပဟာယ၊ ၍။ ဝစီသုစ္စရိတံ၊ ကို။ ဘာဝေဿသိ၊ အံ။ မနောဒုစ္စရိတံ၊ ကို။ ပဟာယ၊ ၍။ မနောသုစ္စရိတံ၊ ကို။ ဘာဝေဿသိ၊ အံ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ယတော ခေါ်၊ အကြင်ကြောင့်။ တံ၊ သည်။ ကာယဒုစ္စရိတံ၊ ကို။ ပဟာယ၊ ၍။ ကာယသုစ္စရိတံ၊ ကို။ ဘာဝေဿသိ၊ အံ။ ဝစီဒုစ္စရိတံ၊ ဝစီဒုစ္စရိတ်ကို။ ပဟာယ၊ ၍။ ဝစီသုစ္စရိတံ၊ ကို။ ဘာဝေဿသိ၊ အံ။ မနောဒုစ္စရိတံ၊ ကို။ ပဟာယ၊ ၍။ မနောသုစ္စရိတံ၊ ကို။ ဘာဝေဿသိ၊ အံ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တတော၊ ထိုကြောင့်။ တံ၊ သင်သည်။ သီလံ၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလကို။ နိဿယ၊ မှီ၍။ သီလေ၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်၍။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနေ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို။ ဘာဝေယျာသိ၊ ဖြစ်စေလော။ (ကတမေ စတ္တာရော-မှ နော ပရိဟာနိတိ-အထိ အထက် သုတ်အတိုင်း ပေး။) သော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ အရဟတံ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ အညတရော စ ပန၊ တပါး အပါဝင်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-မိတ္တသုတ်

၄၁၄။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ မိတ္တာ ဝါ၊ မိတ်ဆွေလည်းဖြစ်ကုန်သော။ အမစ္စာ ဝါ၊ အတူ ဖြစ်သူ (အကျွမ်းဝင်သူ)လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဉာတိ ဝါ၊ ဆွေမျိုးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ သာလောဟိဘာ ဝါ၊ သွေးစပ်သူ သားချင်းလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ယေ၊ အကြင်သူတို့ကို။ အနုကမ္မေယျာထ၊ အစဉ်သနားစောင့်ရှောက်ကြကုန်ရာ၏။ ယေ စ၊ အကြင်သူတို့သည်လည်း။ သောတဗ္ဗံ၊ နားထောင် ထိုက်၏ဟူ၍။ မညေယျ၊ မှတ်ထင်ကုန်ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ သင်တို့သည်။ တေ၊ ထိုသူတို့ကို။ စဘုန္နံ၊ လေးပါးကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို။ ဘာဝနာယ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှါ။ သမာဒပေတဗ္ဗာ၊ ကောင်းစွာယူစေအပ် (ထိုက်တုန်းအပ်) ကုန်၏။ နိဝေသေတဗ္ဗာ၊ သွတ်သွင်းအပ်ကုန်၏။ ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ၊ တည်စေအပ်ကုန်၏။

ကတမေသံ စဘုန္နံ၊ အတယ်လေးပါးတို့ကိုနည်းဟူမူ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အာတာပီ၊ ၍။ သမ္ပဇောနော၍။ သတိမာ၊ ၍။ လောကေ၊ ၌။ အဘိဗျာဒေါမနဿံ၊ ကို။ ဝိနေယျ၊ ၍။ ကာယေ၊ ၌။ ကာယာနုပဿိ၊ ၍။ ဝိဟရတိ၊ ၎်။ ဝေဒနာသု၊ ဝေဒနာတို့၌ ။ပ။ စိတ္တေ၊

၁။ ကာယသုစ္စရိတ်၊ ဝစီသုစ္စရိတ် ၂-ပါးသည် ပါတိမောက္ခသံဝရသီလမည်၏။ မနောသုစ္စရိတ်သည် ကျန် သီလ ၃-ပါးမည်၏။ သို့ဖြစ်၍ ဤသုတ်၌ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလကို ဟောတော်မူ၏။

၂။ ဤ၌ နောက်သုတ်ဝယ် ဝိဟရတိ ရှိသကဲ့သို့ ဘာဝေဟိ ဟုရှိက သင့်လျော်သကဲ့သို့။

စိတ်၌။ပ။ အာတာပီ။ ချိ။ သမ္ပဇာနော။ ချိ။ သတိမာ။ ချိ။ လောကေ။ ချိ။ အဘိဇ္ဈာဒေါ-
 မနဿံ။ ကိ။ ဝိနေယျ။ ချိ။ ဓမ္မေသု။ တိဉ္စိ။ ဓမ္မာနုပဿိ။ ချိ။ ဝိဟရတိ။ ဧ။ ဘိက္ခဝေ။ တိ။
 မိတ္တာ ဝါ။ ကုန်သော။ အမစ္စာ ဝါ။ ကုန်သော။ ဉာတိ ဝါ။ ကုန်သော။ သာလောဟိတာ ဝါ။ ကုန်
 သော။ ယေ။ အကြင်သူတို့ကို။ အနုကမ္ပေယျာထ။ အစဉ်သနားစောင့်ရှောက်ကြကုန်ရာ၏။ ယေ
 စ။ အကြင်သူတို့သည်လည်း။ သောတဗ္ဗံ။ နားထောင်ထိုက်၏ဟူ၍။ မညေယျ။ မှတ်ထင်ကုန်
 ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ။ တိ။ ဝေါ။ သင်တို့သည်။ တေ။ ထိုသူတို့ကို။ စတုန္နံ။ ၄-ပါးကုန်သော။ သတိ-
 ပဋ္ဌာနာနံ။ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို။ ဘာဝနာယ။ ဖြစ်စေခြင်းငှါ။ သမာဒပေတဗ္ဗာ။ ကောင်းစွာယူစေ
 အပ် (တိုက်တွန်းအပ်) ကုန်၏။ နိဝေသေတဗ္ဗာ။ သွတ်သွင်းအပ်ကုန်၏။ ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ။ တည်
 စေအပ်ကုန်၏။ ဣတိ။ ဧ။

အဋ္ဌမံ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ဝေဒနာသုတ်

၄၅။ ဘိက္ခဝေ။ တိ။ ဝေဒနာ။ ခံစားမှု 'ဝေဒနာ' တို့သည်။ ဣမာ တိဿော။ ဤသုံးမျိုးတို့
 တည်း။ ကတမာ တိဿော။ တို့နည်း။ သုခါ ဝေဒနာ။ ချမ်းသာခံစားမှု 'သုခဝေဒနာ' ၎င်း။
 ဒုက္ခာ ဝေဒနာ။ ဆင်းရဲခံစားမှု 'ဒုက္ခဝေဒနာ' ၎င်း။ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ။ ဆင်းရဲလည်းမဟုတ်၊
 ချမ်းသာလည်းမဟုတ်သော ခံစားမှု 'ဥပေက္ခာဝေဒနာ' ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ။ တိ။ ဝေဒနာ။
 ခံစားမှု 'ဝေဒနာ' တို့သည်။ ဣမာ ခေါ် တိဿော။ ဤ ၃-မျိုးတို့တည်း။ ဘိက္ခဝေ။ တိ။ တိဿန္နံ။
 ကုန်သော။ ဣမာသံ ခေါ် ဝေဒနာနံ။ ဤဝေဒနာတို့ကို။ ပရိညာယ။ ပိုင်းခြား၍သိခြင်းငှါ။
 စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ။ တို့ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ကုန်၏။

ကတမေ စတ္တာရော။ တို့နည်း။ ဘိက္ခဝေ။ တိ။ ဣမာ။ ချိ။ ဘိက္ခူ။ သည်။ အာတာပီ။ ချိ။
 သမ္ပဇာနော။ ချိ။ သတိမာ။ ချိ။ လောကေ။ ချိ။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ။ ကိ။ ဝိနေယျ။ ချိ။
 ကာယေ။ ချိ။ ကာယာနုပဿိ။ ချိ။ ဝိဟရတိ။ ဧ။ ဝေဒနာသု။ တိဉ္စိ။ပ။ စိတ္တော။ ချိ။ပ။ အာတာပီ။
 ချိ။ သမ္ပဇာနော။ ချိ။ သတိမာ။ ချိ။ လောကေ။ ချိ။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ။ ကိ။ ဝိနေယျ။ ချိ။
 ဓမ္မေသု။ တိဉ္စိ။ ဓမ္မာနုပဿိ။ ချိ။ ဝိဟရတိ။ ဧ။ ဘိက္ခဝေ။ တိ။ တိဿန္နံ။ ကုန်သော။ ဣမာသံ
 ခေါ် ဝေဒနာနံ။ တို့ကို။ ပရိညာယ။ ငှါ။ ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ။ တို့ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗာ။
 ကုန်၏။

နဝမံ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-အာသဝသုတ်

၄၆။ ဘိက္ခဝေ။ တိ။ အာသဝါ။ ယိုစီးမှု 'အာသဝ' တို့သည်။ ဣမေ တယော။ ဤ ၃-မျိုး
 တို့တည်း။ ကတမေ တယော။ တို့နည်း။ ကာမာသဝေါ။ ကာမာသဝ၎င်း။ ဘဝါသဝေါ။ ဘဝါ
 သဝ၎င်း။ အဝိဇ္ဇာသဝေါ။ အဝိဇ္ဇာသဝ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ။ တိ။ အာသဝါ။ ယိုစီးမှု 'အာသဝ'
 တို့သည်။ ဣမေ ခေါ် တယော။ ဤ ၃-မျိုးတို့တည်း။ ဘိက္ခဝေ။ တိ။ တိဿန္နံ။ ကုန်သော။
 ဣမေသံ ခေါ် အာသဝါနံ။ ဤယိုစီးမှု 'အာသဝ' တရားတို့ကို။ ပဟာနာယ။ ပယ်ခြင်းငှါ။
 စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ။ တို့ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ကုန်၏။

ကတမေ စတ္တာရော၊ တို့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ နှ့်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အာတာပိ၊ ရှိ။
 သမ္ပဇာနော၊ ရှိ။ သတိမာ၊ ရှိ။ လောကေ၊ နှ့်။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ကို။ ဝိနေယျ၊ ရှိ။ ကာယေ၊
 နှ့်။ ကာယာနုပဿိ၊ ရှိ။ ဝိဟရတိ၊ ခ်။ ဝေဒနာသု၊ တို့။ ပ။ မိတ္တေ၊ နှ့်။ ပ။ အာတာပိ၊ ရှိ။
 သမ္ပဇာနော၊ ရှိ။ သတိမာ၊ ရှိ။ လောကေ၊ နှ့်။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ကို။ ဝိနေယျ၊ ရှိ။
 ဓမ္မေသု၊ တို့။ ဓမ္မာနုပဿိ၊ ရှိ။ ဝိဟရတိ၊ ခ်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တိဏ္ဍန္တံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ
 ခေါအာသဝါနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနာယ၊ ငါ။ ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊
 ကုန်၏။ ဣတိ၊ ခ်။

ဒဿံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ပဉ္စမော၊ ငါးဝက်မြောက်ဖြစ်သော။ အမတဝဂ္ဂေါ၊ အမတဝဂ်တည်း။

တဿ၊ ထိုအမတဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ကား--

အမတံ၊ အမတသုတ်၎င်း။ သမုဒယော၊ သမုဒယသုတ်၎င်း။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ္ဂသုတ်၎င်း။
 သတိံ၊ သတိသုတ်၎င်း။ ကုသလဿိ၊ စ၊ ကုသလရာသိသုတ်၎င်း။ ပါတိမောက္ခံ၊ ပါတိ-
 မောက္ခသံဝရသုတ်၎င်း။ ဒုစ္စရိတံ၊ ဒုစ္စရိတသုတ်၎င်း။ မိတ္တံ၊ မိတ္တသုတ်၎င်း။ ဝေဒနာ-
 ဝေဒနာသုတ်၎င်း။ အာသဝေန စ၊ အာသဝသုတ်၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်ပင်တည်း။

☸☸☸ (ဤမှ နောက် ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်၊ အပ္ပမာဒဝဂ်၊ ဗလကရဏီယဝဂ်၊ သေနာဝဂ်၊ သြဗာဝဂ်
 အားလုံးသည် မဂ္ဂသံယုတ်နှင့် အားလုံး တူ၏။ မဂ္ဂနှင့် သတိပဋ္ဌာနသံယုတ်တည်း။)

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်ဖြစ်သော။

သတိပဋ္ဌာနသံယုတ္တံ၊ သတိပဋ္ဌာနသံယုတ်တည်း။

၄-အုန္ဒြိယသံယုတ်

၁-သုဒ္ဓိကဝဂ်

၁-သုဒ္ဓိကသုတ်

၄၇၁။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ သာဝတ္ထိနိဒါနံတည်း။ တဏှ ခေါ၊ ထိုသို့နေတော်မူရာအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဣမာနိ ပဉ္စ၊ ဤ ၅-ပါးတို့တည်း။ ကတမာနိ ပဉ္စ၊ အဘယ် ၅-ပါးတို့နည်း။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ၎င်း။ ဝိရိယိန္ဒြိယံ၊ ဝိရိယိန္ဒြေ၎င်း။ သတိန္ဒြိယံ၊ သတိန္ဒြေ၎င်း။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ သမာဓိန္ဒြေ၎င်း။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ပညိန္ဒြေ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဣမာနိ ခေါ ပဉ္စ၊ ဤ ၅-ပါးတို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ပဌမသောတာပန္နသုတ်

၄၇၂။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဣမာနိ ပဉ္စ၊ ဤ ၅-ပါးတို့တည်း။ ကတမာနိ ပဉ္စ၊ အဘယ် ၅-ပါးတို့နည်း။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ ဝိရိယိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ သတိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယတော ခေါ အရိယသာဝကော၊ အကြင်ဘုရားရှင်တပည့်သည်။ ပဉ္စနံ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ ဣမေသံ ဣန္ဒြိယာနံ၊ ဤဣန္ဒြေတို့၏။ အဿာဒဉ္စ၊ သာယာဖွယ်ကို၎င်း။ အာဒိနဝဉ္စ၊ အပြစ်ကို၎င်း။ နိဿရဏဉ္စ၊ ထွက်မြောက်ရာ ထွက်မြောက်ကြောင်းကို၎င်း။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့်သိ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ အရိယသာဝကော၊ ဤဘုရားရှင်တပည့်ကို။ အဝိနိပါတဓမ္မော၊ အပါယ်သို့ ကျခြင်းသဘောမရှိသော။ နိယတော၊ မဂ္ဂနိယာမအားဖြင့် မြဲသော။ သမ္မောဓိပရာယဏော၊ အထက်မဂ် ၃-ပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ၎င်း။

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ဒုတိယသောတာပန္နသုတ်

၄၇၃။ (ဤသုတ်၌ သမုဒယဉ္စ အတ္ထကံမဉ္စ ၂-ပုဒ်တို့သည်သာ ထူး၏။ သမုဒယဉ္စ၊ ဖြစ်ခြင်းကို ၎င်း။ အတ္ထကံမဉ္စ၊ ချုပ်ခြင်းကို၎င်းဟု ပေး။)

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ပဌမအရဟန္တသုတ်

၄၇၄။ (ပဉ္စိမာနိ။ပ။ ပညိန္ဒြိယံ ပေးမြဲ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယတော ခေါ အရိယသာဝကော၊ သည်။ ပဉ္စနံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ အဿာဒဉ္စ၊ ကို၎င်း။ အာဒိနဝဉ္စ၊ ကို၎င်း။ နိဿရဏဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ဝိစိတော၊ သိ၍။ အနုပါဒါဝိမုတ္တော၊ ဖ.ဏှာဒိဋ္ဌိ

တို့ဖြင့် မစွဲလမ်းမှု၍ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်သည်။ ဟောတိ၊ ဇါ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤဘုရားရှင်တပည့်ကို။ အရဟံ၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော။ ခိဏာသဝေါ၊ ကုန်ပြီးသော အာသဝရှိသော။ ဝုသိတဝါ၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယကို ကျင့်ဆုံးပြီးသော။ ကတကရဏိယော၊ ပြုအပ်ပြီးသော မင်္ဂကိစ္စရှိသော။ ဩဟိတဘာရော၊ ချအပ်ပြီးသော ခန္ဓာစသော ဝန်ရှိသော။ အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထော၊ အစဉ်သဖြင့် ရောက်အပ်ပြီးသော (အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော) ကိုယ်ကျိုးရှိသော။ ပရိက္ခိဏဘဝသံယောဇနော၊ ကုန်ခန်းပြီးသော ဘဝသံယောဇဉ်ရှိသော။ သမ္ပဒညာဝိမုတ္တော၊ ကောင်းစွာသိ၍ ဘဝမှလွတ်မြောက်ပြီးသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ဇါ။

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ဒုတိယအရဟန္တသုတ်

၄၇၅။ (ဤသုတ်၌ သမုဒယဉ္စ အတ္တင်္ဂမဉ္စ ၂ ပုဒ်တို့သည်သာ ထူး၏။)

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ပဌမသမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၄၇၆။ (ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ။ပ။ ပညိန္ဒြိယံ ပေးမြဲ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေ ကေစိ သမဏာ ဝါ၊ အကြင် (အမှတ်မရှိ) ရဟန်းတို့သည်၎င်း။ ယေ ကေစိ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ အကြင် (အမှတ်မရှိ) ပုဏ္ဏားတို့သည်၎င်း။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ ဣမေသံ ဣန္ဒြိယာနံ၊ ဤဣန္ဒြေတို့၏။ အဿာဒဉ္စ၊ သာယာဖွယ်ကို၎င်း။ အာဒီနဝဉ္စ၊ အပြစ်ကို၎င်း။ နိဿရဏဉ္စ၊ ထွက်မြောက်ရာ ထွက်မြောက်ကြောင်းကို၎င်း။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ နပုဇာနန္တိ၊ အပြားအားဖြင့် မသိကြကုန်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တေ သမဏာ ဝါ၊ ထိုရဟန်းတို့သည်၎င်း။ တေ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ ထိုပုဏ္ဏားတို့သည်၎င်း။ မေ၊ ငါဘုရားသည်။ သမဏေသု ဝါ၊ ကိလေသာငြိမ်းအေးကုန်သော ရဟန်းတို့၌လည်း။ သမဏသမ္ပတာ၊ ကိလေသာငြိမ်းအေးကုန်သော ရဟန်း ဟု သမုတ်အပ်ကုန်သည်။ န (ဟောန္တိ) မဖြစ်ကုန်။ ဗြာဟ္မဏေသု ဝါ၊ မကောင်းမှုကိုအပပြုပြီးသောသူတို့၌လည်း။ ဗြာဟ္မဏသမ္ပတာ၊ မကောင်းမှုကို အပပြုပြီးသောသူ ဟု သမုတ်အပ်ကုန်သည်။ န (ဟောန္တိ) မဖြစ်ကုန်။ တေ အာယသ္မန္တော၊ ဤအရှင်ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။ သာမညတ္တံ ဝါ၊ ရဟန်း၏ဖြစ်ကြောင်းမင်္ဂ၊ ထိုမင်္ဂ၏အကျိုး ဖိုလ်ကို၎င်း။ ဗြဟ္မညတ္တံ ဝါ၊ ဗြာဟ္မဏ၏ဖြစ်ကြောင်းမင်္ဂ၊ ထိုမင်္ဂ၏အကျိုး ဖိုလ်ကို၎င်း။ ဒိဋ္ဌေ တွေ့မြင်အပ်သော။ ဓမ္မေဝ၊ ခန္ဓာ ၅-ပါး တရား၌ပင်လျှင်။ (ပစ္စက္ခအတ္တဘောဉ္စပင်။) သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ အဘိညာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိ၍။ သစ္စိကတွာ၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ကပ်ရောက်၍။ န စ ပန ဝိဟရန္တိ၊ နေလည်းမနေရကုန်။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေ ကေစိ သမဏာ ဝါ၊ အကြင် (အမှတ်မရှိ) ရဟန်းတို့သည်၎င်း။ ယေ ကေစိ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ အကြင် (အမှတ်မရှိ) ပုဏ္ဏားတို့သည်၎င်း။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ သမုဒယဉ္စ၊ ကို၎င်း။ အတ္တင်္ဂမဉ္စ၊ ကို၎င်း။ အဿာဒဉ္စ၊ ကို၎င်း။ အာဒီနဝဉ္စ၊ ကို၎င်း။ နိဿရဏဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ပဇာနန္တိ၊ အပြားအားဖြင့် သိကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တေ သမဏာ ဝါ၊ တို့သည်၎င်း။ တေ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ တို့သည်၎င်း။ မေ၊ ငါဘုရားသည်။ သမဏေသု ဝေဝ၊ တို့၌လည်း။ သမဏသမ္ပတာ၊ ကိလေသာငြိမ်းအေးကုန်သော ရဟန်းဟု

သမုတ်အပ်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဗြာဟ္မဏေသု စ၊ တိဉ္စိလည်း။ ဗြာဟ္မဏသမ္ပတာ၊ မကောင်းမှုကို အပပြုပြီးသောသူဟု သမုတ်အပ်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။) တေ စ ပန အာယသ္မန္တော၊ ထိုအရှင် ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သာမညတ္ထဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ဗြဟ္မညတ္ထဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ဒိဋ္ဌေ၊ တွေ့မြင်အပ်သော။ ဓမ္မေဝ၊ ခန္ဓာ ၅-ပါး တရား၌ပင်လျှင်။ (ပစ္စက္ခအတ္တဘော၌ပင်။) သယံ။ ကိုယ်တိုင်။ အဘိညာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိ၍။ သစ္စိကတွာ၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ကပ်ရောက်၍။ ဝိဟရန္တိ၊ နေကုန်၏။ ဣတိ၊ ၏။

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ဒုတိယသမဏ ဗြာဟ္မဏသုတ်

၄၇၇။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေ ကေစိ သမဏာ ဝါ၊ အကြင် ရဟန်းတို့သည်၎င်း။ ယေ ကေစိ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၎င်း။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေကို။ နပ္ပလာနန္တိ၊ မသိကုန်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယသမုဒယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ၏ဖြစ်ကြောင်းကို။ နပ္ပလာနန္တိ၊ ကုန်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယနိရောဓံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာကို။ နပ္ပလာနန္တိ၊ ကုန်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယနိရောဓဂါမိနိ* ပဋိပဒံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက် ကြောင်းအကျင့်ကို။ နပ္ပလာနန္တိ၊ ကုန်။ ဝိရိယိန္ဒြိယံ၊ ကို။ နပ္ပလာနန္တိ၊ မသိကုန်။ ပ။ သတိန္ဒြိယံ၊ ကို။ နပ္ပလာနန္တိ၊ မသိကုန်။ ပ။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ ကို။ နပ္ပလာနန္တိ၊ မသိကုန်။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ကို။ နပ္ပလာနန္တိ၊ မသိကုန်။ ပညိန္ဒြိယသမုဒယံ၊ ကို။ နပ္ပလာနန္တိ၊ မသိကုန်။ ပညိန္ဒြိယနိရောဓံ၊ ကို။ နပ္ပလာနန္တိ၊ မသိကုန်။ ပညိန္ဒြိယနိရောဓဂါမိနိ* ပဋိပဒံ၊ ကို။ နပ္ပလာနန္တိ၊ ကုန်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တေ သမဏာ ဝါ၊ တို့သည်၎င်း။ တေ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ တို့သည်၎င်း။ မေ၊ ငါဘုရားသည်။ ပ။ ဗြာဟ္မဏသမ္ပတာ၊ ကုန်သည်။ န (ဟောန္တိ) မဖြစ်ကုန်။ ပ။ န စ ပန ဝိဟရန္တိ၊ ကုန်။

(ဤ ဗျုတိရောက န မေ တေ ဝါကျနှင့် အနွယ် တေ ခေါ် မေ ဝါကျများကို ပဌမသမဏဗြာဟ္မဏ သုတ်အတိုင်း ပေး။ နပ္ပလာနန္တိ စသည်၌လည်း န-ပဋိပဒေစဖြုတ်၍ ပလာနန္တိ သိကုန်၏ဟု သမ္ပန်ရုံသာ ထူး၏။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-ဒဋ္ဌဗ္ဗသုတ်

၄၇၈။ (ပဉ္စိမာနိ စသည် ပေးမြဲ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကတ္ထ စ၊ အဘယ်၌။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်အပ်သနည်း။ စတူသု၊ ၄-ပါးကုန်သော။ သောတာပတ္တိယဂေသု၊ သောတာပတ္တိမဂ် အယဉ်သို့ ရှေးဦးစွာရောက်သူ သောတာပန်၏ သိကြောင်း အင်္ဂါတို့၌ ။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်အပ်၏။) တေ၊ ဤသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏ သိကြောင်းအင်္ဂါတို့၌။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ အပ်၏။

၁။ သောတံ (အရိယဇ္ဇေ) အာဒိတော ပဇ္ဇတိ (အဓိဂစ္ဆတိ)တိ သောတာပတ္တိ၊ ပဌမကပုဂ္ဂလော။ သောတာပတ္တိသမ္ပာ အင်္ဂါနိ သောတာပတ္တိယင်္ဂါနိ၊ တေသု-ဟု ပြု။ အရိယမဂ်အယဉ်သို့ ရှေးဦးစွာရောက်သော သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်၏ သိကြောင်းအင်္ဂါများ၊ သောတာပန်ဟု သိကြောင်းအင်္ဂါများ ဟူလို။ ရတနာ ၃-ပါး၌ သက်ဝင်ယုံကြည်မှု ၃-ပါးနှင့် အရိယကန္တသီလ ၁-ပါး ပေါင်း ၄-ပါးဟူ။ သပ္ပာရိသသံသေဝ စသော ၄-ပါးကို သောတာပတ္တိယင်္ဂါ ခေါ်ရာ၌ သောတဿ (အရိယမဂ္ဂဿ) အာဒိတော ပဇ္ဇနံ (ပဋိလာဘော) သောတာပတ္တိ၊ သောတာပတ္တိယာ အင်္ဂါနိ (သမ္ဘာရာနိ) သောတာပတ္တိယင်္ဂါဟု ပြု။ အရိယမဂ်အယဉ်သို့ ရှေးဦးစွာရောက်ခြင်း ရခြင်းငှါ ဖြစ်သော အင်္ဂါများဟု ဆိုလိုသည်။ (သံ-ဋ ၂-မျက်နှာ ၆၇၊ စာပိုဒ် ၄၁။ ၎င်း၌ စာပိုဒ် ၄၁။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကတ္တ စ၊ အဘယ်၌။ ဝိရိယိန္ဒြိယံ၊ ကိ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ နည်း။ စတုသု၊ ကုန်သော။ သမ္ပပ္ပဓာ-
 နေသု၊ သမ္ပပ္ပဓာန်တို့၌။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ အပ်၏။) ဧတ္ထ၊ ဤသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏သိကြောင်းအင်္ဂါတို့၌။
 ဝိရိယိန္ဒြိယံ၊ ကိ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကတ္တ စ၊ ၌။ သတိန္ဒြိယံ၊ ကိ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ နည်း။ စတုသု၊
 ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနေသု၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့၌။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ အပ်၏။) ဧတ္ထ၊ ဤသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏
 သိကြောင်းအင်္ဂါတို့၌။ သတိန္ဒြိယံ၊ ကိ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကတ္တ စ၊ ၌။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ ကိ။
 ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ နည်း။ စတုသု၊ ကုန်သော။ ဈာနေသု၊ ဈာန်တို့၌။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ အပ်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤသောတာပန်
 ပုဂ္ဂိုလ်၏ သိကြောင်းအင်္ဂါတို့၌။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ ကိ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကတ္တ စ၊ ၌။ ပညိန္ဒြိယံ၊
 ကိ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ နည်း။ စတုသု၊ ကုန်သော။ အရိယသစ္စေသု၊ အရိယသစ္စာတို့၌။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ အပ်၏။)
 ဧတ္ထ၊ ဤသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏ သိကြောင်းအင်္ဂါတို့၌။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ကိ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။
 ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ ဣမာနိ ခေါ် ပဉ္စ၊ ဤ ၅-ပါးတို့တည်း။

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ပဌမဝိဘင်္ဂသုတ်

၄၇၉။ (ပဉ္စမာနိ စသည် ပေးမြဲ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြိယသည်။ ကတမဉ္စ၊
 အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ အရိယသာဝကော၊ ဘုရားရှင်၏
 တပည့်သည်။ “သော ဘဂဝါ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ ဣတိပိ၊ ပူဇော်အထူးကိုခံတော်မူထိုက်သော
 ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း။ အရဟံ၊ အရဟမည်တော်မူ၏။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိပိ၊
 အလုံးစုံသော တရားတို့ကို အမှန်ကိုယ်တိုင် သိတော်မူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း။ သမ္မာ-
 သမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိပိ၊ ဝိဇ္ဇာ ၃-ပါး၊ ဝိဇ္ဇာ ၈-ပါး၊
 စရဏ ၁၅-ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း။ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော၊ ၏။
 သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိပိ၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူသော ဤအကြောင်းကြောင့်
 လည်း။ သုဂတော၊ ၏။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိပိ၊ သတ္တောကာသ သင်္ခါရဟူသော လောက
 ၃-ပါးကို သိတော်မူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း။ လောကဝိဒ္ဓါ၊ ၏။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။
 ဣတိပိ၊ မိမိထက်မြတ်သူမရှိ အမြတ်ဆုံးဖြစ်၍ ဆုံးမထိုက်သူ ယောက်ျားဟူသမျှတို့ကို ဆုံးမတော်
 မူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း။ အနုတ္တရောပရိသဒ္ဓမ္မသာရထိ၊ ၏။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။
 ဣတိပိ၊ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း။ သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ၊
 ၏။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိပိ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို သိတော်မူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း။
 ဗုဒ္ဓေါ၊ ၏။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိပိ၊ ဘုန်းတော် ၆-ပါးနှင့်ပြည့်စုံတော်မူသော ဤအကြောင်း
 ကြောင့်လည်း။ ဘဂဝါတိ၊ ဘဂဝါမည်တော်မူ၏”ဟူ၍။ သဒ္ဓေါ၊ ယုံကြည်သူသည်။ ဝါ၊ ယုံကြည်
 ခြင်းရှိသူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဗောဓိံ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၊
 သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို။ သဒ္ဓဟတိ၊ ယုံကြည်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤယုံကြည်မှုကို။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊
 သဒ္ဓိန္ဒြိယဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝိရိယိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ကတမဉ္စ၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ၌။ အရိယ-
 သာဝကော၊ သည်။ အကုသလ္လာနံ ဓမ္မာနံ၊ အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ပဟာနာယ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။

၁။ ပါဠိတော်၌ စတုသု သောတာပတ္တိယင်္ဂေသု၊ စတုသု သမ္ပပ္ပဓာနေသု၊ စတုသု သတိပဋ္ဌာနေသု၊ စတုသု
 ဈာနေသု၊ စတုသု အရိယသစ္စေသု-ဟု တချောင်းပို၍ရှိပေသည်။

ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ ကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ဥပသမ္ပဒါယ၊ ပြည့်စုံစေခြင်းငှါ။ အာရဒ္ဓဝိရိယော၊ အားထုတ်အပ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍။ ထာမဝါ၊ အင်အားအစွမ်းရှိသည်ဖြစ်၍။ ဒဠ္ဇပရက္ကမော၊ ခြံမြဲသော အားအဆင်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ကုသိုလ်တရားတို့၌။ အနိက္ခိတ္တဓရော၊ မချအပ်သောဝန်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤအားထုတ်မှုကို။ ဝိရိယိန္ဒြိယံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သတိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ကတမဉ္စ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ၌။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ သတိမာ၊ သတိရှိသည်ဖြစ်၍။ ပရမေန၊ လွန်ကဲသော။ သတိနေပက္ကေန၊ သတိပညာနှင့်။ (ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်၌ယှဉ်သော သတိနှင့် ဟူလို။) ဝါ၊ သတိ၏ရင့်ကျက်သည်၏ အဖြစ်နှင့်။ (ရင့်ကျက်သော သတိနှင့် ဟူလို။) သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စိရကတမ္ပိ၊ ကြာမြင့်သောအခါက ပြုအပ်ခဲ့ပြီးသော အမှုကို၎င်း။ စိရဘာသိတမ္ပိ၊ ကြာမြင့်သော အခါက ပြောဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော စကားကို၎င်း။ သရိတာ၊ အောက်မေ့နိုင်သည်။ အနုဿရိတာ၊ အဖန်ဖန်အောက်မေ့နိုင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤအောက်မေ့မှုကို။ သတိန္ဒြိယံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ကတမဉ္စ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ၌။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ ဝေါဿဂုံ၊ သင်္ခါရအစုကို စွန့်လွှတ်ရာသော နိဗ္ဗာန်ကို။ အာရမ္မဏံ ကရိတွာ၊ အာရုံပြု၍။ သမာဓိံ၊ တည်ကြည်မှုကို။ လဘတိ၊ ရ၏။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ဧကဂ္ဂတံ၊ တခုတည်းသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ လဘတိ၊ ရ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤတည်ကြည်မှုကို။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပညိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ကတမဉ္စ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ၌။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ ပညာဝါ၊ ပညာရှိသည်။ ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ၊ အဖြစ်အပျက်ကိုသိသော။ (ဂမ္မဓာတ် ဗုဒ္ဓုတ္တကြံ။) အရိယာယ၊ မြတ်သော။ နိဗ္ဗေဓိကာယ၊ လောဘ ဧေါသ မောဟ အစုအခဲကို ဖောက်ခွဲနိုင်သော။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ၊ ဆင်းရဲကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်စေတတ်သော။ ပညာယ၊ ပညာနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤသိမှုကို။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမာနိ ခေါ၊ ဤသည်တို့ကား။ ပဉ္စ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့တည်း။

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ နိပစ္စတိတိ နိပကော၊ နိပကဿ ဘာဝေါ နေပက္ကံ၊ ပညာ။ သတိ ဓ နေပက္ကံ ဓ သတိနေပက္ကံ၊ တေန ဟူပြု။ ဒဠ္ဇကထာနည်း။ နိပါယတိ သံကိလေသဓမ္မေ ဝိသောသေတိ နိက္ခာမေတိတိ နိပကော၊ ထိရတိက္ခသတိ-ပုဂ္ဂလော၊ နိပကဿ ဘာဝေါ နေပက္ကံ၊ သတိယာ နေပက္ကံ သတိနေပက္ကံ၊ တေန-ဟု ပြု၊ ဤနည်းကား ဋီကာ နည်းတည်း။

၂။ ဝေါဿဋီယတိ သင်္ခါရဂတံ တေသ္မိံ အဓိဂတေတိ ဝေါဿဂေါ၊ နိဗ္ဗာန်။ တံ အာရမ္မဏံ ကရိတွာ။ ဋီ။ တေသ္မိံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို။ အဓိဂတေ၊ ရအပ်သည်ရှိသော်။ သင်္ခါရဂတံ၊ တေဘူမကံ သင်္ခါရဂုဏ်နာမ်ကို။ ဝေါဿဋီ-ယတိ၊ စွန့်လွှတ်အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝေါဿဂေါ၊ မည်၏။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်တည်း။ တံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို။ အာရမ္မဏံ ကရိတွာ၊ အာရုံပြု၍-ဟု သမ္မန်။

၁၀-ဒုတိယဝိဘက်သုတ်

၄၇၀။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဣမာနိ ပဉ္စ၊ ဤ ၅-ပါးတို့တည်း။ ကတမာနိ ပဉ္စ၊ အဘယ် ၅-ပါးတို့နည်း။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေရင်း။ ပ။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ပညိန္ဒြေရင်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေသည်။ ကတမဉ္စ၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမာ ဉ္စ။ အရိယသာဝကော၊ ဘုရားရှင်၏ တပည့်သည်။ “သောဘဂဝါ၊ ထိမြတ်စွာဘုရားသည်။ ဣတိပိ၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း။ အရဟံ၊ အရဟမည်တော်မူ၏။ သောဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိပိ၊ အလုံးစုံသော တရားတို့ကို အမှန်ကိုယ်တိုင် သိတော်မူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏။ သောဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိပိ၊ ဝိဇ္ဇာ ၃-ပါး၊ ဝိဇ္ဇာ ၈-ပါး၊ စရဏ ၁၅-ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော၊ ၏။ သောဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိပိ၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း။ သုဂတော၊ ၏။ သောဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိပိ၊ သတ္တော့ကာသ သင်္ခါရဟူသော လောက ၃-ပါးကို သိတော်မူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း။ လောကဝိဒ္ဓါ၊ ၏။ သောဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိပိ၊ မိမိထက်မြတ်သူမရှိ အမြတ်ဆုံးဖြစ်၍ ဆုံးမထိုက်သူ ယောကျ်ားဟူသမျှတို့ကို ဆုံးမတော်မူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း။ အနုတ္တရောပုရိသဒမ္မသာရထိ၊ ၏။ သောဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိပိ၊ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း။ သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ၊ ၏။ သောဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိပိ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို သိတော်မူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း။ ဗုဒ္ဓေါ၊ ၏။ သောဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိပိ၊ ဘုန်းတော် ၆-ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း။ ဘဂဝါတိ၊ ဘဂဝါမည်တော်မူ၏” ဟူ၍။ သဒ္ဓေါ၊ ယုံကြည်သူသည်။ ဝါ၊ ယုံကြည်ခြင်းရှိသူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဗောဓိံ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို။ သဒ္ဓဟတိ၊ ယုံကြည်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤယုံကြည်မှုကို။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝိရိယိန္ဒြိယံ၊ ဝိရိယိန္ဒြေသည်။ ကတမဉ္စ၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမာ ဉ္စ။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ပဟာနာယ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ ကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ဥပသမ္ပဒါယ၊ ပြည့်စုံစေခြင်းငှါ။ အာရဒ္ဓဝိရိယော၊ အားထုတ်အပ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍။ ထာမဝါ၊ အင်အားအစွမ်းရှိသည်ဖြစ်၍။ ဒဠပရက္ကမော၊ မြဲမြံသော အားအဆင့်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ကုသိုလ်တရားတို့၌။ အနိက္ခိတ္တဓုရော၊ မချအပ်သော ဝန်ရှိသည်ဖြစ်၍။ (ဝိဟရတိ၊ နေ၏။) သော၊ ထိုအရိယသာဝကသည်။ အနုပ္ပန္နာနံ၊ မဖြစ်ကုန်သေးသော။ ပါပကာနံ၊ ယုတ်မာကုန်သော။ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ အနုပ္ပါဒါယ၊ မဖြစ်စေခြင်းငှါ။ ဆန္တံ၊ လုံ့လ ‘ဝိရိယ’ ကို ဖြစ်စေတတ်သော ဆန္ဒကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဝါယမတိ၊ အားထုတ်၏။ ဝိရိယံ၊ လုံ့လကို။ အာရဘတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပဂ္ဂဏာတိ၊ ပျင်းခွင့်မရ ထောက်ပံ့မ၏။ ပဒဟတိ၊ အမိုးကြေကြေ အရေခန်းခန်း မဆုတ်တန်းအားထုတ်၏။ ဥပ္ပန္နာနံ၊ ဖြစ်ပြီးကုန်သော။ (ဖြစ်ပြီးသော အကုသိုလ်နှင့်တူကုန်သော) ပါပကာနံ၊ ယုတ်မာကုန်သော။ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ပဟာနာယ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။ ဆန္တံ၊ လုံ့လ ‘ဝိရိယ’ ကို ဖြစ်စေတတ်သော ဆန္ဒကို။ ဇနေတိ၊ ၏။ ဝါယမတိ၊ ၏။ ဝိရိယံ၊ ကို။ အာရဘတိ၊ ၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ပဂ္ဂဏာတိ၊ ၏။ ပဒဟတိ၊ ၏။ အနုပ္ပန္နာနံ၊ ကုန်သော။ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ ကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှါ။ ဆန္တံ၊ ကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဝါယမတိ၊ ၏။

ဝိရိယံ၊ ကိ။ အာရဘတိ၊ ဧ။ စိတ္တံ၊ ကိ။ ပဂ္ဂဏှာတိ၊ ဧ။ ပဒဟတိ၊ ဧ။ ဥပ္ပန္နာနံ၊ ဖြစ်ပြီးကုန်သော။ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ ကုသိုလ်တရားတို့၏။ ငွှိတိယာ၊ တည်ခြင်းငှါ။ အသမ္မောသာယ၊ မပျက်စီးခြင်းငှါ။ ဘိယျောဘာဝါယ၊ လွန်စွာဖြစ်စေခြင်း တိုးပွားခြင်းငှါ။ ဝေပုလ္လာယ၊ ပြန်ပြောစည်ကားခြင်းငှါ။ ဘာဝနာယ၊ ဘာဝနာ၏။ ပါရိပူရိယာ၊ ပြည့်ခြင်းငှါ။ (ပါရိပူရိယာတိ ဘာဝနာယ ပရိပူရဏတ္ထံ။ ဣ။) ဆန္တံ၊ လုံ့လ'ဝိရိယ'ကို ဖြစ်စေတတ်သော ဆန္ဒကို။ ဝါ၊ လုံ့လ'ဝိရိယ'တည်းဟူသော ဆန္ဒကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဝါယမတိ၊ အားထုတ်၏။ ဝိရိယံ၊ လုံ့လကို။ အာရဘတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ စိတ္တံ၊ ကိ။ ပဂ္ဂဏှာတိ၊ ပျင်းခွင့်မရ ထောက်ပံ့မ၏။ ပဒဟတိ၊ အရိုးကြေကြေ အရေခန်းခန်း မဆုတ်တမ်း အားထုတ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤ ၄-ဌာန၌ အားထုတ်ခြင်းကို။ ဝိရိယိန္ဒြိယံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သတိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ကတမဉ္စ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ၌။ အရိယသဘဝကော၊ သည်။ သတိမာ၊ သတိရှိသည်ဖြစ်၍။ ပရမေန၊ လွန်ကဲသော။ သတိနေပက္ကေန၊ သတိပညာနှင့်။ ဝါ၊ သတိ၏ ရင့်ကျက်သည်၏ အဖြစ်နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ စိရကတမ္ပိ၊ ကြာမြင့်သော အခါက ပြုအပ်ခဲ့ပြီးသော အမှုကို၎င်း။ စိရဘာသိတမ္ပိ၊ ကြာမြင့်သောအခါက ပြောဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော စကားကို၎င်း။ သရိတာ၊ အောက်မေ့နိုင်သည်။ အနုဿရိတာ၊ အဖန်ဖန် အောက်မေ့နိုင်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ သော၊ ထိုအရိယသဘဝကသည်။ အာတာပိ၊ ၍။ သမ္ပဇာနော၊ ၍။ သတိမာ၊ ၍။ လောကေ၊ ၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ကိ။ ဝိနေယျ၊ ၍။ ကာယေ၊ ၌။ ကာယာနုပဿိ၊ ၍။ ဝိဟရတိ၊ ဧ။ ဝေဒနာယ၊ တို့၌။ ပ။ စိတ္တေ၊ ၌။ ပ။ အာတာပိ၊ ၍။ သမ္ပဇာနော၊ ၍။ သတိမာ၊ ၍။ လောကေ၊ ၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ကိ။ ဝိနေယျ၊ ၍။ ဓမ္မေယ၊ တို့၌။ ဓမ္မာနုပဿိ၊ ၍။ ဝိဟရတိ၊ ဧ။ ဣဒံ၊ ဤ အောက်မေ့မှုကို။ သတိန္ဒြိယံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ကတမဉ္စ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ၌။ အရိယသဘဝကော၊ သည်။ ဝေါဿဂ္ဂံ၊ သင်္ခါရအစုကို စွန့်လွှတ်ရာသော နိဗ္ဗာန်ကို။ အာရမ္မဏံ ကရိတံ၊ အာရုံပြု၍။ သမာဓိံ၊ တည်ကြည်မှုကို။ လဘတိ၊ ရ၏။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ဧကဂ္ဂတံ၊ တခုတည်းသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ လဘတိ၊ ရ၏။ သော၊ ထိုအရိယသဘဝကသည်။ ကာမေဟိ၊ (ဝတ္ထု၊ ကိလေသာ) ကာမတို့မှ။ ဝိဝိစ္စေ၊ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင်။ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ အကုသိုလ်တရားတို့မှ။ ဝိဝိစ္စ ဝေ၊ သာလျှင်။ သဝိတက္ကံ၊ ဝိတက်နှင့် တကွဖြစ်သော။ သဝိစာရံ၊ ဝိစာရနှင့်တကွဖြစ်သော။ ဝိဝေကဇံ၊ နိဝရဏတို့မှ ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ ပီတိသုခံ၊ ဖရဏာပီတိ စေတသိကသုခရှိသော။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ကိ။ ဥပသမ္ပဇေ၊ ၍။ ဝိဟရတိ၊ ဧ။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ၊ ဝိတက်၊ ဝိစာရတို့၏။ ဝူပသမာ၊ ကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ၌။ စေတသော၊ စိတ်ကို။ သမ္ပသာဒနံ၊ ကြည်လင်စေတတ်သော။ စေတသော၊ ဧ။ ဧကောဒိဘာဝံ၊ မြတ်လည်းမြတ်၊ တိုးပွားလည်း တိုးပွားစေတတ်သော သမာဓိကို ဖြစ်စေတတ်သော။ အဝိတက္ကံ၊ သော။ အဝိစာရံ၊ သော။ သမာဓိဇံ၊ ပဌမဈာန်သမာဓိကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော။ ပီတိသုခံ၊ သော။ ဒုတိယံ ဈာနံ၊ ကိ။ ဥပသမ္ပဇေ၊ ၍။ ဝိဟရတိ၊ ဧ။ ပီတိယာ၊ ကိ။ ဝိရာဂါ စ၊ စက်ဆုပ်ခြင်းကြောင့်လည်း။ ဥပေက္ခကော စ၊ ၎င်း။ သတော စ၊ ၎င်း။ သမ္ပဇာနော စ၊ ၎င်း။ ဝိဟရတိ၊ ဧ။ သုခဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ဧ။ ယံ၊ အကြင် (တတိယဈာန်ဟူသော) အကြောင်းကြောင့်။ တံ၊ ထို (တတိယဈာန်) ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အရိယာ၊ ဘုရားအစရှိသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ “ဥပေက္ခကော၊

(တတိယဈာန် ချမ်းသာကိုပင်) လျစ်လျူရှုနိုင်ပေသောသူ။ သတိမာ၊ သတိရှိပေသောသူ။ သုခဝိဟာရိတိ၊ ချမ်းသာစွာ နေလေ့ရှိပေသောသူ” ဟူ၍။ အာစိက္ခန္တိ၊ ချီးမွမ်းအံ့သြ ပြောတော် မှုကြကုန်၏။ (တံ)တတိယဈာန်၊ ထိုတတိယဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇာ၊ ရှိ။ ဝိဟရတိ၊ ၎င်း။ သုခဿ စ၊ ကိုလည်း။ ပဟာနာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခဿ စ၊ ကိုလည်း။ ပဟာနာ၊ ကြောင့်။ ပုဗ္ဗေ၊ ဦးပင်လျှင်။ သောမနဿ ဒေါမနဿာနံ၊ တို့၏။ အတ္ထင်္ဂမာ၊ ကြောင့်။ အဒုက္ခမသုခံ၊ သော။ ဥပေက္ခာသတိပါရိ သုဒ္ဓိံ၊ သော။ စတုတ္ထဈာန်၊ ကို။ ဥပသမ္ပဇာ၊ ရှိ။ ဝိဟရတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤသို့နေ ခြင်းကို။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ (ဤသမာဓိန္ဒြိယံ အနက်နှင့် အဆုံးအဖြတ်တို့ကို မဂ္ဂသံယုတ် စာပိုဒ် ၈-ဝိဘင်္ဂသုတ်၌ ရှု။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပညိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ကတမဉ္စ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤ။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ ပညာဝါ၊ ပညာရှိသည်။ ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ၊ အဖြစ်အပျက်ကို သိသော။ အရိယာယ၊ မြတ် သော။ နိဗ္ဗေဓိကာယ၊ လောဘ ဒေါသ မောဟအစအခဲကို ဖောက်ခွဲနိုင်သော။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ၊ ဆင်းရဲကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်စေတတ်သော။ ပညာယ၊ ပညာနှင့်။ သမန္နာ ဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ သော၊ ထိုအရိယသာဝကသည်။ “ဣဒံ၊ ဤတေဘူမက ရုပ်နာမ်သည်။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဆင်းရဲတည်း” ဟု။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ “အယံ၊ ဤတဏှာလောဘသည်။ ဒုက္ခသမုဒယောတိ၊ ဆင်းရဲ၏ ဖြစ်ကြောင်းတည်း” ဟု။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ “အယံ၊ ဤနိဗ္ဗာန်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓောတိ၊ ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်တည်း” ဟု။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ “အယံ၊ ဤမဂ္ဂင် ၈-ပါးသည်။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါတိ၊ ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက် ကြောင်းအကျင့်တည်း” ဟု။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤသစ္စာ ၄-ပါးကို သိမှုကို။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမာနိ ခေါ၊ တို့ကား။ ပဉ္စ၊ ၅-ပါး ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့တည်း။ ဣတိ၊ ၎င်း။

ဒဿံ၊ ဆယ်ရမြောက်သောသုတ်တည်း။
ပဌမော၊ သော။ သုဒ္ဓိကဝဂ္ဂေါ၊ တည်း။

တဿ၊ ထိုသုဒ္ဓိကဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ကား—

သုဒ္ဓိကဉ္စေ၊ သုဒ္ဓိကသုတ်၎င်း။ ဧဝံ၊ သောတာ၊ ပဌမ သောတာပန္နသုတ်၊ ဒုတိယ သောတာပန္န သုတ်တို့၎င်း။ အပရေ၊ တပါးကုန်သော။ ဒုဝေ အရဟန္တာ၊ ပဌမ အရဟန္တာသုတ်၊ ဒုတိယ အရဟန္တာ သုတ်တို့၎င်း။ အပရေ၊ ကုန်သော။ ဒုဝေ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ ပဌမ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်၊ ဒုတိယ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်တို့၎င်း။ ဒဌဗ္ဗံ၊ ဒဌဗ္ဗသုတ်၎င်း။ အပရေ၊ ကုန်သော။ ဒုဝေ ဝိဘင်္ဂါ၊ ပဌမ ဝိဘင်္ဂသုတ်၊ ဒုတိယဝိဘင်္ဂသုတ်တို့၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၂-မုဒုတရဝဂ်
၁-ပဋိလင်္ကာသုတ်

၄၀။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဣမာနိ ပဉ္စ၊ ဤ ၅-ပါးတို့တည်း။ ကတမာနိ ပဉ္စ၊ အဘယ် ၅-ပါးတို့နည်း။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ၎င်း။ ပ။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ပညိန္ဒြေ၎င်းတည်း။

ဘိက္ခဝေ တို့။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ သည်။ ကတမဉ္စ၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာ
 တော်၌။ အရိယသာဝကော၊ ဘုရားရှင်၏တပည့်သည်။ “သော ဘဂဝါ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။
 ဣတိပိ၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း။ အရဟံ၊ အရဟ
 မည်တော်မူ၏။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိပိ၊ အလုံးစုံသောတရားထို့ကို အမှန်ကိုယ်တိုင် သိတော်
 မူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ သော
 ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိပိ၊ ဝိဇ္ဇာ ၃-ပါး၊ ဝိဇ္ဇာ ၈-ပါး၊ စရဏ ၁၅-ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော
 ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း။ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော၊ ။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိပိ၊
 ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း။ သုဂတော၊ ။ သော
 ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိပိ၊ သတ္တောကာသ သင်္ခါရဟူသော လောက ၃-ပါးကို သိတော်မူသော
 ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း။ လောကဝိဒ္ဓါ၊ ။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိပိ၊ မိမိထက် မြတ်သူ
 မရှိ အမြတ်ဆုံးဖြစ်၍ ဆုံးမထိုက်သူ ယောက်ျားဟူသမျှတို့ကို ဆုံးမတော်မူသော ဤအကြောင်း
 ကြောင့်လည်း။ အနုတ္တရေပုရိသဒမ္မသာရထိ၊ ။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိပိ၊ နတ်လူတို့၏
 ဆရာဖြစ်တော်မူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း။ သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ၊ ။ သော ဘဂဝါ၊
 သည်။ ဣတိပိ၊ သစ္စာ ၄ ပါးကို သိတော်မူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း။ ဗုဒ္ဓေါ၊ ။
 သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိပိ၊ ဘုန်းတော် ၆-ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ဤအကြောင်းကြောင့်
 လည်း။ ဘဂဝါတိ၊ ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏”ဟူ၍။ သဒ္ဓေါ၊ ယုံကြည်သူသည်။ ဝါ၊ ယုံကြည်ခြင်း
 ရှိသူသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တထာဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဗောဓိံ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၊
 သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို။ သဒ္ဓဟတိ၊ ယုံကြည်၏။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဣဒံ၊ ဤယုံကြည်မှုကို။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊
 သဒ္ဓိန္ဒြိယဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဘိက္ခဝေ တို့။ ဝိရိယိန္ဒြိယံ သည်။ ကတမဉ္စ၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ စတ္တာရော၊
 ၄-ပါးကုန်သော။ သမ္ပပ္ပဓာနေ၊ သမ္ပပ္ပဓာန်တို့ကို။ အာရဗ္ဗ၊ အကြောင်းပြု၍ ။ ယံ ဝိရိယံ၊
 အကြင် လုံ့လကို။ ပဋိလဘတိ၊ ရ၏။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဣဒံ၊ ဤလုံ့လကို။ ဝိရိယိန္ဒြိယံ၊ ဟူ၍။
 ဝုစ္စတိ၊ ။

ဘိက္ခဝေ တို့။ သတိန္ဒြိယံ သည်။ ကတမဉ္စ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။
 သတိပဋ္ဌာနေ၊ တို့ကို။ အာရဗ္ဗ၊ ၍။ ယံ သတိံ၊ ကို။ ပဋိလဘတိ၊ ရ၏။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဣဒံ၊
 ဤသတိကို။ သတိန္ဒြိယံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ။

ဘိက္ခဝေ တို့။ သမာဓိန္ဒြိယံ သည်။ ကတမဉ္စ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဣဓ၊ ၌။ အရိယ-
 သာဝကော၊ သည်။ ဝေါဿဂ္ဂံ၊ သင်္ခါရအစုကို စွန့်လွှတ်ရာသော နိဗ္ဗာန်ကို။ အာရမ္မဏံ ကရိတွာ၊
 အာရုံပြု၍။ သမာဓိံ၊ တည်ကြည်မှုကို။ လဘတိ၊ ရ၏။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ကေဂ္ဂတံ၊ တခုတည်းသော
 အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ လဘတိ၊ ရ၏။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဣဒံ၊ ဤတည်ကြည်မှုကို။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊
 ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ။

ဘိက္ခဝေ တို့။ ပညိန္ဒြိယံ သည်။ ကတမဉ္စ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဣဓ၊ ၌။ အရိယသာဝကော၊
 သည်။ ပညဝါ၊ ပညာရှိသည်။ ဥဒယတ္တဂါမိနိယာ၊ အဖြစ် အပျက်ကိုသိသော။ အရိယာယ၊
 မြတ်သော။ နိဗ္ဗေဓိကာယ၊ လောဘ ဒေါသ မောဟ အစုအခဲကို ဖောက်ခွဲနိုင်သော။ သမ္မာ၊

၁။ သမ္ပပ္ပဓာနေ အာရဗ္ဗာတိ သမ္ပပ္ပဓာနေ ပဋိစ္စံ၊ သမ္ပပ္ပဓာနေ ဘာဝေန္နောတိ အတ္တော။ ဌ။

ကောင်းစွာ။ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ၊ ဆင်းရဲကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေတတ်သော။ ပညာယ၊ ပညာနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤသို့။ ဤသို့မူကို။ ပညိန္ဒိယံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမာနိ ဝေါ၊ ဤသည်တို့ကား။ ပဉ္စ၊ ၅-ပါး ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့တည်း။ ဣတိ၊ ၎င်း။

ပဌမံ ချေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ပဌမသံခိတ္တသုတ်

၄၇၂။ (ပဉ္စမာနိ စသည် ပေးမြဲ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမေသံ ခေါ၊ ပဉ္စန္ဒံ ဣန္ဒြိယာနံ၊ ဤ ၅-ပါးကုန်သော ဣန္ဒြေတို့၏။ သမတ္တာ၊ ပြီးစီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိပုရတ္တာ၊ ပြည့်စုံပြီးသည် ၏အဖြစ်ကြောင့်။ အရဟံ၊ ရဟန္တာသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တတော၊ ထိုရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝိပဿနာ၊ မဂ်ဖိုလ်တို့၌ အကျုံးဝင်သော ဣန္ဒြေတို့အောက်။ မုဒုတရေဟိ၊ နှသော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့်။ အနာဂါမိ၊ အနာဂါမ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တတော၊ ထိုအနာဂါမ်၏ ဝိပဿနာမဂ်ဖိုလ်တို့၌ အကျုံးဝင်သော ဣန္ဒြေတို့အောက်။ မုဒုတရေဟိ၊ နှသော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့်။ သကဒါဂါမိ၊ သကဒါဂါမ် သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တတော၊ ထိုသကဒါဂါမ်၏ ဝိပဿနာ မဂ်ဖိုလ်တို့၌ အကျုံးဝင်သော ဣန္ဒြေ တို့အောက်။ မုဒုတရေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တတော၊ ထိုသောတာပန်၏ ဝိပဿနာ မဂ်ဖိုလ်တို့၌ အကျုံးဝင်သော ဣန္ဒြေတို့အောက်။ မုဒု- တရေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ ဓမ္မာနုသာရိ၊ ပညာတရားဖြင့် မဂ္ဂသောတကို အစဉ်အောက်မေ့လေ့ရှိသူ (သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်) သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တတော၊ ထိုပညာဖြင့် မဂ္ဂသောတကို အစဉ်အောက်မေ့လေ့ရှိသူ၏ ဝိပဿနာမဂ်ဖိုလ်တို့၌ အကျုံးဝင်သော ဣန္ဒြေတို့အောက်။ မုဒုတ- ရေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ သဒ္ဓါနုသာရိ၊ သဒ္ဓါဖြင့် မဂ္ဂသောတကို အစဉ်အောက်မေ့လေ့ရှိသူ (သောတာ ပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်) သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ဒုတိယသံခိတ္တသုတ်

၄၇၃။ (ဤသုတ်၌—တတော၊ ထိုရဟန္တာ၏ ဖိုလ်၌ အကျုံးဝင်သော ဣန္ဒြေတို့အောက်။ စသည်ဖြင့် ဖိုလ်ကိုသာ စွဲပါ။ တတောတိ ဖလဝသေန နိဿက္ကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ၄။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣတိ ခေါ၊ ဤသို့။ ဣန္ဒြိယဝေမတ္တတာ၊ ဣန္ဒြေတို့၏မတူ ထူးခြားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဖလဝေမတ္တတာ၊

၁။ တတောတိ ဝိပဿနာမဂ္ဂဖလဝသေန နိဿက္ကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ၄။ ဣန္ဒြိယာနံ ဘိက္ခဝေဒိဘာဝေါ ဝိပဿနာ- ဝသေန ဝါ မဂ္ဂဝသေန ဝါ ဖလဝသေန ဝါ ဂဟေတဗ္ဗောတိ ဝုတ္တံ “တတော။ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ” နိ။ ၄။ အရဟတ္တ- မဂ္ဂိန္ဒြိယာနိ ဟု ဖွင့်သော ၄-ပါးကို “သမ္ပယောဂတော သဘာဝတော စ အရဟတ္တမဂ္ဂပရိယာပနာနိ အရဟတ္တ- မဂ္ဂိန္ဒြိယာနိ” ဟု ၄ ဖွင့်၏။ ထို အဖွင့်ကို နည်းယူ၍-တတော၊ ထိုရဟန္တာ၏ ဝိပဿနာမဂ်ဖိုလ်၌ အကျုံးဝင်သော ဣန္ဒြေတို့အောက်။ ဟု သမ္ပန်လိုက်သည်။

၂။ ဓမ္မေန ပညာယ မဂ္ဂသောတံ အနုဿရတိတိ ဓမ္မာနုသာရိ၊ ပညာတ္တရော အရိယော။ သဒ္ဓါ ယ မဂ္ဂသော- တံ အနုဿရတိတိ သဒ္ဓါနုသာရိ၊ သဒ္ဓါတ္တရော အရိယော။ ၄။

ဓမ္မာနုသာရိသဒ္ဓါနုသာရိနော ပန ဒွေပိ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာပုဂ္ဂလာ။ ၄။ ထိုပုဂ္ဂိုလ် ၂-မျိုးတို့အနက် ဓမ္မာ- နုသာရိ၏ သဒ္ဓါနုသာရိထက် အာဂမနံ မဂ် ၂-ပါးကားဖြင့် သာလွန်ပုံကို ၄-၌ ရှိ။

ဖိုလ်တို့၏မတူ ထူးခြားသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ဇါ။ ဖလဝေမတ္တတာ၊ ဖိုလ်တို့၏ မတူ ထူးခြားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပုဂ္ဂလဝေမတ္တတာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ မတူ ထူးခြားသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ဇါ။ ဣတိ၊ ဇါ။ (အကြွင်း ပဌမသံခိတ္တသုတ်နှင့် တူ၏။)

တတိယံ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄- တတိယသံခိတ္တသုတ်

၄၈၄။ (ဤသုတ်၌- တတောအရ ဝိပဿနာ မဂ် ဖိုလ် အကုန်စုံပါ။ တတိယသုတ်၌လည်း ဝိပဿနာ မဂ်ဖိုလ် အကုန်စုံလျှင်လည်း သင့်ကြောင်း ဤသုတ် ဋီကာ၌ ဆို၏။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣတိ ခေါ၊ ဤသို့။ ပရိပူရကာရီ၊ (သိလစသည် သဒ္ဓါန္တရ စသည်တို့ဖြင့်) ထက်ဝန်းကျင်မှ ပြည့်စုံသော အရဟတ္တမဂ်ကို ဖြည့်ကျင့်လေ့ ရှိသူသည်။ ပရိပူရံ၊ ပြည့်စုံသော အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ အာရာဇေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ (အာရာဇေတိ နိပ္ပါဒေတိ။ ဋီ။) ပဒေသကာရီ၊ တစိတ်တဒေသ ဖြစ်သော အောက်မဂ် ၃-ပါးကို ဖြည့်ကျင့်လေ့ရှိသူသည်။ ပဒေသံ၊ အောက်ဖိုလ်(၃) ပါးကို။ အာရာဇေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ ၅-ပါးကုန်သော ဣန္ဒြေတို့ကို။ အဝဉ္ဇျာနိ တေဝ၊ မပြုမိကုန်ဟူ၍ သာလျှင်။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ ဣတိ၊ ဇါ။ (အကြွင်း ပဌမသံခိတ္တ သုတ်နှင့် တူ၏။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ပဌမဝိတ္ထာရသုတ်

၄၈၅။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဣမာနိ ပဉ္စ၊ ဤ ၅-ပါးတို့တည်း။ ကတမာနိ ပဉ္စ၊ အဘယ် ၅-ပါးတို့နည်း။ သဒ္ဓါန္တရံ၊ သဒ္ဓါန္တရင်း။ ပ။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ပညိန္ဒြေရင်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဣမာနိ ခေါ၊ ပဉ္စ၊ ဤ ၅-ပါးတို့တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမေသံ ခေါ၊ ပဉ္စန္ဒြိယာနိ၊ ဤ ၅-ပါးကုန်သော ဣန္ဒြေတို့၏။ သမတ္တာ၊ ပြီးစီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိပူရတ္တာ၊ ဖြည့်ကျင့်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အရဟံ၊ ရဟန္တာသည်။ ဟောတိ၊ ဇါ။ တတော၊ ထိုရဟန္တာ၏ အရဟတ္တမဂ် ဝိပဿနာ၌ အကျုံးဝင်သော ဣန္ဒြေတို့ အောက်။ (တတောတိ ဝိပဿနာဝသေန နိဿက္ကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဋီ။) မုဒုတရေဟိ၊ နုသောဣန္ဒြေ တို့ကြောင့်။ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယိ၊ သုဒ္ဓါဝါသ ၅-ဘုံ၌ အသက်ပိုင်းအလယ်ကို မလွန်မူ၍ ကြား ကံလ၌ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလေ့ ရှိသူသည်။ ဟောတိ၊ ဇါ။ တတော၊ ထိုအန္တရာ ပရိနိဗ္ဗာယိ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အရဟတ္တမဂ် ဝိပဿနာ၌ အကျုံးဝင်သော ဣန္ဒြေတို့အောက်။ မုဒုတရေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ ဥပဟစ္စ ပရိနိဗ္ဗာယိ၊ သုဒ္ဓါဝါသ ၅-ဘုံ၌ အသက်ပိုင်း အလယ်ကို လွန်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလေ့ ရှိသူသည်။ ဟောတိ၊ ဇါ။ တတော၊ ထိုဥပဟစ္စ ပရိနိဗ္ဗာယိ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အရဟတ္တမဂ် ဝိပဿနာ၌ အကျုံးဝင်သော ဣန္ဒြေတို့အောက်။ မုဒုတရေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိ၊ ဝိပဿနာ ဉာဏ်ဟူသော ပယောဂ မရှိသဖြင့် (မိမိသဘောအားဖြင့် မိမိသဘောအလျောက်) ပရိနိဗ္ဗာန် စံလေ့ရှိသူသည်။ ဟောတိ၊ ဇါ။ တတော၊ ထိုအသင်္ခါရ ပရိနိဗ္ဗာယိ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အရဟတ္တမဂ်

၁။ မပြုဟူသည်ကား ဣန္ဒြေတို့ တပါးကိုတပါး မလွန်မူ၍ ညီမျှမှသာ မဂ်ဖိုလ်ကို ရစေနိုင်သောကြောင့် ဣန္ဒြေတို့သည် မဂ်ဖိုလ်ကို ပြီးစေနိုင်၏ဟု ဆိုလိုသည်။

ဝိပဿနာ၌ အကျုံးဝင်သော ဣန္ဒြေတို့အောက်။ မုဒုတရေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ၊
 ဝိပဿနာဉာဏ်ဟူသော ပယောဂရှိသော အားဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်စံလေ့ရှိသူသည်။ ဟောတိ၊ ဤ။
 တတော၊ ထိုသသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အရဟတ္တမဂ် ဝိပဿနာ၌ အကျုံးဝင်သော ဣန္ဒြေတို့
 အောက်။ မုဒုတရေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ ဥဒ္ဓံသောတော၊ အထက်၌ မျှောအပ်သော တဏှာအယဉ်
 ဝဋ်အယဉ်ရှိသော။ ဝါ၊ အထက်၌ ရထိုက်သော မဂ်အယဉ်ရှိသော။ အကနိဋ္ဌဂါမိ၊ အကနိဋ္ဌသုဒ္ဓါဝါသ
 သံသိုရောက်လေ့ရှိသူသည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ တတော၊ ထိုဥဒ္ဓံသောတ အကနိဋ္ဌဂါမိ ပုဂ္ဂိုလ်၏
 ဝိပဿနာ၌ အကျုံးဝင်သော ဣန္ဒြေတို့အောက်။ မုဒုတရေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ သကဒါဂါမိ၊ သကဒါ
 ဂါမိသည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ တတော၊ ထိုသကဒါဂါမိမဂ် ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝိပဿနာ၌ အကျုံးဝင်သော
 ဣန္ဒြေတို့အောက်။ မုဒုတရေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန်သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။
 တတော၊ ထိုသောတာပတ္တိမဂ် ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝိပဿနာ၌ အကျုံးဝင်သော ဣန္ဒြေတို့အောက်။ မုဒု-
 တရေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ ဓမ္မာနုသာရီ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ တတော၊ ထိုဓမ္မာနုသာရီ၏ ဝိပဿနာ၌
 အကျုံးဝင်သော ဣန္ဒြေတို့အောက်။ မုဒုတရေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ သဒ္ဓါနုသာရီ၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ဤ။ ဣတိ၊ ဤ။

ပဉ္စမံ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ဒုတိယဝိတ္ထာရသုတ်

၄၈၆။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣတိ ခေါ၊ ဤသို့။ ဣန္ဒြိယဝေမတ္တတာ၊ ဣန္ဒြေတို့၏ မတူ ထူးခြား
 သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဖလဝေမတ္တတာ၊ ဖိုလ်တို့၏ မတူထူးခြားသည်၏အဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။
 ဖလဝေမတ္တတာ၊ ဖိုလ်တို့၏မတူ ထူးခြားသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပုဂ္ဂလဝေမတ္တတာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏
 မတူ ထူးခြားသည်၏အဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ ဣတိ၊ ဤ။ (ဤမျှသာ ပဌမသံခိတ္တသုတ်ထက်
 ထူး၏။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-တတိယဝိတ္ထာရသုတ်

၄၈၇။ (ဤသုတ်၌လည်း မထူးပြီ။ ဣမေသု တိသုပိ (၄၈၅-၆-၇) သုတ္တေသု ဝိပဿနိန္ဒြိယာနေဝ
 ကထိတာနိ။ ဌ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣတိ ခေါ၊ ဤသို့။ ပရိပူရကာရီ၊ (သီလစသည် ဣန္ဒြေစသည်
 တို့ဖြင့်) ထက်ဝန်းကျင်မှ ပြည့်စုံသော အရဟတ္တမဂ်ကို ဖြည့်ကျင့်လေ့ ရှိသူသည်။ ပရိပူရံ၊ ပြည့်စုံသော
 အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ အာရာဇေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ပဒေသကာရီ၊ တစိတ်တဒေသဖြစ်သော အောက်မဂ်
 ၃-ပါးကို ဖြည့်ကျင့်လေ့ရှိသူသည်။ ပဒေသံ၊ အောက်ဖိုလ် ၃-ပါးကို။ အာရာဇေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။
 ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ ၅-ပါးကုန်သော ဣန္ဒြေတို့ကို။ အဝဉ္ဇျာတွေဝ၊ မမြိုက်ဟူ၍ သာလျှင်။
 အဟံ၊ ငါတုရားသည်။ ဝဒါမိ၊ ဤ။ ဣတိ၊ ဤ။ (ဤမျှသာ ထူး၏။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ ဣမသို့ ပန ဌာနေ အရဟတ္တမဂ္ဂယေဝ ဌာတာ ပဉ္စ နိဿကာနိ နိဟရိတဗ္ဗာနိ။ ဌ။ ဤ ဌနှင့် အညီ အန္တရာ
 ပရိနိဗ္ဗာယီ ၃-ယောက်၊ ဥပဟစပရိနိဗ္ဗာယီ၊ ဥဒ္ဓံသောတ အကနိဋ္ဌဂါမိအားဖြင့် အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ ၅-ယောက်၊
 ထို့အတူ သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ ၅-ယောက်၊ ပဉ္စမိဝိဘတ်အနက် ၅-ဌာနစီယူ၍ အရဟတ္တမဂ်၌ တည်သူအဖြစ်ဖြင့်
 သမ္ပန်သည်။ ယင်းပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဝစနတ္ထအဓိပ္ပါယ်တို့ကို ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ် သီလသုတ် စာပိုဒ် (၁၈၄) ၌ ရေးခဲ့ပြီ။

၈-ပဋိပန္နသုတ်

၄၇၈။ (ပဋိမာနိ-စသည် ပေးမြဲ။) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣမေသံ ခေါ၊ ပဉ္စန္ဒ ဣန္ဒြိယာနံ၊ ဤ ၅-ပါး ကုန်သော ဣန္ဒြေတို့ကို။ သမတ္တာ၊ ပြီးစီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိပူရတ္တာ၊ ဖြည့်ကျင့်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အရဟံ၊ ရဟန္တာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုရဟန္တာ၏ မဂ်ဖိုလ်၌ အကျုံးဝင်သော ဣန္ဒြေတို့အောက်။ (ဂေဟလဝသေန နိဿက္ကံ။၄။) မုဒုတရေဟိ၊ နုသော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့်။ အရဟတ္တဖလသစ္စိကိရိယာယ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ မဂ်ဖိုလ်၌ အကျုံးဝင်သော ဣန္ဒြေတို့အောက်။ မုဒုတရေဟိ၊ နုသောဣန္ဒြေတို့ကြောင့်။ အနာဂါမိ၊ အနာဂါမ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တတော၊ ထိုအနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ မဂ်ဖိုလ်၌ အကျုံးဝင်သော ဣန္ဒြေတို့အောက်။ မုဒုတရေဟိ၊ နုသော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့်။ အနာဂါမိဖလသစ္စိကိရိယာယ၊ အနာဂါမိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုအနာဂါမ်ဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ကျင့်သောသူ၏ မဂ်ဖိုလ်၌ အကျုံးဝင်သော ဣန္ဒြေတို့အောက်။ မုဒုတရေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ သကဒါဂါမိ၊ သကဒါဂါမ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုသကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ မဂ်ဖိုလ်၌ အကျုံးဝင်သော ဣန္ဒြေတို့အောက်။ မုဒုတရေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ သကဒါဂါမိဖလသစ္စိကိရိယာယ၊ သကဒါဂါမ်ဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုသကဒါဂါမ်ဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ မဂ်ဖိုလ်၌ အကျုံးဝင်သော ဣန္ဒြေတို့အောက်။ မုဒုတရေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏ မဂ်ဖိုလ်၌ အကျုံးဝင်သော ဣန္ဒြေတို့အောက်။ မုဒုတရေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ သောတာပတ္တိဖလသစ္စိကိရိယာယ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သော သောတာပတ္တိမဂ္ဂပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယဿ ခေါ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်၏(သန္တာန်၌)။ ဣမာနိ ပဋိန္ဒြိယာနိ၊ ဤ ၅-ပါးကုန်သော ဣန္ဒြေတို့သည်။ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံ။ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ၊ အချင်းခပ်သိမ်း။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ တံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ “ဗာဟိဓော၊ အရိယာ ၈-ယောက်တို့မှ အပ ဖြစ်သူ။ ပုထုဇနပက္ခော၊ ပုထုဇဉ်ဘက် ပုထုဇဉ်အစဉ်။ ဌိတောတိ၊ တည်သူ”ဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ ဣတိ၊ ၏။ (ဣမသ္မိံ သုတ္တေ လောကုတ္တရာနေဝ ဣန္ဒြိယာနိ ကထိတာနိ။၄။)

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-သမ္ပန္နသုတ်

၄၇၉။ အထ ခေါ၊ ၌။ အညတဓော၊ တပါးသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ယေန၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ၏။ ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ၌။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ အဘိဝါဒေတွာ၊ ၌။ ဧကမန္တံ၊ တခုသောအရပ်အဖို့၌။ နိသီဒါ၊ ထိုင်နေပြီ။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသီန္နော ခေါ၊ သော။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဣန္ဒြိယသမ္ပန္နော ဣန္ဒြိယာမ္ပန္နောတိ၊ ပြည့်သော ဣန္ဒြေရှိသူ ပြည့်သော ဣန္ဒြေရှိသူ”ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ကိတ္တာစတာ၊ အဘယ်မျှ အတိုင်းအရှည်ပြင်။

၁။ ဣန္ဒြိယသမ္ပန္နောတိ ပရိပုဏ္ဏိန္ဒြိယော။၄။ ဣန္ဒြိယသမ္ပန္နောတိ တေ သမ္ပန္နသဓ္ဓေါ ပရိပုရိအတ္ထောတိ အာဟ “ပရိပုဏ္ဏိန္ဒြိယော”တိ။၄။

ဣန္ဒြိယသမ္ပန္နော၊ ပြည့်သောဣန္ဒြေရှိသူသည်။ ဟောတိ န ခေါတိ၊ ဖြစ်ပါသနည်း” ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ထားပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဣ၊ ဤသဘာဝတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဥပသမဂါမိံ၊ ငြိမ်းအေးခြင်း ငြိမ်သက်ခြင်းသို့ ရောက်စေတတ်သော။ သမ္မောဓဂါမိံ၊ သစ္စာ ၄-ပါးတရားကို သိခြင်းသို့ ရောက်စေတတ်သော။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေကို။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဥပသမဂါမိံ၊ သော။ သမ္မောဓဂါမိံ၊ သော။ ဝိရိယိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဤ။ ဥပသမဂါမိံ၊ သော။ သမ္မောဓဂါမိံ၊ သော။ သတိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဤ။ ဥပသမဂါမိံ၊ သော။ သမ္မောဓဂါမိံ၊ သော။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဤ။ ဥပသမဂါမိံ၊ ငြိမ်းအေးခြင်း ငြိမ်သက်ခြင်းသို့ ရောက်စေတတ်သော။ သမ္မောဓဂါမိံ၊ သစ္စာ ၄-ပါး တရားကို သိခြင်းသို့ ရောက်စေတတ်သော။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဤ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဣတ္ထာဝတံ ခေါ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ဖြင့်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဣန္ဒြိယသမ္ပန္နော၊ ပြည့်သော ဣန္ဒြေရှိသူသည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ ဣတိ၊ ဤ။

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-အာသဝက္ခယသုတ်

၄၉၈။ (ပဉ္စိမာနိ စသည် ပေးမြဲ။) ဘိက္ခဝေ၊ ဘိ။ ဣမေသံ ခေါ၊ ပဉ္စန္ဒ ဣန္ဒြိယာနံ၊ ဤ ၅-ပါး ကုန်သော ဣန္ဒြေတို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အာသဝါနံ ခယာ၊ အာသဝတို့၏ကုန်ခန်းခြင်းကြောင့်။ အနာသဝံ၊ အာသဝမရှိသော။ စေတောဝိမုတ္တိံ၊ သမာဓိဖြင့် ကိလေသာတို့မှ လွတ်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိကို။ ပညာဝိမုတ္တိံ၊ ပညာဖြင့် ကိလေသာတို့မှ လွတ်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်ပညာကို။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ တွေ့မြင်အပ်သော ရုပ်နာမ်တရား၌ပင်လျှင်။ (ပစ္စက္ခ အတ္တဘော၌ပင်။) သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ အဘိညာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်။ သစ္စိကတော၊ မျက်မှောက် ပြု၍။ ဥပသမ္ပဗ္ဗေ၊ ကပ်ရောက်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ဣတိ၊ ဤ။

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဒုတိယော၊ သော။ မုဒုတရဝဂ္ဂေါ၊ တည်း။

တဿ၊ ထိုမုဒုတရဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ကား—

ပဋိလာဘော၊ ပဋိလာဘသုတ်၎င်း။ တယော သံခိတ္တာ၊ ပဌမသံခိတ္တသုတ်၊ ဒုတိယသံခိတ္တသုတ်၊ တတိယသံခိတ္တသုတ်အားဖြင့် သံခိတ္တ ၃-သုတ်တို့၎င်း။ အပရေ၊ တပါးကုန်သော။ တယော ဝိတ္တာရာ၊ ပဌမဝိတ္တာရာသုတ်၊ ဒုတိယဝိတ္တာရာသုတ်၊ တတိယဝိတ္တာရာသုတ်အားဖြင့် ဝိတ္တာရာ ၃-သုတ်တို့၎င်း။ ပဋိပန္နော စ၊ ပဋိပန္နသုတ်၎င်း။ သမ္ပန္နော စ၊ သမ္ပန္နသုတ်၎င်း။ ဒသမံ၊ ၁၀-သုတ်မြောက်ဖြစ်သော။ အာသဝက္ခယံ၊ အာသဝက္ခယသုတ်၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၃-ဆဋ္ဌိန္ဒြိယဝဂ်

၁-ပုနဗ္ဗဝသုတ်

၄၉၁။ ဘိက္ခဝေ၊ တိ။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတိသည်။ ဣမာနိ ပဉ္စ၊ ဤ ၅-မျိုးတို့တည်း။ ကတမာနိ ပဉ္စ၊ တို့နည်း။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ ပ။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တိ။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ယာဝကဝဉ္စ၊ အကြင်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး။ ဣမေသံ ပဉ္စန္ဒ ဣန္ဒြိယာနံ၊ ဤ ၅-ပါးသော ဣန္ဒြေတို့၏။ သမုဒယဉ္စ၊ ဖြစ်ခြင်းကို၎င်း။ အတ္တင်္ဂမဉ္စ၊ ချုပ်ခြင်းကို၎င်း။ အဿာဒဉ္စ၊ သာယာဖွယ် ကို၎င်း။ အာဒိနဝဉ္စ၊ အပြစ်ကို၎င်း။ နိဿရဏဉ္စ၊ ထွက်မြောက်ခြင်းကို၎င်း။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန် သော အတိုင်း။ န အဗ္ဗညာသိံ၊ မသိ။ ဘိက္ခဝေ၊ တိ။ အဟံ၊ သည်။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး။ သဒေဝကေ၊ ကာမာဝစရနတ်ပြည် ၅-ထပ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ သမာရကေ၊ ဝသဝတ္တိ မာရ်နတ်ပြည်နှင့် တကွဖြစ်သော။ သဗြဟ္မကေ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည် ၂၀-နှင့်တကွဖြစ်သော။ လောကေ၊ သြကာသလောက၌။ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ၊ သာသနာတိုင်း၊ ပ ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့နှင့် တကွဖြစ်သော။ သဒေဝမနုဿာယ၊ သမ္မုတိနတ်ဟူသော မင်း၊ ကြွင်းသောလူနှင့်တကွဖြစ်သော။ ပဇာယ၊ သတ္တလောက၌။ အနုတ္တရံ၊ မိမိထက် အမြတ်အလွန်မရှိသော။ သမ္မာသမ္မောဓိံ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို။ အဘိသမ္မုဒ္ဓေါတိံ၊ ရပြီဟူ၍။ နေဝ ပစ္စညာသိံ၊ ဝန်ခံ။ ဘိက္ခဝေ၊ တိ။ အဟံ၊ သည်။ ယတော စ ခေါ၊ အကြင်အခါ၌။ ဣမေသံ ပဉ္စန္ဒ ဣန္ဒြိယာနံ၊ ဤ ၅-ပါးသော ဣန္ဒြေတို့၏။ သမုဒယဉ္စ၊ ကို၎င်း။ အတ္တင်္ဂမဉ္စ၊ ကို၎င်း။ အာဒိနဝဉ္စ၊ ကို၎င်း။ နိဿရဏဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ အဗ္ဗညာသိံ၊ သိပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တိ။ အဟံ၊ သည်။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ ဘိက္ခဝေ၊ တိ။ သဒေဝကေ၊ ကာမာဝစရနတ်ပြည် ၅-ထပ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ သမာရကေ၊ ဝသဝတ္တိ မာရ်နတ်ပြည်နှင့် တကွဖြစ်သော။ သဗြဟ္မကေ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည် ၂၀-နှင့်တကွ ဖြစ်သော။ လောကေ၊ သြကာသလောက၌။ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ၊ သာသနာတိုင်း၊ ပ ရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့နှင့်တကွဖြစ်သော။ သဒေဝမနုဿာယ၊ သမ္မုတိနတ်ဟူသောမင်း၊ ကြွင်းသောလူနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ ပဇာယ၊ သတ္တလောက၌။ အနုတ္တရံ၊ မိမိထက်အမြတ်အလွန်မရှိသော။ သမ္မာသမ္မောဓိံ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို။ အဘိသမ္မုဒ္ဓေါတိံ၊ ရပြီဟူ၍။ ပစ္စညာသိံ၊ ဝန်ခံပြီ။ “မေ၊ ငါဘုရား၏။ ဝိမုတ္တိံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သည်။ အကပ္ပု၊ ပျက်ခြင်းမရှိ။ အဟံ၊ ဤပဋိသန္ဓေသည်။ အန္တိမာ၊ အဆုံးစွန်ဖြစ်သော။ ဇာတိံ၊ ပဋိသန္ဓေတည်း။ ဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ပုနဗ္ဗဝေါ၊ တစ်နိဘဝ သည်။ နတ္ထိတိံ၊ မရှိ”ဟု။ မေ၊ ၎င်း။ ဉာဏဉ္စ၊ ပန ဒဿနံ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်အမြင်သည်လည်း။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။ ဣတိ၊ ၎င်း။

ပဌမံ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ဇိဝိတိန္ဒြိယသုတ်

၄၉၂။ ဘိက္ခဝေ၊ တိ။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတိသည်။ ဣမာနိ တိဏိံ၊ ဤ ၃-မျိုးတို့တည်း။ ကတမာနိ တိဏိံ၊ အဘယ် ၃-မျိုးတို့နည်း။ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ၊ ဣတ္ထိန္ဒြေ၎င်း။ ပုရိသိန္ဒြိယံ၊ ပုရိသိန္ဒြေ၎င်း။ ဇိဝိတိန္ဒြိယံ၊ ဇိဝိတိန္ဒြေ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တိ။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ ဣမာနိ ခေါ တိဏိံ၊ ဤ ၃-မျိုးတို့တည်း။ ဣတိ၊ ၎င်း။ (ဝဋ္ဌိန္ဒြိယ ၃-မျိုးတည်း။)

ဇုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-အညိန္ဒြိယသုတ်

၄၉၃။ ဘိက္ခဝေ၊ တိ။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဣမာနိ တိဏိ၊ ဤ ၃-မျိုးတို့တည်း။ ကတမာနိ တိဏိ၊ အဘယ် ၃-မျိုးတို့နည်း။ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယံ၊ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေ ၎င်း။ အညိန္ဒြိယံ၊ အညိန္ဒြေ၎င်း။ အညာတာဝိန္ဒြိယံ၊ အညာတာဝိန္ဒြေ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တိ။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ ဣမာနိ ခေါ် တိဏိ၊ ဤ ၃-မျိုးတို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤ။ (လောကုတ္တိန္ဒြိယ ၃-မျိုးတည်း။)

တတိယံ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ကေဗီဇီသုတ်

၄၉၄။ (ဤသုတ်၌ ပဉ္စမာနိ-မှစ၍ သကဒါဂါမိ ဟောတိ-အထိ ပဌမဝိတ္ထာရသုတ် စာပိုဒ် ၄၈၅-နှင့် တူ၏။) တတော၊ ထိုသကဒါဂါမိပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝိပဿနာ၌ အကျုံးဝင်သော ဣန္ဒြေတို့အောက်။ မုဒုတရေဟိ၊ နုသောဣန္ဒြေတို့ကြောင့်။ ကေဗီဇီ၊ တဘဝသာ ခန္ဓာမျိုးစေ့ရှိသော သောတာပန် သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ တတော၊ ထိုကေဗီဇီသောတာပန်၏ ဝိပဿနာ၌ အကျုံးဝင်သော ဣန္ဒြေ တို့အောက်။ မုဒုတရေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ ကောလံကောလော၊ မဟာဘောဂ အမျိုးတခုမှ မဟာ ဘောဂအမျိုးတခုသို့ ကပ်ရောက်တတ်သော (၂-ဘဝ ၃-ဘဝ ဝဋ်၌နေသော) သောတာပန်သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ တတော၊ ထိုကောလံကောလ သောတာပန်၏ ဝိပဿနာ၌ အကျုံးဝင်သော ဣန္ဒြေ တို့အောက်။ မုဒုတရေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ သတ္တကုတ္တုပရမော၊ ၇-ကြိမ် (၇-ဘဝ ဝဋ်၌နေသော) အတိုင်းအရှည်ရှိသော သောတာပန်သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ တတော၊ ထိုသတ္တကုတ္တုပရမ သောတာပန်၏ ဝိပဿနာ၌ အကျုံးဝင်သော ဣန္ဒြေတို့အောက်။ မုဒုတရေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ ဓမ္မာ- နုသာရီ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ တတော၊ ထိုဓမ္မာနုသာရီ၏ ဝိပဿနာ၌ အကျုံးဝင်သော ဣန္ဒြေ တို့အောက်။ မုဒုတရေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ သဒ္ဓါနုသာရီ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ ဣတိ၊ ဤ။ (ဝိပဿ- နိန္ဒြိယ ၅-မျိုးတည်း။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ ဇကံ ဝီဇံ ကေဗီဇံ၊ ကေဗီဇံ အဿတ္တိတိ ကေဗီဇီ-ဟု ပြု၊ ဝီဇအရ ခန္ဓမိဇယု၊ အတ္တဘာဝဂဟဏ=အတ္တ- ဘော(ခန္ဓာ)ကို ယူခြင်းကိုပင် ခန္ဓာတည်းဟူသော မျိုးစေ့ရှိသူ ဟု ဆိုလို၏။ လူနတ်ဘဝအားဖြင့် တဘဝသာ ဝဋ်၌ နေသူတည်း။

ကုလတော ကုလံ ဂစ္ဆတိတိ ကောလံကောလော။ သောတာပန်ဖြစ်လျှင် နိစဘဝ ယုတ်သောဘဝ၌ မဖြစ် တော့ပေ။ လူနတ်ဘဝအားဖြင့်ပင် ၂-ဘဝ ၃-ဘဝ ဝဋ်၌ နေသူတည်း။

သတ္တကုတ္တု ပရမံ ဧတဿာတိ သတ္တကုတ္တုပရမော-ဟု ပြု။ လူနတ်ဘဝအားဖြင့် ၇-ဘဝ ဝဋ်၌ နေသူတည်း။

အနာထပိဏ်၊ ဝိသာခါ၊ သိကြားမင်းစသော သောတာပန်တို့သည် ဤသောတာပန် ၃-မျိုး၌ မပါဝင်၊ နတ် ပြည် ၆-ထပ်၌နေ၍ အနာဂါမိမဂ်ကိုရကာ အာနိတ္တဘုံ၌ ပရိနိဗ္ဗာန်စံမည့်သူများ ဖြစ်ကြ၏။ လူ့ပြည်ချည်း ၇-ကြိမ်နေ၍ ယင်းလူ့ ပြည်၌ပင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံမည့်သူ၊ နတ်ပြည်ချည်း ၇-ကြိမ်နေ၍ ယင်းနတ်ပြည်၌ပင် ပရိနိဗ္ဗာန် စံမည့်သူများ ယည်း မပါဝင်ကြ။ ၄-ဝိ-၌ အကျယ်၍။

၅-သုဒ္ဓကသုတ်

၄၉၅။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ ဣမာနိ ဆ၊ ဤ ၆-မျိုးတို့တည်း။ ကတမာနိ ဆ၊ အဘယ် ၆-မျိုးတို့နည်း။ စက္ခုန္ဒြိယံ၊ စက္ခုန္ဒြေ၎င်း။ သောတိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ ဓာနိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ ဇိဝိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ ကာယိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ မနိန္ဒြိယံ၊ မနိန္ဒြေ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ ဣမာနိ ခေ၊ ဆ၊ ဤ ၆-မျိုးတို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤ။

ပဉ္စမံ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-သောတာပန္နသုတ်

၄၉၆။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ ဣမာနိ ဆ၊ ဤ ၆-မျိုးတို့တည်း။ ကတမာနိ ဆ၊ အဘယ် ၆-မျိုးတို့နည်း။ စက္ခုန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ သောတိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ ဓာနိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ ဇိဝိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ ကာယိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ မနိန္ဒြိယံ၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယတော ခေ၊ ဤ။ အရိယသာဝကော၊ ဘုရားရှင်၏တပည့်သည်။ ဣမေသံ ဆန္တံ၊ ဣန္ဒြိယာနံ၊ ဤ ၆-ပါးသော ဣန္ဒြေတို့၏။ သမုဒယဉ္စ၊ ကို၎င်း။ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ၊ ကို၎င်း။ အဿာဒဉ္စ၊ ကို၎င်း။ အာဒီနဝဉ္စ၊ ကို၎င်း။ နိဿရဏဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အယံ အရိယသာဝကော၊ ဤဘုရားရှင်တပည့်ကို။ အဝိနိပါတဓမ္မော၊ အပါယ်သို့ကျခြင်းသဘောမရှိသော။ နိယတော၊ မဂ္ဂနိယာမအားဖြင့် မြဲသော။ သမ္မောဓိပရာယဏော၊ အထက်မဂ်၃-ပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤ။

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-အရဟန္တသုတ်

၄၉၇။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ ဣမာနိ ဆ၊ ဤခြောက်မျိုးတို့တည်း။ ကတမာနိ ဆ၊ တို့နည်း။ စက္ခုန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ သောတိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ ဓာနိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ ဇိဝိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ ကာယိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ မနိန္ဒြိယံ၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယတော ခေ၊ ဤ။ အရိယသာဝကော၊ ဘုရားရှင်၏ တပည့်သည်။ ဆန္တံ၊ ၆-ပါးကုန်သော။ ဣမေသံ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ သမုဒယဉ္စ၊ ကို၎င်း။ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ၊ ကို၎င်း။ အဿာဒဉ္စ၊ ကို၎င်း။ အာဒီနဝဉ္စ၊ ကို၎င်း။ နိဿရဏဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ဝိဒိတွာ၊ သိ၍။ အနုပါဒါဝိမုတ္တော၊ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မစွဲလမ်းမရှိ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤဘုရားရှင်တပည့်ကို။ အရဟံ၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော။ ခိဏာသဝေ၊ ကုန်ပြီးသောအာသဝရှိသော။ ဝုသိတဝါ၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယကို ကျင့်သုံးပြီးသော။ ကတကရဏိယော၊ ပြုအပ်ပြီးသောမဂ်စွဲရှိသော။ သြဟိတသာဓော၊ ချအပ်ပြီးသော ခန္ဓာစသော ဝန်ရှိသော။ အနုပ္ပတ္တသဒတ္တော၊ အစဉ်သဖြင့် ရောက်အပ်ပြီးသော (အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော) ကိုယ်ကျိုးရှိသော။ ပရိက္ခိဏာဘဝသံယောဇနော၊

၁။ စက္ခု စ တံ ဣန္ဒြိယဉ္စာတိ စက္ခုန္ဒြိယံဟု ပြု၊ စက္ခုဒါရုဋ်ဖြစ်သော တရားတို့ကို အစိုးရသောကြောင့် ဣန္ဒြိယ မည်သော စက္ခုပသာဒရုပ် ဟူလို၊ စက္ခုပသာဒသည် မိမိပိုင်နက်တရားတို့ကို မိမိအလိုသို့လိုက်ခြင်းကိုပင် အစိုးရ သည်ဟု ဆိုလို၏။ ကြွင်းဣန္ဒြေတို့လည်း ဤနည်း။

ကုန်ခန်းပြီးသော ဘဝသံယောဇဉ်ရှိသော။ သမ္မဒညာဝိမုတ္တော၊ ကောင်းစွာသိ၍ ဘဝမှ လွတ်
မြောက်ပြီးသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ၎င်း။

သတ္တမံ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-သမ္ပဒ္ဒသုတ်

၄၉၈။ (ဤသုတ်လည်း စာပိုဒ် ၄၉၁ ပုဒ်ဗျာထုတ်နှင့် တူ၏။ ဣမေသံ ဆန္ဒံ ဣန္ဒြိယာနံ၊ ဤ
၆-ပါးသော ဣန္ဒြေတို့၏-ဟု ပေးရသည်သာ ထူး၏။)

အတ္တမံ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ပဌမသမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၄၉၉။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဣမာနိ ဆ၊ ဤ ၆-ပါးတို့တည်း။
ကတမာနိ ဆ၊ အဘယ်ခြောက်ပါးတို့နည်း။ စက္ခုန္ဒြိယံ၊ စက္ခုန္ဒြေ၎င်း။ သောတိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။
သာနိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ ဇိတိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ ကာယိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ မနိန္ဒြိယာနံ၊ မနိန္ဒြေ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊
တို့။ ယေ ကေစိ သမဏာ ဝါ၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်၎င်း။ ယေ ကေစိ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ အကြင်
ပုဏ္ဏားတို့သည်၎င်း။ ဆန္ဒံ၊ ၆-ပါးကုန်သော။ ဣမေသံ ဣန္ဒြိယာနံ၊ ဤဣန္ဒြေတို့၏။ သမ္မဒယဉ္ဇ၊
ဖြစ်ခြင်းကို၎င်း။ အတ္တဂံမဉ္ဇ၊ ချုပ်ခြင်းကို၎င်း။ အဿာဒဉ္ဇ၊ သာယာဖွယ်ကို၎င်း။ အာဒိနဝဉ္ဇ၊
အပြစ်ကို၎င်း။ နိဿရဏဉ္ဇ၊ ထွက်မြောက်ခြင်းကို၎င်း။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။
နပုဇာနန္တိ၊ အပြားအားဖြင့် မသိကြကုန်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တေ သမဏာ ဝါ၊ ထိုရဟန်းတို့သည်
၎င်း။ တေ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ ထိုပုဏ္ဏားတို့သည်၎င်း။ မေ၊ ငါဘုရားသည်။ သမဏေသု ဝါ၊ ကိလေသာ
ငြိမ်းအေးကုန်သော ရဟန်းတို့၌လည်း။ သမဏသမ္ပတာ၊ ကိလေသာငြိမ်းအေးကုန်သော ရဟန်းဟု
သမုတ်အပ်ကုန်သည်။ န (ဟောန္တိ၊) မဖြစ်ကုန်။ ဗြာဟ္မဏေသု ဝါ၊ မကောင်းမှုကို အပပြုပြီးသော
သူတို့၌လည်း။ ဗြာဟ္မဏသမ္ပတာ၊ မကောင်းမှုကို အပပြုပြီးသောသူဟု သမုတ်အပ်ကုန်သည်။ န
(ဟောန္တိ၊) မဖြစ်ကုန်။ တေ အာယသ္မန္တော၊ ဤအရှင်ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။ သာမညတ္ထံ ဝါ၊
ရဟန်း၏ ဖြစ်ကြောင်းမဂ်၊ ထိုမဂ်၏အကျိုးဖြစ်သော ဖိုလ်ကို၎င်း။ ဗြဟ္မညတ္ထံ ဝါ၊ ဗြာဟ္မဏ၏
ဖြစ်ကြောင်းမဂ်၊ ထိုမဂ်၏အကျိုးဖြစ်သော ဖိုလ်ကို၎င်း။ ဒိဋ္ဌေ၊ တွေ့မြင်အပ်သော။ ဓမ္မေဝ၊ ခန္ဓာ
၅-ပါး တရား၌ပင်လျှင် (ပစ္စက္ခအတ္တဘော၌ပင်)။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ အဘိညာ၊ ထူးသောဉာဏ်
ဖြင့်။ သစ္စိကတ္တာ၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ကပ်ရောက်၍။ န စ ပန ဝိဟရန္တိ၊ နေလည်း မနေ
ရကုန်။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေ ကေစိ သမဏာ ဝါ၊ တို့သည်၎င်း။ ယေ ကေစိ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊
တို့သည်၎င်း။ ဆန္ဒံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ သမ္မဒယဉ္ဇ၊ ကို၎င်း။ အတ္တဂံမဉ္ဇ၊
ကို၎င်း။ အဿာဒဉ္ဇ၊ ကို၎င်း။ အာဒိနဝဉ္ဇ၊ ကို၎င်း။ နိဿရဏဉ္ဇ၊ ကို၎င်း။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်
သောအတိုင်း။ ပဇာနန္တိ၊ အပြားအားဖြင့် သိကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တေ သမဏာ ဝါ၊ တို့သည်
၎င်း။ တေ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ တို့သည်၎င်း။ မေ၊ ငါဘုရားသည်။ သမဏေသု စေဝ၊ တို့၌လည်း။
သမဏသမ္ပတာ၊ ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ၎င်း။) ဗြာဟ္မဏေသု စ၊ တို့၌လည်း။ ဗြာဟ္မဏသမ္ပတာ၊
ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) တေ စ ပန အာယသ္မန္တော၊ တို့သည်။ သာမညတ္ထံ၊ ကို၎င်း။

ဗြဟ္မညတ္ထဉ္စ၊ ကိံဂင်္ဂး။ ဒိဋ္ဌေ၊ သော။ ဓမ္မေဝ၊ ခန္ဓာ ၅-ပါးတရား၌ပင်လျှင် (ပစ္စက္ခအတ္တဘော၌ ပင်လျှင်)။ သယံ၊ ကိယ်တိုင်။ အဘိညာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်။ သစ္စိကတွာ၊ ချွံ။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ကပ်ရောက်၍။ ဝိဟရန္တိ၊ နေကုန်၏။ ဣတိ၊ ၎င်း။ (ဣန္ဒြိယသံယုတ်၊ စာပိုဒ် ၄၇၆၊ ပဌမ သမဏ- ဗြာဟ္မဏသုတ်နှင့် တူ၏။ ဤ၌ ဣန္ဒြေ ၆-ပါး ဟောသည်သာ ထူး၏။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ဒုတိယသမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၅၀၀။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေ ကေစိ သမဏာ ဝါ၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်၎င်း။ ယေ ကေစိ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၎င်း။ စက္ခုန္ဒြိယံ၊ စက္ခုန္ဒြေကို။ နပ္ပဇာနန္တိ၊ မသိကုန်။ စက္ခုန္ဒြိယသမုဒယံ၊ စက္ခုန္ဒြေ၏ဖြစ်ကြောင်းကို။ နပ္ပဇာနန္တိ၊ မသိကုန်။ စက္ခုန္ဒြိယနိရောဓံ၊ စက္ခုန္ဒြေ၏ချုပ်ရာကို။ နပ္ပဇာနန္တိ၊ မသိကုန်။ စက္ခုန္ဒြိယနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ၊ စက္ခုန္ဒြေ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သောအကျင့်ကို။ နပ္ပဇာနန္တိ၊ ကုန်။ သောတိန္ဒြိယံ၊ ကိံ။ပ။ သာနိန္ဒြိယံ၊ ကိံ။ပ။ ဇိဝိန္ဒြိယံ၊ ကိံ။ပ။ ကာယိန္ဒြိယံ၊ ကိံ။ပ။ မနိန္ဒြိယံ၊ ကိံ။ နပ္ပဇာနန္တိ၊ ကုန်။ မနိန္ဒြိယသမုဒယံ၊ ကိံ။ နပ္ပဇာနန္တိ၊ ကုန်။ မနိန္ဒြိယနိရောဓံ၊ ကိံ။ နပ္ပဇာနန္တိ၊ ကုန်။ မနိန္ဒြိယနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ၊ ကိံ။ နပ္ပဇာနန္တိ၊ မသိကုန်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တေ သမဏာ ဝါ၊ တို့သည်၎င်း။ တေ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ တို့သည်၎င်း။ မေ၊ ငါတုရားသည်။ပ။ န(ဟောန္တိ)၊ မဖြစ်ကုန်။ပ။ သယံ၊ ကိယ်တိုင်။ အဘိညာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်။ သစ္စိကတွာ၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ကပ်ရောက်၍။ န စ ပန ဝိဟရန္တိ၊ နေလည်း မနေရကုန်။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေ ကေစိ သမဏာ ဝါ၊ တို့သည်၎င်း။ ယေ ကေစိ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ တို့သည် ၎င်း။ စက္ခုန္ဒြိယံ၊ ကိံ။ ပဇာနန္တိ၊ သိကုန်၏။ စက္ခုန္ဒြိယသမုဒယံ၊ ကိံ။ ပဇာနန္တိ၊ ကုန်၏။ စက္ခုန္ဒြိယနိရောဓံ၊ ကိံ။ ပဇာနန္တိ၊ ကုန်၏။ စက္ခုန္ဒြိယနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ၊ ကိံ။ ပဇာနန္တိ၊ ကုန်၏။ သောတိန္ဒြိယံ၊ ကိံ။ပ။ သာနိန္ဒြိယံ၊ ကိံ။ပ။ ဇိဝိန္ဒြိယံ၊ ကိံ။ပ။ ကာယိန္ဒြိယံ၊ ကိံ။ပ။ မနိန္ဒြိယံ၊ ကိံ။ ပဇာနန္တိ၊ ကုန်၏။ မနိန္ဒြိယသမုဒယံ၊ ကိံ။ ပဇာနန္တိ၊ ကုန်၏။ မနိန္ဒြိယနိရောဓံ၊ ကိံ။ ပဇာနန္တိ၊ ကုန်၏။ မနိန္ဒြိယနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ၊ ကိံ။ ပဇာနန္တိ၊ သိကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တေ သမဏာ ဝါ၊ တို့သည်၎င်း။ တေ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ တို့သည်၎င်း။ မေ၊ ငါတုရားသည်။ သမဏေသု စေ၊ တို့၌လည်း။ သမဏသမ္ပတာ၊ ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဗြာဟ္မဏေသု စ၊ တို့၌လည်း။ ဗြာဟ္မဏသမ္ပတာ၊ ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) တေ စ ပန အာယသုန္ဓော၊ ထိုအရောင်ရဟန်း ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သာမညတ္ထဉ္စ၊ ရဟန်း၏ဖြစ်ကြောင်းမဂ်၊ ထိုမဂ်၏အကျိုးဖိုလ်ကို၎င်း။ ဗြဟ္မ- ညတ္ထဉ္စ၊ ဗြာဟ္မဏ၏ဖြစ်ကြောင်းမဂ်၊ ထိုမဂ်၏အကျိုးဖိုလ်ကို၎င်း။ ဒိဋ္ဌေ၊ တွေ့မြင်အပ်သော။ ဓမ္မေဝ၊ ခန္ဓာ ၅-ပါး တရား၌ပင်လျှင် (ပစ္စက္ခအတ္တဘော၌ပင်လျှင်)။ သယံ၊ ကိယ်တိုင်။ အဘိညာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်။ သစ္စိကတွာ၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ကပ်ရောက်၍။ ဝိဟရန္တိ၊ နေကြ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ၎င်း။ (ဣန္ဒြိယသံယုတ် ၄၇၇-နှင့် တူ၏။ ဤ၌ ဣန္ဒြေ ၆-ပါး ဟောသည်သာ ထူး၏။)

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

တတိယော၊ သော။ ဆဋ္ဌိန္ဒြိယဝဂ္ဂေါ၊ တည်း။

တဿ၊ ထိုဆင်္ဠိန္ဒြိယဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ကား—

ပုနဗ္ဗဝေါ၊ ပုနဗ္ဗဝသုတ်၎င်း။ ဇီဝိတံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယသုတ်၎င်း။ အညာယ၊ အညိန္ဒြိယသုတ်
၎င်း။ ဧကဗီဇီ စ၊ ဧကဗီဇီသုတ်၎င်း။ သုဒ္ဓကံ၊ သုဒ္ဓကသုတ်၎င်း။ သောတော၊
သောတာပန္နသုတ်၎င်း။ အရဟံ၊ အရဟန္တသုတ်၎င်း။ သမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သမ္ဗုဒ္ဓသုတ်၎င်း။
ဒေ စ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ ပဌမသမဏဗြာဟ္မဏသုတ်၊ ဒုတိယသမဏဗြာဟ္မဏသုတ် ၂-သုတ်
တို့၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၄-သုခိန္ဒြိယဝဂ်

၁-သုဒ္ဓိကသုတ်

၅၀၁။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ ဣမာနိ ပဉ္စ၊ ဤ ၅-မျိုးတို့တည်း။ ကတမာနိ ပဉ္စ၊
အဘယ် ၅-မျိုးတို့နည်း။ သုခိန္ဒြိယံ၊ သုခိန္ဒြေ၎င်း။ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ သောမနဿိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။
ဒေါမနဿိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ ဣမာနိ ခေါ
ပဉ္စ၊ ဤ ၅-မျိုးတို့တည်း။ ဣတိ၊ ၎်။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-သောတာပန္နသုတ် ဒုတိယသမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၅၀၂-၅၀၅။ (ဤသုတ်များလည်း သဒ္ဓိန္ဒြေစသော ၅-ပါးပြု စာပိုဒ် ၄၇၂-၄၇၃ သောတာပန္န
စသော သုတ်များနှင့် တူ၏။ သုခိန္ဒြိယံ စသည်ဖြင့် ဣန္ဒြေကွဲပြားသည်သာ ထူး၏။)

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ပဌမဝိဘင်္ဂသုတ်

၅၀၆။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဣမာနိ ပဉ္စ၊ ဤ ၅-မျိုးတို့တည်း။
ကတမာနိ ပဉ္စ၊ အဘယ် ၅-မျိုးတို့နည်း။ သုခိန္ဒြိယံ၊ သုခိန္ဒြေ၎င်း။ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။
သောမနဿိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ ဒေါမနဿိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြေ၎င်းတည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သုခိန္ဒြိယံ၊ သုခိန္ဒြေသည်။ ကတမဉ္စ၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကာယိကံ၊
ကိုယ်၌ဖြစ်သော။ ယံ ခေါ သုခံ၊ အကြင် ချမ်းသာသည်။ ကာယိကံ၊ သော။ သာတံ၊ သာယာ
အပ်သော။ ကာယသမ္ပယာဇံ၊ ကိုယ်အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော။ ယံ သုခံ၊ သည်။ သာတံ၊
သာယာအပ်သော။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစားအပ်သော။ ယံ သုခံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎်။) ဘိက္ခဝေ၊
တို့။ ဣဒံ၊ ဤသုခဝေဒနာကို။ သုခိန္ဒြိယံ၊ သုခိန္ဒြေဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

၁။ သုခဉ္စ တံ ဣန္ဒြိယဉ္စာတိ သုခိန္ဒြိယံဟုပြု၊ သုခဝေဒနာသည် မိမိနှင့်အတူ ဖြစ်ဖက်တရားတို့ကို မိမိအလိုသို့
လိုက်စေကာ အစိုးရသည် ဟူလို၊ စံကျုပ်သာဒဟည် မြင်ခြင်း၌အစိုးရသောကြောင့် စကျိန္ဒြိယမည်သကဲ့သို့ သုခ
ဝေဒနာလည်း ချမ်းသာခြင်း၌ အစိုးရသောကြောင့် သုခိန္ဒြိယမည်သည်ဟု ခို-၌ မိန့်ဆို၏။ ကြွင်းဣန္ဒြေတို့၌
လည်း ဤနည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ကတမဉ္စ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကာယိကံ၊ သော။ ယံ ခေါဒုက္ခံ၊ အကြင် ဆင်းရဲသည်။ ကာယိကံ၊ သော။ အသတ်၊ သာယာဖွယ်မရှိသော။ ကာယ- သမ္ပဿင်၊ သော။ ယံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ အသတ်၊ သာယာဖွယ်မရှိသော။ ဝေဒယိတံ၊ သော။ ယံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဇါ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤဒုက္ခဝေဒနာကို။ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဇါ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သောမနသိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ကတမဉ္စ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စေတသိကံ၊ စိတ်၌ ဖြစ်သော။ ယံ ခေါသုခံ၊ သည်။ စေတသိကံ၊ သော။ သတ်၊ သာယာအပ်သော။ မနော- သမ္ပဿင်၊ စိတ်အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော။ ယံ သုခံ၊ သည်။ သတ်၊ သော။ ဝေဒယိတံ၊ သော။ ယံ သုခံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဇါ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤသောမနသဝေဒနာကို။ သောမနသိန္ဒြိယံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဇါ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒေါမနသိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ကတမဉ္စ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စေတသိကံ၊ သော။ ယံ ခေါဒုက္ခံ၊ သည်။ စေတသိကံ၊ သော။ အသတ်၊ သော။ မနောသမ္ပဿင်၊ သော။ ယံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ အသတ်၊ သော။ ဝေဒယိတံ၊ သော။ ယံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဇါ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤဒေါမနသဝေဒနာကို။ ဒေါမနသိန္ဒြိယံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဇါ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ကတမဉ္စ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကာယိကံ ဝါ၊ ကာယ ပသာဒကို မှီသည်လည်းဖြစ်သော။ စေတသိကံ ဝါ၊ စိတ်ကို မှီသည်လည်းဖြစ်သော။ နေဝ သတ် နာသတ်၊ သာယာအပ်သည်လည်းမဟုတ်၊ သောယာအပ်သည်လည်း မဟုတ်သော။ ယံ ခေါ ဝေဒယိတံ၊ အကြင်ဝေဒနာသည်။ (အတ္ထိ၊ ဇါ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤဥပေက္ခာဝေဒနာကို။ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဇါ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဣမာနိ ခေါပဉ္စ၊ ဤ ၅ မျိုးတို့တည်း။ ဣတိ၊ ဇါ။

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇- ဒုတိယဝိဘင်္ဂသုတ်

၅၀၇။ (ပဉ္စမာနိ-မှ စ၍ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ-အထိ ရှေးသုတ်နှင့် တူ၏။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တတြ၊ ထို ၅-ပါးကုန်သော ဣန္ဒြေတို့တွင်။ ယဉ္စ သုခိန္ဒြိယံ၊ အကြင် သုခိန္ဒြေ သည်၎င်း။ ယဉ္စ သောမနသိန္ဒြိယံ၊ အကြင်သောမနသိန္ဒြေသည်၎င်း။ (အတ္ထိ၊ ဇါ။) သာ၊ ထိုဣန္ဒြေ ၂-ပါးကို။ သုခါဝေဒနာ၊ (အနုဘဝနလက္ခဏာအားဖြင့်) သုခဝေဒနာဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ မှတ်အပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တတြ၊ တို့တွင်။ ယဉ္စ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ၊ အကြင် ဒုက္ခိန္ဒြေသည်၎င်း။ ယဉ္စ ဒေါမနသိန္ဒြိယံ၊ အကြင်ဒေါမနသိန္ဒြေသည်၎င်း။ (အတ္ထိ၊ ဇါ။) သာ၊ ထိုဣန္ဒြေ ၂-ပါးကို။ ဒုက္ခာဝေဒနာ၊ (အနုဘဝန လက္ခဏာအားဖြင့်-) ဒုက္ခဝေဒနာဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ အပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယဒိဒံ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ၊ အကြင် ဥပေက္ခိန္ဒြေသည်။ (အတ္ထိ၊ ဇါ။) သာ၊ ထိုဥပေက္ခိန္ဒြေကို။ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာ

၁။ ကာယိကန္တံ ပသာဒကာယသန္တိဿိတံ။ ဇီ။ ကာယံ နိဿိတံဟု ပြု။ ကာယိကံ၌ ကာယပသာဒကိုမှီသော ဥပေက္ခာဝေဒနာသည် မရှိသော်လည်း စက္ခုစသော ၄-ပါးသော ပသာဒတို့ကို မှီရာဖြစ်၍ ဖြစ်သည့်အတွက် ကာယပသာဒကိုမှီသော ဥပေက္ခာဟု ဟောတော်မူ၏။ ဌ။

ဝေဒနာဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ မှတ်အပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဣမာနိ ခေါ်
ပဉ္စ၊ ဤ ၅-မျိုးတို့တည်း။ ဣတိ၊ ၎င်း။

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-တတိယဝိဘင်္ဂသုတ်

၅၀၈။ (ပဉ္စိမာနိ-မှ စ၍ အဒုက္ခမသုခါ သာ ဝေဒနာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ-အထိ ပေးမြဲ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣတိ ခေါ်၊ ဤသို့။ ဣမာနိ ပဉ္စ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဤ ၅-မျိုးကုန်သော ဣန္ဒြေတို့သည်။
ပဉ္စ၊ ၅-မျိုးတို့သည်။ ဟုတော၊ ဖြစ်ပြီး၍။ ပရိယာယေန၊ ပရိယာယ်အားဖြင့်။ တီဏိ၊ ၃-မျိုးတို့သည်။
ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ထီဏိ၊ ၃-မျိုးတို့သည်။ ဟုတော၊ ဖြစ်ပြီး၍။ ပရိယာယေန၊ အားဖြင့်။ ပဉ္စ၊
၅-မျိုးတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ၎င်း။

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ကဋ္ဌောပမသုတ်

၅၀၉။ (ပဉ္စိမာနိ-မှ စ၍ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ-အထိ ပေးမြဲ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သုခဝေဒနိယံ၊ သုခ
ဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ ဖဿံ၊ ဖဿကို။ ပဋိစ္စံ၊ အကြောင်းပြု၍။ သုခိန္ဒြိယံ၊ သုခိန္ဒြေ
သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ သော၊ ထိုအရိယသာဝကသည်။ သုခိတောဝ၊ ချမ်းသာခြင်း ရှိသည်
သာလျှင်။ သမာနော၊ ဖြစ်လတ်သော်။ “(အဟံ၊ ငါသည်။) သုခိတော၊ ချမ်းသာခြင်းရှိသူသည်။
အသ္မိတိ၊ ဖြစ်၏”ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ “သုခဝေဒနိယဿ၊ သုခဝေဒနာ၏အကြောင်းဖြစ်သော။
တဿေဝ ဖဿဿ၊ ထိုဖဿ၏ပင်။ နိရောဓာ၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ တဇ္ဇံ၊ ထိုဖဿကြောင့်ဖြစ်
ပေါ်သော။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစားအပ်သော။ (သုခိန္ဒြိယံ၌ စပ်။) သုခဝေဒနိယံ၊ သုခဝေဒနာ၏
အကြောင်းဖြစ်သော။ ဖဿံ၊ ဖဿကို။ ပဋိစ္စံ၊ အကြောင်းပြု၍။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ ယံ သုခိန္ဒြိယံ၊
အကြင်သုခိန္ဒြေသည်။ (အတ္တိ၊ ၎င်း။) တံ၊ ထိုသုခိန္ဒြေသည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ တံ၊ ထိုသုခိန္ဒြေ
သည်။ ဝူပသမ္ပတိတိ၊ ငြိမ်း၏”ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒုက္ခဝေဒနိယံ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ ဖဿံ၊ ကို။ ပဋိစ္စံ၊ ၍။
ဒုက္ခိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ သော၊ ထိုအရိယသာဝကသည်။ ဒုက္ခိတောဝ၊ ဆင်းရဲခြင်း ရှိသည်
သာလျှင်။ သမာနော၊ သော်။ “(အဟံ၊ သည်။) ဒုက္ခိတော၊ ဆင်းရဲခြင်းရှိသူသည်။ အသ္မိတိ၊
ဖြစ်၏”ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။ “ဒုက္ခဝေဒနိယဿ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၏အကြောင်းဖြစ်သော။ တဿေဝ
ဖဿဿ၊ ၎င်းပင်လျှင်။ နိရောဓာ၊ ကြောင့်။ တဇ္ဇံ၊ ထိုဖဿကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝေဒယိတံ၊ သော။
(ဒုက္ခိန္ဒြိယံ၌ စပ်။) ဒုက္ခဝေဒနိယံ၊ သော။ ဖဿံ၊ ကို။ ပဋိစ္စံ၊ ၍။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ ယံ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ၊
သည်။ (အတ္တိ၊ ၎င်း။) တံ၊ ထိုဒုက္ခိန္ဒြေသည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၎င်း။ တံ၊ သည်။ ဝူပသမ္ပတိတိ၊ ၎င်း”ဟူ၍။
ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သောမနဿဝေဒနိယံ၊ သောမနဿဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ ဖဿံ၊
ကို။ ပဋိစ္စံ၊ ၍။ သောမနဿိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ သော၊ ထိုအရိယသာဝကသည်။

၁။ သုခဝေဒနာယ ဖက္ခယော သုခဝေဒနိယော- ဟံ၊ ပစ္စယတဒ္ဓိတိပြု။ သုခဝေဒနိယန္တိ သုခဝေဒနာယ
ပစ္စယဘူတံ။ သံ-ဋ္ဌ ၃-၁၁၈။

သုမနောဝ၊ ဝမ်းမြောက်သည်သာလျှင်။ သမာနော၊ သော်။ “(အဟံ၊ သည်။) သုမနော၊ ဝမ်းမြောက်သုသည်။ အသ္မိတိ၊ ဤ”ဟူ။ ပဇာနာတိ၊ ဤ။ “သောမနဿဝေဒနိယဿ၊ သောမနဿ ဝေဒနာ၏အကြောင်းဖြစ်သော။ တဿေဝ ဖဿဿ၊ ဤပင်လျှင်။ နိရောဓော၊ ကြောင့်။ တဇ္ဇံ၊ ထိုဖဿကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝေဒယိတံ၊ သော။ (သောမနဿိန္ဒြိယံ၌ စပ်) သောမနဿဝေဒနိယံ၊ သော။ ဖဿံ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ ယံ သောမနဿိန္ဒြိယံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဤ။) တံ၊ သည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ဤ။ တံ၊ သည်။ ဝူပသမ္ပတိတိ၊ ဤ”ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ဤ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒေါမနဿဝေဒနိယံ၊ ဒေါမနဿဝေဒနာ၏အကြောင်းဖြစ်သော။ ဖဿံ၊ ဖဿကိ။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ဒေါမနဿိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဤ။ သော၊ သည်။ ဒုမ္မနောဝ၊ ဝမ်းနည်းသည်သာလျှင်။ သမာနော၊ သော်။ “(အဟံ၊ သည်။) ဒုမ္မနော၊ ဝမ်းနည်းသုသည်။ အသ္မိတိ၊ ဤ”ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ဤ။ “ဒေါမနဿဝေဒနိယဿ၊ ဒေါမနဿဝေဒနာ၏အကြောင်း ဖြစ်သော။ တဿေဝ ဖဿဿ၊ ဤပင်လျှင်။ နိရောဓော၊ ကြောင့်။ တဇ္ဇံ၊ ထိုဖဿကြောင့် ဖြစ်သော။ ဝေဒယိတံ၊ သော။ (ဒေါမနဿိန္ဒြိယံ၌ စပ်) ဒေါမနဿဝေဒနိယံ၊ သော။ ဖဿံ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ ယံ ဒေါမနဿိန္ဒြိယံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဤ။) တံ၊ ထို ဒေါမနဿိန္ဒြိယံ။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ဤ။ တံ၊ သည်။ ဝူပသမ္ပတိတိ၊ ဤ”ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ဤ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဥပေက္ခာဝေဒနိယံ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏အကြောင်းဖြစ်သော။ ဖဿံ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဤ။ သော၊ သည်။ ဥပေက္ခကောဝ၊ လျစ်လျူရှုသည်သာလျှင်။ သမာနော၊ သော်။ “(အဟံ၊ သည်။) ဥပေက္ခကော၊ သည်။ အသ္မိတိ၊ ဤ”ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ဤ။ “ဥပေက္ခာဝေဒနိယဿ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏အကြောင်း ဖြစ်သော။ တဿေဝ ဖဿဿ၊ ထိုဖဿ၏ပင်လျှင်။ နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ တဇ္ဇံ၊ ထိုဖဿ ကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစားအပ်သော။ (ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ၌ စပ်) ဥပေက္ခာဝေဒနိယံ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏အကြောင်းဖြစ်သော။ ဖဿံ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ ယံ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ၊ အကြင်ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ။ (အတ္ထိ၊ ဤ။) တံ၊ ထိုဥပေက္ခိန္ဒြိယံ။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ တံ၊ သည်။ ဝူပသမ္ပတိတိ၊ ငြိမ်း၏”ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ဤ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ဖြစ်သင့်နိုင်ရာ ဥပမာသော်ကား— နိန္ဒံ၊ ကဋ္ဌာနံ၊ ပွတ်ခုံ ပွတ်ကျည်ဟူသော သစ်သား ၂-ခုတို့၏။ (ယခုမျက်မြင်အားဖြင့် မီးခြစ်ဆံ့ယမ်းပြား ၂-ခုတို့၏ ဟူလို။) သံဃာဓူနသမောဓာနာ၊ ထိုခိုက်ခြင်း၊ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်။ (ထိလည်းထိ၊ ပေါင်းလည်း ပေါင်းမိခြင်းဖြစ်မှ အငွေစသည်ထွက်သည်။) ဥသ္မာ၊ အခိုးအငွေသည်။ ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏။ တေဇော၊ မီးသည်။ အဘိနိဗ္ဗတ္တတိ၊ ထင်ရှားပေါ်လာ၏။ တေသံယေဝ ကဋ္ဌာနံ၊ ထိုပွတ်ခုံ ပွတ်ကျည်ဟူသော သစ်သား ၂-ခုတို့၏ပင်လျှင်။ နာနာဘာဝါဝိနိက္ခေပါ၊ အသီးသီးဖြစ်ခြင်း၊ ခွဲ၍ ထားခြင်းကြောင့်။ တဇ္ဇော၊ ထိုပွတ်ခုံပွတ်ကျည်တို့ကြောင့်ဖြစ်သော။ ယာ ဥသ္မာ၊ အကြင်အခိုး အငွေသည်။ (အတ္ထိ၊ ဤ။) သာ၊ ထိုအခိုးအငွေသည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ သာ၊ ထိုအခိုးအငွေ သည်။ ဝူပသမ္ပတိ၊ ငြိမ်း၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ သုခဝေဒနိယံ၊ သုခဝေဒနာ၏အကြောင်းဖြစ်သော။ ဖဿံ၊ ဖဿကိ။ ပဋိစ္စ၊ အကြောင်းပြု၍။ သုခိန္ဒြိယံ၊ သုခိန္ဒြိယံ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ သော၊ ထိုအရိယသာဝကသည်။ သုခိတောဝ၊ ချမ်းသာခြင်း ရှိသည်သာလျှင်။ သမာနော၊ ဖြစ်လတ်သော်။ “(အဟံ၊ ငါသည်။) သုခိတော၊ ချမ်းသာခြင်း

ရှိသူသည်။ အသ္မိတိ၊ ဖြစ်၏”ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ “သုခဝေဒနိယဿ၊ သုခဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ တဿေဝ ဖဿဿ၊ ထိုဖဿ၏ပင်လျှင်။ နိရောဓာ၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ တဗ္ဗံ၊ ထိုဖဿကြောင့်ဖြစ်ပေါ်သော။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစားအပ်သော။ (သုခိန္ဒိယံ ဌံ စပိ။) သုခဝေဒနိယံ၊ သုခဝေဒနာ၏အကြောင်းဖြစ်သော။ ဖဿံ၊ ဖဿကို။ ပဋိစ္စံ၊ အကြောင်းပြု၍။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ ယံ သုခိန္ဒိယံ၊ အကြင်သုခိန္ဒိယသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ တံ၊ ထိုသုခိန္ဒိယသည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ တံ၊ ထိုသုခိန္ဒိယသည်။ ဝူပသမ္ပတိတိ၊ ငြိမ်း၏”ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒုက္ခဝေဒနိယံ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၏အကြောင်းဖြစ်သော။ ဖဿံ၊ ဖဿကို။ ပဋိစ္စံ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သောမနဿဝေဒနိယံ၊ သောမနဿဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ ဖဿံ၊ ကို။ ပဋိစ္စံ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒေါမနဿဝေဒနိယံ၊ ဒေါမနဿဝေဒနာ၏ အကြောင်း ဖြစ်သော။ ဖဿံ၊ ကို။ ပဋိစ္စံ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဥပေက္ခာဝေဒနိယံ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ ဖဿံ၊ ဖဿကို။ ပဋိစ္စံ၊ အကြောင်းပြု၍။ ဥပေက္ခိန္ဒိယံ၊ ဥပေက္ခိန္ဒိယ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ သော၊ ထိုအရိယသာဝကသည်။ ဥပေက္ခကောဝ၊ လျစ်လျူရှုသူ သည်သာလျှင်။ သမာနော၊ သော်။ “(အဟံ၊ ငါသည်။) ဥပေက္ခကော၊ သည်။ အသ္မိတိ၊ ဖြစ်၏”ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ “ဥပေက္ခာဝေဒနိယဿ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ် သော။ တဿေဝ ဖဿဿ၊ ထိုဖဿ၏ပင်လျှင်။ နိရောဓာ၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ တဗ္ဗံ၊ ထိုဖဿ ကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာသော။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစားအပ်သော။ ဥပေက္ခာဝေဒနိယံ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ၏အကြောင်းဖြစ်သော။ ဖဿံ၊ ကို။ ပဋိစ္စံ၊ ၎င်း။ (ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။) ယံ ဥပေက္ခိန္ဒိယံ၊ အကြင်ဥပေက္ခိန္ဒိယသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ တံ၊ ထိုဥပေက္ခိန္ဒိယသည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ တံ၊ ထိုဥပေက္ခိန္ဒိယသည်။ ဝူပသမ္ပတိတိ၊ ငြိမ်း၏”ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ (ဣတိ၊ ၎င်း။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ဥပ္ပဋိပါဠိကသုတ်

၅၁၀။ (ပဋိမာနိ။ပ။ ဥပေက္ခိန္ဒိယံ ပေးမြဲ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ အပ္ပမတ္တဿ၊ မမေ့မလျော့သည်ဖြစ်၍။ အာတာပိနော၊ ကိလေသာတို့ကို လောင်ကျွမ်းစေတတ် သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍။ ပဟိတတ္တဿ၊ နိဗ္ဗာန်သို့စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတော၊ နေသော။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်း၏ (သန္တာန်၌)။ ဒုက္ခိန္ဒိယံ၊ ဒုက္ခိန္ဒိယသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ “မေ၊ ငါ၏ (သန္တာန်၌)။ ဣဒံ ဒုက္ခိန္ဒိယံ၊ ဤဒုက္ခိန္ဒိယသည်။ ဥပ္ပန္နံ ခေါ၊ ဖြစ်ပြီ။ တဉ္စ ခေါ၊ ထိုဒုက္ခိန္ဒိယသည်လည်း။ သနိပိတ္တံ၊ အကြောင်းနိမိတ်နှင့်တကွဖြစ်၏။ သနိဒါနံ၊ အကြောင်းခံနှင့်တကွဖြစ်၏။ သသခါရံ၊ ပြုပြင်

၁။ အဓရာရဏီ ဝိယ ဝတ္တာရမ္ပဏံ။ ဥတ္တရာရဏီ ဝိယ ဖဿော။
 သံဆဇော ဝိယ ဖဿသံဆဇနံ၊ အဂ္ဂိ ဝိယ ဝေဒနာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဋ။
 ပသာဒနှင့်အာရုံသည် ပွတ်ခွံနှင့် တူ၏။ ဖဿသည် ပွတ်ကျည်နှင့် တူ၏။ ပွတ်ခွံ ပွတ်ကျည် ၂-ခု ပွတ်တိုက် ခြင်းသည် ပသာဒအာရုံတို့နှင့် ဖဿတို့ဖြစ်သည်နှင့် တူ၏။ ဝေဒနာဖြစ်ခြင်းသည် မီးဖြစ်သည်နှင့် တူ၏။
 ၂။ ဤသုတ်သည် ဒုက္ခိန္ဒိယံမှစ၍ ပဟာနက္ကမ(ပယ်စဉ်)အားဖြင့် အစဉ်အတိုင်း မဟောအပ်ပါသော်လည်း ရှေးသုတ်များကဲ့သို့ သုခိန္ဒိယံမှစ၍ ဒေသနက္ကမ(ဒေသနာစဉ်)အားဖြင့် အစဉ်အတိုင်း မဟောအပ်သောကြောင့် ဥပ္ပဋိပါဠိကသုတ်ဟု အမည်ပေးထား၏။ ဋ။

ကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်၏။ သပ္ပစ္စယံ၊ အထောက်အပံ့နှင့်တကွဖြစ်၏။ (နိမိတ္တန္တိအာဒိနိ သဗ္ဗာနိ ပစ္စယဝေဝစနာနေဝ။ ၄။) တဉ္စ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ၊ ထိုဒုက္ခိန္ဒြေသည်ကား။ အနိမိတ္တံ၊ အကြောင်း နိမိတ်မရှိသည်ဖြစ်၍။ အနိဒါနံ၊ အကြောင်းခံမရှိသည်ဖြစ်၍။ အသင်္ခါရံ၊ ပြုပြင်ကြောင်းမရှိသည် ဖြစ်၍။ အပ္ပစ္စယံ၊ အထောက်အပံ့မရှိသည်ဖြစ်၍။ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့ ဟူသော။ တေ ဌာနံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ဝေ၊ ဤသို့။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ သော၊ ထိုရဟန်း သည်။ ဒုက္ခိန္ဒြိယဉ္စ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေကိုလည်း။ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။ ဒုက္ခိန္ဒြိယသမုဒယဉ္စ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေ၏ အကြောင်းကိုလည်း ။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ဒုက္ခိန္ဒြိယနိရောဓဉ္စ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေ၏ချုပ်ရာကိုလည်း။ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။ ယတ္ထ စ၊ အကြင် ဌာန၌လည်း။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ၊ သည်။ အပရိ သေသံ၊ အကြွင်းအကျန်မရှိ။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ တဉ္စ၊ ထိုဌာနကိုလည်း။ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။ ကတ္ထ စ၊ အဘယ်ဌာန၌လည်း။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ၊ သည်။ အပရိသေသံ၊ မရှိ။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ကာမေဟိ၊ ဝတ္ထုကာမ၊ ကိလေ သကာမတို့မှ။ ဝိဝိဇ္ဇေဝ၊ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင်။ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ အကုသိုလ်တရားတို့မှ။ ဝိဝိဇ္ဇေဝ၊ ၍သာလျှင်။ သဝိထက္ကံ၊ ဝိတက်နှင့်လည်း တကွဖြစ်သော။ သဝိစာရံ၊ ဝိစာရနှင့်လည်း တကွဖြစ်သော။ ဝိဝေကဗံ၊ နိဝရဏတို့မှ ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ ပီတိသခံ၊ ဖရဏာပီတိ၊ စေတသိကသုခရှိသော။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ပဌမဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇာ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ တေ စ၊ ဤပဌမဈာန်ဌာန၌ ။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ၊ သည်။ အပရိသေသံ၊ မရှိ။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ ဘိက္ခု၊ ဤရဟန်းကို။ ဒုက္ခိန္ဒြိယဿ၊ ၎င်း။ နိရောဓံ၊ ချုပ်ရာကို။ အညာသိ၊

၁။ ဒုက္ခိန္ဒြိယ=ဒုက္ခသစ္စာ။ ဒုက္ခိန္ဒြိယသမုဒယ=သမုဒယသစ္စာ။ ဒုက္ခိန္ဒြိယနိရောဓ=နိရောဓသစ္စာ။ ဤ၌ ဒုက္ခိန္ဒြေ၏ဖြစ်ကြောင်းကား-ဆူးစူးသည်ဖြစ်စေ ကြမ်းပိုးကိုက်မိသည်ဖြစ်စေ တွန့်သော အခင်းပေါ်၌ အတွန့်ဖြင့် ခိုမိသည်ဖြစ်စေ ထိုသို့မှာဖြစ်သော ဒုက္ခသဟဂုတ်ကာယဝိညာဉ်ကို ဒုက္ခိန္ဒြေ (ဒုက္ခဝေဒနာ)၏ အကြောင်းဟု သိလေသည်။

ဒေါမနဿိန္ဒြိယသမုဒယ=သမုဒယသစ္စာ။ ဤ၌ သပိတ်စသော သင်္ခါရ၊ တပည့်စသော သတ္တဝါတို့၏ ပျက်စီး မှုကို ဒေါမနဿိန္ဒြေ (ဒေါမနဿဝေဒနာ)၏ အကြောင်းဟု သိလေသည်။

သုခိန္ဒြိယသမုဒယ=ကောင်းမွန်ရာကို စား၍ ကောင်းမွန်သော အိပ်ရာပေါ်၌ အိပ်ရာသွ၏ လက်ခြေတို့ကို ဆုတ်နယ်ခံရမှု ယပ်လေဖြင့် ခပ်ဖောခံရမှုကြောင့်ဖြစ်သော အတွေ့အထိ ဖဿကို သုခိန္ဒြေ (သုခဝေဒနာ)၏ အကြောင်းဟု သိလေသည်။

သောမနဿိန္ဒြိယသမုဒယ=သမုဒယသစ္စာ။ ဤ၌ နှစ်သက်ဖွယ် သတ္တသင်္ခါရတို့ကိုရမှုကို သောမနဿိန္ဒြေ(သော မနဿဝေဒနာ)၏ အကြောင်းဟု သိလေသည်။

ဥပေက္ခိန္ဒြိယသမုဒယ=သမုဒယသစ္စာ။ သတ္တသင်္ခါရတို့၌ လျစ်လျူရှုမှုကို ဥပေက္ခိန္ဒြေ (ဥပေက္ခာဝေဒနာ)၏ အကြောင်းဟု သိလေသည်။ ၄။ ဆိုလိုရင်းမှာ-ဒုက္ခသဟဂုတ်ကာယဝိညာဉ်စိတ်သည် ဒုက္ခိန္ဒြေ၏အကြောင်း၊ ဒေါမနဿသဟဂုတ်စိတ်သည် ဒေါမနဿိန္ဒြေ၏အကြောင်း၊ သုခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဉ်သည် သုခိန္ဒြေ၏ အကြောင်း၊ သောမနဿသဟဂုတ်စိတ်သည် သောမနဿိန္ဒြေ၏ အကြောင်း၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ်သည် ဥပေက္ခိန္ဒြေ၏ အကြောင်းဖြစ်၏ ဟူလိုသည်။

၂။ ဒုက္ခိန္ဒြေသည် ပဌမဈာန်၏ ဥပစာရက္ခဏ၌ ချုပ်သော်လည်း အကြွင်းမရှိ မချုပ်သေးသောကြောင့် ပဌမဈာန်ဟူသော အပ္ပနာခဏ၌သာ အကြွင်းမရှိချုပ်၏။ ထို့ကြောင့် တေ စ၊ ဤပဌမဈာန်ဌာန၌ဟု သမ္မန်လိုက် သည်။ နောက်ဣန္ဒြေတို့၌လည်း ဤနည်း၊ အကျယ်ကို ၄၊ ၆-၅။

သိပြီးသူဟူ၍။ တဒတ္တာယ၊ ထိုပဌမဈာန် အကျိုးငှါ။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ဥပသံဟရတိ၊ အနီးသို့ ဆောင်သူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ အပ္ပမတ္တဿ၊ မမေ့မလျော့သည်ဖြစ်၍။ အာတာပိနော၊ ကိလေသာတို့ကို လောင်ကျွမ်းစေတတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍။ ပဟိတတ္တဿ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတော၊ နေသော။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်း၏(သန္တာန်၌)။ ဒေါမနဿိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ “မေ၊ ငါ၏ (သန္တာန်၌)။ ဣဒံ ဒေါမနဿိန္ဒြိယံ၊ ဤဒေါမနဿိန္ဒြိယံသည်။ ဥပ္ပန္နံ ခေါ၊ ဖြစ်ပြီ။ တဉ္စ ခေါ၊ ထိုဒေါမနဿိန္ဒြိယံသည်လည်း။ သနိမိတ္တံ၊ ၎င်း။ သနိဒါနံ၊ ၎င်း။ သသခါရံ၊ ၎င်း။ သပ္ပစ္စယံ၊ ၎င်း။ တဉ္စ ဒေါမနဿိန္ဒြိယံ၊ ထိုဒေါမနဿိန္ဒြိယံသည်ကား။ အနိမိတ္တံ၊ ၍။ အနိဒါနံ၊ ၍။ အသခါရံ၊ ၍။ အပ္ပစ္စယံ၊ ၍။ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့” ဟူသော။ ဧတံ ဌာနံ၊ သည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဒေါမနဿိန္ဒြိယဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။ ဒေါမနဿိန္ဒြိယသမုဒယဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။ ဒေါမနဿိန္ဒြိယနိရောဓဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။ ယတ္ထ စ၊ အကြင်ဌာန၌လည်း။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ ဒေါမနဿိန္ဒြိယံ၊ သည်။ အပရိသေသံ၊ မရှိ။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၎င်း။ တဉ္စ၊ ထိုဌာနကိုလည်း။ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။ ကတ္ထ စ၊ ၌လည်း။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ ဒေါမနဿိန္ဒြိယံ၊ သည်။ အပရိသေသံ၊ မရှိ။ နိရုဇ္ဈတိ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ၊ ဝိတက်၊ ဝိစာရတို့၏။ ဝုပသမာ၊ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိသန္တာန်၌။ စေတသော၊ စိတ်ကို။ သမ္ပသာဒနံ၊ ကြည်လင်စေတတ်သော။ စေတသော၊ ၎င်း။ ဧကောဒိဘာဝံ၊ မြတ်လည်းမြတ်၊ တိုးပွားလည်းတိုးပွားစေတတ်သော သမာဓိကိုဖြစ်စေတတ်သော။ အဝိတက္ကံ၊ ဝိတက်လည်း မရှိသော။ အဝိစာရံ၊ ဝိစာရလည်း မရှိသော။ သမာဓိဇံ၊ ပဌမဈာန်သမာဓိကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော။ ပီတိသုခံ၊ ဖရဏာဇီတိ စေတသိကသုခရှိသော။ ဒုတိယံ ဈာနံ၊ ဒုတိယဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ဣတ္ထ စ၊ ဤဒုတိယဈာန်ဌာန၌။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ ဒေါမနဿိန္ဒြိယံ၊ သည်။ အပရိသေသံ၊ မရှိ။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ ဘိက္ခု၊ ကို။ ဒေါမနဿိန္ဒြိယဿ၊ ၎င်း။ နိရောဓံ၊ ကို။ အညာသိ၊ သိပြီဟူ၍။ တဒတ္တာယ၊ ထိုဒုတိယဈာန် အကျိုးငှါ။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဥပသံဟရတိ၊ အနီးသို့ဆောင်သူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ၌။ အပ္ပမတ္တဿ၊ ၍။ အာတာပိနော၊ ၍။ ပဟိတတ္တဿ၊ ၍။ ဝိဟရတော၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ ၌။ သုခိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ သော၊ သည်။ “မေ၊ ၌။ ဣဒံ သုခိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နံ ခေါ၊ ပြီ။ တဉ္စ ခေါ၊ ထိုသုခိန္ဒြိယံသည်လည်း။ သနိမိတ္တံ၊ ၎င်း။ သနိဒါနံ၊ ၎င်း။ သသခါရံ၊ ၎င်း။ သပ္ပစ္စယံ၊ ၎င်း။ တဉ္စ၊ ထိုသုခိန္ဒြိယံသည်လည်း။ အနိမိတ္တံ၊ ၍။ အနိဒါနံ၊ ၍။ အသခါရံ၊ ၍။ အပ္ပစ္စယံ၊ ၍။ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီတိ၊ လတ္တံ့” ဟူသော။ ဧတံ ဌာနံ၊ သည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ သော၊ သည်။ သုခိန္ဒြိယဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။ သုခိန္ဒြိယ-

၁။ တဒတ္တာယ၌ တသဒ္ဓါဖြင့် ပဌမဈာန်၊ အတ္ထသဒ္ဓါဖြင့် အကျိုးဟူသော အနက်တို့ကို ပြသည်။ ပဌမဈာန် မရသေးသူဖြစ်လျှင် ထိုပဌမဈာန်ကို ရရန်အကျိုးငှါ၊ ရပြီးသူဖြစ်လျှင် ထိုပဌမဈာန်ကို ဝင်စားခြင်းအကျိုးငှါ ဟု ဆိုလို၏။ သော ဝေ အတ္ထော တဒတ္တာဘိ တာယ-ဟု ပြု။ ဌ-နည်း။

တထတ္တာယ = တထတ္တာယ တထဘာဝါယ ပဌမဈာန်သမဂ္ဂိတာယ။ ဣ။ တထာသာဝေါ တထတ္တံ၊ တာယ-ဟု ပြု။ တထတ္တာယ၊ ထိုပဌမဈာန်ဟူသော အပြား၏ဖြစ်ကြောင်း (ပဌမဈာန်နှင့် ပြည့်စုံခြင်း = ပဌမဈာန်ကိုရခြင်း ရက်) အလို့ငှါဟု သမ္မန်။

သမုဒယဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ပဇာနာတိ၊ ဧ။ သုခိန္ဒြိယနိရောဓဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ပဇာနာတိ၊ ဧ။
 ယတ္ထ စ၊ ခွဲလည်း။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ သုခိန္ဒြိယံ၊ သည်း။ အပရိသေသံ၊ မဂ္ဂိ။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ဧ။
 တဉ္စ၊ ထိုသုခိန္ဒြိယကိုလည်း။ ပဇာနာတိ၊ ဧ။ ကတ္ထ စ၊ ခွဲလည်း။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ သုခိန္ဒြိယံ၊
 သည်း။ အပရိသေသံ၊ မဂ္ဂိ။ နိရုဇ္ဈတိ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ခွဲ။ ဘိက္ခု၊ သည်း။ ပီတိယာ၊
 ပီတိကို။ ဝိရာဂါ စ၊ စက်ဆုပ်ခြင်းကြောင့်လည်း။ (စသဒ္ဓါပြင် ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝပသမာကို
 ပြန်၍သည်။ ဝိတက်၊ ဝိစာရတို့၏ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်အပြင် ပီတိကို စက်ဆုပ်ခြင်းကြောင့် ဟူလို။)
 ဥပေက္ခကော၊ လျစ်လျူရှုသည်ဖြစ်၍၎င်း။ သတော စ၊ (ဈာန်အာရုံကို) အောက်မေ့သည်
 ဖြစ်၍၎င်း။ သမ္ပဇာနော စ၊ ကောင်းစွာသိမြင် ဉာဏ်ဖြင့်ဆင်ခြင်သည်ဖြစ်၍၎င်း။ ဝိဟရတိ၊ ဧ။
 သုခဉ္စ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သောချမ်းသာ၊ စိတ်၌ဖြစ်သော ချမ်းသာကို ခံစားခြင်း 'သုခဝေဒနာ'ကိုလည်း။
 ကာယေန၊ နာမကာယဖြင့်။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ ယံ၊ အကြင် (တတိယဈာန်ဟူသော)
 အကြောင်းကြောင့်။ တံ၊ ထို (တတိယဈာန်ရ) ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အရိယာ၊ ဘုရားအစရှိသော အရိယာ
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ "ဥပေက္ခကော၊ (တတိယဈာန်ချမ်းသာကိုပင်) လျစ်လျူရှုနိုင်ပေသောသူ။
 သတိမာ၊ သတိရှိပေသောသူ။ သုခဝိဟာရိတိ၊ ချမ်းသာစွာနေလေ့ရှိပေသောသူ"ဟူ၍။ အာ-
 စိက္ခန္တိ၊ ချီးမွမ်းအံ့ဩ ပြောကြားကြကုန်၏။ (တံ) တတိယဈာန်၊ ထိုတတိယဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇာ-
 ၍။ ဝိဟရတိ၊ ဧ။ ဣတ္ထ စ၊ ဤတတိယဈာန်ဌာန၌။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ သုခိန္ဒြိယံ၊ သည်း။ အပရိသေသံ၊
 မဂ္ဂိ။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ဧ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ ဘိက္ခု၊ ကို။ သုခိန္ဒြိယဿ၊ ဧ။ နိရောဓံ၊ ချုပ်ရာကို။
 အညာသိ၊ သိပြီးသူဟူ၍။ တဒတ္ထာယ၊ ထိုတတိယဈာန်အကျိုးငှါ။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဥပသံဟရတိ၊
 ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ခွဲ။ အပ္ပမတ္တဿ၊ ၍။ အာတာပိနော၊ ၍။ ပဟိတတ္တဿ၊ ၍။
 ဝိဟရတော၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ ခွဲ။ သောမနဿိန္ဒြိယံ၊ သည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။ သော။ ထို
 ရဟန်းသည်။ "ဧမ၊ ခွဲ။ ဣဒံ သောမနဿိန္ဒြိယံ၊ သည်း။ ဥပ္ပန္နံ ခေါ၊ ပြီ။ တဉ္စ၊ ခေါ၊ ထို
 သောမနဿိန္ဒြိယသည်လည်း။ သနိမိတ္တံ၊ ဧ။ပ။ ကတ္ထ စ၊ ခွဲ။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ သောမနဿိန္ဒြိယံ၊
 သည်း။ အပရိသေသံ၊ မဂ္ဂိ။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သုခဿ စ၊ ကိုယ်၌
 ဖြစ်သော ချမ်းသာ 'ကာယိကသုခ' ကိုလည်း။ ပဟာနာ၊ ပယ်ခြင်းကြောင့်။ ဒုက္ခဿ စ၊
 ကိုယ်၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲ 'ကာယိကဒုက္ခ' ကိုလည်း။ ပဟာနာ၊ ပယ်ခြင်းကြောင့်။ ပုဗ္ဗေ၊
 ရှေး၌ပင်လျှင်။ (စတုတ္ထဈာန် ဥပစာရက္ခဏကို ယူ။) သောမနဿဒေါမနဿာနံ၊ (စိတ်၌ဖြစ်
 သော ချမ်းသာ 'စေတသိကသုခ'ဟူသော) ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာခံစားခြင်း သောမနဿဝေဒနာ၊
 (စိတ်၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲ 'စေတသိကဒုက္ခ'ဟူသော) နှလုံးမသာမယာခံစားခြင်း ဒေါမနဿ-
 ဝေဒနာတို့၏။ အတ္ထဂံမာ၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ အဒုက္ခမသုခံ၊ ဆင်းရဲ 'ဒုက္ခ'လည်းမရှိ၊ ချမ်းသာ
 'သုခ'လည်းမရှိသော။ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ၊ ဥပေက္ခာသည် ဖြစ်စေအပ်သော သတိ၏
 စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော။ စတုတ္ထံ ဈာနံ၊ စတုတ္ထဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇာ၊ ၍။ ဝိဟရတိ၊ ဧ။ ဣတ္ထ စ၊
 ဤစတုတ္ထဈာန်ဌာန၌။ သောမနဿိန္ဒြိယံ၊ သည်း။ အပရိသေသံ၊ မဂ္ဂိ။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ဧ။ ဘိက္ခဝေ၊
 တို့။ အယံ ဘိက္ခု၊ ကို။ သောမနဿိန္ဒြိယဿ၊ ဧ။ နိရောဓံ၊ ကို။ အညာသိ၊ သိပြီးဟူ၍။
 တဒတ္ထာယ၊ ထိုစတုတ္ထဈာန်အကျိုးငှါ။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဥပသံဟရတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ခွဲ။ အပ္ပမတ္တဿ၊ မမေမလျော့သည်ဖြစ်၍။ အာတာပိနော၊ ကိလေသာ
 တို့ကို လောင်ကျွမ်းစေတတ်သော လှုံ့လှုံ့သည်ဖြစ်၍။ ပဟိတတ္တဿ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်

သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတော၊ နေသော။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်း၏ (သန္တာန်) ။
 ဥပေက္ခိန္ဒိယံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ “မေ၊ ငါ၏ (သန္တာန်) ။
 ဣဒံ ဥပေက္ခိန္ဒိယံ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နံ ခေါ၊ ပြီ။ တဉ္စ ခေါ၊ ထိုဥပေက္ခိန္ဒိယသည်လည်း။ သနိမိတ္တံ၊
 ။ပ။ ကတ္ထံ စ၊ ။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ ဥပေက္ခိန္ဒိယံ၊ သည်။ အပရိသေသံ၊ အကြွင်း အကျန်
 မရှိ။ နိဂုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်သနည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣ၊ ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သဗ္ဗသော၊ အလုံးစုံအားဖြင့်။ ဝါ၊ အလုံးစုံသော။
 နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ နေဝသညာနာသညာယတနာစွာနံကို။ သမတိက္ကမ္မ၊ လွန်မြောက်၍။
 သညာဝေဒယိတနိရောဓံ၊ သညာဝေဒနာကို၏ချုပ်ရာဖြစ်သော နိရောဓသမာပတ်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊
 ။ ဝိဟရတိ၊ ။ ဣ၊ ။ ဣဒံ နိရောဓသမာပတ်၌။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ ဥပေက္ခိန္ဒိယံ၊ ဥပေက္ခိန္ဒိယ
 သည်။ အပရိသေသံ၊ အကြွင်းအကျန်မရှိ။ နိဂုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အယံ ဘိက္ခု၊
 ဤရဟန်းကို။ ဥပေက္ခိန္ဒိယဿ၊ ဥပေက္ခိန္ဒိယ၏။ နိရောဓံ၊ ချုပ်ရာကို။ အညာသိ၊ သိပြီးသူဟူ၍။
 တဒတ္ထာယ၊ ထိုနိရောဓသမာပတ်အကျိုးငှါ။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ဥပသံဟရတိ၊ အနီးသို့ဆောင်သူဟူ၍။
 ဝုဇ္ဈတိ၊ ။ ဣ၊ ။ ဣ၊ ။

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

စတုတ္ထော၊ သော။ သုခိန္ဒိယဝဂ္ဂေါ၊ တည်း။

တဿ၊ ထိုသုခိန္ဒိယဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ကား—

သုဒ္ဓိကဉ္စ၊ သုဒ္ဓိကသုတ်၎င်း။ သောတော၊ သောတာပန္နသုတ်၎င်း။ အရဟတာ၊ အရဟန္တ
 သုတ်၎င်း။ ဒုဝေ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ ပဌမသမဏဗြာဟ္မဏသုတ်၊ ဒုတိယသမဏဗြာဟ္မဏသုတ်
 ၂-သုတ်တို့၎င်း။ ဝိဘဂေန၊ ဝိဘင်္ဂအမည်ဖြင့်။ ဝုတ္တော၊ ဟောအပ်ကုန်သော။ တယော၊
 ၃-သုတ်တို့၎င်း။ ကဋ္ဌော၊ ကဋ္ဌောပမသုတ်၎င်း။ ဥပ္ပဋိပါဋိကံ၊ ဥပ္ပဋိပါဋိကသုတ်၎င်းတည်း။
 ဣတိ၊ ဤသည်ပင်တည်း။

၅-ဇရာဝဂ်

၁-ဇရာဓမ္မသုတ်

၅၁။ (ဣဒံ သုတ္တံ၊ ဤဇရာဓမ္မသုတ်ကို။) မေ၊ တပည့်တော်အာနန္ဒာသည်။ ဝေ၊ ဤသို့။
 သုတံ၊ ကြားလျက်ရပါသည်။ ဧကံ သမယံ၊ တပါးသောအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သာဝတ္ထိယံ၊
 ။ ပုဗ္ဗာရာမေ၊ ပုဗ္ဗာရုံကျောင်းတိုက်ကြီး၌။ မိဂါရမာတုပါသာဒေ၊ မိဂါရသုဋ္ဌေး၏ အမိသဖွယ်
 ဖြစ်သော ဝိသာခါ၏ပြာသာဒ်ကျောင်း၌။ ဝိဟရတိ၊ ။ တေန ခေါ၊ ပန သမယေန၊ ။ ဘဂဝါ၊
 သည်။ သာယနသမယံ၊ ညနေချမ်းအခါ၌။ ပဋိသလ္လာနာ၊ တပါးတည်းကိန်းအောင်းတော်မူရာမှ။
 ဝုဋ္ဌိတော၊ ထတော်မူခဲ့သည် ဖြစ်၍။ ပစ္စာတပေ၊ ကျောင်း၏နောက်ဆွယ် ဆင်ဝင်နေပူစာ နေရာ
 တော်၌။ (ပမုခေ၊ ပါသာဒဿ စ ပစ္စိမတာဂေ အာတပေါ ပစ္စာတပေါ။) ပိဋိံ၊ ကျောတော်ကို။
 ဩတာပယမာနော၊ နေပူစာလှူတော်မူလျက်။ နိသိန္နော၊ ထိုင်နေတော်မူသည်။ ဟောတိ၊ ။

အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ အရှင်အာနန္ဒာသည်။ ယေန၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ကပ်ပြီ။ ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ၌။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ အဘိဝါဒေတွာ၊ ရှိခိုး၍။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဂတ္တာနိ၊ ကိုယ်တို့ကို။ ပါဏိနာ၊ လက်ဖြင့်။ အနောမဇ္ဇန္တော၊ ဆုပ်နယ်လျက်။ (အနောမဇ္ဇန္တောတံ ပိဋ္ဌိပရိကမ္ပကရဏဝသေန အနမဇ္ဇန္တော။ ဌ။) ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အစ္စရိယံ၊ လက်ဖျစ်တီးကာ ကဲ့ရဲ့ဖွယ်ရာကောင်းပေစေ။ (ဂရဟနစ္စရိယံ နာမ ကိရေတံ။ ဌ။) ဘန္တေ၊ ရှား။ အဗ္ဘုတံ၊ မပြစ်စဘူး အဦးအသစ် အထူးဖြစ်ပေစေ။ ဘန္တေ၊ ရှား။ ဝေ၊ ဤရှေးယခင်အတူ။ ဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ (ဂတ္တာနိ စသည်၌လည်း စပ်။) ဆဝိဝဏ္ဏော စ၊ အရေအဆင်း တော်သည်လည်း။ န တာဝ ပရိသုဒ္ဓေါ၊ စင်ကြယ်တော်မမူ။ န ပရိယောဒါတော၊ ဖြူစင်တော် မမူ။ သဗ္ဗာနိ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဂတ္တာနိ စ၊ ကိုယ်ခန္ဓာတို့သည်လည်း။ သိထိလာနိ၊ လျော့ပါး ကုန်၏။ ဝလိယဇာတာနိ၊ ဖြစ်သော အရေတုန်ခြင်းရှိကုန်၏။ ကာယော စ၊ ကိုယ်အရပ် တော်သည်လည်း။ ပုရတော၊ ရှေးဘက်၌။ ပဗ္ဗာရော၊ ကိုင်းတော်မူ၏။ စက္ခုန္ဒြိယဿ၊ စက္ခုန္ဒြိယ ၎င်း။ သောတိန္ဒြိယဿ၊ သောတိန္ဒြိယ ၎င်း။ သာနိန္ဒြိယဿ၊ သာနိန္ဒြိယ ၎င်း။ ဇိဝိန္ဒြိယဿ၊ ဇိဝိန္ဒြိယ ၎င်း။ ကာယိန္ဒြိယဿ၊ ကာယိန္ဒြိယ ၎င်း။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ ဣန္ဒြိယတို့၏။ အညထတ္တံ စ၊ ရှေးမှတစ်ပါးသော အခြင်းအရာ၏ အဖြစ်ကိုလည်း။ ဒိဿတိတိ၊ တွေ့မြင်အပ်၏” ဟူသော။ ဝေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ထားပြီ။

အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ဝေ၊ ဤနာမ်ရုပ်တို့၏သဘောသည်။ ဝေ ဟိ၊ ဤအတိုင်းသာတည်း။ ယောဗ္ဗညေ၊ ပျိုမျှစ်သူ၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ပျိုမျှစ်သောသဘောသည်။ (သတိ၊ ရှိသော်။) ဇရာဓမ္မော၊ အိုရခြင်းသဘောသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ အာရောဂျေ၊ အနာကင်းသူ၏ အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ အနာကင်းသော သဘောသည်။ (သတိ၊ သော်။) ဗျာဓိဓမ္မော၊ နာခြင်းသဘောသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဇိဝိတေ၊ အသက်ရှင်ခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) မရဏဓမ္မော၊ သေခြင်းသဘော သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဆဝိဝဏ္ဏော စေဝ၊ အရေအဆင်းသည်လည်း။ ပရိသုဒ္ဓေါ၊ စင်ကြယ်သည်။ ပရိယောဒါတော၊ ဖြူစင်သည်။ န တာဝ ဟောတိ၊ မပြစ်။ (ရှင်အာနန္ဒာ၏ လျှောက်ချက်၌ “နစေဝ” ဟု ရှိသည်ကား “န ဝေ မေတရဟိ” ဟု ဌ-ပွင့်အတိုင်း မှတ်။) သဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။ ဂတ္တာနိ စ၊ တို့သည်လည်း။ သိထိလာနိ၊ လျော့ပါးကုန်၏။ ဝလိယဇာတာနိ၊ ဖြစ်သော အရေတုန် ခြင်းရှိကုန်၏။ ကာယော စ၊ ကိုယ်အရပ်တော်သည်လည်း။ ပုရတော၊ ရှေးဘက်၌။ ပဗ္ဗာရော၊ ကိုင်းတော်မူ၏။ စက္ခုန္ဒြိယဿ၊ စက္ခုန္ဒြိယ ၎င်း။ သောတိန္ဒြိယဿ၊ သောတိန္ဒြိယ ၎င်း။ သာနိန္ဒြိယဿ၊ သာနိန္ဒြိယ ၎င်း။ ဇိဝိန္ဒြိယဿ၊ ဇိဝိန္ဒြိယ ၎င်း။ ကာယိန္ဒြိယဿ၊ ကာယိန္ဒြိယ ၎င်း။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ ဣန္ဒြိယတို့၏။ အညထတ္တံ စ၊ ရှေးမှတစ်ပါးသော အခြင်းအရာ၏ အဖြစ်ကိုလည်း။ ဒိဿတိ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣဒံ၊ ဤတရားစကားကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ သုဂတော၊ မြတ်စွာ ဘုရားသည်။ ဣဒံ၊ ကို။ ဝတ္တာ စ၊ မိန့်တော်မူပြီး၍။ သတ္တာ၊ သည်။ အထာပရံ၊ ထိုမှတစ်ပါးသော—

၁။ အဘိ+ဝဒ+ဧက+တု=ဆိုစေ၍။ ရှိခိုးလျှင် ‘သုခိ ဟောတု’ဟု ဆိုရသောကြောင့် ‘သုခိ ဟောတု’ဟု ဆိုစေသည်မည်ရကား “ရှိခိုး၍” ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်။
 ၂။ ယုဝိနော ဘာဝေါ ယောဗ္ဗန္တံ၊ ယောဗ္ဗန္တံမေဝ ယောဗ္ဗညံ ဟူပြီ။ မောဂ္ဂလ္လာန် ဣဒံကဏ္ဍ ၆၁-သုတ်ဖြင့် ဘာဝတ္တံ နဂ်ပစ္စည်းသင်္ကေ ၀ ကို ဗ ပြု ခိုတစ်စီရင်။

“ဇမ္ဗိ ဇရော၊ အယုတ်တမာ ဟယ်ဇရာ။ တံ၊ သင်၏။ ခိ၊ ထို့သည်။ ဝါ၊ ကဲ့ရဲ့ဘွယ်သည်။ အတ္တ၊ ဖြစ်ပလေစေ။ ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏံ၊ မကောင်းသော အဆင်းကိုပြုတတ်သော။ ဇရော၊ ဟယ်ဇရာ။ ဇရာယ၊ သင်ဇရာသည်။ တာဝ မနောရမံ၊ အလွန်အမင်း စိတ်နှလုံးကို မွေ့လျော်စေတတ်သော။ ဗိမ္ဗိ၊ (ငါဘုရား၏) အတ္တဘောတော်ကို။ အဘိမဒ္ဓိတံ၊ အလွန် နှိပ်နင်းအပ်ပြီ။

ယောပိ၊ အကြင်သူသည်လည်း။ ဝဿသတံ၊ အနှစ်တရာပတ်လုံး။ ဇီဝေ၊ အသက်ရှင်၏။ သောပိ၊ ထိုသူသည်လည်း။ မဇ္ဈပရာယဏော၊ သေခြင်းလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိ၏။ ကိဉ္စိ၊ တဦးတယောက်ကိုမျှ။ န ပရိဝဇ္ဇေတိ၊ မရွှင်ကွင်း။ သဗ္ဗမေဝ၊ အလုံးစုံသော သူကို သာလျှင်။ အဘိမဒ္ဓိတံ၊ အလွန်နှိပ်နင်း၏။ ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ဥက္ကာဘဠာဟူဏသုတ်

၅၁၂။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ အထ ခေါ၊ ဌ။ ဥက္ကာဘော၊ ဥက္ကာဘမည်သော။ ဗြာဟ္မဏော၊ ပုဏ္ဏားသည်။ ယေန၊ ဌ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသကံမိ၊ ပြီ။ ဥပသကံမိတွာ၊ ရှိ။ ဘဂဝတာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ အထူတက၊ သဗ္ဗောဒိ၊ ကျန်းမာ၏လော စသည်ပြောလျက် ရောနှော မိပြီ။ သဗ္ဗောဒနိယံ၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ်ဖြစ်သော။ သာရဏိယံ၊ အသက်ထက်ဆုံး အောက်မေ့ထိုက် သော။ ကထံ၊ စကားကို။ ဝိတိသာရေတွာ၊ ပြီးစေ၍။ ဧကမန္တံ၊ (အပြစ်ခြောက်ပါးကင်း၍ သင့်တင့်လျောက်ပတ်သည့်) တခုသောအရပ်အဖို့၌။ နိသိဒိ၊ ထိုင်ပြီ။ ဧကမန္တံ၊ ဌ။ နိသိန္ဒော ခေါ၊ ထိုင်နေသော။ ဥက္ကာဘော၊ သော။ ဗြာဟ္မဏော၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို— ဘော ဂေါတမ၊ အရှင်ဂေါတမ။ (ယာနိ)ဣန္ဒြိယာနိ၊ အကြင် ဣန္ဒြေတို့သည်။ နာနာဝိသယာနိ၊ အထူးထူးသော အာရုံရှိကုန်၏။ နာနာဂေါစရာနိ၊ အထူးထူးသော ကျက်စားရာရှိကုန်၏။ အညမညဿ၊ အချင်းချင်း ၏။ ဂေါစရဝိသယံ၊ ကျက်စားရာဟူသောအာရုံကို။ န ပစ္စနုဘောန္တိ၊ မခံစားကုန်။ (တာနိ) ဣန္ဒြိယာနိ၊ ထိုဣန္ဒြေတို့သည်။ ဣမာနိ ပဉ္စ၊ ဤငါးပါးတို့တည်း။ ကတမာနိ ပဉ္စ၊ အဘယ်ငါးပါး တို့နည်း။ စက္ခုန္ဒြိယံ၊ စက္ခုန္ဒြေ၎င်း။ သောတိန္ဒြိယံ၊ သောတိန္ဒြေ၎င်း။ ဃာနိန္ဒြိယံ၊ ဃာနိန္ဒြေ၎င်း။ ဇိဝိန္ဒြိယံ၊ ဇိဝိန္ဒြေ၎င်း။ ကာယိန္ဒြိယံ၊ ကာယိန္ဒြေ၎င်းတည်း။ ဘော ဂေါတမ၊ မ။ နာနာဝိသယာနိ၊ အထူးထူးသော အာရုံရှိကုန်သော။ နာနာဂေါစရာနိ၊ အထူးထူးသော ကျက်စားရာရှိကုန်သော။ အညမညဿ၊ ၏။ ဂေါစရဝိသယံ၊ ထို။ န ပစ္စနုဘောန္တိ၊ မခံစားနိုင်ကုန်သော။ ဣမေသံ ပဉ္စန္တိ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဤငါးပါးကုန်သောဣန္ဒြေတို့၏။ ပဋိသရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာသည်။ (ဝိသယာနိ ပဋိသရန္တိ တောတိ ပဋိသရဏံ။ ဌိ။) ကိံ န ခေါ၊ အဘယ်ပါနည်း။ ဧကေ စ၊ အဘယ်တရားသည်လည်း။ နေသံ၊ ထိုငါးပါးသောဣန္ဒြေတို့၏။ ဂေါစရဝိသယံ၊ ကို။ ပစ္စနုဘောတိတိ၊ ခံစားပါသနည်း ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

ဗြာဟ္မဏ၊ ကား။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဣမာနိ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဤဣန္ဒြေတို့သည်။ နာနာဝိ သယာနိ၊ အထူးထူးသော အာရုံရှိကုန်၏။ နာနာဂေါစရာနိ၊ အထူးထူးသော ကျက်စားရာ

၁။ ဓိသဒ္ဓါ၏အယုတ်၌ တံသဒ္ဓါဝယ် ဒုတိယာသက်၏ ဟူလို။ ဓိသဒ္ဓါလည်း အနုကရဏာဒ္ဓါတည်း။ ထို့ကြောင့် ဌ၌ “ဓိက္ကာဇရာ”ဟု ဖွင့်၏။

ရှိကုန်၏။ အညမညဿ၊ အချင်းချင်း၏။ ဂေါစရဝိသယံ၊ ကျက်စားရာဟူသော အာရုံကို။
 န ပစ္စန္ဒဘောန္တိ၊ မခံစားကုန်။ ကတမာနိ ပဉ္စ၊ တို့နည်း။ စက္ခုန္ဒြိယံ၊ စက္ခုန္ဒြေ့၎င်း။ သောတိန္ဒြိယံ၊
 သောတိန္ဒြေ့၎င်း။ ဃာနိန္ဒြိယံ၊ ဃာနိန္ဒြေ့၎င်း။ ဇိဝိန္ဒြိယံ၊ ဇိဝိန္ဒြေ့၎င်း။ ကာယိန္ဒြိယံ၊ ကာယိန္ဒြေ့
 ၎င်းတည်း။ ဗြာဟ္မဏ၊ ဏား။ နာနာဝိသယာနံ၊ ကုန်သော။ နာနာဂေါစရုနံ၊ ကုန်သော။
 အညမညဿ၊ ၏။ ဂေါစရဝိသယံ၊ ကို။ န ပစ္စန္ဒဘောန္တိနံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ခေါပဉ္စန္ဒံ
 ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ မနော၊ မနောဒွါရိက ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ဇောစိတ်သည်။ ပဋိသရဏံ၊
 ကိုးကွယ်ရာတည်း။ မနောဝ၊ မနောဒွါရိက ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ဇောစိတ်သည်ပင်လျှင်။ နေသံ၊
 တို့၏။ ဂေါစရဝိသယံ၊ ကို။ ပစ္စန္ဒဘောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ဘုရားရှင်က မိန့်တော်မူ၏။

ဘော ဂေါတမ၊ မ။ မနဿ၊ မနောဒွါရိက ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ဇောစိတ်၏။ ပဋိသရဏံ ပန၊
 သည်ကား။ ကိံ၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဥဏ္ဍာဘပဏ္ဍားက မေးလျှောက်ပြန်၏။ ဗြာဟ္မဏ၊
 ဏား။ မနဿ ခေါ၊ ၏။ ပဋိသရဏံ သည်။ သတိ၊ (အရိယာမဂ်နှင့်ယှဉ်သော) သတိတည်း။
 ဣတိ၊ ၏။ ဘော ဂေါတမ၊ မ။ သတိယာ၊ ၏။ ပဋိသရဏံ ပန၊ သည်ကား။ ကိံ၊ နည်း။
 ဣတိ၊ ၏။ ဗြာဟ္မဏ၊ ဏား။ သတိယာ ခေါ၊ ၏။ ပဋိသရဏံ သည်။ ဝိမုတ္တိံ၊ ကိလေသာတို့မှ
 လွတ်မြောက်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်တည်း။ ဣတိ၊ ၏။ ဘော ဂေါတမ၊ မ။ ဝိမုတ္တိယာ၊ ၏။
 ပဋိသရဏံ ပန၊ သည်ကား။ ကိံ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ၏။ ဗြာဟ္မဏ၊ ဏား။ ဝိမုတ္တိယာ ခေါ၊
 ၏။ ပဋိသရဏံ သည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ အသင်္ခတ နိဗ္ဗာန်တည်း။ ဣတိ၊ ၏။ ဘော ဂေါတမ၊ မ။
 နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ ပဋိသရဏံ ပန၊ သည်ကား။ ကိံ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ၏။ ဗြာဟ္မဏ၊ ဏား။
 ပဉ္စ၊ ပြဿနာကို။ အစ္စယာသိ၊ လွန်၍သွားပြီ။ ပဉ္စဿ၊ ပြဿနာ၏။ ပရိယန္တိ၊ အပိုင်းအခြား
 ပမာဏကို။ ဂဟေတု၊ ယူခြင်းငှါ။ နာသက္ခိ၊ မစွမ်းနိုင်။ ဗြာဟ္မဏ၊ ဏား။ ဟိ၊ မှန်၏။
 နိဗ္ဗာနောဂမံ၊ နိဗ္ဗာန်၌ အတွင်းဝင်သော။ နိဗ္ဗာနပရာယဏံ၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသော လည်းလျောင်းရာ
 ရှိသော။ နိဗ္ဗာနပရိယောသ္မာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသောအဆုံးရှိသော။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ အရိယမဂ်ဟူသော
 မြတ်သောအကျင့်ကို။ ဝုဿတိ၊ ကျင့်သုံးအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ဘုရားရှင်ကမိန့်တော်မူ၏။

အထ ခေါ၊ ၌။ ဥဏ္ဍာဘော၊ သော။ ဗြာဟ္မဏော၊ သည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဘာသိတံ၊
 မိန့်တော်မူအပ်သော စကားတော်ကို။ အဘိနန္ဒိတော၊ အလွန်နှစ်သက်၍။ အနုမောဒိတော၊ ဝမ်း
 မြောက်၍။ အာသနာ၊ နေရာမှ။ ဥဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ အဘိဝါဒေတော၊ ရှိခိုးပြီး၍။
 ပဒက္ခိဏံ၊ အရိုအသေကို။ ကတော၊ ပြု၍။ ပက္ကာမိ၊ ဖဲသွားပြီ။

၁။ မနော ပဋိသရဏန္တိ ဇဝနမနော ပဋိသရဏံ။ မနောဝ နေသန္တိ မနောဒွါရိကဇဝနမနောဝ ဇေတသံ။
 မနောတိ ကုသလာကုသလဇဝနံ။ ဌ။ ဤ ၃-ရပ်ကိုပေါင်း၍ မနော၊ မနောဒွါရိကကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ဇော
 စိတ်သည် ဟု ပေးသည်။

မနောဒွါရိကဇဝနမနော ဟိ သဝိသေသံ မနောဝိသယံ ပစ္စန္ဒဘောတိ၊ ပဉ္စဒွါရိကဇဝနမနော မနနမတ္တမေဂ
 ပစ္စန္ဒဘဝတိ။ ဌ။

မနောဒွါရိကဇောသည် အာရုံကို ခံစား၏။ ပဉ္စဒွါရိကဇောသည် သိရုံမျှကို ခံစား၏။ သို့ဖြစ်သဖြင့်
 မနောဒွါရိကဇောသည်သာ သဒ္ဓါစသည့် ကုသိုလ်အရာ လောဘစသော အကုသိုလ်အရာများကို ဖြစ်စေနိုင်၏။

၂။ “နိဗ္ဗာန်သည် အပဋိသရဏ (ကိုးကွယ်ရာမရှိ) ဖြစ်သောကြောင့် အပဋိသရဏ (ကိုးကွယ်ရာရှိ) သလော”
 ဟူသော အမေးကား မမေးသင့်သောကြောင့် လွန်၍သွားသည် ဟူလိမ့်။

အထ ခေါ၊ ဌံ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဥဏ္ဏာဘော၊ သော။ ဗြာဟ္မဏော၊ ပုဏ္ဏားသည်။ အစိရပက္ကန္တေ၊ မကြာသေးသော ဖဲသွားခြင်းရှိသော်။ (ဖဲသွား၍ မကြာမီ ဟူလိုသည်။) ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့ကို။ “ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ ကုဋ္ဌာဂါရေ ဝါ၊ အထွဋ် ၁-ခု တပ်သော ကျောင်း၌၎င်း။ ကုဋ္ဌာဂါရသာလာယံ ဝါ၊ အထွဋ် ၂-ခု တပ်သော ကျောင်း၌၎င်း။ ပါစီနဝါတပါနာ၊ အရှေ့ဘက် လေသာပြုတင်းမှ။ သူရိယော၊ နေသည်။ ဥဂ္ဂစ္ဆန္တေ၊ ထွက်သည်ရှိသော်။ ဝါတပါနေန၊ လေသာ ပြုတင်းဖြင့်။ ရသ္မိယော၊ နေရောင်တို့သည်။ ပဝိသိတာ၊ ဝင်ကုန်သည်ရှိသော်။ ကာယ၊ ဘယ် အရပ်၌။ ပတိဋ္ဌိတာတိ၊ တည်ကုန်သနည်း” ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာ ဘုရား။ ပစ္စိမာယံ ဘိတ္တိယံ၊ အနောက်ဘက်နံရံ၌။ ပတိဋ္ဌိတာ၊ တည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ကုန်၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဥဏ္ဏာဘဿ၊ သော။ ဗြာဟ္မဏဿ၊ ၏။ တထာဂတေ၊ မြတ်စွာဘုရား၌။ သဒ္ဓါ၊ ယုံကြည်ခြင်း (မဂ္ဂါဂမသဒ္ဓါ) သည်။ နိဝိဋ္ဌာ၊ သက်ဝင်၍ တည်ပြီ။ မူလဇာတာ၊ ဖြစ်သော အမြစ်အရင်း ရှိသောကြောင့်သာလျှင်။ ပတိဋ္ဌိတာ၊ တည်ပြီ။ (မူလဇာတာ ဇာတမူလာ၊ တတော ဝေ ပတိဋ္ဌိတာ။ ဌံ။) သမဏေန ဝါ၊ ရဟန်းသည်၎င်း။ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ၊ ပုဏ္ဏားသည်၎င်း။ ဒေဝေန ဝါ၊ နတ်သည်၎င်း။ မာရေန ဝါ၊ မာရ်နတ်သည်၎င်း။ ဗြဟ္မာနာ ဝါ၊ ဗြဟ္မာသည်၎င်း။ လောကသ္မိံ၊ လောက၌။ ဧကနစိ ဝါ၊ တဦး တယောက်သောသူသည်၎င်း။ အသံဟာရိယာ၊ မရွေ့ နိုင်အောင်။ ဒဇ္ဇာ၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့လှ၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣမမိ သမယေ၊ ဤဈာနလာဘီ အနာဂါမ် ဖြစ်ရာအခါ၌ ။ ဥဏ္ဏာဘော၊ သော။ ဗြာဟ္မဏော၊ သည်။ စေ ကာလံ ကရေယျ၊ အကယ်၍ အတ္တဘောကို ပစ်ချခြင်းကို ပြုငြားအံ့။ (စာဿ၊ ထိုဥဏ္ဏာဘပုဏ္ဏား၏ သန္တာန်၌။ နတ္ထိ-၌ စပ်။) ယေန သံယောဇနေန၊ အကြင် သံယောဇဉ်နှင့်။ သံယုတ္တော၊ ယှဉ်သော။ ဥဏ္ဏာဘော၊ သော။ ဗြာဟ္မဏော၊ သည်။ ဣမံ လောကံ၊ ဤကာမဘုံသို့။ ပုန၊ တဖန်။ အာဂစ္ဆေယျ၊ လာရာ၏။ (တံ)သံယောဇနံ၊ ထိုသံယောဇဉ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဇုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-သာကေတသုတ်

၅၁၃။ (ဝေ မေ သုဘံ ပေးမြဲ။) ဧကံ သမယံ၊ ဌံ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သာကေတေ၊ သာကေတ မြို့၌။ မိဂဒါယေ၊ သားကောင်တို့အား ဘေးမဲ့ပေးရာ ဖြစ်သော။ အဉ္စနဝနေ၊ (မျက်စဉ်းအဆင်းနှင့် တူသော ပန်းပွင့်ရှိသည့် သစ်ပင်တို့ကိုစိုက်ပျိုးရာ) မျက်စဉ်းတော၌။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ တတြ ခေါ၊ ထို တော၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့ကို။ “ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယံ ပရိယာယံ၊ အကြင် အကြောင်းကို။ အာဂမ္မ၊ စွဲ၍။ ယာနိ၊ အကြင်သဘောတရားတို့သည်။ ပဉ္စ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) တာနိ၊ ထိုသဘောတရားတို့သည်။ ပဉ္စ၊ ၅-ပါး ကုန်သော။ ဗလာနိ၊ ဗိုလ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ယာနိ၊ တို့သည်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဗလာနိ၊ ဗိုလ်တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) တာနိ၊ တို့သည်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သော ပရိယာယော၊ ထိုအကြောင်းသည်။ အတ္ထိ န ခေါတိ၊ ရှိသလော” ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ ပြီ။

၁။ ဣမမိ စေ ဘိက္ခုဝေ သမယေတိ ကိံ သန္တာယာဟ? ဈာနအနာဂါမိတံ။ ဌ။

ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ နော၊ တပည့်တော်တို့၏။ ဓမ္မော၊ တရားတို့သည်။ ဘဂဝံမူလကာ၊ မြတ်စွာဘုရားသာလျှင် အရင်းမူလရှိပါကုန်၏။ ဘဂဝံနေတ္တိကာ၊ မြတ်စွာဘုရားသာလျှင် ဆောင်တတ်သူရှိပါကုန်၏။ ဘဂဝံပဋိသရဏာ၊ မြတ်စွာဘုရားသာလျှင် ကိုးကွယ်ရာ ရှိပါကုန်၏။ (၎င်းပုဒ်တို့၏ အဆုံးအဖြတ်ကို မ-နိ ၁-၃၁၉-၅။) ဘန္တေ၊ ရား။ ဝတ၊ စင်စစ်။ သာဓု၊ တောင်းပန်ပါ၏။ တေဿ ဘာသိတဿ၊ ဤတရားဒေသနာတော်၏။ အတ္ထော၊ အနက်သည်။ ဘဂဝန္တံယေဝ ပဋိ၊ မြတ်စွာဘုရား၏အဘိတာဝန်သည်သာလျှင်။ ဘာတု၊ ဖြစ်ပါစေ။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏

၁။ ဤအနက်ကား “အာယသ္မန္တံယေဝ သာရိပုတ္တံ ပဋိဘာတုတိ အာယသ္မတောယေဝ သာရိပုတ္တဿ ဘာဂေါ ဟောတု”။ မ-၄ ၁-၁၀၄ “ကာမံ ပဋိဘာတုတိ ဣတ္ထ ပတိသဒ္ဓါပေက္ခာယ သာရိပုတ္တန္တိ ဥပယောဂဝစနံ၊ အတ္ထော ပန သာမိဝစနဝသေနေဝ ဝေဒိဗ္ဗောတိ ဒေသေန္တော အာဟ အာယသ္မတောယေဝ သာရိပုတ္တဿာတိ။ ဘာဂေါ ဟောတုတိ ဣမိနာ ဘာဂတ္ထော ပဋိသဒ္ဓေါတိ ဒီပေတိ”။ မ-၄ ၁-၁၉၀ တို့နှင့်အညီ ကမ္မပ္ပဝစနီယ ပဋိသဒ္ဓါ အဖြစ်ဖြင့် ပေးသော အနက်တည်း။

ကမ္မပ္ပဝစနီယ ဟူသော အမည်ကား “ကမ္မံ ပဝုတ္တဝန္တောထိ ကမ္မပ္ပဝစနီယာ။ ကမ္မံ၊ ကြိယာကို။ ပဝုတ္တဝန္တော၊ ထွန်းပြူးကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကမ္မပ္ပဝစနီယာ၊ ။” ဟူသော ဝစနတ္ထအရ ဥပသာရအနိက္ခံ ကြိယာကို ထွန်းပြူးကုန်သော်လည်း ကမ္မပ္ပဝစနီယအနိက္ခံ ကြိယာကို မထွန်းပြုနိုင်၊ ဆဋ္ဌိဝိဘတ်ဟောသော သမ္ဗန်မုနိကိုလည်း မဟောနိုင်၊ ကြိယာ တပါးကိုလည်း မငဲ့မထည့်ရ၊ လက္ခလက္ခဏအဖြစ်စသည်ဖြင့် စပ်သော သမ္ဗန်ကို အထူးပြုတတ်ကုန်သော ပတိ၊ အနုစသည် ဥပသာရပုဒ်ဖြစ်ဘူးသော ပုဒ်မျိုးပင်တည်း။ ပတိ၊ အနုစသည်တို့သည် ကမ္မပ္ပဝစနီယဖြစ်သောအခါ ဥပသာရအမည်ပျောက်သဖြင့် ကြိယာကို မထွန်းပြုနိုင်ကုန်၊ လက္ခဏတ္ထ၊ ဣတ္ထမ္မ၊-တတ္ထ၊ ဝိစ္ဆတ္ထ၊ ဘာဂတ္ထတို့ကို ထွန်းပြုကုန်၏ဟု ဆိုလိုသည်။ ဤကမ္မပ္ပဝစနီယအရာ၌ လက္ခဏဟူသည် ဇနကဟိတ်နှင့် ဉာပကဟိတ်တို့ပင်တည်း။ လက္ခဏအဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းအထူးကို ပတိ၊ အနုစသည့် ကမ္မပ္ပဝစနီယ သဒ္ဓါက ထွန်းပြုသည်။ ထိုသည့် ကမ္မပ္ပဝစနီယ အမည်ရ ပတိ၊ အနုစသည်တို့နှင့်ယှဉ်သော သဒ္ဓါမှ နောက်၌ သက်သော ဒုတိယာဝိဘတ်သည် တတိယာ၊ ဆဋ္ဌိသတ္တမိအနက်တို့၌ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ဖြစ်ရလေသည်။

ပဗ္ဗဇိတံမနုပဗ္ဗဇိ သု၊ ပဗ္ဗဇိတံ အနု၊ အရှင်ယသရဟန်းပြုသည်ရှိသော်။ ပဗ္ဗဇိ သု၊ မိတ်ဆွေအပေါင်းတို့ ရဟန်းပြုကြကုန်ပြီ။ ဤပြုယုတ်၌ အရှင်ယသရဟန်းပြုခြင်းသည် လက္ခဏ(ဇနကဟိတ်=ဖြစ်စေတတ်သော အကြောင်း) တည်း။ မိတ်ဆွေအပေါင်းတို့ကား လက္ခ(ဇညပလ=ဖြစ်စေအပ်သောအကျိုး) တည်း။ အနုသဒ္ဓါသည် ဇနက(ဖြစ်စေတတ်)၊ ဇည (ဖြစ်စေအပ်) အဖြစ်ဖြင့် စပ်ပေးခြင်းသမ္ဗန်ကို ထွန်းပြုသော ကမ္မပ္ပဝစနီယ မည်၏။ ထိုကမ္မပ္ပဝစနီယ အနုသဒ္ဓါနှင့်ယှဉ်သော ပဗ္ဗဇိတ သဒ္ဓါနှင့် သတ္တမိအနက်၌ သတ္တမိမသက်ပ ဒုတိယာသက်ရလေသည်။

ပဗ္ဗဇိတံ၊ ရဟန်းပြုသော အရှင်ယသကို။ အနု၊ အမှတ်ပြု၍။ ပဗ္ဗဇိ သု၊ မိတ်ဆွေအပေါင်းတို့ ရဟန်းပြုကုန်ပြီ။ ဤအနက်ကား အနု ဥပသာရ၏ ကမ္မပ္ပဝစနီယ အမည်မရခင် အမှတ်ပြုခြင်းကြိယာအနက်ကို ထွန်းပြုသော= ဟိုးစီအတိုင်း ကံအနက်၌ ဒုတိယာသက်၍ ကမ္မပ္ပဝစနီယမကြံပဲပေးအပ်သော အနက်တည်း။ (ဤသို့ပေးအပ်သော အနက်သည်ပင် “ကမ္မံ ပဝစနီယံ ယေသံ” ဟူသော ဝစနတ္ထကိုပြု၍ ကြိယာအနက်ကိုဟောခြင်းရှိသော အနု-ဥပသာရပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့် ကမ္မပ္ပဝစနီယ ဖြစ်သည်ဟု ခွဲပသိခွဲစသော ဆရာတို့က မိန့်ဆိုကြလေသည်။)

ဣတ္ထမ္မ၊ တတ္ထ၊ ဝိစ္ဆတ္ထ၊ ဘာဂတ္ထတို့၌လည်း ဤနည်းအတူ ကြံပါလေ။
 ဘဂဝန္တံယေဝ ပဋိဘာတု တေဿ ဘာသိတဿ အတ္ထော ဤနှင့် မ ၁-၃၀၄-တို့၌ ဘဂဝန္တံယေဝဟူသော နာမသဒ္ဓါနှင့် ပဋိသဒ္ဓါ ဘာဂတ္ထ ကမ္မပ္ပဝစနီယ ဖြစ်၏ဟု မ-၄ ၂-၂၇၃၊ မ-၄ ၂-၂၉၅-တို့၌ ဖွင့်ကြ၏။
 ဥပမာ မံ အာဝုသော သာရိပုတ္တ ပဋိဘာတိ။
 ပဋိဘာတု တံ အာဝုသော မောဂ္ဂလ္လာန။ မ ၁-၃၇-တို့၌ မံ၊ တံ-ဟူသော အမှ တုမှ သဒ္ဓါနှင့် ပဋိ-ယောဂ သမ္ပဒါနတ္ထ စတုတ္ထိ-ဟု ၎င်း မ-၄ ၁-၁၅၅၊ မ-၄ ၁-၂၅၃-တို့၌ ဖွင့်ကြ၏။

(တရားဒေသနာတော်ကို)။ သုတော၊ ကြားနာရကုန်သည်ရှိသော်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့သည်။ ဓာရေသန္တိ၊ ဆောင်ထားနိုင်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ထားကုန်၏။

ဘိက္ခဝေ တို့။ ယံ ပရိယာယံ၊ ကို။ အာဂမ္မ၊ ရှိ။ ယာနိ၊ တို့သည်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) တာနိ၊ တို့သည်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဗလာနိ၊ ဗိုလ်တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ယာနိ၊ တို့သည်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဗလာနိ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) တာနိ၊ တို့သည်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ၎င်း။) သော ပရိယာယော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ဘိက္ခဝေ တို့။ ယံ ပရိယာယံ၊ ကို။ အာဂမ္မ၊ ရှိ။ ပ။ သော ပရိယာယော၊ သည်။ ကတမေ ၈၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ယံ၊ အကြင်သဘောတရားသည်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) တံ၊ ထိုသဘောတရားသည်။ သဒ္ဓါဗလံ၊ သဒ္ဓါဗိုလ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ယံ၊ သည်။ သဒ္ဓါဗလံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) တံ၊ သည်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ပ။ ယံ၊ သည်။ ပညိန္ဒြိယံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) တံ၊ သည်။ ပညာဗလံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ယံ၊ သည်။ ပညာဗလံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) တံ၊ သည်။ ပညိန္ဒြိယံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဘိက္ခဝေတို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ နဒိ၊ မြစ်သည်။ ပါစိနနိန္ဒာ၊ အရွှေဘက်သို့ ညွတ်သည်။ ပါစိနပေါဏာ၊ အရွှေဘက်သို့ ကိုင်းသည်။ ပါစိနပတ္တာရာ၊ အရွှေဘက်သို့ ရွှိုင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) တဿာ၊ ထိုမြစ်၏။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ ဒီပေါ၊ ကျွန်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) ဘိက္ခဝေ တို့။ ယံ ပရိယာယံ၊ ကို။ အာဂမ္မ၊ ရှိ။ တဿာ နဒိယာ၊ ထိုမြစ်၏။ ဧကော သောတောတေဝ၊ တခုသော ရေအယဉ် (ရေစီးကြောင်းတကြောင်း) ဟူ၍သာလျှင်။ သချံ၊ ခေါ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ သော ပရိယာယော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ယံ ပရိယာယံ၊ ကို။ အာဂမ္မ၊ ရှိ။ တဿာ နဒိယာ၊ ၎င်း။ ဒေ သောတာနိတေဝ၊ ၂-ခုသော ရေအယဉ် (ရေစီးကြောင်း ၂-ကြောင်း) တို့ဟူ၍သာလျှင်။ သချံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၎င်း။ သော ပရိယာယော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ပန၊ ၎င်း။

ဘိက္ခဝေ တို့။ ယံ ပရိယာယံ၊ ကို။ အာဂမ္မ၊ ရှိ။ ပ။ သော ပရိယာယော၊ သည်။ ကတမေ ၈၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ တဿ ဒီပဿ၊ ထိုကျွန်း၏။ ပုရိမန္တေ၊ အရွှေဘက်အစွန်း၌။ ယဉ္စ ဥဒကံ၊ အကြင်ရေသည်၎င်း။ ပစ္ဆိမန္တေ၊ အနောက်ဘက်အစွန်း၌။ ယဉ္စ ဥဒကံ၊ အကြင် ရေသည်၎င်း။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။ သော၊ ထိုအရွှေအနောက်ရေသည်။ ဧကော သောတော၊ တခုသော ရေအယဉ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဘိက္ခဝေ တို့။ ယံ ပရိယာယံ၊ ကို။ အာဂမ္မ၊ ရှိ။ တဿာ နဒိယာ၊ ၎င်း။ ဧကော သောတောတေဝ၊ ဟူ၍သာလျှင်။ သချံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၎င်း။ သော ပရိယာယော၊ သည်။ အယံ ခေါ၊ ဤသည်ပင်တည်း။

ဘိက္ခဝေ တို့။ ယံ ပရိယာယံ၊ ကို။ အာဂမ္မ၊ ရှိ။ ပ။ သော ပရိယာယော၊ သည်။ ကတမေ ၈၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ တဿ ဒီပဿ၊ ၎င်း။ ဥတ္တရန္တေ၊ မြောက်ဘက်အစွန်း၌။ ယဉ္စ ဥဒကံ၊ သည်၎င်း။ ဒက္ခိန္တေ၊ တောင်ဘက်အစွန်း၌။ ယဉ္စ ဥဒကံ၊ သည်၎င်း။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။ တံ၊ ထိုတောင်မြောက်

၁။ အရွှေဘက်ညွတ်(စီး)သော မြစ်ရေသည် ကျွန်း၏ အရွှေ အနောက် ရေကြောင်းတကြောင်းသာဖြစ်၏ ဟူလို။

ရေသည်။ ဒွေ သောတာနိ၊ ၂-ရကုန်သော ရေအယဉ်တို့သည်။ (ဟောတိ၊ ဇ။) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယံ ပရိယာယံ၊ ကိ။ အာဂမ္မ၊ ရှိ။ (တဿာ နဒိယာ၊ ဇ။ ဥဒကံ၊ ရေသည်။) တဿာ နဒိယာ၊ ဇ။ ဒွေ သောတာနိတော၊ တို့ဟူ၍သာလျှင်။ သင်္ချိ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ဇ။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ယံ၊ အကြင်သဘောတရားသည်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သိဒ္ဓိန္ဒြေမည်၏။ ပ။ ပညိန္ဒြိယံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ဇ။) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ပဉ္စန္ဒံ ဣန္ဒြိယာနံ၊ ၅-ပါးကုန်သော ဣန္ဒြေတို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ပါးအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အာသဝါနံ ခယာ၊ အာသဝတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့်။ အနာသဝံ၊ အာသဝမရှိသော။ စေတောဝိမုတ္တိံ၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်နှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကို။ ပညာဝိမုတ္တိံ၊ ကိလေသာ တို့မှလွတ်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ်ကို။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မှောက် တွေ့မြင်အပ်သော ရုပ်နာမ် တရား၌သာလျှင်။ ဝါ၊ ဤအတ္တဘော၌သာလျှင်။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ အဘိညာ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့်။ သစ္စိကတော၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ဣတိ၊ ဇ။ တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ပုဗ္ဗကောဋ္ဌကသုတ်

၅၁၄။ (ဝေ မေ သုတံ ပေးမြ။) ဧကံ သမယံ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သာဝတ္ထိယံ၊ ၌။ ပုဗ္ဗကောဋ္ဌကေ၊ အရွှေတံခါးမုခ်၌။ ဝိဟရတိ၊ ဇ။ တတြ ခေါ၊ ထိုအရွှေတံခါးမုခ်၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ၊ အရှင်သာရိပုတြာကို။ “သဒရိပုတ္တံ၊ သာရိပုတြာ။ တံ၊ သင်သည်။ (သဒ္ဓဟံသိ၌ စပ်။) သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဘာဝိတံ၊ ပါးအပ်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလိကတံ၊ အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်ရှိသော်။ အမတောဂဓံ၊ နိဗ္ဗာန်၌ အတွင်းဝင်သည်။ အမတပရာယဏံ၊ နိဗ္ဗာန်သာလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသည်။ အမတပရိယောသာနံ၊ နိဗ္ဗာန်သာလျှင် အဆုံးရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဇ။ ပ။ ပညိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဘာဝိတံ၊ ပါးအပ်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလိကတံ၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ အမတောဂဓံ၊ သည်။ အမတပရာယဏံ၊ သည်။ အမတပရိယောသာနံ၊ သည်။ ဟောတိတိ၊ ဖြစ်၏ဟု။ သဒ္ဓဟံသိတိ၊ ယုံကြည်သလော”ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ ပြီ။

ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ၅-ပါးသော ဣန္ဒြေအပေါင်း၌။ သဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရားအပေါ်၌။ (ဘုမ္မတ္ထ ခဒ္ဓိ။) သဒ္ဓါယ၊ ယုံကြည်၍။ ဝါ၊ ယုံကြည်သော အားဖြင့်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ပ။ ပညိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဘာဝိတံ၊ သော်။ ဗဟုလိကံ၊ သော်။ အမတောဂဓံ၊ နိဗ္ဗာန်၌ အတွင်းဝင်သည်။ အမတပရာယဏံ၊ နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသည်။ အမတပရိယောသာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဇ။ ဟူ၍။ န ခေါ၊ ဂစ္ဆာမိ၊ သိသည်မဟုတ်ပါ။ (ဂမုဓာတ် ဉာဏတ္ထ။) ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ဟံ၊ မှန်၏။ ယေသံ၊ အကြင်သူတို့သည်။ တေ၊ ဤ ၅-ပါးသော ဣန္ဒြေ အပေါင်းကို။ ပညာယ၊ မဂ်ပညာဖြင့်။ အညာတံ၊ မသိအပ်သည်။ အဒိဋ္ဌံ၊ မမြင်အပ်သည်။ အဝိဒိတံ၊ ထင်ရှားမပြုအပ်သည်။ အသစ္စိကတံ၊ မျက်မှောက်မပြုအပ်သည်။ အဖဿတံ၊ မတွေ့ထိ

၁။ ရေလယ်၌ ကျန်း၏တောင်ဖက်က ရေစီးကြောင်းတကြောင်း၊ မြောက်ဖက်က ရေစီးကြောင်းတကြောင်း ၂-ကြောင်းရှိ၏ ဟူလို။
၂။ ဤ၌ အာကာရ၌ “ဂစ္ဆန္တိ”ဟု ရှိသော်လည်း နိဒါန်းဝါကျနှင့်ညီစေရန် တဿာ နဒိယာ၊ ဇ။ ဥဒကံ၊ သည်။ ဟူသော ထည့်ပါ၍ကတ္တားကို ငြိပြီး “ဂစ္ဆတိ”ဟု ပြင်၍ သမ္မန်လိုက်သည်။

အပ်သည်။ (မရအပ်သည်ဟု သော်လည်း ပေး။) အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တေ၊ ထိုသူတို့သည်။ တတ္ထ၊ ထို ၅-ပါးသော ဣန္ဒြေအပေါင်း၌။ ပရေသံ၊ တပါးသောသူတို့၌။ (ဤလည်း ဘုမ္မတ္တ ဆဋ္ဌိ။) သဒ္ဓါယ၊ ရှိ။ ဝါ၊ အားဖြင့်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ပ။ ပညိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဘာဝိတံ၊ သော်။ ဗဟုလိကတံ၊ သော်။ အမတောဂဓံ၊ သည်။ အမတပရာယဏံ၊ သည်။ အမတပရိယောသာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏ ဟူ၍။ ဂစ္ဆေယျ၊ သိကုန်ရာ၏။ (ဤလည်း ဂမုဓာတ် ဉာဏတ္ထ။) ဘန္တေ၊ ရား။ ယေသဉ္စ ခေါ၊ အကြင်သူတို့သည်ကား။ တေ၊ ကို။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ ဉာတံ၊ သိအပ်၏။ ဒိဋ္ဌံ၊ မြင်အပ်၏။ ဝိဒိတံ၊ ထင်ရှားပြုအပ်၏။ သစ္စိကတံ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်၏။ ဖဿိတံ၊ တွေ့ထိအပ်၏။ (ရအပ်၏ ဟု သော်လည်း ပေး။) တေ၊ ထိုသူတို့သည်။ တတ္ထ၊ ထို ၅-ပါးသော ဣန္ဒြေအပေါင်း၌။ နိက္ကခါ၊ ယုံမှားမရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ နိဗ္ဗိစိကိစ္ဆာ၊ တွေးတောခြင်းမရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ပ။ ပညိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဘာဝိတံ၊ သော်။ ဗဟုလိကတံ၊ သော်။ အမတောဂဓံ၊ သည်။ အမတပရာယဏံ၊ သည်။ အမတပရိယောသာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏ ဟူ၍။ (ဂစ္ဆန္တိ၊ သိကုန်၏။) ဘန္တေ၊ ရား။ မယုဉ္စ ခေါ၊ တပည့်တော်သည်လည်း။ တေ၊ ဤ ၅-ပါးသော ဣန္ဒြေအပေါင်းကို။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ ဉာတံ၊ သိအပ်၏။ ဒိဋ္ဌံ၊ မြင်အပ်၏။ ဝိဒိတံ၊ ထင်ရှားပြုအပ်၏။ သစ္စိကတံ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်၏။ ဖဿိတံ၊ ၏။ အဟံ၊ ငါသည်။ တတ္ထ၊ ထို ၅-ပါးသော ဣန္ဒြေအပေါင်း၌။ နိက္ကခါ၊ ယုံမှားမရှိသည် ဖြစ်၍။ နိဗ္ဗိစိကိစ္ဆာ၊ တွေးတောခြင်းမရှိသည်ဖြစ်၍။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ပ။ ပညိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဘာဝိတံ၊ သော်။ ဗဟုလိကတံ၊ သော်။ အမတောဂဓံ၊ သည်။ အမတပရာယဏံ၊ သည်။ အမတပရိယောသာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏ဟု။ (ဂစ္ဆာမိ၊ သိပါ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်၏။

သာရိပုတ္တ၊ သာရိပုတြာ။ သာဓု သာဓု၊ ကောင်း၏ ကောင်း၏။ သာရိပုတ္တ၊ သာရိပုတြာ။ ယေသံ၊ အကြင်သူတို့သည်။ တေ၊ ဤ ၅-ပါးသော ဣန္ဒြေအပေါင်းကို။ ပညာယ၊ မဂ်ပညာဖြင့်။ အညာတံ၊ မသိအပ်သည်။ အဒိဋ္ဌံ၊ မမြင်အပ်သည်။ အဝိဒိတံ၊ ထင်ရှားမပြုအပ်သည်။ အသစ္စိကတံ၊ မျက်မှောက်မပြုအပ်သည်။ အဖဿိတံ၊ မတွေ့ထိအပ်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တေ၊ ထိုသူတို့ သည်။ တတ္ထ၊ ထို ၅-ပါးသော ဣန္ဒြေအပေါင်း၌။ ပရေသံ၊ တပါးသောသူတို့၌။ သဒ္ဓါယ၊ ရှိ။ ဝါ၊ အားဖြင့်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဘာဝိတံ၊ သော်။ ဗဟုလိကတံ၊ သော်။ အမတောဂဓံ၊ သည်။ အမတပရာယဏံ၊ သည်။ အမတပရိယောသာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ပ။ ပညိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဘာဝိတံ၊ သော်။ ဗဟုလိကတံ၊ သော်။ အမတောဂဓံ၊ သည်။ အမတပရာယဏံ၊ သည်။ အမတပရိယောသာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သာရိပုတ္တ၊ သာရိပုတြာ။ ယေသဉ္စ ခေါ၊ အကြင်သူတို့ သည်ကား။ တေ၊ ဤ ၅-ပါးသော ဣန္ဒြေအပေါင်းကို။ ပညာယ၊ မဂ်ပညာဖြင့်။ ဉာတံ၊ သိအပ်၏။ ဒိဋ္ဌံ၊ မြင်အပ်၏။ ဝိဒိတံ၊ ထင်ရှားပြုအပ်၏။ သစ္စိကတံ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်၏။ ဖဿိတံ၊ တွေ့ထိ အပ်၏။ တတ္ထ၊ ထို ၅-ပါးသော ဣန္ဒြေအပေါင်း၌။ တေ၊ ထိုသူတို့သည်။ နိက္ကခါ၊ ယုံမှားမရှိကုန် သည်ဖြစ်၍။ နိဗ္ဗိစိကိစ္ဆာ၊ တွေးတောခြင်းမရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဘာဝိတံ၊ သော်။ ဗဟုလိကတံ၊ သော်။ အမတောဂဓံ၊ သည်။ အမတပရာယဏံ၊ သည်။ အမတပရိယောသာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ပ။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ပညိန္ဒြေသည်။ ဘာဝိတံ၊ ပွားအပ်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလိကတံ၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ အမတောဂဓံ၊ နိဗ္ဗာန်၌ အတွင်းဝင်သည်။ အမတပရာယဏံ၊ နိဗ္ဗာန်သာလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသည်။ အမတပရိယောသာနံ၊ နိဗ္ဗာန်သာလျှင် အဆုံးရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ၏။

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ပဌမပုဗ္ဗာရာမသုတ်

၅၁၅။ (ဣဒံ သုတ္တံ၊ ဤပဌမပုဗ္ဗာရာမသုတ်ကို။) -မေ၊ တပည့်တော် အာနန္ဒာသည်။ ဝေ၊ ဤသို့။ သုတံ၊ ကြားလိုက်ရပါသည်။ ဧကံ သမယံ၊ တပါးသောအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သာဝတ္ထိယံ၊ ၌။ ပုဗ္ဗာရာမေ၊ ပုဗ္ဗာရုံကျောင်းတိုက်ကြီး၌။ မိဂါရမာတုပါသာဒေ၊ မိဂါရသုဋ္ဌေး၏ အမိသဖွယ်ဖြစ်သော ဝိသာခါ၏ ပြာသာဒ်ကျောင်း၌။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ တဩ ခေါ၊ ၌။ ဘဂဝါ သည်။ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုကို။ “ဘိက္ခဝေ တို့။ ကတိနံ ဣန္ဒြိယာနံ၊ အဘယ်မျှလောက်ကုန်သော ဣန္ဒြေ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ခိဏာသဝေါ၊ ကုန်ပြီးသော အာသဝရှိသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ‘ဇာတိ၊ ပဋိသန္ဓေသည်။ ခိဏာ၊ ကုန်ပြီ။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မဂ် ဟူသော အကျင့်မြတ်ကို။ ဝုသိတံ၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီ။ ကရဏိယံ၊ ၁၆-ချက် မဂ်ကိစ္စကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတ္တတ္တာယ၊ ဤမဂ်ကိစ္စအလို့ငှါ။ အပရံ၊ တပါးသော ပြုဘွယ်ကိစ္စသည်။ နာတိ၊ မရှိ ဟူ၍။ ပဇာနာမိတိ၊ သိ၏”ဟု။ အညံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ ဗျာကရေတိ န ခေါတိ၊ ဖြေဆိုသလော” ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ ပြီ။

ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ နော၊ တပည့်တော်တို့၏။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ ဘဂဝံမူလကာ၊ မြတ်စွာဘုရားသာလျှင် အရင်းမူလရှိပါကုန်၏။ ပ။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဧကဿ ခေါ ဣန္ဒြိယဿ၊ တခု သောဣန္ဒြေကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ခိဏာသဝေါ၊ ကုန်ပြီးသော အာသဝရှိသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ “ဇာတိ၊ ပဋိသန္ဓေသည်။ ခိဏာ၊ ကုန်ပြီ။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မဂ်ဟူသော အကျင့်မြတ်ကို။ ဝုသိတံ၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီ။ ကရဏိယံ၊ ၁၆-ချက် မဂ်ကိစ္စကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတ္တတ္တာယ၊ ဤမဂ်ကိစ္စအလို့ငှါ။ အပရံ၊ တပါးသော ပြုဘွယ်ကိစ္စသည်။ နာတိ၊ မရှိဟူ၍။ ပဇာနာမိတိ၊ သိ၏”ဟု။ အညံ၊ ကို။ ဗျာကရေတိ၊ ဖြေဆို၏။ ကတမဿ ဧကဿ၊ အဘယ်ဣန္ဒြေတပါးနည်း။ ပညိန္ဒြိယဿ၊ ပညိန္ဒြေတည်း။ (ကတမဿ ဧကဿ၊ ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ပ။ အညံ၊ ကို။ ဗျာကရေတိ၊ ၏။ ပညိန္ဒြိယဿ၊ ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ပ။ အညံ၊ ကို။ ဗျာကရေတိ၊ ၏။ ဟု ဝါကျဖြည့်၍သော်လည်း ပေးနိုင်၏။) ဘိက္ခဝေ တို့။ ပညဝတော၊ (အရဟတ္တဖိုလ်)ပညာရှိသော။ (ခိဏာ ဇာတိ-စသည်နှင့် အညံ-ကိုထောက်၍ အရဟတ္တဖိုလ်ပညာ ယူသည်။) အရိယသာဝကဿ၊ ဘုရားရှင်တပည့်၏။ တဒန္ဓယာ၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ပညာသို့ အစဉ်လိုက်သော။ သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါသည်။ သဏ္ဍာတိ၊ တည်၏။ တဒန္ဓယံ၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ပညာသို့ အစဉ်လိုက်သော။ ဝီရိယံ၊ ဝီရိယသည်။ သဏ္ဍာတိ၊ တည်၏။ တဒန္ဓယာ၊ သော။ သဘိ၊ သတိ သည်။ သဏ္ဍာတိ၊ ၏။ တဒန္ဓယော၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ပညာသို့ အစဉ်လိုက်သော။ သမာဓိ၊ သမာဓိသည်။ သဏ္ဍာတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဣမဿ ခေါ ဧကဿ ဣန္ဒြိယဿ၊ ဤ ၁-ပါးသော ဣန္ဒြေကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ခိဏာသဝေါ၊ ကုန်ပြီးသော အာသဝရှိသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ “ဇာတိ၊ ပဋိသန္ဓေသည်။ ခိဏာ၊ ကုန်ပြီ။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မဂ်ဟူသော အကျင့်မြတ်ကို။ ဝုသိတံ၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီ။ ကရဏိယံ၊ ၁၆-ချက် မဂ်ကိစ္စကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတ္တတ္တာယ၊ ဤမဂ်ကိစ္စအလို့ငှါ။ အပရံ၊ တပါးသော ပြုဘွယ်ကိစ္စသည်။ နာတိ၊ မရှိဟူ၍။ ပဇာနာမိတိ၊ သိ၏”ဟု။ အညံ၊ ကို။ ဗျာကရေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ၏။

ပဉ္စမံ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ဒုတိယပုဗ္ဗာရာမသုတ်

၅၁၆။ တံယေဝ နိဒါနံ၊ ထိုနိဒါနံပင်တည်း။ (ကတိနံ နု ခေါ် စသော အမေး၊ အဖြေဝါကျ တို့ကို ပဌမပုဗ္ဗာရာမသုတ်အတိုင်း ပေး။) ကတမေသံ ဒွိန္ဒါ၊ အဘယ် ၂-ပါးတို့ကိုနည်း။ အရိယာယ၊ မြတ်သော။ ပညာယ စ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ပညာကို၎င်း။ (ပညိန္ဒြေကိုရည်သည်။) အရိယာယ၊ သော။ ဝိမုတ္တိယာ စ၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိကို၎င်းတည်း။ (သမာဓိန္ဒြေကို ရည်သည်။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဿ၊ ထိုအရိယသာဝက၏။ အရိယာ၊ သော။ ယာ ဟိ ပညာ၊ အကြင် အရဟတ္တဖိုလ်ပညာသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ပညာသည်။ အဿ၊ ထိုအရိယာ သာဝက၏။ ပညိန္ဒြေယံ၊ ပညိန္ဒြေမည်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဿ၊ ၏။ အရိယာ၊ သော။ ယာ ဟိ ဝိမုတ္တိ၊ အကြင်အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိသည်။ အဿ၊ ၏။ သမာဓိန္ဒြေယံ၊ မည်၏။ (ဒွိန္ဒါ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ ဣမေသံ ခေါ် ဣန္ဒြေယာနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ပ။ အညံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ ဗျာကဏေတိ၊ ၏။ ကြွင်း ပဌမပုဗ္ဗာရာမသုတ်နှင့် တူ၏။)

ဆန္ဒ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ဂ-တတိယ၊ စတုတ္ထ ပုဗ္ဗာရာမသုတ်

၅၁၇-၅၁၈။ (ဤသုတ်တို့၌ ဣန္ဒြေ ၄-ပါး၊ ၅-ပါးတို့ကို ဟောသည်သာ ထူး၏။)

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ပိဏ္ဍောလဘာရဒွါဇသုတ်

၅၁၉။ (ဣဒံ သုတ္တံ၊ ဤပိဏ္ဍောလဘာရဒွါဇသုတ်ကို။) မေ၊ တပည့်တော်အာနန္ဒာသည်။ ဝေ၊ ဤသို့။ သုတံ၊ ကြားလိုက်ရပါသည်။ ဧကံ သမယံ၊ တပါးသောအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ကောသမ္ဗိယံ၊ ကောသမ္ဗိပြည်၌။ ဇောသိတာရာမေ၊ ဇောသိတာရုံကျောင်းတိုက်၌။ ဝိဟရတိ၊ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ တေန ခေါ် ပန သမယေန၊ ၌။ အာယသ္မတာ ပိဏ္ဍောလဘာရဒွါဇေန၊ အရှင်ပိဏ္ဍောလဘာရဒွါဇသည်။ “ခိဏာ ။ပ။ ပဇာနာမိတိ၊ ပဇာနာမိ” ဟု။ အညာ၊ အရဟတ္တဖိုလ် ကို။ ဗျာကတာ၊ ဖြေဆိုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အထ ခေါ်၊ ၌။ သမ္မဟုလံ၊ များစွာကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ယေန၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသကံမိသု၊ ချဉ်းကပ်ကြကုန်ပြီ။ ဥပသကံမိတွာ၊ ၌။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ အဘိဝါဒေတွာ၊ အလွန် ရိုသေစွာရိုခိုးကုန်ပြီ။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိဒိ သု၊ ထိုင်နေကြကုန်ပြီ။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္ဒာ ခေါ်၊ ကုန်သော။ တေ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းဘို့သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊ ရား။ အာယသ္မတာ ပိဏ္ဍောလဘာရဒွါဇေန၊ သည်။ “ခိဏာ ဇာတိ။ ပံ။ ပဇာနာမိတိ၊ ပဇာနာမိ” ဟု။ အညာ၊ ကို။ ဗျာကတာ၊ ဖြေဆိုအပ်၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ အာယသ္မတာ ပိဏ္ဍောလဘာရဒွါဇေန၊ သည်။ ကိ အတ္ထဝသံ၊ အဘယ်အကြောင်းထူးကို ။ သမ္မာယမာနေန၊ မြင်သည်ဖြစ်၍။ “ခိဏာ ဇာတိ။ ပ။ ပဇာနာမိတိ၊ ပဇာနာမိ” ဟု။ အညာ၊ ကို။ ဗျာကတာ နု ခေါ်တိ၊ ဖြေဆိုအပ်ပါသည်နည်း” ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစုံ၊ လျှောက်ထားကုန်ပြီ။

၁။ အတ္ထဝသံ၌ အတ္ထသဒ္ဓါ ကံရဏတ္ထ၊ ဝသသဒ္ဓါ ဝိသေသတ္ထကြံ၍ ပေးအပ်သော အနက်တည်း။ ဒသ-အတ္ထဝသေ ပဋိစ္စာတိ ဒသ ကာရကဝသေ။ ဝိ-ဋ္ဌ ၁-၁၈၈။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တိဏ္ဍန္တံ ခေါ ဣန္ဒြိယာနံ၊ ၃-ပါးကုန်သော ဣန္ဒြေတို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပိဏ္ဏောလဘာရဒ္ဒါဇေန ဘိက္ခုနာ၊ ပိဏ္ဏောလဘာရဒ္ဒါဇရဟန်းသည်။ “ခိဏာ ဇာတိံ။ပ။ ပဇာနာမိတိံ၊ ပဇာနာမိ” ဟု။ အညာ၊ ကို။ ဗျာကတာ၊ ဖြေဆိုအပ်၏။ ကံတမေသံ တိဏ္ဍန္တံ၊ အဘယ် ၃-ပါးတို့ကိုနည်း။ သတိန္ဒြိယာဿ၊ သတိန္ဒြေ၎င်း။ သမာဓိန္ဒြိယာဿ၊ သမာဓိန္ဒြေ၎င်း။ ပညိန္ဒြိယာဿ၊ ပညိန္ဒြေ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမေသံ ခေါ တိဏ္ဍန္တံ ဣန္ဒြိယာနံ၊ ဤ ၃-ပါးကုန်သော ဣန္ဒြေတို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ပိဏ္ဏောလဘာရဒ္ဒါဇေန ဘိက္ခုနာ၊ ပိဏ္ဏောလဘာရဒ္ဒါဇရဟန်းသည်။ “ခိဏာ ဇာတိံ။ပ။ ပဇာနာမိတိံ၊ ပဇာနာမိ” ဟု။ အညာ၊ ကို။ ဗျာကတာ၊ အပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမာနိ ၈ တိဏိ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဤသုံးပါး ကုန်သော ဣန္ဒြေတို့သည်လည်း။ ကိမန္တာနိ၊ အဘယ်လျှင် အဆုံးရှိကုန်သနည်း။ ခယန္တာနိ၊ ကုန်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိကုန်၏။ ကိဿ၊ အဘယ်တရား၏။ ခယန္တာနိ၊ ကုန်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိကုန် သနည်း။ ဇာတိဇရာမရဏာဿ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း၊ အိခြင်း၊ သေခြင်း၏။ (ခယန္တာနိ) ကုန်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပိဏ္ဏောလဘာရဒ္ဒါဇေန ဘိက္ခုနာ၊ ပိဏ္ဏောလဘာရဒ္ဒါဇရဟန်း သည်။ “ဇာတိဇရာမရဏံ၊ သည်။ ခယန္တိ၊ ကုန်၏” ဟူသော အကြောင်းထူးကို။ သမ္ပဿမာနေန၊ မြင်သည်ဖြစ်၍။ “ခိဏာ ဇာတိံ။ပ။ ပဇာနာမိတိံ၊ ပဇာနာမိ” ဟု။ အညာ၊ ကို။ ဗျာကတာ၊ ဖြေဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ၎င်း။

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-အာပဏသုတ်

၅၂၀။ (ဝေ မေ သုတံ ပေးမြဲ။) ဧကံ သမယံ၊ ဤ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အဂေသု၊ အင်္ဂတိုင်း၌။ အာပဏံ နာမ၊ အာပဏမည်သော။ အင်္ဂါနံ၊ အင်္ဂတိုင်း၏။ နိဂမော၊ နိဂုံးသည်။ (အတ္ထံ၊ ၎င်း။ တသ္မိံ၊ ထိုနိဂုံး၌။) ဝိဟရတိ၊ ၎င်း။ တတြ ခေါ၊ ထိုအာပဏနိဂုံး၌။ ဝါ၊ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ၊ ကို။ “သာရိပုတ္တံ၊ သာရိပုတြာ။ ယော သော အရိယသာဝကော၊ အကြင်အရိယသာဝကသည်။ တထာဂတေ၊ မြတ်စွာဘုရား၌။ ဧကန္တိကတော၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ အဘိပ္ပသန္ဓော၊ အလွန်ကြည်ညို၏။ သော၊ ထိုအရိယသာဝကသည်။ တထာဂတေ ဝါ၊ မြတ်စွာ ဘုရား၌၎င်း။ တထာဂတသာသနေ ဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာ၌၎င်း။ န ကဓေယျ ဝါ၊ ယုံလည်း မယုံမှားရာ။ န ဝိစိကိစ္စေယျ ဝါတိ၊ တွေးလည်း မတွေးတော့” ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ ပြီ။

ဒသ ကာရဏဝိသေသေတိ အတ္ထော။ သာရတ္ထ-ဋီ ၁-၃၃။

ဝသသဒ္ဓါ တဗ္ဗာဝတ္ထကြံ၍ “ကိ” အတ္ထဝသံ၊ အဘယ်အကြောင်းကို။” ဟူ၍သော်၎င်း၊ အတ္ထသဒ္ဓါ ဖလတ္ထကြံ၍ “အတ္ထော ဝသော တေဿ” ဟု ဗဟုဗ္ဗဟိပြုကာ “ကိ” အတ္ထဝသံ၊ အဘယ်အကျိုးဟူသော အစွမ်းရှိသော အကြောင်းကို။” ဟူ၍သော်၎င်း ပေးနိုင်သေး၏။ သာရတ္ထ-ဋီ ၁-၃၃-၌ ခူ။

၁။ ဒီ၂-၁၆၇-၌ ဧကန္တိကတော ဟု ရှိသည့်အတိုင်း အနက်သမ္ပန်သည်။ ၎င်း၌ပင် သျာမုဋ္ဌိ ဧကန္တတော၊ ဣမုဋ္ဌိ ဧကန္တဂတော ဟု ရှိ၏။ ဤသံယုတ် သိမုဋ္ဌိ ဧကန္တိကတော ဟု ရှိ၏။ ဧကန္တတောနှင့် ဧကန္တိကတော ၂-ချက်သာ ကောင်း၏။ ဧကန္တိကတော၌ ကိကပစ္စည်း သတ္တကြံ။ “ဧကန္တဂတော” ရှိလျှင် ဧကန္တဂတော၊ တခုသော အဖို့သို့ရောက်သော။ အဘိပ္ပသန္ဓော၊ အလွန်ကြည်ညိုသတည်း။ ဟု ဗာဟုတ္ထခေါ် တပစ္စည်း၌ ဝါ-ပုဂ္ဂိုလ်၌ စပ်လျက်ကြံမှု သင့်ဖွယ်ရှိ၏။

ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ယော သော အရိယသာဝကော၊ သည်။ တထာဂတော၊ မြတ်စွာ
 ဘုရား၌။ ဧကန္တိကတော၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ အဘိပ္ပသန္ဓော၊ အလွန်ကြည်ညို၏။ သော၊ ထို
 အရိယသာဝကသည်။ တထာဂတေ ဝါ၊ ၌၎င်း။ တထာဂတသာသနေ ဝါ၊ ၌၎င်း။ န ကခေယျ ဝါ၊
 ရာ။ န ဝိစိကိစ္စေယျ ဝါ၊ ရာ။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဟိ၊ မှန်၏။ သဒ္ဓဿ၊ ဘုရား၌ စင်စစ်အားဖြင့်
 ယုံကြည်ခြင်းသဒ္ဓါရှိသော။ အရိယသာဝကဿ၊ သည်။ (ပါဠိကခံံ ၌ စပ်။) ယံ၊ အကြင်အကြောင်း
 ကြောင့်။ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ပဟာနာယ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။ ကုသလာနံ
 ဓမ္မာနံ၊ ကုသိုလ်တရားတို့၏။ ဥပသမ္ပဒါယ၊ ပြည့်စုံခြင်းငှါ။ အာရဒ္ဓဝိရိယော၊ အားထုတ်အပ်သော
 လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍။ ထာမဝါ၊ အားအစွမ်း ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဒဗ္ဗပရက္ကမော၊ မြဲမြံသော အားတက်ခြင်း
 ရှိသည်ဖြစ်၍။ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ကုသိုလ်တရားတို့၌။ အနိက္ခိတ္တရော၊ ချမထားအပ်သော
 ဝန်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရိဿတိ၊ နေလတ္တံ့ ။ တေ၊ ဤ အကြောင်းကို။ ပါဠိကခံံ ၊ အလို့ရှိအပ်၏။
 ဘန္တေ၊ ရား။ အဿ၊ ထိုအရိယသာဝက၏။ ယံ ဟိ ဝိရိယံ၊ အကြင် ဝိရိယသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တံ၊
 ထိုဝိရိယသည်။ အဿ၊ ထိုအရိယသာဝက၏။ ဝိရိယိန္ဒြိယံ၊ ဝိရိယိန္ဒြေ မည်၏။

ဘန္တေ၊ ရား။ သဒ္ဓဿ၊ ဘုရား၌စင်စစ်အားဖြင့် ယုံကြည်ခြင်းသဒ္ဓါရှိသော။ (ဟိ-အနုတ္တ၊
 နောက်လည်း ဤနည်း။) အာရဒ္ဓဝိရိယဿ၊ အားထုတ်အပ်သော ဝိရိယရှိသော။ အရိယ-
 သာဝကဿ၊ သည်။ ယံ၊ ကြောင့်။ သတိမာ၊ သတိရှိသည်။ ပရမေန၊ လွန်ကဲသော။ သတိနေ-
 ပက္ကေန၊ သတိပညာနှင့်။ ဝါ၊ သတိ၏ ရင့်ကျက်သည်၏အဖြစ်နှင့် ။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။
 စိရကတမ္ပိ၊ ကြာမြင့်သောအခါက ပြုအပ်ခဲ့ပြီးသော အမှုကို၎င်း။ စိရဘာသိတမ္ပိ၊ ကြာမြင့်သော
 အခါက ပြုအပ်ခဲ့ပြီးသော စကားကို၎င်း။ သရိတာ၊ အောက်မေ့နိုင်သည်။ အနုဿရိတာ၊
 အဖန်ဖန် အောက်မေ့နိုင်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့ ။ တေ၊ ကို။ ပါဠိကခံံ ၊ အပ်၏။ ဘန္တေ၊
 ရား။ အဿ၊ ထိုအရိယသာဝက၏။ ယာ ဟိ သတိ၊ အကြင်သတိသည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) တံ၊
 ထိုသတိသည်။ အဿ၊ ထိုအရိယသာဝက၏။ သတိန္ဒြိယံ၊ သတိန္ဒြေမည်၏။

ဘန္တေ၊ ရား။ သဒ္ဓဿ ဟိ၊ သော။ အာရဒ္ဓဝိရိယဿ၊ သော။ ဥပဋ္ဌိတဿတိနော၊ ကပ်၍
 တည်သော သတိရှိသော။ အရိယသာဝကဿ၊ သည်။ ယံ၊ ကြောင့်။ ဝေါဿဂ္ဂံ၊ သင်္ခါရအပေါင်းကို
 စွန့်လွှတ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို။ အာရမ္မဏံ ကရိတွာ၊ အာရုံပြု၍။ သမာဓိံ ၊ တည်ကြည်မှုကို။ လဘိဿတိ၊
 ရလတ္တံ့ ။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ဧကဂ္ဂတံ၊ တခုသာ အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ လဘိဿတိ၊ ရလတ္တံ့ ။
 တေ၊ ကို။ ပါဠိကခံံ ၊ အပ်၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ အဿ၊ ၏။ ယော ဟိ သမာဓိံ၊ အကြင် သမာဓိ
 သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုသမာဓိသည်။ အဿ၊ ၏။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ မည်၏။

ဘန္တေ၊ ရား။ သဒ္ဓဿ ဟိ၊ သော။ အာရဒ္ဓဝိရိယဿ၊ သော။ ဥပဋ္ဌိတဿတိနော၊ သော။
 သမာဟိတစိတ္တဿ၊ တည်ကြည်သော စိတ်ရှိသော။ အရိယသာဝကဿ၊ သည်။ ယံ၊ ကြောင့်။
 “သံသာရော၊ သံသရာသည်။ အနုမတဂ္ဂေါ ခေါ၊ ဉာဏ်ဖြင့် လျှောက်၍သော်လည်း မသိနိုင်သော
 အပိုင်းအခြားရှိ၏။ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏာနံ၊ အဝိဇ္ဇာတည်းဟူသော အပိတ်အပင်ရှိကုန်သည် ဖြစ်၍။
 တဏှာသံယောဇနာနံ၊ တဏှာတည်းဟူသော သံယောဇနိရှိကုန်သည် ဖြစ်၍။ သန္တာဝတံ၊ ပြေးသွား
 ကုန်သော။ သံသရတံ၊ ကျင်လည်ကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ ပုဗ္ဗကောဋီ၊ ရှေးဖြစ်သော

၁။ ရင့်ကျက်သော သတိနှင့်ဟူလို။ ၎င်းပုဒ်၏အဆုံးအဖြတ်ကို ဤနိဿယစာပိုဒ် ၄၇၉-၌ ရှိ။
 ၂။ အနုမတဂ္ဂေါ=အနု+အမတ+အဂ္ဂေါ။ အနု=အနုဂမနတ္ထ၊ အမတ=အဝိဒိတတ္ထ၊ အဂ္ဂ=မရိယာဒတ္ထ
 ကြံ။ သံ-၄၂-၁၄၅။ သံ-၄၂-၁၅၀-ထို၌ရှိ။

အပိုင်းအခြားကို။ (ကောဋိသဒ္ဓါ မရိယာဒတ္ထပင်။) န ပညာယတိ၊ မသိအပ်။ သဗ္ဗသင်္ခါရ-
 သမထော၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့၏ ငြိမ်းစုဖြစ်သော။ သဗ္ဗပုပ္ဖိပဋိနိဿဂေါ၊ အလုံးစုံသော
 ဥပဓိတို့၏ စွန့်လွှတ်ရာ ဖြစ်သော။ တဏှာက္ခယော၊ တဏှာ၏ ကုန်ရာဖြစ်သော။ ဝိရာဂေါ၊
 ရာဂကင်းရာဖြစ်သော။ နိရောဓော၊ ချုပ်ရာဖြစ်သော။ ယဒိဒံ နိဗ္ဗာနံ၊ အကြင်နိဗ္ဗာန်သည်။
 (အတ္တိ၊ ဇိ။) တေ ပဒံ၊ ဤနိဗ္ဗာန်သည်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာတည်းဟူသော။ တမောကာယဿ
 ဝေ၊ အမိုက်အပေါင်း၏သာလျှင်။ အသေသဝိရာဂနိရောဓော၊ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမရှိ
 ချုပ်သည် ဖြစ်၍။ သန္တံ၊ ငြိမ်သက်၏။ တေ ပဒံ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ သော။ တမောကာယဿ
 ဝေ၊ ၎င်းသာလျှင်။ အသေသဝိရာဂနိရောဓော၊ ဖြစ်၍။ ပဏီတန္တိ၊ မြတ်၏”ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။
 ပဇာနိဿတိ၊ သိလတ္တံ့။ တေ၊ ကို။ ပါဠိကံ၊ အပ်၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ အဿ၊ ၎င်း။ ယာ ဟိ
 ပညာ၊ အကြင် ပညာသည်။ (အတ္တိ၊ ဇိ။) တံ၊ ထိုပညာသည်။ အဿ၊ ၎င်း။ ပညိန္ဒြိယံ၊ မည်၏။

ဘန္တေ၊ ရား။ သဒ္ဓေါ၊ ဘုရား၌ စင်စစ် ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါရှိသော။ သော အရိယသာဝကော၊
 ထိုအရိယသာဝကသည်။ ဝေ၊ ဤသို့။ ပဒဟိတော ပဒဟိတော၊ အားထုတ်၍ အားထုတ်၍။ ဝေ၊
 ဤသို့။ သရိတော သရိတော၊ အောက်မေ့၍ အောက်မေ့၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ သမာဒဟိတော သမာဒ-
 ဟိတော၊ တည်ကြည်၍ တည်ကြည်၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ ပဇာနိတော ပဇာနိတော၊ သိ၍ သိ၍။ “ဧ၊
 ငါသည်။ ယေ၊ အကြင်တရားတို့ကို။ ပုဗ္ဗေ ဝေ၊ (‘ဈေးအရဟတ္တဖိုလ် ဣန္ဒြေရှိ၏’ ဟု ဟောသူတို့၏
 အထံ) ၌ သာလျှင်။ သုတာ၊ ကြားနာအပ်ဘူးကုန်သည်။ အဟေသံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ တေ ဓမ္မာ၊
 ထိုတရားတို့သည်။ ဣမေ ခေါ၊ ဤတရားတို့ပင်တည်း။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ အဟံ၊ ငါသည်။
 ဧတေရဟိ၊ ယခုအခါ၌။ ကာယေန စ၊ နာမကာယဖြင့်လည်း။ ဖုသိတော၊ တွေ့ထိ၍။ ဝါ၊ ရ၍။
 ဝိဟရာမိ၊ နေ၏။ ပညာယ စ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာ ပညာဖြင့်လည်း။ အတိဝိဇ္ဇာ၊ ထိုးထွင်းသိ၍။ ဝါ၊
 မျက်မှောက်ပြု၍။ (အတိဝိဇ္ဇာတွာ၊ ဌ။ သစ္စိကတွာ၊ ဋီ။) ပဿာမိတိ၊ မြင်၏”ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။
 အဘိသဒ္ဓဟတိ၊ အလွန်ယုံကြည်၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ အဿ၊ ၎င်း။ ယာ ဟိ သဒ္ဓါ၊ အကြင်ပစ္စ-
 ဝေက္ခဏာသဒ္ဓါသည်။ (အတ္တိ၊ ဇိ။) တံ၊ ထိုပစ္စဝေက္ခဏာသဒ္ဓါသည်။ အဿ၊ ၎င်း။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊
 မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်သာရိပုတြာက လျှောက်ပြီ။

သာရိပုတ္တု၊ တြာ။ သာဓု သာဓု၊ ကောင်း၏ ကောင်း၏။ (ယော သော သာရိပုတ္တု စသည်၌
 ဘန္တေနှင့် သာရိပုတ္တု အာလုပ်မျှသာ ထူး၏။) ဣတိ၊ ၎င်း။

ဒဿံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။
 ပဉ္စမော၊ သော။ ဇရာဝဂ္ဂေါ၊ တည်း။

တဿ၊ ထိုဇရာဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ကား—

ဇရာ၊ ဇရာဓမ္မသုတ်၎င်း။ ဥက္ကာဘော ဗြာဟ္မဏော၊ ဥက္ကာဘဗြာဟ္မဏသုတ်၎င်း။
 သာကေတော၊ သာကေတသုတ်၎င်း။ ပုပ္ဖကောဋ္ဌကော၊ ပုပ္ဖကောဋ္ဌကသုတ်၎င်း။ ပုပ္ဖာ-
 ရာမေ၊ ပုပ္ဖာရုံကျောင်း၌။ စတ္တာရိ၊ ပဌမ၊ ဒုတိယ၊ တတိယ၊ စတုတ္ထပုပ္ဖာရာမ ၄-သုတ်တို့
 ၎င်း။ ပိဏ္ဍောလော၊ ပိဏ္ဍောလဘာရဒ္ဒါဇသုတ်၎င်း။ အာပဏေန စ၊ အာပဏသုတ်၎င်း
 တည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၃။ သုတာဝဟု ရှိသင့်၏။ ဝေ သဒ္ဓါ ပုဗ္ဗေ နောက်၌ယှဉ်၊ အဋ္ဌာနပယုဂ်။ ဌ ဓူ။
 ၂။ ဤတရားတို့ဟူသည် ဝိပဿနာနှင့်တကွသော အထက်မဂ် ၃-ပါးတရားတို့ပင် ဖြစ်သည်။ ဌ။

၆-သုကရတဝဂ်

ခ-သာလသုတ်

၅၂၁။ (ဣဒံ သုတ္တံ၊ ဣဒါသာလသုတ်ကို။) မေ၊ တပည့်တော် အာနန္ဒာသည်။ ဝေ၊ ဣဒိ။ သုတံ၊ ကြားလိုက်ရပါသည်။ ဧဝံ သမယံ၊ ဤ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ကောသလေသု၊ ကောသလတိုင်း၌။ သာလာယ၊ သာလမည်သော။ ဗြာဟ္မဏဂါမေ၊ ပုဏ္ဏားရွာ၌။ ဝိဟရတိ၊ နေ။ တတြ ခေါ၊ ထိုရွာ၌။ ဝါ၊ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခု၊ ထို့ကို။ ဘိက္ခဝေ၊ ထို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ တိရစ္ဆာနဂတာ၊ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်ကုန်သော။ ယေ ကေစိ ပါဏာ၊ အကြင် သတ္တဝါတို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) တေသံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့ထက်။ သိဟော မိဂရာဇာ၊ သားတို့သနင်း ခြင်္သေ့မင်းကို။ ထာမေန၊ အားအစွမ်း၏အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ ဇဝေန၊ လျင်မြန်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ သူရေန၊ ရဲရင့်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ (ယဒိဒံ အနက်မဲ့။) အဂ္ဂံ အဂ္ဂေါ၊ အမြတ်ဆုံးဟူ၍။ အက္ခာယတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ ထို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဗောဓိပက္ခိယာ၊ ဗောဓိပက္ခိယမည်ကုန်သော။ ယေ ကေစိ ဓမ္မာ၊ အကြင်တရားတို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေသံ၊ ထိုတရားတို့ထက်။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ပညိန္ဒြေကို။ ဗောဓာယ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို သိခြင်းငှါ။ (ယဒိဒံ အနက်မဲ့။) အဂ္ဂံ၊ အမြတ်ဆုံးဟူ၍။ အက္ခာယတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ ထို့။ ဗောဓိပက္ခိယာ၊ မည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကတမေ စ၊ အဘယ်သည် တို့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ထို့။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဗောဓိပက္ခိယော၊ ဗောဓိပက္ခိယမည်သော။ ဓမ္မော၊ တရားမည်၏။ တံ၊ ထိုဗောဓိပက္ခိယမည်သော သဒ္ဓိန္ဒြေသည်။ ဗောဓာယ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို သိခြင်းငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝီရိယိန္ဒြိယံ၊ ဝီရိယိန္ဒြေသည်။ ဗောဓိပက္ခိယော၊ သော။ ဓမ္မော၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုဗောဓိပက္ခိယမည်သော ဝီရိယိန္ဒြေသည်။ ဗောဓာယ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို သိခြင်းငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ သတိန္ဒြိယံ၊ သတိန္ဒြေသည်။ ဗောဓိပက္ခိယော၊ သော။ ဓမ္မော၊ နေ။ တံ၊ ထိုဗောဓိပက္ခိယမည်သော သမာဓိန္ဒြေသည်။ ဗောဓိပက္ခိယော၊ သော။ ဓမ္မော၊ နေ။ တံ၊ ထိုဗောဓိပက္ခိယမည်သော သမာဓိန္ဒြေသည်။ ဗောဓာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ နေ။ ပညိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဗောဓိပက္ခိယော၊ သော။ ဓမ္မော၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုဗောဓိပက္ခိယမည်သော ပညိန္ဒြေသည်။ ဗောဓာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ နေ။ ဘိက္ခဝေ၊ ထို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ တိရစ္ဆာနဂတာ၊ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်ကုန်သော။ ယေ ကေစိ ပါဏာ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) တေသံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့ထက်။ သိဟော မိဂရာဇာ။ သားတို့သနင်း ခြင်္သေ့မင်းကို။ ထာမေန၊ ၎င်း။ ဇဝေန၊ ၎င်း။ သူရေန၊ ၎င်း။ အဂ္ဂံ အဂ္ဂေါ၊ အမြတ်ဆုံးဟူ၍။ အက္ခာယတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ ထို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဗောဓိပက္ခိယာ၊ ဗောဓိပက္ခိယမည်ကုန်သော။ ယေ ကေစိ ဓမ္မာ၊ အကြင်တရားတို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေသံ၊ ထိုတရားတို့ထက်။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ပညိန္ဒြေကို။ ဗောဓာယ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို သိခြင်းငှါ။ (ယဒိဒံ အနက်မဲ့။) အဂ္ဂံ၊ အမြတ်ဆုံးဟူ၍။ အက္ခာယတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ နေ။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၁။ ဗုဒ္ဓဂုတိတိ ဗောဓိ၊ သစ္စာလေးပါးကိုသိသော မဂ်ဉာဏ်ကောက်။ ဗောဓိယ ပက္ခော ဗောဓိပက္ခော၊ ဗောဓိပက္ခေ ဘဝါ ဗောဓိ ကိစ္ဆာယာ- ဂု ပြု။ သစ္စာလေးပါးကိုသိသော မဂ်ဉာဏ်၏အသင်း၊ မဂ်ဉာဏ်၏ဘက်၌ ပါဝင် ကုန်သော ၃၇-ပါးတရားတို့သည် ဗောဓိပက္ခိယ မည်ကုန်၏။ အဘိ-၄ ၂၊ ၃၃၁- မှီသည်။

၂-မဏ္ဍိကသုတ်

၅၂၂။ (ဝေ မေ သုထံ ပေးမြဲ။) ကေ' သမယံ၊ ဌံ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ မလ္လေသု၊ မလ္လတိုင်းဌံ။ ဥရုဝေလကပ္ပံ နာမ၊ ဥရုဝေလကပ္ပမည်သော။ မလ္လိကာနံ၊ မလ္လမင်းတို့၏။ နိဂမော၊ နိဂုံးသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တဏှ ခေါ၊ ထိုနိဂုံးဌံ။ ဝါ၊ ထိုအခါဌံ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ယာဝကီဝဉ္စ၊ အကြင်မျှလောက်သောကာလပတ်လုံး။ အရိယသာဝကဿ၊ အရိယသာဝက၏ (သန္တာန်ဌံ။) အရိယဉာဏံ၊ စင်ကြယ်သောမဂ်ဉာဏ်သည်။ (အရိယံသဒ္ဓါ ဝိသုဒ္ဓ အနက်ဟော။) ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပေါ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်သောကာလပတ်လုံး။ စတုန္နံ၊ လေးပါးကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ ဣန္ဒြိယတို့၏။ သဏ္ဍိတိ၊ ကောင်းစွာတည်ခြင်းသည်။ နေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်သည်သာ။ တာဝ၊ ပတ်လုံး။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ အဝဋ္ဌိတိ၊ သက်ဝင်၍ တည်ခြင်းသည်။ နေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်သည်သာ။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ယတော စ ခေါ၊ အကြင်အခါဌံ။ အရိယသာဝကဿ၊ အရိယသာဝက၏(သန္တာန်ဌံ။) အရိယဉာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အထ၊ ထိုအခါဌံ။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ သဏ္ဍိတိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အထ၊ ဌံ။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ အဝဋ္ဌိတိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ တို့။ ဒေသယုထာပိ၊ ကား။ ယာဝကီဝဉ္စ၊ ပတ်လုံး။ ကုဋ္ဌာဂါရဿ၊ အထွဋ်ထံခု တပ်သောအိမ်၏။ ကုဋံ၊ အထွဋ်သည်။ ဥဿိတံ၊ စိုက်ထောင်အပ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တာဝ၊ ပတ်လုံး။ ဂေါပါနသီနံ၊ အခြင်ယနယ်တို့၏။ သဏ္ဍိတိ၊ သည်။ နေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်သည်သာ။ တာဝ၊ ပတ်လုံး။ ဂေါပါနသီနံ၊ တို့၏။ အဝဋ္ဌိတိ၊ သည်။ နေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်သည်သာ။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ယတော စ ခေါ၊ ဌံကား။ ကုဋ္ဌာဂါရဿ၊ ၏။ ကုဋံ၊ သည်။ ဥဿိတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အထ၊ ဌံ။ ဂေါပါနသီနံ၊ တို့၏။ သဏ္ဍိတိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အထ၊ ဌံ။ ဂေါပါနသီနံ၊ တို့၏။ အဝဋ္ဌိတိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဝေဖေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ယာဝကီဝဉ္စ၊ လုံး။ အရိယသာဝကဿ၊ အရိယသာဝက၏(သန္တာန်ဌံ။) အရိယဉာဏံ၊ စင်ကြယ်သောမဂ်ဉာဏ်သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပေါ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး။ စတုန္နံ၊ လေးပါးကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ သဏ္ဍိတိ၊ ကောင်းစွာတည်ခြင်းသည်။ နေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်သည်သာ။ တာဝ၊ ပတ်လုံး။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ အဝဋ္ဌိတိ၊ သက်ဝင်၍ တည်ခြင်းသည်။ နေဝ ဟောတိ၊ သာ။ ယတော စ ခေါ၊ အကြင်အခါဌံ။ အရိယသာဝကဿ၊ ၏(သန္တာန်ဌံ။) အရိယဉာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အထ၊ ထိုအခါဌံ။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ အဝဋ္ဌိတိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ကတမေသံ စတုန္နံ၊ တို့နည်း။ သဒ္ဓိန္ဒြိယဿ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ၎င်း။ ဝိရိယိန္ဒြိယဿ၊ ဝိရိယိန္ဒြေ၎င်း။ သတိန္ဒြိယဿ၊ သတိန္ဒြေ၎င်း။ သမာဓိန္ဒြိယဿ၊ သမာဓိန္ဒြေ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ပညဝတော၊ (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာရှိသော။ အရိယသာဝကဿ၊ ဘုရားရှင်တပည့်၏။ တဒန္ဓယာ၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ပညာသို့အစဉ်လိုက်သော။ သဒ္ဓါ၊ သည်။ သဏ္ဍာတိ၊ ၏။ တဒန္ဓယံ၊ သော။ ဝိရိယံ၊ သည်။ သဏ္ဍာတိ၊ ၏။ တဒန္ဓယာ၊ သော။ သတိ၊ သည်။ သဏ္ဍာတိ၊ ၏။ တဒန္ဓယော၊ သော။ သမာဓိ၊ သည်။ သဏ္ဍာတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ၏။

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-သေခသုတ်

၅၂၃။ (ဣဒံ သုတ္တံ၊ ဤသေခသုတ်ကို။) မေ၊ တပည့်တော် အာနန္ဒာသည်။ ဝေ၊ ဤသို့။ သုတ်၊ ကြားလိုက်ရပါသည်။ ကောသမ္ပိယံ၊ ကောသမ္ပိပြည်၌။ ဘောသိတာရာမေ၊ ဘောသိတာရုံ ကျောင်းတော်၌။ ဝိဟရတိ၊ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ တဩ ခေါ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယံ ပရိယာယံ၊ အကြင်အကြောင်းကို။ အာဂမ္မ၊ စွဲ၍။ သေခေါ၊ သိက္ခာ ၃-ပါးကိုကျင့်ဆဲဖြစ်သော။ ဝါ၊ မဂ် ၄ ပါး အောက် ဖိုလ် ၃-ပါးကို ရပြီးဖြစ်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ သေခဘူမိယံ၊ သေခပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ဆဲဖြစ်ရာ သေခဘုံ၌။ ဌိတော၊ တည်လျက်။ “(အဟံ၊ သည်။) သေခေါ၊ သိက္ခာ ၃-ပါးကို ကျင့်ဆဲ သေခပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အသ္မိတိ၊ ဖြစ်၏” ဟူ၍။ ပဇာနေယျ၊ သိရာ၏။ အသေခေါ၊ သိက္ခာ ၃-ပါးကို ကျင့်ဆဲမဟုတ် ကျင့်ပြီးဖြစ်သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အသေခဘူမိယံ၊ အသေခပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ဆဲဖြစ်ရာ အသေခဘုံ၌။ ဌိတော၊ လျက်။ “(အဟံ၊ သည်။) အသေခေါ၊ သိက္ခာ ၃-ပါးကို ကျင့်ဆဲမဟုတ် ကျင့်ပြီး အသေခပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အသ္မိတိ၊ ဖြစ်၏” ဟူ၍။ ပဇာနေယျ၊ ရာ၏။ သော ပရိယာယော၊ ထိုအကြောင်းသည်။ အတ္ထိ န ခေါ၊ ရှိသလောဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ ပြီ။

ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား၊ နော၊ တပည့်တော်တို့၏။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ ဘဂဝံမူလကာ၊ မြတ်စွာဘုရားသာလျှင် အရင်းမူလရှိပါကုန်၏။ ပ၊ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယံ ပရိယာယံ၊ အကြင် အကြောင်းကို။ အာဂမ္မ၊ စွဲ၍။ သေခေါ၊ သိက္ခာ ၃-ပါးကို ကျင့်ဆဲဖြစ်သော သေခပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သေခဘူမိယံ၊ သေခပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ဆဲဖြစ်ရာ သေခဘုံ၌။ ဌိတော၊ တည်လျက်။ “(အဟံ၊ သည်။) သေခေါ၊ သိက္ခာ ၃-ပါးကိုကျင့်ဆဲ သေခပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အသ္မိတိ၊ ဖြစ်၏” ဟူ၍။ ပဇာနေယျ၊ သိရာ၏။ အသေခေါ၊ သိက္ခာ ၃-ပါးကို ကျင့်ဆဲမဟုတ် ကျင့်ပြီးဖြစ်သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အသေခဘူမိယံ၊ အသေခပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ဆဲဖြစ်ရာ အသေခဘုံ၌။ ဌိတော၊ လျက်။ “(အဟံ၊ သည်။) အသေခေါ၊ သိက္ခာ ၃-ပါးကို ကျင့်ဆဲမဟုတ် ကျင့်ပြီး အသေခပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အသ္မိတိ၊ ဖြစ်၏” ဟူ၍။ ပဇာနေယျ၊ သိရာ၏။ သော ပရိယာယော၊ ထိုအကြောင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယံ ပရိယာယံ၊ ကို။ အာဂမ္မ၊ ၍။ သေခေါ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သေခဘူမိယံ၊ သေခပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ဆဲဖြစ်ရာ သေခဘုံ၌။ ဌိတော၊ လျက်။ “အဟံ၊ ငါသည်။ သေခေါ၊ သိက္ခာ ၃-ပါးကိုကျင့်ဆဲ သေခပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အသ္မိတိ၊ ဖြစ်၏” ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ သော ပရိယာယော၊ သည်။ ကတမော စ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ သေခေါ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ “ဣဒံ၊ ဤလောဘမှတပါးသော တေဘူမကတရားအပေါင်းသည်။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဆင်းရဲ (ဒုက္ခသစ္စာ) တည်း” ဟု။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သော အတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ “အယံ၊ ဤလောဘသည်။ ဒုက္ခသမုဒယောတိ၊ ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း (သမုဒယသစ္စာ) တည်း” ဟု။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ “အယံ၊ ဤနိဗ္ဗာန်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓောတိ၊ ဆင်းရဲ ချုပ်ရာ (နိရောဓသစ္စာ) တည်း” ဟု။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ “အယံ၊ ဤအရိယ မဂ်စွပ်ပါးသည်။ ဒုက္ခနိရောဓေါမိနိပဋိပဒါတိ၊ ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း (မဂ္ဂသစ္စာ) တည်း” ဟု။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယံ ပရိယာယံ၊ အကြင် အကြောင်းကို။ အာဂမ္မ၊ စွဲ၍။ သေခေါ၊ သိက္ခာ ၃-ပါးကို ကျင့်ဆဲဖြစ်သော။ ဝါ၊ မဂ် ၄-ပါး အောက်ဖိုလ် ၃-ပါးကို ရပြီးဖြစ်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ သေခဘူမိယံ၊ သေခပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်ရာ သေခဘုံ၌။ ဌိတော၊ တည်လျက်။ “(အဟံ၊ ငါသည်။) သေခေါ၊ သိက္ခာ ၃-ပါးကို ကျင့်ဆဲ

သေခ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အသ္မိတိ၊ ဖြစ်၏” ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ သော ပရိယာယော၊ သည်။ အယမ္ပိ ခေါ၊ ဤသည်ပင်တည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပုန စပရံ၊ တဖန်ထိုပြင်လည်း။ သေခေါ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ “ယော၊ အကြင် (ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သော) သူသည်။ ဘဂဝါ ယထာ၊ မြတ်စွာဘုရားကဲ့သို့။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဘူတံ၊ ဟုတ်သော။ တစ္ဆံ၊ မှန်သော။ တထံ၊ မချွတ်ယွင်းသော။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ဝေသေတိ၊ ဟော၏။ ဣတော၊ ဤသာသနာတော်မှ။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပဉ္စံ။ အညော၊ တပါးသော။ သော သမဏော ဝါ၊ ထိုရဟန်းသည်၎င်း။ သော ပြာဟ္မဏော ဝါ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။ အတ္ထိ န ခေါတိ၊ ရှိလေသလော” ဟူ၍။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ၊ ဆင်ခြင်၏။ သော၊ ထိုသေခရဟန်းသည်။ “ယော၊ သည်။ ဘဂဝါ ယထာ၊ မြတ်စွာဘုရားကဲ့သို့။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဘူတံ၊ ဟုတ်သော။ တစ္ဆံ၊ မှန်သော။ တထံ၊ မချွတ်ယွင်းသော။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ဝေသေတိ၊ ဟော၏။ ဣတော၊ ဤသာသနာမှ။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပဉ္စံ။ အညော၊ တပါးသော။ သော သမဏော ဝါ၊ သည်၎င်း။ သော ပြာဟ္မဏော ဝါ၊ သည်၎င်း။ နတ္ထိ ခေါတိ၊ မရှိ” ဟူ၍။ ဝေ၊ သို့။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယံ ပရိယာယံ၊ ကို။ အာဂမ္မ၊ အကြောင်းပြု၍။ သေခေါ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သေခဘူမိယံ၊ ဤ။ ဌိတော၊ လျက်။ “(အဟံ၊ ငါသည်။) သေခေါ၊ သည်။ အသ္မိတိ၊ ဖြစ်၏” ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ သော ပရိယာယော၊ သည်။ အယမ္ပိ ခေါ၊ ဤသည်ပင်တည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပုန စပရံ၊ လည်း။ သေခေါ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ ဝိရိယိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ သတိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ပဉ္စ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့ကို။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ယံဂတိကာနိ၊ ယင်း နိဗ္ဗာန်ဟူသော အလားရှိကုန်သော ဣန္ဒြေ ၅-ပါးတို့ကို။ ယံပရမာနိ၊ ယင်းနိဗ္ဗာန်ဟူသော အလွန်အမြတ်ရှိကုန်သော ဣန္ဒြေ ၅-ပါးတို့ကို။ ယံဖလာနိ၊ ယင်းနိဗ္ဗာန်ဟူသော အကျိုးရှိကုန်သော ဣန္ဒြေ ၅-ပါးတို့ကို။ ယံပရိယောသာနာနိ၊ ယင်းနိဗ္ဗာန်ဟူသော အဆုံးရှိကုန်သော ဣန္ဒြေ ၅-ပါးတို့ကို။ ကာယေန၊ နာမကာယဖြင့်။ ဖုသိတွာ၊ တွေ့ထိ၍။ ဝါ၊ ရ၍။ န ဟေဝ ခေါ ဝိဟရတိ၊ နေကားမနေ။ (ဣန္ဒြိယာနံ အပရိပက္ကတ္တာ၊ ဣန္ဒြေတို့၏ မရင့်ကျက်သောကြောင့် ဟု ဋီဉ္စ အကြောင်းပြ၏။) ပညာယ စ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာပညာဖြင့်ကား။ အတိဝိဇ္ဇ၊ ထိုးထွင်းသိ၍။ ဝါ၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ပဿတိ၊ သိမြင်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယံ ပရိယာယံ၊ ကို။ အာဂမ္မ၊ ၍။ သေခေါ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သေခဘူမိယံ၊ ဤ။ ဌိတော၊ လျက်။ “(အဟံ၊ ငါသည်။) သေခေါ၊ သည်။ အသ္မိတိ၊ ဖြစ်၏” ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ သော ပရိယာယော၊ သည်။ အယမ္ပိ ခေါ၊ ဤသည်ပင်တည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယံ ပရိယာယံ၊ အကြင်အကြောင်းကို။ အာဂမ္မ၊ စွဲ၍။ အသေခေါ၊ သိက္ခာ ၃-ပါးကို ကျင့်ဆဲမဟုတ် ကျင့်ပြီးဖြစ်သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အသေခဘူမိယံ၊ အသေခပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ဆဲဖြစ်ရာ အသေခဘုံ၌။ ဌိတော၊ တည်လျက်။ “(အဟံ၊ ငါသည်။) အသေခေါ၊ သိက္ခာ ၃-ပါးကို ကျင့်ဆဲ မဟုတ် ကျင့်ပြီး အသေခပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အသ္မိတိ၊ ဖြစ်၏” ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ သော ပရိယာယော၊ သည်။ ကတမော စ၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣ၊ ဤသာ

၁။ ‘အရဟတ္တဖိုလ်နှင့်ယှဉ်သော ဣန္ဒြေရှိ၏’ ဟူ၍ သိသည်ဟု ဆိုလိုသည်။ ‘သိ၏’ ဟုဆိုရာ၌ နယဂ္ဂါဟအားဖြင့် သိသည်၊ မျက်မှောက်ပြုသောအားဖြင့် သိသည်မဟုတ်ဟု မှတ်လေ။

တို့သည်။ ကတမာနိ စ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေသည်။ ပဒံ၊ တရားအစုမည်၏။ တံ၊ ထိုသဒ္ဓိန္ဒြေသည်။ ဗောဓာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝိရိယိန္ဒြိယံ၊ ဝိရိယိန္ဒြေသည်။ ပဒံ၊ တရားအစု မည်၏။ တံ၊ ထိုဝိရိယိန္ဒြေသည်။ ဗောဓာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ၏။ သတိန္ဒြိယံ၊ သတိန္ဒြေသည်။ ပဒံ၊ တရားအစုမည်၏။ တံ၊ ထိုသတိန္ဒြေသည်။ ဗောဓာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ၏။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ သမာဓိန္ဒြေသည်။ ပဒံ၊ တရားအစုမည်၏။ တံ၊ ထိုသမာဓိန္ဒြေသည်။ ဗောဓာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ၏။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ပညိန္ဒြေသည်။ ပဒံ၊ တရားအစုမည်၏။ တံ၊ ထိုပညိန္ဒြေသည်။ ဗောဓာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဧင်္ဂလာနံ၊ ကုန်သော။ ပါဏာနံ၊ တို့၏။ ယာနိ ကာနိစိ ပဒဇာတာနိ၊ အကြင်ခြေရာတို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) သဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။ တာနိ၊ ထိုခြေရာတို့သည်။ ဟတ္ထိပဒေ၊ ဌ။ သမောဓာနံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုအခြေရှိသော သတ္တဝါတို့၏ ခြေရာအားလုံးတို့ထက်။ ဟတ္ထိပဒံ၊ ကိ။ ယဒိဒံ မဟန္တတ္တေန၊ ကြောင့်။ အဂ္ဂံ၊ အမြတ်ဆုံးဟူ၍။ အက္ခာယတိ သေယျထာပိ၊ ဆိုအပ်သကဲ့သို့။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ယာနိ ကာနိစိ ပဒါနိ၊ အကြင်တရားအစုတို့သည်။ ဗောဓာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထို တရားတို့ထက်။ ပညိန္ဒြိယံ ပဒံ၊ ပညိန္ဒြေ ဟူသော တရားအစုကို။ ဗောဓာယ၊ ငှါ။ (သံဝတ္တနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ယဒိဒံ အနက်မဲ့။) အဂ္ဂံ၊ အမြတ်ဆုံးဟူ၍။ အက္ခာယတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ၏။

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-သာရသုတ်

၅-၂။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယေ ကေစိ သာရဂန္ဓာ၊ အကြင် အနှစ်နံသာတို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) တေသံ၊ ထို အနှစ်နံသာ တို့တွင်။ လောဟိတစန္ဒနံ၊ စန္ဒကူးနံသာကို။ အဂ္ဂံ၊ အမြတ်ဆုံးဟူ၍။ အက္ခာယတိ သေယျထာပိ၊ ဆိုအပ်သကဲ့သို့။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဗောဓိပက္ခိယာ၊ ဗောဓိပက္ခိယမည်ကုန်သော။ ယေ ကေစိ ဓမ္မာ၊ အကြင် တရားတို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) တေသံ၊ ထို တရားတို့တွင်။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ပညိန္ဒြေကို။ ဗောဓာယ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို သိခြင်းငှါ။ (ယဒိဒံ အနက်မဲ့။) အဂ္ဂံ၊ အမြတ်ဆုံးဟူ၍။ အက္ခာယတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဗောဓိပက္ခိယာ၊ မည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကတမေ စ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဗောဓိပက္ခိယော၊ သော။ ဓမ္မော၊ တရားမည်၏။ တံ၊ ထို ဗောဓိပက္ခိယ မည်သော သဒ္ဓိန္ဒြေသည်။ ဗောဓာယ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို သိခြင်းငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝိရိယိန္ဒြိယံ၊ ဝိရိယိန္ဒြေသည်။ ပ။ သတိန္ဒြိယံ၊ သတိန္ဒြေသည်။ ပ။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ သမာဓိန္ဒြေသည်။ ပ။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ပညိန္ဒြေသည်။ ဗောဓိပက္ခိယော၊ ဗောဓိပက္ခိယမည်သော။ ဓမ္မော၊ တရားမည်၏။ တံ၊ ထိုဗောဓိပက္ခိယ မည်သော ပညိန္ဒြေသည်။ ဗောဓာယ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို သိခြင်းငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယေ ကေစိ သာရဂန္ဓာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေသံ၊ ထိုတွင်။ လောဟိတစန္ဒနံ၊ ကိ။ အဂ္ဂံ၊ ဟူ၍။ အက္ခာယတိ သေယျထာပိ၊ ကဲ့သို့။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဗောဓိပက္ခိယာ၊ မည်ကုန်သော။ ယေ ကေစိ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေသံ၊ ထို တရားတို့တွင်။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ပညိန္ဒြေကို။ ဗောဓာယ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို သိခြင်းငှါ။ အဂ္ဂံ၊ အမြတ်ဆုံးဟူ၍။ အက္ခာယတိ၊ ဆိုအပ်၏။ (ယဒိဒံ အနက်မဲ့။) ဣတိ၊ ၏။

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ပတိဋ္ဌိတသုတ်

၅၂၆။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧကဓမ္မေ၊ တခုသောတရား၌။ ပတိဋ္ဌိတဿ၊ တည်သော။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်း၏။ ဝါ၊ သည်။ ပဉ္စ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဝါ၊ ဣန္ဒြေတို့ကို။ ဘာဝိတာနိ၊ ပွားအပ်ကုန်သည်။ သုဘာဝိတာနိ၊ ကောင်းစွာပွားအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ကတမသ္မိံ၊ ကေဓမ္မေ၊ အဘယ်တခုသောတရား၌ (တည်သော ရဟန်း) နည်း။ အပ္ပမာဒေ၊ မမေ့ မလျော့သောတရား၌ (တည်သော ရဟန်း) တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အပ္ပမာဒေ၊ မမေ့မလျော့သော တရားသည်။ ကတမောစ၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဲဟန်းသည်။ အာသဝေသု စ ဓမ္မေသု၊ အာသဝတရားတို့၌၎င်း။ သာသဝေသု စ ဓမ္မေသု၊ အာသဝ တရားတို့၏ အာရုံဖြစ်သော တရားတို့၌၎င်း။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ရက္ခတိ၊ ဖြစ်ခင်မရအောင် စောင့် ရှောက်၏။ အာသဝေသု စ ဓမ္မေသု၊ ထို၌၎င်း။ သာသဝေသု စ ဓမ္မေသု၊ ထို၌၎င်း။ စိတ္တံ၊ ကို။ ရက္ခတော၊ သော။ တဿ (ဘိက္ခုနော) ထိုရဟန်း၏။ သဒ္ဓိန္ဒြိယမ္ပိ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေသည်လည်း။ ဘာဝနာပါရိပုရိံ၊ ပွားခြင်း၏ ပြည့်စုံခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ ဝိရိယိန္ဒြိယမ္ပိ၊ ဝိရိယိန္ဒြေသည် လည်း။ ဘာဝနာပါရိပုရိံ၊ ပွားခြင်း၏ ပြည့်စုံခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၎င်း။ သတိန္ဒြိယမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဘာဝနာပါရိပုရိံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၎င်း။ ပညိန္ဒြိယမ္ပိ၊ ပညိန္ဒြေသည်လည်း။ ဘာဝနာပါရိပုရိံ၊ ပွားခြင်း၏ ပြည့်စုံခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေဓိ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ဧကဓမ္မေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌိတဿ၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်း၏။ ဝါ၊ သည်။ ပဉ္စ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတာနိ၊ ပွားအပ်ကုန်သည်။ သုဘာဝိတာနိ၊ ကောင်းစွာ ပွားအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ၎င်း။

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-သဟမ္ပတိဗြဟ္မသုတ်

၅၂၇။ ဧကံ သမယံ၊ တပါးသောအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဥရုဝေလာယံ၊ ဥရုဝေလတော၌။ နေရဉ္စုဏယ၊ နေရဉ္စုဏမည်သော။ နဇ္ဇော၊ မြစ်၏။ တိရေ၊ ကမ်းနား၌။ အဇပါလနိဂြောဓေ၊ အဇပါလညောင်ပင်ရင်း၌။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ထင်ရှားသိမြင် ဘုရားရှင်သည်။ (ဟုတော၊ ဖြစ်၍။) ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ရဟောဂတဿ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ ကပ်လျက်။ ပဋိသလ္လိနဿ၊ တပါး တည်းတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူစဉ်။ (ဖလသမာပတ်ဝင်စားတော်မူစဉ် ဟူလို။) “ပဋိန္ဒြိယာနိ ဘာဝိတာနိ။ပ။ အမတပရိယောသာနာနိတိ၊ အမတပရိယောသာနာနိ” ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ စေတသော၊ စိတ်တော်၏။ ပရိဝိတက္ကော၊ သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ၎င်း။ ပဉ္စ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဘာဝိတာနိ၊ ပွားအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလိကတာနိ၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ် ကုန်သည်ရှိသော်။ အမတောဂဓာနိ၊ နိဗ္ဗာန်၌ အတွင်းဝင်ကုန်သည်။ အမတပရာယဏာနိ၊ နိဗ္ဗာန် သာလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိကုန်သည်။ အမတပရိယောသာနာနိ၊ နိဗ္ဗာန်သာလျှင် အဆုံးရှိကုန် သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ကတမာနိ ပဉ္စ၊ အဘယ် ၅-ပါးတို့နည်း။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေသည်။ ဘာဝိတံ၊ သော်။ ဗဟုလိကတံ၊ သော်။ အမတောဂဓံ၊ နိဗ္ဗာန်၌ အတွင်းဝင်သည်။ အမတပရာ- ယဏံ၊ နိဗ္ဗာန်သာလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသည်။ အမတပရိယောသာနံ၊ နိဗ္ဗာန်သာလျှင် အဆုံး

ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ပ။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ပညိန္ဒြေသည်။ ဘာဝိတံ၊ သော်။ ဗဟုလိကတံ၊ သော်။ အမတောဂဓံ၊ သည်။ အမတပရာယဏံ၊ သည်။ အမတပရိယောသာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဉ္စ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ ဣမာနိ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ ဘာဝိတာနိ၊ ကုန်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလိကတာနိ၊ ကုန်သည်ရှိသော်။ အမတောဂဓာနိ၊ ကုန်သည်။ အမတပရာယဏာနိ၊ ကုန်သည်။ အမတပရိယောသာနာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

အထ ခေါ၊ ဌံ။ သဟမ္ပတိ၊ သဟမ္ပတိမည်သော။ ဗြဟ္မာ၊ ဗြဟ္မာသည်။ စေတသာ၊ မိမိစိတ်ဖြင့်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ စေတောပရိဝိတက္ကံ၊ စိတ်အကြံကို။ အညာယ၊ သိ၍။ ဗလဝါ၊ ခွန်အားကောင်းသော။ ပုရိသော၊ သည်။ သမိဉ္စိတံ၊ ကွေးထားအပ်သော။ ဗဟံ၊ လက်မောင်းကို။ ပသာရေယျ ဝါ သေယျတာပိ နာမ၊ ဆန့်လိုက်ရာဘိသကဲ့သို့သော်၎င်း။ ပသာရိတံ၊ ဆန့်ထားအပ်သော။ ဗဟံ၊ ကို။ သမိဉ္စေယျ ဝါ သေယျတာပိ နာမ၊ ကွေးလိုက်ရာဘိသကဲ့သို့သော်၎င်း။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဗြဟ္မလောကေ၊ ဗြဟ္မာပြည်၌။ အန္တရဟိတော၊ ကွယ်ပျောက်ခဲ့သည်ဖြစ်၍။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ပုရတော၊ ရွှေ၌။ ပါတုရဟောသိ၊ ထင်ရှားပေါ်လာပြီ။ အထ ခေါ၊ ဌံ။ သဟမ္ပတိ၊ သော။ ဗြဟ္မာ၊ သည်။ ကေသံ၊ လက်ဝဲပခုံးတဖက်၌။ ဥတ္တရာသင်္ဂံ၊ အပေါ်တင်အဝတ်ကို။ ကရိတွာ၊ ပြု၍။ ယေန၊ ဌံ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ အဉ္စလိံ၊ လက်အုပ်ကို။ ပဏာမေတွာ၊ ညွတ်စေ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား။ တေ၊ ဤဘုရားဒေသနာသည်။ ဝေ၊ မှန်လှပါ၏။ သုဂတ၊ ဘုရား။ တေ၊ သည်။ ဝေ၊ မှန်လှပါ၏။ ပဉ္စ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ ဘာဝိတာနိ၊ ကုန်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလိကတာနိ၊ ကုန်သည်ရှိသော်။ အမတောဂဓာနိ၊ နိဗ္ဗာန်၌ အတွင်းဝင်ကုန်သည်။ အမတပရာယဏာနိ၊ နိဗ္ဗာန်သာလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိကုန်သည်။ အမတပရိယောသာနာနိ၊ နိဗ္ဗာန်သာလျှင် အဆုံးရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ကတမာနိ ပဉ္စ၊ တို့နည်း။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဘာဝိတံ၊ သော်။ ဗဟုလိကတံ၊ သော်။ အမတောဂဓံ၊ သည်။ အမတပရာယဏံ၊ သည်။ အမတပရိယောသာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ပ။ ပညိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဘာဝိတံ၊ သော်။ ဗဟုလိကတံ၊ သော်။ပ။ အမတပရိယောသာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဉ္စ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ ဣမာနိ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ ဘာဝိတာနိ၊ ကုန်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလိကတာနိ၊ ကုန်သည်ရှိသော်။ပ။ အမတပရိယောသာနာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဘူတပုဗ္ဗံ၊ ရှေး၌ဖြစ်ဘူးသည်ကား။ အဟံ၊ တပည့်တော် (သဟမ္ပတိ ဗြဟ္မာ)သည်။ ကဿပေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ၊ ကဿပမြတ်စွာဘုရားထံတော်၌။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သော အကျင့်ကို။ အစရိံ၊ ကျင့်ဘူးပါပြီ။ တတြပိ၊ ထိုကဿပမြတ်စွာဘုရားသာသနာ၌လည်း။ မံ၊ တပည့်တော်ကို။ “သဟကော ဘိက္ခု သဟကော ဘိက္ခုတိ၊ သဟကရဟန်း၊ သဟကရဟန်း” ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဇာနန္တိ၊ သိကြကုန်၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ သော ခေါ အဟံ၊ ထိုတပည့်တော်သည်။ ဣမေသံယေဝ ပဉ္စန္ဒ ဣန္ဒြိယာနံ၊ ဤ ၅ ပါးကုန်သော ဣန္ဒြိယကိုပင်လျှင်။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ကာမေသု၊ ဟာမတို့၌။ ကာမစ္ဆန္တံ၊ လိုချင်တတ်မက်သော တဏှာသန္တကို။ ဝိရာဇေတွာ၊ စက်ဆုပ်၍။ ကာယဿ၊ ဥပါဒိန္နကခန္ဓာကိုယ်၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်စီးခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ မရဏာ၊ သေခြင်းမှ။ ပရံ၊ နောက်ကာလ၌။ သုဂတိံ၊ ကောင်းသော သူတို့၏လားရာဖြစ်သော။ ဗြဟ္မလောကံ၊ ပဌမဈာန်ဗြဟ္မာပြည်သို့။ ဥပပန္နော၊ ကပ်ရောက်ပြီ။

၁။ ဤဆန့်ကား မ-၄၅ ၂-၈၂ အလို့တည်း။ သုတ္တနိ-၄၂-၃၆ အလို။ သုဒ္ဓါဒါသဗြဟ္မာပြည်သို့ဟု ပေး။

တကြပိ၊ ထိုဗြဟ္မာတံ၌လည်း။ မံ၊ ကို။ “ဗြဟ္မာ သဟမ္ပတိ ဗြဟ္မာ သဟမ္ပတိ၊ သဟမ္ပတိဗြဟ္မာ သဟမ္ပတိဗြဟ္မာ” ဟူ၍။ ဝေ၊ သို့။ ဇာနန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဝေ၊ ဤမြတ်စွာ ဘုရား၏စကားသည်။ ဝေ၊ မှန်လှပါ၏။ သုဂတ၊ ရှား။ ဝေ၊ သည်။ ဝေ၊ ၏။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဣမာနိ ပဉ္စ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ အမတောဂဓာနိ၊ နိဗ္ဗာန်၌ အတွင်းဝင် ကုန်သည်။ အမတပရာယဏာနိ၊ နိဗ္ဗာန်သာလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိကုန်သည်။ အမတပရိယော သာနာနိ၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသော အဆုံးရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝေ၊ ဤအခြင်းအရာကို။ အဟံ၊ သည်။ ဇာနာမိ၊ သိပါ၏။ ဝေ၊ ကို။ အဟံ၊ သည်။ ပဿာမိ၊ မြင်၏။ ဣတိ၊ ၏။

သက္ကမံ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဂ-သူကရခေတသုတ်

၉၂၇။ ဧကံ သမယံ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ရာဇဂဟေ၊ ၌။ ဂိဇ္ဈကုဋေ ပဗ္ဗတေ၊ ဂိဇ္ဈကုဋ် တောင်၌။ သူကရခေတယံ၊ ဝက်တူးကုဋ်။ (၎င်းဗျူဟုတ်ကို ငွေ ချွ။) တတြ ခေါ၊ ထိုကုဋ်။ ဝါ၊ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ၊ အရှင်သာရိပုတ္တကံ။ “သာရိပုတ္တံ၊ သာရိပုတ္တံ။ ကံ” အတ္ထဝသံ၊ အဘယ်အကြောင် ထူးကို။ သမ္ပဿမာနော၊ မြင်သည်ဖြစ်၍။ ခိဏာသဝေါ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ တထာဂတေ ဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား၌၎င်း။ တထာဂတသာသနေ ဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာ၌၎င်း။ ပရမနိပစ္စကာရံ၊ အလွန်နိမ့်ချခြင်းကို ပြုသည်ဖြစ်၍။ ပဝတ္တမာနော၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ပဝတ္တတိ န ခေါတိ၊ ဖြစ်သနည်း” ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ ပြီ။ ဘန္တေ၊ ရှား။ အနုတ္တရံ ဟိ၊ မိမိထက် အမြတ်အလွန်မရှိသော။ ဝါ၊ အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော။ ယောဂက္ခေမံ၊ ယောဂ ၄-ပါးတို့မှ ကုန်ခန်းကြောင်း အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ သမ္ပဿမာနော၊ ဖြစ်၍။ ခိဏာသဝေါ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ တထာဂတေ ဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား၌၎င်း။ တထာဂတသာသနေ ဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာ၌၎င်း။ ပရမနိပစ္စကာရံ၊ အလွန်နိမ့်ချခြင်းကို ပြုသည် ဖြစ်၍။ ပဝတ္တမာနော၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်၏။ သာရိပုတ္တံ၊ တြာ။ သာဓု သာဓု၊ ကောင်းစွ ကောင်းစွ။ သာရိပုတ္တံ၊ သာရိပုတ္တံ။ အနုတ္တရံ ဟိ၊ မိမိထက် အမြတ် အလွန်မရှိသော။ ဝါ၊ အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော။ ယောဂက္ခေမံ၊ ယောဂ ၄-ပါးတို့မှ ကုန်ခန်းကြောင်း အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ သမ္ပဿမာနော၊ ၍။ ခိဏာသဝေါ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ တထာဂတေ ဝါ၊ ၌၎င်း။ တထာဂတသာသနေ ဝါ၊ ၌၎င်း။ ပရမနိပစ္စကာရံ၊ ၍။ ပဝတ္တမာနော၊ သော်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။

သာရိပုတ္တံ၊ တြာ။ ယံ၊ အကြင် ယောဂ ၄-ပါးတို့မှ ကုန်ခန်းကြောင်း အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ သမ္ပဿမာနော၊ ဖြစ်၍။ ခိဏာသဝေါ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ တထာဂတေ ဝါ၊ ၌၎င်း။ တထာဂတသာသနေ ဝါ၊ ၌၎င်း။ ပရမနိပစ္စကာရံ၊ ၍။ ပဝတ္တမာနော၊ သော်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ အနုတ္တရော၊ သော။ သော ယောဂက္ခေမော၊ ထိုယောဂလေးပါးတို့မှ ကုန်ခန်းကြောင်း အရဟတ္တဖိုလ်သည်။ ကတမော စ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ခိဏာသဝေါ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဥပသမဂါမိံ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ သမ္ပောဂေါမိံ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကိုသိသော မဂ်ဉာဏ်သို့ရောက် ကြောင်းဖြစ်သော။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ပျား၏။ ပ။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ရှား။ ယံ၊ ကို။ သမ္ပဿမာနော၊ ၍။ ခိဏာသဝေါ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ တထာဂတေ ဝါ၊

၁။ ပရမနိပစ္စကာရန္တိ ဘာဝနာပုံအား။ ၄။ ဝိသမံ ဝါဘာ ဝါယန္တိ၊ ကေမန္တံ နိသိဒိ-တို့ကဲ့သို့တည်း။ ၄။

ဦး၎င်း။ တထာဂတသာသနော ဝါ၊ ဦး၎င်း။ ပရမနိပစ္စကာရံ၊ ရှိ။ ပဝတ္တမာနော၊ သော်။ ပဝတ္တတိ၊ ၎င်း။ အနုတ္တရော၊ သော။ သောယောဂက္ခေမော၊ သည်။ အယံ ခေါ၊ ဤသည်တည်း။ သာရိပုတ္တ၊ သာရိပုတ္တ၊ သာရု သာရု၊ ကောင်းစွ ကောင်းစွ။ သာရိပုတ္တ၊ ကြာ။ ယံ၊ ကို။ သမ္ပဿမာနော၊ ရှိ။ ခိဏာသဝေါ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ တထာဂတော ဝါ၊ ဦး၎င်း။ တထာဂတသာသနော ဝါ၊ ဦး၎င်း။ ပရမနိပစ္စကာရံ၊ ရှိ။ ပဝတ္တမာနော၊ သော်။ ပဝတ္တတိ၊ ၎င်း။ အနုတ္တရော၊ သော။ သောယောဂက္ခေမော၊ သည်။ သော ဟိ၊ ဤသည်တည်း။

သာရိပုတ္တ၊ ကြာ။ ခိဏာသဝေါ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ တထာဂတော ဝါ၊ ဦး၎င်း။ တထာဂတသာသနော ဝါ၊ ဦး၎င်း။ ယံ ပရမနိပစ္စကာရံ၊ အကြင် အလွန်နိမ့်ချခြင်းကို ပြသည်ဖြစ်၍။ ပဝတ္တမာနော၊ သော်။ ပဝတ္တတိ၊ ၎င်း။ သော ပရမနိပစ္စကာရော၊ ထို အလွန်နိမ့်ချခြင်းကို ပြုသူသည်။ ကတမော စ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဣမ၊ ဦး။ ခိဏာသဝေါ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သတ္တဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား၌။ သဂါရဝေါ၊ ရိုသေခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ သပ္ပတိဿော၊ အဆုံးအမကို နာခံခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ မှီခိုအပ်သူရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ဓမ္မေ၊ တရား၌။ သဂါရဝေါ၊ ရိုသေခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ သပ္ပတိဿော၊ အဆုံးအမကို နာခံခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ မှီခိုအပ်သူရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ သံဃေ၊ သံဃာ၌။ သဂါရဝေါ၊ ရိုသေခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ သပ္ပတိဿော၊ အဆုံးအမကို နာခံခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ မှီခိုအပ်သူရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ သိက္ခာယ၊ သိက္ခာ၌။ သဂါရဝေါ၊ ရိုသေခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ သပ္ပတိဿော၊ အဆုံးအမကို နာခံခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ မှီခိုအပ်သူရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ သမာဓိသ္မိံ၊ သမာဓိ၌။ သဂါရဝေါ၊ ဖြစ်၍။ သပ္ပတိဿော၊ ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ ၎င်း။ ဘန္တေ၊ ရား။ ခိဏာသဝေါ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ တထာဂတော ဝါ၊ ဦး၎င်း။ တထာဂတသာသနော ဝါ၊ ဦး၎င်း။ ယံ ပရမနိပစ္စကာရံ၊ ရှိ။ ပဝတ္တမာနော၊ သော်။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ (သော) ပရမနိပစ္စကာရော၊ သည်။ အယံ ခေါ၊ ဤသည်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်၏။ သာရိပုတ္တ၊ ကြာ။ သာရု သာရု၊ ကောင်းစွ ကောင်းစွ။ သာရိပုတ္တ၊ ကြာ။ ခိဏာသဝေါ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ တထာဂတော ဝါ၊ ဦး၎င်း။ တထာဂတသာသနော ဝါ၊ ဦး၎င်း။ ယံ ပရမနိပစ္စကာရံ၊ ရှိ။ ပဝတ္တမာနော၊ သော်။ ပဝတ္တတိ၊ ၎င်း။ (သော) ပရမနိပစ္စကာရော၊ ထို အလွန်နိမ့်ချခြင်းကို ပြုသူသည်။ သော ဟိ၊ ဤသည်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ ပတိဿဝနံ ပတိဿဝေါ၊ ဝ၊ ခြေလျှင် ပတိဿော။ သဟ ပတိဿေန ယောတိ သပ္ပတိဿော-ဟုပြု။ ဩဝါဒကို နာခံခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သူ (ဤ၌ ရဟန္တာ) ကောက်။

ပတိဿိယတိ ပတိဿယော၊ ယ၊ ခြေလျှင် ပတိဿော၊ သဟ ပတိဿေန ယောတိ သပ္ပတိဿော-ဟုပင်ပြု။ မှီခိုအပ်သူ ဆရာနှင့်တကွဖြစ်သူ (ဤ၌ ရဟန္တာ) ကောက်။ ပဋိ-သံ-ဋ္ဌ ၂-၁၄၁။ မ-ဋိ ၃-၈၂-တို့ကို မှီခိုရေးသည်။ ဤ၌ သဒ္ဓါန္တရေသော ဣန္ဒြေ ၅-ပါးတို့၏ ပွားခြင်းကိစ္စကို ပြုကျင့်ခြင်းသည်ပင် အဆုံးအမကို နာခံခြင်း မှီခိုအပ်သူနှင့် နေခြင်းတို့နှင့် တူသည်ဖြစ်၍ သပ္ပတိဿော၊ အဆုံးအမကို နာခံခြင်းရှိသူ။ ဝါ၊ မှီခိုအပ်သူ ဆရာ ရှိသူ-ဟု ဆိုရလေသည်။ ထို့ကြောင့် ဋီ ၂၅ “ကိစ္စပဋိပတ္တိံ တေသံ သင်္ကာသနဋ္ဌေန သပ္ပတိဿဝေါ၊ သပ္ပတိဿဝေါ ဝေ သပ္ပတိဿော” ဟု မိန့်သည်။ တေသံ၊ ထိုဣန္ဒြေ ၅-ပါးတို့၏။ ဂိဋ္ဌပဋိပတ္တိံ၊ ပွားခြင်းကိစ္စကို ပြုခြင်းသည်။ သင်္ကာသနဋ္ဌေန၊ အဆုံးအမကို နာခံ၍နေခြင်းနှင့် တူသောကြောင့်။ သပ္ပတိဿဝေါ၊ မည်၏။ ပတိဿဝေါ ဟု ‘သ’ မပါပဲ ဆိုလိုလျက် အပေါင်းပြု၍ ချထား၏။ သပ္ပတိဿဝေါ ဝေ၊ သည်သာလျှင်။ သပ္ပတိဿော၊ မည်၏။ ဝံ၊ ကို ခြေထား၏-ဟုလို့။ ဋီ ၂၅ သသံယုတ်မဲ့ ဝံအက္ခရာမပါပဲ ‘သပတိဿော’ ဟု ပါဠိပျက်လျက်ရှိသည်။

၉-ပဌမဥပ္ပါဒသုတ်

၅၂၉။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမာနိ ပဉ္စ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဤ ၅-ပါးကုန်သော ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဘာဝိတာနိ၊ ပွားများအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလိကတာနိ၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ အနုပ္ပန္နာနိ၊ ရှေး၌ မဖြစ်ကုန်သော်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အရဟတော၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ အလုံးစုံသော တရားတို့ကို အမှန်ကိုယ်တိုင် သိတော်မူသော။ တထာဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ပါတုဘာဝါ၊ ထင်ရှား ဖြစ်သည်မှ။ အညတြ၊ ကြည်၍။ ဝါ၊ တပါးသောအခါ၌။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်နိုင်ကုန်။ ကတမာနိ ပဉ္စ၊ အဘယ် ၅-ပါးတို့နည်း။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ၎င်း။ ဝီရိယိန္ဒြိယံ၊ ဝီရိယိန္ဒြေ၎င်း။ သတိန္ဒြိယံ၊ သတိန္ဒြေ၎င်း။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ သမာဓိန္ဒြေ၎င်း။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ပညိန္ဒြေ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမာနိ ခေါ် ပဉ္စ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဤ ၅-ပါးကုန်သော ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဘာဝိတာနိ၊ ပွားများအပ်ကုန်သည် ရှိသော်။ ဗဟုလိကတာနိ၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ အနုပ္ပန္နာနိ၊ ရှေး၌ မဖြစ်ကုန် သော်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အရဟတော၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ အလုံးစုံသော တရားတို့ကို အမှန်ကိုယ်တိုင် သိတော်မူသော။ တထာဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ပါတုဘာဝါ၊ ထင်ရှားဖြစ်သည်မှ။ အညတြ၊ ကြည်၍။ ဝါ၊ တပါးသောအခါ၌။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်နိုင်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

နဝေ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ဒုတိယဥပ္ပါဒသုတ်

၅၃၀။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမာနိ ပဉ္စ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဤ ၅-ပါးကုန်သော ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဘာဝိ-
တာနိ၊ ပွားများအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလိကတာနိ၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။
အနုပ္ပန္နာနိ၊ ရှေး၌ မဖြစ်ကုန်သော်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ သုဂတဝိနယာ၊ ဘုရား
ရှင်၏ သာသနာမှ။ အညတြ၊ ကြည်၍။ ဝါ၊ တပါးသောအခါ၌။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ပေါ်နိုင်ကုန်။
ကတမာနိ ပဉ္စ၊ အဘယ် ၅-ပါးတို့နည်း။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ၎င်း။ ဝီရိယိန္ဒြိယံ၊ ဝီရိယိန္ဒြေ၎င်း။ သတိန္ဒြိယံ၊
သတိန္ဒြေ၎င်း။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ သမာဓိန္ဒြေ၎င်း။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ပညိန္ဒြေ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမာနိ ခေါ် ပဉ္စ
ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ ဘာဝိတာနိ၊ ကုန်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလိကတာနိ၊ ကုန်သည်ရှိသော်။
အနုပ္ပန္နာနိ၊ ရှေး၌ မဖြစ်ကုန်သော်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ သုဂတဝိနယာ၊ ဘုရားရှင်၏
သာသနာမှ။ အညတြ၊ ကြည်၍။ ဝါ၊ တပါးသောအခါ၌။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ကုန်။
ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဒဿံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဆဋ္ဌော၊ သော။ သူကရတဝဂ္ဂေါ၊ တည်း။

တဿ၊ ထို သူကရတဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ကား—

သာလံ၊ သာလသုတ်၎င်း။ မဇ္ဈိကံ၊ မဇ္ဈိကသုတ်၎င်း။ သေခေါ၊ စ၊ သေခသုတ်၎င်း။
ပဒံ၊ ပဒသုတ်၎င်း။ သာရံ၊ သာရသုတ်၎င်း။ ပတိဋ္ဌိတံ၊ ပတိဋ္ဌိတသုတ်၎င်း။ ဗြဟ္မသုကရ-
တောယော၊ သမ္မတိဗြဟ္မသုတ်၊ သုကရတသုတ်၎င်း။ အပရေ၊ တပါးကုန်သော။
ဒုဝေ ဥပ္ပါဒါ၊ ပဌမဥပ္ပါဒသုတ်၊ ဒုတိယဥပ္ပါဒသုတ် ၂-သုတ်တို့၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ တည်း။

၇-စောဓိပက္ခိယဝဂ် .

၁-သံယောဇနသုတ် :

၅၃၁။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမာနိ ပဉ္စ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဤ ၅-ပါးကုန်သော ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဘာဝိတာနိ၊ ပွားများအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလိကတာနိ၊ အကြိမ်များစွာပြုအပ် ကုန်သည်ရှိသော်။ သံယောဇနပုဟာနာယ၊ သံယောဇဉ်တို့ကို ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ပြစ်ကုန်၏။ ကတမာနိ ပဉ္စ၊ အဘယ် ၅-ပါးတို့နည်း။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ၎င်း။ ပ။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ပညိန္ဒြေ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမာနိ ခေါ ပဉ္စ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ ဘာဝိတာနိ၊ ကုန်သည် ရှိသော်။ ဗဟုလိကတာနိ၊ ကုန်သည်ရှိသော်။ သံယောဇနပုဟာနာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-အနုသယသုတ်

၅၃၂။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမာနိ ပဉ္စ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ ဘာဝိတာနိ၊ သော်။ ဗဟုလိကတာနိ၊ သော်။ အနုသယသမ္ပုဂ္ဂါတာယ၊ အနုသယတို့ကို နုတ်ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ကတမာနိ ပဉ္စ၊ တို့နည်း။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ ပ။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမာနိ ခေါ ပဉ္စ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ ဘာဝိတာနိ၊ သော်။ ဗဟုလိကတာနိ၊ သော်။ အနုသယသမ္ပုဂ္ဂါ- တာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ၎င်း။

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ပရိညာသုတ်

၅၃၃။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမာနိ ပဉ္စ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ ဘာဝိတာနိ၊ သော်။ ဗဟုလိ- ကတာနိ၊ သော်။ အဒ္ဓါနပရိညာယ၊ သံသရာတည်းဟူသော အဇွန်ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်း(နိဗ္ဗာန်) အကျိုးငှါ ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ၎င်း။ ကတမာနိ ပဉ္စ၊ နည်း။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ ပ။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမာနိ ခေါ ပဉ္စ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ ဘာဝိတာနိ၊ သော်။ ဗဟုလိကတာနိ၊ သော်။ အဒ္ဓါနပရိညာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ၎င်း။

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-အာသဝက္ခယသုတ်

၅၃၄။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမာနိ ပဉ္စ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ ဘာဝိတာနိ၊ ကုန်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလိကတာနိ၊ ကုန်သည်ရှိသော်။ အာသဝါနံ ခယာယ၊ အာသဝတို့၏ကုန်ရာနိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ကတမာနိ ပဉ္စ၊ နည်း။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ ပ။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမာနိ ခေါ ပဉ္စ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ ဘာဝိတာနိ၊ သော်။ ဗဟုလိကတာနိ၊ သော်။

၁။ အဒ္ဓါနပရိညာယ၏ အဆုံးအဖြတ်ကို ဤ နိဿယ စာပိုဒ် ၃၄-၌ ရှု။

အာဘဝါနံ ခယာယ၊ ငါ။ သံဝတ္ထန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ၎င်း။ (ပဉ္စမာနိ ဘိက္ခဝေ ဣန္ဒြိယာနိ စသော ဝါကျကို အံထက်အတိုင်း ပေးလေ။ ၎င်း ၄-မျိုးကို ပေါင်း၍ ယောခြင်းမျှသာ ဖြစ်၏။)

တေတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ပဌမဖလသုတ်

၅၃၅။ (ပဉ္စမာနိ စသည် ပေးမြဲ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမေသံ ခေါ ပဉ္စန္ဒ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌေ ဓမ္မေ၊ ယခုပစ္စက္ခအတ္တဘောဉ်ပင်လျှင်။ အညာ၊ အရဟတ္တဖိုလ် (ကိုရခြင်း) ၎င်း။ ဥပါဒိသေသေ၊ ဥပါဒါန်ဟူသော အကြွင်းသည်။ ဝါ၊ ကြွင်းသော ဥပါဒါန်ခန္ဓာသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ (ရဟန္တာ မဖြစ်ခဲ့သော် ဟူလို။) အနာဂါမိတာ ဝါ၊ အနာဂါမ်၏ အဖြစ် အနာဂါမိဖိုလ် (ကိုရခြင်း) ၎င်း။ ဒိန္နံ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ ဖလာနံ၊ အကျိုး တို့တွင်။ အညတရံ၊ တပါးပါးသော။ ဖလံ၊ အကျိုးကို။ ပါဠိကခံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ ဣတိ၊ ၎င်း။ (၂၃၇-စာပိုဒ် အညတရဖလသုတ်၌လည်း ပါ၏။)

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ဒုတိယဖလသုတ်

၅၃၆။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဣမာနိ ပဉ္စ၊ ဤ ၅-ပါးတို့တည်း။ ကထမာနိ ပဉ္စ၊ အဘယ် ၅-ပါးတို့နည်း။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ၎င်း။ ပ။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ပညိန္ဒြေ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ ဣမာနိ ခေါ ပဉ္စ၊ ဤ ၅-ပါးတို့တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ၅-ပါး ကုန်သော။ ဣမေသံ ခေါ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ပျိုးအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သတ္တံ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဖလာ၊ အကျိုးတို့ကို။ သတ္တံ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ အာနိသံသာ၊ အာနိသင်တို့ကို။ ပါဠိကခံ၊ အလိုရှိအပ် ကုန်၏။ ကတမေ သတ္တံ ဖလာ၊ အဘယ် ၇-ပါးသော အကျိုးတို့နည်း။ ကတမေ သတ္တံ အာနိသံသာ၊ အဘယ် ၇-ပါးသော အာနိသင်တို့နည်း။ ဒိဋ္ဌေ၊ မျက်မှောက်တွေ့မြင်အပ်သော။ ဓမ္မေ၊ ဥပါဒါ- နက္ခန္ဓာတရား၌သာလျှင်။ (ဒိဋ္ဌေ ဓမ္မေ၊ ဤကိုယ်အဖြစ်၌သာလျှင်-ဟု သော်လည်း အဓိပ္ပာယ်တ္ထ ပေး။) ပဋိကစ္စံ၊ ကြိုတင်ပြုလုပ်၍။ အညံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ အာရာဓေတိ၊ ပြီးမြောက်စေ၏။

ဒိဋ္ဌေ၊ မျက်မှောက်တွေ့မြင်အပ်သော။ ဓမ္မေ၊ ရုပ်နာမ်တရား၌သာလျှင်။ (ဤဘဝ၌သာ လျှင်။) ပဋိကစ္စံ၊ ၍။ အညံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ နော စေ အာရာဓေတိ၊ အကယ်၍ မပြီးမြောက် စေသည်ဖြစ်အံ့။ အထ၊ ထိုသို့မပြီးမြောက်စေသည်ရှိသော်။ မရဏကာလေ၊ သေခါနီးသောအခါ၌။ အညံ၊ ကို။ အာရာဓေတိ၊ ၎င်း။

ဒိဋ္ဌေ၊ သော။ ဓမ္မေ၊ ၌သာလျှင်။ အညံ၊ ကို။ နော စေ အာရာဓေတိ၊ အံ့။ မရဏကာလေ၊ ၌။ အညံ၊ ကို။ နော စေ အာရာဓေတိ၊ အံ့။ အထ၊ ထိုသို့မပြီးမြောက်စေသည်ရှိသော်။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ သြရမ္ဘာဂိယာနံ၊ အောက်အဖို့ (ကာမဘုံ) ၎င်း အစီးအပျိုးဖြစ်ကုန်သော။ သံယောဇနာနံ၊ သံယောဇဉ်တို့၏။ ပရိက္ခယာ၊ ကုန်ခန်းခြင်းကြောင့်။ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ၊ (သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌) အသက်တမ်းအလယ်ကြား၌သာလျှင် ကိလေသံပရိနိဗ္ဗာန်စံလေ့ရှိသည်။ ဟောသိ၊ ဖြစ်၏။ ဥပကစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ၊ သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ အသက်တမ်းအလယ်အကြားကို ကျော်လွန်၍

(ကိလေသ) ပရိနိဗ္ဗာန်စံလေ့ရှိသည်။ ဝါ၊ သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ သေချိန်နီးသို့ကပ်ရောက်၍ ကိလေသ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဇါ။ အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယံ၊ ဝိပဿနာကို လွန်စွာအားထုတ်ခြင်း မရှိသည်ဖြစ်၍ အထက်မဂ်ကိုရ၍ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန်စံလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဇါ။ သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယံ၊ ဝိပဿနာကို လွန်စွာအားထုတ်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ ကိလေသ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဇါ။ ဥဒ္ဓံသောတော၊ အထက် (သုဒ္ဓါဝါသဘုံ) ၌သာလျှင် မဂ်ရေအယဉ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ အကနိဋ္ဌဂါမိ၊ (ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်) အကနိဋ္ဌဘုံသို့ရောက်လေ့ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဇါ။ ဘိက္ခဝေတို့။ ပဉ္စန္ဒါ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ ဣမေသံ ခေါ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ သတ္တာ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဣမေ ဖလာ၊ တို့ကို။ သတ္တာ၊ ကုန်သော။ ဣမေ အာနိသံသာ၊ တို့ကို။ ပါဠိကခါ၊ အလိုရှိအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဇါ။

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ပဌမရုက္ခသုတ်

၅၃၇။ ဘိက္ခဝေ တို့။ သေယျထာပိ၊ သော်ကား။ ဇမ္ဗုဒီပကာ၊ ဇမ္ဗုကျွန်း၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ယေ ဂေစိ ရုက္ခာ၊ အကြင်သစ်ပင်တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေသံ၊ ထိုဇမ္ဗုကျွန်းရှိ သင်ပင်တို့ တွင်။ ဇမ္ဗု၊ သပြေပင်ကို။ အဂ္ဂံ၊ အမြတ်ဆုံးဟူ၍။ အက္ခာယတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဗောဓိပက္ခိယာ၊ ဗောဓိပက္ခိယမည်ကုန်သော။ ယေ ဂေစိ ဓမ္မာ၊ အကြင်တရားတို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) တေသံ၊ ထိုတရားတို့တွင်။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ပညိန္ဒြိယကို။ ဗောဓာယ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကိုသိခြင်းငှါ။ (ယဒိဒံ အနက်မဲ့။) အဂ္ဂံ၊ အမြတ်ဆုံးဟူ၍။ အက္ခာယတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဘိက္ခဝေ တို့။ ဗောဓိပက္ခိယာ၊ မည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကတမေ စ၊ တို့နည်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဗောဓိပက္ခိယော၊ သော။ ဓမ္မော၊ တရားမည်၏။ တံ၊ ထိုဗောဓိပက္ခိယမည်သော သဒ္ဓိန္ဒြိယသည်။ ဗောဓာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝီရိယိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ပ။ သတိန္ဒြိယံ၊ သည်။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ပညိန္ဒြိယသည်။ ဗောဓိပက္ခိယော၊ သော။ ဓမ္မော၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုဗောဓိပက္ခိယမည်သော ပညိန္ဒြိယသည်။ ဗောဓာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဇါ။ ဘိက္ခဝေ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ ဇမ္ဗုဒီပကာ၊ ကုန်သော။ ယေ ဂေစိ ရုက္ခာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေသံ၊ တို့တွင်။ ဇမ္ဗု၊ ကို။ အဂ္ဂံ၊ ဟူ၍။ အက္ခာယတိ၊ အပ်၏။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ဗောဓိပက္ခိယာ၊ မည်ကုန်သော။ ယေ ဂေစိ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေသံ၊ တို့တွင်။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ကို။ (ယဒိဒံ အနက်မဲ့။) ဗောဓာယ၊ ငှါ။ အဂ္ဂံ၊ ဟူ၍။ အက္ခာယတိ၊ ဆိုအပ်၏။ (နောက်လာလတ္တံ့ ၃-သုတ်တို့၌လည်း ဤအတိုင်း ပေး။) ဣတိ၊ ဇါ။

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-ဒုတိယရုက္ခသုတ်

၅၃၈။ ဘိက္ခဝေ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား— တာဝတိံသာနံ၊ တာဝတိံသာနတ်ဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့၏။ ယေ ဂေစိ ရုက္ခာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေသံ၊ ထို

တာဝတိံသာနတ်ဘုံရှိ သစ်ပင်တို့တွင်။ ပါရိဆတ္တကော၊ ပင်လယ်ကသစ်ပင်ကို။ အဂ္ဂံ၊ ဟူ၍။ အက္ခာယတိ၊ အပ်၏။

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-တတိယရုက္ခသုတ်

၅၃၉။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား— အသုဗ္ဗနံ၊ အသုဗ္ဗနတ်တို့၏။ ယေ ကေစိ ရုက္ခာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေသံ၊ ထိုအသုဗ္ဗနတ်တို့၏ သစ်ပင်တို့တွင်။ စိတ္တပါဠလိ၊ သခွပ်ပင်ကို။ အဂ္ဂံ၊ ဟူ၍။ အက္ခာယတိ၊ အပ်၏။

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-စတုတ္ထရုက္ခသုတ်

၅၄၀။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား— သုပဏ္ဏာနံ၊ ဂဠုန်တို့၏။ ယေ ကေစိ ရုက္ခာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေသံ၊ ထိုဂဠုန်တို့၏ သစ်ပင်တို့တွင်။ ကုဋသိမ္ဗလိ၊ လက်ပံပင်ကို။ အဂ္ဂံ၊ ဟူ၍။ အက္ခာယတိ၊ အပ်၏။

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

သတ္တမော၊ သော။ ဗောဓိပက္ခိယဝဂ္ဂေါ၊ တည်း။

တဿ၊ ထိုဗောဓိပက္ခိယဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ကား—

သံယောဇနာ၊ သံယောဇနသုတ်၎င်း။ အနုသယာ၊ အနုသယသုတ်၎င်း။ ပရိညာ၊ ပရိညာသုတ်၎င်း။ အာသဝက္ခယာ၊ အာသဝက္ခယသုတ်၎င်း။ ဒေ ဖလာ၊ ပဌမာလသုတ်၊ ဒုတိယဖလသုတ် ၂-သုတ်တို့၎င်း။ စတုရော ရုက္ခာ၊ ပဌမရုက္ခ၊ ဒုတိယရုက္ခ၊ တတိယရုက္ခ၊ စတုတ္ထရုက္ခသုတ် ၄-သုတ်တို့၎င်း။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဝဂ္ဂေါ၊ ဝဂ်ဟူ၍။ ပဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ တည်း။

ဂ-ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်၊ ဗလကရုဏီယဝဂ်၊ သေနာဝဂ်၊ ဩစဝဂ်၊

ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်၊ အပ္ပမာဒဝဂ်၊ ဗလကရုဏီယဝဂ်၊ သေနာဝဂ်၊ ဩစဝဂ်

၅၄၁-၆၅၀။ (ဤဝဂ်တို့၌ မထူးပြီ။ မဂ္ဂသံယုတ် စာပိုဒ် ၉၁-မှစ၍ ရှုလော။)

စတုတ္ထံ၊ သော။ ဣန္ဒြိယသံယုတ္တံ၊ တည်း။

၅-သမ္မပ္ပဓာနသံယုတ်

၁-ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂-ပါစိနာဒိသုတ်

၉၅၁-၉၆၂။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ တတြ ခေါ၊ ထိအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်— ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သမ္မပ္ပဓာနာ၊ သမ္မပ္ပဓာန်တို့သည်။ ဣမေ စတ္တာရော၊ ဤလေးပါးတို့တည်း။ ကတမေ စတ္တာရော၊ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အနုပ္ပန္နာနံ၊ မဖြစ်ဘူးသေးကုန်သော။ ပါပကာနံ၊ ယုတ်မာကုန်သော။ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ အနုပ္ပါဒါယ၊ မဖြစ်စေခြင်းငှါ။ ဆန္ဒံ၊ ဝီရိယနှင့်ယှဉ်သော ဆန္ဒကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဝါယမတိ၊ အားထုတ်၏။ ဝီရိယံ၊ ဝီရိယကို။ အာရဘတိ၊ ပြုလုပ်အားထုတ်၏။ စိတ္တံ၊ ဝီရိယနှင့်ယှဉ်သောစိတ်ကို။ ပဂ္ဂဏာတိ၊ ပျင်းခွင့်မရ ထောက်ပံ့မ၏။ ပဒဟတိ၊ အရိုးကြေကြေ အရေခန်းခန်း မဆုတ်တမ်း အားထုတ်၏။ ဥပ္ပန္နာနံ၊ ဖြစ်ပြီးသည်နှင့်တူကုန်သော။ ပါပကာနံ၊ ကုန်သော။ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနာယ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။ ဆန္ဒံ၊ ကို။ ဇနေတိ၊ ။ ဝါယမတိ၊ ။ ဝီရိယံ၊ ကို။ အာရဘတိ၊ ။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပဂ္ဂဏာတိ၊ ။ ပဒဟတိ၊ ။ အနုပ္ပန္နာနံ၊ ကုန်သော။ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ ကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှါ။ ဆန္ဒံ၊ ကို။ ဇနေတိ၊ ။ ဝါယမတိ၊ ။ ဝီရိယံ၊ ကို။ အာရဘတိ၊ ။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပဂ္ဂဏာတိ၊ ။ ပဒဟတိ၊ ။ ဥပ္ပန္နာနံ၊ ကုန်သော။ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဌိတိယာ၊ တည်ခြင်းငှါ။ အသမ္မောသာယ၊ မပျောက်ခြင်းငှါ။ ဘိယျောဘာဝါယ၊ လွန်စွာဖြစ်ခြင်းငှါ။ ဝေပုလ္လာယ၊ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ။ သာဝနာယ ပါရိပူရိယာ၊ ပွားခြင်း၏ပြည့်ခြင်းငှါ။ ဆန္ဒံ၊ ကို။ ဇနေတိ၊ ။ ဝါယမတိ၊ ။ ဝီရိယံ၊ ကို။ အာရဘတိ၊ ။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပဂ္ဂဏာတိ၊ ။ ပဒဟတိ၊ ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သမ္မပ္ပဓာနာ၊ တို့သည်။ ဣမေ 'ခေါ စတ္တာရော၊ ဤလေးပါးတို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဂင်္ဂါနဒီ၊ ဂင်္ဂါမြစ်သည်။ ပါစိနနိန္ဒာ၊ အရွှေဘက်သို့ညွတ်သည်။ ပါစိနပေါဏာ၊ အရွှေဘက်သို့ကိုင်သည်။ ပါစိနပဗ္ဗာရာ၊ အရွှေဘက်သို့ရွှိုင်းသည်။ ဟောတိ သေယျထာပိ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေမေ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ စတ္တာရော၊ ၄-ပါးကုန်သော။ သမ္မပ္ပဓာနေ၊ သမ္မပ္ပဓာန်တို့ကို။ ဘာဝေန္တော၊ ဖြစ်စေသော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သမ္မပ္ပဓာနေ၊ တို့ကို။ ဗဟုလိကရောန္တော၊ အကြိမ်များစွာပြုသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ နိဗ္ဗာနနိန္ဒော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သည်။ နိဗ္ဗာနပေါဏော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ကိုင်သည်။ နိဗ္ဗာနပဗ္ဗာရော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ရွှိုင်းသည်။ ဟောတိ၊ ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ သို့လျှင်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သမ္မပ္ပဓာနေ၊ တို့ကို။ ဘာဝေန္တော၊ သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သမ္မပ္ပဓာနေ၊ တို့ကို။ ဗဟုလိကန္တော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ နိဗ္ဗာနနိန္ဒော၊ သည်။ နိဗ္ဗာနပေါဏော၊ သည်။ နိဗ္ဗာနပဗ္ဗာရော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣမ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အနုပ္ပန္နာနံ၊ ကုန်သော။ ပါပကာနံ၊ ကုန်သော။ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ အနုပ္ပါဒါယ၊ ငှါ။ ဆန္ဒံ၊ ဝီရိယနှင့်ယှဉ်သော ဆန္ဒကို။ ဇနေတိ၊ ။ ဝါယမတိ၊ အားထုတ်၏။ ဝီရိယံ၊ ကို။ အာရဘတိ၊ ပြုလုပ်အားထုတ်၏။ စိတ္တံ၊ ဝီရိယနှင့်ယှဉ်သောစိတ်ကို။ ပဂ္ဂဏာတိ၊ ပျင်းခွင့်မရ ထောက်ပံ့မ၏။ ပဒဟတိ၊ အရိုးကြေကြေ

အရေခန်းခန်း မဆုတ်တမ်းအားထုတ်၏။ ဥပ္ပန္နာနံ၊ ဖြစ်ပြီးသည်နှင့်တူကုန်သော။ ပါပကာနံ၊
 ကုန်သော။ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနာယ၊ ငှါ။ ဆန္ဒံ၊ ကို။ ဇနေတိ၊ ၎င်း။ ဝါယမတိ၊ ၎င်း။
 ဝိရိယံ၊ ကို။ အာရဿတိ၊ ၎င်း။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပဂ္ဂဏာတိ၊ ၎င်း။ ပဒဟတိ၊ ၎င်း။ အနုပ္ပန္နာနံ၊ ကုန်သော။
 ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ငှါ။ ဆန္ဒံ၊ ကို။ ဇနေတိ၊ ၎င်း။ ဝါယမတိ၊ ၎င်း။ ဝိရိယံ၊ ကို။
 အာရဿတိ၊ ၎င်း။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပဂ္ဂဏာတိ၊ ၎င်း။ ပဒဟတိ၊ ၎င်း။ ဥပ္ပန္နာနံ၊ ကုန်သော။ ကုသလာနံ
 ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ ဌိတိယာ၊ တည်ခြင်းငှါ။ အသမ္မောသာယ၊ ငှါ။ ဘိယျောဘာဝါယ၊ ငှါ။
 ဝေပုလ္လာယ၊ ငှါ။ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ၊ ငှါ။ ဆန္ဒံ၊ ကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဝါယမတိ၊
 အားထုတ်၏။ ဝိရိယံ၊ ကို။ အာရဿတိ၊ အားထုတ်၏။ စိတ္တံ၊ ဝိရိယနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ကို။
 ပဂ္ဂဏာတိ၊ ၎င်း။ ပဒဟတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ခေါ၊ သို့လျှင်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သမ္ပပ္ပ-
 ဓာနေ၊ တို့ကို။ ဘာဝေန္တော၊ သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သမ္ပပ္ပဓာနေ၊ တို့ကို။ ဗဟုလိက-
 ရောန္တော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ နိဗ္ဗာနနိန္တော၊ သည်။ နိဗ္ဗာနပေါဏော၊ သည်။ နိဗ္ဗာနပဗ္ဗာရော၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ၎င်း။

ဒွါဒသမံ၊ တဆယ့်နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆၆၃-၇၀၄။ (ဤမှနောက် အပ္ပမာဒဝဂ်၊ ဗလကရဏီယဝဂ်၊ သေနာဝဂ်၊ ဩဇာဝဂ်၊ ဂင်္ဂါ-
 ပေယျာလင်္ဂ၊ သေနာဝဂ်၊ ဩဇာဝဂ်အားလုံးသည် မဂ္ဂသံယုတ်နှင့် တူသတည်း။)

ပဉ္စမံ၊ သော။ သမ္ပပ္ပဓာနသံယုတ္တံ၊ တည်း။ ။

၆-မလသံယုတ်

၁-ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂-မလသံယုတ်

၇၀၅-၇၁၆။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဗလာနိ၊ ဗိုလ်တို့သည်။ ဣမာနိ ပဉ္စ၊ ဤ ၅-ပါးတို့တည်း။ ကတမာနိ ပဉ္စ၊ တို့နည်း။ သဒ္ဓါဗလံ၊ သဒ္ဓါဗိုလ်၎င်း။ ဝိရိယဗလံ၊ ဝိရိယဗိုလ်၎င်း။ သတိဗလံ၊ သတိဗိုလ်၎င်း။ သမာဓိဗလံ၊ သမာဓိဗိုလ်၎င်း။ ပညာဗလံ၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဗလာနိ၊ တို့သည်။ ဣမာနိ ခေါ် ပဉ္စ၊ တို့တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဂင်္ဂါနဒီ၊ ဂင်္ဂါမြစ်သည်။ ပါစိနနိန္ဒာ၊ အရှေ့ဘက်သို့ညွတ်သည်။ ပါစိနပေါဏာ၊ အရှေ့ဘက်သို့ကိုင်သည်။ ပါစိနပဗ္ဗာရာ၊ အရှေ့ဘက်သို့ ရှိုင်းသည်။ ဟောတိ သေယျထာပိ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ်၊ ဤအတူ သာလျှင်။ အရိယံ၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော။ မဂ္ဂံ၊ မဂ်ကို။ ဘာဝေန္တော၊ ဖြစ်စေသော။ အရိယံ၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော။ မဂ္ဂံ၊ မဂ်ကို။ ဗဟုလိကရာဇန္တော၊ အကြိမ်များစွာပြုသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ နိဗ္ဗာနနိန္ဒော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သည်။ နိဗ္ဗာနပေါဏော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ကိုင်သည်။ နိဗ္ဗာနပဗ္ဗာရာ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ရှိုင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တော၊ ဖြစ်စေသော။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဗဟုလိကရာဇန္တော၊ အကြိမ်များစွာ ပြုသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ နိဗ္ဗာနနိန္ဒော၊ သည်။ နိဗ္ဗာနပေါဏော၊ သည်။ နိဗ္ဗာနပဗ္ဗာရာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ ဝိဝေကကိုမှီသော။ ဝါ၊ ဝိဝေက၌မှီသော။ ဝိရာဂနိဿိတံ၊ ဝိရာဂကိုမှီသော။ ဝါ၊ ဝိရာဂ၌မှီသော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ နိရောဓကိုမှီသော။ ဝါ၊ နိရောဓ၌မှီသော။ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ၊ ကိလေသာတို့ကို စွန့်ပယ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ ကိုင်ညွတ်သော။ ဝါ၊ ကိလေသာတို့ကို စွန့်ခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ပြေးဝင်ခြင်းငှါ ရင့်ကျက်ဆဲ ရင့်ကျက်ပြီးဖြစ်သော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်) သော အမြင်ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေ၏ ပွား၏။ ပ။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ သော။ ဝိရာဂနိဿိတံ၊ သော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ သော။ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ၊ သော။ သမ္မာသမာဓိံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်) သော တည်ကြည်ခြင်းကို။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေ၏ ပွား၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေ ခေါ်၊ ဤသို့လျှင်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တော၊ သော။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဗဟုလိကရာဇန္တော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ နိဗ္ဗာနနိန္ဒော၊ သည်။ နိဗ္ဗာနပေါဏော၊ သည်။ နိဗ္ဗာနပဗ္ဗာရာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤ။

ဒွါဒသမံ၊ တဆယ့်နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။
 ပဌမော၊ သော။ ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ္ဂေါ၊ တည်း။

၇၁၇-၇၁၂။ (ဤမှနောက် အပ္ပမာဒဝဂ်၊ ဗလကရုဏီယဝဂ်၊ သေနာဝဂ်၊ ဩဃဝဂ်၊ ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်၊ သေနာဝဂ်၊ ဩဃဝဂ်အားလုံးသည်လည်း မဂ္ဂသံယုတ်အတိုင်းတည်း။)

ဆဋ္ဌံ၊ သော။ မလသံယုတ္တံ၊ တည်း။

၇-ဣဒ္ဓိပါဒသံယုတ်

၁-စာပါလဝဂ်

၁-အပါရသုတ်

ကဗျာ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ စတ္တာရော၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဣမေ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်တို့သည်။ ဘာဝိတာ၊ ပွားများအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလိကတာ၊ အကြိမ်များစွာပြုအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ အပါရာ၊ သံသရာဝဋ်ဟူသော ဤဘက်ကမ်းမှ။ ပါရံ၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသော ထိုဘက်ကမ်းသို့။ ဂမနာယ၊ ရောက်ခြင်းငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ကတမေ စတ္တာရော၊ အဘယ် ၄-ပါးတို့နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣမ၊ ဤသာသနာ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊ ဆန္ဒကိုအကြီးအမှူး ပြု၍ ရအပ်သော သမာဓိ၊ သမ္ပပ္ပဓာန်ဝီရိယသင်္ခါရတို့နှင့် ပြည့်စုံသော။ ဣဒ္ဓိပါဒံ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို။ ဘာဝေတိ၊ ပွားများ၏။ ဝီရိယသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊ ဝီရိယကို အကြီးအမှူးပြု၍ ရအပ်

၁။ ဆန္ဒာဓိပတိ သမာဓိ ဆန္ဒသမာဓိ၊ (အဓိပတိသဒ္ဓါ အကျေကြံ) ဣဒ္ဓိကတ္တုကမ္ပတာဆန္ဒကို အကြီးအမှူး ပြု၍ ရအပ်သော ကေဂ္ဂတာကိုကောက်။ ဆန္ဒဟေဘုကော ဆန္ဒာဒိကော ဝါ သမာဓိ-ဟု သော်လည်းပြု။

ပဒဟတီတိ ပဓာနံ၊ သမ္ပပ္ပဓာန် ဝီရိယကိုကောက်။ တံ တံ ဝိသေသံ သင်္ခရေတီတိ သင်္ခါရော၊ ယင်းဝီရိယပင်။ ပဓာနံ ဝေ သင်္ခါရေ ပဓာနသင်္ခါရော၊ ပြုပြင်တတ်သော သမ္ပပ္ပဓာန်ဝီရိယကို ကောက်။

ဆန္ဒသမာဓိ စ ပဓာနသင်္ခါရေ စ ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရာ၊ ဆန္ဒကိုအကြီးအမှူးပြု၍ရအပ်သော ကေဂ္ဂတာနှင့် ပြုပြင်တတ်သော သမ္ပပ္ပဓာန်ဝီရိယတို့ကို ကောက်လေ။

ဧတဟိ သမန္နာဂတော ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတော၊ တံ။ ယင်း ကေဂ္ဂတာ ဝီရိယတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်တရားကောက်။ ဣဒ္ဓိပါဒ=ဣဒ္ဓိ၊ ဣဒ္ဓိ၊ ပြီးစီးခြင်းဟု သမ္ပန်၊ ဣဒ္ဓိသဒ္ဓါ-နိပုတ္တိ အနက်ဟောတည်း။ တနည်း-ဣဒ္ဓန္တိ ဝါ တောယာတိ ဣဒ္ဓိ၊ (ဣဒ္ဓန္တိ၊ ကြီးပွားကုန်၏-ဟု သမ္ပန်) ဥပစာရဈာန်စသော ကုသိုလ် စိတ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော ယင်းဆန္ဒ သမာဓိ ဝီရိယတို့ကို ကောက်။ ဣဒ္ဓိယာ ပါဒေါ (အဓိဋ္ဌာန်) ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ ယင်း ဆန္ဒသမာဓိဝီရိယတို့၏တည်ရာ ယင်း ၃-ပါးတို့မှ ကြွင်းသည့် စိတ်စေတသိက် နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါး ကောက်။ တနည်း-ဣဒ္ဓိ ဝေ ပါဒေါ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ (ဣဒ္ဓိ ဝေ၊ ပြီးစီးခြင်း၊ ကြီးပွားကြောင်းဖြစ်သော ဆန္ဒသမာဓိဝီရိယ ၃-ပါး သည်ပင်လျှင်။ ပါဒေါ၊ အောက်အောက် ဣဒ္ဓိသည် အထက်အထက်ဣဒ္ဓိ၏ တည်ရာတည်းဟု သမ္ပန်။) ယင်းဆန္ဒ သမာဓိဝီရိယ ၃-ပါးကိုကောက်သည်။ ဤ၌ ပါဒကို ဝိသုဒ္ဓိ-ဋ္ဌ ၂-၁၄ ၌ “ပဇ္ဇတိ အနေနာတိ ပါဒေါ၊ ပါပုဏိယ-တီတိ အတ္ထော”ဟု ပြု၏။ ဣဒ္ဓိယာ၊ တန်ခိုးသို့။ ပါဒေါ၊ ရောက်ကြောင်း၊ ရောက်စေအပ်သည်တည်း-ဟု သမ္ပန်။

ပဌမနည်း၌ ဣဒ္ဓိပါဒ်အရ ဆန္ဒသမာဓိဝီရိယတို့မှ ကြွင်းသော စိတ်စေတသိက်နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးရသည်၊ ဒုတိယနည်း၌ ဆန္ဒသမာဓိဝီရိယ ၃-ပါးကို ရသည်။

ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒ်-၌ ဆန္ဒအားကြီးသော သမာဓိ၊ သင်္ခါရဖြစ်သော ဝီရိယတို့နှင့် ပြည့်စုံသည့် ၎င်း ၃-ပါးမှ ကြွင်းသော ဥပစာရဈာန်အင်္ဂါ ကုသိုလ်စိတ္တသမ္ပယုတ် စိတ်စေတသိက် နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးကို ပွား၏ဟု ဆိုလို၏။ တနည်း-ထိုဆန္ဒသမာဓိဝီရိယတရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသည့် ယင်းတရား ၃-ပါးကိုပင် ပွား၏ဟု ဆိုလို၏။ အောက်အောက် ဆန္ဒသမာဓိဝီရိယကို အခြေခံ၍ အထက်အထက် ဆန္ဒသမာဓိဝီရိယကို ပွားသည်ဟု အဓိပ္ပါယ်ရလေသည်။ ၎င်းပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်အကျယ်ကို ဤနေရာ-ဋ္ဌ-၃နှင့် စာပိုဒ် ၈၂၅-ဆန္ဒသမာဓိ သုတ်ပွင့် ဤ ၄-နိ၊ ဝိသုဒ္ဓိ ၄ ၂-၁၄-တို့ကို ရှုလေ။

သော သမာဓိ၊ သမ္ပပ္ပဇာန်ဝီရိယသင်္ခါရတို့နှင့်ပြည့်စုံသော။ ဣဒ္ဓိပါဒ်၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဧ။ စိတ္တ-
 သမာဓိပွဇာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊ စိတ်ကို အကြီးအမှူးပြု၍ ရအပ်သော သမာဓိ၊ သမ္ပပ္ပဇာန်ဝီရိယ
 သင်္ခါရတို့နှင့် ပြည့်စုံသော။ ဣဒ္ဓိပါဒ်၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဧ။ ဝိမံသာသမာဓိပွဇာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊
 ပညာကိုအကြီးအမှူးပြု၍ရအပ်သော သမာဓိ၊ သမ္ပပ္ပဇာန်ဝီရိယသင်္ခါရတို့နှင့်ပြည့်စုံသော။ ဣဒ္ဓိပါဒ်၊
 ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဧ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဣမေ ခေါ်ဣဒ္ဓိပါဒ်၊ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်တို့
 သည်။ ဘာဝိတာ၊ သော်။ ဗဟုလိကတာ၊ သော်။ အပါရာ၊ မှ။ ပါရံ၊ သို့။ ဂမနာယ၊ ငှါ။
 သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဧ။

ပဌမံ ချေဗ္ဗိစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ဝီရဒ္ဓသုတ်

၈၁၄။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေသံ ကေသဉ္စိ၊ အကြင်သူတို့၏ (သန္တာန်၌)။ စတ္တာရော၊ ငှ-ပါး
 ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒ်၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့သည်။ ဝီရဒ္ဓါ၊ ချွတ်ချော်ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုသူတို့၏ (သန္တာန်၌)။
 သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဒုက္ခက္ခယဂါမိ၊ ဆင်းရဲကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်စေတတ်သော။ အရိယော၊
 မြတ်သော။ ဝါ၊ ဖြစ်စင်သော။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ ဝီရဒ္ဓေါ၊ ချွတ်ချော်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေသံ
 ကေသဉ္စိ၊ ဉ္စိ။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒ်၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့သည်။ အာရဒ္ဓါ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။
 တေသံ၊ ဉ္စိ။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဒုက္ခက္ခယဂါမိ၊ သော။ အရိယော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။
 အာရဒ္ဓေါ၊ ပြည့်စုံ၏။ ကတမေ စတ္တာရော၊ တို့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဉ္စိ။ ဘိက္ခု၊ သည်။
 ဆန္ဒသမာဓိပွဇာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊ ဆန္ဒကို အကြီးအမှူးပြု၍ ရအပ်သော သမာဓိ၊ သမ္ပပ္ပဇာန်
 ဝီရိယ သင်္ခါရတို့နှင့် ပြည့်စုံသော။ ဣဒ္ဓိပါဒ်၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ပွားများ၏။ပ။ ဝိမံသာသမာဓိပွဇာန-
 သင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊ ပညာကိုအကြီးအမှူးပြု၍ ရအပ်သော သမာဓိ၊ သမ္ပပ္ပဇာန် ဝီရိယသင်္ခါရတို့နှင့်
 ပြည့်စုံသော။ ဣဒ္ဓိပါဒ်၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဧ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေသံ ကေသဉ္စိ၊ ဉ္စိ။ စတ္တာရော၊
 ကုန်သော။ ဣမေ ဣဒ္ဓိပါဒ်၊ တို့သည်။ ဝီရဒ္ဓါ၊ ချွတ်ချော်ကုန်၏။ တေသံ၊ ဉ္စိ။ သမ္မာ၊ စွာ။
 ဒုက္ခက္ခယဂါမိ၊ သော။ အရိယော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဝီရဒ္ဓေါ၊ ချွတ်ချော်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။
 ယေသံ ကေသဉ္စိ၊ ဉ္စိ။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဣဒ္ဓိပါဒ်၊ တို့သည်။ အာရဒ္ဓါ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။
 တေသံ၊ ဉ္စိ။ သမ္မာ၊ စွာ။ ဒုက္ခက္ခယဂါမိ၊ သော။ အရိယော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ အာရဒ္ဓေါ၊
 ပြည့်စုံ၏။ ဣတိ၊ ဧ။

ဒုတိယံ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-အရိယသုတ်

၈၁၅။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတ္တာရော၊ ငှ-ပါးကုန်သော။ ဣမေ ဣဒ္ဓိပါဒ်၊ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်တို့သည်။
 ဘာဝိတာ၊ ပွားအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလိကတာ၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။
 သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ တက္ကရဿ၊ ထိုကျင့်စဉ်အတိုင်း ပြုကျင့်သူ၏။ ဒုက္ခက္ခယာယ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏

၁။ ဤဝီရိယသမာဓိပွဇာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒ် ၌ ဝီရိယသမာဓိ ၌ ဝီရိယ၊ ပဇာနသင်္ခါရ၌ ဝီရိယ
 ၂-မျိုးထပ်နေသည်ဟု မမှတ်သင့်။ ဝီရိယသမာဓိ၌ ဝီရိယကား သမာဓိကို အထူးပြုသောဝီရိယ၊ ပဇာနသင်္ခါရ၌
 ပဇာနခေါ်ဝီရိယကား သမန္နာဂတကို အထူးပြုသော ဝီရိယကောက်ရသည်ဖြစ်၍ မထပ်ဟု မှတ်ပါ။ ဤ သိ-ဒီ-
 ၂-၅၁-ကို ရှုလော။

ကုန်ခြင်းငှါ။ အရိယာ၊ မြတ်ကုန်သည်။ နိယျာနိကာ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်စေတတ်ကုန်သည်။ နိယျန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ကတမေ စတ္တာရော၊ တို့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမ၊ ဌ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္တာဂတံ၊ သော။ ဣဒ္ဓိပါဒံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၎င်း။ ပ။ ဝိမံသာသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္တာဂတံ၊ သော။ ဣဒ္ဓိပါဒံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဣမေ ခေါ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ တို့သည်။ ဘာဝိတာ၊ သော်။ ဗဟုလိကတာ၊ သော်။ သမ္ဗော၊ စွာ။ တက္ကရဿ၊ ၎င်း။ ဒုက္ခက္ခယာယ၊ ငှါ။ အရိယာ၊ မြတ်ကုန်သည်။ နိယျာနိကာ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်စေတတ်ကုန်သည်။ နိယျန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ၎င်း။

တတိယံ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-နိဗ္ဗိဒါသုတ်

၈၁၆။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ တို့သည်။ ဘာဝိတာ၊ သော်။ ဗဟုလိကတာ၊ သော်။ ဧကန္တနိဗ္ဗိဒါယ၊ စင်စစ်ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ။ ဝိရာဂါယ၊ တပ်မက်ခြင်း ကင်းခြင်း ငှါ။ နိရောဓာယ၊ ဆင်းရဲချုပ်ခြင်းငှါ။ ဥပသမာယ၊ ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ။ အဘိညာယ၊ အထူး သိခြင်းငှါ။ သမ္မောဓာယ၊ ကောင်းစွာသိခြင်းငှါ။ နိဗ္ဗာနာယ၊ နိဗ္ဗာန်အလိုငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန် ၎င်း။ ကတမေ စတ္တာရော၊ တို့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမ၊ ဌ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္တာဂတံ၊ သော။ ဣဒ္ဓိပါဒံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၎င်း။ ပ။ ဝိမံသာသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္တာဂတံ၊ သော။ ဣဒ္ဓိပါဒံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဣမေ ခေါ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ တို့သည်။ ဘာဝိတာ၊ သော်။ ဗဟုလိကတာ၊ သော်။ ဧကန္တနိဗ္ဗိဒါယ၊ ငှါ။ ဝိရာဂါယ၊ ငှါ။ နိရောဓာယ၊ ငှါ။ ဥပသမာယ၊ ငှါ။ အဘိညာယ၊ ငှါ။ သမ္မောဓာယ၊ ငှါ။ နိဗ္ဗာနာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ၎င်း။

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ဣဒ္ဓိပဒေသသုတ်

၈၁၇။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အတိတံ အဒ္ဓါနံ၊ အတိတ်အခါ၌။ ယေဟိ ဧကေစိ သမဏာ ဝါ၊ အကြင် ရဟန်းတို့သည်၎င်း။ ယေ ဟိ ဧကေစိ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၎င်း။ ဣဒ္ဓိပဒေသံ၊ ဣဒ္ဓိ၏တစ်စိတ်ကို။ ဝါ၊ တစ်စိတ်ဖြစ်သောဣဒ္ဓိကို။ (မဂ် ၃-ပါး ဖိုလ် ၄-ပါးတည်း။) အဘိနိပ္ပါဒေသံ၊ ဖြစ်စေ ပြီးစေကုန်ပြီ။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ တေ၊ ထိုရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ စတုန္တံ၊ ၄-ပါး ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ (အဘိနိပ္ပါဒေသံ၊ ကုန်ပြီ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အနာဂတံ အဒ္ဓါနံ၊ အနာဂတ်အခါ၌။ ယေ ဟိ ဧကေစိ သမဏာ ဝါ၊ အကြင် ရဟန်းတို့သည်၎င်း။ ယေ ဟိ ဧကေစိ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၎င်း။ ဣဒ္ဓိပဒေသံ၊ ကို။ အဘိနိပ္ပါဒေသန္တိ၊ ဖြစ်စေ ပြီးစေကုန်လတ္တံ့။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ တေ၊ ထိုရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ စတုန္တံ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ (အဘိနိပ္ပါဒေသန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တေရဟိ၊ ယခုပစ္စုပ္ပန်အခါ၌။ ယေ ဟိ ဧကေစိ သမဏာ ဝါ၊ တို့သည်၎င်း။ ယေ ဟိ ဧကေစိ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ တို့သည်၎င်း။ ဣဒ္ဓိပဒေသံ၊ ကို။ အဘိနိပ္ပါဒေန္တိ၊ ဖြစ်စေ ပြီးစေကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ၊

ထိုရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့သည်။ စတုနံ၊ ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ (အဘိနိပ္ပါဒေန္တိ၊ ဖြစ်စေ ပြီးစေကုန်၏။)

ကတမေသံ စတုနံ၊ အဘယ်လေးပါးသော ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့ကိုနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဌ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သန္တသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊ သော။ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ ပ။ ဝိမံသာသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊ သော။ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အတိတမဒ္ဓါနံ၊ ဌ။ ယေ ဟိ ကေစိ သမဏာ ဝါ၊ ၎င်း။ ယေ ဟိ ကေစိ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ ၎င်း။ ဣဒ္ဓိပဒေသံ၊ ကို။ အဘိနိပ္ပါဒေသံ၊ ကုန်ပြီ။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ၊ တို့သည်။ စတုနံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံယေဝ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ (အဘိနိပ္ပါဒေသံ၊ ကုန်ပြီ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အနာဂတံ အဒ္ဓါနံ၊ ဌ။ ယေ ဟိ ကေစိ သမဏာ ဝါ၊ ၎င်း။ ယေ ဟိ ကေစိ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ ၎င်း။ ဣဒ္ဓိပဒေသံ၊ ကို။ အဘိနိပ္ပါဒေသန္တိ၊ လတ္တံ။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ၊ တို့သည်။ စတုနံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံယေဝ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ (အဘိနိပ္ပါဒေသန္တိ၊ လတ္တံ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တေရဟံ၊ ဌ။ ယေ ဟိ ကေစိ သမဏာ ဝါ၊ ၎င်း။ ယေ ဟိ ကေစိ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ ၎င်း။ ဣဒ္ဓိပဒေသံ၊ ကို။ အဘိနိပ္ပါဒေန္တိ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ၊ တို့သည်။ စတုနံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံယေဝ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ (အဘိနိပ္ပါဒေန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ ၏။

ပဉ္စမံ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-သမတ္တသုတ်

ကဝဂ။ [ဤသုတ်၌ သမတ္တံ၊ အညီယူသော။ ဝါ၊ ပြည့်သော။ (သာမညဿ သမံ အတ္တနံ ဣဇ္ဈနံ သမတ္တံ ပရိပုဏ္ဏံ။ ဝိ။) ဣဒ္ဓိံ၊ ဣဒ္ဓိကို။ (သမတ္တံ ဣဒ္ဓိံ အရ အရဟတ္တဖိုလ်ကိုယူ။ ဋ။) ဤမျှသာ ထူး၏။]

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ဘိက္ခုသုတ်

ကံဗျ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အတိတံ အဒ္ဓါနံ၊ ဌ။ ယေ ဟိ ကေစိ ဘိက္ခု။ အကြင်ရဟန်းတို့သည်။ အာသဝါနံ၊ အာသဝတို့၏။ ခယာ၊ ကုန်ခြင်းကြောင့်။ အနာသဝံ၊ အာသဝမရှိသော။ စေတောဝိမုတ္တိံ၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်နှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကို။ ပညာဝိမုတ္တိံ၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်ပညာကို။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ ယခုတွေ့မြင်အပ်သော အတ္တဘောဓနာ၌ ပင်လျှင်။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ အဘိညာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်။ သစ္စိကတွာ၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဥပသမ္ပဇာ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟရိံ သု၊ နေကုန်ပြီ။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ စတုနံ၊ ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ (ဝိဟရိံ သု၊ ကုန်ပြီ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အနာဂတံ အဒ္ဓါနံ၊ ဌ။ ယေ ဟိ ကေစိ ဘိက္ခု။ တို့သည်။ အာသဝါနံ၊ တို့၏။ ခယာ၊ ကြောင့်။ အနာသဝံ၊ သော။ စေတောဝိမုတ္တိံ၊ ကို။ ပညာဝိမုတ္တိံ၊ ကို။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ ၌ပင်လျှင်။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ အဘိညာ၊ ဖြင့်။ သစ္စိကတွာ၊ ၍။ ဥပသမ္ပဇာ၊ ၍။ ဝိဟရိံသန္တိ၊

နေကုန်လတ္တံ့။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ၊
 တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ (ဝိဟရိန္တိ၊ နေကုန်လတ္တံ့။)
 ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယေရဟံ၊ ဤ။ ယေ ဟိ ကေစိ ဘိက္ခု။ တို့သည်။ အာသဝါနံ၊ တို့၏။ ခယာ၊ ကြောင့်။
 အနာသဝံ၊ သော။ စေတောဝိမုတ္တိံ၊ ကို။ ပညာဝိမုတ္တိံ၊ ကို။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ ဤပင်လျှင်။ သယံ၊
 ကိုယ်တိုင်။ အဘိညာ၊ ဖြင့်။ သစ္စိကတော၊ ဤ။ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ၊ ဤ။ ဝိဟရန္တိ၊ နေကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊
 ကုန်သော။ တေ၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊
 ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ (ဝိဟရန္တိ၊ ကုန်၏။) (ကတမေသံ စတုန္နံ စသညံ ပေးမြဲ။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-ဗုဒ္ဓသုတ်

၈၂၀။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့သည်။ ဣမေ စတ္တာရော၊ ဤ ၄-ပါးတို့တည်း။
 ကတမေ စတ္တာရော၊ အဘယ် ၄-ပါးတို့နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣမေ၊ ဤ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဆန္ဒ-
 သမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊ သော။ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ပြစ်စေ၏။ ပ။ ဝိမံသာ-
 သမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊ သော။ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊
 တို့သည်။ ဣမေ ခေါ စတ္တာရော၊ ဤ ၄-ပါးတို့တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ စတုန္နံ၊ သော။ ဣမေသံ ခေါ
 ဣဒ္ဓိပါဒါနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ အရဟံ၊ သော။
 သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သော။ တထာဂတောတိ၊ မြတ်စွာဘုရားဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ၎င်း။

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ဉာဏသုတ်

၈၂၁။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ မေ၊ ငါဘုရားသည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အနန္တဿုတေသု၊ မကြားနာအပ်
 ဘူးကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တရားတို့၌။ “အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာ-
 ဂတော၊ ဆန္ဒကိုအကြီးအမှူးပြု၍ ရအပ်သော သမာဓိ သမ္ပပ္ပဓာန် ဝိရိယ သင်္ခါရတို့နှင့် ပြည့်စုံသော။
 ဣဒ္ဓိပါဒေါတိ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်တည်း” ဟူ၍။ စက္ခု၊ ပညာမျက်စိသည်။ ဥဒါဒိ၊ ထင်ရှားပြစ်ပေါ်ပြီ။
 ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ ဥဒါဒိ၊ ပြီ။ ပညာ၊ ပညာသည်။ ဥဒါဒိ၊ ပြီ။ ဝိဇ္ဇာ၊ ဉာဏ်ဝိဇ္ဇာသည်။
 ဥဒါဒိ၊ ပြီ။ အာလောကော၊ ပညာရောင်သည်။ ဥဒါဒိ၊ ပြီ။ (ဤမှနောက်၌ အာကာရမျှသာ
 ထူး၏။ ယင်း၏ အနက်ကား—ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတော၊ သော။ သော ခေါ ပန
 အယံ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ ထိုဣဒ္ဓိပါဒ်ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗော၊ ပွားထိုက်၏။ ပ။ ဘာဝိတော၊ ပွားအပ်ပြီ။
 ဟုပေး။ ဝိရိယ၊ စိတ္တ၊ ဝိမံသာ အစပုဒ်မျှသာထူးသော ဝါကျတို့ကိုလည်း ရှေးနည်းအတိုင်း
 ပေးလေ။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-စေတီယသုတ်

၈၂၂။ (ဣဒ္ဓံ သုတ္တံ၊ ဤစေတီယသုတ်ကို။) မေ၊ တပည့်တော်အာနန္ဒာသည်။ ဝေ၊ ဤသို့၊
 သုတံ၊ ကြားလိုက်ရပါသည်။ ဧကံ သမယံ၊ ဤ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဝေသာလိယံ၊ ဤ။ မဟာဝနေ၊
 မဟာဝုန် (ကြီးသောတော) ၌။ ကုဋ္ဌာဂါရသာလာယံ၊ အထွဋ်နှစ်ခုတပ်သော ကျောင်း၌။

ဝိဟရတိ၊ ဧ။ အထ ခေါ၊ ဌ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပုဗ္ဗဏှသမယံ၊ နံနက်အခါ၌။ နိဝါသေတွာ၊ သင်းပိုင်ကို ပြင်ဝတ်၍။ ပတ္တစိဝရံ၊ သပိတ် သက်န်းကို။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ ဝေသာလီ၊ ဝေသာလီပြည်သို့။ ပိဏ္ဏာယ၊ ဆွမ်းအလို့ငှါ။ ပါဝိသိ၊ ဝင်ပြီ။ ဝေသာလီယံ၊ ဌ။ ပိဏ္ဏာယ၊ ငှါ။ စရိတော၊ လှည့်လည်၍။ ပစ္စာဘတ္တံ၊ ဆွမ်းစားပြီးသည်မှ နောက်၌။ ပိဏ္ဏပါတပဋိက္ကန္တော၊ ဆွမ်းခံရာမှစသည်ရှိသော်။ အာယသ္မန္တံ အာနန္တံ၊ အရှင်အာနန္ဒာကို။ “အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ နိသိဒ္ဓနံ၊ နိသိဒ္ဓိစမှခဏ်ကို။ ဂဏှာဟိ၊ ယူခဲ့လော့။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ စာပါလံ၊ စာပါလမည်သော။ စေတိယံ၊ စေတီသည်။ (အတ္ထိ၊ ဧ။) တေန၊ ထိုအရပ်သို့။ ဒိဝါဝိဟာရာယ၊ နေ့သန့်ခြင်းငှါ။ ဥပသကံမိဿာမာတိ၊ ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့”ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ ပြီ။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ အရှင်အာနန္ဒာသည်။ ဧဝံ ဘန္တေတိ ခေါ၊ ကောင်းပါပြီအရှင်ဘုရားဟူ၍။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ (စကားကို။) ပဋိယုတော၊ နာခံ၍။ နိသိဒ္ဓနံ၊ ကို။ အာဒါယ၊ ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားသို့။ (အနုဗန္တိန္တံ စပ်။) ဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ပိဋိတော ပိဋိတော၊ နောက်မှ နောက်မှ။ အနုဗန္တံ၊ အစဉ်လိုက်ပြီ။ အထ ခေါ၊ ဌ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ယေန၊ ဌ။ စာပါလံ၊ စာပါလမည်သော။ စေတိယံ၊ စေတီသည်။ (အတ္ထိ၊ ဧ။) တေန၊ သို့။ ဥပသကံမိ၊ ပြီ။ ဥပသကံမိတွာ၊ ၍။ ပညတ္ထေ၊ ခင်းထားအပ်သော။ အာသနေ၊ ဌ။ နိသိဒ္ဓိ၊ ထိုင်တော်မူပြီ။ အာယသ္မာပိ အာနန္ဒော၊ သည်လည်း။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ အဘိဝါဒေတွာ၊ ၍။ ဧကမန္တံ၊ တခုသောအရပ်အဖို့၌။ နိသိဒ္ဓိ၊ ပြီ။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္တံ ခေါ၊ သော။ အာယသ္မန္တံ အာနန္တံ၊ ကို။ ဘဂဝါ၊ သည်—

အာနန္ဒ၊ နှာ။ ဝေသာလီ၊ ဝေသာလီပြည်သည်။ ရမဏီယာ၊ မွေ့လျော်ဘွယ် ကောင်း၏။ ဥဒေနံ၊ ဥဒေနမည်သော။ စေတိယံ၊ စေတီသည်။ ရမဏီယံ၊ ဧ။ ဂေါတမကံ၊ ဂေါတမကမည်သော။ စေတိယံ၊ စေတီသည်။ ရမဏီယံ၊ မွေ့လျော်ဘွယ်ကောင်း၏။ သတ္တမ္ပံ၊ သတ္တမ္ပမည်သော။ စေတိယံ၊ သည်။ ရမဏီယံ၊ ဧ။ ဗဟုပုတ္တံ၊ ဗဟုပုတ္တမည်သော။ စေတိယံ၊ စေတီသည်။ ရမဏီယံ၊ ဧ။ သာရန္တဒံ၊ သာရန္တဒမည်သော။ စေတိယံ၊ စေတီသည်။ ရမဏီယံ၊ ဧ။ စာပါလံ၊ သော။ စေတိယံ၊ သည်။ ရမဏီယံ၊ ဧ။ အာနန္တံ၊ နှာ။ ယဿ ကဿစိ၊ အကြင်သူသည်။ စတ္တာရော၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့ကို။ ဘာဝိတာ၊ ပွားအပ်ကုန်၏။ ဗဟုလိကတာ၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်ကုန်၏။ ယာနိကတာ၊ သိန္နောမြင်းကအပ်သော ယာဉ်ရထားကဲ့သို့ ပြုအပ်ကုန်၏။ ဝတ္ထုကတာ၊ ရှင်းလင်းအပ်ပြီးသော တည်ရာဌာနကဲ့သို့ ပြုအပ်ကုန်၏။ အနုဋ္ဌိတာ၊ စွဲမြဲစွာ ထားအပ်ကုန်၏။ ပရိစိတာ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ဆည်းပူးအပ်ကုန်၏။ သုသမာရဒ္ဓါ၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်အပ်ကုန်၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ အာကမ်မာနော၊ အလိုရှိသည် ရှိသော်။ ကပ္ပံ ဝါ၊ ဘဒ္ဒကပ်-ဝါ၊ အာယုကပ် (အနှစ်တရာပြည့်) ပတ်လုံးသော်၎င်း။ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ၊ ဘဒ္ဒကပ်-ဝါ၊ အာယုကပ်ထက်ကျော်လွန်ကြွင်းကျန်သောကာလ (အနှစ်တရာကျော်) ပတ်လုံးသော်၎င်း။ ၂။ တိဋ္ဌေယျ၊ တည်နေနိုင်ရာ၏။

၁။ စာပါလံ စေတိယံ=စာပါလတိလူးအား ပ-သ-ရာအရပ်ကို စာပါလ စေတီဘု ခေါ်သည်။ ဤနေရာ၌ ယင်း အရပ်ဝယ် ဘုရားရှင်အတွက် ဆောက်လုပ်ထားသော ကျောင်းကိုပင် စာပါလ စေတီဟု မှတ်။ ဥဒေနံ စေတိယံ၏ အပွင့် ဌ ဋီကို ရှု၍ ရေးလိုက်သည်။ ဥဒေနံ စေတီ စသည်၌လည်း ဤနည်းသာ။

၂။ ဤအနက်တွင် အာယုကပ်ပတ်လုံးဟူသည် အဋ္ဌကထာဝါဒတည်း။ မဟာသိဝတ္ထေရဝါဒ အလိုအားဖြင့် ကပ္ပံ ဝါ၊ ဘဒ္ဒကပ်ပတ်လုံးသော်၎င်း။ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ၊ ဘဒ္ဒကပ်ထက် ကျော်လွန်ကြွင်းကျန်သော ကာလ ပတ်လုံးသော်၎င်း-ဟု ပေးလေ။

ယင်းမဟာသိဝမထေရ်သည် ဘုရားလောင်းတို့၏ နောက်ဆုံးဘဝ ပဋိလန္တေကိုပေးသော ကံကံ အသင်္ချေအထိ အသက်ရှည်စေနိုင်သည်ကို နှလုံးသွင်း၍၎င်း၊ သတိပဋ္ဌာနသံယုတ် စာပိုဒ် ၃၇၅ ဂီလာနသုတ်၌ သဝ-လံပတ်လုံး

အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ တထာဂတဿ ခေါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတာ၊ အပ်ကုန်၏။ ဗဟုလိကတာ၊ အပ်ကုန်၏။ ယာနိကတာ၊ အပ်ကုန်၏။ ဝတ္ထုကတာ၊ အပ်ကုန်၏။ အနုဋ္ဌိတာ၊ အပ်ကုန်၏။ ပရိစိတာ၊ အပ်ကုန်၏။ သုသမာရဒ္ဓါ၊ အပ်ကုန်၏။ အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ တထာဂတော၊ သည်။ အာကဗ်မာနော၊ သော်။ ကပ္ပံ၊ ဝါ၊ သော်၎င်း။ ကပ္ပိဝသေသံ ဝါ၊ သော်၎င်း။ တိဋ္ဌေယျ၊ ဖု၏။

အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ ဝေမ္ပိ ခေါ၊ ဤသို့လည်း။ ဘာဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဩဠာရိကော သိသာထင်ရှားသော။ နိမိတ္တော၊ အမှတ်နိမိတ်ကို။ ကယိရမာနေ၊ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ ဩဠာရိကော၊ သော။ ဩဘာသေ၊ ကင်လင်းမှုကို။ ကယိရမာနေ၊ “သော်။ ပဋိ-ဝိဇ္ဇိတံ၊ ထိုးထွင်းသိခြင်းငှါ။ နာသက္ခိ၊ မစွမ်းနိုင်။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဗဟုဇနဟိတာယ၊ များစွာသောလူအပေါင်း၏ အစီးအပွားအကျိုးငှါ။ ဗဟုဇနသုခါယ၊ များစွာသောလူအပေါင်း၏ ချမ်းသာအကျိုးငှါ။ လောကာနုကမ္မာယ၊ လူအပေါင်းကို အစဉ်သနားခြင်းငှါ။ ဒေဝမနုဿာနံ၊ နတ်လူတို့၏။ အတ္တာယ၊ အကျိုးငှါ။ ဟိတာယ၊ အစီးအပွားအလို့ငှါ။ သုခါယ၊ ချမ်းသာအလို့ငှါ။ ကပ္ပံ၊ အာယုကပ်ပတ်လုံး။ (ဤ၌ “သကလကပ္ပံ” ဟု ဆို၏။) တိဋ္ဌတု၊ တည်နေတော်မူပါ။ ဘန္တေ၊ ရား။ သုဂတေ၊ သည်။ ကပ္ပံ၊ ပတ်လုံး။ တိဋ္ဌတုတိ၊ မူပါ” ဟူ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ န ယာစိ၊ တောင်းပန်တော်မမူ။ မာရေန၊ မာရ်နတ်သည်။ ပရိယုဋ္ဌိတစိတ္တော၊ လွမ်းမိုးနှိပ်စက်ခံအပ်သော စိတ်ရှိသောပုထုဇဉ်သည်။ (ပဋိ-ဝိဇ္ဇိတံ၊ ငှါ။ နသက္ခုဏေယျ ယထာ၊ မစွမ်းနိုင်ရာသကဲ့သို့တည်း။)

☞ အထ ခေါ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒ၊ ကို။ “အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ တံ၊ သင်သည်။ ဂစ္ဆ ခေါ၊ သွားလော့။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ယဿ၊ ယင်းသွားခြင်း၏။ ကာလံ၊ အခါကို။ မညသီတိ၊ သိလော့” ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ ပြီ။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ “ဝေ ဘန္တေတိ ခေါ၊ မှန်ပါ အရှင်ဘုရား” ဟူ၍။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏(စကားကို) ပဋိဿုတော၊ ၍။ အာသနာ၊ မှ။

မာရဏန္တိကဝေဒနာမဖြစ်အောင် တားဆီးနိုင်သည်ကို ထောက်ထား၍၎င်း “မြတ်စွာဘုရားသည် ဘဒ္ဒကပ်ပတ်လုံး ဣဒ္ဓိပါဒ်အစွမ်းအားဖြင့် နေနိုင်တော်မူသည်” ဟု ယူတော်မူ၏။ ဣဒ္ဓိပါဒ်အစွမ်းကိုပြသည်ဖြစ်၍ အာယုကပ်ပတ်လုံး ဖြစ်စေ ဘဒ္ဒကပ်ပတ်လုံးဖြစ်စေ ထိုထက်အလွန်ဖြစ်စေ နေတော်မူနိုင်ပါသည်။ သို့သော် ဥပါဒိက္ကကသရိရမည် သည် လုံးလုံး အေဒ္ဓိ မနာ၊ မသေအောင် မတားဆီးနိုင်ကြောင်း၊ ဤ၌ကား “ယထာ ဣဒ္ဓိဗလေန ဇရာယ န ပဋိဿာတော၊ ဝေ တေန မရဏဿာပိ န ပဋိဿာတော” ဟု မိန့်သည်။ သို့ဖြစ်၍ အာယုကပ်၊ ဘဒ္ဒကပ်ပတ်လုံး နေတော်မမူ။ ဤ ၄-၌လည်း ဘုရားရှင်တို့သည် မအိမိ အသက်တမ်း ၅-၌ ၁-၌ လူအပေါင်း ပူးမျှော်လို့ကောင်း တုန်း ပရိနိဗ္ဗာန် စံချိုးရုံကုန်၏။ သာဝကတို့ ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးနောက် တပါးတည်းသော်၎င်း ရဟန်းငယ် ရှင်ငယ်တို့ ခြံရံ၍သော်၎င်း သီတင်းသုံးရ၍ လူတို့ကဲ့သို့ဘွယ် ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် အာယုကပ် (အနှစ်တရာ) ဘဒ္ဒကပ်ပတ်လုံး နေတော်မမူဟု မိန့်၏။

၁။ “ယဿ ကဿစိ” စသည်ဖြင့် သူတပါးကိုညွှန်း၍အမှတ်ပြုခြင်းသည် ဩဠာရိကနိမိတ်၊ “တထာဂတဿ” စသည်ဖြင့် မိမိကိုတိုက်ရိုက်ဖော်ပြ၍ ထင်လင်းအောင်ပြုခြင်းသည် ဩဠာရိက ဩဘာသ-ဟု မှတ်၊ ဤ၌ ၅၀၅-၉။

၂။ ဤယထာ တံ စသော ဝါကျသည် ဤနှင့်အလားတူသော ၅-၉၇ ၌ မပါ။ ဤ၌ တနည်းပေးသော်— ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့် (အရှင်အာနန္ဒာသည် ထိုးထွင်းလည်းမသိ၊ တောင်းပန်လည်း မတောင်းပန်သ) နည်း။ ယထာ (ယသ္မာ)၊ အကြင်ကြောင့်။ မာရေန၊ မာရ်နတ်သည်။ ပရိယုဋ္ဌိတစိတ္တော၊ လွမ်းမိုးနှိပ်စက်ခံအပ်သောစိတ် ရှိ၏။ တထာ=တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်တည်းဟု ဟောဘု ကြံ၍ ပေးနိုင်၏။ သို့မှ ပဋိဝိဇ္ဇိတံ နာသက္ခိ၊ န ဘဂဝန္တံ ယာစိ ၂-မျိုးလုံးနှင့် သက်ဆိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ဥဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ ဘဂဝန္တံ၊ ကိ။ အဘိဝါဒေတွာ၊ ရှိ။ ပဒက္ခိဏံ၊ အရိအသေကိ။ ကတွာ၊ ရှိ။ အဝိဒ္ဓရေ၊ မဝေးသော။ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ၊ တခုသောသစ်ပင်ရင်း၌။ နိသီဒိ၊ ထိုင်နေပြီ။ အထ ခေါ၊ ၌။ ပါပိမာ၊ မကောင်းမှုနှင့် ပြည့်စုံသော။ မာရော၊ မာရ်နတ်သည်။ အာယသ္မန္တေ အာနန္တေ၊ သည်။ အစိရပက္ကန္တေ။ ဖဲ၍မကြာမီ။ ယေန၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္တိ၊ ဧ။) တေန၊ သို့။ ဥပသကံမိ၊ ပြီ။ ဥပသကံမိတွာ၊ ရှိ။ ဘဂဝန္တံ၊ ကိ။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ပရိနိဗ္ဗာတု၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပါ။ သုဂတော၊ သည်။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ပရိနိဗ္ဗာတု၊ ပါ။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ “ပါပိမာ မာရ်နတ်။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး။ မေ၊ ငါ၏။ သာဝကာ၊ တပည့်ဖြစ်ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့သည်။ ဝိယတ္တာ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို သိခြင်း၌ လိမ်မာကုန်သည်။ ဝိနိတာ၊ မဂ်ဖြင့် ကိလေသာတို့ကို ပယ်ဖျောက်ပြီးကုန်သည်။ ဝိသာရဒါ၊ အရိယမဂ်ကိုရ၍ ဘုရားသာသနာ၌ ရဲရင့်ကုန်သည်။ ဗဟုဿုတာ၊ များသော အာဂမ အဓိဂမ သုတရုံကုန်သည်။ ဓမ္မဓရာ၊ အာဂမ အဓိဂမဘုရားကို ဆောင်ကုန်သည်။ ဓမ္မာနု၊ ဓမ္မပုဂ္ဂိုလ်နွား၊ မဂ်ဖိုလ်တရားအားလျော်သော ဝိပဿနာအကျင့်တရားကို ကျင့်ကုန်သည်။ သာမိ၊ စိပုဂ္ဂိုလ်နွား၊ လောကုတ္တရာတရားအားလျော်သော ဝိသုဒ္ဓိ ၆-ပါး အကျင့်တရားကို ကျင့်ကုန်သည်။ အနုဓမ္မစာရိနော၊ နိဗ္ဗာန်တရားအားလျော်သော အပ္ပိစ္ဆတစသော အကျင့်ကို ကျင့်ကုန်သည်။ န ဘဝိဿန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်သေး။ သကံ အာစရိယကံ၊ မိမိဆရာ့ဝါဒကို။ (စတုသစ္စဒေသနာဟူသော ဘုရားရှင်ဝါဒကို ဟူလိုသည်။) ဥဂ္ဂဟေတွာ၊ သင်ယူ၍။ န အာစိက္ခိဿန္တိ၊ မပြောကြားနိုင်ကုန် သေး။ န ဒေသေဿန္တိ၊ မဟောနိုင်ကုန်သေး။ န ပညပေဿန္တိ၊ မသိစေနိုင်ကုန်သေး။ န ပဠပေဿန္တိ၊ အပြားတို့ဖြင့် မထားနိုင်ကုန်သေး။ န ဝိဝရိဿန္တိ၊ မဖွင့်နိုင်ကုန်သေး။ န ဝိဘဇိဿန္တိ၊ မဝေဖန် နိုင်ကုန်သေး။ န ဥတ္တာနိကရိဿန္တိ၊ ပေါ်လှင်ထင်ရှားအောင် မပြုနိုင်ကုန်သေး။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပေါ် လာသော။ ပရပ္ပဝါဒံ၊ သူဘဝါဒတို့၏ အယူဝါဒကို။ သဟဓမ္မေန၊ အကြောင်းနှင့်တကွ။ သုနိဂ္ဂဟိတံ၊ ကောင်းစွာနှိပ်အပ်သည်ကို။ နိဂ္ဂဟေတွာ၊ နှိပ်နင်း၍။ သံပ္ပါဒ္ဓိဟာရိယံ၊ ရာဂစသည်တို့ကို ပယ်ရှား ကြောင်း ပယ်ရှားရာ (မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် သီလ သမာဓိ ပညာ အကျင့်) နှင့်တကွ ဖြစ်သော။ ဓမ္မံ၊ သစ္စာ ၄-ပါးတရားကို။ န ဒေသေဿန္တိ၊ မဟောနိုင်ကုန်သေး။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ န ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိတိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူသေး” ဟူသော။ သော ဝါစာ၊ ဤစကားကို။ ဘာသိတာ ခေါ ပန၊ မိန့်တော်မူအပ်ဘူးသည်သာတည်း။

၁။ သတ္တေ အနတ္တေ နိယောဇေန္တော မာရေတိတိ မာရော။ ပါပဓမ္မသမန္နာဂတတ္တာ ပါပိမာတိ ဝုစ္စတိ။ ဌ။ မာရေတိ၊ ဂုဏ်တို့ကို သတ်ခြင်းဖြင့် သတ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မာရော၊ မည်၏-ဟုပေး။ ပါပံ အာဿတ္တိတိ ပါပိမာ၊ ပါပုဒ် ဣမန္တုပစ္စည်း။

၂။ သပ္ပါဒ္ဓိဟာရိယန္တိ သကာရကံ။ မ-ဋ္ဌ ၂-၁၆၇။ ရာဂါဒိနံ ဝါ ပဋိဟရကံ ပဋိဟာရိယံ၊ တဒေဝ ပါဒ္ဓိဟာရိယံ၊ သဟ ပါဒ္ဓိဟာရိယေနာတိ သပ္ပါဒ္ဓိဟာရိယံ။ မ-ဋ္ဌ ၂-၁၁၄။ သပ္ပါဒ္ဓိဟာရိယန္တိ သနိဿရကံ။ ဤဋီ။

ရာဂါဒိပဋိဟက္ခဟရကံ၊ ယထာနုသိဋ္ဌံ ဝါ ပဋိပဠမာနာနံ ဝဋ္ဌဒုက္ခတော ပဋိဟရကံ နိဗ္ဗာနပါပနံ ပဋိဟာရော၊ ဒီ-ဋီ ၃-၉၀။

ပဋိပက္ခေ ဟရတိ ဧတေန ဧတ္ထ ဝါတိ ပဋိဟာရိယံ၊ ပဋိ=ပဋိပက္ခတ္ထ + ဟရ=အပနယတ္ထ + ဣ။ ဆန့်ကျင်ဖက် ရာဂစသည်တို့ကို ပယ်ကြောင်း ပယ်ရာဖြစ်သော (မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် သီလ သမာဓိ ပညာ အကျင့်) ကောက်။

ပဋိဟရကံ ပဋိဟာရိယံ၊ ဝဋ္ဌ်ဆင်းရဲမှထုတ်ဆောင်ခြင်းကိုကောက်။ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်စေခြင်းဟု ဆိုလိုသည်။

ပဋိဟာရိယမေဝ ပါဒ္ဓိဟာရိယံ။ သဟ ပါဒ္ဓိဟာရိယေန ယောတိ သပ္ပါဒ္ဓိဟာရိယော။ စတုသစ္စဓမ္မော။ တံ-ဟု ပြုလေ။ ပါဒ္ဓိဟာရိယ၏ ဝစနတ္ထ အဘိဓေယျတ္ထ အကျယ်ကို ဒီ-ဋီ ၁-၃၆-ဋီ။

ဘန္တေ၊ ရား။ တေရဟိ၊ ယခုအခါ၌။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ သာဝကော၊ ကုန်သော။
 ယေ ဘိက္ခု၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်။ ဝိယတ္တာ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို သိခြင်း၌ လိမ်မာကုန်၏။
 ဝိနိတာ၊ မဂ်ဖြင့် ကိလေသာတို့ကို ပယ်ဖျောက်ပြီးကုန်၏။ ဝိသာရဒါ၊ အရိယမဂ်ကိုရ၍ ဘုရား
 သာသနာ၌ ရဲရင့်ကုန်၏။ ဗဟုဿတော၊ များသော အာဂမ အဓိဂမ သုတရှိကုန်၏။ ဓမ္မဓရာ၊ အာဂမ
 အဓိဂမ တရားကို ဆောင်ကုန်၏။ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော၊ မဂ်ဖိုလ်တရားအားလျော်သော ဝိပဿနာ
 အကျင့်တရားကို ကျင့်ကုန်၏။ သာမိစိပ္ပဋိပန္နော၊ လောကုတ္တရာတရားအားလျော်သော ဝိသုဒ္ဓိ ၆-ပါး
 အကျင့်တရားကို ကျင့်ကုန်၏။ အနုဓမ္မစာရိနော၊ နိဗ္ဗာန်တရားအားလျော်သော အပ္ပိစ္ဆတာစသော
 အကျင့်ကိုကျင့်ကုန်၏။ သကံအာစရိယကံ၊ မိမိဆရာ့ဝါဒကို။ ဥဂ္ဂဟေတော၊ သင်ယူ၍။ အာစိက္ခန္တိ၊
 ပြောကြားနိုင်ကုန်၏။ ဒေသေန္တိ၊ ဟောနိုင်ကုန်၏။ ပညပေန္တိ၊ သိစေနိုင်ကုန်၏။ ပဋ္ဌပေန္တိ၊ အပြား
 တို့ဖြင့်ထားနိုင်ကုန်၏။ ဝိဝရန္တိ၊ ဖွင့်နိုင်ကုန်၏။ ဝိဘဇန္တိ၊ ဝေဖန်နိုင်ကုန်၏။ ဥတ္တာနိကဓရာန္တိ၊
 ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင်ပြုနိုင်ကုန်၏။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော။ ပရပ္ပဝါဒံ၊ ကို။ သဟဓမ္မေန၊
 အကြောင်းနှင့်တကွ။ သုနိဂ္ဂဟိတံ၊ ကောင်းစွာ နှိပ်အပ်သည်ကို။ နိဂ္ဂဟေတော၊ နှိပ်နင်း၍။ သပ္ပါဋိ-
 တာရိယံ၊ ရာဂစသည်တို့ကို ပယ်ရှားကြောင်း ပယ်ရှားရာ (မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် သီလသမာဓိ ပညာ
 အကျင့်) နှင့်တကွဖြစ်သော။ ဓမ္မံ၊ သစ္စာ ၄-ပါး တရားကို။ ဒေသေန္တိ၊ ဟောနိုင်ကုန်၏။ တေ
 ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ သန္တိ ခေါ် ပန၊ ရှိကုန်သည်သာတည်း။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဘဂဝါ၊ သည်။
 ဣဒါနိ၊ ၌။ ပရိနိဗ္ဗာတု၊ ပါ။ သုဂတော၊ သည်။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ပရိနိဗ္ဗာတု၊ ပါ။ ဘန္တေ၊ ရား။
 ဣဒါနိ၊ ၌။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ပရိနိဗ္ဗာနကာလော၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံရာအခါပါတည်း။

☞ (ဤအတူ ဘိက္ခုနီဝါကျ၊ ဥပါသကာဝါကျ၊ ဥပါသိကာဝါကျတို့ကိုလည်း ပေးပါ။)

ဘန္တေ၊ ရား။ ဘဂဝတော၊ သည်။ “ပါပိမ၊ မာရ်နတ်။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်သောကာလ
 ပတ်လုံး။ မေ၊ ငါဘုရား၏။ ဣဒံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ဤသာသနာတော်သည်။ (သိက္ခတ္ထယသင်္ဂဟိတံ
 သကလံ သာသနဗြဟ္မစရိယံ။ ၄။) ဣဒ္ဓဉ္စေဝ၊ (ဈာန်ချမ်းသာကိုရသောအားဖြင့်) ပြည့်စုံသည်၎င်း။
 ဖိတဉ္စ၊ (အဘိညာဉ်နှင့်ပြည့်စုံသောအားဖြင့်) စည်ပင်ကြီးပွားသည်၎င်း။ ဝိတ္ထာရိတံ၊ (ထိုထိုအရပ်၌
 တည်သောအားဖြင့်) ကျယ်ပြန့်သည်၎င်း။ ဗာဟုဇညံ၊ (သစ္စာလေးပါး သိသူ များသောအားဖြင့်)
 များစွာသောလူအပေါင်း၏ အစီးအပွားသည်၎င်း။ (ဗဟုဇနဿ ဟိတံ-ဟု ပြု။) ပုထုဘူတံ၊
 ကြီးကျယ် ပြန့်ပြောသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သည်၎င်း။ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ၊ ရှိရှိသမျှသော
 ပညာရှိ နတ်လူတို့တိုင်အောင်။ သုပ္ပကာသိတံ၊ ကောင်းစွာပြုအပ်သည်၎င်း။ န ဘဝိဿတိ၊ မဖြစ်
 သေး။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်သောကာလပတ်လုံး။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ န ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိတိ၊
 ပရိနိဗ္ဗာန်စံနိုင်သေး”ဟူသော။ သော ဝါစာ၊ ဤစကားကို။ ဘာသိတာ ခေါ် ပန၊ မိန့်တော်မူအပ်
 ဘူးသည်သာတည်း။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဘဂဝတော၊ ၏။ တယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ထိုသာသနာတော်သည်။
 ဣဒ္ဓဉ္စေဝ၊ သည်၎င်း။ ဖိတဉ္စ၊ သည်၎င်း။ ဝိတ္ထာရိတံ၊ သည်၎င်း။ ဗာဟုဇညံ၊ သည်၎င်း။ ပုထုဘူတံ၊
 သည်၎င်း။ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ၊ တိုင်အောင်။ သုပ္ပကာသိတံ၊ သည်၎င်း။ (အဟောသိ၊ ဖြစ်ပါပြီ။)
 ဘန္တေ၊ ရား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ပရိနိဗ္ဗာတု၊ ပါ။ သုဂတော၊ သည်။ ဣဒါနိ၊ ၌။
 ပရိနိဗ္ဗာတု၊ ပါ။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ပရိနိဗ္ဗာနကာလောတိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံရာ
 အခါပါတည်းဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ (တေဒဝေါစ ပြန်သတ်။)

ဧဝံ ဤသို့။ ဝုတ္ထေ၊ လျှောက်အပ်သည်ရှိသော်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပါပိမန္တံ၊ မကောင်းမှုနှင့်
 ပြည့်စုံသော။ မာရံ၊ ကို။ “ပါပိမ၊ မာရ်နတ်။ တံ၊ သင်သည်။ အပေါ်ထူကော၊ ကြောင့်ကြမ်း။

ဟောဟိ၊ ဖြစ်လော့၊ န စိရံ၊ မကြာမီ။ တထာဂတဿ၊ ငါဘုရား၏။ ပရိနိဗ္ဗာနံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်
 စံခြင်းသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့ ။ ဣတော၊ ဤလမှ။ တိဏ္ဏံ မာသာနံ၊ သုံးလတို့၏။ အစ္စယေန၊
 လွန်မြောက်သောအခါ၌။ တထာဂတော၊ ငါဘုရားသည်။ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိတိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော့
 လတ္တံ့ ။ ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ အထ ခေါ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ စာပါလေ၊
 သော။ စေတိယေ၊ ၌။ ဘတော၊ လေးပါးသောသင်္ကန်းနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ (ကာယစသော အာရုံ
 ၄-ပါးကို အောက်မေ့တော်မူသည်ဖြစ်၍။ ဟု သဒ္ဓတ္ထသော်လည်း ပေး။ သရထိတိ သတော-ဟူပြီ။)
 သမ္ပဇာနော၊ ဗုဒ္ဓဘုရားဖြင့် မှန်ကန်စွာ သိတော်မူသည်ဖြစ်၍။ အာယုသင်္ခါရံ၊ အသက်ကို
 တည်တံ့အောင် ပြုပြင်ကြောင်းဖြစ်သော ဖလသမာပတ်ကို။ ဝါ၊ တည်တံ့အောင် ပြုပြင်အပ်သော
 အသက်ကို။ ဩဿဇီ၊ (မဝင်စား၊ မဖြစ်စေပဲ) လွှတ်တော်မူပြီ ။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။
 အာယုသင်္ခါရေကို။ ဩဿဇ္ဇေ၊ လွှတ်အပ်သည်ရှိသော်။ ဘိ သနကော၊ ကြောက်မက်ထိတ်လန့်စေ
 တတ်သော။ (ဘိ သေထိတိ ဘိ သနော၊ သော ဝေ တထာ။ ဝိ။) လေ၊ မဟံသော၊ မွေးညှင်း
 ရှင်ယု ကြက်သီးထစေတတ်သော။ မဟာဘူမိစာလော၊ ကြီးစွာသော မြေလှုပ်ခြင်းသည်။
 အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဒေဝဒန္တုဘိယော စ၊ နတ်စည်ကြီးတို့သည်လည်း။ ဖလိ သု၊ ကွဲကွန်ပြီ။
 တနည်း— ဒေဝဒန္တုဘိယော စ၊ နတ်စည်အဟန် မိုးချုန်းသံတို့သည်လည်း။ ဖလိ သု၊ ကွဲအက်
 သည်သို့ မြည်ဟိန်းကွန်ပြီ။ (ရှေးနည်း မုချတ္ထ၊ နောက်နည်း ဥပစာရတ္ထ။ ဝိ ရှ။) အထ ခေါ၊ ၌။
 ဘဂဝါ၊ သည်။ တေမတ္ထံ၊ ဤအကြောင်းကို။ ဝိဒိတော၊ သိတော်မူ၍။ တာယံ ဝေလာယံ၊ ထို
 အခါ၌—

“မုနိ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ သမ္ဘဝံ၊ အမွန်အစဖြစ်ရာအကြောင်းဖြစ်သော။ (သမ္ဘဝ-
 သဒ္ဓါ၊ အပါဒါနသာဓန။ ဝိ။) ဘဝသင်္ခါရံ၊ ဘဝသစ်ကို ပြုလုပ်တတ်သော။ တုလဉ္စ၊
 နှိုင်းယှဉ်အပ်သော ကာမာဝစရကံကို၎င်း။ အတုလဉ္စ၊ မနှိုင်းယှဉ်အပ်သော မဟဂ္ဂုတ်ကံ
 ကို၎င်း။ အဝဿဇီ၊ စွန့်တော်မူပြီ။ ကဝစမိဝ၊ မိမိ၌ ဝတ်ဆင်အပ်သော စစ်ဝတ်တန်ဆာ
 ကိုကဲ့သို့။ အတ္တသမ္ဘဝံ၊ မိမိ၌ဖြစ်သော ကိလေသာအပေါင်းကို။ အဗ္ဗတ္တရတော၊ မိမိ၌
 ဖြစ်သော တရားအပေါင်း၌ (ဝိပဿနာ၊ ဂေါစရာသေဝနာအားဖြင့်) မွေ့လျော်သည်
 ဖြစ်၍။ သမာဟိတော၊ တည်ကြည်တော်မူသည်ဖြစ်၍။ အဘိန္နိ၊ ဖျက်ဆီးတော်မူပြီ။

တနည်း— မုနိ၊ သည်။ အတုလဉ္စ၊ မနှိုင်းယှဉ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို၎င်း။ သမ္ဘဝဉ္စ၊ ဘဝကို
 ၎င်း။ တုလံ၊ (ဖြစ်ခြင်းကား ဘေး၊ မဖြစ်ခြင်းကား အေးဟု ဝါ-ပဉ္စကုန္ဒ-အနိစ္စ တံ
 နိရောဓ-နိစ္စ ဟု) စူးစမ်းဆင်ခြင်တော်မူလျက်။ ဘဝသင်္ခါရံ၊ ဘဝကိုပြုတတ်သော ကံကို။
 အဝဿဇီ၊ စွန့်တော်မူပြီ။ အဗ္ဗတ္တရတော၊ မိမိ၌ ဝိပဿနာအားဖြင့် မွေ့လျော်သည်ဖြစ်၍။
 သမာဟိတော၊ သမာဓိအားဖြင့် တည်ကြည်တော်မူသည်ဖြစ်၍။ အတ္တသမ္ဘဝံ၊ မိမိ၌

၁။ ဤ၌ အာယုသင်္ခါရံ အရ ဇီဝိတ၊ ဖလသမာပတ် ၂-မျိုးလုံးရသည်။ ဝိနှင့် ၅၊ အောက်စာပိုဒ် ၃၇၅-၌
 ဖလသမာပတ်နှင့်သာ ဆိုင်ကြောင်း ယင်းငွေ ဖွင့်၏။

၂။ သမ္ဘဝသက်သက်မှာ ပဝတ္တိကျိုးကို ပေးသောကံနှင့်သာ သက်ဆိုင်၍ ပဋိသန္ဓေကျိုးကိုပေးသော ကံနှင့်
 သက်ဆိုင်စေလိုသဖြင့် “ဘဝသင်္ခါရံ” ကို မိန့်ရသည်။ ဝိ။

၃။ တုလံ-အရ ကာမာဝစရဉ္စပါဝစရကံ၊ အတုလံ-အရ အနုပါဝစရကံယှဉ်တနည်း၊ တုလံ-အရ အပ္ပဝိပါက-
 ကံ၊ အတုလံ-အရ ဗဟုဝိပါက ကံယှဉ်တနည်း ငွေ-ဆို၏။

ဥဒ္ဓါ ဥဒ္ဓါ ဝိဟရတိ ယထာ သို့။ တထာ တု။ ဝိဟရတိ ဇါ။ (ကိုယ်ခန္ဓာ ဒုတ္တိံ သကောဋ္ဌာသ အားဖြင့် အောက်အထက်ခွဲ။ ၄-၂၉၀ ရှု။) ဒိဝါ၊ နေအခါ၌။ ဝိဟရတိ ယထာ သို့။ တထာ တု။ ရတ္တိံ၊ ညဉ့်အခါ၌။ ဝိဟရတိ ဇါ။ ရတ္တိံ၊ ညဉ့်။ ဝိဟရတိ ယထာ သို့။ တထာ တု။ ဒိဝါ ဥဒ္ဓါ ဝိဟရတိ ဇါ။ ဣတိ ဤသို့။ ဝိဝဋ္ဌေန၊ ဖွင့်အပ်သော။ အပရိယောနဗ္ဗေန၊ မပိတ်ဖုံးအပ်သော။ စေတသာ။ စိတ်ဖြင့်။ သပ္ပဘာသံ၊ အရောင်အလင်းရှိသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ဘာဝေတိ၊ ပွားများ၏။

(ဝီရိယ၊ စိတ္တံ၊ ဝိမံသာထိ၌လည်း ဤနည်း မိုး၍ပေး။)

ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ စတုသု၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒေသု၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့ကို။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဘာဝိတေသု ခေါ၊ ပွားများအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဗဟုလိကတေသု၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ အနေကဝိဟိတံ၊ များသောအပြားရှိသော။ ဝါ၊ များသောအပြားတို့ဖြင့် စီရင်အပ်သော။ ဣဒ္ဓိဝိဓံ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်ကို။ ပစ္စန္ဒဘောတံ၊ ခံစား၏။ ဧကောပိ၊ တယောက် သည်လည်း။ ဟုတော၊ ဖြစ်လျက်။ ဗဟုဓာ၊ များသောအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဇါ။ ဗဟုဓာပိ၊ များသောအပြားရှိသည်လည်း။ ဟုတော၊ လျက်။ ဧကော၊ တယောက်တည်းသည်။ ဟောတိ၊ ဇါ။ အာဝိဘာဝံ၊ မျက်မှောက်ကိုလည်း။ (ကရောတိ၊ ပြုနိုင်၏။) တိရောဘာဝံ၊ မျက်ကွယ်ကိုလည်း။ (ကရောတိ၊ ဇါ။) တိရောကုန္တံ၊ နှံ့ရံ၏တဘက်၌၎င်း။ တိရောပါကာရံ၊ တံတိုင်း၏တဘက်၌၎င်း။ တိရောပုဗ္ဗတံ၊ တောင်၏တဘက်၌၎င်း။ အာကာသေ သေယျထာပိ၊ ကောင်းကင်၌ကဲ့သို့။ အသဗ္ဗမာနော၊ မကပ်ငြိမှု၍။ ဂစ္ဆတိ၊ သွားနိုင်၏။ ပထဝိယာပိ၊ မြေ၌လည်း။ ဥဒကေ သေယျထာပိ၊ ရေ၌ကဲ့သို့။ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ၊ ပေါ်ခြင်းငုပ်ခြင်းကို။ ကရောတိ၊ ပြုနိုင်၏။ အဘိဇ္ဇမာနော၊ မကွဲမပျက် မကျွန်နစ်သော။ ဥဒကေပိ၊ ရေ၌လည်း။ ပထဝိယံ သေယျထာပိ၊ မြေ၌ကဲ့သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ သွားနိုင်၏။ အာကာသေပိ၊ ကောင်းကင်၌လည်း။ ပက္ခိ၊ အတောင်ရှိသော။ သကုဏော သေယျထာပိ၊ ငှက်ကဲ့သို့။ ပလ္လုကေန၊ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေသဖြင့်။ ကမတိ၊ သွားနိုင်၏။ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကော ဤသို့ ကြီးသော တန်ခိုးရှိကုန်သော။ ဧဝံမဟာနုဘာဝေ၊ ဤသို့ ကြီးသောအာနုဘော်ရှိကုန်သော။ ဣမေပိ စန္ဒိမသုရိယေ၊ ဤလနေတို့ကိုလည်း။ ပါဏိနာ၊ လက်ဖြင့်။ ပရိမသတိ၊ သုံးသပ်ကိုင်ဆွဲနိုင်၏။ ပရိမဇ္ဇတိ၊ ဆုပ်နယ်နိုင်၏။ ယာဝဗြဟ္မလောကာပိ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ဝသံ၊ အလိုအတိုင်း။ ဝတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေနိုင်၏။

ဘိက္ခု၊ သည်။ စတုသု၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒေသု၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့ကို။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဘာဝိတေသု ခေါ၊ သော်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဗဟုလိကတေသု၊ သော်။ အတိက္ကန္တမာနုသိကာယ၊ လူတို့၏သောတ ပသာဒကိုလွန်သော။ (ပကတိလူတို့နားထက် ပိုကြားနိုင်သော ဟူလို။) ဝိသုဒ္ဓါယ၊ စင်ကြယ်သော။ ဒိဗ္ဗာယ၊ နတ်၌ဖြစ်သော။ သောတဓာတုယာ၊ သောတဓာတ်ဖြင့်။ (ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်ဖြင့် ဟူလို။) ဒိဗ္ဗေ စ၊ နတ်၌လည်းဖြစ်ကုန်သော။ မာနုသေ စ၊ လူ၌လည်းဖြစ်ကုန်သော။ သဒ္ဓေ၊ အသံတို့ကို။ သုဏာတိ၊ ကြားနိုင်၏။ ဒုရေ စ၊ ဝေးသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ သန္တိကေ စ၊ နီးသည် လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဥဘော၊ ၂-ပါးကုန်သော။ သဒ္ဓေ၊ အသံတို့ကို။ သုဏာတိ၊ ဇါ။ (မ ၁-၉၉ ၌ 'ယေ'သဒ္ဓါ ပါ၏။)

၁။ အဘိဇ္ဇမာနော၌မူ-ဥဒကေပိ၊ ၌လည်း။ ပထဝိယံ သေယျထာပိ၊ သို့။ အဘိဇ္ဇမာနော၊ မကွဲမပျက် မကျွန်နစ်သည်ဖြစ်၍။ ဂစ္ဆတိ၊ ဇါ-ဟု ပေး။

ဘိက္ခု၊ သည်။ စတုသု၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒေသု၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့ကို။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဘာဝိ-
 တေသု ခေါ၊ သော်။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဗဟုလိကတေသု၊ သော်။ စေတသာ၊ မိမိစိတ်ဖြင့်။ ပရသတ္တာနံ၊
 တပါးသော သတ္တဝါတို့၏။ ပရပုဂ္ဂလာနံ၊ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ စေတောစိတ်ကို။ ပရိစ္စ၊ ပိုင်းခြား
 ရှိ။ ပဇာနာတိ၊ သိနိုင်၏။ သဏ္ဍင်္ဂံ ဝါ၊ တပ်စွန်းခြင်းရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ လောဘမူ
 စိတ်ကို။ “သဏ္ဍင်္ဂံ၊ သော။ စိတ္တန္တိ၊ စိတ်” ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။ ဝိတဏ္ဍင်္ဂံ ဝါ၊ တပ်စွန်းခြင်း
 ကင်းသည်လည်း ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ လောကီကုသိုလ် အဗျာကတစိတ်ကို။ “ဝိတဏ္ဍင်္ဂံ၊ သော။
 စိတ္တန္တိ၊ စိတ်” ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ သဒေါသံ ဝါ၊ အမျက်ထွက်ခြင်းရှိသည်လည်းဖြစ်သော။
 စိတ္တံ၊ ဒေါသမူစိတ်ကို။ “သဒေါသံ၊ သော။ စိတ္တန္တိ၊ စိတ်” ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။ ဝိတဒေါသံ ဝါ၊
 အမျက်ထွက်ခြင်းကင်းသည်လည်းဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ လောကီကုသိုလ် အဗျာကတစိတ်ကို။ “ဝိတ-
 ဒေါသံ၊ သော။ စိတ္တန္တိ၊ စိတ်” ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။ သမောဟံ ဝါ၊ တွေဝေခြင်းရှိသည်လည်း
 ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ မောဟမူစိတ်ကို။ “သမောဟံ၊ သော။ စိတ္တန္တိ၊ စိတ်” ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။
 ဝိတမောဟံ ဝါ၊ တွေဝေခြင်းကင်းသည်လည်းဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ လောကီကုသိုလ် အဗျာကတစိတ်ကို။
 “ဝိတမောဟံ၊ သော။ စိတ္တန္တိ၊ စိတ်” ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။ သံခိတ္တံ၊ တွန့်တိုခြင်းရှိသည်လည်း
 ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ ထိနမိဒ္ဓနှင့်ယှဉ်သောစိတ်ကို။ “သံခိတ္တံ၊ သော။ စိတ္တန္တိ၊ စိတ်” ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊
 ၎င်း။ ဝိက္ခိတ္တံ ဝါ၊ ပျံလွင့်သည်လည်းဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်ကို။ “ဝိက္ခိတ္တံ၊ သော။
 စိတ္တန္တိ၊ စိတ်” ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။ မဟဂ္ဂတံ ဝါ၊ မြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သည်လည်းဖြစ်
 သော။ စိတ္တံ၊ ရူပအရူပစိတ်ကို။ “မဟဂ္ဂတံ၊ သော။ စိတ္တန္တိ၊ စိတ်” ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။ အမဟဂ္ဂတံ
 ဝါ၊ မြတ်သည်၏အဖြစ်သို့ မရောက်သည်လည်းဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ ကာမစိတ်ကို။ “အမဟဂ္ဂတံ၊
 သော။ စိတ္တန္တိ၊ စိတ်” ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။ သဥတ္တရံ ဝါ၊ မိမိထက်လွန်မြတ်သော တရားရှိသည်
 လည်းဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ ကာမစိတ်ကို။ “သဥတ္တရံ၊ သော။ စိတ္တန္တိ၊ စိတ်” ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊
 ၎င်း။ အနုတ္တရံ ဝါ၊ မိမိထက်လွန်မြတ်သော တရားမရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ ရူပ အရူပစိတ်
 ကို။ “အနုတ္တရံ၊ သော။ စိတ္တန္တိ၊ စိတ်” ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။ သမာဟိတံ ဝါ၊ တည်ကြည်သည်
 လည်းဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ ဥပစာ အပ္ပနာအဖြစ်သို့ ရောက်သောစိတ်ကို။ “သမာဟိတံ၊ သော။
 စိတ္တန္တိ၊ စိတ်” ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။ အသမာဟိတံ ဝါ၊ တည်ကြည်ခြင်းမရှိသည်လည်းဖြစ်သော။
 စိတ္တံ၊ ဥပစာ အပ္ပနာအဖြစ်သို့ မရောက်သောစိတ်ကို။ အသမာဟိတံ၊ သော။ စိတ္တန္တိ၊ စိတ်” ဟူ၍။
 ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။ ဝိမုတ္တံ ဝါ၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်သည်လည်းဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ တဒဂ်ဝိက္ခမ္ဘ
 အားဖြင့် ကိလေသာတို့မှလွတ်သော ကုသိုလ်စိတ်ကို။ “ဝိမုတ္တံ၊ သော။ စိတ္တန္တိ၊ စိတ်” ဟူ၍။
 ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။ အဝိမုတ္တံ ဝါ၊ ကိလေသာတို့မှ မလွတ်သည်လည်းဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ ယင်းစိတ်
 ၂-မျိုးတို့မှကြွင်းသော စိတ်ကို။ “အဝိမုတ္တံ၊ ကိလေသာတို့မှမလွတ်သော။ စိတ္တန္တိ၊ စိတ်” ဟူ၍။
 ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။

ဘိက္ခု၊ သည်။ စတုသု၊ ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒေသု၊ တို့ကို။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဘာဝိတေသု၊ သော်။
 ဝေံ၊ ဤသို့။ ဗဟုလိကတေသု၊ သော်။ အနေကဝိဟိတံ၊ သော။ ပုဗ္ဗေဒိဝါသံ၊ ရှေး၌ နေဘူး
 သောခန္ဓာအစဉ်ကို။ အနုဿရတိ၊ အစဉ်လျှောက်၍ အောက်မေ့နိုင်၏။ သေယျထိဒံ၊
 အဘယ်မျှလောက်သော ခန္ဓာအစဉ်ကို။ (အနုဿရတိ၊ နည်း။) ကေမိ ဇာတိ၊ တဘဝကို၎င်း။
 ဒေဝီ ဇာတိယော၊ ၂-ဘဝတို့ကို၎င်း။ တိဿောပိ ဇာတိယော၊ ၃-ဘဝတို့ကို၎င်း။ စတဿောပိ

၁။ မ-ဋ္ဌ ၁-၂၇၄ နှင့် မ-ဋ္ဌ ၁-၃၇၂-နှာတို့၌ ဖွင့်ဆိုသည့်အတိုင်း စိတ္တ ပုဒ်၏ အရကောက် အနက်ပေးသည်။

ဇာတိယော၊ ၄-ဘဝတို့ကို၎င်း။ ပဉ္စပိ ဇာတိယော၊ ၅-ဘဝတို့ကို၎င်း။ ဒသပိ ဇာတိယော၊ ၁၀-ဘဝ
 တို့ကို၎င်း။ ဝိသမ္ဘိ ဇာတိယော၊ ၂၀-သောဘဝတို့ကို၎င်း။ တိသမ္ဘိ ဇာတိယော၊ ၃၀-သောဘဝတို့
 ကို၎င်း။ စတ္တာလိသမ္ဘိ ဇာတိယော၊ ၄၀-သောဘဝတို့ကို၎င်း။ ပညာသမ္ဘိ ဇာတိယော၊ ၅၀-သော
 ဘဝတို့ကို၎င်း။ ဇာတိသတံမ္ဘိ၊ ဘဝတရာကို၎င်း။ ဇာတိသဟဿမ္ဘိ၊ ဘာတထောင်ကို၎င်း။
 ဇာတိသတသဟဿမ္ဘိ၊ ဘဝတသိန်းကို၎င်း။ အနေကေပိ၊ များစွာလည်းဖြစ်ကုန်သော။ သံဝဋ္ဌကပ္ပေ၊
 သံဝဋ္ဌကပ်တို့ကို၎င်း။ အနေကေပိ၊ ကုန်သော။ ဝိဝဋ္ဌကပ္ပေ၊ တို့ကို၎င်း။ အနေကေပိ၊ ကုန်သော။
 သံဝဋ္ဌဝိဝဋ္ဌကပ္ပေ၊ တို့ကို၎င်း။ (အနုဿရတိ၊ အစဉ်လျှောက်၍ အောက်မေ့နိုင်၏။) “အမုတြ၊
 ထိုမည်သောဘဝ၌။ ဝေဒနာမော၊ ဤသို့သောအမည်ရှိသည်။ ဝေဂေါတ္တော၊ ဤသို့သောအနွယ်ရှိ
 သည်။ ဝေဝဏ္ဏော၊ ဤသို့သော အဆင်းရှိသည်။ ဝေမာဟာရော၊ ဤသို့သော အစာအာဟာရ
 ရှိသည်။ ဝေသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒိ၊ ဤသို့သော ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခံစားလေ့ရှိသည်။ ဝေမာယု-
 ပရိယန္တော၊ ဤသို့သော အသက်အပိုင်းအခြားရှိသည်။ အာသိံ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ။ သော၊ ထိုငါသည်။
 တတော၊ ထိုဘဝမှ။ စုတော၊ စုတေသည်ရှိသော်။ အမုတြ၊ ထိုဘဝ၌။ ဥဒပါဒိံ၊ ဖြစ်ပြီ။ တတြာပိ၊
 ထိုဘဝ၌လည်း။ ဝေဒနာမော၊ သည်။ ဝေဂေါတ္တော၊ သည်။ ဝေဝဏ္ဏော၊ သည်။ ဝေမာဟာရော၊
 သည်။ ဝေသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒိ၊ သည်။ ဝေမာယုပရိယာပန္တော၊ သည်။ အာသိံ၊ ပြီ။ သော၊
 သည်။ တတော၊ မှ။ စုတော၊ သော်။ ဣဓ၊ ဤဘဝ၌၊ ဥပပန္နောတိ၊ ဖြစ်ပြီ”ဟူ၍။ (အနုဿရတိ၊
 ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့။ သာကာရံ၊ အဆင်းစသော အခြင်းအရာနှင့်တကွဖြစ်သော။ သဥဒ္ဓေသံ၊
 အမည်အနွယ်ဟူသော ညွှန်ပြဖွယ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ အနေကဝိဟိတံ၊ သော။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊ ကို။
 အနုဿရတိ၊ ၏။

ဘိက္ခု၊ သည်။ စတုသု၊ ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒေသု၊ တို့ကို။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဘာဝိတေသု၊
 သော်။ ဝေံ၊ သို့။ ဗဟုလိကတေသု၊ သော်။ ဝိသုဒ္ဓေန၊ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော။
 အတိက္ကန္တမာနုသကေန၊ လူတို့၏မျက်စိအမြင်ကိုလွန်သော။ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်
 ဖြင့်။ စဝမာနေ၊ စုတေဆဲဖြစ်ကုန်သော။ ဥပပဇ္ဇမာနေ၊ ပဋိသန္ဓေနေဆဲ ဖြစ်ကုန်သော။ သတ္ထေ၊
 သတ္တဝါတို့ကို။ ပဿတိံ၊ မြင်၏။ ဟိနေ၊ ယုတ်ကုန်သော။ ပဏီတေ၊ မြတ်ကုန်သော။ သတ္ထေ၊
 တို့ကို။ သုဝဏ္ဏေ၊ အဆင်းလှကုန်သော။ ဒုပ္ပတ္တေ၊ အဆင်းမလှကုန်သော။ သတ္ထေ၊ တို့ကို။ သုာတေ၊
 ကောင်းသောဂတိသို့ လားကုန်သော။ ဝါ၊ ကြွယ်ဝကုန်သော။ ဒုဂ္ဂတေ၊ မကောင်းသော ဂတိသို့
 လားကုန်သော။ ဝါ၊ ဆင်းရဲကုန်သော။ သတ္ထေ၊ တို့ကို။ ပဿတိံ၊ ၏။ (ဤသို့ တစ်စီ ခွဲ၍ပေး။)
 ယထာကမ္မူပဂေ၊ အကြင်အကြင်ကံကြောင့် ကပ်ရောက်ကုန်သော။ သတ္ထေ၊ တို့ကို။ “ဘောန္တော၊
 အရှင်ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမေ သတ္တာ၊ ဤသတ္တဝါတို့သည်။ ဝတ၊ စင်စစ်။ ကာယဒုစ္စရိတေန၊ ကာယ
 ဒုစရိက်နှင့်။ (ကိုယ်ဖြင့် မကောင်းစွာ ပြုကျင့်အပ်သော အမှုနှင့်။) သမန္နာဂတာ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။
 ဝစီဒုစရိတေန၊ ဝစီဒုစရိက်နှင့်။ (နှုတ်ဖြင့် မကောင်းစွာပြုကျင့်အပ်သော အမှုနှင့်။) သမန္နာဂတာ၊
 ကုန်၏။ မနောဒုစရိတေန၊ မနောဒုစရိက်နှင့်။ (စိတ်ဖြင့်မကောင်းစွာ ပြုကျင့်အပ်သော အမှုနှင့်။)
 သမန္နာဂတာ၊ ကုန်၏။ အရိယာနံ၊ ဘုရား စသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဥပဝါဒကာ၊ စွပ်စွဲတတ်
 ကုန်၏။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ၊ ဖောက်ပြန်သောအယူရှိကုန်၏။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ၊ ဖောက်ပြန်သော
 အယူဖြင့် ဆောက်တည်အပ်သော အမှုရှိကုန်၏။ တေ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ ကာယဿ၊ ခန္ဓာကိုယ်၏။
 ဘေဒါ၊ ပျက်ခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ပျက်ခြင်းတည်းဟူသော။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ အထက်၌။
 အပါယံ၊ ချမ်းသာကင်းရာ ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ကောင်းမှုကင်းရာ ဖြစ်သော။ ဒုဂ္ဂတိံ၊ ဆင်းရဲ၏

လည်းလျောင်းရာ ဖြစ်သော။ ဝါ၊ မကောင်းမှုကို ပြုသူတို့၏ လားရောက်ရာဖြစ်သော။ ဝိနိပါတ်၊ အလိုအာသာကင်းလျက် ကျရောက်ရာဖြစ်သော။ နိရယံ ဥပ၊ ငရဲ၌။ ပန္နာ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဝါ ပန၊ ထိုမှ တပါး။ ဘောန္တော၊ ကုန်သော။ ဣမေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ကာယသုစရိတေန၊ ကာယသုစရိတ်နှင့်။ (ကိုယ်ဖြင့်ကောင်းစွာပြုအပ်သော အမှုနှင့်။) သမန္နာဂတာ၊ ကုန်၏။ ဝစီသုစရိတေန၊ ဝစီသုစရိတ်နှင့်။ (နှုတ်ဖြင့်ကောင်းစွာပြုကျင့်အပ်သော အမှုနှင့်။) သမန္နာဂတာ၊ ကုန်၏။ မနောသုစရိတေန၊ မနောသုစရိတ်နှင့်။ (စိတ်ဖြင့်ကောင်းစွာ ပြုကျင့်အပ်သော အမှုနှင့်။) သမန္နာဂတာ၊ ကုန်၏။ အရိယာနံ၊ တို့ကို။ အနုပဝါဒကာ၊ မစွပ်စွဲတတ်ကုန်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ၊ မှန်ကန်သော အယူရှိကုန်၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ၊ မှန်ကန်သော အယူဖြင့် ဆောက်တည်အပ်သော အမှုရှိကုန်၏။ တေ၊ တို့သည်။ ကာယဿ၊ ၏။ ဘေဒါ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ သော။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ၌။ သုဂတိံ၊ ချမ်းသာ၏ လည်းလျောင်းရာ ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ကောင်းမှုပြုသူတို့၏ လားရောက်ရာဖြစ်သော။ သဂ္ဂလောကံ ဥပ၊ နတ်ပြည်လောက၌။ ပန္နာတိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိသုဒ္ဓေန၊ သော။ အတိက္ကမာနုသကေန၊ သော။ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ စဝမာနေ၊ ကုန်သော။ ဥပပဇ္ဇမာနေ၊ ကုန်သော။ သတ္ထေ၊ တို့ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ ဟိနေ၊ ကုန်သော။ ပဏိတေ၊ ကုန်သော။ သတ္ထေ၊ တို့ကို။ သုဝဏ္ဏေ၊ ကုန်သော။ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ၊ ကုန်သော။ သတ္ထေ၊ တို့ကို။ သုဂတေ၊ ကုန်သော။ ဒုဂ္ဂတေ၊ ကုန်သော။ သတ္ထေ၊ တို့ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ ယထာကမ္မူပဂေ၊ ကုန်သော။ သတ္ထေ၊ တို့ကို။ ပဇာနာတိ၊ ၏။

ဘိက္ခု၊ သည်။ စတုသု၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒေသု၊ တို့ကို။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဘာဝိတေသု၊ သော်။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဗဟုလိကတေသု၊ သော်။ အာသဝါနံ၊ အာသဝတို့၏။ ခယာ၊ ကုန်ခြင်းကြောင့်။ စေတောဝိမုတ္တိံ၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်နှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကို။ ပညာဝိမုတ္တိံ၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်ပညာကို။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်တွေ့မြင်အပ်သော ချုပ်နာမ် တရား၌ပင်လျှင်။ (မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင်လျှင်။) သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ အဘိညာ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိ၍။ သစ္စိကတွာ၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဥပသမ္ပဇေ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟရတိတိ၊ နေ၏ ဟူ၍။ တေ၊ ဤအကြံသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ (အစဉ်ရှိသော တဿ မယံ ဘေဒဟောသိ၌ ပြန်သတ်။) ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ပဌမံ၊ ရွေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-မဟပုလသုတ်

ဂ ၂၄။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ တို့သည်။ ဘာဝိတာ၊ သော်။ ဗဟုလိကတာ၊ သော်။ မဟပုလာ၊ များသော အကျိုးရှိကုန်သည်။ မဟာနိသံသာ၊ ကြီးသော အာနိသင်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ တို့သည်။ ကထံ ဘာဝိတာ စ၊ အဘယ်သို့ ပူးအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ကထံ ဗဟုလိကတာ၊ အဘယ်သို့ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ မဟပုလာ၊ ကုန်သည်။ မဟာနိသံသာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သနည်း။ (အကြွင်း ဝါကျအားလုံးသည် ရှေ့သုတ်နှင့် လုံးဝ တူ၏။)

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ဆန္ဒသမာဓိသုတ်

၈၂၅။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဆန္ဒ၊ ဆန္ဒကို။ နိဿယံ၊ မှီ၍။ သမာဓိံ၊ တည်ကြည်မှုကို။ လဘတိ၊ ရ၏။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ဧကဂ္ဂတံ၊ တခုတည်းသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ လဘတိ၊ ရ၏။ အယံ၊ ဤဆန္ဒကိုမှီ၍ ရအပ်သောသမာဓိကို။ ဆန္ဒသမာဓိံ၊ ဆန္ဒသမာဓိဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ အနုပ္ပန္နာနံ၊ မဖြစ်ဘူးသေးကုန်သော။ ပါပကာနံ၊ ယုတ်မာကုန်သော။ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ အနုပ္ပါဒါယ၊ မဖြစ်ခြင်းငှါ။ ဆန္ဒံ၊ ဝီရိယနှင့်ယှဉ်သော ဆန္ဒကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဝါယမတိ၊ အားထုတ်၏။ ဝီရိယံ၊ ဝီရိယကို။ အာရဘတိ၊ ပြုလုပ်အားထုတ်၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ပဂ္ဂဏာတိ၊ ပျင်းခွင့်မရ ထောက်ပံ့မ၏။ ပဒဟတိ၊ အရိုးကြေကြေ အရေခန်းခန်း မဆုတ်တမ်းအားထုတ်၏။ ဥပ္ပန္နာနံ၊ ဖြစ်ပြီးသည်နှင့် တူကုန်သော။ ပါပကာနံ၊ ကုန်သော။ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနာယ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။ ဆန္ဒံ၊ ကို။ ဇနေတိ၊ ။ ဝါယမတိ၊ ။ ဝီရိယံ၊ ကို။ အာရဘတိ၊ ။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပဂ္ဂဏာတိ၊ ။ ပဒဟတိ၊ ။ အနုပ္ပန္နာနံ၊ ကုန်သော။ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ငှါ။ ဆန္ဒံ၊ ကို။ ဇနေတိ၊ ။ ဝါယမတိ၊ ။ ဝီရိယံ၊ ကို။ အာရဘတိ၊ ။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပဂ္ဂဏာတိ၊ ။ ပဒဟတိ၊ ။ ။ ဥပ္ပန္နာနံ၊ ကုန်သော။ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဌိတိယာ၊ တည်ခြင်းငှါ။ အသမ္မောသာယ၊ မပျောက်ခြင်းငှါ။ ဘိယျောဘာဝါယ၊ လွန်စွာဖြစ်ခြင်းငှါ။ ဝေပုလ္လာယ၊ ပြန်ပြောခြင်းငှါ။ ဘာဝနာယ ပါရိပုရိယာ၊ ပွားခြင်း၏ပြည့်ခြင်းငှါ။ ဆန္ဒံ၊ ကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဝါယမတိ၊ အားထုတ်၏။ ဝီရိယံ၊ ကို။ အာရဘတိ၊ ပြုလုပ်အားထုတ်၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ပဂ္ဂဏာတိ၊ ပျင်းခွင့်မရ ထောက်ပံ့မ၏။ ပဒဟတိ၊ အရိုးကြေကြေ အရေခန်းခန်း မဆုတ်တမ်း အားထုတ်၏။ ဣမေ၊ ဤအားထုတ်မှု သင်္ခါရဟု ဆိုအပ်ကုန်သော သမ္ပပ္ပဓာန် ဝီရိယတို့ကို။ ပဓာနသင်္ခါရာ၊ ပဓာနသင်္ခါရတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အယဉ္ဇ ဆန္ဒော၊ ဤဆန္ဒသည်၎င်း။ အယဉ္ဇ ဆန္ဒသမာဓိံ၊ ဤဆန္ဒကိုမှီ၍ ရအပ်သောသမာဓိသည်၎င်း။ ဣမေ စ ပဓာနသင်္ခါရာ၊ ဤသမ္ပပ္ပဓာန် ဝီရိယတို့သည်၎င်း။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤတရား ၃-ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော သဘောတရားကို။ ဆန္ဒသမာဓိပုဓာနသင်္ခါရသမန္တာဂတော၊ ဆန္ဒကိုမှီ၍ ရအပ်သော သမာဓိအားထုတ်မှု သင်္ခါရဟူသော သမ္ပပ္ပဓာန် ဝီရိယတို့နှင့် ပြည့်စုံသော။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ် ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။

☞ (ဝီရိယံ စေ၊ စိတ္တံ စေ၊ ဝီရိယံ စေ အစချီသော ဝါကျတို့၌လည်း ဤနည်းပင် ပေးပါ။ ယင်း ၃-ပါးအထူးပြု၍ ပေးသည်သာ ထူး၏။)

တတိယံ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-မောဂ္ဂတ္ထာနသုတ်

၈၂၆။ (ဧဝံ မေ သုတံ ပေးမြူ။) ဧကံ သမယံ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သာဝတ္ထိယံ၊ ၌။ ပုဗ္ဗာရာမေ၊ ပုဗ္ဗာရုံကျောင်းတိုက်၌။ မိဂါရမာတုပါသာဒေ၊ မိဂါရသူဌေး၏ အမိအရာ၌တည်သော

၁။ ဤသုတ်၌ ဆန္ဒ၊ သမာဓိ၊ သမ္ပပ္ပဓာန်ဝီရိယ ၃-ပါးကို ဆန္ဒဒ္ဓိပါဒ်၊ ဝီရိယ၊ သမာဓိ၊ သမ္ပပ္ပဓာန်ဝီရိယ ၃-ပါးကို ဝီရိယဒ္ဓိပါဒ်၊ စိတ်၊ သမာဓိ၊ သမ္ပပ္ပဓာန်ဝီရိယ ၃-ပါးကို စိတ္တဒ္ဓိပါဒ်၊ ပညာ၊ သမာဓိ၊ သမ္ပပ္ပဓာန်ဝီရိယ ၃-ပါးကို ဝီရိယဒ္ဓိပါဒ် ခေါ်သည်။ ဝိဘင်းပါဠိ၌ သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ကျန် ၃၁မက္ခန္ဓာတရား ၄-ပါးကို ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟု ခေါ်သည်ဟု ဣဒ္ဓိ မိန့်၏။

ဝိသာခါ၏ပြာသာဒ်ကျောင်းတော်၌။ ဝိဟရတိ။ ၏။ တေန ခေါ ပန သမယေန။ ၌။ သမ္ပဟုလာ၊ များစွာကုန်သော။ ဘိက္ခု။ ရဟန်းတို့သည်။ ဟေဋ္ဌာမိဂါရမာတုပါသာဒေါ၊ မိဂါရသုဋ္ဌေး၏ အမိ အရာ၌တည်သော ဝိသာခါ၏ ပြာသာဒ်ကျောင်းတော်အောက်ထပ်၌။ ဥဒ္ဓတာ၊ ပျံ့လွင့်ကုန်သည် ဖြစ်၍။ ဥဒ္ဓန္ဓာ၊ တက်ကြွသော (ကျူတည်းဟူသော) မာနရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ စပလာ၊ လျှပ်ပေါ် လော်လည် ကုန်သည်ဖြစ်၍။ မုခရာ၊ ကြမ်းသော နှုတ်ရှိကုန်သည် ဖြစ်၍။ ဝိကိဏ္ဍဝါစာ၊ ပြန်ကျသော စကားရှိကုန်သည် ဖြစ်၍။ မုဋ္ဌဿတိနော၊ မေ့ပျောက်သော သတိရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ အသမ္ပဇာနာ၊ ဆင်ခြင် သိမြင်သူတို့ မဟုတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ အသမာဟိတာ၊ မတည်ကြည်ကုန် သည်ဖြစ်၍။ ဘန္တစိတ္တာ၊ ချာချာလည်သော စိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ပါကတိန္ဒြိယာ၊ မစောင့် စည်းသော ဣန္ဒြေရှိကုန်သည် ဖြစ်၍။ (ဂါမဒါရကာ ဝိယ ပကတိဘူတဣန္ဒြိယာ။ ဇုံ။) ဝိဟရန္တိ၊ နေကုန်၏။

☞ အထ ခေါ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ၊ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်ကို။ “မောဂ္ဂလ္လာန၊ မောဂ္ဂလ္လာန်။ တေ ခေါ သဗြဟ္မစာရိနော၊ ဤတူသော အကျင့်မြတ်ရှိသော သီတင်းသုံးတော်တို့သည်။ ဟေဋ္ဌာမိဂါရမာတုပါသာဒေါ၊ ၌။ ဥဒ္ဓတာ။ ပျံ့လွင့်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဥဒ္ဓန္ဓာ၊ ဖြစ်၍။ စပလာ၊ ဖြစ်၍။ မုခရာ၊ ဖြစ်၍။ ဝိကိဏ္ဍဝါစာ၊ ဖြစ်၍။ မုဋ္ဌဿတိနော၊ ဖြစ်၍။ အသမ္ပဇာနာ၊ ဖြစ်၍။ အသမာဟိတာ၊ ဖြစ်၍။ ဘန္တစိတ္တာ၊ ဖြစ်၍။ ပါကတိန္ဒြိယာ၊ ဖြစ်၍။ ဝိဟရန္တိ၊ ကုန်၏။ မောဂ္ဂလ္လာန၊ လ္လာနံ။ ဂစ္ဆ၊ သွားလော့။ တေ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းတို့ကို။ သံဝေဇေဟိတံ၊ ထိတ်လန့်စေလော့”ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။

အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော၊ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်သည်။ “ဝေ ဘန္တေတိ ခေါ၊ ကောင်းပါပြီ အရှင်ဘုရား”ဟူ၍။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ (စကားတော်ကို) ပဋိဿုတော၊ ရှေးရှုနာခံ၍။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (အဘိသင်္ခိယမာနေ၊ ပြုလုပ်ဖန်ဆင်း အပ်သည်ရှိသော်။) ပါဒဂုံဋ္ဌကေန၊ ခြေမဖြင့်။ မိဂါရမာတုပါသာဒံ၊ ကို။ သက်မွေသိ၊ တုန်လှုပ် စေပြီ။ သမ္ပကမ္ပေသိ၊ ပြင်းစွာတုန်လှုပ်စေပြီ။ သမ္ပစာလေသိ၊ ထိုမှ ဤမှ ပြင်းစွာတုန်လှုပ်စေပြီ။ တထာဂ္ဂပံ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ ဣဒ္ဓါဘိသင်္ခါရံ၊ ပြုလုပ်ဖန်ဆင်းအပ်သော တန်ခိုးကို။ အဘိ သင်္ခါသိ၊ ပြုလုပ်ဖန်ဆင်းပြီ။ အထ ခေါ၊ ၌။ တေ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ သံဝိဂ္ဂါ၊ ထိတ်လန့် ကုန်သည်ဖြစ်၍။ လောမဟဋ္ဌဇာတာ၊ ဖြစ်သော မွေးညင်းရှင်ပျ ကြက်သီးထခြင်း ရှိကုန်သည် ဖြစ်၍။ ကေမန္တံ၊ တခုသော အရပ်စွန့်၌။ အဋ္ဌံသု၊ တည်ကုန်ပြီ။ ဘော၊ အိုလူအပေါင်းတို့။ အစ္စရိယံ ဝတ၊ လက်ဖျစ်တီးကာ အံ့စရာကောင်းပေစွ။ ဘော၊ တို့။ အဗ္ဗုတံ ဝတ၊ မပြစ်စဘူး အဦးအသစ် အထူးဖြစ်ပေစွ။ နိဝါတဉ္စ ဝတ၊ လေလည်း မတိုက်ပေစွ။ အယဉ္စ မိဂါရမာတုပါ သာဒေါ၊ ဤမိဂါရသုဋ္ဌေး၏ အမိအရာ၌တည်သော ဝိသာခါ၏ ပြာသာဒ်ကျောင်းသည်လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ ဂမ္ဘီရနေမော၊ နက်သောတွင်းရှိ၏။ (တွင်းနက်အောင် တိုင်စိုက်ထား၏ ဟူလို။) သုနိခါတော၊ ကောင်းစွာ တိုင်စိုက်အပ်၏။ အစလော၊ တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိ။ အသမ္ပကမ္ပိ၊ တုန်လှုပ် တတ်သောသဘောမရှိ။ အထ စ ပန၊ ထိုသို့ဖြစ်လျက်။ သက်မ္ပိတော၊ တုန်လှုပ်စေအပ်ပြီ။ သမ္ပကမ္ပိတော၊ ပြင်းစွာတုန်လှုပ်စေအပ်ပြီ။ သမ္ပစာလိတော၊ ထိုမှ ဤမှ ပြင်းစွာတုန်လှုပ်စေ အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ဆို၍။ (အဋ္ဌံသု၊ ကုန်ပြီ။)

အထ ခေါ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ယေန၊ ၌။ တေ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသက်မိ၊ ချဉ်းကပ်ပြီ။ ဥပသက်မိတွာ၊ ၍။ တေ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။

“ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တုမေ၊ သင်တို့သည်။ ကိံ နု၊ အဘယ်ကြောင့်။ သံဝိဂ္ဂါ၊ ဖြစ်၍။ လောမဟဋ္ဌဇာတာ၊ ဖြစ်၍။ ကေမန္တံ၊ ခွံ။ ငှိတာတံ၊ တည်ကုန်သနည်း”ဟူသော။ တေ၊ ကိံ။ အဝေါ၊ ပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ အစ္စရိယံ၊ လက်ဖျစ်တီးကာ အံ့စရာကောင်း၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ အဗ္ဗုတံ ဝတ၊ မဖြစ်စဘူး။ ဘဦးအသစ် အထူးဖြစ်ပေစွ။ နိဝါတဉ္စ ဝတ၊ လေလည်းမတိုက်ပေစွ။ အယဉ္စ မိဂါရမာတုပါသာဒေါ၊ သည်။ ဂမ္ဘီရနေမော၊ ၎င်း။ သုနိခါတော၊ ၎င်း။ အစလော၊ တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိ။ အသမ္ပကမ္ပိ၊ တုန်လှုပ် တတ်သောသဘောမရှိ။ အထစ ပန၊ လျက်။ သကံမ္ပိတော၊ ပြီ။ သမ္ပကမ္ပိတော၊ ပြီ။ သမ္ပစာလိတော၊ ထိုမှဤမှ ပြင်းစွာတုန်လှုပ်စေအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တုမေ၊ ခေါ၊ သင်တို့ကို သာလျှင်။ သံဝေဇေတုကာမေန၊ ထိတ်လန့်စေခြင်းငှါ အလိုရှိသော။ မောဂ္ဂုလ္လာနေန၊ မောဂ္ဂုလ္လာန်မည်သော။ ဘိက္ခုနာ၊ ရဟန်းသည်။ ပါဒဂ္ဂုဋ္ဌကေန၊ ခြေမဖြင့်။ မိဂါရမာတုပါသာဒေါ၊ ကိံ။ သကံမ္ပိတော၊ တုန်လှုပ်စေအပ်ပြီ။ သမ္ပကမ္ပိတော၊ ပြီ။ သမ္ပစာလိတော၊ ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တံ၊ ထိုငါဘုရားမိန့်တော်မူအံ့သောစကားကို။ ကိံ မညထ၊ အဘယ်သို့ အောက်မေ့ကုန်မည်နည်း။ ကတမေသံ ဓမ္မာနံ၊ အဘယ်တရားတို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ပွားများအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မောဂ္ဂုလ္လာနော၊ မည်သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝေမဟိဒ္ဓိကော၊ ဤသို့ကြီးသော တန်ခိုးရှိသနည်း။ ဝေမဟာနိသံသော၊ ဤသို့ ကြီးသော အာနိသင်ရှိသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ နော၊ တပည့်တော်တို့၏။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ ဘဂဝံမူလကာ၊ မြတ်စွာဘုရားသာလျှင် အရင်းမူလ ရှိပါကုန်၏။ ဘဂဝံနေတ္တိကာ၊ မြတ်စွာဘုရားသာလျှင် ဆောင်တတ်သူရှိပါကုန်၏။ ဘဂဝံပဋိသရဏာ၊ မြတ်စွာဘုရားသာလျှင် ကိုးကွယ်ရာ ရှိပါကုန်၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဝတ၊ စင်စစ်။ သာဓု၊ တောင်းပန်ပါ၏။ ဧတဿ ဘာသိတဿ၊ ဤတရား ဒေသနာတော်၏။ အတ္ထော၊ အနက်သည်။ ဘဂဝန္တိယေဝ ပဋိ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အဘိတာဝန်သည်သာလျှင်။ ဘာတု၊ ဖြစ်ပါစေ။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ (တရားဒေသနာတော်ကို) သုတွာ၊ ကြားနာရကုန်သည် ရှိသော်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့သည်။ ဓာရေဿန္တိ၊ ဆောင်နိုင်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ထားကုန်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်မှ။ သုဏာထ၊ နာယုကြကုန်လော။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တေန္တံ ခေါ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ မောဂ္ဂုလ္လာနော၊ မောဂ္ဂုလ္လာန်မည်သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝေမဟိဒ္ဓိကော၊ ဤသို့ကြီး သောတန်ခိုးရှိ၏။ ဝေမဟာနုဘာဝေါ၊ ဤသို့ကြီးသော အာနုဘော်ရှိ၏။ ကတမေသံ စတုန္တံ၊ အဘယ် ၄-ပါးတို့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ခွံ။ မောဂ္ဂုလ္လာနော၊ မည်သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊ ဆန္ဒကိုအကြီးအမှူးပြု၍ရအပ်သော သမာဓိ၊ သမ္ပပ္ပဓာန် ဝိရိယသင်္ခါရတို့နှင့် ပြည့်စုံသော။ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ ကိံ။ ဘာဝေတိ၊ ၎င်းပ။ ဝိမံသာသမာဓိပ္ပဓာန- သင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊ ပညာကို အကြီးအမှူးပြု၍ရအပ်သော သမာဓိ သမ္ပပ္ပဓာန် ဝိရိယသင်္ခါရတို့နှင့် ပြည့်စုံသော။ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ ကိံ။ ဘာဝေတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ၊ ငါ၏။ ဝိမံသာ၊ ပညာသည်။ အတိလိနာ၊ အလွန်တုန်ဆုတ်သည်။ န စ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လည်း မဖြစ်လတ္တံ့။ အတိပ္ပဂ္ဂဟိတာ၊ အလွန်တက်ကြွမြောက်ပင်အပ်သည်။ န စ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ကိုယ်တိုင်း၌။ သံခိတ္တာ၊ တုန်တိုသည်။ န စ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ကိုယ်ပြင်ပ၌။ ဝိက္ခိတ္တာ၊ ပျံလွင့်သည်။ န စ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ပစ္ဆာပုရေသညံ စ၊ နောက်ရွေ့ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍လည်း။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ပုရေ၊ ရွှေ၌။ ဝိဟရတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ တထာ၊ ထိုအထူး။ ပစ္ဆာ၊ နောက်၌။ ဝိဟရတိ၊ ၎င်း။

ပစ္စာ ဌ။ ဝိဟရတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ ပုရေ ဌ။ ဝိဟရတိ၊ ၎င်း။ အစော၊ အောက်၌။
 ဝိဟရတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ ဝိဟရတိ၊ ၎င်း။ ဥဒ္ဓံ၊ ၌။ ဝိဟရတိ
 ယထာ၊ ကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ အစော၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ ၎င်း။ (ဤ၌ ရှေ့နောက် ခုံပုံ၊ အောက်ထက်
 ခုံပုံတို့ကို ဖော်ပြ၍ ၈၂၃-ပုဗ္ဗသုတ် ရှု။) ဒိဝါ၊ နေအခါ၌။ ဝိဟရတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။
 ရတ္တိ၊ ညဉ့်အခါ၌။ ဝိဟရတိ၊ ၎င်း။ ရတ္တိ၊ ၌။ ဝိဟရတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ ဒိဝါ၊ ၌။
 ဝိဟရတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိဝဇ္ဇေန၊ ဖွင့်အပ်သော။ အပရိယောနဋ္ဌေန၊ မပိတ်ဖုံးအပ်သော။
 စေတသ၊ စိတ်ဖြင့်။ သပ္ပဘာသံ၊ အရောင်အလင်းရှိသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ဘာဝေတိ၊ ပျိုးများ
 ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ခေါ် ဣဒ္ဓိပါဒါနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။
 ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ မောဂ္ဂုလ္လာနော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝေမဟိဒ္ဓိကော၊ ရှိ၏။
 ဝေမဟာနုဘာဝေါ၊ ရှိ၏။ ဘိက္ခဝေ တို့။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသဉ္စ ပန ဣဒ္ဓိပါဒါနံ၊ တို့ကို။
 ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ မောဂ္ဂုလ္လာနော၊ မည်သော၊ ဘိက္ခု၊
 သည်။ အနေကဝိဟိတံ၊ များသော အပြားရှိသော။ ဣဒ္ဓိဝိဓံ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်ကို။ ပစ္စန္နဘောတိ၊
 ခံစား၏။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ဝသံ၊
 အလိုအတိုင်း။ ဝတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေနိုင်၏။ ဘိက္ခဝေ တို့။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသဉ္စ ပန
 ဣဒ္ဓိပါဒါနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ မောဂ္ဂုလ္လာနော၊
 မည်သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အာသဝါနံ၊ အာသဝတို့၏။ ခယာ၊ ကြောင့်။ စေတောဝိမုတ္တိံ၊
 ကို။ ပညာဝိမုတ္တိံ၊ ကို။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ ဌ်ပင်လျှင်။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ အဘိညာ၊ ထူးသော
 ဉာဏ်ဖြင့်။ သစ္စကတော၊ ၌။ ဥပသမ္ပဇာ၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ၎င်း။

စတုတ္ထံ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ဥက္ကာဘဠာဟူဏသုတ်

၈၂၃။ (ဣဒံ သုတ္တံ၊ ဤ ဥက္ကာဘဠာဟူဏသုတ်ကို။) မေ၊ တပည့်တော် အာနန္ဒာသည်။ ဝေ၊
 ဤသို့။ သုတံ၊ ကြားလိုက်ရပါသည်။ ဧကံ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ အာယသ္မာ
 အာနန္ဒော၊ အရှင် အာနန္ဒာသည်။ ကောသမ္ပိယံ၊ ကောသမ္ပိပြည်၌။ ဝေသိတာရာမေ၊
 ဝေသိတာရုံ ကျောင်းတိုက်၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ အထ ခေါ်၊ ၌။ ဥက္ကာဘော ဗြာဟ္မဏော၊
 ဥက္ကာဘ ပုဏ္ဏားသည်။ ယေန၊ ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ အရှင် အာနန္ဒာသည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။)
 တေန၊ သို့။ ဥပသကံမိ၊ ချဉ်းကပ်ပြီ။ ဥပသကံမိတွာ၊ ၌။ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန၊ အရှင်
 အာနန္ဒာနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ အတူတကွ။ သမ္မောဒိ၊ ကျန်းမာ၏လော စသည်ပြောလျက် ရောနှောမိပြီ။
 သမ္မောဒနိယံ၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် ဖြစ်သော။ သာရဏီယံ၊ အသက်ထက်ဆုံး အောက်မေ့ထိုက်သော။
 ကထံ၊ စကားကို။ ဝီတိသာရေတွာ၊ ပြီးစေ၍။ ကေမန္တံ၊ ၌။ နိသိဒ္ဓိ၊ ထိုင်နေပြီ။ ကေမန္တံ၊ ၌။
 နိသိန္ဒော ခေါ်၊ သော။ ဥက္ကာဘော ဗြာဟ္မဏော၊ ဥက္ကာဘ ပုဏ္ဏားသည်။ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ၊
 အရှင် အာနန္ဒာကို။ “ဘော အာနန္ဒ၊ အရှင်အာနန္ဒာ။ ကိမတ္ထိယံ၊ အဘယ်အကျိုးငှါ။ (ကိမတ္ထ-
 မေဝ ကိမတ္ထိယံ သုတ္တံပြု။) သမဏေ ဂေါတမေ၊ ရဟန်းဂေါတမထံ၌။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သော
 အကျင့်ကို။ ဝုဿတိ န ခေါ်၊ ကျင့်သုံးအပ်ပါသနည်း” ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။
 ဗြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ ဆန္ဒပုဟာနတ္ထံ ခေါ်၊ တဏှာဆန္ဒကိုပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဘဂဝတိ၊ မြတ်စွာ
 ဘုရားထံ၌။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကို။ ဝုဿတိ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြေဆို၏။

ဘော အာနန္ဒ၊ နွာ။ တေဿ ဆန္ဒဿ၊ ထိုတဏှာဆန္ဒကို။ ပဟာနာယ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။ မဂ္ဂေါ၊ လမ်းစဉ်သည်။ အတ္ထိ ပန၊ ရှိပါသလော။ ပဋိပဒါ၊ ကျင့်စဉ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိပါသလော၊ ဣတိ၊ ဤသို့မေးလျှောက်ပြန်၏။ ဗြာဟ္မဏ၊ ဏား။ တေဿ ဆန္ဒဿ၊ ကို။ ပဟာနာယ၊ ငှါ။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ အတ္ထိ ခေါ၊ ရှိ၏။ ပဋိပဒါ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ဖြေဆို၏။

ဘော အာနန္ဒ၊ နွာ။ တေဿ ဆန္ဒဿ၊ ကို။ ပဟာနာယ၊ ငှါ။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ကတမော ပန၊ အဘယ်နည်း။ ပဋိပဒါ၊ သည်။ ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ ၏။ ဗြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ ဣဓ၊ ဤ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္တာဂတံ၊ ဆန္ဒကို အကြီးအမှူးပြု၍ ရအပ်သော သမာဓိသမ္ပပ္ပဓာန် ဝိရိယ သင်္ခါရတို့နှင့်ပြည့်စုံသော။ ဣဒ္ဓိပါဒံ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ ပ။ ပိမံသာသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္တာဂတံ၊ ပညာကို အကြီးအမှူးပြု၍ ရအပ်သော သမာဓိ သမ္ပပ္ပဓာန်ဝိရိယသင်္ခါရတို့နှင့် ပြည့်စုံသော။ ဣဒ္ဓိပါဒံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ ဗြာဟ္မဏ၊ ဏား။ တေဿ ဆန္ဒဿ၊ ကို။ ပဟာနာယ၊ ငှါ။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ အယံ ခေါ၊ ဤသည်ပင်တည်း။ ပဋိပဒါ၊ သည်။ အယံ၊ ဤသည်ပင်တည်း။ ဣတိ၊ ၏။

ဘော အာနန္ဒ၊ နွာ။ ဝေံ သန္တေ၊ ဤသို့ဖြစ်သည်ရှိသော်။ သန္တကံ၊ အဆုံးအပိုင်းအခြား ရှိသော ဗြဟ္မစရိယသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်ပါအံ့လော။ အသန္တကံ၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားရှိသည် မဟုတ်သော ဗြဟ္မစရိယသည်။ နော ဟောတိ၊ မဖြစ်ဘဲရှိနိုင်ပါအံ့လော။ ဆန္ဒေနော၊ ဆန္ဒဖြင့် သာလျှင်။ ဆန္ဒံ၊ ဆန္ဒကို။ ပဗေဟိဿတိတိ၊ ပယ်လတ္တံ ဟူသော။ တေံ ဌာနံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးလျှောက်ပြန်၏။ ဗြာဟ္မဏ၊ ဏား။ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်မှု။ ဧတ္ထ၊ ဤပြဿနာ၌။ တညေဝ၊ သင့်ကိုသာလျှင်။ ပဋိပုစ္ဆိဿာမိ၊ ပြန်၍မေးဦးအံ့။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် (ဖြေဆိုအပ်ခဲ့သည်ရှိသော်)။ တေ၊ သင်အား။ ခမေယျ၊ နှစ်သက် ဘုရား။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ တံ၊ ထိုငါမေးမည့်ပြဿနာကို။ ဗျာကရေယျာသိ၊ ဖြေဆိုပါလော့။ ဗြာဟ္မဏ၊ ဏား။ တံ၊ ထိုငါမေးမည့်ပြဿနာကို။ ကိ မညသိ၊ အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ဖြေဆိုမည်နည်း။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ တေ၊ သင်၏။ “အာရာမံ ဂမိဿာမိတိ၊ အရံ (ကျောင်းတိုက်) သို့သွားအံ့” ဟူသော။ ဆန္ဒော၊ ဆန္ဒသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ အာရာမဂတဿ၊ အရံသို့ရောက်ပြီးသော။ တဿ တေ၊ ထိုသင်၏။ တဇ္ဇော၊ ထိုအရံသို့သွားအံ့ဟူသော ဆန္ဒကြောင့် ဖြစ်သော။ ယော ဆန္ဒော၊ အကြင်ဆန္ဒသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သော၊ ထိုဆန္ဒသည်။ ပဋိပုဿဇ္ဈေါ၊

၁။ အနန္တန သဟ ယံ ဝတ္တတိတိ သန္တကံ။ ယံ၊ အကြင်ဗြဟ္မစရိယသည်။ အန္တေန၊ စုက္ခ၏ အဆုံး အပိုင်း အခြားနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ၊ သည်။ သန္တကံ၊ မည်၏။ သဟ+အန္တ = သန္တ။ သမာသန္တ-က လာ၍ “သန္တက” ဟု ပြီးသည်။ ဗြဟ္မစရိယကို ကောက်။

တနည်း။ ။ အန္တဿ ကရဏံ အန္တကံ၊ ကရကို ကပြု၊ အန္တကေန သဟ ယံ ဝတ္တတိတိ သန္တကံ-ဟု ပြု၍ သန္တကံ၊ အဆုံးကိုပြုခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သော၊ ဝါ-အဆုံးကိုပြုခြင်းရှိသော ဗြဟ္မစရိယသည်-ဟု ပေး။ ဤနည်း သည် သံယုတ်နိဿယဟောင်းပေးထားသည့်နည်းတည်း။

အန္တံ ကရေတိတိ အန္တကော၊ အန္တံ ကရိဿတိ-စသည်ကို မှီး၍ ကြံက သင့်သကဲ့သို့ရှိသော်လည်း သ-သဒ္ဓါ ပါသော သန္တကံပုဒ်ဖြင့်ရှိရကား မကောင်းတတ်။ “အန္တကံ ဟောတိ နော အနန္တကံ” ရှိမှ ၎င်းနည်း ကောင်း၏။ အန္တကံ၊ အဆုံးကိုပြုတတ်သော ဗြဟ္မစရိယသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်ပါမည်လော။ အနန္တကံ၊ အဆုံးကိုပြုတတ်သည် မဟုတ်သော ဗြဟ္မစရိယသည်။ နော ဟောတိ၊ မဖြစ်ပါမည်လော ဟု သမ္ပန်။

ငြိမ်းသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်အာနန္ဒာက မေး၏။ ဘော၊ အရှင်အာနန္ဒာ။ ဝေံ၊ မှန်ပါ၏ (ငြိမ်းပါပြီ)။ (ဝိရိယ၊ စိတ္တ၊ ဝိမံသာတို့၌လည်း ဤနည်း မေး၊ ဖြေပုံ သမ္မန်ပါ။)

ဗြာဟ္မဏ၊ ကား။ ဝေမေ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ယော သော ဘိက္ခု၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ အရဟံ၊ ကိလေသာတို့မှကင်းဝေးတော်မူ၏။ ခိဏာသဝေါ၊ ကုန်ပြီးသော အာသဝရှိတော်မူ၏။ ဝုသိတဝါ၊ သိက္ခာ ၃-ပါးကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ။ ကတကရဏိယော၊ ပြုကျင့်အပ်ပြီးသော မဂ်ကိစ္စ ရှိတော်မူ၏။ ဩဟိတဘာဓော၊ ချထားအပ်ပြီးသော ခန္ဓာစသော ဝန်ရှိတော်မူ၏။ အနုပ္ပတ္တ သဒတ္တော၊ အစဉ်ရောက်အပ်ပြီးသော ကိုယ်ကျိုး(အရဟတ္တဖိုလ်) ရှိတော်မူ၏။ ပရိက္ခိဏဘဝ သံယောဇနော၊ ကုန်ခန်းပြီးသော ဘဝသံယောဇဉ် ရှိတော်မူ၏။ သမ္ပဒညာဝိမုတ္တော၊ ကောင်းစွာ သိမြင်၍ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်တော်မူ၏။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အရ ဟတ္တပ္ပတ္တိယာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်ခြင်းငှါ။ ဆန္ဒော၊ ဆန္ဒသည်။ (ယော-ကား အနက်မဲ့ကြံ။) အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ အရဟတ္တပ္ပတ္တေ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ပြီးသည်ရှိသော်။ တဇ္ဇော၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ် ရောက်လိုသော ဆန္ဒကြောင့် ဖြစ်သော။ ယော ဆန္ဒော၊ သည်။ (အတ္တိ၊ ၏။) သော၊ ထိုဆန္ဒသည်။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓေါ၊ ငြိမ်းပြီ။ (ဝိရိယ၊ စိတ္တ၊ ဝိမံသာတို့၌လည်း ဤနည်းပေး။ တံ ကိံ မညသိ ဗြာဟ္မဏ ပေးပြီ။) ဣတိ၊ ဤဥပမာန ဥပမေယျအားဖြင့်။ ဝေံ သန္တေ၊ ဤသို့ဖြစ်သည် ရှိသော်။ သန္တကံ ဝါ၊ အဆုံးရှိသော အကျင့်မြတ်သည်မူလည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သလော။ အသန္တကံ ဝါ၊ အဆုံးမရှိသော အကျင့်မြတ်သည်မူလည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သလော။ (ဣမံ၌ 'နော' မပါ၊ ၎င်းမူသာ လျော်၏။) ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူ၏။

ဘော အာနန္ဒ၊ န္ဒာ။ ဝေံ သန္တေ၊ သော်။ အဒ္ဓါ၊ မချွတ်ကေန်။ သန္တကံ၊ အဆုံးရှိသော အကျင့်မြတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အသန္တကံ၊ အဆုံးမရှိသော အကျင့်မြတ်သည်။ နော ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ဘော အာနန္ဒ၊ န္ဒာ၊ အဘိက္ကန္တံ၊ အလွန်နှစ်သက်အပ်ပေစွ။ ဘော အာနန္ဒ၊ န္ဒာ။ အဘိက္ကန္တံ၊ စူ။ ဘော အာနန္ဒ၊ န္ဒာ။ နိက္ကုဇိတံ၊ မှောက်ထားအပ်သောဝတ္ထုကို။ ဥက္ကုဇေယျ သေယျထာပိ ဝါ၊ လှန်ပြုရာသက်သို့၎င်း။ ပဋိစ္ဆန္တံ၊ ဖုံးထားအပ်သောဝတ္ထုကို။ ဝိဝရေယျ သေယျထာပိ ဝါ၊ ဖွင့်ပြုရာသက်သို့၎င်း။ မုဇ္ဇဿ၊ လမ်းမှားသောသူအား။ မဂ္ဂံ၊ လမ်းမှန်ကို။ အာစိက္ခေယျ သေယျထာပိ ဝါ၊ ပြောကြားရာသက်သို့၎င်း။ အန္ဓကာရေ၊ အမိုက်မှောင်၌ "စက္ခုမန္တော၊ မျက်စိ အမြင်ရှိသူတို့သည်။ ဂ္ဂပါနိ၊ အဆင်းတို့ကို။ ဒက္ခန္တိတိ၊ မြင်ကုန်လတ္တံ့" ဟု နှလုံးပြု၍။ တေလ-ပဇ္ဇောတံ၊ ဆီမီးရောင်ကို။ ဓာရေယျ သေယျထာပိ ဝါ၊ ညှိထွန်းထားရာသက်သို့၎င်း။ ဝေမေဝံ၊ ဤအတူ။ ဘောတာ ဂေါတမေန၊ အရှင်ဂေါတမသည်။ အနေကပရိယာယေန၊ များသော အပြားအားဖြင့်။ ဓမ္မော၊ တရားကို။ ပကာသိတော၊ ထင်ရှားပြတော်မူအပ်ပြီ။ ဘော အာနန္ဒ၊ န္ဒာ။ ဧသော အဟံ၊ ထိုတပည့်တော်သည်။ တံ ဘဂဝန္တံ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားကို၎င်း။ ဓမ္မဉ္စ၊ တရား တော်ကို၎င်း။ ဘိက္ခုသံသဉ္စ၊ ရဟန်းအပေါင်းကို၎င်း။ သရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာဟူ၍။ ဂစ္ဆာမိ၊ အသိအမှတ်ပြုပါ၏။ ဘဝံ အာနန္ဒော၊ အရှင်အာနန္ဒာသည်။ မံ၊ တပည့်တော်ကို။ အဇ္ဇတဂ္ဂေ၊ ယနေ့ကို အစပြု၍။ ပါဏပေတံ သရဏံ ဂတံ၊ အသက်တို့ဖြင့် ဆည်းကပ်လျက် ကိုးကွယ်ရာဟု သိမှတ်ပြုသော (အတ္တသန္တိယျာတနသရဏဂုံတည်သော)။ ဥပါသကံ၊ ဥပါသကာဟူ၍။ ဓာရေတု၊ မှတ်တော်မူပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်၏။

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ပဌမသမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၈၂၇။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အတိတ် အခွါနံ၊ အတိတ် အခါ၌။ ယေ ဟိ ကေစိ သမဏာ ဝါ၊ အကြင် ရဟန်းတို့သည်၎င်း။ ယေ ဟိ ကေစိ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ အကြင် ပုဏ္ဏားတို့သည်၎င်း။ မဟိဒ္ဓိကာ၊ ကြီးသော တန်ခိုးရှိကုန်သည်။ မဟာနုဘာဝါ၊ ကြီးသော အာနုဘော်ရှိကုန်သည်။ အဟေသံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ သဗ္ဗေ တေ၊ ထိုအလုံးစုံသော ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။ စတုန္ဒံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ၊ ၄-ပါးကုန် သော ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ပါးများအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (မဟိဒ္ဓိကာ၊ ကုန်သည်။ မဟာနုဘာဝါ၊ ကုန်သည်။ အဟေသံ၊ ကုန်ပြီ။) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အနာဂတံ အခွါနံ၊ အနာဂတ်အခါ၌။ ယေ ဟိ ကေစိ သမဏာ ဝါ၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်၎င်း။ ယေ ဟိ ကေစိ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ အကြင်ပုဏ္ဏားတို့ သည်၎င်း။ မဟိဒ္ဓိကာ၊ ကုန်သည်။ မဟာနုဘာဝါ၊ ကုန်သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ သဗ္ဗေ တေ၊ ထိုအလုံးစုံသော ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။ စတုန္ဒံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ (မဟိဒ္ဓိကာ၊ ကုန်သည်။ မဟာနုဘာဝါ၊ ကုန်သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ လတ္တံ့။) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တေရဟိ၊ ယခုပစ္စုပ္ပန်အခါ၌။ ယေ ဟိ ကေစိ သမဏာ ဝါ၊ တို့သည်၎င်း။ ယေ ဟိ ကေစိ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ တို့သည်၎င်း။ မဟိဒ္ဓိကာ၊ ကုန်သည်။ မဟာနုဘာဝါ၊ ကုန်သည်။ (ဘဝိဿန္တိ၊ ကုန်၏။) သဗ္ဗေ တေ၊ တို့သည်။ စတုန္ဒံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ (မဟိဒ္ဓိကာ၊ ကုန်သည်။ မဟာနုဘာဝါ၊ ကုန်သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ကုန်၏။ အကြွင်း ပေးမြဲ။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ဒုတိယသမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၈၂၉။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အတိတ် အခွါနံ၊ အတိတ်အခါ၌။ ယေ ဟိ ကေစိ သမဏာ ဝါ၊ အကြင် ရဟန်းတို့သည်၎င်း။ ယေ ဟိ ကေစိ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ အကြင်ပုဏ္ဏားတို့သည်၎င်း။ အနေကဝိဟိတံ၊ များသော အပြားရှိသော။ နာ၊ များသော အပြားတို့ဖြင့် စီရင်အပ်သော။ ဣဒ္ဓိဝိဓံ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓ အဘိညာဉ်ကို။ ပစ္စုပ္ပန်ဘောသံ၊ ခံစားကြကုန်ပြီ။ ဧကောပိ၊ တယောက်သည်လည်း။ ဟုတော၊ လျက်။ ဗဟုဓာ၊ များသော အပြားရှိသည်။ အဟေသံ၊ ပြီ။ ဗဟုဓာပိ၊ သည်လည်း။ ဟုတော၊ လျက်။ ဧကော၊ တယောက်တည်းသည်။ အဟေသံ၊ ပြီ။ အာဝိဘာဝံ၊ မျက်မှောက်ကိုလည်း။ (ကဏှေတိ၊ ပြုနိုင်၏။) တိရောဘာဝံ၊ မျက်ကွယ်ကိုလည်း။ (ကဏှေတိ၊ ၎င်း။) တိရောကုန္တံ၊ နံရံ၏ တဘက်၌၎င်း။ တိရောပါကာရံ၊ တံတိုင်း၏ တဘက်၌၎င်း။ တိရောပဗ္ဗတံ၊ တောင်၏ တဘက်၌၎င်း။ အာကာသေ သေယျထာပိ၊ ကောင်းကင်၌ကဲ့သို့။ အသဗ္ဗမာနော၊ မကပ်ငြိ မှု၍။ အဂမံသု၊ သွားနိုင်ကုန်ပြီ။ ပထဝိယာပိ၊ မြေ၌လည်း။ ဥဒကေ သေယျထာပိ၊ ရေ၌ ကဲ့သို့။ ဥမ္မုဇေမုဇံ၊ ပေါ်ခြင်း ငုပ်ခြင်းကို။ အကံသု၊ ပြုကုန်ပြီ။ အဘိဗ္ဗမာနေ၊ မကွဲမပျက် မကျန်စေသော။ ဥဒကေပိ၊ ရေ၌လည်း။ ပထဝိယံ သေယျထာပိ၊ မြေ၌ကဲ့သို့။ အဂမံသု၊ သွားနိုင်ကုန်ပြီ။ အာကာသေပိ၊ ကောင်းကင်၌လည်း။ ပက္ခံ၊ အတောင်ရှိသော။ သကုဏော သေယျထာပိ၊ ငှက်ကဲ့သို့။ ပလ္လကေန၊ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေသဖြင့်။ ကမိသု၊ ကုန်ပြီ။ ဝေမဟိဒ္ဓိကေ၊ ဤသို့ကြီးသော တန်ခိုးရှိကုန်သော။ ဝေမဟာနုဘာဝေ၊ ဤသို့ကြီးသော အာနုဘော်ရှိကုန်သော။ ဣမေပိ စန္ဒိမသုရိယေ၊ ဤ လှနေတို့ကိုလည်း။ ပါဏိနာ၊ လက်ဖြင့်။ ပရိမသိသု၊ သုံးသပ်ကိုင်ဆွဲ နိုင်ကုန်ပြီ။ ပရိမဇ္ဇိသု၊ ဆုပ်နယ်နိုင်ကုန်ပြီ။ ယာဝဗြဟ္မလောကာပိ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း။

ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ဝသံ၊ အလိုအတိုင်း။ ဝတ္ထေသုံ၊ ဖြစ်စေနိုင်ကုန်ပြီ။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံ
ကုန်သော။ တေ၊ ထိုရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ စတုန္နံ ဣဒ္ဓါပါဒါနံ၊ ၄-ပါးကုန်သော ဣဒ္ဓါပါဒ်တို့ကို။
ဘာဝိတတ္တာ၊ ပွားများအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဟုလီကတတ္တာ၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်
ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဝတ္ထေသုံ၊ ဖြစ်စေနိုင်ကုန်ပြီ။ အကြွင်း ပေးမြဲ။) ☸ ☸

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-ဘိက္ခုသုတ်

၈၃၀။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတုန္နံ ဣဒ္ဓါပါဒါနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလီကတတ္တာ၊
ကြောင့်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အာသဝါနံ၊ တို့၏။ ခယာ၊ ကြောင့်။ စေတောဝိဗုတ္တိံ၊
ကိလေသာတို့မှ လွတ်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်နှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကို။ ပညာဝိဗုတ္တိံ၊ ကိလေသာ
တို့မှ လွတ်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်ပညာကို။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်တွေ့မြင်အပ်သော ရုပ်နာမ်တရား
၌ပင်လျှင် (မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင်လျှင်)။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ အဘိညာ၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့်
သိ၍။ သစ္စိကတ္တာ၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ (ကတမေသံ စတုန္နံ
စသည်ကိုလည်း ပေးမြဲ။)

အဋ္ဌမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ဣဒ္ဓါဒိဒေသနာသုတ်

၈၃၁။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ သင်တို့အား။ ဣဒ္ဓိံ စ၊ တန်ခိုးကို၎င်း။ ဣဒ္ဓါပါဒဉ္စ၊ တန်ခိုး
ဟူသောတည်ရာ။ ဝါ၊ တန်ခိုးသို့ရောက်ကြောင်းကို၎င်း။ ဣဒ္ဓါပါဒဘာဝနဉ္စ၊ ဣဒ္ဓါပါဒ်ကိုပွားခြင်း
ကို၎င်း။ ဣဒ္ဓါပါဒဘာဝနာဂါမိနိံ၊ ဣဒ္ဓါပါဒဘာဝနာသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ပဋိပဒဉ္စ၊
အကျင့်ကို၎င်း။ ဒေသေဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ တံ၊ ထိုတရားဒေသနာကို။ သုဏှာထ၊
နာကြကုန်။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒ္ဓါ၊ တန်ခိုးသည်။ ကတမာ စ၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အနေကဝိဟိတံ၊
များသောအပြားရှိသော။ ဝါ၊ များသောအပြားထို့ဖြင့် စီရင်အပ်သော။ ဣဒ္ဓါဝိဓံ၊ ဣဒ္ဓါဝိဓ
အဘိညာဉ်ကို။ ပစ္စနုဘောတိ၊ ခံစား၏။ ဧကောပိ၊ တယောက်တည်းသည်လည်း။ ဟုတ္တာ၊
ဖြစ်လျက်။ ဗဟုဓာ၊ များသောအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဗဟုဓာပိ၊ များသောအပြား
ရှိသည်လည်း။ ဟုတ္တာ၊ လျက်။ ဧကော၊ တယောက်တည်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ပ။ ယာဝ-
ဗြဟ္မလောကာပိ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ဝသံ၊ အလိုအတိုင်း။
ဝတ္ထေတိ၊ ဖြစ်စေနိုင်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤဣဒ္ဓါဝိဓအဘိညာဉ်ကို။ ဣဒ္ဓါ၊ တန်ခိုးဟူ၍။
ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒ္ဓါပါဒေါ၊ တန်ခိုးဟူသောတည်ရာသည်။ ဝါ၊ တန်ခိုးသို့ရောက်ကြောင်းသည်။
ကတမော စ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော သော မဂ္ဂေါ၊ အကြင်လမ်းစဉ်သည်။ ယာ ပဋိပဒေါ၊
အကြင်ကျင့်စဉ်သည်။ ဣဒ္ဓါလာဘာယ၊ ဣဒ္ဓါဝိဓ အဘိညာဉ်ကို ရခြင်းငှါ။ ဣဒ္ဓါပဋိလာဘာယ၊
ဣဒ္ဓါဝိဓအဘိညာဉ်ထင်ရှားရခြင်းငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤလမ်းစဉ်
ကျင့်စဉ်ကို။ ဣဒ္ဓါပါဒေါ၊ ဣဒ္ဓါပါဒ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာ၊ ဣဒ္ဓိပါဒကိုပွားခြင်းသည်။ ကတမာ စ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒ္ဓိ၊ ဤ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဆန္ဒသမာဓိပုဇာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊ ဆန္ဒအကြီးအမှူးရှိသော သမာဓိ၊ သင်္ခါရဖြစ်သော သမ္ပပုဇာန်ဝိရိယတို့နှင့် ပြည့်စုံသော။ ဣဒ္ဓိပါဒံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ပွား၏။ ပ။ ဝိမံသာသမာဓိပုဇာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊ ပညာအကြီးအမှူးရှိသော သမာဓိ၊ သင်္ခါရဖြစ်သော သမ္ပပုဇာန်ဝိရိယတို့နှင့် ပြည့်စုံသော။ ဣဒ္ဓိပါဒံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤဣဒ္ဓိပါဒံ ၄-ပါးကို ပွားခြင်းကို။ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာဂါမိနိ၊ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ပဋိပဒါ၊ အကျင့်သည်။ ကတမာ စ၊ နည်း။ အရိယော၊ မြတ်သော။ ဝါ၊ ဖြစ်စင်သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ အင်္ဂါ ၈-ပါးရှိသော။ အယမေဝ မဂ္ဂေါ၊ ဤမဂ်သာလျှင်တည်း။ သေယျထိဒံ၊ နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ၎င်း။ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ ၎င်း။ သမ္မာဝါစာ၊ ၎င်း။ သမ္မာကမ္မန္တော၊ ၎င်း။ သမ္မာအာဇီဝေါ၊ ၎င်း။ သမ္မာဝါယာမော၊ ၎င်း။ သမ္မာသတိ၊ ၎င်း။ သမ္မာသမာဓိ၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤမဂ္ဂင် ၈-ပါးကို။ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာဂါမိနိ၊ သော။ ပဋိပဒါ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ဟောတော်မူ၏။

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ဝိဘင်္ဂသုတ်

၈၃၂။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတ္တာရော၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဣမေဣဒ္ဓိပါဒါ၊ ဤဣဒ္ဓိပါဒတို့သည်။ ဘာဝိတာ၊ ပွားအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလိကတာ၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ မဟပ္ပလာ၊ များသောအကျိုးရှိကုန်သည်။ မဟာနိသံသာ၊ များသောအာနိသင်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ တို့သည်။ ကထံ ဘာဝိတာ စ၊ အဘယ်သို့ ပွားအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ကထံ ဗဟုလိကတာ၊ အဘယ်သို့ အကြိမ်များစွာပြုအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ မဟပ္ပလာ၊ ကုန်သည်။ မဟာနိသံသာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒ္ဓိ၊ ဤသောသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဆန္ဒသမာဓိပုဇာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊ ဆန္ဒကို အကြီးအမှူးပြု၍ ရအပ်သော သမာဓိသမ္ပပုဇာန် ဝိရိယ သင်္ခါရတို့နှင့် ပြည့်စုံသော။ ဣဒ္ဓိပါဒံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ၊ ငါ၏။ ဆန္ဒော၊ ဆန္ဒသည်။ အတိလိနော၊ အလွန်တုန်ဆုတ်သည်။ န စ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လည်းမဖြစ်လတ္တံ့။ အတိပဂ္ဂဟိတော၊ အလွန်တက်ကြွ မြောက်ပင့်အပ်သည်။ န စ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ကိုယ်တိုင်း၌။ သံခိတ္တော၊ တွန့်တို့သည်။ န စ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ကိုယ်ပြင်ပ၌။ ဝိက္ခိတ္တော၊ ပျံလွင့်သည်။ န စ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ပစ္စာပုရေသညိ စ၊ နောက်ရွေ့ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍လည်း။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ပုရေ၊ ရှေ့၌။ ဝိဟရတိ ယထာ၊ နေသကဲ့သို့။ တထာ၊ ထိုအတူ။ ပစ္စာ၊ နောက်၌။ ဝိဟရတိ၊ ၎င်း။ ပစ္စာ၊ ၌။ ဝိဟရတိ ယထာ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။ ပုရေ၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ အဓော၊ အောက်၌။ ဝိဟရတိ ယထာ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ ဝိဟရတိ၊ ၎င်း။ ဥဒ္ဓံ၊ ၌။ ဝိဟရတိ ယထာ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။ အဓော၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ ၎င်း။ ဒိဝါ၊ နေအခါ၌။ ဝိဟရတိ ယထာ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။ ရတ္တံ၊ ညဉ့်အခါ၌။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ရတ္တံ၊ ညဉ့်အခါ၌။ ဝိဟရတိ ယထာ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။ ဒိဝါ၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။

ဝိဝဇ္ဇေန၊ ဖွင့်အပ်သော။ အပရိယောနဒ္ဓေန၊ မပိတ်ဖုံးအပ်သော။ စေတသ၊ စိတ်ဖြင့်။ သပ္ပဘာသံ၊ အဆောင်အလင်းရှိသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ဘာဝေတိ၊ ပျိုးများ၏။ (အကြွင်း ဤနည်းမှီး၍ ပေး။)

၄ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အတိလီနော၊ အလွန်တုန်ဆုတ်သော။ ဆန္ဒော၊ ဆန္ဒသည်။ ကတမော စ၊ အဘယ်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော ဆန္ဒော၊ အကြင်ဆန္ဒသည်။ ဧကောသဇ္ဇသဟဂတော၊ ပျင်းရိသူ၏အဖြစ်နှင့်တကွဖြစ်၏။ ဧကောသဇ္ဇသမ္ပယုတ္တော၊ ပျင်းရိသူ၏အဖြစ်နှင့် ယှဉ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ ဤဆန္ဒကို။ အတိလီနော၊ အလွန် တုန်သော။ ဆန္ဒော၊ ဆန္ဒဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အတိပုဂ္ဂဟိတော၊ အလွန်ချီးမြှောက်အပ်သော။ ဆန္ဒော၊ ဆန္ဒသည်။ ကတမော စ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော ဆန္ဒော၊ သည်။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတော၊ ပျံ့လွင့်သူ၏အဖြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်၏။ ဥဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ္တော၊ ပျံ့လွင့်သူ၏အဖြစ်နှင့် ယှဉ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ ဤဆန္ဒကို။ အတိပုဂ္ဂဟိတော၊ အလွန်ချီးမြှောက်အပ်သော။ ဆန္ဒော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ကိုယ်တွင်း၌။ သံခိတ္တော၊ တုန်တိုသော။ ဆန္ဒော၊ သည်။ ကတမော စ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော ဆန္ဒော၊ အကြင်ဆန္ဒသည်။ ထိနမိဒ္ဓသဟဂတော၊ ထိနမိဒ္ဓတို့နှင့် တကွဖြစ်၏။ ထိနမိဒ္ဓသမ္ပယုတ္တော၊ ထိနမိဒ္ဓတို့နှင့် ယှဉ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ ဤဆန္ဒကို။ အဇ္ဈတ္တံ ၌။ သံခိတ္တော၊ သော။ ဆန္ဒော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ကိုယ်ပြင်ပ၌။ ဝိက္ခိတ္တော၊ ပျံ့လွင့်သော။ ဆန္ဒော၊ ဆန္ဒသည်။ ကတမော စ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော ဆန္ဒော၊ သည်။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ၌။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ကာမဂုဏော၊ ကာမဂုဏ်တို့ကို။ အာရဗ္ဗ၊ အာရုံပြု၍။ အနုဝိက္ခိတ္တော၊ အဖန်ဖန်ပျံ့လွင့်၏။ အနုဝိသဇ္ဇော၊ အဖန်ဖန်ပျံ့နှံ့၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ ဤဆန္ဒကို။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ၌။ ဝိက္ခိတ္တော၊ သော။ ဆန္ဒော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ပစ္စာပုရေသညီ စ၊ ရှေ့နောက်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍လည်း။ ဝိဟရတိ၊ နေသနည်း။ ပုရေ၊ ရှေး၌။ ဝိဟရတိ ယထာ၊ နေသကဲ့သို့။ တထာ၊ ထိုအတူ။ ပစ္စာ၊ နောက်၌။ ဝိဟရတိ၊ နေသနည်း။ ပစ္စာ၊ ၌။ ဝိဟရတိ ယထာ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။ ပုရေ၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ နော၊ ရဟန်းသည်။ ပစ္စာပုရေသညာ၊ ရှေးနောက်ဟူသော အမှတ်ကို။ ပညာယ၊ ဝိပဿနာပညာ၊ မဂ်ပညာဖြင့်။ သုဂ္ဂဟိတာ၊ ကောင်းစွာယူအပ်သည်။ သုမနသိကတာ၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်သည်။ သုပဓာရိတာ၊ ကောင်းစွာဆောင်ထား မှတ်သားအပ်သည်။ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ ကောင်းစွာ ထိုးထွင်းသိအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပစ္စာပုရေသညီ စ၊ လည်း။ ဝိဟရတိ၊ ၎င်း။ ပုရေ၊ ၌။ ဝိဟရတိ ယထာ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။ ပစ္စာ၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ ၎င်း။ ပစ္စာ၊ ၌။ ဝိဟရတိ ယထာ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။ ပုရေ၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ ၎င်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အဓော၊ အောက်၌။ ဝိဟရတိ ယထာ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ ဝိဟရတိ၊ နည်း။ ဥဒ္ဓံ၊ ၌။ ဝိဟရတိ ယထာ၊ သို့။ အဓော၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပါဒတလံ၊ ခြေဘဝါး အပြင်မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်ဖြစ်သော။ ကေသမုတ္တကာ၊ ဆံဖျားမှ။ အဓော၊ အောက်ဖြစ်သော။ တစပရိယန္တံ၊ (ဘီလာမှ) အရေအပိုင်းအခြားရှိသော။ နာနုပ္ပကာရဿ၊ အထူးထူးအပြားပြား အမျိုးမျိုး

အစားစားသော။ အသုစိနော၊ မစင်မကြယ် ရွံစဖွယ်အပေါင်းဖြင့်။ ပူရံ၊ ပြည့်နှက်သော။ ဣမမေဝ
 ကာယံ၊ ဤကိုယ်ကိုသာလျှင်။ “ဣမသ္မိ” ကာယေ၊ ဤကိုယ်၌။ ကေသာ၊ ဆံပင်တို့သည်၎င်း။
 လောမာ၊ အမွှေးတို့သည်၎င်း။ နခါ၊ ခြေသည်းလက်သည်းတို့သည်၎င်း။ ဒန္တော၊ သွေးတို့သည်၎င်း။
 တစော၊ အရေသည်၎င်း။ မံသံ၊ အသားသည်၎င်း။ နှာရူ၊ အကြောသည်၎င်း။ အဋ္ဌိ၊ အရိုး
 သည်၎င်း။ အဋ္ဌိမိဉ္ဇူ၊ ရိုးတွင်းခြင်ဆီသည်၎င်း။ ဝက္ကံ၊ အညို့ (ကျောက်ကပ်) သည်၎င်း။ ဟဒယံ၊
 နှလုံးသည်၎င်း။ ယကန၊ အသည်းသည်၎င်း။ ကိလောမကံ၊ အမြှေးသည်၎င်း။ ဝိဟကံ၊ အဖျဉ်း
 (သရက်ရွက်) သည်၎င်း။ ပပ္ဖါသံ၊ အဆုပ်သည်၎င်း။ အန္တံ၊ အူမသည်၎င်း။ အန္တဂုဏံ၊ အူသိမ်
 သည်၎င်း။ ဥဒရိယံ၊ အစာသစ်သည်၎င်း။ ကရိသံ၊ အစာဟောင်း (မစင်) သည်၎င်း။ ပိတ္တံ၊
 သည်းခြေသည်၎င်း။ သေမံ၊ သလိပ်သည်၎င်း။ ပုဗ္ဗော၊ ပြည်သည်၎င်း။ လောဟိတံ၊ သွေးသည်
 ၎င်း။ သေဒေါ၊ ချွေးသည်၎င်း။ မေဒေါ၊ အဆီခဲသည်၎င်း။ အဿု၊ မျက်ရည်သည်၎င်း။ ဝဿ၊
 အဆီသည်၎င်း။ ခေဋ္ဌော၊ တံတွေးသည်၎င်း။ သိဗံသဏိကာ၊ နှပ်သည်၎င်း။ လသိကာ၊ အစေး
 သည်၎င်း။ မုတ္တံ၊ ကျင်ငယ်သည်၎င်း။ အတ္တိတိ၊ ရှိ၏” ဟူ၍။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ ဆင်ခြင်၏။ ဘိက္ခဝေ
 တိ။ ဧဝံ ခေါ၊ လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အစော၊ ၌။ ဝိဟရတိ ယထာ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။ ဥဒ္ဓံ၊ ၌။
 ဝိဟရတိ၊ ၎်။ ဥဒ္ဓံ၊ ၌။ ဝိဟရတိ ယထာ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။ အစော၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ ၎်။

ဘိက္ခဝေ တိ။ ကသဉ္စ၊ လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဒိဝါ၊ နေအခါ၌။ ဝိဟရတိ ယထာ၊ နေသကဲ့သို့။
 တထာ၊ ထိုအတူ။ ရတ္တိံ၊ ညဉ့်အခါ၌။ ဝိဟရတိ၊ နေသနည်း။ ရတ္တိံ၊ ၌။ ဝိဟရတိ ယထာ၊ သို့။
 တထာ၊ တူ။ ဒိဝါ၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ တိ။ ဣဓ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ယေဟိ အာကာ-
 ရေဟိ၊ အကြင်အဘို့ အစုတို့ဖြင့်။ ယေဟိ လိဂေဟိ၊ အကြင်အသွင်သဏ္ဍာန်တို့ဖြင့်။ ယေဟိ
 နိမိတ္တေဟိ၊ အကြင်ထင်လာသောနိမိတ်တို့ဖြင့်။ ဒိဝါ၊ နေအခါ၌။ ဆန္ဒသမာဓိပုဗ္ဗာနသင်္ခါရသမန္နာ-
 ဂတံ၊ ဆန္ဒကိုအကြီးအမှူးပြု၍ ရအပ်သော သမာဓိ ပြုပြင်စီမံတတ်သော သမ္ပပ္ပဓာန် ဝိရိယတို့နှင့်
 ပြည့်စုံသော။ ဣဒ္ဓိပါဒံ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို။ ဘာဝေတိ၊ ပျိုးစေ၏။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ တေဟိ
 အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ တေဟိ လိဂေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ တေဟိ နိမိတ္တေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ရတ္တိံ၊ ၌။ ဆန္ဒ-
 သမာဓိပုဗ္ဗာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊ သော။ ဣဒ္ဓိပါဒံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၎်။ ယေဟိ ဝါ ပန အာကာ-
 ရေဟိ၊ အကြင်အဘို့ အစုတို့ဖြင့်ကား။ ယေဟိ လိဂေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ယေဟိ နိမိတ္တေဟိ၊ တို့ဖြင့်။
 ရတ္တိံ၊ ၌။ ပ။ ဘာဝေတိ၊ ၎်။ သော၊ သည်။ တေဟိ လိဂေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပ။ ဒိဝါ၊ ၌။ ပ။ ဘာဝေတိ၊
 ၎်။ ဘိက္ခဝေ တိ။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဒိဝါ၊ ၌။ ဝိဟရတိ ယထာ၊ သို့။ တထာ၊
 တူ။ ရတ္တိံ၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ ၎်။ ရတ္တိံ၊ ၌။ ဝိဟရတိ ယထာ။ သို့။ တထာ၊ တူ။ ဒိဝါ၊ ၌။
 ဝိဟရတိ၊ ၎်။

ဘိက္ခဝေ တိ။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝိဝဋ္ဌေန၊ ဖွင့်အပ်သော။ အပရိယော-
 နဒ္ဓေန၊ မမြှေးရွက်အပ်သော။ စေတသာ၊ စိတ်ဖြင့်။ သပ္ပဘာသံ၊ အရောင်အလင်းရှိသော။ စိတ္တံ၊
 စိတ်ကို။ ဘာဝေတိ၊ ပျိုးစေသနည်း။ ဘိက္ခဝေ တိ။ ဣဓ၊ ဤသာသနာ၌။ ဘိက္ခုနော၊ သည်။
 အာလောကသညာ၊ အရောင်အလင်းဟူသော အမှတ်ကို။ သုဂ္ဂဟိတာ၊ ကောင်းစွာယူအပ်သည်။
 ဟောတိ၊ ၎်။ ဒိဝါသညာ၊ နေဟူသောအမှတ်ကို။ သွာဓိဋ္ဌိတာ၊ ကောင်းစွာဆောက်တည်ထားအပ်

၁။ အညမည် အသက်ရတော အာကိဋိယန္တိ ပကာရတော ငှပ်ယန္တိတိ အာကာရာ၊ ဘာဂါ။ လိဂိယတိ
 သလ္လင်္ဂိယတိတိ လိဂံ၊ သဏ္ဍာနံ။ နိမိယတိ နိဒ္ဓါရေတွာ ပရိစ္ဆိန္တိယတိတိ နိမိတ္တံ၊ ဥပဋ္ဌာနံ။ ဋီ။

သည်။ (ဟောတိ၊ ဣ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝိဝဇ္ဇေန၊ သော။
အပရိယောနဒ္ဓေန၊ သော။ စေတသာ၊ ပြင့်။ သပ္ပဘာသံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ ကိ။ ဘာဝေတိ၊ ပျိုးစေ၏။

☞ (ကြွင်းသော ဝိရိယ ၅-ဝါကျ၊ စိတ္တ ၅-ဝါကျ၊ ဝိမံသာ ၅-ဝါကျတို့၌ ဆန္ဒ ၅-ဝါကျအတိုင်းသမ္ပန်၊
ဝေဘာဝိတာ စသော နိဂုံးဝါကျလည်း နိဒါန်းဝါကျအတိုင်း ပေး၊ ဝေဘာဝိတေသု စသော ဝါကျ
များကိုကား စာပိုဒ် ၈၂၃ ပုဗ္ဗသုတ် နောက်ဆုံးဝါကျအနက်များအတိုင်း ပေးလေ။)

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဒုတိယော၊ သော။ ပါသာဒကမ္ပနဝဂ္ဂေါ၊ တည်း။

တထ၊ ထိုပါသာဒကမ္ပနဝဂ်၏၊ ဥဒ္ဓါနံ၊ ကား—

ပုဗ္ဗံ၊ ပုဗ္ဗသုတ်၎င်း။ မဟပူလံ၊ မဟပူလသုတ်၎င်း။ ဆန္ဒံ၊ ဆန္ဒသမာဓိသုတ်၎င်း။
မောဂ္ဂလ္လာနဉ္စ၊ မောဂ္ဂလ္လာနသုတ်၎င်း။ ဥဏ္ဍာဘံ၊ ဥဏ္ဍာဘဗြာဟ္မဏသုတ်၎င်း။ ဒေ
သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ ပဌမသမဏဗြာဟ္မဏသုတ်၊ ဒုတိယသမဏဗြာဟ္မဏသုတ် ၂-သုတ်တို့
၎င်း။ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုသုတ်၎င်း။ ဒေသနာ၊ ဣဒ္ဓိပါဒဒေသနာသုတ်၎င်း။ ဝိဘင်္ဂေန စ၊
ဝိဘင်္ဂသုတ်၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၃-အယောဂုဋ္ဌဝဂ်

၁-မဂ္ဂသုတ်

၈၃၃။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မေ၊ ငါဘုရားသည်။ သမ္မောဓာ၊ သစ္စာ
၄-ပါးကို သိတော်မူသည်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌သာလျှင်။ အနဘိသမ္ပုဒ္ဓဿ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို သိတော်
မမူသေးသော။ ဗောဓိသတ္တဿေဝ၊ ဘုရားလောင်းသည်သာလျှင်။ သတော၊ ဖြစ်တော်မူစဉ်။
☞ “ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာယ၊ ဣဒ္ဓိပါဒကို ပျိုးခြင်း၏။ မဂ္ဂေါ၊ လမ်းစဉ်သည်။ ကော န ခေါ၊ အဘယ်နည်း။
ပဋိပဒါ၊ ကျင့်စဉ်သည်။ ကာတိ၊ အဘယ်နည်း” ဟူသော။ ဝေ၊ ဤအကြံသည်။ အဟောသိ၊
ဖြစ်ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တထ၊ မယုံ၊ ထိုငါဘုရား၏။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။
ဆန္ဒသမာဓိပုဗ္ဗာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊ ဆန္ဒကိုအကြီးအမှူးပြု၍ရအပ်သော သမာဓိ သမ္ပပုဗ္ဗာန်
ဝိရိယသင်္ခါရတို့နှင့် ပြည့်စုံသော။ ဣဒ္ဓိပါဒံ၊ ကိ။ ဘာဝေတိ၊ ဣ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ၊ ငါ၏။
ဆန္ဒော၊ ဆန္ဒသည်။ အတိလီနော၊ အလွန်တုန်ဆုတ်သည်။ န စ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လည်းမဖြစ်
လတ္တံ့။ အတိပုဂ္ဂဟိတော၊ အလွန်တက်ကြွမြောက်ပင့်အပ်သည်။ န စ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။
အဇ္ဈတ္တံ၊ ကိုယ်တောင်း၌။ သံခိတ္တော၊ တုန်တိုသည်။ န စ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ကိုယ်ပြင်ပ၌။
ဝိက္ခိတ္တော၊ ပျံ့လွင့်သည်။ န စ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ပစ္စာပုရေသညီ စ၊ နောက်ရွေ့ဟု အမှတ်ရှိ
သည်ဖြစ်၍လည်း။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ပုရေ၊ ရွှေ၌။ ဝိဟရတိ ယထာ၊ နေသကဲ့သို့။ တထာ၊
ထိုအတူ။ ပစ္စာ၊ နောက်၌။ ဝိဟရတိ၊ ဣ။ ပစ္စာ၊ ၌။ ဝိဟရတိ ယထာ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။ ပုရေ၊
ရွှေ၌။ ဝိဟရတိ၊ ဣ။ (ကမ္ပဋ္ဌာန်းအားဖြင့်သော်၎င်း၊ ဒေသနာအားဖြင့်သော်၎င်း ရွှေနေ့ကံ ခဲ့။
၄-၂၉၀-၅။) အဓော၊ အောက်၌။ ဝိဟရတိ ယထာ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။ ဥဒ္ဓါ အထက်၌။ ဝိဟရတိ၊
ဣ။ ဥဒ္ဓါ ၌။ ဝိဟရတိ ယထာ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။ အဓော ၌။ ဝိဟရတိ၊ ဣ။ (ကိုယ်ခန္ဓာ ဒုတ္တံ သ-

ကောဠာသအားဖြင့် အောက်အထက်ခွဲ၊ ၄-၂၉၀-ရှု။) ဒိဝါ၊ နေ့အခါ၌။ ဝိဟရတိ ယထာ၊ သို့။
 တထာ၊ တူ။ ရတ္တိံ၊ ညဉ့်အခါ၌။ ဝိဟရတိ၊ ၎င်း။ ရတ္တိံ၊ ၌။ ဝိဟရတိ ယထာ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။
 ဒိဝါ၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိဝဇ္ဇေန၊ ဖွင့်အပ်သော။ အပရိယောနဒ္ဓေန၊ မပိတ်ပုံး
 အပ်သော။ စေတသ၊ စိတ်ဖြင့်။ သပ္ပဘာသံ၊ အရောင်အလင်းရှိသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။
 ဘာဝေတိ၊ ပွားများ၏။ (အကြွင်း ဤနည်းအတိုင်း ပေး။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘိက္ခု၊ သည်။ စတုသု၊ ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒေသု၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့ကို။ ဝေ၊ ဤသို့။
 ဘာဝိတေသု ခေါ၊ ပွားများအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဗဟုလိကတေသု၊ အကြိမ်များစွာ
 ပြုအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ အနေကဝိဟိတံ၊ များသောအပြားရှိသော။ ဝါ၊ များသောအပြားတို့
 ဖြင့် စီရင်အပ်သော။ ဣဒ္ဓိဝိခံ၊ ဣဒ္ဓိဝိခအဘိညာဉ်ကို။ ပစ္စနဘောတံ၊ ခံစား၏။ ဧကောပိ၊
 တယောက်တည်းသည်လည်း။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်လျက်။ ဗဟုစာ၊ များသောအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊
 ၎င်း။ ဗဟုစာပိ၊ များသောအပြားရှိသည်လည်း။ ဟုတွာ၊ လျက်။ ဧကော၊ တယောက်တည်းသည်။
 ဟောတိ၊ ၎င်း။ ပ။ ယာဝဗြဟ္မလောကာပိ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။
 ငသံ၊ အလိုအတိုင်း။ ဝတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေနိုင်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘိက္ခု၊ သည်။ စတုသု၊ ကုန်သော။
 ဣဒ္ဓိပါဒေသု၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့ကို။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဘာဝိတေသု ခေါ၊ ပွားများအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဝေ၊
 ဤသို့။ ဗဟုလိကတေသု၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ အာသဝါနံ၊ အာသဝတို့၏။
 ခယာ၊ ကုန်ခန်းခြင်းကြောင့်။ စေတောဝိမုတ္တိံ၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်နှင့်
 ယှဉ်သော သမာဓိကို။ ပညာဝိမုတ္တိံ၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်ပညာကို။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊
 မျက်မှောက်တွေ့မြင်အပ်သော ရုပ်နာမ်တရား၌ပင်လျှင် (မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင်လျှင်)။ သယံ၊
 ကိုယ်တိုင်။ အဘိညာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍။ သစ္စိကတွာ၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊
 ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟရတိတိ၊ နေ၏”ဟု။ (ဝေ၊ ဤအကြံသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။) ဣတိ၊ ဤသို့
 မိန့်တော်မူ၏။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-အယောဂုဋ္ဌသုတ်

၈၃၄။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ ယေန၊ ၌။
 ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္တိံ၊ ၎င်း။) တေန၊ သို့။ ဥပသကံမိ၊ ပြီ။ ဥပသကံမိတွာ၊ ၌။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။
 အဘိဝါဒေတွာ၊ ရှိခိုး၍။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိဒိ၊ ထိုင်နေပြီ။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္ဒော ခေါ၊ သော။
 အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား
 သည်။ ဣဒ္ဓိယာ၊ အဘိညာဉ်တန်ခိုးဖြင့်။ မနောမယေန၊ အဘိညာဉ်စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော။
 ကာယေန၊ နိမ္မိတကိုယ်နှင့်တကွ။ ဗြဟ္မလောကံ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့။ ဥပသကံမိတာ၊ ကပ်ရောက်သည်
 ဟူ၍။ အဘိဇာနာတိ န ခေါတိ၊ သိတော်မူပါသလော (အမှတ်ရတော်မူပါသလော)”ဟူသော။
 ဝေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ မေးလျှောက်ပြီ။ အာနန္ဒ၊ နွာ။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဣဒ္ဓိယာ၊
 ဖြင့်။ မနောမယေန၊ သော။ ကာယေန၊ နှင့်တကွ။ ဗြဟ္မလောကံ၊ သို့။ ဥပသကံမိတာ၊ ဟူ၍။
 အဘိဇာနာမိ ခေါ၊ သိတော်မူ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ဖြေဆိုတော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဘဂဝါ၊ သည်။
 စာတုမဟာဘူတိကေန၊ လေးပါးသော မဟာဘုတ်ရုပ်တို့ကြောင့်ဖြစ်သော။ ဣမိနာ ကာယေန၊
 ဤကိုယ်နှင့်တကွ။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ဖြင့်။ ဗြဟ္မလောကံ၊ သို့။ ဥပသကံမိတာ၊ ဟူ၍။ အဘိဇာနာတိ

ပန၊ သိတော်မူပါသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးလျှောက်ပြန်၏။ အာနန္ဒ၊ နွာ။ အဟံ၊ သည်။ စာတုမဟာဘူတိကေန၊ သော။ ဣမိနာ ကာယေန၊ နှင့်တကွ။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ဖြင့်။ ဗြဟ္မလောကံ၊ သို့။ ဥပသကံမိတာ၊ ဟူ၍။ အဘိဇာနာမိ ခေါ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ဖြေဆိုတော်မူပြန်၏။

ဘန္တေ၊ ရား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ဖြင့်။ မနောမယေန၊ သော။ ကာယေန၊ နှင့်တကွ။ ဗြဟ္မလောကံ၊ သို့။ ဥပသကံမိတံ၊ ကပ်ရောက်ခြင်းငှါ။ ယဉ္ဇ ခေါ၊ သြမာတိ၊ အကြင် စွမ်းနိုင်၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ စာတုမဟာဘူတိကေန၊ သော။ ဣမိနာ ကာယေန၊ နှင့်တကွ။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ဖြင့်။ ဗြဟ္မလောကံ၊ သို့။ ဥပသကံမိတာ၊ ဟူ၍။ ယဉ္ဇ ခေါ၊ အဘိဇာနာတိ၊ အကြင်သိ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ တယံဒိ၊ ထိုစွမ်းနိုင်ခြင်း၊ သိခြင်း ၂-မျိုးသည်။ အစ္စဂိယံ စေတ၊ လက်ဖျစ်ခတ်တီး အံ့ချီးလည်း အံ့ချီးထိုက်ပေ၏။ အပ္ပုတံ စ၊ မဖြစ်စဘူး အဦး အသစ် ဖြစ်လည်းဖြစ်ပေ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်၏။ အာနန္ဒ၊ နွာ။ တထာဂတာ၊ ဘုရားရှင် တို့သည်။ အစ္စဂိယာ စေတ၊ အံ့ချီးလည်း အံ့ချီးထိုက်ကုန်၏။ အစ္စဂိယမေသမနွာဂတာ စ၊ အံ့ချီး ထိုက်သောသဘောနှင့်လည်း ပြည့်စုံကုန်၏။ အာနန္ဒ၊ နွာ။ တထာဂတာ၊ တို့သည်။ အပ္ပုတာ စေတ၊ မဖြစ်စဘူး အဦးအသစ် အထူးလည်းဖြစ်ကုန်၏။ အပ္ပုတမေသမနွာဂတာ စ၊ အဦးအသစ် အထူး ဖြစ်သော သဘောနှင့်လည်း ပြည့်စုံကုန်၏။

အာနန္ဒ၊ နွာ။ ယသ္မိံ သမယေ၊ အကြင်အခါ၌။ တထာဂတော၊ ဘုရားရှင်သည်။ ကာယမ္ပိ၊ ကိုယ်ကိုလည်း။ စိတ္တေ၊ (မဟဂ္ဂုတ်) စိတ်၌။ သမောဒဟတိ၊ တင်ထား၏။ စိတ္တမ္ပိ၊ စိတ်ကိုလည်း။ ကာယေ၊ ကိုယ် (ကရဇကာယ) ၌။ သမောဒဟတိ၊ တင်ထား၏။ သုခသညဉ္ဇ၊ ငြိမ်းအေးချမ်းသာ သော အမှတ်ကို၎င်း။ လဟုသညဉ္ဇ၊ ပေါ့ပါးလျင်မြန်သော အမှတ်ကို၎င်း။ ကာယေ၊ ကိုယ်၌။ သြက္ကမိတွာ၊ သက်ဝင်စေ၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ အာနန္ဒ၊ နွာ၊ တသ္မိံ သမယေ၊ ထိုအခါ၌။ တလောဂတဿ၊ ဘုရားရှင်၏။ ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ လဟုတရော စေတ၊ အလွန်ပေါ့ပါးလျင်မြန် သည်၎င်း။ မုဒုတရော စ၊ အလွန်နူးညံ့သည်၎င်း။ ကမ္မနိယတရော စ၊ အလွန်အမှုပြုခြင်း၌ကောင်း သည်၎င်း။ ပဘာဿရတရော စ၊ အလွန်အရောင်ထွက်သည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။

အာနန္ဒ၊ နွာ၊ ဒိဝသံ၊ တနေပတ်လုံး။ သန္တက္ကော၊ ပူလောင်နေသော။ အယောဂုဋ္ဌော၊ သံခဲ သံတုံးသည်။ လဟုတရော စေတ၊ သည်၎င်း။ မုဒုတရော စ၊ သည်၎င်း။ ကမ္မနိယတရော စ၊ သည်၎င်း။ ပဘာဿရတရော စ၊ သည်၎င်း။ ဟောတိ သေယျထာပိ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ အာနန္ဒ၊ နွာ၊ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ တထာဂတော၊ ဘုရားရှင်သည်။ ကာယမ္ပိ၊ ကိုယ်ကိုလည်း။ စိတ္တေ၊ (မဟဂ္ဂုတ်) စိတ်၌။ သမောဒဟတိ၊ ၏။ စိတ္တမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ကာယေ၊ ကိုယ် (ကရဇ- ကာယ) ၌။ သမောဒဟတိ၊ ၏။ သုခသညဉ္ဇ၊ ငြိမ်းအေးချမ်းသာသောအမှတ်ကို၎င်း။ လဟုသညဉ္ဇ၊ ပေါ့ပါးလျင်မြန်သော အမှတ်ကို၎င်း။ ကာယေ၊ ၌။ သြက္ကမိတွာ၊ သက်ဝင်စေ၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ အာနန္ဒ၊ နွာ။ တသ္မိံ သမယေ၊ ထိုအခါ၌။ တထာဂတဿ၊ ၏။ ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ လဟုတရော စေတ၊ အလွန်ပေါ့ပါး လျင်မြန် သည်၎င်း။ မုဒုတရော စ၊ အလွန်နူးညံ့သည်၎င်း။ ကမ္မနိယတရော စ၊ အလွန်အမှုပြုခြင်း၌ ကောင်းသည်၎င်း။ ပဘာဿရတရော စ၊ အလွန်အရောင် ထွက်သည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။

၁။ သြမာတိတိ ပဟောတိ သက္ကောတိ။ ၂။ သြမာတိတိ အဝမာတိ။ အဝ-ပုဗ္ဗော ဟိ မာ-သဒ္ဓေါ ဘတ္ထိ- အတ္ထောပိ ဟောတိ။ ၃။ ဤပုဒ်သည် အခြားကျမ်းတို့၌ မလာသောကြောင့် အသမ္ဘိန္ဒပုဒ် အသာဓာရဏပုဒ်ဟု ငွေ့ငို၍ ဆို၏။

အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ဌံ။ တထာဂတော၊ သည်။ပ။ ဝိဟရတိ၊ ဧ။ အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ တသ္မိံ သမယေ၊ ဌံ။ တထာဂတဿ၊ ဘုရားရှင်၏။ ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ အပ္ပကသိရေနော၊ မပင်ပန်းသဖြင့်သာလျှင်။ ပထဝိယာ၊ မြေအပြင်မှ။ ဝေဟာသံ၊ ကောင်းကင်သို့။ အဗ္ဘဂ္ဂစ္ဆတိ၊ ပျံတက်နိုင်၏။ သော၊ ထိုဘုရားရှင်သည်။ အနေကဝိဟိတံ၊ များသောအပြားရှိသော။ ဣဒ္ဓိဝိဓံ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်ကို။ ပစ္စန္ဒဘောတိ၊ ခံစား၏။ ဧကောပိ၊ တယောက်တည်းသည်လည်း။ ဟုတွာ၊ လျက်။ ဗဟုဓာ၊ များသောအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဗဟုဓာပိ၊ သည်လည်း။ ဟုတွာ၊ လျက်။ ဧကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ပ။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ဝသံ၊ မိမိအလိုအတိုင်း။ ဝတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေနိုင်၏။

အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ တူလပိစ္စ ဝါ၊ လဲစိုင့်လဲစုသည်၎င်း။ ကပ္ပိသပိစ္စ ဝါ၊ ဝါဂွမ်းစိုင့် ဝါဂွမ်းစုသည်၎င်း။ လဟုကော၊ ပေါ့ပါးသည်ဖြစ်၍။ ဝါတူပါဒါနော၊ လေဟူသောမှီရာရှိသည်ဖြစ်၍။ (လေတိုက်သည် ဖြစ်၍ ဟူလို။) အပ္ပကသိရေနော၊ လွယ်လွယ်ကူကူဖြင့်သာလျှင်။ ပထဝိယာ၊ မှ။ ဝေဟာသံ၊ သို့။ အဗ္ဘဂ္ဂစ္ဆတိ၊ ဧ။ အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ယသ္မိံ သမယေ၊ အကြင်အခါ၌။ တထာဂတော၊ ဘုရားရှင်သည်။ ကာယမ္ပိ၊ ကိုယ်ကိုလည်း။ စိတ္တေ၊ (မဟဂ္ဂုတ်) စိတ်၌။ သမောဒဟတိ၊ တင်ထား၏။ စိတ္တမ္ပိ၊ စိတ်ကိုလည်း။ ကာယေ၊ ကိုယ် (ကရကောယ)၌။ သမောဒဟတိ၊ တင်ထား၏။ သုခသညဉ္စ၊ ငြိမ်းအေးချမ်းသာသောအမှတ်ကို၎င်း။ လဟုသညဉ္စ၊ ပေါ့ပါးလျှင်မြန်သောအမှတ်ကို၎င်း။ ကာယေ၊ ကိုယ်၌။ ဩက္ကမိတွာ၊ သက်ဝင်စေ၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ တသ္မိံ သမယေ၊ ထိုအခါ၌။ တထာဂတဿ၊ ဘုရားရှင်၏။ ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ အပ္ပကသိရေနော၊ မပင်ပန်းသဖြင့်သာလျှင်။ ပထဝိယာ၊ မြေအပြင်မှ။ ဝေဟာသံ၊ ကောင်းကင်သို့။ အဗ္ဘဂ္ဂစ္ဆတိ၊ ပျံတက်နိုင်၏။ သော၊ ထိုဘုရားရှင်သည်။ အနေကဝိဟိတံ၊ များသောအပြားရှိသော။ ဣဒ္ဓိဝိဓံ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်ကို။ ပစ္စန္ဒဘောတိ၊ ခံစား၏။ ဧကောပိ၊ တယောက်တည်းသည်လည်း။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်လျက်။ ဗဟုဓာ၊ များသောအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ပ။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ဝသံ၊ အလိုအတိုင်း။ ဝတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေနိုင်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ဒုတိယံ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ဘိက္ခုသုတ်

ဂဉ္စ။ (စတ္တာရောမေ မှ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ပေးမြဲ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတုန္နံ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဣမေသံ ခေါ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ၊ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ပူးစေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အာသဝါနံ၊ အာသဝတို့၏။ ခယာ၊ ကုန်ခန်းခြင်းကြောင့်။ အနာသဝံ၊ အာသဝမရှိသော။ စေတောဝိမုတ္တိံ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်သောအရဟတ္တဖိုလ် သမာဓိကို။ ပညာဝိမုတ္တိံ၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ပညာကို။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ ယခုဘဝ၌ပင်လျှင်။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ အဘိညာ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့်။ သစ္စိကတွာ၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ၊ ကပ်ရောက်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ဣတိ၊ ဧ။

တတိယံ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-သုဒ္ဓိကသုတ်

၈၃၆။ (ဤသုတ်သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်သက်သက် ဟောသဖြင့် အနက်မထူး။)

စတုတ္ထံ၊ ဝေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ပဌမဖလသုတ်

၈၃၇။ (စတ္တာရောမေမှ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါအထိ ပေးမြဲ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ခေါ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ (ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ သိ-သျှာ ဣ နတ္ထိ၊ မရှိသည်က အခြားသုတ်များ နှင့် ညီသည်။) ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ ခွဲသာလျှင်။ အညာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ပညာ၎င်း။ ဥပါဒိသေသေ၊ ဥပါဒါန် အကြွင်းသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ အနာဂါမိတာ ဝါ၊ အနာဂါမိ၏ ဖြစ်ကြောင်း အနာဂါမိဖိုလ်ပညာ ၎င်း။ ဒိန္နံ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ ဖလာနံ၊ တို့တွင်။ အညတရံ ဖလံ၊ ကို။ ပါဠိကခံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ ဣတိ၊ ၎င်း။

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ဒုတိယဖလသုတ်

၈၃၈။ (စတ္တာရောမေ မှ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ အထိ ပေးမြဲ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတုန္နံ၊ ကုန် သော။ ဣမေသံ ခေါ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ သတ္တာ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဖလာ၊ အကျိုးတို့ကို။ သတ္တာ၊ ကုန်သော။ အာနိသံသာ၊ အာနိသင်တို့ကို။ ပါဠိကခံ၊ အလိုရှိအပ်ကုန်၏။

သတ္တာ၊ ကုန်သော။ ဖလာ၊ တို့သည်။ သတ္တာ၊ ကုန်သော။ အာနိသံသာ၊ တို့သည်။ ကတမေ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်ဘဝ၌သာလျှင်။ ပဋိကစ္စ၊ မသေခင် ကြိုတင်ပြုလုပ် အားထုတ်၍။ အညာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ညာဏ်ကို၊ အာရာဇေတိ၊ ပြီးမြောက်စေနိုင်၏။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ ခွဲ သာလျှင်။ ပဋိကစ္စ၊ ၍။ အညာ၊ ကို။ နော စေ အာရာဇေတိ၊ အကယ်၍ မပြီးမြောက်စေနိုင်အံ့။ အထ၊ ထိုသို့ မပြီးမြောက်စေနိုင်သည်ရှိသော်။ မရဏကာလေ၊ သေခါနီး၌။ အညာ၊ ကို။ အာရာဇေတိ၊ ၎င်း။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ ခွဲသာလျှင်။ ပဋိကစ္စ၊ ၍။ အညာ၊ ကို။ နော စေ အာရာဇေတိ၊ အံ့။ မရဏကာလေ။ ၌။ အညာ၊ ကို။ နော စေ အာရာဇေတိ၊ အံ့။ အထ၊ ထိုသို့ မပြီးမြောက်စေနိုင်သည်ရှိသော်။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ၊ အောက်အဖို့(ကာမဘုံ)၏ အစီးအပွားဖြစ်ကုန်သော။ သံယောဇနာနံ၊ သံယောဇဉ်တို့၏။ ပရိက္ခယာ၊ ကုန်ခြင်းကြောင့်။ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယံ၊ (သုဒ္ဓါဝါသ ဘုံ၌) အသက်တမ်း အလယ်အကြား၌သာလျှင် ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန်စံလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယံ၊ (သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌) အသက်တမ်း အလယ်အကြားကို ကျော်လွန်၍ ကိလေသ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလေ့ရှိသည်။ ဝါ၊ (သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌) သေချိန်နီးသို့ကပ်ရောက်၍ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန်စံလေ့ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယံ၊ ဝိပဿနာကို လွန်စွာအားထုတ်ခြင်းမရှိသည်ဖြစ်၍ အထက်မဂ်ကိုရ၍ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန်စံလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယံ၊ ဝိပဿနာ ကို လွန်စွာအားထုတ်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန်စံလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဥဒ္ဓိသော- တော၊ အထက်(သုဒ္ဓါဝါသဘုံ)၌သာလျှင် မဂ်ရေအယဉ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ အကနိဋ္ဌဂါမိ၊ (ပဋိသန္ဓေ

အားဖြင့်) အကနိဋ္ဌဘုံသို့ ရောက်လေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဇိ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတုန္တံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ခေါ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ -ဗဟုသီကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဖလာ၊ တို့ကို။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဣမေ အာနိသံသာ၊ တို့ကို။ ပါဠိကခါ၊ အပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဇိ။ (အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယ် စသည်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို စာပိုဒ် ၁၈၄-သီလသုတ်၌ ရေးခဲ့ပြီ။ ၅၃၆-၌လည်း ဤသီလသုတ်ကိုပင် ပြန်ညွှန်းသည်။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ပဌမ အာနန္ဒသုတ်

၈၃၉။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ အထ ခေါ၊ ဌံ။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ ယေန၊ ဌံ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဇိ။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ပြီ။ ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ရှိ။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ အဘိဝါဒေတွာ၊ ရှိ။ ဧကမန္တံ၊ ဌံ။ နိသိဒ္ဓိ၊ ထိုင်နေပြီ။ ဧကမန္တံ၊ ဌံ။ နိသိန္ဒော ခေါ၊ ထိုင်နေပြီးသော။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ အရှင်အာနန္ဒာသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို—

“ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဣဒ္ဓိ၊ တန်ခိုးသည်။ ကတမာ န ခေါ၊ အဘယ်နည်း။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်သည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့ကို ပွားစေခြင်းသည်။ ကတမာ၊ နည်း။ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာဂါမိနိ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့ကို ပွားစေခြင်းကိုဖြစ်စေတတ်သော။ ပဋိပဒါ၊ အကျင့်သည်။ ကတမာတိ၊ အဘယ်နည်း” ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ မေးလျှောက်ပြီ။ အာနန္ဒ၊ န္ဒာ။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အနေကဝိဟိတံ၊ သော။ ဣဒ္ဓိဝိဓံ၊ ကို။ ပစ္စန္ဒဘောတိ၊ ဇိ။ ဧကောပိ၊ တယောက်တည်းသည်လည်း။ ဟုတွာ၊ လျက်။ ဗဟုဓာ၊ များသောအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဇိ။ ဗဟုဓာပိ၊ သည်လည်း။ ဟုတွာ၊ လျက်။ ဧကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဇိ။ပ။ ယာဝဗြဟ္မလောကာပိ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ဝသံ၊ အလိုအတိုင်း။ ဝတ္ထေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ အာနန္ဒ၊ န္ဒာ။ အယံ၊ ဤဣဒ္ဓိဝိအဘိညာဉ်ကို။ ဣဒ္ဓိ၊ ဣဒ္ဓိဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

အာနန္ဒ၊ န္ဒာ။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်သည်။ ကတမော စ၊ အဘယ်နည်း။ (ဣဒ္ဓိ၌ ဘုရား၏အမေးမပါ၊ သတိပြုရန်။) အာနန္ဒ၊ န္ဒာ။ ယော မဂ္ဂေါ၊ အကြင်လမ်းစဉ်သည်။ ယာ ပဋိပဒါ၊ အကြင်ကျင့်စဉ်သည်။ ဣဒ္ဓိလာဘာယ၊ ဣဒ္ဓိကိုရခြင်းငှါ။ ဣဒ္ဓိပဋိလာဘာယ၊ ဣဒ္ဓိကိုတဖန်ရခြင်းငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ အာနန္ဒ၊ န္ဒာ။ အယံ၊ ဤလမ်းစဉ် ကျင့်စဉ်ကို။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။

☞ အာနန္ဒ၊ န္ဒာ။ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့ကိုပွားစေခြင်းသည်။ ကတမာ စ၊ အဘယ်နည်း။ အာနန္ဒ၊ န္ဒာ။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဆန္ဒသမာဓိပုဓာနသင်္ခါရသမန္တာဂတံ၊ ဆန္ဒအကြီးအမှူးရှိသော သမာဓိ၊ ပြုလုပ်အားထုတ်သော သမ္ပပ္ပဓာန်ဝိရိယတို့နှင့်ပြည့်စုံသော။ ဣဒ္ဓိပါဒံ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို။ ဘာဝေတိ၊ ပွားစေ၏။ (ဝိရိယ၊ စိတ္တံ၊ ဝိမံသာတို့လည်း ဤနည်း။) အာနန္ဒ၊ န္ဒာ။ အယံ၊ ဤဣဒ္ဓိပါဒ် ၄-ပါးတို့ကို ပွားစေခြင်းကို။ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်ဘာဝနာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။

အာနန္ဒ၊ န္ဒာ။ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာဂါမိနိ၊ သော။ ပဋိပဒါ၊ သည်။ ကတမာ စ၊ နည်း။ အရိယော၊ မြင့်မြတ်ဖြစ်စေသော။ အဋ္ဌဂီကော၊ ရှစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိသော။ အဟမေဝ မဂ္ဂေါ၊ ဤမဂ်သာလျှင်

တည်း။ သေယျထိဒံ၊ အင်္ဂါဂ္ဂုဏ်ပါးရှိသော မဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်) သော အမြင်၎င်း။ပ။ သမ္မာသမာဓိ၊ မဖောက် မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်) သော တည်ကြည်ခြင်း ၎င်းတည်း။ အာနန္ဒ၊ နွှာ။ အယံ၊ ဤအင်္ဂါဂ္ဂုဏ်ပါးရှိသောမဂ်ကို။ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာဂါမိနိ၊ သော။ ပဋိပဒါ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ (ဤသုတ်သည် စာပိုဒ် ၈၃၁ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာသုတ်နှင့် တူ၏။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဂ-ဗုတိယအာနန္ဒသုတ်

၈၄၀။ ကေမန္တံ၊ ဌံ။ နိသိန္တံ ခေါ၊ ထိုင်နေသော။ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ၊ အရှင်အာနန္ဒာကို။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ “အာနန္ဒ၊ နွှာ။ ဣဒ္ဓိ၊ တန်ခိုးသည်။ ကတမာ န ခေါ၊ အဘယ်နည်း။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်သည်။ ကတမော၊ နည်း။ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာဂါမိနိ၊ သော။ ပဋိပဒါ၊ သည်။ ကတမာတိ၊ အဘယ်နည်း” ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဂ္ဂေါ၊ မေးတော်မူပြီ။ သန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ နော၊ တပည့်တော်တို့၏။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ ‘ဘဂဝံမူလကာ၊ မြတ်စွာဘုရား သာလျှင် အရင်းမူလရှိပါကုန်၏။ ဘဂဝံနေတ္တိကာ၊ မြတ်စွာဘုရားသာလျှင် ဆောင်တတ်သူ ရှိပါ ကုန်၏။ပ။

အာနန္ဒ၊ နွှာ။ ဣဓ၊ ဌံ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အနေကဝိဟိတံ၊ များသောအပြားရှိသော။ ဣဒ္ဓိဝိဓံ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်ကို။ ပစ္စနုဘောတိ၊ ခံစား၏။ ဧကောပိ၊ လည်း။ ဟုတု၊ လျက်။ ဗဟုဓာ၊ များသောအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ပ။ ယာဝဠာယုလောကာပိ၊ တိုင်အောင်လည်း။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဝသံ၊ အတိုင်း။ ဝတ္ထတိ၊ ၏။ အာနန္ဒ၊ နွှာ။ အယံ၊ ဤဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်ကို။ ဣဒ္ဓိ၊ တန်ခိုး။ ‘ဣဒ္ဓိ’ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

အာနန္ဒ၊ နွှာ။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ သည်။ ကတမော၊ နည်း။ အာနန္ဒ၊ နွှာ။ ယော မဂ္ဂေါ၊ အကြင် လမ်းစဉ်သည်။ ယာပဋိပဒါ၊ အကြင်ကျင့်စဉ်သည်။ ဣဒ္ဓိလာဘာယ၊ ငှါ။ ဣဒ္ဓိပဋိလာဘာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ၏။ အာနန္ဒ၊ နွှာ။ အယံ၊ ဤလမ်းစဉ် ကျင့်စဉ်ကို။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

အာနန္ဒ၊ နွှာ။ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့ကို ပွားစေခြင်းသည်။ ကတမာ စ၊ နည်း။ အာနန္ဒ၊ နွှာ။ ဣဓ၊ ဌံ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သန္တသမာဓိပုဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊ သော။ ဣဒ္ဓိပါဒံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ပွားစေ၏။ (ဝိရိယ၊ စိတ္တတို့၌လည်း ဤနည်း။) ဝိမိသာသမာဓိပုဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊ သော။ ဣဒ္ဓိပါဒံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ အာနန္ဒ၊ နွှာ။ အယံ၊ ဤဣဒ္ဓိပါဒ် ၄-ပါးတို့ကို ပွားခြင်းကို။ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာ၊ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

အာနန္ဒ၊ နွှာ။ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာဂါမိနိ၊ သော။ ပဋိပဒါ၊ သည်။ ကတမာ စ၊ နည်း။ အဂ္ဂိယော၊ မြတ်သော၊ ဝါ၊ ဖြူစင်သော။ အဋ္ဌဂိကော၊ အင်္ဂါဂ္ဂုဏ်ပါးရှိသော။ အယမေဝ မဂ္ဂေါ၊ ဤမဂ္ဂင် သာလျှင်တည်း။ သေယျထိဒံ၊ အင်္ဂါဂ္ဂုဏ်ပါးရှိသော မဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မဖောက် မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်) သော အမြင်၎င်း။ပ။ သမ္မာသမာဓိ၊

မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်) သော တည်ကြည်ခြင်း ၎င်းတည်း။ အာနန္ဒ၊ နှာ။ အယံ၊ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသောမဂ်ကို။ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာဂါမိနိ၊ သော။ ပဋိပဒါ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤ။

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ပဌမဘိက္ခုသုတ်

၈၄၁။ အထ ခေါ၊ ဌံ။ သမ္ပဟုလာ၊ များစွာကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ယေန၊ ဌံ။ ဘဂဓါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဤ။) တေန၊ သို့။ ဥပသကံမိ သု၊ ချဉ်းကပ်ကြကုန်ပြီ။ ဥပသကံမိတု၊ ဌံ။ ဘဂဝန္တံ၊ ကိ။ အဘိဝါဒေတု၊ ရှိသေစွာရှိခိုးပြီး၍။ ဧကမန္တံ၊ ဌံ။ နိသိဒ္ဓိ သု၊ ထိုင်နေကြကုန်ပြီ။ ဧကမန္တံ၊ ဌံ။ နိသိန္နာ ခေါ၊ ကုန်ပြီးသော၊ တေ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကိ။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ ကတမာ နု ခေါ၊ နည်း။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ သည်။ ကတမော၊ နည်း။ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာ၊ သည်။ ကတမာ၊ နည်း။ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာဂါမိနိ၊ သော။ ပဋိပဒါ၊ သည်။ ကတမာတိ၊ နည်း”ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစုံ၊ မေးလျှောက်ကုန်ပြီ။

ဘိက္ခဝေ တို့။ ဣဓ၊ ဌံ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အနေကဝိဟိတံ၊ သော။ ဣဒ္ဓိဝိဓံ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်ကို။ ပစ္စနုဘောတိ၊ ဤ။ ဧကောပိ၊ သည်လည်း။ ဟုတု၊ လျက်။ ဗဟုဓာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ ပ။ ယာဝဗြဟ္မလောကာပိ၊ လည်း။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဝသံ၊ အတိုင်း။ ဝတ္ထေတိ၊ ဤ။ ဘိက္ခဝေ တို့။ အယံ၊ ဤဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်ကို။ ဣဒ္ဓိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဤ။

ဘိက္ခဝေ တို့။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ သည်။ ကတမော စ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ယော မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ယာ ပဋိပဒါ၊ သည်။ ဣဒ္ဓိလ္လာဘာယ၊ ငှါ။ ဣဒ္ဓိပဋိလာဘာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဤ။ အယံ၊ ဤလမ်းစဉ် ကျင့်စဉ်ကို။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဘိက္ခဝေ တို့။ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာ၊ သည်။ ကတမာ စ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဣဓ၊ ဌံ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊ သော။ ဣဒ္ဓိပါဒံ၊ ကိ။ ဘာဝေတိ၊ ဤ။ ပ။ ဝိမံသာသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊ သော။ ဣဒ္ဓိပါဒံ၊ ကိ။ ဘာဝေတိ၊ ဤ။ ဘိက္ခဝေ တို့။ အယံ၊ ဤဣဒ္ဓိပါဒံ ငှ-ပါးတို့ကို ပူးခြင်းကို။ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဘိက္ခဝေ တို့။ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာဂါမိနိ၊ သော။ ပဋိပဒါ၊ သည်။ ကတမာ စ၊ နည်း။ အရိယော၊ သော။ အဋ္ဌဂိကော၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော။ အယမေဝ မဂ္ဂေါ၊ ဤမဂ်သာလျှင်တည်း။ သေယျထိဒံ၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော မဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန် လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်) သော အမြင်၎င်း။ ပ။ သမ္မာသမာဓိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်) သော တည်ကြည်ခြင်း ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ အယံ၊ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော မဂ်ကို။ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာဂါမိနိ၊ သော။ ပဋိပဒါ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤ။

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ဒုတိယသိက္ခသုတ်

၈၄၂။ (ဤသုတ်၌လည်း မြတ်စွာဘုရားက ရဟန်းများကို မေးသည်သာ ထူး၏။)

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၁-မောဂ္ဂုတ္တာနုသုတ်

၈၄၃။ တတြ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့ကို။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ “ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တံ၊ ထိုငါဘုရားမိန့်တော်မူအံ့သော စကားကို။ ကိံ မညထ၊ အဘယ်သို့ အောက်မေ့ကုန်မည်နည်း။ ကတမေသံ ဓမ္မာနံ၊ အတယ်တရားတို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ပွားများအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မောဂ္ဂုတ္တာနော၊ မည်သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝေမဟိဒ္ဓိကော၊ ဤသို့ ကြီးသော တန်ခိုးရှိသနည်း။ ဝေမဟာနိသံသော၊ ဤသို့ ကြီးသော အာနိသင်ရှိသနည်း။” ဣတိ၊ ဤသို့။ (အာမန္တေသိ၊ ပြီ။) ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ နော၊ တပည့်တော်တို့၏။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ ဘဂဝံမူလကာ၊ မြတ်စွာဘုရားသာလျှင် အရင်းမူလရှိပါကုန်၏။ ဘဂဝံနေတ္ထိကာ၊ မြတ်စွာဘုရားသာလျှင် ဆောင်တတ်သူ ရှိပါကုန်၏။ ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတုနံ၊ ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ပွားများအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မောဂ္ဂုတ္တာနော၊ မည်သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝေမဟိဒ္ဓိကော၊ သည်။ ဝေမဟာနုဘာဝေါ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)

ကတမေသံ စတုနံ၊ အဘယ် ၄-ပါးတို့ကိုနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ၌။ မောဂ္ဂုတ္တာနော၊ မည်သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊ ဆန္ဒ အကြီးအမှူး ရှိသော သမာဓိ၊ ပြုလုပ်အားထုတ်သော သမ္ပပ္ပဓာန် ဝီရိယတို့နှင့် ပြည့်စုံသော။ ဣဒ္ဓိပါဒံ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို။ ဘာဝေတိ၊ ပွားစေ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ၊ ငါ၏။ ဆန္ဒော၊ ဆန္ဒသည်။ အတိလီနော၊ အလွန် တွန့်ဆုတ်သည်။ န စ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လည်း မဖြစ်လတ္တံ့။ အတိပ္ပဂ္ဂဟိတော၊ အလွန် ထက်ကြွ မြောက်ပင့်အပ်သည်။ န စ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ကိုယ်တွင်း၌။ သံခိတ္တော၊ တွန့်တိုသည်။ န စ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ကိုယ်ပြင်ပ၌။ ဝိက္ခိတ္တော၊ ပျံ့လွင့်သည်။ န စ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ပစ္စာပုရေသညီ၊ နောက်ရွေ့ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍လည်း။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ပုရေ၊ ရွေ့၍။ ဝိဟရတိ ယထာ၊ နေသကဲ့သို့။ တထာ၊ ထိုအတူ။ ပစ္စာ၊ နောက်၌။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ပစ္စာ၊ ၌။ ဝိဟရတိ ယထာ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။ ပုရေ၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ အဓော၊ အောက်၌။ ဝိဟရတိ ယထာ၊ သို့။ ဥဒ္ဓံ၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ဥဒ္ဓံ၊ ၌။ ဝိဟရတိ ယထာ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။ အဓော၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ဒိဝါ၊ နေအခါ၌။ ဝိဟရတိ ယထာ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။ ရတ္တိံ၊ ည၌အခါ၌။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ရတ္တိံ၊ ၌။ ဝိဟရတိ ယထာ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။ ဒိဝါ၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိဝဇ္ဇေန၊ ဖွင့်အပ်သော။ အပရိယောနဇ္ဇေန၊ မပိတ်ပုံးအပ်သော။ စေတသာ၊ စိတ်ဖြင့်။ သပ္ပဘာသံ၊ အရောင်အလင်းရှိသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ဘာဝေတိ၊ ပွားများ၏။ (အကြွင်းကို ဤနည်းမိုး၍ ပေး။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတုနံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ခေါ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ မောဂ္ဂုတ္တာနော၊ မည်သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝေမဟိဒ္ဓိကော၊ သည်။ ဝေမဟာနုဘာဝေါ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသဉ္စ ပန ဣဒ္ဓိပါဒါနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ မောဂ္ဂုလ္လာနော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝေ၊ ဤသို့။ အနေကဝိဟိတံ၊ များသော အပြားရှိသော။ ဝါ၊ များသော အပြားထို့ဖြင့် စီရင်အပ်သော။ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ဣဒ္ဓိဝိဓေ အဘိညာဉ်ကို။ ပစ္စနုဘောတိ၊ ခံစား၏။ ဧကောပိ၊ တယောက်တည်း သည်လည်း။ ဟုတု၊ ဖြစ်လျက်။ ဗဟုဓာ၊ များသော အပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဗဟုဓာပိ၊ လည်း။ ဟုတု၊ လျက်။ ဧကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပ။ ယာဝဗြဟ္မလောကာပိ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ဝသံ၊ အလိုအတိုင်း။ ဝတ္ထေတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသဉ္စ ပန ဣဒ္ဓိပါဒါနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ မောဂ္ဂုလ္လာနော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အာသဝါနံ၊ တို့၏။ ဓယာ၊ ကုန်ခြင်းကြောင့်။ စေတောဝိမုတ္တိံ၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်နှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကို။ ပညာဝိမုတ္တိံ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်ပညာကို။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်တွေ့မြင်အပ်သော ရုပ်နာမ်တရား၌ပင်လျှင် (မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင်လျှင်)။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ အဘိညာ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့်သိ၍။ သတ္ထိကတာ၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူ၏။)

ကောဓသမံ၊ တဆယံတရမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၂-တထာဂတသုတ်

ဂဌဌ။ တံတြ ခေါ၊ ခွံ။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့ကို။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ “ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တံ၊ ထို (ငါဘုရားမိန့်တော်မူလတ္တံ့သော) စကားကို။ ကိမညထ၊ အဘယ်သို့ အောက်မေ့ကုန်မည်နည်း။ ကတမေသံ၊ ဓမ္မာနံ၊ အဘယ်တရားတို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ပွားများအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝေမဟိဒ္ဓိကော၊ ဤသို့ကြီးသော တန်ခိုးရှိသနည်း။ ဝေမဟာနုဘာဝေါ၊ ဤသို့ ကြီးသော အာနုဘော်ရှိသနည်း။” ဣတိ၊ ဤသို့။ (အာမန္တေသိ၊ ပြီ။) ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ နော၊ တပည့်တော်တို့၏။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ ဘဂဝံမုလကာ၊ မြတ်စွာဘုရားသာလျှင် အရင်းမူလ ရှိပါကုန်၏။ ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတုန္နံ ခေါ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ၊ ၄-ပါးကုန်သော ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ တထာဂတော၊ သည်။ ဝေမဟိဒ္ဓိကော၊ ဤသို့ ကြီးသော တန်ခိုးရှိတော်မူ၏။ ဝေမဟာနုဘာဝေါ၊ ဤသို့ ကြီးသော အာနုဘော်ရှိတော်မူ၏။

ကတမေသံ စတုန္နံ၊ အဘယ် ၄-ပါးတို့ကိုနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ခွံ။ တထာဂတော၊ သည်။ ဆန္နသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊ ဆန္နကိုအကြီးအမှူးပြု၍ရအပ်သော သမာဓိ သမ္ပပ္ပဓာနံ ဝိရိယ သင်္ခါရတို့နှင့် ပြည့်စုံသော။ ဣဒ္ဓိပါဒံ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို။ ဘာဝေတိ၊ ပွားများ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ၊ ငါ၏။ ဆန္တော၊ သည်။ အတိလိနော၊ အလွန် တွန့်ဆုတ်သည်။ န စ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လည်း မဖြစ်လတ္တံ့ ။ အတိပ္ပဂ္ဂဟိတော၊ အလွန်တက်ကြွ မြောက်ပင် အပ်သည်။ န စ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့ ။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ကိုယ်တွင်း၌။ သံခိတ္တော၊ တွန့်တိုသည်။ န စ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့ ။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ကိုယ်ပြင်ပ၌။ ဝိက္ခိတ္တော၊ ပျံလွင့်သည်။ န စ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့ ။ ပစ္စာပုရေသညိ စ၊ နောက်ရွေ့ဟု အမှတ်

ရှိသည်ဖြစ်၍လည်း။ ဝိဟရတိ၊ ဇါ။ ပုရေ၊ ချေ၌။ ဝိဟရတိ ယထာ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။ ပစ္စာ၊
 နောက်၌။ ဝိဟရတိ၊ ဇါ။ ပစ္စာ၊ ၌။ ဝိဟရတိ ယထာ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။ ပုရေ၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ ဇါ။
 အဓော၊ အောက်၌။ ဝိဟရတိ ယထာ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ ဝိဟရတိ၊ ဇါ။ ဥဒ္ဓံ၊ ၌။
 ဝိဟရတိ ယထာ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။ အဓော၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ ဇါ။ ဒိဝါ၊ နေ၌။ ဝိဟရတိ ယထာ၊ သို့။
 တထာ၊ တူ။ ရတ္တိံ၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ ဇါ။ ရတ္တိံ၊ ၌။ ဝိဟရတိ ယထာ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။ ဒိဝါ၊ ၌။
 ဝိဟရတိ၊ ဇါ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိဝဇ္ဇေန၊ ဖွင့်အပ်သော။ အပရိယောနဗ္ဗေန၊ မပိတ်ဖုံးအပ်သော။
 စေတသ၊ စိတ်ဖြင့်။ သပ္ပဘာသံ၊ အရောင်အလင်းရှိသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ဘာဝေတိ၊ ပွား
 များ၏။ (အကြွင်း ဤနည်းအတိုင်းပေး။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ခေါ၊ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။
 ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ တထာဂတော၊ သည်။ ဝေမဟိဒ္ဓိကော၊ ဤသို့ ကြီးသော တန်ခိုးရှိ
 တော်မူ၏။ ဝေမဟာနုဘာဝေါ၊ ဤသို့ကြီးသော အာနုဘော်ရှိတော်မူ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမေသဉ္စ ပန စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ၊ ဤ ၄-မျိုးကုန်သော ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့ကို။
 ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ တထာဂတော၊ သည်။ အနေကဝိဟိတံ၊
 များသော အပြားရှိသော။ ဝါ၊ များသော အပြားတို့ဖြင့် စီရင်အပ်သော။ ဣဒ္ဓိဝိဓံ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓ
 အဘိညာဉ်ကို။ ပစ္စနုဘာဝတိ၊ ခံစား၏။ ကောပိ၊ သည်လည်း။ ဟုတု၊ ဖြစ်လျက်။ ဗဟုဓာ၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ဇါ။ ပ။ ယာဝဗြဟ္မာလောကာပိ၊ တိုင်အောင်လည်း။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဝသံ၊
 အလိုအတိုင်း။ ဝတ္ထေတိ၊ ဇါ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမေသဉ္စ ပန စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊
 ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ တထာဂတော၊ သည်။ အာသဝါနံ၊ ယိုစီးမှု 'အာသဝ'
 တို့၏။ ခယာ၊ ကုန်ခန်းခြင်းကြောင့်။ အနာသဝံ၊ အာသဝ မရှိသော။ စေတောဝိမုတ္တိံ၊
 ကိလေသာတို့မှ လွတ်ရာ အရဟတ္တဖိုလ် စိတ်နှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကို။ ပညာဝိမုတ္တိံ၊ ကိလေသာ
 တို့မှ လွတ်ရာ အရဟတ္တဖိုလ် ပညာကို။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်တွေ့မြင်အပ်သော ရုပ်နာမ်
 တရား၌ပင်လျှင် (မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင်လျှင်)။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ အဘိညာ၊ ထူးသော
 ဉာဏ်ဖြင့်သိ၍။ သစ္စိကတု၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟရတိ၊ ဇါ။
 ဣတိ၊ ဇါ။

ဒွါဒသမံ၊ တဆယ့်နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

တတိယော၊ သော။ အယောဂုဋ္ဌဝဂ္ဂေါ၊ တည်း။

တဿ၊ ထိုအယောဂုဋ္ဌဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ကား—

မဂ္ဂေါ၊ မဂ္ဂသုတ်၎င်း။ အယောဂုဋ္ဌော၊ အယောဂုဋ္ဌသုတ်၎င်း။ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုသုတ်၎င်း။
 သုဒ္ဓိကဉ္စာပိ၊ သုဒ္ဓိကသုတ်၎င်း။ ဒွေ ဖလာ၊ ပဌမဖလသုတ်၊ ဒုတိယဖလသုတ် ၂-သုတ်
 တို့၎င်း။ ဒွေ စ အာနန္ဒာ၊ ပဌမအာနန္ဒသုတ်၊ ဒုတိယအာနန္ဒသုတ် ၂-သုတ်တို့၎င်း။ ဒုဝေ
 ဘိက္ခု၊ ပဌမဘိက္ခုသုတ်၊ ဒုတိယဘိက္ခုသုတ် ၂-သုတ်တို့၎င်း။ မောဂ္ဂလ္လာနော၊ မောဂ္ဂလ္လာန
 သုတ်၎င်း။ တထာဂတော၊ တထာဂတသုတ်၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၄-ကံပါပေယျာလဝဂ်

၅-အပ္ပမာဒဝဂ်

၆-ဗလကရဏီယဝဂ်

၇-ဇောနာဝဂ်

၈-ဩဇာဝဂ်

☰ ၈၄၅-၈၄၈။ (ဤ ၅-ဝဂ်တို့၌ မဂ္ဂသံယုတ်အတိုင်းပင် ဣဒ္ဓိပါဏ်အစားသွင်း၍ ဟောသည်သာ ထူး၏။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။
ဣဒ္ဓိပါဏသံယုတ္တံ၊ တည်း။

၈-အနုရုဒ္ဓသံပုတ်

၁-ရဟောဂတဝဂ်

၁- ပဌမရဟောဂတသုတ်

၈၉၉။ (ဣဒံ သုတ္တံ၊ ဤပဌမ ရဟောဂတသုတ်ကို။) မေ၊ တပည့်တော် အာနန္ဒာသည်။ ဝေ၊ ဤသို့။ သုတ္တံ၊ ကြားလိုက်ရပါသည်။ ဝါ၊ နာခံမှတ်သား ဆောင်ထားအပ်ပါပြီ။ ဧကံ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ၊ အရှင်အနုရုဒ္ဓါသည်။ သာဝတ္ထိယံ၊ သာဝတ္ထိပြည်၌။ အနာထပိဏ္ဍိကဿ၊ အနာထပိဏ္ဍိကဌေး၏။ အာရာမေ၊ အရံဖြစ်သော။ ဇေတဝနေ၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်၌။ ဝိဟရတိ၊ သီတင်းသုံးတော်မူ၏။ အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ အာယသ္မတော အနုရုဒ္ဓဿ၊ အရှင်အနုရုဒ္ဓါ၏။ ရဟောဂတဿ၊ ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်၌ကပ်တော်မူစဉ်။ ပဋိသလ္လိနဿ၊ တပါးတည်းကိန်းအောင်းတော်မူစဉ်။ “ယေသံ ကေသဉ္စိ၊ အကြင်သူတို့သည်။ စတ္တာရော၊ ၄-ပါးကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို။ ဝိရဒ္ဓါ၊ ချွတ်ချော်စေအပ်ကုန်၏။ ဝါ၊ အားမထုတ်အပ်ကုန်။ တေသံ၊ ထိုသူတို့သည်။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဒုက္ခက္ခယဂါမိ၊ ဆင်းရဲ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ အရိယော၊ မြတ်သော။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်ကို။ ဝိရဒ္ဓေါ၊ ချွတ်ချော်စေအပ်၏။ ယေသံ ကေသဉ္စိ၊ အကြင် သူတို့သည်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့ကို။ အာရဒ္ဓါ၊ အားထုတ်အပ်ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုသူတို့သည်။ သမ္မာ၊ စွာ။ ဒုက္ခက္ခယဂါမိ၊ သော။ အရိယော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ အာရဒ္ဓေါတိ၊ အားထုတ်အပ်၏” ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ စေတသော ပရိဝိတက္ကော၊ စိတ်အကြံသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။

အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော၊ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်သည်။ စေတသ၊ မိမိစိတ်ဖြင့်။ အာယသ္မတော အနုရုဒ္ဓဿ၊ အရှင်အနုရုဒ္ဓါ၏။ စေတောပရိဝိတက္ကံ၊ စိတ်အကြံကို။ အညာယ၊ သိ၍။ ဗလဝါ၊ အားကောင်းသော။ ပုရိသော၊ ယောက်ျားသည်။ သမိဉ္စိတံ၊ ကွေးထားအပ်သော။ ဗဟံ၊ လက်မောင်းကို။ ပသာရေယျ သေယျထာပိ ဝါ၊ ဆန့်လိုက်သကဲ့သို့၎င်း။ ပသာရိတံ၊ ဆန့်ထားအပ်သော။ ဗဟံ၊ ကို။ သမိဉ္စေယျ သေယျထာပိ ဝါ၊ ကွေးလိုက်သကဲ့သို့၎င်း။ ဝေမေဝ၊ ဤအတူသာလျှင်။ အာယသ္မတော အနုရုဒ္ဓဿ၊ အရှင် အနုရုဒ္ဓါ၏။ သမ္မုခေ၊

၁။ အာရဒ္ဓေါတိ ပရိပုဏ္ဏာ၊ ဤနေရာ။ ၂။ အာရဒ္ဓေါ ဟောထံတိ ပရိပုဏ္ဏော ဟောတိ။ သံ-၄ ၃- ၁၀။ အာရဒ္ဓေါ ဟောထံတိ သမ္မုဒိတော ဟောတိ။ တံ ပန သမ္မုဒိနံ ပရိပုရိ ဝေါတိ အာဟ “ပရိပုဏ္ဏော ဟောတိ” တိ။ သံ-၄ ၂- ၄၂။

ဤသံ-၄-၄၂တို့ အထိုအားဖြင့် အာရဒ္ဓါ၌ အာ+ရာဇေတ် သံသိဒ္ဓိအနက်ကြွင်း၊ ထိုအလို ယေသံ ကေသဉ္စိ၊ အကြင်သူတို့၏သန္တာန်၌။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့သည်။ ဝိရဒ္ဓါ၊ ချွတ်ချော်ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုသူတို့၏ သန္တာန်၌။ သမ္မာ၊ စွာ။ ဒုက္ခက္ခယဂါမိ၊ သော။ အရိယော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဝိရဒ္ဓေါ၊ ချွတ်ချော်၏။

ယေသံ ကေသဉ္စိ၊ ၌။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့သည်။ အာရဒ္ဓါ၊ ပြီးမြောက် ပြည့်စုံကုန်၏။ တေသံ၊ ၌။ သမ္မာ၊ စွာ။ ဒုက္ခက္ခယဂါမိ၊ သော။ အရိယော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ အာရဒ္ဓေါ၊ ပြီးမြောက် ပြည့်စုံ၏။ ဟု သမ္မုဒိနံ၊ နောက်နောက် ဝါကျများ၌လည်း ဤနည်း။

မျက်မှောက်၌။ ပါတုရဟောသိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။ အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော၊ သည်။ အာယသ္မန္တ အနုရုဒ္ဓံ၊ ကိ။ “အာဝုသော အနုရုဒ္ဓ၊ ငါရှင်အနုရုဒ္ဓါ။ ကိတ္တာသတာ၊ အဘယ်မျှလောက်သော အတိုင်းအရှည်ဖြင့်။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်းသည်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့ကို။ အာရဒ္ဓါ၊ အားထုတ်အပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိတိ၊ ဖြစ်ကုန်သနည်း”ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ မေးမြန်းပြောဆို၏။

အာဝုသော၊ ငါရှင်(မောဂ္ဂလ္လာန်)။ ဣစ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အာတာပိ၊ ကိလေသာတို့ကို ပူလောင်စေတတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍။ သမ္မဇာနော၊ ဝိပဿနာ ဉာဏ်ပညာဖြင့် ကောင်းစွာသိသည်ဖြစ်၍။ သတိမာ၊ (ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌) အောက်မေ့တတ်သော သတိနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ လောကေ၊ ရုပ်လောက၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ ကို။ ဝိနေယျ၊ ပယ်ဖျောက်၍။ အဇ္ဈတ္တံ ကာယေ၊ မိမိရုပ်အပေါင်းကိုယ်၌။ သမုဒယဓမ္မာနုပဿိ၊ ဖြစ်ခြင်းသဘောကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ အဇ္ဈတ္တံ ကာယေ၊ ၌။ ဝယဓမ္မာနုပဿိ၊ ပျက်ခြင်းသဘောကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ အဇ္ဈတ္တံ ကာယေ၊ ၌။ သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿိ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းသဘောကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။

(ဗဟိဒ္ဓါ ကာယေ ၃-ဌာန၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ကာယေ ၃-ဌာနတို့၌လည်း ဤနည်းပေး။ ဗဟိဒ္ဓါ ကာယေ၊ ပြင်ပသုတပါးရုပ်အပေါင်းကိုယ်၌။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ကာယေ၊ မိမိသုတပါးရုပ်အပေါင်း ကိုယ်၌-ဟု ပေးသည်သာ ထူး၏။)

☞ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ “အပ္ပဋိကူလေ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်မဟုတ်သော ဣဋ္ဌာရုံ၌။ ပဋိကူလသည်၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်အနိဋ္ဌာရုံဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရေယျန္တိ၊ နေလို၏”ဟူ၍။ သစေ အာကခံတိ၊ အကယ်၍ အလိုရှိအံ့။ တတ္ထ၊ ထိုစက်ဆုပ်ဘွယ်မဟုတ်သော ဣဋ္ဌာရုံ၌။ ပဋိကူလသည်၊ စက်ဆုပ် ဘွယ် အနိဋ္ဌာရုံဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေနိုင်၏။

“ပဋိကူလေ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ် အနိဋ္ဌာရုံ၌။ အပ္ပဋိကူလသည်၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်မဟုတ်သော ဣဋ္ဌာရုံဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရေယျန္တိ၊ နေလို၏”ဟူ၍။ သစေ အာကခံတိ၊ အံ့။ တတ္ထ၊ ထိုစက်ဆုပ်ဘွယ် အနိဋ္ဌာရုံ၌။ အပ္ပဋိကူလသည်၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်မဟုတ်သော ဣဋ္ဌာရုံဟု အမှတ် ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေနိုင်၏။

“အပ္ပဋိကူလေ စ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်မဟုတ်သော ဣဋ္ဌာရုံ၌၎င်း။ ပဋိကူလေ စ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ် အနိဋ္ဌာရုံ၌၎င်း။ ပဋိကူလသည်၊ စက်ဆုပ်ဘွယ် အနိဋ္ဌာရုံဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရေယျန္တိ၊ နေလို၏”ဟူ၍။ သစေ အာကခံတိ၊ အံ့။ တတ္ထ၊ ထိုစက်ဆုပ်ဘွယ်မဟုတ်သော ဣဋ္ဌာရုံ၊ စက်ဆုပ် ဘွယ် အနိဋ္ဌာရုံ ၂-ပါး၌။ ပဋိကူလသည်၊ စက်ဆုပ်ဘွယ် အနိဋ္ဌာရုံဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟ- ရတိ၊ ၏။

“ပဋိကူလေ စ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ် အနိဋ္ဌာရုံ၌၎င်း။ အပ္ပဋိကူလေ စ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ် မဟုတ်သော ဣဋ္ဌာရုံ၌၎င်း။ အပ္ပဋိကူလသည်၊ စက်ဆုပ်ဘွယ် မဟုတ်သော ဣဋ္ဌာရုံဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရေယျန္တိ၊ နေလို၏”ဟူ၍။ သစေ အာကခံတိ၊ အံ့။ တတ္ထ၊ ထိုစက်ဆုပ်ဘွယ် အနိဋ္ဌာရုံ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်မဟုတ်သော ဣဋ္ဌာရုံ ၂-ပါး၌။ အပ္ပဋိကူလသည်၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်မဟုတ်သော ဣဋ္ဌာရုံ ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။

“အပ္ပဋိကုလဉ္စ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်မဟုတ်သော ဣဋ္ဌာရုံကို၎င်း။ ပဋိကုလဉ္စ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ် အနိဋ္ဌာရုံကို၎င်း။ တဒုဘယံ၊ ထို ၂-ပါးအပေါင်းကို။ အဘိနိဝဇ္ဇေတွာ၊ ပယ်ရှောင်၍။ ဥပေက္ခကော၊ လျစ်လျူရှုသည်ဖြစ်၍။ သတော၊ အာရုံ၌ရှုမှတ်အောက်မေ့တတ်သည်ဖြစ်၍။ သမ္ပဇာနော၊ ဉာဏ်ပညာဖြင့် ကောဠိစွာသိမြင် ဆင်ခြင်ထုတ်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရေယန္တိ၊ နေလို၏” ဟူ၍။ သစေ အာကခံတိ၊ အံ၊ တတ္ထ၊ ထိုစက်ဆုပ်ဘွယ်မဟုတ်သော ဣဋ္ဌာရုံ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ် အနိဋ္ဌာရုံ ၂-ပါး၌။ ဥပေက္ခကော၊ ၍။ သတော၊ ၍။ သမ္ပဇာနော၊ ၍။ ဝိဟရတိ၊ ၎်။

☞ (ဝေဒနာနုပဿနာ၊ စိတ္တာနုပဿနာ၊ ဓမ္မာနုပဿနာ ဝါကျတို့၌လည်း ဤနည်း ပေးပါလေ။)

အာဝုသော၊ ငါ့ရှင် (မောဂ္ဂလ္လာန်)။ တောဝတာ ခေါ၊ ဤမျှလောက်သော အတိုင်းအရှည်ဖြင့်။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်းသည်။ စတ္တာဓော၊ ၄-ပါးကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို။ အာရဒ္ဓါ၊ အားထုတ်အပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ ဤသို့ အရှင်အနုရုဒ္ဓါက ဖြေဆိုထော်မူ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ၊ သည်။ သုတံ၊ ပြီ။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ဒုတိယရဟောဂတသုတ်

☞ ၉၀၀။ (ဤသုတ်၌ သော သစေ အာကခံတိ စသော ဝါကျမပါသည်သာ ထူးသည်၊ ကြွင်းသော စကားဝါကျသည် ပဌမ ရဟောဂတသုတ်နှင့် တူ၏။)

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-သုတနုသုတ်

၉၀၁။ ကေံ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ၊ သည်။ သာဝတ္ထိယံ၊ ၌။ သုတနုတီရေ၊ သုတနုဆိပ်ကမ်း၌။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ သမ္ပဟုလာ၊ များစွာကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့သည်။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎်။) တေန၊ ထိုအရပ်သို့။ ဥပသကံမိံ သု၊ ချဉ်းကပ်ကုန်ပြီ။ ဥပသကံမိံတွာ၊ ချဉ်းကပ်ပြီး၍။ အာယသ္မတာ အနုရုဒ္ဓေန၊ အရှင်အနုရုဒ္ဓါနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တက။ သုဓမ္မာဒိံ သု၊ နှုတ်ဆက်ခေါ်ပြော ချောနှောမိကုန်ပြီ။ သမ္မောဒနိယံ၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ်ဖြစ်သော။ သာရဏိယံ၊ တသက်ပတ်လုံး အောက်မေ့ထိုက်သော။ ကထံ၊ စကားကို။ ဝိတိသာရေတွာ၊ ပြီးဆုံးစေပြီး၍။ ကေမန္တံ၊ တခုသော အရပ်အဖို့၌။ နိသိဒိံ သု၊ ထိုင်နေကုန်ပြီ။ ကေမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္နာ ခေါ၊ ထိုင်နေကုန်သော။ တေ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓံ၊ အရှင်အနုရုဒ္ဓါကို။ “အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ၊ အရှင်အနုရုဒ္ဓါသည်။ ကတမေသံ ဓမ္မာနံ၊ အဘယ်တရားတို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ပွားများအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မဟာဘိညတံ၊ မြတ်သောအဘိညာဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်သို့။ ပတ္တောတိ၊ ရောက်ပါသနည်း” ဟူသော။ တေံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါဗ္ဗံ၊ မေးလျှောက်ကုန်ပြီ။

အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ အဟံ၊ ငါသည်။ စတုန္တံ ခေါ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ မဟာဘိညတံ၊ သို့။ ပတ္တော၊ ရောက်၏။ ကတမေသံ စတုန္တံ၊ အဘယ် ၄-ပါးတို့နည်း။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။

အဟံ၊ ငါသည်။ အာတာပိ၊ ချ်။ သမ္ပဇာနော၊ ချ်။ သတိမာ၊ ချ်။ လောကေ၊ ရုပ်လောက၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ကိ။ ဝိနေယျ၊ ချ်။ ကာယေ၊ ရုပ်အပေါင်း၌။ ကာယာနုပဿိ၊ ရုပ်အပေါင်း ဟု အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရာမိ၊ ဇိ။ ဝေဒနာသု၊ တို့၌။ ပ။ စိတ္တေ၊ ၌။ ပ။ အာတာပိ၊ ချ်။ သမ္ပဇာနော၊ ချ်။ သတိမာ၊ ချ်။ လောကေ၊ ၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ကိ။ ဝိနေယျ၊ ချ်။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ ဓမ္မာနုပဿိ၊ ချ်။ ဝိဟရာမိ၊ ဇိ။ အာဝုသော၊ တို့။ အဟံ၊ သည်။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ခေါ သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ မဟာဘိညတံ၊ သို့။ ပတ္တော၊ ပြီ။ အာဝုသော၊ တို့။ အဟံ၊ သည်။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ စ ပန သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဟိနံ၊ ယုတ်သော။ ဓမ္မံ၊ အကုသိုလ်တရားကို။ ဟိနတော၊ ယုတ်သောအားဖြင့်။ အပ္ပညာသိံ၊ ထူးသောညာထ်ဖြင့် သိပြီ။ မဇ္ဈိမံ၊ အယုတ်အမြတ်တို့၏ အလယ်၌ဖြစ်သော။ ဓမ္မံ၊ မဟဂ္ဂုတ်တရားရုပ်တရားကို။ မဇ္ဈိမတော။ အလယ်၌ဖြစ်သောအားဖြင့်။ အပ္ပညာသိံ၊ ပြီ။ ပဏီတံ၊ ပြဇာန်းသည်အဖြစ်သို့ ဆောင်အပ်သော။ ဝါ၊ မြတ်သော။ ဓမ္မံ၊ လောကုတ္တရာတရားကို။ ပဏီတတော၊ မြတ်သောအားဖြင့်။ အပ္ပညာသိံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ အနုရုဒ္ဓါက မိန့်ဆိုဖြေကြားတော်မူပြီ။

တတိယံ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ပဌမကဏ္ဍကိသုတ်

၉၀၂။ ဧကံ သမယံ၊ ၌။ အာယသ္မာ စ အနုရုဒ္ဓေါ၊ အရှင်အနုရုဒ္ဓါသည်၎င်း။ အာယသ္မာ စ သာရိပုတ္တော၊ အရှင်သာရိပုတြာသည်၎င်း။ အာယသ္မာ စ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော၊ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်သည်၎င်း။ သာကေတေ၊ သာကေတမြို့၌။ ကဏ္ဍကိဝနေ၊ ဆူးရှိသော သင်းဝင်ပင်တောမြို့၌။ ဝိဟရန္တိ၊ နေကုန်၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ စ သာရိပုတ္တော၊ ရှင် သာရိပုတြာသည်၎င်း။ အာယသ္မာ စ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော၊ ရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်သည်၎င်း။ သာယန္တသမယံ၊ ညနေချမ်းအခါ၌။ ပဋိသလ္လာနာ၊ တပါးတည်း ကိန်းအောင်းရာမှ။ ဝုဋ္ဌိတံ၊ ထတော်မူကုန်သည်ရှိသော်။ ပ။ နိသိဒ္ဓိံ သု၊ ထိုင်နေကုန်ပြီ။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္ဓော ခေါ၊ ထိုင်နေ သော။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓံ၊ ကိ။ “အာဝုသော အနုရုဒ္ဓါ ငါ့ရှင်အနုရုဒ္ဓါ။ သေခေနေ၊ သေခံဖြစ်သော။ (မဂ္ဂဋ္ဌ ၄-ယောက်၊ အောက်ပလဋ္ဌ ၃-ယောက်။) ဘိက္ခုနာ၊ ရဟန်းသည်။ ကံတမေ ဓမ္မာ၊ အဘယ်တရားတို့ကို။ ဥပသမ္ပဇေ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟာ တဗ္ဗာတိ၊ နေထိုင်ကုန်ပါသနည်း” ဟူသော။ ဧတံ၊ ကိ။ အဝေါစ၊ ပြီ။

အာဝုသော သာရိပုတ္တံ၊ တြာ။ သေခေနေ၊ သော။ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့ကို။ ဥပသမ္ပဇေ၊ ချ်။ ဝိဟာတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ (ကတမေ စတ္တာရော စသည် ပေးမြို့။) အာဝုသော သာရိပုတ္တံ၊ တြာ။ သေခေနေ၊ သော။ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဣမေ သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့ကို။ ဥပသမ္ပဇေ၊ ချ်။ ဝိဟာတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ရှင်အနုရုဒ္ဓါက ဖြေဆိုလျှောက်ကြားပြီ။

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ ကဏ္ဍကိဝနေတိ မဟာကရမန္တဝနေ။ ကဏ္ဍကံ ဧတိဿာ အတ္ထိတိ ကဏ္ဍကိ၊ ကရမန္တဝန္တော။ ဩသမိ- ဘာဝါယေက္ခာယ ဣတ္ထိလိင်္ဂနိဒ္ဓေသော၊ တဗ္ဗဟုလတာယ တံ ဝနံ “ကဏ္ဍကိဝနေ” နန္တေ ပညာယိတ္ထံ။ ဝိ။

၅-ဒုတိယကဏ္ဍကိသုတ်

၉၀၃။ (ဤသုတ်၌ အသေခေနေ၊ အသေခဖြစ်သော- ဟု သမ္ပန်ရုံသာ ထူး၏။)

ပဉ္စမံ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-တတိယကဏ္ဍကိသုတ်

၉၀၄။ [ဤသုတ်၌လည်း အဆုံးနိဂုံးတွင်—အာရုသော၊ ငါ့ရှင် (သာရိပုတြာ)။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသဉ္စ ပန သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ ထို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ သဟဿံ လောကံ၊ အတိတ်အနာဂတ် ကမ္ဘာလောက တထောင်ကို။ အဘိဇာနာမိ၊ ထူးသောအားဖြင့် သိနိုင်၏။ (ပစ္စုပ္ပန် ကမ္ဘာလောကတသောင်းကို သိနိုင်၏။) ဤမျှသာ ထူး၏။ ကြွင်းသမျှကား သုတနုသုတ်နှင့် တူ၏။ သုတနုသုတ်၌ ရဟန်းများက မေး၍ ဤသုတ်၌ ရှင်သာရိပုတြာက မေးသည်။ စာပိုဒ် ၃၉၄ လောကသုတ်နှင့် အားလုံးတူ၏။]

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-တဏှာက္ခယသုတ်

၉၀၅။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ပ။ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ၊ သည်။ အာရုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ စတ္တာဓော၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဣမေ သတိပဋ္ဌာနာ၊ ဤသတိပဋ္ဌာန်တို့သည်။ ဘာဝိတာ၊ ဖြစ်စေ အပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလိကတာ၊ အကြိမ်များစွာပြုအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ တဏှာက္ခယာယ၊ တဏှာကုန်ခြင်းငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ (အကြွင်း ပေးမြဲ။) ဧတံ၊ ကို။ အဝေါ၊ ပြီ။

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဂ-သလဋ္ဌာဂါရသုတ်

၉၀၆။ ဧကံ သမယံ၊ ၌။ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ၊ သည်။ သာဝတ္ထိယံ၊ ၌။ သလဋ္ဌာဂါရေ၊ သလဲသားဖြင့် ဆောက်လုပ်သောကျောင်း၌။ ဝါ၊ သလဲပင် ကျောင်းတံခါးဝ၌ တည်ရှိသော ကျောင်း၌။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ တတြ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့ကို။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ပ။ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို— အာရုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ သေယျထာပိ၊ ဥပမာကား။ ဂင်္ဂါနဒီ၊ ဂင်္ဂါမြစ်သည်။ ပါစိနနိန္ဒာ၊ အရှေ့ဘက်သို့ညွတ်သည်။ ပါစိနပေါဏာ၊ အရှေ့ဘက်သို့ကောင်းသည်။ ပါစိနပဗ္ဗာရာ၊ အရှေ့ဘက်သို့ရှိုင်းသည်။ (အထ၊ ဖြစ်ရာ၏။) အထ၊ ထိုဂင်္ဂါမြစ်သို့။ မဟာဇနကာယော၊ များလှစွာသော လူအပေါင်းသည်။ ကုဒါလပိဋကံ၊ ပေါက်တူးခြင်းထောင်းကို။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ “မယံ၊ ငါတို့သည်။ ဣမံ ဂင်္ဂါနဒီ၊ ဤဂင်္ဂါမြစ်ကို။ ပစ္စာနိန္ဒံ၊ အနောက်ဘက်သို့ညွတ်အောင်။ ပစ္စာပေါဏံ၊ အနောက်ဘက်သို့ကောင်းအောင်။ ပစ္စာပဗ္ဗာရံ၊ အနောက်ဘက်သို့ရှိုင်းအောင်။ ဂုရိဿာမာတိ၊ ပြုကုန်အံ့”ဟူ၍။ အာဂစ္ဆေယျ၊ လာရာ၏။ အာရုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ တံ၊ ထိုမေးလတ္တံ့သော စကားကို။ ကံ၊ မညထ၊ အဘယ်သို့ပြောဆိုရမည်ဟု မှတ်ထင်ကြသနည်း။ သော မဟာဇနကာယော၊ ထိုများသောလူအပေါင်းသည်။ ဂင်္ဂါနဒီ၊ ကို။ ပစ္စာနိန္ဒံ၊ အောင်။ ပစ္စာပေါဏံ၊ အောင်။ ပစ္စာပဗ္ဗာရံ၊ အောင်။ ကရေယျ၊ အပိန၊ ပြုနိုင်ရာသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေး၏။ အာရုသော၊

ငါ့ရှင် (အနုရုဒ္ဓါ)။ တေံ၊ ဤအမေးစကားသည်။ နေဝံ ဟိ၊ မသင့်ပါ။ တံ၊ ထိုမပြုနိုင်ခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်(အနုရုဒ္ဓါ)။ ဂင်္ဂါနဒီ၊ သည်။ ပါစိနနိန္ဒာ၊ အရွှေဘက်သို့ညွတ်၏။ ပါစိနပေါကာ၊ အရွှေဘက်သို့ကိုင်၏။ ပါစိနပဗ္ဗာရာ၊ အရွှေဘက်သို့ရှိုင်း၏။ (တသ္မာ၊ ဟိံကြောင့်တည်း။) သာ၊ ထိုက်ဖြစ်ကို။ ပစ္စာနိန္ဒ၊ အောင်။ ပစ္စာပေါက်၊ အောင်။ ပစ္စာပဗ္ဗာရံ၊ အောင်။ ကာတု၊ ပြုခြင်းငှါ။ န သုကရာ၊ လွယ်ကူစွာ မပြုအပ်မပြုနိုင်။ (မလွယ်ကူ ဟူလို။) သော မဟာဇနကာယော၊ ထိုများသောလူအပေါင်းသည်။ ကိလမထဿ၊ ကိုယ်ပင်ပန်းခြင်း၏။ ဝိဿာတဿ၊ စိတ်ပင်ပန်းခြင်း၏။ ယာဝ ဘာဂီ ဝေ စပန၊ အဘို့ရှိရုံသည်သာလျှင်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ရဟန်းတို့က ပြောဆိုကုန်၏။

☞ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ဝေမေဝ ခေါ်၊ ဤအတူသာလျှင်။ စတ္တာရော၊ ၄-ပါးကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနေ၊ တို့ကို။ ဘာဝေန္တံ၊ ပွားစေသော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနေ၊ တို့ကို။ ဗဟုလိကဓောန္တံ၊ အကြိမ်များစွာပြုသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းကို။ ဓာဇာနော ဝါ၊ မင်းတို့သည်၎င်း။ ဓာဇမဟာမတ္တာ ဝါ၊ မင်း၏အမတ်ကြီးတို့သည်၎င်း။ မိတ္တာ ဝါ၊ မိတ်ဆွေတို့သည်၎င်း။ အမစ္စာ ဝါ၊ ကောင်းတူဆိုးဘက်ဖြစ်သော အပေါင်းအသင်း သူငယ်ချင်းတို့သည်၎င်း။ ဉာတိ ဝါ၊ ဆွေမျိုးတို့သည်၎င်း။ သာလောဟိတာ ဝါ၊ သွေးသားတော်စပ်သော သားချင်းတို့သည်၎င်း။ ဘောဂေဟိ၊ စည်းစိမ်တို့ဖြင့်။ အဘိဟဋ္ဌံ၊ ရှေးရှုဆောင်၍။ “အမ္ဘော ပုရိသ၊ အမောင်ယောက်ျား၊ ဟေံ၊ လာလော့။ တေ၊ အရှင်ဘုရား၏။ ဣမေ ကာသာဝါ၊ ဤသင်္ကန်းတို့သည်။ အနုဒယန္တိ ကိံ၊ လောင်မြိုက်နေကုန်သည် မဟုတ်လော။ ဝါ၊ ကိန်းအောင်းတည်နေကုန်သည် မဟုတ်လော။ တံ၊ အရှင်ဘုရားသည်။ မုဏ္ဍော၊ ခေါင်းတုံးဦးပြည်းလျက်။ ကပါလံ၊ ခွက်(သပိတ်)ဖြင့်။ အနုသုဉ္စရသိ ကိံ၊ လှည့်လည်နေရသိသနည်း။ (ဤပုဒ်တို့၌ အမှာကို စာပိုဒ် ၁၆၀ - နဒီသုတ်၌။) ဟေံ၊ လာလော့။ ဟိနာယ၊ ယုတ်သောလူ အဖြစ်သို့။ အာဝတ္တိတာ၊ လည်၍။ ဘောဂေစ၊ စည်းစိမ်တို့ကိုလည်း။ ဘုဉ္စဿ၊ ခံစားလော့။ ပုညာနိ စ၊ ကောင်းမှုတို့ကိုလည်း။ ကရောဟိတိ၊ ပြုလော့” ဟူ၍။ ပဝါရေယျံ၊ ဖိတ်ကုန်ရာ၏။

အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနေ၊ တို့ကို။ ဘာဝေန္တော၊ သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနေ၊ တို့ကို။ ဗဟုလိကဓောန္တော၊ သော။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဝတ၊ စင်စစ်။ သိက္ခံ၊ အဓိသီလသိက္ခာကို။ ပစ္စက္ခာယ၊ စွန့်၍ချ၍။ ဟိနာယ၊ သို့။ အာဝတ္တိဿတိတိ၊ လည်လတ္တံ့ ဟူသော။ တေံ ဌာနံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ တံ၊ ထိုမရှိခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ဟိ၊ အကြင်ကြောင့်။ ယံ တံ စိတ္တံ၊ အကြင်(သတိပဋ္ဌာန်ကို ပွားသော ရဟန်း၏)စိတ်သည်။ ဒိဿရတ္တံ၊ ရှည်မြင့်စွာသောနေ့ညပတ်လုံး။ ဝိဝေကနိန္ဒံ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်၏။ ဝိဝေကပေါက်၊ နိဗ္ဗာန်သို့ကိုင်၏။ ဝိဝေကပဗ္ဗာရံ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ရှိုင်း၏။ တံ၊ ထို (ရဟန်း၏) စိတ်သည်။ ဝတ၊ စင်စစ်။ ဟိနာယ၊ သို့။ အာဝတ္တိဿတိတိ၊ လတ္တံ့ ဟူသော။ တေံ ဌာနံ၊ သည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ (တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်တည်း။) အာဝုသော၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနေ၊ တို့ကို။ ဘာဝေတိ၊ နည်း။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနေ၊ တို့ကို။ ဗဟုလိကဓောတိ၊ နည်း။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ဣဓ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ကာယေ၊ ၌။ ကာယာနုပဿိ၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ ၌။ ပ။ ဝေဒနာသု၊ တို့၌။ ပ။ စိတ္တေ၊ စိတ်၌။ ပ။ အာတာပိ၊ ၌။ သမ္ပဇာနော၊ ၌။ သတိမာ၊ ၌။ လောကေ၊ ၌။ အဘိဇ္ဈာပေါမနဿံ၊ ကို။ ဝိနေယျ၊ ၌။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ ဓမ္မာနုပဿိ၊ ၌။

ဝိဟရတိ၊ ဧ။ အာဝုဋ္ဌော၊ တို့။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနေ၊ တို့ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဧ။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနေ၊ တို့ကို။ ဗဟုလိကဏေတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်အနုရုဒ္ဓါက ပြောဆိုပြီ။

အဋ္ဌမံ၊ ဖွစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-အဗ္ဗပါလိဝနသုတ်

၉၀၇။ ကေံ သမယံ၊ ဌ။ အာယသ္မာ စ အနုရုဒ္ဓေါ၊ သည်၎င်း။ အာယသ္မာ စ သာရိပုတ္တော၊ သည်၎င်း။ ဝေသာလိယံ၊ ဝေသာလီပြည်၌။ အဗ္ဗပါလိဝနေ၊ အဗ္ဗပါလိ၏ ဥယျာဉ်၌။ ဝိဟရန္တိ၊ နေကုန်၏။ အထ ခေါ၊ ဌ။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ သာယန္တသမယံ၊ ညနေချမ်းအခါ၌။ ပဋိသလ္လာနာ၊ တယောက်တည်းကိန်းအောင်းရာမှ။ ဝုဋ္ဌတော၊ ထလျက်။ ပ။ ကေမန္တံ၊ ဌ။ နိသိန္နော ခေါ၊ ထိုင်နေသော။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓံ၊ ကို—

အာဝုဋ္ဌော အနုရုဒ္ဓံ၊ ငါ့ရှင်အနုရုဒ္ဓါ။ တေ၊ သင်၏။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ စက္ခုစသော ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဝိပုသန္နာနိ ခေါ၊ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်ကုန်၏။ မုခဝဏ္ဏော၊ မျက်နှာအဆင်းသည်။ ပရိသုဒ္ဓေါ၊ စင်ကြယ်၏။ ပရိယောဒါတော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ပြုစင်၏။ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ၊ သည်။ ကတမေန ဝိဟာရေန၊ အဘယ်သို့သော နေခြင်းဖြင့်။ တေရဟိ၊ ယခုအခါ၌။ ဗဟုလံ၊ များစွာ။ ဝိဟရတိတိ၊ နေသနည်းဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

အာဝုဋ္ဌော၊ ငါ့ရှင် (သာရိပုတြာ)။ အဟံ၊ ငါသည်။ စတုသု ခေါ၊ လေးပါးကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနေသု၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့၌။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တော၊ ကောင်းစွာတည်နေသော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍။ တေရဟိ၊ ဌ။ ဗဟုလံ၊ စွာ။ ဝိဟရာမိ၊ နေ၏။ ကတမေသု စတုသု၊ အဘယ်လေးပါး တို့၌နည်း။ အာဝုဋ္ဌော၊ ငါ့ရှင်(သာရိပုတြာ။) ဣမံ၊ ဌ။ အဟံ၊ ငါသည်။ အာတာပီ၊ ကိလေသာ တို့ကို လောင်ကျွမ်းစေတတ်သော လူ့လရှိသည်ဖြစ်၍။ သမ္ပဇာနော၊ သမ္ပဇညပညာဖြင့် ကောင်းစွာ သိမြင် ရှုဆင်ခြင်သည်ဖြစ်၍။ သတိမာ၊ သိမ်းဆည်းတတ်သော သတိရှိသည်ဖြစ်၍။ လောကေ၊ ဌ။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ သူများစည်းစိမ်ကို ကြံဖန်ခြင်း နှလုံးမသာခြင်းကို။ ဝိနေယျ၊ ပယ်ဖျောက်၍။ ကာယေ၊ ဌ။ ကာယာနုပဿိ၊ ၍။ ဝိဟရာမိ၊ ဧ။ ဝေဒနာသု၊ တို့၌။ ပ။ စိတ္တေ၊ ဌ။ ပ။ အာတာပီ၊ ၍။ သမ္ပဇာနော၊ ၍။ သတိမာ၊ ၍။ လောကေ၊ ဌ။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ကိ။ ဝိနေယျ၊ ၍။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ ဓမ္မာနုပဿိ၊ ၍။ ဝိဟရာမိ၊ ဧ။ အာဝုဋ္ဌော၊ ငါ့ရှင်(သာရိပုတြာ)။ အဟံ၊ သည်။ စတုသု၊ ကုန်သော။ ဣမေသု ခေါ၊ သတိပဋ္ဌာနေသု၊ တို့၌။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တော၊ ၍။ တေရဟိ၊ ဌ။ ဗဟုလံ၊ စွာ။ ဝိဟရာမိ၊ ဧ။ အာဝုဋ္ဌော၊ ငါ့ရှင် (သာရိပုတြာ)။ ယော သော ဘိက္ခု၊ အကြင် ရဟန်းသည်။ အရဟံ၊ ကိလေသာတို့မှဝေး၏။ ဝိကာသဝေါ၊ ကုန်ခန်းသောအာသဝရှိ၏။ 'ဝုသိတာဝါ၊ (မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယကို) ကျင့်သုံးပြီးပြီ။ ကတကရဏိယော၊ ပြုအပ်ပြီးသော မဂ်ကိစ္စရှိ၏။ ဩဟိတဘာရော၊ ချထားအပ်ပြီးသော ခန္ဓာဝန် စသည်ရှိ၏။ အနုပ္ပတ္တသဒတ္တော၊ အစဉ်ရောက် အပ်ပြီးသော ကိုယ်ကျိုး (အရဟတ္တဖိုလ်) ရှိ၏။ ပရိက္ခိကာဝသယောဇနော၊ ကုန်ပြီးသောဘဝ အနှောင်အဖွဲ့ရှိ၏။ သမ္မာံ၊ ကောင်းစွာ။ အညာ၊ သိ၍။ ဝိမုတ္တော၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်၏။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ စတုသု၊ ကုန်သော။ ဣမေသု သတိပဋ္ဌာနေသု၊ တို့၌။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တော၊ ၍။ ဗဟုလံ၊ စွာ။ ဝိဟရတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ရှင်အနုရုဒ္ဓါကပြောဆို၏။

အာဝုသော၊ ငါ့ရှင် (အနုရုဒ္ဓါ)။ ယေ မယံ၊ အကြင်ငါတို့သည်။ အာသဘိ*၊ (မိမိ၏ရဟန္တာ ဖြစ်ကြောင်းကို ပြတတ်သဖြင့်) မြတ်သော။ ဝါစံ၊ စကားကို။ ဘာသမာနံဿ၊ မိန့်တော်မူသော။ အာယသ္မတော အနုရုဒ္ဓဿ၊ အရှင်အနုရုဒ္ဓါ၏။ သမ္ပုခါဝ၊ မျက်မှောက်၌သာလျှင်။ အဏှမ္မာ၊ ကြားနာကြကုန်ပြီ။ တေသံ နော၊ ထိုငါတို့၏။ ဝတ၊ စင်စစ်။ လာဘာ၊ ကောင်းမြတ်သော လာဘ်တို့တည်း။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင် (အနုရုဒ္ဓါ)။ တေသံ နော၊ ထိုငါတို့၏။ ဝတ၊ စင်စစ်။ သုလဒ္ဓံ၊ ကောင်းစွာရအပ်သော ရဟန်းအဖြစ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ရှင်သာရိပုတြာက ပြောဆို၏။

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ဗာဠုဂီလာနသုတ်

၉၀၈။ ဧကံ သမယံ၊ ၌။ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ၊ သည်။ သာဝတ္ထိယံ၊ ၌။ အန္ဓဝနံသ္မိ*၊ အန္ဓတော၌။ အာဗာဓိကော၊ အနာရောဂါရှိသည်ဖြစ်၍။ ဒုက္ခိတော၊ ဆင်းရဲဝေဒနာရှိသည်ဖြစ်၍။ ဗာဠုဂီလာနော၊ ပြင်းထန်သော နာဖျားခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ သမ္ပဟုလာ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့သည်။ ယေန၊ ၌။ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ၊ သည်။ (အတ္ထိ ၏။) တေန၊ သ္မိ။ ဥပသကံမိ သု၊ ချဉ်းကပ်ကုန်ပြီ။ ဥပသကံမိတွာ၊ ၌။ အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓံ၊ ကိ—

ကတမေန ဝိဟာရေန၊ အဘယ်သို့သောနေခြင်းဖြင့်။ ဝိဟရတော၊ နေသော။ အာယသ္မတော အနုရုဒ္ဓဿ၊ အရှင်အနုရုဒ္ဓါ၏ (သန္တာန်၌)။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ သာရိရိကာ၊ ကိုယ်၌စွဲကပ် ကုန်သော။ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည်။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ပရိယာဒါယ၊ ကုန်ခန်းစေ၍။ န တိဋ္ဌန္တိတိ၊ မတည်ကုန်သနည်း ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစုံ၊ ဆိုကုန်ပြီ။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ စတုသု ခေါ၊ ၎-ပါးကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနေသု၊ တို့၌။ သုပ္ပတိဋ္ဌတစိတ္တဿ၊ ကောင်းစွာ တည်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတော၊ နေသော။ မေ ငါ၏ (သန္တာန်၌)။ သာရိရိကာ၊ ကုန်သော။ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ၊ တို့သည်။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပရိယာဒါယ၊ ၌။ န တိဋ္ဌန္တိ၊ မတည်ကုန်။ ကတမေသု စတုသု၊ အဘယ် ၎-ပါးတို့နည်း။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ဣမ၊ ၌။ အဟံ၊ ငါသည်။ ကာယေ၊ ၌။ ကာယာနုပဿိ၊ ၌။ ဝိဟရာမိ၊ ၏။ပ။ ဝေဒနာသု၊ တို့၌။ပ။ စိတ္တော၊ စိတ်၌။ပ။ အာတပီ၊ ၌။ သမ္ပဇာနော၊ ၌။ သတိမာ၊ ၌။ လောကော၊ ၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ကို။ ဝိနေယျ၊ ၌။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ ဓမ္မာနုပဿိ၊ ၌။ ဝိဟရာမိ၊ ၏။ အာဝုသော၊ တို့။ စတုသု၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနေသု၊ တို့၌။ သုပ္ပတိဋ္ဌတစိတ္တဿ၊ ၌။ ဝိဟရတော၊ နေသော။ မေ ငါ၏ (သန္တာန်၌)။ ဥပ္ပန္နာ၊ ကုန်သော။ သာရိရိကာ၊ ကုန်သော။ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ၊ တို့သည်။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပရိယာဒါယ၊ ၌။ န တိဋ္ဌန္တိ၊ မတည်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ရှင်အနုရုဒ္ဓါက မိန့်တော်မူ၏။

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ပဌမော၊ သော။ ရဟောဂတဝဂ္ဂေါ၊ တည်း။

တဿ၊ ထိုရဟောဂတဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ကား—

ရဟောဂတေန၊ ရဟောဂတသဒ္ဓါဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ဟောအပ်ကုန်သော။ ဒွေ၊ ပဌမံရဟော ဂတသုတ်၊ ဒုတိယရဟောဂတသုတ် ၂-သုတ်တို့၎င်း။ သုတနု၊ သုတနုသုတ်၎င်း။ တယော ကဏ္ဍကံ၊ ပဌမကဏ္ဍကံသုတ်၊ ဒုတိယကဏ္ဍကံသုတ်၊ တတိယကဏ္ဍကံသုတ် ၃-သုတ်တို့၎င်း။

တဏှာက္ခယသလဋ္ဌာဂါရံ၊ တဏှာက္ခယသုတ်၊ သလဋ္ဌာဂါရသုတ်၎င်း။ အဗ္ဗပါလိ ၈၊ အဗ္ဗပါလိ သုတ်၎င်း။ ဂိလာနံ၊ ဂိလာနသုတ်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၂-ဒုတိယဝဂ်

၁-ကပ္ပသဟဿသုတ်

၉၀၉။ ဧကံ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ၊ အရှင်အနုရုဒ္ဓါသည်။ သာဝတ္ထိယံ၊ ၌။ အနာထပိဏ္ဍိကဿ၊ အနာထပိဏ္ဍိကဿ။ အာရာမေ၊ အရံဥယျာဉ်ဖြစ်သော။ ဇေတဝနေ၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ သမ္ပဟုလာ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသကံမိ သု၊ ချဉ်းကပ်ကြကုန်ပြီ။ ဥပသကံမိတု၊ ၌။ အာယသ္မတာ အနုရုဒ္ဓေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိ၊ တကု။ပ။ ကေမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္နာ ခေါ၊ ကုန်သော။ တေ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓံ၊ ကို။ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ၊ သည်။ ကတမေသံ ဓမ္မာနံ၊ အဘယ် တရားတို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ပွားစေအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ အကြိမ် များစွာပြုအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မဟာဘိညတံ၊ မြတ်သောအဘိညာဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်သို့။ ပတ္တောတိ၊ ရောက်ပါသနည်းဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစုံ၊ မေးလျှောက် ကုန်ပြီ။ အာဝုသော၊ တို့။ အဟံ၊ ငါသည်။ စတုန္နံ ခေါ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ပွားအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ အကြိမ် များစွာ ပြုအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မဟာဘိညတံ၊ မြတ်သော အဘိညာဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်သို့။ ပတ္တော၊ ရောက်၏။ ကတမေသံ စတုန္နံ၊ အဘယ် ၄-ပါးတို့နည်း။ အာဝုသော၊ ငါရှင်တို့။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌။ အဟံ၊ ငါသည်။ ကာယေ၊ ၌။ ကာယာနုပဿိ၊ ၌။ ဝိဟရာမိ၊ ၏။ပ။ ဝေဒနာသု၊ တို့၌။ပ။ စိတ္တေ၊ စိတ်၌။ပ။ အာရာပိ၊ ကိလေသာတို့ကို လောင်ကျွမ်းစေတတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍။ သမ္ပဇာနေ၊ ကောင်းစွာသိမြင် ဉာဏ်ဖြင့်ဆင်ခြင် သည်ဖြစ်၍။ သတိမာ၊ သတိနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ လောကေ၊ ၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို။ ဝိနေယျ၊ ပယ်ဖျောက်၍။ ဓမ္မေသု၊ လောကီတရားတို့၌။ ဓမ္မာနုပဿိ၊ လောကီတရားဟု အဖန်ဖန်ရှုသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရာမိ၊ နေ၏။ အာဝုသော၊ တို့။ အဟံ၊ ငါသည်။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ခေါ၊ သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ ဤသတိပဋ္ဌာန်တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ မဟာဘိညတံ၊ သို့။ ပတ္တော၊ ရောက်၏။ အာဝုသော၊ တို့။ အဟံ၊ သည်။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသဉ္စ ပန သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ကပ္ပသဟဿံ၊ အတိတ်အနာဂတ် ကမ္ဘာလောကတထောင်ကို။ အနုဿရာမိ၊ အောက်မေ့နိုင်၏။ ဣတိ၊ ၏။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ဣဒ္ဓိဝိသေုတ်

၉၁၀။ အာဝုသော၊ ငါရှင်တို့။ အဟံ၊ သည်။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသဉ္စ ပန သတိ- ပဋ္ဌာနာနံ၊ ဤသတိပဋ္ဌာန်တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ အနုက-

ဝိဟိတံ၊ သော။ ဣဒ္ဓိဝိဓံ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်ကို။ ပစ္စနုဘောမိ၊ ခံစား၏။ ဧကောပိ၊ တယောက် တည်းသည်လည်း။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်လျက်။ ဗဟုဓာ၊ များသောအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ပြစ်၏။ ပ။ ယာဝဗြဟ္မလောကာပိ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ဝသံ၊ မိမိအလို အတိုင်း။ ဝတ္ထေတိ၊ ဖြစ်စေနိုင်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ရှင်အနုရုဒ္ဓါက ပြောဆို၏။

ဓုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ဒိဗ္ဗသောတသုတ်

၉၁။ အာဝုသော၊ တို့။ အဟံ၊ သည်။ စတုနံ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဣမေသဉ္စ ပန သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ ဤ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဝိသုဒ္ဓါယ၊ အထူး သဖြင့် စင်ကြယ်သော။ အတိက္ကန္တမာနုသိကာယ၊ လူတို့၏ ပကတိနားဖြင့် ကြားနိုင်သည်ကို လွန်သော။ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ၊ ဒိဗ္ဗသောတ အဘိညာဉ်သဘောဖြင့်။ ဒိဗ္ဗေ စ၊ နတ်၌ ဖြစ်သော အသံတို့၎င်း။ မာနုသေ စ၊ လူ၌ဖြစ်သော အသံတို့၎င်း။ ဥဘော၊ ၂-မျိုးကုန်သော။ သဒ္ဓေ၊ အသံတို့ကို။ သုဏာမိ၊ ကြား၏။ ယေ၊ အကြင်အသံတို့သည်။ ဒုရေ စ၊ ဝေးလည်း ဝေးကုန်၏။ သန္တိကေ စ၊ နီးလည်းနီးကုန်၏။ (ဒုရေ သန္တိကေ ၂-ပုဒ် နိပါတ်ကြံ။ တေ၊ ထိုအသံ တို့ကို။ သုဏာမိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ ၎င်း။

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-စေတောပရိယသုတ်

၉၂။ အာဝုသော၊ တို့။ အဟံ၊ သည်။ စတုနံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသဉ္စ ပန သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ပရသတ္တာနံ၊ တပါးသော သတ္တဝါ တို့၏။ ပရပုဂ္ဂလာနံ၊ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ စေတော၊ စိတ်ကို။ စေတသာ၊ မိမိစိတ်ဖြင့်။ ပရိစ္စ၊ ပိုင်းခြား၍။ ပဇာနာမိ၊ သိ၏။ သဗ္ဗဂံ၊ ဗုဒ္ဓနှင့်တကွဖြစ်သော။ စိတ္တံ ဝါ၊ လောဘမူ စိတ်ကိုလည်း။ “သဗ္ဗဂံ၊ သော။ စိတ္တန္တိ၊ လောဘမူစိတ်” ဟူ၍။ ပဇာနာမိ၊ ၎င်း။ ပ။ အဝိမုတ္တံ၊ ကိလေသာတို့မှ မလွတ်သော။ စိတ္တံ ဝါ၊ လောကီစိတ်ကိုလည်း။ “အဝိမုတ္တံ၊ သော။ စိတ္တန္တိ၊ လောကီစိတ်” ဟူ၍။ ပဇာနာမိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ၎င်း။

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ဌာနသုတ်

၉၃။ အာဝုသော၊ တို့။ အဟံ၊ သည်။ စတုနံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသဉ္စ ပန သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဌာနဉ္စ၊ အကြောင်းဟုတ်သည်ကို လည်း။ ဌာနတော၊ အကြောင်းဟုတ်သောအားဖြင့်။ အဋ္ဌာနဉ္စ၊ အကြောင်းမဟုတ်သည်ကိုလည်း။ အဋ္ဌာနတော၊ အကြောင်းမဟုတ်သောအားဖြင့်။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ ပဇာနာမိ၊ သိ၏။ ဣတိ၊ ၎င်း။

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ကမ္မသမာဒါနသုတ်

၉၁၄။ အာဝုသော၊ တို့။ အဟံ၊ သည်။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသဉ္စ ပန သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်နာနံ၊ အတိတ် အနာဂတ်ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော။ ကမ္မသမာဒါနာနံ၊ ဆောက်တည်အပ်သော ကံတို့၏။ ဌာနသော၊ အရာအားဖြင့်။ ဟေတုသော၊ အကြောင်းအားဖြင့်။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ပဇာနာမိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ၎င်း။

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-သဗ္ဗတ္ထဂါမိနိသုတ်

၉၁၅။ အာဝုသော၊ တို့။ အဟံ၊ သည်။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသဉ္စ ပန သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗတ္ထဂါမိနိပုဂ္ဂိုလံ၊ အလုံးစုံသော ကတိအဂတိသို့ ရောက်စေတတ်သော အကျင့်မြတ်ကို။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ပဇာနာမိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ၎င်း။

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-နာနာဓာတုသုတ်

၉၁၆။ အာဝုသော၊ တို့။ အဟံ၊ သည်။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသဉ္စ ပန သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ အနေကဓာတုနာနာဓာတုလောကံ၊ များစွာသော ဓာတ်၊ အသီးသီးသော ဓာတ်လောကကို။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ပဇာနာမိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ၎င်း။

အဋ္ဌမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-နာနာဓိမုတ္တိသုတ်

၉၁၇။ အာဝုသော၊ တို့။ အဟံ၊ သည်။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသဉ္စ ပန သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ နာနာဓိမုတ္တိကတံ၊ အသီးသီး နှလုံးသွင်း ချီသည်၏အဖြစ်ကို။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ပဇာနာမိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ၎င်း။

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တသုတ်

၉၁၈။ အာဝုသော၊ တို့။ အဟံ၊ သည်။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသဉ္စ ပန သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ပရသတ္တာနံ၊ တပါးသော သတ္တဝါ တို့၏။ ပရပုဂ္ဂလာနံ၊ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တံ၊ သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေ နှင့် ရင့် အဆင့်ဆင့်ကို။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ပဇာနာမိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ၎င်း။

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၁-ဈာနာဒိသုတ်

၉၁၉။ အာဝုသော၊ တို့။ အဟံ၊ သည်။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသဉ္စ ပန သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဈာနဝိမောက္ခသမာဓိသမာပတ္တိနံ၊ ဈာနံ၊ ဝိမောက္ခ၊ သမာဓိ၊ သမာပတ်တို့၏။ သံကိလေသံ၊ ညစ်နွမ်းခြင်းကို။ ဝေါဒါနံ၊ ပြုစင်ခြင်းကို။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ ထခြင်းကို။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ပဇာနာမိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ၎င်း။

ကောဒသမံ၊ တဆယ့်တခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၂-ပုဗ္ဗေနိဝါသသုတ်

၉၂၀။ အာဝုသော၊ တို့။ အဟံ၊ သည်။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသဉ္စ ပန သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ အနေကဝိဟိတံ၊ များသောအပြား ရှိသော။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊ ရွေး၌ နေဘူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို။ အနုဿရာမိ၊ အဖန်ဖန် အောက်မေ့ နိုင်၏။ သေယျထိဒံ၊ အဘယ်မျှလောက်သောခန္ဓာအစဉ်ကို။ (အနုဿရတိ၊ နည်း။) ကေမိ ဇာတိံ၊ တဘဝကို၎င်း။ ဒေဝပိ ဇာတိယော၊ ၂-ဘဝတို့ကို၎င်း။ ပ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သာကာရံ၊ အခြင်းအရာနှင့် ဟက္ခဖြစ်သော။ သဉ္စဒေသံ၊ ညွှန်းပြဘွယ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ အနေကဝိဟိတံ၊ သော။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊ ကို။ အနုဿရာမိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ၎င်း။

ဒွါဒသမံ၊ တဆယ့်နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၃-ဒိဗ္ဗစက္ခုသုတ်

၉၂၁။ အာဝုသော၊ တို့။ အဟံ၊ သည်။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသဉ္စ ပန သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဝိသုဒ္ဓေန၊ သော။ အတိက္ကန္တမာ- နုသကေန၊ လူတို့၏ပကတိ မျက်စိအမြင်ကို လွန်သော။ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ်ဖြင့်။ စဝမာနေ၊ စုတေဆဲကုန်သော။ ဥပပဇ္ဇမာနေ၊ ပဋိသန္ဓေနေဆဲကုန်သော။ သတ္ထေ၊ သတ္ထဝါတို့ကို။ ပဿာမိ၊ မြင်နိုင်၏။ ပ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိသုဒ္ဓေန၊ သော။ အတိက္ကန္တမာနုသကေန၊ သော။ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ယထာကမ္မူပဂေ၊ အကြင်အကြင် ကံရှိတိုင်း ကပ်ရောက်ကုန်သော။ သတ္ထေ၊ တို့ကို။ ပဇာနာမိ၊ သိနိုင်၏။ ဣတိ၊ ၎င်း။

တေရသမံ၊ တဆယ့်သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၄-အာသဝက္ခယသုတ်

၉၂၂။ အာဝုသော၊ တို့။ အဟံ၊ သည်။ စတုန္နံ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဣမေသဉ္စ ပန သတိပဋ္ဌာ- နာနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ အာသဝါနံ၊ အာသဝတို့၏။ ခယာ၊ ကုန်ခြင်းကြောင့်။ အနာသဝံ၊ အာသဝမရှိသော။ စေတောဝိမုတ္တိံ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်ရာအရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိကို။ ပညာဝိမုတ္တိံ၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်ပညာကို။

ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်ဘဝ၌သာလျှင်။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ အဘိညာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်။
သစ္စိကတော၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟရာမိ၊ နေနိုင်၏။ ဣတိ၊ ဤ။

ဓုဒ္ဓသမံ၊ တဆယ့်လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဒုတိယော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ တည်း။

တဿ၊ ထိုဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ကား—

မတဘိညာ၊ မဟာဘိညာခေါ် ကပ္ပသဟဿသုတ်၎င်း။ ဣဒ္ဓိ၊ ဣဒ္ဓိဝိသုတ်၎င်း။ ဒိဗ္ဗံ၊
ဒိဗ္ဗသောတသုတ်၎င်း။ စေတောပရိယံ၊ စေတောပရိယသုတ်၎င်း။ ဌာနံ၊ ဌာနသုတ်၎င်း။
ကမ္မံ၊ ကမ္မသမာဒါနသုတ်၎င်း။ သဗ္ဗတ္ထဓာတုမိမုတ္တိ၊ သဗ္ဗတ္ထဂါမိနိသုတ်၊ နာနာဓာတုသုတ်၊
နာနာမိမုတ္တိသုတ်၎င်း။ ဣန္ဒြိယံ၊ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တသုတ်၎င်း။ ဈာနံ၊ ဈာနာဒိသုတ်၎င်း။
တိဿော ဝိဇ္ဇာ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသသုတ်၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုသုတ်၊ အာသဝက္ခယသုတ်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသည်
တည်း။

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။

အနုရုဒ္ဓသံယုတ္တံ၊ တည်း။

၉-ဈာန်သံယုတ်

၁-ကံပါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂-ဈာန်သံယုတ်

၉၂၃-၉၃၄။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ တတြ ခေါ၊ ဌံ။ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဈာန်၊ ဈာန်တို့သည်။
 ဣမေ စတ္တာရော၊ ဤ ၄-ပါးတို့တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း
 သည်။ ကာမေဟိ၊ ဝတ္ထုကာမ၊ ကိလေသကာမတို့မှ။ ဝိဝိစ္စေဝ၊ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင်။ အကု-
 သလေဟိ မေမ္မဟိ၊ အကုသိုလ်တရားတို့မှ။ ဝိဝိစ္စ ဝေ၊ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင်။ သဝိတက္ကံ၊ ဝိတက်
 နှင့်လည်းတကွ ဖြစ်သော။ သဝိစာရံ၊ ဝိစာရနှင့်လည်းတကွ ဖြစ်သော။ ဝိဝေကဗံ၊ နိဝရဏတို့မှ
 ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ ပီတိသုခံ၊ ဖရဏာပီတိ၊ စေတသိကသုခရှိသော။ ပဌမံ ဈာန်၊
 ပဌမဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ၊ ဝိတက်၊ ဝိစာရတို့၏။
 ဝပသမာ၊ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ နိယကဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌။ စေတသော၊ စိတ်ကို။ သမ္ပသာဒနံ၊
 ကြည်စေတတ်သော။ စေတသော၊ စိတ်၏။ ဧကောဒိဘာဝံ၊ မြတ်သည်ဖြစ်၍ပွားစေတတ်သော
 သမာဓိကိုဖြစ်စေတတ်သော။ အဝိတက္ကံ၊ ဝိတက်လည်းမရှိသော။ အဝိစာရံ၊ ဝိစာရလည်းမရှိသော။
 သမာဓိဗံ၊ ပဌမဈာန်သမာဓိကြောင့်ဖြစ်သော။ ပီတိသုခံ၊ ဖရဏာပီတိ၊ စေတသိကသုခရှိသော။
 ဒုတိယံ ဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၍။ ဝိဟရတိ၊ ၍။ ပီတိယာ စ၊ ပီတိကိုလည်း။
 ဝိရာဂါ၊ စက်ဆုပ်ခြင်းကြောင့်။ (စ-ဖြင့်-ဝိတက္ကဝိစာရာနံ၊ တို့၏။ ဝပသမာ၊ ကြောင့်။ ဟု
 ဆည်း။) ဥပေက္ခကော စ၊ လျစ်လျူရှုသည်ဖြစ်၍လည်း။ ဝိဟရတိ၊ ၍။ သတော စ သမ္ပဇာနော၊
 သတိပညာတို့နှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍လည်း။ (အောက်မေ့တတ်၊ သိမြင်တတ်သည် ဖြစ်၍လည်း။ ဟု
 သဒ္ဓတ္ထသော်လည်း ပေး။) ဝိဖာရတိ၊ ၍။ သုခဉ္စ၊ တတိယဈာန်ချမ်းသာကိုလည်း။ ကာယေန၊
 နာမကာယဖြင့်။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ ယံ၊ အကြင်တတိယဈာန်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။
 တံ၊ ထိုတတိယဈာန်ရ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အရိယာ၊ ဘုရားအစရှိသော အရိယာသူတော်ကောင်းတို့သည်။
 “ဥပေက္ခကော၊ တတိယဈာန်ချမ်းသာကိုပင် လျစ်လျူရှုနိုင်သူ။ သတိမာ၊ သတိနှင့်ပြည့်စုံပေသူ။
 သုခဝိဟာရိတိ၊ ချမ်းသာစွာနေလေ့ရှိပေသောသူ”ဟု။ အာစိက္ခန္တိ၊ ချီးမွမ်းစကား ပြောကြားကြ
 ကုန်၏။ (တံ)တတိယံ ဈာန်၊ ထိုတတိယဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၍။ ဝိဟရတိ၊ ၍။ သုခဉ္စ၊ စ၊ ကာယိက
 သုခကိုလည်း။ ပဟာနာ၊ ပယ်ခြင်းကြောင့်။ ဒုက္ခဿ စ၊ ကာယိကဒုက္ခကိုလည်း။ ပဟာနာ၊
 ကြောင့်။ ပုဗ္ဗေဝံ၊ ရှေးအဖို့၌ပင်လျှင်။ သောမနဿဒေါမနဿာနံ၊ စေတသိကသုခ၊ စေတသိက-
 ဒုက္ခတို့၏။ အတ္တဂံမာ၊ ချုပ်နှောင်ခြင်းကြောင့်။ အဒုက္ခမသုခံ၊ ဒုက္ခလည်းမရှိ၊ သုခလည်းမရှိသော။
 ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ၊ ဥပေက္ခာသည်ဖြစ်စေအပ်သော သတိ၏ ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်ခြင်း
 ရှိသော။ စတုတ္ထံ ဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၍။ ဝိဟရတိ၊ ၍။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဈာန်၊
 တို့သည်။ ဣမေ ခေါ စတ္တာရော၊ ဤ ၄-ပါးတို့တည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ဥပမာသော်ကား—ဂင်္ဂါနဒိ၊ ဂင်္ဂါမြစ်သည်။ ပါစိနနိန္ဒာ၊
 အရွှေဘက်သို့ညွှတ်၏။ ပါစိနပေါဏာ၊ ၍။ ပါစိနပဗ္ဗာရာ၊ ၍။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊
 ဤအတူသာလျှင်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဈာနေ၊ ဈာန်တို့ကို။

ဘာဝေန္တော၊ ဖြစ်စေသည်ရှိသော်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဈာနေ၊ တို့ကို။ ဗဟုလိကရောန္တော၊ အကြိမ်များစွာပြုသည်ရှိသော်။ နိဗ္ဗာနနိန္ဒော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သည်။ နိဗ္ဗာနပေါဏော၊ သည်။ နိဗ္ဗာနပဗ္ဗာရော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဘိက္ခူ၊ သည်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဈာနေ၊ တို့ကို။ ဘာဝေန္တော၊ သော်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဈာနေ၊ တို့ကို။ ဗဟုလိကရောန္တော၊ သော်။ နိဗ္ဗာနနိန္ဒော၊ သည်။ နိဗ္ဗာနပေါဏော၊ သည်။ နိဗ္ဗာနပဗ္ဗာရော၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမ၊ ဤ။ ဘိက္ခူ၊ သည်။ ကာမေဟိ၊ တို့မှ။ ဝိဝိစ္စေဝ၊ သာလျှင်။ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့မှ။ ဝိဝိစ္စ ဝေ၊ သာလျှင်။ သဝိတက္ကံ၊ သော။ သဝိစာရံ၊ သော။ ဝိဝေကဇံ၊ နိဝရဏတို့မှ ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ ပီတိသုခံ၊ သော။ ပိဋ္ဌမံ ဈာနံ၊ ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ဤ။ ဝိဟရတိ၊ ၎င်း။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ၊ တို့၏။ ဝပသမာ၊ ကြောင့်။ ပ။ ဒုတိယံ ဈာနံ၊ ကို။ တတိယံ ဈာနံ၊ ကို။ စတုတ္ထံ ဈာနံ၊ ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ဤ။ ဝိဟရတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ဘိက္ခူ၊ သည်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဈာနေ၊ တို့ကို။ ဘာဝေန္တော၊ သော်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဈာနေ၊ တို့ကို။ ဗဟုလိကရောန္တော၊ သော်။ နိဗ္ဗာနနိန္ဒော၊ သည်။ နိဗ္ဗာနပေါဏော၊ သည်။ နိဗ္ဗာနပဗ္ဗာရော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ၎င်း။

ခွါဒသမံ၊ တဆယ့်နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ပဋ္ဌမော၊ သော။ ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ္ဂေါ၊ တည်း။

☞☞ ၉၃၅-၉၃၆။ (ဤဝဂ်ဥဒါန်းနှင့်တကွ အပ္ပမာဒဝဂ်၊ ဗလကရဏီယဝဂ်၊ သေနာဝဂ်၊ ဩဆဝဂ် တို့ကို မဂ္ဂသံယုတ်အတိုင်း ချဲ့လေ။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်ဖြစ်သော။
ဈာနသံယုတ္တံ၊ ဈာနသံယုတ်တည်း။

၁၀-အာနာပါနသံယုတ်

၁-ကေဓမ္မဝဂ်

၁-ကေဓမ္မသုတ်.

၉၇၇။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ တတြ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ ပ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ တေ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းတို့ကို။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ကေဓမ္မော၊ တခုသောတရားသည်။ ဘာဝိတော၊ ဖြစ်စေအပ်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလိကတော၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ မဟပ္ပလော၊ များသော အကျိုးရှိသည်။ မဟာနိသံသော၊ များသောအာနိသင်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ကေဓမ္မော၊ တခုသောတရားသည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။ အာနာပါနဿတိ၊ ထွက်သက်ဝင်သက်၌ အောက်မေ့ရှုမှတ်ခြင်းဟူသော အာနာပါနဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားတည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ကထံ ဘာဝိတာ စ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်စေအပ်သော။ ကထံ ဗဟုလိကတော၊ အဘယ်သို့အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်သော။ အာနာပါနဿတိ၊ ထွက်သက်ဝင်သက်၌ အောက်မေ့ခြင်း အာနာပါနဿတိသည်။ မဟပ္ပလော၊ များသောအကျိုးရှိသည်။ မဟာနိသံသော၊ ကြီးသောအာနိသင်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣ၊ ဤသာသနာ၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အရညဂတော ဝါ၊ တောအရပ်သို့ကပ်၍သော်၎င်း။ ရုက္ခမူလဂတော ဝါ၊ သစ်ပင်ရင်းသို့ကပ်၍သော်၎င်း။ သုညာဂါရဂတော ဝါ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာကျောင်းသို့ ကပ်၍သော်၎င်း။ ပလ္လက္၊ ထက်ဝယ်ကို။ အာဘုဇိတွာ၊ ခေ့၍။ ဥဇ၊ ပြောင်မတ်စွာ။ ကာယံ၊ အထက်ပိုင်းကိုယ်ကို။ ပဏိဓာယ၊ ထား၍။ ပရိမုခံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း သို့ရွေးရှု။ သတိံ၊ သတိကို။ ဥပဋ္ဌပေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ နိသီဒိ၊ ထိုင်နေပြီ။ သော၊ ထိုရဟန်း သည်။ သံတောဝ၊ သတိနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍သာလျှင် (ဘာဝတ္ထ)။ ဝါ၊ ရှုမှတ်အောက်မေ့ခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍သာလျှင်(သဒ္ဒတ္ထ)။ အဿသတိ၊ ရှု၏။ သံတောဝ၊ သာလျှင်။ ပဿသတိ၊ ရှိ၏။

ဒီသံ ဝါ၊ ရှုည့်စွာမူလည်း။ အဿသန္တော၊ ရှုသည်ရှိသော်။ ဒီသံ၊ ရှုည့်စွာ။ အဿသာမိတိ၊ ရှု၏ဟု။ ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့် သိ၏။ ဒီသံ ဝါ၊ မူလည်း။ ပဿသန္တော၊ ရှိသည်ရှိသော်။ ဒီသံ၊ ရှုည့်စွာ။ ပဿသာမိတိ၊ ရှိ၏ဟု။ ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့် သိ၏။ ရဿံ ဝါ၊ တို့စွာ မူလည်း။ အဿသန္တော၊ သော်။ ရဿံ၊ စွာ။ အဿသာမိတိ၊ ဟု။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ ရဿံ ဝါ၊ မူလည်း။ ပဿသန္တော၊ သော်။ ရဿံ၊ စွာ။ ပဿသာမိတိ၊ ဟု။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ ။သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ၊ အလုံးစုံသော ဝင်လေဟူသော ရှုမှတ် အစ အလယ် အဆုံးကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ ရှုအံ့ဟု။ သိက္ခတိ၊ ကျင့်၏။ သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ၊ အလုံးစုံသော ထွက်လေ ဟူသော ရှိမှတ်မှတ် အစ အလယ် အဆုံးကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍။ ပဿသိဿာမိတိ၊ ရှိအံ့ဟု။ သိက္ခတိ၊ ၏။ ။ကာယသင်္ခါရံ၊ ရန်ရင်းသောထွက်လေကို။ ပဿမ္ပယံ၊ ငြိမ်းစေလျက်။ အဿသိဿာမိတိ၊ ရှုအံ့ဟု။ သိက္ခတိ၊ ၏။ ကာယသင်္ခါရံ၊ ရန်ရင်းသောဝင်လေကို။ ပဿမ္ပယံ၊ လျက်။ ပဿသိဿာမိတိ၊ ရှိအံ့ဟု။ သိက္ခတိ၊ ၏။ ပိတိပဋိသံဝေဒီ၊ နှစ်သက်မှတ်ကို သိသည်ဖြစ်၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ ရှုအံ့ဟု။ သိက္ခတိ၊ ၏။ ပိတိပဋိသံဝေဒီ၊ ရှိ။ ပဿသိဿာမိတိ၊ ရှိအံ့ဟု။ သိက္ခတိ၊ ၏။

သုခပဋိသံဝေဒီ၊ ချမ်းသာမှုသုခကို သိသည်ဖြစ်၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ ရှုအံ့ဟု။ သိက္ခတိ၊ ၏။ သုခပဋိသံဝေဒီ၊ ရှိ။ ပဿသိဿာမိတိ၊ ရှိအံ့ဟု။ သိက္ခတိ၊ ၏။

စိတ္တသင်္ခါရပဋိသံဝေဒီ၊ စိတ္တသင်္ခါရကို သိသည်ဖြစ်၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ အံ့ဟု။ သိက္ခတိ၊ ဧ။
စိတ္တသင်္ခါရပဋိသံဝေဒီ၊ ၍။ ပဿသိဿာမိတိ၊ အံ့ဟု။ သိက္ခတိ၊ ဧ။

စိတ္တသင်္ခါရံ၊ စိတ္တသင်္ခါရကို။ ပဿမ္ဘယံ၊ လျက်။ အဿသိဿာမိတိ၊ အံ့ဟု။ သိက္ခတိ၊ ဧ။
စိတ္တသင်္ခါရံ၊ ကိ။ ပဿမ္ဘယံ၊ လျက်။ ပဿသိဿာမိတိ၊ အံ့ဟု။ သိက္ခတိ၊ ဧ။ စိတ္တပဋိသံဝေဒီ၊
စိတ်ကိုသိသည်ဖြစ်၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ အံ့ဟု။ သိက္ခတိ၊ ဧ။ စိတ္တပဋိသံဝေဒီ၊ ၍။ ပဿ-
သိဿာမိတိ။ အံ့ဟု။ သိက္ခတိ၊ ဧ။

စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ အဘိပ္ပမောဒယံ၊ အလွန်ဝမ်းမြောက်စေလျက်။ အဿသိဿာမိတိ၊ အံ့ဟု။
သိက္ခတိ၊ ဧ။ စိတ္တံ၊ ကိ။ အဘိပ္ပမောဒယံ၊ လျက်။ ပဿသိဿာမိတိ၊ အံ့ဟု။ သိက္ခတိ၊ ဧ။

စိတ္တံ၊ ကိ။ သမာဒဟံ၊ ကောင်းစွာ အာရုံ၌ထားလျက်။ အဿသိဿာမိတိ၊ အံ့ဟု။ သိက္ခတိ၊
ဧ။ စိတ္တံ၊ ကိ။ သမာဒဟံ၊ လျက်။ ပဿသိဿာမိတိ၊ အံ့ဟု။ သိက္ခတိ၊ ဧ။

စိတ္တံ၊ ကိ။ ဝိမောစယံ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်စေလျက်။ အဿသိဿာမိတိ၊ အံ့ဟု။
သိက္ခတိ၊ ဧ။ စိတ္တံ၊ ကိ။ ဝိမောစယံ၊ လျက်။ ပဿသိဿာမိတိ၊ အံ့ဟု။ သိက္ခတိ၊ ဧ။

☰

အနိစ္စာနုပဿိ၊ အမြဲမရှိဟု အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ အံ့ဟု။ သိက္ခတိ၊
ဧ။ အနိစ္စာနုပဿိ၊ ၍။ ပဿသိဿာမိတိ၊ အံ့ဟု။ သိက္ခတိ၊ ဧ။

ဝိရာဂါနုပဿိ၊ ပျက်ခြင်းသဘောဟု အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ အံ့ဟု။
သိက္ခတိ၊ ဧ။ ဝိရာဂါနုပဿိ၊ ၍။ ပဿသိဿာမိတိ၊ အံ့ဟု။ သိက္ခတိ၊ ဧ။

နိရောဓာနုပဿိ၊ ချုပ်ခြင်းသဘောဟု အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ အံ့ဟု။
သိက္ခတိ၊ ဧ။ နိရောဓာနုပဿိ၊ ၍။ ပဿသိဿာမိတိ၊ အံ့ဟု။ သိက္ခတိ၊ ဧ။

ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိ၊ စွန့်ပစ်ရခြင်းသဘောဟု အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ အဿသိဿာမိတိ၊
အံ့ဟု။ သိက္ခတိ၊ ဧ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိ၊ ၍။ ပဿသိဿာမိတိ၊ အံ့ဟု။ သိက္ခတိ၊ ဧ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေ
ဘာဝိတာ ခေါ၊ ဤသို့ဖြစ်စေအပ်သော။ ဝေ ဗဟုလိကတာ၊ ဤသို့ အကြိမ်များစွာပြုအပ်သော။
အာနာပါနုပဿတိ၊ သည်။ မဟပ္ပလာ၊ သည်။ မဟာနိသံသာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ဧ။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ဗောဇ္ဈင်္ဂသုတ်

၉၇၈။ ဘိက္ခဝေ။ တို့။ ဘာဝိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ ဗဟုလိကတာ၊ အကြိမ်များစွာ
ပြုအပ်သော။ အာနာပါနုပဿတိ၊ ထွက်သက်ဝင်သက်၌ အောက်မေ့ခြင်း အာနာပါနုပဿတိသည်။
မဟပ္ပလာ၊ များသောအကျိုးရှိသည်။ မဟာနိသံသာ၊ ကြီးသောအာနိသင်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။
ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထံ ဘာဝိတာ စ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်စေအပ်သော။ ကထံ ဗဟုလိကတာ စ၊ အဘယ်သို့
အကြိမ်များစွာပြုအပ်သော။ အာနာပါနုပဿတိ၊ သည်။ မဟပ္ပလာ၊ သည်။ မဟာနိသံသာ၊ သည်။
ဟောတိ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣ၊ ၍။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အာနာပါနုပဿတိသဟဂတံ၊ ထွက်သက်
ဝင်သက်လေကို အောက်မေ့ခြင်း သတိနှင့်တကွဖြစ်သော။ ဝိဝေကနိသိတံ၊ ကင်းဆိတ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို

မှီသော။ ဝိရာဂနိဿိတံ၊ တပ်ခြင်းကင်းရာ နိဗ္ဗာန်ကို မှီသော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ ရုပ်နာမ်ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကိုမှီသော။ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ၊ ကိလေသာတို့ကို စွန့်လွှတ်ခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ပြေးဝင်ခြင်းငှါ ရင့်ကျက်ဆဲရင့်ကျက်ပြီးဖြစ်သော။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ၊ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ အာနာပါနဿတိသဟဂတံ၊ သော။ ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၎င်း။ ပ။ အာနာပါနဿတိသဟဂတံ၊ သော။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ သော။ ဝိရာဂနိဿိတံ၊ သော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ သော။ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ၊ သော။ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဧဝံ ဘာဝိတာ ခေါ၊ သော။ ဧဝံ ဗဟုလိကတာ၊ သော။ အာနာပါနဿတိ၊ သည်။ မဟာပုလော၊ သည်။ မဟာနိသံသာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ၎င်း။

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-သုဒ္ဓိကသုတ်

၉၇၉။ (ဤသုတ်သည် ကေဓမ္မသုတ်နှင့် တူ၏။ အစနိဒါန်း အနည်းငယ်မျှသာ ထူး၏။)

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ပဌမဖလသုတ်

၉၈၀။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဘာဝိတာ၊ ပျိုးများအပ်သော။ ဗဟုလိကတာ၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်သော။ အာနာပါနဿတိ၊ ထွက်သက်ဝင်သက်၌ အောက်မေ့ခြင်း အာနာပါနဿတိသည်။ မဟာပုလော၊ များသောအကျိုးရှိသည်။ မဟာနိသံသာ၊ ကြီးသောအာနိသင်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ကထံ ဘာဝိတာ စ၊ သော။ ကထံ ဗဟုလိကတာ၊ သော။ အာနာပါနဿတိ၊ သည်။ မဟာပုလော၊ သည်။ မဟာနိသံသာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဣဓ၊ ၌။ ဘိက္ခူ၊ သည်။ အရညဂတော ဝါ၊ သော်၎င်း။ ရုက္ခမူလဂတော ဝါ၊ သော်၎င်း။ သုညာဂါရဂတော ဝါ၊ သော်၎င်း။ ပလ္လင်္ဂံ၊ ကို။ အာဘုဇိတော၊ ၌။ ဥဇုံ၊ စွာ။ ကာယံ၊ ကို။ ပဏိဓာယ၊ ၌။ ပရိမုခံ၊ ၌။ သတိံ၊ ကို။ ဥပဋ္ဌပေတော၊ ၌။ နိသိဒ္ဓိ၊ ပြီ။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ သတောဝ၊ သာလျှင်။ အဿသတိ၊ ၌။ သတောဝ၊ သာလျှင်။ ပဿသတိ၊ ရှိ၏။ ပ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိ၊ ၌။ အဿသိဿာမိတိ၊ အံ့ဟု။ သိက္ခတိ၊ ၎င်း။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိ၊ ၌။ ပဿသိဿာမိတိ၊ အံ့ဟု။ သိက္ခတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဧဝံ ဘာဝိတာ ခေါ၊ သော။ ဧဝံ ဗဟုလိကတာ၊ သော။ အာနာပါနဿတိ၊ သည်။ မဟာပုလော၊ သည်။ မဟာနိသံသာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဧဝံ ဘာဝိတာယ ခေါ၊ ဤသို့ဖြစ်စေအပ်သော။ ဧဝံ ဗဟုလိကတာယ၊ ဤသို့အကြိမ်များစွာပြုအပ်သော။ အာနာပါနဿတိယာ၊ အာနာပါနဿတိ၏။ (အညတရံ ဖလံ ၌ စပံ။) ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ ၌သာလျှင်။ အညာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်၎င်း။ ဥပါဒိသေသေ၊ ဥပါဒါန်အကြွင်းသည်။ ဝါ၊ ကြွင်းသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာသည်။ သတိံ၊ သော်။ အနာဂါမိတာ၊ အနာဂါမိဖိုလ်၎င်း။ ဒိန္နံ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ဖလာနံ၊ အကျိုးတို့တွင်။ အညတရံ ဖလံ၊ တပါးပါးသောအကျိုးကို။ ပါဠိကံ၊ အလို့ရှိအပ်၏။ ဣတိ၊ ၎င်း။ (စာပိုဒ် ၂၃၀, ၅၃၅, ၈၃၇-တို့၌လည်း ဤအတိုင်း လာ၏။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ဒုတိယဖလသုတ်

၉၇၁။ (ဤသုတ်လည်း နိဂုံးပင် ထူး၏။) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ဘာဝိတာယ ခေါ၊ သော။ ဧဝံ ဗဟုလိကတာယ၊ သော။ အာနာပါနဿတိယာ၊ ၏။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ဖလာ၊ အကျိုး ထို့ကို။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ အာနိသံသာ၊ အာနိသင်တို့ကို။ ပါဠိကင်္ခါ၊ အလိမ္မိအပ်ကုန်၏။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဖလာ၊ ထို့သည်။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ အာနိသံသာ၊ ထို့သည်။ ကတမေ၊ အဘယ် သည်ထို့နည်း။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ ဌိသာလျှင်။ ပဋိကစ္စ၊ ကြိုတင်ပြုလုပ်၍။ အညံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ အာရာဇေတိ၊ ပြီးမြောက်စေ၏။ ပ။ နော စေ အာရာဇေတိ၊ အကယ်၍ မပြီးမြောက်စေအံ့။ အထ၊ ထိုသို့ မပြီးမြောက်စေသည်ရှိသော်။ မရဏကာလေ၊ သေခါနီး၌။ အညံ၊ ကို။ အာရာဇေတိ၊ ၏။ ပ။ နော စေ အာရာဇေတိ၊ အံ့။ ပ။ နော စေ အာရာဇေတိ၊ အံ့။ အထ၊ သော်။ ပဉ္စန္ဒ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဩရမ္မာဂိယာနံ၊ အောက်အဖို့ (ကာမဘုံ) သို့ ချဉ်းကပ်တတ်ကုန်သော။ သံယောဇနာနံ၊ သံယောဇဉ်တို့၏။ ပရိက္ခယာ၊ ကုန်ခြင်းကြောင့်။ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယံ၊ (သုဒ္ဓါဝါသ ဘုံ၌) အသက်တမ်း အလယ်အကြား၌ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန် စံလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥပဟစ္စ- ပရိနိဗ္ဗာယံ၊ (သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌) အသက်တမ်း အလယ်အကြားကို ကျော်လွန်၍ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန် စံလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယံ၊ ဝိပဿနာ လွန်စွာအားထုတ်ခြင်းမရှိပဲ အထက် မဂ်ကိုရ၍ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန်စံလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယံ၊ ဝိပဿနာကို လွန်စွာအားထုတ်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန်စံလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥဒ္ဓံသောတော၊ အထက် (သုဒ္ဓါဝါသဘုံ) ၌သာ မဂ်ဟူသော ရေအယဉ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ အကနိဋ္ဌဂါမိ၊ အကနိဋ္ဌဘုံသို့ (ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်) ရောက်လေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဤအနက်များကို ၁၇၄, ၇၃၀-စာပိုဒ်တို့ ၌လည်း ရေးခဲ့ပြီ။) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ဘာဝိတာယ ခေါ၊ သော။ ဧဝံ ဗဟုလိကတာယ၊ သော။ အာနာပါနဿတိယာ၊ ၏။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဖလာ၊ ထို့ကို။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ အာနိသံသာ၊ ထို့ကို။ ပါဠိကင်္ခါ၊ ၏။ ဣတိ၊ ၏။

ပဉ္စမံ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-အရိဋ္ဌသုတ်

၉၇၂။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ တတြ ခေါ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပ။ “ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တုမေ၊ သင်တို့သည်။ အာနာပါနဿတိ၊ အာနာပါနဿတိဘာဝနာကို။ ဘာဝေထ နောတိ၊ ပွားများကြ ကုန်၏လော” ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝုတ္ထေ၊ မိန့်တော် မူအပ်သည် ရှိသော်။ အာယသ္မာ အရိဋ္ဌော၊ အရှင်အရိဋ္ဌသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အဟံ ခေါ၊ တပည့်တော်သည်။ အာနာပါနဿတိ၊ ကို။ ဘာဝေမိတိ၊ ပွားများနေပါ၏” ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။ အရိဋ္ဌ၊ အရိဋ္ဌ။ ယထာကထံ ပန၊ အဘယ်သို့လျှင်။ တံ၊ သင်သည်။ အာနာပါနဿတိ၊ ကို။ ဘာဝေသိ၊ ပွားများသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဘုရားက မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ မေ၊ တပည့်တော်သည်။ အတိတေသု၊ အတိတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ကာမေသု၊ ဝတ္ထုကာမတို့၌။ ကာမစ္ဆန္ဓော၊ ကာမစ္ဆန္ဒရာဂကို။ ပဟိနော၊ ပယ်အပ်ပြီ။ မေ၊ သည်။ အနာဂတေသု၊ အနာဂတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ကာမေသု၊ တို့၌။ ကာမစ္ဆန္ဓော၊ ကာမစ္ဆန္ဒရာဂကို။ ပဟိနော၊ ပယ်အပ်ပြီ။ မေ၊ သည်။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓံ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓံ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ ၁၂-ပါးသော အာယုတနတရားတို့၌။ ပဋိသသညာ စ၊ ဒေါသနှင့်ယှဉ်သော သညာကို

လည်း။ သပ္ပုဋ္ဌိဝိနိတော၊ ကောင်းစွာ ပယ်ဖြတ်အပ်ပြီ။ သော၊ ထိုတပည့်တော်သည်။ သတောဝ၊ သတိနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍သာလျှင်။ အဿသိဿာမိ၊ ရှုပါအံ့။ သတောဝ၊ သာလျှင်။ ပဿသိဿာမိ၊ ရှိက်ပါအံ့။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ အာနာပါနဿတိ၊ ကို။ ဘာဝေမိ၊ ပွားများပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်၏။

အရိဋ္ဌ၊ အရိဋ္ဌ။ သော အာနာပါနဿတိ၊ ဤသင်လျှောက်သော အာနာပါနဿတိ ဘာဝနာသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ သော၊ ဤသင်လျှောက်သော အာနာပါနဿတိသည်။ နတ္ထိတိ၊ မရှိဟူ၍။ န ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မမူ။ အရိဋ္ဌ၊ အရိဋ္ဌ။ အပိ စ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အာနာပါနဿတိ၊ သည်။ ဝိတ္တာရေန၊ အကျယ်အားဖြင့်။ ပရိပုဏ္ဏာ၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုအခြင်းအရာကို။ သုဏာဟိ၊ နာဦးလော။ သာဓုကေ၊ ကောင်းစွာ။ မနုသိကရောဟိ၊ နှလုံးသွင်းဦးလော။ ဘာသိဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ အာယသ္မာ အရိဋ္ဌော၊ အရှင် အရိဋ္ဌသည်။ “ဧဝံ ဘန္တေတိ၊ ကောင်းပါပြီ အရှင်ဘုရား” ဟူ၍။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ (စကားတော်ကို) ပစ္စယောသိ၊ ရှေးရှုနာယူပြီ။ သဂဝံ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်—

အရိဋ္ဌ၊ အရိဋ္ဌ။ ကထ္ဌာ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ အာနာပါနဿတိ၊ သည်။ ဝိတ္တာရေန၊ အားဖြင့်။ ပရိပုဏ္ဏာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ အရိဋ္ဌ၊ အရိဋ္ဌ။ ဣဓ၊ ဤသာသနာ၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အရညဂထော ဝါ၊ တောအရပ်သို့ ကပ်၍သော်၎င်း။ ရုက္ခမူလဂတော ဝါ၊ သစ်ပင်ရင်းသို့ ကပ်၍သော်၎င်း။ သုညာဂါရဂတော ဝါ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာ ကျောင်းသို့ ကပ်၍သော်၎င်း။ ပလ္လက္ကံ၊ ကို။ အာဘုဇိတွာ၊ ၍။ ဥဇုံ၊ စွာ။ ကာယံ၊ ကို။ ပဏိဓာယ၊ ၍။ ပရိမုခံ၊ ရှု။ သတိံ၊ ကို။ ဥပဋ္ဌပေတွာ၊ ၍။ နိသိဒ္ဓိ၊ ပြီ။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ သတောဝ၊ သာလျှင်။ အဿသတိ၊ ၏။ သတောဝ၊ သာလျှင်။ ပဿသတိ၊ ၏။ ဒိဃံ ဝါ၊ မူလည်း။ အဿသန္တော၊ သော်။ ဒိဃံ၊ စွာ။ အဿသမိတိ၊ ရှု၏ ဟု။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ ပ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိ၊ ၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ ရှုအံ့ ဟု။ သိက္ခတိ၊ ၏။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိ၊ ၍။ ပဿသိဿာမိတိ၊ ရှိက်အံ့ ဟု။ သိက္ခတိ၊ ၏။ အရိဋ္ဌ၊ အရိဋ္ဌ။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ အာနာပါနဿတိ၊ သည်။ ဝိတ္တာရေန၊ အားဖြင့်။ ပရိပုဏ္ဏာ၊ သည်။ ဟောတိတိ၊ ၏ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ၏။

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-မဟာကပ္ပိနသုတ်

၉၇၃။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ထိုအခါ၌။ အာယသ္မာ မဟာကပ္ပိနော၊ အရှင်မဟာကပ္ပိနသည်။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ အဝိဒ္ဓရေ၊ မနီးမဝေး၌။ ပလ္လက္ကံ၊ ထက်ဝယ်ကို။ အာဘုဇိတွာ၊ ခွေ၍။ ကာယံ၊ အထက်ပိုင်းကိုယ်ကို။ ဥဇုံ၊ ဖြောင့်မတ်စွာ။ ပဏိဓာယ၊ ထား၍။ သတိံ၊ သတိကို။ ပရိမုခံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့ရှေးရှု။ ဥပဋ္ဌပေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ နိသိဒ္ဓော၊ ထိုင်နေသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ မဟာကပ္ပိနံ၊ အရှင်မဟာကပ္ပိနကို။ အဝိဒ္ဓရေ၊ မိမိမနီးမဝေး၌။ ပလ္လက္ကံ၊ ကို။ အာဘုဇိတွာ၊ ၍။ ကာယံ၊ ကို။ ဥဇုံ၊ စွာ။ ပဏိဓာယ၊ ၍။ သတိံ၊ ကို။ ပရိမုခံ၊ ရှု။ ဥပဋ္ဌပေတွာ၊ ၍။ နိသိန္တံ၊ ထိုင်နေသည်ကို။ အဒ္ဓသာ ခေါ၊ မြင်ပြီ။ ဒိသ္မာန၊ မြင်၍။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့ကို—

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တုမေ၊ သင်တို့သည်။ တေဿ ဘိက္ခုနော၊ ထိုရဟန်း၏။ (မဟာကပ္ပိန တည်း။) ကာယဿ၊ ကိုယ်၏။ ဣဒ္ဓိတတ္ထံ ဝါ၊ ရွှေရှားခြင်းကို၎င်း။ ဖန္ဒိတတ္ထံ ဝါ၊ လှုပ်ရှားခြင်းကို ၎င်း။ ပဿထ နောတိ၊ မြင်ကြကုန်၏လောဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာ ဘုရား။ ယဒါပိ၊ အကြင်အခါ၌လည်း။ မယံ၊ တပည့်တော်တို့သည်။ တံ အာယသ္မန္တံ၊ ထိုအရှင်ကို။ သံဃမဇ္ဈေ၊ သံဃာ့အလယ်၌။ နိသိန္နံ ဝါ၊ ထိုင်နေသည်ကို၎င်း။ ဧကံ၊ တပါးတည်း။ ရဟော၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌။ နိသိန္နံ ဝါ၊ ထိုင်နေသည်ကို၎င်း။ ပဿာမ၊ မြင်ပါကုန်၏။ တဒါပိ၊ ထိုအခါ၌လည်း။ မယံ၊ တပည့်တော်တို့သည်။ တဿ အာယသ္မတော၊ ထိုအရှင်၏။ ကာယဿ၊ ၎င်း။ ဣဒ္ဓိတတ္ထံ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ဖန္ဒိတတ္ထံ ဝါ၊ ကို၎င်း။ န ပဿာမ၊ မမြင်ပါကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ထားကုန်ပြီ။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယဿ သမာဓိဿ၊ အကြင်သမာဓိကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ပွားစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကာယဿ၊ ကိုယ်၏။ ဣဒ္ဓိတတ္ထံ ဝါ၊ ရွှေရှားခြင်းသည်၎င်း။ ဖန္ဒိတတ္ထံ ဝါ၊ လှုပ်ရှားခြင်းသည်၎င်း။ နေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ဣဒ္ဓိတတ္ထံ ဝါ၊ သည်၎င်း။ ဖန္ဒိတတ္ထံ ဝါ၊ သည်၎င်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ တဿ သမာဓိဿ၊ ထိုသမာဓိကို။ နိကာမလာဘိ၊ အလိုရှိတိုင်း ရလေ့ရှိသည်။ အကိစ္ဆလာဘိ၊ မငြိုမငြင် ရလေ့ရှိသည်။ အကသိရ လာဘိ၊ မပင်မပန်း ရလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ကာမဿ စ သမာဓိဿ၊ အဘယ်သမာဓိကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ကာယဿ၊ ၎င်း။ ဣဒ္ဓိတတ္ထံ ဝါ၊ သည်၎င်း။ ဖန္ဒိတတ္ထံ ဝါ၊ သည်၎င်း။ နေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်သနည်း။ စိတ္တဿ၊ ၎င်း။ ဣဒ္ဓိတတ္ထံ ဝါ၊ သည်၎င်း။ ဖန္ဒိတတ္ထံ ဝါ၊ သည်၎င်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်သနည်း။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အာနာပါနဿတိသမာဓိဿ၊ ထွက်သက်ဝင်သက်တို့ကို ရှုမှတ်သိမ်းဆည်းသော ဋတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကို။ ဝါ၊ အာနာပါနဿတိ၌ ဖြစ်သော သမာဓိကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ကာယဿ၊ ၎င်း။ ဣဒ္ဓိတတ္ထံ ဝါ၊ သည်၎င်း။ ဖန္ဒိတတ္ထံ ဝါ၊ သည်၎င်း။ နေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ စိတ္တဿ၊ ၎င်း။ ဣဒ္ဓိတတ္ထံ ဝါ၊ သည်၎င်း။ ဖန္ဒိတတ္ထံ ဝါ၊ သည်၎င်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အာနာပါနဿတိသမာဓိမိ၊ အာနာပါနဿတိ သမာဓိကို။ ကထံ ဘာဝိတေ စ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်စေအပ်သည်ရှိသော်။ ကထံ ဗဟုလိကတေ စ၊ အဘယ်သို့ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ ကာယဿ၊ ၎င်း။ ပ။ စိတ္တဿ၊ ၎င်း။ ဣဒ္ဓိတတ္ထံ ဝါ၊ သည်၎င်း။ ဖန္ဒိတတ္ထံ ဝါ၊ သည်၎င်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်သနည်း။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အရညဂတော ဝါ၊ တောအရပ်သို့ ကပ်၍သော်၎င်း။ ရုက္ခမူလဂတော ဝါ၊ သစ်ပင်ရင်းသို့ ကပ်၍သော်၎င်း။ သုညာဂါရဂတော ဝါ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာ ကျောင်းသို့ ကပ်၍သော်၎င်း။ ပလ္လင်္ဂံ၊ ကို။ အာဘုဇိတွာ၊ ၍။ ဥဇုံ၊ စွာ။ ကာယံ၊ ကို။ ပဏိခာယ၊ ၍။ ပရိမုခံ၊ ရှု။ သတိံ၊ ကို။ ဥပဋ္ဌပေတွာ၊ ၍။ နိသိဒိ၊ ထိုင်နေပြီ။ သော၊ ထို ရဟန်းသည်။ သတောဝ၊ သတိနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍သာလျှင်။ (ဘာဝတ္ထံ။) ဝါ၊ ရှုမှတ်အောက်မေ့ ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍သာလျှင်။ (သဒ္ဓတ္ထံ။) အဿသတိ၊ ရှု၏။ သတောဝ၊ သာလျှင်။ ပဿသတိ၊ ရှိ၏။ ပ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိ၊ စွန့်ပစ်ရခြင်းသဘောဟု အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ အဿ သိဿာမိတိ၊ ရှုအံ့ဟု။ သိက္ခစာ၊ ၎င်း။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိ၊ ၍။ ပဿသိဿာမိတိ၊ ရှိအံ့ဟု။ သိက္ခတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အာနာပါနဿတိသမာဓိမိ၊ ကို။ ဧဝံ ဘာဝိတေ စ ခေါ၊ ဤသို့ ဖြစ်စေအပ်သည်ရှိသော်။ ဧဝံ ဗဟုလိကတေ၊ ဤသို့ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။

ကာယဿ၊ ဇီ။ ဣဒ္ဓိတတ္ထံ ဝါ၊ သည်၎င်း။ ဖန္ဒိတတ္ထံ ဝါ၊ သည်၎င်း။ နေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ စိတ္တဿ၊ ဇီ။ ဣဒ္ဓိတတ္ထံ ဝါ၊ သည်၎င်း။ ဖန္ဒိတတ္ထံ ဝါ၊ သည်၎င်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဇီ။

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဂ-ပဒီပေါပမသုတ

၉၈၄။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘာဝိတော၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ ဗဟုလိကတော၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်သော။ အာနာပါနဿတိသမာဓိ၊ သည်။ မဟပ္ပလော၊ ကြီးသောအကျိုးရှိသည်။ မဟာနိသံသော၊ ကြီးသောအာနိသင်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဇီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထံ ဘာဝိတော စ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်စေအပ်သော။ ကထံ ဗဟုလိကတော၊ အဘယ်သို့ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်သော။ အာနာပါနဿတိသမာဓိ၊ သည်။ မဟပ္ပလော၊ သည်။ မဟာနိသံသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အရညဂတော ဝါ၊ တောအရပ်သို့ကပ်၍ သော်၎င်း။ ရုက္ခမူလဂတော ဝါ၊ သစ်ပင်ရင်းသို့ကပ်၍သော်၎င်း။ သုညာဂါရဂတော ဝါ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာကျောင်းသို့ကပ်၍သော်၎င်း။ ပလ္လင်္ဂံ၊ ကို။ အာဘုဇိတော၊ ၍။ ဥဇ္ဇ၊ စွာ။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ ပဏိဓာယ၊ ၍။ ပရိမုခံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့ရွေ့၍။ သတိံ၊ ကို။ ဥပဋ္ဌပေတော၊ ၍။ နိသိဒ္ဓိ၊ ထိုင်နေပြီ။ သော။ ထိုရဟန်းသည်။ သတောဝ၊ သာလျှင်။ အဿသတိ၊ ဇီ။ သတောဝ၊ သာလျှင်။ ပဿသတိ၊ ဇီ။ ဒီဃံ ဝါ၊ မူလည်း။ အဿသန္တော၊ သော်။ ဒီဃံ၊ စွာ။ အဿသာမိတိ၊ ရှု၏ဟု။ ပဇာနာတိ၊ ဇီ။ ပ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိ၊ ၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ အံဟု။ သိက္ခတိ၊ ဇီ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိ၊ ၍။ ပဿသိဿာမိတိ၊ အံဟု။ သိက္ခတိ၊ ဇီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ဘာဝိတော ခေါ၊ သော။ ဧဝံ ဗဟုလိကတော၊ သော။ အာနာပါနဿတိသမာဓိ၊ သည်။ မဟပ္ပလော၊ သည်။ မဟာနိသံသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဇီ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟမ္ပိ၊ ငါဘုရားသည်လည်း။ (သုဒ္ဓိ- နိပါတ်မျှ။) သမ္မောဓာ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို သိသည်မှ။ ပုဗ္ဗေဝ၊ ရှေး၌သာလျှင်။ အနဘိသမ္မုဒ္ဓေါ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကိုမသိသေးသော။ ဗောဓိ- သတ္တောဝ၊ ဘုရားလောင်းသည်သာလျှင်။ သမာနော၊ ဖြစ်သော်။ ဣမိနာ ဝိဟာရေန၊ ဤအာနာပါနဿတိသမာဓိကို ပွား၍နေခြင်းဖြင့်။ ဗဟုလံ၊ များစွာ။ ဝိဟရာမိ၊ နေ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမိနာ ဝိဟာရေန၊ ဤအာနာပါနဿတိကို ပွား၍နေခြင်းဖြင့်။ ဗဟုလံ၊ များစွာ။ ဝိဟရတော၊ နေသော။ တဿ မယံ၊ ထိုဘုရား၏။ ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ နေဝ ကိလမတိ၊ မပင်ပန်း။ စက္ခုနိ၊ မျက်စိတို့သည်။ န ကိလမန္တိ၊ မပင်ပန်းကုန်။ မေ၊ ငါဘုရား၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ အနုပါဒါယ စ၊ မစွဲလမ်းမူ၍လည်း။ အာသဝေဟိ၊ အာသဝတို့မှ။ ဝိမုစ္စိ၊ လွတ်မြောက်ပြီ။ (ဘုရားဖြစ်ခါနီး ဘုရားလောင်းကို ယူ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဣဟ၊ ဤသာသနာ၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ “မေ၊ ငါ၏။ ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ နေဝ ကိလမေယျ၊ မပင်ပန်းရာ။ စက္ခုနိ၊ မျက်စိတို့သည်။ န ကိလမေယျ၊ မပင်ပန်းကုန်ရာ။ မေ၊ ငါ၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ အနုပါဒါယ စ၊ မစွဲလမ်းမူ၍လည်း။ အာသဝေဟိ၊ အာသဝတို့မှ။ ဝိမုစ္စေယျာတိ၊ လွတ်မြောက်ရာ၏”ဟူ၍။ စေပိ အာကခေယျ၊ အကယ်၍မူလည်း အလိုရှိငြားအံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့အလိုရှိသည်ရှိသော်။) အယမေဝ အာနာပါနဿတိသမာဓိ၊ ဤအာနာပါနဿတိ သမာဓိကိုသာလျှင်။ သာဓုကံ၊ ကောင်းစွာ။ မနသိ ကာတဗ္ဗော၊ နှလုံးသွင်းအပ်၏။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဟ၊ ခွဲ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ “ဂေဟသိတာ၊ ကာမဂုဏ် အိမ်ကိုမှီကုန်သော။ ယေ ဣမေ သရသင်္ကပ္ပိ၊ အကြင်ပြေးတတ် တွေးကြံတတ်သော(တဏှာ) တရားတို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) တေ၊ ထိုတွေးကြံတတ်သော တဏှာတရားတို့သည်။ ပဟိယေယျန္တိ၊ ကင်းပျောက်ကုန်ရာ၏”ဟူ၍။ တနည်း- “ဂေဟသိတာ၊ ကုန်သော။ ယေ သရ- သင်္ကပ္ပိ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေ၊ တို့ကို။ မေ၊ ငါသည်။ ပဟိယေယျန္တိ၊ ပယ်အပ် ကုန်ရာ၏”ဟူ၍။ စေပိ အာကခေယျ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) အယမေဝ အာနာပါနဿတိသမာဓိ- သမာဓိ၊ ကိုသာလျှင်။ သာဓုကံ၊ စွာ။ မနသိ ကာတဗ္ဗော၊ အပ်၏။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဟ၊ ခွဲ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ “အပ္ပဋိက္ခလေ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သောအာရုံ (ဣဋ္ဌာရုံ)၌။ ပဋိက္ခလသည်၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဖြစ်သောအာရုံ (အနိဋ္ဌာရုံ) ဟူသော အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရေယျန္တိ၊ နေလို၏”ဟူ၍။ စေပိ အာကခေယျ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) အယမေဝ အာနာပါနဿတိသမာဓိ၊ ကိုသာလျှင်။ သာဓုကံ၊ စွာ။ မနသိ ကာတဗ္ဗော၊ အပ်၏။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဟ၊ ခွဲ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ “ပဋိက္ခလေ၊ စက်ဆုပ် ဖွယ်ဖြစ်သောအာရုံ (အနိဋ္ဌာရုံ)၌။ အပ္ပဋိက္ခလသည်၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်သောအာရုံ (ဣဋ္ဌာရုံ) ဟူသောအမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရေယျန္တိ၊ နေလို၏”ဟူ၍။ စေပိ အာကခေယျ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) အယမေဝ အာနာပါနဿတိသမာဓိ၊ ကိုသာလျှင်။ သာဓုကံ၊ စွာ။ မနသိ ကာတဗ္ဗော၊ အပ်၏။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဟ၊ ခွဲ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ “ပဋိက္ခလေ စ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် ဖြစ်သော အာရုံ (အနိဋ္ဌာရုံ)၌၎င်း။ အပ္ပဋိက္ခလေ စ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်သော အာရုံ (ဣဋ္ဌာရုံ) ၌၎င်း။ ပဋိက္ခလသည်၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဖြစ်သော အာရုံ (အနိဋ္ဌာရုံ) ဟူသော အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရေယျန္တိ၊ နေလို၏”ဟူ၍။ စေပိ အာကခေယျ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) အယမေဝ အာနာပါနဿတိသမာဓိ၊ ကိုသာလျှင်။ သာဓုကံ၊ စွာ။ မနသိ ကာတဗ္ဗော၊ အပ်၏။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဟ၊ ခွဲ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ “ပဋိက္ခလေ စ၊ ၌၎င်း။ အပ္ပဋိက္ခလေ စ၊ ၌၎င်း။ အပ္ပဋိက္ခလသည်၊ ဖြစ်၍။ ဝိဟရေယျန္တိ၊ ၏”ဟူ၍။ စေပိ အာကခေယျ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) အယမေဝ အာနာပါနဿတိသမာဓိ၊ ကိုသာလျှင်။ သာဓုကံ၊ စွာ။ မနသိ ကာတဗ္ဗော၊ အပ်၏။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဟ၊ ခွဲ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ “အပ္ပဋိက္ခလဉ္စ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံ (ဣဋ္ဌာရုံ) ကို၎င်း။ ပဋိက္ခလဉ္စ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဖြစ်သော အာရုံ (အနိဋ္ဌာရုံ) ကို၎င်း။ တဒုဘယံ၊ ထို ၂-ပါးစုံကို။ အဘိနိဝဇ္ဇေတော၊ ပယ်ကြဉ်၍။ ဥပေက္ခကော၊ လျစ်လျူ ရှုသည်ဖြစ်၍။ သတော၊ စူးစိုက်ရှုမှတ်အောက်မေ့သည်ဖြစ်၍။ သမ္ပဇာနော၊ တရားကို ဆင်ခြင် သိမြင်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရေယျန္တိ၊ နေလို၏”ဟူ၍။ စေပိ အာကခေယျ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) အယမေဝ အာနာပါနဿတိသမာဓိ၊ ကိုသာလျှင်။ သာဓုကံ၊ စွာ။ မနသိ ကာတဗ္ဗော၊ အပ်၏။

၁။ သရန္တိတိ သရာ၊ ဓာဝန္တိတိ အတ္ထော၊ သရာ၊ စ တေ သင်္ကပ္ပိ၊ ဓာတိ သရသင်္ကပ္ပိ။ သ- ၄ ၃-၃၀။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဟ၊ ဌ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ “ကာမေဟိ၊ ဝတ္ထုကာမ ကိလေသ-
 ကာမတို့မူ။ ဝိဝိစ္ဆေဝ၊ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင်။ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ အကုသိုလ်တရားတို့မူ။
 ဝိဝိစ္စ ဝေ၊ ၍သာလျှင်။ သဝိတက္ကံ၊ ဝိတက်နှင့်တကွဖြစ်သော။ သဝိစာရံ၊ ဝိစာရနှင့်တကွ
 ဖြစ်သော။ ဝိဝေကဓံ၊ နိဝရဏတို့မူ ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ ပီတိသုခံ၊ ဖရဏာပီတိ
 စေတသိကသုခရှိသော။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ပဌမဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟရေယျန္တိ၊
 နေလို၏”ဟူ၍။ ဖေပိ အာကခေယျ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) အယမေဝ အာနာပါနဿတိ-
 သမာဓိ၊ ကိုသာလျှင်။ သာဓုကံ၊ စွာ။ မနသိ ကာဘဗ္ဗော၊ အပ်၏။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဟ၊ ဌ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ၊ ဝိတက်ဝိစာရတို့၏။
 ဝပသမာ၊ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ နိယကဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌။ စေတသော၊ စိတ်ကို။ သမ္ပသာဒနံ၊
 ကြည်စေတတ်သော။ ဧတသော၊ စိတ်၏။ ဧကောဒိဘာဝံ၊ မြတ်သည်ဖြစ်၍ ပွားစေတတ်သော
 သမာဓိကိုဖြစ်စေတတ်သော။ အဝိတက္ကံ၊ ဝိတက်မရှိသော။ အဝိစာရံ၊ ဝိစာရမရှိသော။ သမာဓိဓံ၊
 ပဌမဈာန်သမာဓိကြောင့်ဖြစ်သော။ ပီတိသုခံ၊ သော။ ဒုတိယံ ဈာနံ၊ ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၍။
 ဝိဟရေယျန္တိ၊ ၍”ဟူ၍။ ဖေပိ အာကခေယျ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) အယမေဝ အာနာပါနဿတိ-
 သမာဓိ၊ ကိုသာလျှင်။ သာဓုကံ၊ စွာ။ မနသိ ကာဘဗ္ဗော၊ အပ်၏။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဟ၊ ဌ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ “ပီတိယာ စ၊ ပီတိကိုလည်း။ ဝိရာဂါ၊
 စက်ဆုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဥပေက္ခကော စ၊ လျစ်လျူရှုသည်ဖြစ်၍လည်း။ ဝိဟရေယျံ၊ နေလို၏။
 သတော စ သမ္ပဇာနော၊ သတိနှင့်ပြည့်စုံသည်၊ ပညာနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍လည်း။ ဝိဟရေယျံ၊
 ၍။ သုခဉ္စ၊ သုခကိုလည်း။ ကာယေန၊ နာမကာယဖြင့်။ ပဋိသံဝေဒေယျံ၊ ခံစားလို၏။ ယံ၊
 အကြင် တတိယဈာန်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ တံ၊ ထိုတတိယဈာန်ရပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အရိယာ၊
 ဘုရားအစရှိသော၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ‘ဥပေက္ခကော၊ တတိယဈာန်ချမ်းသာကိုပင် လျစ်
 လျူရှုပေသို။ သတိမာ၊ သတိနှင့်ပြည့်စုံသို။ သုခဝိဟာရီတိ၊ ချမ်းသာစွာနေလေ့ရှိသို’ဟူ၍။
 အာစိက္ခန္တိ၊ ချီးမွမ်းပြောဆိုကြကုန်၏။ (တံ) တတိယံ ဈာနံ၊ ထိုတတိယဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၍။
 ဝိဟရေယျန္တိ၊ ၍”ဟူ၍။ ဖေပိ အာကခေယျ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) အယမေဝ အာနာပါန-
 ဿတိသမာဓိ၊ ကိုသာလျှင်။ သာဓုကံ၊ စွာ။ မနသိ ကာဘဗ္ဗော၊ အပ်၏။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဟ၊ ဌ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သုခဿ စ၊ ကာယိကသုခကို
 လည်း။ ပဟာနာ၊ ပယ်ခြင်းကြောင့်။ ဒုက္ခဿ စ၊ ကာယိကဒုက္ခကိုလည်း။ ပဟာနာ၊ ကြောင့်။
 သောမနဿဒေါမနဿာနံ၊ စေတသိကသုခ စေတသိကဒုက္ခတို့၏။ ပုဗ္ဗေဝ၊ ရှေး၌သာလျှင်။
 အတ္ထဂံမာ၊ ချုပ်နှောင်ခြင်းကြောင့်။ အဒုက္ခမသုခံ၊ ဒုက္ခလည်းမရှိ သုခလည်းမရှိသော။ ဥပေက္ခာ-
 သတိပါရိသုဒ္ဓိံ၊ ဥပေက္ခာသည် ဖြစ်စေအပ်သော သတိ၏ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော။
 စတုတ္ထံ ဈာနံ၊ ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၍။ ဝိဟရေယျန္တိ၊ ၍”ဟူ၍။ ဖေပိ အာကခေယျ၊ အံ။ပ။ မနသိ
 ကာဘဗ္ဗော၊ အပ်၏။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဟ၊ ဌ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ “သဗ္ဗသော၊ အလုံးစုံကုန်
 သော။ ဣပသညာနံ၊ ကသိုက်ရပ်၌ဖြစ်သော ဣပဈာန်သညာတို့ကို။ သမတိက္ကမာ၊ လှန်မြှောက်
 ခြင်းကြောင့်။ ပဋိသသညာနံ၊ ထိခိုက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ပဋိဒ္ဓါရိကသညာတို့၏။ အတ္ထဂံမာ၊
 ချုပ်နှောင်ခြင်းကြောင့်။ နာနတ္တသညာနံ၊ အထူးထူးသော သညာတို့ကို။ အမနသိကာရာ၊ နှလုံးမသွင်း

ခြင်းကြောင့်၊ အာကာသော၊ ကောင်းကင်ပညတ်သည်။ အနန္တောတိ၊ အဆုံးမရှိဟု ပြီး၍ ရအပ်သော။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၍။ ဝိဟရေယုန္တိ၊ ဣ”ဟူ၍။ စေပိ အာကခေယျ၊ အံ”ပ။ မနသိ ကာတဗ္ဗော၊ အပ်၏။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဟ၊ ၍။ ဘိက္ခု၊ သည်။ “သဗ္ဗသော၊ အလုံးစုံသော အားဖြင့်။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်ကို။ သမတိက္ကမ္မ၊ လွန်မြောက် ၍။ ‘ဝိညာဟံ၊ ပဌမာရူပဝိညာဉ်သည်။ အနန္တန္တိ၊ အဆုံးမရှိဟု ပြီး၍ရအပ်သော။ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ၊ ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၍။ ဝိဟရေယုန္တိ၊ ဣ”ဟူ၍။ စေပိ အာကခေယျ၊ အံ”ပ။ မနသိ ကာတဗ္ဗော၊ အပ်၏။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဟ၊ ၍။ ဘိက္ခု၊ သည်။ “သဗ္ဗသော၊ အားဖြင့်။ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ၊ ကို။ သမတိက္ကမ္မ၊ ၍။ ‘ကိဉ္စ၊ စိုးစဉ်းအနည်းငယ် (ဘင်ကြင်း) မျှသည်။ နတ္ထတိ၊ မရှိဟု ပြီး၍ရအပ်သော။ အာကိဉ္စညာယတနံ၊ ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၍။ ဝိဟရေယုန္တိ၊ ဣ”ဟူ၍။ စေပိ အာကခေယျ၊ အံ”ပ။ မနသိ ကာတဗ္ဗော၊ အပ်၏။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဟ၊ ၍။ ဘိက္ခု၊ သည်။ “သဗ္ဗသော၊ အားဖြင့်။ အာကိဉ္စညာယတနံ၊ ကို။ သမတိက္ကမ္မ၊ ၍။ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၍။ ဝိဟရေယုန္တိ၊ ဣ”ဟူ၍။ စေပိ အာကခေယျ၊ အံ”ပ။ မနသိ ကာတဗ္ဗော၊ အပ်၏။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဟ၊ ၍။ ဘိက္ခု၊ သည်။ “သဗ္ဗသော၊ အားဖြင့်။ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ ကို။ သမတိက္ကမ္မ၊ ၍။ သညာဝေဒနာသိတနိရောဓံ၊ သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ရာနိရောဓသမာပတ်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၍။ ဝိဟရေယုန္တိ၊ ဣ”ဟူ၍။ စေပိ အာကခေယျ၊ အံ”ပ။ (ဝေသတိ၊ သော်။) အယမေဝ အာနာပါနဿတိသမာဓိံ၊ ကိုသာလျှင်။ သာဓုကံ၊ စွာ။ မနသိ ကာတဗ္ဗော၊ အပ်၏။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အာနာပါနဿတိသမာဓိံ၊ အာနာပါနဿတိသမာဓိကို။ ဝေ ဘာဝိတေ ခေါ၊ ဤသို့ဖြစ်စေအပ်သည်ရှိသော်။ ဝေ ဗဟုလိကတေ၊ ဤသို့ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ သုခံ ဝေဒနံ၊ သုခဝေဒနာကို။ စေ ဝေဒယတိ၊ အကယ်၍ ခံစားအံ့။ သာ၊ ထိုသုခဝေဒနာသည်။ အနိစ္စာတိ၊ အမြဲမရှိဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ အနုဇ္ဈောသိတာတိ၊ စွဲလမ်းဖွယ်မရှိဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ဣ။ အနုဘိနန္ဒိတာတိ၊ နှစ်သက်ဖွယ်မရှိဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ဣ။ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ၊ ဒုက္ခဝေဒနာကို။ စေ ဝေဒယတိ၊ အံ့။ သာ၊ ထိုဒုက္ခဝေဒနာသည်။ အနိစ္စာတိ၊ မမြဲဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ၊ ဒုက္ခလည်းမဟုတ် သုခလည်းမဟုတ်သော ဥပေက္ခာဝေဒနာကို။ စေ ဝေဒယတိ၊ အံ့။ သာ၊ ထိုဥပေက္ခာဝေဒနာသည်။ အနိစ္စာတိ၊ မမြဲဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ဣ။

သုခံ ဝေဒနံ၊ သုခဝေဒနာကို။ စေ ဝေဒယတိ၊ အံ့။ နံ၊ ထိုသုခဝေဒနာကို။ ဝိသံယုတ္တော၊ တဏှာနှင့်မယှဉ်သည်ဖြစ်၍။ ဝေဒယတိ၊ ခံစား၏။ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ၊ ဒုက္ခဝေဒနာကို။ စေ ဝေဒယတိ၊ အံ့။ နံ၊ ထိုဒုက္ခဝေဒနာကို။ ဝိသံယုတ္တော၊ ဒေါသနှင့်မယှဉ်သည်ဖြစ်၍။ ဝေဒယတိ၊ ဣ။ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာကို။ စေ ဝေဒယတိ၊ အံ့။ နံ၊ ထိုဥပေက္ခာဝေဒနာကို။ ဝိသံယုတ္တော၊ မောဟနှင့်မယှဉ်သည်ဖြစ်၍။ ဝေဒယတိ၊ ဣ။ သော၊ ထိုအရိယာသံဘဝကသည်။ ကာယပရိယန္တိကံ၊ ကိုယ်လျှင် အဆုံးအပိုင်းအခြားရှိသော။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ ဝေဒယမာနေော၊ ခံစားသည်

ရှိသော်။ “ကာယပရိယန္တိကံ၊ သော။ ဝေဒနံ၊ ကိ။ ဝေဒယာမိတိ၊ ခံစား၏”ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ဇီဝိတပရိယန္တိကံ၊ အသက်အဆုံးအပိုင်းအခြားရှိသော။ ဝေဒနံ၊ ကိ။ ဝေဒယမာနော၊ သော်။ “ဇီဝိတပရိယန္တိကံ၊ သော။ ဝေဒနံ၊ ကိ။ ဝေဒယာမိတိ၊ ခံစား၏”ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။ ကာယဿ၊ ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်ခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ပျက်ခြင်းဟူသော။ ဇီဝိတပရိယာဒါနာ၊ အသက်ကုန်သည်မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ “ဣဇေ၊ ဤဘဝ၌သာလျှင်။ အဘိနန္ဒိတာနိ၊ အလွန်နှစ်သက်အပ်ကုန်သော။ သဗ္ဗဝေဒယိတာနိ၊ အလုံးစုံသော ဝေဒနာတို့သည်။ သိတိဘဝိဿန္တိတိ၊ ငြိမ်းအေးကုန်သကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့”ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ဥပမာသော်ကား။ တေလဉ္စ၊ ဆီကိုလည်း။ ပဋိစ္စ၊ ၍၎င်း။ ဝဋ္ဋိဉ္စ၊ မီးစာကိုလည်း။ ပဋိစ္စ၊ ၍၎င်း။ တေလပုဗ္ဗိပေါ၊ ဆီမီးသည်။ စျာယေယျ၊ တောက်လေ့နှင့် ဘုရား။ တဿေဝ တေလဿ စ၊ ထိုဆီ၏၎င်း။ ဝဋ္ဋိယာ စ၊ မီးစာ၏၎င်း။ ပရိယာဒါနာ၊ ကုန်ခန်းခြင်းကြောင့်။ အနာယာဓော၊ လောင်စာမရှိသည်ဖြစ်၍။ နိဗ္ဗာယေယျ၊ ငြိမ်းရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ကာယပရိယန္တိကံ၊ သော။ ဝေဒနံ၊ ကိ။ ဝေဒယမာနော၊ သော်။ “ကာယပရိယန္တိကံ၊ သော။ ဝေဒနံ၊ ကိ။ ဝေဒယာမိတိ၊ ၎င်း”ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။ ဇီဝိတပရိယန္တိကံ၊ သော။ ဝေဒနံ၊ ကိ။ ဝေဒယမာနော၊ သော်။ “ဇီဝိတပရိယန္တိကံ၊ သော။ ဝေဒနံ၊ ကိ။ ဝေဒယာမိတိ၊ ၎င်း”ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။ ကာယဿ၊ ၎င်း။ ဘေဒါ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ သော။ ဇီဝိတပရိယာဒါနာ၊ မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ ၌။ “ဣဇေ၊ ၌သာလျှင်။ အဘိနန္ဒိတာနိ၊ ကုန်သော။ သဗ္ဗဝေဒယိတာနိ၊ အလုံးစုံသော ဝေဒနာတို့သည်။ သိတိဘဝိဿန္တိတိ၊ လတ္တံ့”ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ၎င်း။

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ဝေသာလီသုတ်

၉၇၅။ (ဝေ မေ သုတ်-ပေးမြဲ။) ဧကံ သမယံ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဝေသာလီယံ၊ ၌။ မဟာဝနေ၊ မဟာဝန်တော၌။ ကုဋ္ဌာဂါရသာလယံ၊ အထွဋ်တခုတပ်သောကျောင်း၌။ ဝိဟရတိ၊ ၎င်း။ တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခုနံ၊ ရဟန်းတို့အား။ အနေကပရိယာယေန၊ များစွာသောအကြောင်းဖြင့်။ အသုဘကထံ၊ အသုဘနှင့်စပ်သောတရားစကားကို။ ကထေတိ၊ ဟောတော်မူ၏။ အသုဘာယ၊ အသုဘ(မာတိကာ)၏။ ဝဏ္ဏံ၊ အဖွင့်အကျယ်(ပဒဘာဇနံ)ကို။ ဘာသတိ၊ ဟောတော်မူ၏။ အသုဘဘာဝနာယ၊ အသုဘ(အခြင်းအရာကိုယူ၍ဖြစ်သောစိတ်)ကိုပွားခြင်း၏။ ဝဏ္ဏံ၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို။ ဘာသတိ၊ ၎င်း။

အထ ခေါ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့ကို။ “ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ အဓမ္မာသံ၊ လဝက် ၁၅-ရက်ပတ်လုံး။ ပဋိသလ္လိယိတုံ၊ တပါးတည်း ကိန်းအောင်းနေခြင်းငှါ။ ဣစ္ဆာမိ၊ အလိုရှိ၏။ ဧကေန၊ တပါးသော။ ပိဏ္ဍပါတနိဟာရကေန၊ ဆွမ်းကို ယူဆောင်ပေးသောသူကို။ အညတြ၊ ကြည်ထား၍။ ဧကေနစိ၊ တံဦးတယောက်သောသူသည်။ န ဥပသက်မိတဗ္ဗော၊ မချဉ်းကပ်အပ်သည်။ အမှီတိ၊ ဖြစ်၏”ဟူ၍။ (အဟံ ကတ္တားသည် ဤအမှီ၌ လိုက်၍စပ်။ ဆွမ်းကပ်သူမှတပါး ငါဘုရားကို မည်သူမှ မချဉ်းကပ်အပ် ဟူလို။) အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ တေ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ “ဝေ ဘန္တေတိ၊ ကောင်းပါပြီ အရှင်ဘုရား”

ဟူ၍။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏(စကားကို)။ ပဋိဿုတော၊ ရှေးရှုနာယူကုန်၍။ ကေန၊ သော။ ပိဏ္ဍပါတနိဟာရကေန၊ ကို။ အညတြ၊ ၍။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သောသူသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားသို့။ န ဥပသင်္ကမတိ၊ မချဉ်းကပ်။ (အဿု ဣ ၂-ပုဒ် နိပါတ်မျှ။)

☞ အထ ခေါ၊ ဌ။ တေ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ “ဘဂဝါ၊ သည်။ အနေကပရိယာယေန၊ ဖြင့်။ အသုဘကထံ၊ ကို။ ကထေတိ၊ ၎င်း။ အသုဘာယ၊ ၎င်း။ ဝဏ္ဏံ၊ ကို။ ဘာသတိ၊ ၎င်း။ အသုဘဘာဝနာယ၊ ၎င်း။ ဝဏ္ဏံ၊ ကို။ ဘာသတိတိ၊ ၎င်း”ဟူ၍။ အနေကာကာရဝေါကာရံ၊ များသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ရောပြွမ်းခြင်းရှိသော။ အသုဘဘာဝနာနုယောဂံ၊ အားထုတ်အပ်သော အသုဘဘာဝနာကို။ အနုယုတ္တာ၊ အားထုတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ (အသုဘဘာဝနာနုယောဂံ အနု၊ အသုဘဘာဝနာကို အားထုတ်ခြင်း၌။ ယုတ္တာ၊ ယှဉ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ဟု ကမ္မပ္ပဝစနိယတ္ထသော်လည်း ပေး။) ဝိဟရန္တိ၊ နေကုန်၏။ တေ၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ ဣမိနာ ကာယေန၊ ဤကိုယ်သည်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ မှ။ အဋ္ဌိယမာနာ၊ နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဟရာယမာနာ၊ ရှက်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဇိဂုစ္ဆမာနာ၊ စက်ဆုပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ သတ္တဟာရကံ၊ အသက်ဆောင်ယူပယ်ရှားတတ်သော ထားစသော လက်နက်ကို။ ပရိယေသန္တိ၊ ရှာမှီး၍ထားကုန်၏။ ဒသပိ ဘိက္ခု၊ တကျိပ်သော ရဟန်းတို့သည်လည်း။ ကောဟေန၊ တရက်ချင်းဖြင့်။ သတ္တံ၊ ထားစသော လက်နက်ကို။ အာဟရန္တိ၊ ဆောင်ကုန်၏။ ဝိသမ္ပိ ဘိက္ခု၊ နှစ်ကျိပ်သောရဟန်းတို့သည်လည်း။ ပ။ တိသမ္ပိ ဘိက္ခု၊ သုံးကျိပ်သော ရဟန်းတို့သည်လည်း။ ကောဟေန၊ ဖြင့်။ သတ္တံ၊ ကို။ အာဟရန္တိ၊ ကုန်၏။ (ကိုယ်ကိုယ်ကို ထားစသော လက်နက်ဖြင့် သတ်ကုန်၏။ မိဂလဏ္ဍိကကိုလည်း အသတ်ခိုင်းကုန်၏ ဟူလို။ ကောဟေန အာဟရန္တိ၌ ကောဟေနကား ကြိယာပဝဂ္ဂ တတိယာတည်း။)

အထ ခေါ၊ ဌ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ တဿ အစုမာသဿ၊ ထို လဝက် ၁၅-ရက်၏။ အစ္စယေန၊ လွန်ရာအခါ၌။ ပဋိသလ္လာနာ၊ တပါးတည်းကိန်းအောင်းရာမှ။ ဝုဋ္ဌိတော၊ ထတော်မူ၍။ အာယာသန္တံ အာနန္တံ၊ အရှင်အာနန္ဒာကို။ “အာနန္တံ၊ အာနန္ဒာ။ ကိံ နု ခေါ၊ အသို့နည်း။ ဘိက္ခုသံသော၊ ရဟန်းသံဃာသည်။ တနဘူတော ဝိယာတိ၊ နည်းပါး (ကျဲချောင်) သကဲ့သို့ ဖြစ်၏”ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ တဿာ ဟိ ပန၊ အပြစ်မှန်အတိုင်း လျှောက်ပါအံ့။ “ဘဂဝါ၊ သည်။ အနေကပရိယာယေန၊ ဖြင့်။ အသုဘကထံ၊ ကို။ ကထေတိ၊ ၎င်း။ အသုဘာယ၊ ၎င်း။ ဝဏ္ဏံ၊ ကို။ ဘာသတိ၊ ၎င်း။ အသုဘဘာဝနာယ၊ ၎င်း။ ဝဏ္ဏံ၊ ကို။ ဘာသတိတိ၊ ၎င်း”ဟူ၍။ အနေကာကာရဝေါကာရံ၊ သော။ အသုဘဘာဝနာနုယောဂံ၊ ကို။ အနုယုတ္တာ၊ အားထုတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ (အသုဘဘာဝနာနုယောဂံ အနု၊ ဌ။ ယုတ္တာ၊ ယှဉ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။) ဝိဟရန္တိ၊ နေကုန်၏။ တေ၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ ဣမိနာ ကာယေန၊ သည်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ မှ။ အဋ္ဌိယမာနာ၊ ဖြစ်၍။ ဟရာယမာနာ၊ ဖြစ်၍။ ဇိဂုစ္ဆမာနာ၊ ဖြစ်၍။ သတ္တဟာရကံ၊ ကို။ ပရိယေသန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒသပိ ဘိက္ခု၊ တို့သည်လည်း။ ကောဟေန၊ ဖြင့်။ သတ္တံ၊ ကို။ အာဟရန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝိသမ္ပိ ဘိက္ခု၊ တို့သည်လည်း။ တိသမ္ပိ ဘိက္ခု၊ တို့သည်လည်း။ ကောဟေန၊ ဖြင့်။ သတ္တံ၊ ကို။ အာဟရန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ သာဓု၊ တောင်းပန်ပါ၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ယဿ၊ အကြင် အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော တရားဒေသနာဖြင့်။ (အာစိက္ခိယမာနေ၊ ဟောကြားအပ်သည်ရှိသော်။) အယံ ဘိက္ခုသံသော၊ ဤရဟန်းသံဃာသည်။ အညာယ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ်၌။ သဏ္ဌာဟေယျ၊ တည်ရာ၏။ အညံ၊ အသုဘဒေသနာမှ တပါးသော။ တံ

ပရိယာယံ၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော တရားဒေသနာကို။ အာစိက္ခတု၊ ဟောကြားတော်မူပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်၏။

အာနန္ဒ၊ နန္ဒ။ တေနဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်မှု။ ယာဝတိကာ။ အကြင်မျှလောက်ကုန်သော။ ဘိက္ခု။ ရဟန်းတို့သည်။ ဝေသာလိံ၊ ဝေသာလိပြည်ကို။ ဥပနိဿယ၊ အမှီပြု၍။ ဝိဟရန္တိ၊ နေထိုင်ကုန်၏။ တေ သဗ္ဗေ၊ ထိုအလုံးစုံကုန်သောရဟန်းတို့ကို။ ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ၊ စည်းဝေးရာစရပ်၌။ သန္နိပါတေဟိ၊ စည်းဝေးစေလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ အာယသ္မာ အာနန္ဒေ၊ အရှင်အာနန္ဒာသည်။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ (စကားတော်ကို)။ ပဋိဿတော၊ ရှေးရှုနာယကုန်၍။ ယာဝတိကာ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခု။ တို့သည်။ ဝေသာလိံ၊ ကို။ ဥပနိဿယ၊ ၍။ ဝိဟရန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ သဗ္ဗေ၊ တို့ကို။ ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ၊ ၌။ သန္နိပါတေတွာ၊ စည်းဝေးစေ၍။ ယေန၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ချဉ်းကပ်ပြီ။ ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ၍။ ဘဂဝန္တိ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဘိက္ခုသံဃော၊ ရဟန်းသံဃာသည်။ သန္နိပတိတော၊ စည်းဝေးနေပါပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ယဿ၊ ယင်းတရားဟောတော်မူခြင်း၏။ ကာလံ၊ အချိန်အခါကို။ မညတိတိ၊ သိတော်မူ၏”ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

အထ ခေါ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ယေန၊ ၌။ ဥပဋ္ဌာနသာလာ၊ စည်းဝေးရာစရပ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ပြီ။ ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ၍။ ပညတ္ထေ၊ ခင်းထားအပ်သော။ အာသနေ၊ နေရာ၌။ နိသိဒ္ဓိ၊ ထိုင်နေပြီ။ နိသဇ္ဇ ခေါ၊ ထိုင်နေ၍။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခု။ ရဟန်းတို့ကို။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အယမ္ပိ ခေါ၊ အာနာပါနဿတိသမာဓိ၊ ဤထွက်သက်ဝင်သက်တို့ကို ရှုမှတ်သိမ်းဆည်းတတ်သော သတိနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိသည်လည်း။ ဝါ၊ ထွက်သက်ဝင်သက်တို့ကို ရှုမှတ်သိမ်းဆည်းတတ်သော သတိ၌ဖြစ်သော သမာဓိသည်လည်း။ ဘာဝိတော၊ ဖြစ်စေအပ်သည်ရှိသော်။ ဝါ၊ ပွားများအပ်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလိကတော၊ အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်ရှိသော်။ သန္တော စေတ၊ (အာရုံ ပဋိဝေဓအားဖြင့်) ငြိမ်းအေးလည်း ငြိမ်းအေး၏။ ပဏီတော စ၊ (အာရုံ ပဋိဝေဓအားဖြင့်) မြတ်လည်း မြတ်၏။ အသေစနကော စ၊ (သန္တ ပဏီတ အဖြစ်ကို ဆောင်တတ်သော) တစုံတခုသော သွန်းလောင်းဖွယ်လည်းမရှိ။ သုခေါ၊ ကိုယ်စိတ်ချမ်းသာ

၁။ အာနန္ဒ-အပါနန္ဒ အာနာပါနံ၊ အသာသပဿာသကို ကောကံ။ အာနာပါနဿ ပရိဂ္ဂဟိကာ သတိ အာနာပါနဿတိ၊ သတိကောကံ။ တာယ နိယုတ္တော သမာဓိ အာနာပါနဿတိသမာဓိ၊ သမာဓိကောကံ။ ဤနည်း၌ သမ္ပယုတ္တ အညမည ပစ္စည်းထို့ဖြင့် ကျေးဇူးပြုသော သမာဓိကို ယူ။ အာနာပါနဿတိယံ ပဝတ္ထော သမာဓိ အာနာပါနဿတိသမာဓိ-ဟု တနည်းပြု၊ ဤနည်း၌ ဥပနိဿယအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုသော သမာဓိကိုယူ။ ဤ ၂-နည်းစလုံးဖြင့် သဟဘာတစသော ၇-ပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ်ကို ပြ၏။

ဘာဝိတောတိ ဥပ္ပါဒိတော ဝနီတော ဝါ။ ဌ။ ဘာဝိတော၌ သူ့ခတ်သည် ဘဝနတ္ထ၊ ဝနနတ္ထ ၂-ပါးကို ဟော၏။ တ-ပစ္စည်းသည် ပဗ္ဗုပ္ပန်၊ အတိတ် ၂-ကာလကို ဟော၏။ ဘာဝံ(ဝိဇ္ဇမာနတံ) ဣတော ဂုတောတိ ဘာဝိတော၊ ဥပ္ပါဒိတော ပဋိလဗ္ဗမတ္ထောတိ အတ္ထော၊ ဥပ္ပန္နော ပန လဒ္ဓါသေဝနော ဘာဝိတော ဟုဏဘာဝံ အာပါဒိတော ဝနီတောတိ အတ္ထော-ဟု ဋီ-၌ မိန့်၏။ ဘာဝိယတိတိ ဘာဝိတော၊ ဘူခတ် ဘဝနတ္ထ၊ တ-ပစ္စည်း ပစ္စုပ္ပန်ကာလိက ကြံ၍ ဖြစ်စေအပ်ဆဲဖြစ်သော အာနာပါနဿတိသမာဓိကို ကောကံ။ ဘာဝိယတ္တာတိ ဘာဝိတော၊ ဘူခတ် ဝနနတ္ထ၊ တ-ပစ္စည်း အတိတ်ကာလိက ကြံ၍ ပွားစေပြီးသော အာနာပါနဿတိသမာဓိကိုကောကံ။

န အာယ သေစနန္တိ အသေစနကော၊ အာနာပါနဿတိသမာဓိကောကံ။ ငြိမ်းအေးသည်၏အဖြစ်၊ မှန်မြတ်သည်၏အဖြစ်ကို ဆောင်နိုင်သော တစုံတခုသော တရား တည့်စရာ သွန်းလောင်းစရာ မရှိသော အာနာပါနဿတိ သမာဓိတည်း။ သည့်ပြင်တရား အကုအညီ ဖေးစရာမလိုဟု ဆိုလိုသည်။

သော။ ဝိဟာရော၊ နေရကြောင်းသဘောတရားလည်းဖြစ်၏။ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နော၊ ဖြစ်ပြီးဖြစ်ပြီးကုန်သော။ (မပယ်ခွါအပ်သေးကုန်သော ဟူလို။) ပါပကော၊ ယုတ်မာကုန်သော။ အကုသလေ ဓမ္မေ စ၊ အကုသိုလ်တရားတို့ကိုလည်း။ ဌာနသော၊ တခဏချင်းအားဖြင့်။ အန္တရဓာပေတိ၊ ကွယ်ပျောက်စေနိုင်၏။ ဝူပသမေတိ၊ ငြိမ်းပျောက်စေနိုင်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဂိမ္မာနံ၊ နေ့လတို့၏။ ပစ္စိမေ မာသေ၊ နောက်ဆုံးဖြစ်သော လ၌။ ဦဟတံ၊ ထသော။ ရဇောဇလ္လံ၊ မြို့မှန် ဖွံ့မှန်သည်။ (အတ္တိ၊ ၏။) တမေန၊ ထိုမြို့မှန် ဖွံ့မှန်ကို။ မဟာအကာလမေသော၊ ကြီးစွာသော အခါမှိုမှိုလည်း။ ဌာနသော၊ တခဏချင်းအားဖြင့်။ အန္တရဓာပေတိ သေယျထာပိ၊ ကွယ်ပျောက်စေသကဲ့သို့။ ဝူပသမေတိ သေယျထာပိ၊ ငြိမ်းပျောက်စေသကဲ့သို့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ အာနာပါနဿတိသမာဓိ၊ သည်။ ဘာဝိတော၊ သော်။ ဗဟုလိကတော၊ သော်။ သန္တော စေ၊ ငြိမ်းအေးလည်း ငြိမ်းအေး၏။ ပဏိတော စ၊ မြတ်လည်း မြတ်၏။ အသေစနကော စ၊ တစုံတခုသော သွန်းလောင်းဖွယ်လည်းမရှိ။ သုခေါ၊ သော။ ဝိဟာရော စ၊ နေရကြောင်းသဘောတရားလည်းဖြစ်၏။ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နော၊ ကုန်သော။ ပါပကော၊ ကုန်သော။ အကုသလေ စ ဓမ္မေ၊ တို့ကိုလည်း။ ဌာနသော၊ အားဖြင့်။ အန္တရဓာပေတိ၊ ၏။ ဝူပသမေတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဂထံ ဘာဝိတော စ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်စေအပ်သော။ ဂထံ ဗဟုလိကတော၊ အဘယ်သို့ အကြိမ်များစွာပြုအပ်သော။ အာနာပါနဿတိသမာဓိ၊ သည်။ သန္တော စေ၊ ငြိမ်းအေးလည်း ငြိမ်းအေးသနည်း။ ပဏိတော စ၊ မြတ်လည်း မြတ်သနည်း။ အသေစနကော စ၊ သွန်းလောင်းဖွယ်လည်း မရှိသနည်း။ သုခေါ၊ ချမ်းသာသော။ ဝိဟာရော စ၊ နေရကြောင်းလည်း ဖြစ်သနည်း။ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နော၊ ဖြစ်ပြီးဖြစ်ပြီးကုန်သော။ ပါပကော၊ ယုတ်မာကုန်သော။ အကုသလေ ဓမ္မေ စ၊ အကုသိုလ်တရားတို့ကိုလည်း။ ဌာနသော၊ တခဏချင်းအားဖြင့်။ အန္တရဓာပေတိ၊ ကွယ်ပျောက်စေသနည်း။ ဝူပသမေတိ၊ ငြိမ်းပျောက်စေသနည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာ၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အရညဂတော ဝါ၊ သော်၎င်း။ ရုက္ခမူလဂတော ဝါ၊ သော်၎င်း။ သုညာဂါရဂတော ဝါ၊ သော်၎င်း။ ပလ္လင်္ကံ၊ ကို။ အာဘုဒိတော၊ ၌။ ဥဇုံ၊ စွာ။ ကာယံ၊ ကို။ ပဏိဓာယ၊ ၌။ ပရိမုခံ၊ ရှေးရှု။ သတိံ၊ ကို။ ဥပဋ္ဌပေတော၊ ၌။ နိသိဒ္ဓိ၊ ထိုင်နေပြီ။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ သတောဝါ၊ သာလျှင်။ အဿသတိ၊ ရှု၏။ သတောဝါ၊ သာလျှင်။ ပဿသတိ၊ ရှု၏။ ပ၊ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိ၊ ၌။ အဿသိဿာမိတိ၊ အံ့ဟု။ သိက္ခတိ၊ ၏။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိ၊ ၌။ ပဿသိဿာမိတိ၊ အံ့ဟု။ သိက္ခတိ၊ ကျင့်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေံ ဘာဝိတော ခေါ၊ ဤသို့ဖြစ်စေအပ်သော။ ဝေံ ဗဟုလိကတော၊ သော။ အာနာပါနဿတိသမာဓိ၊ သည်။ သန္တော စေ၊ ငြိမ်းအေးလည်းငြိမ်းအေး၏။ ပဏိတော စ၊ မြတ်လည်းမြတ်၏။ အသေစနကော စ၊ မရှိ။ သုခေါ၊ သော။ ဝိဟာရော စ၊ ဖြစ်၏။ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နော၊ ကုန်သော။ ပါပကော၊ ကုန်သော။ အကုသလေ ဓမ္မေ စ၊ တို့ကိုလည်း။ ဌာနသော၊ အားဖြင့်။ အန္တရဓာပေတိ၊ ၏။ ဝူပသမေတိတိ၊ ငြိမ်းပျောက်စေ၏ ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သုတံ၊ ပြီ။

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ကိမိလသုတ်

၉၈၆။ (ဝေံ မေ သုတံ ပေးမြဲ။) ကေံ သမယံ၊ တပါးသောအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ကိမိလယံ၊ ကိမိလာမြို့၌။ ဝေဠုဝနေ၊ ဝေဠုဝန်ကျောင်း၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။

တကြ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ ကိမိလံ၊ အရှင်ကိမိလကို။ “ကိမိလ၊ ကိမိလ။ ကထံ ဘာဝိတော၊ အဘယ်သို့ပါးအပ်သော။ ကထံ ဗဟုလိကတော၊ အဘယ်သို့အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်သော။ အာနာပါနဿတိသမာဓိ၊ သည်။ မဟပ္ပလော၊ သည်။ မဟာနိသံသော၊ သည်။ ဟောတိ န ခေါတိ၊ ဖြစ်သနည်း”ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တေ၊ မိန့်တော်မူအပ်သည်ရှိသော်။ အာယသ္မာ ကိမိလော၊ အရှင်ကိမိလသည်။ တုက္ခိ၊ ဆိတ်ဆိတ်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ၊ နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပ။ တတိယမ္ပိ ခေါ၊ သုံးကြိမ်မြောက်လည်း။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ ကိမိလံ၊ ကို။ “ကိမိလ၊ ကိမိလ။ ကထံ ဘာဝိတော၊ သော။ ကထံ ဗဟုလိကတော၊ သော။ အာနာပါနဿတိ သမာဓိ၊ သမာဓိသည်။ မဟပ္ပလော၊ သည်။ မဟာနိသံသော၊ သည်။ ဟောတိ န ခေါတိ၊ သနည်း ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ ပြီ။ တတိယမ္ပိ ခေါ၊ လည်း။ အာယသ္မာ ကိမိလော၊ သည်။ တုက္ခိ၊ ဆိတ်ဆိတ်။ အဟောသိ၊ ပြီ။

ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တေ၊ သော်။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ အရှင်အာနန္ဒာသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ “ဘဂဝါ၊ သည်။ အာနာပါနဿတိသမာဓိ၊ ကို။ ယံ ဘာဝေယျ၊ အကြင် ဟောရာ၏။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဧတဿ၊ ဤအာနာပါနဿတိ သမာဓိကို ဟောခြင်း၏။ ကာလော၊ အခါပါတည်း။ သုဂတ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဧတဿ၊ ၏။ ကာလော၊ တည်း။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏(တရားတော်ကို) ။ သုတွာ၊ ကြားနာရ၍။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့သည်။ ဓာရေဿန္တိတိ၊ ဆောင်ကုန်လတ္တံ့”ဟူသော။ ဧဝံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။ အာနန္ဒ၊ နွာ။ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်မှု။ သုဏာဟိ၊ နာလော။ သာဓုကံ၊ ကောင်းစွာ။ မနသိကရေဟိ၊ နှလုံးသွင်း လော။ ဘာသိဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ “ဧဝံ ဘန္တေတိ ခေါ၊ ကောင်းပါပြီအရှင်ဘုရား”ဟူ၍။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ (စကားတော်ကို)။ ပစ္စုဆောသိ၊ ရှေးရှုနာယူပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်—

အာနန္ဒ၊ နွာ။ ကထံ ဘာဝိတော စ၊ သော။ ကထံ ဗဟုလိကတော၊ သော။ အာနာပါနဿတိ- သမာဓိ၊ သည်။ မဟပ္ပလော၊ သည်။ မဟာနိသံသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ အာနန္ဒ၊ နွာ။ ဣဓ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အံရညဂတော ဝါ၊ သော်၎င်း။ ဝုက္ခမ္ပလဂတော ဝါ၊ ဆော်၎င်း။ သုညာဂါရဂတော ဝါ၊ သော်၎င်း။ ပလ္လက္၊ ကို။ အာဘုဇိတွာ၊ ၌။ ဥဇ၊ စွာ။ ကာယံ၊ ကို။ ပဏိဓာယ၊ ၌။ ပရိမုခံ၊ ရှေးရှု။ သတိံ၊ ကို။ ဥပဋ္ဌပေတွာ။ ၌။ နိသိဒ္ဓိ၊ ပြီ။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ သတောဝ၊ သာလျှင်။ အဿသတိ၊ ၏။ သတောဝ၊ သာလျှင်။ ပဿသတိ၊ ၏။ ပ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိ၊ ၌။ အဿသိဿာမိတိ၊ အံ့ဟု။ သိက္ခတိ၊ ၏။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိ၊ ၌။ ပဿသိဿာမိတိ၊ အံ့ဟု။ သိက္ခတိ၊ ၏။ အာနန္ဒ၊ နွာ။ ဧဝံ ဘာဝိတော၊ သော။ ဧဝံ ဗဟုလိကတော၊ သော။ အာနာပါ- နဿတိသမာဓိ၊ သည်။ မဟပ္ပလော၊ သည်။ မဟာနိသံသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အာနန္ဒ၊ နွာ။ ယသ္မိံ သမယေ၊ အကြင်အခါ၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဒိဃံ ဝါ၊ ရှည်စွာ လည်း။ အဿသန္တော၊ ရှုသည်ရှိသော်။ “ဒိဃံ၊ ရှည်စွာ။ အဿသမိတိ၊ ရှု၏” ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ဒိဃံ ဝါ၊ လည်း။ ပဿသန္တော၊ ရှုက်သည်ရှိသော်။ ပ။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ (ရဿံ ဝါ ၂-ဝါကျလည်း ဤနည်းပေး။) “သဗ္ဗကာယပ္ပဋိသံဝေဒိ၊ အလုံးစုံသောဝင်လေ(ရှုမှု) ၏ စ,လယ်,ဆုံးကို သိသည်ဖြစ်၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ ရှုအံ့”ဟူ၍။ သိက္ခတိ၊ ကျင့်၏။ “သဗ္ဗ- ကာယပ္ပဋိသံဝေဒိ၊ အလုံးစုံသောထွက်လေ(ရှုက်မှု)၏ စ,လယ်,ဆုံးကို သိသည်ဖြစ်၍။ ပဿ-

သိဿာမိတိ၊ ရှိုက်အံ့” ဟူ၍။ သိက္ခတိ၊ ဧ။ “ကာယသင်္ခါရံ၊ ရုန့်ရင်းသောထွက်လေကို။ ပဿမ္ဘယံ၊ ငြိမ်းစေလျက်။ အဿသိဿာမိတိ၊ ရှိုက်အံ့”ဟူ၍။ သိက္ခတိ၊ ဧ။ “ကာယသင်္ခါရံ၊ ရုန့်ရင်းသောဝင်လေကို။ ပဿမ္ဘယံ၊ ငြိမ်းစေလျက်။ ပဿသိဿာမိတိ၊ ရှိုက်အံ့”ဟူ၍။ သိက္ခတိ၊ ဧ။ အာနန္ဒ၊ န္ဓာ။ တသ္မိံ သမယေ၊ ထိုအခါ၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အာတာပီ၊ ကိလေသာ တို့ကိုလောင်ကျွမ်းစေတတ်သောလုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍။ သမ္ပဇာနော၊ ကောင်းစွာသိမြင် ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်သည်ဖြစ်၍။ သတိမာ၊ သတိနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ လောကေ၊ လောက၌။ အဘိဇ္ဈာ- ဒေါမနဿံ၊ အဘိဇ္ဈာ(ကာမစန္ဒနိဝရဏ) ဒေါမနဿ(ဗျာပါဒနိဝရဏ)ကို။ ဝိနေယျ၊ ပယ် ဖျောက်၍။ ကာယေ၊ ရုပ်ကာယ၌။ ကာယာနုပဿိ၊ ရုပ်ကာယဟု အဖန်ဖန်ရှုသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ တံ၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း။ ယဒိဒံ အဿာသပဿာသံ၊ အကြင်ထွက်သက်ဝင်သက်ကို။ (အနုပဿတိ၊ အဖန်ဖန်ရှု၏။) ဧတံ၊ ဤထွက်သက်ဝင်သက်ကို။ ကာယညတရံ၊ ပထဝီကာယစသော ၄-ပါးတို့တွင် တပါးအပါ အဝင်ဟူ၍။ (ဝါယောကာယ၌ ပါဝင်၏ ဟူလို။) ဝါ၊ ၂၅-ပါးသော ရုပ်အစုတို့တွင် တပါးအပါ အဝင်ဟူ၍။ (စတုဓာတုဝဝတ္ထာန် ခေါ် အာနာပါနရုပ် ဟူလို။) အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ (တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်တည်း။) အာနန္ဒ၊ န္ဓာ။ ဇံသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဣဟ၊ ဤ သာသနာ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ တသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ အာတာပီ၊ ၍။ သမ္ပဇာနော၊ ၍။ သတိမာ၊ ၍။ လောကေ၊ ၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ကို။ ဝိနေယျ၊ ၍။ ကာယေ၊ ရုပ်ကာယ၌။ ကာယာ- နုပဿိ၊ ၍။ ဝိဟရတိ၊ ဧ။ (၁)

အာနန္ဒ၊ န္ဓာ။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ “ပီတိပ္ပဋိသံဝေဒိ၊ နှစ်သက်မှပီတိကို သိသည်ဖြစ်၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ ရှိုက်အံ့”ဟူ။ သိက္ခတိ၊ ကျင့်၏။ “ပီတိပ္ပဋိသံဝေဒိ၊ ၍။ ပဿ- သိဿာမိတိ၊ ရှိုက်အံ့”ဟူ။ သိက္ခတိ၊ ဧ။ “သုခပ္ပဋိသံဝေဒိ၊ ချမ်းသာမှုသုခကို သိသည်ဖြစ်၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ အံ့”ဟူ။ သိက္ခတိ၊ ဧ။ “သုခပ္ပဋိသံဝေဒိ၊ ၍။ ပဿသိဿာမိတိ၊ အံ့”ဟူ။ သိက္ခတိ၊ ဧ။ “စိတ္တသင်္ခါရပ္ပဋိသံဝေဒိ၊ စိတ္တသင်္ခါရကို သိသည်ဖြစ်၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ အံ့”ဟူ။ သိက္ခတိ၊ ဧ။ “စိတ္တသင်္ခါရပ္ပဋိသံဝေဒိ၊ ၍။ ပဿသိဿာမိတိ၊ အံ့”ဟူ။ သိက္ခတိ၊ ဧ။ “စိတ္တ- သင်္ခါရံ၊ စိတ္တသင်္ခါရကို။ ပဿမ္ဘယံ၊ ငြိမ်းစေလျက်။ အဿသိဿာမိတိ၊ အံ့”ဟူ။ သိက္ခတိ၊ ဧ။ (ပါဠိ၌ ဤဝါကျ လိုနေသည်။) “စိတ္တသင်္ခါရံ၊ ကို။ ပဿမ္ဘယံ၊ လျက်။ ပဿသိဿာမိတိ၊ အံ့”ဟူ။ သိက္ခတိ၊ ဧ။ အာနန္ဒ၊ န္ဓာ။ တသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ အာတာပီ၊ ၍။ သမ္ပဇာနော၊ ၍။ သတိမာ၊ ၍။ လောကေ၊ ၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ကို။ ဝိနေယျ၊ ၍။ ဝေဒနာသု၊ ဝေဒနာတို့၌။ ဝေဒနာနုပဿိ၊ ဝေဒနာတို့ဟု အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ တံ၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်း သည်။ ကိဿ ဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း။ အာနန္ဒ၊ န္ဓာ။ အဿာသပဿာသာနံ၊ ထွက်သက်ဝင်သက်တို့ကို။ သာဓုကံ၊ ကောင်းသော။ ယဒိဒံ မနသိကာရံ၊ အကြင်နုလုံးသွင်းခြင်းကို။ (အနုပဿတိ၊ အဖန်ဖန်ရှု၏။) ဧတံ၊ ဤနုလုံးသွင်းခြင်းကို။ ဝေဒနာညတရံ၊ ဝေဒနာတို့တွင် တပါးအပါအဝင်ဟူ၍။ (သုခဝေဒနာ ဟူလို။) အဟံ၊ သည်။ ဝဒါမိ၊ ဧ။ (တသ္မာ၊ ထိုကြောင့် တည်း။) အာနန္ဒ၊ န္ဓာ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဟ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ တသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ အာတာပီ၊ ၍။ ဝိဟရတိ၊ ဧ။ (၂)

၁။ သာဓုကံ မနသိကာရံ ၌ သုခဝေဒနာသက်သက်မက ဈာန်တရား ဝေဒနာတရားတို့ကိုလည်း ယူရ၏။ သုခဝေဒနာကို ကောက်သည်ကား ဒေသနာသိသ ဒေသနာပဒေသဟု မိန့်တော်မူကြ၏။

အာနန္ဒါ နန္ဒာ။ ယသ္မိံ သမယေ ဌိ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ “စိတ္တပုဂ္ဂိုလ်ဝေဒီ၊ စိတ်ကိုသိသည်ဖြစ်၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ အံ”ဟု။ သိက္ခတိ၊ ဧ။ “စိတ္တပုဂ္ဂိုလ်ဝေဒီ၊ ၎င်း ပဿသိဿာမိတိ၊ အံ”ဟု။ သိက္ခတိ၊ ဧ။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ အဘိပ္ပမောဒယံ၊ ဝမ်းမြောက်စေလျက်။ပ။ စိတ္တံ၊ ကို။ သမာဒယံ၊ ကောင်းစွာထားလျက်။ပ။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဝိမောဓယံ၊ လွတ်မြောက်စေလျက်။ အဿသိဿာမိတိ၊ အံ”ဟု။ သိက္ခတိ၊ ဧ။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဝိမောဓယံ၊ လျက်။ ပဿသိဿာမိတိ၊ အံ”ဟု။ သိက္ခတိ၊ ဧ။ အာနန္ဒါ နန္ဒာ။ တသ္မိံ သမယေ ဌိ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အာတာပိ၊ ၎်။ သမ္ပဇာနော၊ ၎်။ သတိမာ၊ ၎်။ လောကေ၊ ၎်။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ကို။ ဝိနေယျ၊ ၎်။ စိတ္တေ၊ စိတ်၌။ စိတ္တာနုပဿိ၊ စိတ်ဟုအဖန်ဖန်ရှုသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ တံ၊ သည်။ ကိဿ ဟေတု၊ နည်း။ အာနန္ဒါ နန္ဒာ။ မုဠဿတိဿ၊ ပျက်စီးသောသတိရှိသည့်ပြင်။ အသမ္ပဇာနဿ၊ ကောင်းစွာမသိ(ဆင်ခြင်ဉာဏ်မရှိ) သူအား။ အာနာပါနဿတိသမာဓိဘာဝနံ၊ အာနာပါနဿတိသမာဓိကို ပူးပူကို၊ အဟံ၊ သည်။ န ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ။ (တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်တည်း။) အာနန္ဒါ နန္ဒာ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဟ၊ ၎်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ တသ္မိံ သမယေ ဌိ။ အာတာပိ၊ ၎်။ပ။ ဝိဟရတိ၊ ဧ။ (၃)

အာနန္ဒါ နန္ဒာ။ ယသ္မိံ သမယေ ဌိ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ “အနိစ္စာနုပဿိ၊ အနိစ္စဟု အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ အံ”ဟု။ သိက္ခတိ၊ ဧ။ “အနိစ္စာနုပဿိ၊ ၎်။ ပဿသိဿာမိတိ၊ အံ”ဟု။ သိက္ခတိ၊ ဧ။ ဝိရာဂါနုပဿိ၊ ပျက်ခြင်းသဘောဟု အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍။ပ။ နိရောဓာနုပဿိ၊ ချုပ်ခြင်းသဘောဟု အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ပ။ ပဋိနိဿဂါနုပဿိ၊ စွန့်လွှတ်ခြင်းသဘောဟု အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ပ။ သိက္ခတိ၊ ဧ။ အာနန္ဒါ နန္ဒာ။ တသ္မိံ သမယေ ဌိ။ အာတာပိ၊ ၎်။ပ။ ဝိနေယျ၊ ၎်။ ဓမ္မေသု၊ တရားတို့၌။ ဓမ္မာနုပဿိ၊ တရားတို့ဟု အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ (အဇ္ဈပေက္ခိတာ ဟောတိ၌ စယ်။) အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿာနံ၊ အဘိဇ္ဈာ(ကာမစွန္နနိဝရဏ)ဒေါမနဿ(ဗျာပါဒနိဝရဏ)တို့ကို။ ယံ တံ ပဟာနံ၊ အကြင်ပယ်တတ်သော ဉာဏ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တံ၊ ထိုပယ်တတ်သော ဉာဏ်ကို။ ပညာယ၊ အဆင့်ဆင့်သော ဝိပဿနာပညာဖြင့်။ ဒိသ္မာ၊ ရှု၍။ သာဓုကံ၊ ကောင်းစွာ။ အဇ္ဈပေက္ခိတာ၊ သင်္ခါရတို့ကို လျစ်လျူရှုနိုင်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ အာနန္ဒါ နန္ဒာ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဟ၊ ၎်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ တသ္မိံ သမယေ ဌိ။ အာတာပိ၊ ၎်။ပ။ ဝိဟရတိ၊ ဧ။ (၄)

အာနန္ဒါ နန္ဒာ။ သေယျထာပိ၊ ဥပမာသော်ကား။ စတုမဟာပထေ၊ လမ်းမကြီးလေးဆုံ၌။ မဟာပံသုပုဇ္ဇော၊ ကြီးစွာသောမြို့မှန်ပုံသည်။ (အဿ၊ ရှိရာ၏။) ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ၊ အရှေ့အရပ်မှ။ သကဋံ ဝါ၊ လှည်းသည်၎င်း။ ရထော ဝါ၊ ရထားသည်၎င်း။ ဧပိ အာဂစ္ဆေယျ၊ အကယ်၍မူလည်း လာငြားအံ့။ တံ ပံသုပုဇ္ဇံ၊ ထိုမြို့မှန်ပုံကို။ ဥပဟနတေဝ၊ တိုက်မိသည်သာတည်း။ ပစ္ဆိမာယ ဒိသာယ၊ အနောက်အရပ်မှ။ပ။ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ၊ မြောက်အရပ်မှ။ပ။ ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ၊ တောင်အရပ်မှ။ သကဋံ ဝါ၊ သည်၎င်း။ ရထော ဝါ၊ သည်၎င်း။ ဧပိ အာဂစ္ဆေယျ၊ အံ့။ တံ ပံသုပုဇ္ဇံ၊ ကို။ ဥပဟနတေဝ၊ သာတည်း။ အာနန္ဒါ နန္ဒာ။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူ သာလျှင်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ကာယေ၊ ရုပ်ကာယ၌။ ကာယာနုပဿိ၊ ရုပ်ကာယဟု အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရန္တောပိ၊ နေသော်လည်း။ ဝါပကေ၊ ယုတ်မာကုန်သော။

၁။ ပဟာနန္တိ အနိစ္စာနုပဿနာယ နိစ္စသည် ပဟေတီတိ ဝေ ပဟာနကဉာဏံ အဓိပေတံ။ ၎်။ ပဟေတီတိ ပဟာနံ။ ၎်။

အကုသလေ ဓမ္မေ၊ အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ဥပဟနတေဝ၊ ပယ်သတ်နိုင်သည်သာတည်း။ ဝေဒနာသု၊ ဝေဒနာတို့၌ပ။ စိတ္တော၊ စိတ်၌ပ။ ဓမ္မေသု၊ တရားတို့၌။ ဓမ္မာနုပဿိ၊ တရားတို့ဟု အစန်ပန်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ပါပကော၊ ကုန်သော။ အကုသလေ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ ဥပဟနတေဝါတိ၊ သာတည်းဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ (သုတ်အစ-ဒုတိယ တေဒဝေါစ ပြန်သတ်။)

ဒဿံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ပဌမော၊ ရှေးဦးစွာသော။ ဧကဓမ္မဝဂ္ဂေါ၊ တည်း။

တံဿ၊ ထိုကေဓမ္မဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ကား- -

ကေဓမ္မော စ၊ ကေဓမ္မသုတ်၎င်း။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂသုတ်၎င်း။ သုဒ္ဓိကဉ္စ၊ သုဒ္ဓိကသုတ်၎င်း။ ဒုဝေ ဖလာ၊ ပဌမဖလသုတ်၊ ဒုတိယဖလသုတ် ၂-သုတ်တို့၎င်း။ အရိဋ္ဌော၊ အရိဋ္ဌသုတ်၎င်း။ ကပ္ပိနော၊ မဟာကပ္ပိနသုတ်၎င်း။ ဒိပေါ၊ ပဒိပေါပမသုတ်၎င်း။ ဝေသာလီ၊ ဝေသာလီသုတ်၎င်း။ ကိမိလေန စ၊ ကိမိလသုတ်၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၂-ဒုတိယဝဂ်

၁-ဣစ္ဆာနဂ်လသုတ်

၉၇၇။ ဧဝံ သမယံ ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဣစ္ဆာနဂ်လေ၊ ဣစ္ဆာနဂ်လ၌။ ဣစ္ဆာနဂ်လဝနသဏ္ဍေ၊ ဣစ္ဆာနဂ်လတောအုပ်၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ တတြ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ (ဘဂဝါစသော တပိဋိလုံးသည် စာပိဋိ ၉၇၅-ဝေသာလီသုတ်အစနှင့် တူ၏။)

အထ ခေါ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ တဿ တေမာသဿ၊ ထို ၃-လ၏။ အစွယေန၊ လွန်ရာအခါ၌။ ပဋိသဏ္ဍာနာ၊ တပါးတည်းကိန်းအောင်းရာမှ။ ဝုဋ္ဌိတော၊ ထတော်မူသည်ရှိသော်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့ကို— ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အညတိတ္ထိယာ၊ သာသနာတော်မှ တပါးသော အယူရှိကုန်သော။ ပရိဗ္ဗာဇကော၊ ပရိဗ္ဗာဇတို့သည်။ “အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ သမဏော ဂေါတမော၊ ရဟန်းဂေါတမသည်။ ဝဿာဝါသံ၊ (မိုးလပတ်လုံးနေထိုင်ရာ) ဝါတွင်း ၃-လပတ်လုံး။ ကတမေန ဝိဟာရေန၊ အဘယ်သို့သောနေထိုင်ခြင်းဖြင့်။ ဗဟုလံ၊ များစွာ။ ဝိဟာသီတိ၊ နေသနည်း”ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သစေ ခေါ၊ ပုစ္ဆေယျ၊ အကယ်၍မေးကုန်ငြားအံ့။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပုဋ္ဌာ၊ အမေးခံအပ်ကုန်သော။ တုမေ၊ သင်တို့သည်။ အညတိတ္ထိယာနံ၊ ကုန်သော။ တေသံ ပရိဗ္ဗာဇကောနံ၊ တို့အား။ “အာဝုသော၊ တို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဝဿာဝါသံ၊ ဝါတွင်း ၃-လပတ်လုံး။ အာနာပါနဿတိ-သမာဓိနာ ခေါ၊ အာနာပါနဿတိသမာဓိဖြင့်သာလျှင်။ ဗဟုလံ၊ များစွာ။ ဝိဟာသီတိ၊ နေပြီ”ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဗျာကရေယျာထ၊ ဖြေဆိုကြကုန်လော့။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ၌။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ သတော၊ သတိနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ (ဘာဝု)။ ဝါ၊ ရှုမှတ်အောက်မေ့ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ (သဒ္ဓတ္ထ)။ အဿသာမိ၊ ရှု၏။ သတော၊ ၍။ ပဿသာမိ၊ ရှု၏။ ဒိသံ၊ ရှုသည်။ အဿသန္ဓော၊ ရှုသည်ရှိသော်။ ဒိသံ၊ ရှုသည်။ အဿသာမိတိ၊ ရှု၏ဟု။ ပဇာနာမိ၊ သိ၏။ ဒိသံ၊ စွာ။ ပဿသန္ဓော၊ ရှုက်သည်ရှိသော်။ ဒိသံ၊ စွာ။

ပဿသာမိတိ၊ ဂ္ဂိက်၏ဟု။ ပဇာနာမိ၊ ၎်။ ရဿံ၊ တို့စွာ။ အဿသန္ဓေ၊ သော်။ ရဿံ၊ စွာ။ အဿသာမိတိ၊ ၎်ဟု။ ပဇာနာမိ၊ ၎်။ ရဿံ၊ စွာ။ ပဿသန္ဓေ၊ သော်။ ရဿံ၊ စွာ။ ပဿသာမိတိ၊ ၎်ဟု။ ပဇာနာမိ၊ ၎်။ သဗ္ဗကာယပုဂ္ဂိုလ်ဝေဒါ၊ အလုံးစုံသော ဝင်လေ ဟူသော ရှုမူ၏ အဝအလယ် အဆုံးကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ ရှုအံ့ဟု။ ပဇာနာမိ၊ ၎်။ ပ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိ၊ စွန့်ပစ်ရခြင်းသဘောဟု အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ အံ့ဟု။ ပဇာနာမိ၊ ၎်။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိ၊ ၎်။ ပဿသိဿာမိတိ၊ အံ့ဟု။ ပဇာနာမိ၊ ၎်။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယံ ဟိ တံ၊ တစ်စုံတစ်ခုသောတရားကို။ အရိယဝိဟာရော ဣတိပိ၊ ပြုစင်သော နေခြင်း ဟူ၍သော်၎င်း။ ဗြဟ္မဝိဟာရော ဣတိပိ၊ မြတ်သောနေခြင်း ဟူ၍သော်၎င်း။ တဿဂတဝိဟာရော ဣတိပိ၊ မြတ်စွာဘုရား၏နေခြင်းနှင့်တူသော နေခြင်းဟူ၍သော်၎င်း။ (အာနာပါနဇ္ဈာန ပလသမာပတ်သည် တဿဂတဝိဟာရမည်၏။ ဋီ။) သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဝဒမာနော၊ ဆိုသည်ရှိသော်။ ဝဒေယျ၊ ဆိုရာ၏။ အာနာပါနဿတိသမာဓိံ၊ အာနာပါနဿတိသမာဓိကို။ အရိယဝိဟာရော ဣတိပိ၊ ၎်။ ဗြဟ္မဝိဟာရော ဣတိပိ၊ ၎်။ တဿဂတဝိဟာရော ဣတိပိ၊ ၎်။ သမ္မာ၊ စွာ။ ဝဒမာနော၊ သော်။ ဝဒေယျ၊ ဆိုရာ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေခါ၊ သေခဖြစ်ကုန်သော။ အပ္ပတ္တမာနသ၊ မရောက်သေးသော အရဟတ္တဖိုလ်ရှိကုန်သော။ ယေ တေ ဘိက္ခု၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်။ အနုတ္တရံ၊ မိမိထက်အလွန်အသာမရှိအမြတ်ဆုံးဖြစ်သော။ ယောဂက္ခေမံ၊ ယောဂ ၄-ပါးတို့၏ကုန်ခန်းရာ အရဟတ္တဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို။ ပတ္တယမာနာ၊ တောင့်တကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရန္တိ၊ နေကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုရဟန်းတို့၏။ ဘာဝိတေသံ၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ ဗဟုလိကတော၊ အကြိမ်များစွာပြုအပ်သော။ အာနာပါနဿတိသမာဓိံ သည်။ အာသဝါနံ၊ အာသဝတို့၏။ ခယာယ၊ ကုန်ခြင်းငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေ စ ခေါ တေ ဘိက္ခု၊ အကြင် ရဟန်းတို့သည်။ အရဟန္တော၊ ကိလေသာတို့မှ ဝေးကုန်၏။ ခိဏာသဝါ၊ ကုန်ပြီးသော အာသဝရှိကုန်၏။ ဝုသိတဝန္တော၊ သိက္ခာ ၃-ပါးကို ကျင့်သုံးပြီးကုန်ပြီးကတကရဏိယာ၊ ပြုအပ်ပြီးသော မဂ်ကိစ္စရှိကုန်၏။ ဩဟိတဘာရာ၊ ချအပ်ပြီးသော ခန္ဓာစသော ဝန်ရှိကုန်၏။ အနုပ္ပတ္တသဒတ္တာ၊ အစဉ်အားဖြင့် ရောက်အပ်ပြီးသော မိမိအကျိုးအရဟတ္တဖိုလ်ရှိကုန်၏။ ပရိက္ခိဏဘဝသံယောဇနာ၊ ကုန်ပြီးသော ဘဝသံယောဇနံ ရှိကုန်၏။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ အညာယ၊ သိ၍။ ဝိမုတ္တာ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုရဟန်းတို့၏။ ဣာဝိတော၊ သော။ ဗဟုလိကတော၊ သော။ အာနာပါနဿတိသမာဓိံ သည်။ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုဝိဟာရာယ စေ၊ မျက်မှောက်ဘဝ၌ ချမ်းသာစွာနေရခြင်းအကျိုးငှါ၎င်း။ သတိသမ္ပဇညာယ စ၊ သတိသမ္ပဇနံ ဉာဏ်အမြင်အကျိုးငှါ၎င်း။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။

(ယံ ဟိ တံ စသော ဝါကျ ပေးမြဲပေး။) ဝဒေယျာတိ၊ ဆိုရာ၏ဟူ၍။ အာမန္ဓေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။

ပဌမံ၊ ရွေးဦးစွာသောဆုတ်တည်း။

၁။ မြတ်စွာဘုရားမှာ ကေန္တသန္တ (ဝင်စစ်ထင်ရှား) ဖြစ်သောကြောင့် သတော ဟု ဝေ-သဒ္ဓါ မပါမူ၍၎င်း ဒီထံ ရဿံ ဟု ဝါ-သဒ္ဓါ မပါမူ၍၎င်း အကြွင်းမရှိ ပြီးစီးပြီးသောသိက္ခာရှိသောကြောင့် သိက္ခာမိအစား ပဇာနာမိ-ဟူ၍၎င်း ဟောတော်မူလေသည် ဟု ဋီ-၌ မိန့်၏။

၂-ကခေယျသုတ်

၉၇၈။ ကေ သမယံ၊ တပါးသောအခါ၌။ အာယသ္မာ လောမသကံဘိယော၊ အရှင်လောမသကံဘိယသည်။ သက္ကေသု၊ သက္ကတိုင်း၌။ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ၊ ကပိလဝတ်ပြည်၏ အနီးဖြစ်သော။ နိဂြောဓာရာမေ၊ နိဂြောဓာရုံကျောင်း၌။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ မဟာနာမော သက္ကော၊ မဟာနာမ်သာကီဝင်သည်။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ အာယသ္မာ လောမသကံဘိယော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ ထိုအရပ်သို့။ ဥပသကံမိ၊ ချဉ်းကပ်ပြီ။ ဥပသကံမိတွာံ၊ ၍။ အာယသ္မန္တံ လောမသကံဘိယံ၊ ကို။ အဘိဝါဒေတွာ၊ ၍။ ကေမန္တံ၊ ၍။ နိသိဒ္ဓိ၊ ပြီ။ ကေမန္တံ၊ ၍။ နိသိန္နော ခေါ၊ သော။ မဟာနာမော သက္ကော၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ လောမသကံဘိယံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊ အရှင်လောမသကံဘိယ။ သေခေါ၊ သေဓုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော။ ဝိဟာရော၊ နေခြင်းသည်။ သော ဝေ န ခေါ၊ ထိုတထာဂတ ဝိဟာရပင်လော။ တထာဂတဝိဟာရော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းနှင့်တူသော နေခြင်းသည်။ သော ဝေ န ခေါ၊ ထိုသေခဝိဟာရပင်လော။ ဥဒါဟု သိမဟုတ်။ သေခေါ၊ သော။ ဝိဟာရော၊ သည်။ အညောဝ၊ တခြားလော။ တထာဂတဝိဟာရော၊ သည်။ အညောဝေတိ၊ တခြားလော” ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစံ၊ လျှောက်ပြီ။

အာဝုသော မဟာနာမ၊ ငါ့ရှင်မဟာနာမ်။ သေခေါ၊ သော။ ဝိဟာရော၊ သည်။ သေဝ၊ ထိုတထာဂတဝိဟာရသည်သာလျှင်။ န ခေါ၊ မဟုတ်။ တထာဂတဝိဟာရော၊ သည်။ သော ဝေ၊ ထိုသေခဝိဟာရသည်သာလျှင်။ န ခေါ၊ မဟုတ်။ အာဝုသော မဟာနာမ၊ နာမ်။ သေခေါ၊ သော။ ဝိဟာရော၊ သည်။ အညော ခေါ၊ တခြားသတည်း။ တထာဂတဝိဟာရော၊ သည်။ အညော၊ အခြားသတည်း။ အာဝုသော မဟာနာမ၊ နာမ်။ သေခေါ၊ ကုန်သော။ အပုတ္တမာနုသာ၊ ကုန်သော။ ယေ တေ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ အနုတ္တရံ၊ မိမိထက် အလွန်အသာမရှိ အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော။ ယောဂက္ခေမံ၊ ယောဂ ၄-ပါးတို့၏ ကုန်ခန်းရာ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ ပတ္တယမာနာ၊ တောင့်တကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ ပဉ္စ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ နိဝရဏေ၊ နိဝရဏတို့ကို။ ပဟာယ၊ ပယ်၍။ ဝိဟရန္တိ၊ နေကုန်၏။ ကတမေ ပဉ္စ၊ အဘယ် ၅-ပါးတို့နည်း။ ကာမစ္ဆန္တနိဝရဏံ၊ ကာမစ္ဆန္တနိဝရဏကို။ ပဟာယ၊ ၍။ ဝိဟရန္တိ၊ ကုန်၏။ ဗျာပါဒနိဝရဏံ၊ ကို။ ပ။ ထိနမိဒ္ဓနိဝရဏံ၊ ကို။ ပ။ ဥဒ္ဓစ္စကက္ခန္ဓနိဝရဏံ၊ ကို။ ပ။ ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏံ၊ ကို။ ပဟာယ၊ ၍။ ဝိဟရန္တိ၊ ကုန်၏။

☞ အာဝုသော မဟာနာမ၊ နာမ်။ သေခေါ၊ ကုန်သော။ အပုတ္တမာနုသာ၊ ကုန်သော။ ယေ ပိ တေ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ အနုတ္တရံ၊ သော။ ယောဂက္ခေမံ၊ ကို။ ပတ္တယမာနာ၊ ၍။ ဝိဟရန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ ဣမေ ပဉ္စ နိဝရဏေ၊ တို့ကို။ ပဟာယ၊ ၍။ ဝိဟရန္တိ၊ နေကုန်၏။

အာဝုသော မဟာနာမ၊ နာမ်။ ယေ စ ခေါ တေ ဘိက္ခု၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်။ အရဟန္တော၊ ကုန်၏။ ခိဏာသဝါ၊ ကုန်၏။ ဝုသိတဝန္တော၊ ကုန်၏။ ကတကရဏိယာ၊ ကုန်၏။ ဩဟိတသာရာ၊ ကုန်၏။ အနုပုတ္တသဒတ္တာ၊ ကုန်၏။ ပရိက္ခိဏာဘဝသယောဇနာ၊ ကုန်၏။ သမ္မာ၊ စွာ။ အညာယ၊ ၍။ ဝိပုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ ဝါ၊ ထိုရဟန်းတို့၏သန္တာန်၌။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ နိဝရဏာ၊ နိဝရဏတို့ကို။ ဝါ၊ တို့သည်။ ပဟိနာ၊ ပယ်အပ်ကုန်ပြီ။ ဥစ္စန္ဒမုလာ၊ အကြွင်းမဲ့ဖြတ်အပ်သော အမြစ်ရှိကုန်၏။ တာလာဝတ္ထုကတာ၊ ထန်းပင်၏ကျင်းကဲ့သို့ ပြုအပ်ကုန်ပြီ။ အနဘာဝကတာ၊ နောင်တပန်မဖြစ်အောင်ပြုအပ်ကုန်ပြီ။ အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ အနုပ္ပါဒဓမ္မာ၊

မပြစ်ခြင်းသဘောရှိကုန်၏။ ကတမေ ပဉ္စ၊ တို့နည်း။ ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏံ၊ ကို။ ဝါ၊ သည်။ ပဟိနံ၊ ပယ်အပ်ပြီ။ ဥစ္ဆန္ဒမူလံ၊ ရှိ၏။ တာလာဝတ္ထုကတံ၊ အပ်ပြီ။ အနဘာဝံကတံ၊ အပ်ပြီ။ အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ အနုပ္ပါဒဓမ္မံ၊ ၏။ ဗျာပါဒနိဝရဏံ၊ ကို။ ဝါ၊ -သည်။ပ။ ထိနမိဒ္ဓနိဝရဏံ၊ ကို။ ဝါ၊ သည်။ပ။ ဥဒ္ဓစ္စကက္ကုစနိဝရဏံ၊ ကို။ ဝါ၊ သည်။ပ။ ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏံ၊ ကို။ ဝါ၊ သည်။ပ။ အနုပ္ပါဒဓမ္မံ၊ ၏။

(ယေ တေ အာရုသော အစ အာယတိံ အနုပ္ပါဒဓမ္မာ အထိ နိဂုံးသည် ယေ စ ခေါ စသော နိဒါန်းနှင့် တူ၏။ ဣမေ-သဒ္ဓါ ပါသည်သာ ထူး၏။) အာရုသော မဟာနာမ၊ နာမ်။ ယထာ၊ အကြင်အကြောင်းဖြင့်။ သေခေါ၊ သော။ ဝိယာဇော၊ သည်။ အညောဝ၊ တခြားသာတည်း။ တထာဂတဝိဟာဇော၊ သည်။ အညော ဝေ၊ တည်း။ ဣမိနာပိ ပရိယာယေန၊ ဤအကြောင်းဖြင့် လည်း။ တံ တေံ၊ ထိုသေခဝိဟာရနှင့် တထာဂတဝိဟာရ မတူသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

☞ (ကေမိဒံ အစရှိသော စကားဝါကျအပေါင်းသည် စာပိုဒ် ၉၇၇ ဣစ္ဆာနိဝရဏံနှင့် တူ၏။ ဣမိနာ ခေါ တေံ စသော စကားဝါကျကိုလည်း တဒမိနာ စသော စကားဝါကျနှင့်အတူ သမ္မန်။)

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ပဌမအာနန္ဒသုတ်

၉၇၉။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ အရှင် အာနန္ဒာသည်။ ယေန၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ချဉ်းကပ်ပြီ။ ဥပသင်္ကမိတော၊ ၌။ ဘဝဝန္တံ၊ ကို။ အဘိပါဒေတော၊ ၌။ ကေမန္တံ၊ ၌။ နိသိဒိ၊ ထိုင်နေပြီ။ ကေမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္ဒော ခေါ၊ သော။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ ဘဝဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။
 ☞ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဘာဝိတော၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ ဗဟုလိကတော၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်သော။ ယော ကေမဓမ္မော၊ အကြင်တပါးသောတရားသည်။ စတ္တာဇော၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဓမ္မော၊ တရားတို့ကို။ ပရိပူဇေတိ၊ ပြည့်စေ၏။ ဘာဝိတော၊ ကုန်သော။ ဗဟုလိကတာ၊ ကုန်သော။ စတ္တာဇော၊ ကုန်သော။ ဓမ္မော၊ တို့သည်။ သတ္တ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဓမ္မော၊ တရားတို့ကို။ ပရိပူဇေန္တိ၊ ပြည့်စေကုန်၏။ ဘာဝိတော၊ ကုန်သော။ ဗဟုလိကတာ၊ ကုန်သော။ သတ္တံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မော၊ တို့သည်။ ဒွေ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ ဓမ္မော၊ တို့ကို။ ပရိပူဇေန္တိ၊ ကုန်၏။ သော ကေမဓမ္မော၊ ထိုတပါးသောတရားသည်။ အတ္ထိ န ခေါတိ၊ ရှိပါ၏လော” ဟူသော။ တေံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။

အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ဘာဝိတော၊ သော။ ဗဟုလိကတော၊ သော။ ယော ကေမဓမ္မော၊ သည်။ စတ္တာဇော၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဓမ္မော၊ တို့ကို။ ပရိပူဇေတိ၊ ၏။ ဘာဝိတော၊ ကုန်သော။ ဗဟုလိကတာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မော၊ တို့သည်။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မော၊ တို့ကို။ ပရိပူဇေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘာဝိတော၊ ကုန်သော။ ဗဟုလိကတာ၊ ကုန်သော။ သတ္တံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မော၊ တို့သည်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မော၊ တို့ကို။ ပရိပူဇေန္တိ၊ ကုန်၏။ သော ကေမဓမ္မော၊ သည်။ အတ္ထိ ခေါ၊ ရှိသည် သာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဘာဝိတော၊ သော။ ဗဟုလိကတော၊ သော။ ယော ဧကဓမ္မော၊ သည်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဓမ္မော တို့ကို။ ပရိပူရေတိ၊ န။ ဘာဝိတော၊ ကုန်သော။ ဗဟုလိကတော၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဓမ္မော တို့သည်။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မော တို့ကို။ ပရိပူရေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘာဝိတော၊ ကုန်သော။ ဗဟုလိကတော၊ ကုန်သော။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မော တို့သည်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မော တို့ကို။ ပရိပူရေန္တိ၊ ကုန်၏။ သော ဧကဓမ္မော၊ သည်။ ကတမော ပန၊ အဘယ်ပါနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်၏။ အာနန္ဒ၊ နွာ။ ဘာဝိတော၊ သော။ ဗဟုလိကတော၊ သော။ အာနာပါနဿတိသမာဓိ ခေါ၊ အာနာပါနဿတိသမာဓိဟု ဆိုအပ်သော။ ဧကဓမ္မော၊ တပါးသော တရားသည်။ စတ္တာရော၊ ၄-ပါးကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနေ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို။ ပရိပူရေတိ၊ ပြည့်စေ၏။ ဘာဝိတော၊ ကုန်သော။ ဗဟုလိကတော၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့သည်။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့ကို။ ပရိပူရေန္တိ၊ ပြည့်စေကုန်၏။ ဘာဝိတော၊ ကုန်သော။ ဗဟုလိကတော၊ ကုန်သော။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ တို့သည်။ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိံ၊ ဝိဇ္ဇာနှင့် ဝိမုတ္တိကို။ ပရိပူရေန္တိ၊ ကုန်၏။

အာနန္ဒ၊ နွာ။ ကထံ ဘာဝိတော၊ အဘယ်သို့ဖြစ်စေအပ်သော။ ကထံ ဗဟုလိကတော၊ အဘယ်သို့ အကြိမ်များစွာပြုအပ်သော။ အာနာပါနဿတိသမာဓိ၊ သည်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနေ၊ တို့ကို။ ပရိပူရေတိ၊ ပြည့်စေသနည်း။ (ဣဇာနန္ဒ-အစရှိသော ပိုဒ်ကြီး ၄-ဝါကျ သည် စာပိုဒ် ၆၇၆ ကိမိလသုတ်နှင့် တူ၏။)

အာနန္ဒ၊ နွာ။ ဧဝံ ဘာဝိတော၊ ဤသို့ဖြစ်စေအပ်သော။ ဧဝံ ဗဟုလိကတော၊ သော။ အာနာပါနဿတိသမာဓိ၊ သည်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနေ၊ တို့ကို။ ပရိပူရေတိ၊ န။

အာနန္ဒ၊ နွာ။ ကထံ ဘာဝိတာ စ၊ ကုန်သော။ ကထံ ဗဟုလိကတော၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့သည်။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ တို့ကို။ ပရိပူရေန္တိ၊ ပြည့်စေကုန်သနည်း။ အာနန္ဒ၊ နွာ။ ယသ္မိံ သမယေ၊ အကြင်အခါ၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ကာယေ၊ ရုပ်ကာယ၌။ ကာယာနုဗဿိ၊ ရုပ်ကာယဟုအဖန်ဖန်ရှုသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ တသ္မိံ သမယေ၊ ထိုအခါ၌။ အဿ ဘိက္ခုနော၊ ထိုရဟန်း၏။ သတိ၊ သတိသည်။ ဥပဋ္ဌိတာ၊ ထင်ပေါ်သည်။ အသမ္ပုဋ္ဌာ၊ မမေ့မပျက်သည်။ ဟောတိ၊ န။ အာနန္ဒ၊ နွာ။ ယသ္မိံ သမယေ ၌။ ဘိက္ခုနော၊ န။ သတိ၊ သည်။ ဥပဋ္ဌိတာ၊ သည်။ အသမ္ပုဋ္ဌာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ န။ တသ္မိံ သမယေ ၌။ ဘိက္ခုနော၊ န။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည်။ အာရမ္ပေ၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ န။ တသ္မိံ သမယေ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ တသ္မိံ သမယေ ၌။ ဘိက္ခုနော၊ န။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ၊ သည်။ ဘာဝနာပါရိပုရိံ၊ ပွားခြင်း၏ပြည့်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ (၁)

သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ တထာသတော၊ ထိုအတိုင်း အောက်မေ့ရှုမှတ်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရန္တော၊ နေသည်ရှိသော်။ တံ ဓမ္မံ၊ ထိုရုပ်တရားကို။ ပညာယ၊ ဝိပဿနာပညာဖြင့်။ ပဝိစိနတိ၊ အနိစ္စဒုက္ခ အနတ္တအပြားတို့ဖြင့် စူးစမ်း၏။ ပဝိဇ္ဇေတိ၊ စိစစ်၏။ ပရိဝိမံသံ၊ ထက်ဝန်းကျင်စုံစမ်းခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ အာနန္ဒ၊ နွာ။ ယသ္မိံ သမယေ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ တထာသတော၊ ၌။ ဝိဟရန္တော၊ သော။ တံ ဓမ္မံ၊ ထိုရုပ်တရားကို။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ ပဝိစိနတိ၊ န။ ပဝိစရတိ၊ န။

ပရိဝိမံသံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဧ။ တသ္မိံ သမယေ၊ ဤ။ ဘိက္ခုနော၊ ဧ။ ဓမ္မဝိစယံသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ အာရဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဘာဝနာပါရိပုရိံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ဧ။ (၅)

တံ ဓမ္မံ၊ ကိ။ ပညာယ၊ ဝိပဿနာပညာဖြင့်။ ပဝိစိနတော၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အပြားတို့ဖြင့် စူးစမ်းသော။ ပဝိစရတော၊ စိစစ်သော။ ပရိဝိမံသံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇတော၊ ရောက်သော။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ ဝိရိယံ၊ လုံ့လသည်။ အာရဒ္ဓံ၊ အားထုတ်အပ်သည်။ အသလ္လိနံ၊ မထွန်ဆုတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ အာနန္ဒ၊ နွာ။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ဤ။ တံ ဓမ္မံ၊ ကိ။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ ပဝိစိနတော၊ စူးစမ်းသော။ ပဝိစရတော၊ စိစစ်သော။ ပရိဝိမံသံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇတော၊ ရောက်သော။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်း၏။ ဝိရိယံ၊ လုံ့လသည်။ အာရဒ္ဓံ၊ သည်။ အသလ္လိနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ တသ္မိံ သမယေ၊ ဤ။ ဘိက္ခုနော၊ ဧ။ ဝိရိယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ အာရဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ တသ္မိံ သမယေ၊ ဤ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝိရိယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကိ။ ဘာဝေတိ၊ ဧ။ တသ္မိံ သမယေ၊ ဤ။ ဘိက္ခုနော၊ ဧ။ ဝိရိယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ ဘာဝနာပါရိပုရိံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ (၃)

အာရဒ္ဓဝိရိယဿ၊ အားထုတ်အပ်သောလုံ့လရှိသူ၏။ နိရာမိသ၊ ကိလေသာဟူသော အာမိသ မရှိသော။ ပီတိ၊ နှစ်သက်မှုပီတိသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ အာနန္ဒ၊ နွာ။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ဤ။ အာရဒ္ဓဝိရိယဿ၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်း၏။ နိရာမိသ၊ သော။ ပီတိ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။ တသ္မိံ သမယေ၊ ဤ။ ဘိက္ခုနော၊ ဧ။ ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ အာရဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ တသ္မိံ သမယေ၊ ဤ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကိ။ ဘာဝေတိ၊ ဧ။ တသ္မိံ သမယေ၊ ဤ။ ဘိက္ခုနော၊ ဧ။ ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ ဘာဝနာပါရိပုရိံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ဧ။ (၄)

ပီတိမနဿ၊ နှစ်သက်သောစိတ်ရှိသူ၏။ ကာယောပိ၊ ကိုယ်သည်လည်း။ ပဿမ္ဘတိ၊ ငြိမ်းအေး၏။ စိတ္တမ္ပိ၊ စိတ်သည်လည်း။ ပဿမ္ဘတိ၊ ဧ။ အာနန္ဒ၊ နွာ။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ဤ။ ပီတိမနဿ၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ ဧ။ ကာယောပိ၊ သည်လည်း။ ပဿမ္ဘတိ၊ ဧ။ စိတ္တမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ပဿမ္ဘတိ၊ ဧ။ တသ္မိံ သမယေ၊ ဤ။ ဘိက္ခုနော၊ ဧ။ ပဿဒ္ဓိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ အာရဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ တသ္မိံ သမယေ၊ ဤ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပဿဒ္ဓိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကိ။ ဘာဝေတိ၊ ဧ။ တသ္မိံ သမယေ၊ ဤ။ ဘိက္ခုနော၊ ဧ။ ပဿဒ္ဓိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ ဘာဝနာပါရိပုရိံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ဧ။ (၅)

ပဿဒ္ဓကာယဿ၊ ငြိမ်းအေးသော ကိုယ်ရှိသော။ သုခိနော၊ ချမ်းသာသောသူသည်။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ သမာဓိယတိ၊ ကောင်းစွာထားအပ်၏။ အာနန္ဒ၊ နွာ။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ဤ။ ပဿဒ္ဓကာယဿ၊ သော။ သုခိနော၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ သည်။ စိတ္တံ၊ ကိ။ သမာဓိယတိ၊ အပ်၏။ တသ္မိံ သမယေ၊ ဤ။ ဘိက္ခုနော၊ ဧ။ သမာဓိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ အာရဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ တသ္မိံ သမယေ၊ ဤ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သမာဓိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကိ။ ဘာဝေတိ၊ ဧ။ တသ္မိံ သမယေ၊ ဤ။ ဘိက္ခုနော၊ ဧ။ သမာဓိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ ဘာဝနာပါရိပုရိံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ဧ။ (၆)

သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ တထာသမာဟိတံ၊ ထိုအတိုင်းကောင်းစွာထားအပ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ သာဓုကံ၊ ကောင်းစွာ။ အဇ္ဈုပေက္ခိတာ၊ လျစ်လျူရှုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။

အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ ယသ္မိံ သမယော ဌံ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ တထာသမာဟိတံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ ကိ။
 သာဓကံ၊ စွာ။ အဇ္ဈပေက္ခိတာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဇိ။ တသ္မိံ သမယော ဌံ။ ဘိက္ခုနော၊ ဇိ။
 ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ အာရဒ္ဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဇိ။ တသ္မိံ သမယော ထိအခါ၌။
 ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကိ။ ဘာဝေတိ၊ ဇိ။ တသ္မိံ သမယော ဌံ။ ဘိက္ခု-
 နော၊ ရဟန်း၏။ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ ဘာဝနာပါရိပုရိ၊ သ္မိ။ ဂစ္ဆတိ၊ ဇိ။ (၇)

(ဝေဒနာနုပဿနာ၊ စိတ္တာနုပဿနာ၊ ဓမ္မာနုပဿနာတိ၌လည်း ဤနည်း ပေးလေ။) အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။
 ဧဝံ ဘာဝိတာ ခေါ၊ ကုန်သော။ ဧဝံ ဗဟုလိကတာ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ၄-ပါးကုန်သော။
 သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့သည်။ သတ္တ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ တို့ကို။ ပရိပူရေန္တိ၊ ကုန်၏။

အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ ကထံ ဘာဝိတာ၊ ကုန်သော။ ကထံ ဗဟုလိကတာ၊ ကုန်သော။ သတ္တ၊
 ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ တို့သည်။ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိံ၊ ဝိဇ္ဇာတရားနှင့် ဝိမုတ္တိတရားကို။ ပရိပူရေန္တိ၊
 ပြည့်စေကုန်သနည်း။ အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ ဣမ၊ ဤသာသနာ၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊
 ကိလေသာ ဆိတ်ရာနိဗ္ဗာန်ကိုမို့သော။ (ပဓာနနည်း ပေးသည်။) ဝိရာဂနိဿိတံ၊ ရာဂကင်းရာနိဗ္ဗာန်ကို
 မို့သော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ ရုပ်နာမ်ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်ကိုမို့သော။ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ၊ ကိလေသာတို့ကို
 စွန့်ပယ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ ကိုင်ညွတ်သော။ ဝါ၊ ကိလေသာတို့ကို စွန့်ခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်သို့ပြေးဝင်ခြင်းငှါ
 ရင့်ကျက်ဆဲ ရင့်ကျက်ပြီးဖြစ်သော။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကိ။ ဘာဝေတိ၊ ပါး၏။ ဓမ္မဝိပယ-
 သမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကိ။ ဘာဝေတိ၊ ဇိ။ပ။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ သော။ ဝိရာဂနိဿိတံ၊ သော။ နိရောဓ-
 နိဿိတံ၊ သော။ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ၊ သော။ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကိ။ ဘာဝေတိ၊ ဇိ။ အာနန္ဒ၊
 နန္ဒာ။ ဧဝံ ဘာဝိတာ ခေါ၊ ကုန်သော။ ဧဝံ ဗဟုလိကတာ၊ ကုန်သော။ သတ္တ၊ ကုန်သော။
 ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ တို့သည်။ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိံ၊ ကိ။ ပရိပူရေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

တတိယံ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ဒုတိယအာနန္ဒသုတ်

၉၉၀။ (ဤသုတ်၌ မြတ်စွာဘုရားက ရှင်အာနန္ဒာအား မေး၍ မြတ်စွာဘုရားပင် ဖြေရှင်း
 ဟောတော်မူသည်သာ ထူး၏။ ရှေးသုတ်နှင့် အတူပင်။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ပဌမဘိက္ခုသုတ်

၉၉၁။ (ဤသုတ်၌လည်း ရဟန်းများက မေးလျှောက်၍ မြတ်စွာဘုရားက ဖြေကြား
 ဟောတော်မူသည်သာ ထူး၏။)

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ဒုတိယဘိက္ခုသုတ်

၉၉၂။ အတ ခေါ၊ ၌။ သမ္ပဟုလာ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ယေန၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။
 (အတ္တိ၊ ၌၏။) ဝေဒန၊ သ္မိ။ ဥပသကံမိံ သု၊ ချဉ်းကပ်ကုန်ပြီ။ ဥပသကံမိတ္တာ၊ ၌။ ဘဂဝန္တိ၊ ကိ။

အဘိဝါဒေတွာ၊ ဝှိ။ ကေမန္တံ၊ တခုသောအရပ်အဖို့၌။ နိသိဒ္ဓိံ သ၊ ထိုင်နေကုန်ပြီ။ ကေမန္တံ၊ ဝှိ။ နိသိနေ ခေါ၊ ကုန်သော။ တေ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ ဘဂါ သည်။ “ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘာဝိတော၊ ဖြစ်စေ အပ်သော။ ဗဟုလိကတော၊ အကြိမ်များစွာပြုအပ်သော။ ယော ကေဓမ္မော၊ အကြင်တပါးသော တရားသည်။ စတ္တာရော၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဓမ္မော၊ တရားတို့ကို။ ပရိပူရေတိ၊ ပြည့်စေ၏။ ဘာဝိတာ၊ ကုန်သော။ ဗဟုလိကတာ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မော၊ တို့ကို။ ပရိပူရေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘာဝိတာ၊ ကုန်သော။ ဗဟုလိကတာ၊ ကုန်သော။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မော၊ တို့ကို။ ပရိပူရေန္တိ၊ ကုန်၏။ သော ကေဓမ္မော၊ သည်။ အတ္ထိ န ခေါ်တိ၊ ရှိပါ၏လော”ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ နော၊ တပည့်တော်တို့၏။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ ဘဂံမ္မုလကာ၊ မြတ်စွာ ဘုရားသာလျှင် အရင်းမူလရှိပါကုန်၏။ ပ။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ (တရားဒေသနာ တော်ကို။) သုတွာ၊ ကြားနာရကုန်သည်ရှိသော်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့သည်။ ဓာရေဿန္တိ၊ ဆောင်ထားနိုင်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ထားကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘာဝိတော၊ သော။ ဗဟုလိကတော၊ သော။ ယော ကေဓမ္မော၊ သည်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဓမ္မော၊ တို့ကို။ ပရိပူရေတိ၊ ၏။ ဘာဝိတာ၊ ကုန်သော။ ဗဟုလိကတာ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မော၊ တို့ကို။ ပရိပူရေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘာဝိတာ၊ ကုန်သော။ ဗဟုလိကတာ၊ ကုန်သော။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မော၊ တို့ကို။ ပရိပူရေန္တိ၊ ကုန်၏။ သော ကေဓမ္မော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣဘိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။ (ဤသုတ် ၌လည်း မြတ်စွာဘုရားက ရဟန်းများအား မေး၍ မြတ်စွာဘုရားပင် ဖြေရှင်း ဟောတော်မူ သည်သာ ထူး၏။ ကတမော စ ဘိက္ခဝေ မှ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိ ပရိပူရေန္တိတိ၊ အဆုံးအထိ ဝါကျ များသည် စာပိုဒ် ၉၈၉-ပဌမအာနန္ဒသုတ်နှင့် အားလုံးတူ၏။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-သံယောဇနပုဟာနသုတ်

၉၉၃။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘာဝိတော၊ သော။ ဗဟုလိကတော၊ သော။ အာနာပါနဿတိံ သမာဓိံ သည်။ သံယောဇနပုဟာနာယ၊ သံယောဇနတို့ကို ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ပ။

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-အနုသယသမ္မုဂ္ဂါတသုတ်

၉၉၄။ အနုသယသမ္မုဂ္ဂါတာယ၊ အနုသယတို့ကို ပယ်သတ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ၏။

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-အဒ္ဓါနပရိညာသုတ်

၉၉၅။ အဒ္ဓါနပရိညာယ၊ သံသရာတည်းဟူသော ရှည်လျားသော ခရီးအခွန်ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ။ သံဝတ္ထတိ၊ ဧ။

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-အာသဝက္ခယသုတ်

၉၉၆။ အာသဝါနံ ခယာယ၊ အာသဝတို့၏ ကုန်ခြင်းငှါ။ သံဝတ္ထတိ၊ ဧ။ (အကြွင်း အထက် သုတ်များ မှီးပေး၊ လွယ်ပြီ။)

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဒုတိယော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ ဝက်တည်း။

တဿ၊ ထိုဒုတိယဝက်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ကား—

ဣစ္ဆာနင်္ဂလံ၊ ဣစ္ဆာနင်္ဂလသုတ်၎င်း။ ကခေယံ၊ ကခေယုသုတ်၎င်း။ အပဓေ၊ တပ၊ ကုန်သော။ ဒုဝေ အာနန္ဒာ၊ ပဌမအာနန္ဒသုတ်၊ ဒုတိယအာနန္ဒသုတ် ၂-သုတ်တို့၎င်း။ ဒုဝေ ဘိက္ခု၊ ပဌမဘိက္ခုသုတ်၊ ဒုတိယဘိက္ခုသုတ် ၂-သုတ်တို့၎င်း။ သံယောဇနာနုသယာ၊ သံယောဇနပုဟာနသုတ်၊ အနုသယသမုတ္တါတသုတ်တို့၎င်း။ အဒ္ဓါနံ၊ အဒ္ဓါနပရိညာသုတ်၎င်း။ အာသဝက္ခယံ၊ အာသဝက္ခယ သုတ်၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။

အာနာပါနသံယုတ္တံ၊ အာနာပါနသံယုတ်တည်း။

၁။ အဒ္ဓါနပရိညတ္ထံ သံသရာခွဲခြား နိဗ္ဗာန် ယောဂ် မရှိသော် န ၁၂ ဝေဒတိ၊ တဿ နိဗ္ဗာန် အဒ္ဓါနပရိညာတိ ဝတ္ထတိ၊ တဒတ္ထံ အတ္ထော။ သ-၄ ၃-၁၆။

၁၁-သောတာပတ္တိသံယုတ်

၁-ဝေဠုဒွါရဝဂ်

၁-စက္ကဝတ္တိရာဇသုတ်

၉၉၇။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ တတြ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပ။ “ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ စက္ကဝတ္တိ၊ စကြာရတနာကို လည်စေနိုင်သော။ ရာဇော၊ စကြာမင်းသည်။ စတုနံ ဒီပါနံ၊ (ကျွန်းငယ် ၂-ထောင်ရံအပ်သော) ကျွန်းကြီး ၄-ကျွန်းတို့၏။ ဣဿရိယာဓိပတံ၊ အစိုးရသည်၏ အဖြစ်၊ (ပဘုတာ) ဖိသုတို့၏ အရှင်၏ အဖြစ် (သာမိဘာဝ) ရှိသော။ ရဇ္ဇံ၊ မင်းအဖြစ်ကို။ ကာရေတွာ၊ (တိုင်းသူပြည်သားတို့က) ပြုလုပ်စေ၍။ ဝါ၊ ပြုလုပ်၍။ ကာယဿ၊ ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်ခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ပျက်ခြင်းတည်းဟူသော။ မရဏာ၊ သေလွန်သည်မှ။ ပရံ၊ အထက်၌။ သုဂတိံ၊ သုဂတိဖြစ်သော။ သဂ္ဂံ လောကံ၊ နတ်ပြည်သို့။ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ၊ တာဝတိံသာနတ်တို့၏။ သဟဗျတံ၊ အပေါင်းအဖော်၏ အဖြစ်သို့။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ကပ်ရောက်၏။ သော၊ ထိုစကြာမင်းသည်။ တတ္ထ၊ ထိုတာဝတိံသာနတ်ပြည်၌။ နန္ဒနေ ဝနေ၊ နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်၌။ အစ္စရာသဗံပရိဝတော၊ နတ်သမီးအပေါင်းသည်ခြံရံအပ်သည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ခြံရံအပ်သော နတ်သမီးအပေါင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ ဒိဗ္ဗေဟိ၊ နတ်၌ဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စဟိ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ကမဂုဏေဟိ စ၊ ကမဂုဏ်တို့ဖြင့်လည်း။ သမပ္ပိတော၊ အားရရောင့်ရံသည်ဖြစ်၍။ သမဂီဘူတော၊ ပြည့်စုံလုံလောက်သည်ဖြစ်၍။ (ဤ ၂-ပုဒ်ပရိယာယ်တူ။) ကိဉ္ဇာပိ ပရိစာရေတိ၊ အကယ်၍ ခံစား၏။ (ဘာဝတ္ထ၊ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်တို့ကို ဖြစ်စေ၏။ သဒ္ဓတ္ထံ၊ ကြည့်ရှု၊ နားထောင်၊ နမ်းရှု၊ လျက်စုတ်ယူ၊ တွေ့ထိသုံးသပ်၏ ဟူလို။) သော၊ ထိုစကြာမင်းသည်။ စတုဟိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တရားတို့နှင့်။ အသမန္နာဂတော၊ မပြည့်စုံ။ အထ ခေါ၊ ထိုသို့ခံစားသော်လည်း ၄-ပါးသောတရားတို့နှင့် မပြည့်စုံသည်ရှိသော်။ သော၊ ထိုစကြာမင်းသည်။ နိရယာ၊ ငရဲမှ။ အပရိမုတ္တော၊ မလွတ်သေးသည်သာတည်း။ တိရစ္ဆာနယောနိယာ၊ တိရစ္ဆာန်အုပ်စုမှ။ အပရိမုတ္တော ဝေ၊ တည်း။ ပေတ္တိဝိသယာ၊ ပြိတ္တာတို့၏နေရာဌာနမှ။ အပရိမုတ္တော ဝေ၊ တည်း။ အပါယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတာ၊ ဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတဖြစ်သော အပါယ်ဘေးမှ။ အပရိမုတ္တော ဝေ၊ တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အရိယသာဝကော၊ အရိယာဖြစ်သော တပည့်သည်။ ပိဏ္ဍိယာလောပေန၊ တအိမ်တလုပ်စာ၊ ဆွမ်းရှာခံစားခြင်းဖြင့်။ ကိဉ္ဇာပိ ယာပေတိ၊ အကယ်၍ မျှတကျင့်သုံး၏။ နန္ဒကာနိ စ၊ အနားအမြတ်မပါသော အဝတ်သင်္ကန်းတို့ကိုလည်း။ ကိဉ္ဇာပိ ဓာရေတိ၊ အကယ်၍ ဝတ်၊ ရုံသုံးဆောင်၏။ သော၊ ထိုအရိယာတပည့်သည်။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံ၏။ အထ ခေါ၊ ထိုသို့ ဆွမ်းခံစား အနားမရှိသော အဝတ်ကို ဝတ်သော်လည်း ၄-ပါးသော တရားတို့နှင့် မပြည့်စုံသည်ရှိသော်။ သော၊ ထိုအရိယာတပည့်သည်။ နိရယာ၊ မှ။ ပရိမုတ္တော၊ လွတ်မြောက်ပြီ။ တိရစ္ဆာနယောနိယာ၊ မှ။ ပရိမုတ္တော၊ လွတ်မြောက်ပြီ။ ပေတ္တိဝိသယာ၊ မှ။ ပရိမုတ္တော၊ လွတ်မြောက်ပြီ။ အပါယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတာ၊ မှ။ ပရိမုတ္တော၊ လွတ်မြောက်ပြီ။

ကတမေဟိ စတုဟိ၊ အဘယ် ၄-ပါးတို့နှင့်နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာ၌။ အရိယသာဝကော၊ အရိယာဖြစ်သော တပည့်သည်။ “သော ဘဂဝါ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။

ဣတိပိ၊ ဤသို့ ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ အရဟံ၊ အရဟ မည်တော်မူ၏။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိပိ၊ ဤသို့ ခပ်သိမ်းသော တရားတို့ကို အမှန်ကိုယ်တိုင် သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိပိ၊ ဤသို့ ဝိဇ္ဇာ ၃-ပါး၊ ဝိဇ္ဇာ ၈-ပါး၊ စရဏ ၁၅-ပါး ဟူသော တူးသော ဉာဏ် အကျင့်တို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော၊ ဝိဇ္ဇာစရဏ သမ္ပန္န မည်တော်မူ၏။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိပိ၊ ဤသို့ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ သုဂတော၊ သုဂတမည်တော်မူ၏။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိပိ၊ ဤသို့ သုဒတ္တာကာသ သင်္ခါရဟူသော လောက ၃-ပါးကို သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့် လည်း။ လောကဝိဒ္ဓ၊ လောကဝိဒ္ဓမည်တော်မူ၏။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိပိ၊ ဤသို့ မိမိထက် မြတ်သူမရှိ အမြတ်ဆုံးဖြစ်၍ မယဉ်ကျေးသေးသော ယောကျ်ားတို့ကို မြင်းဆရာအတူ ဆုံးမတော် မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္ပသာရထိ၊ အနုတ္တရောပုရိသဒမ္ပသာရထိ မည်တော်မူ၏။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိပိ၊ ဤသို့ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ၊ သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိပိ၊ ဤသို့ သစ္စာ ၄-ပါး တရားတို့ကို သိတော်မူ သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိပိ၊ ဤသို့ ဘုန်းတော် ၆-ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ ဘဂဝါတိ၊ ဘဂဝါမည်တော် မူ၏” ဟူ၍။ ဗုဒ္ဓေ၊ ဘုရား၌။ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန၊ သက်ဝင်၍ ကြည်ညိုခြင်း (မည်သည့်အကြောင်း ကြောင့်မျှ လှုပ်ရှားခြင်းမရှိသော ကြည်ညိုခြင်း)နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

“ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဓမ္မော၊ တရားတော်ကို။ သွာက္ခာတော၊ ကောင်းစွာ ဟော ကြား အပ်ပါပေ၏။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဓမ္မော၊ တရားတော်သည်။ သန္တိန္ဒိကော၊ ကိုယ်တိုင် သိမြင်ခြင်းငှါ ထိုက်ပါပေ၏။ ဘဂဝတော၊ ၎င်း။ ဓမ္မော၊ သည်။ အကာလိကော၊ အခါမလင့် အကျိုးပေးတတ်ပါပေ၏။ ဘဂဝတော၊ ၎င်း။ ဓမ္မော၊ သည်။ ဟေပဿိကော၊ လာလှည့် ရှုလှည့်ဟု ပြုထိုက်ပါပေ၏။ ဘဂဝတော၊ ၎င်း။ ဓမ္မော၊ သည်။ သြပနေယျိကော၊ (မိမိ၏စိတ်ထဲ၌) ဆောင်ယူ ထားထိုက်ပါပေ၏။ ဘဂဝတော၊ ၎င်း။ ဓမ္မော၊ တရားတော်ကို။ ဝိညူဟိ၊ အရိယာပညာရှိတို့သည်။ ပစ္စုတ္တံ၊ အသီးအသီး။ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ၊ သိအပ်ခံစားအပ်ပါပေ၏” ဟူ၍။ ဓမ္မေ၊ တရားတော်၌။ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန၊ သက်ဝင်၍ ကြည်ညိုခြင်းနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

“ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ သာဝကသံဃော၊ တပည့်သားသံဃာတော်သည်။ သုပ္ပဋ္ဌိ ပန္နော၊ ကောင်းစွာကျင့်တော်မူပါပေ၏။ ဘဂဝတော၊ ၎င်း။ သာဝကသံဃော၊ သည်။ ဥပ္ပဋ္ဌိ ပန္နော၊ ဖြောင့်မတ်စွာကျင့်တော်မူပါပေ၏။ ဘဂဝတော၊ ၎င်း။ သာဝကသံဃော၊ သည်။ ဉာယပ္ပဋ္ဌိ ပန္နော၊ နိဗ္ဗာန်နှင့်လျော်ကန်စွာ ကျင့်တော်မူပါပေ၏။ ဘဂဝတော၊ ၎င်း။ သာဝကသံဃော၊ သည်။ သာမိပိပ္ပဋ္ဌိ ပန္နော၊ ရှိသေစွာကျင့်တော်မူပါပေ၏။ စတ္တာရိ၊ အစုံအားဖြင့် လေးစုံကုန်သော။ ယဒိဒံ ပုရိသယုဂါနိ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အစုံတို့သည်။ အဋ္ဌ၊ အရေအတွက်အားဖြင့် ရှစ်ပါးကုန်သော။ ယဒိဒံ

၁။ အဝေစ္စပ္ပသာဒေနာတိ အစလပ္ပသာဒေန။ ဋ္ဌ။

အဝေစ္စပ္ပသာဒေနာတိ ဝတ္ထုတ္တယဿ ဂုဏေ ယာထာဝတော အဝေစ္စ (စိသိတုာ ပသာဒေါ။ သော ၆ ဂေနစိ စလနရဟိတောတိ အာဟ “အစလပ္ပသာဒေနာ” တိ။ ဋ္ဌိ။

ပုရိသပုဂ္ဂလာ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) ဘဂဝတော၊ ၎င်း၊ သော သာဝက-
သံဃော၊ လေးစံရှစ်ယောက်သော ဤတပည့်သားသံဃာတော်သည်။ အာဟုနေယျော၊ အရပ်ဝေးမှ
ဆောင်၍သော်လည်း ပူဇော်ခြင်းငှါ ထိုက်တော်မူပါပေ၏။ ပါဟုနေယျော၊ ညွှန်သည်တို့အလိုငှါ
စီမံထားသော ဝတ္ထုကိုသော်လည်း ပူဇော်ခြင်းငှါ ထိုက်တော်မူပါပေ၏။ ဒက္ခိဏေယျော၊
မြတ်သောအလှူကို ခံတော်မူထိုက်ပါပေ၏။ အဗ္ဘလိကရုဏီယော၊ လက်အုပ်ချီမိုး ရှိခိုးခြင်းကို
ခံတော်မူထိုက်ပါပေ၏။ လောကဿ၊ သတ္တဝါအပေါင်း၏။ အနုတ္တရံ၊ အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော။
ပုညက္ခေတ္တန္တိ၊ ကုသိုလ်မျိုးစေ့စိုက်ပျိုးကြဲချရာ လယ်တာမြေကောင်းသဖွယ် ဖြစ်တော်မူပါပေ၏”
ဟူ၍။ သံဃေ၊ သံဃာတော်၌။ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန၊ သက်ဝင်၍ ကြည်ညိုခြင်းနှင့်။ သမန္နာဂတော၊
ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

အရိယကန္တေဟိ၊ အရိယပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နှစ်သက်အပ်ကုန်သော။ အခဏ္ဍေဟိ၊ အစအဆုံး
မပျက်လျှင်း ကျိုးခြင်းမရှိကုန်သော။ အစ္စ္စိဇ္ဇေဟိ၊ အလယ်ပျက်ကင်း ပေါက်ထွင်းခြင်းမရှိကုန်
သော။ အသဗလေဟိ၊ နှစ်သုံးစဉ်ပျက်ငြား ကွက်ကျားခြင်း မရှိကုန်သော။ အကမ္မာသေဟိ၊ အကြား
ကြားပျက်ကင်း ပျောက်ထင်ခြင်းမရှိကုန်သော။ ဘုဇိဿေဟိ၊ အလိုရှိအပ်သော သုံးစွဲနိုင်ခြင်း
ရှိကုန်သော (တဏှာသခင်၏ ကျွန်အဖြစ်မှ လွတ်ကုန်သောဟူလို။) ဝိညပ္ပသတ္တေဟိ၊ ဘုရားအစ
ရှိသော ပညာရှိတို့သည် ချီးမွမ်းအပ်ကုန်သော။ အပရာမဋ္ဌေဟိ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သည် မှားသော
အားဖြင့် မသုံးသပ်အပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ “ဤအမှုကို လွန်ကျူး၏” ဟု မည်သူကမျှ မနှစ်မသုံး
သပ်ကုန်သော။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ၊ ဥပစာရအပ္ပနာသမာဓိ ၂-ပါးကိုဖြစ်စေနိုင်ကုန်သော။
သီလေဟိ၊ သီလတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ စတုဟိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။
ဣမေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ဤတရားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။
စတုန္တံ ဒိပါနံ၊ (ကျွန်းငယ် ၂-ထောင်ခြံရံအပ်သော) ကျွန်းကြီး ၄-ကျွန်းတို့ကို။ ယော စ ပဋိလာ-
ဘော၊ အကြင်ရခြင်းသည်၎င်း။ စတုန္တံ ဓမ္မာနံ၊ ရတနာ ၃-ပါး၌ သက်ဝင်၍ ကြည်ညိုခြင်း
စင်ကြယ်သောသီလတရား ၄-ပါးတို့ကို။ ယော ပဋိလာဘော၊ အကြင်ရခြင်းသည်၎င်း။ (အတ္ထိ၊
၏။) စတုန္တံ ဒိပါနံ၊ တို့ကို။ သော ပဋိလာဘော၊ ထိုရခြင်းသည်။ စတုန္တံ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ တဿ
ပဋိလာဘဿ၊ ထိုရခြင်း၏။ သောဠသိံ ကလံ၊ ၁၆-စိတ်မြောက် တစိတ်မျှကို။ နာဂ္ဂတိ၊ အဘိုး
မရ။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-မြဟ္မစရိယောဂသုတ်

၉၉၈။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတုဟိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တရားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊
ပြည့်စုံသော။ အရိယသာဝကော၊ အရိယာတပည့်သည်။ အဝိနိပါတဓမ္မော၊ အပါယ်၌ကျခြင်း
သဘောမရှိသော။ နိယတော၊ မဂ္ဂနိယမအားဖြင့်မြဲသော။ သမ္မောဓိပရာယကော၊ အထက်မဂ်
၃-ပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော။ သောဘာပန္နော၊ သောတာပန်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။
(ကတမေဟိမှ-စ၍ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ အထိ စာပိုဒ် ၉၉၇-ဧကဝတ္တိသုတ်အတိုင်း ပေး။)

၁။ ဣဿော (ဣစ္ဆိတဗ္ဗော) ဘုဇော (အတ္တဇနာ ယထာသုခဝိနိယောဂေါ) ဧတေသုတိ ဘုဇိဿာ ဟုပြု၊
သီလတို့ကို ကောက်။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ဣမေဟိ ခေါ ဓမ္မေဟိ၊ ဤတရားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သော။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ အဝိနိပါတဓမ္မော၊ သော။ နိယတော၊ သော။ သမ္မောဓိပရာယဏော၊ သော။ သောတာပန္နော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ သုဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ ဝတ္တာန၊ မိန့်တော်မူပြီး၍။ သတ္ထာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အထာပရံ၊ ထိုမှတစ်ပါးသော—

“ယေသံ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ (သန္တာန်၌)။ သဒ္ဓါ စ၊ ဘုရား၌ သက်ဝင်၍ ကြည်ညိုခြင်းသည်၎င်း။ သီလဉ္စ၊ အရိယာတို့နှစ်သက်အပ်သော သီလသည်၎င်း။ ပသာဒေါ၊ သံဃာတော်၌ သက်ဝင်၍ ကြည်ညိုခြင်းသည်၎င်း။ ဓမ္မဒဿနံ၊ တရားတော်ကို ဉာဏ်ဖြင့် မြင်ခြင်းသည်၎င်း။ (အတ္ထိ၊ ဤ။) တေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဝေ၊ စင်စစ်။ ဗြဟ္မစရိယောဂံ၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ၌ သက်ဝင်သော။ သုခံ၊ အထက်မဂ် ၃-ပါးနှင့်ယှဉ်သော ချမ်းသာကို။ ပစ္စေန္တိတိ၊ ရကုန်ရောက်ကုန်၏”ဟူသော—

တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ဒိဿာဝု ဉ္ဇပါသကသုတ်

၉၉၉။ ဧကံ၊ တစ်ပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဗုဒ္ဓေါဟေ၊ ဗုဒ္ဓဂုဏ်မြို့၌။ ကလန္တကနိဝါပေ၊ ရှည်နက်တို့ကို အစာကျွေး၍ မွေးရာဖြစ်သော။ ဝေဠုဂနေ၊ ဝေဠုဝန်ကျောင်း၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ထိုအခါ၌။ ဒိဿာဝု၊ ဒိဿာဝုအမည်ရှိသော။ ဉ္ဇပါသကော၊ ဉ္ဇပါသကာသည်။ အာဗာဓိကော၊ အနာရှိသည်။ ဒုက္ခိတော၊ ဖြစ်သော ဆင်းရဲဝေဒနာရှိသည်။ ဗာဠုဂီလာနော၊ ပြင်းထန်သောအနာရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ ဒိဿာဝု၊ သော။ ဉ္ဇပါသကော၊ သည်။ ပိတရံ၊ အဖဖြစ်သော။ ဇောတိကံ၊ ဇောတိကအမည်ရှိသော။ ဂဟပတိ၊ အိမ်ရှင်သူကြွယ်ကို။ “ဂဟပတိ၊ အိမ်ရှင်သူကြွယ်။ ဟေ၊ လာပါ။ တံ၊ သင်ဖခင်သည်။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဤ။) တေန၊ သို့။ ဉ္ဇပါသကံ၊ ချဉ်းကပ်ပါ။ ဉ္ဇပါသကံ၊ ချဉ်းကပ်ပြီး၍။ ‘ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဒိဿာဝု၊ သော။ ဉ္ဇပါသကော၊ သည်။ အာဗာဓိကော၊ သည်။ ဒုက္ခိတော၊ သည်။ ဗာဠုဂီလာနော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ သော၊ ထို ဒိဿာဝုဉ္ဇပါသကာသည်။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ပါဒေ၊ ခြေတော်တို့ကို။ သိရသာ၊ ဦးဖြင့်။ ဝန္တတိတိ၊ ရှိခိုးပါ၏ဟူ၍။ မမ၊ အကျွန်ုပ်၏။ ဝစနေန၊ စကားဖြင့်။ ဘဂဝတော၊ ဤ။ ပါဒေ၊ တို့ကို။ သိရသာ၊ ဖြင့်။ ဝန္တ၊ ရှိခိုးပါ။ ‘ဘန္တေ၊ ရား။ သာဓု၊ တောင်းပန်ပါ၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ယေန၊ ၌။ ဒိဿာဝုသာ၊ သော။ ဉ္ဇပါသကဿ၊ ဤ။ နိဝေသနံ၊ နေအိမ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ဤ။) တေန၊ ထိုအရပ်သို့။ အနုကမ္ပံ၊ အစဉ်သနားစောင့်ရှောက်ခြင်းကို။ ဉ္ဇပါဒါယ၊ အကြောင်းပြု၍။ ဉ္ဇပါသကံ၊ မတု ကိရာတိ၊ ချဉ်းကပ်တော်မူစေလို သတံ၊ ဟူ။ ဝေဠု၊ ဤသို့။ ဝဒေဟိတိ၊ လျှောက်ချေပါ”ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ ပြောဆိုပြီ။ ဇောတိကော၊ သော။ ဂဟပတိ၊ အိမ်ရှင်သူကြွယ်သည်။ “ဝေ တာတာတိ ခေါ၊ ကောင်းပြီ ချစ်သား”ဟူ၍။ ဒိဿာဝုဿ၊ သော။ ဉ္ဇပါသကဿ၊ ဉ္ဇပါသကာ၏(စကားကို)။ ပဋိဿုတော၊ ရှေးရှုနာယူ၍။

ယေန၊ ဣံ။ ဘဂဝါ၊ သည်း။ (အတ္ထိ၊ ဧ။) တေန၊ သို့။ ဥပသကံမိ၊ ငြိ။ ဥပသကံမိတွာ၊ ရှိ။ ဘဂဝန္တံ၊ ကိ။ အဘိဝါဒေတွာ၊ ရှိ။ ဧကမန္တံ၊ ဣံ။ နိသိဒ္ဓိ၊ ပြိ။ ဧကမန္တံ၊ ဣံ။ နိသိန္ဒော ခေါ။ သော။ ဇောတိကော၊ သော။ ဂဟပတိ၊ သည်း။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ “ဘန္တေ၊ ဝား။ ဒိဃာဝု၊ သော။ ဥပါသကော၊ သည်း။ အာဗာဓိကော၊ သည်း။ ဒုက္ခိတော၊ သည်း။ ဗာဠုဂီလာ- နော၊ သည်း။ ဟောတိ၊ ဧ။ သော၊ ထိဒ္ဓိဃာဝု ဥပါသကာသည်။ ဘဂဝတော၊ ဧ။ ပါဒေ၊ ထို့ကို။ သိရဿ၊ ဦးဖြင့်။ ဝန္တတိ၊ ဧ။ ‘ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ သာဓ၊ တောင်းပန်ပါ၏။ ယေန၊ ဣံ။ ဒိဃာဝုဿ၊ သော။ ဥပါသကဿ၊ ဧ။ နိဝေသနံ၊ သည်း။ (အတ္ထိ၊ ဧ။) တေန၊ သို့။ အနုကမ္ပံ၊ ကိ။ ဥပါဒါယ၊ ရှိ။ ဥပသကံမေတု ကိရ၊ ချဉ်းကပ်တော်မူစေလိုပါသတဲ့’ဟု။ ဝဒေတိတိ၊ လျှောက် ပါ၏’ဟူသော။ ဧတံ၊ ကိ။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်း။ တုက္ခိဘာဝေန၊ ဆိုတ်ဆိုတ် နေခြင်းဖြင့်။ အဓိဝါသေသိ၊ လက်ခံပြီ။

အထ ခေါ၊ ဣံ။ ဘဂဝါ၊ သည်း။ နိဝါသေတွာ၊ သင်းပိုင်ကိုပြင်ဝတ်၍။ ပတ္တစီဝရံ၊ သပိတ်သင်္ကန်း ကို။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ ယေန၊ ဣံ။ ဒိဃာဝုဿ၊ သော။ ဥပါသကဿ၊ ဧ။ နိဝေသနံ၊ သည်း။ (အတ္ထိ၊ ဧ။) တေန၊ သို့။ ဥပသကံမိ၊ ချဉ်းကပ်ပြီ။ ဥပသကံမိတွာ၊ ရှိ။ ပညတ္တေ၊ ခင်းအပ် လော။ အာသနေ၊ နေရာ၌။ နိသိဒ္ဓိ၊ ထိုင်နေပြီ။ နိသဇ္ဇ ခေါ၊ ထိုင်ပြီး၍။ ဘဂဝါ၊ သည်း။ ဒိဃာဝု၊ သော။ ဥပါသကံ၊ ကိ။ “ဒိဃာဝု၊ ဒိဃာဝု။ တေ၊ သင်သည်။ ခမနိယံ ကစ္စံ၊ ဆင်းရဲ ဝေဒနာတို့ကို သည်းခံနိုင်၏လော။ ယံပနိယံ ကစ္စံ၊ ဣရိယာပုထ်တို့ကို ဖြစ်စေနိုင်၏လော။ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ၊ ခင်းရဲဝေဒနာတို့သည်။ ပဋိက္ခမန္တိ ကစ္စံ၊ ဆုတ်ကုန်၏လော။ နော အဘိက္ခမန္တိ ကစ္စံ၊ မတိုးကုန်၏လော။ အာသာနံ၊ ထိုဆင်းရဲဝေဒနာတို့၏။ ပဋိက္ခမော၊ ဆုတ်ခြင်းကို။ ပညာယတိ ကစ္စံ၊ သိအပ်၏လော။ နော အဘိက္ခမော၊ မတိုးခြင်းကို။ ပညာယတိ ကစ္စံတိ၊ သိအပ်၏လော” ဟူသော။ ဧတံ၊ ကိ။ အဝေါစ၊ ပြီ။ (ကစ္စံ ခမနိယံ။ပ။ ပဋိက္ခမောသာနံ ပုဒ်တို့၏ အဆုံးအဖြတ် ကို ခန္တဝဂ္ဂသံယုတ် စာပိုဒ် ၇၇-ဝက္ကလိသုတ်၌ ရေးခဲ့ပြီ။) ဘန္တေ၊ ဝား။ မေ၊ တပည့်တော်သည်။ န ခမနိယံ၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့ကို သည်းမခံနိုင်ပါ။ န ယံပနိယံ၊ ဣရိယာပုထ်တို့ကို မဖြစ်စေနိုင်ပါ။ မေ၊ တပည့်တော်၏။ ဗာဠု၊ ပြင်းထန်ကြီးမားကုန်သော။ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့ သည်း။ အဘိက္ခမန္တိ၊ တိုးကုန်၏။ နော ပဋိက္ခမန္တိ၊ မဆုတ်ကုန်။ အာသာနံ၊ ထိုဆင်းရဲဝေဒနာတို့ ၏။ အဘိက္ခမော၊ တိုးခြင်းကို။ ပညာယတိ၊ သိအပ်ပါ၏။ နော ပဋိက္ခမော၊ မဆုတ်ခြင်းကို။ ပညာယတိ၊ သိအပ်ပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဒိဃာဝုက လျှောက်၏။ ဒိဃာဝု၊ ဒိဃာဝု။ တံသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဣဟ၊ ဤသာသနာတော်၌။ တေ၊ သင်သည်။ “သော ဘဂဝါ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား သည်း။ ဣတိပိ၊ ကြောင့်။ အရဟံ၊ ဧ။ပ။ ဘဂဝါတိ၊ ဧ”ဟူ၍။ ဗုဒ္ဓေ၊ ဣံ။ အဝေစ္စုပ္ပသာဒေန၊ သက်ဝင်၍ကြည်ညိုခြင်းနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ ဘဝိဿာမိ၊ ဖြစ်အံ့။ပ။ သီလေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ ဘဝိဿာမိတိ၊ အံ့”ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ကျင့်အပ် ၏။ (ဤပေယျာလကို ရှေး စက္ကဝတ္တိရာဇဂုတ် စာပိုဒ် ၉၉၇-ခု၌ ဖော်။) ဒိဃာဝု၊ ဝု။ တေ၊ သင်သည်။ ဧဝံ ဟိ၊ ဤသို့သာလျှင်။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဘုရားက မိန့်တော်မူ၏။

ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဘဂဝကော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ စတ္တာရိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ယာနိ ဣမာနိ သောတာပတ္တိယင်္ဂါနိ၊ အကြင်အရိယမဂ်အယဉ်သို့ ရှေးဦးစွာရောက်သူ၏ သိကြောင်း အင်္ဂါတို့သည်။ (ဤပုဒ် အဆုံးအဖြတ်ကို စာပိုဒ် ၄၇၇-ဒဠ္ဗဗုသုတ်၌ ရှု။) ဒေသိတာနိ၊ ဟောတော် မူအပ်ကုန်၏။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ ဤအရိယမဂ်အယဉ်သို့ ရှေးဦးစွာရောက်သူ၏ သိကြောင်းတရားတို့

သည်။ မယံ၊ တပည့်တော်၌။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ (သံဝိဇ္ဇန္တိကြိယာ အယုဉ် မယံဟု အာဓာရဖြင့် သုံးသည်ကို သတိရှိရန်။) အဟဉ္ဇ၊ တပည့်တော်ကိုလည်း။ တေသု ဓမ္မေသု၊ ထိုအရိယမဂ်အယဉ် သို့ ရှေးဦးစွာဆောက်သု၏ သိကြောင်းတရားတို့၌။ သန္တိဿာမိ၊ တွေ့မြင်အပ်၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ အဟံ ဟိ၊ တပည့်တော်သည်။ “သော ဘဂဝါ၊ သည်။ပ။ ဘဂဝါတိ၊ ၎်”ဟူ၍။ ဗုဒ္ဓေ၊ ၌။ အဝေစ္စပ္ပု သာဒေန၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံပါ၏။ပ။ သီလေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ၎်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဒိဃာဝုဉ္ဇ လျှောက်၏။ ဒိဃာဝု၊ ဝု။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဟ၊ ၌။ တံ၊ သင်သည်။ စတုသု၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဣမေသု သောတာပတ္တိယဂံသု၊ ဤအရိယမဂ်အယဉ်သို့ ရှေးဦးစွာဆောက် သု၏ သိကြောင်းအင်္ဂါတို့၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်၍။ “ဒိဃာဝု၊ ဝု။ ဣမ၊ ဤသာသနာ၌။ တံ၊ သင်သည်။ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု၊ အလုံးစုံသော လောကီ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတို့၌။ အနိစ္စာနုပဿိ၊ မမြဲဘဲ အဖန်ဖန်လှေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရာဟိ၊ နေလော့။ အနိစ္စေ၊ မမြဲသောရုပ်နာမ်၌။ ဒုက္ခသည်၊ ဆင်းရဲဟူသော အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရာဟိ၊ လော့။ ဒုက္ခေ၊ ဆင်းရဲသော ရုပ်နာမ်၌။ အနတ္တသည်၊ အတ္တမဟုတ်ဟူသော အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရာဟိ၊ လော့။ ပဟာနသည်၊ ရုပ် နာမ်၌ စွဲလမ်းသော တဏှာကို ပယ်ရခြင်းသဘောရှိ၏ဟူသော အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိရာဂသည်၊ ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိ၏ဟူသော အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ နိရောဓသည်၊ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏ ဟူသော အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရာဟိတိ၊ နေလော့”ဟူ၍။ ဆ၊ ၆-ပါးကုန်သော။ ဝိဇ္ဇာ ဘာဂိယေ၊ ဝိဇ္ဇာသို့ ချဉ်းကပ်တတ်သော အဖို့တို့၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တရားတို့ကို။ ဉတ္ထရိ၊ သောတာပတ္တိယဂံထက်အလွန်။ ဘာဝေယျာသိ၊ ပါးဦးလော့။ ဒိဃာဝု၊ ဝု။ တေ၊ သည်။ ဝေ ဟိ၊ ဤသို့လျှင်။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ဘန္တေ၊ ရား။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဆ၊ ၆-ပါးကုန်သော။ ဝိဇ္ဇာဘာဂိယာ၊ ဝိဇ္ဇာသို့ ချဉ်းကပ်တတ်သော အဖို့အစုတို့၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော။ ယေ ဣမေ ဓမ္မာ၊ အကြင် တရားတို့ကို။ ဒေသိတာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ ဤ ၆-ပါးသော ဝိဇ္ဇာဘာဂိယ တရားတို့သည်။ မယံ၊ တပည့်တော်၌။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ အဟဉ္ဇ၊ ကိုလည်း။ တေသု ဓမ္မေသု၊ ထို ၆-ပါးသော ဝိဇ္ဇာဘာဂိယတရားတို့၌။ သန္တိဿာမိ၊ တွေ့မြင်အပ်၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ အဟံ ဟိ၊ တပည့်တော်သည်။ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု၊ အလုံးစုံသော လောကီရုပ်နာမ် သင်္ခါရတို့၌။ အနိစ္စာနုပဿိ၊ မမြဲဘဲ အဖန်ဖန်လှေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရာမိ၊ နေပါ၏။ပ။ နိရောဓေသု၊ ၌။ ဝိဟရာမိ၊ ၎်။ ဘန္တေ၊ ရား။ အပိ စ၊ ထိုသို့ နေသော်လည်း။ မေ၊ တပည့်တော်၏။ “ဇောတိကော၊ ဇောတိက အမည်ရှိသော။ အယံ ဂဟပတိ၊ ဤအိမ်ရှင် သူကြွယ်သည်။ မမ၊ တပည့်တော်၏။ အစ္စယေန၊ ကွယ်လွန်သောအခါ၌။ ဝိဃာတံ၊ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းသို့။ မာဟေဝ အာပဇ္ဇိတိ၊ မရောက်ပါလေ လင့်”ဟူသော။ ဝေ၊ ဤအကြံသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နေ၏။ တာတ ဒိဃာဝု၊ ချစ်သားဒိဃာဝု။ တံ၊ သည်။ ဝေ၊ ဤသို့။ မာ မနသာကာသိ၊ နှလုံးမသွင်းလင့်။ တာတ ဒိဃာဝု၊ ဝု။ ဣသိ၊ တိုက်တွန်း၏။ (တံကား အနက်မဲ့။) တေ၊ သင်အား။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ယံဒေဝ၊ အကြင်တရားကိုသာလျှင်။ အာဟ၊ ဟော၏။ တဒေဝ၊ ထိုတရားကိုသာလျှင်။ တံ၊ သည်။

၁။ ဝိဇ္ဇာဘာဂိယေတိ ဝိဇ္ဇာကောဋ္ဌာသိကေ။၄။ ဝိဇ္ဇံ ဘဇန္တိတိ ဝိဇ္ဇာဘာဂိယာ။ တေသု ကောဋ္ဌာသေသု ပရိယာပနာတိ ဝုတ္တံ “ဝိဇ္ဇာဘာဂိယေတိ ဝိဇ္ဇာကောဋ္ဌာသိကေ”တိ။၆။
 ဝိဇ္ဇံ ဘဇန္တိတိ ဝိဇ္ဇာဘာဂါ၊ ဝိဇ္ဇာသို့ ချဉ်းကပ်တတ်သော ဓမ္မအစုများ ရ၏။ ဝိဇ္ဇာဘာဂေသု ပရိယာပနာ ဝိဇ္ဇာဘာဂိယာ၊ အနိစ္စာနုပဿိ စသော ၆-ပါးသော တရားများ ရ၏။ ဘေသု ဟု ဝါကျာဝတ္တိကန္တ ခံ။

သာရကံ၊ ကောင်းစွာ။ မနသိ ကရောဟိ၊ နှလုံးသွင်းလော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဖင် ဇောတိက သူကြွယ်က ပြော၏။

အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဒီဃာဝု၊ သော။ ဥပါသကံ၊ ကို၊ ဣဒိနာ၊ ဩဝါဒေန၊ ဤအဆုံးအမဖြင့်။ ဩဝဓိတော၊ ဆုံးမပြီး၍။ အာသနာ၊ ထိုင်နေရာမှ။ ဥဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ ပက္ခာမိ၊ ဖ်တော်မူပြီ။ အထ ခေါ၊ ၌။ ဒီဃာဝု၊ သော။ ဥပါသကော၊ သည်။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အစိရပက္ခန္ဓဿ၊ ဖဲတော်မူ၍ မကြာမီ။ ကာလမကာသိ၊ အတ္တဘောကို ပစ်ချခြင်းကိုပြုပြီ။ (ကုယ်လွန်ပြီ ဟူလို။) အထ ခေါ၊ ၌။ သမ္ပဟုလာ၊ များစွာကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့သည်။ ပ။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဒီဃာဝု နာမ၊ ဒီဃာဝုမည်သော။ ယော သော ဥပါသကော၊ အကြင် ဥပါသကာကို။ ဘဂဝဟာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ သံခိတ္တေန၊ အကျဉ်းဖြစ်သော။ ဩဝါဒေန၊ အဆုံးအမဖြင့်။ ဩဝဓိတော၊ ဆုံးမအပ်ပြီ။ သော၊ ထို ဥပါသကာသည်။ ကာလကံတော၊ ပြုအပ်ပြီးသော အတ္တဘောကို ပစ်ချခြင်း ရှိ၏။ တဿ၊ ထို ဥပါသကာ၏။ ဂတိ၊ လားရာ ဂတိသည်။ ကာ၊ အဘယ်ပါနည်း။ အဘိသမ္ပရာယော၊ ရှေးရှု လားရောက်ရာ တမလွန်ဘဝသည်။ ကောတိ၊ အဘယ်ပါနည်း” ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစံ၊ လျှောက်ကုန်ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒီဃာဝု၊ သော။ ဥပါသကော၊ သည်။ ပဏ္ဍိတော၊ ပညာရှိ၏။ ဓမ္မဿ၊ အနာဂါမိမဂ်တရားအား။ အနုဓမ္မံ၊ လျော်သော အနာဂါမိဖိုလ်တရားသို့။ ပစ္စပါဒိ၊ ဆိုက်ရောက်ပြီ။ မံ၊ ငါဘုရားကို။ ဓမ္မာဓိကရကံ၊ စာရားဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ န စ ဝိဟေဋ္ဌေသိ၊ မညှဉ်းဆဲတော့ပြီ။ မပင်ပန်းစေတော့ပြီ။ (တရားမဟောရတော့ပြီ ဟူလို။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒီဃာဝု၊ သော။ ဥပါသကော၊ သည်။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ ဩရမ္ဘာဂံယာနံ၊ အောက် ကာမဘုံသို့ ချဉ်းကပ်ခြင်း အဖို့ရှိကုန်သော။ သံယောဇနာနံ၊ သံယောဇဉ်တို့၏။ ပရိက္ခယာ၊ ကုန်ခြင်းကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုသုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာဘုံ၌။ ဩပပါတိကော၊ ဥပပါတ် ပဋိသန္ဓေ နေသည်ဖြစ်၍။ ပရိနိဗ္ဗာယံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလေ့ရှိသည်။ တသ္မာ လောကာ၊ ထိုသုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာ ပြည်မှ။ အနာဝတ္တိဓမ္မော၊ ဆုတ်နစ်ခြင်းသဘောမရှိသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ပဌမသာရိပုတ္တသုတ်

၁၀၀၀။ ဧကံ သမယံ၊ ၌။ အာယသ္မာ စ သာရိပုတ္တော၊ ရှင်သာရိပုတ္တာသည်၎င်း။ အာယသ္မာ စ အာနန္ဒော၊ ရှင်အာနန္ဒာသည်၎င်း။ သာဇတ္တိယံ၊ ၌။ အနာထပိဏ္ဍိကဿ၊ အနာထပိဏ်သူဌေး၏။ အာရာမေ၊ အရံဖြစ်သော။ ဇေတဝနေ၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်၌။ ဝိဟရန္တိ၊ နေကုန်၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ သာယန္တသမယံ၊ ညနေချမ်းအခါ၌။ ပဋိသလ္လာနာ၊ တပါးတည်းကိန်းအောင်းရာမှ။ ဝုဋ္ဌိတော၊ ထလျက်။ ပ။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္ဒော ခေါ၊ သော။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ၊ ကို။ “အာဝုသော သာရိပုတ္တ၊ ငါ့ရှင် သာရိပုတ္တား။ ကတိနံ ဓမ္မာနံ၊ အဘယ်တရားတို့၏။ သမန္နာဂမနပေတု၊ ပြည့်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ အယံ ပဇာ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းကို။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ‘အဝိနိပါတဓမ္မော၊ အပါယ် ၄-ပါး၌ အလိအာသာကင်းလျက် ကျခြင်းသဘောမရှိသော။ နိဿတာ၊ ဖုန်နီယာမအားဖြင့် မြဲသော။ သမ္မောဓိပရာယဏာ၊ အထက်မဂ် ၃-ပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာ

ရှိသော။ သောတာပနာတိ၊ သောတာပနံ ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဗျာကတာ န ခေါတိ၊ ပြောကြား
 တော်မူအပ်ပါသည်။ ဟူသော။ တေ၊ ကိ။ အဝေါစ၊ ပြီ။ အာဝုသော။ ငါ့ရှင်(အာနန္ဒာ) စတုနံ
 ခေါ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ သမန္တာဂမနဟေတု၊ ကြောင့်။ အယံ ပဇာ၊ ကိ။ ဘဂဝတာ၊
 သည်။ “အဝိနိပါတေမ္မာ၊ သော။ နိယတာ၊ သော။ သမ္မာဓိပရာယဏာ၊ သော။ သောတာ-
 ပနာတိ” ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဗျာကတာ၊ ပြောကြားတော်မူအပ်၏။

ကတမေသံ စတုနံ၊ အဘယ် ၄-ပါးတို့၏နည်း။ (ဣဇာဝုသော စသည်ကို စာပုဒ် ၉၉၇-စက္က
 ဝတ္တိရာသုတ်အတိုင်း သမ္မာနံ။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ဒုတိယသင်္ခယသုတ်

၁၀၀၁။ အထ ခေါ၊ ဌ။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ ယေန၊ ဌ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊
 ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသကံမိ၊ ပြီ။ ဥပသကံမိတွာ၊ ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကိ။ အဘိဝါဒေတွာ၊ ၍။
 ကေမန္တံ၊ ဌ။ နိသိဒ္ဓိ၊ ပြီ။ ကေမန္တံ၊ ဌ။ နိသိဒ္ဓံ ခေါ၊ သော။ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ၊ ကိ။ ဘဂဝါ၊
 သည်။ “သာရိပုတ္တံ၊ သာရိပုတြာ။ သောတာပတ္တိယဂံ၊ သောတာပတ္တိယဂံန္တံ ဟိ ဣဒံ၊
 သောတာပတ္တိမဂ်ကို ရခြင်း၏အကြောင်း သောတာပတ္တိမဂ်ကို ရခြင်း၏အကြောင်း ဟူသော
 ဤစကားကို။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ သာရိပုတ္တံ၊ ကြာ။ သောတာပတ္တိယဂံ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ကို
 ရခြင်း၏အကြောင်းသည်။ ကတမံ န ခေါတိ၊ အဘယ်နည်း” ဟူသော။ တေ၊ ကိ။ အဝေါစ၊
 မိန့်တော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ သပ္ပုရိသသံသေဝေါ ဟိ၊ သူတော်ကောင်းကို မှီဝဲခြင်းသည်။
 သောတာပတ္တိယဂံ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ကို ရခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။ သဒ္ဓမ္မဿဝနံ၊ သူတော်
 ကောင်းတရားကို နာခြင်းသည်။ သောတာပတ္တိယဂံ၊ တည်း။ ယောနိသောမနသိကာရော၊
 သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ သောတာပတ္တိယဂံ၊ တည်း။ ဓမ္မာနု-
 ဓမ္မပ္ပုရိပတ္တိ၊ လောကုတ္တရာတရားအား လျော်သောအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းသည်။ သောတာပတ္တိယဂံ၊
 တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်၏။ သာရိပုတ္တံ၊ ကြာ။ သာဓု သာဓု၊ ကောင်းစွ ကောင်းစွ။
 (အကြောင်း ပေးလေ အတူတူပင်။)

သာရိပုတ္တံ၊ ကြာ။ သောတော သောတောတိ ဟိ ဣဒံ၊ ရေအယဉ် ရေအယဉ်ဟူသော
 ဤစကားကို။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ သာရိပုတ္တံ၊ ကြာ။ သောတော၊ ရေအယဉ်သည်။ ကတမော
 န ခေါ၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဘုရားရှင်ကမိန့်တော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ အရိယော၊

၁။ သောတာပတ္တိယဂံန္တံ သောတာပတ္တိယာ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိလာဘဂံ။ ၄။ သောတာပတ္တိတိ ပဌမမဂ္ဂေါ
 အဝိပေတော၊ တဿ အဝိဂမ္မပါယော သောတာပတ္တိယဂံ၊ တေနာဟ “သောတာပတ္တိယာ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိလာ-
 ဘဂံ” န္တိ။ ၆။

သောတာပတ္တိအတ္ထာယ အဂံန္တံ သောတာပတ္တိယဂံ။ ၄။ သပ္ပုရိသသံသေဝ- စသော ၄-ပါးကောက်။
 သောတာပတ္တိအတ္ထာယာတိ သောတာပတ္တိမဂ္ဂတ္ထာယ၊ အဂံန္တံ ကာရကံ။ ၆။

ပဌမမဂ္ဂသင်္ခါတယ သောတာပတ္တိယာ အဂံန္တံပိ သောတာပတ္တိယဂံ။ ပဋိဝိဒ္ဓသောတာပတ္တိမဂ္ဂဿ သော-
 တာပတ္တိမဂ္ဂေါ အဂံန္တံပိ သောတာပတ္တိယဂံ။ ၄။ ဗုဒ္ဓေ အဝေဠုသဒ္ဓ-စသော ၄-ပါးကို ကောက်။ ၆-၌ ကား
 ပုဗ္ဗဘာဂိယာယ သောတာပတ္တိယာ အဂံ ကာရကန္တံ ဟု ဖွင့်၏။

မြတ်သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော။ အယမေဝ ဟိ မဂ္ဂေါ၊ ဤမဂ်သည်သာလျှင်။ သောတော၊ ရေအယဉ်မည်၏။ ဣဒံ၊ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသောမဂ်သည်။ သေယျထာ၊ အဘယ်နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်) သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ၎င်း။ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၎င်း။ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာဝါစာ၎င်း။ သမ္မာကမ္မန္တော၊ သမ္မာကမ္မန္တ၎င်း။ သမ္မာအာဇီဝေါ၊ သမ္မာအာဇီဝ၎င်း။ သမ္မာဝါယာမော၊ သမ္မာဝါယာမ၎င်း။ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသတိ၎င်း။ သမ္မာသမာဓိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်) သော တည်ကြည်ခြင်း 'သမ္မာသမာဓိ' ၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်၏။ သာရိပုတ္တံ၊ ကြာ။ သာဓု သာဓု၊ ကောင်းစွ ကောင်းစွ။ သာရိပုတ္တံ၊ ကြာ။ အရိယော၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော။ အယမေဝ မဂ္ဂေါ၊ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါး သော မဂ်သည်သာလျှင်။ သောတော၊ ရေအယဉ်မည်၏။ ဣဒံ၊ သည်။ သေယျထာ၊ အဘယ်နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ၎င်း။ ပ။ သမ္မာသမာဓိ၊ ၎င်းတည်း။

သာရိပုတ္တံ၊ ကြာ။ သောတာပန္နော သောတာပန္နောတိ ဟိ ဣဒံ၊ သောတာပန် သောတာပန် ဟူသော ဤစကားကို။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ သာရိပုတ္တံ၊ ကြာ။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန် သည်။ ကာမော န ခေါ၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဘုရားက မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ယော ဟိ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အရိယေန၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌဂီကေန၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော။ ဣမိနာ မဂ္ဂေန၊ ဤမဂ်နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံ၏။ အယံ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ သော အယံ အာယသ္မာ၊ ထိုအရှင်သည်။ ဝေဒနာမော၊ ဤသို့သောအမည်ရှိ၏။ ဝေဂေါတ္တော၊ ဤသို့သော အနွယ်ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်၏။ သာရိပုတ္တံ၊ ကြာ။ သာဓု သာဓု၊ ကောင်းစွ ကောင်းစွ။ သာရိပုတ္တံ၊ ကြာ။ ယော ဟိ၊ သည်။ အရိယေန၊ သော။ အဋ္ဌဂီကေန၊ သော။ ဣမိနာ မဂ္ဂေန၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ၏။ အယံ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သောတာပန္နော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သော အယံ အာယသ္မာ၊ သည်။ ဝေဒနာမော၊ ၏။ ဝေဂေါတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ပဉ္စမံ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ထပတိသုတ်

၁၀၀၂။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ထိုအခါ၌။ သမ္မဟုလာ၊ များစွာကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့သည်။ “နိဋ္ဌိတစိဝရော၊ ပြီးပြီးသောသင်္ကန်းရှိတော်မူသော။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ တေမာသစ္စယေန၊ သုံးလလွန်သောအခါ၌။ စာရိကံ၊ လှည့်လည် အပ်သော ခရီးသို့။ ပက္ကမိဿတိ၊ ဖဲသွားတော်မူလတ္တံ့။ တနည်း— စာရိကံ ပက္ကမိဿတိတိ၊ ဒေသစာရိ ကြွချီတော်မူလတ္တံ့” ဟူ၍။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ စိဝရကမ္ပံ၊ သင်္ကန်းတော်ကို ချုပ်ခြင်းအမှုကို။ ကရောန္တိ၊ ပြုကြကုန်၏။ တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ၌။ ဣသိဒတ္ထပုရာဏာ၊ ဣသိဒတ္ထ (သကဒါဂါမ်) ပုရာဏ (သောတာပန်) အမည်ရှိကုန်သော။ ထပတယော၊ လက်သမား တို့သည်။ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန၊ တစုံတခုသော ပြုဘွယ်ကိစ္စဖြင့်။ သာဓုကော၊ သာဓုက

၁။ ထပ္ပာဒိဝတ္ထနံ ထပဒေသ ထပတိ။ မ-၃၊ ၃-၅၀။ ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာယ ဝတ္ထုဝိဇ္ဇိနာ ကတ္တဗ္ဗနိဿယာနိ ဌပေတိတိ ထပတိ။ သ-၃၊ ၂-၃၅၉။

မည်သော မိဒိပိုင်စားရာ ရွာငယ်၌။ ပဋိဝသန္တိ၊ နေကုန်၏။ ဣသိဒတ္တပုရာဏာ၊ ကုန်သော၊ ထပတယော၊ တို့သည်။ “နိဋ္ဌိတစိဝရော၊ သော။ ဘဂဝါ၊ သည်။ တေမာသစ္စယေန၊ ၌။ စာရိကံ၊ သို့။ ပက္ကမိဿတိတိ၊ ဖဲသွားတော်မူလတ္တံ့”ဟူ၍။ သမ္မဟုလာ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဘဂဝတော၊ ၎င်း။ စိဝရကမ္ပံ၊ ကို။ ကရောန္တိ ကိရာတိ၊ ပြုကြကုန်သတဲ့ ဟူ၍။ အသောသံ ခေါ်၊ ကြားကြကုန်ပြီ။

အထ ခေါ်၊ ထိုအခါ၌။ ဣသိဒတ္တပုရာဏာ၊ ကုန်သော။ ထပတယော၊ တို့သည်။ “အမ္မော ပုရိသ၊ အမောင်ယောကျ်ား။ တံ၊ သင်သည်။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ အရဟန္တံ၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ၊ ခပ်သိမ်းသောတရားတို့ကို အမှန်ကိုယ်တိုင်သိတော်မူသော။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ အာဂစ္ဆန္တံ၊ ကြွလာတော်မူသည်ကို။ ပဿေယျာသိ၊ မြင်ရာ၏။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ အမှာကံ၊ ငါတို့အား။ အာရောစေယျာသိတိ၊ ပြောကြားပါ”ဟု ဆို၍။ မဂ္ဂေ၊ လမ်း(အလယ်)၌။ ပုရိသံ၊ ယောကျ်ားကို။ ဌပေသံ၊ အစောင့်ထားကြကုန်ပြီ။ ဒွိဟတိဟံ၊ ၂-ရက် ၃-ရက်မျှ။ ဌိတော ခေါ်၊ တည်သော။ သော ပုရိသော၊ ထိုယောကျ်ားသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာ ဘုရားကို။ ဒုရတောဝံ၊ အဝေးမှသာလျှင်။ အာဂစ္ဆန္တံ၊ ကြွလာတော်မူသည်ကို။ အဒ္ဓသ၊ မြင်ပြီ။ ဒိသ္မာန၊ မြင်ပြီး၍။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ ဣသိဒတ္တပုရာဏာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) တေန၊ ထိုအရပ်သို့။ ဥပသကံမိ၊ ချဉ်းကပ်ပြီ။ ဥပသကံမိတွာ၊ ၍။ ဣသိဒတ္တပုရာဏေ၊ ကုန်သော။ ထပတယော၊ တို့ကို။ “ဘန္တေ၊ အရှင်တို့။ အရဟံ၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ ခပ်သိမ်းသောတရားတို့ကို အမှန် ကိုယ်တိုင်သိတော်မူသော။ အယံ သော ဘဂဝါ၊ ဤမြတ်စွာဘုရားသည်။ အာဂစ္ဆတိ၊ ကြွလာတော်မူ၏။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ယဿ၊ ယင်းနောက် တော်မူ လိုက်ခြင်း၏။ ကာလံ၊ အခါကို။ မညထာတိ၊ သိကြကုန်”ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြောဆိုပြီ။

အထ ခေါ်၊ ၌။ ဣသိဒတ္တပုရာဏာ၊ ကုန်သော။ ထပတယော၊ တို့သည်။ ယေန၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) တေန၊ သို့။ ဥပသကံမိသု၊ ကုန်ပြီ။ ဥပသကံမိတွာ၊ ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ အဘိဝါဒေတွာ၊ ရှိခိုးဦး၍။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားသို့။ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော၊ နောက်မှ နောက်မှ အနုဗန္တိသု၊ အစဉ်လိုက်ကုန်ပြီ။ အထ ခေါ်၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ မဂ္ဂါ၊ လမ်းမှ။ ဩက္ကမ္ပ၊ ဖယ်ဆင်း၍။ ယေန၊ ၌။ အညတရံ၊ တခုသော။ ရုက္ခမူလံ၊ သစ်ပင်ရင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) တေန၊ သို့။ ဥပသကံမိ၊ ပြီ။ ဥပသကံမိတွာ၊ ၍။ ပညတ္တေ၊ (ဣသိဒတ္တ ပုရာဏတို့)ခင်းထား အပ်သော။ အာသနေ၊ နေရာ၌။ နိသိဒိ၊ ထိုင်နေပြီ။ ဣသိဒတ္တပုရာဏာ၊ ကုန်သော။ ထပတယော၊ တို့သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ အဘိဝါဒေတွာ၊ ၍။ ဧကမန္တံ၊ တခုသောအရပ်အဖို့၌။ နိသိဒိသု၊ ထိုင်ကုန်ပြီ။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္ဒာ ခေါ်၊ ကုန်သော။ ဣသိဒတ္တပုရာဏာ၊ ကုန်သော။ တေ ထပတယော၊ ထိုလက်သမားတို့သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို—

ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ မယံ၊ တပည့်တော်တို့သည်။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “သာဝတ္ထိယာ၊ သာဝတ္ထိမြို့မှ။ ကောသလေသု၊ ကောသလတိုင်းတို့၌။ စာရိကံ ပက္ကမိဿတိတိ၊

လမ္ဘာဒိဝဏ္ဍုန်၊ ဂိုင်အစဗ္ဗိသော အစောက်အဦတို့ကို။ သပနဋ္ဌေ၊ ဘညံတော် သားတော်သော အနက် သဘောကြောင့်။ လပတိ၊ မည်၏။
 ဝတ္ထုဋ္ဌိ၊ ၁. မ၊ ဘညံဒိဝဏ္ဍုန်၊ ရုက္ခမိဒိနာ၊ ဆိုအပ်သော အစီအနုဗန္တိ၊ ကတ္တဗ္ဗန္တိသု၊ ဟန်၊ ပြုဘယ် ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်တို့ကို။ ဌပေသံ၊ တည်တော် ထားတတ်၏။ ဣဟိ၊ ကြောင့်၊ လပတိ၊ မည်၏။ ဟုသမ္ဗုန်။

ဒေသစာရိ ကြွချီတော်မူလတ္တံ့”ဟူ၍။ သုဏ္ဍာမ၊ ကြားကုန်၏။ တသ္မိံ သမယေ၊ ထိုအခါ၌။ နော၊ တပည့်တော်တို့၏။ “ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ နော၊ ငါတို့မှ(ငါတို့၏မြို့မသော်လည်း ပေး။) ဒုရေ၊ ဝေးသည်။ ဘဝိဿတီတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့”ဟူ၍။ အနတ္တမနတာ၊ မနှစ်သက်ခြင်းသည် (ပီတိသုခတို့ယူအပ်သော စိတ်မရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်)။ ဒေါမနဿံ၊ နှလုံးမသာယာကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ မယံ၊ တို့သည်။ ယဒါ ပန၊ အကြင်အခါ၌။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “သာဝတ္ထိယာ၊ မှ။ ကောသလေသု၊ တို့၌။ ပက္ကန္တောတိ၊ ဖဲသွားနေ၏”ဟူ၍။ သုဏ္ဍာမ၊ ကုန်၏။ တသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ နော၊ တို့၏။ “ဘဂဝါ၊ သည်။ နော၊ ငါတို့မှ။ ဒုရေတိ၊ ဝေး၏” ဟူ၍။ အနတ္တမနတာ၊ သည်။ ဒေါမနဿံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

(ကြွင်းဝါကျတို့၌ ထူးရာကိုသာ ပေးအံ့။)

☸ ကောသလဟိ၊ ကောသလတိုင်းတို့မှ။ မလ္လေသု၊ မလ္လတိုင်းတို့၌။ (ဟုပေး။ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန် ၂-ဝါကျ အကျယ်ချဲ့၍ ပေးလေ။ နောက်ဝါကျတို့၌လည်း ဤနည်းချဲ့လေ။)

မလ္လဟိ၊ မလ္လတိုင်းတို့မှ။ ဝဇ္ဇိသု၊ ဝဇ္ဇိတိုင်းတို့၌။
 ဝဇ္ဇိဟိ၊ ဝဇ္ဇိတိုင်းတို့မှ။ ကာသိသု၊ ကာသိတိုင်းတို့၌။
 ကာသိဟိ၊ ကာသိတိုင်းတို့မှ။ မာဂဓေသု၊ မာဂဓတိုင်းတို့၌။

(နောက်ဝါကျ မာဂဓေဟိဟူသော ပါဠိကိုထောက်၍ “ပုံဗဟုတ္တေ ကုဋ္ဌ သက္ကာ”စသော မာဂဓ အဘိဓာန်နှင့်အညီ မာဂဓေဟု ပြင်၍ ပေးလိုက်သည်။ ပစ္စုပ္ပန်ဝါကျ၌ အနုပ္ပကာ၊ အနုပ္ပကံ ၂-ပုဒ် ပို၏။) အနုပ္ပကာ၊ မနည်းသော။ ဝါ၊ များသော။ အနတ္တမနတာ၊ သည်။ အနုပ္ပကံ၊ သော။ ဒေါမနဿံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟု သမ္မန်။

ဘန္တေ၊ ရား။ မယံ၊ တို့သည်။ ယဒါ ပန၊ အကြင်အခါ၌ကား။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “မာဂဓေဟိ၊ မာဂဓတိုင်းတို့မှ။ ကာသိသု၊ ကာသိတိုင်းတို့၌။ စာရိကံ ပက္ကမိဿတီတိ၊ ဒေသစာရိ ကြွချီတော်မူ လတ္တံ့”ဟူ၍။ သုဏ္ဍာမ၊ ကုန်၏။ တသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ နော၊ တပည့်တော်တို့၏။ “ဘဂဝါ၊ သည်။ နော၊ ငါတို့မှ။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ အာသန္တေ၊ နီးသည်။ (နိဒဿန ငွ- ရှ။) ဘဝိဿတီတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့” ဟူ၍။ အတ္တမနတာ၊ နှစ်သက်ခြင်းသည် (ပီတိသုခတို့ဖြင့် ယူအပ်သော စိတ်ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ် သည်။) သောမနဿံ၊ ဝမ်းမြောက်ကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ မယံ၊ တို့သည်။ ယဒါ ပန၊ ၌။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “မာဂဓေဟိ၊ တို့မှ။ ကာသိသု၊ တို့၌။ စာရိကံ ပက္ကန္တောတိ၊ ဒေသစာရိ ကြွချီတော်မူနေ၏”ဟူ၍။ သုဏ္ဍာမ၊ ကုန်၏။ တသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ နော၊ တို့၏။ “ဘဂဝါ၊ သည်။ နော၊ တို့မှ။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ အာသန္တေတိ၊ နီး၏”ဟူ၍။ အတ္တမနတာ၊ သည်။ သောမနဿံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

(ကြွင်းသော ဝါကျတို့၌ ထူးရာကိုသာ ရေးပေးအံ့။)

☸ ကာသိဟိ၊ တို့မှ။ ဝဇ္ဇိသု၊ တို့၌။
 ဝဇ္ဇိဟိ၊ တို့မှ။ မလ္လေသု၊ တို့၌။

၁။ ဤဘဂဝန္တံ သုဏ္ဍာမ၌ ‘ဘဂဝန္တံ တေဒဂေါဓုံ’ကဲ့သို့၎င်း၊ ‘အဒ္ဓသ ဘဂဝန္တံ ဒုရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ’ ကဲ့သို့၎င်း ‘မြတ်စွာဘုရားကို ရိုးကြွတော်မူအံ့ဟူသော စကားကို ကြားကုန်၏’ဟု ကံ ၂-ခုအနေဖြင့် မှတ်ယူ ရ၏။

မလ္လေဟိ၊ တို့မှ။ ကောသလေသု၊ တို့၌။ (ဤ၌လည်း နောက်ဝါကျ ကောသလေဟိကို ထောက်၍ ကောသလေသု ဟု ပြင်၍ ပေးလိုက်သည်။)

ကောသလေဟိ၊ တို့မှ။ သာဝတ္ထိ၊ သို့။ (ဤ အနုပ္ပကာ၊ အနုပ္ပကံ ၂-ပုဒ်တို့၏ ရှေးနည်းအတိုင်း ပေးလေ။)

ထပတယော၊ လက်သမားတို့။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ (ဣဟ နိပါတ်မျှ။) သရာဝါသော၊ အိမ်၌ နေခြင်းသည်။ သမ္မာဓော၊ ကျဉ်းမြောင်း၏။ ရဇာပထော၊ ကိလေသာမြို့ လာရာလမ်းတည်း။ (ရဇာပထောတိ ရာဂဒေါသမောဟရဇာနံ အာပထော၊ အာဂမနဋ္ဌာနန္တိ အတ္ထော။) ပဗ္ဗဇာ၊ ရဟန်းအဖြစ်သည်။ အဗ္ဘောကာသော၊ လွင်တီးခေါင်နှင့် တူ၏။ ထပတယော၊ တို့။ ဝေါ၊ သင်တို့ သည်။ အပ္ပမာဒါယ၊ မမေ့လျော့ခြင်းငှါ။ အလဉ္စုပန၊ ထိုက်သည်သာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ တုရားရှင်က မိန့်တော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာတုရား။ နော၊ တပည့်တော်တို့၏ အဖို့၌။ တေမှာ သမ္မာဓော၊ ဤအိမ်၌ နေခြင်းဟူသောကျဉ်းမြောင်းခြင်းထက်။ သမ္မာဓတရော စေဝ၊ အလွန်ကျဉ်း မြောင်းသည်လည်းဖြစ်သော။ သမ္မာဓသင်္ခါတတရော စ၊ အလွန်ကျဉ်းမြောင်းသည်ဟု ဆိုအပ်သည် လည်းဖြစ်သော။ အညော၊ တပါးသော။ သမ္မာဓော၊ ကျဉ်းမြောင်းခြင်းသည်။ အတ္ထိ ခေါ၊ ရှိသည်သာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ကုန်၏။ ထပတယော၊ တို့။ ဝေါ၊ သင်တို့၏အဖို့၌။ တေမှာ သမ္မာဓော၊ ထက်။ သမ္မာဓတရော စေဝ၊ သော။ သမ္မာဓသင်္ခါတတရော စ၊ သော။ အညော၊ သော။ သမ္မာဓော၊ သည်။ ကတမော ပန၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူ၏။

ဘန္တေ၊ ရား။ မယံ၊ တပည့်တော်တို့သည်။ (ကပ္ပေတွာ၊ နိသီဒါပေမ-တို့၌ စပ်။) ဣဓ၊ ဤ သာဝတ္ထိမြို့တော်၌။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ (ကာယသမ္ပုဿော ဟောတိအထိ စပ်။) ပသေနဒိ၊ များသော စစ်သည်ဗိုလ်ပါရှိသော။ ကောသလော ရာဇာ၊ ကောသလမင်းသည်။ ဥယျာနဘူမိံ၊ ဥယျာဉ်တော်သို့။ နိယျာတုကာမော၊ ထွက်တော်မူလိုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပသေနဒိဿ၊ သော။ ကောသလဿ ရညော၊ ကောသလမင်း၏။ ဩပဝယာ၊ စီးတော်ဆင်ဖြစ်ကုန်သော။ ယေ တေ နာဂါ၊ အကြင်ဆင်တော်တို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) တေ၊ ထိုဆင်တော်တို့ကို။ ကပ္ပေတွာ၊ ပြင်ဆင်၍။ ပသေနဒိဿ၊ သော။ ကောသလဿ ရညော၊ ၏။ ပိယာ၊ ချစ်ခင် နှစ်သက်အပ်ကုန်သော။ မနာပါ၊ စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်ကုန်သော။ ယာ တာ ပဇာပတိ- ယော၊ အကြင် မိဖုရား မောင်းမတို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) တာ၊ ထိုမိဖုရားမောင်းမတို့ကို။ ဧကံ၊ ဆင်တကောင်ကို။ ပုရတော၊ ရွှေမှ။ ဧကံ၊ ဆင်တကောင်ကို။ ပစ္ဆတော၊ နောက်မှ။ (ကတွာ၊ ပြု၍။) နိသီဒါပေမ၊ ဆင် ၂-ကောင်ပေါ်၌ ထိုင်နေစေကြကုန်၏။ (ရွှေဘက်မှ မောင်းမတို့ စီးသော ဆင်တစီး၊ အလယ်မှ မင်းစီးသော ဆင်တစီး၊ နောက်မှ မောင်းမတို့စီးသော ဆင်တစီး ထား၍ ဘေး ၂-ဖက်မှ တပည့်တော်တို့က တယောက်စီ ညှပ်ကာ လိုက်ပါကြကုန်၏ဟူလို။)

ဘန္တေ၊ ရား။ တာဝဒေဝ၊ ထိုခဏ၌သာလျှင်။ ဝိဝရိယမာနဿ၊ ဖွင့်အပ်သော။ ဂန္ဓ- ကရဏ္ဍကဿ၊ နံသာကြျပ်၏။ (ဂန္ဓော သေယျထာပိ နာမ၊ အနံကဲ့သို့။) ဂန္ဓေန၊ နံသာဖြင့်။ ဝိဘူသိတာနံ၊ လိမ်းခြယ်၍သအပ်ကုန်သော၊ ဖုဇကညာနံ ယထာ၊ မင်းသမီးတို့၏ကဲ့သို့။ (ဤဥပမာ ၂-ခုအနက် ရွှေဥပမာက ဂန္ဓော၊ နောက်ဥပမာက ဘဂီနီနံနှင့် ပမာပြုသည်။) ဘေရူပေါ၊ ဤအတူ သဘောရှိသော။ တာသံ ခေါပန ဘဂီနီနံ၊ ထို(မင်း၏ မိဖုရား မောင်းမ) နှမတို့၏။ ဂန္ဓော၊ အနံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ တုလပိစုနော ဝါ၊ လဲကွမ်း၏ရင်း။ ကပ္ပိသပိစုနော ဝါ၊

ဝါဂ္ဂုမ်း၏၎င်း။ (သမ္မုဿော သေယျထာပိ နာမ၊ အတွေ့ကဲ့သို့။) သုခေဓိတာနံ၊ ချမ်းသာစွာ ကြီးပွားကုန်သော။ ရာဇကညာနံ ယသာ၊ မင်းသမီးတို့၏ကဲ့သို့။ (ဤ၌လည်း ရှေးဥပမာအတိုင်း ၂-မျိုးခွဲ။) ဝေရုပေါ၊ ဤအတူသဘောရှိသော။ တာသံ ခေါ် ပန ဘဂိနိနံ၊ ထိုနမတို့၏။ ကာယ- သမ္မုဿော၊ ကိုယ်အစွေသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဘန္တေ၊ ရာဇ။ တသ္မိံ ခေါ် ပန သမယေ၊ ထိုအခါ ၌။ နာဂေါပိ၊ ဆင်အပေါင်းကိုလည်း။ ရက္ခိတဗ္ဗော၊ (မုန်မရစ်အောင်) စောင့်ရှောက်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တာပိ ဘဂိနိယော၊ ထိုနမတို့ကို။ ရက္ခိတဗ္ဗော၊ (မမေ့မလျော့အောင် ပြင်စိတ် မကူးအောင်) စောင့်ရှောက်အပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အတ္တာပိ၊ မိမိကိုလည်း။ ရက္ခိ- တဗ္ဗော၊ (ပြုံးခြင်းစသည် မပြုမိအောင်) စောင့်ရှောက်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဘန္တေ၊ ရာဇ။ မယံ၊ တပည့်တော်တို့သည်။ တာသု ဘဂိနိသု၊ ထိုနမတို့၌။ ပါပကံ၊ ယုတ်မာသော။ စိတ္တံ၊ စိတ် ကို။ ဥပ္ပါဒေတာရော၊ ဖြစ်စေမိကုန်သည်ဟူ၍။ (ဥပ္ပါဒေတာ ရှိသော်လည်း မယံဟူသော ကတ္တာ- ပုဒ်နှင့် ညီအောင် ဥပ္ပါဒေတာရောဟု ပြင်၍ သမ္မုန်သည်။) န ခေါ် ပန အဘိဇာနာမ၊ မသိမမှတ် မိပါကုန်။ ဘန္တေ၊ ရာဇ။ နော၊ တပည့်တော်တို့၏ အဖို့၌။ တေမှာ သမ္မာဓော၊ ထက်။ သမ္မာဓ- တရော စေတ၊ သော။ သမ္မာဓသင်္ခါတတရော စ၊ သော။ အညော၊ သော။ သမ္မာဓော၊ သည်။ အယံ ခေါ်၊ ဤသည်ပင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ကုန်၏။

ထပတယော၊ တို့။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပ။ အပ္ပမာဒါယ၊ ငှါ။ အလဉ္စပန၊ တည်း။ ထပတယော၊ တို့။ စတုဟိ ခေါ်၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တရားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော။ အရိယသာဝကော၊ အရိယာတပည့်သည်။ အဝိနိပါတဓမ္မော၊ အပါယ်ကျခြင်း သဘောမရှိသော။ နိယတော၊ မြဲသော။ သမ္မောဓိပရာယဏော၊ အထက်မဂ် ၃-ပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

(ကတမေဟိ စတုဟိ မှစ၍ သံဃော။ပ။အထိ ပေးမြဲ။)

ဝိဂတမလမစ္ဆေရေန၊ ကင်းသော မစ္ဆေရ အညစ်အကြေးရှိသော။ စေတသ၊ စိတ်ဖြင့်။ မုတ္တစာဂေါ၊ မင့်မကွက် လွတ်လွတ် စွန့်ကြဲခြင်းရှိသူဖြစ်၍။ ပယတပါဏိ၊ (ပေးလှူခြင်းငှါ အမြဲ) ဆေးကြောထားအပ်သော လက်ရှိသူဖြစ်၍။ ဝေါဿဂ္ဂရတော၊ စွန့်လွှတ်ခြင်း၌ မွေ့လျော်သူဖြစ်၍။ ယာစယောဂေါ၊ သူတပါးတို့တောင်းခြင်းငှါ လျှောက်ပတ်သူဖြစ်၍။ ဒါနသံဝိဘာဂရတော၊ ပေး ကမ်းခြင်း ခွဲဝေခြင်း၌ မွေ့လျော်သူဖြစ်၍။ အဂါရံ၊ အိမ်၌။ အဇ္ဈာဝသတိ၊ နေ၏။ (ဤ၌ အဇ္ဈာ- ဂါရံ ဝသတိဟု ပါဠိပျက်သည်။ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ-ရှိသင့်၏။ ဤနှင့်အလားတူ သံ ၁-၂၃၀ ၌ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသေယျံကို ထောက်။) ထပတယော၊ တို့။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ ဣမေဟိ ခေါ် ဓမ္မေဟိ၊ ဤတရားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သော။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ အဝိနိပါတဓမ္မော၊ သော။ နိယတော၊ သော။ သမ္မောဓိပရာယဏော၊ သော။ သောတာပန္နော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

ထပတယော၊ တို့။ တုမ္ပေ ခေါ်၊ သင်တို့သည်။ ပ။ ဗုဒ္ဓေ၊ ၌။ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန၊ နှင့်။ သမန္နာ- ဂတာ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။ ပ။ ဓမ္မေ၊ ၌။ ပ။ သံဃော၊ ၌။ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန၊ နှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ ကုန်၏။ ကုလေ၊ အိမ်၌။ (ကုလသဒ္ဓါ အမျိုးဟောသော်လည်း ဤ၌ တင်စား၍ 'အိမ်၌'ဟု သမ္မုန်လိုက် သည်။) ယံ ခေါ် ပန ကိဉ္စိ ဒေယျဓမ္မံ၊ အကြင်တစုံတရာသော ပေးလှူဖွယ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ တံ၊ ထိုပေးလှူဖွယ်ကို။ သီလဝန္တေဟိ၊ သီလရှိကုန်သော။ ကလျာဏဓမ္မေဟိ၊

ကောင်းသောသဘောရှိကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့်။ (တုမေဟိ၊ သင်တို့သည်။) အပ္ပဋိဝိဘတ္တံ၊ (ဤဟာကု
 ငါတို့ဘို့၊ ဤဟာက ရဟန်းတို့ဘို့ ဟု) မခွဲခြမ်းအပ်။ ထပတယော၊ တို့။ တံ၊ ထို ငါဘုရားမေးမည့်
 စကားကို။ ကိံ မညထ၊ အဘယ်သို့ မှတ်ထင် ဖြေဆိုကြမည်နည်း။ ယေ၊ အကြင်လူတို့သည်။
 ဒါနသံဝိဘာဂေ၊ ပေးကမ်းခြင်း ခွဲခြမ်းဝေဘန်ခြင်း၌။ (ယဒိဒိ အနက်မဲ့။) တုမှာကံ၊ သင်တို့နှင့်။
 သမသမာ၊ ညီတူညီမျှဖြစ်ကုန်၏။ ကောသလေသု၊ ကောသလတိုင်းတို့၌။ တေ မနုဿာ၊ ထိုလူ
 တို့သည်။ ကတိဝိခေ၊ အဘယ်မျှလောက် အပြားရှိကုန်သနည်း။ (ဘယ်လောက် များကုန်သနည်း
 ဟူလို။) ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ယေသံ နော၊ အကြင်တပည့်တော်တို့၏ (လှူဒါန်း
 ပေးကမ်း ခွဲဝေခြမ်းမှု များသည်ကို)။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ပဇာနာတိ၊
 သိတော်မူ၏။ တေသံ နော၊ ထိုတပည့်တော်တို့၏။ လာဘာ၊ (အရတော်သော) လာဘ်တို့တည်း။
 (လာဘ်ပဲဟေ့ ဟူလို။) ဘန္တေ၊ ရား။ တေသံ နော၊ တို့၏။ သုလဒ္ဓံ၊ ကောင်းစွာရအပ်သော လာဘ်
 တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ကုန်၏။

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ဝေဠုဒွါရေယျသုတ်

၁၀၀၃။ (ဝေံ မေ သုတံ ပေးမြဲ။) ကေံ သမယံ၊ တပါးသောအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား
 သည်။ ကောသလေသု၊ ကောသလတိုင်း၌။ စာရိကံ စရမာနော၊ ဒေသစာရီ လှည့်လည်သည်
 မှီသော်။ မဟတာ၊ မြတ်လည်းမြတ် များလည်းများသော။ ဘိက္ခုသံသေန၊ ရဟန်းအပေါင်းနှင့်။
 သဒ္ဓိံ၊ အတူတကွ။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ ဝေဠုဒွါရံ နာမ၊ ရွာတံခါးဝ၌ ဝါးခြုံရှိသောကြောင့်
 ဝေဠုဒွါရမည်သော။ ကောသလာနံ၊ ကောသလတိုင်း၏။ ဗြာဟ္မဏဂါမော၊ ပုဏ္ဏားရွာသည်။
 (အတ္တိံ ၏။) တံ၊ ထိုဝေဠုဒွါရပုဏ္ဏားရွာသို့။ အဝသရိ၊ ဆိုက်ရောက်တော်မူပြီ။ ဝေဠုဒွါရေယျကာ၊
 ဝေဠုဒွါရရွာသားဖြစ်ကုန်သော။ တေ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ၊ ထိုပုဏ္ဏားသူကြွယ်တို့သည်။ “ဘော၊
 အချင်းတို့။ သကျပုတ္တော၊ သာကီဝင်မင်းသားဖြစ်သော။ သကျကုလာ၊ သာကီဝင်မျိုးမှ။
 ပဗ္ဗဇိတော၊ ရဟန်းပြုသော။ သမဏော ဂေါတမော၊ ရဟန်းဂေါတမသည်။ ကောသလေသု၊
 ကောသလတိုင်း၌။ မဟတာ၊ သော။ ဘိက္ခုသံသေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ စာရိကံ စရမာနော၊
 သော်။ ဝေဠုဒွါရံ သို့။ အနုပုတ္တော ခလု၊ ရောက်တော်မူသတံ။ တံ ခေါ ပန ဘဝန္တံ ဂေါတမံ
 အဘိ၊ ထိုအရှင်ဂေါတမ၏။ ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပ။ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ၊ ဘဂဝါဟူ၍။ ဝေံ၊ ဤသို့။
 ကလျာဏော၊ ကောင်းသော။ ကိတ္တိသဒ္ဓေါ၊ ကျော်စောခြင်းသည်။ ဝါ၊ ချီးကျူးသံသည်။
 ဥဂ္ဂတော၊ တက်၏။ (ဂုဏ်တော်နက်များကို ဝေဠုဒွါရဝဂ် စာပိုဒ် ၉၉၇ စက္ကဝတ္တိရာသုတ်၌
 ရေးခဲ့ပြီ။) သော၊ ထိုအရှင်ဂေါတမသည်။ သဒေဝကံ၊ နတ်ပြည် ၅-ထပ်နှင့် တကွဖြစ်သော။
 သမာရကံ၊ ဝသဝတ္တိ မာရ်မင်းပြည်နှင့် တကွဖြစ်သော။ သဗြဟ္မကံ၊ ဗြဟ္မာပြည် ၂၀-နှင့်တကွ
 ဖြစ်သော။ ဣမံ လောကံ၊ ဤဩကာသ လောကကို။ သဿမဏ ဗြာဟ္မဏိံ၊ သာသနာ တွင်း၊ ပ
 ရဟန်းပုဏ္ဏားနှင့် တကွဖြစ်သော။ သဒေဝမနုဿံ၊ သမုတိနတ်ဟူသောလူမင်း၊ ကြွင်းသော
 လူအပေါင်းနှင့် တကွဖြစ်သော။ ဣမံ ပဇံ၊ ဤသတ္တလောကကို။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ အဘိညာ၊
 ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိ၍။ (ပဋိသိဒ္ဓါ ယောနိသော ဉ္ဇကံသို့ ယကျေ။) သစ္စိကတွာ၊ မျက်မှောက်ပြု၍။
 ပလေဇေကိံ၊ သိဝေကော်မူ၏။ ဖော၊ ထိုအရှင်ဂေါတမသည်။ အာဒိကလျာဏံ၊ အစဉ်ကောင်းခြင်း
 မှီသော။ ပလေဇေကိံ၊ မှာသိသိကောင်းခြင်းရှိသော။ ပရိယောသာနကလျာဏံ အဆုံး၌

ကောင်းခြင်းရှိသော။ သာဏံ၊ အနက်နှင့်ပြည့်စုံသော။ သဗျညနံ၊ သဒ္ဓါနှင့်ပြည့်စုံသော။ ကေဝလ-
 ပရိပုဏ္ဏံ၊ (ဖြည့်စွက်ဖွယ်မလို) အလုံးစုံပြည့်စုံသော။ ပရိသုန္ဒံ၊ (ပယ်နုတ်ဖွယ် မလို) ထက်ဝန်းကျင်
 စင်ကြယ်သော။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ဒေသေတိ၊ ဟောတော်မူ၏။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို။
 ပကာသေတိ၊ ထင်ရှားပြတော်မူ၏။ တထာဂ္ဂပါနံ၊ ထိုသို့သဘောရှိကုန်သော။ အရဟတံ၊ ရဟန္တာ
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဒဿနံ၊ ဖူးမြင်ရခြင်းသည်။ သာဓု ခေါ် ပန၊ ကောင်းသည်သာလျှင်။ ဟောထိတိ၊
 ဖြစ်၏” ဟူ၍ ဆန္ဒပြု၍။ အသောသံ ခေါ်၊ ကြားကုန်သည်သာတည်း။

အထ ခေါ်၊ ဌ။ ဝေဠုဒ္ဓါရေယျကာ၊ ကုန်သော။ တေ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ၊ ထိုသည်။ ယေန၊
 ဌ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎်။) တေန၊ သို့။ ဥပသကံမိ သု၊ ကုန်ပြီ။ ဥပသကံမိတွာ၊ ရှိ။
 အပေကဇ္ဇေ၊ အချိုသောသုတို့သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ အဘိဝါဒေတွာ၊ ရှိခိုး၍။
 ကေမန္တံ၊ တခုသောအရပ်အဖို့၌။ နိသိဒိ သု၊ ထိုင်နေကုန်ပြီ။ အပေကဇ္ဇေ၊ တို့သည်။ ဘဂဝတာ၊
 မြတ်စွာဘုရားနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ အတူတကွ။ သမောဒိ သု၊ နှုတ်ဆက်ခေါ်ပြော ရောနှောမိကုန်ပြီ။
 သမောဒနိယံ၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ်ဖြစ်သော။ သာရဏိယံ၊ တသက်လုံး မှတ်သားဖွယ် အောက်မေ့ဖွယ်
 ဖြစ်သော။ ကထံ၊ စကားကို။ ဝိတိသာရေတွာ၊ ပြောဆိုပြီးဆုံးစေ၍။ ကေမန္တံ၊ ဌ။ နိသိဒိ သု၊
 ကုန်ပြီ။ အပေကဇ္ဇေ၊ တို့သည်။ ယေန၊ ဌ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎်။) တေန၊ သို့။ အဇ္ဇလိံ၊
 လက်အုပ်ကို။ ပဏာမေတွာ၊ ညွတ်စေ၍ (ချီ၍)။ ကေမန္တံ၊ ဌ။ နိသိဒိ သု၊ ကုန်ပြီ။ အပေကဇ္ဇေ၊
 တို့သည်။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ သန္တိကေ၊ အသံ၌။ နာမဂေါတ္ထံ၊ အမည်အနွယ်ကို။
 ဇာဝေတွာ၊ နာကြားစေ၍။ (လျှောက်၍ ဟူလို)။ ကေမန္တံ၊ ဌ။ နိသိဒိ သု၊ ကုန်ပြီ။ အပေကဇ္ဇေ၊
 တို့သည်။ တုဏှိဘူတာ၊ တိတ်ဆိတ်စွာနေကုန်လျက်။ ကေမန္တံ၊ ဌ။ နိသိဒိ သု၊ ကုန်ပြီ။ ကေမန္တံ၊ ဌ။
 နိသိန္ဒာ ခေါ်၊ ထိုင်နေကုန်သော။ ဝေဠုဒ္ဓါရေယျကာ၊ ကုန်သော။ တေ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ၊
 တို့သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘေ ဂေါတမ၊ အရှင်ဂေါတမ။ မယံ၊ အကျွန်ုပ်တို့သည်။ ဝေ-
 ကာမာ၊ ဤသို့သော အလိုရှိကုန်၏။ ဝေဆန္ဒာ၊ ဤသို့သော ဆန္ဒရှိကုန်၏။ ဝေအဓိပ္ပါယာ၊
 ဤသို့သော တောင့်တခြင်းရှိကုန်၏။ ပုတ္တသမ္မာဓေယနံ အဓိ၊ သားသွီးဖြင့် ကျဉ်းကြပ်သော
 အိပ်ရာ၌။ အာဝသေယျာမ၊ နေထိုင်လိုကုန်၏။ (လူ့ဘောင်၌ နေလိုကုန်၏။) ကာသိကစန္ဒနံ၊
 ကာသိတိုင်း၌ ဖြစ်ထွန်းသော စန္ဒကူးနံသာကို။ ပစ္စနုဘဝေယျာမ၊ ခံစားလိမ်းကျံလိုကုန်၏။
 မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ၊ ပန်း၊ နံသာ လိမ်းကျံရာ နံသာပျောင်းကို။ ဓာရေယျာမ၊ ပန်ဆင်
 ဆွတ်ဖျန်း လိမ်းကျံလိုကုန်၏။ ဇာတဂ္ဂပရဇေတံ၊ ရွှေငွေကို။ သာဒိယေယျာမ၊ သာယာလိုကုန်၏။
 ကာယဿ၊ ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ သေဒါ၊ ပျက်စီးခြင်းဟူသော။ မရဏာ၊ သေခြင်းမှ။ အပရံ၊ နောက်၌။
 သုဂတိံ၊ ကောင်းသောဂတိဖြစ်သော။ သဂ္ဂံ လောကံ၊ နတ်ပြည်သို့။ ဥပပဇ္ဇေယျာမ၊ ရောက်လို
 ကုန်၏။ ဘဝံ ဂေါတမော၊ အရှင်ဂေါတမသည်။ ဝေကာမာနံ၊ ဤသို့သော အလိုရှိကုန်သော။
 ဝေဆန္ဒာနံ၊ ဤသို့သော ဆန္ဒရှိကုန်သော။ ဝေအဓိပ္ပါယာနံ၊ ဤသို့သော တောင့်တခြင်း
 ရှိကုန်သော။ တေသံ နော၊ ထိုတပည့်တော်တို့အား။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်။
 (ဒေသိယမာနေ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်ရှိသော်။) မယံ၊ တို့သည်။ ပုတ္တသမ္မာဓေယနံ အဓိ၊
 ဌ။ အာဝသေယျာမ၊ ကုန်၏။ ပ။ သဂ္ဂံ လောကံ၊ သို့။ ဥပပဇ္ဇေယျာမ၊ ကုန်၏။ တထာ၊ ထို
 အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ဒေသေတုတိ၊ ဟောတော်မူပါ” ဟူသော။ တေ၊ ဤ
 စကားကို။ အဝေါစုံ၊ လျှောက်ကုန်ပြီ။

ဂဟပတယော၊ အိမ်ရှင်သုကြွယ်တို့။ ဝေါ၊ သင်တို့အား။ အတ္တပုနာယိကံ၊ မိမိ၌ ကပ်ဆောင် ထိုက်သော ။ ဓမ္မပရိယာယံ၊ တရားဒေသနာတော်ကို။ ဒေသေဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ ယိ ထိုတရားဒေသနာကို။ သုဏာထ၊ နာကြကုန်။ သာဓုကံ၊ ကောင်းမွန်စွာ။ မနသိကရေထ၊ နှလုံးသွင်းကြကုန်။ ဘာသိဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။ ဝေဠုဒွါရေယျကာ၊ ကုန်သော။ တေ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ၊ တို့သည်။ “ဝေ ဘောတိ၊ ကောင်းပြီအရှင်” ဟူ၍။ သကတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏(စကားတော်ကို)။ ပစ္စုဿောသံ၊ ရှေးရှုနာခံကုန်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်—

ဂဟပတယော၊ တို့။ အတ္တပုနာယိကော၊ မိမိ၌ ကပ်ဆောင်ထိုက်သော။ ဓမ္မပရိယာယော၊ တရားဒေသနာတော်သည်။ ကတမော စ၊ အဘယ်နည်း။ ဂဟပတယော၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤ သာသနာတော်၌။ အရိယံသာဝကော၊ အရိယာတပည့်သည်။ “အဟံ ခေါ၊ ငါသည်။ ဇီဝိတုကာမော၊ အသက်ရှင်ခြင်းငှါ အလိုရှိသည်။ အမရိတုကာမော၊ မသေခြင်းငှါအလိုရှိသည်။ သုခကာမော၊ ချမ်းသာကိုအလိုရှိသည်။ ဒုက္ခပ္ပုဋိကုလော၊ ဆင်းရဲကိုစက်ဆုပ်သည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ယော ခေါ၊ အကြင်သူသည်။ ဇီဝိတုကာမံ၊ အသက်ရှင်ခြင်းငှါ အလိုရှိသော။ အမရိတုကာမံ၊ မသေခြင်းငှါ အလိုရှိသော။ သုခကာမံ၊ ချမ်းသာကို အလိုရှိသော။ ဒုက္ခပ္ပုဋိကုလံ၊ ဆင်းရဲကို စက်ဆုပ်သော။ မံ၊ ငါကို။ ဇီဝိတာ၊ အသက်မှ။ ဝေါရောပေယျ၊ ခဲ့ငြားအံ့။ မေ၊ ငါသည်။ တေ၊ ဤသူ၏ အသက်မှခဲ့ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ပိယံ၊ ချစ်အပ်သည်။ (မေ၊ ၏။) မနာပံ၊ စိတ်နှလုံးကိုပွားစေတတ်သည်။ န အဿ၊ မဖြစ်ရာ။ (ဤ၌ ယော အနိယမနှင့် တံ နိယမ အစွဲ အကုန်မတူ သတိပြုရန်။) အဟဇ္ဇေဝ ခေါ၊ ပန၊ ငါသည်လည်း။ ဇီဝိတုကာမံ၊ သော။ အမရိတုကာမံ၊ သော။ သုခကာမံ၊ သော။ ဒုက္ခပ္ပုဋိကုလံ၊ သော။ ပရံ၊ သူတပါးကို။ ဇီဝိတာ၊ မ။ ဝေါရောပေယျံ၊ အံ့။ ပရဿပိ၊ သူတပါးသည်လည်း။ တံ၊ ထိုသူ၏အသက်မှ ခဲ့ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ အပ္ပိယံ၊ သည်။ (ပရဿပိ၊ ၏လည်း။) အမနာပံ၊ သည်။ အဿ၊ ရာ၏။ မေ၊ ငါသည်။ ယော အဟံ ဓမ္မော၊ အကြင် သဘောတရားကို။ ဝါ၊ သည်။ အပ္ပိယော၊ မချစ်အပ်သည်။ အမနာပေါ၊ စိတ်နှလုံးကို မပွားစေတတ်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပရဿပိ၊ သူတပါးသည်လည်း။ သော ဓမ္မော၊ ဤသဘောတရားကို။ ဝါ၊ သည်။ အပ္ပိယော၊ သည်။ အမနာပေါ၊ သည်။ (အဿ၊ ရာ၏။) မေ၊ ငါသည်။ ယော ခေါ အဟံ ဓမ္မော၊ ကို။ ဝါ၊ သည်။ အပ္ပိယော၊ သည်။ အမနာပေါ၊ သည်။ (အဿ၊ ရာ၏။) တေန၊ ထိုသဘောတရားနှင့်။ ပရံ၊ သူတပါးကို။ အဟံ၊ ငါသည်။ ကထံ သံယောဇေယျန္တိ၊ အဘယ်ကြောင့် ယှဉ်စေရာအံ့နည်း”ဟူ၍။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဋိသင်္ခိကုတိ၊ ဆင်ခြင်၏။ သော၊ ထိုအရိယာ တပည့်သည်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဋိသင်္ခါယ၊ ဆင်ခြင်၍။ အတ္တနာ စ၊ ကိုယ်တိုင်လည်း။ ပါဏာတိပါတာ၊ သူ့အသက်ကို (သေချိန်မကျခင်) လျင့်စွာ ချဲ့ခြင်း သတ်ခြင်းမှ။ ပဋိဝိရတော၊ ရှောင်ကြဉ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရဉ္စ၊ သူတပါးကိုလည်း။ ပါဏာတိပါတာ၊ မှ။ ဝေရမဏိယာ၊ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၌။ သမာဒပေတိ၊ ဆောက်တည်စေ၏။

၁။ အတ္တပုနာယိကန္တိ အတ္တနိ ဥပနေတဗ္ဗံ။ ၄။ အတ္တနိ ဥပနေတဗ္ဗန္တိ အတ္တနိ နေတော ပရသ္မိ ဥပနေတဗ္ဗံ တေနာဟ “ယော ခေါ မျာယံ ဓမ္မော အပ္ပိယော အမနာပေါ၊ ပရဿ ပေသော ဓမ္မော အပ္ပိယော အမနာပေါ” တီအာဒိ။ ၆။ အတ္တပုနာယိကံ၊ မိမိ၌ ကပ်ဆောင်ပြီးသော် သူတပါး၌ ကပ်ဆောင်ထိုက်သော ဟု-သမ္ပုန်။ အတ္တနိ ဥပမံ ကတော၊ န ဟနေယျ န သာတယေ-ဟူသော ဓမ္မဗေဒနှင့်အညီ အတ္တပုနာ-ယိ-ကံ၊ မိမိ၌ ဥပမာ ဆောင်ထိုက်သော-ဟူသော်လည်း ပေးနိုင်၏။

ပါဏာတိပါတာ၊ မှ။ ဝေရမဏိယာ စ၊ ဇာလည်း။ ဝတ္ထံ၊ ကျေးဇူးစကားကို။ ဝါ၊ ချီးမွမ်းခြင်းကို။ ဘာသတိ၊ ပြော၏။ ဝေ၊ ဤသို့ သူ့ အသက်မသတ်ခြင်း၌ ကိုယ်တိုင်၊ တိုက်တွန်း၊ ချီးမွမ်းသည် ရှိသော်။ အဿ၊ ထိုအရိယာသာဝက၏ တိကောဋိပရိသုဒ္ဓေါ၊ ၃-ပါးသော အစွန်းမှ စင်ကြယ်သော။ အယံ ကာယသမာစာရာ၊ ဤကိုယ်အကျင့်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဂဟပတယော၊ တို့။ ပုန စပရံ၊ တဖန်ထို့ပြင်လည်း။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ “ယော ခေါ၊ အကြင်သူသည်။ မေ၊ ငါ၏။ အဒိန္နံ၊ မပေးအပ်သော ဥစ္စာကို။ ထေယျသင်္ခါတံ၊ ခိုးယူလို့မူ စိတ်အစုဖြင့်။ အာဒိယေယျ၊ ခိုးယူငြားအံ့။ မေ၊ ငါသည်။ ဝေ၊ ဤသူ၏ ခိုးယူခြင်းကို။ ဝါ၊ သည်။ ပိယံ၊ သည်။ မနာပံ၊ သည်။ န အဿ၊ မဖြစ်ရာ။ အဟဉ္ဇေဝ ခေါ ပန၊ ငါသည်လည်း။ ပရဿ၊ သူတပါး၏။ အဒိန္နံ၊ ကို။ ထေယျသင်္ခါတံ၊ ဖြင့်။ အာဒိယေယျ၊ အံ့။ ပရဿပိ၊ သည်လည်း။ တံ၊ ထို ငါ၏ ခိုးယူခြင်းကို။ ဝါ၊ သည်။ အပ္ပိယံ၊ သည်။ အမနာပံ၊ သည်။ အဿ၊ ရာ၏။ ပ။ ကထံ သံယောဇေယျန္တိ၊ အံ့နည်း”ဟူ၍။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသဉ္ဇိက္ခတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုအရိယာ သာဝကသည်။ ပဋိသင်္ခါယ၊ ၍။ အတ္တနာ စ၊ ကိုယ်တိုင်လည်း။ အဒိန္နာဒါနာ၊ အရှင် မပေးအပ်သော ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းမှ။ ပဋိဝိရတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပ။ ဝေ၊ ဤသို့ သူ့ ဥစ္စာကို မခိုးခြင်း၌ ကိုယ်တိုင်၊ တိုက်တွန်း၊ ချီးမွမ်းသည် ရှိသော်။ အဿ၊ ၏။ တိကောဋိပရိသုဒ္ဓေါ၊ သော။ အယံ ကာယသမာ- စာရာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဂဟပတယော၊ တို့။ ပုန စပရံ၊ လည်း။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ “ယော ခေါ၊ သည်။ မေ၊ ငါ၏။ ဒါရေသု၊ မယား၌။ (သဒ္ဓါဗဟုဝတ်ဖြစ်သော်လည်း အနက်ကေဝုစသော) စာရိတ္တံ၊ ပြုကျင့်သည် ၏အဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇေယျ၊ ရောက်ရာ၏။ မေ၊ သည်။ ဝေ၊ ဤသူ၏ ငါ့မယား၌ပြုကျင့်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းကို။ ဝါ၊ သည်။ ပိယံ၊ သည်။ မနာပံ၊ သည်။ န အဿ၊ မဖြစ်ရာ။ အဟဉ္ဇေဝ ခေါ ပန၊ ငါသည်လည်း။ ပရဿ၊ သူတပါး၏။ ဒါရေသု၊ မယား၌။ စာရိတ္တံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇေယျ၊ ရောက် ငြားအံ့။ ပရဿပိ၊ သည်လည်း။ တံ၊ ထိုငါ၏ သူ့ မယား၌ ပြုကျင့်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းကို။ ဝါ၊ သည်။ အပ္ပိယံ၊ သည်။ အမနာပံ၊ သည်။ အဿ၊ ရာ၏။ ပ။ ကထံ သံယောဇေယျန္တိ၊ အံ့နည်း” ဟူ၍။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဋိသဉ္ဇိက္ခတိ၊ ၏။ သော၊ ထို အရိယာသာဝကသည်။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသင်္ခါယ၊ ၍။ အတ္တနာ စ၊ လည်း။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ၊ ဝတ္ထုကာမတို့၌ ယုတ်မာသော အကျင့်မှ။ ပဋိဝိရတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပ။ ဝေ၊ ဤသို့ သူ့ မယားကို မသွားလာခြင်း၌ ကိုယ်တိုင်၊ တိုက်တွန်း၊ ချီးမွမ်းသည် ရှိသော်။ အဿ၊ ၏။ တိကောဋိပရိသုဒ္ဓေါ၊ သော။ အယံ ကာယသမာစာရာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဂဟပတယော၊ တို့။ ပုန စပရံ၊ လည်း။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ “ယော ခေါ၊ သည်။ မုသာဝါဒေန၊ မဟုတ်မမှန် ပြောဆိုခြင်းဖြင့်။ မေ၊ ငါ၏။ အတ္ထံ၊ အကျိုးကို။ ဘဉ္ဇေယျ၊ ဖျက်ဆီး ငြားအံ့။ မေ၊ ငါသည်။ ဝေ၊ ဤသူ၏ (မဟုတ်မမှန် ပြောခြင်းဖြင့် အကျိုးကို) ဖျက်ဆီး ခြင်းကို။ ဝါ၊ သည်။ ပိယံ၊ သည်။ မနာပံ၊ သည်။ န အဿ၊ ရာ။ အဟဉ္ဇေဝ ခေါ ပန၊ ငါသည်လည်း။ မုသာဝါဒေန၊ ဖြင့်။ ပရဿပိ၊ သူတပါး၏လည်း။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဘဉ္ဇေယျ၊ အံ့။ ပရဿပိ၊ သူတပါးသည်လည်း။ တံ၊ ထို ငါ၏ (မဟုတ်မမှန် ပြောခြင်းဖြင့် သူ့ အကျိုးကို) ဖျက်ဆီးခြင်းကို။ ဝါ၊ သည်။ အပ္ပိယံ၊ သည်။ အမနာပံ၊ သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပ။ ကထံ သံယောဇေယျန္တိ၊ အံ့နည်း”ဟူ၍။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသဉ္ဇိက္ခတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုအရိယာ

သဘာဝသည်။ ဣတိ၊ သို့၊ ပဋိသင်္ခါယ၊ ရှိ၊ အတ္တနာ စ၊ လည်း။ မုသာဝါဒါ၊ မဟုတ်မမှန် ပြောခြင်းမှ။ ပဋိဝိရတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ ဝေ၊ ဤသို့။ မဟုတ်မမှန် မပြောခြင်း၌ ကိုယ်တိုင်၊ တိုက်တွန်း၊ ချီးမွမ်းသည်ရှိသော်။ အဿ၊ ဤ။ တိကောဋိပရိသုဒ္ဓေါ၊ သော။ အယံ ဝစိ- သမာစာရော၊ ဤနုတ်အကျင့်သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။

ဂဟပတယော၊ တို့။ ပုန စပရံ၊ လည်း။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ “ယော ခေါ၊ သည်။ မံ၊ ငါ့ကို။ ပိသုဏာယ ဝါစာယ၊ ချောပစ်ကုန်းတိုက်သော စကားဖြင့်။ မိတ္တေ၊ မိတ်ဆွေတို့ကို။ ဘိန္ဒေယျ၊ ဖျက်ဆီးငြားအံ့။ (သျှာ-က-ဣ-က-မူအလို-မိတ္တေဟိ၊ မိတ်ဆွေတို့နှင့်။ ဘေဒေယျ၊ ကွဲပြား ခြေငြားအံ့-ဟု သမ္ပန္နံ။ “ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုဟိ ဘေဒေတိ” ဟူသော ဝိ-၃-နှင့် ညီ၏။) မေ၊ ငါသည်။ တေ၊ ဤသို့၏မိတ်ဖျက်ခြင်းကို။ ဝါ၊ သည်။ ပိယံ၊ သည်။ မနာပံ၊ သည်။ န အဿ၊ ရာ။ အဟဉ္ဇေဝ ခေါ ပန၊ ငါသည်လည်း။ ပရံ၊ သူတပါးကို။ ပိသုဏာယ ဝါစာယ၊ ဖြင့်။ မိတ္တေ၊ တို့ကို။ ဘိန္ဒေယျ၊ အံ့။ ပရဿပိ၊ သည်လည်း။ တံ၊ ထိုငါ၏ မိတ်ဖျက်ခြင်းကို။ ဝါ၊ သည်။ အပ္ပိယံ၊ သည်။ အမနာပံ၊ သည်။ န အဿ၊ ရာ။ပ။ ကထံ သံယောဇေယျန္တိ၊ အံ့နည်း” ဟူ၍။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသင်္ခါကုတိ၊ ဤ။ ဝေ၊ ဤသို့ ကုန်းမတိုက်ခြင်း၌ ကိုယ်တိုင်၊ တိုက်တွန်း၊ ချီးမွမ်းသည်ရှိသော်။ အဿ၊ ဤ။ တိကောဋိ- ပရိသုဒ္ဓေါ၊ သော။ အယံ ဝစိသမာစာရော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။

ဂဟပတယော၊ တို့။ ပုန စပရံ၊ လည်း။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ “ယော ခေါ၊ သည်။ မံ၊ ငါ့ကို။ ဗရုသာယ ဝါစာယ၊ ကြမ်းတမ်းသောစကားဖြင့်။ သမုဒါစရေယျ၊ ပြောဆိုငြားအံ့။ မေ၊ ငါသည်။ တေ၊ ဤသို့၏ ဆဲရေးပြောဆိုခြင်းကို။ ဝါ၊ သည်။ ပိယံ၊ သည်။ မနာပံ၊ သည်။ န အဿ၊ ရာ။ အဟဉ္ဇေဝ ခေါ ပန၊ ငါသည်လည်း။ ပရံ၊ သူတပါးကို။ ဗရုသာယ ဝါစာယ၊ ဖြင့်။ သမုဒါစ- ရေယျ၊ အံ့။ ပရဿပိ၊ သည်လည်း။ တံ၊ ထိုငါ၏ ဆဲရေးပြောဆိုခြင်းကို။ ဝါ၊ သည်။ အပ္ပိယံ၊ သည်။ အမနာပံ၊ သည်။ အဿ၊ ရာ၏။ပ။ ကထံ သံယောဇေယျန္တိ၊ အံ့နည်း” ဟူ၍။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသင်္ခါကု- တိ၊ ဤ။ ဝေ၊ ဤသို့ မဆဲရေးခြင်း၌ ကိုယ်တိုင်၊ တိုက်တွန်း၊ ချီးမွမ်းသည်ရှိသော်။ အဿ၊ ဤ။ တိကောဋိပရိသုဒ္ဓေါ၊ သော။ အယံ ဝစိသမာစာရော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။

ဂဟပတယော၊ တို့။ ပုန စပရံ၊ လည်း။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ “ယော ခေါ၊ သည်။ မံ၊ ငါ့ကို။ သမ္မဘာသေန၊ ချမ်းသာစီးပွားကို ဖျက်ဆီးတတ်သော စကားကို ဆိုခြင်းဖြင့်။ ဝါ၊ ပညာကင်း သော ပြောဆိုခြင်းဖြင့်။ သမ္ပပ္ပလာပဘာသေန၊ ချမ်းသာစီးပွားကို ဖျက်ဆီးတတ်၍ အကျိုးမရှိ သော စကားကို ဆိုခြင်းဖြင့်။ သမုဒါစရေယျ၊ ပြောဆိုငြားအံ့။ မေ၊ ငါသည်။ တေ၊ ဤသို့၏

၁။ သမ္မဘာသေနာတိ အမန္တဘာသေန။ ဌ။
အမန္တဘာသေနာတိ သမ္မဿ သမ္ပပ္ပလာပဿ အမန္တယ မန္တာရဟိတဘာသနေ။ ဌိ။ ဤ ဌ-ဌိ နှင့်အညီ သမ္မဘာသေန၊ ပညာကင်းသော ပြောဆိုခြင်းဖြင့် ဟု ပေးသည်။
သန္တိ ဝုတ္တံ သုခံ ဟိတဉ္စ ဖလတိ ပဟရတိ ပိနာသေတိတိ အတ္တေန သမ္ပန္တိ လဒ္ဓနာမံ အတ္တနော ပရေသုဉ္စ အနုပကာရကံ ယံ ကိဉ္စိ အတ္ထံ၊ တေနာဟ “နိရတ္တက”န္တိ။ သိ-ဋီ-သစ် ၁-၃၃၈-အရ-သမ္မဘာသေန၊ ချမ်းသာ စီးပွားကို ဖျက်ဆီးတတ်သော စကားကို ဆိုခြင်းဖြင့် ဟု ပေးသည်။
သမ္ပပ္ပလာပဘာသေနာတိ သမ္ပပ္ပလာပသမ္ပဘာသေန၊ နိရတ္တကေန အညာဏဝစနောတိ အတ္ထော။ ဌ။
ယေနာတိ ပလာပသင်္ခါတေန နိရတ္တကဝစနေန။ သိ-ဋီ-သစ် ၁-၃၃၈။ ဤ ဌ-ဋီ အရ သမ္ပပ္ပလာပ- ဘာသေန၊ ချမ်းသာစီးပွားကို ဖျက်ဆီးတတ်၍ အကျိုးမရှိသော စကားကို ဆိုခြင်းဖြင့် ဟု ပေးသည်။ ဤသို့ အမျိုးမျိုးကြသော်လည်း ဤ ၂-ပုဒ်ကား ပရိယတ္တိတေ ပုဒ်များအံ့။

အကျိုးမရှိ ပြောဆိုခြင်းကို။ ဝါ။ သည်။ ပိယံ။ သည်။ မနာပံ။ သည်။ န အဿ၊ ဓာ။ အဟဉ္ဇေဝ-
 ခေါ ပန၊ ငါသည်လည်း။ ပရံ၊ သူတပါးကို။ သမ္ပဘာသေန၊ ဖြင့်။ သမ္ပပ္ပလာပဘာသေန၊ ဖြင့်။
 သမုဒါစရေယျ၊ အံ။ ပရဿပိ၊ သည်လည်း။ တံ၊ ထိုငါ၏ အကျိုးမရှိ ပြောခြင်းကို။ ဝါ။ သည်။
 အပ္ပိယံ၊ သည်။ အမနာပံ၊ သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပ။ ကထံ သံယောဇေယျန္တိ၊ အံနည်း”ဟူ၍။
 ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသန္ဓိက္ခတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုအရိယာသာဝကသည်။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသန္ဓိယ၊ ရှိ။
 အတ္တနာ စ၊ ကိုယ်တိုင်လည်း။ သမ္ပပ္ပလာပါ၊ အကျိုးမရှိ ဉာဏ်ကင်းသော ပြောခြင်းမှ။ ပဋိဝိရတော၊
 ရှောင်ကြဉ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရဉ္စ၊ သူတပါးကိုလည်း။ သမ္ပပ္ပလာပါ၊ အကျိုးမရှိ ဉာဏ်ကင်း
 သော ပြောဆိုခြင်းမှ။ ဝေရမဏိယာ၊ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၌။ သမာဒပေတိ၊ ဆောက်တည်စေ၏။
 ဝါ၊ တိုက်တွန်း၏။ သမ္ပပ္ပလာပါ၊ မှ။ ဝေရမဏိယာ စ၊ ၏လည်း။ ဝဏ္ဏံ၊ ချီးမွမ်းစကားကို။
 ဘာသတိ၊ ပြောဆို၏။ ဝေ၊ ဤသို့ အကျိုးမရှိ မပြောဆိုခြင်း၌ ကိုယ်တိုင် တိုက်တွန်း ချီးမွမ်းသည်
 ရှိသော်။ အဿ၊ ထိုအရိယာသာဝက၏။ တိကောဋိပရိသုဒ္ဓေါ၊ အစွန်း ၃-ပါးမှ စင်ကြယ်သော။
 အယံ ဝစီသမာစာရော၊ ဤနှုတ်အကျင့်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သော၊ ထိုအရိယာတဝည့်သည်။ ပ။ ဗုဒ္ဓေ၊ ၌။ ပ။ ဓမ္မေ၊ ၌။ ပ။ သံဆော၊ ၌။ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန၊
 သက်ဝင်၍ ယုံကြည်ခြင်း ကြည်ညိုခြင်းနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပ။ အရိယ-
 ကန္တေဟိ၊ အရိယာတို့သည် နှစ်သက်အပ်ကုန်သော။ သိလေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ (ဤပေယျာလနက်များကို စာပိုဒ် ၉၉၇-၈၈၈၀၀၀ရာသေတ် ရှုလေ။) ဂဟပတယော၊
 တို့။ ယတော ခေါ် အကြင်ကြောင့်။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ သတ္တဟိ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဣမေဟိ
 သဒ္ဓမ္မေဟိ၊ ဤကာယသုစရိုက်၊ ဝစီသုစရိုက်တရားတို့နှင့်။ စတူဟိ၊ လေးပါးကုန်သော။ အာကခိ-
 ယေဟိ၊ လိုလားတောင့်တအပ်ကုန်သော။ ဣမေဟိ ဌာနေဟိ၊ ဤဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ သိက္ခာ
 ဟူသောအကြောင်းတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (တတော၊ ထို့ကြောင့်။) သော၊
 ထိုအရိယာသာဝကသည်။ အာကခိမာနော၊ အလိုရှိသည်ရှိသော်။ အတ္တနာဝ၊ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်။
 အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ “(အဟံ၊ ငါသည်။) ခိဏနိရယော၊ ကုန်ပြီးသော ငရဲရှိသူသည်။ ခိဏ-
 တိရစ္ဆာနယောနံ၊ ကုန်ပြီးသော တိရစ္ဆာန်မျိုးရှိသူသည်။ ခိဏပေတ္တိဝိသယော၊ ကုန်ပြီးသော
 ပြိတ္တာတို့နေရာရှိသူသည်။ ခိဏာပါယဒ္ဓဂ္ဂတိဝိနိပါတော၊ ကုန်ပြီးသော ဆင်းရဲ၏ လည်းလျောင်းရာ
 အလိုအာသာ ကင်းလျက်ကျရာ အပါယ်ရှိသူသည်။ အမိ၊ ဖြစ်၏။ အဝိနိပါတဓမ္မော၊ အပါယ်၌
 ကျခြင်းသဘောမရှိသော။ နိယတော၊ မဂ္ဂဓမ္မနိယမအားဖြင့် မြဲသော။ သမ္မောပိပရာယဏော၊
 အထက်မဂ် ၃-ပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန်သည်။ အသ္မိတိ၊
 ဖြစ်၏”ဟူ၍။ ဗျာကရေယျ၊ ပြောဆိုရာ၏။

ဝေ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တေ၊ မိန့်တော်မူအပ်သည်ရှိသော်။ ဝေဠုဒ္ဓါရေယျကာ၊ ကုန်သော။ ဗြာဟ္မဏ-
 ဂဟပတိကာ၊ တို့သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘော ဂေါတမ၊ အရှင်ဂေါတမ။ အဘိက္ကန္တံ၊ အလွန်
 နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းပေစွ။ ဘော ဂေါတမ၊ မ။ အဘိက္ကန္တံ၊ စူ။ ဘော ဂေါတမ၊ မ။
 နိက္ခုဇ္ဇိတံ၊ မှောက်ထူးအပ်သောအရာဝတ္ထုကို။ ဥက္ခုဇ္ဇေယျ ဝါ သေယျထာပိ၊ လှန်လှောပြရာဘိ
 သကဲ့သို့၎င်း။ ပဋိစ္စန္တံ၊ ဖုံးထားအပ်သောအရာဝတ္ထုကို။ ဝိဝရေယျ ဝါ သေယျထာပိ၊ ဖွင့်ဖော်
 ပြရာဘိသကဲ့သို့၎င်း။ မုဉ္ဇဿ၊ လမ်းမှားသောသူအား။ မဂ္ဂံ၊ လမ်းမှန်ကို။ အာစိက္ခေယျ သေပျာ-
 ထာပိ၊ ပြောကြားရာဘိသကဲ့သို့၎င်း။ အန္ဓကာရေ၊ အမှိုက်မှောင်၌။ တေလပဇ္ဇောတံ၊ ဆီဗီး
 လောင်ကို။ “ဇဗ္ဗမဒန္တံ၊ မျက်စိအမြင်ရှိသောသူတို့သည်။ ရူပါနိ၊ အဆင်းတို့ကို။ အက္ခန္တိတံ၊

မြင်နိုင်ကုန်၏”ဟူ၍။ ဓာရေယျ ဝါ သေယျထာပိ၊ တိုက်တွန်းရာဘိသကဲ့သို့၎င်း။ ဝေမေဝံ၊ ဤအတူ။ ဘောတာ ဂေါတမေန၊ အရှင်ဂေါတမသည်။ အနေကပရိယာယေန၊ များသော အကြောင်းဖြင့်။ ဓမ္မော၊ တရားကို။ ပကာသိတော၊ ထင်ရှားပြတော်မူအပ်ပြီ။ ဧတေ မယံ၊ ထိုတပည့်တော်တို့သည်။ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ၊ အရှင်ဂေါတမကို၎င်း။ ဓမ္မဉ္စ၊ တရားတော်ကို၎င်း။ ဘိက္ခုသံသဉ္စ၊ ရဟန်းအပေါင်းကို၎င်း။ သရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာဟူ၍။ ဂစ္ဆာမ၊ ဆည်းကပ်သိမှတ်ပါကုန်၏။ ဘဝံ ဂေါတမော၊ အရှင်ဂေါတမသည်။ နော၊ ထပည့်တော်တို့ကို။ ပါကုပေတေ၊ အသက်တို့ဖြင့်နှင်းအပ်ကုန်လျက်။ သရဏံ ဂတေ၊ သရဏဂုံတည်ကုန်သော။ ဥပါသကေ၊ ဥပါသကာတို့ဟူ၍။ အဇ္ဇတဂ္ဂေ၊ ယနေ့မှစ၍။ ဓာရေတူတိ၊ မှတ်တော်မူပါ”ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါဝံ၊ လျှောက်ကုန်ပြီ။ (ဤအဘိက္ခန္ဓ-စသော စကားရပ်များသည် စာပိုဒ် ၁၈၇, ၈၂၇-တို့၌လည်းပါ၏။ ယင်းတို့၌လည်း အနက်ရေးခဲ့ပြီ။)

သတ္တမံ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်သည်။

ဂ-ပဌမဂိဉ္ဇကာဝသထသုတ်

၁၀၀၄။ (ဧဝံ မေ သုတံ-ပေးမြူ။) ဧဝံ သမယံ၊ တပါးသောအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဉာတိကေ၊ ဘထွေး၊ ဘကြီး ဆွေမျိုး ၂-ဦးတို့၏ ရွာ ၂-ရွာအနက် တခုသောရွာ၌။ ဂိဉ္ဇကာဝသထေ၊ အုတ်တိုက်၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ ယေန၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း) တေန၊ သို့။ ဥပသကံမိ၊ ပြီ။ ဥပသကံမိတွာ၊ ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ အဘိဝါဒေတွာ၊ ၍။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိဒ္ဓိ၊ ပြီ။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္ဒော ခေါ၊ သော။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို—

ဘန္တေ၊ ပြတ်စွာဘုရား။ သာဠော နာမ၊ သာဠုမည်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ကာလကံ-တော၊ ပြုအပ်ပြီးသော အတ္တဘောကို ပစ်ချခြင်း ရှိ၏။ (ကုယ်လွန်ပြီ ဟူလို။) တဿ၊ ထိုသာဠုမည်သော ရဟန်း၏။ ဂတိ၊ လားရာဂတ်သည်။ ကာ၊ အဘယ်ပါနည်း။ အဘိသမ္ပရာယော၊ ရှေးရှု၊ ရောက်ရာ တမလွန်ဘဝသည်။ ကော၊ အဘယ်ပါနည်း။ ဘန္တေ၊ ရား။ နန္ဒာ နာမ၊ နန္ဒမည်သော။ ဘိက္ခုနီ၊ ရဟန်းမသည်။ ကာလကံတာ၊ ၎င်း။ တဿ၊ ထိုနန္ဒာမည်သောရဟန်းမ၏။ ဂတိ၊ သည်။ ကာ၊ နည်း။ အဘိသမ္ပရာယော၊ သည်။ ကော၊ နည်း။ ဘန္တေ၊ ရား။ သုဒတ္တော နာမ၊ သုဒတ္တမည်သော။ ဥပါသကော၊ ဥပါသကာသည်။ ကာလကံတော၊ ၎င်း။ တဿ၊ ထိုသုဒတ္တမည်သော ဥပါသကာ၏။ ဂတိ၊ သည်။ ကာ၊ နည်း။ အဘိသမ္ပရာယော၊ သည်။ ကော၊ နည်း။ ဘန္တေ၊ ရား။ သုဇာတာ နာမ၊ သုဇာတာမည်သော။ ဥပါသိကာ၊ ဥပါသိကာမသည်။ ကာလကံတော၊ ၎င်း။ တဿ၊ ထိုသုဇာတာမည်သော ဥပါသိကာမ၏။ ဂတိ၊ သည်။ ကာ၊ နည်း။

၁။ ကမ္မဝသေန အဘိမုခေါ သပ္ပရေတိ ဧတ္တာတိ အဘိသမ္ပရာယော။ ပရေလောကော။ သီ-ဝိ ၁၄၉။
 ပရလောကော စ ကမ္မဝသေန အဘိမုခေါ သပ္ပရေတိ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိ ဧတ္တာတိ အဘိသမ္ပရာယောတိ ဝုစ္စဟိ။ “ဣတိ ခေါ အာနန္ဒ ကုသလာနိ သီလာနိ အနုပဗ္ဗေန အဂ္ဂိယ ပရေန္တံ” တိအာဒိသု ဝိယ ဟိ ဝုရာပိဂဏဝသေန ပရသန္တံ ဂတိယမိစ္ဆန္တိ သဒ္ဓဝိဒု။ သီ-ဝိ ၁-၄၅။ အဘိသမ္ပရာယော-၌ အဘိပဗ္ဗ+ပရဓာတ်+စုရာဒိဂဏ ဧယ ပစ္စည်းကြံ။

အဘိသမ္ဘရာယော၊ သည်။ ကောတိ၊ အဘယ်ပါနည်းဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အံဝေါ၊ လျှောက်ပြီ။

☞ အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ကာလကံတော၊ ပြုအပ်ပြီးသော အတ္တဘောကို ပစ်ချခြင်းရှိသော။ သာဠော၊ သော။ သိက္ခ၊ သည်။ အာသဝါနံ၊ အာသဝတို့၏။ ခယာ၊ ကုန်ခြင်းကြောင့်။ အနာသဝံ၊ အာသဝမရှိသော။ စေတောဝိမုတ္တိံ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်ရာ အရဟတ္တဖိုလ် စိတ်နှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကို။ ပညာဝိမုတ္တိံ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်နှင့် ယှဉ်သော ပညာကို။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ တွေ့မြင်အပ်သော ရုပ်နာမ်တရားဟု ဆိုအပ်သော မျက်မှောက် ဘဝ၌သာလျှင်။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ အဘိညာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိ၍။ သစ္စိကတွာ၊ မျက်မှောက် ပြု၍။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟာသိ၊ နေပြီ။ အာနန္ဒ၊ နှာ။ ကာလကံတာ၊ သော။ နန္ဒာ၊ သော။ သိက္ခ၊ သည်။ ပဉ္စန္ဒ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ၊ အောက်ကာမဘုံသို့ ချဉ်းကပ် ကတ်ကုန်သော။ ဝါ၊ အောက်မဂ် ၃-ပါးထို့သည် ပယ်အပ်ကုန်သော ။ သံယောဇနာနံ၊ သံယောဇဉ် တို့၏။ ပရိက္ခယာ၊ ကုန်ခြင်းကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုသုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌။ ဩပပါတိကာ၊ ဥပပါတ်ပဋိသန္ဓေ နေသည်ဖြစ်၍။ ပရိနိဗ္ဗာယိနိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလေ့ရှိ၏။ တသ္မာ လောကာ၊ ထိုသုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာ့လောက မှ။ အနာဝတ္တိဓမ္မာ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ပြန်နစ်ခြင်းသဘောမရှိ။ (ဘုရားဖူး တရားနာ ပဝတ္တိအားဖြင့် ပြန်လာသေး၏ဟူလို။) အာနန္ဒ၊ နှာ။ ကာလကံတော၊ သော။ သုဒတ္တော၊ သော။ ဥပါသကော၊ သည်။ တိက္ခံ၊ ၃-ပါးကုန်သော။ သံယောဇနာနံ၊ သံယောဇဉ်တို့၏။ ပရိက္ခယာ၊ တုန်ခြင်းကြောင့်။ ဖုဂဒေါသမောဟာနံ၊ ဖုဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟတို့၏။ တနုတ္တာ၊ ပါးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သကဒါဂါမိ၊ သကဒါဂါမ်တည်း။ သကိဒေဝ၊ တကြိမ်သာလျှင်။ ဣမံ လောကံ၊ ဤကာမဘုံသို့။ အာဂန္တာ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်ပင်လာ၍။ ဒုက္ခဿ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏။ အန္တံ၊ အဆုံးဖြစ်သော အပိုင်း အခြားကို။ ကရိဿတိ၊ ပြုလတ္တံ့။ အာနန္ဒ၊ နှာ။ ကာလကံတာ၊ သော။ သုဇောတာ၊ သော။ ဥပါသိကာ၊ သည်။ တိက္ခံ၊ ကုန်သော။ သံယောဇနာနံ၊ တို့၏။ ပရိက္ခယာ၊ ကြောင့်။ အဝိနိပါတ ဓမ္မာ၊ အပါယ် ၄-ပါးတို့၌ကျခြင်းသဘောမရှိသော။ နိယတာ၊ မဂ္ဂဓမ္မနိယာမအားဖြင့်မြဲသော။

၁။ ဩရမ္ဘာဂိယာနန္တိ ဟေဋ္ဌာဘာဂိယာနံ၊ ကာမဘဝယေဝ ပဋိသန္တိဂါဟာပကာနန္တိ အတ္ထော။ ဋ။

ဩရံ ဝုစ္စတိ ကာမဓာတု၊ ပစ္စယဘာဝေန တံ ဩရံ ဘန္တိတိ ဩရမ္ဘာဂိယာနိ၊ ဩရမ္ဘာဂဿ ဝါ ဟိတာနိ ဩရမ္ဘာဂိယာနိ၊ တေနာဟ "ဟေဋ္ဌာဘာဂိယာနန္တိ" အာသိ။ ဝိ။ ဤဝိ နောက်နည်းအလို-ဩရမ္ဘာဂိယာနံ၊ အောက်အပို (ကာမဘုံ)၏ အစီးအပိုးဖြစ်ကုန်သော-ဟု သမ္ပန်။

ဩရန္တိ လဒ္ဓနာမေဟိ ဝါ တိဟိ မဂ္ဂေဟိ ပဟာတဗ္ဗာနိတိပိ ဩရမ္ဘာဂိယာနိ။ ဋ။

တိဟိ မဂ္ဂေဟိတိ ဟေဋ္ဌိမေဟိ တိဟိ မဂ္ဂေဟိ၊ တေဟိ ပဟာတဗ္ဗတာယ ဟိ တေသံ သံယောဇနာနံ ဩရမ္ဘာဂိယတာ၊ ဩရံ သဋ္ဌိယာနိ ဝါ ဩရမ္ဘာဂိယာနိ ဝုတ္တာနိ-နိရုတ္တိနယေန။ ဝိ။

ဩရံ၊ အောက်မဂ် ၃-ပါးတို့သည်။ အဋ္ဌိယာနိ၊ ချိုးဖျက် ပယ်သတ်အပ်ကုန်သော သံယောဇဉ်တို့တည်း။ ဩရမ္ဘာဂိယာနိ၊ တို့။ (နိဂ္ဂဟိတ် ချေ့၊ အာလာ၊ ဇ-ကို ဂ-ပြုနာသ၊ ဝတ္တာဂမ၊ ဝတ္ထဝိကာရနိရုတ္တိ။)

၂။ တရံတခါသာဖြစ်ခြင်း၊ ဖြစ်သောအခါလည်း ထကြွနည်းပါးခြင်း ကျ်အကြောင်း ၂-ပါးဖြင့် ဖုဂဒေသံ နည်းပါးသည်ကို ယူ။ အကျယ် ၄-ရူလေ။ သကဒါဂါမ် (သောတာပန်) ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သားသမီးရှိခြင်း၊ မယား ရှိခြင်းကြောင့် ကိလေသာထူကုန်၏ဟုအံ့။ သားသမီးများမှာ အင်ပစ္စင်ပရာမသန (ကိုယ်လက်အင်္ဂါကို သုံးသပ် ခြင်း)အားဖြင့်လည်း ဖြစ်နိုင်ခြင်း မယားများမှာ ပါရိဝေဒယ (အလုပ်အကျွေး)အားဖြင့်လည်း ဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့် ပုဏ္ဏေတုများလို ကိလေသာပဏ္ဍကုန် ဟု မှတ်ပါ။ ဝိ ဝု။

သမ္မောဓိပရာယဏာ၊ အထက်မဂ် ၃-ပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော^၁။ သောတာပန္နာ၊ သောတာပန်တည်း။

အာနန္ဒ၊ နွာ။ မနုဿဘူတော၊ လူသားဖြစ်၍ဖြစ်သောသူသည်။ ကာလံ၊ အတ္တဘောကိုပစ်ချခြင်းကို။ ကဏေယျ၊ ပြုရာ၏။ တသ္မိံ တသ္မိံ၊ ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာလကံတေ၊ ပြုအပ်ပြီးသော အတ္တဘောကို ပစ်ချခြင်းရှိလတ်သော်။ မံ၊ ငါဘုရားသို့။ ဥပသကံမိတော၊ ချဉ်းကပ်၍။ တေမတ္ထံ၊ ဤ (ဘဝကူးသော) အကြောင်းကို။ စေ၊ အကယ်၍။ ယံ ပဋိပစ္စယ၊ အကြင်မေးလျှောက်ကုန်၏။ တေ၊ ဤမေးလျှောက်ခြင်းသည်။ အနစ္စရိယံ ခေါ် ပန၊ အဖန်ဖန် အံ့ဩဘို့ကောင်းသည်သာ တည်း။ အာနန္ဒ၊ နွာ။ သော၊ ဤသို့ မေးလျှောက်ခြင်းသည်။ တထာဂတဿ၊ ငါဘုရား၏။ ဝိဟေသာပိ၊ ကိုယ်ပင်ပန်းခြင်းသည်လည်း။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ အာနန္ဒ၊ နွာ။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဣဟ၊ ဤသာသနာ၌။ ယေန၊ အကြင် ဓမ္မာဒါသမည်သော မဂ်တရားနှင့်^၂။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ အာကခံမာနော၊ သော်။ အတ္တနာဝ၊ သာလျှင်။ အတ္တာနံ၊ ကို။ “ခိဏနိရယောမ္ပိ။ပ။ သမ္မောဓိပရာယဏောတိ၊ သမ္မောဓိပရာယဏော”ဟူ၍။ ဗျာကဓေယျ၊ ပြောဆိုရာ၏။ (စာပိုဒ် ၁၀၀၃ ဝေဠုဒွါရေယျသုတ်ရှု၍ ပေယျာလနက် ဖော်ပါ။) ဓမ္မာဒါသံ နာမ၊ အရိယမဂ်တရားသဖွယ်ဖြစ်သော မှန်ကြေးမုံမည်သော။ ဓမ္မပရိယာယံ၊ တရားဒေသနာတော်ကို။ ဒေသဿာမိ၊ ဟောပေအံ့။

အာနန္ဒ၊ နွာ။ ယေန၊ အကြင်ဓမ္မာဒါသမည်သော မဂ်တရားနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သော။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ပ။ ဗျာကဓေယျ၊ ရာ၏။ ဓမ္မာဒါသော၊ သော။ သော ဓမ္မပရိယာယော၊ သည်။ ကတမော စ၊ အတယ်နည်း။

အာနန္ဒ၊ နွာ။ ဣဓ၊ ဤသာသနာ၌။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ပ။ ဗုဒ္ဓေ၊ ၌။ပ။ ဓမ္မေ၊ ၌။ပ။ သံဃော၊ ၌။ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ပ။ အရိယကန္တေဟိ၊ ကုန်သော။ သီလေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အာနန္ဒ၊ နွာ။ ယေန၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သော။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ အတ္တနာဝ၊ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်။ အတ္တာနံ၊

၁။ ဝိနိပတနံ ဝိနိပါတော၊ နာဿာ ဝိနိပါတော ဓမ္မောထိ အဝိနိပါတဓမ္မာ၊ စတုသု အပါယေသု အဝိနိပါတနသဘာဝါတိ၊ အတ္ထော။ နိယတာတိ ဓမ္မနိယာမေန နိယတာ၊ (ဓမ္မနိယာမေနာတိ မဂ္ဂဓမ္မနိယာမေန။ ဋီ။) သမ္မောဓိပရာယဏာတိ ဥပရိမဂ္ဂတ္တယသင်္ခါတာ သမ္မောဓိ ပရံ အယနံ အဿာ(ဂတိပဋိသရဏံ အဝဿံ ပတ္တဗ္ဗာ) တိ သမ္မောဓိပရာယဏာ။ ဋီ။ ဤ-ဋီ-ပါဠိ၌ “ဣမံ လောကံ”ဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗနှင့် “ဝိဟေသာပေသာ”ဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗတို့၏ အလယ်၌ ဖွင့်သောကြောင့် ဣတ္ထိလိင်္ဂဖြင့်ပင် နာဿာ၊ အဝိနိပါတဓမ္မာ စသည် ရှိသင့်၏။

၂။ ဓမ္မာဒါသန္တိ ဓမ္မမယံ အာဒါသံ။ ယေနာတိ ယေန ဓမ္မာဒါသေန။ ဋီ။

အာဒိဿတိ အာလောကီယတိ အတ္တာ တေေနာတိ အာဒါသံ၊ ဓမ္မဘူတံ အာဒါသံ ဓမ္မာဒါသံ၊ အရိယမဂ္ဂဉာဏသေတံ အဝေစနံ။ တေန ဟိ အရိယသာဝကော စတုသု အရိယသစ္စေသု ဝိဒ္ဓန္တသမ္မောဟတ္တာ အတ္တာနံ ယာထာဝတော ဥ တွာ ယာထာဝတော ဗျာကဓေယျ၊ တပွကာသနတော ပန ဓမ္မပရိယာယဿ သုတ္တဿ ဓမ္မာဒါသတာ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ။ ယေန ဓမ္မာဒါသေနာတိ ဣဓ ပန မဂ္ဂဓမ္မမေဝ ဝဒတိ။ ဋီ။

တေန၊ ဤမှန်ပြင့်။ သတ္တာ၊ ကိုယ်လုံးကို။ အာဒိဿတိ အာလောကီယတိ၊ ကြည့်အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာဒါသံ၊ မည်၏။ ဓမ္မဘူတံ၊ တရားသဖွယ်ဖြစ်သော။ အာဒါသံ၊ မှန်တည်း။ ဓမ္မာဒါသံ၊ တရားသဖွယ်ဖြစ်သော မှန်။ အရိယမဂ္ဂဉာဏ်ကို ကောက်၊ အရိယမဂ်ဉာဏ်တည်းဟူသော မှန်ကို ပြတတ်သည့်အတွက် ဓမ္မပရိယာယ ခေါ် သုတ်တော်သည် ဓမ္မာဒါသမည်၏ ဟူလို။

မိမိကိုယ်ကို။ “(အဟံ၊ ငါသည်။) ခိဏနိရယော၊ ကုန်ပြီးသောခဲရုံရှိသူသည်။ ခိဏတိရစ္ဆာနု-
 ယောနိ၊ ကုန်ပြီးသော တိရစ္ဆာန်မျိုးရှိသူသည်။ ခိဏပေတ္တိဝိသယော၊ ကုန်ပြီးသော ပြိတ္တာတို့၏
 နေရာရှိသူသည်။ ခိဏာပါယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတော၊ ကုန်ပြီးသော ဆင်းရဲတို့၏ လည်းလျောင်းရာ
 အလိုအာသာကင်းပြတ်လျက်ကျရာ အပါယ်ရှိသူသည်။ အမှိ၊ ၎င်း။ အဝိနိပါတဓမ္မော၊ သော။
 နိယတော၊ သော။ သမ္မောဓိပရာယဏော၊ သော။ သောတာပန္နော၊ သည်။ အသ္မိတိ၊ ဖြစ်၏”
 ဟူ၍။ ဗျာကရေယျ၊ ရုဏ်။ ဓမ္မာဒါသော၊ သော။ သော ဓမ္မပရိယာယော၊ သည်။ အယံ ခေါ၊
 ဤသည်ပင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

(တိဏိပိ သုတ္တန္တာနိ၊ ၃-သုတ်တို့သည်။ ကေနိဒါနာနိ၊ တူသော နိဒါန်းရှိကုန်၏။)

၉-ဓုတိယဂိဉ္ဇကာဝသထသုတ်

၁၀၀၅။ (ဤသုတ်၌ အသောကရဟန်း၊ အသောကာရဟန်းမ၊ အသောကဥပါသကာ၊
 အသောကာဥပါသိကာမတို့သာ ထူး၏။ ယင်းတို့သည် ရှေးသုတ်ပါ ပုဂ္ဂိုလ်များအတူ ရဟန္တာ၊
 အနာဂါမ်၊ သကဒါဂါမ်၊ သောတာပန်များ ဖြစ်ကြသည်ဟု ဟောတော်မူ၏။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-တတိယဂိဉ္ဇကာဝသထသုတ်

၁၀၀၆။ (ဤသုတ်၌လည်း ဉာတိကရွာ၌ ကက္ကဋ္ဌဥပါသကာ၊ ကဋ္ဌိဘ၊ နိကတ၊ ကဋ္ဌိဿဟ၊
 တဋ္ဌ၊ သန္တိဋ္ဌ၊ သဒ္ဓ၊ သုဘဒ္ဓ ဥပါသကာများသာ ထူး၏။ အားလုံးအနာဂါမ်ချည်းဟု ဟောတော်
 မူ၏။ ပရောပညာသ၊ ၅၀-ကျော်သော။ ဟုပေး၊ ၎င်းတို့ကား အနာဂါမ်။ သာဓိကနဝုတိ၊ ၉၀-
 ကျော်သော။ ဟုပေး၊ ၎င်းတို့ကား သကဒါဂါမ်။ ဆာတိရေကာနိ ခေါ ပဉ္စသတာနိ၊ ၅၀၆-ယောက်
 ကုန်သော။ ဟုပေး၊ သင်္ချာပဓာနဖြစ်၍ ဥပါသကာဟူသော ဝိသေသျလိင်္ဂမလိုက်၊ ၎င်းတို့ကား
 သောတာပန်ဟု ဟောတော်မူ၏။ အကြွင်း စာပိုဒ် ၁၀၀၄-သုတ်ရှု၍ ပေး။)

ဒဿမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ပဌမော၊ ရှေးဦးစွာဖြစ်သော၊ ဝေဠုဒ္ဓါရဝဂ္ဂေါ၊ တည်း။

တဿ၊ ထိုဝေဠုဒ္ဓါရဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

ရာဇာ၊ စက္ကဝတ္တိရာဇသုတ်၎င်း။ သြဂဓ၊ ဗြဟ္မစရိယောဂသုတ်၎င်း။ ဒီဃာဝု၊ ဒီဃာဝု
 ဥပါသကာသုတ်၎င်း။ အပရေ၊ တပါးကုန်သော။ ဒုဝေ သာရိပုတ္တာ၊ ပဌမသာရိပုတ္တသုတ်၊
 ဒုတိယသာရိပုတ္တသုတ် ၂-သုတ်တို့၎င်း။ ထပတိ၊ ထပတိသုတ်၎င်း။ ဝေဠုဒ္ဓါရေယျာ၊
 ဝေဠုဒ္ဓါရေယျသုတ်၎င်း။ တယော ဂိဉ္ဇကာဝသထေ၊ ပဌမဂိဉ္ဇကာဝသထသုတ်၊ ဒုတိယ
 ဂိဉ္ဇကာဝသထသုတ်၊ တတိယ ဂိဉ္ဇကာဝသထသုတ် ၃-သုတ်တို့၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်
 တည်း။

၂-ရာဇကောရာမဝဂ်

၁-သဟဿဘိက္ခုနီသံဃသုတ်

၁၀၀၇။ ကေသမယံ၊ တပါးသောအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ သာဝတ္ထိယံ၊ သာဝတ္ထိမြို့၌။ ရာဇကောရာမေ၊ ကောသလမင်းကြီး ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းအပ်သောကြောင့် ရာဇကောရာမည်သော ကျောင်းတိုက်၌။ ဝိဟရတိ၊ ဧ။ အထ ခေါ၊ ၌။ သဟဿဘိက္ခုနီသံဃော၊ တထောင်သော ဘိက္ခုနီအပေါင်းသည်။ (ဤမျှသာ ထူး၏။ အကြွင်း ၉၉၇-ပိုင်း ဗြဟ္မစရိယောဂဓ သုတ်နှင့် တူ၏။ “ဘိက္ခုနီယော” အာလုပ်ပုဒ် ပါသည်သာ ထူး၏။)

ပဌမံ၊ ရွေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ဗြာဟ္မဏသုတ်

၁၀၀၈။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဗြာဟ္မဏာ၊ ပုဏ္ဏားတို့သည်။ ဥဒယဂါမိနိ နာမ၊ (မိမိအယူဝါဒ၌) ကြီးပွားခြင်းသို့ ရောက်စေတတ်သော။ ပဋိပဒ္ဓိ-အကျင့်ကို။ ပညပေန္တိ၊ ပညပ်ကြကုန်၏။ တေ၊ ထိုပုဏ္ဏားတို့သည်။ သာဝကံ၊ တပည့်ကို။ “အမ္ဘောပုရိသ၊ အမောင် ယောက်ျား။ တံ၊ သင်သည်။ ဧဟိ၊ လာလော့။ ကာလဿေဝ၊ နံနက်စောစောကသာလျှင်။ ဥဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ ပါစိနမုခေါ၊ အရွှေအရပ်သို့ ရွေးချူ ရှိသည်ဖြစ်၍။ ယာဟိ၊ သွားလော့။ သောတံ၊ ထိုသင်သည်။ သောဗ္ဗံ၊ ထုံးအိုင်ကို။ မာ ပရိဝဇ္ဇေဟိ၊ ရွှောင်မသွားပါလင့်။ ပပါတံ၊ ကမ်းပါးကို။ မာ ပရိဝဇ္ဇေဟိ၊ လင့်။ ခါဏံ၊ သစ်ငုတ်ကို။ မာ ပရိဝဇ္ဇေဟိ၊ လင့်။ ကဏ္ဍကဋ္ဌာနံ၊ ဆူးရှိရာ အရပ်ကို။ မာ ပရိဝဇ္ဇေဟိ၊ လင့်။ စန္ဒနိယံ၊ တံစီးတွင်း (တံစီးအိုင်) ကို။ မာ ပရိဝဇ္ဇေဟိ၊ လင့်။ ဩဠိဂလ္လံ၊ ရွှံ့ညွှန်တွင်း (ရွှံ့ညွှန်အိုင်) ကို။ မာ ပရိဝဇ္ဇေဟိ၊ လင့်။ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌။ ပပတေယျာသိ၊ လဲကျရာ၏။ တတ္ထေဝ၊ ထိုအရပ်၌သာလျှင်။ မရဏံ၊ သေခြင်းကို။ အာဂမေယျာသိ၊ မြော်လင့်တောင့်တ အလိုရှိလော့။ အမ္ဘောပုရိသ၊ အမောင်ယောက်ျား။ ဧဝံ၊ ဤသို့ကျင့်သည်

၁။ ဓမ္မိကတ္တာ ဒေသဝါသီဟိ အနုကမ္ပိတော ရာဇဘိရာဇကော၊ တဿ အာရာမော ရာဇကောရာမော၊ တသ္မိ။ ငှီ။

အနုကမ္ပိတော ရာဇာ ရာဇကော၊ ကသဒ္ဓါ အနုကမ္ပနတ္ထ ကြံ၊ တရားစောင့်သည့်အတွက် တိုင်းသူပြည်သားတို့က အစဉ်တာဝန်စောင့်ရှောက်အပ်သော မင်းဟူလို၊ ရာဇကဿ အာရာမော ရာဇကောရာမောဟု ပြု၊ ယင်းရာဇကောရုံ ကျောင်း ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို အဋ္ဌကထာမှာ ရှု။

၂။ ဥဒယဂါမိနိန္ဒိ အတ္တနော သမဗေ ဝုနိဂါမိနိ။ ငှီ။
ဥဒယဂါမိနိန္ဒိ အာရမ္မတော ပဋ္ဌာယ သမ္ပတ္တိအာဝဟံ။ ငှီ။ ဣအလို-ဥဒယဂါမိနိ၊ အကျင့်ကိုအားထုတ်သည်မှ စ၍ စည်းစိမ်တိုးအောင် ဆောင်တတ်သောဟု ပေး။

၃။ စန္ဒနိကန္တိ ဥစ္စိဋ္ဌောဒကဂပ္ပမလာဒိနံ အဋ္ဌနဋ္ဌာနံ၊ ဩဠိဂလ္လန္တိ သကဒ္ဓမာဒိနံ သန္တနောကာသံ၊ တံ ဇတ္ထမတ္တမ္ပိ အသုစိဘရိတံ ဟောတိ။ မ-ဋ္ဌ ၁-ဂ၃။

လုပ်ဆေးရေ ကိုယ်ဝန်အညစ်အကြေးစသည် သွန်ရာအရပ် တံစီးတွင်း တံစီးအိုင်သည် စန္ဒနိက မည်၏။ (ဤ၌ ကကို ယပြု၍ စန္ဒနိယံ ဟု ဆိုသည်။)

ရွှံ့ညွှန်နှင့် တကွဖြစ်သော အညစ်အကြေး အပြစ်အခဲတို့ကို စွန့်ထားရာအရပ် ရွှံ့အိုင် ညွှန်အိုင် ရွှံ့တွင်း ညွှန်တွင်းသည် ဩဠိဂလ္လမည်၏ ဟု အသုံးခွဲ။ အဘိဓာန်၌ ပရိယာယ်တူ ဆို၏။

၄။ မရဏံ အာဂမေယျာသိတိ မရဏံ ဣဇ္ဈေယျာသိ၊ ပတ္ထေယျာသိ ဝါ။ ငှီ။

ရိုသော်။ တံ၊ သင်သည်။ ကာယဿ၊ ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ပျက်စီးခြင်း တည်းဟူသော။ မရဏာ၊ သေလွန်သည်မှ၊ ပရံ၊ အထက်၌။ သုဂတိံ၊ ကောင်းမှုပြုသူ တို့၏လားထောက်ရာဖြစ်သော။ ဝါ၊ ချမ်းသာ၏ လည်းလျောင်းရာဖြစ်သော။ သဂ္ဂံ၊ ဓူပါရုံစသည် တို့ဖြင့် သာလွန် ကောင်းမြတ်သော။ လောကံ၊ နတ်ပြည်လောကသို့။ ဥပပဇ္ဇိဿသိတိ၊ ကပ်ထောက် ရပေလတ္တံ့” ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ သမာဒပေန္တိ၊ ဆောက်တည်စေကြကုန်၏။ (တိုက်တွန်းကြ ကုန်၏ ဟူလို။)

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဗြာဟ္မဏာနံ၊ ပုဏ္ဏားတို့၏။ တံ ခေါ် ပနေတံ၊ ထိုဆောက်တည်စေခြင်း သည်။ ဗာလဂမနံ၊ သူမိုက်တို့၏သွားရာဖြစ်သော ဆောက်တည်စေခြင်းတည်း။ (တေ အနက်မဲ့ကြ၊ ဗာလဂမနမေဝ ဟုဂ္ဂိုလျှင် ပိုကောင်း၏။ ဗာလဂမနမေဝ၊ သူမိုက်တို့၏ သွားရာဖြစ်သော ဆောက် တည်စေခြင်းသာတည်းဟု သမ္ပန်၊ နောက်ပုဒ်လည်း ဤနည်း။) မုဠဂမနံ၊ တေဝေသူတို့၏ သွားရာ ဖြစ်သော ဆောက်တည်စေခြင်းတည်း။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ။ န သံဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ ဝိရာဂါယ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ တပ်ခြင်း ကင်းခြင်းငှါ။ န သံဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ နိရောဓာယ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ခြင်းငှါ။ န သံဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ ဥပသမာယ၊ ကိလေသာငြိမ်းခြင်းငှါ။ န သံဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ အဘိညာယ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိခြင်းငှါ။ န သံဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ သမ္မောဓာယ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို သိခြင်းငှါ။ န သံဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ နိဗ္ဗာနာယ၊ ခန္ဓာဇာတ်သိမ်း အေးငြိမ်းခြင်းငှါ။ န သံဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟန္တ ခေါ်၊ ငါဘုရားသည်ကား။ အရိယဿ၊ ငါဘုရား၏။ ဝိနယေ၊ ဆုံးမရာ သာသနာ၌။ ယာ၊ အကြင်အကျင့်သည်။ ဧကန္တနိဗ္ဗိဒါယ၊ စင်စစ် ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ။ ဝိရာဂါယ၊ ငှါ။ နိရောဓာယ၊ ငှါ။ ဥပသမာယ၊ ငှါ။ အဘိညာယ၊ ငှါ။ သမ္မောဓာယ၊ ငှါ။ နိဗ္ဗာနာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ၎င်း။ ဥဒယဂါမိနိံ၊ ဉာဏ်တိုးပွားခြင်းသို့ ထောက်စေတတ်သော။ တံ ပဋိပဒါ၊ ထိုအကျင့်ကို။ ပညပေမိ၊ ပညပ်တော်မူ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယာ၊ အကြင်အကျင့်သည်။ ပ။ သံဝတ္တတိ၊ ၎င်း။ ဥဒယဂါမိနိံ၊ သော။ သာ ပဋိပဒါ၊ ထိုအကျင့်သည်။ ကတမာ စ၊ အဘယ်နည်း။ (ဣစ ဘိက္ခဝေ စသည်ကား ပေးမြဲ ပေးလေ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယာ၊ အကြင်အကျင့်သည်။ ဧကန္တနိဗ္ဗိဒါယ၊ ငှါ။ ပ။ နိဗ္ဗာနာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ၎င်း။ ဥဒယဂါမိနိံ၊ သော။ သာ ပဋိပဒါ၊ ထိုအကျင့်သည်။ အယံ ခေါ်၊ ဤသည်ပင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-အာနန္ဒတ္ထေရသုတ်

၁၀၀၉။ ဧကံ သမယံ၊ တပါးသော အခါ၌။ အာယသ္မာ စ အာနန္ဒော၊ သည်၎င်း။ အာ- ယသ္မာ စ သာရိပုတ္တော၊ သည်၎င်း။ သာဝတ္ထိယံ၊ ၌။ အနာထပိဏ္ဍိကဿ၊ ၎င်း။ အာရာမေ၊ သော။ ဇေတဝနေ၊ ၌။ ဝိဟရန္တိ၊ ကုန်၏။ အထ ခေါ်၊ ၌။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ သာယန္တ- သမယံ၊ ညနေချမ်းအခါ၌။ ပဋိသလ္လာနာ၊ တပါးတည်း ကိန်းအောင်းရာမှ။ ဝုဠိဘော၊ လျက်။ ယေန၊ ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ပြီ။ ဥပသင်္က- မိတွာ၊ ၌။ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ အတူတကွ။ သမ္မောဒိ၊ ပြီ။ သမ္မောဒနိယံ၊ သော။ သာရဏိယံ၊ သော။ ကထံ၊ ကို။ ဝိတိသာရေတွာ၊ ၌။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိဒိ၊ ပြီ။

ကေမန္တံ၊ ဌံ။ နိသိန္ဓော ခေါ၊ သော။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ၊ ကိ။ “အာဝုသော အာနန္ဒ၊ ငါရှင်အာနန္ဒာ။ ကတိနံ ခေါ၊ အဘယ်မျှလောက်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့ကို။ ပဟာနာ၊ ပယ်ခြင်းကြောင့်။ ကတိနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ သမန္နာဂမနုဟေတု၊ ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ အယံ ပဇာ၊ ဤသတ္တဝါ အပေါင်းကို။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ‘အဝိနိပါတဓမ္မာ၊ အပါယ်၌ကျခြင်း သဘောမရှိ သော။ နိယတာ၊ မဂ္ဂဓမ္မနိယာမအားဖြင့် မြဲသော။ သမ္မောဓိပရာယဏာ၊ အထက်မဂ် ၃-ပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော။ သောတာပန္နာတိ၊ သောတာပန်’ဟု။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဗျာကတာတိ၊ မိန့်ဆိုတော်မူအပ်ပါသနည်း” ဟူသော။ ဝေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ မေးမြန်းမိန့်ဆိုတော်မူပြီ။ ‘အာဝုသော၊ ငါရှင်(သာရိပုတြာ)။ စတုန္တံ၊ ခေါ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနာ၊ ကြောင့်။ စတုန္တံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ သမန္နာဂမနုဟေတု၊ ကြောင့်။ အယံ ပဇာ၊ ကိ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ “အဝိနိပါတဓမ္မာ၊ သော။ ပ။ သောတာပန္နာတိ၊ သောတာပန်” ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဗျာကတာ၊ မိန့်ဆိုတော်မူအပ်ပါ၏။

☞ ကတမေသံ စတုန္တံ၊ အဘယ် ၄-ပါးတို့ကို(ပယ်ခြင်း) ကြောင့်နည်း။ အာဝုသော၊ ငါရှင် (သာရိပုတြာ)။ ယထာဂ္ဂပေန ခေါ၊ အကြင်သို့သဘောရှိသော။ ဗုဒ္ဓေ အပ္ပဿာဒေန၊ ဘုရား၌ မကြည်ညိုခြင်းနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော။ အဿုတဝါ၊ (အာဂမ အဓိဂမ) သုတ မရှိ သော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ ပုထုဇဉ်သည်။ ကာယဿ၊ ၏။ ဘေဒါ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ သော။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ဌံ။ အပါယံ၊ ချမ်းသာကင်းသော။ ဒုဂ္ဂတိံ၊ မကောင်းမှု ပြုသူတို့၏ လားရောက်ရာ ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ဆင်းရဲ၏ လည်းလျောင်းရာဖြစ်သော။ ဝိနိပါတံ၊ အလိုအာသာကင်းလျက် ဖရှိဖရဲကျရာဖြစ်သော။ နိရယံ၊ ငရဲသို့။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ကပ်ရောက်ရ၏။ (တထာဂ္ဂပဿ၌ တထာ-ဂ္ဂပေါ+အဿ ဟု ဖြစ်။) အဿ၊ ထိုအရိယာသာဝက၏။ တထာဂ္ဂပေါ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ ဗုဒ္ဓေ အပ္ပဿာဒေါ၊ ဘုရား၌ မကြည်ညိုခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အာဝုသော၊ ငါရှင် (သာရိပုတြာ)။ ယထာဂ္ဂပေန စ ခေါ၊ အကြင်သို့သဘောရှိသော။ ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပဿာဒေန၊ ဘုရား၌ သက်ဝင်၍ ကြည်ညိုခြင်းနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော။ သုတဝါ၊ (အာဂမ အဓိဂမ) - သုတရှိသော။ အရိယသာဝကော၊ အရိယာတပည့်သည်။ ကာယဿ၊ ၏။ ဘေဒါ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ သော။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ဌံ။ သုဂတိံ၊ သော။ သဂ္ဂံ၊ သော။ လောကံ၊ သို့။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အဿ၊ ထိုအရိယာသာဝက၏။ တထာဂ္ဂပေါ၊ သော။ “ဣတိပိ။ ပ။ ဘဂဝါတိ၊ ဘဂဝါ” ဟူ၍။ ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပဿာဒေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဓမ္မေ သံစေ တို့၌လည်း ဤနည်းပေး။)

အာဝုသော၊ ငါရှင်(သာရိပုတြာ)။ ယထာဂ္ဂပေန စ ခေါ၊ သော။ ဒုဿိလျော၊ သီလမရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဒုဿိလျ အကုသိုလ်စေတနာနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သော။ အဿုတဝါ၊ သော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ ကာယဿ၊ ၏။ ဘေဒါ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ သော။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ဌံ။ အပါယံ၊ သော။ ဒုဂ္ဂတိံ၊ သော။ ဝိနိပါတံ၊ သော။ နိရယံ၊ ဌံ။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အဿ၊ ထိုအရိယာသာဝက၏။ တထာဂ္ဂပေါ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ ဒုဿိလျ၊ သီလမရှိသူ၏ဖြစ်ကြောင်း ဒုဿိလျ အကုသိုလ် စေတနာသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အာဝုသော၊ ငါရှင်(သာရိပုတြာ)။ ယထာဂ္ဂပေန စ ခေါ၊ အကြင်သို့ သဘောရှိကုန်သော။ အရိယကန္တေဟိ၊ အရိယာတို့သည် နှစ်သက်အပ်ကုန်သော။ သီလေဟိ၊ သီလတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သော။ သုတဝါ၊ သော။ အရိယသာဝကော၊ သည်။

ကယဿ၊ ဇါ။ ဘေဒါ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ သော။ မရဏံ၊ မ။ ပရိ၊ ဌ။ သုဂတိံ၊ သော။ သဂ္ဂံ၊ သော။ လောကံ၊ သို့။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ဇါ။ တထာဂ္ဂပါနိ၊ ထိုသို့သဘောရှိကုန်သော။ အဇ္ဈာနိ၊ မကျိုးကုန်သော။ ပ။ သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိ၊ သမာဓိ ၂-ပါးကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော။ အရိယကန္တာနိ၊ အရိယာတို့သည် နှစ်သက်အပ်ကုန်သော။ သီလာနိ၊ မဂ်ဖိုလ်နှင့်ယှဉ်သည့် သီလတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်(သာရိပုတြာ)။ စတုန္နံ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဣမေသံ ခေါ မွှာနံ၊ ဤတရားတို့ကို။ ပဟာနာ၊ ပယ်ခြင်းကြောင့်။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ မွှာနံ၊ တို့၏။ သမန္နာဂမနုပေတု၊ ကြောင့်။ အယံ ပဇာ၊ ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ “အဝိနိပါတဓမ္မာ၊ သော။ နိယတာ၊ သော။ သမ္မောဓိပရာယကာ၊ သော။ သောတာပန္နာတိ၊ သောတာပန်” ဟု။ ဗျာကတာ၊ မိန့်ဆိုတော်မူအပ်ပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်အာနန္ဒာက ပြောဆိုလျှောက်ထားပြီ။

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ဒုဂ္ဂတိဘယသုတ်

၁၀၁၀။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတူဟိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တရားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ သဗ္ဗဒုဂ္ဂတိဘယံ၊ အလုံးစုံသော လူဆင်းရဲ၊ လူဒုက္ခိတဘေးကို။ သမတိက္ကန္တော၊ ကောင်းစွာ လွန်မြောက်သည်။ ဟောတိ၊ ဇါ။ (ကတမေဟိ စတူဟိ စသည် ပေးတတ်လောက်ပြီ။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတဘယသုတ်

၁၀၁၁။ (ဤသုတ်၌ သဗ္ဗဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတဘယံ၊ အလုံးစုံသော (လူဆင်းရဲ၊ လူဒုက္ခိတနှင့် တကွ) အပါယ် ၄-ပါး၌ ကျရောက်ခြင်းဘေးကို-ဟု ပေးရုံသာ ထူး၏။)

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ပဌမမိတ္တာမစ္စသုတ်

၁၀၁၂။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေ တေ၊ အကြင်သူတို့ကို။ အနုကမ္မေယျာထ၊ အစဉ် သနားစောင့်ရှောက်လိုကုန်ငြားအံ့။ မိတ္တာ ဝါ၊ အာမိသသုံးရန် တဦးအိမ်၌ တဦးကို ခေါ်ဖိတ်သည့် မိတ်ဆွေလည်းဖြစ်ကုန်သော။ အမစ္စာ ဝါ၊ ခေါ်ဝေါ် ပြောဆို နေထိုင် သွားလာ အရာရာကိုစွဲ အတူတကွဖြစ်နေသည့် မိတ်ဆွေလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဉာတိ ဝါ၊ လက်ထပ် ထိမ်းမြား သွေးသား ရောယှက် ယောက်ဖက်တိုး ဆွေမျိုးသည်းဖြစ်ကုန်သော။ သာလောဟိတာ ဝါ၊ သွေးတူသားချင်း

၁။ အရိယကန္တာနိ သီလာနီတိ မဂ္ဂဖလသမ္ပယုတ္တာနိ သီလာနိ။ အ-ဋ္ဌ ၁-၁၇။
 ၂။ သဗ္ဗဒုဂ္ဂတိဘယံ သမတိက္ကန္တောတိ မနုဿဒေါဘဂ္ဂံ ပဋိက္ခိတ္တံ။ ဋ္ဌ။
 ဒုဋ္ဌာ ဂတိ နိပုတ္တိ ဒုဂ္ဂတိ၊ ဒုဂ္ဂတဘာဝေါ ဒါလိဒ္ဓိယံ၊ တဒေဝ ဘယံ တံ သဗ္ဗံ အနဝသေသံ ဝါ ဒုဂ္ဂတိဘယံ ဒလိဒ္ဓဘယံ။ သဗ္ဗဒေဝ အတိက္ကန္တောတိ သမတိက္ကန္တော။ ဋီ။
 ဒုဋ္ဌာ ဂတိ ဒုဂ္ဂတိ၊ ဒုဂ္ဂတိ ဝေ ဘယံ ဒုဂ္ဂတိဘယံ၊ သဗ္ဗံ ဒုဂ္ဂတိဘယံ သဗ္ဗဒုဂ္ဂတိဘယံ-ဟု ပြု၊ ပစ္စည်းမရှိ ခြေလက် အင်္ဂါမစွဲ ရောဂါရှိသော ဝါ၊ ၎င်း ၃-ပါးအနက် တခုခုချို့ယွင်းသော မနုဿ ဒေါဘဂ္ဂတော ဟူလို့။

လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ယောနိဆက်သွယ် သွေးနွယ်မကင်း တအာတုံဆင်းလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ယေ စ၊ အကြင်သူတို့သည်လည်း။ သောတဗ္ဗ၊ နားထောင်ထိုက်၏ဟူ၍။ မညေယျ၊ မှတ်ထင်ကုန်ငြားအံ့။ သိက္ခဝေ၊ တို့။ တေ၊ ထိုသူတို့ကို။ စတူသု၊ ၄-ပါးကုန်သော။ သောတာပတ္တိယဂေသု၊ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏ (သိကြောင်း)အင်္ဂါတို့၌။ သမာဒပေတဗ္ဗာ၊ ဆောက်တည်စေအပ် တိုက်တွန်းအပ်ကုန်၏။ နိဝေသေတဗ္ဗာ၊ သက်ဝင်၍နေစေအပ်ကုန်၏။ ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ၊ တည်စေအပ်ကုန်၏။ ကတမေသု စတူသု၊ အဘယ် ၄-ပါးတို့၌နည်း။ “ဣတိပိ။ပ။ ဘဂဝါတိ၊ဘဂဝါ” ဟူ၍။ ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေ၊ ဘုရား၌ သက်ဝင်၍ ကြည်ညိုခြင်း၌။ သမာဒပေတဗ္ဗာ၊ အပ်ကုန်၏။ နိဝေသေတဗ္ဗာ၊ အပ်ကုန်၏။ ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ၊ အပ်ကုန်၏။ (အကြွင်းပေးတတ်လောက်ပြီ။ နိဂုံးလည်း နိဒါန်းအတိုင်း ဣမေသု ပါသည်သာ ထူး၏။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ဒုတိယမိတ္တာမစ္စသုတ်

၁၀၁၃။ (ယေ တေ သိက္ခဝေ မှစ၍ ဘဂဝါတိ အထိ ဧဒ္ဓသုတ်အတိုင်း ပေး။)

သိက္ခဝေ၊ တို့။ ပထဝီဓာတုယာ၊ ပထဝီဓာတ်၏၎င်း။ အာပေါဓာတုယာ၊ အာပေါဓာတ်၏၎င်း။ တေဇောဓာတုယာ၊ တေဇောဓာတ်၏၎င်း။ ဝါယောဓာတုယာ၊ ဝါယောဓာတ်၏၎င်း။ စတုနံ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ မဟာဘူတာနံ၊ မဟာဘုတ်တို့၏။ အညထတ္တံ၊ သဘောအားဖြင့် တပါးသောအခြင်းအရာ (ပြောင်းလဲသည်) ၏အဖြစ်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်သော်ဖြစ်ရာ၏။ ဗုဒ္ဓေ၊ ဘုရား၌။ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန၊ သက်ဝင်၍ ကြည်ညိုခြင်းနှင့်။ သမန္နာဂတဿ၊ ပြည့်စုံသော။ အရိယသဘာဝဿ၊ အရိယာဖြစ်သော တပည့်၏။ အညထတ္တံ၊ ဂတိအားဖြင့် တပါးသော အခြင်းအရာ (ပြောင်းလဲသည်) ၏အဖြစ်သည်။ နတေဝ သိယာ၊ မဖြစ်သည်သာတည်း။ ဣဒံ၊ ဤသို့ မဖြစ်ခြင်းသည်ကား။ တဗြာ၊ ထိုအရိယာသာ ဝက၏။ အညထတ္တံ၊ ဂတိအားဖြင့် တပါးသောအခြင်းအရာ (ပြောင်းလဲသည်) ၏အဖြစ်တည်း။ ဗုဒ္ဓေ၊ ၌။ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သော။ သော အရိယသဘာဝကော၊ ထိုအရိယာ

- ၁။ (က) မိတ္တာတိ အညမညဿ ဂေဟေ အာမိသပရိဘောဂဝသေန ဝေါဟာရမိတ္တာ။ ဋ္ဌ။ ဝေါဟာရမိတ္တာတိ တံတံဒါနဂ္ဂဟဏဝသေန ဝေါဟာရဏမိတ္တာ။ ဋ္ဌ။
- (ခ) အစ္စာတိ အာမန္တနပရိမန္တနဣရိယာပထာဒိသု ဂေတော ပဝတ္ထကိစ္စာ။ ဋ္ဌ။ အာမန္တနပရိမန္တနဣရိယာပထာဒိသုတိ အာလာပသလ္လာပမနနိသဇ္ဇာဒိအတ္တသိဝိဓာနာဒိသု၊ ဂေတော ပဝတ္ထကိစ္စာတိ သဟ ပဝတ္ထကတ္တဗ္ဗာ၊ အမာ သဟ ဘဝန္တိတိ အမစ္စာ။ ဋ္ဌ။ (အမာ + အတဓာတ် + ကျ-ပစ္စည်း ကြံ။)
- (ဂ) ဉာတိတံ သဿုသသုရပက္ခိကာ။ ဋ္ဌ။ “အမှာကံ ဣမေ”တိ ဉာယန္တိတိ ဉာတိ၊ အာဝါဟဝိဝါဟသမ္ပဒ္ဓါ၊ တေနာဟ “သဿုသသုရပက္ခိကာ”တိ။ ဋ္ဌ။
- (ဃ) သာလောဟိတာတိ သမာနလောဟိတာ ဘာတိသဂိနိမာတုလာဒယော။ ဋ္ဌ။ (သာလောဟိတာ-၌ သမာနသဒ္ဓါ၏ကာရိယ ‘သ’ဟု ကြံ။)

ယောနိသမ္ပန္နာ ဝါ သာလောဟိတာ၊ တေနာဟ “ဘာတိသဂိနိမာတုလာဒယော”တိ။ ဋ္ဌ။ (သမ္ပန္နတ္ထ ‘သ’သဒ္ဓါကြံ။ သမာနော လောဟိတော ယေသံ၊ သမ္ပန္နော လောဟိတော ယေသံ-ဟု ဝါကျခင်း။)

၂။ ဋ္ဌ-ဋီတိ၌ အညထတ္တ အမျိုးမျိုး အဓိပ္ပါယ်နှင့်တကွ ပြကြ၏။ ဤ၌လိုသော အညထတ္တကိုလည်း ကောက်ပြကြသည်။ အရိယသဘာဝ၏ အညထတ္တ အရ ဂတိအညထတ္တ ကောက်သော်လည်း ရတနာသုံးပါးစသည်၌ ကြည်ညိုမှု မပြောင်းလဲခြင်း ပသာဒညထတ္တနှင့်လည်း သက်ဆိုင်သေးကြောင်း ဋ္ဌ၌ ဖွင့်၏။ ဣလေး

ဖြစ်သောတပည့်သည်။ ဝတ၊ စင်စစ်။ နိရယံ ဝါ၊ ငရဲသို့၎င်း။ တိရစ္ဆာန်နယောနိံ ဝါ၊ တိရစ္ဆာန်မျိုးသို့၎င်း။ ပေတ္တိဝိသယံ ဝါ၊ ပြိတ္တာ (အသုရကာယ်) တို့၏နေရာသို့သို့၎င်း။ ဥပပဇ္ဇိဿတိတိ၊ ကပ်ရောက်လတ္တံ့ဟူသော။ ဇေယျံ ဌာနံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ (ကြွင်း ဓမ္မေ၊ သံဃေ၊ သိလေသုတ္တိ၌လည်း ဤနည်း၊ နိဂုံးလည်း နိဒါန်းနည်း ပေး။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-ပဌမဒေဝစာရိကသုတ်

၁၀၁၄။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ အထ ခေါ၊ ဌံ။ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော၊ သည်။ ဗလဝါ၊ အားကောင်းသော။ ပုရိသော၊ ယောက်ျားသည်။ သမိဉ္ဇိတံ၊ ကွေးထားအပ်သော။ ဗာဟံ၊ လက်မောင်းကို။ ပသာရေယျ ဝါ သေယျထာပိ နာမ၊ ဆန့်လိုက်ရာဘိသကဲ့သို့၎င်း။ ပသာရိတံ၊ ဆန့်ထားအပ်သော။ ဗာဟံ၊ ကို။ သမိဉ္ဇေယျ ဝါ သေယျထာပိ နာမ၊ ကွေးလိုက်ရာဘိသကဲ့သို့၎င်း။ ဝေမေဝ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဇေတဝနေ၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်၌။ အန္တရဟိတော၊ ကွယ်ပျောက်သည်ဖြစ်၍။ တာဝတိံ သေသု၊ တာဝတိံ သာဘိ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝေသု၊ နတ်တို့၌။ ပါတုရဟောသိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။ အထ ခေါ၊ ဌံ။ သမ္ပဟုလာ၊ များစွာကုန်သော။ တာဝတိံ သကာယိကာ၊ တာဝတိံ သာ နတ်အပေါင်း၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝတာယော၊ နတ်တို့သည်။ ယေန၊ ဌံ။ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ပြီ။ ဥပသင်္ကမိတော၊ ၎င်း။ အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ၊ ကို။ အဘိဝါဒေတွာ၊ ၎င်း။ ဧကမန္တံ၊ ၎င်း။ အဋ္ဌသု၊ တည်ကုန်ပြီ။ ဧကမန္တံ၊ ၎င်း။ ဌိတံ ခေါ၊ ကုန်သော။ တာ ဒေဝတာယော၊ ထိုနတ်တို့ကို။ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော၊ သည်—

အာဝုသော၊ ငါ့ရှင် (နတ်အပေါင်း) တို့။ သာဓု ခေါ၊ ကောင်းသည်သာတည်း။ “ဣတိပိ၊ ပ။ ဘဂဝါတံ၊ ဘဂဝါ” ဟူ၍။ ပုဗ္ဗေ၊ ၎င်း။ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန၊ နှင့်။ သမန္နာဂမနံ၊ ပြည့်စုံခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင် (နတ်အပေါင်း) တို့။ ပုဗ္ဗေ၊ ၎င်း။ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန၊ နှင့်။ သမန္နာဂမနဟေတု ခေါ၊ ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဣမ၊ ဤလောက၌။ ဧကေစ္စ၊ အချို့ကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ကာယဿ၊ ၎င်း။ ဘေဒါ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ သော။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ၎င်း။ သုဂတိံ၊ သော။ သဂ္ဂံ၊ သော။ လောကံ၊ သို့။ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ ကပ်ရောက်ကြကုန်၏။ (ဓမ္မေ၊ သံဃေ၊ သိလေဟိ တွိ၌လည်း ဤနည်းသမ္ပန်၊) ဥပပဇ္ဇန္တိတိ၊ ရောက်ကြကုန်၏ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာနံ၊ ဆင်းရဲကင်းတော်မူသော အရှင်မောဂ္ဂလ္လာနံ။ သာဓု ခေါ၊ ကောင်းသည်သာတည်း။ (အကြွင်းပေးမြဲ၊ နတ်များက လျှောက်ကြသည်သာ ထူး၏။)

အဋ္ဌမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ဒုတိယဒေဝစာရိကသုတ်

၁၀၁၅။ (ဤသုတ်၌ ဥပပဇ္ဇန္တိ နေရာ၌ ဥပပန္နာဂ္ဂိသည်သာ ထူး၏။ 'အကြွင်း ပဌမဒေဝစာရိကသုတ်နှင့် တူ၏။ ဥပပန္နာ၊ ကပ်ရောက်ကြကုန်ပြီ-ဟု ပေး။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-တတိယဒေဝစာရိကသုတ်

၁၀၁၆။ (ဤသုတ်၌လည်း မြတ်စွာဘုရားက မိန့်တော်မူခြင်း၊ အဝိနိပါတဓမ္မာ၊ အပါယ်၌ ကျခြင်းသဘောမရှိကုန်သော။ နိယတာ၊ မဂ္ဂဓမ္မနိယာမအားဖြင့် မြဲကုန်သော။ သမ္မောဓိပဏ္ဍိယဏာ၊ အထက်မဂ် ၃-ပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိကုန်သော။ သောတာပန္နာ၊ သောတာပန် တို့တည်း။ ဟု ပေးရသည်သာ ထူး၏။ အကြွင်း ပဌမဒေဝစာရိကသုတ်နှင့် တူ၏။)

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဣတိယော၊ ၂-ဝဂ်မြောက်ဖြစ်သော။ ရာဇကာရာပဝဂ္ဂေါ၊ တည်း။

တဿ၊ ထိုရာဇကာရာပဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ကား—

သဟဿ၊ သဟဿဘိက္ခုနီသံသသုတ်၎င်း။ ဗြာဟ္မဏ၊ ဗြာဟ္မဏသုတ်၎င်း။ အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒတ္ထေရံ သုတ်၎င်း။ အပရေ၊ တံပါးကုန်သော။ ဒုဝေ ဒုဂ္ဂတိ၊ ဒုဂ္ဂတိဘယသုတ်၊ ဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတဘယသုတ် ၂-သုတ်တို့၎င်း။ ဝုတ္တာ၊ ဟောအပ်ကုန်သော။ ဒုဝေ မိတ္တာမစ္စာ၊ ပဌမမိတ္တာမစ္စသုတ်၊ ဒုတိယမိတ္တာမစ္စသုတ် ၂-သုတ်တို့၎င်း။ တယော စ ဒေဝစာရိကာ၊ ပဌမဒေဝစာရိကသုတ်၊ ဒုတိယဒေဝစာရိကသုတ်၊ တတိယဒေဝစာရိကသုတ် ၃-သုတ်တို့၎င်း တည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၃-သရဏာနိဝဂ်

၁-ပဌမ မဟာနာမသုတ်

၁၀၁၇။ (ဧဝံ မေ သုတံ ပေးမြဲ။) ကေံ သမယံ၊ တပါးသော အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာ ဘုရားသည်။ သက္ကေသု၊ သက္ကတိုင်း၌။ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ၊ ကပိလဝတ်မြို့၌။ နိဂြောဓာရာမေ၊ နိဂြောဓာရုံကျောင်း၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ မဟာနာမော၊ မဟာနာမံ မည် သော။ သက္ကော၊ သာကီဝင်သည်။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) တေန၊ ထိုအရပ်သို့။ ဥပသကံမိ၊ ချဉ်းကပ်ပြီ။ ဥပသကံမိတွာ၊ ချဉ်းကပ်ပြီး၍။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ အဘိဝါဒေတွာ၊ ရိုသေစွာ ရှိခိုးပြီး၍။ ဧကမန္တံ၊ တခုသော အရပ်အဖို့၌။ နိသိဒ္ဓိ၊ ထိုင်ပြီ။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္ဒော ခေါ၊ ထိုင်နေသော၊ မဟာနာမော၊ သော။ သက္ကော၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဣဒံ ကပိလဝတ္ထု၊ ဤကပိလဝတ်မြို့သည်။ ဣဒ္ဓုဉ္ဇေဝါ (ဆီ၊ ပျား၊ ထောပတ်စသည် တို့ဖြင့်) ပြည့်စုံ၏။ ဝီတဉ္စ၊ (အဆင်တန်းဆာအားဖြင့်) ပွင့်သောပန်းနှင့်တူ၏။ ဗာဟုဇည်း၊ လူသိ များ၏။ အာကိဏ္ဏမနုဿံ၊ အကြားမလပ် ရောပြွမ်း ဆက်စပ်သော လူရှိ၏။ သမ္မာဗျူဟံ၊ ကျဉ်း မြောင်းသော တိုးရုံမပေါက်သော လမ်းရှိ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ သော ခေါ အဟံ၊ ထိုတပည့်တော်သည်။ ဘဂဝန္တံ ဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားကို၎င်း။ မနောဘာဝနိယေ၊ (ဖူးတွေ့ရလျှင်) ကုသိုလ်စိတ်ကို တိုးပါးစေ ကုန်သော။ (သံ-ဋ ၂၂၄၀-ရှ။) ဘိက္ခု၊ ဝါ၊ ရဟန်းတို့ကို၎င်း။ ပယိရူပါသိတွာ၊ ဆည်းကပ်ပြီး၍။

၁။ ဝီတန္တိ... သုပုဒိတံ။ ၄။ သုပုဒိတန္တိ ဥပသောဘိတတာယ သုပုဒိတသဒိသတ္တာ။ ၆။

၂။ ဗာဟုဉ္ဇေဝိ ဇာတိ ဥပ။ ဤ ၄-နာ-၂၄။ အာကိဏ္ဏမနုဿံနှင့် ကွဲအောင် ကြသည်။

သာယနသမယံ၊ ညနေချမ်းအခါ၌။ ကပိလဝတ္ထု၊ ကပိလဝတ်မြို့သို့။ ပဝိသန္တော၊ ဝင်သည်ရှိသော်။ ဘန္တေန၊ တုံလှုပ်ရွေ့ရှား လှည့်လည်သွားလာသော။ ဟတ္ထိနာပိ၊ ဆင်နှင့်လည်း။ သမာဂစ္ဆာမိ၊ ဆုံမိ၏။ ဘန္တေန၊ သော။ အသေနပိ၊ မြင်းနှင့်လည်း။ သမာဂစ္ဆာမိ၊ ၎င်း။ ဘန္တေန၊ သော။ ရထေနပိ၊ နှင့်လည်း။ သမာဂစ္ဆာမိ၊ ၎င်း။ ဘန္တေန၊ သော။ သကဋေနပိ၊ လှည်းနှင့်လည်း။ သမာဂစ္ဆာမိ၊ ၎င်း။ ဘန္တေန၊ သော။ ပုရိသေနပိ၊ ယောက်ျားနှင့်လည်း။ သမာဂစ္ဆာမိ၊ ၎င်း။ ဘန္တေန၊ သော။ တသ္မိံ သမယေ၊ ထိုအခါ၌။ တဿ မယံ၊ ထိုတပည့်တော်၏။ ဗုဒ္ဓံ၊ ဘုရားကို။ အာရဗ္ဗ၊ အာရုံပြု၍ (ဖြစ်သော)။ သတိံ၊ သည်။ မုဿတေဝ၊ ပျက်ကွက်(ချွတ်ယွင်း လွတ်ကင်း)သည်သာတည်း။ (မုသ-နာသေ။) ဓမ္မံ၊ တရားကို။ အာရဗ္ဗ၊ ၍ (ဖြစ်သော)။ သတိံ၊ သည်။ မုဿတိ ဝေ၊ တည်း။ သံဃံ၊ သံဃာကို။ အာရဗ္ဗ၊ ၍ (ဖြစ်သော)။ သတိံ၊ သည်။ မုဿတိ ဝေ၊ တည်း။ ဘန္တေန၊ သော။ တဿ မယံ၊ ၎င်း။ 'ဣမမိံ သမယေ၊ ဤအခါ၌။ အဟံ၊ ငါသည်။ စေ ကာလံ ကရေယျံ၊ အကယ်၍ သေလွန်ငြားအံ့။ မယံ၊ ငါ၏။ ဂတိံ၊ ဂတိသည်။ ကာ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်မည်နည်း။ အဘိသဗ္ဗရာယော၊ တမလွန်ဘဝသည်။ ကောတိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်မည်နည်း' ဟူသော။ ဝေ၊ ဤအကြံသည်။ ဟောတိတိ၊ ဖြစ်၏' ဟူသော။ ဝေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။

မဟာနာမ၊ မဟာနာမ်။ မာ ဘာယိ၊ မကြောက်ပါလင့်။ မဟာနာမ၊ နာမ်။ မာ ဘာယိ၊ လင့်။ တေ၊ သင်၏။ အပါပကံ၊ မယုတ်ညံ့(ကောင်းမြတ်)သော။ မရကံ၊ သေလွန်ခြင်းသည်။ အပါပိကာ၊ မယုတ်ညံ့(ကောင်းမြတ်)သော။ ကာလံကိရိယာ၊ အတ္တဘောစွန့်ချခြင်းကို ပြုခြင်းသည်။ ဘဝိံသတိံ၊ ဖြစ်ပေလတ္တံ့။ မဟာနာမ၊ နာမ်။ ယဿ ကဿစိ၊ အကြင်(တစုံတယောက်သော) သူ၏။ သဒ္ဓါပရိဘာဝိတံ၊ သဒ္ဓါဖြင့်ထုံအပ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ (အဿ၊ ရှိရာ၏။) သီလပရိဘာဝိတံ၊ သီလဖြင့်ထုံအပ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ (အဿ၊ ရှိရာ၏။) သုတပရိဘာဝိတံ၊ သုတဖြင့်ထုံအပ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ (အဿ၊ ရှိရာ၏။) စာဂပရိဘာဝိတံ၊ စာဂဖြင့်ထုံအပ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ (အဿ၊ ရှိရာ၏။) ပညာပရိဘာဝိတံ၊ ပညာဖြင့်ထုံအပ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ (အဿ၊ ရှိရာ၏။) တဿ၊ ထိုသူ၏။ [တံ(ထိုကိုယ်ကို) ၌စပ်။] ဓူပိ၊ အအေးအပူစသည်ကြောင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော ရှိသော။ စာတုမဟာဘူတိကော၊ မဟာဘုတ် ၄-ပါးကြောင့်ဖြစ်သော။ မာတာပေတ္တိကသမ္ပဝေါ၊ မိဘတို့၏သက်သွေးကြောင့်ဖြစ်သော။ ဩဒနကုမ္မာသုပစယော၊ ထမင်း မုယော မှုတို့ကြောင့်ကြီးဖွားသော။ အနိစ္စုစ္ဆာဒနပရိမဒ္ဓနဘေဒနဝိဒ္ဓသနဓမ္မော၊ မမြဲခြင်း လိမ်းကျခြင်း ဆုပ်နယ်ခြင်း ပျက်စီးခြင်း ဖရိုဖရဲ ကျခြင်းသဘောရှိသော။ ယော ဟိ ခေါ အယံ ကာယော၊ အကြင် ကိုယ်သည်။ (အတ္ထိံ၊ ရှိ၏။) တံ၊ ထိုကိုယ်ကို။ ဣဝေ၊ ဤလူ့လောက၌သာလျှင်။ ကာကာ ဝါ၊ ကျီးတို့သည် မူလည်း။ ခါဒန္တိ၊ ခဲစားကြကုန်၏။ ဂိဇ္ဈာ ဝါ၊ လင်းတို့သည်မူလည်း။ ခါဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ကုလလာ ဝါ၊ စွန်တို့သည်မူလည်း။ ခါဒန္တိ၊ ကုန်၏။ သုနခါ ဝါ၊ ခွေးတို့သည်မူလည်း။ ခါဒန္တိ၊ ကုန်၏။ သိင်္ဂါလာ ဝါ၊ မြေခွေးတို့သည်မူလည်း။ ခါဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝိဝိဓာ၊ အထူးထူး အပြားပြားရှိကုန်သော။ ပါဏကဇာတာ ဝါ၊ ပိုးမွှားတို့သည်မူလည်း။ ခါဒန္တိ၊ ခဲစားကြကုန်၏။ အဿ၊ ထိုသူ၏။ ဒီဃရတ္တံ၊ ကြာရှည်စွာသော ကံလပတ်လုံး။ သဒ္ဓါပရိဘာဝိတံ၊ သဒ္ဓါဖြင့်ထုံအပ်သော။ ပ။ ပညာပရိဘာဝိတံ၊ ပညာဖြင့်ထုံအပ်သော။ ယဉ္ဇ ခေါ စိတ္တံ၊ အကြင်စိတ်သည်။ (အတ္ထိံ၊ ၎င်း။) တံ၊ ထိုစိတ်သည်။ ဥဒ္ဓါမိ၊ အထက်ဘုံသို့သွားသည်။ ဝိသေသဂါမိ၊ ထူးမြတ်သေဒံနိဗ္ဗာန်သို့ သွားသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

မဟာနာမ၊ နာမ်။ သေယုတာပိ၊ ဖြစ်သင့်တန်ရာ ဥပမာသော်ကား။ ပုရိသော၊ ယောက်ျားသည်။ သပ္ပိကုမ္မံ ဝါ၊ ထောပတ်အိုးကို၎င်း။ တေလကုမ္မံ ဝါ၊ ဆီအိုးကို၎င်း။ ဂမ္ဘိရံ၊ နက်သော။

ဥဒကဒဟရံ၊ ရေအိုင်ထဲသို့။ သြဂါဟိတော၊ သက်ဆင်း၍။ ဘိန္ဒေယျ၊ ခွဲပစ်ရာ၏။ တတြ၊ ဆို
 ထောပတ်အိုး၊ ဆီအိုး၌။ ယာ သက္ခရာ ဝါ၊ အကြင် ကျောက်စရစ်ခဲငယ်သည်၎င်း။ ယာ ကထလာ
 ဝါ၊ အကြင် အိုးခြမ်းကဲ့သည်၎င်း။ အဿ၊ ရှိရာ၏။ သု၊ ထို ကျောက်ခဲငယ် အိုးခြမ်းကဲ့သည်။
 အဓောဂါမိ၊ ရေအောက်သို့ နစ်မြုပ်သွားသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တတြ၊ ထိုထောပတ်အိုး
 ဆီအိုး၌။ ယဉ္ဇ ခေါ် သပ္ပိ ဝါ၊ အကြင် ထောပတ်သည်၎င်း။ ယဉ္ဇ ခေါ် တေလံ ဝါ၊ အကြင်ဆီသည်
 ၎င်း။ အဿ၊ ရှိရာ၏။ တံ၊ ထိုထောပတ်၊ ဆီသည်။ ဥဒ္ဒဂါမိ၊ ရေထက်သို့ရောက်နေသည်။
 ဝိသေသဂါမိ၊ အထူးထင်ရှား ရေပေါ်သွားနေသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ မဟာနာမ၊ နာမ်။
 ဝေမေဝ ခေါ်၊ ဤအတူသာလျှင်။ ပ။ ဝိသေသဂါမိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ မဟာနာမ၊ နာမ်။
 တုယံ ခေါ် ပန၊ သင်၏။ ဒီသရတ္ထံ၊ ပတ်လုံး။ သဒ္ဓါပရိဘာဝိတံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊
 ၎င်း)။ ပ။ ပညာပရိဘာဝိတံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း) မဟာနာမ၊ နာမ်။ မာ ဘာယိ၊
 မကြောက်လင့်။ မဟာနာမ၊ နာမ်။ မာ ဘာယိ၊ လင့်။ တေ၊ ၎င်း။ အပါပကံ၊ သော။ မရဏံ၊
 သည်။ အပါပိကာ၊ သော။ ကာလံကိရိယာ၊ သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်ပေလတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့
 မိန့်တော်မူ၏။ (ဤပေယျာလများကို အထက် မာ ဘာယိ မဟာနာမ ဝါကျအတိုင်း ပေး။) ☸

ပဌမံ ဈေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ဒုတိယမဟာနာမသုတ်

၁၀၁၈။ (ဝေံ မေ သုတံ မှစ၍ ကော အဘိသမ္ပရာယော-အထိ ရွှေသုတ်အတိုင်း ပေး။)

မဟာနာမ၊ နာမ်။ မာ ဘာယိ၊ မကြောက်လင့်။ ပ။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ မဟာနာမ၊ နာမ်။
 စတူဟိ ခေါ်၊ ငှ-ပါးကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တရားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော။ အရိယ-
 သာဝကော၊ အရိယာတပည့်သည်။ နိဗ္ဗာနနိဇ္ဇော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သည်။ နိဗ္ဗာနပေါဏော၊ နိဗ္ဗာန်
 သို့ ကိုင်းသည်။ နိဗ္ဗာနပဗ္ဗာရော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ရှိုင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ကတမေဟိ စတူဟိ၊
 အဘယ် ငှ-ပါးတို့နှင့်နည်း။ (ဣဓ မဟာနာမ စသည် ပေးမြဲ။)

မဟာနာမ၊ နာမ်။ သေယျထာပိ၊ ဖြစ်သင့်တန်ရာ ဥပမာသော်ကား။ ပါစီနနိဇ္ဇော၊ အရွှေ
 ဘက်သို့ ညွတ်သော။ ပါစီနပေါဏော၊ အရွှေဘက်သို့ ကိုင်းသော။ ပါစီနပဗ္ဗာရော၊ အရွှေဘက်သို့
 ရှိုင်းသော။ ရုက္ခော၊ သစ်ပင်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း) သော၊ ထိုသစ်ပင်သည်။ မူလစ္ဆိဇ္ဇော၊ အမြစ်
 ရင်းမှ ဖြတ်လှည်းအပ်သည်ရှိသော်။ ကတမေန၊ အဘယ်ဘက်ဖြင့်။ ပပတေယျ၊ လဲရာသနည်း။
 ဣတိ၊ ဤသို့ ဘုရားရှင်က မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ယေန၊ အကြင်အရပ်သို့။ နိဇ္ဇော၊
 ညွတ်၏။ ယေန၊ သို့။ ပေါဏော၊ ကိုင်း၏။ ယေန၊ သို့။ ပဗ္ဗာရော၊ ရှိုင်း၏။ (တေန၊ ထိုဘက်ဖြင့်။)
 ပပတေယျ၊ လဲရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မဟာနာမ်က ဖြေဆိုလျှောက်၏။ မဟာနာမ၊ နာမ်။ ဝေမေဝ
 ခေါ်၊ ဤအတူသာလျှင်။ စတူဟိ၊ လေးပါးကုန်သော။ ဣမေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ဤတရားတို့နှင့်။ သမန္နာ-
 ဂတော၊ ပြည့်စုံသော။ အရိယသာဝကော၊ အရိယာတပည့်သည်။ နိဗ္ဗာနနိဇ္ဇော၊ သည်။ နိဗ္ဗာန-
 ပေါဏော၊ သည်။ နိဗ္ဗာနပဗ္ဗာရော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဒုတိယံ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ဂေါဓေက္ခသုတ်

၁၀၁၉။ ကပိလဝတ္ထုနိဒါနံ၊ ကပိလဝတ် နိဒါန်းတည်း။ အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ မဟာနာမော၊ မဟာနာမ် အမည်ရှိသော။ သက္ကော၊ သာကီဝင်သည်။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ ဂေါဓော၊ ဂေါဓာ မည်သော။ သက္ကော၊ သာကီဝင်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသက်မိ၊ ချဉ်းကပ်ပြီး။ ဥပသက်မိတွာ၊ ချဉ်းကပ်ပြီး၍။ “ဂေါဓော ဂေါဓာ၊ တံ၊ သင်သည်။ ကတိဟိ၊ အဘယ်မျှလောက် ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တရားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတံ၊ ပြည့်စုံသောသူကို။ အဝိနိပါတဓမ္မံ၊ အပါယ်၌ ကျခြင်းသဘော မရှိသော။ နိယတံ၊ မဂ္ဂဓမ္မနိယာမအားဖြင့် မြဲသော။ သမ္မောဓိပရာယဏံ၊ အထက်မဂ် ၃-ပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော။ သောတာပန္နပုဂ္ဂလံ၊ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ အာဇာနာသိတံ၊ သိသလော” ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ ပြောဆိုပြီး။

မဟာနာမ၊ မဟာနာမ်။ အဟံ၊ ငါသည်။ တိဟိ ခေါ၊ ၃-ပါးကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တရားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတံ၊ ပြည့်စုံသောသူကို။ အဝိနိပါတဓမ္မံ၊ သော။ နိယတံ၊ သော။ သမ္မောဓိပရာယဏံ၊ သော။ သောတာပန္နပုဂ္ဂလံ၊ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ အာဇာနာမိ၊ သိ၏။ ကတမေဟိ တိဟိ၊ အဘယ် ၃-ပါးတို့နှင့်နည်း။ (ဣဓ မဟာနာမ၊ ပ။ သမ္မောဓိပရာယဏံ ပေးလော၊ ဣမေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ဤတရားတို့နှင့်။ ဟု ဣမေဟိနှင့် တွဲပေးရသည်သာ ထူး၏။)

မဟာနာမ၊ နာမ်။ တံ ပန၊ သင်သည်ကား။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတံ၊ ကို။ အဝိနိပါတဓမ္မံ၊ သော။ ပ။ သောတာပန္နပုဂ္ဂလံ၊ ဟူ၍။ အာဇာနာသိ၊ သိသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဂေါဓာက မေးပြန်၏။ ဂေါဓော ဂေါဓာ။ အဟံ၊ ငါသည်။ စတုဟိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတံ၊ ကို။ ပ။ သောတာပန္နပုဂ္ဂလံ၊ ဟူ၍။ အာဇာနာမိ၊ သိ၏။ (ကတမေဟိ စံတုဟိ မှစ၍ ပေးမြဲ။ ဂေါဓာက ရတနတ္ထယပ္ပသာဒ ၃-ပါးနှင့် ပြည့်စုံလျှင် သောတာပန်၊ မဟာနာမ်က ရတနတ္ထယပ္ပသာဒ ၃၊ သီလ ၁၊ ဤ ၄-ပါးနှင့် ပြည့်စုံလျှင် သောတာပန်ဟု ဝိဝါဒဖြစ်သည်။) ဣတိ၊ ဤသို့ မဟာနာမ်က ပြောဆို၏။

မဟာနာမ၊ နာမ်။ တံ၊ သည်။ အာဂမေဟိ၊ ဆိုင်းဦး။ မဟာနာမ၊ နာမ်။ တံ၊ သည်။ အာဂမေဟိ၊ ဆိုင်းဦး။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်သာလျှင်။ ဧတေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ဤတရားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတံ ဝါ၊ ပြည့်စုံသောသူ၏ သောတာပန်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ အသမန္နာဂတံ ဝါ၊ မပြည့်စုံသောသူ၏ သောတာပန်မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း ။ ဧတံ၊ ဤအကြောင်းကို။ ဇာနေယျ၊ သိတော်မူရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဂေါဓာက ပြောဆို၏။ ဂေါဓော ဂေါဓာ။ အာယာမ၊ လာ၊ သွားကြကုန်အံ့။ ယေန၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသက်မေယျာမ၊ ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့။ ဥပသက်မိတွာ၊ ၍။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရားအား။ ဧတမတ္ထံ၊ ဤအကြောင်းကို။ အာရောဓေသာမ၊ လျှောက်ကြားကုန်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ မဟာနာမ်က ပြောဆို၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ မဟာနာမော၊ သော။ သက္ကော၊ သာကီဝင်သည်၎င်း။ ဂေါဓော၊ သော။ သက္ကော စ၊ သည်၎င်း။ ပ။

၁။ သမန္နာဂတံ ဝါ အသမန္နာဂတံ ဝါတို့၌ ဓာတုတ္တာတိသယနည်းကို မှီး၍ အဋ္ဌကထာဖွင့်ကို ရလျက် အဓိပ္ပါယ် ပေါ်လွင်စေရန် လိင်္ဂတ္တာတိသယနည်းကြံကာ သမန္နာဂတံ ဝါ၊ ပြည့်စုံသောသူ၏ သောတာပန် အဖြစ်ကို၎င်း။ အသမန္နာဂတံ ဝါ၊ မပြည့်စုံသောသူ၏ သောတာပန်မဟုတ်သည်ကို၎င်း ဟု သမ္မန်သည်။ အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုလိုရင်း ပြသည်မှာ ၃-ပါးသော တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသောသူ၏ သောတာပန်အဖြစ် သို့မဟုတ် ၄-ပါးသော တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသောသူ၏ သောတာပန် အဖြစ်ကို မြတ်စွာဘုရားသာ သိနိုင်၏ဟူသည်တည်း။

နိသိဒ္ဓိံ သု၊ ထိုင်ကုန်ပြီ။ ကေမန္တံ၊ ဌံ။ နိသိန္ဒော ခေါ၊ ထိုင်သော။ မဟာနာမော၊ သော။ သက္ကော၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို—

ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဣဓ၊ ဤအရပ်၌။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ ပ။ ဂေါဓံ၊ သော။ သက္ကံ၊ ကို။ “ကတိဟိ။ ပ။ သမ္မောဓိပရာယဏံ၊ ကတိဟိ။ ပ။ သမ္မောဓိပရာယဏံ” ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ ဆိုပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တေ၊ ဆိုအပ်သော်။ ဂေါဓာ၊ သော။ သက္ကော၊ သည်။ မံ၊ တပည့်တော်ကို။ “တိဟိ။ ပ။ သမ္မောဓိပရာယဏန္တိ၊ တိဟိ။ ပ။ သမ္မောဓိပရာယဏံ” ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

ဘန္တေ၊ ရား။ ဝေံ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ သော်။ အဟံ၊ သည်။ ဂေါဓံ၊ သော။ သက္ကံ၊ ကို။ “စတူဟိ။ ပ။ သမ္မောဓိပရာယဏန္တိ၊ စတူဟိ။ ပ။ သမ္မောဓိပရာယဏံ” ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

ဘန္တေ၊ ရား။ ဝေံ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ သော်။ ဂေါဓာ၊ သော။ သက္ကော၊ သည်။ မံ၊ ကို။ “အာဂမေဟိ။ ပ။ အသမန္နာဂတံ ဝါတိ၊ အာဂမေဟိ။ ပ။ အသမန္နာဂတံ ဝါ” ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ (ဤ၌ သဒ္ဓါအားဖြင့် အာကာရင်၍ ပေးသည်။ အနက်အားဖြင့် င်၍ ပေးပြီးဖြစ်သောကြောင့်တည်း။) ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ ယသ္မိံ (ဓမ္မသမ္ပုပါဒေ)၊ အကြင်ဝိဝါဒဓမ္မ၏ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းသည်။ ဥပ္ပန္နေ၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဧကတော၊ တဖက်မှ။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဘိက္ခုသံဃော စ၊ ရဟန်းသံဃာသည်လည်း။ ဧကတော၊ တဖက်မှ။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ကောစိဒေဝ၊ တစ်တခုသာလျှင်ဖြစ်သော။ သော ဓမ္မသမ္ပုပါဒေါ၊ ထိုဝိဝါဒဓမ္မ၏ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ ဖြစ်ပေါ်လာငြားအံ့။ (ဝေံ၊ ဤသို့ဖြစ်သည်ရှိသော်။) ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ယေနေဝ၊ အကြင်ဘက်မှ သာလျှင်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ တေနေဝ၊ ထိုဘက်မှ သာလျှင်။ အဿံ၊ ဖြစ်ပါအံ့။ ဘန္တေ၊ ရား။ တဂဝါ၊ သည်။ မံ၊ တပည့်တော်ကို။ ဝေံ ပသန္နံ၊ ဤသို့ (မြတ်စွာဘုရား၌) ကြည်ညိုသူဟူ၍။ ဓာရေတု၊ မှတ်တော်မူပါ။ (ကြွင်းဝါကျတို့၌ လည်း ဤနည်းပေး။ မြတ်စွာဘုရားက တဖက်၊ ဘိက္ခုသံဃာ ဘိက္ခုနီသံဃာတို့က တဖက် ဖြစ်သည်ကား တဌာန။ မြတ်စွာဘုရားက တဖက်၊ ဘိက္ခုသံဃာ ဘိက္ခုနီ သံဃာနှင့် ဥပါသကာများက တဖက် ဖြစ်သည်ကား တဌာန။ မြတ်စွာဘုရားက တဖက်၊ ဘိက္ခုသံဃာ ဘိက္ခုနီသံဃာ ဥပါသကာ ဥပါသိကာများနှင့် လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအားလုံးက တဖက် ဖြစ်သည်ကား တဌာန ခွဲသည်သာ ထူး၏။ သို့သော် နောက်ဆုံးဌာန၌ သမ္ပန်ဦးအံ့။) ဘန္တေ၊ ရား။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ (ယသ္မိံ (ဓမ္မသမ္ပုပါဒေ)၊ သည်။ ဥပ္ပန္နေ၊ သော်။) ဘဂဝါ၊ သည်။ ဧကတော၊ မှ။ အဿ၊ ရာ၏။ ဘိက္ခုသံဃော၊ သည်၎င်း။ ဘိက္ခုနီသံဃော၊ သည်၎င်း။ ဥပါသကာ၊ ဥပါသကာတို့သည်၎င်း။ ဥပါသိကာယော၊ ဥပါသိကာမတို့သည်၎င်း။ သဒေဝကော၊ အရူပဗြဟ္မာတို့နှင့် တကွဖြစ်သော။ သမာရကော၊ ကာမာဝစရ နတ်တို့နှင့် တကွဖြစ်သော။

၂

၁။ ဤပါဠိတော်၌ “ကောစိဒေဝ ဓမ္မော သမ္ပုပါဒေါ” ဟု (ဝါကျများ အနေအားဖြင့်) ရှိသော်လည်း “ကောစိဒေဝ ဓမ္မသမ္ပုပါဒေါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျာတိ ကိဉ္စိဒေဝ ကာရဏံ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ” ။ ဌ။ “ဓမ္မသမ္ပုပါဒေါတိ ဝိဝါဒဓမ္မ-ဥပ္ပတ္တိဟေတု” (တဒေဝ ဟိ သန္နာယာဟ “ကိဉ္စိဒေဝ ကာရဏံ” ။ ကာရဏန္တိ နာနာကာရဏံ) ။ ဋီ-တို့ကိုထောက်၍ ဓမ္မသမ္ပုပါဒေါ၊ ဝိဝါဒဓမ္မ၏ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းသည် ဟု ပြင်၍ သမ္ပန်လိုက်သည်။ ဋီ-၌လည်း သံဝဇ္ဇေတဗ္ဗပုဒ် “ဓမ္မော သမ္ပုပါဒေါတိ” ဟု မှားယွင်းနေသည်။ ဝါကျရှိလိုလျှင် ဓမ္မဿဟု ဆဋ္ဌုန္တသာ သင့်၏။

သဗြဟ္မကော၊ ရူပါဝစရ ဗြဟ္မာတို့နှင့် တကွဖြစ်သော။ လောကော စ၊ နတ်ဗြဟ္မာဟူသော သတ္တလောကသည်၎င်း။ သဿမဏဗြာဟ္မဏံ၊ ရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့နှင့် တကွဖြစ်သော။ သဒေဝ- မနုဿာ၊ သမုတိနတ်ခေါ်သော မင်း၊ ကြွင်းသောလူတို့နှင့် တကွဖြစ်သော။ ပဇာ စ၊ လူဟူသော သတ္တလောကသည်၎င်း။ ဧကတော၊ တဖက်မှ။ အဿ၊ ရာဇ်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ယေနော၊ အကြင် ဘက်မှသာလျှင်။ အဿ၊ ရာဇ်။ အဟံ၊ သည်။ တေနော၊ ထိုဘက်မှသာလျှင်။ အဿံ၊ ဖြစ်ပါအံ့။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ မံ၊ ကို။ ဧဝံ ပဿန္တံ၊ (မြတ်စွာဘုရား၌) ဤသို့ ကြည်ညိုသုဟူ၍။ ဓာရေတူတိ၊ မှတ်တော်မူပါ ဟူသော။ တေ၊ ဤ စကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ထားပြီး ဂေါဓေ၊ ဝေါဓာ။ တံ၊ သင်သည်။ ဧဝံဝါဒိံ၊ ဤသို့သော အယူဝါဒရှိသော။ (ဘုရားဘက်၌ လိုက် ပါပြောဆိုလေ့ရှိသော ဟူလို။ ဧဝံဝါဒိ ဟု ရှိသည်ကား သင့်အံ့ မထင်။) မဟာနာမံ၊ သော။ သက္ကံ၊ ကို။ ကံ၊ အတယ်သို့။ ဝဒေသိ၊ ဆိုမည်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဘုရားရှင်က မိန့်တော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဧဝံဝါဒိံ၊ သော။ မဟာနာမံ၊ သော။ သက္ကံ၊ ကို။ ကလျာဏာ၊ ကောင်းသော စကားမှ။ အညတြ၊ ကြည့်၍။ ကုသလာ၊ အပြစ်မရှိသော စကားမှ။ အညတြ၊ ကြည့်၍။ ကိဉ္စ၊ တစ်ခုခုသော စကားကို။ န ဝဒါမိ၊ မဆိုပါ။ (မဟာနာမံ အပြစ်မရှိ ဟူလို။) ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ထား၏။

ထတိံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ပဌမသရဏာနိသက္ကသုတ်

၁၀၂၀။ - ကပိလဝတ္ထုနိဒါနံ၊ တည်း။ တေန ခေါ် ပန သမယေန၊ ထိုအခါ၌။ သရဏာနိ၊ သရဏာနိ မည်သော။ သက္ကော၊ သာကီဝင်သည်။ ကာလကံတော၊ ပြုအပ်သော အတ္တဘောကို ပစ်ချခြင်းရှိသည် (သေသည် ဟူလို)။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုသရဏာနိ သာကီဝင်ကို။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ “အဝိနိပါတဓမ္မော၊ အပါယ်၌ကျခြင်း သဘောမရှိသော။ နိယတော၊ မဂ္ဂဓမ္မ နိယာမအားဖြင့် မြဲသော။ သမ္မောဓိပရာယဏော၊ အထက်မဂ် ၃-ပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာ ရှိသော။ သောတာပန္နောတိ၊ သောတာပန်တည်း” ဟူ၍။ ဗျာကဏော၊ ပြောကြားတော်မူအပ်၏။ တတြ၊ ထိုသို့ ပြောကြားရာ၌။ (သုဒ္ဓိံ နိပါတ်မျှ။) သမ္မဟုလာ၊ များစွာကုန်သော။ သက္ကော၊ သာကီဝင်တို့သည်။ သင်္ဂမ္၊ အညီအညွတ်ရောက်ကုန်၍။ သမာဂမ္၊ အညီအညွတ် လာကုန်၍။ (စည်းဝေးကုန်၍ ဟူလို၊ ၂-ပုဒ်လုံး ပရိယာယ်တူ ကြံ။) “ဘော၊ အို-လူအပေါင်းတို့။ အစ္စရိယံ ဝတ၊ လက်ဖျစ်ခတ်တီး အံ့ချီးထိုက်ပေစွတကား။ ဘော၊ တို့။ အဗ္ဘုတံ ဝတ၊ အဦးအသစ် အထူးဖြစ်ပေစွတကား။ ယတြ(ယော)သရဏာနိ သက္ကော၊ အကြင်သရဏာနိ

၁။ အညတြ ကလျာဏာ အညတြ ကုသလာတိ ကလျာဏမေဝ ကုသလာမေဝ ဝဒါမိ န ကဗျာဏကုသလ- ဝိမုတ္တန္တိ၊ အပိ စာ အနဝဇ္ဇနဒေါသော သောတိ။ ၄။

ကလျာဏကုသလဝိမုတ္တန္တိ အကလျာဏံ အကုသလံ၊ တဒိဒိ ယသာဝုတ္တအပ္ပသာဒေန အပနိတအတ္တဒဿ- နတ္ထံ။-- အနဝဇ္ဇနဒေါသောတိ စတုသု ဓမ္မေသု ဧကေနပိ သမန္နာဂတော သောတာပန္နော ဟောတိံ အနဇာနိတော စတုဟိပိ သမန္နာဂတေန အာစိက္ခိတဗ္ဗန္တိ ယာဏာဝတော အနဝဇ္ဇနဒေါသောတိ အဟော။ ၄။

၃-ပါးနှင့်ပြည့်စုံသူလည်း သောတာပန်၊ ၄-ပါးနှင့်ပြည့်စုံသူလည်း သောတာပန် ဖြစ်၏။ သို့သော် ဂေါဓာဓိ စကား၌ သိလဒါပါ၍ မန့်ပေ။ ၄-ပါးတည်းမှ တပါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူလည်း သောတာပန်ဖြစ်၏ဟူလို၊ အထက် လာလတ္တံ့ သုတ်များကို ထောက်။

သာကီဝင်သည်။ ကာလကံတော၊ နံ။ သော၊ ထိုသရဏာနိသာကီဝင်ကို။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာ ဘုရားသည်။ အဝိနိပါတဓမ္မော။ပ။ သောတာပနောတိ၊ သောတာပန်ဟု။ ဗျာကတော ဟိ နာမ၊ ပြောကြားတော်မူအပ်ချေသေး၏။ ဣတ္ထ၊ ဤသို့ သရဏာနိသာကီဝင် သောတာပန်ဖြစ်သည် ရှိသော်။ ဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ကော၊ အဘယ်သို့သည်။ သောတာပနော၊ သောတာပန်သည်။ န ဘဝိဿတိတိ၊ မဖြစ်ဘဲ ရှိပါအံ့နည်း။ သရဏာနိ သက္ကော၊ သည်။ သိက္ခာဒုဗ္ဗလံ၊ သီလသိက္ခာ အားနည်းသည်၏အဖြစ်သို့။ အပါမိ၊ ရောက်ပြီ။ မဇ္ဇေပါနံ၊ သေအရက်သောက်ခြင်းကို။ အပါယိတိ၊ သောက်ပြီဟူ၍။ ဥဇ္ဈာယန္တိ၊ ကဲ့ရဲ့ကြကုန်၏ (အောက်ငဲ့ကြည့်ကြသည်ကို ကဲ့ရဲ့ကြသည်ဟု ဆိုလို၏။ အဝ+ဈေဇာတ်။) ခိယန္တိ၊ ရုတ်ချကြကုန်၏။ ဝိပါစေန္တိ၊ ဖရိုဖရဲ ကဲ့စေကြကုန်၏။

☞ အထ ခေါ၊ ၌။ မဟာနာမော သက္ကော၊ သည်။ပ။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဣဓ ဘန္တေ။ပ။ အပါယိတိ၊ အပါယိဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

မဟာနာမ၊ နာမ်။ ယော သော ဥပါသကော၊ အကြင် ဥပါသကာသည်။ ဒီသရတ္တံ၊ ကြာရှည်စွာ ကာလပတ်လုံး။ ဗုဒ္ဓံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ သရဏံ၊ ကိုးစွာယ်ရာဟူ၍။ ဂတော၊ ဆည်း ကပ်၏။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ သရဏံ၊ ဟူ၍။ ဂတော၊ နံ။ သံသံ၊ သံသာတော်ကို။ သရဏံ၊ ဟူ၍။ ဂတော၊ နံ။ သော၊ ထိုဥပါသကာသည်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝိနိပါတံ၊ အပါယ်၌ ကျခြင်းသို့။ ဂစ္ဆေယျ၊ ရောက်ရာအံ့နည်း။ (မရောက်နိုင်ဟူလို။) မဟာနာမ၊ နာမ်။ “ဒီသရတ္တံ။ပ။ သံသံ သရဏံ ဂတောတိ၊ ဂတော”ဟူသော။ ယံ ဟိ တံ၊ အကြင်စကားကို။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ (ရိုးသားစွာ)ဝဒမာနော၊ ပြောဆိုသည်ရှိသော်။ ဝဒေယျ၊ ပြောဆိုရာ၏။ (တံ၊ ထိုစကားကို။) သရဏာနိ သက္ကံ၊ ကို။ သမ္မာ၊ စွာ။ ဝဒမာနော၊ သော်။ ဝဒေယျ၊ ရာ၏။ မဟာနာမ၊ နာမ်။ သရဏာနိ သက္ကော၊ သော။ (ယော) ဥပါသကော၊ သည်။ ဒီသရတ္တံ၊ ပတ်လုံး။ ဗုဒ္ဓံ၊ ကို။ သရဏံ၊ ဟူ၍။ ဂတော၊ နံ။ ဓမ္မံ၊ ကို။ သရဏံ၊ ဟူ၍။ ဂတော၊ နံ။ သံသံ၊ ကို။ သရဏံ၊ ဟူ၍။ ဂတော၊ နံ။ သော၊ ထိုသရဏာနိသက္ကမည်သော ဥပါသကာသည်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝိနိပါတံ၊ အပါယ်၌ကျခြင်းသို့။ ဂစ္ဆေယျ၊ ရောက်ရာအံ့နည်း။

မဟာနာမ၊ နာမ်။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ ဧကစော၊ အချို့သော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ “ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ။ပ။ ဘဂဝါတိ၊ ဘဂဝါ”ဟူ၍။ ဗုဒ္ဓော၊ ဘုရား၌။ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန၊ သက်ဝင်၍ ကြည်ညိုခြင်းနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ နံ။ ဓမ္မေ၊ ၌။ပ။ သံဃော၊ ၌။ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ နံ။ ဟာသပညော၊ ရှင်သော ပညာရှိသည်။ ဇဝနပညော၊ လျင်သောပညာရှိသည်။ (ဟောတိ၊ နံ။) ဝိမုတ္တိယာ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်သော အရဟတ္တဖိုလ်ပညာနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ (ဟောတိ၊ နံ။) သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာသဝါနံ၊ အာသဝတို့၏။ ခယာ၊ ကုန်ခြင်းကြောင့်။ အနာသဝံ၊ အာသဝမရှိသော။ စေတောဝိမုတ္တိံ၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်နှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကို။ ပညာဝိမုတ္တိံ၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်ပညာကို။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင်လျှင်။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ အဘိညာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိ၍။ သစ္စိကတွာ၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဥပသမ္ပဇေ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ မဟာနာမ၊ နာမ်။ အယမိ ခေါ၊ ပုဂ္ဂလော၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ နိရယာ၊ ငရဲမှ။ ပရိမုတ္တော၊ လွတ်ပြီ။ တိရစ္ဆာန-ယောနိယာ၊ တိရစ္ဆာန်မျိုးမှ။ ပရိမုတ္တော၊ လွတ်ပြီ။ ပေတ္တိဝိသယာ၊ ပြိတ္တာတို့၏နေရာအရပ်မှ။

ပရိမုတ္တော၊ လွတ်ပြီ။ အပါယဒ္ဓဂ္ဂတိဝိနိပါတာ၊ အပါယ်ဒ္ဓဂ္ဂတိ၌ ကျခြင်းမှ။ ပရိမုတ္တော၊ လွတ်ပြီ။ (ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တည်း။)

မဟာနာမ၊ နာမ်။ ဣဓ ပန၊ ၌ကား။ ဧကစ္စော၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ပ။ ဇဝနပညော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဝိမုတ္တိယာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သည်။ န စ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဉ္စန္ဒ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ၊ ဩရမ္ဘာဂိယသံယောဇနံတို့၏။ ပရိက္ခယာ၊ ကုန်ခြင်းကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုသုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာဘုံ၌။ ဩပပါတိကော၊ ဥပပါတ်ပဋိသန္ဓေနေသည်။ ပရိနိဗ္ဗာယံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တသ္မာ လောကာ၊ ထိုသုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာလောကမှ။ အနာဝတ္တိဓမ္မော၊ ဆုတ်နုတ်ပြန်လာခြင်းသဘော မရှိသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။ အယမ္ပိ ခေါ-စသည် ပေးမြဲပေး။ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။)

မဟာနာမ၊ နာမ်။ ဣဓ ပန၊ ၌ကား။ ဧကစ္စော၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ပ။ ဟာသပညော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဇဝနပညော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဝိမုတ္တိယာ၊ နှင့်။ သမန္နာ- ဂတော၊ သည်။ န စ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တိတ္ထံ၊ ၃-ပါးကုန်သော။ သံယောဇနာနံ၊ သံယောဇနံတို့၏။ ပရိက္ခယာ၊ ကုန်ခြင်းကြောင့်။ ဘဂဝေါသမောဟာနံ၊ ဘဂ ဝေါသမောဟတို့၏။ တနုတ္တာ၊ နည်းပါးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သကဒါဂါမိ၊ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ သကိဒေဝ၊ တကြိမ်သာလျှင်။ ဣမံ လောကံ၊ ဤကာမဘုံသို့။ အာဂန္နာ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်လာ၍။ ဒုက္ခဿ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏။ အန္တံ၊ အဆုံးဖြစ်သောအပိုင်းအခြားကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ (အယမ္ပိ ခေါ-စသည်လည်း ပေးမြဲပေး။ သကဒါဂါမ်တည်း။) ☸

မဟာနာမ၊ နာမ်။ ဣဓ ပန၊ ၌ကား။ ဧကစ္စော၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ပ။ ဟာသပညော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဇဝနပညော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဝိမုတ္တိယာ၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သည်။ န စ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တိတ္ထံ၊ ၃-ပါးကုန်သော။ သံယောဇနာနံ၊ တို့၏။ ပရိက္ခယာ၊ ကြောင့်။ အဝိနိပါတဓမ္မော၊ သော။ နိယတော၊ သော။ သမ္မောဓိပဏ္ဍယဏော၊ သော။ သောတာပန္နော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ (အယမ္ပိ ခေါ-စသည် လည်း ပေးမြဲပေး။ သောတာပန်တည်း။)

မဟာနာမ၊ နာမ်။ ဣဓ ပန၊ ၌ကား။ ဧကစ္စော၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဗုဒ္ဓော၊ ဘုရား၌။ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန၊ သက်ဝင်၍ကြည်ညိုခြင်းနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ န ဟော ခေါ ဟောတိ၊ မဖြစ်သည်သာတည်း။ ဓမ္မော၊ ၌။ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ သံဝေ၊ ၌။ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဟာသပညော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဇဝနပညော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဝိမုတ္တိယာ၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သည်။ န စ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အပိ စ၊ ထိုသို့မဖြစ်သော်လည်း။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ (သန္တာန်၌။) သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေနှင့်။ ဝိရိယိန္ဒြိယံ၊ ဝိရိယိန္ဒြေနှင့်။ သတိန္ဒြိယံ၊ သတိန္ဒြေနှင့်။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ သမာဓိန္ဒြေနှင့်။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ပညိန္ဒြေနှင့်။ ဣမေ ဓမ္မော၊ ဤတရား တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ (သန္တာန်၌။) တထာဂကပ္ပဝေဒိတာ၊ မြတ်စွာ ဘုရားသည် အပြားအားဖြင့် သိစေအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ စ၊ သစ္စာ ၄-ပါး တရားတို့သည်လည်း။ ပညာယ၊ သောတာပတ္တိဖန်ပညာဖြင့်။ မတ္တသော၊ အတိုင်းအရှည် (တစိတ်တဒေသ) အားဖြင့်။

နိဇ္ဈာနံ၊ ထင်လင်းသိမြင် ခြင်္သေ့ခြင်၍။ ခမန္တိ၊ နှစ်သက်ကျေနပ်ကုန်၏။ မဟာနာမ၊ နာမ်၊ အယမ္ပိ ခေါ် ပုဂ္ဂလော၊ ဤသောဘာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ နိရယံ၊ ငရဲသို့။ အဂန္တာ၊ မရောက် (ရောက်သူမည်သည် မဟုတ်)။ တိရစ္ဆာနယောနိ၊ သို့။ အဂန္တာ၊ မရောက်။ ပေတ္တိဝိသယံ၊ သို့။ အဂန္တာ၊ မရောက်။ ဒုဂ္ဂတိ၊ ဆင်းရဲ၏ လည်းလျောင်းရာ။ ဝါ၊ မကောင်းမှုပြုသူတို့၏ လားရောက်ရာဖြစ်သော။ ဝိနိပါတံ၊ အလိုအာသာကင်းလျက် ဖရိဖရဲကျရာဖြစ်သော။ အပါယ်၊ အပါယ်သို့။ အဂန္တာ၊ မရောက်။

မဟာနာမ၊ နာမ်။ ဣဓ ပန၊ ဤကား။ ဧကစ္စော၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ပါ၊ ဝိမုတ္တိယာ၊ နှင့်။ သမန္တာဂတော၊ သည်။ န စ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အပိ စ၊ သော်လည်း။ အထ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ (သန္တာန်၌) သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ ပ။ ပညိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ရိုက်ကုန်၏။ အထ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ တထာဂတေ စ၊ မြတ်စွာဘုရား၌လည်း။ သဒ္ဓါမတ္တံ၊ ယုံကြည်ခြင်း ကြည်ညိုခြင်းမျှသည်။ ပေမမတ္တံ၊ မြတ်နိုးခြင်းမျှသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ မဟာနာမ၊ နာမ်။ အယမ္ပိ ခေါ် ပုဂ္ဂလော၊ သည်လည်း။ ပ။ အပါယ်၊ သို့။ အဂန္တာ၊ မရောက်။

၁။ မတ္တသော နိဇ္ဈာနံ ခမန္တိတိ ပမာဏေန စ ဩလောကနံ ခမန္တိ။ ဣမိနာ ဓမ္မာနုသာရိမဂ္ဂဋ္ဌပုဂ္ဂလံ ဒဿေတိ။ ဋ။

ပမာဏနာတိ ဧကေန ပမာဏေန န သဗ္ဗသော။ ဩလောကနံ ခမန္တိတိ ဒဿနမဂ္ဂေန စတုသစ္စဓမ္မာ ပစ္စုတ္တံ ပဿိတဗ္ဗာ ပဋိဝိဋ္ဌိတဗ္ဗာ။ ပဌမမဂ္ဂက္ခဏေ ဟိ စတုသစ္စဓမ္မာ ဧကဒေသဒတာဝ ဒိဋ္ဌာ နာမ ဟောန္တိ။ ဋ။ ဤ-ဋီအရ ဓမ္မာ၊ သစ္စာ ၄-ပါးတရားတို့သည်-ဟု ပေးသည်။

နိဇ္ဈာနံ ခမန္တိ၌ ဤ-ဋီတို့အဖွင့်ဝယ် အနက်အားဖြင့် မသိသာ၊ အဓိပ္ပါယ်သာ သိသာထင်ရှားသေးသည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် “န နိဇ္ဈာနံ ခမန္တိတိ နိဇ္ဈာနပညံ န ခမန္တိ။ နိဇ္ဈာယိတော ပညာယ ဒိသ္မာ ရောစေတာ န ဂဟေတဗ္ဗာ ဟောန္တိတိ အဓိပ္ပါယော” အဘိ-ဋီ ၁-၂၂-ကို ထောက်ရှု၍ နိဇ္ဈာနံကို ထင်လင်းသိမြင် ခြင်္သေ့ခြင်၍ ဟု ကြိုယာဝိသေသန၊ ခမန္တိကို (ရောစေတာ န ဂဟေတဗ္ဗာ ဟောန္တိ) နှစ်သက် ကျေနပ်ကုန်၏ဟု ခမုဓာတ် ရောစနတ္ထ သမ္ပန်လိုက်၏။ သစ္စာ ၄-ပါး တရားတို့သည် သောတာပတ္တိမဂ်ပညာဖြင့် တစိတ်တဒေသ ချလျှင်ကောင်း ကုန်၏။ သိမြင်အားရကုန်၏ ဟူလို။

၂။ အဂန္တာ နိရယန္တိ မဂ္ဂဋ္ဌပုဂ္ဂလော ဟိ အပါယတော ပရိမုတ္တောတိ ဝါ ပရိမုတ္တိသတိတိ ဝါ ဝတ္ထု န ဝဇ္ဇတိ။ ပရိမုတ္တတိ ပန ဝတ္ထု ဝဇ္ဇတိ။ ယသ္မာ စ ပရိမုတ္တတိ တသ္မာ ဂန္တာ နာမ န ဟောတိတိ “အဂန္တာ” တိ ဝုတ္တော၊ န ဂစ္ဆတိတိ အတ္ထော။ ဋ။

ပရိမုတ္တတိ ပန ဝတ္ထု ဝဇ္ဇတိ၊ ပဋိဝိဋ္ဌနကိရိယာယ ဝတ္ထမာနတ္တာ။ အဂန္တာ၊ အပါယေသု အနုပုတ္တိရဟတ္တာ၊ တေနာဟ “န ဂစ္ဆတိ” တိ၊ န ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ အတ္ထော။ ဋ။ ရဟန္တာ၊ အနာဂါမိ သကဒါဂါမိ သောတာပန်တို့၌ကဲ့သို့ “ပရိမုတ္တော နိရယာ” စသည်ဖြင့် မဟောပဲ “အဂန္တာ နိရယ” စသည်ဖြင့် ဟောခြင်းကား— သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်သည် ရဟန္တာစသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကဲ့သို့ ငရဲစသည်မှ လွတ်ပြီးမဟုတ်၊ ကလျာဏပုထုဇဉ် ခေါ် စူဠ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ကဲ့သို့ လွတ်လတ္တံ့လည်းမဟုတ်၊ လွတ်ဆဲပုဂ္ဂိုလ်သာဖြစ်သောကြောင့် “အဂန္တာ နိရယ” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူရခြင်း ဖြစ်၏။ ထင်ရှားအောင်ပြဋ္ဌာန်းအံ့— အဂန္တာ၌ ဂမုဓာတ် တုပစ္စည်း၊ ထိုတုပစ္စည်း သည် ပစ္စုပ္ပန်အနက်ကို ဟော၏။ သို့ဖြစ်၍ အဋ္ဌကထာ၌ န ဂစ္ဆတိ၊ ဋီကာ၌ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟု ဖွင့်ကြ၏။

၃။ သဒ္ဓါမတ္တံ ပေမမတ္တန္တိ ဣမိနာ သဒ္ဓါနုသာရိမဂ္ဂဋ္ဌပုဂ္ဂလံ ဒဿေတိ။ ဋ။

ဤအဋ္ဌကထာအဖွင့်ဖြင့် သဒ္ဓါနုသာရိမဂ္ဂဋ္ဌ၊ ဓမ္မာနုသာရိမဂ္ဂဋ္ဌ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၌ သက် ဝင်၍ ကြည်ညိုခြင်းနှင့် မပြည့်စုံ ဟာသပညာ ဇေနပညာလည်း မရှိစေကာမူ ဣန္ဒြေ ၅-ပါးရှိ၍ ဘုရား၌

မဟာနာမ၊ နာမ်၊ ဣမေ မဟာသာလာ၊ ဤများသော အနှစ်ရှိသော သစ်ပင်ကြီးတို့သည်။ သုဘာသိတံ၊ ကောင်းစွာဆိုအပ်သော စကားကို၎င်း။ ခုဗ္ဗာသိတံ၊ မကောင်းသဖြင့် ဆိုအပ်သော စကားကို၎င်း။ စေပိ အာဇာနေယျံ၊ အကယ်၍ သိကုန်ငြားအံ့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဣမေ စ မဟာသာလေ၊ ဤများသော အနှစ်ရှိသော သစ်ပင်ကြီးတို့ကိုသော်လည်း။ “အဝိနိပါတဓမ္မာ၊ အပါယ်ကျခြင်းသဘောမရှိကုန်သော။ နိဿတာ၊ မဂ္ဂဓမ္မ နိယာမအားဖြင့် မြဲကုန်သော။ သမ္မောဓိပရာယဏာ၊ အထက်မဂ် ၃-ပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိကုန်သော။ သောတာပနာတိ၊ သောတာပန်တို့တည်း” ဟူ၍။ ဗျာကရေယံ၊ ပြောကြားရာအံ့။ သရဏာနိ သက္ကံ ပန၊ သရဏာနိ သာကီဝင်ကိုကား။ ကိမင်္ဂံ၊ (ဗျာကရေယံ) အဘယ်မှာမပြောကြားပဲရှိရာအံ့နည်း။ မဟာနာမ၊ နာမ်၊ သရဏာနိ သက္ကော၊ သရဏာနိသာကီဝင်သည်။ မရဏကာလေ၊ သေခါနီးသောအခါ၌။ သိက္ခံ၊ ၃-ပါးသောသိက္ခာကို။ သမာဓိယံ၊ ဆောက်တည်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ဒုတိယသရဏာနိသက္ကသုတ်

- ၁၀၂၁။ (ဤသုတ်၌ ရွှေသုတ်နှင့်အနည်းငယ်မျှသာ ထူး၏။ သရဏာနိ၊ မည်သော။ သက္ကော၊ သည်။ သိက္ခာယ၊ ၃-ပါးသော သိက္ခာ၌။ အပရိပူရကာရံ၊ ပြည့်ကျင့်ခြင်းကို ပြုလေ့မရှိသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ ဟူ၍၎င်း။ ဗုဒ္ဓော ။ ကေန္တိကတော၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ အဘိပ္ပသန္ဓော၊ အလွန်ကြည်ညိုသည်။ ဟောတိ၊ ၎် ဟူ၍၎င်း။ ပေးရုံသာ ထူး၏။ စာပိဒံ ၅၂၀-အာပဏသုတ်၌ “ကေန္တိကတော” ပုဒ် အဆုံးအဖြတ်ရေးခဲ့ပြီး ရှုလေ။ သေယျထာပိ မဟာနာမ စသောဝါကျများ၌ အားလုံးထူးခြား၍ ရေးသားဦးအံ့။)

မဟာနာမ၊ နာမ်။ သေယျထာပိ၊ ဖြစ်သင့်တန်ရာ ဥပမာသော်ကား—ခုဗ္ဗုမံ၊ မကောင်းသော ဆားဆပ်ပျာပေါက်သော မြေရှိသော။ အဝိဟတခါကုကံ၊ မနုတ်အပ်သော ပေါင်းငုတ်ရှိသော။ ဒုက္ခေတ္တံ၊ မကောင်းသော (ကျတ်တီးကုန်းပြင်အဆီမရှိသော) လယ်သည်။ (အဿ၊ ရှိရာ၏။) ခဏ္ဍာနိ၊ ကျိုးပဲ့ကုန်သော။ ဝုတီနိ၊ (ရေစွတ်သောကြောင့်) ပုပ်ဆွေးကုန်သော။ ဝါတာတပဟတာနိ၊

သဒ္ဓါ၊ ပေမ၊ ခေါ် ယုံကြည်မြတ်နိုးခြင်းပျံ့ရှိ၍ (သဒ္ဓါနုသာရီ) သစ္စာ ၄-ပါးတရားကို တစိတ်အားဖြင့် ထိုးထွင်းသိမြင်၍ (ဓမ္မာနုသာရီ) အပါယ်သို့မရောက် ဟု ပြသည်။

လုံးလုံးရတနာ ၃-ပါး၌ သက်ဝင်၍ ကြည်ညိုခြင်းမရှိ ဟု မဆိုလို။

အဋ္ဌကထာဖွင့် မရှုပဲ ပါဠိတော်လာအတိုင်း စဉ်းစားလျှင် ရတနာ ၃-ပါး၌ သက်ဝင်၍ ကြည်ညိုခြင်း မရှိသော်လည်း ဘုရားရှင်၌ ယုံကြည်မြတ်နိုးမှု သဒ္ဓါပေမ မှီသွှ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားသီစေတော်မူအပ်သော တရားကို တစိတ်အားဖြင့် သိသူများလည်း အပါယ်၌ မဖြစ်ဟု ယုံကြည်သင့်၏။

၁။ မဟာသာလာတိ သမီပေ ဌိတေဝ ခဏ္ဍာရေ မဟာသာရရုက္ခေ ဒသေန္တော အာဟ။ ဋ္ဌ။

မဟာသာရရုက္ခေ ဒသေန္တော အာဟ “ယော ကောဒိ ဝိညူဇာတိကော မမ စေ ဂေါစရံ ဂစ္ဆတိ၊ တေဿ အာဂမနံ အဝဋ္ဌံ၊ အမောလ” န္တိ ဒသေတံ။ ဋ္ဌ။

“သစ်ပင်ကြီးတို့ကိုသော်မှ ကောင်းဆိုးသိပါက သောတာပန်ဟု ပြောကြားရာအံ့” ဟူသော ကောင်းဖြင့် ပါရမီဉာဏ်ရှိသူသည် ငါဘုရား၏အာရုံအတွင်း ရောက်လာခဲ့လျှင် ငါဘုရားထံ လာကျိုးငို၍ အချည်းနှီးပဖြစ်ဟု ပြသည် ဟူလို။

လေ၊ နေပုတို့သည် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သော။ အသာရာဒါနိ၊ မယူအပ်သော အနှစ်ရှိကုန်သော။
 (အနှစ်မရှိကုန်သော ဟူလို။ 'အ' ပဋိသေမ ကို 'အာဒ' နှင့် စပ်၊ အယုတ္တသမာသ်တည်း။) အသုခ-
 သယံတာနိ၊ ချမ်းသာစွာ မကိန်းနေရကုန်သော။ (သဒ္ဓတ္ထ) (ကျိကျစသည်တို့၌) ကောင်းမွန်စွာ
 မသိမ်းထားအပ်ကုန်သော။ (ဘာဝတ္ထ) ဗီဇာနိ စ၊ မျိုးစေတို့သည်လည်း။ အဿ၊ ရှိကုန်ရာ၏။
 ဒေဝေါ စ၊ မိုးသည်လည်း။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဓာရံ၊ ရေအယဉ်ကို။ န အနုပုဝေစ္ဆေယျ၊ အစဉ်
 မပြတ် မသွန်းလောင်းရာ။ (မပေးရာနှင့်အတူတူပင်) တာနိ ဗီဇာနိ၊ ထိုမျိုးစေတို့သည်။ ဝုဒ္ဓိံ၊
 ကြီးပွားခြင်းသို့။ ဝိရုဠိံ၊ စည်ပင်ခြင်းသို့။ ဝေပုလ္လံ၊ ပြန်ပြောခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇေယျ၊ အပီနု၊
 ရောက်နိုင်ကုန်ရာအံ့လော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဝေံ၊ ဤကောင်း
 သည်။ နောဟိ၊ မသင့်ပါဘုရား။ မဟာနာမ၊ နာမ်။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဣဓ၊
 ဤသာသနာ၌။ ဓမ္မော၊ တရားသည်။ ဒုရက္ခာတော၊ မကောင်းသဖြင့် ဟောကြားအပ်သည်။
 ဒုပ္ပဝေဒိတော၊ မကောင်းသဖြင့် သိစေအပ်သည်။ အနိယျာနိကော၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်
 ကြောင်း မဟုတ်သည်။ အနုပသမသံဝတ္တနိကော၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ ငြိမ်းအေးခြင်းကို မဖြစ်စေတတ်
 သည်။ အသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတော၊ မဖောက်မပြန် အမှန်ကိုယ်တိုင် တရားအားလုံးကို သိတော်မူ
 သော ဘုရားမဟုတ်သောသူသည် အပြားအားဖြင့် သိစေအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤသာ
 သနာကို။ ဒုက္ခေတ္တသ္မိံ၊ မကောင်းသောလယ်ဟူ၍။ (ဣဒမ္ပိ သီလသ္မိံ ၌ သီလသ္မိံ ဝယ် ပစ္စုတ္တဏ္ဍိ
 သတ္တမိဖြစ်သကဲ့သို့ ဥပယောဂတ္တ၌ သတ္တမိ ဟုကြံ။) အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်
 မူ၏။ သာဝကော၊ တပည့်သည်။ တသ္မိံ စ ဓမ္မော၊ ထိုတရား၌လည်း။ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော၊ တရား
 အားလျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်သည်ဖြစ်၍။ သာမိစိပ္ပဋိပန္နော၊ ရှိသေစွာ ကျင့်သည်ဖြစ်၍။
 အနုဓမ္မစာရီ၊ ဟောသည့်အတိုင်း မသွေမဖီ ကျင့်လေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ဣဒံ၊
 ဤသို့ကျင့်ခြင်းကို။ ဒုဗ္ဗိဇသ္မိံ၊ မကောင်းသောမျိုးစေဟူ၍။ အဟံ၊ သည်။ ဝဒါမိ၊ ၏။

မဟာနာမ၊ နာမ်။ သေယျထာပိ၊ ကား။ သုဘူခံ၊ ကောင်းသောမြေရှိသော။ သုဝိဟတခါဏကံ၊
 ကောင်းစွာနုတ်အပ်သော ပေါင်းငုတ်ရှိသော။ သုခေတ္တံ၊ ကောင်းသောလယ်သည်။ (အဿ၊
 ရှိရာ၏။) အခဏ္ဍာနိ၊ မကျိုးမပဲ့ကုန်သော။ အပူတိနိ၊ မပုပ်မဆွေးကုန်သော။ အဝါတာတပဟ-
 တာနိ၊ လေ၊ နေပုတို့သည် မနှိပ်စက်အပ်ကုန်သော။ သာရာဒါနိ၊ ယူအပ်သော အနှစ်ရှိကုန်သော။
 သုခသယံတာနိ၊ ချမ်းသာစွာ ကိန်းနေကုန်သော။ ဝါ၊ ကောင်းမွန်စွာ သိမ်းထားအပ်ကုန်သော။
 (သိမ်းထားရာအရပ်မှ လေးလပတ်လုံး မပြောင်းရွှေ့ အပ်ကုန်သော။ ဌ။) ဗီဇာနိ စ၊ မျိုးစေတို့
 သည်လည်း။ အဿ၊ ရှိကုန်ရာ၏။ ဒေဝေါ စ၊ မိုးသည်လည်း။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဓာရံ၊
 ရေအယဉ်ကို။ အနုပုဝေစ္ဆေယျ၊ အစဉ်မပြတ် သွန်းလောင်းရာ၏။ တာနိ ဗီဇာနိ၊ ထိုမျိုးစေ
 တို့သည်။ ဝုဒ္ဓိံ၊ ကြီးပွားခြင်းသို့။ ဝိရုဠိံ၊ စည်ပင် ခြင်းသို့။ ဝေပုလ္လံ၊ ပြန်ပြောခြင်းသို့။
 အာပဇ္ဇေယျ၊ အပီနု၊ ရောက်ကုန်ရာသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာ
 ဘုရား။ ဝေံ၊ မှန်ပါသည်ဘုရား။ မဟာနာမ၊ နာမ်။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ဣဓ၊ ဤ
 သာသနာတော်၌။ ဓမ္မော၊ တရားသည်။ သွာက္ခာတော၊ ကောင်းစွာဟောကြားအပ်သည်။
 သုပ္ပဝေဒိတော၊ ကောင်းစွာသိစေအပ်သည်။ နိယျာနိကော၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှထွက်မြောက်တတ်သည်။
 ဥပသမသံဝတ္တနိကော၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ ငြိမ်းအေးခြင်းကိုဖြစ်စေတတ်သည်။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတော၊
 မဖောက်မပြန် အမှန်ကိုယ်တိုင် တရားအားလုံးကိုသိသော ဘုရားရှင်သည် အပြားအားဖြင့် သိစေ
 အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤသာသနာတော်ကို။ သုခေတ္တသ္မိံ၊ ကောင်းသောလယ်ဟူ၍။

အဟံ၊ သည်။ ဝဒါမိ၊ ဤ။ သာဝကော၊ တပည့်သည်။ တသ္မိံ စ ဓမ္မေ၊ ထိုတရား၌လည်း။ ဓမ္မာနုဓမ္မပုဂ္ဂိုလ်နော၊ လောကုတ္တရာတရား ကိုးပါးအား လျော်သောအကျင့် (မဂ္ဂင် ဂ-ပါး) ကို ကျင့်သည်ဖြစ်၍။ သာမိဓိပုဂ္ဂိုလ်နော၊ ရှိသောစွာကျင့်သည်ဖြစ်၍။ အနုဓမ္မစာရီ၊ ဟောတော် မူသည့်အတိုင်း မသွေမဖီ ကျင့်လေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ဣဒံ၊ ဤကျင့်ခြင်းကို။ သုဗိဇသ္မိံ၊ ကောင်းသော မျိုးစေ့ဟူ၍။ အဟံ၊ သည်။ ဝဒါမိ၊ ဤ။ သရဏာနိံ သက္ကံ၊ သရဏာနိံ သာကီဝင် (၏ ကျင့်ခြင်းကို)။ ကိမင်္ဂံ ပန၊ အဘယ်မှာ ကောင်းသောမျိုးစေ့ဟု မဟောပဲ ရှိပါ အံ့နည်း။ မဟာနာမ၊ နာမ်။ သရဏာနိံ၊ မည်သော။ သက္ကော၊ သည်။ မရဏကာလေ၊ သေခါနီး အခါ၌။ သိက္ခာယ၊ ၃-ပါးသောသိက္ခာ၌။ ပရိပူရကာရီ၊ ဖြည့်ကျင့်ခြင်းကိုပြုလေ့ရှိသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ပဉ္စမံ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

—၆-ပဌမအနာထပိဏ္ဍိကသုတ်

၁၀၂၂။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ တေန ခေါ၊ ပန သမယေန၊ ထိုအခါ၌။ အနာထပိဏ္ဍိကော၊ အနာထပိဏ္ဍိကအမည်ရှိသော။ ဂဟပတိံ၊ အိမ်ရှင်သူဌေးသည်။ အာဗာဓိကော၊ အနာရီသည်။ ဒုက္ခိတော၊ ဆင်းရဲဝေဒနာရှိသည်။ ဗာဠဂီလာနော၊ ပြင်းထန်စွာ နာဖျားသည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ အနာထပိဏ္ဍိကော၊ သော။ ဂဟပတိံ၊ သည်။ အညတရံ၊ တဦးသော။ ပုရိသံ၊ ယောက်ျားကို။ “အဓမ္မော ပုရိသ၊ အမောင်ယောက်ျား။ ဟေ၊ လာလော။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ အရှင်သာရိပုတ္တသည်။ (အတ္ထိ၊ ဤ။) တေန၊ ထိုအရပ်သို့။ ဥပသင်္ကမ၊ ချဉ်းကပ်လော့။ ဥပသင်္ကမိတော၊ ချဉ်းကပ်ပြီး၍။ မမ၊ ငါ၏။ ဝစနေန၊ စကားဖြင့်။ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ၊ အရှင်သာရိပုတ္တ၏။ ပါဒေ၊ ခြေတို့ကို။ ‘ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ အနာထပိဏ္ဍိကော၊ သော။ ဂဟပတိံ၊ သည်။ အာဗာဓိကော၊ သည်။ ဒုက္ခိတော၊ သည်။ ဗာဠဂီလာနော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ဤ။) သော၊ ထိုအနာထပိဏ္ဍိကသည်။ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ၊ ဤ။ ပါဒေ၊ ထိုကို။ သိရသ၊ ဦးဖြင့်။ ဝန္တတိတိ၊ ရှိခိုးပါ၏ဟု ဆို၍။ သိရသ၊ ဦးဖြင့်။ ဝန္တ၊ ရှိခိုးလော့။ ‘ဘန္တေ၊ ရား။ သာရ၊ ထောင်းပန်ပါ၏။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ ယေန၊ ၌။ အနာထပိဏ္ဍိကဿ၊ သော။ ဂဟပတိံဿ၊ ဤ။ နိဝေသနံ၊ နေအိမ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ဤ။) တေန၊ ထိုအရပ်သို့။ အနုကမ္ပံ၊ အစဉ်သနားသည်ကို။ ဥပါဒါယ၊ အကြောင်းပြု၍။ ဥပသင်္ကမ တု ကိရာတိ၊ ချဉ်းကပ်တော်မူစေလိုပါသတဲ့ဟု။ ဝေဠု၊ ဤသို့လည်း။ ဝဒေဟိတိ၊ လျှောက်ချေ” ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ ခိုင်းစေပြီ။ (သိစေပြီနှင့် အတူတူပင်။)

သော ပုရိသော၊ ထိုယောက်ျားသည်။ ‘ဝေ ဘန္တေတိ ခေါ၊ ကောင်းပါပြီ အရှင်’ ဟူ၍။ အနာထပိဏ္ဍိကဿ၊ သော။ ဂဟပတိံဿ၊ ဤ (စကားကို) ပဋိသုတော၊ ရှေးရှုနာယူ၍။ ပ။ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ၊ ကို။ “အနာထပိဏ္ဍိကော။ ပ။ ဥပါဒါယာတိ၊ ဥပါဒါယ” ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ တုဏှိဘာပေန၊ ဆိတ်ဆိတ် နေခြင်းဖြင့်။ အဝိဝါသေသိ ခေါ၊ လက်ခံထော်မူလိုက်ပြီ။

အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ ပုဗ္ဗဏှသမယံ၊ နံနက်အခါ၌။ နိဝါသေတော၊ သင်းပိုင်ကို ပြင်ဝတ်၍။ ပတ္တစိဝရံ၊ သပိတ်သင်္ကန်းကို။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ အာယသ္မတာ အာနန္တေန၊ အရှင် အာနန္ဒာ ဟူသော။ ပစ္စာသမဏေန၊ နောက်ပါ ရဟန်းနှင့်အတူ။ ပ။ နိသိဝိ၊ ထိုင်ပြီ။ နိသဇ္ဇံ၊

ခေါ၊ ထိုင်ပြီး၍။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ အနာထပိဏ္ဍိကံ ဂဟပတိံ၊ ကို။ “ဂဟပတိံ အိမ်ရှင် သူဌေး ဒကာ။ တေ၊ သင်သည်။ ခမနိယံ ကစိံ၊ ဆင်းရဲ ဝေဒနာတို့ကို သည်းခံနိုင်၏ လော။ ယာပနိယံ ကစိံ၊ ဣရိယာပုထ်တို့ကို ဖြစ်စေနိုင်၏လော။ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ၊ ဆင်းရဲဝေဒနာ တို့သည်။ ပဋိက္ခမန္တိ ကစိံ၊ နောက်ဆုတ်ကုန်၏လော။ နော အဘိက္ခမန္တိ၊ ရွှေမတိုးပဲ ရှိကုန်၏ လော။ အာသာနံ၊ ထိုဆင်းရဲဝေဒနာတို့၏။ ပဋိက္ခမော၊ နောက်ဆုတ်ခြင်းကို။ ပညာယတိံ၊ သိအပ်၏လော။ နော အဘိက္ခမော၊ ရွှေမတိုးခြင်းကို။ ပညာယတိတိံ၊ သိအပ်၏လော” ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ မေ၊ တပည့်တော်သည်။ န ခမနိယံ၊ ဆင်းရဲ ဝေဒနာတို့ကို သည်းမခံနိုင်ပါ။ န ယာပနိယံ၊ ဣရိယာပုထ်တို့ကို မဖြစ်စေနိုင်ပါ။ မေ၊ တပည့် တော်၏။ ဗာဠာ၊ ပြင်းထန်ကြီးမားကုန်သော။ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည်။ အဘိက္ခမန္တိ၊ ရွှေသို့တိုးကုန်၏။ နော ပဋိက္ခမန္တိ၊ နောက်သို့ မဆုတ်ကုန်။ အာသာနံ၊ ထိုဆင်းရဲဝေဒနာ တို့၏။ အဘိက္ခမော၊ ရွှေသို့ တိုးခြင်းကို။ ပညာယတိံ၊ သိအပ်ပါ၏။ နော ပဋိက္ခမော၊ နောက်သို့ မဆုတ်ခြင်းကို။ ပညာယတိံ၊ သိအပ်ပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ အနာထပိဏ္ဍိက လျှောက်၏။

ဂဟပတိံ အိမ်ရှင်သူဌေးဒကာ။ ယထာဂ္ဂပေန ခေါ၊ အကြင်သို့ သဘောရှိသော။ ဗုဒ္ဓေ အပ္ပသာ ဒေန၊ ဘုရား၌ မကြည်ညိုခြင်းနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော။ အဿုတဝါ၊ (အာဂမ အဓိဂမ) သုတမရှိသော။ ပုထုဇ္ဇေနာ၊ ပုထုဇဉ်သည်။ ကာယဿ၊ ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်ခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ပျက်ခြင်းတည်းဟူသော။ မရဏာ၊ သေခြင်းမှ။ ပရံ၊ အထက်၌။ အပါယံ၊ ချမ်းသာကင်းသော။ ဒုဂ္ဂတိံ ၊ ဆင်းရဲ၏လည်းလျောင်းရာ ဖြစ်သော။ ဝါ၊ မကောင်းမှု ပြုသူတို့၏ လားရောက်ရာဖြစ် သော။ ဝိနိပါတံ၊ အလိုအာသာကင်းလျက် ဖရိုဖရဲ ကျရောက်ရာ ဖြစ်သော။ နိရယံ၊ ငရဲသို့။

ဥပပဇ္ဇတိ၊ ကပ်ရောက်၏။ တေ၊ သင်၏ (သန္တာန်၌) တထာဂ္ဂပေါ၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော။ ဗုဒ္ဓေ အပ္ပသာဒေါ၊ ဘုရား၌ မကြည်ညိုခြင်းသည်။ နတ္ထိံ၊ မရှိ။ ဂဟပတိံ အိမ်ရှင်ဒကာ။ တေ၊ သင်၏ (သန္တာန်၌) “ဣတိပိ သော ဘဂဝါ ။ပ။ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ၊ ဘဂဝါ” ဟူ၍။ ဗုဒ္ဓေ၊ ဘုရား၌။ အဝေစ္စပ္ပ သာဒေါ၊ သက်ဝင်၍ ကြည်ညိုခြင်းသည်။ အတ္ထိံ စ ခေါ၊ ရှိသည်သာလျှင်တည်း။ တဉ္စ ပန ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒံ၊ ထိုဘုရား၌ သက်ဝင်၍ ကြည်ညိုခြင်းကို။ အတ္တနိ၊ မိမိ(သန္တာန်၌) သမနုပဿတော၊ အဖန်ဖန် ရှုဆင်ခြင်သော။ တေ၊ သင်၏။ ဝေဒနာ၊ ဆင်းရဲဝေဒနာသည်။ ဌာနသော၊ တခဏခြင်း အားဖြင့်။ (ချက်ခြင်းဟူလို)။ ပဋိပ္ပဿမ္မေယျ၊ ငြိမ်းအေးပျောက်ကင်းရာ၏။

(ဓမ္မေ၊ သံဃေ ဝါကျတို့၌လည်း ဤနည်းပေး။)

ဂဟပတိံ၊ ကာ။ ယထာဂ္ဂပေန ခေါ၊ သော။ ဒုဿိလျေန၊ သီလမရှိသူ၏အဖြစ် အကုသိုလ် စေတနာနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော။ပ။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ၎်။ တေ၊ သင်၏(သန္တာန်၌) တထာဂ္ဂပံ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ ဒုဿိလျံ၊ သီလမရှိသူ၏အဖြစ် အကုသိုလ်စေတနာသည်။ နတ္ထိံ၊ မရှိ။ ဂဟပတိံ၊ ကာ။ တေ၊ ၌။ အရိယကန္တာနိ၊ အရိယာတို့သည် နှစ်သက်အပ်ကုန်သော။ပ။ သမာဓိသံဝတ္တနိကနိ၊ သမာဓိ ၂-ပါးကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော။ သီလာနိ၊ သီလတို့သည်။ အတ္ထိံ စ ခေါ၊ ရှိကုန်သည်သာ တည်း။ အရိယကန္တာနိ၊ ကုန်သော။ တာနိံ စ ပန သီလာနိ၊ ထိုသီလတို့ကို။ အတ္တနိ၊ ၌။ သမ- နုပဿတော၊ သော။ ဝတေ၊ သင်၏။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဌာနသော၊ အားဖြင့်။ ပဋိပ္ပဿမ္မေယျ၊ ရာ၏။

ဂဟပတိံ၊ ကာ။ ယထာဂ္ဂပေန ခေါ၊ သော။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ ဖောက်ပြန်ဖျားယှင်း (ကိလေသာ တို့မှ ထွက်မြောက်ခြင်းမရှိ) သော အမြင်နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သော။ အဿုတဝါ၊ သော။

ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ ကာယဿ၊ ၎င်း။ ဘေဒါ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ သော။ မုရုကာ၊ မှ။ ပရံ၊ ဌ။ အပါယံ၊ သော။ ဒုဂ္ဂတိံ၊ သော။ ဝိနိပါတံ၊ သော။ နိရယံ၊ ဌ။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ တေ၊ သင်၏ (သန္တာန်ဌ)။ တထာဂ္ဂပါ၊ သော။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ တေ၊ သင်၏ (သန္တာန်ဌ)။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်လှစွာ (ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်) သော အမြင်သည်။ အတ္ထိ စ ခေါ၊ တည်း။ စာဉ္စ ပန သမ္မာဒိဋ္ဌိံ၊ ကိ။ အတ္တနိ၊ ဌ။ သမနုပဿတော၊ သော။ (တေ၊ သင်၏။) ဝေဒနာ၊ သည်။ ဌာနသော၊ အားဖြင့်။ ပဋိပ္ပဿမ္ပေယျ၊ ရု၏။

☺ ☺ (မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ သမ္မာသင်္ကပ္ပ အစ မိစ္ဆာဝိမုတ္တိ သမ္မာဝိမုတ္တိ အဆုံး ၉-ဝါကျတို့ကိုလည်း နည်းမှီး၍ သမ္မန်လေ။ မိစ္ဆာကို မှားသော သမ္မာကို မှန်သောဟု အထူးပြု၍ ပေးရသည်သာ ထူး၏။) ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်သာရိပုတြာက မိန့်တော်မူ၏။

အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ အနာထပိဏ္ဍိကဿ၊ သော။ ဂဟပတိဿ၊ ၎င်း။ ဝေဒနာ၊ ဆင်းရဲ ဝေဒနာတို့သည်။ ဌာနသော၊ တခဏခြင်းအားဖြင့်။ ပဋိပ္ပဿမ္ပိ သု၊ ငြိမ်းပျောက်ကုန်ပြီ။ အထ ခေါ၊ ဌ။ အနာထပိဏ္ဍိကော၊ သော။ ဂဟပတိ၊ သည်။ အာယသ္မန္တ သာရိပုတ္တံ၊ အရှင် သာရိပုတြာကို၎င်း။ အာယယသ္မန္တ အာနန္တံ၊ အရှင် အာနန္ဒာကို၎င်း။ သကေနေဝထာလိပါကေန၊ မိမိသို့ ချက်ထားအပ်သော ထမင်းအိုးမှ ဆွမ်းဖြင့်။ ပရိဝိသိ၊ လုပ်ကျွေးပြီ။ အထ ခေါ၊ ဌ။ အနာထပိဏ္ဍိကော၊ သော။ ဂဟပတိ၊ သည်။ အာယသ္မန္တ သာရိပုတ္တံ၊ အရှင်သာရိပုတြာကို။ ဘုတ္တာဝိံ၊ ဆွမ်းစားပြီးသည်ကို။ ဩနိတပတ္တပါဏိံ၊ သပိတ်မှ ဖဲအပ်ပြီးသော လက်ရှိတော်မူ သည်ကို။ (ဥ တွာ၊ သိ၍။) အညတရံ၊ တခုသော။ နိစာသနံ၊ နိမ့်သော နေရာကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဧကမန္တံ၊ တခုသော အရပ်အဘို့၌။ နိသီဒိ၊ ထိုင်ပြီ။ ဧကမန္တံ၊ ဌ။ နိလိန္တံ ခေါ၊ ထိုင်နေသော။ အနာထပိဏ္ဍိကံ၊ သော။ ဂဟပတိံ၊ ကိ။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်—

“ယဿ၊ အကြင်သူ၏။ တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရား၌။ အစလာ၊ မတုန်မလှုပ်။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတာ၊ ကောင်းစွာတည်သော။ သဒ္ဓါ၊ (မဂ္ဂါဂတ=မဂ်အားဖြင့်ရောက်သော) သဒ္ဓါသည်၎င်း။ ယဿ၊ အကြင်သူ၏။ အရိယကန္တံ၊ အရိယာတို့သည် နှစ်သက်အပ်သော။ ပသံသိတံ၊ အရိယာတို့သည် ချီးမွမ်းအပ်သော။ ကလျာဏံ၊ ကောင်းသော။ သီလဉ္စ၊ (ဘဝန္တရေပိ အပ္ပဟိန = ဘဝတပါး၌သော်လည်း မယုတ်လျော့သော) ငါးပါးသီလ သည်၎င်း။

၁။ မိစ္ဆာဉာဏေနာတိ မိစ္ဆာပစ္စဝေက္ခဏေန။ ဌ။
 နိယျာနိကန္တိ ပဝတ္တံ ဉာဏပဋိရူပကံ ပကတိပုရိသန္တရဇာနနာဒိမိစ္ဆာဉာဏံ၊ တံပန အနိယျာနိကံ “နိယျာ-
 နိက”န္တိ ပစ္စဝေက္ခဏဝေနေ ပဝတ္တေယျာတိ အာဟ “မိစ္ဆာပစ္စဝေက္ခဏေနာ”တိ။ ဌ။
 မိစ္ဆာဉာဏေန၊ မှားသောဉာဏ်နှင့်။ ဟုပေး၊ ၎င်းဉာဏ်မှာ ဉာဏ်စစ်မဟုတ်၊ ပကတိ၊ ပုရိသ၊ အတ္တစသည်ကို ကြံစည်သိမြင်တတ်သော ဉာဏ်မှား ဉာဏ်တုတည်း။ ဆင်းရဲမှလွတ်ကြောင်းမဟုတ်သည်ကို လွတ်ကြောင်းဟု ကြံစည်သောအားဖြင့် ဖြစ်သည် ဟူလို။
 မိစ္ဆာဝိမုတ္တိယာတိ အနိယျာနိကဝိမုတ္တိယာ။ ဌ။
 ဂုဏဝိယုတ္တဿ အတ္တနော သကတ္တနိ အဝဋ္ဌာနသင်္ခါတာ ဝိမုတ္တိ မိစ္ဆာဝိမုတ္တိ။ ဌ။
 မိစ္ဆာဝိမုတ္တိယာ၊ မှားသောလွတ်မြောက်ခြင်းနှင့် ဟုပေး။ မှားသောလွတ်မြောက်ခြင်းဟူသည် ဝဋ္ဌဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ကြောင်းမဟုတ်သော ဂုဏ်ကင်းသော အတ္တ၏ မိမိ၌တည်ခြင်းဟူသော လွတ်မြောက်ခြင်းပင်တည်း။

ယဿ၊ အကြင်သူ၏။ သံဗော၊ သံဃာ၌။ ပသာဒေါ၊ ကြည်ညိုခြင်းသည်၎င်း။ ဥဇုဘူတံ၊
 ပြောင့်မတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ပြောင့်မတ်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သော။ ဒဿနဉ္စ၊
 သစ္စာ ၄-ပါး တရားကို သိမြင်တတ်သော မဂ်ဉာဏ်သည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တံ၊ ထိုသူကို။
 အဒလိဒ္ဓေါတိ၊ လူဆင်းရဲမဟုတ် (လူချမ်းသာ) ဟူ၍။ အာဟု၊ ဆိုကုန်ပြီ။ တဿ၊
 ထိုသူ၏။ ဇီဝိတံ၊ အသက်ရှည်ခြင်းကိုလည်း။ အမောဿံ၊ အချည်းနှီးမဟုတ် (အကျိုးရှိ၏)
 ဟူ၍။ (အာဟု၊ ဆိုကုန်ပြီ။)

တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ မေဓာဝီ၊ ပညာရှိသည်။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ ဘုရားရှင်တို့၏။ သာသနံ၊ အဆုံး
 အမတော်ကို။ သရံ၊ အောက်မေ့လျက်။ သဒ္ဓဉ္စ၊ သဒ္ဓါတရားကို၎င်း။ သီလဉ္စ၊ သီလကို၎င်း။
 ပသာဒံ၊ သံဃာ၌ ကြည်ညိုခြင်းကို၎င်း။ ဓမ္မဒဿနဉ္စ၊ သစ္စာ ၄-ပါးတရားကို မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်
 သိမြင်ခြင်းကို၎င်း။ အနုယုဉ္စေတတိ၊ အဖန်ဖန် အားထုတ်ရာ၏” ဟူကုန်သော—

ဣမာဟိ ဂါထာဟိ၊ ဤဂါထာတို့ဖြင့်။ အနုမောဒိ၊ အနုမောဒနာပြုပြီ။

အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ အနာထပိဏ္ဍိကံ၊ သော။ ဂဟပတိံ၊ ကို။
 ဣမာဟိ ဂါထာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အနုမောဒိတော၊ အနုမောဒနာပြုပြီး၍။ အာသနာ၊ နေရာမှ။ ဥဋ္ဌာယ၊
 ထ၍။ ပဏ္ဍာမိ၊ ဖဲကြပြီ။

☞ အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ ပ။ နိသိဒိ၊ ထိုင်ပြီ။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္နံ ခေါ၊
 သော။ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ၊ ကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ “အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ တံ၊ သင်သည်။ ဟန္တ၊
 ယခု။ ဒိဝါဒိဝဿ၊ နေပူကျကျ မှန်းတည့်ချိန်၌။ ကုတော၊ ဘယ်အရပ်မှ။ အာဂစ္ဆသိန္နတိ၊ လာခဲ့
 သနည်း” ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အာယသ္မတာ သာရိ-
 ပုတ္တော၊ အရှင်သာရိပုတြာသည်။ အနာထပိဏ္ဍိကော ဂဟပတိ၊ အနာထပိဏ္ဍိ အိမ်ရှင်သူဌေးကို။
 ဣမိနာ စ ဣမိနာ စ၊ သြဝါဒေန၊ ဤမည် ဤမည်သော အဆုံးအမသြဝါဒဖြင့်။ သြဝဒိတော၊ ဆုံးမ
 တော်မူအပ်ပြီ။ (တတော အာဂစ္ဆာမိ။) ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်အာနန္ဒာက လျှောက်၏။ အာနန္ဒ၊
 အာနန္ဒာ။ ယတြ ဟိ နာမ (ယော နာမ)၊ အကြင် သာရိပုတြာ မည်သည်။ စတ္တာရိ၊ ၄-ပါးကုန်
 သော။ သောတာပတ္တိယင်္ဂါနိ၊ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏ သိကြောင်း အင်္ဂါတို့ကို။ ဒသဟိ၊ ၁၀-မျိုး
 ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ (သမ္မာဒိဋ္ဌိ စသော) အပြားတို့ဖြင့်။ ဝိဘဇိဿတိ နာမ၊ တောန်နိုင်
 ဘိ၏။ သော သာရိပုတ္တော၊ ထို သာရိပုတြာသည်။ ပဏ္ဍိတော၊ ပညာရှိပေ၏။ အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။
 သော သာရိပုတ္တော၊ သည်။ မဟာပညော၊ ကြီးသော ပညာရှိပေ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ဒုတိယအနာထပိဏ္ဍိကသုတ်

☞ ၁၀၂၃။ (ဤသုတ်၌ “သာဝတ္ထိနိဒါနံ မှ စ၍ နော ပဋိက္ကမောတိ” အထိ ရွှေသုတ်နှင့် တူ၏။
 အရှင်အာနန္ဒာတပါးတည်း ကြွသည်သာ ထူး၏။)

ဂဟပတိ၊ အိမ်ရှင်အကော။ စတူဟိ ခေါ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တရားတို့နှင့်။ သမန္တာ-
 ဂတဿ၊ ပြည့်စုံသော။ အဿုတဝတော၊ (အာဂမ အဓိဂမ) သုတမရှိသော။ ပုထုဇုနဿ၊ ပုထုဇု၏။

၁။ သံ-နိ ၁- တပိဒ် ၂၆၀-အလိဒ္ဓသုတ်၌လည်း ရေးခဲ့ပြီ။

ဥတ္တာသော၊ ထိတ်လန့်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဆမ္ဘိတတ္ထံ၊ ကိုယ်ခက်တုရော်ရှိသည့်၏ အဖြစ်
 သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ သမ္မုရာယိကံ၊ တမလွန်လျှင် အကြောင်းရှိသော။ မရဏဘယံ၊ သေခြင်း၌
 ကြောက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ကတမေဟိ စတူဟိ၊ အဘယ် ၄-ပါးတို့နှင့်နည်း။ ဂဟဂတိ၊
 ကာ။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ အဿတဝါ၊ ပရိယတ်မဂ်ဖိုလ် သုတမရှိသော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။
 ဗုဒ္ဓေ၊ ဘုရား၌။ အပ္ပသာဒေန၊ မကြည်ညိုခြင်းနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။
 တဉ္စ ပန ဗုဒ္ဓေ အပ္ပသာဒံ၊ ထိုဘုရား၌ မကြည်ညိုခြင်းကို။ အတ္တနိ၊ မိမိ၌။ သမနုပဿတော၊
 အဖန်ဖန်ရှုမြင်သော။ အဿ၊ ထိုပုထုဇဉ်၏။ ဥတ္တာသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဆမ္ဘိတတ္ထံ၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ သမ္မုရာယိကံ၊ သော။ မရဏဘယံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

(ဓမ္မေ သံဃေ၊ ဒုဿိလျေန-တို့၌လည်း နည်းမှီး၍ ပေးလေ၊ ဣမေဟိ ခေါ် စသော နိဂုံးလည်း
 နိဒါန်းအတိုင်း ပေး။)

ဂဟပတိ၊ ကာ။ စတူဟိ ခေါ်၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတဿ၊ သော။ သုတ-
 ဝတော၊ ပရိယတ်မဂ်ဖိုလ် သုတရှိသော။ အရိယသာဝကဿ၊ အရိယာဖြစ်သော တပည့်၏။
 ဥတ္တာသော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဆမ္ဘိတတ္ထံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ သမ္မုရာယိကံ၊
 သော။ မရဏဘယံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကတမေဟိ စတူဟိ၊ အဘယ် ၄-ပါးတို့နှင့်နည်း။
 ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဣဓ၊ ဤသာသနာ၌။ သုတဝါ၊ ပရိယတ်မဂ်ဖိုလ် သုတရှိသော။ အရိယသာဝ-
 ကော၊ သည်။ “ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ။ပ။ ဘဂဝါတိ၊ ဘဂဝါ” ဟူ၍။ ဗုဒ္ဓေ၊ ၌။ အဝေစ္စပ္ပ-
 သာဒေန၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တဉ္စ ပန ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒံ၊ ထိုဘုရား၌
 သက်ဝင်၍ ကြည်ညိုခြင်းကို။ အတ္တနိ၊ ၌။ သမနုပဿတော၊ သော။ အဿ၊ ထိုအရိယာတပည့်၏။
 ဥတ္တာသော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဆမ္ဘိတတ္ထံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ သမ္မုရာယိကံ၊
 သော။ မရဏဘယံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။

☞ (ဓမ္မေ သံဃေ၊ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ ဝါကျတို့၌လည်း နည်းမှီး၍ သမ္ပန်။) ဣတိ၊ ဤသို့
 အရှင်အာနန္ဒာက မိန့်တော်မူ၏။

ဘန္တေ အာနန္ဒ၊ အရှင်ဘုရားအာနန္ဒာ။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ န ဘာယာမိ၊ မကြောက်ပါ။
 အဟံ၊ သည်။ ကိ ဘာယိဿာမိ၊ အဘယ်မှာ ကြောက်ပါအံ့နည်း။ ဘန္တေ၊ အရှင်(အာနန္ဒာ)။
 အဟံ ဟိ၊ တပည့်တော်သည်။ပ။ ဗုဒ္ဓေ၊ ဘုရား၌။ပ။ ဓမ္မေ၊ တရား၌။ပ။ သံဃေ၊ သံဃာ၌။
 အဝေစ္စပ္ပသာဒေန၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သည်။ ဟောမိ၊ ဖြစ်၏။ ဘန္တေ၊ အရှင်(အာနန္ဒာ)။
 ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဂိဟိသာမိစိကာနိ၊ လူတို့အား လျှောက်ပတ်ကုန်သော။ (ဂိဟိ-
 သာမိစိကာနိတိ ဂိဟိနံ အနုစ္စဝိကာနိ။ ဋ္ဌ။) ယာနိ စ ဣမာနိ သိက္ခာပဒါနိ၊ အကြင်သိက္ခာပုဒ်

၁။ သမ္မုရာယိကံ မရဏဘယန္တိ သမ္မုရာယဟေတုကံ မရဏဘယံ။ ဋ္ဌ။
 ယထာကမ္ပံ သမ္ပုရေတဗ္ဗတော သမ္မုရာယာ၊ ယေဘဝေါ၊ သမ္မုရာယဟေတုကံ သမ္မုရာယိကံ၊ မရဏဘယံ။ ဋီ။
 သမ္ပုရေတဗ္ဗောတိ သမ္မုရာယော၊ သမ္မုရာယော တေဿ အတ္တိတိ သမ္မုရာယိကံ။ ယော၊ အကြင်တမလွန်
 ဘဝသည်။ သမ္ပုရေတဗ္ဗော၊ ရောက်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သော၊ သည်။ သမ္မုရာယော၊ မည်၏။ တေဿ၊
 ဤသေရမှာကြောက်ခြင်းအား။ သမ္မုရာယော၊ တမလွန်ဘဝ (ဟူသော အကြောင်း) သည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ သမ္မုရာယိကံ၊ မည်၏။ အပါယ် ၄-ပါးတည်းဟူသော တမလွန်ဘဝ အကြောင်းရှိသော သေရမှာ
 ကြောက်ခြင်း ဟူလိ။

တို့ကို။ ဒေသိတာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ တေသံ၊ ထိုသိက္ခာပုဒ် တို့တွင်။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော သိက္ခာပုဒ်ကို။ အတ္တနိ၊ မိမိ၌။ ခဏ္ဍံ၊ ကျိုးသည်ကို။ န သမန္တ- ပဿာမိ၊ မမြင်ပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့ အနာထပိဏ်က လျှောက်၏။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ တေ၊ သင်၏။ လာဘာ၊ လာဘ်တို့တည်း။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ တေ၊ ၏။ သုလဒ္ဓံ၊ ကောင်းစွာလှလှ ရအပ်သော လာဘ်တည်း။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ တယာ၊ သင်သည်။ သောတာပတ္တိပလံ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို။ ဗျာကတံ၊ ပြောကြားအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်အာနန္ဒာက မိန့်တော်မူ၏။

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဂ-ပဌမဘယဝေရူပသန္တသုတ်

၁၀၂၄။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ကေမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္နံ ခေါ၊ ထိုင်နေသော။ အနာထပိဏ်ကံ၊ သော။ ဂဟပတိ၊ ကိ။ ဘဂဝါ၊ သည်—ဂဟပတိ၊ အိမ်ရှင်ဒကာ။ ယတော ခေါ အရိယသာဝ- ကဿ၊ အကြင်အရိယာဖြစ်သောတပည့်၏။ ပဉ္စ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ ဘယာနိ၊ ဘေးတို့သည်။ ဝေရာနိ၊ ရန်တို့သည်။ ဝူပသန္တာနိ စ၊ ငြိမ်းအေးကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ (ယော အရိယသာဝကော၊ သည်။) စတုဟိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ သောတာပတ္တိယဂေဟိ စ၊ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်၏ (သောတာပန်-ဟု) သိကြောင်း အင်္ဂါတို့နှင့်လည်း။ သမန္တာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ ဝေဘတိ၊ ၏။ အဿ၊ ထိုအရိယာတပည့်သည်။ အရိယော၊ မှန်ကန်သော။ ဉာယော စ၊ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟူသော)အကြောင်းကိုလည်း။ ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ သုဒ္ဓိဋ္ဌော၊ ကောင်းစွာ မြင်အပ်သည်။ သုပ္ပုဋ္ဌိဝိဒ္ဓော၊ ထိုးထွင်း၍သိအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုအရိယာတပည့် သည်။ အာကခံမာနော၊ ဖြေလိုသည်ရှိသော်။ အတ္တနာဝ၊ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ် ကို။ “ခိဏနိရယော၊ ကုန်ပြီးသောငရဲရှိသူသည်။ ခိဏတိရစ္ဆာနယောနိ၊ ကုန်ပြီးသောတိရစ္ဆာန်မျိုး ရှိသူသည်။ ခိဏပေတ္တိဝိသယော၊ ကုန်ပြီးသော ပြိတ္တာတို့၏နေရာရှိသူသည်။ ခိဏာပါယဒုဂ္ဂတိ- ဝိနိပါတော၊ ကုန်ပြီးသော အပါယ်ဒုဂ္ဂတိကျခြင်းရှိသူသည်။ အမိ၊ ဖြစ်၏။ အဟံ၊ ငါသည်။ အဝိနိ- ပါတဓမ္မော၊ အပါယ်၌ကျခြင်းသဘောမရှိသော။ နိယတော၊ မဂ္ဂဓမ္မနိယာမအားဖြင့်မြဲသော။ သမ္မောဓိပရာယဏော၊ အထက်မဂ် ၃-ပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန်သည်။ အသ္မိတိ၊ ဖြစ်၏”ဟူ၍။ ဗျာကဓေယျ၊ ဖြေဆိုရာ၏။

ပဉ္စ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ ကတမာနိ ဘယာနိ၊ အဘယ်ဘေးတို့သည်။ ကတမာနိ ဝေရာနိ၊ အဘယ်ရန်တို့သည်။ ဝူပသန္တာနိ၊ ငြိမ်းအေးကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သနည်း။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ ပါဏာတိပါတိ၊ သူ့အသက်ကိုသတ်လေ့ရှိသူသည်။ ပါဏာတိပါတပုစ္စယာ၊ သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ (ပါဏာတိပါတိ၊ သူ့အသက်ကိုလျှင်စွာချလေ့ရှိသူသည်။ ပါဏာတိပါတပုစ္စယာ၊ သူ့အသက်ကို လျှင်စွာချခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်-ဟု သဒ္ဓတ္တ သော်လည်းပေး။) ဒိဋ္ဌဓမ္မိကမ္မိ၊ မျက်မှောက်၌လည်းဖြစ်သော။ ယံ ဘယံ၊ အကြင်ဘေးကို။ ယံ ဝေရံ၊ အကြင်ရန်ကို။ ပသဝတိ၊ ပွားစေ၏။ (ပွား၏ဟူလို။) သမ္မုဗ္ဗယိကမ္မိ၊ တမလွန်၌လည်း ဖြစ်သော။ ယံ ဘယံ၊ ကိ။ ယံ ဝေရံ၊ ကိ။ ပသဝတိ၊ ၏။ ဝေဓာသိကမ္မိ၊ စိတ်၌လည်းဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲကို။ ဒေါမနဿံ၊ စိတ်နှလုံးမသာယာခြင်းကို။ ပဋိသံဝေဒိယတိ၊ ခံစားရ၏။ ပါဏာတိ- ပါတာ၊ သူ့အသက်ကိုသတ်ခြင်းမှ။ ပဋိဝိရတဿ၊ ရှောင်ကြဉ်သောသူ၏။ ဝေံ၊ ဤသို့ မျက်မှောက် တမလွန်၌ဖြစ်သော။ တံ ဘယံ၊ ထိုဘေးသည်။ တံ ဝေရံ၊ ထိုရန်သည်။ ဝူပသန္တံ၊ ငြိမ်းအေးသည်။

ဟောတိ၊ ဇီ။ (အဒိန္နာဒါယံ၊ အရှင်သည် ကိုယ်နှုတ်ဖြင့်မပေးအပ်သော သူ့ဥစ္စာကို ခိုးယူသေ့ ရှိသူ သည်။ပ။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရိ၊ ဝတ္ထုကာမတို့၌ ယုတ်မာစွာ ကျင့်လေ့ရှိသူသည်။ပ။ မုသာဝါဒီ၊ မဟုတ်မမှန်သောစကားကို ပြောဆိုလေ့ရှိသူသည်။ပ။ သုရာမေရယမဇ္ဇပုမာဒဋ္ဌာယံ၊ မေ့လျော့ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော သေရည်သေရက်ကို သောက်လေ့ရှိသူသည်။ သုရာမေရယမဇ္ဇပုမာဒဋ္ဌာနုပုစ္စယာ၊ မေ့လျော့ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော သေရည်သေရက်ကို သောက်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဒိဋ္ဌမ္မိကမ္ပိ၊ သော။ ယံ ဘယံ၊ ကိ။ ယံ ဝေရံ၊ ကိ။ ပသဝတိ၊ ပါးစေ၏။ စေတသိကမ္ပိ၊ စိတ်၌လည်းဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲကို။ ဒေါမနဿံ၊ စိတ်နှလုံးမသာယာခြင်းကို။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစားရ၏။ သုရာမေရယမဇ္ဇပုမာဒဋ္ဌာနာ၊ မေ့လျော့ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော သေရည်သေရက်ကိုသောက်ခြင်းမှ။ ပဋိဝိရတဿ၊ ရှောင်ကြဉ်သောသူ၏။ ဝေံ၊ ဤသို့ မျက်မှောက်တမလွန်၌ဖြစ်သော။ တံ ဘယံ၊ ထိုဘေးသည်။ တံ ဝေရံ၊ ထိုရန်သည်။ ဝုပသန္တိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဇီ။ ပဉ္စ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ ဣမာနိ ဘယာနိ၊ ဤဘေးတို့သည်။ ဣမာနိ ဝေရာနိ၊ ဤရန်တို့သည်။ ဝုပသန္တာနိ၊ ငြိမ်းအေးကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

စတူဟိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ကတမေဟိ သောတာပတ္တိယင်္ဂေဟိ၊ အဘယ်သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏ (သောတာပန် ဟု) သိကြောင်းအင်္ဂါတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ (အကြွင်း ပေးခဲ့လှပြီ။)

အဿ၊ ထိုအရိယာသာဝကသည်။ အရိယော၊ မှန်ကန်သော။ ကတမော စ ဉာယော၊ အဘယ် အကြောင်းကိုလည်း။ ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ သုဒ္ဓိဋ္ဌော၊ ကောင်းစွာမြင်အပ်သည်။ သုပ္ပုဋိဝိဒ္ဓေါ၊ ကေရင်းစွာထိုးထွင်း၍ သိအပ်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဂဟပတိ၊ ကာ။ ဣ၊ ဤသာသနာ၌။ အရိယသာဝကော၊ အရိယာသာဝကသည်။ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ (သမ္ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ယဒိဒံ အနက်မဲ့)။ပ။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ကေဝလဿ၊ ချမ်းသာမဘက် ဒုက္ခသက်သက်သော။ တေဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ဤဆင်းရဲအစု၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အဝိဇ္ဇာယတေတ၊ အဝိဇ္ဇာ၏သာလျှင်။ အသေသဝိရာဂနိရောဓော၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် အကြွင်းမရှိ ပယ်သတ်၍ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ သင်္ခါရနိရောဓော၊ သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဇီ)။ပ။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ကေဝလဿ၊ သော။ တေဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ဇီ။ နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဇီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣမသ္မိံ ၊ ဤအကြောင်း တရားသည်။ သတိ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ ဣဒံ၊ ဤအကျိုးသည်။ ဟောတိ၊ ဇီ။ ဣမဿ၊ ဤအကြောင်း တရား၏။ ဥပ္ပါဒါ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဣဒံ၊ ဤအကျိုးသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣမသ္မိံ ၊ ဤအကြောင်းတရားသည်။ အသတိ၊ မဖြစ်လတ်သော်။ ဣဒံ၊ ဤအကျိုးသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣမဿ၊ ဤအကြောင်းတရား၏။ နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဣဒံ၊ ဤအကျိုး သည်။ နိဂုဇ္ဈတိတိ၊ ချုပ်၏”ဟူသော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒညေဝ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုသာလျှင်။ သာဓုကံ၊ ကောင်းစွာ။ ယောနိသော၊ သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့်။ မနသိကရောတိ၊ နှလုံးသွင်း၏။ အဿ၊ ထိုအရိယာသာဝကသည်။ အရိယော၊ သော။ အယံ ဉာယော၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟူသော အကြောင်းကို။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ သုဒ္ဓိဋ္ဌော၊ သည်။ သုပ္ပုဋိဝိဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဇီ။

(ယတော ခေါ စသော နိဂုံးဝါကျလည်း နိဒါန်းဝါကျအတိုင်းပင် ပေးလေ။ ဣမာနိ၊ ဣမေဟိ၊ အယံ-ပုဒ်တို့ အထူးပြုရသည်သာ ထူး၏။)

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ဒုတိယဘယဝေဇ္ဇပသန္တသုတ်

၁၀၂၅။ (ဤသုတ်လည်း ရှေးသုတ်နှင့် မထူးပြီ။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-နန္ဒကလိစ္ဆဝိသုတ်

၁၀၂၆။ ဧကံ သမယံ၊ တပါးသောအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဝေသာလိယံ၊ ဝေသာလီပြည်၌။ မဟာဝနေ၊ မဟာဝန်တော်၌။ ကုဋ္ဌာဂါရသာလာယံ၊ အထွဋ်တပ်သောကျောင်း၌။ ဝိဟရတိ၊ ၎င်း။ အထ ခေါ် ၌။ နန္ဒကော၊ နန္ဒကမည်သော။ လိစ္ဆဝိမဟာမတ္တံ၊ လိစ္ဆဝိမင်းတို့၏အမတ်ကြီးသည်။ ယေန၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) တေန၊ သို့။ ဥပသကံမိ၊ ပြီ။ ဥပသကံမိတွာ၊ ၌။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ အဘိဝါဒေတွာ၊ ၌။ ကေမန္တံ၊ ၌။ နိသိဒ္ဓိ၊ ပြီ။ ကေမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္ဒ ခေါ် သော။ နန္ဒကံ၊ နန္ဒကမည်သော။ လိစ္ဆဝိမဟာမတ္တံ၊ လိစ္ဆဝိမင်းတို့၏ အမတ်ကြီးကို။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်—

(စတူဟိ ခေါ် နန္ဒကပ။ သမ္မောဓိပရာယဏော ဝါကျကို ပေးခဲ့လှပြီ။)

နန္ဒဿ၊ နန္ဒက။ စတူဟိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဣမေဟိ စ ပန ဓမ္မေဟိ၊ ဤတရားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ ဒိဗ္ဗေနပိ၊ နတ်၌လည်းဖြစ်သော။ မဒနုသေနပိ၊ လူ၌လည်းဖြစ်သော။ အာယုနာ၊ အသက်ရှည်ခြင်းနှင့်။ သံယုတ္တော၊ ယှဉ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ပ။ ဝဏ္ဏေန၊ အဆင်းလှခြင်းနှင့်။ ပ။ သုခေန၊ ချမ်းသာကြီးခြင်းနှင့်။ ပ။ ယသေန၊ အခြံအရံများခြင်းနှင့်။ ပ။ အာဓိပတေယျေန၊ အစိုးရသည်၏ အဖြစ်နှင့်။ သံယုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ နန္ဒက၊ နန္ဒက။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ တံ ခေါ် ပန၊ ထိုအကျိုးကို။ အညဿ၊ တပါးသော။ သမဏဿ ဝါ၊ ရဟန်း၏ အထံမှသော်၎င်း။ ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ၊ ပုဏ္ဏား၏ အထံမှသော်၎င်း။ သုတွာ၊ ကြား၍။ န ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူသည်မဟုတ်။ အပိ စ၊ စင်စစ်သော်ကား။ မယာ၊ ငါဘုရားသည်။ ယဒေဝ၊ အကြင်အကျိုးကိုသာလျှင်။ သာမံ၊ ကိုယ်တိုင်။ ဉာတံ၊ သိအပ်ပြီ။ သာမံ၊ ကိုယ်တိုင်။ ဒိဋ္ဌံ၊ မြင်အပ်ပြီ။ သာမံ၊ ကိုယ်တိုင်။ ဝိဒိတံ၊ ထင်ရှားသိအပ်ပြီ။ တဒေဝ၊ ထိုအကျိုးကိုသာလျှင်။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဝဒါမိတိ၊ ဟောတော်မူ၏ ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝုဒတ္ထံ၊ မိန့်တော်မူအပ်သည်ရှိသော်။ အညတဓော၊ တယောက်သော။ ပုရိသော၊ ယောက်ျားသည်။ နန္ဒကံ၊ သော။ လိစ္ဆဝိမဟာမတ္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊ အရှင်။ နဟာနကာလောတိ၊ ရေချိုးရန် အချိန်ပါတည်း”ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြောဆိုပြီ။ ဘဏေ၊ အချင်း။ ဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ဗာဟိရေန၊ အပြင်၌ဖြစ်သော။ ဧတေန နဟာနေန၊ ဤရေချိုးခြင်းဖြင့်။ အလံ၊ အကျိုးမရှိ။ ဘဂဝတိ၊ မြတ်စွာဘုရား၌။ ယဒိဒံ ပသာဒေါ၊ အကြင်ကြည်ညိုခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) အဇ္ဈတ္တံ၊ ကိုယ်တောင်း၌။ ဣဒံ နဟာနံ၊ ဤဘုရား၌ ကြည်ညိုခြင်းဟူသော ရေချိုးခြင်းသည်။ အလံ၊ သင့်လျော်သည်။ ဘာဝာတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ နန္ဒက အမတ်ကြီးက ပြောဆို၏။

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

တတိယော၊ ၃-ဝဂ်မြောက်ဖြစ်သော။ သရဏာနိဝဂ္ဂေါ၊ သရဏာနိဝဂ်တည်း။

တဿ၊ ထိုသရဏာနိဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ကား—

မဟာနာမေန၊ မဟာနာမသဒ္ဓါဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ ဒွေ၊ ပဌမ မဟာနာမသုတ်၊ ဒုတိယမဟာနာမသုတ် ၂-သုတ်တို့၎င်း။ ဂေါဓာ စ၊ ဂေါဓာသက္ကသုတ်၎င်း။ ဒုဝေ၊ ၂-သုတ်ကုန်သော။ သရဏာ၊ ပဌမသရဏာနိ သက္ကသုတ်၊ ဒုတိယ သရဏာနိ သက္က သုတ်တို့၎င်း။ ဒုဝေ၊ ကုန်သော။ အနာထပိဏ္ဍိကာ၊ ပဌမ အနာထပိဏ္ဍိကသုတ်၊ ဒုတိယ အနာထပိဏ္ဍိကသုတ်တို့၎င်း။ ဝေရဘယေန စ၊ ဝေရဘယသဒ္ဓါဖြင့်။ (ဝုတ္တာ၊ ကုန်သော။) ဒုဝေ၊ ပဌမဘယဝေဠုပသန္တသုတ်၊ ဒုတိယဘယဝေဠုပသန္တသုတ် ၂-သုတ်တို့၎င်း။ ဒသမော၊ ၁၀-သုတ်မြောက်ဖြစ်သော။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ လိစ္ဆဝိ၊ နန္ဒကလိစ္ဆဝိသုတ် ၎င်းတည်း။ တေန၊ ထို ၁၀-သုတ်အစုရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝဂ္ဂေါ၊ ဝဂ် ယူ၍။ ပဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၄-ပုညာဘိသန္ဓဝဂ်

၁-ပဌမပုညာဘိသန္ဓသုတ်

၁၀၂၇။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ သာဝတ္ထိနိဒါနိးတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ သုခဿ၊ ချမ်းသာ ခြင်း၏။ အာဟာရာ၊ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ပုညာဘိသန္ဓာ၊ ကောင်းမှုတည်းဟူသော အမြဲစီးသည့် မြစ်ကြီးတို့သည်။ ကုသလာဘိသန္ဓာ၊ ကုသိုလ်ဟူသော အမြဲစီးသည့် မြစ်ကြီးတို့ သည်။ ဣမေ စတ္တာရော၊ ဤ ၄-မျိုး တို့တည်း။ ကဏ္ဍမေ စတ္တာရော၊ အဘယ် ၄-မျိုးတို့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမ၊ ဤသာသနာ၌။ အရိယသာဝကော၊ အရိယာသာဝကသည်။ “ဣတိပိ။ ပ။ ဘဂဝါတိ၊ ဘဂဝါ” ဟူ၍။ ဗုဒ္ဓေ၊ ဘုရား၌။ အဝေစ္စပုဿာဒေန၊ သက်ဝင်၍ ကြည်ညိုခြင်းနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ပဌမော၊ ရှေးဦးစွာသော။ သုခဿ၊ ချမ်းသာခြင်း၏။ အာဟာရော၊ အကြောင်းဖြစ်သော။ ပုညာဘိသန္ဓော၊ ကောင်းမှု တည်းဟူသော အမြဲစီးနေသည့် မြစ်ကြီးတည်း။ ကုသလာဘိသန္ဓော၊ ကုသိုလ်တည်းဟူသော အမြဲစီးဆင်းသည့်မြစ်ကြီးတည်း။

၁။ သုခဿာဟာရာတိ သုခဿ ပစ္စယာ။ ငှ။

သုခဿ အာဟာရဏတော အာနယနတော သုခဿာဟာရော။ ငှ။

အာဟာရန္တိ ဇေတပီတိ အာဟာရာ။ ဇေတပီ၊ ဤကုသိုလ်တို့ဖြင့်။ အာဟာရန္တိ၊ (ချမ်းသာကို) ဆွဲဆောင်တတ် ကုန်၏။ ဣတိ၊ ထိုဆွဲဆောင်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်။ အာဟာရာ၊ မည်ကုန်၏။ အကြောင်းဖြစ်သော ကုသိုလ် မြစ်တို့ကို ကောက်။

ပုညာဘိသန္ဓာတိ ပုညနဒီယော။ ငှ။

အဝိစ္စေဒေန နိစ္စပုဝတ္ထိယမာနာနိ ပုညာနိ အဘိသန္ဓနဋ္ဌေန “ပုညာဘိသန္ဓာ”တိ ဝုတ္တာ၊ တေန ပုညနဒီယောတိ အတ္ထော ဝုတ္တာ။ ငှ။

နေစဉ်အမြဲတာဝရ ပြုအပ်သည့် ကုသိုလ်တို့သည် အလျှင်မပြတ်စီးဆင်းနေသည့် မြစ်ကြီးနှင့် တူကုန်၏ ဟူလို သည်။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပုန စပရံ၊ တဖန်ထို့ပြင်လည်း။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ “သ္မာက္ခာတော။ပ။ ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗော ဝိညဟိတိ၊ ဝိညဟိ” ဟူ၍။ ဓမ္မေ၊ တရား၌။ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အယံ၊ ကား။ ဒုတိယော၊ ၂-ခုမြောက်သော။ သုခဿ၊ ၏။ အာဟာဓော၊ သော။ ပုညာဘိသန္ဓော၊ တည်း။ ကုသလာဘိသန္ဓော၊ တည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပုန စပရံ၊ လည်း။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ “သုပ္ပဋိပဇ္ဇော။ပ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာတိ၊ လောကဿ” ဟူ၍။ သံဃော၊ သံဃာ၌။ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အယံ၊ ကား။ တတိယော၊ ၃-ခုမြောက်သော။ပ။ ကုသလာဘိသန္ဓော၊ တည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပုန စပရံ၊ လည်း။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ အခဏ္ဍေဟိ၊ မကျိုးကုန်သော။ပ။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ၊ သမာဓိ ၂-ပါးကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော။ အရိယကန္ဓေဟိ၊ အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နှစ်သက်အပ်ကုန်သော။ သိလေဟိ၊ မဂ်ဖိုလ်နှင့်ယှဉ်သည့် သီလတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အယံ၊ ကား။ စတုတ္ထော၊ ၄-ခုမြောက်သော။ သုခဿ၊ ၏။ အာဟာဓော၊ သော။ ပုညာဘိသန္ဓော၊ တည်း။ ကုသလာဘိသန္ဓော၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သုခဿ၊ ချမ်းသာခြင်း၏။ အာဟာဓာ၊ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ပုညာဘိသန္ဓော၊ ကောင်းမှု တည်းဟူသော အမြဲစီးနေသည့် မြစ်ကြီးတို့သည်။ ကုသလာဘိသန္ဓော၊ ကုသိုလ်တည်းဟူသော အမြဲစီးနေသည့် မြစ်တို့သည်။ ဣမေ ခေါ စတ္တာဓော၊ ဤ ၄-မျိုးတို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ဒုတိယပုညာဘိသန္ဓသုတ်

၁၀၂၈။ (ဤသုတ်၌လည်း တတိယပုညာဘိသန္ဓာအထိ မထူးပြီ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပုန စပရံ၊ လည်း။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ ဝိဂတမလမစ္ဆေရေန၊ ကင်းသော ဝန်တိုခြင်းမစ္ဆေရအညစ်အကြေးရှိသော။ စေတသာ၊ စိတ်ဖြင့်။ မုတ္တစာဂေါ၊ (မငဲ့မကွက်)လွတ်လွတ် စွန့်ကြဲခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ ပယတပါဏိ၊ (အလှူဝတ္ထုကို လှူအံ့သောငှါ အခါခပ်သိမ်း)ဆေးကြော အပ်ပြီးသော လက်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝေါဿဂ္ဂရတော၊ စွန့်လွတ်ခြင်း၌ မွေ့လျော်သည်ဖြစ်၍။ ယာစယောဂေါ၊ သူတပါးတို့တောင်းခြင်းငှါ လျှောက်ပတ်သည်ဖြစ်၍။ ဒါနသဝိဘာဂရတော၊ ပေးကမ်းခြင်း၊ ဝေဘန်ခြင်း၌ မွေ့လျော်သည်ဖြစ်၍။ အဂါရံအဓိ၊ အိမ်၌။ အာဝသတိ၊ နေ၏။ အယံ၊ ကား။ စတုတ္ထော၊ သော။ သုခဿ၊ ၏။ အာဟာဓော၊ သော။ ပုညာဘိသန္ဓော၊ တည်း။ ကုသလာဘိသန္ဓော၊ တည်း။ (ဣမေ ခေါ စသော နိဂုံး အထက်သုတ်အတိုင်း ပေး။)

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-တတိယပုညာဘိသန္ဓသုတ်

၁၀၂၉။ (ဤသုတ်၌လည်း တတိယပုညာဘိသန္ဓာအထိ မထူး။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပုန စပရံ၊ လည်း။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ၊ အဖြစ် အပျက်ကို ထိုးထွင်း၍ သိစွမ်းနိုင်သော။ အရိယာယ၊ စင်ကြယ်သန့်ရှင်းသော။ နိဗ္ဗေဓိကာယ၊

ကိလေသာအစိုင်းအခဲတို့ကို ဖောက်ခွဲနိုင်သော။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ၊ ဒုက္ခကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေတတ်သော။ ပညာယ၊ ဝိပဿနာပညာ၊ မဂ်ပညာနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ ပညာဝါ၊ ပညာရှိသည်။ ဟောတိ၊ နိ။ အဟံ၊ ကား။ စတုတ္ထော၊ သော။ သုဿ၊ နိ။ အာဟာရော၊ သော။ ပုညာဘိသန္ဓော၊ တည်း။ ကုသလာဘိသန္ဓော၊ တည်း။ (ဣမေ ခေါ စသော နိဂုံး ပဌမသုတ်အတိုင်း ပေး။)

တတိယံ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ပဌမဒေဝပဒသုတ်

၁၀၃၀။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဝိသုဒ္ဓါနံ၊ ကိလေသာမစင်ကြယ်ကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ ဝိသုဒ္ဓိယာ၊ ကိလေသာစင်ကြယ်ခြင်းငှါ။ အပရိယောဒါတာနံ၊ ကိလေသာ မပြုစင်ကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ပရိယောဒပနာယ၊ ကိလေသာပြုစင်ခြင်းငှါ။ ဒေဝါနံ၊ ဖလဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်တည်းဟူသော ဝိသုဒ္ဓိနတ်တို့၏။ ဒေဝပဒါနံ၊ ထိုနတ်တို့၏ ပဋိဝေဇာဏ်ဖြင့် နင်းရာ ခြေရာ တို့သည်။ ဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားတည်းဟူသော ဝိသုဒ္ဓိနတ်မင်း၏ ပဋိဝေဇာဏ် ဒေသနာဉာဏ်ဖြင့် နင်းတော်မူရာ ခြေရာတို့သည်။ (ဤအနက်များ၏ မှီရာ ဋ္ဌ၊ ဋီကာကို ရှု။ ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့၏။ ဒေဝပဒါနံ၊ နတ်ခြေရာတို့သည်-ဟု မုချုတ္တသော်လည်း ပေး။) ဣမာနိ စတ္တာရိ၊ ဤ ၄-မျိုး တို့တည်း။

ကတမာနိ စတ္တာရိ၊ အဘယ် ၄-ပါးတို့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ “ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ပ။ ဘဂဝါတိ၊ ဘဂဝါ”ဟူ၍။ ဗုဒ္ဓော၊ ဋ္ဌ။ အဝေစ္စပုဿဒေန၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ နိ။ ဣဒံ၊ ကား။ ပဌမံ၊ သော။ အဝိသုဒ္ဓါနံ၊ ကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဝိသုဒ္ဓိယာ၊ ငှါ။ အပရိယောဒါတာနံ၊ ကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ပရိယောဒပနာယ၊ ငှါ။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ ဒေဝပဒံ၊ နတ်ခြေရာတည်း။ (အကြွင်း ရွှေသုတ်မှီး၍ ပေး။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ပုတိယဒေဝပဒသုတ်

၁၀၃၁။ (ဤသုတ်၌ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ အထိ ပေးမြဲ။) သော၊ ထိုအရိယသာဝကသည်။ “ဒေဝါနံ၊ ဖလဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်တည်းဟူသော ဝိသုဒ္ဓိနတ်တို့၏။ ဒေဝပဒံ၊ ထိုနတ်တို့မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် နင်းရာ ခြေရာသည်။ ဝါ၊ ဘုရားတည်းဟူသော ဝိသုဒ္ဓိနတ်၏ ပဋိဝေဇာဏ် ဒေသနာဉာဏ်ဖြင့် နင်းတော် မူရာ ခြေရာသည်။ ကိံ န ခေါတိ၊ အဘယ်နည်း”ဟူ၍။ ပဋိသဋ္ဌိက္ခတိ၊ ဆင်ခြင်၏။ သော၊ ထိုအရိယသာဝကသည်။ “အဟံ၊ ငါသည်။ တေဒဟံ၊ ယခုအခါ၌။ အဗျာဗဇ္ဈပရမေ ခေါ၊ မနိပိစကံခြင်း အပိုင်းအခြား ရှိကုန်သော။ (မနိပိစကံသည်သာ ဖြစ်ကုန်သော ဟူလို။) ဒေဝေ၊ နတ်တို့ကို။ (ဖလဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်များတည်း။) သုဏာမိ၊ ကြားရ၏။ အဟံ၊ ငါသည်။ တသံဝါ၊ ထိတ်လန့် တတ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ထာဝရံ ဝါ၊ မထိတ်မလန့် မြဲခိုင်ခံ့သည်လည်းဖြစ်သော။ ကိဋ္ဌိ၊ တဦး တယောက်သောသူကိုမျှ။ န စ ခေါ ပန ဗျာဗာဓေမိ၊ မနိပိစကံ။ အဟံ၊ ငါသည်။ အဒ္ဓါ၊ မချွတ်ကေန်။ ဒေဝပဒဓမ္မသမန္နာဂတော၊ နတ်ခြေရာ (ဝိသုဒ္ဓိနတ်တို့၏ ဉာဏ်ခြေဖြင့် နင်းရာခြေရာ) တရားနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရာမိတိ၊ နေ၏” ဟူ၍။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ဣဒံ၊ ကား။

ပဌမံ၊ သော။ အဝိသုဒ္ဓါနံ၊ ကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဝိသုဒ္ဓိယာ၊ ငှါ။ အပရိယောဒါဇာနံ၊ ကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ပရိယောဒပနာယ၊ ငှါ။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ ဒေဝပဒံ၊ နတ်ခြေထုတည်း။

☞ (အကြွင်းဝါကျများလည်း နည်းမှီး၍ ပေးနိုင်လောက်ပြီ။)

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ဒေဝသဘာဂသုတ်

၁၀၃၂။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ စတူဟိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တရားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတံ၊ ပြည့်စုံသောသူကို။ အတ္တမနာ၊ ပီတိသုခတို့သည် ယူအပ်သော စိတ်ရှိကုန်သော။ (ဝမ်းမြောက်ကုန်သော ဟူလို။) ဒေဝါ၊ အရိယာနတ်တို့သည်။ သဘာဂတံ၊ မိမိတို့နှင့် သဘောတူကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ကထေန္တိ၊ ပြောဆိုကုန်၏။ (ကတမေဟိ စတူဟိ မှစ၍ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ အထိ ပေးမြဲ။) ယာ တာ ဒေဝတာ၊ အကြင်နတ်တို့သည်။ ဗုဒ္ဓော၊ ဘုရား၌။ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန၊ သက်ဝင်၍ ကြည်ညိုခြင်းနှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ ပြည့်စုံကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတော၊ ဤလူပြည်မှ။ စုတာ၊ စုတေကုန်သည်ဖြစ်၍။ တတြ၊ ထိုနတ်ပြည်၌။ ဥပပန္နာ၊ ကပ်ရောက်ကြကုန်၏။ တာသံ၊ ထိုနတ်တို့၏။ “မယံ၊ ငါတို့သည်။ ယထာဂ္ဂပေန ခေါ၊ အကြင်သို့သဘောရှိသော။ ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန၊ ဘုရား၌ သက်ဝင်၍ ကြည်ညိုခြင်းနှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ ပြည့်စုံကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တတော၊ ထိုလူပြည်မှ။ စုတာ၊ စုတေကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဣ၊ ဤနတ်ပြည်၌။ ဥပပန္နာ၊ ကပ်ရောက်ကြကုန်၏။ အရိယသာဝကောပိ၊ သည်လည်း။ တထာဂ္ဂပေန၊ သော။ ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန၊ နှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့၏။ သန္တိကေ၊ အထံသို့။ ဟေတိ၊ ရောက်လတ္တံ့” ဟူသော။ ဝေ၊ ဤအကြံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

(ကြွင်းဝါကျများကို ပေးမြဲပေး။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-မဟာနာမသုတ်

၁၀၃၃။ ဧကံ သမယံ၊ တပါးသောအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ သက္ကေသု၊ သက္ကတိုင်း၌။ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ၊ ကပိလဝတ်မြို့၌။ နိဂြောဓာရာမေ၊ နိဂြောဓာရုံကျောင်း၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ မဟာနာမော၊ မဟာနာမံမည်သော။ သက္ကော၊ သာကီဝင်သည်။ ယေန၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသကံမိ၊ ပြီ။ ဥပသကံမိတွာ၊ ၌။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ အဘိဝါဒေတွာ၊ ၌။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသီဒိ၊ ထိုင်နေပြီ။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသီန္နော ခေါ၊ သော။ မဟာနာမော၊ သော။ သက္ကော၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို—

ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ကိတ္တာတော၊ အဘယ်မျှလောက်သော အတိုင်းအရှည်ဖြင့်။ ဥပါသက္ကော၊ ဥပါသကာသည်။ ဟောတိ န ခေါတိ၊ ဖြစ်ပါသနည်းဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

မဟာနာမ၊ မဟာနာမံ။ ယတော ခေါ၊ အကြင်မျှလောက်သော အတိုင်းအရှည်ဖြင့်။ ဗုဒ္ဓံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ သရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာဟူ၍။ ဂတော၊ ဆည်းကပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဓမ္မံ၊

တရားကို။ သံရဏံ။ ဟူ၍။ ဂတော။ သည်။ ဟောတိ။ ဧ။ သံသံ။ သံသာကို။ သရဏံ။ ဟူ၍။
ဂတော။ သည်။ ဟောတိ။ ဧ။ မဟာနာမ၊ နာမ်။ တ္ထောဝတာ ခေါ၊ ဤမျှလောက်သော အတိုင်း
အရှည်ဖြင့်။ ဥပါသကော။ သည်။ ဟောတိ။ ဧ။ ဣတိ။ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ဘန္တေ၊ ရား။ ကိတ္တာဝတာ ပန၊ ဖြင့်။ ဥပါသကော။ သည်။ သီလသမ္ပန္နော၊ သီလနှင့်ပြည့်စုံ
သည်။ ဟောတိ။ ဖြစ်ပါသနည်း။ ဣတိ။ ဤသို့မေးလျှောက်၏။ မဟာနာမ၊ နာမ်။ ယတော ခေါ၊
ဖြင့်။ ဥပါသကော။ သည်။ ပါဏာတိပါတာ၊ သူ့ အသက်ကိုသတ်ခြင်းမှ။ ပဋိဝိရတော၊ ရှောင်ကြဉ်
သည်။ ဟောတိ။ ဧ။ အဒိန္နာဒါနာ၊ အရှင်သည် ကိုယ်နှုတ်ဖြင့် မပေးအပ်သော သူတပါးဥစ္စာကို
ခိုးယူခြင်းမှ။ ပဋိဝိရတော၊ သည်။ ဟောတိ။ ဧ။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ၊ ဝတ္ထုကာမတို့၌
ယုတ်မာစွာကျင့်ခြင်းမှ။ ပဋိဝိရတော၊ သည်။ ဟောတိ။ ဧ။ မုသာဝါဒါ၊ မဟုတ်မမှန်သော
စကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ။ ပဋိဝိရတော၊ သည်။ ဟောတိ။ ဧ။ သုဆုမေရယမဗ္ဗပုမာဒဋ္ဌာနာ၊
မေ့လျော့ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေရည်သေရက်ကိုသောက်ခြင်းမှ။ ပဋိဝိရတော၊ သည်။
ဟောတိ။ ဧ။ မဟာနာမ၊ နာမ်။ တ္ထောဝတာ ခေါ၊ ဖြင့်။ ဥပါသကော။ သည်။ သီလသမ္ပန္နော၊
သည်။ ဟောတိ။ ဧ။ ဣတိ။ ဧ။

ဘန္တေ၊ ရား။ ကိတ္တာဝတာ ပန၊ ဖြင့်။ ဥပါသကော။ သည်။ သဒ္ဓါသမ္ပန္နော၊ သဒ္ဓါနှင့်ပြည့်စုံ
သည်။ ဟောတိ။ နည်း။ ဣတိ။ ဧ။ မဟာနာမ၊ နာမ်။ ဣဓ၊ ဤသာသနာ၌။ သဒ္ဓေါ၊ ယုံကြည်မှု
ရှိသည်။ ဟောတိ။ ဧ။ တတာဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဗောဓိံ ၊ စတုမ္ပညာဏံ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို။
“ဣတိပိ။ ပ။ သဂဝါတိ။ သဂဝါ” ဟူ၍။ သဒ္ဓမာတိ။ ယုံကြည်၏။ မဟာနာမ၊ နာမ်။ တ္ထောဝတာ ခေါ၊
ဖြင့်။ ဥပါသကော။ သည်။ သဒ္ဓါသမ္ပန္နော၊ သည်။ ဟောတိ။ ဧ။ ဣတိ။ ဧ။

ဘန္တေ၊ ရား။ ကိတ္တာဝတာ ပန၊ ဖြင့်။ ဥပါသကော။ သည်။ စာဂသမ္ပန္နော၊ စွန့်ကြဲခြင်းနှင့်
ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ။ နည်း။ ဣတိ။ ဧ။ မဟာနာမ၊ မဟာနာမ်။ ဣဓ၊ ဤသာသနာ၌။
ဥပါသကော။ သည်။ ဝိဂတမလမစ္ဆေရေန၊ ကင်းသော ဝန်တိုခြင်း မစ္ဆေရ အညစ်အကြေးရှိ
သော။ စေတသာ၊ စိတ်ဖြင့်။ မုတ္တစာဂေါ၊ (မဲ့မကွက်) လွတ်လွတ်စွန့်ကြဲခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။
ဝယတပါဏိ၊ (အလှူဝတ္ထုကို လှူအံ့သောငှါ အခါခပ်သိမ်း) ဆေးကြောအပ်ပြီးသော လက်ရှိ
သည်ဖြစ်၍။ ဝေါသဂ္ဂရတော၊ စွန့်လွှတ်ခြင်း၌ မွေ့လျော်သည်ဖြစ်၍။ ယာစယောဂေါ၊ သူတပါး
တို့ တောင်းခြင်းငှါ လျှောက်ပတ်သည်ဖြစ်၍။ ဒါနသံဝိဘာဂရတော၊ ပေးကမ်းခြင်း၊ ဝေဇာန်
ခြင်း၌ မွေ့လျော်သည်။ ဟောတိ။ ဧ။ မဟာနာမ၊ နာမ်။ တ္ထောဝတာ ခေါ၊ ဖြင့်။ ဥပါသ-
ကော။ သည်။ စာဂသမ္ပန္နော၊ သည်။ ဟောတိ။ ဧ။ ဣတိ။ ဧ။

ဘန္တေ၊ ရား။ ကိတ္တာဝတာ ပန၊ ဖြင့်။ ဥပါသကော။ သည်။ ပညာသမ္ပန္နော၊ သည်။ ဟောတိ။
နည်း။ ဣတိ။ ဧ။ မဟာနာမ၊ မဟာနာမ်။ ဣဓ၊ ၌။ ဥပါသကော။ သည်။ ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ၊
အဖြစ်အပျက်ကို ထိုးထွင်း၍ သိစွမ်းနိုင်သော။ အရိယာယ၊ စင်ကြယ်သန့်ရှင်းသော။ နိဗ္ဗေဓိကာ-
ယ၊ ကိလေသာအစိုင်အခဲကို ဖောက်ခွဲနိုင်သော။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ၊
ဒုက္ခကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေတတ်သော။ ပညာယ၊ ဝိပဿနာပညာ၊ မဂ်ပညာနှင့်။ သမန္နာ-
ဂတော၊ ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ ပညဝါ၊ ပညာရှိသည်။ ဟောတိ။ ဧ။ မဟာနာမ၊ နာမ်။ တ္ထော-
ဝတာ ခေါ၊ ဖြင့်။ ဥပါသကော။ သည်။ ပညာသမ္ပန္နော၊ သည်။ ဟောတိ။ ဧ။ ဣတိ။ ဧ။

သတ္တမံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-ဝဿသုတ်

၁၀၃၄၊ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ဥပမာသော်ကား။ ဥပရိပဗ္ဗဒတ၊ တောင်ထိပ်၌။ ထုလ္လုပ္ပသိတကေ၊ ကြီးသောမိုးပေါက်ရှိသော။ ဒေဝေ၊ မိုးသည်။ ဝဿန္တေ၊ ရွာသည်ရှိသော်။ တံ ဥဒကံ၊ ထိုမိုးရေသည်။ ယဿ နိန္နံ၊ နိမ့်ရာ ချိုင့်ရှိရာအရပ်၌။ ပဝတ္ထမာနံ၊ စီးသည်ရှိသော်။ ပဗ္ဗတ-ကန္ဓရပဒရသာခါ၊ တောင် ချောက်ကြား၊ ချောက်ကြီး၊ သစ်ခက်တို့ကို။ ပရိပူရေတိ၊ ပြည့်စေ၏။ ပဗ္ဗတကန္ဓရပဒရသာခါ၊ တောင် ချောက်ကြား၊ ချောက်ကြီး၊ သစ်ခက်တို့သည်။ ပရိပူရာ၊ ပြည့်ကုန် သည်ရှိသော်။ ကုသောဗ္ဗေ၊ ထုံးအိုင်ငယ်တို့ကို။ ပရိပူရေန္တိ၊ ပြည့်စေကုန်၏။ ကုသောဗ္ဗာ၊ တို့သည်။ ပရိပူရာ၊ သော်။ မဟာသောဗ္ဗေ၊ ထုံးအိုင်ကြီးတို့ကို။ ပရိပူရေန္တိ၊ ကုန်၏။ မဟာ-သောဗ္ဗာ၊ တို့သည်။ ပရိပူရာ၊ သော်။ ကုန္ဒဒိယော၊ မြစ်ငယ်တို့ကို။ ပရိပူရေန္တိ၊ ကုန်၏။ ကုန္ဒဒိယော၊ တို့သည်။ ပရိပူရာ၊ သော်။ မဟာနဒိယော၊ မြစ်ကြီးတို့ကို။ ပရိပူရေန္တိ၊ ကုန်၏။ မဟာနဒိယော၊ တို့သည်။ ပရိပူရာ၊ သော်။ မဟာသမုဒ္ဒံ၊ မဟာသမုဒြာကို။ ပရိပူရေန္တိ၊ ပြည့်စေကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ အရိယသာဝကဿ၊ အရိယာ ဖြစ်သော တပည့်၏။ ဗုဒ္ဓေ၊ ဘုရား၌။ ယော စ အဝေစ္စပ္ပသာဒေါ၊ အကြင်သက်ဝင်၍ ကြည်ညို ခြင်းသည်၎င်း။ ဓမ္မေ၊ တရား၌။ ယော စ အဝေစ္စပ္ပသာဒေါ၊ သည်၎င်း။ သံယော၊ သံဃာ၌။ ယော စ အဝေစ္စပ္ပသာဒေါ၊ သည်၎င်း။ အရိယကန္တာနိ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နှစ်သက်အပ်ကုန် သော။ ယာနိ စ သီလာနိ၊ အကြင် မဂ်ဖိုလ်နှင့်ယှဉ်သည့် သီလတို့သည်၎င်း။ (အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။) ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤ ၄-ပါးကုန်သော တရားတို့သည်။ သန္ဓမာနာ၊ စီးကုန်သည်ရှိသော်။ ပါရိ၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော တဖက်ကမ်းသို့။ ဂန္ဓာ၊ ရောက်လျက်။ အာသဝါနိ ခယာယ၊ အာသဝတို့၏ ကုန်ခြင်းငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ကာဠိဂေါသုတ်

၁၀၃၅။ ဧကံ သမယံ၊ တပါးသော အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သက္ကေသု၊ သက္ကတိုင်း၌။ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ၊ ကပိလဝတ်မြို့၌။ နိဂြောဓာရာမေ၊ နိဂြောဓာရုံကျောင်း၌။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပုဗ္ဗက္ခသမယံ၊ နံနက်အခါ၌။ နိဝါသေတွာ၊ သင်းပိုင်ကို ပြင်ဝတ်၍။ ပတ္တစိဝရံ၊ ကို။ အာဒါယ၊ ၍။ ယေန၊ ၌။ ကာဠိဂေါဓာယ၊ သော။ သာကိ-ယာနိယာ၊ ၏။ နိဝေသနံ၊ အိမ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ပြီ။ ဥပ-သင်္ကမိတွာ၊ ၍။ ပညတ္တေ၊ ခင်းထားအပ်သော။ အာသနေ၊ နေရာ၌။ နိသိဒိ၊ ထိုင်နေတော် မူ၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ ကာဠိဂေါဓာ၊ သော။ သာကိယာနိ၊ သည်။ ယေန၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ပြီ။ ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။

၁။ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ဆဲသာလျှင်ဖြစ်၍ အာသဝတို့၏ ကုန်ခြင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အာသဝက္ခယညာဏ် အလို့ငှါ ဖြစ်ကုန်၏ ဟူလို။ နိဗ္ဗာန်သို့ ရှေးဦးစွာ ရောက်၍ နောက်မှ အာသဝတရားတို့ ကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်သည် မဟုတ်။ နိဗ္ဗာန်သို့ မျက်မှောက်ပြုခြင်းကိစ္စ အာသဝတို့ကို ယယ်ခြင်းကိစ္စ ပြိုင်တူဖြစ်ကြ၏။ ၉. ၄၄။

အထ ဝါ ပါတိ ရက္ခတိတိ ပါယံ၊ နိဗ္ဗာန်။ ယော ပဋိဝိဇ္ဇတိ၊ တံ ဝဋ္ဋဒုက္ခတော ပါတိ ရက္ခတိ၊ အစွန္တဟိတေန စ ဝိမုတ္တိသုခေန စ ရမေတိ၊ တသ္မာ ပါရန္တိ ဝုစ္စတိ—ဟု ဋီပိ ပါရသဒ္ဓါကို စောင့်ရှောက်တတ်သော နိဗ္ဗာန်ဟော တမျိုးကြ၏။ ထိုအလို ပါရံ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ စောင့်ရှောက်တတ်သော နိဗ္ဗာန်သို့—ဟု သမ္ပန်။

အဘိဝါဒေတွာ၊ ရှိ။ ကေမန္တံ၊ ဌ။ နိသိဒ္ဓိ၊ ပြိ။ ကေမန္တံ၊ ဌ။ နိသိန္ဒ ခေါ၊ ထိုင်နေသော။ ကာဠိဂေါဓံ၊ ကာဠိဂေါဓအမည်ရှိသော။ သာကိယာနိ၊ သာကိဝင်မကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ စတုဟိ ခေါ။ ပ။ သမ္မောဓိပရာယကာတိ၊ ပရာယဏာဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ (၎င်းအာကာရဝါကျနက်ကို စာပိုဒ် ၁၀၂၀-မှီး၍ လိင်ပြင် သမ္ပန်။)

ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ စတ္တာရိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ယာနိ ဣမာနိ သောတာပတ္တိယင်္ဂါနိ၊ အကြင်သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု သိကြောင်း အင်္ဂါတို့ကို။ ဒေသိတာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ ထိုသောတာပတ္တိအင်္ဂါတရားတို့သည်။ မယိ၊ တပည့်တော်မိဉ္စ။ သင်္ဝိဇ္ဇန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ အဟဉ္စ၊ တပည့်တော်မကိုလည်း။ တေသ္မုဒ္ဓမ္မေသု၊ ထိုသောတာပတ္တိအင်္ဂါတရားတို့၌။ သန္တိဿာမိ၊ တွေ့မြင်အပ်၏။ ဘန္တေ၊ ရှား။ အဟိဟိ၊ တပည့်တော်မသည်။ “ဣတိပိ။ ပ။ ဘဂဝါတိ၊ ဘဂဝါ”ဟူ၍။ ဗုဒ္ဓေ၊ ဌ။ အဝေစ္စပုဿာဒေန၊ နှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ ပြည့်စုံ၏။ ပ။ -ဓမ္မေ၊ ဌ။ ပ။ သံဃော၊ ဌ။ အဝေစ္စပုဿာဒေန၊ နှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ ၏။ (၎င်းဝါကျများသည် စာပိုဒ် ၉၉၉-၌ လာ၏။) ကုလေ၊ အိမ်၌။ ယံ၊ ခေါ၊ ပန ကိဉ္စ၊ တစုံတခုသော။ ဒေယျဓမ္မံ၊ လှူဘွယ်ဝတ္ထုသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ တံ၊ ထိုလှူဘွယ်ဝတ္ထုကို။ သီလဝန္တေဟိ၊ သီလရှိကုန်သော။ ကလျာဏဓမ္မေဟိ၊ ကောင်းသော သဘောရှိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့်။ အပ္ပဋိဝိဘတ္တံ၊ မခွဲခြမ်းအပ်။ (ပစ္စည်းအကောင်းအဆိုး မခွဲ ညီတူညီမျှ သုံးဆောင်အပ်၏ ဟူလို။ ၎င်းဝါကျလည်း စာပိုဒ် ၁၀၁၂-နှင့် ၂၆၂-၌လည်း လာ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်၏။ ဂေါဓေ၊ ကာဠိဂေါဓ။ တေ၊ သင်၏။ လာဘာ၊ လာဘ်တို့တည်း။ ဂေါဓေ၊ ကာဠိဂေါဓ။ တေ၊ ၏။ သုလဒ္ဓံ၊ ကောင်းစွာရအပ်သော လာဘ်ပေတည်း။ ဂေါဓေ၊ ကာဠိဂေါဓ။ တယာ၊ သင်သည်။ သောတာပတ္တိဖလံ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို။ ဗျာကတံ၊ ပြောကြား အပ်ပြီ။ (၎င်းဝါကျလည်း စာပိုဒ် ၁၀၂၃-အဆုံး၌လည်း လာ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-နန္ဒိယသက္ကသုတ်

၁၀၃၆။ ဧကံ သမယံ၊ ဌ။ ပ။ နန္ဒိယော၊ နန္ဒိယမည်သော။ သက္ကော၊ သာကိဝင်သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ယထေဝံ အရိယသာဝကဿ၊ အကြင် ဘုရားရှင် တပည့်၏ သန္တာန်၌ သာလျှင်။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သော။ သောတာပတ္တိယင်္ဂါနိ၊ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု သိကြောင်း အင်္ဂါတို့သည်။ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံ။ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ၊ အစိတ်စိတ်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ဘန္တေ၊ ရှား။ သေဝံ အရိယသာဝကော၊ ထိုဘုရားရှင် တပည့်သည်သာလျှင်။ ပမာဒဝိဟာရိ န ခေါတိ၊ မေ့မေ့ လျော့လျော့ နေလေ့ရှိသူ ဖြစ်ပါသလော”ဟူသော။ (န ခေါ တပုဒ် အနတ္ထံ)၊ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

နန္ဒိယ၊ နန္ဒိယ။ ယထ ခေါ၊ အကြင်သူ၏(သန္တာန်၌) စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ သောတာပတ္တိ-ယင်္ဂါနိ၊ တို့သည်။ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံ။ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ၊ အစိတ်စိတ်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ တံ၊ ထိုသူကို။ ဗာဟိရော၊ သာသနာမှအပြစ်သော။ ပုထုဇနပက္ခေ၊ ပုထုဇဉ်အစု၌။ ဌိတောတိ၊ တည်သောသူဟူ၍။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ နန္ဒိယ၊ နန္ဒိယ၊ အပိ စ။ စင်စစ်သော်ကား။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အရိယသာဝကော၊ ငါဘုရား၏

တပည့်သည်။ ပမာဒဝိဟာရီ စေတ၊ မေမေလျော့လျော့ နေလေ့ရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဧ။ အပ္ပမာဒဝိဟာရီ စ၊ မမေမလျော့ နေလေ့ရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဧ။ တံ၊ ထိုအခြင်းအရာကို။ သုဏာဟိ၊ နာလော့။ သာဓုကံ၊ ကောင်းစွာ။ မနသိ ကရောဟိ၊ နှလုံးသွင်းလော့။ ဘာသိဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ နန္ဒိယော၊ သော။ သက္ကော၊ သည်။ “ ဝေံ ဘန္တေတိ ခေါ၊ ကောင်းပါပြီအရှင်ဘုရား ” ဟူ၍။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ (စကားတော်ကို) ပစ္စယောသိ၊ ရှေးရှုနာပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်—

နန္ဒိယ၊ နန္ဒိယ။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ ပမာဒဝိဟာရီ၊ မေမေလျော့လျော့ နေလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ နန္ဒိယ၊ ယ။ ဣမ၊ ဤသာသနာ၌။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ “ ဣတိပိ ။ ပ။ ဘဂဝါတိ၊ ဘဂဝါ ” ဟူ၍။ ဗုဒ္ဓော၊ ဌ။ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ သော၊ ထိုအရိယသာဝကသည်။ တေန ဗုဒ္ဓော အဝေစ္စပ္ပသာဒေန၊ ထိုဘုရား၌ သက်ဝင်၍ ကြည်ညိုခြင်းဖြင့်။ သန္တုဋ္ဌော၊ ရောင့်ရဲသည် ဖြစ်၍။ ဒိဝါ၊ နေ့အခါ၌။ ပဝိဝေကာယ၊ ဆိတ်ဆိတ်ငြိမ်ငြိမ် ချမ်းချမ်းသာသာ နေခြင်းအကျိုးငှါ။ (ပဝိဝေကသုခတ္ထာယ၊ ဋီ။) ရတ္တိံ၊ ည၌အခါ၌။ ပဋိသလ္လာနာယ၊ ကိန်းအောင်းတည်နေခြင်းအကျိုးငှါ။ ဥတ္တရိ၊ အလွန်။ န ဝါယမတိ၊ အားမူထုတ်။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ပမတ္တဿ၊ မေလျော့သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတော၊ နေသော။ တဿ၊ ထိုအရိယသာဝက၏။ ပါမောဠံ၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပါမောဠေ၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်။ အသတိ၊ မဖြစ်လတ်သော်။ ပီတိ၊ နှစ်သက်ခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပီတိယာ၊ နှစ်သက်ခြင်းသည်။ အသတိ၊ သော်။ ပဿဒ္ဓိ၊ ငြိမ်းအေးခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပဿဒ္ဓိယာ၊ ငြိမ်းအေးခြင်းသည်။ အသတိ၊ သော်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲစွာ။ ဝိဟရတိ၊ နေရ၏။ ဒုက္ခိနော၊ ဆင်းရဲခြင်းရှိသောသူ၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ န သမာဓိယတိ၊ မတည်ကြည်။ စိတ္တော၊ စိတ်သည်။ အသမာဟိတော၊ မတည်ကြည်သည်ရှိသော်။ ဓမ္မာ၊ သမထဝိပဿနာ တရားတို့သည်။ န ပါတုဘဝန္တိ၊ ထင်ရှားမဖြစ်ပေါ်ကုန်။ ဓမ္မာနံ၊ သမထဝိပဿနာတရားတို့၏။ အပါတုဘာဝါ၊ ထင်ရှားမဖြစ်ပေါ်လာခြင်းကြောင့်။ ပမာဒဝိဟာရီ တေတ၊ မေမေလျော့လျော့ နေလေ့ရှိသူဟူ၍ သာလျှင်။ သင်္ချံ၊ ခေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။

(ဓမ္မေ၊ သံသေ၊ သီလေဟိ တို့၌လည်း ဤနည်း သမ္ပန်လေ။)

နန္ဒိယ၊ ယ။ ဝေံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ ပမာဒဝိဟာရီ၊ မေမေလျော့လျော့နေလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။

နန္ဒိယ၊ ယ။ ကထဉ္စ၊ လျှင်။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ အပ္ပမာဒဝိဟာရီ၊ မမေမလျော့ နေလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ နန္ဒိယ၊ ယ။ ဣမ၊ ဌ။ ပ။ သမန္နာဂတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ သော၊ ထိုအရိယသာဝကသည်။ တေန ဗုဒ္ဓော အဝေစ္စပ္ပသာဒေန၊ ဖြင့်။ အသန္တုဋ္ဌော၊ မရောင့်ရဲသည်ဖြစ်၍။ ဒိဝါ၊ ဌ။ ပဝိဝေကာယ၊ ငှါ။ ရတ္တိံ၊ ဌ။ ပဋိသလ္လာနာယ၊ ငှါ။ ဥတ္တရိ၊ အလွန်။ ဝါယမတိ၊ ဧ။ ဝေံ၊ ဤသို့။ အပ္ပမတ္တဿ၊ မမေလျော့သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတော၊ သော။ တဿ၊ ထိုအရိယသာဝက၏။ ပါမောဠံ၊ သည်။ ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏။ ပမုဒိတဿ၊ ဝမ်းမြောက်သောသူ၏။

၁။ ဗဟိဒ္ဓါ နာနာရမ္မဏတော စိတ္တံ ပဋိနိဝေတ္တော ကမ္မဋ္ဌာနေ သမ္ပဒေဝ လိနတ္ထာယ။ ဋီ။ ဗဟိဒ္ဓဿ အမျိုးမျိုးမှ စိတ်ကို တားမြစ်၍ ကမ္မဋ္ဌာန်း၌ ကောင်းစွာသာလျှင် ခိုင်ခံ့နေခြင်းအကျိုးငှါ ဟူလို။

ပီတိ၊ သည်။ ဇောယတိ၊ ၏။ ပီတိမနဿ၊ နှစ်သက်သောစိတ်ရှိသောသူ၏။ ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ ပဿမ္ဘတိ၊ ငြိမ်းအေး၏။ ပဿဒ္ဒကာယော၊ ငြိမ်းအေးသော ကိုယ်ရှိသောသူသည်။ သုခံ၊ ချမ်းသာကို။ ဝေဒိယတိ၊ ခံစားရ၏။ သုခိနော၊ ချမ်းသာခြင်းရှိသောသူ၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ သမာဓိယတိ၊ ၏။ စိတ္တော၊ စိတ်သည်။ သမာဟိတော၊ တည်ကြည်သည်ရှိသော်။ ဓမ္မော၊ တို့သည်။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ပါတုဘာဝါ၊ ထင်ရှား ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အပ္ပမာဒဝိဟာရီ၊ တွေဝ၊ မမေ့မလျော့နေလေ့ရှိသူဟူ၍။ သင်္ချံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။

(ဓမ္မေ၊ သံဃေ၊ သီလေဟိ တို့၌လည်း ဤနည်း ပေးလေ။)

နန္ဒိယ၊ ယ။ ဝေ ခေါ်။ ဤသို့လျှင်။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ အပ္ပမာဒဝိဟာရီ၊ မမေ့မလျော့ နေလေ့ရှိသည်။ ဟောတိတိ၊ ဖြစ်၏ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ (သုတ်အစ တေဒဝေါစ၌ စပ်။)

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

စတုတ္ထော၊ ၄-ဝက်မြောက် ဖြစ်သော။ ပုညာဘိသန္ဓဝဂ္ဂေါ၊ တည်း။

တဏှ၊ ထိုပုညာဘိသန္ဓဝက်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ကား—

ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ တယော၊ ၃-သုတ်ကုန်သော။ အဘိသန္ဓာ၊ ပဌမ ပုညာဘိသန္ဓသုတ်၊ ဒုတိယ ပုညာဘိသန္ဓသုတ်၊ တတိယ ပုညာဘိသန္ဓသုတ်တို့၎င်း။ ဒုဝေ၊ ၂-သုတ်ကုန်သော။ ဒေဝပဒါနိ စ၊ ပဌမဒေဝပဒသုတ်၊ ဒုတိယဒေဝပဒသုတ်တို့၎င်း။ သဘာဂတံ၊ ဒေဝသဘာဂသုတ်၎င်း။ မဟာနာမော၊ မဟာနာမသုတ်၎င်း။ ဝဿ၊ ဝဿ သုတ်၎င်း။ ကာဠိ စ၊ ကာဠိဂေါဓသုတ်၎င်း။ နန္ဒိယော၊ နန္ဒိယသုတ်၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၅-သဂါထကပုညာဘိသန္ဓဝက်

၁-ပဌမအဘိသန္ဓသုတ်

၁၀၃၇။ (စတ္တာရောမေ မှစ၍ ဣမေ ခေါ်။ ပ။ သုခဏာဟာရာအထိ စာပိုဒ် ၁၀၂၇-ပဌမ ပုညာဘိသန္ဓသုတ်အတိုင်း ပေး။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတူဟိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဣမေဟိ ခေါ် ပုညာဘိသန္ဓဟိ၊ ဤကောင်းမှုတည်းဟူသော စီးနေသည့် မြစ်တို့နှင့်။ ဣမေဟိ ခေါ် ကုသလာဘိသန္ဓဟိ၊ ဤကုသိုလ်တည်းဟူသော စီးနေသည့် မြစ်တို့နှင့်။ သမန္နာဂတဿ၊ ပြည့်စုံသော။ အရိယသာဝကဿ၊ ၏။ ပုညဿ၊ ကောင်းမှု၏။ ပမာဏံ၊ အတိုင်း အရှည် အရေအတွက်ကို။ “ဧတ္ထကော၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ သုခဏာ ချမ်းသာခြင်း၏။ အာဟာရော၊ အကြောင်းဖြစ်သော။ ပုညာဘိသန္ဓော၊ ကောင်းမှု တည်းဟူသော စီးနေသည့် မြစ်တည်း။ ကုသလာဘိသန္ဓောတိ၊ ကုသိုလ်တည်းဟူသော စီးနေသည့်မြစ်တည်း”ဟူ၍။ ဂဏေတံ၊ ရေတွက်ခြင်းငှါ။ န သုကရံ၊ မလွယ်။ အထ ခေါ်၊ စင်စစ်သော်ကား။ အသင်္ချေယျော၊ မရေတွက်နိုင်သော။ အပ္ပမေယျော၊ မတိုင်းတာနိုင်သော။ ဝါ၊ အတိုင်းအရှည်မရှိသော။ မဟာပုညကုန္ဓောတွေဝ၊ ကြီးစွာသော ကောင်းမှု အစုအပုံဟူ၍ သာလျှင်။ သင်္ချံ၊ ခေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ဥပမာသော်ကား။ မဟာသမုဒ္ဒေ၊ မဟာသမုဒြာသို့။ ဥဒကဿ၊ ရေ၏။ ပမာဏံ၊ အတိုင်းအရှည်ကို။ “တ္ထေကာနိ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော။ ဥဒကာဠကောနိတိ ဝါ၊ တပြည်သော ရေတို့” ဟူ၍ သော်၎င်း။ “တ္ထေကာနိ၊ ကုန်သော။ ဥဒကာဠကသတာနိတိ ဝါ၊ ပြည်တရာသော ရေတို့” ဟူ၍ သော်၎င်း။ “တ္ထေကာနိ၊ ကုန်သော။ ဥဒကာဠကသဟဿာနိတိ ဝါ၊ ပြည်တထောင်သော ရေတို့” ဟူ၍ သော်၎င်း။ “တ္ထေကာနိ၊ ကုန်သော။ ဥဒကာဠကသတသဟဿာနိတိ ဝါ၊ ပြည်တသိန်းသော ရေတို့” ဟူ၍ သော်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဂဏေတုံ၊ ရေတွက်ခြင်းငှါ။ န သုကရံ၊ မလွယ်။ အထံ ခေါ်၊ စဉ်စစ်သော်ကား။ အသချေယျော၊ မရေတွက်နိုင်သော။ အပ္ပမေယျော၊ မတိုင်းတာနိုင်သော။ ဝါ၊ အတိုင်းအရှည်မရှိသော။ မဟာ-ဥဒကက္ခန္ဓောတေဝ၊ ကြီးစွာသော ရေအစုဟူ၍သာလျှင်။ သင်္ချံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ်၊ ဤအတူသာလျှင်။ ပ၊ ဂစ္ဆတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ သုဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဣဒံ၊ ကို-ဝတံန၊ မိန့်တော်မူပြီး၍။ သတ္တာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အထာပရံ၊ ထိုမှ တပါးသော—

အပရိမိတံ၊ မတိုင်းတာနိုင်သော။ ဝါ၊ အတိုင်းအရှည်မရှိသော။ မဟာသရံ၊ အိုင်ကြီးဟု ခေါ်အပ်သော။ ဗဟုဘေရဝံ၊ သက်ရှိ သက်မဲ့ များသောကြောက်ဘွယ်ရှိသော။ (ငါး-မကားရ်း စသော သက်ရှိ အန္တရာယ်၊ ဗလဝါမုခဝဲ စသော သက်မဲ့ အန္တရာယ် ပေါသော ဟူလို။) ရတနဂဏာနံ၊ ရတနာအပေါင်းတို့၏။ အာလယံ၊ တည်ရာဌာနဖြစ်သော။ မဟောဒဒိံ၊ များသော ရေအစုကို ဆောင်ထားသော။ သာဂရံ၊ မဟာသမုဒြာသို့။ နရဂဏသံသ-သေဝိတာ၊ လူအပေါင်းတို့သည် မှီဝဲ သုံးဆောင်အပ်ကုန်သော။ ပုထု၊ များစွာကုန်သော။ နဇ္ဇော၊ မြစ်တို့သည်။ သဝန္တိ၊ စီးကုန်လျက်။ ဥပယန္တိ ယထာ၊ ကပ်ရောက်ရကုန်သကဲ့သို့။

ဝါရိဝဟာ၊ ရေကို ဆောင်ထားကုန်သော။ (ဣဝ=အနက်မဲ့။) နဇ္ဇော၊ မြစ်တို့သည်။ သာဂရံ၊ မဟာသမုဒြာသို့။ ဥပယန္တိ ယထာ၊ ကပ်ရောက်ရကုန်သကဲ့သို့။ (ဤကဲ့သို့ ပါဠိတော် ဂါထာတို့ဝယ် ဥပမာ ဥပမေယျပြုရာ၌ အချို့နေရာမှာ ဥပမာကို ၂-ခါထပ်ရိုးထုံးစံ ရှိသည်။) ဝေံ၊ ဤအတူ။ အနုပါနတ္ထဒဒံ၊ ထမင်း၊ အဖျော်၊ အဝတ်တို့ကို ပေးတတ်သော။ သေယျာနိ၊ အိပ်ရာအခင်းတို့ကို၎င်း။ ပစ္စတ္ထရဏဿ၊ ထိုင်ရာ အခင်းကို၎င်း။ ဒါယကံ၊ ပေးတတ်သော။ (ဣ ပစ္စည်း၏ကံကို ဒုတိယာ၊ ဆဋ္ဌိ ၂-မျိုး သုံးထားသည်။) ပဏ္ဍိတံ၊ ပညာ

၁။ အသချေယျောတိ အာဠကကနာယ အသချေယျော၊ ယောဇနဝသေန ပနဿ သင်္ချာ အတ္ထိ။ ၄။
 သင်္ချာ အတ္ထိ ဟေဋ္ဌာ မဟာပထဝိယာ၊ ဥပရိ အာကာသေန၊ ပရိတော စက္ကဝါဠပဗ္ဗတေန၊ မဇ္ဈေ တတ္ထ တတ္ထ ဌိတေဟိ ဒိပပဗ္ဗတပရိယန္တေဟိ ပရိစ္ဆိန္နတ္တာ။ ဇာနန္တေန ယောဇနတော သင်္ချာတံ သက္ကာတိ အဓိပ္ပါယော။ ၄။
 မဟာသမုဒြာ၌ အတိမ်ဆုံး အကျဉ်းဆုံးနေရာမှာ တယူဇနာမျှနက်၍ တယူဇနာမျှ ကျယ်သည်။ ဒီ-၄ ၂-၁၃၂၊ ၂၃၅-၄-၃၇၂။
 မြင်းမိုရ်တောင်သည် မဟာသမုဒြာ၌ ယူဇနာပေါင်း ချစ်သောင်း၊ လေးသောင်း ပြိုင်နေသည်ဟု (ဇာတိ-၄ ၁-၃၃၆) ဆိုသဖြင့် အနက်အားဖြင့် မဟာသမုဒြာသည် ယူဇနာပေါင်း ချစ်သောင်း၊ လေးထောင်နက်သည်ဟု ဆိုသင့်၏။

ရှိသော။ နရံ၊ အလုံ၊ ရှင်ပုဂ္ဂိုလ်သို့။ ပုညဿ ဓာရာ၊ ကောင်းမှု အယဉ်တို့သည်။ ဥပယန္တိတိ၊ ကပ်ရောက်ကုန်၏ ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါ၊ ပြီ။

ဝဋ္ဋမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ဒုတိယ အဘိသန္ဓသုတ်

၁၀၃၈။ (ဤသုတ်၌ ဥပမာသာ ထူး၏။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ ယတ္ထ၊ အကြင်ရောနှောပေါင်းဆုံရာ မဟာသမုဒြာ၌။ ဣမာ မဟာနဒိယော၊ ဤမြစ်ကြီးတို့သည်။ သံသန္ဓန္တိ၊ ရောနှောကုန်၏။ သမေန္တိ၊ ပေါင်းဆုံကုန်၏။ ဣဒံ၊ ဤမြစ်တို့သည်။ သေယျဓာ၊ အဘယ်တို့နည်း။ ဂင်္ဂါ၊ ဂင်္ဂါမြစ်၎င်း။ ယမုနာ၊ ယမုနာမြစ်၎င်း။ အစိရဝတိ၊ အစိရဝတိမြစ်၎င်း။ သရဘူ၊ သရဘူမြစ်၎င်း။ မဟိ၊ မဟိမြစ်၎င်းတည်း။ တတ္ထံ၊ ထိုရောနှောပေါင်းဆုံရာ မဟာသမုဒြာ၌။ ဥဒကဿ၊ ၎င်း။ ပမာဏံ၊ ကို။ ပ။ ဂဇေတံ၊ ငှါ။ န သုကရံ၊ မလွယ်။ အထ ခေါ၊ ကား။ ပ။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ပ။ ဂစ္ဆတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ၎င်း။ (ဤမျှသာ ထူး၏။ အကြွင်းပဌမသုတ်နှင့် တူ၏။)

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-တတိယ အဘိသန္ဓသုတ်

၁၀၃၉။ (ဤသုတ်၌လည်း ဂါထာမျှသာ ထူး၏။ အကြွင်း ပဌမသုတ်နှင့် တူ၏။)

ပုညကာမော၊ အထက်မက်ကုသိုလ်ကို အလိုရှိသော။ ကုသလေ၊ အောက်မက်ကုသိုလ်၌။ ပတိဋ္ဌိတော၊ တည်ပြီးသော။ ယော၊ အကြင် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ဋီ-ရှု။) အမတဿ၊ (အထက်မက်၏ အာရုံဖြစ်သော) အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့။ ပတ္တိယာ၊ ရောက်ခြင်းငှါ။ မဂ္ဂံ၊ အထက်မက်ကို။ (ဋ-၌ ဥက္ကဋ္ဌနည်းအားဖြင့် အရဟတ္တမက်ကို ဖွင့်၏။) ဘာဝေတိ၊ ပွား၏။ ဓမ္မသာရာဝိဂမော၊ ရအပ်ပြီးသော အရိယာ ဖိုလ်ဟူသော တရားမြတ်ရှိသော။ သော၊ ထိုအရိယာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ခယေ၊ ကိလေသာတို့၏ကုန်ရာနိဗ္ဗာန်၌။ ရတော၊ မွေ့လျော်သည် ဖြစ်၍။ မစ္စုရာဇေ၊ သေမင်းသည်။ အာဂမနသ္မိံ၊ လာသည်ရှိသော်။ န ဝေဓတိတိ၊ မတုန်လှုပ် (မကြောက်) ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါ၊ ပြီ။

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ပဌမ မဟာဒ္ဓနသုတ်

၁၀၄၀။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သော။ အရိယသာဝကော၊ ကို။ အစောတိ၊ အရိယာဥစ္စာ ခုနစ်ဖြာဟူသော ကြွယ်ဝသူဟူ၍။ မဟဒ္ဓ- နောတိ၊ အရိယာဥစ္စာ ခုနစ်ဖြာဟူသော များသောဥစ္စာရှိသူဟူ၍။ မဟာဘောဂေါတိ၊ အရိယာ ဥစ္စာ ခုနစ်ဖြာဟူသော များသော စည်းစိမ်ရှိသူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ကတမေဟိ စတူဟိ၊ အဘယ် ၄-ပါးတို့နှင့်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမေ၊ ၌။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ “ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ ပ။ ဘဂဝါတိ၊ ဘဂဝါ”ဟူ၍။ ဗုဒ္ဓော၊ ၌။ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန၊ နှင့်။

သမန္တာဂတော၊ သည်။ ယောတိ၊ ဇါ။ ပ။ ဓမ္မေ၊ ဌ။ ပ။ သံဃော၊ ဌ။ အခဏ္ဍေဟိ၊ ကုန်သော။ ပ။
သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ၊ ကုန်သော။ အရိယကန္တေဟိ၊ ကုန်သော။ သိလေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္တာဂတော၊
သည်။ ယောတိ၊ ဇါ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ဣမေဟိ ခေါ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္တာ-
ဂတော၊ သော။ အရိယသာဝကော၊ ကိ။ အစောတိ၊ ဟူ၍။ မဟဒ္ဒနောတိ၊ ဟူ၍။ မဟာဘောဂေါတိ၊
ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ဇါ။

စတုတ္ထံ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ဓုတိယ မဟဒ္ဒနသုတ်

၁၀၄၁။ (ဤသုတ်၌—မဟာယသောတိ၊ အရိယာတရား ခုနစ်ပါးဟူသော များသော အခြံ
အရံရှိသူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဤမျှသာ ထူး၏။ ပဌမသုတ်နှင့် တူ၏။)

ပဉ္စမံ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-သုဒ္ဓကသုတ်

၁၀၄၂။ (ဤသုတ်သည် စာပိုဒ် ၉၉၈-ပြဟူစရိယောဂသုတ်နှင့် တူ၏။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-နန္ဒိယသုတ်

၁၀၄၃။ (ဤသုတ်လည်း နန္ဒိယ အာလုပ်ပုဒ်မျှသာ ထူး၏။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-ဘဒ္ဒိယသုတ်

၁၀၄၄။ (ဤသုတ်လည်း ဘဒ္ဒိယ အာလုပ်ပုဒ်မျှသာ ထူး၏။)

ဆဋ္ဌမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-မဟာနာမသုတ်

၁၀၄၅။ (ဤသုတ်လည်း မဟာနာမ အာလုပ်ပုဒ်မျှသာ ထူး၏။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-အင်္ဂသုတ်

၁၀၄၆။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သောတာပတ္တိယင်္ဂါနိ၊ သောတာပန်ဖြစ်ကြောင်း အင်္ဂါတို့သည်။
ဣမာနိ စတ္တာရိ၊ ဤ ၄-မျိုးတို့တည်း။ ကတမာနိ စတ္တာရိ၊ အဘယ် ၄-မျိုးတို့နည်း။ သပ္ပရိသ-
သံသေဝေါ၊ ဘုရားအစရှိသော သူတော်ကောင်းကို မှီခိုဆည်းကပ်ခြင်း၎င်း။ သဒ္ဓမ္မဿဝနံ၊ သူတော်
ကောင်းတရား (မဂ် ပိုလ် နိဗ္ဗာန်ထောက်ကြောင်း တရား)ကို နှာခြင်း၎င်း။ ယောနိသောမနသိ-
ကာရော၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ရန် သင့်သော အကြောင်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၎င်း။ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိ၊

မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် လောကုတ္တရာတရားအားလျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊
တို့။ သောတာပတ္တိယဂ် နိ၊ သောတာပန်ဖြစ်ကြောင်း အင်္ဂါတို့သည်။ ဣမာနိ ခေါ် စက္ကာရိ၊ ဤ
၄-မျိုးတို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ပဉ္စမော၊ ၅-ဝဂ်မြောက်ဖြစ်သော။ သဂါထကပုညာဘိသန္ဓဝဂ္ဂေါ၊ တည်း။

တဿ၊ ထိုသဂါထကပုညာဘိသန္ဓဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ကား—

ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ တယော၊ ၃-သုတ်ကုန်သော။ အဘိသန္ဓာ၊ ပဌမ
အဘိသန္ဓာသုတ်၊ ဒုတိယအဘိသန္ဓာသုတ်၊ တတိယအဘိသန္ဓာသုတ်တို့၎င်း။ မဟဒ္ဓနေန၊ စ၊ မဟဒ္ဓန-
သဒ္ဓါဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်သော။ ဒုဝေ၊ ပဌမမဟဒ္ဓနသုတ်၊ ဒုတိယမဟဒ္ဓနသုတ် ၂-သုတ်တို့
၎င်း။ သဒ္ဓါ၊ သုဒ္ဓကသုတ်၎င်း။ နန္ဒိယံ၊ နန္ဒိယသုတ်၎င်း။ ဘဒ္ဓိယံ၊ ဘဒ္ဓိယသုတ်၎င်း။ မဟာ-
နာမံ၊ မဟာနာမသုတ်၎င်း။ အဂေန၊ အင်္ဂသုတ်၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တေ၊ ထိုသုတ်
တို့သည်။ ဒသ၊ ၁၀-သုတ်တို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၆-သပ္ပညဝဂ်

၁-သဂါထကသုတ်

၁၀၄၇။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတူဟိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တရားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊
ပြည့်စုံသော။ အရိယသာဝကော၊ အရိယာတပည့်သည်။ အဝိနိပါတဓမ္မော၊ အပါယ်၌ကျင့်ခြင်း
သဘောမရှိသော။ နိယတော၊ မဂ္ဂနိယမအားဖြင့်မြဲသော။ သမ္မောဓိပရာယဏော၊ အထက်
မဂ် ၃-ပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ကတမေဟိ စံတူဟိ၊ အဘယ် ၄-ပါးတို့နှင့်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာ၌။ အရိယ-
သာဝကော၊ အရိယာဖြစ်သောတပည့်သည်။ “ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ ပ။ ဘဂဝါတိ၊ ဘဂဝါ”
ဟူ၍။ ဗုဒ္ဓေ၊ ၌။ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပ။ ဓမ္မေ
၌။ ပ။ သံသော၊ ၌။ ပ။ အခဏ္ဍေဟိ၊ မကျိုးကုန်သော။ ပ။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ၊ ကုန်သော။
သီလေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။
ဣမေဟိ ခေါ် ဓမ္မေဟိ၊ ဤတရားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သော။ အရိယသာဝကော၊ သည်။
အဝိနိပါတဓမ္မော၊ သော။ နိယတော၊ သော။ သမ္မောဓိပရာယဏော၊ သော။ သောတာပန္နော၊
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ၏။

ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ သုဂတော၊ မြတ်စွာ
ဘုရားသည်။ ဣဒံ၊ ကို။ ဝတူနာ၊ မိန့်တော်မူပြီး၍။ သတ္တာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အထာပရံ၊ ထိုမှ
တပါးသော—

“ယဿ၊ အကြင်သူ၏။ တထာဂတေ၊ မြတ်စွာဘုရား၌။ အစလာ၊ မတုန် မလှုပ်။
သုပ္ပတိဋ္ဌိတာ၊ ကောင်းစွာတည်သော။ သဒ္ဓါ၊ (မဂ္ဂါဂတ=မဂ်အားဖြင့်ရောက်သော) သဒ္ဓါ

သည်၎င်း။ ယဿ၊ အကြင်သူ၏။ အရိယကန္တံ၊ အရိယာတို့သည် နှစ်သက်အပ်သော။ ပသံသိတံ၊ အရိယာတို့သည် ချီးမွမ်းအပ်သော။ ကလျာဏံ၊ ကောင်းသော။ သီလဉ္စ၊ (ဘဝန္တရအပ္ပဘိနု = ဘဝတပါး၌သော်လည်း မယုတ်လျော့သော) ငါးပါးသီလသည်၎င်း။

ယဿ၊ အကြင်သူ၏။ သံယော၊ ၌။ ပသာဒေါ၊ ကြည်ညိုခြင်းသည်၎င်း။ ဥဇုဘူတံ၊ ဖြောင့်မတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ဖြောင့်မတ်သည်၏အဖြစ်သို့ရောက်သော။ ဒဿနဉ္စ၊ သစ္စာ ၄-ပါးတရားကို သိမြင်တတ်သော မဂ်ဉာဏ်သည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တံ၊ ထိုသူကို။ အဒလိဒ္ဓေါတိ၊ လူဆင်းရဲမဟုတ် (လူချမ်းသာ) ဟူ၍။ အာဟု၊ ဆိုကုန်ပြီ။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ ဇီဝိတံ၊ အသက်ရှည်ခြင်းကိုလည်း။ အမောဓံ၊ အချည်းနှီးမဟုတ် (အကျိုးရှိ၏) ဟူ၍။ (အာဟု၊ ဆိုကုန်ပြီ။)

တဿ၊ ထိုကြောင့်။ မေဓာဝီ၊ ပညာရှိသည်။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ ဘုရားရှင်တို့၏။ သာသနံ၊ အဆုံးအမတော်ကို။ သနံ၊ အောက်မေ့လျက်။ သဒ္ဓဉ္စ၊ ကို၎င်း။ သီလဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ပသာဒံ၊ သံဃာ၌ ကြည်ညိုခြင်းကို၎င်း။ ဓမ္မဒဿနဉ္စ၊ သစ္စာ ၄-ပါးတရားကို မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သိမြင်ခြင်းကို၎င်း။ အနုယုဉ္စေယာတိ၊ အဖန်ဖန် အားထုတ်ကုန်ရာ၏” ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။

ပဌမံ၊ ရွေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ဝသံဝုတ္တသုတ်

၁၀၄၈။ (ကေံ သမယံ။ ပ။ အာရာမေ ပေးမြို့။) တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ထိုအခါ၌။ အညတရော၊ ထပါးသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ သာဝတ္ထိယံ၊ သာဝတ္ထိပြည်၌။ ဝသံဝုတ္တော၊ ဝါကျွတ်သည်ဖြစ်၍။ ကေနစိဒေဝ၊ တစုံတခုသာလျှင်ဖြစ်သော။ ကရဏိယေန၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စဖြင့်။ ကပိလဝတ္ထု၊ ကပိလဝတ်ပြည်သို့။ အနုပုတ္တော၊ အစဉ်ရောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကာပိလတ္ထေဝါ၊ ကပိလဝတ်ပြည်၌နေကုန်သော။ သကျာ၊ သာကီဝင်တို့သည်။ “အညတရော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သာဝတ္ထိယံ၊ ၌။ ဝသံဝုတ္တော၊ ၌။ ကပိလဝတ္ထု၊ သို့။ အနုပုတ္တောကိရာတိ၊ အစဉ်ရောက်သတဲ့” ဟူ၍။ အသောံသံ ခေါ၊ ကြားကုန်ပြီ။

အထ ခေါ၊ ၌။ ကာပိလဝတ္ထဝါ၊ ကုန်သော။ သကျာ၊ တို့သည်။ ယေန၊ ၌။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသကံမိံ သု၊ ချဉ်းကပ်ကြကုန်ပြီ။ ဥပသကံမိတော၊ ၌။ တံ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းကို။ အဘိဝါဒေတွာ၊ ၌။ ကေမန္တံ၊ ၌။ နိသိဒိံ သု၊ ထိုင်နေကြကုန်ပြီ။ ကေမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္နာ ခေါ၊ ကုန်သော။ ကာပိလဝတ္ထဝါ၊ ကုန်သော။ သကျာ၊ တို့သည်။ တံ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းကို။ “ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အရောဂေါ စေဝ ကစ္စံ၊ အနာလည်းကင်းပါ၏လော။ ဗလဝါ စ ကစ္စံတိ၊ အားလည်းရှိပါ၏လော” ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစံ၊ လျှောက်ကုန်ပြီ။ အာဝုသော၊ ဒါယကာတို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အရောဂေါ စ၊ အနာလည်းကင်း၏။ ဗလဝါ စ၊ အားလည်းရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ရဟန်းကပြောဆို၏။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ၊ အရှင်သာရိပုတြာ အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်တို့သည်။ အရောဂေါ စေဝ ကစ္စံ ပန၊ အနာလည်း ကင်းကြပါကုန်၏လော။ ဗလဝန္တော စ ကစ္စံတိ၊ အားလည်းရှိကြပါကုန်၏လော။

ဟူ၍။ ဣတိ။ ဤသို့လျှောက်ကြကုန်၏။ အာဝုသော၊ ဒါယကာတို့။ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာပိ ခေါ၊ အရှင်သာရိပုတြာ အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်တို့သည်လည်း။ အရောဂါ စေဝ၊ အနာလည်းကင်းကုန်၏။ ဗလဝန္တော စ၊ အားလည်းရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ရဟန်းကပြောဆို၏။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ ဘိက္ခုသံသော၊ ရဟန်းအပေါင်းသည်။ အရောဂေါ စကစ္စံ ပန၊ အနာလည်းကင်း၏လော။ ဗလဝါ စ၊ အားလည်းရှိ၏လော။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ကုန်၏။ အာဝုသော၊ ဒါယကာ။ ဘိက္ခုသံသောပိ ခေါ၊ ရဟန်းအပေါင်းသည်လည်း။ အရောဂေါ စ၊ အနာလည်းကင်း၏။ ဗလဝါ စ၊ အားလည်းရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ရဟန်းကပြောဆို၏။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ တေ၊ အရှင်ဘုရားသည်။ ဣမိနာ အန္တရဝဿေန၊ ဤဝါတွင်း၌။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ သမ္ပုခါ၊ မျက်မှောက်တော်၌။ သုတံ၊ ကြားနာအပ်သော။ ဘဂဝတော၊ ၏။ သမ္ပုခါ၊ ၌။ ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ နာခံအပ်သော၊ ကိဉ္စိ၊ အနည်းငယ်သော တရားစကားသည်။ အတ္ထိ ပန၊ ရှိပါသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ကုန်၏။ အာဝုသော၊ ဒါယကာတို့။ မေ၊ ငါသည်။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ သမ္ပုခါ၊ မျက်မှောက်တော်၌။ “ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ယေ (ဘိက္ခု)၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်။ အာသဝါနံ၊ အာသဝတို့၏။ ခယာ၊ ကုန်ခြင်းကြောင့်။ အနာသဝံ၊ အာသဝမရှိသော။ စေတောဝိမုတ္တိံ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်နှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကို။ ပညာဝိမုတ္တိံ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်နှင့် ယှဉ်သောပညာကို။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်ဘာ၌ပင်လျှင်။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ အဘိညာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၌။ သစ္စိကတော၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟရန္တိ၊ နေကုန်၏။ တေ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ အပူကာ၊ နည်းကုန်၏။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ယေ (ဘိက္ခု)၊ အကြင် ရဟန်းတို့သည်။ ပဉ္စန္ဒ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ၊ အောက် (ကာမဘုံ)သို့ ချဉ်းကပ်တတ်ကုန်သော။ သံယောဇနာနံ၊ သံယောဇဉ်တို့၏။ ပရိက္ခယာ၊ ကုန်ခြင်းကြောင့်။ ဩပပါတိကာ၊ ဥပပတ်ပဋိသန္ဓေတည်နေကြကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာဘုံ၌။ ပရိနိဗ္ဗာယိနော၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလေ့ရှိကုန်၏။ တသ္မာ -လောကာ၊ ထိုသုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာလောကမှ။ အနာဝတ္ထိဓမ္မာ၊ ပြန်နှစ်ခြင်းသဘောမရှိကုန်။ တေဝ ဘိက္ခု၊ ဤရဟန်းတို့သည်သာလျှင်။ ဗဟုတရုတိ၊ သာလွန်၍များကုန်၏”ဟူသော။ တေ၊ ဤတရားစကားကို။ သုတံ၊ ကြားနာအပ်ပြီ။ ဘဂဝတော၊ ၏။ သမ္ပုခါ၊ ၌။ ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ နာခံအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ရဟန်းကပြောဆို၏။

အာဝုသော၊ ဒါယကာတို့။ မေ၊ ငါသည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ သမ္ပုခါ၊ ၌။ “ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေ (ဘိက္ခု)၊ အကြင် ရဟန်းတို့သည်။ ပဉ္စန္ဒ၊ ကုန်သော။ပ။ အနာဝတ္ထိဓမ္မာ၊ ပြန်နှစ်ခြင်းသဘောမရှိကုန်။ တေ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ အပူကာ၊ နည်းကုန်၏။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ယေ (ဘိက္ခု)၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်။ တိဏ္ဍံ၊ ၃-ပါးကုန်သော။ သံယောဇနာနံ၊ တို့၏။ ပရိက္ခယာ၊ ကုန်ခြင်းကြောင့်။ ရာဂဒေါသမောဟာနံ၊ ရာဂ ဒေါသ မောဟတို့၏။ တနုတ္တာ၊ နည်းပါးကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သကဒါဂါမိနော၊ သကဒါဂါမ်တို့ဖြစ်ကုန်၍။ သကိဒေဝ၊ တကြိမ်သာလျှင်။ ဣမံ လောကံ၊ ဤကာမဘုံသို့။ အာဂန္တော၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်လာ၍။ ဒုက္ခဿ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏။ အန္တံ၊ အဆုံးဖြစ်သောအပိုင်းအခြားကို။ ကရိဿန္တိ၊ ပြုကုန်လတ္တံ့။ တေဝ ဘိက္ခု၊ ဤရဟန်းတို့သည်သာလျှင်။ ဗဟုတရုတိ၊ သာလွန်၍များကုန်၏”ဟူသော။ အပရမ္ပိ ခေါ၊ တပါးသောတရားစကားကိုလည်း။ သုတံ၊ ကြားနာအပ်ပြီ။ ဘဂဝတော၊ ၏။ သမ္ပုခါ၊ ၌။ ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ နာခံအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ရဟန်းကပြောဆိုအပ်၏။

အာရုသော၊ ဒါယကာတို့။ မေ၊ ငါသည်။ ဘဂဝတော၊ ၎င်း။ သမ္ပုခါ၊ ဌ။ “ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေ(ဘိက္ခု)၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်။ တိဏ္ဍံ၊ ၃-ပါးကုန်သော။ သံယောဇနာနံ၊ တို့၏။ ပရိက္ခယာ၊ ကြောင့်။ ပ။ ကရိဿန္တိ၊ ပြုကုန်လတ္တံ့။ တေ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ အပ္ပကာ၊ နည်းကုန်၏။ အထ ခေါ၊ စင်စစ် သော်ကား။ ယေ (ဘိက္ခု)၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်။ တိဏ္ဍံ၊ ကုန်သော။ သံယောဇနာနံ၊ တို့၏။ ပရိက္ခယာ၊ ကြောင့်။ အဝိနိပါတဓမ္မာ၊ အပါယ်သို့ကျရောက်ခြင်းသဘော မရှိကုန်သော။ နိယတာ၊ မဂ္ဂဓမ္မနိယာမအားဖြင့် မြဲကုန်သော။ သမ္မောဓိပရာယဏာ၊ အထက်မဂ် ၃-ပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာ ရှိကုန်သော။ သောတာပန္နာ၊ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။) ဧတေ ဘိက္ခု၊ ဤရဟန်းတို့သည်သာလျှင်။ ဗဟုတရတိ၊ သာလွန်၍ များ ကုန်၏”ဟူသော။ အပရမ္ပိခေါ၊ တပါးသော တရားစကားကိုလည်း။ သုတံ၊ ကြားနာအပ်ပြီ။ ဘဂဝတော၊ ၎င်း။ သမ္ပုခါ၊ ဌ။ ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ နာခံအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ရဟန်းကပြောဆို၏။

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ဓမ္မဒိန္နသုတ်

၁၀၄၉။ ဧကံ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဗာရာဏသီယံ၊ ဗာရာဏသီပြည်၌။ ဣသိပတနေ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ရသေ့ ရဟန်းတို့၏ သက်ဆင်းကျရောက်ရာဖြစ်သော။ မိဂဒါယေ၊ သားတို့အား ဘေးမဲ့ပေးရာ မိဂဒါဝန်တော၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ ဓမ္မဒိန္နော၊ ဓမ္မဒိန္နမည်သော။ ဥပါသကော၊ ဥပါသကာသည်။ ပဉ္စဟိ၊ ဥပါသက သံဃေတိ၊ ၅၀၀-သော ဥပါသကာတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ အတူတကွ။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) တေန၊ သို့။ ဥပသကမိ၊ ချဉ်းကပ်ပြီ။ ဥပသကမိတွာ၊ ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ အဘိဝါဒေတွာ၊ အလွန်ရှိသေစွာရှိခိုးပြီး၍။ ဧကမန္တံ၊ တခုသောအရပ်အဖို့၌။ နိသိဒ္ဓိံ၊ ထိုင်ပြီ။ ဧကမန္တံ၊ ဌ။ နိသိန္နော ခေါ၊ ထိုင်သော။ ဓမ္မဒိန္နော၊ သော။ ဥပါသကော၊ သည်း ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ နော၊ တပည့်တော်တို့အား။ ဩဝဒတု၊ ဆုံးမတော်မူပါ။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ နော၊ တို့အား။ အနုသာသတု၊ ကမြစ်တော်မူပါ။ ယံ၊ ယင်းဆုံးမခြင်း ကမြစ်ခြင်းသည်။ အမှာကံ၊ တပည့်တော်တို့၏။ ဒီဃရတ္တံ၊ ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး။ ဟိတာယ၊ စီးပွားအလို့ငှါ။ သုခါယ၊ ချမ်းသာအလို့ငှါ။ အဿာတိ၊ ဖြစ်ရာ၏”ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။

ဓမ္မဒိန္နံ၊ ဓမ္မဒိန္နံ။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဝေါ၊ သင်တို့သည်။ ဣဟ၊ ဤသာသနာတော်၌။ “တထာဂတဘာသိတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူအံ့ကုန်သော။ ဂမ္ဘီရာ၊ ပါဠိထုံး အားဖြင့် နက်နဲကုန်သော။ ဂမ္ဘီရတ္တာ၊ အနက်အားဖြင့် နက်နဲကုန်သော။ လောကုတ္တရာ၊ အရိယမဂ်နိဗ္ဗာန်ဟူသော လောကုတ္တရာကို ပြတတ်ကုန်သော။ သုညတပဋိသံယုတ္တာ၊ သတ္တဝါမှ ဆိတ်သည်၏အဖြစ်နှင့် ယှဉ်စပ်ပြတတ်ကုန်သော။ ယေ တေ သုတ္တန္တာ၊ အကြင် သုတ်တို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) တေ၊ ထိုသုတ်တို့ကို။ ကာလေန ကာလံ၊ အချိန်အခါ အချိန်အခါ၌။ ဥပသမ္ပဇာ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟရိဿာမာတိ၊ နေကုန်အံ့” ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ သိက္ခိတမ္ပံ၊ ကျင့်အပ်၏။ ဓမ္မဒိန္နံ၊

၁။ ဘုရားလက်ထက်က ထင်ရှားကျော်စောသော ဥပါသကာ ၇-ယောက်ရှိသည်။ တယောက်တယောက်မှာ ဥပါသကာ ၅၀၀ စီ ဆြဲအပ်ခဲ့သည်။ ၁-ဓမ္မဒိန္နံ၊ ၂-ဝိသာခ၊ ၃-ဥဂ္ဂ၊ ၄-စိတ္တ၊ ၅-ဟန္တက ဘာဠဝက၊ ၆ ဓုဠအနာ- ထပိဏ္ဍိက၊ ၇-မဟာအနာထပိဏ္ဍိက၊ ပေါင်း ၇-ယောက်တည်း။ ၆-၆။

ဓမ္မဒိန္နံ။ ဧဝံ ဟိ၊ ဤသ္မိလျင်။ ဝေါ၊ သင်တို့သည်။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ကျင့်အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသ္မိ မိန့်တော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ပုတ္တသမ္မာဓေယှံ အဓိ၊ သားသွီးတို့ဖြင့် ကျဉ်းကြပ်သော အိပ်ရာ၌။ အာဝံသန္တေဟိ၊ နေကုန်သော။ ကာသိကစန္ဒနံ၊ ကာသိတိုင်း၌ဖြစ်သော စန္ဒကူးနံသာကို။ ပစ္စန္ဒဘောဇန္တေဟိ၊ ခံစားကုန်သော။ မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ၊ ပန်း၊ နံသာ၊ နံသာပျောင်းကို။ ဓာရယန္တေဟိ၊ ပန်ဆင်လိမ်းကျံကုန်သော။ ဇာတဂ္ဂပရဇတံ၊ ရွှေငွေကို။ သာဒိယန္တေဟိ၊ သာယာ (ကိုင်တွယ်သိမ်းဆည်း)ကုန်သော။ အမေဟိ၊ တပည့်တော်တို့သည်။ (ဝိဟရိတံ၌ စပ်။) တထာ- ဂတဘာသိတာ၊ ကုန်သော။ပ။ သုညတပဋိသံယုတ္တာ၊ ကုန်သော။ ယေ တေ သုတ္တန္တာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) တေ၊ ထိုသုတ်တို့ကို။ ကာလေန ကာလံ၊ ၌။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၌။ ဝိဟရိတံ၊ နေခြင်းငှါ။ န ခေါ သုကရံ၊ မလွယ်ပါ။ (န ခေါ နေတံ၌ န ကား အာဂမ။ ငှ။ ယံ ဝိဟရိတံ၊ အကြင် နေခြင်းသည်။ အတ္တိ၊ ၏။ တေ၊ ဤနေခြင်းသည်။ န သုကရံ၊ မလွယ်ပါ-ဟူသော်လည်း ပေး။ ဤနည်း၌ တေ အနက်ရှိသည်။ ရှေးနည်း၌ တေ အနက်မဲ့ကြံ။) ဘန္တေ၊ ရား။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာ ဘုရားသည်။ ပဉ္စသု၊ ၅-ပါးကုန်သော။ သိက္ခာပဒေသု၊ သိက္ခာပုဒ်တို့၌။ ငှိတာနံ၊ တည်ကုန်သော။ တေသံ အမှာကံ၊ ထိုတပည့်တော်တို့အား။ (နော ကား ပဒါလင်္ကာရကြံ။) ဥတ္တရိဓမ္မံ၊ ၅-ပါးသီလ ထက် သာလွန်သောတရားကို။ ဒေသေတု၊ ဟောတော်မူပါ။ ဣတိ၊ ဤသ္မိ ဓမ္မဒိန္နံက လျှောက်၏။

ဓမ္မဒိန္နံ၊ ဓမ္မဒိန္နံ။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဝေါ၊ သင်တို့သည်။ ဣဟ၊ ဤသာသနာတော်၌။ “သော ဘဂဝါ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ ဣတိပိ၊ ဤသ္မိကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ အရဟံ၊ အရဟမည်တော်မူ၏။ပ။ ဘဂဝါတိ၊ ဘဂဝါမည်တော်မူ၏” ဟူ၍။ ဗုဒ္ဓေ၊ ဘုရား၌။ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန၊ သက်ဝင်၍ ကြည်ညိုခြင်းနှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ ပြည့်စုံ ကုန်သည်။ ဘဝိဿာမ၊ ဖြစ်ကုန်အံ့။ (ဓမ္မေ၊ သံဃေ တို့၌လည်း ဤနည်းပေး။) အရိယကန္တေဟိ၊ အရိယပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နှစ်သက်အပ်ကုန်သော။ အခဏ္ဍေဟိ၊ မကျိုးကုန်သော။ပ။ သမာဓိသံဝတ္တနိ- ကေဟိ၊ သမာဓိကိုဖြစ်စေတတ်ကုန်သော။ သီလေဟိ၊ မဂ်ဖိုလ်နှင့်ယှဉ်သောသီလတို့နှင့်။ သမန္နာ- ဂတာ၊ ပြည့်စုံကုန်သည်။ ဘဝိဿာမာတိ၊ ဖြစ်ကုန်အံ့” ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသ္မိ။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ကျင့်အပ်၏။ ဓမ္မဒိန္နံ၊ ဓမ္မဒိန္နံ။ ဧဝံ ဟိ၊ ဤသ္မိလျင်။ ဝေါ၊ သင်တို့သည်။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ကျင့်အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသ္မိ မိန့်တော်မူ၏။

ဘန္တေ၊ ရား။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ စတ္တာရိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ယာနိ ဣမာနိ သောတာပတ္တိယင်္ဂါနိ၊ အကြင်သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏ သိကြောင်းအင်္ဂါတို့ကို။ ဒေသိတာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ ဤသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏ သိကြောင်းအင်္ဂါတရားတို့သည်။ အမေသု၊ တပည့်တော်တို့၌။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ မယဉ္စ၊ တပည့်တော်တို့ကိုလည်း။ တေသု ဓမ္မေသု၊ ထိုသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏ သိကြောင်းအင်္ဂါတရားတို့၌။ သန္တိဿာမ၊ တွေ့မြင်အပ်ကုန်၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ မယံ၊ တပည့်တော်တို့သည်။ “ဣတိပိ။ပ။ ဘဂဝါတိ၊ ဘဂဝါ”ဟူ၍။ ဗုဒ္ဓေ၊ ၌။ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန၊ နှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။ (ဓမ္မေ သံဃေ တို့၌လည်း ဤနည်းပေး။) အရိယကန္တေဟိ၊ ကုန်သော။ပ။ သီလေဟိ၊ မဂ်ဖိုလ်နှင့်ယှဉ်သောသီလတို့နှင့်။ သမန္နာဂတာ၊

၁။ စန္ဒောပမာဏကျင့်၊ ရထဝိနိတအကျင့်၊ မောနေယျအကျင့်၊ မဟာအရိယဝံသ အကျင့်များကို ကျင့်ကြဟု မိန့်တော်မူလို၏။ ဓမ္မဒိန္နံပုဂ္ဂိုလ်ကားသည် မိမိအရာ၌ အဆုံးအမကို မတောင်းပန်ပဲ သာမညအားဖြင့် မည်သည့် ဝန်မဆို ထမ်းဆောင်နိုင်သကဲ့သို့ တောင်းပန်သောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက သူ မထမ်းဆောင်နိုင်သော ဝန်ကို တင်၍ မိန့်တော်မူ၏။ ငှ။

ပြည့်စုံကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဓမ္မဒိန္နက လျှောက်၏။ ဓမ္မဒိန္န၊ ဓမ္မဒိန္န။ ဝေါ၊ သင်တို့၏။ လာဘာ၊ လာဘ်တို့တည်း။ ဓမ္မဒိန္န၊ ဓမ္မဒိန္န။ ဝေါ၊ သင်တို့၏။ သုလဒ္ဓံ၊ ကောင်းစွာရအပ်သော လာဘ်တည်း။ တုမေဟိ၊ သင်တို့သည်။ သောတာပတ္တိဖလံ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို။ ဗျာကတံ၊ ဖြေကြားအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

တတိယံ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ဂိလာနသုတ်

၁၀၅၀။ ကေံ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ သက္ကေသု၊ သက္ကတိုင်း၌။ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ၊ ကပိလဝတ်ပြည်၌။ နိဂြောဓာရာမေ၊ နိဂြောဓာရုံကျောင်း၌။ ပိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ထိုအခါ၌။ သမ္မဟုလာ၊ များစွာကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့သည်။ “ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ နိဗ္ဗိတစိဝရော၊ ပြီးပြီးသော သင်္ကန်းရှိသည်ဖြစ်၍။ တေမာသစ္စယေန၊ ၃-လလွန်သောအခါ၌။ စာရိကံ၊ လှည့်လည်အပ်သောအရပ်သို့။ ပက္ကမိဿတိတိ၊ ဖဲသွားတော်မူလတ္တံ့” ဟု နှလုံးသွင်း၍။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ စိဝရကမ္ပံ၊ သင်္ကန်းချုပ်ဆုံးခြင်းအမှုကို။ ကရောန္တိ၊ ပြုကုန်၏။ မဟာနာမေ၊ မဟာနာမ်အမည်ရှိသော။ သက္ကော၊ သာကီဝင်သည်။ “သမ္မဟုလာ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ‘နိဗ္ဗိတစိဝရော။ ပ။ ပက္ကမိဿတိတိ၊ ပက္ကမိဿတိ’ ဟု နှလုံးသွင်း၍။ ဘဂဝတော၊ ၏။ စိဝရကမ္ပံ၊ ကို။ ကရောန္တိ ကိရာတိ၊ ပြုကြကုန်သတဲ့” ဟူ၍။ အသောသိ ခေါ၊ ကြားပြီ။ အထ ခေါ၊ ၌။ မဟာနာမေ၊ သော။ သက္ကော၊ သည်။ ပ။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ‘သမ္မဟုလာ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ နိဗ္ဗိတစိဝရော။ ပ။ ပက္ကမိဿတိတိ၊ ပက္ကမိဿတိ’ ဟု နှလုံးသွင်း၍။ ဘဂဝတော၊ ၏။ စိဝရကမ္ပံ၊ ကို။ ကရောန္တိ ကိရာတိ၊ ပြုကြကုန်သတဲ့” ဟူသော။ တေံ၊ ဤစကားကို။ သုတံ၊ ကြားအပ်ပြီ။ သန္တေ၊ ဘုရား။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ သမ္ပါခါ၊ မျက်မှောက်၌။ ‘သပ္ပညေန၊ သောတာပတ္တိမဂ်ပညာရှိသော။ ဥပါသကေန၊ ဥပါသကာသည်။ အာဗာဓိကော၊ အနာရှိသော။ ဒုက္ခိတော၊ ဖြစ်သောဆင်းရဲရှိသော။ ဗာဠဂိလာနော၊ အားကြီးသော ဖျားနာရှိသော။ သပ္ပညော၊ သောတာပတ္တိမဂ်ပညာရှိသော။ ဥပါသကော၊ ဥပါသကာကို။ သြဝဒိတဗ္ဗောတိ၊ ဆုံးမထိုက်၏’ ဟူသော။ တေံ၊ ဤစကားကို။ နော၊ တပည့်တော်တို့သည်။ န ခေါ သုတံ၊ မကြားအပ်ဘူးပါ။ ဘဂဝတော၊ ၏။ သမ္ပါခါ၊ ၌။ န ခေါ ပဋိဂ္ဂဟိတိတိ၊ မနာခံအပ်ဘူးပါ” ဟူသော။ တေံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။

မဟာနာမ၊ မဟာနာမ်။ သပ္ပညေန၊ သော။ ဥပါသကေန၊ သည်။ အာဗာဓိကော၊ သော။ ဒုက္ခိတော၊ သော။ ဗာဠဂိလာနော၊ သော။ သပ္ပညော၊ သော။ ဥပါသကော၊ ကို။ “အာယသ္မာ၊ အရှင်သည်။ အဿာသတု၊ ထောက်တည်ရာကိုရပါလော။ အာယသ္မတော၊ အရှင်၏။ ‘ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ ပ။ ဘဂဝါတိ၊ ဘဂဝါ’ ဟူ၍။ ပုဗ္ဗေ၊ ဘုရား၌။ အဝေစ္စပ္ပသာဒေါ၊ သက်ဝင်၍ ကြည်ညိုခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ (ဓမ္မေ သံသေတိ၌လည်း ဤနည်းပေး။) အာယသ္မာ၊ သည်။ အဿာသတု၊ လော။ အာယသ္မတော၊ ၏။ အရိယကန္တာနိ၊ အရိယပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နှစ်သက်အပ်ကုန်သော။ အဇဏ္ဏာနိ၊ မကျိုးကုန်သော။ ပ။ သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိ၊ သမာဓိကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော။

၁။ န ခေါ နေတန္တိ န ခေါ အမေဟိ တေံ။ ဌ။ နေတံ၌ နော + တေံ ဟု ခွဲ။ နောကို အမေဟိ ဟု ဖွင့်သော ကြောင့် သံဝေဏတဗ္ဗံ ‘ပ’ အက္ခရာ ပို၏။ န ခေါ နေတန္တိ န ခေါ တေံ၊ နောတိ စ အမေဟိတိ အတ္ထော။ ဝိ။

သီလာနိ၊ မဂ်ဖိုလ်နှင့်ယှဉ်သော သီလတို့သည်။ အတ္တိတိ၊ ရှိကုန်၏”ဟူ၍။ စတုဟိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ အဿာသနိယေဟိ၊ ထောက်တည်ရာကို ပြုကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တရားတို့ဖြင့်။ အဿာသေတဗ္ဗော၊ ထောက်တည်ရာကို ရစေထိုက်၏။

မဟာနာမ၊ မဟာနာမိ။ သပ္ပညေန၊ သော။ ဥပါသကေန၊ သည်။ အာဗာဓိကော၊ သော။ ဒုက္ခိတော၊ သော။ ဗာဠင်္ဂီလာနော၊ သော။ သပ္ပညော၊ သော။ ဥပါသကော၊ ကိ။ စတုဟိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ အဿာသနိယေဟိ၊ ထောက်တည်ရာကို ပြုကုန်သော။ ဣမေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ဤတရားတို့ဖြင့်။ အဿာသေတွာ၊ ထောက်တည်ရာကိုရစေ၍။ “အာယသ္မတော၊ အရှင်၏။ မာတာပိတုသု၊ အမိအဖတို့၌။ အပေက္ခာ၊ ငဲ့ကွက်ခြင်းသည်။ အတ္တိတိ၊ ရှိပါသလော”ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝစနိယော၊ ဆိုအပ်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ သော၊ ထိုသောတာပတ္တိမဂ်ပညာရှိသော ဥပါသကာသည်။ “မေ၊ ငါ၏။ မာတာပိတုသု၊ အမိအဖတို့၌။ အပေက္ခာ၊ ငဲ့ကွက်ခြင်းသည်။ အတ္တိတိ၊ ရှိ၏”ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ စေ ဝဒေယျ၊ အကယ်၍ ဆိုငြားအံ့။ သော၊ ထိုသောတာပတ္တိမဂ်ပညာရှိသော ဥပါသကာကို။ “အာယသ္မာ ခေါ၊ အရှင်သည်။ မာရိသော၊ သေရမည့်သူတည်း။” မရုဏဓမ္မော၊ ဖေရခြင်းသဘောရှိ၏။ အာယသ္မာ၊ အရှင်သည်။ မာတာပိတုသု၊ အမိအဖတို့၌။ အပေက္ခာ၊ ငဲ့ခြင်းကို။ သစေပိ ကရိဿတိ၊ အကယ်၍ ပြုသော်လည်း။ မရိဿတေဝ၊ သေရမည်သာတည်း။ အာဟသ္မာ၊ သည်။ မာတာပိတုသု၊ တို့၌။ အပေက္ခာ၊ ကိ။ နော စေပိ ကရိဿတိ၊ အကယ်၍ မပြုသော်လည်း။ မရိဿတေဝ၊ သာတည်း။ အာယသ္မာ၊ အရှင်။ သာဓု၊ တောင်းပန်ပါ၏။ တေ၊ သင်၏။ မာတာပိတုသု၊ တို့၌။ ယ၊ အပေက္ခာ၊ အကြင် ငဲ့ခြင်းသည်။ (အတ္တိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုငဲ့ခြင်းကို။ ပဇဟာတိ၊ စွန့်ပါလော”ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝစနိယော၊ ဆိုအပ်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။

သော၊ ထိုသောတာပတ္တိမဂ်ပညာရှိသော ဥပါသကာသည်။ “မေ၊ ငါ၏။ မာတာပိတုသု၊ တို့၌။ ယ၊ အပေက္ခာ၊ အကြင်ငဲ့ခြင်းသည်။ (အတ္တိ၊ ၏။) သ၊ ထိုငဲ့ခြင်းကို။ ပဟိနာတိ၊ ပယ်အပ်ပြီ”ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ စေ ဝဒေယျ၊ အကယ်၍ ဆိုငြားအံ့။ သော၊ ထိုသောတာပတ္တိမဂ်ပညာရှိသော ဥပါသကာကို။ “အာယသ္မတော၊ ၏။ ပုတ္တဒါရေသု၊ သားမယားတို့၌။ အပေက္ခာ၊ ငဲ့ခြင်းသည်။ အတ္တိ ပနာတိ၊ ရှိပါသလော”ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝစနိယော၊ ဆိုအပ်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ သော၊ သည်။ “မေ၊ ၏။ ပုတ္တဒါရေသု၊ တို့၌။ အပေက္ခာ၊ ငဲ့ခြင်းသည်။ အတ္တိတိ၊ ရှိ၏”ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ စေ ဝဒေယျ၊ အကယ်၍ ဆိုငြားအံ့။ သော၊ ကိ။ “အာယသ္မာပိ ခေါ၊ အရှင်သည်လည်း။ မာရိသော၊ သေရမည့်သူတည်း။ မရုဏဓမ္မော၊ သေရခြင်းသဘောရှိ၏။ အာယသ္မာ၊ အရှင်သည်။ ပုတ္တဒါရေသု၊ တို့၌။ အပေက္ခာ၊ ငဲ့ခြင်းကို။ သစေပိ ကရိဿတိ၊ အကယ်၍

၁။ အဿာသနိယေဟိ ဓမ္မေဟိတိ အဿာသကရေဟိ ဓမ္မေဟိ။ ၄။ အဿသန္တိတိ အဿာသနိယာ။ ၄။
ယေ ဓမ္မော၊ အကြင်တရားတို့သည်။ အဿသန္တိ၊ အသက်ရှုပေါက်ကိုရကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘေ ဓမ္မော၊ ထိုတရားတို့သည်။ အဿာသနိယာ၊ မည်ကုန်၏။ အာ+သသဘေတ် (ပါဏနတ္ထ၊ သို့မဟုတ် အဝဿယတ္ထ) + ကနိယပစ္စည်း ယု ကြ။
၂။ မာရိသောတိ မရုဏပဋိဗ္ဗော။ ၄။
မရိဿတိတိ မာရိသော၊ ကေန္တဘာပိမရကော။ ၄။ မရုဿတိ သပစ္စည်း၊ သာပစ္စည်း = အနာဂတ်ကတ္တာ၊ ဟော ကြံ။

ပြုသော်လည်း။ မရိယာတေဝ၊ သေရမည်သာတည်း။ အာယသ္မာ၊ သည်။ ပုတ္တဒါရေသု၊ တို့၌။ အပေက္ခာ၊ ကို။ နော စေပိ ကရိယတိ၊ အကယ်၍မပြုသော်လည်း။ မရိယာတေဝ၊ သာတည်း။ အာယသ္မာ၊ အရှင်။ သာဓု၊ တောင်းပန်ပါ၏။ တေ၊ သင်၏။ ပုတ္တဒါရေသု၊ သားမယားတို့၌။ ယာ အပေက္ခာ၊ အကြင် ငဲ့ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုငဲ့ခြင်းကို။ ပဗဟာတိ၊ စွန့်ပါလော့” ဟူ၍။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဝစနိယော၊ အပ်သည်။ အဿ၊ ရာ၏။

သော၊ သည်။ “မေ၊ ၏။ ပုတ္တဒါရေသု၊ တို့၌။ ယာ အပေက္ခာ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သာ၊ ထိုငဲ့ခြင်းကို။ ပဟိနာတိ၊ ပယ်အပ်ပြီ” ဟူ၍။ ဝေံ၊ ဤသို့။ စေ ဝဒေယျ၊ အကယ်၍ ဆိုငြားအံ့။ သော၊ ကို။ “အာယသ္မာတော၊ ၏။ မာနုသကေသု၊ လူ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စသု၊ ၅-ပါးကုန်သော။ ကာမဂုဏေသု၊ ကာမဂုဏ်တို့၌။ အပေက္ခာ၊ ငဲ့ခြင်းသည်။ အတ္ထိ ပနာတိ၊ ရှိပါသလော့” ဟူ၍။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဝစနိယော၊ အပ်သည်။ အဿ၊ ရာ၏။ သော၊ သည်။ မေ၊ ၏။ မာနုသကေသု၊ ကုန်သော။ ပဉ္စသု၊ ကုန်သော။ ကာမဂုဏေသု၊ တို့၌။ အပေက္ခာ၊ သည်။ အတ္ထိတိ၊ ရှိ၏” ဟူ၍။ စေ ဝဒေယျ၊ အံ့။ သော၊ ကို။ “အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ မာနုသကေဟိ ခေါ၊ လူ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ကာမေဟိ၊ ကာမဂုဏ်တို့ထက်။ ဒိဗ္ဗာ၊ နတ်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ကာမာ၊ ကာမဂုဏ်တို့သည်။ အဘိက္ကန္တတရာ စ၊ သာလွန်၍ နှစ်သက်ဖွယ် လည်း ကောင်းကုန်၏။ ပဏိတတရာ စ၊ သာလွန်၍ မြတ်လည်း မြတ်ကုန်၏။ အာယသ္မာ၊ အရှင်။ သာဓု၊ တောင်းပန်ပါ၏။ မာနုသကေဟိ၊ လူ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ကာမေဟိ၊ ကာမဂုဏ်တို့မှ။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ဝုဠာပေတွာ၊ ထစေ၍။ စာတုမဟာရာဇိကေသု၊ စတုမဟာရာဇ်ဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝေသု၊ နတ်(ကာမဂုဏ်)တို့၌။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ အဓိမောစေဟိတိ၊ ထားပါလော့။ စွဲမြဲစေ လော့” ဟူ၍။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဝစနိယော၊ အပ်သည်။ အဿ၊ ရာ၏။

သော၊ သည်။ “မေ၊ ငါသည်။ မာနုသကေဟိ၊ လူ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ကာမေဟိ၊ ကာမဂုဏ် တို့မှ။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ဝုဠိတံ၊ ထစေအပ်ပြီ။ စာတုမဟာရာဇိကေဟိ၊ စတုမဟာရာဇ်ဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝေသု၊ နတ်(ကာမဂုဏ်)တို့၌။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ အဓိမောစိတန္တိ၊ ထားအပ်ပြီ။ စွဲမြဲစေအပ်ပြီ” ဟူ၍။ ဝေံ၊ ဤသို့။ စေ ဝဒေယျ၊ အံ့။ သော၊ ကို။ “အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ စာတုမဟာရာဇေဟိ ခေါ၊ ကုန်သော။ ဒေဝေဟိ၊ တို့ထက်။ တာဝတိံသာ၊ တာဝတိံသာဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ နတ်(ကာမဂုဏ်)တို့သည်။ အဘိက္ကန္တတရာ စ၊ သာလွန်၍ နှစ်သက် ဖွယ်လည်း ကောင်းကုန်၏။ ပဏိတတရာ စ၊ သာလွန်၍ မြတ်လည်းမြတ်ကုန်၏။ အာယသ္မာ၊ အရှင်။ သာဓု၊ တောင်းပန်ပါ၏။ စာတုမဟာရာဇိကေဟိ၊ ကုန်သော။ ဒေဝေဟိ၊ တို့မှ။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဝုဠာပေတွာ၊ ထစေ၍။ တာဝတိံသေသု၊ ကုန်သော။ ဒေဝေသု၊ တို့၌။ စိတ္တံ၊ ကို။ အဓိမောစေဟိတိ၊ ထားပါလော့။ စွဲမြဲစေပါလော့” ဟူ၍။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဝစနိယော၊ အပ်သည်။ အဿ၊ ရာ၏။

သော၊ သည်။ “မေ၊ သည်။ စာတုမဟာရာဇိကေဟိ၊ ကုန်သော။ ဒေဝေဟိ၊ တို့မှ။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဝုဠိတံ၊ ထစေအပ်ပြီ။ တာဝတိံသေသု၊ ကုန်သော။ ဒေဝေသု၊ တို့၌။ စိတ္တံ၊ ကို။ အဓိမောစိတန္တိ၊

၁။ အဓိမောစေဟိတိ ငှပေဟိ။ ၂။ အဓိမောစေဟိတိ အဓိမုတ္တိ ဥပ္ပါဒေဟိ။ ၃။ အဓိ + မုစဘတ် = ငှပနတ္ထ၊ စုရာဒိကြံ။ ၄။ အဓိ + မုစဘတ် အဓိမုစုနတ္ထ၊ ကာရိတ်ကြံ၊ အဓိမောစေဟိ၊ စွဲမြဲစေလော့၊ လွတ်လွတ်ဝင်စေ လော့-ဟု ယေ။ ၅။ ငှ-၌ အဋ္ဌကထာဝယ် အဓိပ္ပါယ်ပွင့်သော ဟူ၏။

ထားအပ်ပြီ။ စွဲမြဲစေအပ်ပြီ” ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ စေ ဝဒေယျ၊ အံ။ သော၊ ကိ။ “အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ တာဝတိံသေဟိ ခေါ၊ ကုန်သော။ ဒေဝေဟိ၊ တို့ထက်။ ယာမာ၊ ယာမာဘုံ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ နတ်(ကာမဂုဏ်)တို့သည်။ ပ။ တုသိတာ၊ တုသိတာဘုံ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ တို့သည်။ ပ။ နိဗ္ဗာနရတိ၊ နိဗ္ဗာနရတိဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ တို့သည်။ ပ။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိ၊ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ တို့သည်။ ပ။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိဟိ ခေါ၊ ကုန်သော။ ဒေဝေဟိ၊ နတ် (ကာမဂုဏ်)တို့ထက်။ ဗြဟ္မလောကော၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်သည်။ အဘိက္ခန္တတရော စ၊ သာလွန်၍နှစ်သက်ဖွယ်လည်း ကောင်း၏။ ပဏိတတရော စ၊ သာလွန်၍ မြတ်လည်းမြတ်၏။ အာယသ္မာ၊ အရှင်။ သာဓု၊ တောင်းပန်ပါ၏။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိဟိ၊ ကုန်သော။ ဒေဝေဟိ၊ တို့မှ။ စိတ္တံ၊ ကိ။ ဝဋ္ဋာပေတာ၊ ထစေ၍။ ဗြဟ္မလောကော၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌။ စိတ္တံ၊ ကိ။ အဓိမောစေဟိတိ၊ ထားလော။ စွဲမြဲစေလော” ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝစနိယော၊ အပ်သည်။ အဿ၊ ရ၏။

☸ သော၊ သည်။ “မေ၊ ငါသည်။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိဟိ၊ ကုန်သော။ ဒေဝေဟိ၊ တို့မှ။ စိတ္တံ၊ ကိ။ ဝဋ္ဋိတံ၊ ထစေအပ်ပြီ။ ဗြဟ္မလောကော၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌။ စိတ္တံ၊ ကိ။ အဓိမောစိတန္တိ၊ ထားအပ်ပြီ။ စွဲမြဲစေအပ်ပြီ” ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ စေ ဝဒေယျ၊ အံ။ သော၊ ကိ။ “အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ ဗြဟ္မလောကောပိ ခေါ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်သည်လည်း။ အနိစ္စော၊ အမြဲမရှိ၊ အဒ္ဓါဝေါ၊ ခိုင်ခံ့ခြင်းမရှိ။ သက္ကာယပရိယာပန္နော၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ရုပ်နာမ်၌ အကျုံးဝင်၏။ အာယသ္မာ၊ အရှင်။ သာဓု၊ တောင်းပန်ပါ၏။ ဗြဟ္မလောကော၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်မှ။ စိတ္တံ၊ ကိ။ ဝဋ္ဋာပေတာ၊ ထစေ၍။ သက္ကာယနိရောဓေ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ရုပ်နာမ်၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်၌။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ဥပသံဟဇာတိတိ၊ ကပ်၍ဆောင်ပါလော” ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝစနိယော၊ အပ်သည်။ အဿ၊ ရ၏။

သော၊ သည်။ “မေ၊ ငါသည်။ ဗြဟ္မလောကော၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်မှ။ စိတ္တံ၊ ကိ။ ဝဋ္ဋိတံ၊ ထစေအပ်ပြီ။ သက္ကာယနိရောဓေ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ရုပ်နာမ်၏ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်၌။ ဥပသံဟဇာတိတိ၊ ကပ်၍ဆောင်ပါ၏” ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ စေ ဝဒေယျ၊ အံ။ မဟာနာမ၊ မဟာနာမ်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝိမုတ္တစိတ္တဿ ခေါ၊ ကိလေသာအာသဝတို့မှ လွတ်မြောက်ပြီးသော စိတ်ရှိသော။ (ရဟန္တာ ဖြစ်သောဟူလို။) ဥပါသကဿ၊ ဥပါသကာ၏။ အာသဝါ၊ ကိလေသာအာသဝမှ။ ဝိမုတ္တစိတ္တေန၊ လွတ်မြောက်ပြီးသောစိတ်ရှိသော။ ဘိက္ခုနာ၊ ရဟန်းနှင့်။ ယဒိဒံ ဝိမုတ္တံ၊ အကြင် လူ့အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ (အာရဗ္ဗ၊ စွဲ၍။) ဝိမုတ္တိယာ၊ ရဟန်း၏ အရဟတ္တဖိုလ်၏။ (နာနာကရဏံ၊ အထူးကို။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုဆိုက်၏။) ကိဉ္စိ၊ အနည်းငယ်သော။ တံနာနာကရဏံ၊ ထိုအထူးကို။ န ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ။ (ဝိမုတ္တိယာ ဝိမုတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်အချင်းချင်း။ ကိဉ္စိ၊ သော။ နာနာကရဏံ၊ ကိ။

၁။ ဘိက္ခုသံဃဿ ဟိ စေတိယင်္ဂဏဗောဓိယင်္ဂဏဝတ္တေသု စေတ အသိတိက္ခန္ဓကဝတ္တေသု ဘာတိ အာဂမနိယဂုဏေသု ပမာဏံ နာမ နတ္ထိ၊ ပဋိဝိဒ္ဓေ ပန မဂ္ဂေ ဝါ ဖလေ ဝါ ဥပါသကာနု ဘိက္ခုနု နာနာကရဏံ နတ္ထိ။ ၄။

အာဂမနိယဂုဏေသုတိ ပုဗ္ဗဘာဂဂုဏေသု။ ၄။

ရဟန်းများသည် ဥပါသကာများထက် စေတိယင်္ဂဏဝတ် ဗောဓိယင်္ဂဏဝတ် အသိတိက္ခန္ဓကဝတ်တို့ကို ပြည့်ကျင့်ခြင်းဟူသော မဂ်ဖိုလ်မရမီ ရွှေအဘို့ ဂုဏ်များရခြင်း၌သာ ထူး၏။ မဂ်ဖိုလ်ရသည့်ကား အထူးမရှိ ဟူလိုသည်။

နဝဒါမိ၊ ဟောတော်မမူ။ ဟုသော်လည်းပေး။ ယဒိဒံ၊ အနက်မဲ့ကြံ။) ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-သောတာပတ္တိဖလသုတ်

၁၀၅၁။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဘာဝိတာ၊ ပွားများအပ်ကုန်သော။ ဗဟုလိကတာ၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့သည်။ သောတာပတ္တိဖလသစ္စိကိရိယာယ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းအကျိုးငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ကတမေ စတ္တာရော၊ အဘယ် ၄-ပါးတို့နည်း။ သပ္ပုရိသသံသေဝေါ၊ သူတော်ကောင်းကို မှီဝဲခြင်း၎င်း။ သဒ္ဓမ္မဿဝနံ၊ သူတော်ကောင်းတရားကို ကြားနာခြင်း၎င်း။ ယောနိသောမနသိကာရော၊ သင့်သော အကြောင်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၎င်း။ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပတ္တိ၊ လောကုတ္တရာတရားအားလျော်သောအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘာဝိတာ၊ ကုန်သော။ ဗဟုလိကတာ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဣမေ ခေါ် ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သောတာပတ္တိဖလသစ္စိကိရိယာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-သကဒါဂါမိဖလသုတ်

၁၀၅၂။ (သကဒါဂါမိဖလသစ္စိကိရိယာယ၊ သကဒါဂါမိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းအကျိုးငှါ။ ဟုပေး။ ဤမျှသာ ထူး၏။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-အနာဂါမိဖလသုတ်

၁၀၅၃။ (အနာဂါမိဖလသစ္စိကိရိယာယ၊ အနာဂါမိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းအကျိုးငှါ။ ဟုပေး။ ဤမျှသာ ထူး၏။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-အရဟတ္တဖလသုတ်

၁၀၅၄။ (အရဟတ္တဖလသစ္စိကိရိယာယ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း အကျိုးငှါ။ ဟုပေး။ ဤမျှသာ ထူး၏။)

အဋ္ဌမံ၊ ဝှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ပညာပဋိလာဘသုတ်

၁၀၅၅။ (ပညာပဋိလာဘာယ၊ မဂ်ဖိုလ်ပညာကို ရခြင်းအကျိုးငှါ။) ဟုပေး။ ဤမျှသာ ထူး၏။) နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ် ၇-ယောက်တို့သည် အရဟတ္တဖိုလ်ပညာကို မရသေးသောကြောင့် မဂ်ဖိုလ်ပညာကို ရသဲ ဖြစ်ကုန်သည်။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် မဂ်ဖိုလ်ပညာကို ရပြီးဖြစ်သည်။ ဋ္ဌ။

၁၀-ပညာဝုဒ္ဓိသုတ်

၁၀၅၆။ (ပညာဝုဒ္ဓိယာ၊ မဂ်ဖိုလ်ပညာ၏ တိုးပွားခြင်းငှါ။ ဟုပေး။ ဤမျှသာ ထူး၏။) ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၁-ပညာဝေပုလ္လသုတ်

၁၀၅၇။ (ပညာဝေပုလ္လယ၊ မဂ်ဖိုလ်ပညာ၏ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ။ ဟုပေး။ ဤမျှသာ ထူး၏။) ဧကာဒသမံ၊ တဆယ့်တခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဆဋ္ဌော၊ ၆-ဝဂ်မြောက်ဖြစ်သော။ သပ္ပညဝဂ္ဂေါ၊ သပ္ပညဝဂ်တည်း။

တဿ၊ ထိုသပ္ပညဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား။

သဂါထကံ၊ သဂါထကသုတ်၎င်း။ ဝဿံဝုတ္တံ၊ ဝဿံဝုတ္တသုတ်၎င်း။ ဓမ္မဒိန္နဉ္စ၊ ဓမ္မဒိန္နသုတ်၎င်း။ ဂိလာနံ၊ ဂိလာနသုတ်၎င်း။ စတုရောဖလာ၊ သောတာပတ္တိဖလသုတ်၊ သကဒါဂါမ်ဖလသုတ်၊ အနာဂါမ်ဖလသုတ်၊ အရဟတ္တဖလသုတ် ၄-သုတ်တို့၎င်း။ ပဋိလာဘော၊ ပညာပဋိလာဘသုတ်၎င်း။ ဝုဒ္ဓိ၊ ပညာဝုဒ္ဓိသုတ်၎င်း။ ဝေပုလ္လတာယ စ၊ ပညာဝေပုလ္လသုတ်၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၇-မဟာပညဝဂ်

၁-မဟာပညာသုတ်

၁၀၅၈။ ဘိက္ခုတေ တို့။ ဘာဝိတာ၊ ပွားများအပ်ကုန်သော။ ဗဟုလိကတာ၊ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့သည်။ မဟာပညတာယ၊ သစ္စာ ၄-ပါးစသည်တို့ကို သိသော ကြီးကျယ်သော ပညာကို ရခြင်းငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ကတမေ စတ္တာရော၊ အဘယ် ၄-ပါးတို့နည်း။ သပ္ပုရိသသံသေဝေါ၊ သူတော်ကောင်းကို မှီဝဲခြင်း၎င်း။ သဒ္ဓမ္မဿဝနံ၊ သူတော်ကောင်းတရားကို ကြားနာခြင်း၎င်း။ ယေနိသော မနသိကာရော၊ သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၎င်း။ ဓမ္မာနုဓမ္မပုဂ္ဂိုလ်တို့၊ လောကုတ္တရာတရားအား လျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း၎င်းတည်း။ ဘိက္ခုတေ တို့။ ဘာဝိတာ၊ ကုန်သော။ ဗဟုလိကတာ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဣမေ ခေါ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့သည်။ မဟာပညတာယ၊ သစ္စာ ၄-ပါးစသည်တို့ကို သိသော ကြီးကျယ်သော ပညာကို ရခြင်းငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ၎င်း။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၁။ (ကော) ပညာ ဇောသန္တိ မဟာပညာ၊ စတ္တာရော ဓမ္မာ၊ တေသံ ဘာဝေါ မဟာပညကာ၊ တာယ ဟု ဤ ပုဒ်၌ အဓိပ္ပါယ်သွား ယေလိုက်သည်။ နောက်၌လည်း ဝုဒ္ဓိနည်း။ မဟာပညတာယ၊ ကြီးသောပညာတည်ရာ ဖြစ် သော ၄-ပါး စသည်တို့ကို သိခြင်း ဖြစ် ကြောင်း (ကြီးကျယ်သော) ကျေးဇူးတို့-ဟု သပ္ပုတ္တသော်လည်း ဝေပု

၂-ပုထုပညာသုတ်

၁၀၅၉။ (ပုထုပညတာယ၊ ကြီးမားသော ပညာကို ရခြင်းငှါ။)
ရတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ဝိပုလပညာသုတ်

၁၀၆၀။ (ဝိပုလပညတာယ၊ ပြန့်ပြောသော ပညာကို ရခြင်းငှါ။)
တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ဂမ္ဘီရပညာသုတ်

၁၀၆၁။ (ဂမ္ဘီရပညတာယ၊ နက်နဲသော ပညာကို ရခြင်းငှါ။)
စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-အပ္ပမတ္တပညာသုတ်

၁၀၆၂။ (အပ္ပမတ္တပညတာယ၊ အတိုင်းအရှည်မရှိသော ပညာကို ရခြင်းငှါ။)
ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ဘူရိပညာသုတ်

၁၀၆၃။ (ဘူရိပညတာယ၊ များသောပညာကို ရခြင်းငှါ။)
ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ပညာဗာဟုလ္လသုတ်

၁၀၆၄။ (ပညာဗာဟုလ္လတာယ၊ ပညာများခြင်းအကျိုးငှါ။)
သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-သီလပညာသုတ်

၁၀၆၅။ (သီလပညတာယ၊ လျင်မြန်သော ပညာကို ရခြင်းငှါ။)
အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-လဟုပညာသုတ်

၁၀၆၆။ (လဟုပညတာယ၊ ပေါ့ပါးသော ပညာကို ရခြင်းငှါ။)
နာမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ဟာသပညာသုတ်

၁၀၆၇။ (ဟာသပညာတယ၊ ရှင်သောပညာကို ရခြင်းငှါ။)

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၁-ဇေနပညာသုတ်

၁၀၆၈။ (ဇေနပညာတယ၊ အဟုန်ပြင်းသော ပညာကို ရခြင်းငှါ။)

ကောဒသမံ၊ တဆယ့်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၂-တိက္ခပညာသုတ်

၁၀၆၉။ (တိက္ခပညာတယ၊ ထက်သော ပညာကို ရခြင်းငှါ။)

ဒ္ဓါဒသမံ၊ တဆယ့်နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၃-နိဗ္ဗေဓိကပညာသုတ်

၁၀၇၀။ နိဗ္ဗေဓိကပညာတယ၊ လောဘက္ခန္ဓစသော ကိလေသာအစုအခဲကို ဖြိုခွဲဖောက်
ထွင်းနိုင်သော ပညာကို ရခြင်းငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ကတမေ စတ္တာရော၊ တို့နည်း။ သပ္ပုရိ-
သသံသေဝေါ၊ ၎င်း။ သဒ္ဓမ္မဿဝနံ၊ ၎င်း။ ယောနိသော မနသိကာရော၊ ၎င်း။ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပတ္တိ၊
၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘာဝိတာ၊ ကုန်သော။ ဗဟုလိကတာ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော၊
ကုန်သော။ ဣမေ ခေါ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့သည်။ နိဗ္ဗေဓိကပညာတယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။
ဣတိ၊ ၎င်း။

တေရသမံ၊ တဆယ့်သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

သတ္တမေ၊ ၇-ဝဂ်မြောက်ဖြစ်သော။ မဟာပညဝဂ္ဂေါ၊ မဟာပညဝဂ်တည်း။

တဿ၊ ထိုမဟာပညဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ကား—

မဟာပုထုဝိပုလဂမ္ဘီရံ၊ မဟာပညာသုတ်၊ ပုထုပညာသုတ်၊ ဝိပုလပညာသုတ်၊
ဂမ္ဘီရပညာသုတ်၎င်း။ အပ္ပမတ္တဘူရိဗာဟုလံ၊ အပ္ပမတ္တပညာသုတ်၊ ဘူရိပညာသုတ်၊
ပညာဗာဟုလုသုတ်၎င်း။ သီလ လဟု ဟာသ ဇေန တိက္ခနိဗ္ဗေဓိကာယ စ၊ သီလပညာသုတ်၊
လဟုပညာသုတ်၊ ဟာသပညာသုတ်၊ ဇေနပညာသုတ်၊ တိက္ခပညာသုတ်၊ နိဗ္ဗေဓိကပညာ
သုတ်၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

ကောဒသမံ၊ တဆယ့်ခုမြောက်ဖြစ်သော။
သောတာပတ္တိသံယုတ္တံ၊ သောတာပတ္တိသံယုတ်တည်း။

၁၂-သဒ္ဓါသံယုတ်

၁-သမာဓိဝဂ်

၁-သမာဓိသုတ်

၁၀၇၁။ သာဝတ္ထိနိဒါနံ၊ သာဝတ္ထိနိဒါနိးတည်း။ ဟ။ ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ (တုမေ၊ သင်တို့သည်။) သံမာဓိံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌ စိတ်၏တည်ကြည်ခြင်းကို။ ဘာဝေထ၊ ဖြစ်စေကြ ပျားများကြလော။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သမာဟိတော၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌ စိတ်တည်ကြည်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ကိဉ္စ၊ အဘယ်သို့။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ သိသည်။ “ဣဒံ၊ ဤလောဘမှတ်ပါးသော လောကီတရား အပေါင်းသည်။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဆင်းရဲအစစ် ဒုက္ခသစ္စာတည်း” ဟူ၍။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ “အယံ၊ ဤလောဘသည်။ ဒုက္ခသမုဒယောတိ၊ ဆင်းရဲ၏ဖြစ်ကြောင်းအစစ် သမုဒယသစ္စာ တည်း” ဟူ၍။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ “အယံ၊ ဤနိဗ္ဗာန်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓောတိ၊ ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာအစစ် နိရောဓသစ္စာတည်း” ဟူ၍။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ “အယံ၊ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော မဂ်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါတိ၊ ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန် သို့ရောက်ကြောင်း အစစ် မဂ္ဂသစ္စာတည်း” ဟူ၍။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ (တုမေ၊ သင်တို့သည်။) သမာဓိံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌ စိတ်၏တည်ကြည် ခြင်းကို။ ဘာဝေထ၊ လော။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သမာဟိတော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ (တုမေဟိ၊ သင်တို့သည်။) ဣဟ၊ ဤသာသနာ၌။ “ဣဒံ၊ ဤလောဘမှတ်ပါးသော လောကီတရားအပေါင်းသည်။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဆင်းရဲအစစ် ဒုက္ခသစ္စာ တည်း” ဟူ၍။ ယောဂေါ၊ အားထုတ်ခြင်းကို။ ကရဏိယော၊ ပြုအပ်၏။ “အယံ၊ ဤလောဘ သည်။ ဒုက္ခသမုဒယောတိ၊ ဆင်းရဲ၏ဖြစ်ကြောင်းအစစ် သမုဒယသစ္စာတည်း” ဟူ၍။ ယောဂေါ၊ ကို။ ကရဏိယော၊ အပ်၏။ “အယံ၊ ဤနိဗ္ဗာန်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓောတိ၊ ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာအစစ် နိရောဓသစ္စာတည်း” ဟူ၍။ ယောဂေါ၊ ကို။ ကရဏိယော၊ အပ်၏။ “အယံ၊ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော မဂ်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါတိ၊ ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းအစစ် မဂ္ဂသစ္စာတည်း” ဟူ၍။ ယောဂေါ၊ ကို။ ကရဏိယော၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ပဋိသလ္လာနသုတ်

၁၀၇၂။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ (တုမေ၊ သင်တို့သည်။) ပဋိသလ္လာနေ၊ တယောက်တည်းတည်း ကိန်းအောင်းခြင်း၌။ (ကာယဝိဝေက၌ ဟူလိ။) ယောဂံ၊ အားထုတ်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇထ၊ ရောက်ကြ ကုန်လော။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ပဋိသလ္လိနေ၊ တယောက်တည်းတည်း ကိန်းအောင်းသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ (အကြွင်းအထက်သုတ်နှင့် တူ၏။ နိဂုံးဝါကျ လည်း နိဒါန်းနှင့် တူ၏။ တသ္မာတိဟ စသည် ပေးမြဲ။)

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ပဌမကုလပုတ္တသုတ်

၁၀၇၃။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယေ ဟိ ဂေစိ ကုလပုတ္တာ၊ အကြင်အမျိုးကောင်းသားတို့သည်။ အတိတ် အခွါနံ၊ အတိတ်အခါ၌။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ အဂါရသ္မာ၊ အိမ်ရာထောင်သော လူ့ဘောင်မှ။ (နိက္ခမိတော၊ ထွက်၍။) အနဂါရိယံ၊ အိမ်ရာမထောင်သော ရဟန်းဘောင်သို့။ ပဗ္ဗဇိ သု၊ ဝင်ရောက်ကုန်ပြီ။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ တေ၊ ထိုအမျိုးကောင်းသားတို့သည်။ စတုနံ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ အရိယသစ္စာနံ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောကြားအပ်သော သစ္စာတို့ကို။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ အဘိသမေသံ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ။ (ပဗ္ဗဇိ သု၊ ဝင်ရောက်ကုန်ပြီ။)

(အနာဂတ်၌ — အနာဂတ် အခွါနံ၊ အနာဂတ်အခါ၌။ ပဗ္ဗဇိဿန္တိ၊ ဝင်ရောက်ကုန်လတ္တံ့။ ဟု ပေးရုံသာ ထူး၏။ ပစ္စုပ္ပန်၌လည်း— တေရဟိ၊ ယခုအခါ၌။ ပဗ္ဗဇန္တိ၊ ဝင်ရောက်ကြကုန်၏။ ဟု ပေးရုံသာ ထူး၏။)

ကတမေသံ စတုနံ၊ အဘယ် ၄-ပါးတို့ကို (သိခြင်းငှါ ဝင်ရောက်ကြကုန်သ)နည်း။ ဒုက္ခဿ အရိယသစ္စဿ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို၎င်း။ ဒုက္ခသမုဒယဿ အရိယသစ္စဿ၊ သမုဒယသစ္စာကို၎င်း။ ဒုက္ခနိရောဓဿ အရိယသစ္စဿ၊ နိရောဓသစ္စာကို၎င်း။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ အရိယသစ္စဿ၊ မဂ္ဂသစ္စာကို၎င်း(သိခြင်းငှါ ဝင်ရောက်ကုန်သ)တည်း။ (အကြွင်းကို ပေးမြဲ။)

တတိယံ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ဒုတိယကုလပုတ္တသုတ်

၁၀၇၄။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယေ ဟိ ဂေစိ ကုလပုတ္တာ၊ အကြင်အမျိုးကောင်းသားတို့သည်။ အတိတ် အခွါနံ၊ အတိတ်အခါ၌။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ အဂါရ၊ အိမ်ရာထောင်သော လူ့ဘောင် မှ။ (နိက္ခမိတော၊ ထွက်၍။) အနဂါရိယံ၊ အိမ်ရာမထောင်သော ရဟန်းဘောင်သို့။ ပဗ္ဗဇိတော၊ ဝင်ရောက်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ အဘိသမေသံ၊ ထိုးထွင်း၍ သိကုန်ပြီ။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ တေ၊ ထိုအမျိုးကောင်းသားတို့သည်။ စတ္တာရိ၊ ၄-ပါး ကုန်သော။ အရိယသစ္စာနံ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောကြားအပ်သော သစ္စာတို့ကို။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ အဘိသမေသံ၊ ကုန်ပြီ။ (အနာဂတ် ဝါကျ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဝါကျတို့၌လည်း ဤနည်းပေးလေ။) အကြွင်းလည်း ပေးမြဲ။

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ပဌမသမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၁၀၇၅။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယေ ဟိ ဂေစိ သမဏာ ဝါ၊ အကြင် သာသနာဝင် ရဟန်းတို့သည် ၎င်း။ ယေ ဟိ ဂေစိ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ အကြင်သာသနာဝင် ပုဏ္ဏားတို့သည်၎င်း။ (သမဏ-ဗြာဟ္မဏာတိ စေတ္ထ သာသနာဝစရာ အဓိပ္ပတာ၊ ဌ။) အတိတ် အခွါနံ၊ အတိတ်အခါ၌။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ အဘိသမေသံ၊ သု၊ ထိုးထွင်း၍ သိကုန်ပြီ။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ၊

ထိုသာသနာဝင် ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ အရိယသစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ အဘိသမ္မောဇ္ဈိံ သု၊ ကုန်ပြီ။ (အကြွင်းပေးလေ။)

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ဓုတိယသမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၁၀၇၆။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယေ ဟိ ဧကေစိ သမဏော ဝါ၊ အကြင်သာသနာဝင် ရဟန်းတို့သည်၎င်း။ ယေ ဟိ ဧကေစိ ဗြာဟ္မဏော ဝါ၊ အကြင် သာသနာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၎င်း။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ အဘိသမ္မုဒ္ဓံ၊ ထိုးထွင်း၍ သိသူကိုပြု၍။ (အဘိသမ္မုဒ္ဓံ ပကာသေသုန္တိ “အဘိသမ္မုဒ္ဓေါ အဟ”န္တိ ဧဝံ အတ္တာနံ အဘိသမ္မုဒ္ဓံ ပကာသေသံ သု၊ ဌ။) ပကာသေသံ၊ ထင်ရှားပြကုန်ပြီ။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထိုသာသနာဝင် ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ အရိယသစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ အဘိသမ္မုဒ္ဓံ၊ ထိုးထွင်း၍ သိသူကိုပြု၍။ ပကာသေသံ၊ ထင်ရှားပြကုန်ပြီ။ (အကြွင်း ပေးမြဲ။) ☸

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ဝိတက္ကသုတ်

၁၀၇၇။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ (တုမေ၊ တို့သည်။) ပါပဝေတေ၊ ယုတ်မာကုန်သော။ အကုသလေ၊ အကုသိုလ် ဖြစ်ကုန်သော။ ဝိတက္ကေ၊ ဝိတက်တို့ကို။ မာ ဝိတက္ကေယျာထ၊ မကြံစည်ကြကုန်လင့်။ သေယျထိဒံ၊ အဘယ်ဝိတက်တို့ကိုနည်း။ ကာမဝိတက္ကံ၊ ကာမကို ကြံစည်တတ်သော ကာမဝိတက်ကို၎င်း။ ဗျာပါဒဝိတက္ကံ၊ သတ်ဖြတ်ရန် ကြံစည်တတ်သော ဗျာပါဒဝိတက်ကို၎င်း။ ဝိဟိံ သာဝိတက္ကံ၊ ညှဉ်းဆဲရန် ကြံစည်တတ်သော ဝိဟိံ သာဝိတက်ကို ၎င်းတည်း။ တံ၊ ထိုအကုသလဝိတက် ၃-ပါးကို မကြံစည်ရခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ (ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။) ဧတေ ဝိတက္ကာ၊ ထိုအကုသလဝိတက်တို့သည်။ န အတ္ထသံဟိတာ၊ အကျိုးနှင့်မစပ်ယှဉ်ကုန်။ န အာဒိဗြဟ္မစရိယကာ၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ၏ အဦးအစ သီလမှုကို ရကြောင်း မဟုတ်ကုန်။ ဝါ၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ၏ အခြေခံမျှကိုပင် ရှေးကြောင်းမဟုတ်ကုန်။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ (ဝင်၌) ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ။ န သံဝတ္တန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဝိရာဂါယ၊ တပ်မက်မှုကင်းခြင်းငှါ။ န သံဝတ္တန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ နိရောဓာယ၊ ရာဂချုပ်ခြင်းငှါ။ န သံဝတ္တန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဥပသမာယ၊ ရာဂမီးငြိမ်းခြင်းငှါ။ န သံဝတ္တန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။—အဘိညာယ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ။ န သံဝတ္တန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ သမ္မောဓာယ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို သိခြင်းငှါ။ န သံဝတ္တန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ နိဗ္ဗာနာယ၊ တဏှာမှ ထွက်မြောက်ခြင်းငှါ။ န သံဝတ္တန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ (တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်တည်း။)

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တုမေ၊ သင်လို့သည်။ ဝိတက္ကန္တာ စ ခေါ၊ ကြံစည်ကြကုန်သည် ရှိသော်ကား။ “လူ့ခံ၊ ဤလောဘမှတစ်ပါးသော လောကီတရားအပေါင်းသည်။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဆင်းရဲအစစ် ဒုက္ခသစ္စာတည်း” ဟူ၍။ ဝိတက္ကေယျာထ၊ ကြံစည်ကြကုန်လော့။ “အယံ၊ ဤလောဘသည်။ ဒုက္ခသမုဒယေ ဘဟိ၊ ဆင်းရဲ၏ဖြစ်ကြောင်း အစစ် သမုဒယသစ္စာတည်း” ဟူ၍။ ဝိတက္ကေယျာထ၊ ကြံစည်ကြကုန်လော့။ “အယံ၊ ဤနိဗ္ဗာန်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓောကံ၊ ဆင်းရဲ၏ချုပ်ချူ အစစ် နိရောဓသစ္စာတည်း” ဟူ၍။ ဝိတက္ကေယျာထ၊ လော့။ “အယံ၊ ဤကင်္ဂါဂျစ်ပါးရှိသော မင်္ဂလာသည်။ ဒုက္ခနိရောဓေါ၊

မိနိပဋိပဒါတိ၊ ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းအစစ် မဂ္ဂသစ္စာတည်း”ဟူ၍။ ဝိတက္ကေယျာထ၊ လော။ တံ၊ ထိုသို့ကြံစည်ခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ (ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။) ဧတေ ဝိတက္ကာ၊ ထိုသစ္စာ ၄-ပါးကို ကြံစည်ခြင်း ဝိတက်တို့သည်။ အတ္တသံဟိတာ၊ အကျိုးစီးပွားနှင့် စပ်ယှဉ်ကုန်၏။ ဧတေ၊ ထိုဝိတက်တို့သည်။ အာဒိဗြဟ္မစရိယကာ၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ၏ အဦးအစ သီလမှုကို ရကြောင်းတို့တည်း။ ဝါ၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ၏ အခြေခံကို ရကြောင်းတို့တည်း။ ဧတေ၊ ထိုဝိတက်တို့သည်။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ (ဝဋ်၌) ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ။ ဝိရာဂါယ၊ တပ်မက်ခြင်း ကင်းခြင်းငှါ။ နိရောဓာယ၊ ရာဂ၏ချုပ်ခြင်းငှါ။ ဥပသမာယ၊ ရာဂမီး ငြိမ်းခြင်းငှါ။ အဘိညာယ၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ။ သမ္မောဓာယ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို သိခြင်းငှါ။ နိဗ္ဗာနာယ၊ တဏှာမှ ထွက်မြောက်ခြင်းငှါ။ သံဝတ္ထန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ (တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်တည်း။ တသ္မာ တိဟ စသည် ပေးမြဲ။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဂ-စိန္တသုတ်

၁၀၇၈။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပါပကံ၊ ယုတ်မာသော။ အကုသလံ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ မာ စိန္တေယျာထ၊ မကြံစည်ကြကုန်လင့်။ (မထားကြကုန်လင့်။) “လောကော၊ လောကသည်။ သဿတော ဝါ၊ မြဲ၏”ဟူ၍၎င်း။ လောကော၊ လောကသည်။ အသဿတောတိ ဝါ၊ မမြဲ”ဟူ၍၎င်း။ လောကော၊ လောကသည်။ အန္တဝါတိ ဝါ၊ အဆုံးရှိ၏”ဟူ၍၎င်း။ လောကော၊ သည်။ အနန္တဝါတိ ဝါ၊ အဆုံးမရှိ”ဟူ၍၎င်း။ “ဇိဝံ၊ အသက်သည်။ တံ၊ ထိုကိုယ်တည်း။ သရီရံ၊ ကိုယ်သည်။ တန္တိ ဝါ၊ ထိုအသက်တည်း”ဟူ၍၎င်း။ “ဇိဝံ၊ အသက်သည်။ အညံ၊ ကိုယ်မှတခြားတည်း။ သရီရံ၊ ကိုယ်သည်။ အညန္တိ ဝါ၊ အသက်မှ တခြားတည်း”ဟူ၍၎င်း။ “တထာဂတော၊ သတ္တဝါသည်။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ အထက်၌။ ဟောတိတိ ဝါ၊ ဖြစ်၏”ဟူ၍၎င်း။ တထာဂတော၊ သည်။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ၌။ န ဟောတိတိ ဝါ၊ မဖြစ်”ဟူ၍၎င်း။ တထာဂတော၊ သည်။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ၌။ ဟောတိ စ န စ ဟောတိတိ ဝါ၊ ဖြစ်လည်းဖြစ်၊ မဖြစ်လည်းမဖြစ်”ဟူ၍၎င်း။ “တထာဂတော၊ သည်။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ၌။ နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိတိ ဝါ၊ ဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်၊ မဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်”ဟူ၍၎င်း။ မာ စိန္တေယျာထ၊ မကြံစည်ကြကုန်လင့်။ တံ၊ ထိုသို့ မကြံစည်ခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ (ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။) သော စိန္တာ၊ ဤကြံစည်ခြင်းသည်။ န အတ္တသံဟိတာ၊ အကျိုးစီးပွားနှင့် မစပ်ယှဉ်။ န အာဒိဗြဟ္မစရိယကာ၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ၏ အခြေခံပင်မဟုတ်။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ (ဝဋ်၌) ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ။ န သံဝတ္ထတိ၊ မဖြစ်။ ပ။ နိဗ္ဗာနာယ၊ တဏှာမှ ထွက်မြောက်ခြင်းငှါ။ န သံဝတ္ထတိ၊ မဖြစ်။ (တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်တည်း။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တုမ္ပေ၊ သင်တို့သည်။ စိန္တန္တာ စ ခေါ၊ ကြံစည်ကြကုန်သည် ရှိသော်ကား။ “ဣဒံ၊ ဤလောဘမှ တပါးသော လောကီတရားအပေါင်းသည်။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဆင်းရဲအစစ် ဒုက္ခသစ္စာတည်း”ဟူ၍။ စိန္တေယျာထ၊ ကြံစည်ကြကုန်လော။ “အယံ၊ ဤလောဘသည်။ ဒုက္ခသမုဒယောတိ၊ ဆင်းရဲ၏ဖြစ်ကြောင်းအစစ် သမုဒယသစ္စာတည်း”ဟူ၍။ စိန္တေယျာထ၊ ကုန်လော။ “အယံ၊ ဤနိဗ္ဗာန်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓောတိ၊ ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာအစစ် နိရောဓသစ္စာတည်း”ဟူ၍။ စိန္တေယျာထ၊ ကုန်လော။ “အယံ၊ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော မဂ်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါတိ၊

ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းအစစ် မဂ္ဂသစ္စာတည်း”ဟူ၍။ စိန္တေယျာထ၊ ကြံစည် ကြကုန်လော။ တံ၊ ထိုသို့ကြံစည်ခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ (ယသ္မာ၊ ကြောင့်။) သော စိန္တာ၊ ဤကြံစည်ခြင်းသည်။ အတ္တသံဟိတာ၊ အကျိုး စီးပွားနှင့်စပ်ယှဉ်၏။ သော(စိန္တာ)၊ သည်။ အာဒိဗြဟ္မစရိယကာ၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ၏ အခြေခံ ဖြစ်၏။ သော(စိန္တာ)၊ သည်။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ ငှါ။ ဝိရာဂါယ၊ ငှါ။ နိရောဓာယ၊ ငှါ။ ဥပသမာယ၊ ငှါ။ အဘိညာယ၊ ငှါ။ သမ္မောဓာယ၊ ငှါ။ နိဗ္ဗာနာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ၏။ (တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်တည်း။ (တသ္မာတိဟ စသည်လည်း ပေးမြ။)

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ဝိဂ္ဂါဟိကကထာသုတ်

၁၀၇၉။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ (တုမေ၊ တို့သည်။) “တံ၊ သင်သည်။ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ၊ ဤသုတ် အဘိဓမ္မာဝိနည်းကို။ န အာဇာနာသိ၊ မသိ။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ၊ ကို။ အာဇာနာမိ၊ သိ၏။ တံ၊ သည်။ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ၊ ကို။ ကိ အာဇာနိဿသိ၊ အဘယ်မှာ သိအံ့နည်း။ တံ၊ သည်။ မိစ္ဆာပဋိပန္နော၊ များသော အကျင့်ကို ကျင့်သူသည်။ အသိ၊ ဖြစ်၏။ အဟံ၊ သည်။ သမ္မာပဋိပန္နော၊ မှန်သော အကျင့်ကို ကျင့်သူသည်။ အသိ၊ ဖြစ်၏။ မေ၊ ငါ၏(စကားသည်။) သဟိတံ၊ ရွှေ့နောက် ညီညွတ်၏။ တေ၊ သင်၏ (စကားသည်။) အသဟိတံ၊ ရွှေ့နောက် မညီညွတ်။ ပုရေဝစနိယံ၊ ရှေး၌ ဆိုသင့်သော စကားကို။ ပစ္စာ၊ နောက်မှ။ အဝစ၊ ဆိုပြီ။ ပစ္စာဝစနိယံ၊ နောက်မှ ဆိုသင့်သော စကားကို။ ပုရေ၊ ရှေး၌။ အဝစ၊ ဆိုပြီ။ တေ၊ သင်၏။ အဓိစိတ္တံ၊ အလေ့ အကျက်သည်။ ဝိပဏ- ဝတ္တံ၊ ဖောက်ပြန်၏။ (ပြောင်းပြန် ဟူလို။) တေ၊ သင်၏ အပေါ်၌။ ဝါဒေါ၊ အပြစ်ကို။ အာရော- ပိတော၊ တင်အပ်ပြီ။ ဝါဒပုမောက္ခာယ၊ အပြစ် (တင်ခြင်း) မှ လွတ်မြောက်ခြင်းငှါ။ စရ၊ ကျင့်လော့။ တံ၊ သင်သည်။ နိဂ္ဂဟိတော၊ နှိပ်အပ်သူသည်။ အသိ၊ ဖြစ်၏။ သစေ ပဟောသိ၊ အကယ်၍ စွမ်းနိုင်အံ့။ နိဗ္ဗေဋ္ဌေဟိ ဝါတိ၊ ဖြေရှင်းမှုလည်း ဖြေရှင်းပါလော့”ဟူသော။ ဝိဂ္ဂါဟိက- ကထံ၊ အကွဲကွဲ အပြားပြား ယူဆကြောင်းစကားကို။ မာ ကထေယျာထ၊ မပြောဆိုကြကုန်လင့်။ တံ၊ ထိုကဲ့ပြားကြောင်းစကားကို မပြောဆိုရခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ (ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။) သော ကထာ၊ ဤကဲ့ပြားကြောင်း စကားသည်။ န အတ္တသံဟိတာ၊ အကျိုးစီးပွားနှင့် စပ်ယှဉ်သည် မဟုတ်။ ပ။ နိဗ္ဗာနာယ၊ တဏှာမှ ထွက်မြောက်ခြင်းငှါ။ န သံဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ (တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်တည်း။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တုမေ၊ သင်တို့သည်။ ကထေန္တာ စ ခေါ၊ ပြောဆိုကုန်သည် ရှိသော်ကား။ “ဣဒံ၊ ဤလောဘမှ တပါးသော လောကီတရားအပေါင်းသည်။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဆင်းရဲအစစ် ဒုက္ခသစ္စာ တည်း”ဟူ၍။ ကထေယျာထ၊ ပြောဆိုကြကုန်လော။ ပ။ ယောဂေါ၊ အားထုတ်ခြင်းကို။ ကရဏိယော၊ ပြုအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-တိရစ္ဆာန်ကထာသုတ်

၁၀၈၀။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ (တုမေ၊ သင်တို့သည်။) အနေကဝိဟိတံ၊ များသော အပြား ရှိသော။ ဝါ၊ များသော အပြားတို့ဖြင့် စိရင်အပ်သော။ တိရစ္ဆာန်ကထံ၊ နတ်ရွာ နိဗ္ဗာန်လမ်း

ကြောင်းတို့၏ ဖိလာဖြစ်သော စကားကို ။ မာ ကထေယျာထ၊ မပြောဆိုကြကုန်လင်း။ သေယျထိဒံ၊ အဘယ် နတ်ရွာ နိဗ္ဗာန်လမ်းကြောင်းတို့၏ ဖိလာဖြစ်သော စကားကို (မပြောဆိုကြရအံ့)နည်း။ ရာဇကထံ၊ မင်းနှင့်စပ်သော စကားကို၎င်း။ စောရကထံ၊ ခိုးသူနှင့်စပ်သော စကားကို၎င်း။ မဟာမတ္တကထံ၊ အမတ်ကြီးနှင့်စပ်သော စကားကို၎င်း။ သေနာကထံ၊ စစ်သည်နှင့်စပ်သော စကားကို၎င်း။ ဘယကထံ၊ ကြောက်မက်ဖွယ်ဘေးနှင့်စပ်သော စကားကို၎င်း။ ယုဒ္ဓကထံ၊ စစ်ထိုးခြင်းနှင့်စပ်သော စကားကို၎င်း။ အန္ဓကထံ၊ ထမင်းနှင့်စပ်သော စကားကို၎င်း။ ပါနကထံ၊ အဖျော်နှင့်စပ်သော စကားကို၎င်း။ ဝတ္ထကထံ၊ အဝတ်နှင့်စပ်သော စကားကို၎င်း။ သယနကထံ၊ အိပ်ရာနေရာနှင့်စပ်သော စကားကို၎င်း။ မာလာကထံ၊ ပန်းနှင့်စပ်သော စကားကို၎င်း။ ဂန္ဓကထံ၊ နံ့သာနှင့်စပ်သော စကားကို၎င်း။ ဉာတိကထံ၊ ဆွေမျိုးနှင့်စပ်သော စကားကို၎င်း။ ယာနကထံ၊ ယာဉ်နှင့်စပ်သော စကားကို၎င်း။ ဂါမကထံ၊ ရွာ၊ ရွာနေသူနှင့်စပ်သော စကားကို၎င်း။ နိဂမကထံ၊ နိဂုံး၊ နိဂုံးနေသူနှင့်စပ်သော စကားကို၎င်း။ နဂရကထံ၊ မြို့ မြို့နေသူနှင့်စပ်သော စကားကို၎င်း။ ဇနပဒကထံ၊ ဇနပုဒ်၊ ဇနပုဒ်နေသူနှင့်စပ်သော စကားကို၎င်း။ ဣတ္ထိကထံ၊ မိန်းမနှင့်စပ်သော စကားကို၎င်း။ သူရကထံ၊ သူရဲကောင်းနှင့်စပ်သော စကားကို၎င်း။ (သူရကထံ၊ သေရည်နှင့်စပ်သော စကားကို၎င်း။ ဟု ပါဠိန္ဒရဂ္ဂိမ္မ ပေး။ ၄။) ဝိသိခါကထံ၊ (မြို့တွင်း၊ ရွာတွင်း) လမ်း၊ လမ်းနေသူနှင့်စပ်သော စကားကို၎င်း။ ကုမ္ဘာနကထံ၊ ရေခပ်အိပ်၊ ရေခပ်သူနှင့်စပ်သော စကားကို၎င်း။ ပုဗ္ဗပေတကထံ၊ ရှေးက သေလွန်သူများနှင့် စပ်သော စကားကို၎င်း။ နာနတ္တကထံ၊ အထွေထွေ (ရောက်မီရောက်ရာ)နှင့် စပ်သော နိရတ္တကစကားကို၎င်း။ လောကက္ခာယိကံ၊ လောကကြောင်းကို ပြောကြားကြောင်း ဝိတဏ္ဏစကားကို၎င်း ။ သမုဒ္ဒက္ခာယိကံ၊ သမုဒြာကြောင်းကို ပြောကြားကြောင်း နိရတ္တကစကားကို၎င်း။ ဣတိဘဝါဘဝကထံ၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့် မြဲခြင်း၊ ပြတ်ခြင်း၊ ကြီးပွားခြင်း၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်း၊ ကာမဂုဏ်ချမ်းသာခံစားခြင်း၊ ကိုယ်ကိုညှဉ်းဆဲကာ ကျင့်ခြင်းတို့နှင့်စပ်သော စကားကို၎င်း။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသည်တို့ပင်တည်း။ ဝါ၊ ဤသို့ စသည် အပြားရှိသော နတ်ရွာ နိဗ္ဗာန်လမ်းကြောင်းတို့၏ ဖိလာဖြစ်သော စကားတို့ကို၎င်း(မပြောဆိုကြကုန်စေ)တည်း ။ တံ၊ ထိုတိရစ္ဆာန်ကထာတို့ကို မပြောဆိုရခြင်း

၁။ တိရစ္ဆာန်ကထာ အနိယျာနိကတ္တာ သဂ္ဂမောက္ခမ္ဘူဂါနံ တိရစ္ဆာန်ဘူတံ ကထံ။ ၄။

ဤ အဋ္ဌကထာအဖွင့် အနိယျာနိကတ္တာပုဒ်ကို— ဒုဂ္ဂတိတော သံသာရတော စ နိယျာတိ တေနာတိ နိယျာနံ၊ နတ်ရွာလမ်းကြောင်း နိဗ္ဗာန်လမ်းကြောင်း ကောက်။ နိယျာနေ နိယုတ္တာ နိယျာနိကာ၊ နိယျာနံ ဝါ တေ အတ္ထိတိ နိယျာနိကာ၊ စေတနာနှင့်တကွသော သမ္ပပ္ပလာပမှ ရှောင်ကြဉ်မှုကောက်။ တနည်း— ဝဇီဒုစ္စရိတ သံကံသတော နိယျာတိတိ နိယျာနိကာ၊ (နိ+ယာဓာတ်+အနိယ ပစ္စည်း၊ ဤကို ဣပ္ပ၊ ယကို ကပ္ပ၊) ယင်းစေတနာနှင့် သမ္ပပ္ပလာပမှ ရှောင်ကြဉ်မှုကိုပင် ကောက်။ န နိယျာနိကာ အနိယျာနိကာ၊ တဿာ ဘာဝေါ အနိယျာနိကတ္တာ၊ တသ္မာ၊ ဟု ပြုလေ။

တိရစ္ဆာန်ဘူတန္တိ တိရောကရဏဘူတံ ။ ၄။ တိရော+အဉ္ဇ ဓာတ် ယုပစ္စည်း၊ ကန်လန်သွားသောစကား ဟူလို။

၂။ အယာထာဝတော ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌိတိသံဟာရာဒိဝသေန လောကော အက္ခာယတိ တောယာတိ လောကက္ခာယိကာ။ ၄။

၃။ ရာဇကထာ စသည်၌ မင်းနှင့်စပ်သော စကားကို ပြောဆိုရာဝယ် “ဤမင်းသည် လှ၏၊ သတ္တိကောင်း၏” စသည်ဖြင့် လောကကြောင်းနှင့်စပ်သော စကားကို ပြောဆိုမှ တိရစ္ဆာန်ကထာဖြစ်၍ “ဤမင်းသည် ယန်ဦးကြီးသော်လည်း ပျက်စီးရရှာသေး၏” ဟု ဓမ္မကြောင်း ကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့်စပ်သော စကားကို ပြောဆိုလျှင် တိရစ္ဆာန်

သည်။ ကိဿ ယေတ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ (ယသွာ၊ ကြောင့်။) သော ကထာ၊ ဤတိရစ္ဆာန ကထာတို့ကိုပြောဆိုခြင်းသည်။ န အတ္တသံဟိတာ၊ အကျိုးစီးပွားနှင့် စပ်ယှဉ်သည်မဟုတ်။ ပ။ နိဗ္ဗာနာယ၊ တဏှာမှထွက်မြောက်ခြင်းငှါ။ န သံဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ (တသွာ၊ ကြောင့်တည်း။) (ကထေန္တော စ ခေါ-စသည်နှင့် တသွာတိဟ-စသည် ပေးမြဲပေး။)

ပဌမော၊ ရှေးဦးစွာသော။ သမာဓိဝဂ္ဂေါ၊ သမာဓိဝဂ်တည်း။

တဿ၊ ထိုသမာဓိဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

သမာဓိပဋိသလ္လာနာ၊ သမာဓိသုတ် ပဋိသလ္လာနသုတ်တို့၎င်း။ ကုလပုတ္တော၊ ပဌမ- ကုလပုတ္တသုတ်၊ ဒုတိယကုလပုတ္တသုတ်တို့၎င်း။ အပရေ၊ တပါးကုန်သော။ ဒုဝေ သမဏ- ဗြာဟ္မဏာ၊ ပဌမသမဏဗြာဟ္မဏသုတ်၊ ဒုတိယသမဏဗြာဟ္မဏသုတ် ၂-သုတ်တို့၎င်း။ ဝိတက္ကံ၊ ဝိတက္ကသုတ်၎င်း။ စိန္တာ၊ စိန္တသုတ်၎င်း။ ဝိဂ္ဂါဟိကာကထာ၊ ဝိဂ္ဂါဟိကာကထာသုတ် ၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၂-ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနဝဂ်
၁ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ်

၁၀၈။ ဧကံ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဗာရာဏသီယံ၊ ဗာရာဏသီမြို့၌။ ဣသိပတနေ၊ ဘုရား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ သက်ရာ တက်ရာဖြစ်၍ ဣသိပတန အမည် ရှိသော။ မိဂဒါယေ၊ သားတို့အား ဘေးမဲ့ပေးရာဖြစ်၍ မိဂဒါဝုန်ဟုခေါ်သောတော၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ တတြ ခေါ်၊ ထိုဗာရာဏသီမြို့နယ် ဣသိပတနမိဂဒါဝုန်တောဝယ် နေတော်မူရာ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပဉ္စဝဂ္ဂိယေ၊ ကောဏ္ဍည၊ ဝပ္ပ၊ ဘဒ္ဒိယ၊ မဟာနာမံ၊ အဿဇိ ဟု ငါးယောက်အစုကိုကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့ကို။ အာမန္တေသိ၊ ခေါ်တော်မူ၏။

ကထာမဖြစ် ပြောဆိုသင့်၏ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ဆို၏။ နောက်နောက် တိရစ္ဆာနကထာတို့၌လည်း ဤနည်းတူ ထိုက် သင့်သလို တိရစ္ဆာနကထာဖြစ် မဖြစ် အကျယ်ကို အဋ္ဌကထာရှု။

ဣတိဘဝါဘဝကထာ၌ ၁၀ အရ သဿတ၊ ဝုဇ္ဇိ၊ ကာမသုခ၊ အဘူ အရ ဥစ္စေဒ၊ ဟာနိ၊ အတ္တဂီလမထ ယူ။ ၃၂-ပါးသော တိရစ္ဆာနကထာယူပုံ—ရာဇကထာမှစ၍ သမုဒ္ဓကွာယိကကထာ အထိ ၂၆-ပါး၊ ဣတိဘဝါဘဝ ကထာ(သဿတ၊ ဥစ္စေဒ၊ ဝုဇ္ဇိ၊ ဟာနိ၊ ကာမသုခ၊ အတ္တဂီလမထ) ၆-ပါး၊ ပေါင်း ၃၂-ပါးတည်း။

တနည်း-ရာဇကထာမှ သမုဒ္ဓကွာယိကကထာ အထိ ၂၆-ပါး၊ ဣတိဘဝါဘဝကထာ (ဝုဇ္ဇိ၊ ဟာနိ) ၂-ပါး၊ ဣတိ ဝါဠိ(ပကာရတ္ထ အာဒျတ္ထ) ဣတိသဒ္ဓါအရ-အရညကလာ၊ ဗုတကထာ၊ နဒိကထာ၊ ဒိပကထာ ၄-ပါး၊ ပေါင်း ၃၂-ပါးတည်း။

အထ ဝါ ပါဠိယံ သဗ္ဗပတော အနာဂဿံ အညယျ ၁၁ နဒီဒိပကထာ ဣတိသဒ္ဓေန သင်္ဂဟောဘူ ပာဏ္ဏိ- သတိရစ္ဆာနကထာထိ ဝုစ္စတိ။ သာရတ္ထ-၌ ၃-၁၀၀၊ အ-ဦး သိ-ဦး-လယ် ၁-၃၆၈။

၁၁ အာမန္တေသိတိ ဗျာဓိဓမ္မစက္ကပဝတ္တနတ္ထံ အယ် (ကား)။ ၆၃ ယူစက္ကဇေါ သဗ္ဗတော်ကို ဟောခြင်း ငါ ခေါ်တော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် ဤအာမန္တေသိ-၌ အ မှုဒကထာ အ ယပနတ္ထကြိယာ-ဟု ကြား။

ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ဣမေ အန္တာ၊ ဤအစုတို့ကို။ ပဗ္ဗဇိတေန၊ ရဟန်းသည်။ န သေဝိတဗ္ဗာ၊ မမှီဝဲအပ်ကုန်။ ကတမေ ဒွေ၊ အဘယ် ၂-စုတို့နည်းဟူမူ။ ဟိနေ၊ ယုတ်သော။ ဂါမ္မော၊ ရွာသုတို့၏ဥစ္စာ၊ ရွာသုတို့၏အကျင့်ဖြစ်သော။ ပေါထုဇ္ဇနိကော၊ အနုပုထုဇဉ်သည် လေ့ကျက်အပ်သော။ အနရိယော၊ မသန်ရှင်း မပြင်မြတ်သော။ ဝါ၊ အရိယာတို့၏ ဥစ္စာမဟုတ်သော။ အနတ္ထသံဟိတော၊ စီးပွားချမ်းသာကြောင်းနှင့်မစပ်ယှဉ်သော။ ကာမေသု၊ ဝတ္ထုကာမ တေဘူမကတဗျားတို့၌။ ယော စ၊ အယ် ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂေါ၊ ကိလေသကာမ ဆန္ဒ ရာဂနှင့် ယှဉ်သော ချမ်းသာကို ကပ်ငြိ ခံစားခြင်းဟူသော အကြင် အစု၎င်း။ ဒုက္ခော၊ ဆူးပေါ်၌ အိပ်ခြင်းစသည်ဖြင့် ဆင်းရဲစေတတ် ဆင်းရဲကို ဆောင်တတ်သော။ အနရိယော၊ အရိယာမဟုတ် ပုထုဇဉ်တို့တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော။ အနတ္ထသံဟိတော၊ စီးပွား ချမ်းသာကြောင်းနှင့်မစပ်ယှဉ်သော။ ယော စ အယ် အတ္တကိလမထာနုယောဂေါ၊ ကိုယ်ခန္ဓာ၏ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းကို ပြုလုပ်အားထုတ်ခြင်းဟူသော အကြင်အစု၎င်းတည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဥဘော၊ နှစ်မျိုးကုန်သော။ ဧတေ ခေါ အန္တေ၊ ထိုအစုတို့သို့။ အနုပဂမ္မ၊ မကပ်ရောက်မူ၍။ (ထို အစု ၂-ပါးတို့မှ လွတ်မြောက်သည်ဖြစ်၍ ဟူလို။) တထာဂတေန၊ ငါဘုရားသည်။ အဘိသမ္ပုဒ္ဓါ၊ ထိုးထွင်း၍သိအပ်သော။ စက္ခုကရဏီ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို မြင်သည့် ပညာမျက်စိကို ပြုတတ်သော။ ဉာဏကရဏီ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကိုသိသည့် မဂ်ဉာဏ်ကိုပြုတတ်သော။ မဇ္ဈိမာ၊ အစု ၂-ပါးတို့၏ အလယ်၌ဖြစ်သော။ ပဋိပဒါ၊ (အရိယမဂ်) အကျင့်သည်။ ဥပသမာယ၊ ကိလေသာမီး

၁။ ဒွေမေ ဘိက္ခုဝေ အန္တာတိ ဒွေ ဣမေ ဘိက္ခုဝေ ကောဋ္ဌာသာ။ ၄။ ဒွေမေ ဘိက္ခုဝေ အန္တာတိ ဧတ္ထ အန္တသဒ္ဓေါ “ပုဗ္ဗန္တေ ဉာဏံ အပရန္တေ ဉာဏ” န္တိအာဒိသု ဝိယ ဘာဂပရိယာယော။ ၅။

သံ-၄ ၂-၃၈၄-၌ မဇ္ဈိမာယ ပဋိပတ္တိယာ ဥပ္ပထဘာဝေန အဝနိယာ ဂန္ဓဗ္ဗာတိ အန္တာ၊ တတော ဝေ လာမကတ္တာ အန္တာ၊ လာမကမ္ပိ အန္တာတိ ဝုစ္စတိ “အန္တမိဒံ ဘိက္ခုဝေ ဇီဝိကာနံ၊ ဧကော အန္တော” တိ ဝေမာဒိသု။ အဋ္ဌကထာယံ စန အညမညအာဓာရဘာဝံ ဥရိကတ္တာ (အဂီကတ္တာ) ကောဋ္ဌာသာတိ ဝုတ္တိ-ဟု မိန့်၏။ အန္တသဒ္ဓါ လာမကတ္ထ-ကြံ၏။ ဣမေ အန္တာ၊ ဤအယုတ်တို့ကိုဟု ပေး။ အစု ၂-ပါး သို့မဟုတ် အယုတ် ၂-ပါးတို့ကို မသုံးဆောင်အပ်၊ အားမထုတ်အပ်ကုန်ဟူလို။

၂။ ယော စအယ် ကာမေသု ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂေါတိ ယော စ အယ် ဝတ္ထုကာမေသု ကိလေသကာမသုခယ အနုယောဂေါ။ ၄။

ကိလေသကာမသုခသာတိ ကိလေသကာမသုတ္တဿ သုခဿ၊ အနုယောဂေါတိ အနုဘဂေါ။ ၅။

အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားတို့၌ ကိလေသာတဏှာနှင့်ယှဉ်ယော ချမ်းသာ အာရုံငါးပါးကို တဏှာဖြင့် တပ်မက်ခံစားအပ်သော ချမ်းသာကို တွယ်တာကပ်ငြိခံစားခြင်း ကာမဂုဏ်ခံစားခြင်း ဟူလို။

၃။ အတ္တကိလမထာနုယောဂေါ၌ အတ္တသဒ္ဓါသည် ကိုယ်ခန္ဓာကို ဟော၏။ အာဟိတော အဟံမာနော ဧတ္တာတိ အတ္တာ၊ အတ္တဘာဂေါ။ ဧတ္ထ၊ ဤကိုယ်ခန္ဓာ၌။ အဟံမာနော၊ ငါဟူသော မာနကို။ အာဟိတော၊ ထားအပ်၏။ ဣတိ၊ ထိုထားအပ်ရာဖြစ်သောကြောင့်။ အတ္တာ၊ အတ္တမည်၏။ အတ္တဘောဟူသော ကိုယ်ခန္ဓာကို ကောက်။ ဤနိကာ။

၄။ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါတိ အရိယမဂ္ဂံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ မဂ္ဂေါ ဟိ ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂေါ ဧကော အန္တော၊ အတ္တကိလမထာနုယောဂေါ ဧကော အန္တော၊ ဧတေ ဒွေ အန္တေ န ဥပေတိ န ဥပဂစ္ဆတိ၊ ဝိမုတ္တော ဧတေဟိ အန္တေဟိ၊ တသ္မာ “မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ” တိ ဝုစ္စတိ၊ ဧတေသံ မဇ္ဈေ ဘဝတ္တာ မဇ္ဈိမာ၊ ဝဇ္ဇဒုက္ခနိဿရဏတ္ထိကေဟိ ပဋိပဋ္ဌိတဗ္ဗတော စ ပဋိပဒါ။ သာရတ္ထ-၄ ၃-၁၆၉။

ငြိမ်းခြင်းငှါ။ အဘိညာယ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကိုထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ။ သမ္မောဓာယ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ကောင်းစွာသိခြင်းငှါ။ နိဗ္ဗာနာယ၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တထာဂတေန၊ ငါဘုရားသည်။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ ထိုးထွင်း၍သိအပ်သော။ စက္ခုကရဏံ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကိုမြင်သည့် ပညာမျက်စိကို ပြုတတ်သော။ ဉာဏကရဏံ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို သိသည့် မင်္ဂလာကိုပြုတတ်သော။ မဇ္ဈိမာ၊ အစု ၂-ပါးတို့၏ အလယ်၌ဖြစ်သော။ ယာ ပဋိပဒါ၊ အကြင်(အရိယမဂ်)အကျင့်သည်။ ဥပသမာယ၊ ကိလေသာမီးငြိမ်းခြင်းငှါ။ အဘိညာယ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ။ သမ္မောဓာယ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ကောင်းစွာ သိခြင်းငှါ။ နိဗ္ဗာနာယ၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ သာ ပဋိပဒါ၊ ထို (အရိယမဂ်)အကျင့်သည်။ ကတမာ စ၊ အဘယ်နည်း။ အရိယော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ဥစ္စာဖြစ်သော။ ဝါ၊ အရိယာ၏အဖြစ်ကိုပြုတတ်သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ ရှစ်ပါးသောအစိတ်အပိုင်း အင်္ဂါရှိသော။ အယမေဝ မဂ္ဂေါ၊ ဤမဂ်သည်သာလျှင်တည်း။ (ဝေ သဒ္ဓါဖြင့် ဤမဂ်မှတစ်ပါး နိဗ္ဗာန်ထောက်ကြောင်း နည်းလမ်းမရှိဟု ပြသည်။) ဣဒံ၊ ဤမဂ်သည်။ (မဂ်နှင့်မဂ်၏အင်္ဂါအတူပြု၍ ဆိုသည်။) ဤမဂ်၏ရှစ်ပါးသောအင်္ဂါသည်။ သေယျထာ၊ အဘယ်နည်း။ (ဤသေယျထာ ဣဒံကား နိပါတ်ပုဒ် လိန် ၃-ပါး၊ ဝိဘတ် ၇-သွယ် ဝုဗ် ၂-ပါးနှင့် ဆိုင်သည်။) သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မှန်ကန်စွာသိမြင်တတ်သော ပညာ၎င်း။ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ မှန်ကန်စွာ ကြံစည်တတ်သော ဝိတက်၎င်း။ သမ္မာဝါစာ၊ မှန်ကန်စွာပြောဆိုကြောင်း သမ္မာဝါစာဝိရတီ၎င်း။ သမ္မာကမ္မန္တော၊ မှန်ကန်စွာပြုလုပ်ကြောင်း သမ္မာကမ္မန္တဝိရတီ၎င်း။ သမ္မာအာဇီဝေါ၊ မှန်ကန်စွာအသက်မွေးကြောင်း သမ္မာအာဇီဝဝိရတီ၎င်း။ သမ္မာဝါယာမော၊ မှန်ကန်စွာအားထုတ်တတ်သော ဝီရိယ၎င်း။ သမ္မာသတိ၊ မှန်ကန်စွာ ရှုမှတ်အောက်မေ့တတ်သော သတိ၎င်း။ သမ္မာသမာဓိ၊ မှန်ကန်စွာ စိတ်ကိုထားကြောင်း ကေကတာ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တထာဂတေန၊ ငါဘုရားသည်။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ ထိုးထွင်း၍သိအပ်သော။ စက္ခုကရဏံ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကိုမြင်သည့် ပညာမျက်စိကို ပြုတတ်သော။ ဉာဏကရဏံ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို သိသည့် မင်္ဂလာကိုပြုတတ်သော။ မဇ္ဈိမာ၊ အစု ၂-ပါးတို့၏ အလယ်၌ဖြစ်သော။ ယာ ပဋိပဒါ၊ အကြင်(အရိယမဂ်)အကျင့်သည်။ ဥပသမာယ၊ ကိလေသာမီးငြိမ်းခြင်းငှါ။ အဘိညာယ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ။ သမ္မောဓာယ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ကောင်းစွာသိခြင်းငှါ။ နိဗ္ဗာနာယ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ သာ ပဋိပဒါ၊ ထို(အရိယမဂ်)အကျင့်သည်။ အယံ ခေါ၊ ဤသည်သာတည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ ခေါ ပန၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သော သဘောတရားသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲအစစ် ဒုက္ခဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ ဘုရားစသော အရိယာတို့သိအပ်သော သစ္စာမည်၏။ ဝါ၊ အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်ကို ပြုတတ် ပြီးစေတတ်သော သစ္စာမည်၏။ ဇာတိပိ၊ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းသည်လည်း။ ဝါ၊ ဘဝသစ်၌ ခန္ဓာတို့၏ ရှေးဦးဖြစ်ခြင်းသည်လည်း။ ဒုက္ခာ၊ (ဆင်းရဲအပေါင်း၏တည်ရာဖြစ်၍) ဆင်းရဲ၏။ ဇရာပိ၊ အိုရခြင်းသည်လည်း။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲ၏။ ဗျာဓိပိ၊ ဖျားနာရခြင်းသည်လည်း။ ဒုက္ခော၊ ဆင်းရဲ၏။ မရဏမ္ပိ၊ သေရခြင်းသည်လည်း။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ အပ္ပိယေဟိ၊ မချစ်မနှစ်သက်

မဇ္ဈေ ဘဝါ မဇ္ဈိမာ။ မဇ္ဈေ၊ အစု ၂-ပါးတို့၏ အလယ်၌။ ဘဝါ၊ ဖြစ်သောအကျင့်တည်း။ မဇ္ဈိမာ၊ အစု ၂-ပါးတို့၏ အလယ်၌ဖြစ်သော အကျင့်။ အရိယမဂ်ကို ကောက်။ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗာတိ ပဋိပဒါ။ ဝဋ္ဋဒုက္ခနိဘရဏတ္ထိ-ကေဟိ၊ ဝဋ္ဋဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်လိုသောဘူတို့သည်။ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗာ၊ ကျင့်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋိပဒါ၊ မည်၏။ ယင်းအရိယမဂ်ကိုပင် ကောက်။

အပ်ကုန်သော သတ္တဝါ၊ သင်္ခါရဝတ္ထုတို့နှင့်။ သမ္ပယောဂေါပိ၊ ပေါင်းယှဉ်နေခြင်းသည်လည်း။ ဒုက္ခော၊ ဆင်းရဲ၏။ ပိယေဟိ၊ ချစ်ခင်နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သတ္တဝါ၊ သင်္ခါရဝတ္ထုတို့နှင့်။ ဝိပုယောဂေါ၊ ကွေ့ကွင်းကွဲကွဲရခြင်းသည်လည်း။ ဒုက္ခော၊ ဆင်းရဲ၏။ ယမ္မိ၊ အကြင်မရနိုင်သည်၏ အဖြစ် မရနိုင်ခြင်းဟူသော အကြောင်းဖြင့်။ ဣစ္ဆံ (ဣစ္ဆန္တော)၊ (မရနိုင်သောအရာကို) လိုလား တောင့်တပါလျက်။ န လဘတိ၊ မရ။ တမ္ပိ၊ ထိုမရနိုင်သော အရာ၌ လိုလားတောင့်တခြင်းသည် လည်း။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ သံခိတ္တေန၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဥပါဒါန်တို့၏ အာရုံဖြစ်သော ခန္ဓာတို့သည်။ ဒုက္ခော၊ (ဆင်းရဲအပေါင်းတို့၏ တည်ရာ အကြောင်းဖြစ်၍) ဆင်းရဲကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ ခေါ ပန၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သော သဘောတရားသည်။ ဒုက္ခသမုဒယံ၊ ဆင်းရဲခြင်း၏အကြောင်းအစစ်ဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ ဘုရားစသော အရိယာတို့သိအပ်သော သစ္စာမည်၏။ ဝါ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်ကိုပြုတတ် ပြီးစေတတ်သော သစ္စာမည်၏။ ယာ အယံ တဏှာ၊ အကြင်တဏှာသည်။ ပေါနောဗ္ဗဝိကာ၊ တဖန်ဘဝ (ဘဝသစ်)ကိုပြုလေ့ရှိ၏။ နန္ဒီရာဂသဟဂတာ၊ နှစ်သက်တပ်မက်သည်၏အဖြစ်သို့ရောက်၏။ တတြ တတြ၊ ထိုထိုခန္ဓာကိုယ်ဖြစ်ရာ ဘုံဘဝ၌။ ဝါ၊ ထိုထို အာရုံ၌။ အဘိနန္ဒိနိ၊ အလွန်နှစ်သက်တတ်၏။

၁။ ယမ္ပိစ္ဆန္တိ ယေနပိ ဓမ္မေန အလဗ္ဘနေယျံ ဝတ္ထု ဣစ္ဆန္တော န လဘတိ၊ တံ အလဗ္ဘနေယျံဝတ္ထုဣစ္ဆန္တံ ဒုက္ခန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အဘိ-၄၂။ ဒီ-၄၂။ ။ “အလဗ္ဘနေယျံဝတ္ထုမိ ဣစ္ဆန္တံ” သာ ထူး၏။ ဤ၌တို့နှင့် အညီပေးအပ်သော အနက်တည်း။

မူလ-၄၂-၆၈ ၌-ယံသဒ္ဓါကို ဣစ္ဆန္တံ စပ်လျှင် “မရနိုင်တာကို တောင့်တခြင်းသည် ဆင်းရဲ၏” ဟု ဆိုအပ်သည်။

ယံ သဒ္ဓါကို န လဘတိ ၌ စပ်လျှင် “တောင့်တတာကို မရခြင်းသည် ဆင်းရဲ၏” ဟု ဆိုအပ်သည်။ တောင့်တတာကို မရခြင်းမှာလည်း တခြားမဟုတ် တဏှာသာဖြစ်၍ မရနိုင်သောအရာ၌ တောင့်တခြင်းကိုသာ ဆိုအပ်၏ ဟူ၍ မိန့်သည်။

ယမ္ပိဝယ် ယံ ၌ ယသဒ္ဓါကား ဖောတုတ္တံ သိဝိဘတ်ကား ကရဏတ္ထံ၊ အလဗ္ဘနေယျဘာဝ=မရနိုင်သည်၏ အဖြစ်=မရနိုင်ခြင်းသည် ဟေတု မည်၏ဟု ဒီ-၄၂-၂၃၄၀။ ၌ ဖွင့်၏။ တန္တိ ဝါ ဣစ္ဆိတဿ ဝတ္ထုနော အလဗ္ဘန္တံ၊ ဟု ဖွင့်သော ယင်း ဒီ-၄၂-၂၃၄၀။ အလို-ဣစ္ဆံ (ဣစ္ဆိတံ)၊ အလိုရှိအပ်သောအရာကို။ ယံ န လဘတိ၊ အကြင် မရ။ တမ္ပိ၊ ထိုအလိုရှိအပ်သောအရာကို မရခြင်းသည်လည်း။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏-ဟု တနည်းပေးနိုင်၏။ (မူလ ယဏှာသနိဿယ စာမျက်နှာ ၆၇-၌လည်း ဝူ။)

၂။ ပုနဘဝကရဏံ ပုနောဘဝေါ၊ (ကရဏ နောက်ပုဂံကျေ ပုနနောင် ဩလာ။) ပုနောဘဝေါ သံလံ အဿာတိ ပေါနောဘဝိကာ။ (ဣကပစ္စယ-သီလတ္ထံ) ဟပျံ၊ တဖန်ဘဝ (ဘဝသစ်)ကို ပြုလေ့ရှိသော တဏှာ ကောက်။

နန္ဒီ စ သာ ရာဂေါ စာတိ နန္ဒီရာဂေါ၊ နန္ဒီရာဂဘာဝံ ဂတာ နန္ဒီရာဂသဟဂတာဟု ပြု။ (သဟသဒ္ဓါ တဗ္ဗာဝတ္ထု ကြံ။) နန္ဒီ စ၊ နှစ်သက်တတ်သည်လည်း ဟုတ်၏။ သာ၊ ထိုနှစ်သက်တတ်သည်ဟူသည်။ ရာဂေါ စ၊ တပ်မက်တတ်သည်လည်း ဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နန္ဒီရာဂေါ၊ မည်၏။ နန္ဒီရာဂဘာဝံ၊ နှစ်သက် တပ်မက်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂတာ၊ ရောက်သော တဏှာတည်း။ နန္ဒီရာဂသဟဂတာ၊ နှစ်သက်တပ်မက်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သောတဏှာ။

နှစ်သက် တပ်မက်တတ်သော နန္ဒီရာဂတရားနှင့် ဆာသေ ဖ်တတ်သောတရား ၂-ပါး အတူတူတည်း။ အခိုက် အတန်ဟူသမျှ၌ နန္ဒီရာဂအဖြစ်ကို မစွန့်ပဲ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် နန္ဒီရာဂနှင့် ဂတာအရ တဏှာအတူတူဟု ဆိုလိုသည်။

တတြ တတြ အရ ဘဝ၊ သို့မဟုတ် အာရုံကို ယူ။ ဒီ-၄၂-၂၃၈၉။ ဒီ-၄၂-၂၃၄၀။ တို့ကိုမိ၍ ဤ ၃-ပုဒ်ကို မှတ်ချက်ပြုလိုက်သည်။

(သာ၊ ထိုတဏှာတည်း။) ဣဒံ၊ ဤတဏှာသည်။ သေယျထာ၊ အဘယ်နည်း။ ကာမတဏှာ၊ အာရုံကို နှစ်သက်သာယာသည်၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော တဏှာ၎င်း။ ဝါ၊ ကာမဘုံ၌ တပ်မက်သော တဏှာ၎င်း။ ဘဝတဏှာ၊ အာရုံအမြဲဖြစ်၏ဟု ယူသည်၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော တဏှာ၎င်း။ ဝါ၊ ရူပ အရူပဘုံ၊ ရူပ အရူပဈာန်၌ တပ်မက်သော တဏှာ၎င်း။ ဝိဘဝတဏှာ၊ အာရုံအမြဲမဖြစ် (ပြတ်သည်)ဟု ယူသည်၏အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သောတဏှာ၎င်း။ ဝါ၊ ဘဝပြတ်သည်၌ တပ်မက်သော တဏှာ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ထို။ ဣဒံ ခေါ်ပန၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သော တရားသည်။ ဒုက္ခနိရောဓံ၊ ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာအစစ်ဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ ဘုရားစသော အရိယာတို့သိအပ်သော သစ္စာမည်၏။ ဝါ၊ အရိယာအဖြစ်ကိုပြုတတ် ပြီးစေတတ်သော သစ္စာမည်၏။ ယော၊ အကြင် နိဗ္ဗာန်သည်။ တဏှာယေဝ တဏှာယ၊ ထိုတဏှာ၏သာလျှင်။ အသေသဝိရာဂနိရောဓော၊ မဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ချုပ်ရာဖြစ်၏။ ဝါ၊ အကြွင်းမဲ့ပယ်ရာ ချုပ်ရာဖြစ်၏။ (ဝိရာဂ၌ မဂ်ကောက်၊ တနည်း ပဟာနတ္ထ ကြံ။) စာဂေါ၊ စွန့်ပယ်ရာဖြစ်၏။ ပဋိနိဿဂေါ၊ စွန့်လွှတ်ရာဖြစ်၏။ မုတ္တိ၊ လွှတ်မြောက် ရာဖြစ်၏။ အနာလယော၊ မကပ်ငြိရာဖြစ်၏။ (သော၊ ထိုနိဗ္ဗာန်တည်း။) ဘိက္ခဝေ၊ ထို။ ဣဒံ ခေါ်ပန၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သော တရားသည်။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါ၊ ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ ဘုရားစသော အရိယာတို့သိအပ်သော သစ္စာ မည်၏။ ဝါ၊ အရိယာအဖြစ်ကိုပြုတတ် ပြီးစေတတ်သော သစ္စာမည်၏။ အရိယော၊ မြတ်စွာ ဘုရား၏ ဥစ္စာဖြစ်သော။ ဝါ၊ အရိယာအဖြစ်ကို ပြုတတ်သော။ အဋ္ဌဂိကော၊ ရှစ်ပါးသော အစိတ်အပိုင်းအင်္ဂါရှိသော။ အယမေဝ မဂ္ဂေါ၊ ဤ မဂ်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣဒံ၊ ဤမဂ် သည်။ ဝါ၊ ဤရှစ်ပါးသော အင်္ဂါသည်။ သေယျထာ၊ အဘယ်နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မှန်ကန်စွာ မြင်တတ်သော ပညာ၎င်း။ (သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ မှန်ကန်စွာကြံစည်တတ်သော ဝိတက်၎င်း။ သမ္မာဝါစာ၊ မှန်ကန်စွာ ပြောဆိုကြောင်း သမ္မာဝါစာဝိရတီ၎င်း။ သမ္မာကမ္မန္တော၊ မှန်ကန်စွာပြုလုပ်

၁။ ကာမဝသေန ပဝတ္ထာ တဏှာ ကာမတဏှာ၊ ဘဝဝသေန ပဝတ္ထာ တဏှာ ဘဝတဏှာ၊ ဝိဘဝဝသေန ပဝတ္ထာ တဏှာ ဝိဘဝတဏှာ-ဟု ပြု။ ရူပတဏှာဒိဘေဒေန ဆဗ္ဗိဓာယေဝ တဏှာ ပဝတ္ထိအာကာရဘေဒတော ကာမတဏှာဒိဝသေန တိဝိဓာ ဝတ္ထာ။ သာရတ္ထ-ဋီ ၃-၁၇၆။

ကာမဝသေန၊ အာရုံကိုတပ်မက်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်သော။ တဏှာ၊ တဏှာတည်း။ ကာမတဏှာ၊ အာရုံကိုတပ်မက်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်ဖြစ်သော တဏှာ။

ဘဝဝသေန၊ အာရုံ၏အမြဲဖြစ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝိဘဝဝသေန၊ အာရုံ၏အမြဲမဖြစ်(ပြတ်)သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်ဟု ပေးသည်သာ ထူး၏။

အာရုံ ၆-ပါး၌ တပ်မက်သော တဏှာ ၆-ပါးကိုပင် သာယာခြင်း၊ အမြဲဖြစ်ခြင်း၊ မဖြစ်ခြင်းဟူသော အခြင်း အရာပြားသောအားဖြင့် ကာမတဏှာ၊ ဘဝတဏှာ၊ ဝိဘဝတဏှာဟု ခွဲခြားသည်။ ဘဝဘဏှာ=သဿတဒိဋ္ဌိနှင့် တကွဖြစ်သော တဏှာ၊ ဝိဘဝတဏှာ=ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိနှင့် တကွဖြစ်သော တဏှာဟု မှတ်။

တနည်း-ကာမေ တဏှာ ကာမတဏှာ၊ ဘဝေ တဏှာ ဘဝတဏှာ၊ ဝိဘဝေ တဏှာ ဝိဘဝတဏှာ-ဟုပြု။ ကာမေ၊ ကာမဘုံ၌။ တဏှာ၊ တပ်မက်တတ်သော တဏှာတည်း။ ကာမတဏှာ၊ ကာမဘုံ၌ တပ်မက်တတ်သော တဏှာ။ ဘဝေ၊ ရူပ အရူပဘုံ၊ ရူပ အရူပဈာန်၌။ ဝိဘဝေ၊ ဘဝပြတ်သည်၌-ဟု ပေးသည်သာ ထူး၏။ ကာမတဏှာ အရ=ကာမဘုံ၌ဖြစ်သောအာရုံ ကာမဂုဏ်၌ တပ်မက်သော တဏှာကို ကောက်။

ဘဝတဏှာအရ=ရူပ အရူပဘုံကို တောင့်တသော သဿတဒိဋ္ဌိနှင့်ယှဉ်သော ရူပါရူပ ဘဝ ရာဂနှင့် ဈာန်၌ တပ်မက်သော ရာဂကို ကောက်။

ဝိဘဝတဏှာ=ဘဝပြတ်သည်ယူသော ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိနှင့်ယှဉ်သော တဏှာကို ကောက်။

ကြောင်း သမ္မာကမ္မန္တ ဝိရတိ၎င်း။ သမ္မာအာဇီဝေါ၊ မှန်ကန်စွာအသက်မွေးကြောင်း သမ္မာအာဇီဝ ဝိရတိ၎င်း။ သမ္မာဝါယာမော၊ မှန်ကန်စွာ အားထုတ်တတ်သော ဝိရိယ၎င်း။ သမ္မာသတိ၊ မှန်ကန် စွာ အောက်မေ့တတ်သော သတိ၎င်း။) သမ္မာသမာဓိ၊ မှန်ကန်စွာ စိတ်ကိုထားကြောင်း ကေဂ္ဂတာ ၎င်းတည်း။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ “ဤတဏှာမှတစ်ပါးသော လောကီတရားသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲအစစ်ဖြစ်သော။ အရိယသစ္စန္တိ၊ ဘုရားစသော အရိယာတို့ သိအပ်သော သစ္စာမည်၏” ဟူ၍။ မေ၊ ငါဘုရားသည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ဘုရားဖြစ်သည်မှ ရှေးအခါ၌။ အနုနုဿုတေသု၊ မကြားအပ်ဘူးကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ သစ္စာ လေးပါး တရားတို့၌။ စက္ခု၊ ဒုက္ခသစ္စာကို မြင်သည့် ပညာမျက်စိသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်လာပြီ။ ဉာဏံ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို သိသည့် ဉာဏ်သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ပညာ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို အပြားအားဖြင့် သိသည့် ပညာသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ဝိဇ္ဇာ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို ထိုးထွင်း၍ သိသည့် ဝိဇ္ဇာသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ အာလောကော၊ ဒုက္ခသစ္စာကို ဖုံးလွှမ်းသော မောဟအမိုက်မှောင်ကို ဖျက်ဆီး၍ ထွန်းလင်း တောက်ပြောင်သည့် ဉာဏ်ရောင်သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ “တံ ခေါ ပန ဣဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာသည်။ ပရိညေယျန္တိ၊ ပိုင်းခြား၍ သိဖွယ်တည်း” ဟူ၍။ မေ၊ ငါဘုရားသည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ဘုရားဖြစ်သည်မှ ရှေးအခါ၌။ အနုနုဿုတေသု၊ မကြားအပ်ဘူးကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ သစ္စာလေးပါး တရားတို့၌။ စက္ခု၊ သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ပ။ အာလောကော၊ သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ “တံ ခေါ ပန ဣဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ ကို။ ပရိညာတန္တိ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ပြီ” ဟူ၍။ မေ၊ ငါဘုရားသည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အနုနုဿုတေသု၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ စက္ခု၊ သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ပ။ အာလောကော၊ သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ “ဣဒံ၊ ဤတဏှာသည်။ ဒုက္ခသမုဒယံ၊ ဆင်းရဲ၏ဖြစ်ကြောင်းအစစ်ဖြစ်သော။ အရိယသစ္စန္တိ၊ အရိယာတို့ သိအပ်သော သစ္စာမည်၏” ဟူ၍။ မေ၊ ငါဘုရားသည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အနုနုဿု တေသု၊ မကြားအပ်ဘူးကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ သစ္စာ ၄-ပါး တရားတို့၌။ စက္ခု၊ သမုဒယသစ္စာကို မြင်သည့် ပညာမျက်စိသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။ ဉာဏံ၊ သမုဒယသစ္စာကို သိသည့် ဉာဏ်သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ပညာ၊ သမုဒယသစ္စာကို အပြားအားဖြင့် သိသည့် ပညာသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ဝိဇ္ဇာ၊ သမုဒယသစ္စာကို ထိုးထွင်း၍ သိသည့် ဝိဇ္ဇာသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ အာလောကော၊ သမုဒယသစ္စာကို ဖုံးလွှမ်းသော မောဟအမိုက်မှောင်ကို ဖျက်ဆီး၍ ထွန်းလင်းတောက်ပြောင်သည့် ဉာဏ်ရောင်သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ “တံ ခေါ ပန ဣဒံ ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ၊ ထို သမုဒယသစ္စာသည်။ ပဟာတဗ္ဗန္တိ၊ ပယ်စွန့်ဖွယ်တည်း” ဟူ၍။ မေ၊ ငါဘုရားသည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အနုနုဿုတေသု၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ စက္ခု၊ သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ပ။ အာလောကော၊ သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ “တံ ခေါ ပန ဣဒံ ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ၊ ထိုသမုဒယ သစ္စာကို။ ပဟိနန္တိ၊ ပယ်စွန့်အပ်ပြီ” ဟူ၍။ မေ၊ ငါဘုရားသည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အနုနုဿုတေသု၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ စက္ခု၊ သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ပ။ အာလောကော၊ သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ “ဣဒံ၊ ဤနိဗ္ဗာန်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓံ၊ ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာ အစစ်ဖြစ်သော။ အရိယသစ္စန္တိ၊ ဘုရားစသော အရိယာတို့ သိအပ်သော သစ္စာမည်၏” ဟူ၍။ မေ၊ ငါဘုရားသည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ဘုရားဖြစ်သည်မှ ရှေးအခါ၌။ အနုနုဿုတေသု၊ မကြားအပ်ဘူးကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ သစ္စာ ၄-ပါး တရားတို့၌။ စက္ခု၊ နိရောဓသစ္စာကို မြင်သည့် ပညာမျက်စိသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှား ဖြစ်ပြီ။ ဉာဏံ၊ နိရောဓသစ္စာကို သိသည့် ဉာဏ်သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ပညာ၊ နိရောဓသစ္စာကို အပြား

အားဖြင့်သိသည့် ပညာသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ဝိဇ္ဇာ၊ နိရောဓသစ္စာကို ထိုးထွင်း၍သိသည့် ဝိဇ္ဇာသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ အာလောကော၊ နိရောဓသစ္စာကို ဖုံးလွှမ်းသော မောဟအမှိုက်မှောင်ကို ဖျက်ဆီး၍ ထွန်းလင်းတောက်ပြောင်သည့် ဉာဏ်ရောင်သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ “တံ ခေါ ပန ဣဒံ ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ၊ ထိနိရောဓသစ္စာသည်။ သစ္စိကတဗ္ဗန္တိ၊ မျက်မှောက်ပြုဖွယ်တည်း” ဟူ၍။ ပ။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ “တံ ခေါ ပန ဣဒံ ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ၊ ထိနိရောဓသစ္စာကို။ သစ္စိကတဗ္ဗန္တိ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်ပြီ” ဟူ၍။ ပ။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ “ဣဒံ၊ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော မဂ်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ၊ ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့် အစစ်ဖြစ်သော။ အရိယသစ္စန္တိ၊ ဘုရားစသော အရိယာတို့ သိအပ်သော သစ္စာမည်၏” ဟူ၍။ မေ၊ ငါဘုရားသည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ဘုရားဖြစ်သည်မှ ရှေး၌။ အနန္တဿုတေသု၊ မကြားအပ်ဘူးကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ သစ္စာ ၄-ပါး တရားတို့၌။ စက္ခု၊ မဂ္ဂသစ္စာကို မြင်သည့် ပညာမျက်စိသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။ ဉာဏံ၊ မဂ္ဂသစ္စာကို သိသည့် ဉာဏ်သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ပညာ၊ မဂ္ဂသစ္စာကို အပြားအားဖြင့်သိသည့် ပညာသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ဝိဇ္ဇာ၊ မဂ္ဂသစ္စာကို ထိုးထွင်း၍ သိသည့် ဝိဇ္ဇာသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ အာလောကော၊ မဂ္ဂသစ္စာကို ဖုံးလွှမ်းသော မောဟအမှိုက်မှောင်ကို ဖျက်ဆီး၍ ထွန်းလင်းတောက်ပြောင်သည့် ဉာဏ်ရောင်သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ “တံ ခေါ ပန ဣဒံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ၊ ထိ မဂ္ဂသစ္စာသည်။ ဘာဝေတဗ္ဗန္တိ၊ ပိုးများဖွယ်တည်း” ဟူ၍။ ပ။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ “တံ ခေါ ပန ဣဒံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ၊ ထိမဂ္ဂသစ္စာကို။ ဘာဝိတဗ္ဗန္တိ၊ ပိုးများအပ်ပြီ” ဟူ၍။ မေ၊ ငါဘုရားသည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အနန္တဿုတေသု၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ စက္ခု၊ သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ပ။ အာလောကော၊ သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယာဝကီဝဉ္စ၊ အကြင်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး။ မေ၊ ငါဘုရား၏။ စတုသု၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဣမေသု အရိယသစ္စေသု၊ ဤအရိယာတို့ သိအပ်သော သစ္စာတို့၌။ ဝေ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည့်အတိုင်း။ တိပရိဝဉ္စ၊ (သစ္စဉာဏ် ကိစ္စဉာဏ် ကတဉာဏ်အားဖြင့်) ၃-ပါး သော အပြန်(၃-ပါးသော စက်)ရှိသော။ ဒွါဒသာကာရံ၊ (သစ္စာ ၄-ပါးတည် ဉာဏ် ၃-ပါးဖြင့် လည်စေ၍) ၁၂-ပါးသော အပြားရှိသော။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်းဖြစ်သော။ ဉာဏဒဿနံ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်အမြင်သည်။ သုဝိသုဒ္ဓံ၊ အလွန်စင်ကြယ်သည်။ န အဟောသိ၊ မဖြစ်သေး။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး။ အဟံ၊ ငါသည်။ သဒေငကေ၊ ကာမာဝစရနတ်ပြည်ငါးထပ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ သမာရကေ၊ ဝသဝတ္တိ မာရ်နတ် ပြည်နှင့် တကွဖြစ်သော။ သဗြဟ္မကေ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်နှင့်ဆယ်နှင့် တကွဖြစ်သော။ လောကေ၊ ဩကာသလောက၌။ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ၊ သာသနာတိုင်း၊ ပ ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ သဒေဝမနုဿာယ၊ သမ္မုတိနတ်ခေါ်သော လူမင်း၊ ကြွင်းသော လူအပေါင်းနှင့်တကွဖြစ်သော။ ပဇာယ၊ သတ္တလောက၌။ အနုတ္တရံ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ထက် မြတ်သော တရား မရှိသော။ ဝါ၊ အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော။ သမ္မာသမ္မောဓိံ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကို။ အဘိသမ္မုဒ္ဓေါတိ၊ ထိုးထွင်း၍သိပြီဟူ၍။ (သမ္မာသမ္မောဓိံ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်သို့။ အဘိသမ္မုဒ္ဓေါတိ၊ ရောက်ပြီဟူ၍။ ဗုဒ္ဓောတ်-ဂထုတ္တကြံ။) နေဝ ပစ္စညာသိံ၊ ဝန်မခံသေး။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယတော စ ခေါ၊ အကြင်အခါ၌ကား။ မေ၊ ငါဘုရား၏။ စတုသု၊ ၄-ပါးကုန် သော။ ဣမေသု အရိယသစ္စေသု၊ ဤအရိယာတို့သိအပ်သော သစ္စာတို့၌။ ဝေ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည့်

အတိုင်း။ တိပရိဝဋ်၊ ၃-ပါးသော အပြန်(စက်)ရှိသော။ ဒွါဒသာကာရံ၊ ၁၂-ပါးသော အပြား ရှိသော။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်းဖြစ်သော။ ဉာဏဒဿနံ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် အမြင်သည်။ သုဝိသုဒ္ဓိံ၊ အလွန်စင်ကြယ်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ သဒေဝကေ၊ ကာမာဝစရနတ်ပြည် ၅-ထပ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ သမာရကေ၊ ဝသဝတ္တီ မာရ်နတ်ပြည်နှင့်တကွဖြစ်သော။ သဗြဟ္မကေ၊ ဗြဟ္မာပြည် ၂၀-နှင့်တကွ ဖြစ်သော။ လောကေ၊ ဩကာသလောက၌။ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ၊ သာသနာတိုင်း၊ ပ ရဟန်း ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ သဒေဝမနုဿာယ၊ သမ္ပုတိနတ်ခေါ်သော လူမင်း၊ ကြွင်းသော လူအပေါင်းနှင့်တကွဖြစ်သော။ ပဇာယ၊ သတ္တလောက၌။ အနုတ္တရံ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အရဟတ္တ မဂ်ဉာဏ်ထက် မြတ်သော တရားမရှိသော။ ဝါ၊ အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော။ သမ္မာသမ္မောဓိံ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကို။ အဘိသမ္ပုဒ္ဓေါတိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိပြီဟူ၍။ (သမ္မာသမ္မောဓိံ၊ အရဟတ္တ မဂ် ဉာဏ်သို့။ အဘိသမ္ပုဒ္ဓေါတိ၊ ရောက်ပြီဟူ၍။) ပစ္စညာသိံ၊ ဝန်ခံပြီ။ “မေ၊ ငါ၏။ ဝိမုတ္တိံ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်သော အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်နှင့်ယှဉ်သည့် ဉာဏ်သည်။ အကပ္ပေါ၊ မပျက်စီးနိုင်။ ဝါ၊ မည်သည့်ဆန့်ကျင်ဘက်မှ မပျက်ဆီးနိုင်။ အယံ၊ ဤဘဝသည်။ အန္တိမာ၊ နောက်ဆုံး၌ဖြစ်သော။ ဇာတိံ၊ ဘဝတည်း။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ပုနဗ္ဗဝေါ၊ တဖန် ဘဝသည်။ ဝါ၊ ဘဝသစ်သည်။ နတ္ထိတိ၊ မရှိ”ဟူ၍။ မေ၊ ငါ၏။ ဉာဏန္တု ပန ဒဿနံ၊ ဆင်ခြင်တတ်သော ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏ်သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား သည်။ ဣဒံ၊ ဤဓမ္မစကြာတရားစကားကို။ အဝေါစ၊ ဟောတော်မူပြီ။ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ၊ ကောဏ္ဍည၊ ဝပ္ပ၊ ဘဒ္ဒိယ၊ မဟာနာမ်၊ အဿဇိအားဖြင့် ငါးယောက်အစုရှိကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့ သည်။ အတ္တမနာ၊ ပီတိ သုခတို့ဖြင့် ယူအပ်သော စိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ နှစ်သက်ဝမ်းသာ စိတ်ချမ်းသာကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဘာသိတံ၊ ဟောတော်မူအပ် သော ဓမ္မစကြာတရားတော်ကို။ အဘိနန္ဒု၊ အလွန်ရှိသောစွာ ဦးထိပ်ဖြင့် ခံယူပန်ဆင်ကုန်ပြီ။

ဣမသ္မိံ စ ပန ဝေယျာကရဏသ္မိံ၊ ဤစုဏ္ဏိယဖြစ်သော တရားဒေသနာတော်ကို။ ဘညမာနေ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်ရှိသော်။ အာယသ္မတော ကောဏ္ဍညဿ၊ အရှင်ကောဏ္ဍည၏။ ဝိရဇံ၊ ကင်းသောအပါယ်လားကြောင်းကိလေသာမြို့မှန်ရှိသော။ ဝိတမလံ၊ ကင်းသော ဒိဋ္ဌိ ဝိစိ- ကိစ္ဆာအညစ်အကြေးရှိသော။ “ယံ ဣဒ္ဓိ၊ အကြင်တရားသဘောသည်။ သမုဒယဓမ္မံ၊ ဖြစ်ခြင်း သဘောရှိ၏။ သံဗ္ဗံ တံ၊ ထိုသဘောတရား ဟူသမျှသည်။ နိရောဓဓမ္မန္တိ၊ ချုပ်ပျက်ခြင်း သဘောရှိ၏”ဟူ၍ သိသော။ ဓမ္မစက္ခု၊ သစ္စာ ၄-ပါးကိုမြင်သည့် သောတာပတ္တိမဂ် ပညာ မျက်စိသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။

ဘဂဝတအ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဓမ္မစက္ကေ၊ ဒွေမေ ဘိက္ခဝေ စသော ဓမ္မစကြာတရားတော်ကို။ ပဝတ္တိတေ စ ပန၊ ဖြစ်စေတော်မူအပ် ဟောတော်မူအပ်သည်ရှိသော်။ ဘုမ္မာ၊ မြေ၌တည်ကုန်

၁။ ဓမ္မစက္ကေတိ ပဋိဝေဉာဏေ ငဝေ ဒေသနာဉာဏေ စ။ ဗောဓိပလ္လင်္ဂေ နိသိန္နဿ ဟိ စတုသု သစ္စေသု ဉပ္ပန္နံ ဒွါဒသာကာရံ ပဋိဝေဉာဏေဓိ၊ ဣသိပတနေ နိသိန္နဿ ဒွါဒသာကာရာယ သစ္စဒေသနာယ ပဝတ္တိတံ ဒေသနာဉာဏေဓိ ဓမ္မစက္ကံ နာမ၊ ဥဘယဓိံ ဂဟတံ ဒသဗလဿ ဥရေ ပဝတ္တဉာဏမေဝ။ ဋ။

ဤ ၄ အလို—ဓမ္မစက္ကေ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ သစ္စာ ၄-ပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိသော ပဋိဝေဉာဏ်၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ဟောကြားသော ဒေသနာဉာဏ်ကို။ ပဝတ္တိတေ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်ရှိသော်- ဟု ပေး။ အနုတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတံ ၌-ပည်း—ဓမ္မစက္ကံ၊ ပဋိဝေဉာဏ် ဒေသနာဉာဏ်ကို။ ပဝတ္တိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်ပြီ- ဟု ပေး။

သော။ ဒေဝါ၊ ဘုမ္မစိုးနတ်တို့သည်။ “ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဗာရာဏသီယံ၊ ဗာရာဏသီမြို့
 ဌံ။ ဣသိပတနေ၊ ဘုရား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ ဆင်းရုတက်ရာဖြစ်၍ ဣသိပတနမည်သော။ မိဂဒါယော၊
 သားကောင်တို့အား ဘေးမဲ့ပေးရာဖြစ်၍ မိဂဒါဒုန်ခေါ်သော တော၌။ (ပဝတ္တိတံ ဌံ စပ်။)
 လောကသို့ ၊ လောက၌။ သမဏေန ဝါ၊ ရဟန်းသည်၎င်း။ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။
 ဒေဝေန ဝါ၊ နတ်သည်၎င်း။ မာရေန ဝါ၊ မာရ်နတ်သည်၎င်း။ ဗြဟ္မာနာ ဝါ၊ ဗြဟ္မာသည်၎င်း။
 ကေနစိ ဝါ၊ ယင်းတို့မှတစ်ပါး တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည်၎င်း။ အပ္ပုဋ္ဌိဝတ္တိယံ၊ ဘုရားဟောသည့်
 အတိုင်း မဟုတ်ဟူ၍ မတားမြစ် မကန့်ကွက်နိုင်သော။ (အပ္ပုဋ္ဌိဝတ္တိယန္တိ အပ္ပုဋ္ဌိသေဓနိယံ။ နေတ္ထိ-
 ၄-၅၇။ အပ္ပုဋ္ဌိဝတ္တိယန္တိ ‘နယိဒံ တထာ’တိ ပဋိလောမံ ဝတ္ထေတံ အသက္ကုဏေယျံ။’ ပဋိ-သံ-၄ ၂၊
 ၂၁၈။) အနုတ္တရံ၊ ဤတရားထက်မြတ်သော တရားမရှိသော။ တေ ဓမ္မစက္ကံ၊ ဤဓမ္မစက္ကံတရား
 တော်ကို။ ပဝတ္တိတန္တိ၊ ဖြစ်စေတော်မူအပ် ဟောတော်မူအပ်ပြီ” ဟူ၍။ သဒ္ဓံ၊ သာဓု သာဓု
 ကောင်းချီးပြုသော အသံကို။ အနုဿာဝေသံ၊ အဆင့်ဆင့်ကြားစေကုန်ပြီ။ (သဒ္ဓမ္မနုဿာဝေသံ၊
 သံပြိုင်ဟစ်ကြေး ကောင်းချီးပေးကာ ကြေငြာကုန်ပြီ-ဟု သော်လည်း ပေး။) ဘုမ္မာနံ၊ မြေ၌
 တည်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ ဘုမ္မစိုးနတ်တို့၏။ သဒ္ဓံ၊ အသံကို။ သုတ္တာ၊ ကြားကုန်၍။ စာတုမဟာ-
 ရာဇိကာ၊ စတုမဟာရာဇ်ဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ နတ်တို့သည်။ “ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရား
 သည်။ပ။ ပဝတ္တိတန္တိ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ” ဟူ၍။ သဒ္ဓံ၊ ကို။ အနုဿာဝေသံ၊ ကုန်ပြီ။ စာတုမဟာ-
 ရာဇိကာနံ၊ ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ သဒ္ဓံ၊ ကို။ သုတ္တာ၊ ၍။ တာဝတိံသာ၊ တာဝတိံသာ
 ဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ နတ်တို့သည်။ပ။ ယာမာ၊ ယာမာဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ နတ်
 တို့သည်။ပ။ တုသိတာ၊ တုသိတာဘုံ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ နတ်တို့သည်။ပ။ နိမ္မာနရတီ၊ နိမ္မာ-
 နရတီဘုံ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ နတ်တို့သည်။ပ။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိ၊ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိဘုံ၌ဖြစ်
 ကုန်သော ။ ဒေဝါ၊ နတ်တို့သည်။ပ။ ဗြဟ္မကာယိကာ၊ ပဉ္စဝေါကာရဗြဟ္မာဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော။
 ဝါ၊ ဗြဟ္မာအပေါင်း၌ ယှဉ်ကုန် ပါဝင်ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ ဗြဟ္မာတို့သည်။ “ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာ
 ဘုရားသည်။ ပ။ ပဝတ္တိတန္တိ၊ ဖြစ်စေအပ် ဟောတော်မူအပ်ပြီ” ဟူ၍။ သဒ္ဓံ၊ ကို။ အနုဿာဝေသံ၊
 ကုန်ပြီ။

ဤ၌ အပွင့်ကို ငွေ၌ ပဋိဝေဇာဏမ္ပိ ဒေသနာဉာဏမ္ပိ ဓမ္မစက္ကန္တိ ဣဒံ တတ္ထ ဉာဏကိစ္စံ ပဓာနန္တိ ကတာ
 ဝုတ္တိ-ဟု ဉာဏကိစ္စကို ပဓာနထား၍ဆိုသော အပွင့်စကားဖြစ်ကြောင်း မိန့်တော်မူသည်။

ဓမ္မစက္ကံ၊ ဓမ္မစက္ကံတရားတော်ကို-ဟု ပေးရာ၌—ဓမ္မော စ သော စက္ကဉ္စာတိ ဓမ္မစက္ကံ-ဟု ပြု။ ဓမ္မော စ၊
 သစ္စာ ၄-ပါး တရားလည်းဟုတ်၏။ သော၊ ထိုသစ္စာ ၄-ပါးတရားဟူသည်။ စက္ကဉ္စ၊ မဂ်ဖိုလ်ကို ဖြစ်စေတတ်သည်
 လည်းဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်၊ ဓမ္မစက္ကံ၊ မည်၏။ မဂ်ဖိုလ်ကိုဖြစ်စေတတ်သော သစ္စာ ၄-ပါးတရားကို ကောက်။
 ထိုကြောင့် ဣဒံ ဓမ္မစက္ကန္တိ ယာယံ ဘဂဝတော စတုသစ္စဝသေန သာမုက္ကံသိကာ ဓမ္မဒေသနာ၊ ဣဒံ ဓမ္မစက္ကံဟု
 နေတ္ထိ-၄ ၅၇ ၌ မိန့်သည်။ ဓမ္မနှင့် ဓမ္မဒေသနာ အတူတူပင်။ သံ-၄ ၂-၅၄။ နေတ္ထိ-၄ ၅၇-တို့၌ အကျယ်ရှိ။

(စတုမဟာရာဇ်ဘုံ၌ ပါဝင်သော်လည်း သီးခြားဟောထား၏။ ထိုနတ်မှစ၍ သာဓုခေါ်သော နတ်ဗြဟ္မာ
 အားလုံး ဤတရားပွဲ၌ မပါဝင်။ ပဋိ-သံ-၄ ၂-၂၁၈ ရှ။)

၁။ စာတုမဟာရာဇိကာစသော ပုဒ်တို့၏ ဝစနတ္ထကို ပဋိ-သံ-၄ ၂-၂၁၈-၌ ဆို၏။ ဤ၌ ဘုံပြင် အထူးပြု၍
 သာမည ပေးလိုက်သည်။ စာတုမဟာရာဇိကာ ဒေဝါ၊ စတုမဟာရာဇ်နတ်တို့သည်-ဟု စသည်ဖြင့်သော်လည်း
 ပေးလေ။

ဣတိဟ၊ ဤသ္မိ။ တေန ခဏေန၊ ထိတခဏချင်းဖြင့်။ (တေန လယေန၊ ထိတလယချင်းဖြင့်။) တေန မဟုတ္တေန၊ ထိတမဟုတ်ချင်းဖြင့်။ ယာဝ ဗြဟ္မလောက၊ ဗြဟ္မာပြည်တိုင်အောင်။ သဒ္ဓေါ၊ သာဓု သာဓု ကောင်းချီးပြုသော အသံသည်။ အပ္ပဂုစ္ဆိ၊ လွမ်းမိုး၍ တက်ပြီ။ (ကျော်စောပြီ ဟူလို။) ဒသသဟဿိ၊ တသောင်းသော စကြဝဠာရှိသော။ (ဒသသဟဿိဘိ ဒသသဟဿ စက္ကဝါဠဝတိ။ ပဋိ-သံ-ဋ္ဌ ၂-၂၁၈။) အယဉ္ဇ လောကဓာတု၊ ဤလောကဓာတ်သည်လည်း။ (အယဉ္ဇ ဒသသဟဿိလောကဓာတု၊ ဤတသောင်းသော လောကဓာတ်သည်လည်း-ဟု သော်လည်း ဣတ္ထိဇောတက ဤပစ္စည်းကြံ၍ ပေး။) သင်္ကမ္ပိ၊ တက်၍ တက်၍ လှုပ်ပြီ။ သမ္ပကမ္ပိ၊ တက်ချီသက်ချီလှုပ်ပြီ။ သမ္ပဝေဓိ၊ အရှေ့ အနောက် တောင် မြောက်လေးထွေ ပြေးကာ ပြေးကာ (အေးယာဉ်လွဲသကဲ့သို့) လှုပ်လေပြီ။ အပ္ပမာဏော၊ တိုးပွားသော အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ (အပ္ပမာဏောတိ ဝုဒ္ဓပ္ပမာဏော။ ပဋိ-သံ-ဋ္ဌ ၂-၂၁၉။) ဥဠာဓော၊ ပြန့်ပြောသော။ သြဘာသော၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော အလင်းရောင်သည်။ လောကော၊ တသောင်းသော လောကဓာတ်၌။ ဒေဝါနံ၊ နတ်ဗြဟ္မာတို့၏။ ဒေဝါနုဘာဝံ၊ နတ်ဗြဟ္မာ့အာနုဘော် (၁၂-ယုဇနာစိ သင်းနိုင်သော ကိုယ်ခန္ဓာ၊ ဝတ်စား၊ တန်ဆာ၊ ဗိမာန်ရောင်)ကို။ အတိက္ကမ္ပ၊ သာလွန်၍သာလျှင်။ ပါတုရဟောသိ၊ ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ပေါ်လာလေပြီ။

အယ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ “ဘော၊ အိုရဟန်းတို့။ ကောဏ္ဍညော၊ ကောဏ္ဍညသည်။ အညာသိ ဝတ၊ (သစ္စာ ၄-ပါး မြတ်တရားကို) ထင်ရှားသိပြီတကား။ ဘော၊ အိုရဟန်းတို့။ ကောဏ္ဍညော၊ ကောဏ္ဍညသည်။ အညာသိ ဝတာတိ၊ (သစ္စာ ၄-ပါး မြတ်တရားကို) ထင်ရှားသိပြီတကား”ဟူသော။ ဣမံ ဥဒါနံ၊ (သောမနဿဝေဒနာယှဉ်သည့် ဉာဏ်ကြောင့် ဖြစ်သော) ဤဥဒါန်းစကားကို။ ဥဒါနေသိ၊ (တသောင်းတိုက်သား ကုန်လုံးကြားအောင်) ကျူးရင့်မြက်ဆိုတော်မူပြီ။ ဣတိ ဟိ၊ ဤသို့သောအကြောင်းကြောင့်သာလျှင်။ အာယသ္မတော ကောဏ္ဍညသ၊ အရှင်ကောဏ္ဍည၏။ အညာသိကောဏ္ဍညောတေဝ၊ အညာသိကောဏ္ဍညဟူ၍ သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဣဒိ နာမံ၊ ဤအမည်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၁။ တေန ခဏေနာတိ ဝစနံ ဝိသေသေတွာ “တေန မဟုတ္တေန”တိ ဝုတ္တံ၊ မဟုတ္တသင်္ခါတေန ခဏေန၊ န ပရမတ္ထခဏေနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပဋိ-သံ-ဋ္ဌ ၂-၂၁၈။ ဤအလို “တေန လယေန” မရှိသင့်။

၂။ ဤသို့ကား ကေပုဟာရေနာတိ ကေနေဝ ပဟာရသည်တေန ကာလေန။ ဒိဝသဿ ဟိ တတိယော ဘာဂေါ ပဟာဥဓော နာမ၊ ပါဠိယံ ပန “တေန ခဏေန တေန လယေန တေန မဟုတ္တေန”တိ ဝုတ္တံ၊ တံ ပဟာရက္ခကာသလ္လက္ခဏမေဝ ဟု မိန့်၏။ ဤသို့အလို တေန ခဏေန၊ ထိတဟိရိခဏဖြင့်- ဝေသည်ပေး။ တေန လယေန လည်း ရှိသင့်၏။

၂။ သြဘာသောတိ သဗ္ဗညုတညာဏောဘာသော။ ၄။ သဗ္ဗညုတညာဏောဘာသောတိ သဗ္ဗညုတညာဏာနုဘာဝေန ပဝတ္ထော သြဘာသော စိတ္တံ ပဋိစ္စ ဥတုသမုဋ္ဌာနော ဝေဒိတဗျော။ ၆။ ဤ၌ ဤ၌ အတိုင်း သမ္ပန်သည်။

သြဘာသောတိ ဒေသနာဉာဏာနုဘာဝေန ၊ ဒေဝတာနုဘာဝေန ၊ ဇာတသြဘာသော။ ပဋိ-သံ-ဋ္ဌ ၂-၂၁၉။

ဤ၌ အလို - - သြဘာသော၊ ဒေသနာဉာဏ် နတ်ဗြဟ္မာတို့၏ အာနုဘော်ကြောင့်ဖြစ်သော အလင်းရောင်သည်-ဟု ပေး။

၂-တထာဂတသုတ်

၁၀၈၂။ (ဤသုတ်သည် ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္ထနသုတ် “ဣဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စ” နှိ မေ ဘိက္ခဝေ စသည်နှင့် တူ၏။ မေ နေရာ၌ တထာဂတာနံ ပြောင်း၍ ဟောသည်သာ ထူး၏။ တထာဂတာနံ၊ ဘုရားရှင်တို့သည်-ဟု ပေး။)

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ခန္ဓသုတ်

၁၀၈၃။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမာနိ အရိယသစ္စာနိ၊ ဤ အရိယသစ္စာတို့သည်။ စတ္တာရိ၊ ၄-ပါး တို့တည်း။ ကတမာနိ စတ္တာရိ၊ အဘယ် ၄-ပါးတို့နည်း။ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ ဒုက္ခအရိယသစ္စာ၎င်း။ ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ၊ သမုဒယအရိယသစ္စာ၎င်း။ ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ၊ နိရောဓအရိယ သစ္စာ၎င်း။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ၊ မဂ္ဂအရိယသစ္စာ၎င်းတည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ ဒုက္ခသစ္စာသည်။ ကတမဉ္စ၊ အဘယ်နည်း။ “ပဉ္စ၊ ၅-ပါး ကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတံ၊ ဥပါဒါနိတို့၏ အာရုံဖြစ်သော ခန္ဓာတို့တည်း” ဟူ၍။ ဝစနိယံ၊ ဖြေဆိုအပ်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣဒံ၊ ဤ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့သည်။ သေယျဿာ၊ အဘယ်သည် တို့နည်း။ ဓူပုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ဥပါဒါနိတို့၏ အာရုံဖြစ်သော ဓူပုပါဒါနက္ခန္ဓာ၎င်း။ ပ၊ ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ဥပါဒါနိတို့၏ အာရုံဖြစ်သော ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓာ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤ ဥပါဒါနိတို့၏အာရုံဖြစ်သော ခန္ဓာ ၅-ပါးကို။ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ ဒုက္ခအရိယသစ္စာ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ၊ သမုဒယအရိယသစ္စာသည်။ ကတမဉ္စ၊ အဘယ်နည်း။ ဟာ အယံ၊ အကြင်တဏှာသည်။ ပေါနောဗ္ဗဝိကာ၊ တဖန်ဘဝ (ဘဝသစ်)ကို ပြုလေ့ရှိ၏။ နန္ဒီရာဂသဟဂတာ၊ နှစ်သက် တပ်မက်သည်၏အဖြစ်သို့ရောက်၏။ တဗြ တဗြ၊ ခန္ဓာကိုယ်ဖြစ်ရာ ထိုထိုဘဝ၌။ ဝါ၊ ထိုထိုအာရုံ၌။ အဘိနန္ဒီနိ၊ အလွန်နှစ်သက်တတ်၏။ (သော၊ ထိုတဏှာတည်း။) ဣဒံ၊ ဤ တဏှာသည်။ သေယျဿာ၊ အဘယ်နည်း။ ကာမတဏှာ၊ အာရုံကိုသာယာသည်၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော တဏှာ၎င်း။ ဝါ၊ ကာမဘ၌ တောင့်တသော တဏှာ၎င်း။ ဘဝတဏှာ၊ အာရုံ အမြဲဖြစ်သည်ဟု ယူသည်၏အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော တဏှာ၎င်း။ ဝါ၊ ငှက် အရွှေပဘိ၊ ဝျာန်တို့၌ တောင့်တသောတဏှာ၎င်း။ ဝိဘဝတဏှာ၊ အာရုံအမြဲမဖြစ် (ပြတ်သည်)ဟု ယူသည်၏အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သောတဏှာ၎င်း။ ဝါ၊ ဘဝပြတ်သည်၌ တောင့်တသော တဏှာ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤတဏှာကို။ ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ၊ သမုဒယအရိယသစ္စာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ၊ နိရောဓအရိယသစ္စာသည်။ ကတမဉ္စ၊ အဘယ်နည်း။ ယော၊ အကြင်နိဗ္ဗာန်သည်။ တဿာယေဝ တဏှာယ၊ ထိုတဏှာ၏သာလျှင်။ အသေသဝိရာဂ- နိရောဓော၊ မဂ်ဖြင့်အကြွင်းမရှိ ချုပ်ရာဖြစ်၏။ ဝါ၊ အကြွင်းမရှိပယ်ရာ ချုပ်ရာဖြစ်၏။ စာဂေါ၊ စွန့်ပယ်ရာဖြစ်၏။ ပဋိနိဿဂ္ဂေါ၊ စွန့်လွှတ်ရာဖြစ်၏။ မုတ္တိ၊ လွတ်မြောက်ရာဖြစ်၏။ အနာလယော၊ မကပ်ငြိရာဖြစ်၏။ (သော၊ ထိုနိဗ္ဗာန်တည်း။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ ဤနိဗ္ဗာန်ကို။ ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ၊ နိရောဓအရိယသစ္စာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဒုက္ခနိရောဂေါမိနိ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ၊ မဂ္ဂအရိယသစ္စာသည်။ ကတမဉ္စ၊ အဘယ်နည်း။ အရိယော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ဥစ္စာဖြစ်သော။ ဝါ၊ ဖြစ်မြင့်မြတ်သော။ အဋ္ဌကိကော၊ ရှစ်ပါးသောအစိတ်အင်္ဂါရှိသော။ အယမေဝ မဂ္ဂေါ၊ ဤမဂ်သည်သာလျှင်တည်း။ (နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း အခြားနည်းလမ်းမှရှိဟု ဝေသဒ္ဓါဖြင့် ပြသည်။) ဣဒံ၊ ဤမဂ်သည်။ (မဂ်နှင့်မဂ္ဂင် အတူ ပြု၍ ဆိုသည်။) ဝါ၊ ဤရှစ်ပါးသော အင်္ဂါတို့သည်။ သေယျထာ၊ အဘယ်နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၎င်း။ ပ။ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိ၎င်းတည်း။ ဣဒံ၊ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို။ ဒုက္ခနိရောဂေါမိနိ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ၊ မဂ္ဂအရိယသစ္စာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣမာနိ အရိယသစ္စာနိ၊ ဤအရိယသစ္စာတို့သည်။ စတ္တာရိ၊ ၄-ပါးတို့တည်း။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဣဟ၊ ဤသာသနာ၌။ “ဣဒံ၊ ဤတဏှာမှတစ်ပါးသော လောကီတရားသည်။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဆင်းရဲအစစ် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏”ဟူ၍။ ယောဂေါ၊ အားထုတ်ခြင်းကို။ ကရဏိယော၊ ပြုအပ်၏။ ပ။ “အယံ၊ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်သည်။ ဒုက္ခနိရောဂေါမိနိ ပဋိပဒါတိ၊ ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်အစစ် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏”ဟူ၍။ ယောဂေါ၊ ကို။ ကရဏိယော၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-အဇ္ဈတ္တိကာယတနသုတ်

၁၀၈၄။ (စတ္တာရိမာနိ စသောဝါကျ ပေးမြို့။)

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ ဒုက္ခအရိယသစ္စာသည်။ ကတမဉ္စ၊ အဘယ်နည်း။ “ဆ၊ ခြောက်ပါးကုန်သော။ အဇ္ဈတ္တိကာနိ၊ ကိုယ်ခန္ဓာ၌အသုံးဝင်၍ အတုန်း၌ဖြစ်ကုန်သော။ အာယတနာနီတိ၊ အာယတနတို့တည်း”ဟူ၍။ ဝစနိယံ၊ ဆိုအပ်သည်။ အဿ၊ ပြစ်ရာ၏။ ကတမာနိ ဆ၊ အဘယ်ခြောက်ပါးတို့နည်း။ စက္ခာယတနံ၊ စက္ခာယတန၎င်း။ ပ။ မနာယတနံ၊ မနာယတန၎င်းတည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤခြောက်ပါးသော အာယတနကို။ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ ဒုက္ခ အရိယသစ္စာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

(အကြွင်းဝါကျများ အထက်သုတ်အတိုင်း ပေး။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ပဌမစောရဏသုတ်

၁၀၈၅။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တုမော၊ သင်တို့သည်။ မဟာ၊ ငါဘုရားသည်။ ဒေသိတာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ အရိယသစ္စာနိ၊ အရိယသစ္စာတို့ကို။ ဓာရေထနော၊ ဆောင်ကြံကုန်၏လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဘုရားရှင်က မိန့်တော်မူ၏။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တေ၊ မိန့်တော်မူအပ်သည် ရှိသော်။ အညတရော၊ အမှတ်မထား တစ်ပါးသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အဟံ ခေါ၊ ဘုရားတပည့်တော်သည်။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဒေသိတာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ အရိယသစ္စာနိ၊ အရိယသစ္စာတို့ကို။ ဓာရေမိတိ၊ ဆောင်ပါ၏”ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဂေါစ၊ လျှောက်ပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တံ၊ သင်သည်။ ယထာ ကထံ ပန၊

အဘယ်သို့လျှင်။ မယာ၊ သည်။ ဒေသိတာနိ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ အရိယသစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ဓာရေသိ၊ ဆောင်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဘုရားရှင်က မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ အဟံ၊ ဘုရားတပည့်တော်သည်။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဒေသိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ဒုက္ခံ ခေါ်၊ ဆင်းရဲအစစ်ဖြစ်သော။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာကို။ ဓာရေမိ၊ ဆောင်ပါ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ အဟံ၊ သည်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဒေသိတံ၊ သော။ ဒုက္ခသမုဒယံ ခေါ်၊ ဆင်းရဲ၏ ဖြစ်ကြောင်း အစစ်ဖြစ်သော။ ဒုတိယံ၊ ၂-ခုမြောက်ဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ ကို။ ဓာရေမိ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ အဟံ၊ သည်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဒေသိတံ၊ သော။ ဒုက္ခနိရောဓံ ခေါ်၊ ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာအစစ် ဖြစ်သော။ တတိယံ၊ ၃-ခုမြောက်ဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ ကို။ ဓာရေမိ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ အဟံ၊ သည်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဒေသိတံ၊ သော။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒံ ခေါ်၊ ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်အစစ်ဖြစ်သော။ စတုတ္ထံ၊ ၄-ခုမြောက်ဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ ကို။ ဓာရေမိ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဝေံ ခေါ်၊ ဤသို့။ အဟံ၊ သည်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဒေသိတာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ ၄-ပါး ကုန်သော။ အရိယသစ္စာနိ၊ အရိယသစ္စာတို့ကို။ ဓာရေမိ၊ ဆောင်ပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ထား၏။

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ သာဓု သာဓု၊ ကောင်းစွာ ကောင်းစွာ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တံ၊ သင်သည်။ သာဓု ခေါ်၊ ကောင်းစွာသာလျှင်။ မယာ၊ ငါဘုရားသည်။ ဒေသိတာနိ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ အရိယသစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ဓာရေသိ၊ ဆောင်၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ မယာ၊ သည်။ ဒုက္ခံ ခေါ်၊ ဆင်းရဲအစစ် ဖြစ်သော။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာကို။ ဒေသိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တထာ၊ ထိုသို့ ငါဘုရား ဟောတော်မူအပ်သည့် အတိုင်း။ နံ၊ ထိုဒုက္ခအရိယသစ္စာကို။ ဓာရေဟိ၊ ဆောင်လော့။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ မယာ၊ သည်။ ဒုက္ခသမုဒယံ ခေါ်၊ သော။ ဒုတိယံ၊ သော။ အရိယသစ္စံ၊ ကို။ ဒေသိတံ၊ ပြီ။ တထာ၊ အတိုင်း။ နံ၊ ထိုဒုက္ခသမုဒယအရိယသစ္စာကို။ ဓာရေဟိ၊ လော့။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ မယာ၊ သည်။ ဒုက္ခနိရောဓံ ခေါ်၊ သော။ တတိယံ၊ သော။ အရိယသစ္စံ၊ ကို။ ဒေသိတံ၊ ပြီ။ တထာ၊ အတိုင်း။ နံ၊ ထိုဒုက္ခနိရောဓသစ္စာကို။ ဓာရေဟိ၊ လော့။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ မယာ၊ သည်။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒံ၊ သော။ စတုတ္ထံ၊ သော။ အရိယသစ္စံ၊ ကို။ ဒေသိတံ၊ ပြီ။ တထာ၊ အတိုင်း။ နံ၊ ထို မဂ္ဂသစ္စာကို။ ဓာရေဟိ၊ လော့။ (တသ္မာတိဟ စသည်လည်း ပေးမြဲ။) ☸

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ဒုတိယ ဓာရဏသုတ်

၁၀၈၆။ (ဓာရေထ နော မှ စ၍ ဒေသိတာနိတိ စသည် အထက်သုတ်အတိုင်း ပေး။) ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အဟံ၊ ဘုရားတပည့်တော်သည်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဒေသိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ဒုက္ခံ ခေါ်၊ ဆင်းရဲအစစ်ဖြစ်သော။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာကို။ ဓာရေမိ၊ ဆောင်၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ သမဏော ပါ၊ ရဟန်းပင် ဖြစ်စေ။ ဗြာဟ္မဏော ဝါ၊ ပုဏ္ဏားပင် ဖြစ်စေ။ ယော ဟိ ကောစိ၊ အကြင် သူသည်။ “ဟံ၊ အကြင် ပဌမ ဒုက္ခအရိယသစ္စာကို။ သမဏေန ဂေါတမေန၊ ရဟန်းဂေါတမသည်။ ဒေသိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တေ၊ ဤရဟန်းဂေါတမ ဟောသော ပဌမ ဒုက္ခအရိယသစ္စာသည်။” န ဒုက္ခံ ပဌမံ အရိယသစ္စံ၊ ပဌမ ဒုက္ခ အရိယသစ္စာ မဟုတ်နိုင်။

အဟံ၊ ငါသည်။ တေံ ဒုက္ခံ ပဌမံ အရိယသစ္စံ၊ ထိပဌမ ဒုက္ခ အရိယ သစ္စာကို။ ပစ္စက္ခာယ၊ ပယ်၍။ အညံ၊ တပါးသော။ ဒုက္ခံ ပဌမံ အရိယသစ္စံ၊ ပဌမ ဒုက္ခအရိယသစ္စာကို။ ပညပေသာမိတိ၊ ပညပ်ပေအံ”ဟူ၍။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဝဒေယျ၊ ဆိုငြားအံ။ တေံ ဌာနံ၊ ဤဆိုနိုင်သော အကြောင်း သည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ (ကြွင်းသစ္စာတို့၌ ဆိုင်ရာသစ္စာကိုပင် သွင်း၍ ပေးရုံသာ ထူးတော့၏။) ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်၏။

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ သာဓု သာဓု၊ ကောင်းစွ ကောင်းစွ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တံ၊ သင်သည်။ သာဓု ခေါ်၊ ကောင်းစွာသာလျှင်။ မယာ၊ သည်။ ဒေသိတာနိ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ အရိယသစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ဓာရေသိ၊ ဆောင်၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ မယာ၊ ငါဘုရားသည်။ ဒုက္ခံ ခေါ်၊ သော။ ပဌမံ၊ သော။ အရိယသစ္စံ၊ ကို။ ဒေသိတိ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တထာ၊ ထိုငါဘုရား ဟောတော်မူသည့်အတိုင်း။ နံ၊ ထိုဒုက္ခအရိယသစ္စာကို။ ဓာရေဟိ၊ ဆောင်လော့။ (ယော ဟိ ကောစိ မှ စ၍ ဒေသိတာနိတိ အထိ ပေးမြဲ၊ မြတ်စွာဘုရားက ထောက်ခံ ဟောတော်မူသည်သာ ထူး၏။ တသ္မာတိဟ စသည်လည်း ပေးမြဲ။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-အဝိဇ္ဇာသုတ်

၁၀၇၇။ ကေမန္တံ၊ တခုသော အရပ်အဖို့၌။ နိသိန္ဓော ခေါ်၊ ထိုင်သော။ သော ဘိက္ခု၊ ထို ရဟန်းသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အဝိဇ္ဇာ အဝိဇ္ဇာတိ၊ အဝိဇ္ဇာ အဝိဇ္ဇာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ ကတမာ န ခေါ်၊ အဘယ် နည်း။ ကိတ္တာဝတာ စ၊ အဘယ်မျှ အတိုင်းအရှည်ဖြင့်ကား။ အဝိဇ္ဇာဂတော၊ အဝိဇ္ဇာသို့ ရောက် သူသည်။ ဟောတိတိ၊ ဖြစ်ပါသနည်း”ဟူသော။ တေံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဒုက္ခေ၊ ဆင်းရဲအစစ် ဒုက္ခသစ္စာ၌။ ယံ အညာဏံ၊ အကြင် မသိခြင်းသည်။ ဒုက္ခသမုဒယေ၊ ဆင်းရဲ၏ ဖြစ်ကြောင်းအစစ် သမုဒယသစ္စာ၌။ ယံ အညာဏံ၊ သည်။ ဒုက္ခနိရောဓေ၊ ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာအစစ် နိရောဓသစ္စာ၌။ ယံ အညာဏံ၊ သည်။ ဒုက္ခနိရောဓေါမိနိယာပဋိပဒါယ၊ ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်အစစ် မဂ္ဂသစ္စာ၌။ ယံ အညာဏံ၊ သည်။ (အတ္တိ၊ ၏။) ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ အဟံ၊ ဤသစ္စာ ၄-ပါး၌မသိခြင်းကို။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဧတ္တာဝတာ စ၊ ဤသစ္စာ ၄-ပါး၌ မသိခြင်းအတိုင်းအရှည်ဖြင့်။ (အညာဏော၊ သစ္စာ ၄-ပါး၌ မသိသောသူသည်။) အဝိဇ္ဇာဂတော၊ အဝိဇ္ဇာသို့ရောက်သူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။ (တသ္မာတိဟ စသည် ပေးမြဲ။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-ဝိဇ္ဇာသုတ်

၁၀၈၈။ အထ ခေါ်၊ ၌။ အညတရော၊ အမှတ်မထား တပါးသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ပ။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊ ရား။ ဝိဇ္ဇာ ဝိဇ္ဇာတိ၊ ဝိဇ္ဇာ ဝိဇ္ဇာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဝိဇ္ဇာ၊ ဝိဇ္ဇာသည်။ ကတမာ န ခေါ်၊ အဘယ်နည်း။ ကိတ္တာဝတာ စ၊ အဘယ်မျှ အတိုင်းအရှည် ဖြင့်ကား။ ဝိဇ္ဇာဂတော၊ ဝိဇ္ဇာသို့ရောက်သူသည်။ ဟောတိတိ၊ ဖြစ်ပါသနည်း”ဟူသော။ တေံ၊ ကို။

အဝေါစ၊ ပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဒုက္ခေ၊ ဌ။ ယံ ဉာဏံ၊ အကြင်သိခြင်းသည်။ ဒုက္ခသမုဒယေ၊ ဌ။ ယံ ဉာဏံ၊ သည်။ ဒုက္ခနိရောဓေ၊ ဌ။ ယံ ဉာဏံ၊ သည်။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ၊ ဌ။ ယံ ဉာဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ အယံ၊ ဤသစ္စာ ၄-ပါး၌ သိခြင်းကို။ ဝိဇ္ဇာ၊ ဝိဇ္ဇာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ တောဝတာ စ၊ ဤသစ္စာ ၄-ပါး၌ သိခြင်း အတိုင်းအရှည်ဖြင့်။ (ဉာဏော၊ သစ္စာ ၄-ပါး၌သိသသည်။) ဝိဇ္ဇာဂတော၊ ဝိဇ္ဇာသို့ရောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။ (တသ္မာတိဟ စသည် ပေးမြ။)

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-သင်္ကာသနသုတ်

၁၀၈၉။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မယာ၊ ငါဘုရားသည်။ “ဣဒံ၊ ဤလောဘမှတပါးသော လောကီ တရားအပေါင်းသည်။ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စန္တိ၊ ဒုက္ခအရိယသစ္စာမည်၏”ဟူ၍။ ပညတ္တံ၊ ပညတ်တော် မူအပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုသို့ ပညတ်တော်မူရာ၌။ ဣတိပိ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း။ ဒုက္ခံ အရိယ- သစ္စန္တိ၊ ဒုက္ခ အရိယသစ္စာမည်၏ဟူ၍ (ခွဲအပ်သည်ရှိသော်။) အပရိမာဏာ၊ အတိုင်းအရှည်မရှိ ကုန်သော။ ဝဏ္ဏာ၊ အကွရာတို့သည်။ အပရိမာဏာ၊ ကုန်သော။ ဗျဉ္ဇနာ၊ ဗျည်းတို့သည်။ အပရိမာဏာ၊ ကုန်သော။ သင်္ကာသနာ၊ ဝေဖန်ခြင်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ကျန် သစ္စာတို့၌လည်း ဤနည်း သမ္ပန်လေ။ တသ္မာတိဟ စသည်ကိုလည်း ပေးမြ ပေးပါလေ။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-တထသုတ်

၁၀၉၀။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတ္တာရိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဣမာနိ၊ ဤအရာတို့သည်။ ထထာနိ၊ မှန်ကန်ကုန်၏။ အဝိတထာနိ၊ မချွတ်မလွဲကုန်။ အနညထာနိ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအား ဖြင့် မဖြစ်ကုန်။ ကထမာနိ စတ္တာရိ၊ အဘယ် ၄-ပါးတို့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ “ဣဒံ၊ ဤ လောဘမှတပါးသော လောကီတရားသည်။ ဒုက္ခန္တိ ဧတံ၊ ဆင်းရဲအစစ် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏”ဟူသော ဤအရာသည်။ တထံ၊ မှန်ကန်၏။ အဝိတထံ၊ မချွတ်မလွဲ ဖြစ်၏။ အနညထံ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် မဖြစ်။ “အယံ၊ ဤလောဘသည်။ ဒုက္ခသမုဒယောတိ ဧတံ၊ ဆင်းရဲ၏ ဖြစ်ကြောင်း အစစ် သမုဒယသစ္စာမည်၏”ဟူသော ဤအရာသည်။ တထံ၊ ၏။ အဝိတထံ၊ ၏။ အနညထံ၊ မဖြစ်။ “အယံ၊ ဤနိဗ္ဗာန်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓောတိ ဧတံ၊ ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာအစစ် နိရောဓသစ္စာမည်၏”ဟူသော ဤအရာသည်။ တထံ၊ ၏။ အဝိတထံ၊ ၏။ အနညထံ၊ မဖြစ်။ “အယံ၊ ဤအင်္ဂါ ရှစ်ပါးရှိသော မဂ်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါတိ ဧတံ၊ ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်အစစ် မဂ္ဂသစ္စာမည်၏”ဟူသော ဤအရာသည်။ တထံ၊ မှန်ကန်၏။ အဝိတထံ၊ မချွတ်မလွဲဖြစ်၏။ အနညထံ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် မဖြစ်။

၁။ ဒုက္ခသဘော ဒုက္ခသမုဒယသဘော ဒုက္ခနိရောဓသဘော ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါသဘောကို မစွန့်ခြင်း သည် တထ။

ဒုက္ခသဘော စသည်၏ အချည်းနှီးမဖြစ်ခြင်းသည် အဝိတထ။

ဒုက္ခသဘော စသည်မှ တပါးသော သဘောသို့မရောက်ခြင်းသည် အနညထ မည်၏။ ၉၊ ၉၊ ၉။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတ္တာရိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဣမာနိ ခေါ၊ ဤအရာတို့သည်။ တထာနိ၊ မှန်ကန်ကုန်၏။ အဝိတထာနိ၊ မချွတ်မလွဲကုန်။ အနုညထာနိ၊ တပါးသော အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ မပြစ်ကုန်။

(တသ္မာတိယ စသည် နှစ်ပုဒ်။)

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဒုတိယော၊ ၂-ဝဂ်မြောက်ဖြစ်သော။

ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနဝဂ္ဂေါ၊ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနဝဂ်တည်း။

တဿ၊ ထိုဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား။—

ဓမ္မစက္ကံ၊ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနသုတ်၎င်း။ တထာဂတံ၊ တထာဂတသုတ်၎င်း။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓသုတ်၎င်း။ အာယတနေန စ၊ အဗ္ဗတ္တိကာယတနသုတ်၎င်း။ ဒေဝ ဓာရဏာ စ၊ ပဌမဓာရဏသုတ်၊ ဒုတိယဓာရဏသုတ် ၂-သုတ်တို့၎င်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသုတ်၎င်း။ ဝိဇ္ဇာ၊ ဝိဇ္ဇာသုတ်၎င်း။ သင်္ကာသနာ၊ သင်္ကာသနသုတ်၎င်း။ တထာ၊ တထာသုတ်၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၃-ကောဋိဂါမဝဂ်

၁-ပဌမကောဋိဂါမသုတ်

၁၀၉၁။ ကေ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝဇ္ဇိသု၊ ဝဇ္ဇိတိုင်း၌။ ကောဋိဂါမေ၊ ကောဋိရွာ၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ တတြ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့ကို။ “ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတုနံ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ အရိယသစ္စာနံ၊ ဘုရားစသော အရိယာတို့ သိအပ်သော သစ္စာတို့ကို။ အနုနုဗောဓာ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် လျော်စွာမသိခြင်းကြောင့်။ အပ္ပုဋ္ဌိဝေဓာ၊ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့်။” ဝေ၊ ဤသို့။ ဒိဿံ၊ ရှည်သော။ ဣဒံ အဒ္ဓါနံ၊ ဤကာလပတ်လုံး။ မမဉ္ဇေဝ၊ ငါဘုရားသည်၎င်း။ တုမ္မာကဉ္စ၊ သင်ချစ်သားတို့သည်၎င်း။ သန္ဓာဝိတံ၊ အဖန်ဖန် ပြေးသွားဘူးလှလေပြီ။ သံသရိတံ၊ အဖန်ဖန် ကျင်လည်ဘူးလှလေပြီ။ ကတမေသံ စတုနံ၊ အဘယ် ၄-ပါးတို့ကိုနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒုက္ခဿ၊ ဆင်းရဲအစစ်ဖြစ်သော။ အရိယသစ္စဿ၊ ဘုရားစသော အရိယာတို့သိအပ်သော သစ္စာကို။ အနုနုဗောဓာ၊ ကြောင့်။ အပ္ပုဋ္ဌိဝေဓာ၊ ကြောင့်။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဒိဿံ၊ ရှည်သော။ ဣဒံ အဒ္ဓါနံ၊ ဤကာလပတ်လုံး။ မမဉ္ဇေဝ၊ သည်၎င်း။ တုမ္မာကဉ္စ၊ တို့သည်၎င်း။ သန္ဓာဝိတံ၊ ပြီ။ သံသရိတံ၊ ပြီ။ ဒုက္ခသမုဒယဿ၊ ဆင်းရဲ၏ဖြစ်ကြောင်း အစစ်ဖြစ်သော။ အရိယသစ္စဿ၊ ကို။ ပ။ ဒုက္ခနိရောဓဿ၊ ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာအစစ်ဖြစ်သော။ အရိယသစ္စဿ၊ ကို။ ပ။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ၊ ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်အစစ်ဖြစ်သော။ အရိယသစ္စဿ၊ ကို။ အနုနုဗောဓာ၊ ကြောင့်။ အပ္ပုဋ္ဌိဝေဓာ၊ ကြောင့်။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဒိဿံ၊

၁။ အနုနုဗောဓာတိ ပဋိပဒါယ အနုဂ္ဂုပဗောဓာဘာဝေန။ အပ္ပုဋ္ဌိဝေဓာတိ သစ္စာနံ ပဋိပုဒ် ဝေဓာဘာဝေန။ ဤ။ အနုနုဗောဓာ၊ မဂ်ဉာဏ်အားလျော်သော သိခြင်း၏မရှိသောကြောင့်။ အပ္ပုဋ္ဌိဝေဓာ၊ သစ္စာတို့ကို ရှေးရှု ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်-ဟု ဤဒီအတိုင်းသော်လည်း သမ္မန်။

သော။ ဣဒံ အဒ္ဓါနံ၊ ဤကာလပတ်လုံး။ မမဉ္ဇေဝ၊ သည်၎င်း။ တုမ္မာကဉ္စ၊ တို့သည်၎င်း။ သန္တာဝိတံ၊ ပြီ။ သံသရိတံ၊ ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တယိဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ ထိုဒုက္ခအရိယသစ္စာကို။ (မမဉ္ဇေဝ၊ သည်၎င်း။ တုမ္မာကဉ္စ၊ တို့သည်၎င်း။) အနုဗ္ဗံ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် လျော်စွာသိအပ်ပြီ။ ပဋိဝိဒ္ဓံ၊ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ပြီ။ တယိဒံ ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ၊ ထိုသမုဒယအရိယသစ္စာကို။ ပ။ တယိဒံ ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ၊ ထိုနိရောဓအရိယသစ္စာကို။ ပ။ တယိဒံ ဒုက္ခနိရောဓေါမိနိ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ၊ ထိုမဂ္ဂအရိယသစ္စာကို။ (မမဉ္ဇေဝ၊ သည်၎င်း။ တုမ္မာကဉ္စ၊ တို့သည်၎င်း။) အနုဗ္ဗံ၊ ပြီ။ ပဋိဝိဒ္ဓံ၊ ပြီ။ ဘဝတဏှာ၊ ဘဝ၌ တွယ်တာသော တဏှာကို။ ဥစ္စိန္တာ၊ အကြွင်းမရှိဖြတ်အပ်ပြီ။ ဘဝနေတ္ထိ၊ ယန္တားကြီးနှင့်တူသော သတ္တဝါတို့ကို ဘဝသို့ ဆွဲဆောင်တတ်သော တဏှာသည်။ ခိဏာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ပုနဗ္ဗဝေါ၊ တဖန်ဘဝ(ဘဝသစ်) သည်။ နတ္ထိတိ၊ မရှိ။ ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။

ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဣဒံ၊ ဤတရားစကားကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ သုဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဣဒံ၊ ဤတရားစကားကို။ ဝတုာန၊ မိန့်တော်မူပြီး၍။ သတ္တာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အထာပရံ၊ ထိုမှတပါးသော—

“စတုန္တံ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ (ယေသံ) အရိယသစ္စာနံ၊ အကြင်အရိယသစ္စာတို့ကို။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ အဒဿနာ၊ မသိမမြင်ခြင်းကြောင့်။ (မမဉ္ဇေဝ၊ ငါဘုရားသည်၎င်း။ တုမ္မာကဉ္စ၊ သင်ချစ်သားတို့သည်၎င်း။) တာသု တာသေဝ ဇာတိသု၊ ထိုထိုဘဝတို့၌သာလျှင်။ ဒိဿံ၊ ရှည်သော။ အဒ္ဓါနံ၊ ကာလပတ်လုံး။ သံသိတံ၊ ကျင်လည်ဘူးလှလေပြီ။

တာနိ တောနိ၊ ထိုအရိယသစ္စာ ၄-ပါးတို့ကို။ (မမဉ္ဇေဝ၊ ငါဘုရားသည်၎င်း။ တုမ္မာကဉ္စ၊ သင်ချစ်သားတို့သည်၎င်း။) ဒိဋ္ဌာနိ၊ သိမြင်အပ်ကုန်ပြီ။ ဘဝနေတ္ထိ၊ ယန္တားကြီးနှင့်တူသော သတ္တဝါတို့ကို ဘဝသို့ ဆွဲဆောင်တတ်သော တဏှာကို။ သမုဟတာ၊ ပယ်နှုတ်အပ်ပြီ။ ဒုက္ခဿ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏။ မူလံ၊ အကြောင်းရင်းတဏှာကို။ ဥစ္စိန္တံ၊ အကြွင်းမရှိဖြတ်အပ်ပြီ။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ပုနဗ္ဗဝေါ၊ တဖန်ဘဝ(ဘဝသစ်)သည်။ နတ္ထိတိ၊ မရှိ။ ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။

ဟေမံ၊ ရွေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ဒုတိယကောဠိဂါမသုတ်

၁၀၉၂။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေ ဟိ ကေစိ သမဏာ ဝါ၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်၎င်း။ ယေ ဟိ ကေစိ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၎င်း။ “ဣဒံ၊ ဤလောဘမှတပါးသော လောကီတရားအပေါင်းသည်။ ဒုက္ခန္တံ၊ ဒုက္ခသစ္စာမည်၏” ဟူ၍။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ နပ္ပဇာနန္တိ၊ မသိကုန်။ “အယံ၊ ဤလောဘသည်။ ဒုက္ခသမုဒယောတိ၊ သမုဒယသစ္စာမည်၏” ဟူ၍။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ နပ္ပဇာနန္တိ၊ မသိကုန်။ “အယံ၊ ဤနိဗ္ဗာန်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓောတိ၊ နိရောဓသစ္စာမည်၏” ဟူ၍။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ နပ္ပဇာနန္တိ၊

၁။ ဘဝံ (သတ္တေ) နေတိတိ ဘဝနေတ္ထိ ဟု ပြု။ ဘဝနေတ္ထိတိ ဘဝရဇ္ဇ၊ သံ-၄၅ ၂-၃၁၈။ ယန္တရဇ္ဇ၊ ဝိယဘဝပဗန္ဓဿ နယနတော ဘဝယုဇ္ဇ၊ တိ တဏှာ ဝုတ္တာ။ သံ-၄၆ ၂-၂၆၂။

မသိကုန်။ “အယံ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော မဂ်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓဂေါမိနိ ပဋိပဒါတိ၊ မဂ္ဂသစ္စာမည်၏” ဟူ၍။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ နပဇာနန္တိ၊ မသိကုန်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မေ၊ ငါဘုရားသည်။ တေ သမဏာ ဝါ၊ ထိုရဟန်းတို့ကို၎င်း။ တေ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ ထိုပုဏ္ဏားတို့ကို၎င်း။ သမဏေသု ဝါ၊ ရဟန်းတို့၌မူလည်း။ န သမဏသမ္ပတာ၊ ရဟန်းဟု မသမုတ်အပ်ကုန်။ ဗြာဟ္မဏေသု ဝါ၊ ပုဏ္ဏားတို့၌မူလည်း။ န ဗြာဟ္မဏသမ္ပတာ၊ ပုဏ္ဏားဟု မသမုတ်အပ်ကုန်။ တေ အာယသ္မန္တော၊ ဤအရှင်တို့သည်။ သာမညတ္ထံ ဝါ၊ ရဟန်း၏အဖြစ် မဂ်၏အကျိုးဖြစ်သော ဖိုလ်ကို၎င်း။ ဗြဟ္မညတ္ထံ ဝါ၊ မြတ်သည်၏အဖြစ် မဂ်ဖြင့်ကပ်ရောက်အပ် မျက်မှောက်ပြုအပ်သော နိဗ္ဗာန်ကို၎င်း။ ဒိဋ္ဌေ ဓမ္မေ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ပင်လျှင်။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ အဘိညာ၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိ၍။ သစ္စိကတွာ၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ကပ်ရောက်၍။ န စ ပန ဝိဟရန္တိ၊ မနေကြရကုန်။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေ စ ခေါ ကေစိ သမဏာ ဝါ၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်၎င်း။ ယေ စ ခေါ ကေစိ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ အကြင်ပုဏ္ဏားတို့သည်၎င်း။ “ဣဒံ၊ ဤလောဘမှတစ်ပါးသော လောကီတရား အပေါင်းသည်။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဒုက္ခသစ္စာမည်၏” ဟူ၍။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ပဇာနန္တိ၊ ကုန်၏။ “အယံ ဤလောဘသည်။ မုက္ခသမုဒယောတိ၊ သမုဒယသစ္စာမည်၏” ဟူ၍။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ပဇာနန္တိ၊ ကုန်၏။ “အယံ ဤနိဗ္ဗာန်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓောတိ၊ နိရောဓသစ္စာမည်၏” ဟူ၍။ ပဇာနန္တိ၊ ကုန်၏။ “အယံ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသောမဂ်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓဂေါမိနိ ပဋိပဒါတိ၊ မဂ္ဂသစ္စာမည်၏” ဟူ၍။ ပဇာနန္တိ၊ သိကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မေ၊ ငါဘုရားသည်။ တေ ခေါ သမဏာ ဝါ၊ ထိုရဟန်းတို့ကို၎င်း။ တေ ခေါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ ထိုပုဏ္ဏားတို့ကို၎င်း။ သမဏေသု စေ၊ ရဟန်းတို့၌မူလည်း။ သမဏသမ္ပတာ၊ ရဟန်းဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏။ ဗြာဟ္မဏေသု စ၊ ပုဏ္ဏားတို့၌ မူလည်း။ ဗြာဟ္မဏသမ္ပတာ၊ ပုဏ္ဏားဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏။ တေ စ ပန အာယသ္မန္တော၊ ထိုအရှင် တို့သည်။ သာမညတ္ထံ၊ ရဟန်းအဖြစ် မဂ်၏အကျိုးဖြစ်သော ဖိုလ်ကို၎င်း။ ဗြဟ္မညတ္ထံ၊ မြတ်သည် ၏အဖြစ် မဂ်ဖြင့် ကပ်ရောက်အပ် မျက်မှောက်ပြုအပ်သော နိဗ္ဗာန်ကို၎င်း။ ပ။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ကပ်ရောက်၍။ ဝိဟရန္တိ၊ နေရကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ (ဤသုတ် သမဏသမ္ပတာ ဗြာဟ္မဏသမ္ပတာတို့၌—ရဟန်းပုဏ္ဏားဟူသည် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တည်း။)

(ဣဒမဝေါစ စသည် ပေးမြဲ။) သတ္တံ၊ သည်။ အထာပရံ၊ ထိုမှတစ်ပါးသော—

ယေ၊ အကြင်ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲကို၎င်း။ အထော၊ ထို့ပြင်။ ဒုက္ခဿ၊ ဆင်းရဲ၏။ သမ္ဘဝံ၊ ဖြစ်ကြောင်းကို၎င်း။ ယတ္ထ စ၊ အကြင်နိဗ္ဗာန်၌လည်း။ အသေသံ၊ အကြောင်းမရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲသည်။ သဗ္ဗသော၊ အလုံးစုံသောအားဖြင့်။ ဥပဂုဗ္ဗတိ၊ ချုပ်ငြိမ်း၏။ တဉ္စ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို၎င်း။ ဒုက္ခုပသမဂါမိနံ၊ ဆင်းရဲ၏ ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ မဂ္ဂဉ္စ၊ လမ်းကို၎င်း။ နပဇာနန္တိ၊ မသိကုန်။

တေ၊ ထိုရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။ စေတောဝိမုတ္တိဟိနာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်နှင့် ယှဉ် သော သမာဓိ (ဖလသမာပတ်)မှ ယုတ်ကုန်၏။ အထော၊ ထို့ပြင်။ ပညာဝိမုတ္တိယာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်နှင့် ယှဉ်သောပညာမှ။ ဟိနာ၊ ယုတ်ကုန်၏။ တေ၊ ထိုရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။ အန္တကိရိယာယ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကိုပြုခြင်းငှါ။ အသမ္ဘာ၊ မထိုက်ကုန်။ တေ၊ ထို ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။ ဝေ၊ စင်စစ်။ ဇာတိဇဉ္ဇပဂါ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း အိုခြင်းသို့ ကပ်ရောက်ရကုန်၏။

ယေ စ၊ အကြင်ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ကား။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲကို၎င်း။ အထော၊ ထို့ပြင်။ ဒုက္ခဿ၊ ဆင်းရဲ၏။ သမ္ဘဝံ၊ ဖြစ်ကြောင်းကို၎င်း။ ယတ္ထ စ၊ အကြင် နိဗ္ဗာန်၌လည်း။ အသေသံ၊ အကြောင်းမရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲသည်။ သဗ္ဗသော၊ အလုံးစုံသောအားဖြင့်။ ဥပရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်ငြိမ်း၏။ တဉ္စ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို၎င်း။ ဒုက္ခုပသမဂါမိနံ၊ ဆင်းရဲ၏ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ မဂ္ဂံ၊ လမ်းကို၎င်း။ ပဇာနန္တိ၊ သိကုန်၏။

တေ၊ ထိုရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ စေတောဝိမုတ္တိသမ္ပန္နာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်နှင့် ယှဉ်သော သမာဓိနှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ အထော၊ ထို့ပြင်။ ပညာဝိမုတ္တိယာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်နှင့် ယှဉ်သောပညာနှင့်။ (သမ္ပန္နာ) ပြည့်စုံကုန်၏။ တေ၊ ထိုရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အန္တကိရိယာယ၊ ဆင်းရဲ၏အဆုံးကိုပြုခြင်းငှါ။ ဘဗ္ဗာ၊ ထိုက်ကုန်၏။ တေ၊ ထိုရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ န ဇာတိဇရူပဂါတိ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း အခြင်းသို့ မကပ်ရောက်ကုန်ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသုတ်

၁၀၉၃။ (သာဝတ္ထိနိဂါနံ-မှ စ၍ ဣမာနိ ခေါ။ပ။ အရိယသစ္စာနိ-အထိ ပေးမြဲ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတုနံ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဣမေသံ ခေါ အရိယသစ္စာနံ၊ ဤအရိယသစ္စာတို့ကို။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓတ္တာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်သိတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တထာဂတော၊ ငါဘုရားကို။ အရဟံ၊ ပူဇော်အထူးကိုခံတော်မူထိုက်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ၊ ဘုရားဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

(တသ္မာတိဟ-စသည် ပေးမြဲ။)

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-အရဟန္တသုတ်

၁၀၉၄။ သာဝတ္ထိနိဂါနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အတိတံ အဒ္ဓါနံ၊ အတိတ်အခါ၌။ အရဟန္တာ၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော။ ယေ ဟိ ကေစိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ အကြင် ဘုရားရှင်တို့သည်။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓိံ သု၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိကုန်ပြီ။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ တေ၊ ထိုဘုရားရှင်တို့သည်။ စတ္တာရိံ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ အရိယသစ္စာနံ၊ အရိယသစ္စာတို့ကို။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓိံ သု၊ ကုန်ပြီ။ (အနာဂတ်ဝါကျ ပစ္စုပ္ပန်ဝါကျများနှင့် ကြွင်းဝါကျဟူသမျှသည် တူပြီ။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-အာသဝက္ခယသုတ်

၁၀၉၅။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဇာနတော၊ သိသောသူ၏။ ပဿတော၊ မြင်သောသူ၏။ အာသဝါနံ ခယံ၊ အာသဝတို့၏ ကုန်ရာကုန်ကြောင်းဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကို။

ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ အဇာနတော၊ မသိသောသူ၏။ အပဿတော၊ မမြင်သောသူ၏။ အာသဝါနံ ခယံ၊ အာသဝတို့၏ ကုန်ရာကုန်ကြောင်းဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ နော ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၊ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကိဉ္ဇ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဇာနတော၊ သိသောသူ၏။ ပဿတော၊ မြင်သောသူ၏။ အာသဝါနံ ခယော၊ အာသဝတို့၏ ကုန်ရာကုန်ကြောင်းဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ “ဣဒံ၊ ဤလောဘမှတစ်ပါးသော လောကီတရား အပေါင်းသည်။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဆင်းရဲအစစ်ဒုက္ခသစ္စာမည်၏” ဟူ၍။ ဇာနတော၊ ၏။ ပဿတော၊ ၏။ အာသဝါနံ ခယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကြွင်း သစ္စာ ၃-ပါးတို့၌လည်း နည်းမှီး၍ ပေးလေ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤသို့။ ဇာနတော၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပဿတော၊ ၏။ အာသဝါနံ ခယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (တသ္မာတိဟ စသည် ပေးမြဲ။)

ပဉ္စမံ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-မိတ္တသုတ်

၁၀၉၆။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေ ဟိ ဧကံ၊ အကြင် သူတို့ကို။ အနုကမ္မေယျာထ၊ အစဉ်သနား စောင့်ရှောက်လိုကုန်ငြားအံ့။ မိတ္တာ ဝါ၊ အာမိသသုံးရန် တဦးအိမ်၌ တဦးကို ခေါ်ဖိတ်သည့် မိတ်ဆွေလည်းဖြစ်ကုန်သော။ အမစ္စာ ဝါ၊ ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုနေထိုင်သွားလာ အရာရာကိစ္စ အတူ တကွဖြစ်နေသည့် မိတ်ဆွေလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဉာတိ ဝါ၊ လက်ထပ်ထိမ်းမြား သွေးသား ရော ရှက် ယောက္ခမဘက်တိုး ဆွေမျိုးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ သာလောဟိတာ ဝါ၊ သွေးတူ သားချင်း လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ယောနိဆက်သွယ် သွေးနှွယ်မကင်း တအာတုံဆင်းလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ယေ စ၊ အကြင်သူတို့သည်လည်း။ သောတဗ္ဗံ၊ နားထောင်ထိုက်၏ ဟူ၍။ မညေယျ၊ မှတ်ထင် ကုန်ငြားအံ့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ သင်ချစ်သားတို့သည်။ တေ၊ ထိုသူတို့ကို။ (စာပိုဒ် ၁၀၁၂-ပဌမ မိတ္တာမစ္စသုတ်၌-ဝေါ သဒ္ဓါမပါ၊ ဤနှင့်အလားတူပင်။) စတုန္တံ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ အရိယသစ္စာနံ၊ အရိယသစ္စာတို့ကို။ ယထာသ္မာတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ အဘိသမယာယ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ။ သမာဒပေတဗ္ဗာ၊ နိဗ္ဗာန်တည်စေအပ် တိုက်တွန်းအပ်ကုန်၏။ နိဝေသေတဗ္ဗာ၊ သက်ဝင်၍ နေစေအပ်ကုန်၍။ ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ၊ တည်စေအပ်ကုန်၏။

ကတမေသံ စတုန္တံ၊ အဘယ် ၄-ပါးတို့ကိုနည်း။ ဒုက္ခဿ၊ ဆင်းရဲအစစ်ဖြစ်သော။ အရိယသစ္စာဿ၊ အရိယသစ္စာကို၎င်း။ ဒုက္ခသမုဒယဿ အရိယသစ္စာဿ၊ သမုဒယ အရိယသစ္စာကို၎င်း။ ဒုက္ခနိရောဓဿ အရိယသစ္စာဿ၊ နိရောဓ အရိယသစ္စာကို၎င်း။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ အရိယသစ္စာဿ၊ မဂ္ဂအရိယသစ္စာကို၎င်းတည်း။ (အကြွင်း နိဒါန်းနှင့် တူ၏။ တသ္မာတိဟ စသည် ပေးလေ။)

ဆဏံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-တထသုတ်

၁၀၉၇။ (စတ္တာရိမာနိ မှစ၍ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စာအထိ ပေးမြဲ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတ္တာရိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဣမာနိ ခေါ အရိယသစ္စာနိ၊ ဤအရိယသစ္စာတို့ သည်။ တထာနိ၊ မှန်ကုန်၏။ အဝိတထာနိ၊ မချွတ်မလွဲကုန်။ အနညဏာနိ၊ တစ်ပါးသော အခြင်း

အရာအားဖြင့် မဖြစ်ကုန်။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ အရိယသစ္စာနိတိ၊ ဘုရားရှင်တို့၏သစ္စာတို့ဟူ၍။ ဝုစ္ဆန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ (တသ္မာတိဟ စသည် ပေးမြဲ။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဂ-လောကသုတ်

၁၀၉၈။ (စတ္တာရိမာနိ မှစ၍ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စာအထိ ပေးမြဲ။)

သဒေဝကော၊ အရူပါဝစရဗြဟ္မာပြည်နှင့်တကွဖြစ်သော။ သမာရကော၊ နတ်ပြည် ၆-ထပ်နှင့် တကွဖြစ်သော။ သဗြဟ္မကော၊ ရူပါဝစရဗြဟ္မာပြည်နှင့်တကွဖြစ်သော။ လောကော၊ နတ်ဗြဟ္မာ လောက၌။ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ၊ ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့်တကွဖြစ်သော။ သဒေဝမနုဿာယ၊ သမ္မုတိနတ်ဟူသော လူမင်းကြွင်းသောလူနှင့်တကွဖြစ်သော။ ပဇောယ၊ မနုဿလောက၌။ တထာဂတော၊ ငါဘုရားသည်။ အရိယော၊ အရိယမည်၏။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ အရိယသစ္စာနိတိ၊ (ဘုရားရှင်သည် သိအပ် ဟောအပ်သော သစ္စာတို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့်) ဘုရားရှင်၏သစ္စာဖြစ်သော သစ္စာတို့ ဟူ၍။ ဝုစ္ဆန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ (တသ္မာတိဟ စသည် ပေးမြဲ။)

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဇ-ပရိညေယျသုတ်

၁၀၉၉။ (စတ္တာရိမာနိ မှစ၍ ဣမာနိ ခေါ် ဘိက္ခဝေ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ အထိ ပေးမြဲ။) ဘိက္ခဝေတို့။ စတုန္နံ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဣမေသံ ခေါ် အရိယသစ္စာနံ၊ ဤအရိယသစ္စာတို့တွင်။ ပရိညေယျံ၊ ပိုင်းခြား၍သိထိုက်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ပဟာတဗ္ဗံ၊ ပယ်ထိုက်သော။ အရိယသစ္စံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သစ္စိကာတဗ္ဗံ၊ မျက်မှောက်ပြုထိုက်သော။ အရိယသစ္စံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဘာဝေတဗ္ဗံ၊ ပွားထိုက်သော။ အရိယသစ္စံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကတမဉ္စ အရိယသစ္စံ၊ အဘယ်အရိယသစ္စာသည်။ ပရိညေယျံ၊ ပိုင်းခြား၍ သိထိုက်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ ဒုက္ခအရိယသစ္စာသည်။ ပရိညေယျံ၊ ပိုင်းခြား၍ သိထိုက်၏။ ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ၊ သည်။ ပဟာတဗ္ဗံ၊ ပယ်ထိုက်၏။ (ဤ၌ ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ အရိယသစ္စံ ပဟာတဗ္ဗံ ဟူသော အမေးဝါကျလိုမည်ထင်၏။ နောက် သစ္စိကာတဗ္ဗံ ဘာဝေတဗ္ဗံ တို့၌လည်း ထိုအတူပင် လိုမည်ထင်၏။) ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ၊ သည်။ သစ္စိကာတဗ္ဗံ၊ မျက်မှောက်ပြုထိုက်၏။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ၊ သည်။ ဘာဝေတဗ္ဗံ၊ ပွားထိုက်၏။ (တသ္မာတိဟစသည် ပေးမြဲ။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ အရိယာနံ သစ္စာနိ အရိယသစ္စာနိဟူ၍၊ အရိယာနံ၊ ဘုရားရှင်တို့၏။ သစ္စာနိ၊ သစ္စာတို့တည်း။ အရိယသစ္စာနိ၊ ဘုရားရှင်တို့၏ သစ္စာတို့။ အရိယသစ္စာနိတိ အရိယာနံ သစ္စာနိ။ ၂။ အရိယသစ္စာနိ ဗုဒ္ဓံ အရိယာနံ။ ၃။

၁၀-ဂဝမ္ပတိသုတ်

၁၁၀၀။ ဧကံ တပါးသော။ သမယံ အခါ၌။ သမ္ပဟုလာ၊ များစွာကုန်သော။ ထေရာ၊ မထေရ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့သည်။ စေတေသု၊ စေတတိုင်း၌။ သဟဉ္စနိကေ၊ သဟဉ္စနိက မြို့၌။ ဝိဟရန္တိ၊ နေကုန်၏။ တေန ခေါ် ပန သမယေန၊ ထိုအခါ၌။ သမ္ပဟုလာနံ၊ များစွာကုန် သော။ ထေရာနံ၊ မထေရ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ ရဟန်းတို့သည်။ ပစ္စာဘတ္တံ၊ ဆွမ်းတိုင်းပေး ပြီးသည်မှ နောက်အဖို့၌။ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တာနံ၊ ဆွမ်းစားရာအရပ်မှ ဖဲကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဣလ- မာဠေ၊ ညီမျှခံရာ တန်ဆောင်းဝန်း၌။ သန္နိသိန္နာနံ၊ အညီအညွတ် ထိုင်နေကုန်စဉ်။ သန္နိပတိ- တာနံ၊ အညီအညွတ် စည်းဝေးနေကုန်စဉ်။ (ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တာနံ၊ ကုန်သော။ သန္နိသိန္နာနံ၊ ကုန်သော။ သန္နိပတိတာနံ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ ဟု၍သော်လည်း ပေး။) “အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ ဒုက္ခသမုဒယမ္ပိ၊ ဆင်းရဲ၏ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း။ ပဿတိ န ခေါ်၊ မြင်နိုင်ပါသလော။ ဒုက္ခနိရော- ဓမ္ပိ၊ ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာကိုလည်း။ ပဿတိ န ခေါ်၊ မြင်နိုင်ပါသလော။ ဒုက္ခနိရောဂေါမိနိ* ပဋိ- ပဒမ္ပိ၊ ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကိုလည်း။ ပဿတိ န ခေါ်တိ၊ မြင်နိုင်ပါသ လော” ဟူသော။ အယံ အန္တရာကထာ၊ ဤစကားအမျိုးမျိုးတို့၏ ကြား၌ဖြစ်ပေါ်လာသော စကားသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။

ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တေ၊ ပြောဆိုအပ်သည်ရှိသော်။ အာယသ္မာ ဂဝမ္ပတိ ထေရာ၊ အရှင်ဂဝမ္ပတိ မထေရ်သည်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့ကို။ “အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ မေ၊ ငါသည်။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ သမ္ပုခါ၊ မျက်မှောက်တော်မှ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ ဒုက္ခသမုဒယမ္ပိ၊ ဆင်းရဲ၏ ဖြစ်ကြောင်း ကိုလည်း။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ဒုက္ခနိရောဓမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ဒုက္ခနိရောဂေါမိနိ* ပဋိ- ပဒမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ပဿတိ၊ ၏။ ယော၊ သည်။ ဒုက္ခသမုဒယံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ သော၊ သည်။ ဒုက္ခမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ပဿတိ၊ ၏။ ဒုက္ခနိရောဓမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ပဿတိ၊ ၏။ ဒုက္ခနိရောဂေါမိနိ* ပဋိပဒမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ပဿတိ၊ ၏။ ယော၊ သည်။ ဒုက္ခနိရောဓံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ သော၊ သည်။ ဒုက္ခမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ပဿတိ၊ ၏။ ဒုက္ခသမုဒယမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ပဿတိ၊ ၏။ ဒုက္ခ- နိရောဓမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ပဿတိ၊ မြင်၏’ ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ သုတံ၊ ကြားနာအပ်ပြီ။ (ဘဂဝတော၊ ၏။) သမ္ပုခါ၊ မျက်မှောက်တော်မှ။ ပဋိဂ္ဂဟိတန္တိ၊ နာခံအပ်ပြီ” ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ ပြောဆိုပြီ။

ဒေဝံ၊ အယံနုပျောက်စေ ဟောသော်လည်း။

တတိယော၊ သုံးဝဂ်ပြောက်ဖြစ်သော၊ ဧကောဒ္ဓိဂါပဝဂ္ဂေါ၊ ဧကောဒ္ဓိဂါမဝဂ်တည်း။

၁။ ဤသုတ်ကို ဧကပဋိဝေဒနာ၏ အပန်းအားဖြင့် ဟောစေ ပြန်သည်။ သစ္စာအပါးကို သိမြင်လျှင် ကျန်သစ္စာသုံးပါးကို သိနိုင်သောဉာဏ်သည် ဧကပဋိဝေဒနာ၏ ဝဂ်တို့၊ ဧဒိ။

တထာ၊ ထိုကောဠိဂါမဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ကား—

ဒွေ ဝဇ္ဇိ၊ ပဌမကောဠိဂါမသုတ်၊ ဒုတိယကောဠိဂါမသုတ် ၂-သုတ်တို့၎င်း။ သမ္မာ-
သမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသုတ်၎င်း။ အရဟံ၊ အရဟန္တသုတ်၎င်း။ အာသဝက္ခယော၊
အာသဝက္ခယသုတ်၎င်း။ မိတ္တံ၊ မိတ္တသုတ်၎င်း။ တထာ စ၊ တထသုတ်၎င်း။ လောကော စ၊
လောကသုတ်၎င်း။ ပရိညေယျံ၊ ပရိညေယျသုတ်၎င်း။ ဂဝမ္ပတိံ၊ ဂဝမ္ပတိသုတ်၎င်းတည်း။
ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၄-သီသပါဝနဝဂ်

၁-သီသပါဝနသုတ်

၁၁၀၁။ ကေ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ကောသမ္ပိယံ၊ ကောသမ္ပိပြည်၌။
သီသပါဝနေ၊ ယင်းတိုက်တော၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ အထ ခေါ်-ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။
ပရိတ္တာနိ၊ အနည်းငယ်ဖြစ်ကုန်သော။ သီသပါပဏ္ဍာနိ၊ ယင်းတိုက်ရွက်တို့ကို။ ပါဏိနာ၊ လက်ဖြင့်။
ဂဟေတွာ၊ ဆုပ်ကိုင်၍။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့ကို။ “ဘိက္ခဝေ တို့။ တံ၊ ထိုငါဘုရား မိန့်တော်မူမည့်
စကားကို။ ကံ မညထ၊ အဘယ်သို့မှတ်ထင်ဖြေဆိုကြမည်နည်း။ မယာ၊ ငါဘုရားသည်။ ပါဏိနာ၊
လက်ဖြင့်။ ဂဟိတာနိ၊ ဆုပ်ကိုင်ထားအပ်ကုန်သော။ ပရိတ္တာနိ၊ အနည်းငယ်ဖြစ်ကုန်သော။ ယာနိ
ဝါ သီသပါပဏ္ဍာနိ၊ အကြင်ယင်းတိုက်ရွက်တို့သည်၎င်း။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ သီသပါဝနေ၊ ယင်း
တိုက်ပင်၌။ (သီသပါဝနေတိ သီသပါရက္ခေ။ ဌ။ ဥပရိသီသပါဝနေ၊ ယင်းတိုက်ပင်ပေါ်၌-ဟုသော်
လည်းပေး။) ယဒိဒံ၊ အကြင်ယင်းတိုက်ရွက်တို့သည်၎င်း။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တေသု၊ ထို ၂-မျိုး
တို့တွင်။ ကတမံ၊ အဘယ်သည်။ ဗဟုတရံ နုခေါ်တိ၊ သာ၍များသနည်း”ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊
မိန့်တော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပါဏိနာ၊ လက်ဖြင့်။ ဂဟိ-
တာနိ၊ ဆုပ်ကိုင်ထားအပ်ကုန်သော။ ပရိတ္တာနိ၊ အနည်းငယ်ဖြစ်ကုန်သော။ သီသပါပဏ္ဍာနိ၊
ယင်းတိုက်ရွက်တို့သည်။ အပ္ပမတ္တကာနိ၊ အနည်းငယ်မျှတို့သာတည်း။ အထခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။
ဥပရိ၊ အထက်၌။ သီသပါဝနေ၊ ယင်းတိုက်ပင်၌။ ယဒိဒံ၊ အကြင်ယင်းတိုက်ရွက်တို့သည်။ (သန္တိ၊
ရှိကုန်၏။) တောနေဝ၊ ထိုအပင်ပေါ်၌ရှိသော ယင်းတိုက်ရွက်တို့သည်သာလျှင်။ ဗဟုတရံ၊
သာ၍များကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ မယာ၊ ငါဘုရားသည်။ ယံ၊
အကြင်တရားစကားကို။ ဝေါ၊ သင်ချစ်သားတို့အား။ အဘိညာယ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိ၍။
အနက္ခာတံ၊ မဟောကြားအပ်။ တေဒေဝ၊ ဤငါဘုရား မဟောကြားအပ်သော စကားသည်သာ
လျှင်။ ဗဟုတရံ၊ သာ၍များ၏။ ဘိက္ခဝေ တို့။ မယာ၊ သည်။ တေ၊ ဤစကားကို။ ကသ္မာ စ၊ အဘယ်
ကြောင့်။ အနက္ခာတံ၊ မဟောကြားအပ်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ အကြင်ကြောင့်။
တေ၊ ဤငါဘုရားမဟောကြားအပ်သောစကားသည်။ န အတ္ထသံဟိတံ၊ အကျိုးစီးပွားနှင့်မစပ်ယှဉ်။
န အာဒိဗြဟ္မစရိယကံ၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ၏အခြေခံအစပင်မဟုတ်။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ ငြိမ်းငြိမ်းခြင်းငှါ။ န သံဝတ္တတိ၊
မဖြစ်။ ဝိရာဂါယ၊ တပ်မက်ခြင်းကင်းခြင်းငှါ။ န သံဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ နိရောဓာယ၊ ချုပ်ခြင်းငှါ။
န သံဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ ဥပသမာယ၊ ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ။ န သံဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ အဘိညာယ၊ ထူးသော
ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ။ န သံဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ သမ္မောဓာယ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို မှန်ကန်စွာသိခြင်းငှါ။
န သံဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ နိဗ္ဗာနာယ၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ။ န သံဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ တသ္မာ၊

ထိုကြောင့်။ တံ၊ ထိုအကျိုးစီးပွားစသည်မရှိသောစကားကို။ မယာ၊ သည်။ အနက္ခာတ်၊ မဟောကြားအပ်။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မယာ၊ ငါဘုရားသည်။ ကိဉ္စ၊ အဘယ်သို့။ အက္ခာတ်၊ ဟောကြားအပ်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ “ဣဒံ၊ ဤလောဘမှ တပါးသော လောကီတရားအပေါင်းသည်။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဆင်းရဲအစစ်မည်၏” ဟူ၍။ မယာ၊ သည်။ အက္ခာတ်၊ ဟောကြားအပ်၏။ “အယံ၊ ဤလောဘသည်။ ဒုက္ခသမုဒယောတိ၊ ဆင်းရဲ၏ ဖြစ်ကြောင်းအစစ်မည်၏” ဟူ၍။ မယာ၊ သည်။ အက္ခာတ်၊ အပ်၏။ “အယံ၊ ဤနိဗ္ဗာန်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓောတိ၊ ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာအစစ်မည်၏” ဟူ၍။ မယာ၊ သည်။ အက္ခာတ်၊ အပ်၏။ “အယံ၊ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသောမဂ်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါတိ၊ ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်အစစ်မည်၏” ဟူ၍။ မယာ၊ သည်။ အက္ခာတ်၊ အပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧတံ၊ ဤသစ္စာ ၄-ပါး တရားစကားကို။ ကသ္မာ စ၊ အဘယ်ကြောင့်။ မယာ၊ သည်။ အက္ခာတ်၊ ဟောကြားအပ်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ အကြင်ကြောင့်။ ဧတံ၊ ဤငါဘုရား ဟောကြားအပ်သော သစ္စာ ၄-ပါး တရားစကားသည်။ အတ္ထသံဟိတံ၊ အကျိုးစီးပွားနှင့်စပ်ယှဉ်၏။ ဧတံ၊ သည်။ ဧာဒိဗြဟ္မစရိယကံ၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ၏ အခြေခံအစဖြစ်၏။ ဧတံ၊ သည်။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ ငြိမ်းငြိမ်းခြင်းငှါ။ ဝိရာဂါယ၊ တပ်မက်ခြင်း ကင်းခြင်းငှါ။ နိရောဓာယ၊ ချုပ်ခြင်းငှါ။ ဥပသမာယ၊ ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ။ အဘိညာယ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ။ သမ္မောဓာယ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို မှန်ကန်စွာသိခြင်းငှါ။ နိဗ္ဗာနာယ၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ကသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ မယာ၊ သည်။ ဧတံ၊ ဤသစ္စာ ၄-ပါး တရားစကားကို။ အက္ခာတ်၊ အပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ (တုမေဟိ၊ သင်တို့သည်။) ဣဟ၊ ဤ သာသနာ၌။ “ဣဒံ၊ ဤလောဘမှ တပါးသော လောကီတရားအပေါင်းသည်။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဆင်းရဲအစစ် ဒုက္ခသစ္စာတည်း” ဟူ၍။ ယောဂေါ၊ အားထုတ်ခြင်းကို။ ကရုဏိယော၊ ပြုအပ်၏။ ပ။ “အယံ၊ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော မဂ်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါတိ၊ ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်အစစ် မဂ္ဂသစ္စာတည်း” ဟူ၍။ ယောဂေါ၊ အားထုတ်ခြင်းကို။ ကရုဏိယော၊ ပြုအပ်၏။ ဣတိ၊ ၎င်း။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ဒဝိရပတ္တသုတ်

၁၁၀၂။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ “အဟံ၊ ငါသည်။ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ ဒုက္ခအရိယသစ္စာကို။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ အနဘိသမေဓု၊ ဉာဏ်ဖြင့်ရှေးရှု မရောက်မူ၍။ ဝါ၊ ထိုးထွင်း၍ မသိမူ၍။ ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ၊ ကို။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ အနဘိသမေဓု၊ ဉာဏ်ဖြင့်ရှေးရှု မရောက်မူ၍။ ဝါ၊ ထိုးထွင်း၍ မသိမူ၍။ ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ၊ ကို။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ အနဘိသမေဓု၊ ဉာဏ်ဖြင့်ရှေးရှု မရောက်မူ၍။ ဝါ၊ ထိုးထွင်း၍ မသိမူ၍။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒံ၊ ကို။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ အနဘိသမေဓု၊ ဉာဏ်ဖြင့်ရှေးရှု မရောက်မူ၍။ ဝါ၊ ထိုးထွင်း၍ မသိမူ၍။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဒုက္ခဿ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏။ အန္တံ၊ အဆုံးကို။ ကရိဿာမိတိ၊ ပြုအံ့” ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝဒေယျ၊ ဆိုငြားအံ့။ (တဿ၊ ထိုသူ၏။) ဧတံ ဌာနံ၊ ဤသစ္စာ ၄-ပါးကို မသိပဲ ဝဋ်ဆင်းရဲဆုံးမကို ပြုနိုင်သောအကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။

ဘိက္ခဝေ တို့။ သေယျထာပိ၊ ဥပမာသော်ကား—ယော၊ အကြင်သူသည်။ “အဟံ၊ ငါသည်။ ခဒိရပတ္တာနံ ဝါ၊ ရှားရွက်တို့၏သော်၎င်း။ သရလပတ္တာနံ ဝါ၊ ထင်းရှူးရွက်တို့၏သော်၎င်း။ အာမလကပတ္တာနံ ဝါ၊ ရှစ်ရှားရွက်တို့၏သော်၎င်း။ ပုဋ္ဌံ၊ အထုပ်ကို။ ကရိတွာ၊ ပြုလုပ်၍။ ဥဒကံ ဝါ၊ ရေကိုသော်၎င်း။ တာလပတ္တံ ဝါ၊ ထန်းရွက်နားချောင်း အစရှိသော နားတန်းဆာကိုသော်၎င်း။” အာဟရိဿာမိတိ၊ ဆောင်ယူအံ့”ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဝဒေယျ၊ ဆိုငြားအံ့။ (တဿ၊ ထိုသူ၏။) ဧတံ ဌာနံ၊ ဤရှားရွက်စသည်ကို အထုပ်လုပ်၍ ရေစသည်ကို ဆောင်ယူနိုင်သော အကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ “အဟံ၊ သည်။ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ ဒုက္ခအရိယသစ္စာကို။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ အနဘိသမေစ္စ၊ ၍။ ပ။ ဒုက္ခံ ဧဝေဓါပိနိ ပဋိပဒံ အရိယသစ္စံ၊ ကို။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ အနဘိသမေစ္စ၊ ၍။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဒုက္ခဿ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏။ အန္တံ၊ အဆုံးကို။ ကရိဿာမိတိ၊ ပြုအံ့ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဝဒေယျ၊ ဆိုငြားအံ့။ (တဿ၊ ထိုသူ၏။) ဧတံ ဌာနံ၊ ဤသစ္စာ ၄-ပါးကို မသိပဲ ဝဋ်ဆင်းရဲဆုံးမမှုကို ပြုနိုင်သောအကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။

ဘိက္ခဝေ တို့။ ယော စ ခေါ၊ အကြင်သူသည်ကား။ “အဟံ၊ ငါသည်။ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ ကို။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ အဘိသမေစ္စ၊ ထိုးထွင်း၍ သိ၍။ ပ။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဒုက္ခဿ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏။ အန္တံ၊ အဆုံးကို။ ကရိဿာမိတိ၊ ပြုအံ့” ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဝဒေယျ၊ ဆိုငြားအံ့။ (တဿ၊ ထိုသူ၏။) ဧတံ ဌာနံ၊ ဤသစ္စာ ၄-ပါးကိုသိ၍ ဝဋ်ဆင်းရဲဆုံးမမှုကို ပြုနိုင်သောအကြောင်းသည်။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ရှိ၏။

ဘိက္ခဝေ တို့။ သေယျထာပိ၊ ဥပမာသော်ကား—ယော၊ အကြင်သူသည်။ “အဟံ၊ ငါသည်။ ပဒုမာတ္တာနံ ဝါ၊ ပဒုမ္မာကြာရွက်တို့၏သော်၎င်း။ ပလာသပတ္တာနံ ဝါ၊ ပေါက်ရွက်တို့၏သော်၎င်း။ မာလဝပတ္တာနံ ဝါ၊ ခွေးတောက် (မာလော) ရွက်တို့၏သော်၎င်း။ ပုဋ္ဌံ၊ အထုပ်ကို။ ကရိတွာ၊ ပြုလုပ်၍။ ဥဒကံ ဝါ၊ ရေကိုသော်၎င်း။ တာလပတ္တံ ဝါ၊ ထန်းရွက်နားချောင်းစသော နားတန်းဆာကိုသော်၎င်း။” အာဟရိဿာမိတိ၊ ဆောင်ယူအံ့”ဟူ၍။ ဝဒေယျ၊ ဆိုငြားအံ့။ (တဿ၊ ထိုသူ၏။) ဧတံ ဌာနံ၊ ဤပဒုမ္မာကြာရွက်စသည်တို့ကို အထုပ်လုပ်၍ ရေစသည်ကို ဆောင်ယူနိုင်သော အကြောင်းသည်။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ရှိ၏။ (ဝေမေဝ ခေါ စသည် ပေးမြအတိုင်းပင်။) ။

(တသ္မာတိဟ စသည် ပေးမြ။)

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ ကဏ္ဍဿ ဝိဘူသနံ ကဏ္ဍဝိဘူသနံ၊ ကရဏေ ယ၊ တာလပတ္တံ ပျကြ။ အဘိဓာန်-ဇီ ၂၀၂။ ဂါထာ ၂၈၄။ ကဏ္ဍိကာ၊ ကဏ္ဍပူရ၊ ကဏ္ဍဝိဘူသနံ—နားတန်းဆာဟော ၃-ပုဒ် အဘိဓာန်၌ လာ၏။ အဘိဓာန် ဂူကာဆရာက တာလပတ္တတပုဒ် အပိုထည့်၏။ သို့ဖြစ်၍ ဤရှားရွက်စသည်တို့ကို အထုပ်လုပ်၍ ရေကိုသော်၎င်း၊ နားတန်းဆာကိုသော်၎င်း၊ ဆောင်ယူ၍ မဖြစ်နိုင်၊ ကြာရွက်စသည်တို့ကို အထုပ်လုပ်ပြီး ရေကို ဖြစ်စေ၊ နားတန်းဆာကို ဖြစ်စေ၊ ဆောင်ယူ၍ ဖြစ်နိုင်သည် ဟု ဥပမာပြုသည်။ နိဿယဟောင်း၌ ထာလပတ္တံ ဝါ၊ ခွက် သပိတ်ကို၎င်း။ ဟု သမ္ပန်သည်။ ထာလသဒ္ဒါ၊ ခွက်ဟော၊ ပတ္တသဒ္ဒါ သပိတ်ဟော ကြံသည်။ ထာလသဒ္ဒါအရာ၌ ထာလသဒ္ဒါရှိ၏။

မြန်မာပြန်၌ “ရေကိုခူလည်း ဆောင်အံ့၊ နားချောင်းပြုလုပ်၍မူလည်း ပန်အံ့” ဟု ၂-ဝါကျခွဲသည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်၌လည်း “ရေကိုခူလည်း ဆောင်အံ့၊ ၎င်းအရွက်တို့ကို နားချောင်းမူလည်း ပြုအံ့” ဟု ၂-ဝါကျပင် ခွဲသည်။ သို့သော် ဤပါဠိတော်၌ ၂-ဝါကျသွားမဟုတ်။ စဉ်းစားရန်။

၃-ဒဏ္ဍသုတ်

၁၁၀၃။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ဖြစ်သင့်တန်ရာ သော်ကား။ ဥပရိဝေဟာသံ၊ အထက်ကောင်းကင်သို့၊ ခိတ္တော၊ ပစ်အပ်သော။ ဒဏ္ဍော၊ တုတ်သည်။ သကိမ္မိ၊ တကြိမ်တခါလည်း။ မူလေန၊ အရင်းဖြင့်။ နိပတတိ၊ ကျ၏။ သကိမ္မိ၊ တကြိမ်တခါလည်း။ အဂ္ဂေန၊ အဖျားဖြင့်။ နိပတတိ၊ ကျ၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏာ၊ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏရှိကုန်သော။ တဏှာသံယောဇနာ၊ တဏှာသံယောဇဉ် ရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ သန္တာဝန္တာ၊ အဖန်ဖန် ပြေးသွားကုန်သည်ရှိသော်။ သံသရန္တာ၊ အဖန်ဖန် ကျင်လည်ကုန်သည် ရှိသော်။ သကိမ္မိ၊ တကြိမ်တခါလည်း။ အသ္မာ လောကာ၊ ဤ (မနုဿ) လောကမှ။ ပရိ လောကံ၊ တမလွန်လောက (ဂတိ ၅-ပါး) သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားကုန်၏။ သကိမ္မိ၊ တကြိမ်တခါလည်း။ ပရသ္မာ လောကာ၊ တမလွန်လောက (ဂတိ ၅-ပါး) မှ။ ဣမံ လောကံ၊ ဤ (မနုဿ) လောကသို့။ အာဂစ္ဆန္တိ၊ လာကုန်၏။ (ဝဋ်ထံ၌ အဖန်ဖန် ဖြစ်ကုန်၏ ဟူလို။) တံ၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ အဘယ် အကြောင်းကြောင့်နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ စတုန္နံ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ အရိယသစ္စာနံ၊ ဘုရားရှင်တို့ သိအပ် ဟောကြားအပ်သော သစ္စာတို့ကို။ အဒိဋ္ဌတ္တာ၊ မမြင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ကတမေသံ စတုန္နံ၊ အဘယ် ၄-ပါးတို့ကိုနည်း။ ဒုက္ခဿ အရိယသစ္စဿ၊ ကို၎င်း ။ ပ။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ အရိယသစ္စဿ၊ ကို၎င်းတည်း။

(တသ္မာတိဟ စသည် ပေးမြဲ။)

တတိယံ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-စေလသုတ်

၁၁၀၄။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ စေလေ ဝါ၊ ပုဆိုးကို၎င်း။ သီသေ ဝါ၊ ဦးခေါင်းကို၎င်း။ အာဒိတ္ထော၊ မီးလောင်အပ်သည် ရှိသော်။ ကိံ၊ အဘယ်အမှုကို။ ကရဏီယံ၊ ပြုထိုက်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးနှော်မှု၏။ ဘန္ဓော၊ မြတ်စွာဘုရား။ စေလေ ဝါ၊ ပုဆိုးကို၎င်း။ သီသေ ဝါ၊ ဦးခေါင်းကို၎င်း။ အာဒိတ္ထော၊ မီးလောင်အပ်သည် ရှိသော်။ တဿေဝ စေလဿ ဝါ၊ ထိုပုဆိုးကိုလောင်သော မီးကို၎င်း။ တဿေဝ သီသဿ ဝါ၊ ထိုဦးခေါင်းကို လောင်သော မီးကို၎င်း ။ နိဗ္ဗာပနာယ၊ ငြိမ်စေခြင်းငှါ။ အဓိမတ္တော၊ လွန်ကဲသော။ ဆန္ဒော စ၊ ဆန္ဒကို၎င်း။ ဝါယာမော စ၊ လုံ့လကို၎င်း။ ဥဿာဟော စ၊ အားထုတ်ခြင်းကို၎င်း။ ဥဿောဠိ စ၊ စွန့်စားခြင်းကို၎င်း။ အပ္ပဋ္ဌိဝါနိ စ၊ မဆုတ်နစ်ခြင်းကို၎င်း။ သတိ စ၊ မမေ့မလျော့ခြင်းသတိကို၎င်း။ သမ္ပုဇညော၊ ဆင်ခြင်ခြင်းပညာကို၎င်း။ ကရဏီယံ၊ ပြုထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ကုန်၏။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အာဒိတ္ထံ၊ မီးလောင်အပ်သော။ စေလံ ဝါ၊ ပုဆိုးကို၎င်း။ သီသံ ဝါ၊ ဦးခေါင်းကို၎င်း။ အဇ္ဈုပေက္ခိတာ၊ လျစ်လျူရှု၍။ (မငြိမ်းပဲ ပစ်ထား၍ ဟူလို။) အမနသိကရိတာ၊ နှလုံးမသွင်းမှု၍။ အနဘိသမေတာနံ၊ ထိုးထွင်း၍ မသိသေးကုန်သော။ စတုန္နံ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ အရိယသစ္စာနံ၊ ယူကို။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ အဘိသမယာယ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ။ အဓိမတ္တော၊ လွန်ကဲသော။ ဆန္ဒော စ၊ ဆန္ဒကို၎င်း။ ဝါယာမော စ၊ လုံ့လကို၎င်း။ ဥဿာဟော စ၊ အားထုတ်

၁။ “တဿေဝ စေလဿ ဝါ သီသဿ ဝါ” တို့၌ စေလ သီသတို့နှင့် လောင်သောမီး မကွဲပြား တသားတည်း ပြု၍ ဟောတော်မူသည်။ ထို့ကြောင့် ဤ၌ လောင်သောမီးတိုင်အောင် ဆွဲဆောင်၍ ပေးလိုက်သည်။

ခြင်းကို၎င်း။ ဥသောဠိ စ၊ စွန့်စားခြင်းကို၎င်း။ အပ္ပဋ္ဌိဝါနိ စ၊ မဆုတ်နုတ်ခြင်းကို၎င်း။ သတိ စ၊ မမေ့မလျော့ခြင်း သတိကို၎င်း။ သမ္ပညေဉ္စ၊ ဆင်ခြင်ခြင်း ပညာကို၎င်း။ ကရုဏိယံ၊ ပြုထိုက်၏။ ကတမေသံ စတံနံ၊ အဘယ် ၄-ပါးတို့ကိုနည်း။ ဒုက္ခဿ အရိယသစ္စဿ၊ ကို၎င်း။ ပ။ ဒုက္ခနိရောဓ- ဂါမိနိယာ ပုဂ္ဂိုလ်ဒါယ အရိယသစ္စဿ၊ ကို၎င်းတည်း။

(တသ္မာတိဟ စသည် ပေးမြဲ။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-သတ္တိသတသုတ်

၁၁၀၅။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျတာပိ၊ ဥပမာသော်ကား။ ပုရိသော၊ ယောက်ျားသည်။ ဝဿသတာယုကော၊ အနှစ်တရာရှိသည်။ ဝဿသတဇီဝိ၊ အနှစ်တရာ အသက်ရှည်သည်။ (အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။) တမေနံ၊ ထိုယောက်ျားကို။ “အမ္ဘော ပုရိသ၊ အမောင်ယောက်ျား။ ဟေ၊ လာလော့။ ပုဗ္ဗက္ခသမယံ၊ နံနက်အခါ၌။ တံ၊ သင့်ကို။ သတ္တိသတေန၊ လုံချက်တရာဖြင့်။ ဟနိဿန္တိ၊ ညှဉ်းဆဲ ကုန်လတ္တံ့။ မဇ္ဈန္တိကသမယံ၊ နေ့လယ်အခါ၌။ သတ္တိသတေန၊ လုံချက်တရာဖြင့်။ ဟနိဿန္တိ၊ ညှဉ်းဆဲကုန်လတ္တံ့။ သာယန္တသမယံ၊ ညနေချမ်းအခါ၌။ သတ္တိသတေန၊ လုံချက်တရာဖြင့်။ ဟနိဿန္တိ၊ ညှဉ်းဆဲကုန်လတ္တံ့။ အမ္ဘောပုရိသ၊ အမောင်ယောက်ျား။ သော ခေါ် တံ၊ ထိုသင်သည်။ ဒိဝသေ ဒိဝသေ၊ နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း။ တိဟိတိဟိသတ္တိသတေဟိ၊ လုံချက်သုံးရာ လုံချက်သုံးရာတို့ဖြင့်။ ဟညမာနော၊ ညှဉ်းဆဲအပ်လျက်။ ဝဿသတာယုကော၊ အနှစ်တရာအသက်ရှိ၏။ ဝဿသတဇီဝိ၊ အနှစ်တရာအသက်ရှည်၏။ ဝဿသတဿ၊ အနှစ်တရာ၏။ အစုယေန၊ လွန်သောအခါ၌။ (အနှစ် တရာ ပြည့်သောအခါ၌ ဟူလို။ တိဏ္ဍံ မာသာနံ အစုယေန ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ ကဲ့သို့တည်း။) အနဘိသမေတာနိ၊ မသိအပ်သေးကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သော။ အရိယသစ္စာနိ၊ အရိယ သစ္စာတို့ကို။ အဘိသမေဿသိတိ၊ သိရလတ္တံ့။” ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဝဒေယျ၊ ပြောဆိုငြားအံ့။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ (ဝေ၊ ဤသို့ ဆိုသည်ရှိသော်။) အတ္ထဝသိကေန၊ အကျိုးကို လိုလား သော။ ကုလပုတ္တေန၊ အမျိုးကောင်းသား (ထိုယောက်ျား) သည်။ ဥပဂန္တု၊ (လုံချက်တို့ဖြင့် ညှဉ်းဆဲဆုအရပ်သို့) ကပ်ရောက်ခြင်းငှါ။ အလံ၊ သင့်၏။ တံ၊ ထိုသို့ ကပ်ရောက်သင့်ခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ (ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။) သတ္တိပုဟာရာနံ၊ လုံဖြင့်အထိုးခံရသော သတ္တဝါတို့၏။ အသိပုဟာရာနံ၊ သန်လျက်ဖြင့် အခုတ် ခံရသော သတ္တဝါတို့၏။ ဖရသုပုဟာရာနံ၊ ပုဆိန်ဖြင့် အပေါက်ခံရသော သတ္တဝါတို့၏။ အယံ သံသာရော၊ (ဘဝများစွာ) ဤသံသရာသည်။ အနမတဂ္ဂေါ၊ မသိအပ်မသိနိုင်သော အစရှိ၏။ ပုဗ္ဗာကောဋီ၊ ရွှေအစွန်းကို။ န ပညာယတိ၊ မသိအပ် မသိနိုင်။ (တသ္မာ၊ ထိုကြောင့် တည်း။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဝေ၊ ဤနေ့တိုင်း နေ့တိုင်း လုံချက်သုံးရာတို့ဖြင့် အထိုးခံလျက် သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းသည်။ စေ အဿ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ (ဣတိ၊ ဤသို့။ ပရိကပ္ပိ၊ ကြံစည်ခြင်းကို။ န ကာတဗ္ဗာ၊ မပြုအပ်။ ဋီကာရှု၍ ပါဠိသေသထည့်လိုက်သည်။ သို့မူ စကားချော၍ အနက်ဖြောင့်၏။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဒုက္ခေန၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်းနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဒေါမနဿေန၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း နှလုံးမသာယာခြင်းနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ စတုန္နံ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ အရိယသစ္စာနံ၊ အရိယသစ္စာတို့ကို။ အဘိသမယံ၊

ထိုးထွင်း၍သိခြင်းကို။ န ခေါ်ပန် ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အပိ စ၊ စင်စစ်သော်ကား။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ သုခေန၊ ကိုယ်ချမ်းသာခြင်းနှင့်။ သဟာဝ၊ တကွသာလျှင်။ သောမနဿေန၊ စိတ်ချမ်းသာခြင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်းနှင့်။ သဟာဝ၊ တကွသာလျှင်။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ အရိယသစ္စာနံ၊ တို့ကို။ အဘိညမယံ၊ ကို။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ (အကြွင်းပေးမြူ။) ၉

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ပါဏသုတ်

၁၁၀၆။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ ပရိသော၊ ယောကျ်ားသည်။ ဣမသ္မိံ ဇမ္ဗုဒီပေ၊ ဤဇမ္ဗုကျွန်း၌။ ယံ တိဏကဋ္ဌသာခါပလာသံ၊ အကြင် မြက် သစ်သား သစ်ခက် သစ်ရွက်ကို။ (နောက် 'အထ' စသော ဝါကျ၌ တံ ထည့်၍စပ်သော နိယတ်၌။) တစ္ဆေတွာ၊ ဖြတ်ရှေ့၌။ ဧကဋ္ဌံ၊ တပေါင်းတည်း။ သံဟရေယျ၊ စုရု၏။ ဧကဋ္ဌံ၊ တပေါင်းတည်း။ သံဟရိတွာ၊ စု၍။ သူလံ၊ တံစွဲတံကျင်ကို။ ကရေယျ၊ ပြုရ၏။ သူလံ၊ တံစွဲတံကျင်ကို။ ကရိတွာ၊ ပြု၍။ မဟာသမုဒ္ဒေ၊ မဟာသမုဒြာ၌။ မဟန္တကာ၊ ကြီးကုန်သော။ ယေ ပါဏာ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) ဧတ၊ ထိုသတ္တဝါတို့ကို။ မဟန္တကေသု၊ ကြီးကုန်သော။ သူလေသု၊ တံစွဲ တံကျင်တို့၌။ အာဝုနေယျ၊ သီရု၏။ မဟာသမုဒ္ဒေ၊ ၌။ မဇ္ဈိမကာ၊ အလယ်အလတ် ဖြစ်ကုန်သော။ ယေ ပါဏာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) ဧတ၊ ထိုသတ္တဝါတို့ကို။ မဇ္ဈိမကေသု၊ အလယ်အလတ်ဖြစ်ကုန်သော။ သူလေသု၊ တံစွဲ တံကျင်တို့၌။ အာဝုနေယျ၊ သီရု၏။ မဟာသမုဒ္ဒေ၊ ၌။ သုခမကာ၊ သေးငယ်ကုန်သော။ ယေ ပါဏာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) ဧတ၊ ထိုသတ္တဝါတို့ကို။ သုခမကေသု၊ သေးငယ်ကုန်သော။ သူလေသု၊ တံစွဲ တံကျင်တို့၌။ အာဝုနေယျ၊ သီရု၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣမသ္မိံ ဇမ္ဗုဒီပေ၊ ဤဇမ္ဗုကျွန်း၌။ (တံ) တိဏကဋ္ဌသာခါပလာသံ၊ ထိုမြက်သစ်သား သစ်ခက် သစ်ရွက်သည်။ ပရိက္ခယံ၊ ခန်းခြင်းသို့။ ပရိယာဒါနံ၊ ကုန်ခြင်းသို့။ အထ ဂစ္ဆေယျ၊ ရောက်သော် ရောက်ရ၏။ မဟာသမုဒ္ဒေ၊ ၌။ သြဠာရိကာ၊ တံစွဲသိ၍ ရအောင် ကြီးမားကုန်သော။ ပါဏာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ အပရိယာဒိန္နာံ စ၊ မကုန်ခန်းနိုင်ကုန်သည်သာလျှင်။ အဿ၊ ဖြစ်ကုန်ပေရ၏။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ မဟာသမုဒ္ဒေ၊ ၌။ ယေ၊ အကြင် သတ္တဝါတို့သည်။ သူလေသု၊ တံစွဲ တံကျင်တို့၌။ အာဝုနိတံ၊ သိခြင်းငှါ။ န သုကရာ၊ မလွယ်ကုန်။ တံ၊ ထိုသို့ တံစွဲသိမရခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတွာ၊ ကြောင့်နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အတ္တဘာဝဿ၊ အတ္တဘော၏။ သုခမတ္တာ၊ သေးငယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ သုခမကာ၊ (တံစွဲသိသို့မရအောင်) သေးငယ်ကုန်သော။ ဧတပါဏာ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ ဣတော၊ ဤရုန့်ရင်းကြီးမားသော သတ္တဝါတို့ထက်။ ဗဟုတရာ ခေါ၊ များကုန်သည်သာတည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အပါယော၊ အပါယ်သတ္တဝါ အပါယ်ဘဝသည်။ ဧဝံ မဟာ ခေါ၊ ဤသို့ များပြားသည်သာတည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဧဝံ မဟန္တသ္မာ ခေါ၊ ဤသို့များပြားသော။ အပါယသ္မာ၊ အပါယ်သတ္တဝါ အပါယ်ဘဝမှ။ ပရိမုတ္တော၊ လွတ်မြောက်သော။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော၊ မဂ်ပညာနှင့်ပြည့်စုံသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ “ဣဒံ၊ သည်။ ဒုက္ခန္တိ၊ မည်၏” ဟူ။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ပဇာနာတံ၊ သိ၏။ ပ။ “အယံ၊ သည်။ ဒုက္ခန္တိရောဂေါမိနိ ပဋိပဒါတံ၊ မည်၏” ဟူ။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ပဇာနာတံ၊ သိ၏။ (အကြွင်း ပေးမြူ။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ပဌမသုဂါယသုတ်

၁၁၀၇။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယဒိဒံ အရုဏဂ္ဂံ၊ အကြင်အရုဏတက်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ဧ။) တေ၊ ဤအရုဏတက်ခြင်းသည်။ ဥဒယတော၊ ပေါ်တက်ထွက်လာသော။ သုဂါယဿ၊ နေမင်း၏။ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊ ရွှေသွားသည်။ တေ၊ ဤအရုဏတက်ခြင်းသည်။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ပုဗ္ဗနိမိတ် (ရွေးဖြစ်သော အကြောင်း) သည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ယဒိဒံ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ အကြင် မှန်ကန်စွာသိတတ်သောပညာသည်။ (အတ္ထိ၊ ဧ။) တေ၊ ဤမှန်ကန်စွာ သိတတ်သော ပညာသည်။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်း၏။ စတုန္တံ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ အရိယသစ္စာနံ၊ အရိယသစ္စာတို့ကို။ အဘိသမယာယ၊ ထိုးထွင်း၍သိခြင်းငှါ။ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊ ရွှေသွားသည်။ တေ၊ ဤ မှန်ကန်စွာ သိတတ်သော ပညာသည်။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ပုဗ္ဗနိမိတ် (ရွေးဖြစ်သော အကြောင်း) သည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တဿ ဘိက္ခုနော၊ ထိုရဟန်းသည်။ “ဣဒံ၊ သည်။ ဒုက္ခန္တိ မည်၏” ဟူ၍။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ပဇာနိဿတိ၊ သိလတ္တံ။ ပ။ “အယံ၊ သည်။ ဒုက္ခ- နိရောဂေါမိနိပဋိပဒါတိ၊ မည်၏” ဟူ၍။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ပဇာနိဿတိတိ၊ သိလတ္တံ ဟူသော။ တေ၊ ဤအချက်ကို။ ပါဠိကမ်၊ အလိုရှိအပ်၏။ (အကြွင်း ပေးမြဲ။)

သတ္တမံ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-ဒုတိယသုဂါယသုတ်

၁၁၀၈။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယာဝကီဝဉ္စ၊ အကြင်မျှလောက်သောကာလပတ်လုံး။ စန္ဒိမသုဂါယာ၊ လ၊ နေတို့သည်။ လောကေ၊ လောက၌။ နုပုဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်သော ကာလ ပတ်လုံး။ မဟတော၊ ကြီးသော။ အာလောကဿ၊ အလင်း၏။ မဟတော၊ ကြီးသော။ ဩဘာသဿ၊ အရောင်၏။ ပါတုဘာဝေါ၊ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသည်။ နေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ အန္ဓတမံ၊ အမှိုက်သည်။ အန္ဓကာရတိမိသာ၊ အမှောင်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ရတ္တိန္ဒြိ၊ ည၌နေတို့သည်။ နေဝ တာဝ ပညာယန္တိ၊ မထင်ကုန်သေး။ မာသဒ္ဓမာသာ၊ လ၊ လဝက် တို့သည်။ န ပညာယန္တိ၊ မထင်ကုန်။ ဥတုသံဝစ္ဆရာ၊ ဥတု နှစ်တို့သည်။ န ပညာယန္တိ၊ မထင်ကုန်။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယတော စ ခေါ၊ အကြင်အခါ၌ကား။ စန္ဒိမသုဂါယာ၊ လ၊ နေတို့သည်။ လောကေ၊ လောက၌။ ဥပုဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ မဟတော၊ ကြီးသော။ အာလောကဿ၊ အလင်း၏။ မဟတော၊ ကြီးသော။ ဩဘာသဿ၊ အရောင်၏။ ပါတုဘာဝေါ၊ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ အန္ဓတမံ၊ အမှိုက်သည်။ (ရွှေနေောက်တို့၌ ကာရ မပါ။) နေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အန္ဓကာရတိမိသာ၊ အမှောင်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ ရတ္တိန္ဒြိ၊ ည၌ နေတို့သည်။ ပညာယန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ မာသဒ္ဓမာသာ၊ လ၊ လဝက်တို့ သည်။ ပညာယန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ ဥတုသံဝစ္ဆရာ၊ ဥတု နှစ်တို့သည်။ ပညာယန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ယာဝကီဝဉ္စ၊ ပတ်လုံး။ အရဟံ၊ ပုဇော် အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ အလုံးစုံသော တရားတို့ကို အမှန်ကိုယ်တိုင် သိတော်မူသော။ တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ လောကေ၊ ၌။ နုပုဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ တာဝ၊ ပတ်လုံး။ မဟတော၊ သော။ အာလောကဿ၊ ၏။ မဟတော၊ သော။ ဩဘာသဿ၊ ၏။ ပါတုဘာဝေါ၊ သည်။ နေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တဒါ၊ ၌။ အန္ဓတမံ၊ သည်။ အန္ဓကာရတိမိသာ၊

သည်။ ဟောတိ၊ ဇိ။ စတုန္ဒ၊ ကုန်သော။ အရိယသစ္စာနံ၊ တို့ကို။ အာစိက္ခဏာ၊ ဟောကြားသည်။ ဒေသနာ၊ ဟောခြင်းသည်။ ပညာပနာ၊ ပညာပေးခြင်းသည်။ ပဋ္ဌပနာ၊ ထားခြင်းသည်။ ဝိဝရဏာ၊ ဖွင့်ခြင်းသည်။ ဝိဘဇနာ၊ ဝေဘန်ခြင်းသည်။ ဥတ္တာနိကမ္ပံ၊ ထင်ရှားပေါ်လွင်အောင်ပြုခြင်းသည်။ နေဝ တာဝ နဟာတိ၊ မဖြစ်သေးသည်သာတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယတော စ ခေါ၊ ဌ်ကား။ အရဟံ၊ သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သော။ တထာဂတော၊ သည်။ လောကေ၊ ဌ်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဇိ။ အထ၊ ဌ်။ မဟတော၊ သော။ အာလောကဿ၊ ဇိ။ မဟတော၊ သော။ ဩဘာသဿ၊ ဇိ။ ပါတုဘာဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဇိ။ တဒါ၊ ဌ်။ အန္ဓတမံ၊ သည်။ နေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အန္ဓကာရတိမိသာ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အထ၊ ဌ်။ (ဤ၌ “ခေါ” လိုအံ့မထင်။) စတုန္ဒ၊ ကုန်သော။ အရိယသစ္စာနံ၊ တို့ကို။ အာစိက္ခဏာ၊ သည်။ ပ။ ဥတ္တာနိကမ္ပံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဇိ။ (အကြွင်း ပေးမြဲ။)

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ဣန္ဒြိယသုတ်

၁၁၀၉။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေ ဟိ ကေစိ သမဏာ ဝါ၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်၎င်း။ ယေ ဟိ ကေစိ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၎င်း။ “ဣဒံ၊ သည်။ ဒုက္ခန္တိ၊ မည်၏” ဟု။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ နပ္ပဇာနန္တိ၊ မသိကုန်။ ပ။ “အယံ၊ သည်။ ဒုက္ခန္တိ၊ မည်၏” ဟု။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ နပ္ပဇာနန္တိ၊ မသိကုန်။ တေ၊ ထိုရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အညဿ၊ တပါးသော။ သမဏဿ ဝါ၊ ရဟန်း၏၎င်း။ ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ “အယံ ဘဝံ၊ ဤအရှင်သည်။ ဇာနံ၊ တကယ်သိသည်ဖြစ်၍။ ဇာနာတိ နှု၊ သိယောင်တကား။ ပဿံ၊ တကယ်မြင်သည်ဖြစ်၍။ ပဿတိ နှုနာတိ၊ မြင်ယောင်တကား” ဟူ၍။ မုခံ၊ (“ငါ့အယူသာ အမှန်၊ သည့်ပြင်အမှား” ဟု ယူခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော) အလိုဆန္ဒ အဇ္ဈာသယကို။ ဩလောကေန္တိ၊ ကြည့်ကြရကုန်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ဥပမာသော်ကား။ လဟုကော၊ ပေါ့သော။ ဝါတူပါဒါနော၊ လေလှန်ယူနိုင်သော။ သမေ ဘူမိဘာဂေ၊ ညီသောမြေအပို၌။ နိက္ခိဏ္ဏော၊ ထားအပ်သော။ တူလပိစု ဝါ၊ လဲအစုသည်၎င်း။ ကပ္ပိသပိစု ဝါ၊ ဝါဂွမ်းအစုသည်၎င်း။ (အဿ၊ ရှိရာ၏။) တမေနံ၊ ထိုလဲအစု ဝါဂွမ်းအစုကို။ ပုရတ္ထိမော၊ အရှေ့မှလာသော။ ဝါတော၊ လေသည်။ ပစ္စိမေန၊ အနောက်အရပ်၌။ သံဟရေယျ၊ စုရာ၏။ ပစ္စိမော၊ အနောက်မှလာသော။ ဝါတော၊ လေသည်။ ပုရတ္ထိမေန၊ အရှေ့အရပ်၌။ သံဟရေယျ၊ စုရာ၏။ ဥတ္တရော၊ မြောက်မှလာသော။ ဝါတော၊ လေသည်။ ဒက္ခိဏေန၊ တောင်အရပ်၌။ သံဟရေယျ၊ စုရာ၏။ ဒက္ခိဏော၊ တောင်မှလာသော။ ဝါတော၊ လေသည်။ ဥတ္တရေန၊ မြောက်အရပ်၌။ သံဟရေယျ၊ စုရာ၏။ တံ၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကပ္ပိသပိစုနော၊

၁။ မုခံ ဩလောကေန္တိတိ အဇ္ဈာသယံ ဩလောကေန္တိ၊ အဇ္ဈာသယော ဣဒံ မုခန္တိ အဓိပ္ပေတော။ ၄။
 အဇ္ဈာသယန္တိ သဿတာဒိဘေဒံ အဇ္ဈာသယံ၊ “ဣဒမေဝ သစ္စံ မောသမည”န္တိ ဂါဟဿ မုခဘူတတ္တာ မုခန္တိ အဓိပ္ပေတော။ ၄။
 ဤ ၄-စုံတို့နှင့်အညီ မုခကို သမ္ပန်လိုက်သည်။

ဝါဂ္ဂမံးစု၏။ လဟုကတ္တာ၊ ပေါ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (ဝေမေဝ ခေါ-မှစ၍ ပဿတိတိ-
အထိ အထက်သုတ်အတိုင်း ပေး။) တံ၊ ထိုသို့ အလိုကိုကြည့်ရခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ နည်း။
ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တေန္တံ၊ ကုန်သော။ အရိယသစ္စာနံ၊ တို့ကို။ အဒိဋ္ဌတ္တာ၊ မမြင်ကုန်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့်တည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေ စ ခေါ ကေစိ သမဏာ ဝါ၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်၎င်း။ ယေ စ ခေါ
ကေစိ ပြာဟ္မဏာ ဝါ၊ အကြင်ပုဏ္ဏားတို့သည်၎င်း။ “ဣဒံ၊ သည်။ ဒုက္ခန္တိ၊ မည်၏” ဟု။ ယထာဘူတံ၊
အတိုင်း။ ပဇာနန္တိ၊ သိကုန်၏။ပ။ “အယံ၊ သည်။ ဒုက္ခန္တိရောဂေါမိနိ ပဋိပဒါတိ၊ မည်၏” ဟု။
ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ပဇာနန္တိ၊ သိကုန်၏။ တေ၊ ထိုရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။ အညဿ၊
တပါးသော။ သမဏဿ ဝါ၊ ရဟန်း၏၎င်း။ ပြာဟ္မဏဿ ဝါ၊ ပုဏ္ဏား၏၎င်း။ “အယံ ဘဝံ၊ ဤအရှင်
သည်။ ဇာနံ၊ တကယ်သိသည်ဖြစ်၍။ ဇာနာတိ နူန၊ သိယောင်တကား။ ပဿံ၊ တကယ်
မြင်သည်ဖြစ်၍။ ပဿတိ နူနာတိ၊ မြင်ယောင်တကား” ဟူ၍။ မုခံ၊ (“ဤငါ့အယူသာအမှန်
သည့်ပြင်အမှား” ဟူ၍ ယူခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော) အလိုကို။ န ဩလောကေန္တိ၊ မကြည့်ကြ
ရကုန်။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား၊ ဂမ္ဘီရနေမော၊ နက်သောတွင်းရှိသော။ သုနိခါတော၊
ကောင်းစွာတူး၍ စိုက်သားအပ်သော။ အစလော၊ မလှုပ်နိုင်သော။ အသမ္ပကမ္ပိ၊ မရွေ့နိုင်သော။
အယောခီလော ဝါ၊ သံဠုတ်တိုင်သည်၎င်း။ - ဣန္ဒြိလော ဝါ၊ တံခါးတိုင်သည်၎င်း။ (အဿ၊
ရှိရာ၏။) ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ၊ အရှေ့အရပ်မှ။ ဘုသာ၊ ပြင်းထန်သော။ ဝါတဝုဋ္ဌိ၊ မိုးသက်
လေသည်။ စေပိ အာဂစ္ဆေယျ၊ အကယ်၍လာငြားအံ့။ နေဝ သက်မေယျ၊ တက်ကာတက်ကာ
မလှုပ်ရာ။ န သမ္ပကမေယျ၊ တက်ချီသက်ချီမလှုပ်ရာ။ န သမ္ပစာလေယျ၊ တူရူမလှုပ်ရာ။ ပစ္စိမံယ
ဒိသာယ၊ အနောက်အရပ်မှ။ပ။ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ၊ မြောက်အရပ်မှ။ပ။ ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ၊
တောင်အရပ်မှ။ ဘုသာ၊ ပြင်းထန်သော။ ဝါတဝုဋ္ဌိ၊ မိုးသက်လေသည်။ စေပိ အာဂစ္ဆေယျ၊
အကယ်၍လာငြားအံ့။ နေဝ သက်မေယျ၊ တက်ကာတက်ကာ မလှုပ်ရာ။ န သမ္ပကမေယျ၊ တက်ချီ
သက်ချီ မလှုပ်ရာ။ န သမ္ပစာလေယျ၊ တူရူမလှုပ်ရာ။ တံ၊ ထိုသို့မလှုပ်ခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊
အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ နေမဿ၊ တွင်း၏။ ဂမ္ဘီရတ္တာ၊ နက်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ ဣန္ဒြိလဿ၊ တံခါးတိုင်၏။ သုနိခါတတ္တာ၊ ကောင်းစွာတူးစိုက်အပ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်တည်း။ (ဝေမေဝ ခေါ စသည်ပေးမြဲ။) တံ၊ ထိုသို့မကြည့်ရခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊
နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတုန္တံ၊ ကုန်သော။ အရိယသစ္စာနံ၊ တို့ကို။ သုဒိဋ္ဌတ္တာ၊ ကောင်းစွာမြင်အပ်
ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (အကြွင်းပေးမြဲ။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ဝါဒတ္ထိကသုတ်

၁၁၁၁။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော ဟိ ကောစိ ဘိက္ခု၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ “ဣဒံ၊ သည်။
ဒုက္ခန္တိ၊ မည်၏” ဟု။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ပ။ “အယံ၊ သည်။ ဒုက္ခန္တိရောဂ-
ေါမိနိ ပဋိပဒါတိ၊ မည်၏” ဟု။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ၊
အရှေ့အရပ်မှ။ ဝါဒတ္ထိကော၊ အပြစ်ကို အလိုရှိသော။ ဝါဒဂဝေသိ၊ အပြစ်ကို ရှာလေ့ရှိသော။

သမဏော ဝါ၊ ရဟန်းသည်၎င်း။ ပြာဟ္မဏော ဝါ၊ ပုဏ္ဏားသည်၎င်း။ “အဿ၊ ထိုရဟန်း၏ အပေါ်သို့။ ဝါဒံ၊ အပြစ်ကို။ အာရောပေဏာမိတံ၊ တင်ဆွဲ” ဟူ၍ (နှလုံးသွင်း၍)။ စေပိ အာဂစ္ဆေယျ၊ အကယ်၍ လာငြားအံ့။ တံ၊ ထိုရဟန်းကို။ ဝတ၊ စင်စစ်။ သဟဓမ္မေန၊ အကြောင်းနှင့်တကွ။ သက္ကမ္ပေဿတိ ဝါ၊ တက်ကာ တက်ကာ လှုပ်မှုလည်း လှုပ်စေနိုင်လတ္တံ့။ သမ္ပကမ္ပေဿတိ ဝါ၊ တက်၍ သက်၍ လှုပ်မှုလည်း လှုပ်စေနိုင်လတ္တံ့။ သမ္ပစာလေဿတိ ဝါ၊ တူရှုလှုပ်စေမှုလည်း လှုပ်စေနိုင်လတ္တံ့ ဟူသော။ ဧတံ ဌာနံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ (ပစ္စိမာယ ဒိသာယ စသော ၃-ဌာန၌လည်း ဤနည်းပေးလေ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ သောဠသက္ကန္တကော၊ ၁၆-တောင်ရှိသော။ သိလာယူပေါ၊ ကျောက်တိုင်သည်။ (အဿ၊ ရှိရာ၏။) တဿ၊ ထိုကျောက်တိုင်၏။ အဠ ကုက္ကု၊ ရှစ်တောင်တို့သည်။ ဟေဠာ နေမင်္ဂမာ၊ တွင်းအောက်သို့ ဝင်ကုန်သည်။ အဠ ကုက္ကု၊ ရှစ်တောင်တို့သည်။ ဥပရိနေမဿ၊ တွင်း၏အထက်၌။ (ဌိတာ၊ တည်ကုန်သည်။) အဿ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ၊ မှ။ ဘုသဘ၊ သော။ ဝါတဝဠိ၊ သည်။ စေပိ အာဂစ္ဆေယျ၊ အံ့။ နေဝ သက္ကမ္ပေယျ၊ တက်ကာ တက်က မလှုပ်ရာ။ န သမ္ပကမ္ပေယျ၊ တက်၍ သက်၍ မလှုပ်ရာ။ န သမ္ပစာလေယျ၊ တူရှု မလှုပ်ရာ။ (ကြွင်းသော အရပ်မျက်နှာများ၌လည်း ဤနည်းပေး။) တံ၊ သည်။ ကိဿ ဟေတု၊ ကြောင့်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ နေမဿ၊ တွင်း၏။ ဂမ္ဘီရတ္တာ၊ နက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သိလာယူပဿ၊ ကျောက်တိုင်၏။ သန္နိခါတတ္တာ၊ ကောင်းစွာ တူးစိုက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (ဝေမေဝ ခေါစသည် ပေးမြူ။)

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

စတုတ္ထော၊ ၄-ဝက်မြောက်ဖြစ်သော။ သီသပါဝနဝဂ္ဂေါ၊ သီသပါဝနဝဂ်တည်း။

☞ တဿ၊ ထိုသီသပါဝနဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ကား—

သီသပါ၊ သီသပါဝနသုတ်၎င်း။ ခဒိရော၊ ခဒိရပတ္တသုတ်၎င်း။ ဒဏ္ဍော၊ ဒဏ္ဍသုတ်၎င်း။ စေလာ၊ စေလသုတ်၎င်း။ သတ္တိသတေန စ၊ သတ္တိသတသုတ်၎င်း။ ပါဏာ၊ ပါဏသုတ်၎င်း။ ဒွေစာ သူရိယူပမာ၊ ပဌမသူရိယသုတ်၊ ဒုတိယသူရိယသုတ် ၂-သုတ်တို့၎င်း။ ဣန္ဒခိလော စ၊ ဣန္ဒခိလသုတ်၎င်း။ ဝါဒိနော၊ ဝါဒတ္ထိကသုတ်၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၅-ပပါတဝဂ်

၁-လောကစိန္တာသုတ်

၁၁၁၁။ ကေံ၊ တပါးမဲ့သော။ သမယံ၊ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဗုဒ္ဓေ၊ ဗုဒ္ဓကြီးမြို့၌။ ကလန္ဒကနိဝါပေ၊ ရှဉ့်နက်တို့အား အစာကျွေး၍ မွေးမြူရာဖြစ်သော။ ဝေဠုဝနေ၊ ဝေဠုဝန်ကျောင်း၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ တတြ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့ကို။ (သုတ်အဆုံးတိုင်မှ စပ်။) —ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘူတပုဗ္ဗံ၊ ရှေး၌ဖြစ်ဘူးသည်ကား။ အညတရော၊ တယောက်သော။ ပုရိသော၊ ယောက်ျားသည်။ ဗုဒ္ဓေ၊ ဗုဒ္ဓကြီးမြို့၌။ နိက္ခမိတာ၊ ထွက်၍။ “လောကစိန္တာ၊ လောကနှင့်ပတ်သက်သော ကြံစည်မှုကို။ (လောကစိန္တာန္တံ လောကသန္တိဝေသပဋိသံယုတ္တဝိမံသာဝ။

ဦး) စိန္တေသာမိတိ၊ ကြံစည်အံ့”ဟု (နှလုံးပြု၍)။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ သုမာဂဓာ၊ သုမာဂဓာ မည်သော။ ပေါက္ခရဏိ၊ ရေကန်သည်။ (အတ္ထိ၊ ဇါ။) တေန၊ ထိုအရပ်သို့။ ဥပသကံမိ၊ ချဉ်းကပ်ပြီ။ ဥပသကံမိတွာ၊ ချဉ်းကပ်ပြီး၍။ သုမာဂဓာယ၊ သုမာဂဓာမည်သော။ ပေါက္ခရဏိယာ၊ ရေကန်၏။ တိရေ၊ ကမ်းနား၌။ လောကစိန္တာ၊ လောကနှင့် ပတ်သက်သော ကြံစည်မှုကို။ စိန္တေန္တော၊ ကြံစည် လျက်။ နိသိဒ္ဓိ၊ ထိုင်ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သော ပုရိသော၊ ထိုယောကျ်ားသည်။ သုမာဂဓာယ၊ သော။ ပေါက္ခရဏိယာ၊ ဇါ။ တိရေ၊ ၌။ စတုရဂီနိ၊ အင်္ဂါ ၄-ပါးရှိသော။ သေန၊ စစ်တပ်ကို။ ဘိသမုဋ္ဌာလံ၊ ကြာစွယ်ကြာရင်းထဲသို့။ ပဝိသန္တံ၊ ဝင်သွားသည်ကို။ အဒ္ဓသ၊ ခေါ်၊ မြင်ပြီ။ ဒိသ္မာန၊ မြင်ပြီး၍။ အဿ၊ ထိုယောကျ်ား၏။ “အဟံ၊ ငါသည်။ ဥမ္မတ္ထော နာမ၊ အရှုံးမည်သည်။ အသ္မိ၊ ပြစ်၏။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဝိစေတော၊ ကင်းသောစိတ်ရှိသည်။ (စိတ်ပျံ့လွင့်သည်။) အသ္မိ၊ ဇါ။ ယံ၊ အကြင်သဘောသည်။ လောကေ၊ လောက၌။ နတ္ထိ၊ မဖြစ်နိုင်။ တံ၊ ထိုသဘောကို။ မယာ၊ ငါသည်။ ဒိဋ္ဌန္တိ၊ မြင်အပ်ပြီ”ဟူသော။ တေ၊ ဤအကြံသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အထ ခေါ်၊ ထိုအခါ၌။ သော ပုရိသော၊ ထိုယောကျ်ားသည်။ နဂရံ၊ မြို့ထဲသို့။ ပဝိသိတွာ၊ ဝင်၍။ မဟာဇန- ကာယဿ၊ များစွာသောလူအပေါင်းအား။ “ဘန္တေ၊ အရှင်တို့။ အဟံ၊ ကျွန်ုပ်သည်။ ဥမ္မတ္ထော နာမ၊ အရှုံးမည်သည်။ အသ္မိ၊ ပြစ်၏။ ဘန္တေ၊ အရှင်တို့။ အဟံ၊ သည်။ ဝိစေတော၊ ကင်းသောစိတ်ရှိ သည်။ အသ္မိ၊ ဇါ။ ယံ၊ အကြင်သဘောသည်။ လောကေ၊ ၌။ နတ္ထိ၊ မဖြစ်နိုင်။ တံ၊ ထိုသဘောကို။ မယာ၊ ကျွန်ုပ်သည်။ ဒိဋ္ဌန္တိ၊ မြင်အပ်ပြီ”ဟူ၍။ အာရောစေသိ၊ ပြောကြားပြီ။

အမ္ဘော ပုရိသ၊ အမောင်ယောကျ်ား။ တံ၊ သင်သည်။ ကထံ ပန၊ အဘယ်သို့။ ဥမ္မတ္ထော၊ ရှုံးသနည်း။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ ဝိစေတော၊ ကင်းသောစိတ်ရှိသနည်း။ တံယာ၊ သင်သည်။ ဒိဋ္ဌံ၊ မြင်အပ်သော။ ယံ၊ အကြင်အရာသည်။ လောကေ၊ ၌။ နတ္ထိ၊ မဖြစ်နိုင်။ (တံ၊ ထိုအရာသည်။) ကိဉ္ဇ၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့လူအပေါင်းက မေး၏။ ဘန္တေ၊ အရှင်တို့။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ အဟံ၊ အကျွန်ုပ်သည်။ ဖုဇဂဟာ၊ မှ။ နိက္ခမိတွာ၊ ၍။ “လောကစိန္တာ၊ ကို။ စိန္တေသာမိတိ၊ အံ့”ဟု နှလုံးပြု၍။ ယေန၊ ၌။ သုမာဂဓာ၊ သော။ ပေါက္ခရဏိ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဇါ။) တေန၊ သို့။ ဥပသကံမိ၊ ပြီ။ ဥပသကံမိတွာ၊ ၍။ သုမာဂဓာယ၊ သော။ ပေါက္ခရဏိယာ၊ ဇါ။ တိရေ၊ ၌။ လောကစိန္တာ၊ ကို။ စိန္တေန္တော၊ လျက်။ နိသိဒ္ဓိ၊ ပြီ။ ဘန္တေ၊ အရှင်တို့။ အဟံ၊ သည်။ သုမာဂဓာယ၊ သော။ ပေါက္ခရဏိယာ၊ ဇါ။ တိရေ၊ ၌။ စတုရဂီနိ၊ အင်္ဂါ ၄-ပါးရှိသော။ သေန၊ စစ်တပ်ကို။ ဘိသမုဋ္ဌာလံ၊ ကြာစွယ်ကြာရင်းထဲသို့။ ပဝိသန္တံ၊ ဝင်နေသည်ကို။ အဒ္ဓသံ ခေါ်၊ မြင်ပြီ။ ဘန္တေ၊ အရှင်တို့။ အဟံ၊ သည်။ ဝေံ ခေါ်၊ ဤသို့။ ဥမ္မတ္ထော၊ ရှုံး၏။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဝိစေတော၊ ကင်းသော စိတ်ရှိ၏။ ယံ၊ အကြင်အရာကို။ မယာ၊ အကျွန်ုပ်သည်။ ဒိဋ္ဌံ၊ မြင်အပ်၏။ ဣဒ္ဓ၊ ဤအရာသည်လည်း။ လောကေ၊ ၌။ နတ္ထိ၊ မဖြစ်နိုင်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ယောကျ်ားက ပြောဆို၏။ အမ္ဘော ပုရိသ၊ အမောင် ယောကျ်ား။ တံ၊ သင်သည်။ တဏှ၊ စင်စစ်။ ဥမ္မတ္ထော၊ ရှုံး၏။ တဏှ၊ စင်စစ်။ ဝိစေတော၊ ကင်းသော စိတ်ရှိ၏။ ယံ၊ အကြင်အရာကို။ တယာ၊ သည်။ ဒိဋ္ဌံ၊ မြင်အပ်၏။ ဣဒ္ဓ၊ ဤအရာသည်လည်း။ လောကေ၊ ၌။ နတ္ထိ၊ မဖြစ်နိုင်။ ဣတိ၊ ဤသို့ လူအပေါင်းက ပြောဆို၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သော ပုရိသော၊ ထိုယောကျ်ားသည်။ တံ ခေါ် ပန၊ ထိုစစ်တပ်၏ ကြာစွယ် ထဲသို့ ဝင်သွားသည်ကို။ ဘူတံယေဝ၊ ဖြစ်ဘူးသည်ကိုသာလျှင်။ အဒ္ဓသ၊ မြင်ပြီ။ အဘူတံ၊ မဖြစ်ဘူးသည်ကို။ နော အဒ္ဓသံ မြင်သည်မဟုတ်။ (ဖြစ်ဘူးသည်ကို ဆိုလတ္တံ့ဖြင့်သိ။) ဘိက္ခဝေ၊

တို့။ ဘူတပုဗ္ဗိ၊ ရှေး၌ ဖြစ်ဘူးသည်ကား။ ဒေဝါသုရသင်္ဂါမော၊ နတ်၊ အသုရာတို့၏ စစ်ပွဲသည်။ သမုပဗျူဠော၊ ပေါင်းစုဆင်နွှဲအပ်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တသ္မိံ ခေါ် ပန သင်္ဂါမော ထိုစစ်ပွဲ၌။ ဒေဝါ၊ နတ်တို့သည်။ ဇိနိံ သု၊ အောင်ကုန်ပြီ။ အသုရာ၊ အသုရာတို့သည်။ ပရာဇိနိံ သု၊ ရှုံးကုန်ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပရာဇိတာ စ ခေါ် ရှုံးကုန်သော။ အသုရာ၊ အသုရာတို့သည်။ ဘိတာ၊ ကြောက်ရွံ့ကုန်သည် ဖြစ်၍။ ဒေဝါနိယေဝ၊ နတ်တို့၏ စိတ်ကိုသာလျှင်။ မောဟယမာနာ၊ တွေဝေစေလိုကုန်သည် ဖြစ်၍။ ဘိသမုဠာလေန၊ ကြာစွယ် ကြာရင်းပေါက်မှ။ အသုရပုရံ၊ အသုရာပြည်သို့။ ပဝိသိံ သု၊ ဝင်ကုန်ပြီ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဣဟ၊ ဤလောက၌။ “လောကော၊ လောကသည်။ သဿတောတိ ဝါ၊ မြစ်” ဟူ၍၎င်း။ “လောကော၊ လောကသည်။ အသဿတောတိ ဝါ၊ မမြေ” ဟူ၍၎င်း။ “လောကော၊ လောကသည်။ အန္တဝါတိ ဝါ၊ အဆုံးရှိ၏” ဟူ၍၎င်း။ “လောကော၊ သည်။ အနန္တဝါတိ ဝါ၊ အဆုံးမရှိ” ဟူ၍၎င်း။ “ဇီဝံ၊ အသက်သည်။ တံ၊ ထိုကိုယ်တည်း။ သရီရံ၊ ကိုယ်သည်။ တန္တိ ဝါ၊ ထိုအသက်တည်း” ဟူ၍၎င်း။ “ဇီဝံ၊ အသက်သည်။ အညံ၊ ကိုယ်မှတခြားတည်း။ သရီရံ၊ ကိုယ်သည်။ အညန္တိ ဝါ၊ အသက်မှတခြားတည်း” ဟူ၍၎င်း။ “တထာဂတော၊ သတ္တဝါသည်။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ အထက်၌။ ဟောတိတိ ဝါ၊ ရှိ၏” ဟူ၍၎င်း။ တထာဂတော၊ သည်။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ၌။ န ဟောတိတိ ဝါ၊ မရှိ” ဟူ၍၎င်း။ တထာဂတော၊ သည်။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ၌။ ဟောတိ စ န စ ဟောတိတိ ဝါ၊ ရှိလည်းရှိ၊ မရှိလည်းမရှိ” ဟူ၍၎င်း။ “တထာဂတော၊ သတ္တဝါသည်။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ အထက်၌။ နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိတိ၊ မရှိလည်းမရှိ၊ ရှိလည်းရှိ” ဟူ၍၎င်း။ လောကစိန္တာ၊ လောကနှင့် ပတ်သက်သောကြံစည်မှုကို။ မာ စိန္တေထ၊ မကြံစည်ကြကုန်လင့်။ တံ၊ ထိုသို့မကြံစည်ခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ (ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။) သော စိန္တာ၊ ဤကြံစည်ခြင်းသည်။ န အတ္တသံဟိတာ၊ အကျိုးစီးပွားနှင့်စပ်ယှဉ်။ န အာဒိဗြဟ္မစရိယကာ၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ၏ အခြေခံအစပင်မဟုတ်။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ (ဝဋ်၌) ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ။ န သံဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ ဝိရာဂါယ၊ တပ်မက်မှုကင်းခြင်းငှါ။ န သံဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ နိရောဓာယ၊ ရာဂချုပ်ခြင်းငှါ။ န သံဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ ဥပသမာယ၊ ရာဂမီးငြိမ်းခြင်းငှါ။ န သံဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ အဘိညာယ၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့်သိခြင်းငှါ။ န သံဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ သဒမ္မာဓာယ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကိုသိခြင်းငှါ။ န သံဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ နိဗ္ဗာနာယ၊ တဏှာမှထွက်မြောက်ခြင်းငှါ။ န သံဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ (တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်တည်း။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တုမေ၊ သင်တို့သည်။ စိန္တေန္တာ စ ခေါ်၊ ကြံစည်ကြကုန်သည်ရှိသော်ကား။ “ဣဒံ၊ ဤလောဘမှတပါးသော လောကီတရားအပေါင်းသည်။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဆင်းရဲအစစ် ဒုက္ခသစ္စာတည်း” ဟူ၍။ စိန္တေယျာထ၊ ကြံစည်ကြကုန်လော။ပ။ “အယံ၊ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသောမဂ်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါတိ၊ ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းအကျင့်အစစ် မဂ္ဂသစ္စာတည်း” ဟူ၍။ စိန္တေယျာထ၊ လော။ တံ၊ ထိုသို့ကြံစည်ခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သော စိန္တာ၊ ဤသစ္စာ ၄-ပါးကိုကြံစည်ခြင်းသည်။ အတ္တသံဟိတာ၊ အကျိုးစီးပွားနှင့်စပ်ယှဉ်၏။ သော(စိန္တာ)၊ သည်။ အာဒိဗြဟ္မစရိယကာ၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ၏ အခြေခံအစဖြစ်၏။ သော(စိန္တာ)၊ သည်။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ ငှါ ။ပ။ နိဗ္ဗာနာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ (တသ္မာတိဟ စသည်ပေးမြို့) ဣတိ၊ ဤသို့။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ပပါတသုတ်

၁၁၁၂။ ကေံ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဇာတိယော၊ ၌။ ဂိဇ္ဈကုဋေ၊ ဂိဇ္ဈကုဋ်မည်သော။ ပဗ္ဗတေ၊ တောင်၌။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခု၊ ထို့ကို။ “ဘိက္ခဝေ၊ ထို့။ အာယာမ၊ လာ သွားကုန်အံ့။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ ပဋိဘာနကုဋေ၊ တောင်တလုံးဟုထင်ရသော အထွဋ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ ထိုအရပ်သို့။ ဒိဝါဝိဟာရာယ၊ နေ့သန်စင်ရန်အလို့ငှါ။ ဥပသင်္ကမိဿာမာတိ၊ ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့”ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ တေ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ “ဝေ ဘန္တေတိ ခေါ၊ ကောင်းပါပြီ အရှင်ဘုရား”ဟူ၍။ ဒါဂဝတေဝံ၊ မြတ်စွာဘုရား၏(စကားကို။) ပစ္စသောသံ၊ ရွေးချူနာယူကုန်ပြီ။ အထ ခေါ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သမ္ပဟုလေဟိ၊ များစွာကုန်သော။ ဘိက္ခုဟိ၊ ရဟန်းတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ယေန၊ ၌။ ပဋိဘာနကုဋေ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိ ပြီ။ အညတရော၊ တယောက်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ပဋိဘာနကုဋေ၊ တောင်တလုံးဟုထင်ရသော အထွဋ်၌။ မဟန္တံ၊ ကြီးသော။ ပပါတံ၊ ချောက်ကို။ အဒ္ဓသာ ခေါ၊ မြင်ပြီ။ ဒိသ္မာန၊ မြင်၍။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အယံ ပပါတော၊ ဣ၌ချောက်သည်။ မဟာ ဝတ၊ ကြီးစွာတကား။ ဘန္တေ၊ ရား။ ပပါတော၊ ချောက်သည်။ သုဘယာနကော၊ အလွန် ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်း၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဣမမ္မာ ပပါတာ၊ ဤချောက်မှ။ ဝါ၊ ဤချောက်ထက်။ မဟန္တတရော စ၊ သာ၍ ကြီးသည်လည်းဖြစ်သော။ ဘယာနကတရော စ၊ သာ၍ ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသည်လည်းဖြစ်သော။ အညော၊ တပါးသော။ ပပါတော၊ ချောက်သည်။ အတ္ထိ န ခေါတိ၊ ရှိပါသလော”ဟူသော။ တေံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဣမမ္မာ ပပါတာ၊ ဤချောက်မှ။ ဝါ၊ ဤချောက်ထက်။ မဟန္တတရော စ၊ သာ၍ ကြီးသည်လည်းဖြစ်သော။ ဘယာနကတရော စ၊ သာ၍ ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသည်လည်းဖြစ်သော။ အညော၊ တပါးသော။ ပပါတော၊ ချောက်သည်။ အတ္ထိ ခေါ၊ ရှိသည်သာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဘုရားရှင်ကမိန့်တော်မူ၏။

ဘန္တေ၊ ရား။ ဣမမ္မာ ပပါတာ၊ မှ။ ဝါ၊ ထက်။ မဟန္တတရော စ၊ သော။ ဘယာနကတရော စ၊ သော။ အညော၊ သော။ ပပါတော၊ သည်။ ကတမော ပန၊ အဘယ်ပါနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးလျှောက်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ ထို့။ ငယ ဟိ ကေစိ သမဏာ ဝါ၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်၎င်း။ ယေ ဟိ ကေစိ ပြာဟူဏာ ဝါ၊ အကြင်ပုဏ္ဏားတို့သည်၎င်း။ “ဣဒံ၊ သည်။ ဒုက္ခန္တိ၊ မည်၏”ဟ။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ နပ္ပဇာနန္တိ၊ မသိကုန်။ပ။ “အယံ၊ သည်။ ဒုက္ခန္တိရောဂေါမိနိ ပဋိပဒါတိ၊ မည်၏”ဟ။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ နပ္ပဇာနန္တိ၊ မသိကုန်။ တေ၊ ထိုရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။ ဇာတိသံဝတ္တနိကေသု၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော။ သင်္ခါရေသု၊ သင်္ခါရတို့၌။ အဘိရမန္တိ၊ အလွန်မွေ့လျော်ကုန်၏။ ဇရာသံဝတ္တနိကေသု၊ အိုခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော။ပ။ မရဏသံဝတ္တနိကေသု၊ သေခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော။ပ။ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿု၊ ပါယာသသံဝတ္တနိကေသု၊ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်း၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း၊ စိတ်နှလုံးမသာယာခြင်း၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော။ သင်္ခါရေသု၊ သင်္ခါရတို့၌။ အဘိရမန္တိ၊ အလွန်မွေ့လျော်ကုန်၏။ တေ၊ ထိုရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။ ဇာတိသံဝတ္တနိကေသု၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရေသု၊ တို့၌။ အဘိရတာ၊ အလွန်မွေ့လျော်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ပ။ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသသံဝတ္တနိကေသု၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရေသု၊ တို့၌။ အဘိရတာ၊ ဖြစ်၍။ ဇာတိသံဝတ္တနိကေပိ၊

ပဋိသန္ဓေနေခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ အဘိသင်္ခါရေန္တိ၊ ပြုလုပ်ကြကုန်၏။ပ။ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသသံဝတ္တနိကေပိ၊ လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ အဘိသင်္ခါရေန္တိ၊ ပြုလုပ်ကြကုန်၏။ တေ၊ ထိုရဟန်းပုဏ္ဏားတို့ သည်။ ဇာတိသံဝတ္တနိကေပိ၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ အဘိသင်္ခါရိတွာ၊ ပြုလုပ်ကြကုန်သော ကြောင့်။ပ။ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသသံဝတ္တနိကေပိ၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ အဘိသင်္ခါရိတွာ၊ ကုန်သောကြောင့်။ ဇာတိပပါတမ္ပိ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းဟူသော ချောက် ထဲသို့။ ပပတန္တိ၊ ကျကုန်၏။ ဇရာပပါတမ္ပိ၊ အိုခြင်းဟူသော ချောက်ထဲသို့။ ပပတန္တိ၊ ကျကုန်၏။ မရဏပပါတမ္ပိ၊ သေခြင်းဟူသော ချောက်ထဲသို့။ ပပတန္တိ၊ ကျကုန်၏။ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသပပါတမ္ပိ၊ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်း၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း၊ စိတ်နှလုံးမသာယာခြင်း၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းဟူသော ချောက်ထဲသို့။ ပပတန္တိ၊ ကျကုန်၏။ တေ၊ ထိုရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။ ဇာတိယာ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းမှ။ ဇရာယ၊ အိုခြင်းမှ။ မရဏေန၊ သေခြင်းမှ။ သောကေဟိ၊ စိုးရိမ်ခြင်းတို့မှ။ ပရိဒေဝေဟိ၊ ငိုကြွေးခြင်းတို့မှ။ ဒုက္ခေဟိ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်းတို့မှ။ ဒေါမနဿေဟိ၊ စိတ်နှလုံးမသာယာခြင်းတို့မှ။ ဥပါယာသေဟိ၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းတို့မှ။ န ပရိမုစ္ဆန္တိ၊ မလွတ်ကုန်။ ဒုက္ခသ္မာ၊ ဆင်းရဲအပေါင်းမှ။ န ပရိမုစ္ဆန္တိတိ၊ မလွတ်ကုန်ဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။

☞ (ယေ စ ခေါ ကေစိ-စသော ဝါကျအားလုံးသည် ဆိုခဲ့ပြီးဝါကျများ၌ န-ပါသောအရာ၌ န-ဖြုတ်၊ န-မပါသောအရာ၌ န-သွင်း၍ သမ္ဗန်ရုံသာ ထူး၏။ သစ္စာ ၄-ပါးကိုသိပါက ဇာတိ-စသည် ကို ဖြစ်စေတတ်သော သင်္ခါရတို့၌ မပျော်၊ မပျော်တော့ ၎င်းတို့ကို မပြုလုပ်၊ မပြုလုပ်တော့ ဇာတိ-စသော ချောက်ထဲ မကျ၊ ဇာတိ-စသည်မှ လွတ်၏ ဟူ၍ ဟောတော်မူသည် ဟူလို။ တဿာ-တိဟ-စသည်လည်း ပေးမြ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။)

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-မဟာပရိဒ္ဓါဟသုတ်

၁၁၁၃။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ မဟာပရိဒ္ဓါဟော နာမ၊ အကြီးအကျယ် ပူလောင်သည့်အတွက် မဟာပရိဒ္ဓါဟမည်သော။ နိရယော၊ ငရဲသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထိုငရဲ၌။ ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ၊ အကြင်ရူပါရုံကို။ စက္ခုနာ၊ မျက်စိဖြင့်။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ အနိဋ္ဌရူပညေဝ၊ အလိုမရှိအပ် သော သဘောရှိသော ထိုရူပါရုံကိုသာလျှင်။ ပဿတိ၊ ၏။ ဣဋ္ဌရူပံ၊ အလိုရှိအပ်သော သဘော ရှိသော ရူပါရုံကို။ နော ပဿတိ၊ မမြင်။ အကန္တရူပညေဝ၊ မနှစ်သက်အပ်သော သဘော ရှိသော ထိုရူပါရုံကိုသာလျှင်။ ပဿတိ၊ ၏။ ကန္တရူပံ၊ နှစ်သက်အပ်သော သဘောရှိသော ရူပါရုံကို။ နော ပဿတိ၊ မမြင်။ အမနာပရူပညေဝ၊ စိတ်နှလုံးကိုမပျိုးစေတတ်သော သဘော ရှိသော ထိုရူပါရုံကိုသာလျှင်။ ပဿတိ၊ ၏။ မနာပရူပံ၊ စိတ်နှလုံးကိုမပျိုးစေတတ်သော သဘော ရှိသော ရူပါရုံကို။ နော ပဿတိ၊ မမြင်။ ယံ ကိဉ္စိ သဒ္ဓံ၊ အကြင်သဒ္ဓါရုံကို။ သောတေန၊ နားဖြင့်။ သုဏာတိ၊ ကြား၏။ပ။ ယံ ကိဉ္စိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ၊ အကြင်ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ဖုသတိ၊ တွေ့ထိ၏။ပ။ ယံ ကိဉ္စိ ဓမ္မံ၊ အကြင်ဓမ္မာရုံကို။ မနသာ၊ စိတ်ဖြင့်။ ဝိဇာနာတိ၊ သိ၏။ အနိဋ္ဌရူပညေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဝိဇာနာတိ၊ ၏။ ဣဋ္ဌရူပံ၊ ကို။ နော ဝိဇာနာတိ၊ မသိ။ အကန္တရူပညေဝ၊ ကို သာလျှင်။ ဝိဇာနာတိ၊ ၏။ ကန္တရူပံ၊ ကို။ နော ဝိဇာနာတိ၊ မသိ။ အမနာပရူပညေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဝိဇာနာတိ၊ ၏။ မနာပရူပံ၊ ကို။ နော ဝိဇာနာတိ၊ မသိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဝေ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တေ၊ မိန့်တော်မူအပ်သည်ရှိသော်။ အညတရော၊ တပါးသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ သော ပရိဋ္ဌာဟော၊ ထိုင်ရဲပူသည်။ မဟာ ဝတ၊ ကြီးစွာတကား။ ဘန္တေ၊ ရား။ သော ပရိဋ္ဌာဟော၊ သည်။ သုမဟာ ဝတ၊ အလွန်ကြီးစွာတကား။ ဘန္တေ၊ ရား။ တေမှာ ပရိဋ္ဌာဟာ၊ ထိုင်ရဲပူမှု။ ဝါ၊ ထိုင်ရဲပူထက်။ မဟန္တတရော စ၊ သာ၍ ကြီးသည်လည်းဖြစ်သော။ ဘယာနကတရော စ၊ သာ၍ ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသည်လည်းဖြစ်သော။ အညော၊ တပါးသော။ ပရိဋ္ဌာဟော၊ အပူသည်။ အတ္ထိ န ခေါတိ၊ ရှိပါသလော” ဟူသော။ ဝေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ပ။ အတ္ထိ ခေါ၊ ရှိသည်သာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ပ။ အညော၊ သော။ ပရိဋ္ဌာဟော၊ အပူသည်။ ကတမေ ပန၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးလျှောက်၏။ (ယေ ဟိ ကေစိ-စသော ဝါကျ၌ ထူးရာကိုသာ ရေးပေအံ့။ ဇာတိပရိဋ္ဌာဟေန၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းဟူသော အပူဖြင့်။ ပရိသုယန္တိ၊ ပူလောင်ကုန်၏။ ဇရာပရိဋ္ဌာဟေန-စသည်လည်း ပေးတတ်လောက်ပြီ။)

(ယေ စ ခေါ ကေစိ-စသော ဝါကျများ၌ ပဋိသေခ ပါ၊ မပါရှု၍ သမ္ဗန်ရုံသာ ထူး၏။ တသ္မာတိဟ စသည်လည်း ပေးမြဲ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။)

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ကုဋ္ဌာဂါရသုတ်

၁၁၁၄။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော စ ခေါ၊ အကြင်သူသည်။ “အဟံ၊ ငါသည်။ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ ဒုက္ခအရိယသစ္စာကို။ ဖထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ အနဘိသမေစ္စ၊ ထိုးထွင်း၍ မသိမိမိ။ ပ။ ဒုက္ခနိရောဂါမိနိံ ပဋိပဒံ အရိယသစ္စံ၊ မဂ္ဂ အရိယသစ္စာကို။ အနဘိသမေစ္စ၊ ၍။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဒုက္ခဿ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏။ အန္တံ၊ အဆုံးကို။ ကရိဿာမိတိ၊ ပြုအံ့” ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဝဒေယျ၊ ဆိုငြားအံ့။ (တဿ၊ ထိုသူ၏။) ဝေ၊ ဌာနံ၊ ဤသစ္စာ ၄-ပါးကိုမသိပဲ ဆင်းရဲဆုံးမပြုနိုင်သော အကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ဥပမာသော်ကား။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ “အဟံ၊ ငါသည်။ ကုဋ္ဌာဂါရဿ၊ အထွဋ်တပ်သောအိမ်၏။ ဟေဋ္ဌိမံ၊ အောက်ပိုင်းဖြစ်သော။ သရံ၊ အိမ်အဆောက်အဦကို။ အကရိတွာ၊ အခြေမစိုက် မပြုလုပ်မှု၍။ ဥပရိမံ၊ အထက်ပိုင်းဖြစ်သော။ သရံ၊ အိမ်အဆောက်အဦကို။ အာရောပေဿာမိတိ၊ တင်အံ့” ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဝဒေယျ၊ ဆိုငြားအံ့။ (တဿ၊ ၎င်း၏။) ဝေ၊ ဌာနံ၊ ဤအိမ်တိုင်မပါပဲ ထုပ် လျှောက် စသည်တင်နိုင်သောအကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ (ဝေမေဝ ခေါ စသည်ပေးမြဲ။)

(ယော စ ခေါ-စသော အနုယဝါကျလည်း မခဲပြီ။ တသ္မာတိဟ စသည်လည်း ပေးမြဲ။) စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ဝါလသုတ်

၁၁၁၅။ ကေ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဝေသာလိယံ၊ ဝေသာလိမြို့၌။ မဟာဝနေ၊ မဟာဝုန်ထေး၌။ ကုဋ္ဌာဂါရသာလယံ၊ အထွဋ် ၂-ခုတပ်သောကျောင်း၌။ ဝိဟရတိ၊ နေထိုင်မူ၏။ အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ အရှင်အာနန္ဒာသည်။ ပုဗ္ဗဏသမယံ၊

နံနက်အခါ၌။ နိဝါသေတော၊ သင်းပိုင်ကိုပြင်တော်၍။ ပတ္တစီဝရံ၊ သပိတ်သက်န်းကို။ အာဒါယ၊ ယူဆောင်၍။ ဝေသာလီ၊ ဝေသာလီမြို့သို့။ ပိဏ္ဍာယ၊ ဆွမ်းအလို့ငှါ။ ပါဝိသိ၊ ဝင်ပြီ။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ အရှင်အာနန္ဒာသည်။ သမ္ပဟုလေ၊ များစွာကုန်သော။ လိစ္ဆဝိကုမာရကေ၊ လိစ္ဆဝိမင်းသားငယ်တို့ကို။ သန္တာဂါရေ၊ အတတ်ပညာသင်ရာကျောင်း၌။ ဥပါသနံ၊ ဆရာဖြစ် မြားအတတ်ကို။ ကရောန္တေ၊ သင်ယူပြုလုပ်နေသည်တို့ကို။ ဒုရတောဝ၊ အဝေးမှသာလျှင်။ သုခုမေန၊ သေးငယ်ကျဉ်းလှသော။ တာဠစိဂ္ဂဋ္ဌေန၊ သော့ပေါက်ထဲသို့။ အသနံ၊ မြားကို။ ပေါခါနုပေါခံ၊ အဆင့်ဆင့်။ အဝိရာဓိတံ၊ မချွတ်ချော် (မလွဲ) အောင်။ အတိပါတေန္တေ၊ ကျဝင်စေသည်တို့ကို။ အဒ္ဓသာ ခေါ၊ မြင်ပြီ။ ဒိသ္မာန၊ မြင်ပြီး၍။ အဿ၊ ထိုအရှင်အာနန္ဒာ၏။ “ယတြ (ယေ)၊ အကြင်လိစ္ဆဝိမင်းသားငယ်တို့သည်။ ဒုရတောဝ၊ အဝေးမှသာလျှင်။ သုခုမေန၊ သေးငယ်ကျဉ်းလှသော။ တာဠစိဂ္ဂဋ္ဌေန၊ သော့ပေါက်ထဲသို့။ အသနံ၊ မြားကို။ ပေါခါနုပေါခံ၊ အဆင့်ဆင့်။ အဝိရာဓိတံ၊ မချွတ်ချော် (မလွဲ) အောင်။ အတိပါတေယန္တိ နာမ၊ ကျဝင်စေနိုင်ကုန်ခဲ့၏။ ဣမေ လိစ္ဆဝိကုမာရကာ၊ ဤလိစ္ဆဝိမင်းသားငယ်တို့သည်။ သိက္ခိတာ ဝတ၊ (မြားပစ်အရာ လိမ်မာပြန်းတီး) သင်ပြီးကုန်စွတကား။ ဣမေ လိစ္ဆဝိကုမာရကာ၊ ဤလိစ္ဆဝိမင်းသားငယ်တို့သည်။ သုသိက္ခိတာ ဝတာတိ၊ (မြားပစ်အရာ လိမ်မာပြန်းတီး) ကောင်းစွာသင်ပြီးကုန်စွတကား” ဟူသော။ တေ၊ ဤအကြံသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။

အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ပ။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဣမ၊ ဤလောက၌။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ပ။ အဒ္ဓသံ ခေါ၊ မြင်ပြီ။ ဒိသ္မာန၊ ၍။ မေ၊ တပည့်တော်၏။ ‘ယတြ (ယေ)၊ အကြင်လိစ္ဆဝိမင်းသားငယ်တို့သည်။ပ။ အတိပါတေယန္တိ နာမ၊ ကျဝင်စေနိုင်ကုန်ခဲ့၏။ပ။ ဣမေ လိစ္ဆဝိကုမာရကာ၊ ဤလိစ္ဆဝိမင်းသားငယ်တို့သည်။ သုသိက္ခိတာ ဝတာတိ၊ ကောင်းစွာ သင်ပြီးကုန်စွတကား’ ဟူသော။ တေ၊ ဤအကြံသည်။ အဟောသိတိ၊ ဖြစ်ပါပြီ” ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါ၊ လျှောက်ပြီ။

အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ တံ၊ ထိုငါဘုရားမိန့်လတ္တံ့သောစကားကို။ ကိံမညသိ၊ အဘယ်သို့မှတ်ထင် ပြောဆိုမည်နည်း။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ဒုရတောဝ၊ အဝေးမှသာလျှင်။ သုခုမေန၊ သေးငယ်ကျဉ်းလှသော။ တာဠစိဂ္ဂဋ္ဌေန၊ သော့ပေါက်ထဲသို့။ အသနံ၊ မြားကို။ ပေါခါနုပေါခံ၊ အဆင့်ဆင့်။ အဝိရာဓိတံ၊ မချွတ်ချော် (မလွဲ) အောင်။ အတိပါတေယျ၊ ကျဝင်စေနိုင်ရ၏။ ယော ဝါ၊ အကြင်သူသည်လည်း။ သတ္တဓာ၊ ခုနစ်စိတ်။ ဘိန္နဿ၊ ခွဲအပ်သော။ ဝါလဿ၊ သားမြီးပင်၏။ (ဋီ-၌ “ဝါလန္တိ ကေသ” ဟု ဖွင့်၏။ ဤဇာလိ ဆံပင်ကိုဟု ပေး။) ကောဋိယာ ကောဋိ၊ ထိပ်ဖျားချင်းချင်း။ ပဋိဝိဇ္ဈေယျ၊ တိုက်မိအောင်ထိုးနိုင်ရ၏။ (တေသံ၊ ထိုသူတို့၏။ တေသု၊ သော့ပေါက်ထဲသို့ မြားအဆင့်ဆင့် မလွဲတမ်း ဝင်အောင်ပစ်နိုင်ခြင်း၊ ခုနစ်စိတ်ခွဲထားအပ်သော သားမြီးပင်ကို ထိပ်ချင်းတိုက်မိအောင် ထိုးနိုင်ခြင်း ၂-မျိုးတို့တွင်။) ကတမံ၊ အဘယ်အရာသည်။ ဒုက္ကရတရံ ဝါ နု ခေါ၊ သာ၍ပြုနိုင်ခဲ့သနည်း။ ဒုရဘိသမ္ဘဝတရံ ဝါ နု ခေါတိ၊ သာ၍ဖြစ်နိုင်ခဲ့သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးမြန်းတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ (ဝါ-မလိံ။) သတ္တဓာ၊ ခုနစ်စိတ်။ ဘိန္နဿ၊ ခွဲအပ်သော။ ဝါလဿ၊ သားမြီးပင်၏။

၁။ ဥပါသိတဗ္ဗန္တိ ဥပါသနံ။ ယံ၊ အကြင် ဆရာဖြစ်မြားအတတ်သည်။ ဥပါသိတဗ္ဗံ၊ တပည့်က မနေ့စဉ်သင်ယူရန် ဆရာယံသို့ ဆည်းကပ်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုဆရာဖြစ်မြားအတတ်သည်။ ဥပါသနံ၊ မည်၏။ ဆရာဖြစ်မြားအတတ်ကို ကောက်။ ၄-ဋီ ၄။

ကောဋိယာ ကောဋိ၊ ထိပ်ပျားချင်းချင်း။ ပဋိဝိဇ္ဇေယျ၊ တိုက်မိအောင်ထိုးနိုင်ရာ၏။ (တဿ၊ ထိုသူ၏။) တေဒေဝ၊ ဤခုနစ်စိတ်ခွဲသားအပ်သော သားမြီးပင်ကို ထိပ်ချင်းချင်း တိုက်မိအောင် ထိုးနိုင်ခြင်းသာလျှင်။ ဒုက္ခရတရဉ္စ၊ သာ၍လည်းပြုနိုင်ခဲ၏။ ဒုရဘိသမ္ဘဝတရဉ္စ၊ သာ၍လည်း ဖြစ်နိုင်ခဲ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြေဆိုလျှောက်၏။ အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ယေ၊ အကြင် သူတို့သည်။ “ဣဒံ၊ ဤလောဘမှတစ်ပါးသော လောကီတရားအပေါင်းသည်။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဒုက္ခအရိယသစ္စာမည်၏” ဟု။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ ပဋိဝိဇ္ဇန္တိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိကုန်။ပ။ အယံ၊ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသောမဂ်သည်။ ဒုက္ခနိရောဂေါမိနိ ပဋိပဒါတိ၊ မဂ္ဂအရိယ- သစ္စာမည်၏” ဟု။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ပဋိဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ (တေ၊ ထိုသူတို့သည်။) ဒုပ္ပဝိဇ္ဇတရံ၊ သာ၍ ထိုးထွင်းသိနိုင်ခဲ့သော သစ္စာ ၄-ပါးကို။ ပဋိဝိဇ္ဇန္တိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိကုန်၏။

အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ (တယာ၊ သင်သည်။) ဣဟ၊ ဤ။ “ဣဒံ၊ သည်။ ဒုက္ခန္တိ၊ တည်း” ဟူ၍။ ယောဂေါ၊ ကို။ ကရဏီယော၊ ၏။ပ။ “အယံ၊ သည်။ ဒုက္ခနိရောဂေါမိနိ ပဋိပဒါတိ၊ တည်း” ဟူ၍။ ယောဂေါ၊ ကို။ ကရဏီယော၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-အန္ဓကာရသုတ်

၁၁၁၆။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဿ၊ ဆင်းရဲကုန်သော။ အသံဝုတာ၊ ပိတ်ဖွင့်စရာတံခါးမရှိကုန် သော။ အန္ဓကာရာ၊ မိုက်ကုန်သော။ အန္ဓကာရထိမိသာ၊ မှောင်ကုန်သော။ လောကန္တရိကာ၊ လောကန္တရိက်ငရဲတို့သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။ ယတ္ထ၊ ယင်းလောကန္တရိက်ငရဲတို့၌။ ဝေမဟိဒ္ဓိကာနံ၊ ဤသို့ ကြီးသောတန်ခိုးရှိကုန်သော။ ဝေမဟာနုဘာဝါနံ၊ ဤသို့ကြီးသောအာနုဘော်ရှိကုန်သော။ ဣမေသံ စန္ဒိမသုရိယာနံ၊ ဤလနေတို့၏။ အာဘာယ၊ အရောင်အလင်းဖြင့်။ န အနုဘောန္တိ၊ မခံစားရကုန်။ (လရောင် နေရောင်မရှိကုန်၊ မှောင်အတိကျကုန်၏ ဟူလို။)

ဝေ၊ ဤသို့။ ဝုတ္ထေ၊ သော်။ အညတရော၊ တပါးသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဘဂဝန္တိ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ သော အန္ဓကာရော၊ ထိုလောကန္တရိက်မှောင်သည်။ မဟာ ဝတ၊ ကြီးစွာတကား။ ဘန္တေ၊ ရား။ သော အန္ဓကာရော၊ သည်။ သုမဟာ ဝတ၊ အလွန် ကြီးစွာတကား။ ဘန္တေ၊ ရား။ တေမှာ အန္ဓကာရာ၊ ဤအမှောင်မှ။ ဝါ၊ ထက်။ မဟန္တတရော စ၊ သာ၍ကြီးသည်လည်း ဖြစ်သော။ ဘယာနကတရော စ၊ သာ၍ ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသည်လည်း ဖြစ်သော။ အညော၊ တပါးသော။ အန္ဓကာရော၊ အမှောင်သည်။ အတ္ထိ န ခေါ၊ ရှိပါသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးလျှောက်၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ပ။ အတ္ထိ ခေါ၊ ရှိသည်သာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဘန္တေ၊ ရား။ပ။ အညော၊ သော။ အန္ဓကာရော၊ သည်။ ကတမော ပန၊ အဘယ်ပါနည်း။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ယေ ဟိ ကေစိ သမဏာ ဝါ၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်၎င်း။ ယေ ဟိ ကေစိ ဗြာဟ္မ- ဏာ ဝါ၊ အကြင် ပုဏ္ဏားတို့သည်၎င်း။ “ဣဒံ၊ သည်။ ဒုက္ခန္တိ၊ မည်၏” ဟု။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ နပ္ပဇာနန္တိ၊ မသိကုန်။ပ။ တေ၊ ထိုရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။ပ။ ဇာတန္ဓကာရမ္ပိ၊ ပဋိ- သန္ဓေနေခြင်းဟူသော အမှောင်သို့လည်း။ ပပတန္တိ၊ ကျကုန်၏။ ဇရန္ဓကာရမ္ပိ၊ အိခြင်းဟူသော အမှောင်သို့လည်း။ပ။ မရဏန္ဓကာရမ္ပိ၊ သေခြင်းဟူသော အမှောင်သို့လည်း။ပ။ သောက-

ပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနယုပါယာသန္ဓကာရမ္ပ၊ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်း၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း၊ စိတ်နှလုံး
မသာယာခြင်း၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းဟူသော အမှောင်သို့လည်း။ ပပတန္တိ၊ ကျကုန်၏။ တေ၊
တို့သည်။ ဇာတိယာ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းမှ။ ပ။ ဥပါယာသေဟိ၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းတို့မှ။ န ပရိ-
မုစ္ဆိ၊ မလွတ်ကုန်။ ဒုက္ခသွာ၊ ဆင်းရဲအပေါင်းမှ။ န ပရိမုစ္ဆိတိ၊ မလွတ်ကုန်ဟူ၍။ ဝဒါမိ၊
ဟောတော်မူ၏။

☞ (ယေ စ ခေါ ကေစိစသော ဝါကျျချား၌ ပဋိသေဓ ပါ၊ မပါ ရှု၍ သမ္ပန်ရုံပင်။ တသ္မာတိဟ
စသည် ပေးမြဲ။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ပဌမဆိဂ္ဂဋ္ဌယုဂသုတ်

၁၁၁၇။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ ပုရိသော၊ ယောက်ျားသည်။ မဟာ-
သမုဒ္ဒေ၊ မဟာသမုဒြာ၌။ ကေစ္ဆိဂ္ဂဋ္ဌေ၊ အပေါက်တခုသာရှိသော။ ယုဂံ၊ ထမ်းပိုးကို။ ပက္ခိပေယျ၊
ပစ်ချရာ၏။ တတြာပိ၊ ထိုသမုဒြာ၌လည်း။ ကာဏော၊ မျက်စိ ၂-ဘက်ကန်းသော။ ကစ္ဆပေါ၊
လိပ်သည်။ အဿ၊ ရှိရာ၏။ သော၊ ထိုလိပ်ကန်းသည်။ ဝဿသတဿ၊ ဝဿသတဿ၊ အနှစ်တရာ
အနှစ်တရာ၏။ အစ္စယေန၊ လွန်သောအခါ၌။ သကိံ သကိံ၊ တကြိမ် တကြိမ်။ ဥပ္ပုဇ္ဇေယျ၊
ပေါ်ထု၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တံ၊ ထိုငါဘုရား မိန့်မည့်စကားကို။ ကိံ မညထ၊ အဘယ်သို့ မှတ်ထင်
ဖြေဆိုကြမည်နည်း။ ကာဏော၊ ကန်းသော။ ကစ္ဆပေါ၊ လိပ်သည်။ ဝဿသတဿ၊ ဝဿသတဿ၊
အနှစ်တရာ အနှစ်တရာ၏။ အစ္စယေန၊ လွန်သောအခါ၌။ သကိံ သကိံ၊ တကြိမ် တကြိမ်။
ဥပ္ပုဇ္ဇေယျ၊ ပေါ်သည်ရှိသော်။ ကေစ္ဆိဂ္ဂဋ္ဌေ၊ အပေါက်တခုသာရှိသော။ အမုသ္မိံ ယုဂေ၊
ထိုထမ်းပိုး၌။ ဂီဝံ၊ လည်ကို။ ပဝေသေယျ၊ အပိ နှုတ်၊ သွင်းနိုင်ရာသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့
မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ကဒါမိ၊ တရံတခါ၌။ ကရဟစိ၊ တရံတဆစ်၌။ ဒိဿဿ၊ ရှည်သော။
အဒ္ဓါနော၊ ကာလ၏။ အစ္စယေန၊ လွန်သောအခါ၌။ ယဒိ နှုန ပဝေသေယျ၊ သွင်းနိုင်ကောင်း
သွင်းနိုင်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ကုန်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကာဏော၊ ကန်းသော။ သော ကစ္ဆပေါ၊ ထိုလိပ်သည်။ ဝဿသတဿ၊
ဝဿသတဿ၊ အနှစ်တရာ အနှစ်တရာ၏။ အစ္စယေန၊ လွန်သောအခါ၌။ သကိံ သကိံ၊ တကြိမ်
တကြိမ်။ ဥပ္ပုဇ္ဇေယျ၊ ပေါ်သည်ရှိသော်။ ကေစ္ဆိဂ္ဂဋ္ဌေ၊ အပေါက်တပေါက်သာရှိသော။ အမုသ္မိံ ယုဂေ၊
ထိုထမ်းပိုး၌။ ဂီဝံ၊ လည်ကို။ ခိပ္ပတရံ ခေါ၊ အလွန်လျင်မြန်စွာပင်။ ပဝေသေယျ၊ သွင်းနိုင်ရာ၏။
ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ သကိံ၊ တကြိမ်။ ဝိနိပါတဂတေန၊ အပါယ်သို့ကျရောက်
မိသော။ ဗာလေန၊ မိုက်သု၏။ မနုဿတ္တံ၊ လူ၏အဖြစ်ကို။ န တောဝ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ။

တံ၊ ထိုသို့ အပါယ်တခါကျသု၏ လူအဖြစ်ကိုမရနိုင်ခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ အဘယ်
အကြောင်းကြောင့်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ အကြင်ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤအပါယ်၌။
ဓမ္မစရိယာ၊ တရားကျင့်ခြင်းသည်။ သမစရိယာ၊ အညီအမျှကျင့်ခြင်းသည်။ ကုသလကိရိယာ၊
ကုသိုလ်ကိပြုခြင်းသည်။ ပုညကိရိယာ၊ ကောင်းမှုကိပြုခြင်းသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧတ္ထ၊
ဤအပါယ်၌။ အညမညခါဒိကာ၊ အချင်းချင်းစားခြင်းသည်။ (အညမညခါဒိကာတိ အညမည
ခါဒနံ။ ဋ္ဌ။) ဒုဗ္ဗလခါဒိကာ၊ အားနည်းသူကိုစားခြင်းသည်။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ (တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်

တည်း။) တံ၊ ထိုသို့ တရားမကျင့်ခြင်း၊ အချင်းချင်း အားနည်းသူစားခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊
နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတုန္နံ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ အရိယသစ္စာနံ၊ အရိယသစ္စာတို့ကို။ အဒိဋ္ဌတ္တာ၊ မမြင်
ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (ဟေတုပေါ ဟေတုဆင်၏။) ကတဓေသံ စတုန္နံ၊ အဘယ်
၄-ပါးတို့ကိုနည်း။ ဒုက္ခဿ အရိယသစ္စဿ၊ ကိုရင်း။ ပ။ ဒုက္ခနိရောဂေါမိနိယာ ပဋိပဒါယ အရိယ-
သစ္စဿ၊ ကိုရင်းတည်း။

(တသ္မာတိယ စသည် ပေးမြဲ။)

သက္ကမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဂ-ဒုတိယဆိဂ္ဂဋ္ဌယုဂသုတ်

၁၁၁၈။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ အယံ မဟာပထဝီ၊ ဤစကြဝဠာတိုက်အတွင်းရှိ
မြေကြီးသည်။ ဧကောဒကော၊ တပြင်တည်းသောရေရှိသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (ဤမဟာပထဝီ
မြေကြီးသည် ရေပြင်ချည်းသာ ဖြစ်ငြားအံ့ ဟူလို။) တတြ၊ ထိုရေပြင်ကြီးထဲ၌။ ပုရိသော၊ သည်။
ကေစ္ဆိဂ္ဂဋ္ဌေ၊ အပေါက်တပေါက်သာရှိသော။ ယုဂံ၊ ထမ်းပိုးကို။ ပက္ခိပေယျ၊ ပစ်ချရာ၏။ တမေနံ၊
ထိုထမ်းပိုးကို။ ပုရတ္ထိမော၊ အရွှေမှလာသော။ ဝါတော၊ လေသည်။ ပစ္စိမေန၊ အနောက်အရပ်၌။
သံဟရေယျ၊ စုရာ၏။ ပစ္စိမော၊ အနောက်မှလာသော။ ဝါတော၊ လေသည်။ ပုရတ္ထိမေန၊ အရွှေ
အရပ်၌။ သံဟရေယျ၊ စုရာ၏။ ဥတ္တရော၊ မြောက်မှလာသော။ ဝါတော၊ လေသည်။ ဒက္ခိဏေန၊
တောင်အရပ်၌။ သံဟရေယျ၊ စုရာ၏။ ဒက္ခိဏော၊ တောင်အရပ်မှလာသော။ ဝါတော၊ လေသည်။
ဥတ္တရေန၊ မြောက်အရပ်၌။ သံဟရေယျ၊ စုရာ၏။ တတြ၊ ထိုရေပြင်ကြီး၌။ ကာဏော၊ မျက်စိ
၂-ဘက်ကန်းသော။ ကစ္ဆပေါ၊ လိပ်သည်။ အဿ၊ ရှိရာ၏။ သော၊ ထိုလိပ်ကန်းသည်။ ဝဿ-
သတဿ ဝဿသတဿ၊ အနှစ်တရာ အနှစ်တရာ၏။ အစ္စယေန၊ လွန်သောအခါ၌။ သက္ခိ သက္ခိ၊
တကြိမ်တကြိမ်။ ဥမ္မုဇ္ဇေယျ၊ ပေါ်ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တံ၊ ထိုငါဘုရား မိန့်မည့်စကားကို။ ကိ-
မညထ၊ အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ဖြေဆိုကြမည်နည်း။ ကာဏော၊ မျက်စိ ၂-ဘက်ကန်းသော။ ကစ္ဆပေါ၊
လိပ်သည်။ ဝဿသတဿ ဝဿသတဿ၊ အနှစ်တရာ အနှစ်တရာ၏။ အစ္စယေန၊ လွန်သောအခါ၌။
သက္ခိ သက္ခိ၊ တကြိမ်တကြိမ်။ ဥမ္မုဇ္ဇေယျ၊ ပေါ်သည်ရှိသော်။ ကေစ္ဆိဂ္ဂဋ္ဌေ၊ အပေါက် တပေါက်
သာရှိသော။ အမုသ္မိံ ယုဂေ၊ ထိုထမ်းပိုး၌။ ပဝေသေယျ အပိနုခေါ၊ သွင်းနိုင် စွပ်နိုင်ရာသလော။
ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ သော ကာဏော ကစ္ဆပေါ၊ ထို လိပ်ကန်း
သည်။ ဝဿသတဿ ဝဿသတဿ၊ ၏။ အစ္စယေန၊ ၌။ သက္ခိ သက္ခိ၊ ကြိမ်။ ဥမ္မုဇ္ဇေယျ၊
သော်။ ကေစ္ဆိဂ္ဂဋ္ဌေ၊ သော။ အမုသ္မိံ ယုဂေ၊ ၌။ ဂိဝံ၊ ကို။ ယံ ပဝေသေယျ၊ အကြင် သွင်းနိုင်
စွပ်နိုင်ရာ၏။ ဣဒံ၊ (အနှစ်တရာ တရာရှိမှ ပေါ်လာသော လိပ်ကန်း၏ တပေါက်သာရှိသော
ထမ်းပိုးပေါက်ထဲဝင်အောင်) ဤသွင်းနိုင် စွပ်နိုင်ခြင်းသည်။ အဓိစုံ၊ (ထမ်းပိုးမဆွေးခြင်း၊ ရေ-
မခြောက်ခန်းခြင်း၊ လိပ်ကန်းမသေခြင်းဟူသော) အကြောင်းညီညွတ်မှုဖြစ်နိုင်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။
မနုဿတ္တံ၊ လူ၏အဖြစ်ကို။ ယံ လဘတိ၊ အကြင်ရ၏။ ဣဒံ၊ ဤလူ့အဖြစ်ကို ရခြင်းသည်။ ဝေ၊
ဤလိပ်ကန်း၏ထမ်းပိုးပေါက်တွင်း စွပ်မိခြင်းထက်။ အဓိစုံ၊ (အဓိစွတရံ)၊ သာ၍ အကြောင်း
ညီညွတ်မှုဖြစ်နိုင်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အရဟံ၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊

၁။ အဓိစုံ၊ အဓိစုပုတ္တိကံ ။ ၂။ အဓိစုပုတ္တိကံ ယဒိစ္စာဝသေန ဥပုဇ္ဇနကံ ။ ၃။ အဓိစု ဥပုတ္တိကံ အာဓိစုံ။
အာကို အရဿပူ အဓိစုံ ပြီး၏။ အကြောင်းကို စွဲ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော အရာ ဟူလို။

ခပ်သိမ်းသော တရားတို့ကို အမှန်ကိုယ်တိုင်သိတော်မူသော။ တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။
 လောကေ၊ ဤ။ ယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အကြင် ပွင့်တော်မူ၏။ ဣဒံ၊ ဤဘုရားပွင့်ခြင်းသည်။ ဧဝံ၊ ဤလိပ်
 ကန်း၏ ထမ်းပိုးပေါက်ထဲ စွပ်မိခြင်းထက်။ အဓိစ္စံ (အဓိစ္စတရံ)၊ သာဠိ အကြောင်းညီညွတ်မှ
 ဖြစ်နိုင်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တထာဂတပုဂ္ဂေဒိတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည် သိစေအပ် ဟောတော်မူ
 အပ်သော။ ဓမ္မဝိနယော၊ သုတ်အဘိဓမ္မာဝိနည်းသည်။ လောကေ၊ ဤ။ ယံ ဒိဗ္ဗတိ၊ အကြင်တောက်ပ
 ၏။ ဣဒံ၊ ဤတရားတောက်ပခြင်းသည်။ ဧဝံ၊ ဤလိပ်ကန်း၏ ထမ်းပိုးပေါက်ထဲ စွပ်မိခြင်းထက်။
 အဓိစ္စံ (အဓိစ္စတရံ)၊ သာဠိအကြောင်းညီညွတ်မှဖြစ်နိုင်၏။ (ဧဝံ သဒ္ဓါ ၃-ခု ဧဝံ၊ ဤနည်း အတူ။ ဟု
 သော်လည်း ပေးနိုင်၏။ သို့သော် မလေးနက်။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တယံဒံ မနုဿတ္တံ၊ ထိုလူ့ အဖြစ်ကို။
 (တယံဒံ ဤ တဿကား သင့်မည်မထင်။) လဒ္ဓံ၊ ရအပ်ပြီ။ အရဟံ၊ သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သော။
 တထာဂတော၊ သည်။ လောကေ၊ ဤ။ ဥပ္ပန္နော၊ ပွင့်တော်မူပြီ။ တထာဂတပုဂ္ဂေဒိတော၊ သော။
 ဓမ္မဝိနယော စ၊ သည်လည်း။ လောကေ၊ ဤ။ ဒိဗ္ဗတိ၊ တောက်ပ၏။

(တသ္မာတိဟ စသည် ပေးမြဲ။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။)

အဗ္ဗမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ပဌမသိနေရုပဗ္ဗတရာဇသုတ်

၁၁၃၉။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ ပုရိသော၊ ယောက်ျားသည်။ သိနေရုဿ
 ပဗ္ဗတရာဇဿ၊ မြင်းမိုရ်တောင်မင်း၏။ မုဂ္ဂမတ္တိယော၊ ပဲနောက်မျှ ပမာဏရှိကုန်သော။ သတ္တ၊
 ခုနစ်လုံးကုန်သော။ ပါသာဏသက္ခရာ၊ ကျောက်စရစ်ခဲတို့ကို။ ဥပနိက္ခိပေယျ၊ အနီး၌ ချထား
 ရ၏။ (တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ ပေးမြဲ။) ဥပနိက္ခိတ္တာ၊ အနီး၌ ချထားအပ်ကုန်သော။
 မုဂ္ဂမတ္တိယော၊ ကုန်သော။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ယာ ဝါ ပါသာဏသက္ခရာ၊ အကြင် ကျောက်စရစ်ခဲ
 တို့သည်လည်း။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) ယော ဝါ သိနေရုပဗ္ဗတရာဇော၊ အကြင် မြင်းမိုရ်တောင်မင်း
 သည်လည်း။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တေ၊ ထို ၂-မျိုးတို့တွင်။) ကတမံ၊ အဘယ်သည်။ ဗဟုတရံ
 ခေါ်၊ သာဠိ ကျောက်စရစ် များသည်။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ယဒိဒံ
 သိနေရုပဗ္ဗတရာဇော၊ အကြင် မြင်းမိုရ်တောင်မင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) တေဒေဝ၊ ဤ မြင်းမိုရ်
 တောင်သည်သာလျှင်။ ဗဟုတရံ၊ ကျောက်စရစ်များ၏။ ဥပနိက္ခိတ္တာ၊ ကုန်သော။ မုဂ္ဂမတ္တိယော၊
 ကုန်သော။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ပါသာဏသက္ခရာ၊ တို့သည်။ အပ္ပမတ္တိကာ၊ အနည်းငယ်မျှ ပမာဏ
 ရှိကုန်၏။ ဥပနိက္ခိတ္တာ၊ ကုန်သော။ မုဂ္ဂမတ္တိယော၊ ကုန်သော။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ပါသာဏ-
 သက္ခရာ၊ တို့သည်။ သိနေရု ပဗ္ဗတရာဇောနံ၊ မြင်းမိုရ်တောင်မင်းကို။ ဥပနိဓာယ၊ ထောက်ဆသည်
 ရှိသော်။ သဒ္ဓမ္မိ၊ ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့လည်း။ န ဥပေန္တိ၊ မရောက်ကုန်။ ဥပနိဓမ္မိ၊
 ထောက်ဆအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့လည်း။ န ဥပေန္တိ၊ မရောက်ကုန်။ ကလဘာဂမ္ပိ၊ တစ်စိတ်အပို့
 သို့လည်း။ န ဥပေန္တိ၊ မရောက်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြေဆိုလျှောက်ထားကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။
 ဝေမေဝ ခေါ်၊ ဤအတူသာလျှင်။ အရိယသာဝကဿ၊ အရိယာသာဝကဖြစ်သော။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နဿ၊
 မဂ်ပညာနှင့် ပြည့်စုံသော။ အဘိသမေတာဝိနော၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို သိပြီးသော။ ပုဂ္ဂလဿ၊
 ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယဒိဒံ (ဒုက္ခံ)၊ အကြင် ဆင်းရဲသည်။ ပရိက္ခိဏံ၊ ကုန်ပြီ။ ပရိယာဒိန္နံ၊ ခန်းပြီ။ တေဒေဝ
 ဒုက္ခံ၊ ဤကုန်ခန်းပြီးသော ဆင်းရဲသည်သာလျှင်။ ဗဟုတရံ၊ သာဠိများ၏။ အဝသိဋ္ဌံ၊ မကုန်
 ကြွင်းကျန်သော ဆင်းရဲသည်။ အပ္ပမတ္တကံ၊ အနည်းငယ်မျှသာရှိ၏။ ယဒိဒံ သတ္တကုတ္တုပရမဘာ၊

ခုနစ်ကြိမ် (၇-ဘဝ) အတိုင်း အရှည်ရှိသော သောတာပန်၏ အဖြစ်ဟူသော ဆင်းရဲသည်။ (ယဒိဒိ-
 ကား အနက်မဲ့။) ပုရိမံ၊ ရွေး (ပုထုဇဉ်ဘဝ) ၌ ဖြစ်သော။ ပရိက္ခိဏံ၊ ကုန်ပြီးသော။ ပရိယာဒိန္နံ၊
 ခန်းပြီးသော။ ဒုက္ခက္ခန္ဓံ၊ ဆင်းရဲအစုကို။ ဥပနိဓာယ၊ သော်။ သင်္ခမ္ပိ၊ သို့လည်း။ န ဥပေတိ၊
 မရောက်။ ဥပနိဓမ္ပိ၊ သို့လည်း။ န ဥပေတိ၊ မရောက်။ ကလဘာဂမ္ပိ၊ သို့လည်း။ န ဥပေတိ၊
 မရောက်။ ယော၊ ယင်းသောတာပန်သည်။ “ဣဒံ၊ သည်။ ဒုက္ခန္တိ၊ တည်း” ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊
 ၎င်းပ။ “အယံ၊ သည်။ ဒုက္ခန္တိ၊ တည်း” ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။

(တသ္မာတိယ စသည် ပေးမြဲ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ဒုတိယသိနေရူပဗ္ဗတရာဇသုတ်

၁၁၂၀။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ မုဂ္ဂမတ္တိယော၊ ပဲနောက်စေ့မျှ ပမာဏရှိကုန်
 သော။ သတ္တ၊ ၇-လုံးကုန်သော။ ပါသာဏသက္ခရာ၊ ကျောက်စရစ်ခဲတို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။
 အယံ သိနေရူပဗ္ဗတရာဇာ၊ ဤမြင်းမိုရ်တောင်မင်းသည်။ ပရိက္ခယံ၊ ကုန်ခြင်းသို့။ ပရိယာဒိန္နံ၊
 ခန်းခြင်းသို့။ ဂစ္ဆေယျ၊ ရောက်ရာ၏။ (တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ ပေးမြဲ။) သိနေရူပဗ္ဗတရာ-
 ဇာ၊ ၎င်း။ ယံ ဝါ၊ အကြင်ကျောက်စရစ်ခဲသည်လည်း။ ပရိက္ခိဏံ၊ ကုန်ပြီး။ ပရိယာဒိန္နံ၊ ခန်းပြီး။
 မုဂ္ဂမတ္တိယော၊ ကုန်သော။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ယာ ဝါ ပါသာဏသက္ခရာ၊ အကြင်ကျောက်စရစ်ခဲ
 တို့သည်လည်း။ အဝသိဋ္ဌာ၊ ကြွင်းကျန်ကုန်၏။ (တေသု၊ ထို ကုန်ပြီးသော ကျောက်ခဲနှင့်
 ကျန်သော ကျောက်ခဲတို့တွင်။) ကတမံ၊ အဘယ်သည်။ ဗဟုတရံ န ခေါ၊ သာ၍ များသနည်း။
 ဘန္တေ၊ ထူး။ သိနေရူပဗ္ဗတရာဇာ၊ ၎င်း။ ယဒိဒိ၊ အကြင်ကျောက်စရစ်ခဲသည်။ ပရိက္ခိဏံ၊
 ကုန်ပြီး။ ပရိယာဒိန္နံ၊ ခန်းပြီး။ ဧတဒေဝ၊ ဤကုန်ပြီးသော ကျောက်ခဲသည်သာလျှင်။ ဗဟုတရံ၊
 သာ၍များ၏။ အဝသိဋ္ဌာ၊ ကြွင်းကျန်ကုန်သော။ မုဂ္ဂမတ္တိယော၊ ကုန်သော။ သတ္တ၊ ကုန်သော။
 ပါသာဏသက္ခရာ၊ တို့သည်။ အပ္ပမတ္တိကာ၊ အနည်းငယ်မျှသာရှိကုန်၏။ အဝသိဋ္ဌာ၊ ကုန်သော။
 မုဂ္ဂမတ္တိယော၊ ကုန်သော။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ပါသာဏသက္ခရာ၊ တို့သည်။ သိနေရူပဗ္ဗတရာ-
 ဇာ၊ ၎င်း။ ပရိက္ခိဏံ၊ ကုန်ပြီးသော ကျောက်ခဲကို။ ပရိယာဒိန္နံ၊ ခန်းပြီးသော ကျောက်ခဲကို။
 ဥပနိဓာယ၊ သော်။ သင်္ခမ္ပိ၊ သို့လည်း။ န ဥပေန္တိ၊ မရောက်ကုန်။ ဥပနိဓမ္ပိ၊ သို့လည်း။ န ဥပေန္တိ၊
 မရောက်ကုန်။ ကလဘာဂမ္ပိ၊ သို့လည်း။ န ဥပေန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ကုန်၏။
 (ဝေမေဝ ခေါ စသည် ပေးမြဲ။)

(တသ္မာတိယ စသည်လည်း ပေးမြဲ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။)

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ပဉ္စမော ငါးဝဂ်မြောက်ဖြစ်သော။ ပပါတဝဂ္ဂေါ၊ ပပါတဝဂ်တည်း။

တဿ၊ ထိုပပါတဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

စိန္တော၊ လောကစိန္တာသုတ်၎င်း။ ပပါတော၊ ပပါတသုတ်၎င်း။ ပရိဋ္ဌာဟော၊ မဟာ-
 ပရိဋ္ဌာဟသုတ်၎င်း။ ကုဋံ၊ ကုဋာဂါရုသုတ်၎င်း။ ဝါလံ၊ ဝါလသုတ်၎င်း။ အန္ဓကာရော
 စ၊ အန္ဓကာရသုတ်၎င်း။ ဆိဂ္ဂဋ္ဌေန စ၊ ဆိဂ္ဂဋ္ဌသဒ္ဓါဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်

ကုန်သော။ ဒေ၊ ပဌမဆိဂ္ဂဋ္ဌယုဂသုတ်၊ ဒုတိယဆိဂ္ဂဋ္ဌယုဂသုတ် ၂-သုတ်တို့၎င်း။ အပရော၊ တပါးကုန်သော။ ဒုဝေ သိနေရ၊ ပဌမ သိနေရပဗ္ဗတရာသုတ်၊ ဒုတိယ သိနေရပဗ္ဗတရာသုတ် ၂-သုတ်တို့၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၆-အဘိသမယဝဂ်

၁-နခသိခသုတ်

၁၁၂၁။ အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပရိတ္တံ၊ အနည်းငယ်သော။ ပံသု၊ မြေမှုန့်(သဲ)ကို။ နခသိခါယံ၊ လက်သည်းထိပ်ပေါ်၌။ အာရောပေတော၊ တင်၍။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့ကို။ “ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တံ၊ ထိုငါဘုရားမိန့်မည့်စကားကို။ ကိ” မညထ၊ အဘယ်သို့မှတ်ထင်ဖြေဆိုကြမည်နည်း။ မယာ၊ ငါဘုရားသည်။ နခသိခါယံ၊ လက်သည်းထိပ်ပေါ်၌။ အာရောပိတော၊ တင်ထားအပ်သော။ ပရိတ္တော၊ အနည်းငယ်သော။ ယော ဝါ အယံ ပံသု၊ အကြင် မြေမှုန့်(သဲ)သည်လည်း။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) အယံ ဝါ မဟာပထဝီ၊ ဤမြေကြီးသည်လည်း။ (အတ္ထိ၊ ၏။ တေသု၊ ထို ၂-မျိုးတို့တွင်။) ကတမံ၊ အဘယ်သည်။ ဗဟုတရံ န ခေါတိ၊ များသနည်း”ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ယဒိဒံ မဟာပထဝီ၊ အကြင်မြေကြီးသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေဒေဝ၊ ဤမြေကြီးသည်သာလျှင်။ ဗဟုတရံ သာ၍ များပါ၏။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ နခသိခါယံ၊ ၌။ အာရောပိတော၊ သော။ ပရိတ္တော၊ သော။ အယံ ပံသု၊ ဤမြေမှုန့်သည်။ အပ္ပမတ္တကော၊ အနည်းငယ်မျှသာရှိ၏။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ နခသိခါယံ၊ ၌။ အာရောပိတော၊ သော။ ပရိတ္တော၊ သော။ ပံသု၊ မြေမှုန့်သည်။ မဟာပထဝီ၊ မြေကြီးကို။ ဥပနိဓာယ၊ ထောက်ဆသည်ရှိသော်။ သင်္ခမ္ပိ၊ ရေတွက်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့လည်း။ န ဥပေတိ၊ မရောက်ပါ။ ဥပနိဓမ္ပိ၊ ထောက်ဆအပ်သည်၏အဖြစ်သို့လည်း။ န ဥပေတိ၊ မရောက်ပါ။ ကလဘာဂမ္ပိ၊ ဟိတ်အဖို့သို့လည်း။ န ဥပေတိ၊ မရောက်ပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ကုန်၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ အရိယသာဝကဿ၊ အရိယာတပည့်ဖြစ်သော။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နဿ၊ မဂ်ပညာနှင့်ပြည့်စုံသော။ အဘိသမေတာဝိနော၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို သိပြီးသော။ ပဂ္ဂလဿ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယဒိဒံ(ဒုက္ခံ)၊ အကြင်ဆင်းရဲသည်။ ပရိက္ခိဏံ၊ ကုန်ပြီ။ ပရိယာဒိန္နံ၊ ခန်းပြီ။ တေဒေဝ ဒုက္ခံ၊ ဤဆင်းရဲသည်သာလျှင်။ ဗဟုတရံ သာ၍များ၏။ အဝသိဋ္ဌိ၊ ကြွင်းကျန်သော ဆင်းရဲသည်။ အပ္ပမတ္တကံ၊ အနည်းငယ်မျှသာရှိ၏။ ယဒိဒံ သတ္တကုတ္တုပရမတာ၊ ၇-ကြိမ် (၇-သံ) အတိုင်းအရှည်ရှိသော သောတာပန်၏အဖြစ် ဆင်းရဲသည်။ ပုရိမံ၊ ရှေး (ပုထုဇဉ်ဘဝ) ၌ဖြစ်သော။ ပရိက္ခိဏံ၊ ကုန်ပြီသော။ ပရိယာဒိန္နံ၊ ခန်းပြီးသော။ ဒုက္ခက္ခန္ဓံ၊ ဆင်းရဲအစုကို။ ဥပနိဓာယ၊ ထောက်ဆသည်ရှိသော်။ သင်္ခမ္ပိ၊ သို့လည်း။ န ဥပေတိ၊ မရောက်။ ဥပနိဓမ္ပိ၊ သို့လည်း။ န ဥပေတိ၊ မရောက်။ ကလဘာဂမ္ပိ၊ သို့လည်း။ န ဥပေတိ၊ မရောက်။ ယော၊ ယင်းသောတာပန်သည်။ “ဣဒံ၊ ဤလောဘမှတပါးသော လောကီတရားအပေါင်းသည်။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဆင်းရဲမည်၏”ဟု။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ပ။ “အယံ၊ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသောမဂ်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါတိ၊ ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းအကျင့်မည်၏”ဟု။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။

(တသ္မာတိဟ စသည်ပေးမြဲ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။)

ပဌမံ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။ ။

၂-ပေါက္ခရဏီသုတ်

၁၁၂၂။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ အာယာမေန၊ အလျားအားဖြင့်။ ပညာသယောဇနာနိ၊ ယူဇနာ ၅၀-တိုင်အောင်။ ဝိတ္ထာရေန၊ အနံအားဖြင့်။ ပညာသယောဇနာနိ၊ ယူဇနာ ၅၀-တိုင်အောင်။ ဥဗ္ဗေနေ၊ အစောက် (အနက်) အားဖြင့်။ ပညာသယောဇနာနိ၊ ယူဇနာ ၅၀-တိုင်အောင်။ ဥဒကဿ၊ ရေဖြင့်။ ပုဏ္ဏာ၊ ပြည့်သော။ သမတိတ္တိကာ၊ ညီမျှသောကမ်းရိုးသော။ (ကမ်းနှင့်အညီ ရေပြည့်သော ဟူလို။) ကာကပေယျာ၊ ကျီးသည်သောက်နိုင်သော။ ပေါက္ခရဏီ၊ ရေကန်သည်။ (အဿ၊ ရှိရာ၏။) တတော၊ ထိုရေကန်မှ။ ပုရိသော၊ ယောက်ျားသည်။ ကုသဂ္ဂေန၊ သမန်းမြက်ဖျားဖြင့်။ ဥဒကံ၊ ရေကို။ ဥဒ္ဓရေယျ၊ ထုတ်ဆယ်ရာ၏။ (မြက်ဖျားရေနှစ်ရ၍ ဆယ်ရာ၏ ဟူလို။ တံ ကိ မညထ ဘိက္ခဝေ ပေးမြဲ။) ကုသဂ္ဂေန၊ မြက်ဖျားဖြင့်။ ဥဗ္ဗတံ၊ ထုတ်ဆယ်အပ်သော။ ယံ ဝါ၊ အကြင်ရေသည်လည်း။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) ပေါက္ခရဏီယာ၊ ရေကန်ထဲ၌။ ယံ ဝါ ဥဒကံ၊ အကြင်ရေသည်လည်း။ (အတ္ထိ၊ ဤ၊ တေသု၊ ထို ၂-မျိုးတို့တွင်။) ကတမံ၊ အဘယ်သည်။ ဗဟုတရံ န ခေါ၊ သာ၍များသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ပေါက္ခရဏီယာ၊ ရေကန်ထဲ၌။ ယဒိဒံ ဥဒကံ၊ အကြင်ရေသည်။ (အတ္ထိ၊ ဤ၊) တေဒေဝ၊ ဤရေကန်ထဲရှိရေသည်သာလျှင်။ ဗဟုတရံ၊ သာ၍များပါ၏။ ကုသဂ္ဂေန၊ သမန်းမြက်ဖျားဖြင့်။ ဥဗ္ဗတံ၊ ထုတ်ဆယ်အပ်သော။ ဥဒကံ၊ ရေသည်။ အပ္ပမတ္တကံ၊ အနည်းငယ်မျှသာရှိပါ၏။ ကုသဂ္ဂေန၊ မြင့်။ ဥဗ္ဗတံ၊ သော။ ဥဒကံ၊ သည်။ ပေါက္ခရဏီယာ၊ ၌။ ဥဒကံ၊ ကို။ ဥပနိဓေယ၊ သော်။ သင်္ခမ္ပိ၊ သို့လည်း။ န ဥပေတိ၊ မရောက်ပါ။ ဥပနိဓမ္ပိ၊ သို့လည်း။ န ဥပေတိ၊ မရောက်ပါ။ ကလဘာဂမ္ပိ၊ သို့လည်း။ န ဥပေတိ၊ မရောက်ပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ထားကုန်၏။ (အကြွင်းပေးမြဲ။)

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ပဌမသံဘောဇဉ်သုတ်

၁၁၂၃။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌။ ဣမာ မဟာနဒီယော၊ ဤမြစ်ကြီးတို့သည်။ သံသန္တန္တိ၊ ရောနှောမိကုန်၏။ သမေန္တိ၊ ပေါင်းဆုံမိကုန်၏။ ဣဒံ၊ ဤမြစ်ကြီးတို့သည်။ သေယျထာ၊ အဘယ်တို့နည်း။ ဂင်္ဂါ၊ ဂင်္ဂါမြစ်၎င်း။ ယမုနာ၊ ယမုနာမြစ်၎င်း။ အစိရဝတီ၊ အစိရဝတီမြစ်၎င်း။ သရဘူ၊ သရဘူမြစ်၎င်း။ မဟိ၊ မဟိမြစ်၎င်းတည်း။ တတော၊ ထိုအရပ်မှ။ ပုရိသော၊ ယောက်ျားသည်။ ဒွေ ဝါ တိဏိ ဝါ ဥဒကဗုသိတာနိ၊ နှစ်ပေါက်သုံးပေါက်သော ရေပေါက်တို့ကို။ ဥဒ္ဓရေယျ၊ ထုတ်ဆယ်ရာ၏။ (တံ ကိ မညထ ဘိက္ခဝေ ပေးမြဲ။) ဥဗ္ဗတာနိ၊ ထုတ်ဆယ်အပ်ကုန်သော။ ယာနိ ဒွေ ဝါ တိဏိ ဝါ ဥဒကဗုသိတာနိ၊ အကြင် နှစ်ပေါက်သုံးပေါက်သော ရေပေါက်တို့သည်လည်း။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) ယံ ဝါ သံဘောဇဉ်ဥဒကံ၊ အကြင်ရောနှောအပ်သော (မြစ်ကြီးငါးစင်းမှ) ရေသည်လည်း။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တေသု၊ ထိုဆယ်ထားသော ရေနှစ်ပေါက် သုံးပေါက်နှင့် မြစ်ကြီးငါးစင်းမှ ရောနှောသော ရေတို့တွင်။) ကတမံ၊ အဘယ်သည်။ ဗဟုတရံ န ခေါ၊ သာ၍ များသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ယဒိဒံ သံဘောဇဉ်ဥဒကံ၊ အကြင် ရောနှောအပ်သော ရေသည်။ (အတ္ထိ၊ ဤ၊) တေဒေဝ၊ ဤရေသည်သာလျှင်။ ဗဟုတရံ၊ သာ၍များပါ၏။ ဥဗ္ဗတာနိ၊ ထုတ်ဆယ်အပ်ကုန်သော။ ဒွေ ဝါ တိဏိ ဝါ ဥဒကဗုသိတာနိ၊ နှစ်ပေါက် သုံးပေါက်သော ရေပေါက်တို့သည်။ အပ္ပမတ္တကာနိ၊ အနည်းငယ်မျှသာ ရှိကုန်၏။ ဥဗ္ဗတာနိ၊ ကုန်သော။ ဒွေ ဝါ တိဏိ ဝါ ဥဒကဗုသိတာနိ၊ တို့သည်။ သံဘောဇ-

ဥဒကံ၊ ရောနှောအပ်သောရေကို။ ဥပနိဓာယ၊ သော်။ သင်္ခမ္ပိ၊ သို့လည်း။ န ဥပေန္တိ၊ မရောက်ကုန်။ ဥပနိဓမ္ပိ၊ သို့လည်း။ န ဥပေန္တိ၊ မရောက်ကုန်။ ကလဘာဂမ္ပိ၊ သို့လည်း။ န ဥပေန္တိ၊ မရောက်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ကုန်၏။ (အကြွင်း ပေးမြဲ။)

တတိယံ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ဗုဒ္ဓိယသံဘောဇ္ဇသုတ်

၁၁၂၄။ (သေယျထာပိ မှစ၍ ဖဟိ အထိ ရှေးသုတ်အတိုင်းပေး။) တံ (တတော)၊ ထို အရပ်၌။ (ယတ္ထ အနိယမေ နိယမ။) ဥဒကံ၊ ရေသည်။ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဥဒကဗုဒ္ဓိတာနိ၊ ရေပေါက် ၂-ပေါက် ၃-ပေါက်တို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ ပရိက္ခယံ၊ ကုန်ခြင်းသို့။ ပရိယာဒါနံ၊ ခန်းခြင်းသို့။ ဂစ္ဆေယျ၊ ရောက်ရာ၏။ (တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ ပေးမြဲ။) ပရိက္ခိဏံ၊ ကုန်ပြီး သော။ ပရိယာဒိန္နံ၊ ခန်းပြီးသော။ ယံ ဝါ သံဘောဇ္ဇဥဒကံ၊ အကြင် ရောနှောအပ်သော ရေသည်လည်း။ (အတ္ထိ၊ ဤ။) အဝသိဋ္ဌာနိ၊ ကြွင်းကျန်ကုန်သော။ ယာနိ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဥဒကဗုဒ္ဓိတာနိ၊ အကြင်ရေနှစ်ပေါက် သုံးပေါက်တို့သည်လည်း။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသု၊ ထိုကုန်ပြီး သော ရေများနှင့် ကျန်သော ရေ ၂-ပေါက် ၃-ပေါက်တို့တွင်။) ကတမံ၊ အဘယ်သည်။ ဗဟုတရံ န ခေါ၊ များသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ပရိက္ခိဏံ၊ သော။ ပရိယာဒိန္နံ၊ သော။ ယဒိဒံ (သံဘောဇ္ဇဥဒကံ)၊ အကြင် ရောနှောမိသော ရေသည်။ (အတ္ထိ၊ ဤ။) တေဒေဝ၊ ဤရောနှောမိသော ရေသည်သာလျှင်။ ဗဟုတရံ၊ သာ၍ များ၏။ အဝသိဋ္ဌာနိ၊ ကုန်သော။ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဥဒကဗုဒ္ဓိတာနိ၊ တို့သည်။ အပ္ပမတ္တကာနိ၊ အနည်း ငယ်မျှသာရှိကုန်၏။ အဝသိဋ္ဌာနိ၊ ကုန်သော။ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဥဒကဗုဒ္ဓိတာနိ၊ တို့သည်။ ပရိက္ခိဏံ၊ သော။ ပရိယာဒိန္နံ၊ သော။ သံဘောဇ္ဇဥဒကံ၊ ကိံ။ ဥပနိဓာယ၊ သော်။ သင်္ခမ္ပိ၊ သို့လည်း။ န ဥပေန္တိ၊ မရောက်ကုန်။ ဥပနိဓမ္ပိ၊ သို့လည်း။ န ဥပေန္တိ၊ ကုန်။ ကလဘာဂမ္ပိ၊ သို့လည်း။ န ဥပေန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ကုန်၏။ (အကြွင်း ပေးမြဲ။)

တေတ္ထံ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ပဌမမဟာပထဝီသုတ်

၁၁၂၅။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ ပရိသော၊ သည်။ မဟာပထဝီယာ၊ မြေကြီး ပေါ်၌။ ကောလဋ္ဌိမတ္တိယော၊ ဆီးစေ့ ပမာဏရှိကုန်သော။ သတ္တု၊ ခုနစ်လုံးကုန်သော။ ဂုဠိကာ၊ အလုံးတို့ကို။ ဥပနိက္ခိပေယျ၊ အနီး၌ ချထားရာ၏။ (တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ ပေးမြဲ။) ဥပနိက္ခိတ္တာ၊ အနီး၌ ချထားအပ်ကုန်သော။ ကောလဋ္ဌိမတ္တိယော၊ ဆီးစေ့ ပမာဏရှိကုန်သော။ သတ္တု၊ ကုန်သော။ ဂုဠိကာ၊ အလုံးတို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) အယံ ဝါ မဟာပထဝီ၊ ဤမြေကြီး သည်လည်း။ (အတ္ထိ၊ ဤ။) တေသု၊ ထိုမြေလုံးခုနစ်လုံးနှင့် မြေကြီးတို့တွင်။) ကတမံ၊ အဘယ်သည်။ ဗဟုတရံ န ခေါ၊ များသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ယဒိဒံ မဟာပထဝီ၊ အကြင် မြေကြီးသည်။ (အတ္ထိ၊ ဤ။) တေဒေဝ၊ ဤမြေကြီး သည်သာလျှင်။ ဗဟုတရံ၊ သာ၍ များပါ၏။ ဥပနိက္ခိတ္တာ၊ ကုန်သော။ ကောလဋ္ဌိမတ္တိယော၊ ကုန်သော။ သတ္တု၊ ကုန်သော။ ဂုဠိကာ၊ အလုံးတို့သည်။ အပ္ပမတ္တကာ၊ အနည်းငယ်မျှသာ ရှိကုန်၏။ ဥပနိက္ခိတ္တာ၊ ကုန်သော။ ကောလဋ္ဌိ- မတ္တိယော၊ ကုန်သော။ သတ္တု၊ ကုန်သော။ ဂုဠိကာ၊ တို့သည်။ မဟာပထဝီ၊ မြေကြီးကို။

ဥပနိဓာယ၊ သော်။ သင်္ခမ္ပိ၊ သို့လည်း။ န ဥပပေန္တိ၊ မရောက်ကုန်။ ဥပနိဓမ္ပိ၊ သို့လည်း။ န ဥပပေန္တိ၊ ကုန်။ ကလဘာဂမ္ပိ၊ သို့လည်း။ န ဥပပေန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ကုန်၏။ (အကြွင်း ပေးမြဲ။)

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ဒုတိယမဟာပထဝီသုတ်

၁၁၂၆။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ မဟာပထဝီ၊ မြေကြီးသည်။ ကောလဋ္ဌိမတ္တိယော၊ ကုန်သော။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဂုဠိကာ၊ အလုံးတို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ ပရိက္ခယံ၊ ကုန်ခြင်းသို့။ ပရိယာဒါနံ၊ ခန်းခြင်းသို့။ ဂစ္ဆေယျ၊ ရောက်ရာ၏။ (တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ ပေးမြဲ။) ပရိက္ခိဏာ၊ ကုန်ပြီးသော။ ပရိယာဒိန္နာ၊ ခန်းပြီးသော။ ယာ ဝါ မဟာပထဝီ၊ အကြင် မြေကြီးသည်လည်း။ (ယာ ဝါ မဟာပထဝီ ပရိက္ခိဏာ ပရိယာဒိန္နာ ဟု ရှိသင့်၏။ မဟာပထဝီယာ၊ မြေကြီး၏။ ပရိက္ခိဏံ၊ ကုန်ပြီးသော။ ပရိယာဒိန္နံ၊ ခန်းပြီးသော။ ယံ ဝါ၊ အကြင်မြေသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဟု ပေးပြီး၊ မြေကြီးနှင့် မြေ မနုဿဿေဝ တေ သိသံ ကဲ့သို့ အစိတ်အပေါင်းကြံက ဖြစ်နိုင်သော်လည်း ကေ ကောက်သဖြင့် ပြင်လိုက်သည်။) (အတ္ထိ၊ ၏။) အဝသိဋ္ဌာ၊ ကြွင်းကျန်ကုန်သော။ ကောလဋ္ဌိမတ္တိယော၊ ကုန်သော။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ယာ ဝါ ဂုဠိကာ၊ အကြင်အလုံးတို့သည်လည်း။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တေသု၊ ထိုကုန်ပြီးသော မြေနှင့် ကျန်သော မြေလုံး ခုနစ်လုံးတို့တွင်။) ကတမံ၊ အဘယ်သည်။ ဗဟုတရံ န ခေါ၊ များသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ပရိက္ခိဏာ၊ သော။ ပရိယာဒိန္နာ၊ သော။ ယဒိဒံ မဟာပထဝီ၊ အကြင်မြေသည်။ (ဤ၌လည်း မဟာပထဝီ ယဒိဒံ ပရိက္ခိဏာ ပရိယာဒိန္နာ ဟု ရှိသင့်၏။) (အတ္ထိ၊ ၏။) တေဒေဝ၊ ဤမြေသည်သာလျှင်၊ ဗဟုတရံ၊ သာ၍ များပါ၏။ အဝသိဋ္ဌာ၊ ကုန်သော။ ကောလဋ္ဌိမတ္တိယော၊ ကုန်သော။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဂုဠိကာ၊ တို့သည်။ အပ္ပမတ္တိကာ၊ အနည်းငယ်မျှသာ ရှိကုန်၏။ အဝသိဋ္ဌာ၊ ကုန်သော။ ကောလဋ္ဌိမတ္တိယော၊ ကုန်သော။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဂုဠိကာ၊ တို့သည်။ ပရိက္ခိဏံ၊ ကုန်ပြီးသော။ ပရိယာဒိန္နံ၊ ခန်းပြီးသော။ မဟာပထဝီ၊ မြေကြီးကို။ (ဤ၌လည်း မဟာပထဝီ ဟု ရှိသင့်၏။) ဥပနိဓာယ၊ သော်။ သင်္ခမ္ပိ၊ သို့လည်း။ န ဥပပေန္တိ၊ မရောက်ကုန်။ ဥပနိဓမ္ပိ၊ သို့လည်း။ န ဥပပေန္တိ၊ ကုန်။ ကလဘာဂမ္ပိ၊ သို့လည်း။ န ဥပပေန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ကုန်၏။ (အကြွင်း ပေးမြဲ။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ပဌမမဟာသမုဒ္ဒသုတ်

၁၁၂၇။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ ပုရိသော၊ သည်။ မဟာသမုဒ္ဒတော၊ မဟာသမုဒ္ဒြာမှ။ ဒွေ ဝါ တိဏိ ဝါ ဥဒကဗုသိတာနိ၊ နှစ်ပေါက် သုံးပေါက်သော ရေပေါက်တို့ကို။ ဥပ္ပရိတာနိ၊ ထုတ်ဆယ်အပ်ကုန်၏။ (တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ ပေးမြဲ။) ဥပ္ပတာနိ၊ ထုတ်ဆယ်အပ်ကုန်သော။ ယာနိ ဒွေ ဝါ တိဏိ ဝါ ဥဒကဗုသိတာနိ၊ အကြင် နှစ်ပေါက် သုံးပေါက်သော ရေပေါက်တို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) မဟာသမုဒ္ဒေ၊ မဟာသမုဒ္ဒြာ၌။ ယံ ဝါ ဥဒကံ၊ အကြင်ရေသည်လည်း။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေသု၊ ထိုရေနှစ်ပေါက် သုံးပေါက်နှင့် သမုဒ္ဒြာ

ရှိ ရေတို့တွင်။) ကတမံ၊ အဘယ်သည်။ ဗဟုတရံ န ခေါ၊ များသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေး
 တော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ မဟာသမုဒ္ဒေ၊ ဌ။ ယဒိဒံ ဥဒကံ၊ အကြင်ရေသည်။ (အတ္ထိ၊ ဇိ။)
 တေဒေဝ၊ ဤသမုဒ္ဒာရှိ ရေသည်သာလျှင်။ ဗဟုတရံ၊ သာဠိများ၏။ ဥပ္ပတာနိ၊ ထုတ်ဆယ်
 အပ်ကုန်သော။ ဒွေ ဝါ တိဏိ ဝါ ဥဒကဗုသိတာနိ၊ နှစ်ပေါက် သုံးပေါက်သော ရေပေါက်တို့
 သည်။ အပ္ပမတ္တကာနိ၊ အနည်းငယ်သာ ရှိကုန်၏။ ဥပ္ပတာနိ၊ ကုန်သော။ ဒွေ ဝါ တိဏိ ဝါ
 ဥဒကဗုသိတာနိ၊ တို့သည်။ မဟာသမုဒ္ဒေ၊ ဌ။ ဥဒကံ၊ ကိ။ ဥပနိဓာယ၊ သော်။ သင်္ခမ္ပိ၊
 သို့လည်း။ န ဥပေန္တိ၊ မရောက်ကုန်။ ဥပနိဓမ္ပိ၊ သို့လည်း။ န ဥပေန္တိ၊ မရောက်ကုန်။ ကလဘာဂမ္ပိ၊
 သို့လည်း။ န ဥပေန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ကုန်၏။ (အကြွင်းပေးမြဲ။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဂ-ဒုတိယ မဟာသမုဒ္ဒသုတ်

၁၁၂၈။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ မဟာသမုဒ္ဒေ၊ မဟာသမုဒ္ဒာ၌။ ဥဒကံ၊ ရေသည်။
 ဒွေ ဝါ တိဏိ ဝါ ဥဒကဗုသိတာနိ၊ ၂-ပေါက်၊ ၃-ပေါက်သော ရေပေါက်တို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ချန်ထား၍။
 ပရိက္ခယံ၊ ကုန်ခြင်းသို့။ ပရိယာဒါနံ၊ ခန်းခြင်းသို့။ ဂစ္ဆေယျ၊ ရောက်ရာ၏။ (တံကိ မညထ ဘိက္ခဝေ
 ပေးမြဲ။) ပရိက္ခိဏံ၊ ကုန်ပြီးသော။ ပရိယာဒိန္နံ၊ ခန်းပြီးသော။ မဟာသမုဒ္ဒေ၊ ဌ။ ယံ ဝါ ဥဒကံ၊
 အကြင်ရေသည်။ (အတ္ထိ၊ ဇိ။) အဝသိဋ္ဌာနိ၊ ကြွင်းကျန်ကုန်သော။ ယာနိ ဒွေ ဝါ တိဏိ ဝါ ဥဒက-
 ဗုသိတာနိ၊ အကြင် ၂-ပေါက်၊ ၃-ပေါက်သော ရေပေါက်တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသု၊ ထိုရေ
 တို့တွင်။) ကတမံ၊ အဘယ်ရေသည်။ ဗဟုတရံ န ခေါ၊ သာဠိများသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်
 မူ၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ပရိက္ခိဏံ၊ သော။ ပရိယာဒိန္နံ၊ သော။ မဟာသမုဒ္ဒေ၊ ဌ။ ယဒိဒံ
 ဥဒကံ၊ အကြင်ရေသည်။ (အတ္ထိ၊ ဇိ။) တေဒေဝ၊ ဤရေသည်သာလျှင်။ ဗဟုတရံ၊ သာဠိများပါ၏။
 အဝသိဋ္ဌာနိ၊ ကြွင်းကျန်ကုန်သော။ ဒွေ ဝါ တိဏိ ဝါ ဥဒကဗုသိတာနိ၊ ၂-ပေါက်၊ ၃-ပေါက်သော
 ရေပေါက်တို့သည်။ အပ္ပမတ္တကာနိ၊ အနည်းငယ်သာရှိကုန်၏။ အဝသိဋ္ဌာနိ၊ ကုန်သော။ ဒွေ ဝါ တိဏိ
 ဝါ ဥဒကဗုသိတာနိ၊ တို့သည်။ ပရိက္ခိဏံ၊ သော။ ပရိယာဒိန္နံ၊ သော။ မဟာသမုဒ္ဒေ၊ ဌ။ ဥဒကံ၊
 ကိ။ ဥပနိဓာယ၊ သော်။ သင်္ခမ္ပိ၊ ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့လည်း။ န ဥပေန္တိ၊ မရောက်ကုန်။
 ဥပနိဓမ္ပိ၊ ထောက်ဆအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့လည်း။ န ဥပေန္တိ၊ ကုန်။ ကလဘာဂမ္ပိ၊ တစ်စိတ်အဖို့သို့
 လည်း။ န ဥပေန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ကုန်၏။ (အကြွင်းပေးမြဲ။)။

အဋ္ဌမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဇ-ပဌမပဗ္ဗတူပမသုတ်

၁၁၂၉။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ ဟိမဝတော ပဗ္ဗတရာဇာ၊ ဟိမဝန္တာတောင်မင်း
 ၏။ သာသပမတ္ထိယော၊ မည်သည့်စေ့မျှပမာဏရှိကုန်သော။ သတ္တ၊ ခုနစ်လုံးကုန်သော။ ပါသာဏသက္ကရာ၊
 ကျောက်စရစ်ခဲတို့ကို။ ဥပနိက္ခိပေယျ၊ အနီး၌ချထားရာ၏။ (တံကိ မညထ ဘိက္ခဝေ ပေးမြဲ။)
 ဥပနိက္ခိတ္တာ၊ အနီး၌ချထားအပ်ကုန်သော။ သာသပမတ္ထိယော၊ ကုန်သော။ သတ္တ၊ ကုန်သော။
 ယာ ဝါ ပါသာဏသက္ကရာ၊ အကြင်ကျောက်စရစ်ခဲတို့သည်လည်း။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) အယံ ဝါ
 ဟိမဝါ ပဗ္ဗတရာဇာ၊ အကြင်ဟိမဝန္တာတောင်မင်းသည်လည်း။ (အတ္ထိ၊ ဇိ။) တေသု၊ ထို ၂-မျိုးတို့တွင်။
 ကတမံ၊ သည်။ ဗဟုတရံ န ခေါ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူ၏။ ယဒိဒံ ဟိမဝါ ပဗ္ဗတရာဇာ၊

အကြင် ဟိမဝန္တာတောင်မင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ဇါ။) တေဒေဝ၊ ဤ ဟိမဝန္တာ တောင်မင်းသည် သာလျှင်။ ဗဟုတရံ၊ သာဠိ များပါ၏။ ဥပနိက္ခိတ္တာ၊ ကုန်သော။ သာသပမတ္တိယော၊ ကုန်သော။ ပါသာဏသက္ခရာ၊ တို့သည်။ အပ္ပမတ္တကာ၊ အနည်းငယ်သာရှိကုန်၏။ ဥပနိက္ခိတ္တာ၊ ကုန်သော။ သာသပမတ္တိယော၊ ကုန်သော။ ပါသာဏသက္ခရာ၊ တို့သည်။ ဟိမဝန္တာ ပဗ္ဗတရာဇာနံ၊ ဟိမဝန္တာ တောင်မင်းကို။ ဥပနိဓာယ၊ ထောက်ဆသည်ရှိသော်။ သင်္ခမ္ပိ၊ သို့လည်း။ န ဥပေန္တိ၊ ကုန်။ ဥပနိဓမ္ပိ၊ သို့လည်း။ န ဥပေန္တိ၊ ကုန်။ ကလဘာဂမ္ပိ၊ သို့လည်း။ န ဥပေန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ကုန်၏။ (အကြောင်း ပေးမြဲ။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ဒုတိယပဗ္ဗတပမသုတ်

၁၁၃၀။ သိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ ဟိမဝါ ပဗ္ဗတရာဇော၊ ဟိမဝန္တာတောင်မင်း သည်။ သာသပမတ္တိယော၊ မုံညင်းစေ့မျှ ပမာဏရှိကုန်သော။ သတ္တ၊ ခုနစ်လုံးကုန်သော။ ပါသာဏသက္ခရာ၊ ကျောက်စရစ်ခဲတို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ချန်ထား၍။ ပရိက္ခယံ၊ ကုန်ခြင်းသို့။ ပရိယာဒါနံ၊ ခန်းခြင်းသို့။ ဂစ္ဆေယျ၊ ရောက်ရာ၏။ (တံ ကိံ မညထ သိက္ခဝေ ပေးမြဲ။) ပရိက္ခိဏော၊ ကုန်ပြီးသော။ ပရိယာဒိန္နော၊ ခန်းပြီးသော။ ယော ဝါ ဟိမဝါ ပဗ္ဗတရာဇော၊ အကြင် ဟိမဝန္တာတောင်မင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ဇါ။) အဝသိဋ္ဌာ၊ ကုန်သော။ သာသပမတ္တိယော၊ ကုန်သော။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ယာ ဝါ ပါသာဏသက္ခရာ၊ အကြင် ကျောက်စရစ်ခဲတို့သည်လည်း။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တေသု၊ ထို ၂-မျိုးတို့တွင်။) ကတမံ၊ အဘယ်သည်။ ဗဟုတရံ န ခေါ၊ သာဠိ များသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ပရိက္ခိဏော၊ သော။ ပရိယာဒိန္နော၊ သော။ ယဒိဒံ ဟိမဝါ ပဗ္ဗတရာဇော၊ အကြင် ဟိမဝန္တာတောင်မင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ဇါ။) တေဒေဝ၊ ဤ ဟိမဝန္တာ တောင်မင်းသည်သာလျှင်။ ဗဟုတရံ၊ သာဠိများပါ၏။ အဝသိဋ္ဌာ၊ ကုန်သော။ သာသပမတ္တိယော၊ ကုန်သော။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ပါသာဏသက္ခရာ၊ တို့သည်။ အပ္ပမတ္တကာ၊ အနည်းငယ်မျှသာရှိကုန်၏။ အဝသိဋ္ဌာ၊ ကုန်သော။ သာသပမတ္တိယော၊ ကုန်သော။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ပါသာဏသက္ခရာ၊ တို့သည်။ ပရိက္ခိဏံ၊ သော။ ပရိယာဒိန္နံ၊ သော။ ဟိမဝန္တာ ပဗ္ဗတ ရာဇာနံ၊ ဟိမဝန္တာတောင်မင်းကို။ ဥပနိဓာယ၊ သော်။ သင်္ခမ္ပိ၊ သို့လည်း။ န ဥပေန္တိ၊ မရောက် ကုန်။ ဥပနိဓမ္ပိ၊ သို့လည်း။ န ဥပေန္တိ၊ ကုန်။ ကလဘာဂမ္ပိ၊ သို့လည်း။ န ဥပေန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ကုန်၏။ (ဝေမေဝ ခေါ စသည်ကိုလည်း ဤဝဂ် အစ နုခသိခသုတ် ရှုလေ။)

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဆဋ္ဌော၊ ခြောက်ဝဂ်မြောက်ဖြစ်သော။ အဘိသမယဝဂ္ဂေါ၊ အဘိသမယဝဂ်တည်း။

၁။ ကတမံ န ခေါ ဗဟုတရံ၊ ယော ဝါ ဟိမဝါ ပဗ္ဗတရာဇော ပရိက္ခိဏော ပရိယာဒိန္နော-ဟု၎င်း၊ တေဒေဝ ဘန္တေ ဗဟုတရံ ဟိမဝါ ပဗ္ဗတရာဇော ယဒိဒံ ပရိက္ခိဏော ပရိယာဒိန္နော-ဟု၎င်း။

ဟိမဝန္တာ ပဗ္ဗတရာဇာနံ ပရိက္ခိဏံ ပရိယာဒိန္နံ ဥပနိဓာယ ဟု၎င်း ရှိသင့်၏။ / သို့သော် နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ် အဘိသမယသံယုတ်၌ကား ဤပါဠိတော်အတိုင်း ရှိပြီး မြင်းမိုရ်တောင်နှင့် ပရိက္ခိဏံအရ မြေကို "မနုဿဿေဝ တေ သီသံ" ကဲ့သို့ အစိတ်အပေါင်းကြွ၏။ ဒုတိယမဟာပထဝီသုတ်၌လည်း ဤနည်း မှာခဲ့၏။ ဤအဘိသမယဝဂ် တစ်လုံးသည် နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ် အဘိသမယသံယုတ် နှာ-၃၅၂-၁သည်နှင့် တူ၏။

တဿ၊ ထိုအဘိသမယဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

နခသိခါ၊ နခသိခသုတ်၎င်း။ ပေါက္ခရဏိ၊ ပေါက္ခရဏိသုတ်၎င်း။ အပရေ၊ တပါးကုန်သော။ ဒုဝေ သံဘောဇ္ဇာ၊ ပဌမသံဘောဇ္ဇသုတ်၊ ဒုတိယသံဘောဇ္ဇသုတ် ၂-သုတ်တို့၎င်း။ ဒွေပထဝီ၊ ပဌမပထဝီသုတ်၊ ဒုတိယပထဝီသုတ် ၂-သုတ်တို့၎င်း။ ဒွေ သမုဒ္ဓါ၊ ပဌမသမုဒ္ဓသုတ်၊ ဒုတိယသမုဒ္ဓသုတ် ၂-သုတ်တို့၎င်း။ ဒွေ ဣမာ စ ပဗ္ဗတူပမာ၊ ပဌမပဗ္ဗတူပမသုတ်၊ ဒုတိယပဗ္ဗတူပမသုတ် ၂-သုတ်တို့၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၇-ပဌမအာမကဓညပေယျာလဝဂ်
၁-အညတြသုတ်

၁၁၃၁။ အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပရိတ္တံ၊ အနည်းငယ်သော။ ပံသု၊ မြေမှုန့်ကို။ နခသိခါယံ၊ လက်သည်းထိပ်ပေါ်၌။ အာရောပိတော၊ တင်၍။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့ကို။ “ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ တံ၊ ထိုငါဘုရားမေးမည့်စကားကို။ ကိ မညထ၊ အဘယ်သို့မှတ်ကာ ဖြေကြမည်နည်း။ မဟာ၊ ငါဘုရားသည်။ နခသိခါယံ၊ လက်သည်းထိပ်ပေါ်၌။ အာရောပိတော၊ တင်ထားအပ်သော။ ပရိတ္တော၊ အနည်းငယ်သော။ ယော ဝါ အယံ ပံသု၊ အကြင်မြေမှုန့်သည်လည်း။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) အယံ ဝါ မဟာပထဝီ၊ ဤမြေကြီးသည်လည်း။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေသု၊ ထို ၂-မျိုးတို့တွင်။) ကတမံ၊ အဘယ်သည်။ ဗဟုတရံ န ခေါ၊ များသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ယဒိဒံ မဟာပထဝီ၊ အကြင်မြေကြီးသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေဒေဝံ၊ ဤမြေကြီးသည်သာလျှင်။ ဗဟုတရံ၊ သာ၍များပါ၏။ ဘဂဝထာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ နခသိခါယံ၊ လက်သည်းထိပ်ပေါ်၌။ အာရောပိတော၊ တင်ထားအပ်သော။ ပရိတ္တော၊ အနည်းငယ်သော။ အယံ ပံသု၊ ဤမြေမှုန့်သည်။ အပ္ပမတ္တကော၊ မပြောလောက်ဖွယ် အနည်းငယ်မျှသာ ရှိပါ၏။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ နခသိခါယံ၊ ၌။ အာရောပိတော၊ သော။ ပရိတ္တော၊ သော။ ပံသု၊ မြေမှုန့်သည်။ မဟာပထဝီ၊ မြေကြီးကို။ ဥပနိဓာယ၊ ထောက်ဆသည်ရှိသော်။ သင်္ခမ္ပိ၊ ရေထွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့လည်း။ န ဥပေတိ၊ မရောက်ပါ။ ဥပနိဓမ္ပိ၊ ထောက်ဆအပ်သည်၏အဖြစ်သို့လည်း။ န ဥပေတိ၊ မရောက်ပါ။ ကလဘာဂမ္ပိ၊ တစိတ်အဖို့သို့လည်း။ န ဥပေတိ၊ မရောက်ပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ကုန်၏။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ယေ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ မနုဿေသု၊ လူတို့၌။ ပစ္စာဇာယန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေ သတ္တာ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ အပ္ပကာ၊ မပြောလောက်ဖွယ် အနည်းငယ်မျှသာ ရှိကုန်၏။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ယေ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ မနုဿေဟိ၊ လူတို့မှ။ အညတြ၊ တပါးသောအပါယ်တို့၌။ ပစ္စာဇာယန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေဝသတ္တာ၊ ဤသတ္တဝါတို့သည်သာလျှင်။ ဗဟုတရာ၊ များကုန်၏။ တံ၊ ထိုလူ့ဘဝ အဖြစ်နည်း၍ အပါယ်၌ အဖြစ်များခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ စတုန္တံ၊ လေးပါးကုန်သော။ အရိယသစ္စာနံ၊ အရိယသစ္စာတို့ကို။ အဒိဋ္ဌတာ၊ မမြင့်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ကတမေသံ စတုန္တံ၊ အဘယ်လေးပါးတို့ကိုနည်း။ ဒုက္ခဿ အရိယသစ္စဿ၊ ဒုက္ခအရိယသစ္စာကို၎င်း။ ပ။ ဒုက္ခနိရောဂေါမိနိယာ ပဋိပဒါယ အရိယသစ္စဿ၊ မဂ္ဂအရိယသစ္စာကို၎င်းတည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ (တုမေဟိ၊ ဆင်တို့သည်။) ဣဟ၊ ဤသာသနာ၌။
 “ဣဒံ၊ ဤလောဘမှတပါးသော လောကီတရားအပေါင်းသည်။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဆင်းရဲအစစ် ဒုက္ခသစ္စာ
 မည်၏”ဟု။ ယောဂေါ၊ အားထုတ်ခြင်းကို။ ကရဏီယော၊ ပြုအပ်၏။ပ။ “အယံ၊ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါး
 ရှိသောမဂ်သည်။ ဒုက္ခနိရောဂေါမိနိ ပဋိပဒါတိ၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာသို့ရောက်ကြောင်းအစစ် မဂ္ဂသစ္စာ
 မည်၏”ဟု။ ယောဂေါ၊ ကို။ ကရဏီယော၊ အပ်၏။ ဣတ္ထိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ပစ္စန္ဓသုတ်

၁၁၃၂။ (ဥပမာနဝါကျကို အထက်သုတ်အတိုင်း ပေး။ လာမည့်သုတ်တို့၌လည်း ပေးမြဲ။)
 ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ယေ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ မဇ္ဈိမေသု ဇနပ-
 ဒေသု၊ မဇ္ဈိမတိုက် ဇနပုဒ်တို့၌။ (အဝိညာတာရေသု၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို မသိနိုင်ကုန်သော။ မိလက္ခေသု၊
 ကိလေသာ အညစ်အကြေးရှိသော မျက်စိရှိသူတို့၌။) ပစ္စာဇာယန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေ သတ္တာ၊
 ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ အပ္ပမတ္တကာ၊ အနည်းငယ်မျှသာရှိကုန်၏။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ယေ၊
 အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ ပစ္စန္ဓိမေသု ဇနပဒေသု၊ အစွန်အဖျား ဇနပုဒ်တို့၌။ အဝိညာတာရေသု၊
 သစ္စာ ၄-ပါးကို မသိနိုင်ကုန်သော။ မိလက္ခေသု၊ ကိလေသာအညစ်အကြေးရှိသော မျက်စိရှိသူတို့၌။
 ပစ္စာဇာယန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧတေ သတ္တာ၊ ဤသတ္တဝါတို့သည်သာလျှင်။ ဗဟုတရာ၊ သာ၍ များ
 ကုန်၏။ (တံ ကိဿ ဟေတု-စသည် ပေးမြဲ။ လာမည့်သုတ်တို့၌လည်း တံ ကိဿ ဟေတု-စသည်
 ပေးမြဲ။ မမှားတော့ပေ။)

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ပညာသုတ်

၁၁၃၃။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ယေ ပန၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။
 အရိယေန၊ စင်ကြယ်သော။ ပညာစက္ခုနာ၊ ဝိပဿနာပညာ၊ မဂ်ပညာမျက်စိနှင့် ။ သမန္နာဂတာ၊
 ပြည့်စုံကုန်၏။ တေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အပ္ပကာ၊ နည်းကုန်၏။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ယေ၊
 အကြင် သတ္တဝါတို့သည်။ အဝိဇ္ဇာဂတာ၊ အဝိဇ္ဇာသို့ရောက်ကုန်၏။ ဝါ၊ ရောက်အပ်သော အဝိဇ္ဇာ
 ရှိကုန်၏။ သမ္ပုဋ္ဌာ၊ တွေဝေကုန်၏။ ဧတေ သတ္တာ၊ ဤသတ္တဝါတို့သည်သာလျှင်။ ဗဟုတရာ၊
 များကုန်၏။ပ။

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-သုရာမေရယသုတ်

၁၁၃၄။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေ၊ အကြင် သတ္တဝါတို့သည်။ သုရာမေရယမဇ္ဈပ္ပမာဒဋ္ဌာနာ၊
 မွေ့လျော့ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော သေရည်၊ သေရက်၊ မေ့ကြောင်းဖြစ်သော အရာအပေါင်းမှ။
 ပဋိဝိရတာ၊ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။ တေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အပ္ပကာ၊ နည်းကုန်၏။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်

၁။ အရိယေန ပညာစက္ခုနာအရ ဝိပဿနာပညာမျက်စိကိုအစပြု၍ လောကီလောကုတ် ဉာဏ်စက္ခုကိုယူ။ ၄။
 အရိယေန၌ လောကီပညာမျက်စိရရန် အရိယ-သဒ္ဓါ၊ ဝိသုဒ္ဓိ အနက်ဟောကြံ။ ၄။

သော်ကား။ ယေ၊ တို့သည်။ သုရာမေရုယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနာ၊ မှ။ အပ္ပဋိဝိရတာ၊ မရှောင်ကြဉ်ကုန်။
ဧတေဝ သတ္တာ၊ တို့သည်သာလျှင်။ ဗဟုတရာ၊ ကုန်၏။ပ။

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ဩဒကသုတ်

၁၁၃၅။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ယေ၊ တို့သည်။ ထလဇာ၊ ကုန်း၌ဖြစ်ကုန်
၏။ တေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အပ္ပကာ၊ နည်းကုန်၏။ အထ ခေါ၊ ကား။ ယေ၊ တို့သည်။ ဥဒကဇာ၊
ရေ၌ဖြစ်ကုန်၏။ ဧတေဝ သတ္တာ၊ ဤသတ္တဝါတို့သည်သာလျှင်။ ဗဟုတရာ၊ ကုန်၏။ပ။

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-မတ္တေယျသုတ်

၁၁၃၆။ (ဤသုတ်မှစ၍ ထူးထူးမျှကိုသာ ပေးပေးအံ့။ ရှေးသုတ်များအတိုင်း အကျယ်ချဲ့၍
သမ္ပန်လေ။) မတ္တေယျာ၊ အမိ၏ အစီးအပွားကို ဆောင်သူတို့ဖြစ်ကုန်၏။ ဝါ၊ အမိ၌ ကောင်းစွာ
ကျင့်ကုန်၏။

အမတ္တေယျာ၊ အမိ၏ အစီးအပွားကို ဆောင်သူတို့မဟုတ်ကုန်။ ဝါ၊ အမိ၌ ကောင်းစွာမကျင့်
ကုန်။

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ပေတ္တေယျသုတ်

၁၁၃၇။ ပေတ္တေယျာ၊ အဖ၏ အစီးအပွားကို ဆောင်ကုန်၏။ ဝါ၊ အဖ၌ ကောင်းစွာ ကျင့်ကုန်၏။
အပေတ္တေယျာ၊ အဖ၏ အစီးအပွားကို ဆောင်သူတို့ မဟုတ်ကုန်။ ဝါ၊ အဖ၌ ကောင်းစွာမကျင့်ကုန်။

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-သာမညသုတ်

၁၁၃၈။ သာမညာ၊ ရဟန်းတို့၏ အစီးအပွားကို ဆောင်ကုန်၏။ ဝါ၊ ရဟန်းတို့၌ ကောင်းစွာ
ကျင့်ကုန်၏။ သာမညာ၊ ရဟန်းတို့၏ အစီးအပွားကို ဆောင်သူတို့ မဟုတ်ကုန်။ ဝါ၊ ရဟန်းတို့၌
ကောင်းစွာမကျင့်ကုန်။

အဋ္ဌမံ၊ ဋ္ဌာန်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ မာတု ဟိတာ မတ္တေယျာ။ (မာတု+ဏေယျ။ ဏေယျပစ္စည်း ဟိတ အနက်ဟော။) မာတု၊ အမိ၏
ဟိတာ၊ အစီးအပွားကိုဆောင်သူတို့တည်း။ မတ္တေယျာ၊ အမိ၏အစီးအပွားကိုဆောင်သူတို့။ အမိ၌ ကောင်းစွာ
ကျင့်သူများကို ကောက်။ ပေတ္တေယျာ (ပိတု ဟိတာ)၌လည်း ဤနည်း။ န မတ္တေယျာ အမတ္တေယျာ-ဟု တွဲ။
အပေတ္တေယျာ၌လည်း ဤနည်းတွဲ။ ၄။

၂။ သမဏာနံ ဟိတာ သာမညာ။ (သမဏ+ဏျ။) ဗြဟ္မညာ၌လည်း ဤနည်းပြု။ ၄။

၉-ဗြဟ္မညသုတ်

၁၁၃၉။ ဗြဟ္မညာ၊ ပုဏ္ဏားတို့၏ အစီးအပွားကို ဆောင်ကုန်၏။ ဝါ၊ ပုဏ္ဏားတို့၌ ကောင်းစွာ ကျင့်ကုန်၏။ ဤ၌ (သာသနုဗြာဟ္မဏကို ယူ။)

အဗြဟ္မညာ၊ ပုဏ္ဏားတို့၏ အစီးအပွားကို ဆောင်သူတို့ မဟုတ်ကုန်။ ဝါ၊ ပုဏ္ဏားတို့၌ ကောင်းစွာ မကျင့်ကုန်။

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ပစာယိကသုတ်

၁၁၄၀။ ကုလေ၊ အမျိုး၌။ ဇေဋ္ဌာပစာယိနော၊ ကြီးသူတို့ကို အရိုအသေ ပြုလေ့ရှိကုန်၏။^၁

ကုလေ၊ အမျိုး၌။ အဇေဋ္ဌာပစာယိနော၊ ကြီးသူတို့ကို အရိုအသေပြုသူတို့ မဟုတ်ကုန်။

ဒထမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

သတ္တပော၊ ခုနစ်ဝက်မြောက်ဖြစ်သော။ ပဌမ အာမကညေပေယျာလဝဂ္ဂေါ၊ ပဌမအာမကညေပေယျာလဝဂ်တည်း။

တဿ၊ ထိုဝက်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

အညတြ၊ အညတြသုတ်၎င်း။ ပစ္စန္တံ၊ ပစ္စန္တသုတ်၎င်း။ ပညာ၊ ပညာသုတ်၎င်း။ သုရာမေရယ ဩဒကာ၊ သုရာမေရယသုတ်၊ ဩဒကသုတ်တို့၎င်း။ မတ္တေယျပေတ္တေယျာ စာပိ၊ မတ္တေယျသုတ်၊ ပေတ္တေယျသုတ်တို့၎င်း။ သာမညံ၊ သာမညသုတ်၎င်း။ ဗြဟ္မပစာယိကံ၊ ဗြဟ္မညသုတ်၊ ပစာယိကသုတ်၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

ဂ-ဒုတိယအာမကညေပေယျာလဝဂ်

၁-ပါဏာတိပါတသုတ်

၁၁၄၁။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ယေ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ ပါဏာတိပါတာ၊ သတ္တဝါတို့၏အသက်ကို လျှင်စွာချ(သတ်)ခြင်းမှ။ ပဋိဝိရတာ၊ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။ တေ သတ္တာ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ အပ္ပကာ၊ နည်းကုန်၏။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ယေ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ ပါဏာတိပါတာ၊ သတ္တဝါတို့၏အသက်ကို လျှင်စွာချ(သတ်)ခြင်းမှ။ အပ္ပဋိဝိရတာ၊ မရှောင်ကြဉ်ကုန်။ တေဝ သတ္တာ၊ ဤသတ္တဝါတို့သည်သာလျှင်။ ဗဟုတရာ၊ များကုန်၏။ပ။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၁။ အမျိုးထဲက ကြီးသူတို့ကို ရိုသေခြင်းဟူသည် ဘကြီး ဘထွေး မိကြီး မိထွေး အကို အမ စသူတို့ကို ရှိခိုးခြင်း၊ ခရီးဦးကြိုဆိုခြင်း၊ လက်အုပ်ချီခြင်း၊ အရိုအသေပြုခြင်း စသည်ပင်။

၂-အဒိန္နာဒါနသုတ်

၁၁၄၂။ (ဤသုတ်မှစ၍ ထူးထူးကိုသာပေးအံ့။ အကျယ်ချဲ့၍ သမ္ပန်ပါ။) အဒိန္နာဒါနာ၊ သူတပါးမပေးအပ်(သိမ်းဆည်းထားအပ်)သော ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းမှ။
ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ကာမေသုမိစ္ဆာစာရသုတ်

၁၁၄၃။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ၊ ကာမတို့၌ ယုတ်မာစွာ ကျင့်ခြင်းမှ။
တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-မုသာဝါဒသုတ်

၁၁၄၄။ မုသာဝါဒါ၊ မဟုတ်မမှန်သော စကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ။
စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ပေသုညသုတ်

၁၁၄၅။ ပိသုဏာယ ဝါစာယ၊ ကုန်းတိုက်သော စကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ။
ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ဖရုသဝါစာသုတ်

၁၁၄၆။ ဖရုသာယ ဝါစာယ၊ ကြမ်းတမ်းသော စကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ။
ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-သမ္ပပ္ပလာပသုတ်

၁၁၄၇။ သမ္ပပ္ပလာပါ၊ ပြိန်ဖျင်းသော စကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ။
သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-ဗီဇဂါမသုတ်

၁၁၄၈။ ဗီဇဂါမဘူတဂါမသမာရမ္ဘာ၊ မျိုးစေ့အပေါင်း၊ အပင်အပေါင်းကို ဖျက်ဆီးခြင်းမှ။
အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ဝိကာလဘောဇနသုတ်

၁၁၄၉။ ဝိကာလဘောဇနာ၊ နေလွဲသောအခါ စားခြင်းမှ။ (နေ့လယ်မှန်းတည့်သော အခါမှ စ၍ နံနက် အရုဏ်မတက်မီအတွင်း ယာဝကာလိကဘောဇဉ်ကို စားခြင်းမှ။ ဟူလိ)။
နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ဂန္ဓဝိလေပနသုတ်

၁၁၅၀။ မာလာဂန္ဓဝိလေပနဓာရဏမဏ္ဍနဝိဘူသနဋ္ဌာနာ၊ (မေုလေျာ့ခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်သော စေတနာဖြင့်) ပန်းပန်ခြင်း၊ နံသာလိမ်းခြင်း၊ နံသာပျောင်းတို့ဖြင့် အပြေအပြစ် ပြုခြင်းမှ။ (မာလာဓာရဏ၊ ဂန္ဓမဏ္ဍန၊ ဝိလေပနဝိဘူသန အစဉ်လိုက်တို့၍ သမ္ပန်သည်။)

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

အဋ္ဌမော၊ ရှစ်ဝက်မြောက်ဖြစ်သော။ ဒုတိယအာမကဓညပေယျာလဝဂ္ဂေါ၊ ဒုတိယအာမကဓညပေယျာလဝဂ်တည်း။

တဿ၊ ထိုဝက်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါနံကား—

ပါဏံ၊ ပါဏာတိပါတသုတ်၎င်း။ အဒိန္နံ၊ အဒိန္နာဒါနသုတ်၎င်း။ ကာမေသု၊ ကာမေ သုမိစ္ဆာစာရသုတ်၎င်း။ မုသာဝါဒဉ္စ၊ မုသာဝါဒသုတ်၎င်း။ ပေသညံ၊ ပေသညာသုတ်၎င်း။ ဖရုသံ၊ ဖရုသသုတ်၎င်း။ သမ္ပပ္ပလာပံ၊ သမ္ပပ္ပလာပသုတ်၎င်း။ ဝိဇ္ဇေ၊ ဝိဇ္ဇာမသုတ်၎င်း။ ဝိကာလံ၊ ဝိကာလဘောဇနသုတ်၎င်း။ ဂန္ဓံ၊ ဂန္ဓဝိလေပနသုတ်၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၉-တတိယအာမကဓညပေယျာလဝဂ်

၁-နန္ဒဂီတသုတ်

၁၁၅၁။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ယေ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ နန္ဒဂီတဝါ ဒီတဝိသုကဒဿနာ၊ ကခြင်း၊ ကစေခြင်း၊ သီခြင်း၊ သီစေခြင်း၊ တီးမှုတ်ခြင်း၊ တီးမှုတ်စေခြင်း၊ သာသနာတော်၏ ဆူးငြောင့်သဖွယ်ဖြစ်သော ကြည့်ရှုနားထောင်ခြင်းမှ။ (ဒဿနဖြင့် သဝနကို လည်းယူ။) ၂ ပဋိဝိရတာ၊ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။ တေ သတ္တာ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ အပ္ပကာ၊ နည်း ကုန်၏။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ယေ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ နန္ဒဂီတဝါဒီတဝိသုက ဒဿနာ၊ မှ။ အပ္ပဋိဝိရတာ၊ မရှောင်ကြဉ်ကုန်။ ဧတေ သတ္တာ၊ ဤသတ္တဝါတို့သည်သာလျှင်။ ဗဟုတဏှ၊ များကုန်၏။ ပ။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ဥစ္စာသယနသုတ်

၁၁၅၂။ (ဤသုတ်မှစ၍ ထူးထူးကိုသာ ပေးအံ့၊ ချဲ့၍သမ္ပန်။) ဥစ္စာသယနမဟာသယနာ၊ မြင့်သောအိပ်ရာနေရာ၊ မြတ်သောအိပ်ရာနေရာတို့၌ အိပ်ခြင်းနေခြင်းမှ။ (သယနဖြင့် အာသံနကို လည်းယူ။ ဥစ္စာ=ဥစ္စ အနက်တူ။ ဇီ။)

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ သာသနာ၏ဆူးငြောင့်သဖွယ်မဟုတ်သော သီချင်းသံကို တရုတ်ခါ၌ နားထောင်ကောင်း၏။ “ဓမ္မူပသံ- ဟိတံ ဂီတံ ဝဇ္ဇတိ၊ ဂီတူပသံဟိတော ဓမ္မော န ဝဇ္ဇတိ” ခုဒ္ဒကပါဌ-၉-၂၆။

၃-ဇာတဗ္ဗပရဇောသုတ်

၁၁၅၃။ ဇာတဗ္ဗပရဇောပဋိဂ္ဂဟဏာ၊ ရွှေငွေကို ခံယူခြင်း၊ ခံယူစေခြင်း၊ သာယာခြင်း၊ ကိုင်တွယ်ခြင်းမှ။ (ဤအနက်များ အဓိပ္ပါယ် ဋီ-ဋီ-ရူ။)

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-အာမကဓညသုတ်

၁၁၅၄။ အာမကဓညပဋိဂ္ဂဟဏာ၊ စပါးစိမ်း(၇)မျိုးကို ခံယူခြင်း၊ ခံယူစေခြင်း၊ သာယာခြင်း၊ ကိုင်တွယ်ခြင်းမှ။

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-အာမကမံသသုတ်

၁၁၅၅။ အာမကမံသပဋိဂ္ဂဟဏာ၊ အသားစိမ်း၊ ငါးစိမ်းတို့ကို ခံယူခြင်း၊ ခံယူစေခြင်း၊ သာယာခြင်းမှ။ (ကိုင်ရုံကား ကိုင်ကောင်း၏။ ဋီ။ ငါးဆီစသော အဆီငါးမျိုးကို ခံယူကောင်း၏။ ဋီ။)

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ကုမာရိကသုတ်

၁၁၅၆။ ဣတ္ထိကုမာရိကပဋိဂ္ဂဟဏာ၊ မိန်းမအို့၊ မိန်းမပျိုတို့ကို ခံယူခြင်း၊ ခံယူစေခြင်း၊ သာယာခြင်း၊ ကိုင်တွယ်ခြင်းမှ။

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ဒါသိဒါသသုတ်

၁၁၅၇။ ဒါသိဒါသပဋိဂ္ဂဟဏာ၊ ကျွန်မ ကျွန်ထီးတို့ကို ခံယူခြင်း၊ ခံယူစေခြင်း၊ သာယာခြင်း၊ ကိုင်တွယ်ခြင်းမှ။ (ကျွန်သဘောဖြင့်သာ မခံယူရ။ “ကပ္ပိယကာရကကို လှူပါသည်၊ အာရာမစောင့်ကို လှူပါသည်” ဆို၍ လှူက ခံယူရ၏။ ဋီ။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-အဇေဋ္ဌကသုတ်

၁၁၅၈။ အဇေဋ္ဌကပဋိဂ္ဂဟဏာ၊ ဆိတ် သိုးတို့ကို ခံယူခြင်း၊ ခံယူစေခြင်း၊ သာယာခြင်း၊ ကိုင်တွယ်ခြင်းမှ။

အဋ္ဌမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ စပါးစိမ်း (၇) မျိုး = ၁-သလေး (ကောက်ကြီး)၊ ၂-ကောက်လတ် (ကောက်ကြမ်း)၊ ၃-လူး၊ ၄-နတ်ကောက် (ဂျုံ)၊ ၅-ပြောင်း၊ ၆-မုယော(ဗာလီ)၊ ၇-ဆပ်၊ ဤစပါးခုနစ်မျိုးတည်း။

၉-ကုက္ကုဒ္ဓသုကရသုတ်

၁၁၅၉။ ကုက္ကုဒ္ဓသုကရာ၊ ကြက် ဝက်တို့ကို ခံယူခြင်း၊ ခံယူစေခြင်း၊ သာယာခြင်း၊ ကိုင်တွယ်ခြင်းမှ။

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ဟတ္ထိဂဝဿသုတ်

၁၁၆၀။ ဟတ္ထိဂဝဿဝဋ္ဋဝပဋိဂ္ဂဟဏာ၊ ဆင် နွား မြင်း မြည်းတို့ကို ခံယူခြင်း၊ ခံယူစေခြင်း၊ သာယာခြင်း၊ ကိုင်တွယ်ခြင်းမှ။

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

နဝမော၊ ကိုးဝက်မြောက်ဖြစ်သော။ တတိယ အာမကဉာဏပေယျာလဝဂ္ဂေါ၊

တတိယ အာမကဉာဏပေယျာလဝဂ်တည်း။

တဿ၊ ထိုဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

နစ္စံ၊ နစ္စဂီတသုတ်၎င်း။ သယနံ၊ ဥစ္စာသယနသုတ်၎င်း။ ရဇတံ၊ ဇာတရူပရဇတသုတ်၎င်း။ ခညံ၊ အာမကဉာဏသုတ်၎င်း။ မံသံ၊ အာမကမံသသုတ်၎င်း။ ကုမာရိကာ၊ ကုမာရိကသုတ်၎င်း။ ဒါသိ၊ ဒါသိဒါသသုတ်၎င်း။ အဇေဋ္ဌကဉ္စေ၊ အဇေဋ္ဌကသုတ်၎င်း။ ကုက္ကုဒ္ဓသုကရဟတ္ထိ၊ ကုက္ကုဒ္ဓသုကရသုတ်၊ ဟတ္ထိဂဝဿသုတ်တို့၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၁၀-စတုတ္ထအာမကဉာဏပေယျာလဝဂ်

၁-ခေတ္တဝတ္ထုသုတ်

၁၁၆၁။ ဘိက္ခဝေါ ရဟန်းတို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ယေ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ ခေတ္တဝတ္ထုပဋိဂ္ဂဟဏာ၊ လယ်၊ ယာတို့ကို ခံယူခြင်း၊ ခံယူစေခြင်း၊ သာယာခြင်းမှ။ ပဋိဝိရတာ၊ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။ ဝေ သတ္တာ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ အပ္ပကာ၊ နည်းကုန်၏။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ယေ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ ခေတ္တဝတ္ထုပဋိဂ္ဂဟဏာ၊ လယ်၊ ယာတို့ကို ခံယူခြင်း၊ ခံယူစေခြင်း၊ သာယာခြင်းမှ။ အပ္ပဋိဝိရတာ၊ မရှောင်ကြဉ်ကုန်။ ဧတေ သတ္တာ၊ ဤသတ္တဝါတို့သည်သာလျှင်။ ဗဟုတရာ၊ များကုန်၏။ ပ။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၁။ “အဇေဋ္ဌက အစ ခေတ္တဝတ္ထုအဆုံးရှိသော အရာတို့၌ ကပ္ပိယ၊ အကပ္ပိယ အဆုံးအဖြတ်ကို ဝိနည်းဆိုင်ရာ၌” ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မှာ၏။ “ရေတွင်း ရေကန် စသည်တို့ကို ခံယူခြင်း၊ ခံယူစေခြင်း၊ သာယာခြင်းတို့ကိုလည်း ခေတ္တဝတ္ထုပဋိဂ္ဂဟဏသဒ္ဓါဖြင့် ယူ” ဟု ၆-၅ ပြသည်။

၂-ကယဝိက္ကယသုတ်

၁၁၆၂။ (ဤသုတ်မှစ၍ ထူးရာကိုသာ ရေးအံ့၊ ချဲ့ထွင်၍ ပေးလေ။) ကယဝိက္ကယာ၊ ဝယ်မှု ထောင်းမှုမှ။

စုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ဗုဒ္ဓတေယျသုတ်

၁၁၆၃။ ဗုဒ္ဓတေယျပဟိနဂမနာနုယောဂါ၊ တမန်မှု၊ အစေအပါးခံ၍ သွားလာမှုတို့ကို အား ထုတ်ခြင်းမှ။

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-တုလာကုဋ္ဌသုတ်

၁၁၆၄။ တုလာကုဋ္ဌကံသကုဋ္ဌမာနကုဋ္ဌာ၊ ချိန်စဉ်းလဲ၊ ခွက်စဉ်းလဲ၊ ချင့်စဉ်းလဲခြင်းမှ။ စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ဥက္ကောဋ္ဌနသုတ်

၁၁၆၅။ ဥက္ကောဋ္ဌန ဝဉ္ဇန နိကတိ သာစိယောဂါ၊ တံစိုးယူခြင်း ဟူသော ကောက်ကျစ်ခြင်း၊ လှည့်ပတ်ခြင်းဟူသော ကောက်ကျစ်ခြင်း၊ လိမ်လည်ခြင်းဟူသော ကောက်ကျစ်ခြင်းမှ။ (သာစိယောဂေါတိ ကုဋ္ဌိလယောဂေါ။ ၄။ ဥက္ကောဋ္ဌနသာစိယောဂ၊ ဝဉ္ဇနသာစိယောဂ၊ နိကတိသာစိယောဂ ဟု အသီးသီးတွဲ။)

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-၁၁-ဆေဒနာဒိသုတ်

၁၁၆၆-၁၁၇၁။ ဆေဒန ဝေ ဗန္ဓန ဝိပရာမောသ အာလောပ သဟသာကာရာ၊ ဖြတ်ခြင်း၊ ညှဉ်းဆဲခြင်း (ဝေ=ဟိ သနတ္ထံ။ ၄။)၊ နှောင်ဖွဲခြင်း၊ (ခရီးသွားတို့ကို) လှယ်ကန်ခြင်း၊ (ရွာ၊ နိဂုံးတို့ကို) တိုက်ဖျက်ခြင်း၊ (နိုင်ထက်စီးနင်းပြုခြင်း) ခားပြုတိုက်ခြင်းမှ။ (ဝိပရာမောသ၌ ဝိ+ပရိ+အာ+မုသဓာတ်+ဏ ပစ္စည်း၊ မုသဓာတ် တေယျတ္ထ ကြံ။ အကြွင်းပေးမြ။)

ကောဒသမံ၊ တဆယ့်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဒသမော၊ ဆယ်စုံမြောက်ဖြစ်သော။ စတုတ္ထအာမကဉ္စပေယျာလဝဂ္ဂေါ၊

စတုတ္ထအာမကဉ္စပေယျာလဝဂ်တည်း။

၁။ ဤသုတ်၌ ဆေဒန တသုတ်၊ ဝေ တသုတ်၊ ဗန္ဓန တသုတ်၊ ဝိပရာမောသ တသုတ်၊ အာလောပတသုတ်၊ သဟသာကာရ တသုတ်ဟု ၆-သုတ်ခွဲ၍ ပြထားသည်။

☞ တဿ၊ ထိုဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါနံကား—

ခေတ္တံ၊ ခေတ္တဝတ္ထုသုတ်၎င်း။ ကယံ၊ ကယဝိက္ကယသုတ်၎င်း။ ဒုတေယျဉ္စ၊ ဒုတေယျသုတ်၎င်း။ တုလာကုဋ္ဌံ၊ တုလာကုဋ္ဌသုတ်၎င်း။ ဥက္ကောဋ္ဌနံ၊ ဥက္ကောဋ္ဌနသုတ်၎င်း။ ဆေဒနံ၊ ဆေဒနသုတ်၎င်း။ ဝခဗန္ဓနံ၊ ဝခသုတ်၊ ဗန္ဓနသုတ်၎င်း။ ဝိပရာလောပံ၊ ဝိပရာမောသသုတ်၊ အာလောပသုတ်၎င်း။ သာဟသံ၊ သဟသကာရသုတ်၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၁၁-ပဉ္စဂတိပေယျာလဝဂ်

၁-မနုဿစုတိနိရယသုတ်

၁၁၂။ အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပရိတ္တံ၊ အနည်းငယ်သော။ ပံသု၊ မြေမှုန့်ကို။ နခသိခါယံ၊ လက်သည်းထိပ်ပေါ်၌။ အာရောပေတော၊ တင်၍။ ဘိက္ခူ၊ ရဟန်းတို့ကို။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ တံ၊ ထိုငါဘုရားမိန့်မည့်စကားကို။ ကိံ မညထ၊ အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကာ ဖြေဆိုကြမည်နည်း။ မဟာ၊ ငါဘုရားသည်။ နခသိခါယံ၊ လက်သည်းထိပ်ပေါ်၌။ အာရောပိတော၊ တင်ထားအပ်သော။ ပရိတ္တော၊ အနည်းငယ်သော။ ယော ဝါ အယံ ပံသု၊ အကြင်မြေမှုန့်သည်လည်း။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) အယံ ဝါ မဟာပထဝီ၊ ဤမြေကြီးသည်လည်း။ (အတ္ထိ၊ ၏။ တေသု၊ ထို ၂-မျိုးတို့တွင်။) ကတမံ၊ အဘယ်သည်။ ဗဟုတရံ နု ခေါ၊ များသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ယဒိဒံ မဟာပထဝီ၊ အကြင်မြေကြီးသည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) တေဒေဝ၊ ဤမြေကြီးသည်သာလျှင်။ ဗဟုတရံ၊ သာ၍ များပါ၏။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ နခသိခါယံ၊ လက်သည်းထိပ်ပေါ်၌။ အာရောပိတော၊ တင်ထားအပ်သော။ ပရိတ္တော၊ အနည်းငယ်သော။ အယံ ပံသု၊ ဤမြေမှုန့်သည်။ အပ္ပမတ္တကော၊ အနည်းငယ်မျှသာရှိ၏။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ နခသိခါယံ၊ ၌။ အာရောပိတော၊ သော။ ပရိတ္တော၊ သော။ ပံသု၊ မြေမှုန့်သည်။ မဟာပထဝီ၊ မြေကြီးကို။ ဥပနိဓာယ၊ ထောက်ဆသည်ရှိသော်။ သင်္ခမ္ပိ၊ ရေတွက်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့လည်း။ န ဥပေတိ၊ မရောက်ပါ။ ဥပနိဓမ္ပိ၊ ထောက်ဆအပ်သည်၏အဖြစ်သို့လည်း။ န ဥပေတိ၊ မရောက်ပါ။ ကလဘာဂမ္ပိ၊ တစိတ်အဖို့သို့လည်း။ န ဥပေတိ၊ မရောက်ပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ထားကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ မနုဿာ၊ လူဖြစ်ကုန်သော။ ယေ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ စုတာ၊ စုတေကုန်သည်ရှိသော်။ မနုဿေသု၊ လူတို့၌။ ပစ္စာဇာယန္တိ၊ တဖန်ဖြစ်ကုန်၏။ တေသတ္တာ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ အပ္ပကာ၊ နည်းကုန်၏။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ မနုဿာ၊ လူဖြစ်ကုန်သော။ ယေ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ စုတာ၊ စုတေကုန်သည်ရှိသော်။ နိရယေ၊ ငရဲ၌။ ပစ္စာဇာယန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေဝ သတ္တာ၊ ဤသတ္တဝါတို့သည်သာလျှင်။ ဗဟုတရာ၊ များကုန်၏။ (တံ၊ ထိုသို့ လူဘဝမှ သေ၍ ငရဲ၌ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကိံဿ ဟေတု၊ အဘယ် အကြောင်းကြောင့်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတန္တံ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ အရိယသစ္စာနံ၊ အရိယသစ္စာတို့ကို။ အဒိဋ္ဌတ္တာ၊ မမြင်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ကတမေသံ စတန္တံ၊ အဘယ် ၄-ပါးတို့ကိုနည်း။ ဒုက္ခဿ အရိယသစ္စဿ၊ ဒုက္ခအရိယသစ္စာကို၎င်း။ ဒုက္ခသမုဒယဿ အရိယသစ္စဿ၊ သမုဒယအရိယသစ္စာကို၎င်း။ ဒုက္ခနိရောဓဿ အရိယသစ္စဿ၊ နိရောဓအရိယသစ္စာကို၎င်း။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ အရိယသစ္စဿ၊ မဂ္ဂအရိယသစ္စာကို၎င်းတည်း။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ (တုမေဟိ၊ သင်တို့သည်။) ဣယ၊ ဤသဘာဝနာ၌။
 “ဣဒံ၊ ဤလောဘမှတပါးသော လောကီတရားသည်။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဆင်းရဲအစစ် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏” ဟု။
 ယောဂေါ၊ အားထုတ်ခြင်းကို။ ကရဏီယော၊ ပြုအပ်၏။ “အယံ၊ ဤလောဘသည်။ ဒုက္ခသမု-
 ဒယောတိ၊ ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင့်အစစ် သမုဒယသစ္စာမည်၏” ဟု။ ယောဂေါ၊ ကို။ ကရဏီယော၊
 အပ်၏။ “အယံ၊ ဤနိဗ္ဗာန်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓောတိ၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာအစစ် နိရောဓသစ္စာမည်၏”
 ဟု။ ယောဂေါ၊ ကို။ ကရဏီယော၊ အပ်၏။ “အယံ၊ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော မဂ်သည်။ ဒုက္ခ-
 နိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါတိ၊ ဆင်းရဲ ချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်အစစ် မဂ္ဂသစ္စာမည်၏” ဟု။
 ယောဂေါ၊ အားထုတ်ခြင်းကို။ ကရဏီယော၊ ပြုအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မိန့်တော်မူ၏။)

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-မနုဿစုတိတိရစ္ဆာနသုတ်

၁၁၇၃။ (ဤသုတ်မှစ၍ ထူးထူးကိုသာ ရေးအံ့၊ ချဲ့ထွင်၍ ပေးလေ။ နိရယေ နေရာ၌ တိရစ္ဆာန-
 ယောနိယံ၊ တိရစ္ဆာန်တို့၏အမျိုး၌။ ဟု ထည့်ရုံသာ ထူး၏။ နောက်သုတ်များ၌ ဤနည်းတူပင်။)

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-မနုဿစုတိပေတ္တိဝိသယသုတ်

၁၁၇၄။ ပေတ္တိဝိသယေ၊ ပြိတ္တာတို့၏နေရာ အရပ်၌။

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-၅-၆-မနုဿစုတိဒေဝနိရယာဒိသုတ်

၁၁၇၅-၁၁၇၇။ (ဤသုံးသုတ်တို့၌ ဆိုခဲ့ပြီး သုံးသုတ် မနုဿသုတ်အရာ၌ ဒေဝေသု၊ နတ်တို့၌။ ဟု
 ထည့်ရုံသာ ထူး၏။ လူ့ဘဝမှ စုတေလျှင် နတ်တို့၌ အဖြစ်နည်း၍ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာတို့၌ အဖြစ်
 များ၏။ ဟူလို။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-၉-ဒေဝစုတိနိရယာဒိသုတ်

၁၁၇၈-၁၁၈၀။ (ဤသုံးသုတ်တို့၌ မနုဿာ နေရာ၌ ဒေဝါ၊ နတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဟု ထည့်၍
 မနုဿေသု နေရာ၌လည်း ဒေဝေသု၊ နတ်တို့၌။ ဟု ထည့်ရုံသာ ထူး၏။ နတ်ဘဝမှ စုတေလျှင် နတ်
 တို့၌ အဖြစ်နည်း၍ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာတို့၌ အဖြစ်များ၏။ ဟူလို။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-၁၂-ဒေဝမနုဿနိရယသုတ်

၁၁၈၁-၁၁၈၃။ (ဤ ၃-သုတ်တို့၌ အနက်လွယ်၏။ နတ်ဘဝမှစုတေလျှင် လူ့ဘဝ၌ အဖြစ်
 နည်း၍ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာတို့၌ အဖြစ်များ၏။ ဟူလို။)

ဋီဒဿမံ၊ တဆယ့်နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၃-၁၅-နိရယမနုဿနိရယာဒိသုတ်

၁၁၈၄-၁၁၈၆။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့၊ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ယေ၊ အကြင် သတ္တဝါတို့သည်။ နိရိယာ၊ ငရဲမှ။ စုတာ၊ စုတေကုန်သည်ရှိသော်။ မနုဿေသု၊ လူတို့၌။ ပစ္စာဇာယန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေသတ္တာ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ အပ္ပကာ၊ နည်းကုန်၏။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ယေ၊ အကြင် သတ္တဝါတို့သည်။ နိရိယာ၊ ငရဲမှ။ စုတာ၊ စုတေကုန်သည်ရှိသော်။ နိရိယေ၊ ငရဲ၌။ ပစ္စာဇာယန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေဝ သတ္တာ၊ ဤသတ္တဝါတို့သည်သာလျှင်။ ဗဟုတဏှ၊ များကုန်၏။ (တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ တို့၌လည်း ဤနည်းပေးလေ။)

ပဉ္စရသမံ၊ တဆယံငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၆-၁၈-နိရယဒေဝနိရယာဒိသုတ်

၁၁၈၇-၁၁၈၉။ (ဤသုံးသုတ်၌ ဒေဝေသု ပုဒ်သာ ထူး၏။ ငရဲဘဝမှ စုတေလျှင် နတ်ဘဝ၌ အဖြစ်နည်း၍ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာတို့၌သာ အဖြစ်များ၏။ ဟူလို။)

အဋ္ဌာရသမံ၊ တဆယံရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၉-၂၁-တိရစ္ဆာန်မနုဿနိရယာဒိသုတ်

၁၁၉၀-၁၁၉၂။ (ဤသုံးသုတ်၌ တိရစ္ဆာန်နယောနိယာ၊ တိရစ္ဆာန်မျိုးမှ။ ဤမျှသာ ထူး၏။ တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ စုတေလျှင် လူ့ဘဝ၌ အဖြစ်နည်း၍ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာတို့၌သာ အဖြစ်များ၏။ ဟူလို။)

ကေဝိသတိမံ၊ နှစ်ဆယ့်တခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၂၂-၂၄-တိရစ္ဆာန်ဒေဝနိရယာဒိသုတ်

၁၁၉၃-၁၁၉၅။ (ဤသုံးသုတ်၌လည်း ဒေဝေသုသာ ထူး၏။ တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ စုတေလျှင် နတ်ဘဝ၌ အဖြစ်နည်း၍ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာတို့၌ အဖြစ်များ၏။ ဟူလို။)

စတုဝိသတိမံ၊ နှစ်ဆယ့်လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၂၅-၂၇-ပေတ္တိမနုဿနိရယာဒိသုတ်

၁၁၉၆-၁၁၉၈။ (ဤသုံးသုတ်၌ ပေတ္တိဝိသယာ၊ ပြိတ္တာတို့၏ နေရာအရပ်မှ။ ဤမျှသာ ထူး၏။ ပြိတ္တာဘဝမှ စုတေလျှင် လူ့ဘဝ၌ အဖြစ်နည်း၍ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာတို့၌သာ အဖြစ်များ၏။ ဟူလို။)

သတ္တဝိသတိမံ၊ နှစ်ဆယ့်ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၂၈-၂၉- ပေတ္တိဒေဝနိရယာဒိသုတ်

၁၁၉၉-၁၂၀၀။ (ဤနှစ်သုတ်တို့၌ အထူးမရှိ။ အထက်သုတ်များကိုမှီး၍ ပေးလေ။ ပြိတ္တာဘဝမှ စုတေလျှင် နတ်ဘဝ၌ အဖြစ်နည်း၍ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်တို့၌သာ အဖြစ်များ၏။ ဟူလို။)

ကောနတိ သတိမံ၊ နှစ်ဆယ့်ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃၀-ပေတ္တိဝေဒပေတ္တိဝိသယသုတ်

၁၂၀၁။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ယေ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ ပေတ္တိဝိသယာ၊ ပြိတ္တာတို့၏နေရာအရပ်မှ။ စုတာ၊ စုတေကုန်သည်ရှိသော်။ ဒေဝေသု၊ နတ်တို့၌။ ပစ္စာဇာယန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေသတ္တာ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ အပ္ပကာ၊ နည်းကုန်၏။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ယေ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ ပေတ္တိဝိသယာ၊ ပြိတ္တာတို့၏နေရာအရပ်မှ။ စုတာ၊ စုတေကုန်သည်ရှိသော်။ ပေတ္တိဝိသယေ၊ ။ ပစ္စာဇာယန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေဝ သတ္တာ၊ ဤသတ္တဝါတို့သည်သာလျှင်။ ဗဟုတရာ၊ များကုန်၏။ တံ၊ ထိုသို့ ပြိတ္တာဘဝမှစုတေ၍ ပြိတ္တာ၌ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ စတုန္တံ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ အရိယသစ္စာနံ၊ အရိယသစ္စာတို့ကို။ အဒိဋ္ဌတ္တာ၊ မမြင်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ကတမေသံ စတုန္တံ၊ အဘယ် ၄-ပါးတို့ကိုနည်း။ ဒုက္ခဿ အရိယသစ္စဿ၊ ဒုက္ခအရိယသစ္စာကို၎င်း။ ဒုက္ခသမုဒယဿ အရိယသစ္စဿ၊ သမုဒယအရိယသစ္စာကို၎င်း။ ဒုက္ခနိရောဓဿ အရိယသစ္စဿ၊ နိရောဓအရိယသစ္စာကို၎င်း။ ဒုက္ခနိရောဓဂေါမိနိယာ ပဋိပဒါယ အရိယသစ္စဿ၊ မဂ္ဂအရိယသစ္စာကို၎င်းတည်း။

☞ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်၊ (တုမေဟိ၊ သင်တို့သည်။) ဣဟ၊ ဤသာသနာ၌။ “ဣဒံ၊ ဤလောဘမှတပါးသော လောကီတရားအပေါင်းသည်။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဆင်းရဲအစစ် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏”ဟု။ ယောဂေါ၊ အားထုတ်ခြင်းကို။ ကရဏိယော၊ ပြုအပ်၏။ “အယံ၊ ဤလောဘသည်။ ဒုက္ခသမုဒယောတိ၊ ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်းအစစ် သမုဒယသစ္စာမည်၏”ဟု။ ယောဂေါ၊ ကို။ ကရဏိယော၊ ။ “အယံ၊ ဤနိဗ္ဗာန်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓောတိ၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာအစစ် နိရောဓသစ္စာမည်၏”ဟု။ ယောဂေါ၊ ကို။ ကရဏိယော၊ ။ “အယံ၊ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော မဂ်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓဂေါမိနိ ပဋိပဒါတိ၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာသို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်အစစ် မဂ္ဂသစ္စာမည်၏”ဟု။ ယောဂေါ၊ အားထုတ်ခြင်းကို။ ကရဏိယော၊ ပြုအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဣဒံ၊ ဤတရားစကားတော်ကို။ အဝေါ၊ ဟောတော်မူပြီ။ တေဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ အတ္တမနာ၊ ပီတိသုခတို့သည် ယူအပ်သောစိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ဝမ်းမြောက်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဘာသိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော တရားစကားတော်ကို။ အဘိနန္ဒု၊ ဦးဖြင့်ခံယူကုန်ပြီ။ (သိရသာ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိ သု။ ဋ္ဌ။) ဣတိ၊ ဤသို့။ (သုတံ၊ ကြားဘူးပါ၏။)

တိသတိမံ၊ သုံးဆယ်မြောက်သောသုတ်တည်း။

ကောဒသမော၊ တံဆယ်တဝက်မြောက်ဖြစ်သော။

ပဉ္စဂတိပေယျာလဝဂ္ဂေါ၊ ပဉ္စဂတိပေယျာလဝက်တည်း။

တဿ၊ ထိုဝက်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

မနုဿတော၊ လူ့ဘဝမှ။ စုတာ၊ စုတေကုန်သော။ ဆာပိ၊ ခြောက်သုတ်တို့၎င်း။ ဒေဝါ၊ နတ်ဘဝမှ။ စုတာ၊ ကုန်သော။ ဆ၊ ခြောက်သုတ်တို့၎င်း။ နိရယတော၊ ရဲမှ။ စုတာ၊ ကုန်သော။ ဆ၊ ခြောက်သုတ်တို့၎င်း။ တိရစ္ဆာပေတ္တိဝိသယာ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာဘဝမှ။

စုတာ၊ ကုန်သော။ ဆ၊ ခြောက်သုတ်စီတို့၎င်းတည်း။ တိ သမဏ္ဍော၊ သုတ်သုံးဆယ်အရေ အတွက်ပမာဏရှိသော။ ဂတိဝဂ္ဂေါ၊ ပဉ္စဂတိပေယျာလဝဂ်တည်း။ ဣတိ၊ စကားတရပ် အပြီးသတ်သတည်း။

ခွါဒသမံ၊ တဆယ့်နှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။
သစ္စသံယုတ္တံ၊ သစ္စသံယုတ်တည်း။

ပဉ္စမော၊ ငါးခုမြောက်ဖြစ်သော။ မဟာဝဂ္ဂေါ၊ မဟာဝဂ်တည်း။

တဿ၊ ထိုမဟာဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

မဂ္ဂဗောဇ္ဈင်္ဂံ၊ မဂ္ဂသံယုတ်၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်၎င်း။ သတိယာ၊ သတိပဋ္ဌာနသံယုတ်၎င်း။ ဣန္ဒြိယံ၊ ဣန္ဒြိယသံယုတ်၎င်း။ သမ္ပပ္ပဓာနံ၊ သမ္ပပ္ပဓာနသံယုတ်၎င်း။ ဗလိဒ္ဓိပါဒါနုရုဒ္ဓါ၊ ဗလသံယုတ်၊ ဣဒ္ဓိပါဒသံယုတ်၊ အနုရုဒ္ဓသံယုတ်တို့၎င်း။ ဈာနာနာပါနသံယုတ်၊ ဈာနသံယုတ်၊ အာနာပါနသံယုတ်၎င်း။ သောတာပတ္တိသစ္စံ၊ သောတာပတ္တိသံယုတ်၊ သစ္စသံယုတ်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤဆယ့်နှစ်သံယုတ်အပေါင်းကို။ မဟာဝဂ္ဂေါတိ၊ မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ အလုံးစုံပြီးသတည်း။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ္တံပါဠိ၊ မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်
ပါဠိတော်သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။